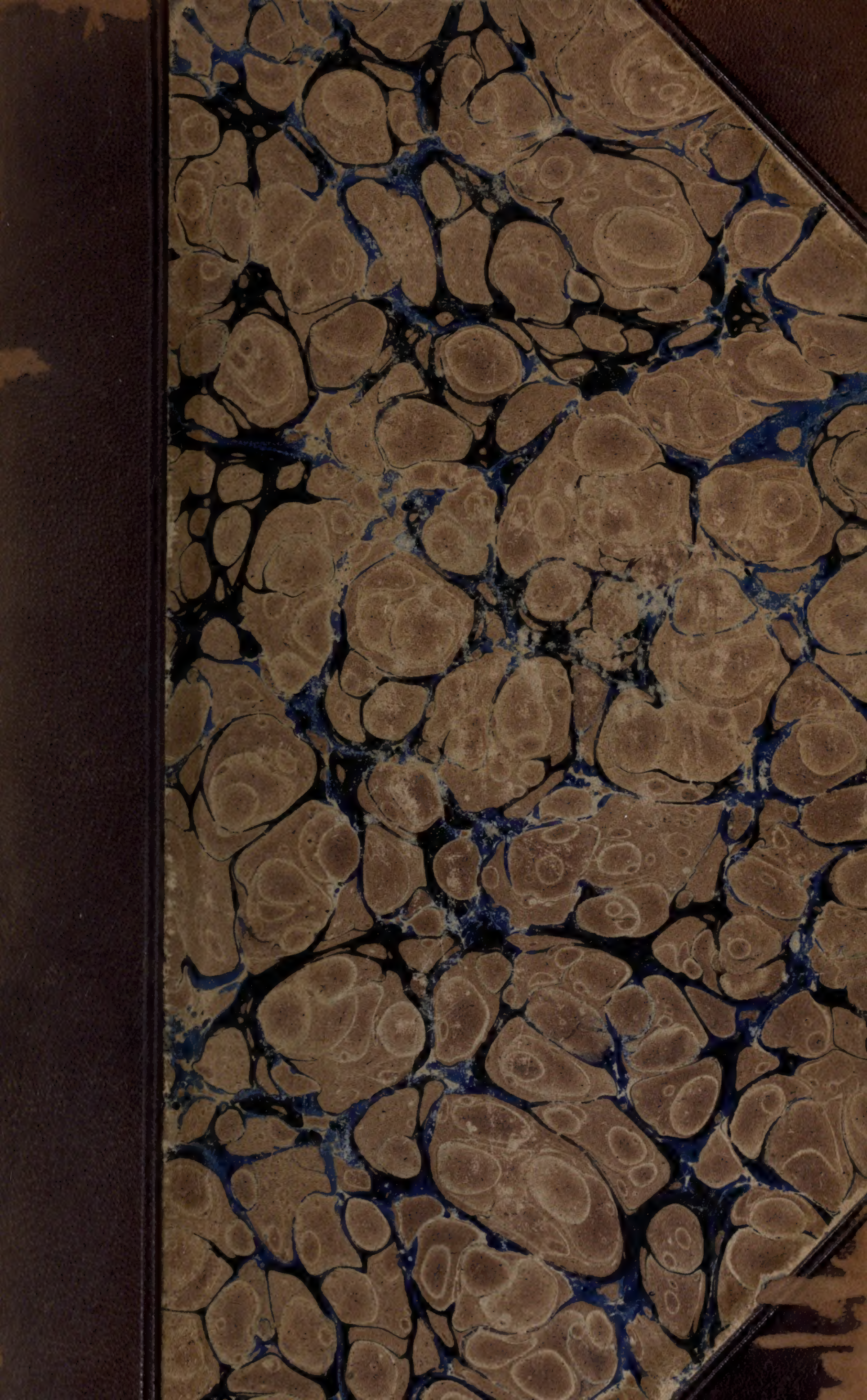

[illegible]

BIBLIOTHECA

[illegible]

SIVE

COLLECTIO

[illegible]

[illegible]

BIBLIOTHECA

CLASSICA LATINA

SIVE

COLLECTIO

AUCTORUM CLASSICORUM LATINORUM

CUM NOTIS ET INDICIBUS

ὈΒΙΔΊΟΥ

ΜΕΤΑΜΟΡΦΏΣΕΩΝ

ΒΙΒΛΊΑ ΙΕ'

OVIDII

METAMORPHOSEON

LIBRI QUINDECIM

E TYPOGRAPHEO REGIO

ΟΒΙΔΙΟΥ

ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ

PUBLII OVIDII NASONIS

METAMORPHOSEON LIBRI XV

GRÆCE VERSI

A MAXIMO PLANUDE

ET NUNC PRIMUM EDITI

A JO. FR. BOISSONADE

LITT. GRR. PROF. PUBL.

VOLUMEN QUINTUM

PARISIIS

COLLIGEBAT NICOLAUS ELIGIUS LEMAIRE

POESEOS LATINÆ PROFESSOR

MDCCCXXII

JO. FR. BOISSONADE

LECTURIS S. P. D.

VIR celeberrimus Nic. Eligius *Lemaire*, qui *Latinæ Bibliothecæ* edendæ magna cum doctrina indefessaque industria præest, ut nemo facilius tanto sufficiat negotio, et magis quæ sunt agenda curet, græcam Metamorphoseon Ovidianarum versionem, quam Maximus Planudes fecit, a me e codd. regiis fuisse descriptam audierat et critico instructam apparatu. Atque, quum e pauculis ejus fragmentis, a Regio et Naugerio olim excitatis, intellexisse sibi videretur, si ineditum hoc opus non diutius lateret, id e re lectorum Ovidii fore, quibus nimirum plurimam inde utilitatem derivatum iri, novum in locorum dubiorum interpretatione et emendatione subsidium habituris, nec jucunditatem modicam, quippe qui summam ingeniosissimi latinorum poetarum elegantiam et ubertatem, qua arte fuissent ab homine græco expressæ possent dijudicare, et utriusque linguæ certamini testes assiderent et brabeutæ; ad me adiit vir ornatissimus, et ut meum apographum notasque a se edi permit-

terem postulavit. Verum enim vero quod optare se significabat, optabam et ipse vehementius, cui inedita describere meum nihil est nisi legat alter. Idcirco operam non negavi meam, atque, lætus animi quod viri doctiss. pro captu mediocritatis adjutor fierem, spes ejus novis etiam augebam argumentis.

Etenim, præter exspectatum illud in criticis controversiis adjumentum, certior et major ex Planudeæ versionis editione utilitas oritura videtur ad promovenda juvandaque apud nos græcarum literarum initia, ut et latinarum apud Græcos. Is quidem nunc est in Græcia terra et insulis rerum status, ut ingenii per artes et doctrinas expoliendi cura prorsus neglecta jaceat, quum præsens sit de ipsa anima discrimen, periculorumque omnium omnes jecerint aleam, nullisque jam queant conditionibus sanari discordiæ, gladiis solis dijudicandæ. Sed candidi poterunt adhuc hominibus benigniore fato dignis effulgere dies melioreque numerandi calculo. Atque tum temporis, renovatis studiis scholisque instauratis, a juvenibus latinæ linguæ studiosis Ovidius et Planudes magno cum fructu versabuntur; nec non iis, quibus patrias literas unice colere erit animus, Planudes solus jucundum se lectu atque utilem præstabit, ut pote qui vastum mythologiæ veteris ac historiæ poeticæ orbem oratione non ineleganti complectatur.

Idque jam intellexerat vir non sine nominis ho-

nore vocandus ad partes, quod civibus suis ad doctrinas viam singulari constantia curaque aperuerit, Polyzois Lampanitziota; qui, in præfatione Archæologiæ Sacellarii Cozanensis a se editæ, græcam propediem vulgaturum se pollicebatur Metamorphoseon versionem, sed ad gallicam interpretationem, non ad ipsa latina, quæ non capiebat, conformatam, idque dialecto vulgari. An promissis steterit ignoro; et, quum, eo ipso quo hæc scribebat tempore, annum jam ageret septuagesimum, num potuerit quod voluit efficere valde dubito. Sed, licet effecerit, a Planude longe supra se posito prægravari necesse est. Vinceret quoque, ac sine sudore, Macolam Planudes, hominem natu quidem Atheniensem, non facundia, et in quo fuit eruditionis minus quam voluntatis, si integram Metamorphoseon versionem stylo pessimo illo et ἐσχατοβαρβάρῳ absolvisset, quo narrationes undecim Ovidianas reddidit, Justini Historiis a se græce conversis additas.

Enim vero Maximus ille Planudes, quamvis non tanti nominis (liceat cum Ovidio ludere) mensuram impleat, non ὀψιμαθὴς et βαρβαρόφωνος fuit sicut Macolas, nec, ut Polyzois, in latinis literis hospes. Supra ætatis suæ captum eruditus, oratione non per omnia quidem veteribus simili, græca tamen et probabili, utebatur, et linguæ Romanorum ediscendæ multum curæ impendisse putandus est. Nam sæculo

decimoquarto nituit, quo inter Græcos et Latinos de quæstionibus inanissimis iræ fervebant ardentissimæ; atque, quum esset monachus, non modicum se garrulis istis controversiis immiscuit, voce et calamo spinosarum argumentationum contorta implicans, et, quo in hac palæstra vivitur pacto, cædens et totidem plagis ab adversariis consumtus: propter quod theologiæ studium apud imperatorem et ipsum theologum adeo gratiosus evasit, ut Venetias ad Latinos mitteretur. Igitur qui linguam latinam edidicerat, ut latinorum theologorum libros posset legere, Planudes lætiorum literarum melle studia paulo tristiora condiebat; et a Divo Augustino, ac ceteris quibus nomen est Patribus, obscurisque Scholasticis, quorum lectio professioni ipsius, qua utebatur, congruebat, ad facunda, tersa, elegantia, aureaque latini oris procerum, Ciceronis, Ovidii, opera deveniebat, ingenii ornandi ac recreandi causa. Atque, quod multi præceperant, quum utilis in primis ipsi videretur circa versiones exercitatio (quippe cujus ea est proprietas, ut penitior intelligentia judiciumque subactius acquirantur, multaque transferentem non fugiant quæ legentem fallere potuerunt), plurima e latino in græcum vertit, verbi causa, theologicis omissis, Boethium de Consolatione philosophiæ, Catonis quæ feruntur Disticha, Ciceronianum Scipionis Somnium una cum Macrobii commentario, Ovidii Heroidum Epistolas, cujus ver-

sionis editio a Lennepio viro doctissimo, cui multum poeta suavissimus debet atque debebit, exspectanda est, et vastum illud Metamorphoseon corpus.

Fatendum quidem est a vera Ovidii sententia nonnusquam eum declinare, quod non optimo usus sit codice, et festinaverit, nec non quod nonnihil ignoraverit. Sed quis in eum ob levidensia illa peccata severius velit invehi, quum, hac qua sumus ætate, inter tot et tanta lexicorum, annotationum, dissertationum, prolusionum, variantium lectionum, excursuum, subsidia, in tam clara literarum luce, interpretum multi, qui se esse doctos non aliis tam facile persuadent quam sibi, caligent ac turpiter titubent? Id quoque nolim a me premi silentio, Planudis in hoc opere orationem non per omnia satis esse nitidam et castam, ob limæ, puto, defectum, et interpretis marcorem, cui in tam longo opere somnum obrepsisse fas sit, nec non ob alieni sermonis contagium. Namque in iis scriptis, quæ plane sua sunt, oratio Planudis optima ferme est ac γνησίως ἑλληνικὴ, quod non ex aliorum fide, sed ex meo ipsius usu compertum habeo.

Nonnulla enim Planudis opuscula adhuc inedita mihi descripsi, edenda, cum anecdotis aliorum aliis opusculis, statim ac redemtorem invenero, aut Mæcenatem. Orationes sunt panegyricæ, declamationes sophisticæ, grammatici libelli, alia, in quibus multum, ætatis habita ratione, elucet ingenii ac doctrinæ. Hæc inter diser-

tissima est, sed uberior paulo, Diomedis Martyris laudatio, unde, a nemine, quem quidem noverim, memoratam, Planudis patriam didici, et alios in transcursu docebo. Monachus quidem Constantinopolitanus vulgo audit: sed id de habitatione solita capiendum; fuisse enim Nicomediensem de se ipse testatur prædictæ orationis initio, his nempe verbis : ἐγὼ δὲ διαφερόντως ὑπόχρεώς εἰμι τῷ θαυμαστῷ τούτῳ Μάρτυρι, τῶν τε ἄλλων ἕνεκα, καὶ τῆς φρουρᾶς, ἣν, ὥσπερ ἐπ' ἀκροπόλεως ἱδρυμένος, τὸ τῆς ἐμῆς πατρίδος ἔδαφος, τὴν Νικομηδέων μεγαλόπολιν λέγω, φρουρεῖ· atque inferius : ἔγνωκεν ἡ ἐμὴ Νικομήδεια ταῦτα.

Duobus autem ad Metamorphoseon recensionem codicibus regiis usus sum, in catalogo numeris 2848 et 2849 signatis, ac in mea annotatione literis A et B, causa nempe brevitatis. Prior integrum opus complectitur; alter in octavi libri versu septingentesimo decimoquarto deficit. Uterque, posterior præsertim, vitiis scatet scripturæ, quæ peperit plurima anceps vocalium pronuntiatio, sed quæ quam potui diligentissime sustuli; quamvis non ignoro viros multo me eruditiores, et magis in hac palæstra exercitatos, criticos scilicet maximi nominis, si quando ad vulgandas primas grammaticastrorum recentiorum editiones artem suam deprimere non sunt dedignati, id habuisse diligentiæ ut vix latum unguem a codicis scriptura declinarent et antiquariorum vel fœdissimas hallucinationes fidelibus

typis exhiberent. Summa illa ingenia mirari ac venerari soleo; nolui tamen hac in re eorum vestigiis insistere, ne operam simul et lectores luderem. Si veterrimus codex antiquissimi alicujus in literis herois forte e tenebris erueretur, operæ pretium faceret qui membranas nominis tanti et temporum tam longinquorum religione sacras cum horrore tractaret, et a venerabilissimo monimento emendatricem manum contineret, ipsam rubiginem situmque colens. Sed, quum de Planude aut alio quodam id genus scriptore proferendo agitur, nihil esse causæ videtur cur ignavissimorum librariorum peccata editor repræsentet, et istis hominibus, neglecta auctoris ipsius cura, eum tribuat honorem quo sunt indigni, atque emtoribus fructu sperato defraudatis nucleum horridiorem objiciat. Textum igitur qui dicitur summa cum cura perpolivi, et mendas codicum, quas inter describendum anxia cum diligentia seposueram, in notis exhibere satis habui, nec tamen sine indignatiuncula, quod bonæ chartæ horarumque bonarum in colligendis vilissimis ramentis sordidissimoque pulvisculo dispendium fieret : sed is est hujusce ætatis mos, et ita diligentia re optima diligentissime abutimur. Verum, quum ejuscemodi annotationis, si nuda destitueretur, jejunitas lectores, vel patientissimos ac etiam ferreos, posset ab usu libri deterrere, plurimos variorum scriptorum locos parilibus morbis laborantes, occasione se commodum præbente, e

codicibus plerumque emendavi; nonnunquam etiam Ovidii ipsius interpretationem tetigi, sed id rarius: nam post superiorum commentatorum curas tenue valde spicilegium relictum esse videtur.

Voto finiendum præloquium sit : ut, si aliquid in studiis feci, favente lectorum benignitate sublever : quod quidem non est deprecari judicium; nam non soli, inquit, judicant qui maligne legunt : judicent, sed humane, sed leniter.

Lutet. mense julio 1822.

Ὀβιδίου

ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΝ

ΒΙΒΛΙΑ ΙΕʹ

OVIDII

METAMORPHOSEON

LIBRI QUINDECIM

ARGUMENTUM

LIBRI I

EX CANTERI NOVIS LECTIONIBUS.

PRINCIPIO *Chaos* in *elementa* quatuor a Deo distinguitur; quibus quum sui darentur *incolæ*, etiam *homo* ex *terra* et *aqua* creatus est. Secutæ sunt *ætates* hominum quatuor, in quarum postrema, eaque vitiosissima, quum *Gigantes*, ne terris securior esset æther, cæleste regnum peterent, ex eorum, a Jove interemptorum, *sanguine nova hominum propago* orta est. Qui quum et ipsi essent impii, Jupiter non modo *Lycaonem* in *lupum* mutat, sed omne genus hominum animaliumque terrestrium *diluvio* perdit, unde soli relinquuntur superstites *Deucalion* et *Pyrrha*, qui post redditam terram, jactis post terga *lapidibus*, *humanum* repararunt *genus*. Reliqua *animalia* sponte sua ex *humore* et *calore* prodierunt: in quibus etiam *Pytho* serpens. Quem quum *Phœbus* interemisset, *Pythios ludos* in rei memoriam instituit, quibus victores æsculea corona donabantur; nondum enim erat *laurus*, in quam mox *Daphne*, Phœbi amorem fugiens, est conversa. Quod quum accidisset, tum ad patrem ejus Peneum reliquis fluviis, sive gratulandi, sive consolandi gratia, congregatis, solus desideratus est *Inachus*, sollicitus de *Ione* filia, quam Jupiter post stuprum in *juvencam* mutaverat. Ea quum a Junone *Argo* custodienda esset tradita, hunc *Mercurius*, narrata prius Nymphæ *Syringis* in *arundinem* transformatione, occidit, ejusque deinde *oculi* a Junone in *pavonem* collati sunt. Tum *Io*, *pristina* mulieris *forma* recepta, *Epaphum* parit.

ὈΒΙΔΊΟΥ

ΜΕΤΑΜΟΡΦΏΣΕΙΣ. (1)

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩ͂ΤΟΝ.

Τὰς εἰς (2) καινὰ σώματα μεταμειφθείσας μορφὰς

(1) Codex 2848, deinceps, brevitatis gratia, litera A signandus, titulo caret quidem, sed opus sic in indice ad calcem libri nuncupatur: Μαξίμου τοῦ Πλανούδη μετάφρασις τῶν ιε´ βιβλίων Ὀυιδίου Μεταμορφώσεων. Codex alter 2849, quem litera B notabo, titulum huncce operis et lemma simul libri primi præfert: Περὶ τῆς ἀκοσμίας, καὶ τῆς διαμορφώσεως τοῦ παντὸς, καὶ τοῦ χρυσοῦ γένους, ἱστορία Ὀβιδίου μεταμορφώσεως, ἣν μετήνεγκεν ἀπὸ λατινικῆς εἰς τὴν ἑλλάδα φωνὴν Μάξιμος ὁ Πλανούδης. Quos binæ libri fronti imprimi curavi, titulos ipse feci; sed talia nullus non editorum audere potest, ut concinnitati typographicæ consulatur, nec nimia versuum spissitudine πρόσωπον evadat turpe, quod τηλαυγὲς esse debet. Præsertim id mihi nunc licere arbitrabar, quum codicis titulum fuisse a Planude illo modo scriptum nemo præstare queat. Quod dedi, ἑλλάδα φωνὴν, est e correctione interlineari quidem, sed a prima manu; contextus autem ipse ἑλληνικὴν exhibet. Sed quis non videt, nisi prorsus cæcutiat, τὸ ἑλληνικὴν scholium esse vocis ἑλλάδα multo exquisitioris, et inferiori loco id fuisse positum quod superiori ponendum fuerat? Græcos frequenter προσώποις uti ἀντὶ κτητικῶν nemini paulo doctiori non notissimum est. Ipsum hoc, ἑλλὰς φωνὴ, legitur apud Lucianum Pseudol. 14, et in Vera Histor. II, 46: ubi videsis Reitzii notam, coll. interprett. ad Gregor. Cor. D. A. §. 47; Chardone a Rochetta Miscell. t. I, p. 19; Scholiasta Gregor. Naz. Montacutiano, p. 65. Quapropter miror quod, quum Euripides initio Supplicum scripserit, Δήμητερ, ἑστιοῦχ' Ἐλευσῖνος χθονὸς, voluerit nuper vir doctissimus rescribere Ἐλευσῖνης. Ceterum qui latinam inscriptionem *Metamorphoseon*, non *Metamorphoseos*, e Planudis versione asserunt, Heins. et Gierig. imbecillo usi sunt argumento. Codex enim B præfert Μεταμορφώσεως. Melius vindicata est optimorum codicum latinorum auctoritate.

(2) B, καὶ εἰς, sine sensu fere:

ὁ νοῦς με λέγειν διανίστησιν. Ὦ Θεοί (καὶ γὰρ οἱ θεοὶ μετεβάλετε (1) ταύτας), τῷ ἐμῷ ἐπιπνεύσατε ἔργῳ, κἀκ (2) πρώτης τοῦ κόσμου γενέσεως εἰς τὸν ἡμέτερον χρόνον συνεχῆ κατάγετε τὴν ᾠδήν.

Πρὶν θάλασσαν εἶναι καὶ γῆν, καὶ οὐρανὸν ὃς πάντα καλύπτει, ἓν εἶδος ἐν πάσῃ τῇ τῆς φύσεως ἦν περιοχῇ, ὃ Χάος ὠνόμασαν· ἀνάρμοστος καὶ ἀνεξέργαστος ὄγκος, οὐδὲν ὅτι μὴ ἄχθος ἐτώσιον (3)· καὶ ἥκιστα καλῶς ἐν ταὐτῷ (4) συμπεφυρμένα καὶ διαφωνοῦντα τὰ τῶν ὄντων σπέρματα ἦν. Οὔπω τις τῷ κόσμῳ φῶς ἐχαρίζετο Τιτὰν, οὐδ' ἐν περικεχυμένῳ τῷ ἀέρι ἡ γῆ ἀπῃώρητο τῷ βάρει (5) τῷ ἑαυτῆς ταλαντευομένη, οὐδ' ἀνεζωπύρει νέα κέρα ἡ Φοίβη αὐξανομένη, οὐδὲ βραχίονας τῷ μακρῷ τῆς γῆς λώματι ἡ Ἀμφιτρίτη ἐξέτεινεν· ὡς ἔνθα γῆ ἦν, ἐκεῖ καὶ πόντος ἦν ὁμοῦ καὶ ἀήρ· οὕτως ἦν ἄστατος μὲν ἡ γῆ, ἄπλωτον δὲ τὸ ὕδωρ, φωτὸς ἄμοιρος ὁ ἀήρ. Καὶ οὐδενὶ προσῆν ἡ ἰδία μορφὴ, ἄλλα τε ἄλλοις προσίστατο· καὶ γὰρ ἐν ἑνὶ σώματι τὰ μὲν ψυχρὰ τοῖς θερμοῖς ἐπολέμει, τὰ δ' ὑγρὰ τοῖς ξηροῖς, τὰ μαλ-

ad marginem πᾶς restitutum exhibetur.

(1) A, μεταβάλετε: B, μεταβάλλετε. Planudes *mutatis* legisse videtur. Scripsi quod Ovidianum *mutastis* scribendum monstrabat.

(2) B, κἀκ: A, κάκ. Hoc bonum. In talibus codices vetustiores et accuratiores nunquam ἰῶτα subscribunt: monui in Notit. MSS. t. X, part. II, p. 281. Deinceps illam διπλογραφίαν non notabo.

(3) Homerus præivit, loco notissimo: Ἀλλ' ἧμαι παρὰ νηυσὶν ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης.

(4) B, καλῶς ἐν ταυτῷ κἄλῶς: hisce punctis vocem deleri jubet librarius, vel notulam emendatricem in margine legendam significat, quam scribere neglexit. De punctis deletoriis monui ad Nicetam Eugenianum, p. 71, et ad Aristænet. I, 4. Cf. Wolfii Anecd. Gr. t. III, p. III.

(5) B, ἡ γῆ, ἀπηώρητος τῷ β.

θακὰ τοῖς σκληροῖς, καὶ τὰ βάρους ἐκτὸς τοῖς τοῦτ' ἔχουσι.

Ταύτην τὴν μάχην Θεὸς καὶ ἡ κρείττων φύσις διέλυσε· καὶ γὰρ οὐρανοῦ μὲν γῆν, καὶ γῆς ὕδωρ διεῖλε, καὶ τοῦ πυκνοῦ ἀέρος τὸν διαφανῆ διέστησεν οὐρανόν. Ἐπεὶ δὲ δὴ ταῦτα ἐσφαίρωσε (1), καὶ τοῦ τυφλοῦ καὶ ἀδιακρίτου ὄγκου ἐξείλετο, καί τοι διῳκισμένα τοῖς τόποις ὁμόφρονι εἰρήνῃ συνέδησε· καὶ πυρὸς μὲν μένος, ἅτε κοῦφον καὶ βάρους ἐκτὸς, ἐν οὐρανῷ διέλαμψε καὶ χῶρον ἑαυτῷ (2) ἐξείλετο τὴν ἀκρόπολιν τοῦ παντός· γείτων δὲ τούτῳ γέγονεν ὁ ἀὴρ τῇ κουφότητι καὶ τῷ τόπῳ· πυκνοτέρα (3) δὲ τούτων ἡ γῆ τὰ βαρέα σώματα ἐπεσπάσατο, καὶ ἐπιέσθη τῷ ἑαυτῆς βάρει· περιῤῥυὲν δὲ τὸ ὑγρὸν τὰ ἔσχατα ταύτης ἐκτήσατο, καὶ τὴν ναστὴν περιέσφιγξε σφαῖραν.

Ἐπεὶ δ' οὕτω διοικισθεῖσαν (4), ὅστις ποτὲ τῶν θεῶν ἦν ἐκεῖνος, τὴν σωρείαν ταύτην διώρισε, καὶ διορίσας εἰς μέλη ὑπηγάγετο (5), πρῶτα μὲν τὴν γῆν, ἵν' ἰσοστάσιος ἐκ παντὸς εἴη μέρους, εἰς μεγάλης εἶδος ἐτόρνευσε σφαίρας· εἶτα δὲ θαλάσσας διέχεε (6), καὶ ταχινοῖς ἀνέμοις οἰδαίνειν ἐκέλευσε, καὶ περιζωννυμένης τῆς γῆς τὰς ἠϊόνας παρέχειν (7). Προσέθετο καὶ πηγὰς καὶ λίμνας ἀπείρους καὶ λάκ-

(1) B, ἐπειδὴ δέ. Latinum *evolvit* non recte intellexit: nam ἐσφαίρωσε est *convolvit.* Saltem scribere ἐξεσφαίρωσε debuisset.

(2) B, ἑαὐτῷ, delendum forsan; sed alteri parere satius fuit.

(3) B, πυκνωτέρα. Hærere potest in talibus criticus.

(4) B, διοικηθεῖσαν: A, διοικησθεῖσαν. Mox A B, ταύτης.

(5) B, ἐπηγάγετο.

(6) B, διέχειε. Forsan, διέχευε.

(7) Debuisset scribere, et forte scripsit, περιζωννυμένη τῇ γῇ. Crediditne *ambitæ terræ* genitivum esse? Mox A B, λάκους.

κους· καὶ ποταμοὺς εἰς ἐπικλινὲς φερομένους πέτραις (1) πλαγίαις διέζωσεν, ὧν οἱ μὲν κατὰ χώρας ὑπ' αὐτῆς τῆς γῆς καταπίνονται, οἱ δ' ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἐξικνοῦνται, καὶ τῷ κόλπῳ τοῦ ἐλευθερωτέρου δεχθέντες (2) ὕδατος, ἀντὶ πετρῶν τοὺς αἰγιαλοὺς βάλλουσιν. Ἐκέλευσεν ἐκταθῆναι πεδία, καὶ φάραγγας (3) ὑφιζάνειν, καὶ δρυμοὺς κλάδοις σκέπεσθαι, καὶ πετρώδεις ἀκρώρειας ἀνίστασθαι. Ὡς (4) δὲ δύο μὲν τὸν οὐρανὸν, κατὰ τὸ δεξιὸν, καὶ τοσαῦται, κατὰ τὸ λαιὸν, ζῶναι διαιροῦσι, πέμπτη δὲ τούτων ἐστὶ θερμοτέρα, οὕτω καὶ τὸ συγκεκλεισμένον αὐτῷ βάρος τῷ αὐτῷ διέστειλεν ἀριθμῷ ἡ τοῦ θεοῦ πρόνοια, καὶ τοσαῦται ζῶναι τὴν γῆν ἐπιθλίβουσιν· ὧν ἡ μὲν μέση ἀοίκητός ἐστι διὰ καῦμα, χιὼν δὲ βαθεῖα τὰς δύο κρύπτει· καὶ τὰς (5) ἴσας ἀμφοῖν μεταξὺ τέθεικεν, εὐκρασίαν τε δέδωκε, μίξας τῷ θερμῷ τὴν ψυχρότητα. Τούτοις ἐπίκειται ἀὴρ, ὃς, ὅσον ἐστὶ τοῦ κουφοτέρου τῆς γῆς ὕδατος τῷ βάρει κουφότερος, τοσοῦτον βαρύτερος τοῦ πυρός ἐστιν. Ἐκεῖ καὶ τὴν ὁμίχλην, ἐκεῖ συνίστασθαι καὶ τὰς νεφέλας ἐκέλευσε, καὶ τὰς βροντὰς αἳ θροοῦσι τὰς τῶν ἀνθρώπων διανοίας, καὶ σὺν ἀστραπαῖς τοὺς

(1) Mirum est *ripis* potuisse sic verti : πέτραι non sunt *ripæ*, sed *rupes*. Forte homini non λαπινοπάτλῳ quædam soni similitudo in utraque voce, *ripæ*, *rupes*, impingendi occasio fuit. Statim errore pari πετρῶν posuit. In priore loco ὄχθαις, in altero ὀχθῶν, scribendum erat.

(2) B, δηχθέντες.

(3) A, φάλαγγας. Vulgaris est permutatio literarum λ et ρ.

(4) B, ad marg. περὶ κλημάτων (leg. κλιμ.) κόσμου.

(5) B, punctis notat πάς. Hæc puncta, quæ in primis præsertim hujus codicis paginis occurrunt, marginalia, puto, plerumque scholia indicant quæ librarius omisit. Deinceps de illis signis silebo, ni sit aut esse videatur in monendo aliquid utilitatis.

τὸ ψῦχος ποιοῦντας ἀνέμους. Τούτοις γε μὴν οὐκ ἀτάκτως καὶ ἀσυμμέτρως ὁ τοῦ κόσμου δημιουργὸς ἔχειν συνεχώρησε τὸν ἀέρα· μόλις γὰρ νῦν ἀνθίσταταί τι αὐτοῖς, ἐπειδὰν (1) ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ πνοὴν ἐναντίαις ὁρμαῖς ἰθύνῃ, μὴ οὐ διασπασθῆναι τὸν κόσμον· τοσαύτη τοῖς ἀδελφοῖς ἐστὶν ἡ διαφωνία. Εὖρος μὲν οὖν εἰς ἕω καὶ τὴν Ναβαταίαν ἀνεχώρησε βασιλείαν καὶ Περσίδα καὶ τὰς ταῖς ἑῴοις (2) ἀκτῖσιν ὑποκειμένας κολώνας· ἑσπέρα δὲ, καὶ ἠϊόνες αἳ δυομένῳ τῷ ἡλίῳ θερμαίνονται, γείτονές εἰσι τῷ Ζεφύρῳ· Σκυθίαν δὲ καὶ Ἄρκτους ὁ φρικώδης Βορέας κατέδραμεν· ἡ δ' ἐναντία γῆ νέφεσι συνεχέσι καὶ ὑετοῖς καταβομβεῖται (3) ὑπὸ τοῦ Νότου. Τούτοις ἐπέθηκε τὸν διαφανῆ καὶ βάρους ἔρημον αἰθέρα, οὐδ' ὁτιοῦν χθονίας τρυγὸς ἔχοντα. Ἐπεὶ δὲ πάντα βεβαία διεκόσμησε τάξει, αὐτίκα δὴ μάλα τὰ πρόσθεν ὑπὸ τῷ ὄγκῳ ἐκείνῳ κρυπτόμενα ἄστρα ἤρξατο κατὰ πάντα τὸν οὐρανὸν ἐκπυροῦσθαι. Ὡς ἂν δὲ μηδὲ χῶρος μηδεὶς τῶν καταλλήλων ζώων ὀρφανὸς εἴη, ἄστρα μὲν ἐπέσχε τὸ τοῦ οὐρανοῦ ἔδαφος, καὶ αἱ τῶν ἄλλων θεῶν μορφαί· ὑπεῖξαν δὲ τοῖς πλωτοῖς ἰχθῦσιν οἰκεῖν τὰ νάματα, καὶ γῆ τοὺς θῆρας (4) ἐδέξατο, καὶ τὴν πτηνὴν φύσιν ὁ εὐκίνητος ἀήρ. Τὸ μέντοι κυριώτερον τούτων ζῶον καὶ γνώσεως ὑψηλῆς δεκτικώτερον, καὶ ὃ δεσπόζειν πάντων ἂν δύναιτο,

(1) A, ἐπεὶ δ' ἄν. Semel monuisse satis erit.

(2) Codd. τοῖς ἑῷσιν: quod scribere non potuit Planudes. Mutavi quoque codd. accentum in κολῶνας. Nam ἡ κολὼν non dicitur.

(3) Vix puto pro latino *madescit* scripsisse Planudem καταβομβεῖται. Ab ipsius manu καπμβρεῖται forte venerat.

(4) Codices, θήρας, pravo accentu.

ἀπῆν ἔτι· τέλος γεγένητο δὴ καὶ ὁ ἄνθρωπος, εἴτουν τοῦτον ἐκ θείου σπέρματος ὁ τεχνίτης ἐκεῖνος τῶν ὄντων εἰργάσατο, ἡ κόσμου τοῦ βελτίονος ἀρχὴ, εἴτε πρόσφατος ἔτι οὖσα ἡ γῆ, καὶ ἄρτι τοῦ μετεώρου ἀέρος διακριθεῖσα, σπέρματα παρακατεῖχε τοῦ συγγενοῦς οὐρανοῦ, ἣν ὁ τοῦ Ἰαπετοῦ παῖς (1), ποταμίοις φυράσας ὕδασιν, ἔπλασεν εἰς ἐμφέρειαν τῶν τὰ πάντα διεπόντων θεῶν. Καὶ δὴ καὶ τῶν ἄλλων ζώων ἐπὶ κεφαλὴν ὁρώντων τὴν γῆν, τὴν τῶν ἀνθρώπων ὄψιν ἐμετεώρισε, καὶ τὸν οὐρανὸν βλέπειν (2) ἐκέλευσε, καὶ ἀνεστηκὸς πρὸς τὰ ἄστρα πρόσωπον αἴρειν. Οὕτως ἡ πρόσθεν ἄχρηστος καὶ ἀμόρφωτος (3) οὖσα γῆ, καινὰς μορφὰς ἀνθρώπων ἐνεδύσατο τραπεῖσα.

Πρῶτα μὲν οὖν τὸ χρυσοῦν γένος ἤνθησεν, ὅπερ, ὑπὸ μηδενὶ δικαστῇ, μηδέ τισι νόμοις χρώμενον, αὐθαιρέτως τήν τε πίστιν καὶ τὸ δίκαιον ἐτήρει· τιμωρία τε καὶ φόβος ἀπῆν, οὐδὲ ῥήματα ἀπειλοῦντα ἐν χαλκαῖς κύρβεσιν ἐκολάπτετο, οὐδ' ἱκετεύων ὁ δῆμος ἀπηνοῦς ἀπόφασιν ἐδεδοίκει (4) κριτοῦ· ἀλλ' ἀσφαλῶς δίχα κριτοῦ διεγίγνοντο. Οὔπω πεύκη (5) τμηθεῖσα ἐξ ὄρους, ὡς ἂν ἀλλοτρίαν γῆν ἐπισκέψη-

(1) Schol. in B: ὁ Προμηθεὺς, δηλαδὴ ἡ θεία προμήθεια καὶ πρόνοια.

(2) Schol. in B: ὅθεν καὶ ἄνθρωπος λέγεται παρὰ τὸ ἄνω ἀθρεῖν. Quam etymologiam jam olim a Platone in Cratylo fuisse propositam norunt omnes. Cf. Cratyl. §. 35, et a me nuper edita Procli Scholia, p. 8.

(3) B, non sic, sed ἄμορφος habet.

(4) A, ἐδεδείκει. B punctis signat τὸ ἐδεδοίκει, hæcque puncta in margine visuntur, quasi notulæ signum: sed nulla est notula.

(5) Schol. in B: τὴν ναυπηγίαν τούτοις δηλοῖ. Talia lemmata non describam, nisi quando utilia lectu esse videbuntur.

ται, ἐπὶ τὸ διαφανὲς κατελήλυθεν ὕδωρ, οὐδεμίαν τε, πλὴν τῆς οἰκείας, ᾔδεισαν οἱ ἄνθρωποι ἠϊόνα. Οὔπω τάφροι κρημνώδεις τὰς πόλεις ἐζώννυσαν (1)· οὐκ εὐθεῖα σάλπιγξ (2) ἦν ἀπὸ χαλκοῦ, οὐδ' ἐπικαμπὴς ἀπὸ κέρατος, οὐ κράνη, οὐ ξίφη· καὶ, μηδὲ μιᾶς (3) στρατείας δεόμενα, μαλακὰς ἀναπαύσεις ἐν τῷ ἀσφαλεῖ τὰ γένη διέφερον. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ γῆ, ἀρότρῳ τε ἄψαυστος καὶ σιδήρῳ ἀχάρακτος, προῖκα καὶ δι' ἑαυτῆς προὐβάλλετο πάντα· καὶ οἱ ἄνθρωποι ταῖς τροφαῖς ἀγαπῶντες ἃς οὐδεὶς ἐδημιούργησε γεωργὸς, τά τε τῶν δένδρων γεννήματα καὶ τὸ ὄρειον συνέλεγον κόμαρον, καὶ ὃν ἡ τραχεῖα βάτος προτείνει καρπὸν, καὶ τὰς πιπτούσας ὑπὸ τῷ τοῦ Διὸς μεγάλῳ δένδρῳ βαλάνους. Ἔαρ τε ἦν ἀΐδιον, καὶ πραεῖς ζέφυροι εὐκραέσιν ἐν αὔραις ἐζωογόνουν τὰ ἄνθη, βλαστάνοντα δίχα σπέρματος· αὐτομάτη τε καὶ ἀνήροτος ἔφερεν ἡ γῆ πάντα λήϊα, καὶ οὐδὲ νεούμενος ἀγρὸς ἐγκύμοσιν ἐλευκαίνετο στάχυσι. Ποταμοὶ δὲ νῦν μὲν γάλακτος, νῦν δὲ νέκταρος ᾔεσαν, καὶ μέλι ξανθὸν ἀπὸ χλωρᾶς κατεστάλαττε πρίνου.

Ἐπεὶ δὲ, τοῦ Κρόνου πρὸς τὸν σκοτεινὸν συνωσθέντος Τάρταρον, γέγονεν ὁ κόσμος ὑπὸ Διῒ, καὶ ἐντεῦθεν ὑπῆλθε τὸ ἀργυροῦν γένος, τοῦ χρυσοῦ μὲν χεῖρον, τοῦ δὲ πυῤῥοῦ χαλκοῦ τιμιώτερον, ὁ Ζεὺς τοῦ ἀρχαίου ἔαρος τὸν χρόνον συνέστειλε, καὶ εἴς τε χειμῶνα καὶ θέρος, καὶ ἰσημερίαν μετοπώρου, καὶ ἔαρ βραχὺ, τέτταρα διαστήματα, τὸν ἐνιαυτὸν κα-

(1) Verba οὔπω-ἐζ. desunt in B.

(2) Sch. in B: τοὺς πολέμους δηλοῖ.

(3) B, μηδεμιᾶς. De hac varietate cf. not. ad Eunap. p. 474; Villois. ad Long. p. 151; Koen. ad Greg. D. A. §. 16.

τεμέρισε. Τότε δὴ πρῶτον ξηροῖς ὁ ἀὴρ καύμασι βληθεὶς ἐκπεπύρωτο, καὶ ἀνέμοις ὁ πάγος πιληθεὶς ἐκρεμάσθη. Τότε πρῶτον ὑπέδυσαν οἴκους· οἶκοι τὰ σπήλαια ἦσαν καὶ δασεῖς κλάδοι, καὶ συμπλακέντες φλοιοῖς λύγοι. Τότε πρῶτον τὰ Δημήτεια σπέρματα ταῖς μακραῖς αὔλαξι κατεβλήθη, καὶ πιεσθέντες τῷ ζυγῷ οἱ μόσχοι ἐστέναξαν.

Τρίτον μετ' ἐκεῖνο διεδέξατο τὸ χαλκοῦν φῦλον, δεινότερόν τε ταῖς γνώμαις καὶ πρὸς ὅπλα φρικτὰ ἑτοιμότερον· οὐ μέντοι πανοῦργον.

Τό γε μὴν ἔσχατον γένος ἐκ τοῦ σκληροῦ σιδήρου ἐφάνη. Αὐτίκα δ' ἔρρευσεν ἐκ τῆς χείρονος φλεβὸς ἐν τῷ κόσμῳ ἅπαν ἀθέμιτον, καὶ ἔφυγεν ἡ αἰδὼς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ πίστις, ὧν τὸν τόπον ὑπῆλθον ἀπάται καὶ δόλος καὶ ἐνέδραι, καὶ ἡ ἀνόσιος τοῦ ἔχειν ἐπιθυμία. Ἱστία μὲν ἐδίδου τοῖς ἀνέμοις ὁ ναύτης, καίτοιγε οὔπω καλῶς ἦν αὐτοὺς ἐγνωκώς· αἱ δ' ἐκ μακροῦ ἱστάμεναι ἐν τοῖς ὑψηλοῖς ὄρεσι πεῦκαι ἐπεπήδησαν κύμασιν ἀγνώστοις. Τὴν δὲ κοινὴν τὸ πρότερον γῆν, ὥσπερ φῶς ἡλίου καὶ ἄνεμοι, ἀσφαλῶς ὁ γεωργὸς μακρῷ ἀρότρῳ διεσημήνατο· οὐδὲ μόνα λήϊα καὶ τὰς ὀφειλομένας τροφὰς ἡ βαθύπλουτος ἀπῃτεῖτο γῆ, ἀλλὰ πορευτέον εἶναι καὶ μέχρι τῶν ἐγκάτων αὐτῆς ἔγνωσαν, καὶ ἃ συνέκρυψε καὶ τοῖς Στυγίοις (1) συνέωσεν εἰδώλοις, ἀνωρύττοντο χρήματα, τὰ τῶν κακῶν ἐρεθίσματα. Καὶ δὴ ὅ τε βλάπτων σίδηρος, καὶ ὁ τοῦ σιδήρου βλαβερώτερος προῆλθε χρυσὸς (2), καὶ ὁ δι' ἀμφοῖν μαχόμενος

(1) A, Στυγείοις, vitio consueto.

(2) Verba, καὶ ὁ τοῦ σιδ.—χρυσός, desunt in A. Mox, quis pro μαιφόνου non exspectaret μαιφόνῳ?

Πόλεμος, μιαιφόνου χειρὶ πολυήχητα συναράσσων ὅπλα. Ζῶσι τοίνυν ἐξ ἁρπαγῶν, καὶ οὔθ' ὁ ξένος πρὸς τοῦ ξενίζοντος ἀσφαλείας τυγχάνει, οὔθ' ὁ ἑκυρὸς παρὰ τοῦ γαμβροῦ· ἀλλὰ καὶ τῶν ἀδελφῶν ἡ χάρις σπανία· καὶ ἐπιτίθεται μὲν ὁ ἀνὴρ τῷ τῆς γυναικὸς ὀλέθρῳ, κἀκείνη τῷ τοῦ ἀνδρός· ὠχρὰ δὲ μιγνύουσιν ἀκόνιτα αἱ βλοσυραὶ μητρυιαί· καὶ παῖς πρὸ ὥρας τὸ τοῦ πατρὸς εὔχεται τέλος· νικηθεῖσά τε κεῖται ἡ Εὐσέβεια, καὶ ἡ παρθένος Ἀστραία τὴν γῆν αἵματι ῥαινομένην ὑστάτη (1) τῶν θεῶν καταλέλοιπεν.

Ὡς ἂν δὲ μηδ' ὁ ὑπέρτατος αἰθὴρ ἀσφαλέστερος εἴη τῆς γῆς, φασὶ τοὺς Γίγαντας τῆς οὐρανίου βασιλείας ἐπιθυμῆσαι, καὶ ὄρη συμφορήσαντας πρὸς τὸ τῶν ἄστρων ὕψος οἰκοδομεῖν. Τότε τοίνυν ὁ πανσθενὴς Πατὴρ κεραυνὸν ἀφεὶς τὸν Ὄλυμπόν τε συνέτριψε (2), καὶ τὸ Πήλιον ἐξετίναξε τῆς ὑποβεβλημένης Ὄσσης. Τῶν δὲ δὴ χαλεπῶν ἐκείνων σωμάτων τῷ ἰδίῳ βάρει καταρραγέντων τε καὶ κειμένων, φασὶ τὴν γῆν αἵματι τῶν παίδων (3) περικλυσθεῖσαν ὑγρανθῆναί τε καὶ τῷ θερμῷ λύθρῳ ζωῶσαι (4), καί, ἵνα τι μνημόσυνον τῆς οἰκείας φυλῆς παραμένοι, εἰς ἀνθρώπων εἶδος μεταβαλεῖν. Ἀλλὰ κἀκεῖνο τὸ φῦλον ὑπερόπτικόν τε τῶν θεῶν καὶ πρὸς φόνους ἀπηνεῖς τολμηρότατον καὶ ὑβριστικὸν γέγονε· γνοίης ἂν τοὺς ἐξ αἵματος γεννηθέντας.

(1) A, ὑστάτην exhibet vitiose.

(2) B, συνέτριψεν. Elegi lectionem alterius; sed, si conspiraret uterque in συνέτριψεν, id recepissem. Novi librarios et speciminum correctores qui hoc ν ἐφελκυστικὸν in prosaïcis scriptoribus ubique ante consonantes supprimunt : quod est temere factum. Cf. not. ad III, 62.

(3) In B scholium : οἱ γὰρ Γίγαντες ἐκ γῆς.

(4) Malim, τὸ θερμὸν λύθρον ζωῶσαι.

Ταῦτα τοίνυν ὁ Πατὴρ Κρονίδης ἐκ τῆς ἀκροπόλεως τοῦ οὐρανοῦ βλέπων, ὤχθησε, καὶ, ὑπογυίου τοῦ πράγματος ὄντος καὶ μήπω τῇ φήμῃ διαδοθέντος, καθ' ἑαυτὸν ἀνελίττων τὸ μυσαρὸν συμπόσιον τῆς Λυκαονείας τραπέζης, θυμοὺς μεγάλους συνελέξατο καὶ Διὸς ἀξίαν ὀργὴν, συγκαλεῖ τε (1) βουλήν· καὶ τοὺς κληθέντας οὐδὲ μία (2) κατέσχε διατριβή.

Ἔστι δέ τις ὁδὸς ἐν ἀπόπτῳ, περιφανὴς ἐν αἰθερίῳ τῷ οὐρανῷ· γαλαξίας ὄνομα ἔχει, αὐτῇ κατάδηλος τῇ λευκότητι· διὰ ταύτης ὁδὸς ἐστὶ τοῖς θεοῖς ἐπὶ τὰ δώματα τοῦ Ἐριβρεμέτου καὶ τὸν βασίλειον οἶκον. Ἐν τοῖς δεξιοῖς δὲ καὶ εὐωνύμοις αἱ τῶν εὐγενῶν θεῶν αὐλαὶ πύλαις λάμπουσιν ἀναπεπταμέναις· τὸ δὲ πλῆθος διαφόρους οἰκεῖ τόπους. Κατὰ μέτωπον δὲ οἱ μεγάλοι καὶ ἰσχυροὶ θεοὶ τοὺς ἑαυτῶν ἔθεντο θαλαμούς. Οὗτός ἐστιν ὁ τόπος ὃν, εἰ τόλμα τοῖς λόγοις δοθείη (3), οὐκ ἂν δείσαιμι τοῦ μεγάλου οὐρανοῦ βασίλεια λέγειν.

Ἐπεὶ τοίνυν ἐν μαρμαρέοις θάκοις ἐκάθισαν οἱ θεοὶ, ὑψηλότερος ὢν ἐκεῖνος τῷ τόπῳ, καὶ σκήπτρῳ ἐλέφαντος ἐρειδόμενος, τήν τε φοβερὰν τῆς κεφαλῆς χαίτην τρὶς καὶ τετράκις σοβήσας, ᾗ ἅμα γῆν καὶ θάλασσαν καὶ ἀστέρας ἐκλόνησε, τοιόνδε δὴ τρόπον γλῶσσαν δυσχεραίνουσαν ἔλυσεν· « Οὐχ ὑπὲρ τῆς » βασιλείας ἐγὼ τοῦ κόσμου μᾶλλον λελύπημαι, » κατ' ἐκεῖνον τὸν χειμῶνα (4), ἡνίκα τῶν δρακοντο-

(1) B, συγκαλεῖται, errore solenni.
(2) B, οὐδεμία: cf. p. 7. Mox B, χαλαξίας.
(3) B, ὃν ἡ τόλμη. A, δοθοίη.
(4) Ovidius, *illa tempestate*, i. e. illo tempore. Sed Græci suo

» πόδων τις ἑκατὸν χεῖρας ἐπιβάλλειν τῷ οὐρανῷ, » ὥστε τοῦτον ἑλεῖν, ηὐτρεπίζετο. Εἰ γὰρ καὶ δεινὸς » ὁ ἐχθρὸς ἦν, ἀλλ' οὖν ἑνὸς σώματος καὶ μιᾶς ἀρ- » χῆς ὁ πόλεμος ἤρτητο· νῦν δέ μοι, ὅσον ὁ Νηρεὺς » κόσμον περιηχεῖ, ἀναλωτέον ἐστὶ τὸ θνητὸν γένος. » Τοὺς καταχθονίους ὄμνυμι ποταμοὺς, τοὺς ὑπὸ » τὴν γῆν τῷ τῆς Στυγὸς ἕλει διολισθαίνοντας (1), » πάντα μετεληλυθέναι πρότερον (2)· ἀλλ' ἀνίατος » ἡ πληγή· σιδήρῳ τοίνυν αὐτὴν δεῖ τεμεῖν, ὡς μὴ » τὸ καθαρὸν συναπόληται μέρος. Εἰσί μοι ἡμίθεοι, » εἰσὶν ἀγρότιδες θεαὶ Νύμφαι, καὶ Πᾶνες καὶ Σά- » τυροι, καὶ ὀρειφοῖται Σειληνοὶ, οὓς, ἐπεὶ μήπω τῆς » οὐρανοῦ τιμῆς ἀξιοῦμεν, ἣν γῆν ἔδομεν, ἀσφαλῶς » ἐῶμεν οἰκεῖν. Ἦ ἅλις, ὦ Μάκαρες, ἀμέμπτους » τοὺς ἀνθρώπους (3) εἶναι πιστεύετε, ὁπότ' ἐμοὶ, ὃς » τὸν κεραυνὸν καὶ ὑμᾶς ἔχω καὶ διεξάγω, ἐτεκτή- » νατο ἐνέδρας ὁ ἐπίσημος τῇ ἀπηνείᾳ Λυκάων; » Τούτων ῥηθέντων, συνεθορύβησαν πάντες, καὶ σπουδῇ διαπύρῳ ἐζήτουν τὸν τοιαῦτα τολμήσαντα. Οὕτως ἡνίκα ἡ ἀπάνθρωπος χεὶρ ἐξοιστρήθη τῷ Καισαρείῳ αἵματι τὸ τῆς Ῥώμης ὄνομα σβέσαι, ἐμβρόντητον γέγονε τῷ αἰφνιδίῳ δείματι τοῦ τοσοῦδε πτώματος τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος, καὶ σύμπας ἔφριξε κόσμος. Οὐδέ σοι ἡ στοργὴ τῶν σῶν ἧττον

χειμὼν in sensu τοῦ χρόνος non utebantur. Planudes videtur unam tantum vocis *tempestas* significationem novisse.

(1) B, διολισθένοντας. Pro *luco* legitne *lacu?* Legemusne ἄλσει pro ἕλει?

(2) B, ad marg. ἴσως τρόπον. Conjectura hæc est pessima, et ab homine scripta qui latina non legebat, ubi *prius*. Forte excidit με ante μετεληλ.

(3) Et hic a sensu aberravit Planudes. *Tutos illos* non vidit esse de Semideis et Faunis Silvanisque intelligendum.

χαρίεσσα γέγονεν, Αὔγουστε, ἢ τηνικαῦτα τῷ Διΐ. Οἳ, ἐπείπερ ὁ Ζεὺς καὶ φωνῇ καὶ χειρὶ τὴν ἀγανάκτησιν ἐκείνων ἐκοίμισε (1), σιγὴν πάντες ἔσχον, καὶ ἡ κραυγὴ ἔστη πιεσθεῖσα τῷ βάρει τοῦ ἡγεμόνος. Ὁ Ζεὺς δὲ πάλιν τοιῷδε λόγῳ τὴν σιωπὴν ἔρρηξε· « Ἐκεῖνος μὲν δίκας (τῆς φροντίδος μέθεσθε ταύτης) ἔδωκε· τί δ' ὅμως ἦν τὸ πλημμέλημα καὶ τίς ἡ δίκη, διδάξω. Συμβέβηκεν εἰς ἡμετέρας ἀκοὰς τὴν τοῦ παρόντος χρόνου πονηρὰν φήμην ἐλθεῖν, ἣν εὐχόμενος ψεύδεσθαι, ἐξ ἄκρου διολισθαίνω τοῦ οὐρανοῦ, καὶ θεὸς ἐν ἀνθρωπίνῳ εἴδει τὴν γῆν περιέρχομαι. Μακρὸς ἔσται χρόνος ὅσον ἐξάγιστον εὑρέθη πανταχοῦ τῆς γῆς ἀριθμεῖν· ἐλάττων ἦν ἡ πονηρὰ φήμη τοῦ ἀληθοῦς (2). Τὰ Μαίναλα (3) δὴ παρῆλθον τὰ φοβερὰ τοῖς τῶν θηρῶν φωλεοῖς, καὶ σὺν Κυλλήνη τὰς παγετώδους Λυκαίου πίτυς· ἐντεῦθεν τοὺς οἴκους καὶ τὴν ἄξενον στέγην τοῦ Ἀρκάδος (4) τυράννου εἰσέρχομαι, ἡνίκα τὸ καθ' ἑσπέραν λυκόφως εἷλκε τὴν νύκτα, καὶ σύμβολα δέδωκα ἐληλυθέναι θεόν· καὶ ὁ δῆμος ἱκετεύειν εὐθὺς ἤρξατο. Γελάσας δὲ πρῶτον τὰς εὐσεβεῖς ἱκεσίας Λυκάων, Αὐτίκα δὴ μάλα πειράσομαι, εἶπε, φανερᾷ διαγνώσει εἴτε θεὸς οὗτος, εἴτε θνητὸς εἴη, καὶ οὐδαμῶς ἀμφίβολον ἔσται τὸ ἀληθές. Νυκτὸς δὲ τῷ ὕπνῳ βεβαρημένον (5) λαθραίῳ με θανάτῳ παρεσκευάζετο διαφθεῖραι· αὕτη τοῦ

(1) Codd. ἐκοίμησε : quod vitium esse putavi scripturæ tantum et pronuntiationis. Nam κοιμίζω hic est proprium, non κοιμάω. Cf. not. ad Nicet. Eugen. I, 276.

(2) Codices, τῆς ἀληθοῦς, male.

(3) A, τὰ μὲν ἄλλα.

(4) Codd. Ἀρκάδου. Scribendum Ἀρκάδος, vel Ἀρκαδικοῦ.

(5) A, βεβαρυμένον.

» ἀληθοῦς ἤρεσκεν (1) ἐκείνῳ πεῖρα. Ἀλλ' οὐ μὲν δὴ τούτοις ἠρκέσθη· ἑνὸς δὲ τοῦ τῶν Μολοσσῶν ἔθνους, εἰς ὅμηρα σταλέντος, ξίφει τὸν αὐχένα διέλυσε, καὶ οὕτως ἡμιθνῆτος τὰ μέλη, ἃ μὲν ζέουσιν ὕδασιν ἕψει, ἃ δὲ πυρὸς ὑποτεθέντος ὤπτα (2)· ἅπερ ὁμοῦ ταῖς τραπέζαις ἐκεῖνος ἐπέθηκε, κἀγὼ τῇ τιμωρῷ φλογὶ εἰς σποδὸν μετέβαλον τοὺς ἀξίους τοῦτο παθεῖν οἴκους (3)· αὐτὸς δὲ δὴ καταπλαγεὶς ἔφυγε, καὶ τοῖς ἐρήμοις ἐμφιλοχωρῶν τῶν ἀγρῶν ὠρύεται, μάτην τε λαλεῖν ἐπιχειρεῖ (4), καὶ ἐκ τοῦδε λύσσαν συναθροίζει τῷ στόματι, καὶ τῷ τοῦ φόνου τοῦ συνήθους ἱμέρῳ κατὰ τῶν βοσκημάτων χρῆται, καὶ νῦν αὖθις αἵματι χαίρει. Εἰς λάχνην οὖν αἱ ἐσθῆτες μετίασιν, εἰς σκέλη δὲ βραχίονες, καὶ γίνεται λύκος, καὶ τῆς ἀρχαίας μορφῆς ἴχνη φυλάσσει· ἡ αὐτὴ γὰρ ἐστὶ πολιότης, καὶ ἡ αὐτὴ τῷ προσώπῳ ἱταμότης, οἱ αὐτοὶ ὀφθαλμοὶ λάμπουσιν, ἡ αὐτὴ τῆς ἀπηνείας εἰκών. Πέπτωκεν οἶκος, ἀλλ' οὐχ εἷς πεσεῖν οἶκος ἄξιος ἦν· οὗ γὰρ ἂν γῆ φαίνεται, θηριώδης δεσπόζει Ἐριννύς· πάντα ἂν εἰς τὸ κακὸν οἰηθείης ὁμόσαι. Δότωσαν πάντες θᾶσσον ἃς ὀφείλουσι δίκας ὑποσχεῖν. Οὕτω τὴν ἐμὴν ἵστησι γνώμην (5). »

Μέρος μὲν οὖν τοὺς τοῦ Διὸς ἐπαινοῦσι λόγους,

(1) Codd. ἤρκεσεν : mutatio necessaria fuit, et ob latinum *placet*, et ob sequentia.

(2) A, ὤπται.

(3) Planudes videtur legisse non *in domino*, sed *in cinerem dignos everti*. B modo, μετέβαλλον.

(4) A, ἐπιχειρεῖν, puncto illo literam male additam deleri jubens. De punctis delentibus vide supra p. 2.

(5) Latinorum, *sic stat sententia*, mira est hæc versio. Saltem ἵστημι : melius, οὕτως ἡ ἐμὴ ἕστηκε γνώμη.

καὶ κέντρα φρυαττομένῳ προσάγουσιν· οἱ δὲ νεύματι τὸ ἑαυτῶν μέρος πληροῦσιν. Ἔστι δ' ὅμως ὁ τοῦ ἀνθρωπείου γένους ὄλεθρος ἀνιαρὸς πᾶσι· καὶ, τίς ἂν εἴη τῆς γῆς ἡ μετὰ τοῦτο μορφὴ, τῶν ἀνθρώπων ὀρφανισθείσης, διαποροῦσι, καὶ τίς ἂν ἐνέγκαι πρὸς τοὺς βωμοὺς θύματα· καὶ, μὴ θηρσὶ παραδοῦναι τὴν γῆν ἐρημωθεῖσαν παρασκευάζεται; Τοιάδε συζητοῦντας (καὶ γὰρ ἑαυτῷ τῶν λοιπῶν μέλειν ὁ τῶν θεῶν εἶπεν ἡγεμών) διαγωνιᾷν (1) τε κωλύει, καὶ γένος τῷ προτέρῳ δήμῳ ἀνόμοιον ἐκ θαυμαστῆς ἐπηγγείλατο ῥίζης.

Ἤδη μὲν οὖν ἔμελλεν (2) ἀνὰ πᾶσαν γῆν τοὺς κεραυνοὺς διασπείρειν, ἀλλ' ἔδεισε μή ποτε τῷ τοσούτῳ πυρὶ ὁ ἱερὸς αἰθὴρ φλόγας συλλάβῃ, καὶ ὁ μακρὸς ἀναφθῇ τοῦ οὐρανοῦ ἄξων· πεπρῶσθαι γὰρ ὑπὸ τῶν Μοιρῶν ἀνεμνήσθη ἔσεσθαι καιρὸν, καθ' ὃν γῆ καὶ θάλασσα καὶ τὰ τοῦ οὐρανοῦ βασίλεια συσταλήσεται ἐμπρησθέντα, καὶ ἡ ἀκάματος ἀπαγορεύσει τοῦ κόσμου κίνησις. Τὰ βέλη μὲν δὴ κατατίθεται τὰ ταῖς χερσὶ τῶν Κυκλώπων μηχανηθέντα· τιμωρία δ' ἀρέσκει διάφορος, τὸ θνητὸν πᾶν γένος ὑπὸ τοῖς ὕδασιν ἀφανίσαι, καὶ ἐξ ὅλου τοῦ οὐρανοῦ τοὺς οὐρανοὺς (3) ἀφεῖναι. Αὐτίκα δ' Αἰολείοις ἐν ἄντροις τὸν Βορρᾶν κατακλείει, καὶ ὅσα ποτὲ Πνεύματα τὰς ἀθροιζομένας φυγαδεύει νεφέ-

(1) B, ἀγωνίᾶν, sic; duplicem forsan significans lectionem, ἀγωνίαν et ἀγωνιᾷν.

(2) Codd. ἔμελλον. Infra A, τῆς ὕδασιν.

(3) Latinum *nimbos* reddidit pessime. *Nimbi* quidem quandoque καταχρηστικῶς de *cœlo*, οὐρανῷ, dicitur; sed nunc est proprie dictum, et Planudes toto cœlo erravit, ut ridiculum ejus acumen non bono retundam acumine.

λας, ἐκπέμπει δὲ τὸν Νότον. Καὶ ὁ Νότος ὑγραῖς ἵπταται πτέρυξι, τὸ φοβερὸν πρόσωπον σκότει πισσώδει κεκαλυμμένος· ᾧ βαρὺς μὲν ὁ πώγων τοῖς ὄμβροις, ὕδωρ δὲ τῶν πολιῶν ῥεῖ πλοκάμων, ὁμίχλη δ' ἐπικάθηται τῷ μετώπῳ, καὶ ῥαίνουσιν αἱ πτέρυγες καὶ οἱ κόλποι. Ἐπεὶ δὲ χειρὶ τὰς εἰς πλάτος μετεωριζομένας νεφέλας ἐπίεσε, γίνεται ψόφος, καὶ πυκνοὶ καταθέουσιν ἐξ αἰθέρος ὑετοί. Ἶρις δ' ἡ τῆς Ἥρας ἄγγελος, ποικίλας (1) περιθεμένη χροιάς, ὕδωρ ἀνιμᾶται, καὶ τροφὴν ταῖς νεφέλαις προσάγει. Στορέννυνται δὴ τὰ λήϊα, καὶ θρηνηθεῖσαι τοῖς γεωργοῖς πεπτώκασιν αἱ ἐλπίδες· ἀπώλετο δ' εἰς κενὸν (2) ὁ τοῦ μακροῦ ἔτους πόνος. Οὐ μὴν ἀπέχρησε τῇ τοῦ Διὸς ὀργῇ μόνος ὁ οὐρανός· ἀλλὰ γὰρ αὐτῷ καὶ ὁ κυανοχαίτης ἀδελφὸς βοηθεῖ συμμάχοις ὕδασι. Συγκαλεῖ τοίνυν οὗτος τοὺς ποταμούς, καὶ, τούτων εἰς τοὺς οἴκους ἐλθόντων τοῦ βασιλέως, « Οὐ μακρᾷ » παρακλήσει νῦν » εἶπε « χρηστέον· τὰς ὑμετέρας » δυνάμεις ἐκχέατε· τούτου χρεία· τοὺς οἴκους » ἀνοίξατε, καὶ, τοῦ ταῖς πηγαῖς ἐπικειμένου βάρους

(1) B, ποικίλαις προσάγει, ceteris omissis. Modo A, χερσί.

(2) B, καινόν. Permutatio harum vocum passim obtinet. Cur Bernardus Nonno suo, cap. 251, σπόγγος κενὸς reliquit, qui meliorem lectionem καινὸς e codd. noverat? Illa synchysi elementorum αι et ε, toties notata et notanda, utar, ut Æschyli canticum in Persis tangam, ubi optima Burneyi emendatio, ᾄσεται pro ἔσειται, eo firmari poterit quod librarii, qui non scribebant, ut nos, ᾄσεται, sed ἄισεται, inde facile delapsi sint ad notiorem vocem ἔσεται. Sic autem ordinandus esse videtur locus ille salebrosus: ταῦτά μοι μελαγχίτων φρὴν ἀμύσσεται φόβῳ (ὀά! Περσικοῦ στρατεύματος τοῦδε!) μὴ πόλις πύθηται κένανδρον μέγ' ἄστυ Σουσίδος καὶ τὸ Κισσίων πόλισμ'. Ἀντίδουπον ᾄσεται ὀά! τοῦτ' ἔπος γυναικοπληθὴς ὅμιλος ἀπύων, βυσσίνοις δ' ἐν πέπλοις πέσῃ λακίς.

» μετακινηθέντος, τοῖς ὑμῶν ῥεύμασι πάσας ἡνίας » χαλάσατε. » Ὁ μὲν ἐκέλευσεν· οἱ δ' ἐπανίασι, καὶ ταῖς πηγαῖς χαλῶσι τὰ στόματα (1), καὶ ἀχαλίνῳ κυλίονται εἰς τὴν θάλασσαν δρόμῳ. Καὶ ὁ μὲν τῇ τριαίνῃ πατάσσει τὴν γῆν, ἡ δ' ἐτρόμαξε, καὶ σεισθεῖσα τὰς ὁδοὺς ἀνέῳξε τῶν ὑδάτων· καὶ ἐκταθέντες οἱ ποταμοὶ δι' ὑπτίων ῥέουσι τῶν πεδίων, καὶ, σὺν τοῖς σπορίμοις, φυτὰ καὶ θρέμματα, καὶ ἄνδρας, καὶ οἴκων ἑστίας σὺν τοῖς ἐν αὐτοῖς ἱεροῖς συναρπάζουσιν. Εἰ δέ τις ἔμεινεν οἶκος, καὶ οἷός τ' ἐγένετο τῷ τηλικῷδε κακῷ αὐθαίρετος ἀντιστῆναι, τὴν κορυφὴν ὅμως τούτου τὸ ὕδωρ, ὑψηλότερον γεγονός, ἐπεκάλυψε, θλιβόμενοί τε κρύπτονται ὑπὸ τῇ ἀβύσσῳ οἱ πύργοι (2). Ἤδη τε γῆ καὶ θάλασσα οὐδὲν εἶχον τὸ διαλλάττον· πάντα θάλασσα δ' ἦν, καὶ ἠϊόνων μόνων ἐνδεὴς ἦν ἡ θάλασσα (3). Ὁ μὲν (4) ὄρος καταλαμβάνει· ὁ δὲ κοίλῃ νηῒ ἐπικάθηται, καὶ πλάτην (5) κινεῖ νῦν, ἔνθα μικρῷ πρόσθεν ἀροτριῶν ἦν· ἄλλος ἐπὶ λῃΐου ἢ ἐπὶ κώμης ὑποβρυχίου ὀρόφων ναυτίλλεται· ἕτερος ἰχθῦν (6) ἐπ' ἄκρας πτελέας ἁλιεύει· πήγνυνται δ' ἐν χλοερῷ πεδίῳ (εἰ τοῦτο ἤνεγκεν ἡ

(1) B, στέματα. Mox A, ἐτρόμαξεν καὶ συσθεῖσα.

(2) B, πῦργοι: quo de accentu cf. not. ad Nicetam Eugenianum, II, 1.

(3) A, πάντα θάλαττα—ἡ θάλασσα. B. bis, θάλασσα. Modo fuit in utroque θάλαττα. Puto auctorem in his non sibi ubique constitisse lapsu calami. Ipse, quum viderem sæpius θάλασσα, hoc ubique exhibui, nisi quando codd. in altera forma consentiunt. Et hic tamen a mea ipse norma recessi; et utriusque codicis τὸ θάλαττα ad sibilos refinxi, ob proxime insecuturum τὸ θάλασσα.

(4) Schol. in B, ἤγουν πᾶν τις ἄνθρωπος. Scribere voluit πᾶς. Sed interpretationem minime vulgarem! *aliquis*, id est, *omnes*! ὁ μέν, id est, πάντες!

(5) B, πλάτει.

(6) Ἰχθῦν deest in B. A, ἁλιεύς.

τύχῃ) αἱ ἄγκυραι, ἢ καὶ ὑποκειμένας ἀμπέλους κοῖλαι νῆες καλύπτουσι· καὶ, οὗ, μικρῷ ἔμπροσθεν, ἄγρωστιν αἱ λεπταὶ ἐνεμήθησαν αἶγες, νῦν ἐκεῖ αἱ αἰσχραὶ φῶκαι τὰ ἑαυτῶν τιθέασι σώματα. Θαυμάζουσιν ὑπὸ τὸ ὕδωρ δρυμοὺς (1) καὶ πόλεις καὶ οἴκους αἱ Νηρηΐδες· καὶ τὰς ὕλας ἔχουσιν οἱ δελφῖνες καὶ τοὺς ὑψηλοὺς κατατρέχουσι κλάδους, καὶ τοὺς φιτροὺς (2) δονοῦσι ταῖς οὐραῖς τύπτοντες. Πλεῖ μεταξὺ προβάτων ὁ λύκος, καὶ ξανθοὺς φέρει τὸ ὕδωρ λέοντας· φέρει τὸ ὕδωρ καὶ τίγρεις· καὶ οὔτε τῷ κάπρῳ ἡ τοῦ πυρὸς δύναμις, οὔτε τῇ ἐλάφῳ ἀπαγομένῃ εἰς ὄνησιν εἰσὶν αἱ ταχιναὶ κνῆμαι· ἐκ μακροῦ τε ζητήσασα γῆν, οὗ ἂν οἷα τε (3) γένηται στῆναι, ἡ ὄρνις πλανωμένη κατέπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν, ταῖς μακραῖς ἀπαγορεύσασα πτήσεσιν. Ἐκάλυψε δὴ καὶ λόφους ἡ ἄπειρος ἄδεια τῆς θαλάσσης, καὶ νέα κύματα τὰς ἀκρωρείας ἐμάστιζον. Τὸ μὲν οὖν πλεῖστον μέρος ἀνηρπάσθη τῷ ὕδατι· ὧν δὲ τὸ ὕδωρ ἐφείσατο, τούτους ἀσιτίαι (4) μακραὶ τῇ τῶν ἐδωδίμων ἐνδείᾳ δαμάζουσι.

Διορίζει τοὺς Ἀονίους ἡ Φωκὶς τῶν Ἀκταίων πεδίων, γῆ καρποφόρος, ἡνίκα γῆ ἦν· ἀλλ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον θαλάσσης μέρος, καὶ αἰφνιδίων ὑδάτων εὐρὺ πεδίον. Ὑψηλὸν ὄρος ἐκεῖ δυσὶ κορυφαῖς τὰ ἄστρα ζητεῖ· τοὔνομα Παρνασὸς, ὑπεραίρων (5) καὶ νεφέλας τῷ ὕψει. Ἔνθα Δευκαλίων (τὰ λοιπ' γὰρ ὕδωρ

(1) Latinum *lucos* non optime verti puto. Debuerat forsan scribere ἄλση vel τεμένη.

(2) B, φοιτρούς.

(3) B, οἷά τε : A, οἷα τε. Mendum istud sæpissime erit notandum.

(4) B, τούτοις ἀσιτείαι. Infra B, αἰφνηδίων.

(5) Velim ὑπεραῖρον.

ἐκάλυψε), σὺν τῇ τοῦ λέχους κοινωνῷ φερόμενος βραχείᾳ νηῒ, προσσχὼν (1), Ἀμαδρυάδας τε Νύμφας καὶ θεοὺς ὀρείους ἱκετεύει, καὶ τὴν χρησμολόγον Θέμιν, ἣ, κατ' ἐκεῖνο καιροῦ, τὸ χρηστήριον εἶχεν. Οὐδεὶς ἐκείνου κρείττων ἀνὴρ ἢ μᾶλλον ἀγαπῶν τὸ δίκαιον γέγονεν, ἢ ἐκείνης γυνή τις μᾶλλον τοὺς θεοὺς φοβουμένη. Ζεὺς δ' ἰδὼν ὕδασι πάντα τὸν κόσμον λιμνάζοντα, κἀκ τόσων μυριάδων ἕνα ἄνδρα περιγενόμενον, κἀκ τόσων αὖ μυριάδων μίαν περιγενομένην γυναῖκα, ἀμέμπτους ἄμφω, θεοσεβεῖς ἄμφω (2), τὰ νέφη τε διεσκέδασε, καὶ, τῶν ὑετῶν ὑπὸ Βορρᾶ διωχθέντων, καὶ τῷ αἰθέρι τὴν γῆν ἔδειξε, καὶ τὸν αἰθέρα τῇ γῇ· οὐδὲ τῆς θαλάσσης ἡ ὀργὴ τοῦ λοιποῦ μένει· τὸ δὲ τρίστομον ὅπλον ὁ τοῦ πελάγους ἡγεμὼν καταθέμενος, καταστέλλει τὰ ὕδατα καὶ τὸν ὑπὲρ τὸ ὕδωρ φαινόμενον ἔξαλλον καὶ τοὺς ὤμους ἐμφύτῳ πορφύρᾳ σκεπόμενον, τὸν κυάνεον καλέσας Τρίτωνα, εὐήχῳ κόγχῃ (3) ἐμπνεῦσαι κελεύει, καὶ πάντα τὰ ὕδατα καὶ τοὺς ποταμοὺς ἀνακαλεῖν ἤδη σύνθημα δόντα· ὁ δὲ κοίλην ἔλαβε σάλπιγγα κοχλιώδη, ἐκ στενοῦ κάτωθεν εἰς εὖρος αὐξανομένην· καὶ ἡ σάλπιγξ, ἐν μέσῃ τῇ θαλάσσῃ (4) ἀέρα συλλαβοῦσα, φωνῆς τὰς ὑφ' ἑκατέρῳ

(1) Codd. προσχών, errore, forsan, descriptorum. Reposui quod fuit reponendum : cf. Bast. Epist. crit. p. 237; Schweighæus. in varietate lectionis Herodoteæ, I, 2. Scholiastes Æsch. Pers. 95, δολοῖ καὶ προσαίνει : velim προσσαίνει.

(2) Hoc posterius ἄμφω male omisit B. Mox omisit τε.

(3) B, ad marginem, ἴσως κόγχῃ. Debuit scribere κόχλῃ, aut potius κόχλῳ : debuit præsertim ad τὸ κόγχῃ non offendere, quæ vox est bene græca. Statim A omittit τὰ post πάντα. Mox B, κογχλιώδη.

(4) A, ἐν μέσῳ τῇ θ. B, ἐν μέσῃ τῇ θαλάττῃ.

τῷ Φοίβῳ κειμένας ἠϊόνας πληροῖ. Τότε δὴ, καὶ μᾶλλον, συμβὰν ὑγρότερον εἶναι τὸ τοῦ δαίμονος στόμα σὺν διαβρόχῳ τῷ πώγωνι (1), ἐπεὶ τὸ ἀνακλητικὸν ἦσεν ἐμπνευσθεῖσα ὡς ἐκελεύσθη, πᾶσιν ὕδασι καὶ γῆς καὶ θαλάσσης ἠκούσθη· καὶ οἷς ἠκούσθη ἀνεχαίτισε (2) πάντα. Ἤδη μὲν οὖν ἠϊόνας ὁ πόντος ἔχει, καὶ τὸ ἀποχρῶν ὕδωρ ἡ τῆς θαλάσσης δέχεται κοίτη· ποταμοὶ δὲ ὑφιζάνουσι, καὶ αἱ ἀκρώρειαι ἐξιέναι δοκοῦσι, ἀνίσταταί τε ἡ γῆ, καὶ αὐξάνουσιν αἱ χῶραι, μειουμένων δὴ τῶν ὑδάτων· καὶ, μεθ' ἡμέραν μακρὰν, γυμνωθέντας τοὺς κορύμβους δεικνύουσιν οἱ δρυμοὶ, καὶ πηλὸν ἔτι τοῖς κλάδοις ἐναπολειφθέντα (3) κατέχουσιν.

(1) Putavit eo magis sonoram esse concham, quo madidius erat Tritonis os. Lepide! Erroris causa τὸ *contigit* non intellectum.

(2) Sic mutavi codicum ἀνεχαίτησε. Hac permutatione ubivis obvia vocalium η et ι uti potuerat vir doctiss. qui ad Plut. t. IV, p. 452, advocato Arriani Alex. v, 11, 8, loco hocce, ἦν δὲ μέρος μέντοι τῆς στρατιᾶς ἀναλαβὼν Πῶρος ἐπ' ἐμὲ ἄγῃ, μέρος δέ τι ὑπολειφθῇ αὐτῷ ἐπὶ στρατοπέδου καὶ ἐλέφαντες, σὺ δὲ δικαίως μένειν κατὰ χώραν, corrigit, σὺ δὲ καὶ ὣς μέν. κ. χ. Sed sic perit syllaba δι. Scribe σὺ δὲ δὴ καὶ ὣς, et nihil peribit. Attamen fere satius fuerit nihil hic immutari. Adverbium ὣς sine controversia restitui posse opinor in alio Arriani loco, v, 27, 1: πολὺν μὲν χρόνον σιώπη ἦν.... ἐν δὲ τούτῳ πολλάκις μὲν Ἀλέξανδρος ἐκέλευε λέγειν τὸν βουλόμενον... ἔμενε δὲ καὶ ὡς ἐπὶ πολὺ ἡ σιώπη. Repono καὶ ὥς.

(3) B, ἐναπολ^{ει}_{η}φθεντα, sic, binis junctis lectionibus. Latinum *relictum* dubium omne sustulit. Infra, initio orationis Deucalioneæ, B quoque exhibet ὑπολ^{ει}_{η}φθεῖσα. De constanti illa participiorum λειφθεὶς et ληφθεὶς permutatione alibi egi, v. gr. ad Phil. H. p. 504; ad Eunap. p. 267, 582. Cf. Coray. ad Plut. Alcib. 14, et ad Strab. 13, p. 466 = p. 183 vers. Gall. apte eligentem quod erat eligendum. In Demosthenis Ctesiphontea p. 224 Harl. καταληφθεῖσα mihi placet unice. In Æschyli Persis, 575, nunc receptum λειφθέντες πρὸς ἀνάγκαν optimum est, quum ληφθέντες πρὸς ἀνάγκαν pessimum sit. Etenim num cadavera Persarum *capere* potuerunt Athenienses aut voluerunt? Bene monuit

Ἐπανεληλυθὼς δὴ πρὸς ἑαυτὸν ἦν (1) ὁ κόσμος, ὃν ἀναπεπταμένον ἰδὼν Δευκαλίων, καὶ τὴν γῆν (ἐπείπερ ἠρήμωτο) μακρὰν σιγὴν ἄγουσαν (2), δάκρυα ἀναδοὺς, οὑτωσὶ πρὸς τὴν Πύῤῥαν (3) ἐφώνει· « Ὦ ἀδελφὴ, ὦ σύζυγε, ὦ μόνη ὑπολειφθεῖσα γυναικῶν, ἣν κοινὸν ἐμοὶ γένος, καὶ πατρῷον σπέρμα, καὶ, μετὰ τοῦτο, λέχος συνήρμοσεν, αὐτοὶ δὲ τανῦν οἱ κίνδυνοι συναρμόζουσι, τῆς γῆς πάσης, ἣν ἀνατολὴ καὶ δύσις ὁρᾷ, ἡμεῖς οἱ δύο δῆμος ἐσμὲν, τὰ δὲ λοιπὰ ἡ θάλασσα κέκτηται· αὐτή τε τῆς ζωῆς ἡμῶν ἡ πεποίθησις οὔπω ἅλις ἐστὶν ἀσφαλής (4)· καταπλήττουσι γὰρ ἔτι καὶ νῦν τὴν ἐμὴν διάνοιαν αἱ νεφέλαι. Τίς ἂν ἦν σοι ψυχὴ νῦν, ὦ σχετλία, εἴπερ, ἐμοῦ δίχα, ταῖς Μοίραις ἀνηρπάσθης (5); τίνα τρόπον μόνη τὸν φόβον ὑπενεγκεῖν ἂν ἠδυνήθης; τίνι παραμυθουμένῳ (6) τὰς λύπας ἂν ἔπεσσες (7); Καὶ γὰρ ἐγὼ (πίστευέ μοι), εἴγε

Blomfield. cum τῷ ληφθ. legendum fore πρὸς ἀνάγκας. Ad cujus mentem, minima, imo fere nulla, mutatione, scripserim, ληφθέντες πρὸς ἀναγκᾶν. Palladius Vit. Jo. Chrysost. p. 17, ex ipso Chrysostomo; κακουργῶν ἀπελείφθη. Optem variantem lectionem, κακ. ἀπελήφθη: *reus inventus est, deprehensus est.* Et statim ibidem ἀποληφθέντες rescripserim.

(1) Vereor ne interpres hic erraverit et crediderit *redditus* esse ab *redire*.

(2) Codd. ἄδουσαν. Sed ᾄδειν σιγὴν nimis est absurdum. Correxi, ut vides, idque aptissime. De permutatione τῶν ᾄδειν et ἄγειν cf. quæ notavi in Eunapianis. Atque latinum *agere silentia* ad Planudeam manum manu ducebat.

(3) Codd. πύῤῥαν, hic et infra. B modo, οὕτω, non οὑτωσί.

(4) A, οὕτω ἅλις ἐστὶν ἀσφαλείας.

(5) B, ταῖς ὁμοίαις ἄν.

(6) Notandus dativi latinismus, in τίνι παραμυθουμένῳ.

(7) In A, ἔπεσσες notatum est asterisco, idque recenter, ut videtur. Dubitabatne lector eruditulus de genuitate vocis? Sed Homeri usus et aliorum illam confirmat. Nota locutio Homerica, χόλον θυμαλγέα πέσσει.

» καὶ σὲ τὸ ὕδωρ ἔσχεν (1), σοὶ ἂν ἠκολούθησα, γύ-
» ναι, καὶ δὴ κἀμὲ τὸ ὕδωρ ἂν ἔσχεν. Ὄφελον δυ-
» νηθείην ἀνθρώπους ταῖς πατρῴαις ἀνανεώσασθαι
» τέχναις, καὶ γῇ διαπλασθείσῃ ψυχὰς ἐγχέαι!
» Νῦν τὸ θνητὸν γένος εἰς δύο περιΐσταται ἡμᾶς·
» οὕτω γὰρ ἔδοξε τοῖς θεοῖς· καὶ τῶν ἀνθρώπων ἡμεῖς
» παραδείγματα μένομεν.» Εἶπε, καὶ ὠλοφύροντο (2)· καὶ ἤρεσε τοὺς οὐρανίους ἱκετεῦσαι θεοὺς καὶ βοήθειαν παρὰ τῶν ἱερῶν ζητῆσαι χρησμῶν. Χρόνος ἐν μέσῳ τοίνυν οὐδεὶς, καὶ πρὸς τὰ τοῦ Κηφισοῦ (3) πορεύονται ῥεῖθρα, οὔπω μὲν διαυγῆ, φανερὰν (4) δὲ ἤδη ῥῦσιν χαράττοντα. Ἔνθεν τοῦ ὕδατος ἁψάμενοι, καὶ ἐσθῆτας καὶ κεφαλὰς ῥάναντες, κλίνουσιν ἴχνη πρὸς τὸ τῆς ἱερᾶς θεᾶς τέμενος, οὗ τὰ μετεωρότερα δυσειδέσι μνίοις (5) ὠχρίων, καὶ οἱ βωμοὶ δίχα πυρὸς ἵσταντο. Ἐπεὶ δὲ τῶν βαθμῶν ἥψαντο τοῦ ναοῦ, πίπτουσιν ἑκάτερος (6) πρηνεῖς ἐπὶ γῆς, καὶ τῷ ψυχρῷ δεδοικότες διδόασι φιλήματα λίθῳ, καὶ τοιάδε τινὰ εἶπον· « Εἰ δικαίαις δεήσεσι καμπτό-
» μενοι μαλάσσονται οἱ θεοὶ, καὶ ἐπικλᾶται ἡ τού-
» των ὀργὴ, εἰπὲ, Θέμις, τίνι τέχνῃ τοῦ ἡμετέρου
» γένους ἐπανασωθήσεται ἡ ζημία, καὶ καταβαπτι-

(1) B, ἔσχεν, ὄφελον, mediis omissis ob ὁμοιοτέλευτον, quod fit sæpissime.

(2) B, ὠλοφύρατο. Ovidius, *flebant*.

(3) A, κυφισοῦ: B, κηφισσοῦ. Mox B, οὕτω pro οὔπω, ut p. 20, n. 4. In Æschyli Persis, 560, critici recentiores οὔπω pro οὕτω apte conjecisse videntur.

(4) *Nota vada* non sunt *celebria, clara*. Et hic erravit Planudes. Verte, συνήθη.

(5) B, δυσειδεμνίοις: A, δυσειδέσι μνίοις. Planudis ὠχρίων firmat veterem lectionem *pallebant*.

(6) B, ἑκάτεροι. Altera lectio est paulo exquisitior. Cf. not. ad Phil. Her. p. 587. Macrob. in Somn. I, 1: « Quam sibi *quisque* vivendo *sanxerunt*. » Sic enim boni codices pro *sanxerit*. Vide ibi Gronov.

» σθεῖσιν ἤδη τοῖς πράγμασιν ὄρεγε βοήθειαν, ὦ » πραοτάτη. » Τούτοις ἡ θεὰ κινηθεῖσα χρησμὸν τοῦτον ἔδωκε·

Ὦ χρησμὸν ζητοῦντες, ἀπόπροθι βλώσκετε νηοῦ·
Κρᾶτα καλύψατε θᾶσσον· ζώματα λύσατε λώπης,
Καὶ μεγάλης κατὰ νώτων ὀστέα ῥίψατε μητρός.

Ἀπηνεώθησαν ἐπὶ πλεῖστον· καὶ προτέρα δὴ ἡ Πύῤῥα φωνῇ τὴν σιωπὴν ἔρρηξε, καὶ ταῖς ἐντολαῖς τῆς θεᾶς ὑπείκειν (1) ἀναίνεται, καὶ συγγνώμην αἰτεῖται περιδεεῖ στόματι, καὶ δέδοικε τὴν μητρῴαν λυπῆσαι ψυχὴν, τὰ ταύτης ὀστᾶ ῥίψασα. Μετὰ δὲ τοῦτο τὰ ἀσαφῆ τοῦ δοθέντος χρησμοῦ λόγια ἐξετάζουσι, καὶ ἐν ἑαυτοῖς καὶ πρὸς ἀλλήλους ἀνατυλίττουσιν. Ἔνθεν ὁ Προμηθείδης μειλιχίοις ἔπεσι τὴν Ἐπιμηθίδα (2) μέτεισι· καὶ « Ἢ ψευδὴς » εἶπεν « ἡμῖν » ἐστὶν ὁ Φοῖβος (3), ἢ ἀγαθοὶ τυγχάνουσιν ὄντες οἱ » χρησμοὶ καὶ οὐδὲν παράνομον πείθουσι. Μεγάλη

(1) B, ὑπ$\overset{\text{ει}}{\text{ή}}$κειν, se corrigens ipse. Iotacismus talia ubique peperit. Demosthenes adv. Aristocr. t. III, p. 32, Tauchn. τοῦτο προσγράψας τὸ βιαίῳ σύμβολον πεποίηκεν, ᾧ γινώσκομεν ὅτι, ἂν ἀδίκως, λέγῃ. Rescribe λέγει. Nempe, γινώσκ. ὅτι λέγει. Idem adv. Timocrat. t. III, p. 137: ἐσκόπει πῶς λήσει τούτους καταλύσας, κἂν ἄρα ληφθῇ τοῦτο ποιῶν, μὴ δόξῃ δεινὸν μηδ' ἀναιδὲς μηδὲν εἰργάσθαι. Rescribe δόξει. Nempe ἐσκόπει πῶς λήσει καὶ πῶς μὴ δόξει. — Hæ emendationes nunc receptæ leguntur in renovata nuper a Plancio, collega doctissimo, Augerianæ versionis editione. Rursus in Aristocratea illa p. 11, pro ὡς δ' ἄν μοι δοκεῖτε τοὺς περὶ τοῦ παρανόμου λόγους αὐτοὺς ῥᾷστα μαθεῖν, τοῦθ' ὑμῖν φράσω, velim δοκῆτε, vel δοκοῖτε. Orat. in Macartat. p. 182: παραδίδωμι οὖν ὑμῖν τὸν παῖδα τουτονὶ ἐπιμεληθῆναι, ὅπως ὑμῖν δικαιότατα δοκεῖ εἶναι: forte, δοκοῖ.

(2) A, ἐπιμηθίδια.

(3) Quid hic φοῖβος sibi vult? Num Planudi imprudenti latinum *solertia* aliquid cum *sole* commune habere visum est?

» μήτηρ ἡ γῆ ἐστί· τοὺς λίθους ἐν τῷ σώματι τῆς » γῆς ὀστᾶ δοκῶ λέγεσθαι· τούτους ῥιπτεῖν κελευό- » μεθα κατὰ νώτων.» Ἡ Τιτανὶς τοίνυν, εἰ καὶ παρεπείθετο τῇ τοῦ ἀνδρὸς ἐξηγήσει, ὅμως ἐν ἀμφιβόλοις εἶχε τὴν ἐλπίδα· κἀντεῦθεν (1) ταῖς οὐρανίαις ἐντολαῖς ἄμφω διαπιστοῦσι. Τί δ' ὅμως βλάπτει διαπειράσαι; Ἀναχωροῦσι, καὶ καλύπτονται τὰς κεφαλὰς, καὶ ἀναζώννυνται τὰς ἐσθῆτας, καὶ τοὺς κελευσθέντας λίθους ῥιπτοῦσι (2) κατὰ τῶν νώτων· καὶ οἱ λίθοι (τίς τόδ' ἂν πιστεύσειεν, εἰ μὴ ἀντὶ μαρτυρίας ἡ παλαιότης ἂν εἴη;) τὴν ἰδίαν σκληρότητα καὶ ἀντιτυπίαν ἀποτίθεσθαι ἤρξαντο, καὶ κατ' ὀλίγον μαλάττεσθαι, καὶ μαλαττόμενοι λαμβάνειν μορφήν. Ἐπεὶ δ' εὐθὺς ηὔξανον, φύσις ἐκείνοις ἁπαλωτέρα συνέβαινεν, οὐχ ὥς τις φανερῶς δύνασθαι δοκεῖν ἀνθρώπου μορφὴ, ἀλλ' ὡς ἄν τις ἐκ μαρμάρου ληφθεῖσα (3), οὐχ ἅλις ἐξειργασμένη, ἀλλ' ἀτέχνοις (4) ἀνδριάσι παρόμοιος. Ὅσον μὲν οὖν ἐκείνων ὑγρὸν χυμῷ τινὶ καὶ γήϊνον ἦν εἰς χρῆσιν μεταβέβληται σαρκός· ὃ δὲ στεῤῥὸν ἦν καὶ ἀδύνατον κάμπτεσθαι εἰς ὀστᾶ μετημείφθη· ἣ δὲ πρότερον φλὲψ ἦν ἐν τῷ αὐτῷ πάλιν ὀνόματι ἔμεινε· κἀν βραχεῖ διαστήματι, τῇ τῶν οὐρανίων θειότητι (5), οἱ μὲν βληθέντες ταῖς χερσὶ τοῦ ἀνδρὸς λίθοι ὄψιν ἐσπά-

(1) Latinum *adeo* vertendum, οὕτω. Legebat male, *ideo*.

(2) A, ῥίπτουσι.

(3) Lectionem *cœpta* vertere voluit et erravit: nam *cœpta* idem esse putavit τῷ *capta*.

(4) B, ἀλλὰ τέχνοις.

(5) Schol. in B ad οὐραν. Ἤγουν τῶν θεῶν. Planudes in suo codice Ovidii habuit lectionem *numine*, non *munere*; sed quam male illam vertit! *Numine*, non θεότητι hic, sed προνοίᾳ, θείᾳ δυνάμει.

σαντο ἀνδρῶν· ἐκ δὲ τῆς γυναικείας βολῆς ἡ γυνὴ πάλιν ἀνεκαινίσθη. Ἐντεῦθεν σκληρὸν ἐσμὲν γένος καὶ μόχθῳ δοκιμώτατον (1), καὶ σύμβολα δίδομεν τίνος ἐγεννήθημεν ῥίζης.

Τά γε μὴν λοιπὰ τῶν ζώων διαφόροις ἡ γῆ μορφαῖς αὐτομάτη προήνεγκεν, ἐπείπερ παλαιωθὲν τὸ ὑγρὸν ἐκ τοῦ ἡλιακοῦ πυρὸς ὑπερέζεσε, καὶ τέναγος ἅπαν καὶ ἰλὺς διῳδηκότα τῷ θάλπει γέγονε, γόνιμά τε τὰ σπέρματα τῶν ὄντων τῇ ζωηρᾷ τρεφόμενα γῇ, ὥσπερ ἐκ νηδύος ηὔξάνετο (2) μητρικῆς, καί τι κατὰ μικρὸν εἶδος ἐλάμβανον· ὥσπερ που ἐπειδὰν τοὺς ἀγροὺς ὁ ἑπτάῤῥους Νεῖλος ὑγροὺς καταλίπῃ, καὶ τῇ παλαιᾷ ῥύσει τὰ ἑαυτοῦ ῥεύματα δῷ, καὶ τὸ τέναγος πρόσφατον τῷ αἰθερίῳ ἄστρῳ ἐκπυρωθῇ, πλεῖστα τοῖς γεωργοῖς ζῶα τῆς βώλου στραφείσης εὑρίσκεται, κἂν τούτοις ἃ μὲν ἤδη ἀρξάμενα καὶ κατ᾽ αὐτὸν τοῦ γεννᾶσθαι καιρὸν, ἃ δ᾽ ἀτελῆ καὶ τῶν ἰδίων ἠκρωτηριασμένα μελῶν, κἂν τῷ αὐτῷ σώματι πολλάκις τὸ μέν τι τῶν μερῶν ζῇ, τὸ δ᾽ ἀκατέργαστός (3) ἐστι γῆ. Καὶ καινὸν οὐδέν (4)· ἐπειδὰν γὰρ εὐκρασίαν τὸ ὑγρὸν καὶ θερμὸν λάβωσιν, ὁρμῶσι πρὸς σύλληψιν, κἀκ δυοῖν τούτων ἀνίσχει τὰ πάντα· καὶ τοῦ πυρὸς τῷ ὕδατι πολεμίου καθεστηκότος, ἀτμὸς ὑγρὸς τὰ πάντα δημιουργεῖ, καὶ ἀσύμφωνος συμφωνία ταῖς κινήσεσιν ἐφαρμόζει. Ἀμέλει δὴ καὶ ἡ γῆ, τεναγώδης οὖσα προσφάτῳ τῷ κατακλυσμῷ, τοῖς αἰθερίοις ἡλίοις καὶ

(1) Cod. B, μόχθω δοκιμώτερον.
(2) A, ηὔξατο. Statim B, καίτοι.
(3) B, ἀκατέργαστον.
(4) Hæc verba, καὶ κ. οὐδ. addidit e suo Planudes, ut quod est elliptici et fere obscuri in sequente conjunctione *quippe* suppleret et aperiret.

τῷ βαθεῖ καύσωνι πυρωθεῖσα, μορφὰς ἀναριθμήτους ἀνέδωκε, καὶ πῆ μὲν τῶν παλαιῶν ἀνήνεγκε μορφῶν, πῆ δὲ τέρατα νέα δεδημιούρκηκεν· ἐκεῖνα μὲν οὖν ἴσως οὐχ ἑκοῦσα· καὶ σὲ δὲ, ὦ μέγιστε Πύθων (1), τηνικαῦτα γεγέννηκε. Καὶ τοῖς ἀρτιγεννήτοις λαοῖς, ἀγνοούμενε δράκων, φόβος ἦσθα· τοσοῦτον διαστήματος κατεῖχες ἐν γῇ. Τοῦτον τοίνυν ὁ τοξοφόρος θεὸς καὶ μηδέποτε πρότερον τοιούτοις ὅπλοις, ὅτι μὴ ἐπὶ χιμαίρας (2) καὶ φυζακινὰς αἶγας, χρησάμενος, χιλίοις βέλεσι βαρυνθέντα, μικροῦ δεῖν τῆς φαρέτρας ἐκκενωθείσης, διέφθειρεν, ἀναχυθέντος ἰοῦ περὶ τὰ μέλανα (3) τραύματα. Τοῦ δὲ μὴ τὴν τοῦ ἔργου φήμην δυνηθῆναι ἐξαλειφθῆναι τῇ γενναιότητι (4), ἐπὶ τῷ θεσπεσίῳ κατορθώματι ἱεροὺς ἐνεστήσατο ἀγῶνας, τὰ Πύθια τῷ τοῦ νικηθέντος δράκοντος ὀνόματι προσαγορευθέντας, ἔνθα τῶν νέων ὅστις ποτὲ χερσὶν, ἢ ποσὶν, ἢ τεθρίππῳ, νικήσειε, κλάδου τιμὴν τῆς πλατυφύλλου (5) ἐλάμβανεν· οὐ γὰρ ἦν πω δάφνη, καὶ ὁ Φοῖβος τοὺς τῇ μακρᾷ κόμῃ διαπρέποντας κροτάφους ἐκ παντὸς οὑτινοσοῦν περιέστεφε δένδρου.

(1) Sch. in B, Πύθων ἀφ' οὗ καὶ Πυθία, τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος μαντεῖον.

(2) B, χιμαίρας. A, χιμαίρας, e correctione.

(3) A, μέλαινα. Hoc mendum nonnunquam in codicibus offendi.

(4) Aliquid et hic passus est humani Planudes. Quum in textu sit *vetustas*, in versione exspectes τῇ χρονιότητι, τῷ χρόνῳ, simile quid. Erroris causam non assequor; nisi intellexerit *vetustas* de *generis* vetustate et *nobilitate*.

(5) In codd. deest τῆς πλατυφύλλου, et in A est etiam lacunæ indicium. Ovidius : *æsculeæ capiebat frondis honorem.* Defectum, ut vides, resarcivi. Infra libro x, versu 91, omissa quoque est vocis *æsculus* interpretatio. Nonnusquam in botanicis nominibus interpretis diligentiam desideres.

Πρῶτος ἔρως τοῦ Φοίβου ἡ Πηνειὰς γέγονε Δάφνη, ὃν οὐ τύχη ἀτέκμαρτος ἔδωκεν, ἀλλ' ὀργὴ τοῦ Ἔρωτος χαλεπή. Τοῦτον γὰρ ἄρτι, νενικημένου τοῦ δράκοντος, σοβαρώτερον ὁ Δήλιος εἶδε, τῆς νευρᾶς ἐμβληθείσης (1) τῷ τόξῳ, τὰ κέρατα κάμπτοντα· καὶ « Τί σοι, βλὰξ παιδίον, καὶ τοῖς γενναίοις » ἔφησεν « ὅπλοις; Ταῦτι τὰ φορήματα τοῖς ἡμῶν ὤμοις προσήκει, οἵπερ εὔστοχα τραύματα καὶ θηρσὶ καὶ ἐχθροῖς διδόναι δυνάμεθα, οἳ νῦν καὶ τὸν τῇ ἰοβόλῳ γαστρὶ τόσα πλέθρα πιέζοντα κατεστρώσαμεν Πύθωνα βέλεσιν ἀναριθμήτοις ἐξῳδηκότα (2). » Σοὶ δ' ἀπόχρη τῇ σαυτοῦ λαμπάδι τοὺς ἔρωτας, » ἀγνοῶ τίνας, ἀνάπτειν· μήδε γε τὰς ἐμὰς ἅρπαζε τιμάς. » Πρὸς δὴ ταῦθ' ὁ τῆς Ἀφροδίτης παῖς « Τὸ μὲν σὸν τόξον, » εἶπεν « ὦ Φοῖβε, τὰ » πάντα βαλλέτω, σὲ δὲ τοὐμόν. Καὶ ὅσῳ τὰ ζῶα » πάντα τοῖς θεοῖς εἴκει, τοσούτῳ τῆς ἐμῆς ἡ σὴ » δόξα ἐστὶν ἐλάττων. » Εἶπε, καὶ, τὸν ἀέρα τύψας ταῖς πτέρυξιν, ἄοκνος τῇ κατασκίῳ τοῦ Παρνάσου ἐπέστη κορυφῇ, καὶ τῆς ἰοδόκου φαρέτρας δύο προὐκόμισε βέλη διαφόρων ἐνεργειῶν· τὸ μὲν γὰρ φυγαδεύει, τὸ δ' ἄλλο ποιεῖ ἔρωτα. Ὃ μὲν οὖν ποιεῖ χρυσοῦν ἐστὶν, ἀκίδι λάμπον ὀξείᾳ (3)· ὃ δ'

(1) Non cepit interpres sensum latinorum verborum, *adducto nervo*. Legebatne *inducto?* Puto legisse quod legimus, sed non intellexisse. Statim A, κέρα. In hac varietate, sæpius in sequentibus notanda, τὰ κέρατα prætuli, quod prosæ orationi magis est aptum. Si quando in τῷ κέρα uterque consentiet, et ipse κέρα scribam.

(2) Codices distinguunt post Πύθωνα, ita ut serpens ἐξῳδηκὼς fuerit βέλεσιν. Ovidius : *Stravimus innumeris tumidum Pythona sagittis.* Potuit errare Planudes ; sed humane agere cum auctore editor debet, et, sublato commate importuno, sustuli fere interpretationis vitium.

(3) Λάμπον ὀξ. absunt a B.

οὖν φυγαδεύει ἀμβλὺ, μόλιβδον μετὰ τὸν δόνακα φέρον. Καὶ τοῦτο μὲν ὁ θεὸς ἐν τῇ Πηνηΐδι Νύμφῃ (1) κατέπηξεν, ἐκείνῳ δὲ τὰ ὀστᾶ διελθόντι τοὺς Ἀπολλωνίους ἐτραυμάτισε μυελούς. Αὐτίκα δὴ οὖν ὁ μὲν ἐρᾷ, ἡ δὲ τὸ τοῦ ἐρῶντος ὄνομα φεύγει (2), τοῖς κατασκίοις δρυμοῖς καὶ τοῖς λαφύροις τῶν ἁλισκομένων θηρῶν χαίρουσα, καὶ τὴν ἀνύμφευτον Φοίβην (3) ζηλοῦσα· ταινία δέ οἱ συνέσφιγγεν ἀτάκτως τοὺς πλοκάμους κειμένους. Πολλοὶ ταύτην ᾐτήσαντο (4)· ἡ δ', ἀποστρεφομένη τοὺς αἰτουμένους, ἀπαθὴς καὶ ἄπειρος ἀνδρὸς, τὰ τῆς ὕλης ἄβατα περιήει (5), οὐδέ οἱ μέλει τί μὲν Ὑμὴν, τί δ' Ἔρως, τί δ' ἐστὶ συζυγία. Πολλάκις εἶπεν ὁ πατήρ· « Γαμβρόν μοι, θύγατερ, ὀφείλεις· » ἡ δ' (6), ὥσπερ ἁμαρτήματα τὰς γαμικὰς δᾷδας ὑπερστυγοῦσα, καὶ τὸ καλὸν πρόσωπον τῷ τῆς αἰδοῦς ἐρυθήματι βάπτουσα, καὶ τῷ τοῦ πατρὸς τραχήλῳ προσαγωγοτέραις χερσὶ προσισχομένη, « Δός μοι διηνεκεῖ, » πάτερ » εἶπε « φίλτατε (7), παρθενίᾳ χρῆσθαι· » δέδωκε τοῦτο καὶ ὁ πατὴρ τῇ Ἀρτέμιδι πρότερον. » Ἐκεῖνος μὲν οὖν ἐφίησιν· « Ἀλλά σε τουτὶ τὸ » κάλλος » εἶπεν « ὅπερ εἶναι βούλει κωλύει· καὶ » τῇ σῇ εὐχῇ ἡ σὴ προσκρούει εὐχή (8). » Ὁ μὲν οὖν

(1) Codex B, ἐν τῇ νηΐδι νυμφῃ.

(2) Scribere debuerat τὸ τῆς ἐρώσης ὄνομα, aut melius absque articulo, ἐρώσης τοὔνομα. Non intellexit *amantis* esse in fœminino genere positum.

(3) B, τὴν ἀν. νύμφην.

(4) A, ᾐτοίσαντο.

(5) A, περιείη.

(6) Omisit properantior librarius alterius interpretationem versus, *Sæpe pater dixit: Debes mihi, nata, nepotes*, sic fere vertendi: Πολλάκις εἶπεν ὁ πατήρ· Υἱδοῦς μοι, θύγατερ, ὀφείλεις.

(7) A, διηνεκῆ — φιλτάτη.

(8) Quid sibi vult illa vocis εὐχὴ iteratio? Voluitne esse Ovidio in-

Φοῖβος ἐρᾷ· τὴν δὲ Δάφνην ἰδὼν, τοῦ γάμου ἐπιθυμεῖ, καὶ, οὗ ἐπιθυμεῖ, τοῦτ' ἐλπίζει· καὶ οἱ ἴδιοι σφάλλουσι τοῦτον χρησμοί. Ὡς δὲ κοῦφοι καλάμαι, τῶν ἀσταχύων τμηθέντων, καίονται, καὶ λαμπάσι φραγμὸς πίμπραται, ἃς, οὕτω συμβὰν, ὁδίτης ἢ σφόδρα συνέωσεν, ἢ ἤδη ὑπὸ τῇ φλογὶ (1) καταλέλοιπεν· οὕτως ὁ θεὸς εἰς φλόγας ἦλθεν, οὕτως ὅλῳ τῷ στήθει πίμπραται, καὶ στεῖρον καὶ ἄκαρπον ἐλπίζων ἔρωτα τρέφει. Ὁρᾷ μὲν ἀτημελήτους τὰς κόμας τῷ τραχήλῳ ἐναπῃωρημένας, καὶ « Τί πότ' » ἔλεγεν « ἔσται, εἴπερ ἐπιμελείας τύχοιεν; » ὁρᾷ δὲ πυρὶ λάμποντας τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπίσης τοῖς ἄστρασιν· ὁρᾷ στόμα, ὅπερ οὐχ ἅλις ἦν μόνον ὁρᾶν. Θαυμάζει δακτύλους καὶ χεῖρας, βραχίονάς τε καὶ γυμνοὺς ἢ τὸ ἥμισυ (2) πήχεις· εἰ δέ τι κρύπτεται, κρεῖττον νομίζει. Ἡ δὲ ταχυτέρα φεύγει καὶ κούφης αὔρας, οὐδὲ πρὸς τάδε τὰ ῥήματα τούτου καλοῦντος ἵσταται· « Νύμφη Πηνειὰς, ἱκετεύω, μένε· οὐχ » ὡς ἐχθρὸς διώκω· Νύμφη, μένε. Οὕτως ἀμνὰς λύ» κον, οὕτως ἔλαφος λέοντα, οὕτως ἀετὸν πτέρυξι » τρεμούσαις περιστεραὶ φεύγουσι, τοὺς αὐτῶν ἕκα» στα πολεμίους. Ἔρως ἐστί μοι τοῦ διώκειν αἰτία. » Οἴμοι, τάλας! Μὴ πρηνὴς πέσῃς, καὶ κνήμας » ἀναξίας βλάπτεσθαι διαγράψωσιν ἄκανθαι, καὶ » σοι ὀδύνης αἴτιος γένωμαι. Τραχεῖς εἰσὶν ἐν οἷς » σπεύδεις τόποι. Μετριώτερον, ἀντιβολῶ, τρέχε, » καὶ τὴν φυγὴν ἔπεχε· μετριώτερον ἕψομαι αὐτός.

geniosior? Per me licet; sed malim illa styli lumina non esse tenebris similiora quam luci. Forte leg. τύχῃ.

(1) Vix credo verba *sub luce* a Planude fuisse intellecta.

(2) Ellipsis fit τοῦ μᾶλλον, vel a librariis adverbium est omissum.

» Τίνι γε μὴν ὄντι μοι ἀρέσκεις ἐρωτᾷν χρή. Οὐκ οἰκήτωρ ὄρους ἐγὼ, οὐ ποιμὴν εἰμί· οὐκ ἀγέλας τάσδε ἢ ποίμνας αὐχμηρὸς (1) περιέπω. Ἀγνοεῖς, ἀπερίσκεπτε, ἀγνοεῖς τίνα φεύγεις· κἀντεῦθεν φεύγεις. Ἐμοὶ ἡ Δελφὶς γῆ, καὶ Κλάρος, καὶ Τένεδος καὶ τὸ Πατάρειον θέμα (2) δουλεύει. Ζεύς ἐστι μοι γεννήτωρ. Δι' ἐμοῦ τὸ ἐσόμενον, καὶ γεγονὸς, καὶ ὂν φανεροῦται· δι' ἐμοῦ συμφωνοῦσιν ᾄσματα νευραῖς. Εὔστοχον μὲν τὸ ἡμέτερον βέλος· τούτου δ' ὅμως εὐστοχώτερον ἕτερον, ὅπερ ἐν κενῷ τῷ στήθει τραῦμά μοι εἰργάσατο. Εὕρημα ἐμόν ἐστιν ἰατρικὴ, καὶ Παιήων ἀνὰ τὴν οἰκουμένην λέγομαι, τῶν τε βοτανῶν ἡ δύναμις ἡμῖν ὑποτέτακται· οἴμοι δ' ὅτι οὐδεμιᾷ βοτάνῃ θεραπεύσιμός ἐστιν ὁ ἔρως, οὐδέ με ὠφελοῦσιν αἱ τοῖς ἄλλοις λυσιτελέσασαι τέχναι! » Πλείω λέγειν μέλλοντα ἡ Πηνειὰς ψοφοδεεῖ δρόμῳ φεύγει, καὶ σὺν ἐκείνῳ τοὺς λόγους ἡμιτελεῖς καταλέλοιπε, τότε δὴ καὶ μᾶλλον καλλίων δόξασα. Καὶ γὰρ ἄνεμος ἀπεγύμνου τοὺς πόδας (3), καὶ πνεῦμα κατὰ πρόσωπον τὰς ἐσθῆτας ἐρρίπιζε καὶ αὔρα (4) κούφη ὠθουμένην εἰς τοὐπίσω τὴν κόμην (5) ἐδίδου· καὶ ηὔξηται τῷ δρόμῳ τὸ κάλ-

(1) B, αὐχμηρῶς, et supra, αὐχμηρός. Modo videtur legisse Planudes *hæc armenta*, male.

(2) A recentiore vocabulo θέμα in geographicis melius abstinuisset. In B, glossa : Κλάρος, πόλις Λυκίας· ὁμοίως δὲ καὶ Πάταρα.

(3) Absurdum, sed quod a librario imprudenti admissum esse putem. Planudes scripsit procul dubio, τὸ σῶμα.

(4) A, αὖρα. Hoc in tono mendum sæpius occurret; v. c. xv, 246, 697. Duplex est accentus in αὔ͂ραν, xiv, 431. Scribendum αὖρα, αὖραν : cf. Schæf. ad Long. p. 378; ad Soph. t. II, p. 341. Barnesius ad Euripid. Suppl. 1048, αὖρα servandum putat alicubi apud Xenophontem : frustra.

(5) A, κώμην.

λος. Ἀλλ' οὐ γὰρ στέγει πλέον τὰς κολακείας (1) ὁ νέος ἀπολλύναι θεός· ὡς Ἔρως ἀνέπειθεν, ἕπεται κατ' ἴχνος συντονωτέρῳ τῷ βήματι. Ὡς δ' ὅτε (2) Γαλλικὸς κύων λαγωὸν εἶδεν ἐν ὁμαλῷ πεδίῳ, καὶ ὁ μὲν ποσὶ (3) διώκει τὴν θήραν, ὁ δὲ τὸ σωθῆναι· καὶ ὁ μὲν προσεξομένῳ ἐοικὼς ὅσον οὐκ ἤδη (4) κατασχεῖν τε ἐλπίζει, καὶ ἐκτεταμένῳ τῷ ῥύγχει (5) τὰ ἴχνη πιέζει, ὁ δ' ἐν ἀμφιβόλῳ ἐστὶν εἰ ληφθείη, καὶ ἐξ αὐτῶν ἁρπάζει τῶν δηγμάτων ἑαυτὸν, καὶ τὸ ἁπτόμενον στόμα καταλιμπάνει· οὕτως ὁ θεὸς καὶ ἡ κόρη ταχεῖς ἦσαν, ὁ μὲν τῇ ἐλπίδι, ἡ δὲ τῷ φόβῳ. Ὅ γε μὴν διώκων, πτεροῖς Ἔρωτος βοηθούμενος, θάσσων ἐστὶ, καὶ πᾶσαν ἀπαναίνεται μέλλησιν (6),

(1) B, *κολακίας* — mox, *ἀπολλῦναι*, pravo accentu : cf. Schæf. ad Heusing. Æsop. p. 129. In Luciani Piscatore, 4, Bipont. pro *ἀποκτιννῦναι*, repone *ἀποκτιννύναι*. Apud Lysiam t. V, p. 437, Reiskius male scripsit *ἀπολλῦναι*, quum Markl. proponeret *ἀπολλύναι*. Achilles Tat. I, 16, *ἐπιδεικνῦναι*: codex Venet. 409, recte *ἐπιδεικνύναι*.

(2) Codices, *ὅτι*. Non erat quod hærerem et de mutatione dubitarem. Eumathius IV, p. 126 : *στρατιώτης ὁ πρῶτος τὸν καιρὸν τοῦ χρόνου παραδεικνὺς, ὅτι πᾶς ἐκστρατεύει στρατιώτης ἀνήρ*: ibi cod. Reg. 2897, melius *ὅτε*. Idem p. 138, *ἤλπισα κἀγὼ τὴν ψυχὴν, ὅτι μου....* Et ibi cod. melius *ὅτε*. Menander Ath. XV, 60 : *εἰσιών, « Πανόν, λύχνον, λυχνοῦχον, ὅ τι πάρεστι φῶς. » Μόνον, πολὺ ποιεῖ* : qua in lectione potest lector acquiescere. Prætulerim, alia cum distinctione : .....*λυχνοῦχον ! » ὅ, τι πάρ. φῶς μόνον, π. π.* vel *ὅτι πάρ. φῶς μόνον, π. π.* In Bentleiana nota legitur *ὅτι*, sed scripsisse puto *ὅ τι*.

(3) B omisit *καὶ ὁ μ. ποσί — σωθῆναι*.

(4) A, *ὅσον ὅσον οὐκ ἤδει*. B, *ὅσον οὐκ ἤδει*.

(5) A, *ῥέγχει*.

(6) Codices *μέλησιν*, quod mutavi. Frequens hæc est confusio in illis vocibus et in congeneribus, quam tetigi non semel, et nuper ad Cratetis et Diogenis Epistolas in Notit. MSS. t. X et XI ; et ad Nicetam, p. 284. Onosandro, p. 33, *μελλῆσαι* apte restituit pro *μελῆσαι* Schwebelius, cujus vide notam. Adde Hemsterhus. ad Luc. Nigr. cap. X. Infra idem error notandus iterum erit.

καὶ τοῖς τῆς φυγάδος νώτοις ἐπίκειται, καὶ διεσκεδασμένους ἐν τῷ τραχήλῳ καταπνεῖ τοὺς βοστρύχους. Ἡ δ' ὠχράκιασε, τῆς ἰσχύος δαπανηθείσης (1)· καὶ, τῷ τῆς ταχινῆς φυγῆς ἀπειποῦσα καμάτῳ, ἀποσκοποῦσά τε πρὸς τὰ τοῦ Πηνειοῦ ῥεῖθρα, « Δὸς, » πάτερ » ἔφη, « βοήθειαν, εἴπερ οἱ ποταμοὶ θειό» τητα κέκτησθε (2). Χάνε μοι, Γῆ » εἶπεν, « ἢ τὴν » μορφὴν ταύτην, ἥ με λυπεῖσθαι ποιεῖ καὶ δι' ἧς » πλέον τοῦ δέοντος ἤρεσα, μεταβαλοῦσα ἀφάνι» σον. » Μόλις δὴ τὴν δέησιν ἀνυσάσης, βαρεῖα νωθρότης ἐπέσχε τὰ μέλη, καὶ τὰ ἁπαλὰ περικάρδια φλοιῷ λευκῷ περιζώννυνται· εἰς δὲ κόμην ἡ κόμη, καὶ εἰς κλάδους ηὐξήθησαν οἱ βραχίονες· πούς (3) δ', ὁ ταχὺς πρὶν, ὀκνηραῖς ῥίζαις ἐνίσχεται, καὶ τὴν κορυφὴν κόρυμβος ἔχει· μένει δ' ἐν ἐκείνῃ τὸ χρῶμα μόνον. Ταύτης δὲ καὶ αὖθις ὁ Φοῖβος ἐρᾷ, καὶ, θεὶς ἐπὶ τὸ στύπος (4) τὴν δεξιὰν, αἰσθάνεται εἰσέτι τοῦ στήθους ὑπὸ τῷ καινῷ φλοιῷ σπαίροντος· καὶ, περιπλέξας χερσὶν, ὡς μέλη, τοὺς κλάδους, φιλήματ' ἐδίδου τῷ ξύλῳ, εἰ καὶ τὸ ξύλον φιλήματα φεύγει. Τῷ δ' ὁ θεὸς εἶπεν· « Ἀλλ' ἐπείπερ ἡμετέρα εἶναι » γυνὴ μὴ δύνῃ (5), δένδρον ὄντως ἡμέτερον ἔσο· καὶ

(1) B, δαπανησθείσης. Et sic ad v, 701.

(2) Codd. κέκτησθαι.

(3) B, πύς.

(4) B, στῆθος. Non intelligebat librarius vocem στύπος et mutabat. Nympha jam στῆθος non habuit quod Apollo posset ipsum tangere.

(5) Δύνῃ, pro δύνασαι, displicet grammaticis severioribus. Sunt tamen scriptores Planude antiquiores et meliores qui hac voce sunt usi, Isocrates, Synesius, alii quoque jam ab interpretibus Thomæ Magistri excitati. Anonymus Stobæi Serm. I, p. 3 Schowianæ: ψυχῆς ἐπιμελοῦ τῆς σαυτοῦ, καθὰ δύνῃ. Hanc esse dicunt sententiam iambicam. Sed quis unquam vidit genuinum iambum cum spondæo in quarta

» σε ἀεὶ ἕξουσιν, ὦ Δάφνη, καὶ κιθάρα ἐμὴ καὶ φαρέτρα καὶ κόμη. Σὺ τοῖς ἡγεμόσι παρέσῃ ἀγαλλομένοις (1), ἐπειδὰν χαίρουσα φωνὴ τοὺς θριάμβους ᾄδῃ, καὶ μακρὰς πομπὰς τὸ Καπιτώλιον βλέπῃ. Καὶ ταῖς στεναῖς παραστάσιν (2) ἡ αὐτὴ πιστοτάτη πρὸ τῶν θυρῶν στήσῃ φύλαξ, καὶ μέσην τὴν δρῦν φυλάξεις. Ὡς δ' ἐγὼ τὴν ἐμαυτοῦ νεάζουσαν κεφαλὴν, ὡς ἀκειρεκόμης, οὐ κείρω, καὶ σὺ διηνεκεῖς ἀεὶ φέρε τὰς τῶν φύλλων τιμάς. »

Ἔληξε λέγων ὁ Παιάν· ἡ δὲ Δάφνη τοῖς ἀρτιθαλέσι κλάδοις ἐπένευσε, καὶ ὡς κεφαλὴν ἐφάνη τὴν κορυφὴν (3) κλίνασα.

Ἔστι νέμος ἐν Αἱμονίᾳ ὃ πανταχόθεν κρημνώδης περικλείει δρυμός. Τέμπη δὴ τοῦτο λέγουσι· δι' ὧν ὁ Πηνειὸς ἀπὸ τοῦ Πίνδου ῥέων ἀφρίζουσι καλινδεῖται νάμασι, βαρύς τε καταῤῥάσσων, νεφέλας συνίστησι λεπτὰς, ἀναθυμιάσεις ἐγείρων, κἂν τοῖς ἀκροτάτοις τοῦ δρυμοῦ τῇ τοῦ ὕδατος ἄχνῃ ῥεῖ (4), καὶ ἠχῷ μεγάλῳ τοὺς ἐγγειτόνων (5) ἐνοχλεῖ. Ταῦτα οἶκος, ταῦτα καθέδρα (6), ταῦτα ταμεῖα τοῦ

sede, et pyrrichium in quinta? Clerico uni talis prosodia potuit placere. Legendum, ἑαυτοῦ. Ad Hecubam 257, ubi, Δρᾷς δ' οὐδὲν ἡμᾶς εὖ, κακῶς δ' ὅσον δύνῃ, Porsonus notat, « magis attica forma, δύνᾳ »: quod me fateor non capere. Doricum δύνᾳ novi ex Theocrito, atticum prorsus quid sit ignoro. Infra non semel δύνῃ apud Planudem legetur, v. c. ad 657, 679; XIV, 13; XV, 334. Habet tamen et δύνασαι, v. c. XIII, 825; XV, 530; etc.

(1) Legebat *lætis*, non *Latiis*.

(2) Male Planudes legebat *angustis*, pro *Augustis*. Codex A, παραστάσεσιν : idem mendum infra pag. 472.

(3) A, κεφαλήν.

(4) Habuit non bonam lectionem *influit*.

(5) Vulgarior est scriptura, ἐν γειτόνων. Cf. not. ad Eunapium pag. 354. Infra pag. 40, 5.

(6) Pessime. Pro *sedes*, græce hic scribere debuisset interpres, δόμος, vel ἕδος.

μεγάλου ποταμοῦ· ἔνθα καθιδρυμένος ἐν ἄντρῳ ἀπὸ πέτρων τοῖς ὕδασιν ἐχρημάτιζε καὶ Νύμφαις ταῖς ἐφυδατίαις. Ἐκεῖ δὴ συνίασιν ἐξοιδοῦντες οἱ ποταμοὶ (1), ἀγνοοῦντες πότερον συνησθεῖεν ἢ παραμυθήσονται τὸν τεκόντα, ὅ τε ἐλατοφόρος Σπερχειὸς, καὶ ὁ ἀκάματος Ἐνιπεὺς, καὶ ὁ γέρων Ἠριδανὸς, καὶ Ἀλφειὸς ὁ ἀκύμων (2), καὶ Αἴας (3), καὶ, πρὸς τούτοις, οἱ λοιποὶ ποταμοὶ, οἳ ἧπερ ἤγαγεν αὐτοὺς ἡ ὁρμὴ, εἰς τὴν θάλασσαν παραπέμπουσι τὰ τῇ πλάνῃ ἀπειρηκότα ὕδατα. Ἴναχος μόνος ἀπῆν· ἐν βαθυτάτῳ τε ἄντρῳ κρυπτόμενος θρήνοις αὐξάνει τὸ ὕδωρ, καὶ τὴν φιλτάτην ὁ ταλαίπωρος Ἰὼ οἷάπερ ἀπολωλυῖαν ὀδύρεται. Ἀγνοεῖ γὰρ πότερον ζωῇ χρῆται, ἢ παρὰ τοῖς τῶν θανόντων εἰδώλοις γέγονε· πλὴν ἣν οὐδαμοῦ εὑρίσκει, οὐδαμοῦ οἴεται εἶναι, καὶ τοῖς λογισμοῖς εὐλαβεῖται τὰ χείρω. Εἶδε γὰρ αὐτὴν ὁ Ζεὺς ἐπανιοῦσαν ἐκ τοῦ πατρῴου (4) ποταμοῦ, καὶ « Ὦ παρθένε Διὸς ἀξία, » εἶπεν « εὐδαίμονα οὐκ οἶδ᾽ ὅντινα τῷ σῷ λέχει ποιή» σουσα, ἴθι πρὸς τὴν σκιὰν ἢ τοῦδε τοῦ νέμους ἢ » τοῦδε, » καὶ ἔδειξεν ἄμφω (5). « Καῦμά τε γὰρ (6) » καὶ ἥλιος ἐν μέσῳ τῷ οὐρανῷ νῦν ἐστὶν ὑψηλότατος. » Εἰ δὲ καὶ μόνη δέδοικας τὰς τῶν θηρῶν καταγωγὰς » εἰσιέναι, ὑφ᾽ ἡγεμόνι θεῷ ἀσφαλὴς εἰσελεύσῃ τὰ » τοῦ νέμους ἀπόκρυφα, καὶ οὐδὲ δημοτικωτέρῳ, ἀλλ᾽

(1) Lapsus est et hic Planudes. *Popularia* vertens ἐξοιδοῦντες, cogitavit de simili voce *populantia*.

(2) *Alpheus* habuisse videtur, non *Amphrissus*.

(3) Glossa in B : Αἴας, ποταμὸς Ἠπείρου, πλησίον Ἐπιδάμνου.

(4) A, πρώτου.

(5) Lectionem sequitur nunc repudiatam ab editoribus : « Aut horum nemorum, aut horum, et monstraverat ambas : » quam quidem non eligendam opinor, sed cujus sensum facilem esse puto, et recte cepit Planudes.

(6) Legebatne, *nam calet?*

» ὃς τὰ οὐράνια σκῆπτρα μεγάλῃ χειρὶ κατέχω, » ἀλλ' ὃς τοὺς ἀστάτους κεραυνοὺς πέμπω. Μηδέ με » φεῦγε. » Καὶ γὰρ ἔφευγεν. Ἤδη μὲν οὖν τοὺς τῆς Λέρνης νομοὺς καὶ τὰ συνηρεφῆ τοῖς δένδρεσι Λυκαῖα πεδία κατέλειψε (1), καὶ Ζεὺς, σκότος ἐπαγαγὼν, τὸ τῆς γῆς πλάτος ἐκάλυψε, καὶ τὴν φυγὴν ἐπέσχε, καὶ τὴν παρθενίαν ἥρπασε. Μετὰ δὲ ταῦτα πρὸς μέσους τοὺς ἀγροὺς εἶδεν ἡ Ἥρα, καὶ νυκτὸς ὄψιν τὴν ταχινὴν ὁμίχλην ποιήσασαν (2) ἐν καθαρᾷ τῇ ἡμέρᾳ τεθαύμακε· καὶ γὰρ ᾔσθετο ταύτην οὔτ' οὖν ποταμοῦ γεννῶσαν, οὔτε γῆς ὑγροτέρας ἀναδοθεῖσαν (3). Καὶ δὴ ποῦ ποτ' ἂν εἴη περιβλέπεται ὁ ἑαυτῆς σύζυγος, ὡς ἄν τις τοσάκις ἑαλωκότος ἤδη τοῦ ἀνδρὸς εἰδυῖα τὰ κλέμματα. Τοῦτον δ' ἐπείπερ οὐχ εὗρεν ἐν οὐρανῷ, « Ἢ ψεύδομαι » εἶπεν » ἔγωγε, ἢ ἀδικοῦμαι· » καὶ, ἀπ' (4) ἄκρου διολισθήσασα τοῦ αἰθέρος, ἐπὶ γῆς ἔστη, καὶ ἀναχωρεῖν τὴν ὁμίχλην ἐκέλευσεν. Ἐκεῖνός γε μὴν, τὴν τῆς γαμετῆς προαισθόμενος παρουσίαν, εἰς λευκὴν δάμαλιν τὴν τῆς Ἰναχίδος ὄψιν μετέθηκεν· ἡ δὲ, καὶ βοῦς, περικαλλὴς ἦν. Καὶ τῆς βοὸς εἶδος παρὰ γνώμην ἐπαινεῖ· ναὶ μὴν καὶ τίνος, καὶ πόθεν, κἀκ ποίας ἀγέλης εἴη, ὡς εἴ τις ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ ἀλη-

(1) Hic aoristus in Planude non facit mirationem. Vide quæ notavi de hac forma ἀδοκίμῳ ad Eunap. p. 582, collato nunc Lobeckio post Phrynich. p. 714. Scholiastes Æschyli Pers. 153, scripsit καταλείψασα.

(2) B, ποιήσασα.

(3) Scripsi γῆς pro codicum τῆς. Forte etiam οὔτε τῆς ὑγροτ... γῆς ἀναδ'. Prior tamen lectio stare potest: τ et γ permutari notum est. Æschyl. Eum. 58: Οὐ δή τις αἶα τοῦτ' ἐπεύχεται γένος Τρέφουσ' ἀνατεὶ, μὴ μεταστένειν πόνων. Forte, μὴ μέγα στένειν π. Vel, quod melius, servata vulgata, intelligendum μεταστένειν de pœnitentia nutricis ob labores doloresque circa pessimam prolem exantlatos, quod vidit Duthelius.

(4) A, ἐπ'.

θοῦς ἐρωτᾷ. Ζεὺς δὲ ψευσάμενος ἐκ γῆς γεγεννῆσθαι, ὡς τοῦ παντὸς οἰκονόμος ἀπηλλάγη (1) τοῦ πολυπραγμονεῖσθαι. Αἰτεῖ δὲ δῶρον ἡ Κρονία (2) τὴν βοῦν. Τί δὲ ποιήσειεν ἂν ἐκεῖνος; Ὠμὸν μὲν τὸ τοὺς οἰκείους ἔρωτας προδιδόναι, μὴ διδόναι δὲ πάλιν ὕποπτον γίνεται· ἐκεῖθεν μὲν αἰδὼς ἀναπείθει, ἐντεῦθεν δ' ἔρως ἀναπείθει, καὶ ἐνικήθη γ' ἂν ὑπὸ τοῦ ἔρωτος ἡ αἰδώς· ἀλλ', εἰ κοῦφον οὕτω δῶρον δάμαλις τῇ κοινωνῷ τοῦ γένους καὶ τοῦ λέχους ἀπαγορευθείη, ἠδύνατο μὴ δοκεῖν δάμαλις. Τῆς ἀντιζήλου τοίνυν δοθείσης, οὔκουν αὐτίκα πᾶν ἀπέθετο τὸ δέος ἡ θεός· ἐδεδοίκει δὲ τὸν Δία, καὶ τῆς κλοπῆς ἠνιᾶτο (3), μέχρις Ἄργῳ (4) τῷ Ἀριστοείδῃ φυλαχθησομένην παρέδωκεν. Ὁ δὲ Ἄργος ἑκατὸν ὀφθαλμοῖς εἶχε τὴν κεφαλὴν ἐζωσμένην, ὧν ἐξ ἀμοιβῆς σύνδυο (5) μὲν ὕπνον ἐλάμβανον, οἱ λοιποὶ δ' ἐφρούρουν, ἐν καταστάσει μένοντες. Καί, οὗπερ ἂν Ἄργος ἵσταιτο, πρὸς Ἰὼ ἑώρα, καὶ πρὸ ὀφθαλμῶν εἶχεν Ἰώ, κἂν ἀπεστραμμένος πως ἦν. Ἡμέρας μὲν οὖν ἐᾷ νέμεσθαι· τοῦ δ' ἡλίου ὑπὸ τὸ τῆς γῆς βάθος ἰόντος, καθείργνυσι καὶ ἀναξίως δεσμοῖς περιβάλλει τὸν τράχηλον. Ἡ δὲ κλάδους τε δὴ δένδρων καὶ πικρὰν νέμεται πόαν, καὶ, ἀντὶ κλίνης, ἐπὶ γῆς, οὐκ ἀεὶ χόρτον ἐχούσης, κατακλίνεται

(1) Corrupta leviter verba sic puto emendanda: Z. δὲ ψ. ἐκ γ. γ. εἶπεν, ὡς — ἀπαλλαγῇ....

(2) Glossa in B: θυγάτηρ γὰρ Κρόνου Ἥρα ἐστί.

(3) *Anxia furti:* metuens ne vacca subriperetur.

(4) Glossa ridicula in B, περὶ Ἄργου κυνός. Et infra glossator iterum ad Argi orationem: ὅρα λόγους Ἄργου κυνὸς πρὸς Ἑρμῆν.

(5) Codices non bene, σὺν δύο. Vide quæ notavi ad Philostr. Her. p. 419; Heyn. ad Il. K, 224. Achilles Tat. I, 5: συνεπίνομεν κατὰ δύο τὰς κλίνας διαλαχόντες. Cod. Venet. 409, καταδύο: forte sic, vel κατάδυο.

ἡ δείλαια, καὶ θολερὰ νάματα πίνει. Καὶ δὴ καὶ, βραχίονας ἱκέτις τῷ Ἄργῳ θέλουσα τεῖναι, οὐκ εἶχεν οὓς βραχίονας τῷ Ἄργῳ τενεῖ (1)· καὶ, ὀλοφύρασθαι πειρωμένη, μυκηθμὸν τοῦ στόματος ἀνεδίδου, καὶ ὑπερέδεισε τὸν ἦχον, καὶ τὴν ἑαυτῆς φωνὴν κατεπλάγη. Ἦλθε καὶ πρὸς τὰς πατρίους, ἔνθα πολλάκις εἰώθει παίζειν, Ἰναχίδας ὄχθας, καὶ, καινὰ κατὰ τοῦ ὕδατος ἰδοῦσα κέρα, ἐξεθαμβήθη, καὶ, ἑαυτὴν δείσασα, φεύγει· αἱ δὲ Νηΐδες ἀγνοοῦσι, καὶ Ἴναχος αὐτὸς θαυμάζει τίς ἂν εἴη· ἡ δ' ἕπεται τῷ πατρὶ, ἕπεται καὶ ταῖς ἀδελφαῖς, καὶ ἀνέχεται ψαύεσθαι, καὶ προσφέρει θαυμαζούσαις ἑαυτήν· ὁ δὲ γεραίτερος Ἴναχος πόας παρεῖχε δρεψάμενος, ἡ δὲ λείχει τὰς χεῖρας, καὶ ταῖς πατρικαῖς παλάμαις φιλήματα δίδωσιν, οὐδ' ἐπέχει τὰ δάκρυα, καὶ, εἰ μόνον εἵπετο λόγος, βοήθειαν ἂν ᾔτει, τοὔνομά τε καὶ τὴν οἰκείαν τύχην ἂν διεξῄει· γράμματα δ', ἀντὶ λόγων, ἃ ποὺς ἐχάραττεν (2) ἐν τῇ κόνει, τὴν τοῦ μεταπλασθέντος σώματος ἀθλίαν ἀγγελίαν ἐκύρου. « Οἴμοι, τάλας! » οὖν ὁ πατὴρ ἔκραζεν Ἴναχος, καὶ ἐν τῷ (3) τραχήλῳ καὶ κέρασι τῆς στεναζούσης καὶ χιονώδους δαμάλεως ἐκκρεμάμενος, « Οἴμοι, τάλας! » ἐδίπλου. « Οὐκ ἄρα σὺ εἶ μοι, θύγατερ, ἡ ἀνὰ πᾶσαν γῆν ζητηθεῖσα; σὺ, καὶ εὑρεθεῖσα νῦν, οὐχ εὑρέθης. Κουφότερον ἦν μοὶ τὸ πένθος. Σιγᾷς γὰρ, καὶ οὐδὲν ἀμοιβαῖον τοῖς ἐμοῖς ῥήμασιν ἐπιφέρεις, βαθέος δὲ μόνον ἀπὸ στήθους ἀνάγεις στεναγμοὺς, καὶ, ὃ μόνον δύνῃ,

(1) A, τῷ τενεῖ. Mox idem εἶχον, pro ἦχον, iotacismi vitio.

(2) A, ἐχάραξεν.

(3) A, καὶ τῷ: B, ἐν τῷ. Hinc et inde sumta vocula, textum mihi feci.

» τοῖς ἐμοῖς ἀντιμυκᾷ (1). Ἐγὼ δ' ἀγνοῶν, θαλάμους
» σοι καὶ δᾷδα ἡτοίμαζον· ἐλπίς τέ μοι ἦν γαμβροῦ
» τὸ πρῶτον, εἶτα δ' ἐγγόνων· νῦν δέ σοι ἐξ ἀγέλης
» ἀνὴρ, καὶ ἐξ ἀγέλης παῖς ἔσται. Οὐδέ μοι τὰς τόσας
» ὀδύνας ἐξὸν καταπαῦσαι θανάτῳ, ἀλλά με βλά-
» πτει τὸ θεὸν εἶναι, καὶ ἡ κεκλεισμένη μοι πύλη τοῦ
» ᾅδου εἰς ἀπέραντον αἰῶνα τοὺς ἐμοὺς θρήνους ἐκ-
» τείνει. » Τοιαῦτα ὀδυρομένου, ὁ κατάστερος Ἄργος τὴν παῖδα ἐξοίστρησε, καὶ τοῦ πατρὸς ἁρπασθεῖσαν πρὸς ἑτέρας εἷλκε νομάς· καὶ κορυφὴν ὑψηλὴν ὄρους πόῤῥω κατέλαβεν· ἔνθεν (2) καθεζόμενος ἅπαν ἐπισκέπτεται μέρος.

Ἀλλ' οὐδὲ μὴν οὐδ' ὁ τῶν οὐρανίων ἀρχηγὸς τὰ τῆς Φορωνίδος (3) τόσα κακὰ πλέον δύναται φέρειν· καλεῖ δὲ τὸν υἱὸν ὃν ἡ λαμπρὰ Πλειὰς εἰς φῶς προηνέγκατο, καὶ θανάτῳ δοῦναι κελεύει τὸν Ἄργον. Βραχὺς δὴ χρόνος παρῆλθεν, ὡς πτέρυγας μὲν τοῖς ποσὶ, ῥάβδον δὲ τῇ κραταιᾷ χειρὶ λαβεῖν ὑπνοδότην, καὶ τῇ κόμῃ καλύπτραν. Ταῦτα δὲ διαθέμενος, ὁ τοῦ Διὸς παῖς ἐκ τῆς πατρῴας ἄκρας εἰς γῆν κατεπήδησεν· ἐκεῖ

(1) Ineptulus ad marginem codicis B conjector : ἴσως, ἀντιμυκᾷς. De his activis recentibus et malis confer quæ notavi ad Eunapii Sophistas p. 206, 574 , et ad Aristæneti Epistolas I, 1, ubi Lambecii barbarismum μιμοῦντες et alia id genus notavi. Forsan deest λόγοις : nam latina hæc sunt, *ad mea verba remugis*. In græcis quæ habemus, στεναγμοῖς apte reticeri potest.

(2) A, ἔνθα. In latinis est *unde*: legit Planudes *inde*, qui scripsit ἔνθεν ; nam, *unde* si legisset, ὅθεν scripsisset. Constantino M. apud Euseb. H. Eccl. x, 5, p. 321, A, pro ὅθεν restituendum esse puto ἔνθεν: ἐπειδὴ. . . . . ὅθεν· imo ἐπειδὴ. . . . . ἔνθεν. Erroris ea causa fuit, quod, qui latinam Constantini græca oratione reddidit, non *inde*, quæ vera fuit lectio , sed *unde* legerit.

(3) Glossa in B: Φορωνεὺς πατὴρ ἦν Ἰνάχου, ὅθεν Φορωνὶς ἡ τοῦ Ἰνάχου θυγάτηρ Ἰὼ, υἱωνυῖα δὲ τοῦ Φορωνέως.

τὴν καλύπτραν περιεῖλε (1) καὶ τὰς πτέρυγας ἀπέθετο, μόνην δὲ τὴν ῥάβδον κατέσχεν. Εἶσι δ', οἷάπερ αἰπόλος, σὺν χιμαίραις (2) διὰ δυσβάτων τόπων ἰούσαις, καὶ στενοῖς (3) δόναξιν αὐλεῖ. Ὁ τοίνυν Ἥραιος φύλαξ, ἁλοὺς τῷ μέλει τῆς καινῆς τέχνης, « Ὅστις » ποτὲ τυγχάνεις ὢν » εἶπε « δύνῃ σὺν ἐμοὶ τῇδ' » ἐνιδρυνθῆναι τῇ πέτρᾳ· οὔτε γὰρ τοῖς θρέμμασι » πιοτέρα πόα ἐν ἄλλῳ τόπῳ, καὶ ποιμέσι συμβάλ- » λουσαν τὴν σκιὰν βλέπεις. » Ἐκάθισε δὲ ὁ Ἀτλαντιάδης, καὶ, πολλὰ λέγων, λόγοις τὴν ἡμέραν παριοῦσαν ἀνάλωσε, καὶ, διπλοῖς δόναξι μέλπων, νικῆσαι πειρᾶται τοὺς φυλάττοντας ὀφθαλμούς· ἐκεῖνος δὲ ἀπομάχεται τοῦ μαλακοῦ ὕπνου περιγενέσθαι· ἀλλ', εἰ καὶ τὸν ὕπνον μέρει τῶν ὀφθαλμῶν δεχόμενος, μέρει πάλιν ἐγρήγορεν. Ὅμως ζητεῖ (καὶ γὰρ νεωστὶ ἡ σύριγξ εὑρέθη) τίνι λόγῳ εὑρέθη.

Τηνικαῦτα (4) γοῦν ὁ τῆς Ἀρκαδίας θεὸς, « Ἐν » τοῖς παγετώδεσιν ὄρεσιν. » εἶπεν, » ἐν ταῖς Ἀμα- » δρυάσι Νωνακρίναις (5) περιφανεστάτη Νηϊάς τις » γέγονεν, ἣν αἱ Νύμφαι Σύριγγα προσηγόρευον. Οὐχ » ἅπαξ καὶ Σατύρους ἐνέπαιξεν ἑπομένους ἐκείνη καὶ » τινας δὴ τῶν θεῶν (6). Σκιεροὺς δὲ δρυμοὺς καὶ τοὺς

(1) B, τὴν καλύπτραν παρεῖλε.

(2) Glossa in B: χιμ. ἤγουν αἴγαις. Quid hoc monstri est? Dixeruntne unquam αἴγη pro αἴξ? Putavitne librarius accusativum αἶγας, cujus forte meminerat, ab αἴγη deducendum esse?

(3) Pro *structis* videtur *strictis* invenisse.

(4) A, συρ. εὑρέθη. Τηνικαῦτα, sine reliquis, ob ὁμοιοτέλευτον.

(5) Glossa in B: Νονάκρη, πόλις Ἀρκαδίας, ἀπὸ Νονάκρης γυναικὸς Λυκάωνος. Distinctione accurata interpretationis scabritiem paululum imminui.

(6) Codices ἑπομένη et τίνας, quod mutavi. Sed et gravia sunt alia interpretis peccata quæ nolui nec debui emendare. « Satyros » Ovidius ait « eluserat illa sequen- » tes, Et quoscumque deos um-

» ἐρήμους ἀγρούς εἶχε, τὴν ὀρτυγίαν τε τοῖς ἀγῶσι, » καὶ αὐτὴν ἐτίμα τῇ παρθενίᾳ τὴν θεόν. Καὶ τῷ ἔθει » τῆς Ἀρτέμιδος ζωννυμένη ἠπάτησεν ἄν, καὶ οἷά τ' » ἐγένετο Λητωΐς δόξαι, εἰ δὲ μὴ κερόεν ταύτῃ τὸ » τόξον, εἰ δὲ μὴ (1) χρυσοῦν ἦν ἐκείνῃ· ἠπάτησεν ἂν » καὶ οὕτω. Ταύτην ἐπανιοῦσαν ἐκ τῆς τοῦ Λυκαίου » δειράδος ὁ Πὰν εἶδε, καὶ, πεύκῃ τὴν κεφαλὴν ἐστεμ- » μένος ὀξείᾳ, τοιούσδε προσάγει λόγους. » Ὑπόλοιπον ὂν ἔτι καὶ τοὺς λόγους τοῦ Πανὸς τὸν Ἑρμῆν ἀπαγγεῖλαι, καὶ, ὡς τῆς ἱκετείας εἰς κενὸν δαπανηθείσης, δι' ἀβάτων ἡ Νύμφη πέφευγε, μέχρι πρὸς τὸ ἥσυχον τοῦ ψαμμαθώδους Λάδωνος ἦλθεν ὕδωρ· κἀκεῖ, τοῦ ὕδατος ἀνακόπτοντος τὸν δρόμον, τὰς ἀδελφὰς Νηϊάδας ἠντιβόλει ταύτην μεταβαλεῖν· ὁ δὲ Πὰν, οἰόμενος ἤδη τὴν σύζυγα εἰληφέναι, ἀντὶ τοῦ τῆς Νύμφης σώματος, καλάμους ἔσχεν ἑλείους· καὶ δὴ στενάξαντος (2) τὸ πνεῦμα ἐμπεσὸν ἐν τῷ δόνακι λεπτὸν ἦχον ἀποτετέλεκε καὶ ἐοικότα θρήνῳ· καὶ ὡς θεὸς ἁλοὺς τῇ τε καινῇ τέχνῃ καὶ τῇ τῆς φωνῆς ἡδύτητι « Αὕτη μοι σὺν σοὶ διατριβὴ μενεῖ » εἴρηκεν, οὕτω τε (3) δόνακες ἄνισοι, κηρῷ συμπαγέντες ἀλλήλοις, τὴν τῆς κόρης κλῆσιν ἐσχήκασι. Τοιάδε μέλλων λέγειν, ὁ Κυλλήνιος εἶδε μύσαντας πάντας τοὺς ὀφθαλ-

» brosave silva feraxve Rus habet. » Ortygiam studiis ipsaque colebat » Virginitate deam. » Planudes verba cohærentia inepte distraxit; *Ortygiam* quid fuerit non cepit, et forte quoddam venationis esse genus credidit: dein αὐτὴν male scriptum est pro αὐτῇ: sed hoc illi condonandum est; nam habuit *ipsam* in suo codice, quod et in aliis repertum est.

(1) Ante κερόεν addidi εἰ δὲ μή. In latinis *si non* bis legitur, et legi debet bis in græcis εἰ δὲ μή. Hic error librario tribuendus est.

(2) B, στενάξοντος: mox, ἀποτετέλεκεν.

(3) A, οὔτε τε.

μοὺς καὶ ὕπνῳ κεκαλυμμένους, καὶ τὴν φωνὴν αὐτίκα δὴ μάλα εἴργει, καὶ τὸν ὕπνον κρατύνει, τὰ νωθρὰ θέλγων ὄμματα τῇ πεφαρμαγμένῃ ῥάβδῳ· καὶ δὴ, χρόνος οὐδεὶς, τῷ ἀγκύλῳ (1) ξίφει νυστάζοντα πλήττει, ἧπερ ἐγγειτόνων ἐστὶν (2) ἡ κεφαλὴ τῷ τραχήλῳ, κἀκ τῆς ἄκρας ᾑμαγμένον ῥίπτει, καὶ τὴν ἀπόκρημνον πέτραν τῷ λύθρῳ χραίνει. Ἄργε, κεῖσαι· καὶ, ὅπερ ἐν τόσοις ὀφθαλμοῖς εἶχες, φῶς ἔσβεσται, τὰ δ' ἑκατὸν ὄμματα νὺξ μία καλύπτει. Ταῦτά γε μὴν ἡ Ἥρα ἀνελομένη τοῖς πτεροῖς τοῦ ἰδίου ὄρνιθος (3) καταλάττει, καὶ τὸ οὐραῖον οἷάπερ λίθων κατηστερισμένων (4) πληροῖ.

Αὐτίκα δ' ἐκκαυθεῖσα, καὶ μηδεμίαν τῇ ὀργῇ μέλλησιν δοῦσα, τοῖς τε ὀφθαλμοῖς καὶ λογισμοῖς τῆς Ἀργολικῆς ἀντιζήλου φρικτὴν ἐπέστησεν Ἐριννὺν, καὶ οἶστρον ἀφανῶς ἐν τοῖς στήθεσιν ἔκρυψε, καὶ φεύγειν ἀνὰ πᾶσαν τὴν γῆν ἐξεφόβησε. Νεῖλε, σὺ δ' ἔσχατος ὑπελείπου τοῖς ἀμετρήτοις αὐτῆς πόνοις· τούτου γὰρ εὐθὺς ἁψαμένη, θεῖσα πρὸς τῷ λώματι τῆς ὄχθης τὰ γόνατα, ὤκλασε, καὶ ὑπτίᾳ κεφαλῇ, ὃ μόνον ἠδύνατο, πρόσωπον (5) αἴρουσα πρὸς τὰ μετέωρα ἄστρα, καὶ στεναγμοῖς καὶ δάκρυσι καὶ θρῆνον

(1) B, ἀγγύλῳ ξίφει νευστάζοντα.

(2) A, ἢ περὶ γειτόνων ἐστὶν, cum stellula, indicio, ut videtur, corruptæ lectionis. Cf. p. 32, n. 5.

(3) Glossa in B: τοῦ ταῶνος ὄρνιθος· ἱερὸς γὰρ ἦν τῇ Ἥρᾳ.

(4) A, καταστερ. Identidem in hac voce peccarunt librarii veteres: conferantur Valckenarii notæ ad Callimachea, p. 42, 43, 44. Ceterum pessime epithetum *gemmis stellantibus* vertit Planudes.

(5) Latina: « quos potuit, solos tollens ad sidera vultus. » Fateor mihi displicere interpunctionem; malim, *quos potuit solos, tollens.*—Sed malim etiam, *quod potuit, solos.* —Et græca distinxi, ita ut ὃ et μόνον non penderent a voce πρόσωπον.

ἠχοῦντι μυκηθμῷ κατ' ὀφθαλμοὺς ἐδόκει τοῦ Διὸς ὀλοφύρεσθαι καὶ τέλος εὔχεσθαι τῶν κακῶν. Ἐκεῖνος δὲ, ταῖς χερσὶ τῷ τῆς συζύγου περιφὺς (1) τραχήλῳ, δεῖται τέλος ἐπιθεῖναι τῇ τιμωρίᾳ, καὶ « Πρὸς τὸ » μέλλον ἀπόθου τὸν φόβον » ἔφη· « οὐκ ἔστι γὰρ » ὅτε σοι αὕτη λύπης αἰτία γενήσεται· » καὶ τοῦτο τὴν Στυγίαν λίμνην ἐκέλευσεν ἀκούειν. Ἐπεὶ δ' ἠπιωτέρα γέγονεν ἡ θεὸς, τό, τε πρότερον πρόσωπον ἔλαβεν αὖθις ἐκείνη καὶ γέγονεν ὃ πρὶν ἦν· καὶ φεύγει μὲν ἡ λάχνη τοῦ δέρματος, μειοῦται δὲ τὰ κέρατα (2), καὶ ὁ τῶν ὀφθαλμῶν κύκλος στενώτερος (3) γίνεται, τό, τε τοῦ στόματος χάσμα συστέλλεται, καὶ ἐπανίασι καὶ ὦμοι καὶ χεῖρες, καὶ χηλὴ μεταποιηθεῖσα εἰς πενταδικοὺς (4) μετελήλυθεν ὄνυχας, κἀκ τῆς βοὸς οὐδὲν ἦν ὑπόλοιπον ὅτι μὴ τὸ λευκὸν τῆς μορφῆς, τῇ τ' ἐνεργείᾳ τῶν δυεῖν ἤδη ποδῶν ἀρκουμένη ἡ Νύμφη ὀρθοῦται. Λαλεῖν μέντοι δέδοικεν, ὡς μὴ τῷ τῆς δαμάλεως ἔθει μυκήσηται, καὶ δειλιῶσα μεταξὺ παρακεκομμένων τῶν λόγων ἀφίσταται. Νῦν δὲ θεὰ περιφανεστάτη τῷ Νειλῴῳ δήμῳ (5) τιμᾶται. Νῦν (6) ὁ Ἔπαφος ἐκ σπέρματος τοῦ μεγάλου Διὸς γεννηθῆναι πιστεύεται, καὶ κατὰ πόλεις σύνναός ἐστι τῇ τεκούσῃ. Τούτῳ δὴ γέγονεν ἴσος καὶ τὸ φρόνημα καὶ τὸν χρόνον Φαέθων ὁ τοῦ Ἡλίου παῖς, ὃν δή ποτε μεγαλοῤῥη-

(1) B, περιῤῥύς. Modo A, εὔχεται.

(2) A, κέρα. B, κέρατα et ad marg. γράφ. τὰ κέρα. Cf. p. 26.

(3) Sic uterque codex, non στενότερος. Corayus quoque in Plutarchi Pompeio στενωτέρας scripsit, non στενοτέρας, etsi grammatici statuerint aliter. Codices secutus sum, qui, si variassent, utique στενότερος prætulissem.

(4) B, πενταδίκους.

(5) Glossa in B: τοῖς Αἰγυπτίοις δηλαδή.

(6) Planudes legebatne *nunc*, non *huic* ? Post τὸ μεγάλου librarii omiserant Διός.

μονοῦντα καὶ ἥκιστά γε ὑπείκοντα (1) αὐτῷ, ἀλλ' ἐπὶ πατρὶ τῷ Φοίβῳ γαυρούμενον, οὐκ ἤνεγκεν ὁ Ἰναχίδης, « Τῇ μητρί » τε εἶπε « πάντα πιστεύεις, νήπιε, » καὶ τῇ τοῦ πλαστοῦ γεννήτορος μορφῇ φύσημα » φέρεις. » Ἠρυθρίασεν ὁ Φαέθων, καὶ τὴν ὀργὴν ἐπίεσε τῇ αἰσχύνῃ, καὶ πρὸς (2) τὴν μητέρα Κλυμένην τὰς Ἐπάφου λοιδορίας ἀνήνεγκεν. « Ὡς ἂν δὲ μᾶλλον » ἀλγῇς, ὦ μῆτερ, » εἶπεν « ἐκεῖνος ἐγὼ ὁ ἐλεύθε- » ρος, ἐκεῖνος ἐγὼ ὁ θρασὺς ἐσιώπησα· πρὸς αἰ- » σχύνης ἡμῖν ἐστὶ ταυτὶ τὰ ὀνείδη, καὶ λεχθῆναι δυ- » νηθέντα, καὶ ἀνασκευασθῆναι μὴ δυνηθέντα. Ἀλλὰ » σύ γε, εἴπερ οὐρανίου φυλῆς ἔγωγε ἔφυν, ἐξένεγκε » γνώρισμα τοῦ τοσοῦδε γένους, καί με τῷ οὐρανῷ » σύστησον. » Εἶπε, καὶ ἐπέχεε τῷ μητρῴῳ τραχήλῳ τὰς χεῖρας, πρός τε τῆς ἐκείνης κεφαλῆς καὶ τοῦ Μέροπος, καὶ τῶν ἀδελφικῶν δᾴδων (3), δοῦναί οἱ δεῖται τοῦ ἀληθοῦς πατρὸς σύμβολα. Ἡ Κλυμένη τοίνυν, ἄδηλον εἴτε ταῖς δεήσεσι τοῦ Φαέθοντος, εἴτε μᾶλλον τῷ θυμῷ κινηθεῖσα τοῦ ῥηθέντος αὐτῇ πλημμελήματος, ἑκατέρους εἰς οὐρανὸν ἐκτείνει (4) βραχίονας, καὶ, πρὸς τὸ τοῦ Ἡλίου φῶς βλέπουσα, « Νὴ τὸ » σέλας » εἶπεν « ἐκεῖνο, τὸ φαειναῖς ἀκτῖσιν ἐπίση- » μον, ὄμνυμί σοι, τέκνον, ὃ νῦν ἡμᾶς καὶ ὁρᾷ καὶ » ἀκούει, τούτῳ σε, ὃν βλέπεις, τούτῳ σε τῷ Ἡλίῳ, » ὃς τὴν σύμπασαν διϊθύνει, γέννησιν ἐσχηκέναι· εἰ δὲ » ψευδῆ λέγω, αὐτὸς ἀπαγορεύσειεν ὑπ' ἐμοῦ βλέ- » πεσθαι, καὶ τοῖς ἡμετέροις ὀφθαλμοῖς τοῦτο φῶς

(1) B, ὑπήκοντα. Conferas notam pag. 22.

(2) Addidi πρός sensu jubente.

(3) Scholium in A, ἢ γάμων.

(4) B, ἐκτείνας. Librarius voluit scribere ἐκτείνασα.

» ἔσχατον εἴη. Ἀλλ' οὐδὲ πόνος μακρός ἐστι τοὺς τοῦ » πατρὸς σε θαλάμους γνῶναι· ὁ γὰρ οἶκος ἔνθεν ἀνί- » σχει τῇ ἡμετέρᾳ γῇ ἐστὶν ὅμορος. Εἴ σε μόνον ἡ » ψυχὴ διανίστησιν, ἴθι, καὶ παρ' ἐκείνου πυνθάνου. »

Ὁ δὲ Φαέθων ἡσθεὶς ἔλαμψεν (1) ἐξαπίνης, μετὰ τὰ τοιάδε τῆς μητρὸς ῥήματα, καὶ λαμβάνει δὴ τῷ λογισμῷ τὸν αἰθέρα, τούς τε οἰκείους Αἰθίοπας καὶ τοὺς ὑποκειμένους τῷ ἀστρῴῳ πυρὶ παρῆλθεν Ἰνδοὺς, καὶ πρὸς τὰς τοῦ πατρὸς ἀνατολὰς ἄοκνος εἶσιν.

(1) Pessima, ut videtur, versio latini verbi *emicat.*

ARGUMENTUM

LIBRI II

EX CANTERI NOVIS LECTIONIBUS.

EPAPHUS quum aliquando *Phaethonti* Apollinem ut falsum patrem objecisset, ille currus solaris imperium ad diem unum a patre, in pignus veræ stirpis, petiit. Quo impetrato, terra ab eo tota accenditur, et inter cetera *nigrescunt Æthiopes*. Phaethontem deinde fulmine percussum dum lugent *sorores* et una cognatus *Cycnus*, illæ in *arbores*, hic in *cycnum* mutatur. Hinc Jupiter, lustrato, ut eum pristino vigori restitueret, terrarum orbe, in *Callistonem* incidit, eamque, sumta Dianæ forma, stupravit. Ob id irata Juno Callistonem in *ursam* convertit, quam postea *Arcas* filius transfixurus erat, nisi utrumque Jupiter inter *sidera* retulisset. Qua de re quum apud Oceanum conquesta esset Juno, in cælum relata est humeris *pavonum*, qui nuper *variegati* fuerant; sicut et *corvus* nuper ex *albo niger* erat redditus, quum *Cornicis* monitis, quæ illi tum suam in cornicem, tum *Nyctimenes* in *noctuam* mutationem explicarat, non obtemperasset, verum *Coronidis* adulterium ad Apollinem detulisset. Ejus deinde filio Æsculapio, e Coronide exsecto, et in Chironis antrum delato, *Ocyrrhoe*, Chironis filia fatidica, dum futura prædicit, in *equam* vertitur. Tum Chiron, pater, *Apollinis* auxilium frustra invocavit, quod ille, jam in Elide pastor factus, aliud ageret, neglectis etiam bubus: id quod Mercurio furandi eas occasionem dedit, qui deinde *Battum* ob furtum proditum in *indicem* lapidem mutavit. Inde avolans *Hersen*, Cecropis filiam, spectat, eaque potitur. Cui dum invidet *Aglauros* soror, invidiæ veneno infecta in *saxum* obrigescit. Postea *Jupiter*, quum Mercurium in cælum reversum boves Agenoris ad litus avertere jussisset, sumta *tauri* specie, *Europam* per mare in Cretam transvexit.

ΟΒΙΔΙΟΥ

ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Τὰ δὲ τοῦ Ἡλίου βασίλεια μετέωρα ἦν ὑψηλαῖς κίοσι, τηλαυγεῖ χρυσῷ λάμποντα καὶ φλόγας μιμουμένῳ πυρωπῷ· ὧν τὴν μὲν ἄκραν κορυφὴν ἐλέφας καθαρὸς κατεκόσμει, στιλπνότητι δὲ ἀργύρου δικλίδες ἠκτινοβόλουν θύραι· ἡ δὲ τέχνη τὴν ὕλην ὑπερεβάλλετο. Καὶ γὰρ Ἥφαιστος ἐκεῖ τὴν θάλασσαν ἐκόλαψε μέσην περιζωννῦσαν τὴν γῆν, καὶ τὴν τῆς γῆς αὐτῆς σφαῖραν, καὶ τὸν ἐπικείμενον τῇ σφαίρᾳ οὐρανόν. Θάλασσα μὲν οὖν κυανοῦς ἔχει δαίμονας, Τρίτωνά τε πολιὸν (1), καὶ Πρωτέα ἀμφίβολον, φαλαινῶν τε θλίβοντα τὰ μεγάλα νῶτα ταῖς οἰκείαις χερσὶν Αἰγαίωνα, Δωρίδα τε καὶ τὰς θυγατέρας, ὧν αἱ μὲν νήχεσθαι δοκοῦσιν, αἱ δ', ἐφεζόμεναι πέτραις, τοὺς ὑγροὺς τερσαίνειν πλοκάμους, ἄλλαι δ' ἰχθῦσι φέρεσθαι· εἶδος δέ γε πάσαις (2) οὐχ ἓν, ἀλλ' οὐδὲ πάλιν διάφορον, ἀλλ' οἷον εἶναι ταῖς ἀδελφαῖς ἔπρεπε. Γῆ δ' ἄνδρας καὶ πόλεις φέρει, δρυμούς τε καὶ θῆρας, καὶ ποταμοὺς καὶ Νύμφας, καὶ τοὺς λοιποὺς τῶν ἀγρῶν δαίμονας. Τούτοις δ' ἐπίκειται τοῦ οὐρανοῦ καταυγάζοντος εἰκών· σημεῖά τε ταῖς δεξιαῖς θύραις ἓξ, καὶ

(1) Miram Planudis hallucinationem, qui *canorum* confudit cum *canum!* Repone Τρίτ. τε λιγυρόν.

(2) A, πᾶσι.

τοσαῦτα ταῖς εὐωνύμοις. Οὗπερ ἅμα τε ἐπέστη ἐπὶ τὸν ὑψηλὸν οὐδὸν ὁ Κλυμένιος γόνος, καὶ εἴσεισι πρὸς τοῦ ἀμφιβαλλομένου πατρὸς οἴκους. Εὐθὺ δὲ τοῦ πατρικοῦ προσώπου τὰ ἴχνη τρέπει, ἔστη τε πόῤῥωθεν· οὐδὲ γὰρ τὸ προσεχέστερον ἔφερε φῶς. Ὁ δὲ Φοῖβος, ἐσθῆτα πορφυρᾶν περικείμενος, ἐπὶ θρόνου καθῆστο σμαράγδοις λαμπροῖς ἀπαστράπτοντος. Ἐκ δεξιῶν τε τούτου καὶ εὐωνύμων Ἡμέρα, καὶ Μὴν, καὶ Ἐνιαυτὸς, καὶ Αἰῶνες ἔκειντο (1)· Ἔαρ τε νέον ἵστατο, στέφανον ἀνθηρὸν ἀναδεδεμένον· ἵστατο καὶ γυμνὸν Θέρος, στέφανον φέρον ἀσταχύων· ἵστατο καὶ Μετόπωρον (2), σταφυλῆς πατηθείσης φορυτοῦ γέμον, καὶ παγετώδης Χειμὼν, πολιὰν τρίχα φρίσσων. Ἐκ δὲ μέσου κείνων (3), τῇ καινότητι τῶν πραγμάτων τὸν νεανίσκον ὁ Ἥλιος ἰδὼν ἐκθαμβούμενον ὀφθαλμοῖς, οἷς τὰ σύμπαντα βλέπει, « Τί τε τῆς ὁδοῦ τὸ αἴτιον; καὶ τί ποτε » εἶπε « κατὰ τήνδε τὴν ἄκραν ἐζήτησας, ὦ Φάεθον, τέκνον » οὔκουν ἀπαρνηθησόμενον τῷ τεκόντι; » Ὁ δ' ἔφη· « Ὦ κοινὸν φῶς τοῦ ἀπείρου κόσμου, Φοῖβε πάτερ, » εἴ μοι δίδως τῷδε τῷ ὀνόματι χρῆσθαι, οὐδ' ὑπὸ » παραπετάσματι ψευδεῖ τὸ πλημμέλημα Κλυμένη » καλύπτει, δὸς ἐνέχυρα τοῦ γένους, δι' ὧν σὸς τῷ » ὄντι παῖς πιστευθήσομαι, καὶ τήνδε τὴν πλάνην » τῆς ἐμῆς ἔκκλεισον ψυχῆς. » Εἶπε, καὶ ὁ πατὴρ τὰς περὶ τὴν κεφαλὴν ἀποπαλλομένας ἀκτῖνας ἀπέθετο, καὶ προσελθεῖν ἐκέλευσεν ἐγγυτέρω, καὶ, περιπλοκὰς δοὺς, « Οὔκουν ἐμὸς » εἶπε « σὺ μὴ ὁμολογεῖσθαι

(1) Omissa latina sunt, *et positæ spatiis æqualibus Horæ.* Vertas fere : καὶ ἐξ ἴσου διαστήματος διακεκριμέναι Ὧραι.

(2) A, ἔαρ τε νέον ἵστατο καὶ μετοπ., omissis mediis. Mox A, χυμῶν.

(3) B, 'κείνων.

» ἄξιος εἶ, καὶ ἀληθὲς ἡ Κλυμένη τὸ γένος ἀπέφηνεν· » ὡς ἂν δ' ἧττόν τι διστάζῃς, ὃ βούλει, δῶρον αἴτει, » καὶ λήψῃ, διδόντος ἐμοῦ· μάρτυς ταῖς ὑποσχέσεσιν » ἤτω ἡ τοῖς θεοῖς ὀμνυμένη πηγὴ (1), ἡ τοῖς ἐμοῖς » ἄγνωστος ὀφθαλμοῖς. » Οὔπω καλῶς ἔληξε, κἀκεῖνος τοὺς πατρικοὺς αἰτεῖ δίφρους εἰς μίαν ἡμέραν, καὶ τὴν τῶν πτερυγοπόδων ἵππων ἐξουσίαν τε καὶ ἡνιοχείαν. Μετέμελε (2) τοίνυν ὀμωμοκότι τῷ πατρὶ, καὶ, τρὶς δὴ καὶ τετράκις τὴν σελασφόρον συσσείσας κεφαλὴν, « Ἀπερισκεπτοτέρα » εἶπεν « ἡ ἐμὴ φωνὴ » τῆς σῆς (3) γέγονεν. Ὄφελον ἐξῆν τὰ ὑπεσχημένα (4) » μὴ δοῦναι! Ὁμολογῶ, τοῦτό σοι μόνον ἂν ἠρνησάμην, ὦ παῖ. Μεταπείθειν γε μὴν ἔξεστιν. Οὐκ ἔστιν » ἀσφαλὴς ἡ σὴ βούλησις. Μεγάλα ζητεῖς, Φάεθον, » καὶ δῶρα ἃ μὴ συμβαίνει τῇ σῇ δυνάμει καὶ τοῖς » παιδικοῖς ἔτεσι. Θνητὴ μέν ἐστιν ἡ σὴ τύχη, θνητὸν δ' οὐκ ἔστιν οὗπερ ὀρέγῃ· καὶ δὴ καὶ πλέον, ἢ » ὅσον ἔξεστι τοῖς θεοῖς μετιέναι, ἀγνοῶν ἐπιθυμεῖς· » εἰ γὰρ καὶ πᾶς (5) ὁστισοῦν ἀρέσκει ἑαυτῷ, πλὴν » οὐδεὶς ἐπὶ τοῦ πυρφόρου στῆναι ἅρματος, πλὴν » ἐμοῦ, δύναται. Καὶ γὰρ καὶ ὁ τοῦ ἀχανοῦς οἰκονόμος » Ὀλύμπου, ὃς τῇ φοβερᾷ δεξιᾷ κεραυνοὺς ἀκοντίζει, » οὐκ ἂν διεξαγάγοι τοὺς ἐμοὺς δίφρους· καίτοι τί » μεῖζον τοῦ Διὸς ἔχομεν; Ἀνάντης μὲν ἡ πρώτη ὁδὸς » ἐστιν, ἣν μόλις ἕωθεν νεαροὶ ἀνίασιν οἱ ἵπποι· ἡ δὲ

(1) Codices πηνὴ, quod mutavi. In B, ad marginem, ἴσως, ποινὴ ἢ πηγή.

(2) Codices, μετέμελλε. Infra ad 183, B, μετέμελλεν. Cf. p. 30.

(3) Latina, *temeraria vox mea facta tua est*, vertit, quasi invenisset comparativum *temerarior*, vel putavit *magis* abesse. Legendo τῇ σῇ procedet sententia. Codd. etiam ἀπερισκεπτότερα.

(4) B, ὑποσχημ.

(5) B, παῖς, et ad marginem, ἴσως, πᾶς.

» μέση ὑψηλοτάτη ἐστὶν ἐν οὐρανῷ, ὅθεν τὴν γῆν καὶ » θάλασσαν καὶ αὐτῷ μοι πολλάκις βλέποντι φόβος » ἂν εἴη, καὶ τρέμει ὑπὸ δειλίας φρίττον τὸ στῆθος· » ἐσχάτη δ' ὁδὸς πρανής ἐστι, καὶ χρεία κυβερνή- » σεως ἀσφαλοῦς· τότε γὰρ δὴ καὶ αὐτὴ ἡ ὑποδεχο- » μένη με Τηθὺς πρὸς τοῖς ὑποκειμένοις ὕδασιν, ὡς » μὴ κατὰ κρημνοῦ ἐνεχθῶ εἴωθε δεδοικέναι. Πρόσθες » ὅτι συνεχεῖ συναρπάζεται περιελίξει ὁ οὐρανὸς καὶ » τὰ ὑψηλὰ συνεφέλκεται ἄστρα, καὶ ταχινῇ συ- » στροφῇ πελάγει· ἐγὼ δὲ τοῖς ἐναντίοις ἐπιχειρῶ (1), » καὶ οὔ τε με νικᾷ ἡ τἄλλα νικῶσα φορὰ, καὶ » ἀπ' ἐναντίας τῷ ὀξυτάτῳ φέρομαι κόσμῳ. Θῶμεν » δίδοσθαί σοι (2) τοὺς δίφρους· τί δράσεις; ἆρά γε » δυνήσῃ κατατροχαζόντων τῶν πόλων ἐναντίον ἰέ- » ναι (3); οὐδέ σε ὁ ταχὺς ἂν ἄξων συναπαγάγοι; » Τάχα καὶ λόχμας (4) ἐκεῖ καὶ θεῶν πόλεις λαμ- » βάνεις ἐπὶ νοῦν, καὶ ναοὺς πλουτοῦντας τοῖς ἀναθή- » μασιν εἶναι· διὰ μέσων λόχων ἰτέον ἐστὶ καὶ θη- » ρίων μορφῶν. Εἰ δὲ καὶ τῆς ὁδοῦ ἔχῃ (5) καὶ οὐκ » ἔστιν ἡ πλάνη παρατραπείης, διὰ κεράτων ὅμως » ἐλεύσῃ ἀπεστραμμένου Ταύρου, τῶν Αἱμονίων τε » τόξων, καὶ στόματος ἰσχυροῦ Λέοντος, καὶ δεινοὺς (6)

(1) Ovidiana, *nitor in adversum*, male, obscure saltem, versa videntur. Poetæ doctissimi diligentiam in hac descriptione laudat judex idoneus Lalandius Compend. Astron. §. 62.

(2) B, διδόσθαι σοι. Voluitne librarius, δεδόσθαι ?

(3) Codices, τῶν πόλων ἐναντίων ἰέναι.

(4) B, λοχμάς. Idem circa tonum mendum mihi excidit in Niceta Eugen. v, 114.

(5) A, τοῖς ὁδοῦ ἔχοις. B, τῆς ὁδοῦ ἔχεις, et supra ἔχοις. Scripsi ἔχῃ, ob ἔστιν: sed ἔχοις ducere videtur ad ἔχοιο. Activum fuit repudiandum.

(6) A, δεινοῦ. Glossa in B: τὰ ζώδια λέγει.

» κάμπτοντος μακρῷ περιόδῳ βραχίονας Σκορπίου,
» καὶ πάλιν ἄλλους κάμπτοντος βραχίονας Καρκίνου.
» Οὐδέ σοι τοὺς μεγαθύμους τετράποδας τῷ πυρὶ
» ἐκείνῳ ὃ τοῖς στήθεσι φέρουσιν, ὃ τοῖς μυκτῆρσι καὶ
» τοῖς στόμασι πνέουσιν, ἐκ τοῦ ῥᾳστου ἡνιοχεῖν ἐστι·
» μόλις ἐμοῦ γε ἀνέχονται, ἡνίκα ἂν οἱ ὀξεῖς τούτων
» θυμοὶ διαθερμανθῶσι καὶ οἱ τράχηλοι ταῖς ἡνίαις
» ἀνταγωνίζωνται. Ἀλλὰ σύ γε, ὡς μὴ ὀλεθρίου δώ-
» ρου σοι (1) χορηγὸς εἴην, ὦ παῖ, φυλάσσου, καὶ, ἐν
» ὅσῳ τὸ πρᾶγμα συγχωρεῖ, τὰς αἰτήσεις σαυτοῦ
» διόρθου. Εἰ δὲ καὶ ἀσφαλῆ ζητεῖς ἐνέχυρα ὡς ἂν
» δὴ πιστεύσῃς τοῦ ἡμετέρου αἵματος γεγεννημένος εἶ-
» ναι, ἀσφαλῆ ἐνέχυρα φοβούμενος (2) δίδωμι, καὶ
» τῷ πατρικῷ φόβῳ πατὴρ ὢν γνωρίζομαι. Ἀτένιζον
» πρὸς τοὐμὸν (ἰδοὺ!) πρόσωπον· εἴθε καὶ εἴσω στέρ-
» νων τοὺς ὀφθαλμοὺς οἷός τ᾽ ἦσθα πέμπειν, καὶ τὰς
» τοῦ πατρὸς κατεμάνθανες δῆτα φροντίδας! Τέλος,
» περιάθρησον ὅ,τι δήποτε ὁ βαθύπλουτος ἔχει κόσμος,
» κἀκ τῶν τοιῶνδε καὶ τοσῶνδε γῆς καὶ θαλάσσης
» ἀγαθῶν αἰτεῖν χρή τι, καὶ οὐκ ἔστιν ἣ (3) ἀνάνευσιν
» ὑποστήσῃ. Τοῦτο μὴ αἴτει, δέομαι, μόνον, ὅπερ
» ἀψευδεῖ ὀνόματι τιμωρία ἐστὶν, οὐ τιμή. Τιμωρίαν
» αἰτεῖς, Φάεθον, ἀντὶ χαρίσματος. Τί μοι τοῦ τρα-
» χήλου χερσὶν ἐπαγωγοῖς, ἀπερίσκεπτε, δράττῃ;
» Δοθήσεται (μὴ ἀμφίβαλλε· τὸ Στύγιον ὀμωμόκα-
» μεν ὕδωρ) πᾶν οὗπερ ἐφίῃ· ἀλλὰ σύ γε σωφρονέ-
» στερον αἴτει. » Ὁ μὲν πέρας ταῖς παραινέσεσιν

(1) Codices, σε: sic infra ad v. 608. Modo B, ἀνέχοντας.
(2) A, εἰ δὲ καὶ ἀσφ. ζητεῖς ἐνέχυρα φοβούμενος, mediis omissis propter ὁμοιοτέλευτον.
(3) A, ἥν.

ἐπιδέδειχεν· ὁ δὲ τοῖς ἐκείνου λόγοις ἀνταγωνίζεται, καὶ ἐπίκειται τῇ προθέσει, καὶ τῷ τῶν δίφρων ἔρωτι κάεται· ὁ δέ γε πατὴρ, ὅσον οἷόν τ' ἐστὶν, ἐνδοιάσας, πρὸς τοὺς ὑψηλοὺς ἀνάγει τὸν νέον δίφρους (1), τὰ Ἡφαίστεια δῶρα. Χρυσοῦς μὲν οὖν ὁ ἄξων ἦν, χρυσοῦς ὁ ῥυμὸς, χρυσαῖ αἱ ἄκραι τῶν τροχῶν ἄντυγες· ἀργύρου δ' ἡ τῶν ῥάβδων ἐν τάξει θέσις· χρυσόλιθοί τε περὶ τὰ ζυγὰ, καὶ στοιχηδὸν κείμενοι λίθοι τηλαυγὲς φῶς ἀπεδίδοσαν, ἀπ' αὐτῶν ἀντανακλωμένου τοῦ Φοίβου. Ταῦτα δὲ δὴ τοῦ μεγαθύμου Φαέθοντος ἐν θαύματι ποιουμένου, καὶ τὴν αὐτῶν ἐργασίαν περισκοποῦντος, ἰδοὺ καὶ ἡ ἄγρυπνος Ἠὼς ἐκ τῆς φαιδρᾶς ἀνατολῆς τὰς πορφυρᾶς ἀνεπέτασε πύλας καὶ αὐλὰς τὰς ῥοδοειδεῖς· καὶ φεύγει τὰ ἄστρα ὧν Ἑωσφόρος βιάζεται τὰ συστήματα, καὶ τῆς τοῦ οὐρανοῦ καταγωγῆς ἔσχατος ἔξεισι. Τότε τοίνυν ὁ πατὴρ καὶ Τιτὰν καὶ γῆν καὶ πάντα κόσμον ἰδὼν φοινισσόμενον, τά τε τῆς σελήνης (2) ἄκρα κέρα οἷάπερ φροῦδα γινόμενα, ζευγνύναι (3) τοὺς ἵππους ταῖς ταχιναῖς ἐπέταξεν Ὥραις· αἱ δὲ θεαὶ τάχος ἐπιτελοῦσι τὰ κελευσθέντα, καὶ τοὺς πῦρ ἐρευγομένους, κἀν ταῖς ὑψηλαῖς φάτναις τῷ τῆς ἀμβροσίας κεκορεσμένους χυλῷ, τετράποδας ἄγουσι, καὶ χαλινοὺς ἦχον διδόντας τούτοις περιτιθέασιν. Αὐτίκα δ' ὁ πατὴρ τὴν τοῦ παιδὸς ὄψιν θείᾳ χρίσας ἀλοιφῇ, ἀντέχειν πρὸς τὰς ἅρπαγας ἐποίησε φλόγας, καὶ, τῇ κόμῃ τὰς ἀκτῖνας περιθέμενος, καὶ θρήνων οἰωνίσματα στεναγμοὺς τοῦ πολυμερίμνου στήθους ἀνιεὶς,

(1) A, δίφρον, τὰ ἡφαίστια. Mox, κείμενα.

(2) A, τῆς C : compendio notando, quod et infra reperi ad VII, 179, 193.

(3) Codices, ζευγνῦναι : cf. p. 30.

εἶπεν· «Εἰ δύνῃ (1) ταῖσδε γοῦν ταῖς τοῦ πατρὸς παραινέσεσιν εἴκειν, φείδου, παῖ, τῶν κέντρων, ταῖς δ' ἡνίαις κραταιότερον (2) χρῶ. Αὐτόματοι σπεύδουσι· πόνος ἐστὶν ἐπέχειν ἱπταμένους τοὺς ἵππους. Μηδέ σοι ταῖς πέντε ζώναις ὁδὸς παράλληλος ἀρεσάτω· διώρισται γὰρ εἰς λοξὸν (3) ἡ πορεία, πλατεῖά πως ἀψῖδι τριῶν ὅρῳ ζωνῶν ἀρκουμένη. Τόν τε νότιον πόλον φεῦγε καὶ τὰς τῷ Βορρᾷ γείτονας Ἄρκτους. Ἐνταῦθά σοι ἡ ὁδὸς ἔστω· προφανεῖς γὰρ τὰς τροχιὰς ὄψει τῶν δίφρων. Ὡς ἂν δὲ καὶ οὐρανὸς καὶ γῆ τὴν ἴσην θερμότητα φέρωσι, μήτε πίεζε, μήτε πρὸς τὸν ἄκρον αἰθέρα τὸν δρόμον ἐνδίδου· ὑψηλότερον μὲν γὰρ παρεξιὼν (4) καταφλέξεις τοὺς οὐρανίους οἴκους, χαμαιπετέστερον (5) δέ γε, τὴν γῆν· κατὰ μέντοι τὸ μέσον, ἀσφαλέστατος διϊππεύσεις. Μηδέ σε τὸ τέθριππον πρὸς τὸν σκολιὸν Ὄφιν δεξιώτερον ἀποκλινέτω, μήτε μὴν λαιότερον ἐπὶ τὸ Θυτήριον αὐτὸ φερέτω· ἀλλὰ τοῦ μεταξὺ τούτων ἔχου. Τἄλλα δ' ἐπιτρέπω τῇ τύχῃ, ἥ σοι βοηθείτω, καὶ βέλτιον, εὔχομαι, ἢ σὺ σαυτῷ, βουλευέτω. Ἀλλ', ἐν ᾧ ταυτὶ λέγω, καὶ ἡ ὑγρὰ Νὺξ ἰδοὺ κατὰ τὴν δυτικὴν ἠϊόνα δύεται· οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἐλεύθερον τὸ χρονίζειν· ζητούμεθα· τοῦ γὰρ σκότους φυγαδευθέντος ἡ Ἕως διαυγάζει. Ἅρπασον τῇ χειρὶ τοὺς ῥυτῆρας, ἤ, εἰ μεταβέβληταί σοι τὸ στέρνον, χρῶ ταῖς ἡμετέραις βουλαῖς,

(1) Δύνῃ pro δύνασαι, ut p. 52, 1: vide quæ de hac forma notavi supra pag. 31.

(2) B, κραταιοτέραις.

(3) A, εἰς στενόν. Reliqua sic forte scribenda, ἡ πορεία πλατεῖα πως ἀψῖδι, τριῶν δ' ὅρῳ ζ. — ad Ovidii mentem.

(4) A, ἐξιών.

(5) B, χαμαιπέστερον.

» μὴ τοῖς ἅρμασιν (1), ἐν ᾧ δύνῃ κἀπὶ σταθερᾶς ἵστασαι » ἕδρας, ἔτι καὶ οὔπω τὸ κακῶς ἐπιθυμηθὲν ἀμαθίᾳ » πιέζεις ἅρμα. Ἔασόν με δοῦναι τῇ γῇ τὸ φῶς, » ὅπερ ἀσφαλέστερον ὄψει. »

Ὁ μὲν εἶπεν· ὁ δὲ νεωτέρῳ σώματι τοῦ κούφου ἐπιβὰς ἅρματος, ὕπερθεν ἔστη, καὶ τῶν ἡνιῶν δοθεισῶν χερσὶν ἁψάμενος χαίρει, καὶ χάριτας ἐντεῦθεν ὁμολογεῖ ἄκοντι τῷ πατρί.

Μετὰ δὲ ταῦτα οἱ πτηνοὶ τοῦ Ἡλίου ἵπποι, Πυρόεις (2), Ἑῷος, καὶ Αἴθων, καὶ τέταρτος ὁ Φλέγων, χρεμετισμῶν φλογοφόρων τὰς αὔρας ἐπλήρουν, καὶ τοῖς ποσὶν ἐκρόαινον τὴν βαλβῖδα. Τὴν δ' ἐπείπερ ἡ Τηθὺς (3), τὴν τοῦ ἐγγόνου (4) μοῖραν ἠγνοηκυῖα (5), ἠνέῳξε, καὶ ἡ τοῦ ἀπείρου κόσμου πληθὺς ἐφάνη, ἥρπασαν τὴν πορείαν, καὶ δι' ἀέρος τοῖς ποσὶ κινουμένοις διασχίζουσι τὴν ἐπιπροσθοῦσαν ὁμίχλην, καὶ ταῖς πτέρυξιν ἐπαιρόμενοι παρίασι τὸν ἐξ ἐκείνων τῶν μερῶν γεννώμενον Εὖρον. Ἀλλὰ κοῦφον ἦν τὸ φορτίον, καὶ οὐδὲ τοσοῦτον ὅσον ἂν αἰσθάνεσθαι δυνηθῆναι τοὺς ἵππους Ἡλίου· τοῦ γὰρ εἰωθότος ὁ ζυγὸς ἐστέρητο βάρους. Ὡς δὲ κοῖλαι σαλεύονται νῆες ἐκτὸς οὖσαι τοῦ προσήκοντος ἕρματος, καὶ διὰ θαλάσσης ἀστατοῦσαι πολλῇ κουφότητι (6) φέρονται, οὕτω τὸ ἅρμα τῷ ἀήθει φορτίῳ κενὰ δίδωσιν (7) εἰς ἀέρα πηδήματα, καὶ εἰς ὕψος ἀνατινάσσεται, καὶ κενῷ παντά-

(1) De hoc acumine fuse notabo ad IV, 175.

(2) Codices, πυρόης.

(3) A, τυθείς. B, τυθής.

(4) Gl. in B: ἤγουν τοῦ Φαέθοντος.

(5) B, ἠγνοηκυῖαν.

(6) Codex B, πολλῷ κουφότερον.

(7) Ovidius: « onere assueto » vacuos dat in aera saltus. » Planudes legebat, *onere insueto*. Statim B, ἀνατεινάσσεται: sic codd. ντει ad IV, 474; et B, ad IV, 491.

πασιν ἐοικὸς ἦν. Οὗπερ ὁμοῦ τε οἱ τετράζυγες ᾔσθοντο ἵπποι καὶ ὁρμῶσιν εὐθὺς, καὶ τῆς τετριμμένης πορείας ἀφίστανται, καὶ οὐδὲν οὐδαμῶς τῇ προτέρᾳ θεοῦσι τάξει. Ὁ δὲ Φαέθων τῷ τε δέει ἐξέθανε, καὶ οὔθ' ὅπη κάμψειε τὰς ἐγχειρισθείσας εἶδεν ἡνίας, οὔθ' ὅπη πορευτέον ἂν εἴη, οὔτ' οὖν, εἰ οἶδεν, ἐπιτάξειεν ἂν ἐκείνοις. Τότε δὴ πρῶτον ταῖς ἀκτῖσιν αἱ ψυχραὶ ὑπερέζεσαν Ἄρκτοι, καὶ μάτην ἐπειρῶντο τοῖς ἀπειρημένοις αὐταῖς ὕδασι βάπτεσθαι (1). Ὁ δ' ἐγγυτάτω κείμενος τῷ ψυχρῷ πόλῳ Δράκων, νωθρὸς ὢν τῷ ψύχει πρόσθεν καὶ οὐδενὶ φόβον παρέχων, ἐκπεπύρωτο, καὶ τῇ πυρώσει νέους ἀνελάβετο θυμούς. Καί σε δὲ θροηθέντα διὰ μνήμης ἔχουσι πεφευγέναι, Βοῶτα (2), εἰ καὶ βραδὺς ἦσθα, καί σε δὴ κατεῖχον αἱ ψυχραὶ Ἅμαξαι. Ἐπεὶ δὲ τὴν γῆν ὁ ταλαίπωρος ἀπ' ἄκρου τοῦ ἀέρος κατεῖδε Φαέθων κατωτέρω ἀεὶ συνιζάνουσαν, ὠχρίασε, καί οἱ παραχρῆμα τῷ φόβῳ τὰ γόνατα ἔτρεμε, καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς σκότος ἐπέπεσεν ἐκ τοῦ τοσοῦδε φωτὸς ἀνασχόν. Ἤδη γοῦν ἤθελεν εἰ μηδέποτε τῶν τοῦ πατρὸς ἥψατο ἵππων· ἤδη μετέμελεν αὐτῷ τοῦ τὸ γένος μεμαθηκέναι· ἤδη τοῦ Μέροπος μᾶλλον ἐπιθυμῶν λέγεσθαι, ταύτῃ φέρεται, ᾗπερ ναῦς Βορρᾷ καταρράκτῃ ἐλαυνομένη, ᾧ καὶ τῶν πηδαλίων ὁ κυβερνήτης ἡττηθεὶς παρεχώρησε. Τί δ' οὖν δράσειε; Πολὺ μὲν οὖν τοῦ οὐρανοῦ κατὰ νῶτον ἀφῆκε, πλέον δὲ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἐστὶ, καὶ τοῖς λογισμοῖς σταθμᾶται ἑκάτερον· καὶ νῦν μὲν πρὸς ἑσπέραν, ἧς ἐκείνῳ μηδαμῶς ἅψασθαι πέπρωτο, βλέπει, ἄλλοτε δὲ

(1) Sic reformavi τὸ codicum βλάπτεσθαι. Ovidius, *tingi*.

(2) Mutavi τὸ codicum βοῶντα. Ovidius, *Boote*.

πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον· τί τ' ἂν ποιήσειεν ἄπειρος ὤν, θαμβεῖται, καὶ τοὺς ῥυτῆρας οὔτε χαλᾷν, οὔτε κατέχειν αὖ σθένει· καὶ οὐδὲ τὰ τῶν ἵππων ὀνόματα ᾔδει· τά τε διεσπαρμένα πανταχοῦ κατὰ τὸν ποικίλον οὐρανὸν τέρατα καὶ τὰ τῶν ἀπλέτων θηρῶν εἴδωλα σύντρομος βλέπει.

Ἔστι δέ τις τόπος οὗ Σκορπίος ὡς δύο τόξα τοὺς βραχίονας κάμπτει, καὶ, τήν τε οὐρὰν καὶ χεῖρας ἑκατέρωθεν κλίνων, ἐπὶ δυεῖν διάστημα σημείων ἐκτείνει τὰ μέλη. Τοῦτον ἰδὼν ὁ παῖς ἰοῦ μέλανος ἱδρῶτι κατάῤῥυτον, καὶ πληγὰς ἀπειλοῦντα τῷ κέντρῳ τῆς οὐρᾶς καμπτομένης, ἔκφρων (1) τε τῷ ψυχρῷ φόβῳ γενόμενος, τοὺς ῥυτῆρας μεθῆκε. Τούτων δὲ δὴ πεσόντων καὶ τῶν ἄκρων νώτων ἁψαμένων τῶν ἵππων, ἐξετράπησαν ἐκεῖνοι, καὶ, μηδενὸς τοῦ κωλύοντος ὄντος, φέρονται δι' ἀέρος ἐπὶ τόπων ἀγνώστων, καὶ, ᾗπερ ἦγεν ἡ ὁρμὴ, ἐκεῖσε ἀκρίτως ἄττουσι (2), καὶ τοῖς κατὰ τὸ μετεωρότατον τοῦ αἰθέρος πεπηγόσιν ἄστρασιν ἐπιθέουσι, καὶ δι' ἀβάτων (3) τὸν δρόμον ἁρπάζουσι· καὶ νῦν μὲν διώκουσι τὰ μετάρσια· νῦν δ' αὖθις, διὰ τῶν ταπεινοτέρων τε καὶ ἐπικρήμνων ὁδῶν, ἐγγυτέρω τῆς γῆς φέρονται, καὶ Σελήνη θαυμάζει τοὺς τἀδελφοῦ ἵππους κατωτέρω αὐτῆς τρέχοντας, νεφέλαι τε καυθεῖσαι (4) εἰς ἀτμὸν διελύθησαν·

(1) B, ἐκφέρων. Supra B, νώτων.

(2) B, ἄπτουσι. A, ἀκρίτω ἄττουσι, e correctione. Frequens permutatio verborum ἄπτειν et ἄττειν. Cf. quæ notavi ad Philostr. Her. p. 600; ad Gregorium Corinthi; et nuper in Notit. MSS. t. XI, part. II, p. 185, ubi hæc Planudea adposui.

(3) A, διαβάντων.

(4) B, καφθεῖσαι: varietas orta e pronuntiatione τοῦ υ. Cf. simile quid in nota pag. 309, ad Nicetæ Eugeniani mythistoriam.

συναρπάζεταί τε ὑπὸ τῆς φλογὸς ὑψηλοτέρα γῆ πᾶσα, καὶ διασφάγας (1) ῥησσομένη ποιεῖ, καὶ, τοῦ ὑγροῦ δαπανηθέντος, ἐξήρανται. Νομοὶ πάντες λευκαίνονται, καὶ σὺν τοῖς κλάδοις τὰ δένδρα πίμπραται, καὶ τὰ ξηρὰ λήϊα τῇ ζημίᾳ ἑαυτῶν ὕλην παρέχει. Μικρὰ θρηνῶ· μεγάλαι πόλεις αὐτοῖς τείχεσιν ὄλλυνται (2), καὶ γῆν πᾶσαν σὺν ὅλοις δήμοις εἰς κόνιν ὁ ἐμπρησμὸς δὴ μεθίστησι, καὶ λόχμαι τοῖς ὄρεσιν ὁμοῦ πυρακτοῦνται. Φλέγεται Ἄθως, Ταῦρός τε Κίλιξ (3), καὶ Τμῶλος καὶ Οἴτη, καὶ ἡ τηνικαῦτα μὲν ξηρὰ, πρόσθεν δὲ περιφανεστάτη ταῖς πηγαῖς, Ἴδη, ὅ, τε παρθένιος Ἑλικὼν, καὶ ὁ μήπω Οἰάγρος (4) Αἶμος· πίμπραται δὲ ἐφ᾽ ἡλίκον ὅσον, τοῦ πυρὸς διπλασιασθέντος, ἡ Αἴτνη, Παρνασός τε δικόρυμβος, καὶ Ἔρυξ, καὶ Κύνθος, καὶ Ὄθρυς, καὶ Ῥοδόπη χιόνων ἐνδεὴς οὖσα τὸ τηνικαῦτα, καὶ Μίμας, Δίνδυμός (5) τε καὶ Μυκάλη, καὶ ὁ πρὸς ἱερὰ γενόμενος Κιθαιρὼν (6). Ἀλλ᾽ οὐδὲ τὴν Σκυθίαν τὸ ἑαυτῆς ψύχος ὀνίνησι· καίεται γὰρ Καύκασος (7), Ὄσσα τε σὺν Πίνδῳ, καὶ ὁ μείζων ἀμφοῖν Ὄλυμπος, ἀέριαί τε Ἄλπεις, καὶ ὁ νεφελώδης Ἀπέννινος (8). Τότε τοίνυν (9) ὁ Φαέθων ἐκ παντὸς μέρους ἀναφθέντα τὸν κόσμον ὁρᾷ, καὶ τὸν τόσον καυσῶνα φέρειν οὐχ οἷός τ᾽ ἐστὶ, καὶ ἀέρα ζέοντα

(1) B, διὰ σφαγάς. Herodianus Epimer. Διασφὰξ, τὸ σχίσμα τῆς γῆς. Librarii in hac voce scribenda facile peccant. Cf. quæ notavi ad Herod. locum.

(2) Codices, ὄλυνται.

(3) Glossa in B: Ταῦρος ὄρος, ὁ τὴν Ἀσίαν διεζωκώς.

(4) B, οἱ ἄγρος. Forte Οἰάγριος: Ovidius enim, *Œagrius Hæmus*.

(5) Codices, δίδυμος.

(6) A, Κιθαίρων.

(7) Ineptulus addidit γάρ: etenim sic Pindus et Alpes et Apenninus scythici fiunt montes.

(8) Regula jubet scribi Ἀπεννῖνος: cf. Arcad. de Accent. p. 65.

(9) A, τὸ νῦν.

οἷάπερ ἀπὸ βαθέος ὕπνου τῷ στόματι ἕλκει, καὶ τῶν ἰδίων δίφρων αἰσθάνεται φλεγομένων, καὶ οὐκέτι οὔτε πρὸς τὴν τέφραν οὔτε πρὸς τοὺς ἀποπαλλομένους σπινθῆρας ἀντέχειν δύναται, καὶ θερμῷ πανταχόθεν περιειλεῖται καπνῷ· ὅποι τε ἂν πορεύοιτο καὶ ὅπου εἴη, βαθεῖ σκότει κεκαλυμμένος οὐκ οἶδε, καὶ τῇ προαιρέσει τῶν πτηνῶν συναρπάζεται ἵππων. Τότε δὴ πιστεύονται τῶν Αἰθιόπων οἱ δῆμοι, τοῦ αἵματος πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν ἀνακληθέντος τοῦ σώματος, μέλαιναν χροιὰν ἐπισπάσασθαι. Τότε ἡ Λιβύη ἐξικμασθεῖσα τῷ καύματι πέφρυκται. Τότε αἱ Νύμφαι, τὰς κόμας σπαράττουσαι, καὶ λίμνας (1) ἐθρήνησαν. Ζητεῖ μὲν (2) ἡ Βοιωτία τὴν Δίρκην, Ἄργος δὲ τὴν Ἀμυμώνην, καὶ Ἔφυρα (3) τὰ Πειρήνια ῥεῖθρα. Οὐδ' οἱ διαφόρους (4) ὄχθας κατὰ τόπον κληρωσάμενοι ποταμοὶ, ἐπ' ἀσφαλείας συμμένουσιν· ἐν μέσοις γὰρ ὕδασιν ὁ Τάναϊς εἰς καπνὸν διελύθη (5), Πηνειός τε γέρων, καὶ ὁ Τευθράντειος Κάϊκος, καὶ ταχὺς Ἰσμηνὸς σὺν τῷ Φωκαϊκῷ Ἐρυμάνθῳ, αὖθίς τε φλεχθησόμενος Ξάνθος, ξανθός (6) τε Λυκόρμας, καὶ ὁ καμπύλοις ὕδασι παίζων δὴ Μαίανδρος, Μυγδόνιός (7) τε Μέλας, καὶ Ταινάριος Εὐρώτας. Πίμπραται καὶ

(1) Copula καὶ hic mirationem facit. Ovidius, *fontesque lacusque*. Planudes dederat, puto: πηγάς τε καὶ λίμνας.

(2) Ovidius, *Queritur Bœotia Dircen*, in libris nonnullis; in aliis *quærit*, quos sequitur Planudes: et sic Gierigius.

(3) Glossa in B: ἡ Κόρινθος.

(4) Ovidius, *distantes*. Planudes non διαφόρους, sed ἀπωτέρους, aut κεχωρισμένας, aut aliud simile quid, debuit scribere.

(5) B, διελύθει: permutatione toties notata.

(6) Codices bis ξάνθος: sed posterius fuit acuendum. Ovidius: « *flavusque* Lycormas. »

(7) Codices, Μυγδώνιος. Ovidius: « *Mygdoniusque* Melas. »

Εὐφράτης ὁ Βαβυλώνιος· πίμπραται καὶ Ὀρόντης, ὀξύς τε Θερμώδων, καὶ Γάγγης, καὶ Φάσις, καὶ Ἴστρος· καυσοῦται καὶ Ἀλφειὸς, καὶ Σπερχηΐδες καίονται ὄχθαι· καὶ ὁ τοῖς ὕδασι χρυσὸν φέρων Τάγος (1) πῦρ ἤδη ῥεῖ· αἱ τὰς Μαιονίας τε ὄχθας μέλεσι περιάδουσαι ποτάμιαι ὄρνις ἐν μέσῳ κατεφλέχθησαν τῷ Καΰστρῳ. Νεῖλος δὲ δείσας εἰς τὰ ἔσχατα καταφεύγει τοῦ κόσμου, καὶ τὴν κεφαλὴν ἔκρυψε, καὶ εἰσέτι κρύπτεται· τὰ δ' ἑπτὰ στόματα, κόνεως (2) πλήρη γεγονότα, σχολὴν ἄγει (3), ἑπτὰ χωρὶς ὕδατος φάραγγες τηνικαῦτά γε οὖσαι. Ἡ δ' αὐτὴ τύχη καὶ τοὺς Ἰσμαρικοὺς Ἕβρον (4) σὺν Στρύμονι ξηραίνει, τοὺς ἑσπερίους τε ποταμοὺς Ῥῆνον καὶ Ῥοδανὸν, καὶ Πάδον, καὶ Θύμβριν ᾧ τὸ κράτος πάντων ἐπηγγελμένον ἐγεγόνει. Διέσχισται δὴ πᾶσα γῆ, δίεισί τε πρὸς τὸν Τάρταρον διὰ τῶν χασμάτων τὸ φῶς, καὶ τὸν τῶν καταχθονίων ἡγεμόνα σὺν τῇ συζύγῳ καταπλήττει. Καὶ συστέλλεται θάλασσα, καὶ ξηρᾶς ἄμμου πεδίον ἡ μικρῷ πρόσθεν οὖσα θάλασσα γέγονεν· ἃ δὲ πρὶν ὄρη τὸ βαθὺ κατεκάλυπτεν ὕδωρ, ὑπανεστήκασι, καὶ τὰς Σποράδας καὶ Κυκλάδας μείζους (5) ποιοῦσι. Καὶ ἰχθύες τὸ βάθος διώκουσι,

(1) Glossa in B: ποταμὸς Ἰσπανίας.

(2) A, κόνεος.

(3) Ovidius: « *Pulverulenta vacant.* » Pessima est Planudis versio. *Vacare* quidem sæpicule significat σχολὴν ἄγειν: hic autem sensu proprio capiendum erat, nempe, κενά ἐστι ὕδατος.

(4) B, glossa ad Ἰσμαρ., τοὺς Θρᾳκικούς. B, εὗρον, et supra, εὗρεν. A, εὗρον. Mutavi, ut vides. Permutatio hæc, quam peperit pronuntiatio, est perpetua: cf. ad Philostr. Her. notata p. 481, ad Eunapium, et alibi. Infra ad v. 425, B, σκεβὴν habet pro σκευήν.

(5) Non μείζους, sed πλείους. Ovidius: « et *sparsas* Cycladas

καὶ καμπύλοι δελφῖνες οὐ τολμῶσιν ἑαυτοὺς ὑπὲρ τὴν θάλασσαν αἴρειν ἐπὶ τὰς συνήθεις αὔρας· σώματα δὲ φωκῶν ἐκπεπνευκότα κατὰ τὴν τῆς θαλάσσης ἐπιφάνειαν ὕπτια κεῖται. Καὶ μὴν καὶ αὐτὸν τὸν Νηρέα λόγος αἱρεῖ, Δωρίδα τε καὶ τὰς θυγατέρας, δείσαντας (1) ὑπὸ τοῖς ἄντροις κρυβῆναι. Τρὶς δ' ὁ Ποσειδῶν ἐξ ὑδάτων τὰς χεῖρας σὺν λοξῷ προσώπῳ αἴρειν ἐτετολμήκει, καὶ τρὶς τὸ τοῦ ἀέρος πῦρ οὐχ ὑπήνεγκεν. Ἡ δ' ἱερὰ Γῆ, περιειλημμένη δὴ τῇ θαλάσσῃ, μεταξὺ τῶν τοῦ πελάγους ὑδάτων, καὶ τῶν συσταλεισῶν πανταχόθεν πηγῶν, αἳ τὰ βαθύτατα τῆς μητρικῆς Γῆς ὑπέδυσαν σπλάγχνα, τὸ πάντα φέρον ἐκούφισε πρόσωπον μέχρι τραχήλου, ξηρανθεῖσα, καὶ τήν τε χεῖρα τῷ μετώπῳ ἐπέθηκε, καὶ μεγάλῳ κλόνῳ συγκλονοῦσα (2) τὰ πάντα, μικρὸν συνεκάθισε, καί, ἐνδοτέρω ἤπερ (3) εἰώθει γενομένη, οὕτως ἱερᾷ φωνῇ ἀνεβόησεν· « Εἰ δοκεῖ, καὶ τούτων ἀξία τυχεῖν ἐγώ, τί δῆτα ὢ (4)! οἱ σοὶ πρηστῆρες ἀργοῦσιν, ἀκρότατε τῶν θεῶν; Ἐξείη μοι, τῇ τῷ σθένει τοῦ

» augent. » Poeta Sporades omisit, nec debuit illas addere interpres, a quo exspectabatur tantum, καὶ τὰς διεσπαρμένας Κυκλάδας ποιοῦσι πλείους. Male vertit τὸ *sparsas*.

(1) Ovidius : « Doridaque et » natas *tepidis* latuisse sub an- » tris. » Videtur habuisse Planudes malam lectionem *trepidis*, et sic epithetum non inscite omnino ad Dorida, Nerea et natas transtulit, legens *trepidos*.

(2) A, συνκλονοῦσα.

(3) Codd. ἦπερ. In accentu syllabæ η perpetuo variatur. Infra ad v. 519, codd. consentiunt in ἢ, quod in ἦ reformavi. Demosthenes in Bœot. de Nom. t. IV, p. 98, Tauchn. τί ἂν ποιοῖμεν; ἢ βαδίζοιμεν ἂν ἄμφω; Velim ἦ βαδίζ. Idem in Polycl. t. V, p. 23 : ἢ τίς ἐθελήσει φιλοτιμεῖσθαι πρὸς ὑμᾶς; Velim et hic ἦ τίς. In Æschyli cantico Pers. 653, ἢ φίλος ἀνὴρ, φίλος ὄχθος, vividior fiet oratio per exclamationem : ἦ φίλος ἀνὴρ, φίλος ὄχθος !

(4) Codices, ὦ. De permutatione illa monui ad Nicetam, nec semel, et ad Aristæn. I, 1.

» πυρὸς ἀπολουμένη, τῷ σῷ πυρὶ ἀπολέσθαι, καὶ » τὸν ὄλεθρον, σοῦ γε ποιοῦντος, κουφότερον εἶναι ! » Μόλις δὴ πρὸς αὐτὰ (1) ταῦτα τὰ ῥήματα ἀνοί-» γω τὸν φάρυγγα. » (Ἐκάλυψεν ἀτμὸς γὰρ τὸ πρό-σωπον.) « Κατοπτηθεῖσαν ὅρα τὴν κόμην, καὶ τὸν » καπνὸν τὸν ἐν ὀφθαλμοῖς. Τοσοῦτόν ἐστι σπινθήρων » ἐπὶ τοῦ προσώπου ! Ἆρά μοι τοῦτον (2) μισθὸν, » τοῦτο τῆς εὐφορίας γέρας καὶ τῆς ἐργασίας παρέ-» χεις, ὅτι πληγὰς ἀρότρων ἐπικαμπῶν φέρω, καὶ » δι' ὅλου τοῦ ἔτους πράγματα ἔχω, ὅτι τοῖς μὲν » κτήνεσι θάμνους, τροφάς τε ἡμέρους, στάχυας, τῷ » τῶν ἀνθρώπων γένει, καὶ ὑμῖν ἀρώματα χορηγῶ; » Ἀλλ' ἐμὲ μὲν ἀξίαν (3) θῶμεν εἶναι τοῦ παρόντος » ὀλέθρου· τί δὲ δὴ τὰ ὕδατα, τί δ' ὁ σὸς ἀδελφὸς » τούτων ἄξιος; τί δή ποτε ἡ κατὰ κλῆρον ἐκείνῳ » παραδοθεῖσα θάλασσα μειοῦται, καὶ ποῤῥοτέρω » τοῦ αἰθέρος ἀφίσταται; Εἰ δὲ μήτε τἀδελφοῦ, » μήθ' ἡ ἐμὴ χάρις, ὦ Ζεῦ, ἅπτεταί σου, τόν γε » σὸν οἴκτειρον οὐρανόν. Περιάθρησον (4) ἑκατέρωσε ὡς » καπνὸν ἀνίησι τῶν πόλων ἑκάτερος, οὕς εἴγε τὸ » πῦρ ἐκτρυχώσει, καὶ τὰ τῆς σῆς αὐλῆς αὐτίκα » κατασπασθήσεται. Καὶ μὴν καὶ ὁ Ἄτλας αὐτὸς (ἴδε) » κάμνει, καὶ μόλις τοῖς ἰδίοις ὤμοις καιόμενον ἀνέ-» χει τὸν οὐρανόν. Εἰ δὲ θάλασσα καὶ γῆ καὶ τὰ τοῦ » οὐρανοῦ φθερεῖται βασίλεια, εἰς τἀρχαῖον χάος » συγκυκησόμεθα (5). Ἅρπασον τῆς φλογὸς, εἴ τι ποθ' » ὑπόλοιπόν ἐστι, καὶ τοῖς πράγμασιν ἐπάρκει (6). »

(1) Codex A, πρὸς αὐτῷ: male.
(2) A, ταῦτα.
(3) B, sine ἀξίαν.
(4) Codices ambo, περιάθροισον.
(5) A, συγκεικησόμεθα.
(6) A, ἐπαρκεῖ.

Φαμένη δὴ ταῦτα ἡ Γῆ (καὶ γὰρ οὐκέτι φέρειν οἵα τ' ἦν τὸν ἀτμὸν, οὔτ' οὖν πλείω λέγειν) ἐφ' ἑαυτὴν τὸ πρόσωπον ἐφελκύσατο καὶ τὰ προσεχέστερα ταῖς Ψυχαῖς ἄντρα.

Ὁ δὲ δὴ πανσθενὴς Πατὴρ, τοὺς θεοὺς μαρτυράμενος καὶ αὐτὸν δὴ τὸν τὰ ἅρματα δόντα, εἰ μή τινα βοήθειαν εἰσενέγκαι, πάντ' ἂν ἀπολεῖσθαι βαρείᾳ μοίρᾳ, τὴν μετάρσιον διώκει ἀκρόπολιν, ὅθεν εἴωθε νεφέλας τῷ πλατεῖ τῆς γῆς ἐπιφέρειν, ὅθεν βροντὰς κινεῖ, καὶ κεραυνοὺς χειρὶ πάλλων ἀκοντίζει. Τηνικαῦτα δ' οὔθ' ἃς ἂν δύναιτο τῇ γῇ νεφέλας ἐπάγειν εἶχεν, οὔθ' οὓς ἂν ὑετοὺς ἐξ οὐρανοῦ πέμψαι. Ἐβρόντησε δὴ, καὶ κεραυνὸν τῇ δεξιᾷ πήλας ἐξ ὠτὸς ἀφῆκεν (1) ἐπὶ τὸν δίφρον, καὶ τὸν Φαέθοντα τῆς τε ζωῆς καὶ τοῦ ἅρματος ἐξέωσε, καὶ δεινῷ πυρὶ τὸ πῦρ ἀνεχαίτισε (2). Καταπλήττονται τοίνυν οἱ ἵπποι, καὶ, πρὸς τἀναντία πήδημα δόντες, τοὺς τραχήλους τῶν ζυγῶν ἀφαρπάζουσι, καὶ τοὺς ῥυτῆρας ῥαγέντας καταλιμπάνουσι· τῇδε μὲν οὖν τὰ χαλινὰ κεῖται, τῇδε δ' ἀνεσπασμένος ὁ ἄξων αὐτῷ ῥυμῷ, τῇδε δ' αἱ ῥάβδοι (3) τῶν τροχῶν δῆτα (4)

(1) Ovidius : « et *dextra* libratum fulmen *ab aure* Misit. » Locum non intellexit Planudes, nec vidit *dextra* cum *aure* jungendum. Nec cepisset Virgilium Æn. IX, 417, apud quem Nisus « *summa* telum librabat *ab aure* » (cf. ibi Servium), nec suum Euripidem, apud quem Phædra, in Hipp. 220, ait amare se παρὰ χαίταν ξανθὰν ῥῖψαι Θεσσαλὸν ὅρπακα. Vide ibi Valcken., collato Heinsio ad Ovidii locum. Ovidius, infra II, 624, eadem utitur rei imagine.

(2) Ἀνεχαίτησε, et B sic e correctione, sed male. Cf. supra p. 19. Eodem mendo mox B, χαληνά. In Apollodoro Carystio Athenæi VII, 13, αὐλουμένους ὡδὶ non erat in αὐλ. ᾠδῇ mutandum. Intelligendum ὡδὶ de actione comica oculis tunc subjecta.

(3) B, οἱ ῥάβδοι.

(4) Hoc δῆτα paululum friget. Defendi posse videtur isto Suppli-

καίεαρότων· διεσκέδασται δ᾽ εἰς πλάτος τὰ τοῦ συντριβέντος ἅρματος ἴχνη. Ὁ δὲ δὴ Φαέθων, τὴν φαεινὴν κόμην τοῦ πυρὸς ἀφανίζοντος, κυλίεταί τε κατὰ κρημνοῦ, καὶ μακρᾷ δι᾽ ἀέρος ῥύμῃ φέρεται, ὥσπερ ποτὲ ἀστὴρ ἐν αἰθερίῳ τῷ οὐρανῷ, καὶ, εἰ μὴ πέπτωκεν, ὅμως δύναται πεπτωκέναι δοκεῖν· ὃν πόῤῥω τῆς πατρίδος ἐν ἀλλοδαπῇ τε τῇ χώρᾳ ὁ μέγιστος Ἠριδανὸς δέχεται, καὶ τὸ κατηθαλωμένον πρόσωπον ἀπολούει. Νηΐδες δ᾽ Ἑσπερίαι τὸ τῇ τριγλώχινι (1) φλογὶ κατησβολωμένον σῶμα χώματι τάφου διδόασι, καὶ χαράττουσιν ἐπὶ τὸ πρᾶγμα (2)·

Ἐνθάδε κεῖται Φαέθων, ὃν ὄχοι πατρὸς, εἰ καὶ
Μὴ ἐφύλαξαν, ὅμως μεγάλων τολμήματα ῥίψαν.

Ὁ γάρτοι πατὴρ, θρήνοις νωθρότατα διδοῦσιν ἀθλίως ἐκδεδομένος, τὸ πρόσωπον συνεκάλυψε, καὶ, εἰ δήπου πιστεύομεν, μίαν ἡμέραν ἐκτὸς Ἡλίου λέγουσι γεγονέναι. Φῶς μέντοι παρεῖχεν ὁ τηνικαῦτα φλογμὸς, καί τις χρῆσις ἐν ἐκείνῳ τῷ κακῷ γέγονεν. Ἐπεὶ δὲ καὶ ἡ Κλυμένη πάνθ᾽ ὅσα ῥητ᾽ ἐστὶν ἐν τοῖς τοιοῖσδε κακοῖς εἶπε, πολύδακρύς τε καὶ ἔκφρων, καὶ διεῤῥωγυῖα τοὺς κόλπους, τὴν γῆν πᾶσαν περιεφοίτησε,

cum Euripidis versu 1124: Τάδε δὴ παίδων καὶ δὴ φθιμένων Ὀστᾶ φέρεται: quem frustra sollicitavit vir doctissimus. Demosthenes Leptin. 53: τὰς δὲ δωρεὰς ἃς ἀντὶ τούτων ἔλαβον παρ᾽ ὑμῶν, καὶ δὴ λελυμένας. Adde Planudem mox ad *v*. 348.

(1) Codices, τῷ τῇ τριγλώσχινι. In B, glossa: τρία γὰρ ταῦτα ὁ κεραυνὸς (δύναται nempe supplendum), πνέειν, σχίζειν, καὶ καίειν.

(2) Secutus est pravam lectionem « signant quoque carmine » *factum* » pro *saxum*, nec illam bene reddidit. Sed esse puto lacunulam; forte, ἐπὶ τούτῳ τὸ πρ. Forte etiam, χάραττ. ἐπίγραμμα. Statim, ut prior versus recto stet talo, scribendum ἐντεῦθεν κεῖται, vel melius ἐνταῦθα, et θα vi cæsuræ producetur.

καὶ πρότερον μὲν ἄψυχα μέλη, μετὰ τοῦτ' εὐθὺς ὀστᾶ διερευνωμένη, εὗρεν ὀστᾶ μόνον ἀλλοδαπῇ κεκαλυμμένα παρ' ὄχθῃ, ἐπιπίπτει τε τῷ τόπῳ, καὶ τοὔνομα περὶ τὸν λίθον ἀναγνοῦσα, κατέβρεξε δάκρυσι, καὶ ἀναπεπταμένῳ τῷ στέρνῳ περιεπτύξατο. Καὶ οὐδὲν δ' ἧττον αἱ Ἡλιάδες θρηνοῦσι, καὶ τηνάλλως τῷ θανάτῳ δῶρα προσάγουσι δάκρυα, καὶ, κόπτουσαι παλάμαις τὰ στήθη, ὀδυρμοῖς οἰκτροῖς τὸν οὐκ ἀκουσόμενον Φαέθοντα νυκτὸς καὶ ἡμέρας καλοῦσι, καὶ πρὸ τοῦ τάφου στορέννυνται. Σελήνη μὲν δὴ τετράκις τῶν κεράτων ὑποχωρησάντων ἀνεπλήρωσε τὸν κύκλον· αἱ δὲ τῷ ἰδίῳ ἔθει (καὶ γὰρ ἔθος ἐποίησεν ἡ συνέχεια) ὀλοφυρμὸν ἀνεδίδοσαν· ἐξ ὧν, ἡ τῶν ἀδελφῶν πρεσβυτάτη, Φαέθουσα, βουλομένη πεσεῖν πρὸς τὴν γῆν, ἤχθετο τῶν ποδῶν ἤδη σκληρυνομένων· πρὸς ἣν ἐλθεῖν ἡ λευκὴ Λαμπετία δὴ πειρωμένη ῥίζαις ἐξαίφνης ἐπεσχέθη· ἡ γε μὴν τρίτη, πρὸς τὸ τίλλειν τὴν κόμην οὖσα, κλάδους ἀνέσπα. Καὶ ἡ μὲν ἀλγεῖ φιτρῷ τὰς κνήμας κατεχομένη, ἡ δὲ τὸ τοὺς οἰκείους βραχίονας μακροὺς κλάδους (1) γενέσθαι. Καὶ τούτων θαυμαζομένων τοὺς μηροὺς περιέσκεπε φλοιὸς, καὶ, κατὰ βαθμοὺς, γαστέρα τε καὶ στέρνα καὶ ὤμους καὶ χεῖρας περιέσχε, καὶ στόμα μόνον ὑπελείφθη φωνοῦν τὴν μητέρα. Τί δ' ἂν ποιήσειεν ἡ μήτηρ; ὅτι μὴ, ἧπερ αὐτὴν ἦγεν (2) ἡ ῥύμη, ὧδε κἀκεῖσε (3) φέρεται, κἀπειδὰν ἐξῇ, φιλήματα δίδωσιν. Ἀλλ' οὐκ ἀπόχρη τοῦτο· ἐκ δὲ τῶν φιτρῶν (4) ἀνασπᾶν τὰ σώματα πειρᾶται, καὶ τέρενας χερσὶν

(1) B, κλά, omisso vocis fine.
(2) Legebat *trahit*, non *trahat*.
(3) A, δεῦρο κἀκεῖσε, pro ὧδε κἀκ.
(4) B, τριφῶν.

ἀποῤῥήγνυσι κλάδους· ἐντεῦθεν δ', ὡς ἀπὸ πληγῆς, σταγόνες αἵματος ῥέουσι· « Φείδου, δέομαι, μῆτερ ! » ἥτις ποτὲ λελύμανται κράζει· « φείδου, δέομαι· τὸ » γὰρ ἡμέτερον ἐν τῷ δένδρῳ σῶμα διασπᾶται. Καὶ » χαίρειν (1) ἤδη. » Φλοιὸς δ' οὖν ἐπ' ἐσχάτοις τοῖς ῥήμασιν ἦλθεν. Ἔνθεν ῥεῖ δάκρυα, καὶ κατὰ σταγόνας τῷ ἡλίῳ σκληρύνεται παρὰ καινῶν κλάδων ἤλεκτρα. Ταυτί γε μὴν τὸ διαφανὲς ὑποδεχόμενον ὕδωρ ταῖς Λατίνων νύμφαις περίθετον κόσμον πέμπει.

Προσεγένετο τῷ τέρατι τῷδε καὶ Κύκνος ὁ Σθενέλειος γόνος, ὅς σοι, Φαέθων, εἰ καὶ τῷ μητρώῳ συνήπτετο αἵματι, τοῖς γε μὴν λογισμοῖς προσεχέστερος ἦν. Οὗτος τῆς βασιλείας μεθέμενος (καὶ γὰρ τοὺς Λιγύων (2) δήμους καὶ μεγάλας διεχειρίζετο πόλεις), τάς τε χλοερὰς ὄχθας καὶ Ἠριδανὸν τὸν ποταμὸν ὀλοφυρμῶν ἐπλήρου, καὶ τὴν ταῖς ἀδελφαῖς τοῦ Φαέθοντος ἐπίδοσιν σχοῦσαν (3) λόχμην. Καὶ δὴ, τῆς ἀνδρώδους φωνῆς λεπτυνθείσης, καὶ λεπτὰ πτίλα τῶν τριχῶν μιμησαμένων, καὶ τοῦ τραχήλου πόῤῥω τοῦ στήθους ἐκταθέντος, καὶ τῶν ἐρυθρῶν δακτύλων ὑμένι συναρμοσθέντων, καὶ πτερύγων τὰ πλευρὰ καλυψασῶν (4), καὶ τὸ στόμα ῥάμφους (5) ἐκτὸς ὀξύτητος κατασχόντος, ὄρνις γίνεται (6) νέα Κύκνος. Καὶ οὔτε τῷ οὐρανῷ, οὔτε τῷ Διῒ ἑαυτόν γε πιστεύει, καὶ, ὡς ἀδίκως βληθέντος (7)

(1) A, χαίροις. Confer notam ad IV, 112, de usu illo infinitivi temporis pro imperativo.

(2) A, Λυγίων. In B, glossa, prima, ut videtur, manu : « Ligyes, » quos nos *Zenuvesi* appellamus. »

(3) B, σχοῦσα. Id. mend. ad IV, 420, ubi codd. ἔχουσα pro ἔχουσαν.

(4) Codices solœce καλυψάντων.

(5) B, ῥάμφοις.

(6) Notabo compendium codicis B, ϝ.

(7) Codices, βουληθέντος, absurde : quod mutavi.

ἐξ ἐκείνου τοῦ πυρὸς μεμνημένος, λίμνας διώκει καὶ ἕλη ἀναπεπταμένα· καὶ, τὸ πῦρ ὑπερστυγῶν, οὓς ἂν οἰκοίη ἐξείλετο ἀντιθέτους τοῖς πρηστῆρσι ποταμούς.

Σκυθρωπάζων τὸ μεταταῦτα ὁ τοῦ Φαέθοντος γεννήτωρ καὶ ἄμοιρος τοῦ ἰδίου κάλλους, οἷος ἐκλείπων εἴωθεν εἶναι, τὸ φῶς τε μισεῖ καὶ αὐτὸν αὐτὸς δῆτα καὶ τὴν ἡμέραν· καὶ, τὸν νοῦν δοὺς εἰς θρήνους, τοῖς θρήνοις προστίθησιν ὀργὴν, καὶ, τὴν οἰκείαν ἐνέργειαν ἀπαρνούμενος τῷ κόσμῳ, « Ἅλις » εἶπεν « ἐπίπονος ἐξ ἀρχῆς » αἰῶνος ἡ ἐμὴ γέγονε τύχη. Ἀπείρηκα πρός τε τὰ » ἀνήνυτα ἔργα καὶ τοὺς ἀπείρους καμάτους. Ἄλλος » ὁστισοῦν ἀγέτω τὸν τὸ φῶς φέροντα δίφρον. Εἰ δὲ » μηδείς ἐστι, πάντες τε θεοὶ διομολογοῦνται μηδαμῶς » ἱκανοὶ καθεστάναι, ὁ Ζεὺς αὐτὸς ἀγέτω, ὡς ἂν ἴσως, » τῶν ἡμετέρων ἡνιῶν ἐπαφώμενος, ὀρφανίσοντας ἂν τὸν » πατέρα (1) τοὺς κεραυνοὺς ἀπόθηται. Τότ' ἂν, πει» ραθεὶς τῆς ἰσχύος τῶν πυριπόδων ἵππων, γνοίη μὴ » ἄξιον γεγονέναι θανάτου τὸν μὴ καλῶς ἐκείνοις » ἡνιοχήσαντα. » Τοιάδε τὸν Ἥλιον λέγοντα θεοὶ περιΐστανται (2) πάντες, καὶ ἵνα μὴ τοῖς οὖσιν ἐθελήσειε σκότος ἐπενεγκεῖν ἱκετίδι φωνῇ δέονται· Ζεὺς δ' ὑπὲρ τοῦ βληθέντος ἀπολογεῖται κεραυνοῦ, καὶ ταῖς ἱκεσίαις ἀπειλὰς βασιλικῶς συγκεράννυσι. Συναθροίζει δὴ τοὺς ἵππους ὁ Φοῖβος ἔκφρονας καὶ εἰσέτι καταπεπληγμένους τῷ φόβῳ, κέντροις τε καὶ μάστιγι ἀνιώμενος (3) ἐξεμάνη· ἐξεμάνη γὰρ, καὶ τὸν υἱὸν ἐκείνοις ἐγκαλεῖ τε καὶ προσλογίζεται (4).

(1) Debuisset scribere πατέρας: « Orbatura *patres* fulmina. »

(2) A, περιΐσταντο.

(3) Habuit Planudes lectionem *dolens*, non *domans*. Mox *sævit* pessime vertit, scribens ἐξεμάνη.

(4) Et nunc quam male posuit

Ὁ πανσθενὴς δὲ Πατὴρ, τὰς ὑπερβάτας ἐπάλξεις τοῦ οὐρανοῦ περιϊὼν, μή πού τι τῇ τοῦ πυρὸς διαλυθὲν δυνάμει καθήρηται κατεσκόπει. Ἐπεὶ δ' ἀσφαλῆ πάντα καὶ τῆς οἰκείας ἰσχυὸς ἑώρακεν ὄντα, τὴν γῆν τε καὶ τοὺς τῶν ἀνθρώπων ἐπισκέπτεται πόνους. Τῆς γε μὴν οἰκείας Ἀρκαδίας φροντὶς αὐτῷ γίνεται ἀξιολογωτέρα· πηγάς τε καὶ οὔπω (1) τολμῶντας διολισθαίνειν ποταμοὺς ἀνεκτήσατο, καὶ τῇ γῇ πόας δίδωσι, καὶ φύλλα τοῖς δένδρεσι, καὶ, ἃς τὸ πῦρ ἐλυμήνατο, λόχμας ἀναθάλλειν κελεύει. Ἐν ᾧ δ' εἶσι θαμὰ καὶ ἐπάνεισιν, ἑάλω παρθένου Νωνακρίνης, καὶ, πῦρ ὑπὸ τὰ ὀστᾶ συλλαβὼν, ἐξεκαίετο. Οὐκ ἦν ταύτης ἔργον ἐρίου ἄωτον ἐξέλκειν, οὐδὲ διευθετοῦσαν τὴν κόμην ποικίλλειν. Πόρπη δὲ τὴν ἐσθῆτα, καὶ λευκὴ ταινία τὴν ἀτημέλητον τρίχα συνεῖργε. Καὶ νῦν μὲν τῇ χειρὶ κοῦφον εἶχεν ἀκόντιον, νῦν δὲ μετελάμβανε τόξον, καὶ στρατιῶτις τῆς Φοίβης ἦν, καὶ ταύτης οὐδὲ μία χαριεστέρα τῇ Τριοδίτιδι τοῦ Μαινάλου ἥψατο. Ἀλλ' οὐδὲ μία διαρκὴς εὐπραγία. Τί τὸ μετὰ τοῦτο; Ἥλιος μὲν, ὑψηλότατος γεγονὼς, τὰ μέσα τῆς ἑαυτοῦ πορείας κατεῖχεν (2)· ἡ δὲ τὸ νέμος ὑπέδυ, ὅπερ οὐκ ἔστιν ὅστις ἔτεμε χρόνος. Ἐκεῖ δὴ τὴν μὲν φαρέτραν τῶν ὤμων ἀπέθετο, χαυνωθὲν δὲ τὸ τόξον ἐχάλασε, καὶ ἐπὶ γῆς, ἣν πόα ἐκάλυπτεν, ἔκειτο, καὶ τὴν στικτὴν ὑποθεμένη τῇ κεφαλῇ φαρέτραν ἐπίεζε. Ζεὺς δὲ, κεκμηκυῖαν

προσλογίζεται pro *natum imputat illis!* B, προλογ.

(1) Codex A, οὔτω, non οὔπω: male. Eadem in his vocibus permutatio occurrit supra p. 20, 21.

(2) Ovidius: « Ulterius medio » spatium sol altus habebat. » Manifestum est Planudem a sensu vocum *ulterius medio* erravisse. Sic vertendus fuit hic versus: ἐπέκεινα τῆς μέσης ἑαυτοῦ πορείας ἥλιος ὑψηλὸς ἐγεγόνει.

ἰδὼν καὶ φύλακος ἔρημον (1), τοῦτ᾽ εἶπεν· « Ὄντως τὸ » κλέμμα οὐκ εἴσεταί μοι ἡ σύζυγος· ἢ, εἰ ἐπιγνοίη, » εἰσὶν, ἆρ᾽ εἰσὶν αἱ λοιδορίαι καὶ διαμάχαι τοῦ τοσούτου » τιμήματος (2). » Αὐτίκα δ᾽ ἀμφιέννυται σκευὴν καὶ ὄψιν Ἀρτέμιδος· καὶ « Ὦ τῆς ἐμῆς ἑταιρείας ἔκκριτον » εἶπε « μέρος, ἐν τίσι δειράσιν ἐθήρευες; » Ἡ δὲ παρθένος εὐθὺς τῆς πόας ἀνίσταται, καὶ « Χαῖρε, μόνη » θεὸς, παρ᾽ ἐμοὶ κριτῇ » ἀπεκρίνατο· ὁ δ᾽ εἰ καὶ τὰ μάλιστα μεῖζον ἤκουσε τοῦ Διὸς, ὅμως καὶ γελᾷ καὶ ἀκούει (3), καὶ χαίρει ἑαυτὸν ὁρῶν ἑαυτοῦ προτιμώμενον, καὶ φιλήματα συνάπτει, οὔκουν ἱκανῶς σύμμετρα, οὐδ᾽ ὡς ἀπὸ παρθένου διδόμενα. Καὶ ἡ μὲν ὅπου πολὺ τῶν ὀρῶν ἐθήρευε διεξιέναι παρεσκευάζετο· ὁ δ᾽ εἶργε περιπλακεὶς, καὶ ἑαυτὸν οὐκ ἀνέγκλητον παριστάνει. Καὶ ἡ μὲν ἀπομάχεται, ὁπόσον πολὺ δύναται γυνή (ὤφελες ταῦτ᾽ ἰδεῖν, ὦ Κρονία· πρᾳοτέρα γὰρ ἂν ἐγεγόνεις)· ἡ μὲν ἀπομάχεται· ἀλλὰ τίς ἂν περιγένεσθαι κόρη, ἢ τίς τῶν θεῶν, τοῦ Διὸς δυνηθείη; Νικήσας ὁ Ζεὺς τὸν αἰθέρα διώκει (4)· τῇ δὲ τὸ νέμος ἐστύγηται, καὶ συνειδυῖα ταυτὶ λόχμη· ὅθεν δὴ τὸν πόδα μετάγουσα, μονονοὺκ (5) ἐπελάθετο τὴν φαρέτραν λαβεῖν σὺν τοῖς βέλεσι καὶ, ὅπερ ἀπῃώρητο, τόξον.

(1) Cod. B, φύλακος ἔρημος: male.

(2) B, ἆρ᾽ — τιμήματος; Sed mihi nulla esse videtur interrogatio. A, ἄρ᾽ e correctione.

(3) Ovidius: « Salve, numen, » me judice, Audiat ipse licet, » majus Jove. Ridet et audit. » Locum non intellexit Planudes. Scribere debuit ad mentem poetæ: Χαῖρε, θεὸς, παρ᾽ ἔμοιγε κριτῇ, αὐτοῦ μείζων τοῦ Διὸς, εἰ καὶ αὐτός μου λεγούσης ἀκούσεται. Γελᾷ καὶ ἀκούει Ζεύς.—

(4) Ovidius: « Sed quæ superare puella, Quisve Jovem poterat? superum petit æthera » victor Juppiter. » Planudes legebat: « Quisve Jovem poterat » *superûm? Petit* » — Non male. Nam *quis* languet, et *æthera* carere facile potest epitheto.

(5) A, μόνον οὐκ.

Ἰδοὺ δὲ καὶ ἡ Δίκτυννα, τῷ ἰδίῳ συνοῦσα χορῷ, διὰ τοῦ ὑψηλοῦ παριοῦσα Μαινάλου, τῷ φόνῳ τῶν θηρῶν γαυρουμένη, ταύτην (1) εἶδε, καὶ, ἰδοῦσα, καλεῖ· ἡ δὲ, κληθεῖσα, πρὸς φυγὴν τρέπεται· ἔδεισε γὰρ πρῶτα μή ποτ' εἴη Ζεὺς ἐν ἐκείνῃ. Ἐπεὶ δὲ καὶ τὰς Νύμφας (2) εἶδεν ὁμοῦ συνιούσας, ᾔσθετο ἀπόντα τὸν δόλον, καὶ τῷ ἐκείνων ἀριθμῷ προσεχώρησε. Φεῦ (3)! πόσον τι δυσχερές ἐστι τῷ προσώπῳ τὸ πλημμέλημα μὴ ἐκφαίνειν! Μόλις τῆς γῆς τοὺς ὀφθαλμοὺς αἴρει, καὶ οὔτε οὖν, ὡς τὸ πρόσθεν (4), συνήπτετο παρὰ τὴν πλευρὰν τῇ θεῷ, οὔτε πρώτη παντὸς ἦν τοῦ τάγματος· ἀλλὰ σιγᾷ, καὶ τῷ ἐρυθήματι σύμβολα τῆς ἀδικηθείσης αἰδοῦς δίδωσι. Κἂν εἰ μὴ τοῦτ' εἶχεν ἡ Ἄρτεμις ὅτι παρθένος ἦν αἰσθέσθαι (5)· μυρίοις δ' ὅμως αἱ Νύμφαι λέγονται τοῦ πάθους αἴσθησιν εἰληφέναι. Ἐννάτῳ μὲν δὴ κύκλῳ τὰ τῆς σελήνης διανίστατο κέρατα (6), ἡνίκα πρὸς θήραν (7) ἡ θεὸς, τῇ τοῦ ἀδελφοῦ φωτὶ ἀσθενήσασα, κατὰ τὸ (8) ψυχρὸν ὥρμησε νέμος, ὅθεν μορμύρων ῥύαξ ἤει, κατατετριμμένην κυλίων ψάμμον. Ὡς δὲ τὸν τόπον ἐπήνεσεν, ἥψατο ποδὶ τῶν ἄκρων ὑδάτων· καὶ δὴ καὶ ταῦτ' ἐπαινέσασα, « Πόῤῥω πᾶς » ἔφη « νῦν » ἐστὶ διαγνώμων· γυμνὰ τὰ σώματα καθῶμεν εἰς τὰ » ῥεῖθρα δὴ ταῦτα. » Ἠρυθρίασε (9) πρὸς ταῦτα ἡ

(1) B, ταῦτα male, pro ταύτην.
(2) B, Μούσας.
(3) A, εὖ.
(4) A, τὸ πρῶτον.
(5) Μεθέσθαι. Sed locus valde est turbatus, et sic, puto, refingendus: κἂν, εἰ μὴ ὅτι παρθένος ἦν, τοῦτ' εἶχεν Ἄρτεμις αἰσθέσθαι. Ovidius: « Et, nisi quod virgo » est, poterat sentire Diana Mille » notis culpam: Nymphæ sensisse » feruntur. » Et vides Plan. distinxisse latina aliter, nec melius.
(6) A, κέρα. Cf. pag. 26.
(7) Habuit Planudes lectionem *venatu*, non *venatrix*.
(8) Malim κατά τι.
(9) Codd. ἠριθείασε.

Παῤῥασίς. Πᾶσαι μὲν οὖν καταλίθενται τὰς ἐσθῆτας, μόνη δὲ πρὸς μέλλησιν ἔρχεται, καί οἱ ἐνδοιαζούσῃ (1) ἡ ἐσθὴς ἀπεδύθη· ἧς καταλεθείσης, σὺν γυμνῷ τῷ σώματι τὸ πάθος ἐφάνη. Ἐμβροντηθείσῃ δέ οἱ καὶ χερσὶ τὴν γαστέρα καλύπτειν ἐθελούσῃ, « Ἴθι (2) πόῤῥω ἐνθένδε » εἶπεν ἡ Κυνθία » καὶ τὰς ἱερὰς μὴ χραῖνε πηγάς· » καὶ τῆς ἰδίας ἐκέλευσεν ἀποχωρεῖν ὁμηγύρεως.

Ἤσθετο δὲ καὶ τοῦ Ὑψιβρεμέτου πάλαι τοῦτόγε ἡ σύζυγος, ἀνεβάλετο δέ γε τὴν τιμωρίαν ἐπὶ τὸν προσήκοντα χρόνον τοῦ τόκου· οὐδὲν γὰρ ἦν ἕτερον τῆς ἀναβολῆς αἴτιον (3). Ἤδη δὲ καὶ ὁ παῖς Ἀρκὰς (ὃ καὶ αὐτὸ ἤλγησεν ἡ Ἥρα) τῆς μοιχαλίδος γεγένηται. Ἐπὶ τούτῳ δὲ ὁμοῦ τοῖς ὄμμασι καὶ τὴν διάνοιαν ἐπὶ τὸ δεινότερον διαστρέψασα, « Τοῦτο δῆλον ὡς ἐλείπετο, » μοιχαλίς, » εἶπεν « ὡς ἂν ἔγγυος γένοιο, καὶ ἡ πρὸς » ἐμὲ ὕβρις τῷ τοκετῷ γνωσθείη, καὶ τοῦ ἡμετέρου » Διὸς ἐμμάρτυρον εἴη τὸ αἶσχος. Ἀλλ' οὐκ ἀτιμωρητὶ » ταῦτα διοίσεις. Ἀφαιρήσομαι δέ σε τὸ κάλλος, δι' » οὗ σαυτῇ καὶ τῷ ἡμετέρῳ συζύγῳ οὐ καθ' ὥραν (4) ἤρεσας. » Εἶπε, καὶ, ἀντικρὺ κατὰ μέτωπον τῶν τριχῶν δραξαμένη, ἐστόρεσε πρηνῆ κατὰ γῆς. Ἡ δ' ἱκετεύουσα τὰς χεῖρας ἐνέτεινε, καὶ οἱ βραχίονες ἤρξαντο λάχνῃ μελαίνῃ ἐπιφρίσσειν (5), κάμπτεσθαί τε αἱ χεῖρες καὶ ὄνυχας αὐξάνειν γαμψούς (6), καὶ τῇ τῶν ποδῶν ἐνερ-

(1) Codices ambo, ἐνδιαζούσῃ.

(2) A, ἴθη: et mox ὑψηβρεμ.

(3) Ovidius: « Distuleratque » graves in idonea tempora pœ» nas. Causa moræ nulla est. » Planudes hic interpretem et commentatorem gessit, non feliciter. *Idonea tempora* græce dixeris, καιρὸν εὔκαιρον.

(4) B, καθ' ὥρας.

(5) B, ἐπιφίσσειν.

(6) Forte, εἰς ὄνυχας αὐξ. γ. Ovidius: « aduncos crescere in » ungues. »

γεία χρῆσθαι, καὶ τὸ τῷ Διῒ πρὶν ἐπαινεθὲν στόμα δυσειδὲς πλατεῖ (1) χάσματι γίνεσθαι. Ὡς ἂν δὲ μὴ δεήσεις καὶ ἱκεσίας ῥήματα τὴν ψυχὴν κάμψειαν, καὶ τὸ δύνασθαι λαλεῖν ἀποσυλᾶται· φωνὴ δ' ὀργίλος καὶ ἀπειλῆς πλέως καὶ φόβου βραγχώδους ἐκ φάρυγγος φέρεται. Ὁ πρότερον δὲ νοῦς μένει καὶ ἄρκτῳ γενομένῃ συμπαρεδρεύει· καὶ, συνεχεῖ στεναγμῷ τὴν ἑαυτῆς ἀνίαν μαρτυρομένη, ὁποιασδήτινας χεῖρας εἰς οὐρανὸν τείνει καὶ τοὺς ἀστέρας, καὶ τὸν Δία ἀχάριστον, μὴ δυναμένη λέγειν, αἰσθάνεται. Ἆ! ποσάκις μόνη μὴ τολμῶσα καθεύδειν ἐν λόχμῃ (2), περὶ τῶν οἴκων καὶ τῶν πρὶν ἰδίων ἀγρῶν, ἐπλανᾶτο! Ἆ! ποσάκις ἐν ὄρεσι ταῖς ὑλακαῖς τῶν κυνῶν ἐσοβήθη, ἡ κυνηγὸς τε τῷ φόβῳ τῶν κυνηγετούντων δείσασα ἐδραπέτευσε! Πολλάκις ἐκρύβη θῆρας ἰδοῦσα, οἷάπερ ἐπιλαθομένη τί ποτ' ἂν εἴη, καὶ ἔφριξεν ἄρκτος ἐν ὄρεσιν ἄρκτους ἑωρακυῖα, ἐφοβήθη τε λύκους, εἰ καὶ τὰ μάλιστα ὁ πατὴρ ἦν ἐν ἐκείνοις.

Ἰδοὺ δὲ καὶ ὁ Λυκαόνειος γόνος Ἄρκας (3), τὴν τεκοῦσαν ἀγνοῶν, πάρεστι, τρεῖς πέντε (4) φέρων ἐκ γενετῆς ἐνιαυτούς. Ἐν ὅσῳ δὴ θῆρας διώκει καὶ ἐπικαίρους δρυμοὺς ἐπικρίνει, καὶ πλεκταῖς ἄρκυσι (5) τὰς Ἐρυμανθίδας περίεισι λόχμας, τῇ μητρὶ περιτυγχάνει. Ἡ δ' ἔστη τὸν Ἀρκάδα θεασαμένη, καὶ γνωριζούσῃ τοῦτον ἦν ἐοικυῖα· ὁ δὲ φεύγει, καὶ, ἀμεταθέτους ὀφθαλμοὺς ἐπ' ἐκεῖνον διηνεκῶς ἔχουσαν ἀγνοῶν, ἐκπεφόβη-

(1) AB consentiunt in πλατύ.

(2) B, λόχμῳ.

(3) Ovidius: « Lycaoniæ proles ignara parenti Arcas adest. » Male Planudes Arcadi epithetum tribuit quod erat matri dandum.

(4) Forte τρὶς πέντε.

(5) B, ἄρκεσι.

ται, καὶ φεύγει δὴ (1) τὸ ἐγγύτερον προσιέναι· ἤδη καὶ ὀλεθρίῳ βέλει τὸ στῆθος ἐκείνης ἔμελλε πλήξειν, ἀλλ' ἀνέκοψεν (2) ὁ Ζεῦς τοῦτο, καὶ τούτοις ἐπίσης καὶ τὸ μῦσος ἐξαίρει, καὶ, ταχινοῖς ἀνέμοις ἁρπάσας, δι' ἀέρος τῷ οὐρανῷ κατεστήριξε, καὶ γειτονοῦντα τετέλεκεν ἄστρα.

Ἐφλέγμαινε τοίνυν ἡ Ἥρα, τῆς ἀντιζήλου μεταξὺ τῶν ἄστρων λαμψάσης, καὶ πρὸς τὴν πολιὰν κατεπήδησεν ἐν τοῖς ὕδασι Τηθὺν, Ὠκεανόν τε τὸν γέροντα, ὧν τὸ σεβάσμιον πολλάκις τοὺς θεοὺς ἐδυσώπησε· καὶ τὴν τῆς πορείας αἰτίαν πυνθανομένοις διεξῄει· « Ζητεῖτε
» τί ποθ' ἡ τῶν θεῶν δέσποινα ἐκ τῶν αἰθερίων δεῦρο
» πάρειμι θάκων (3); Ἀντ' ἐμοῦ νῦν ἄλλη τὸν οὐρανὸν
» ἔχει. Ψεύδομαι, εἰ μὴ, τῆς νυκτὸς σκοτεινὸν τελεσά-
» σης τὸν κόσμον, τιμηθέντας ἀστέρας προσφάτως κατ'
» ἄκρον τὸν οὐρανὸν, πληγὰς ἐμὰς, ὄψεσθε, ἔνθαπερ
» κύκλος ὕστατος τὸ τοῦ ἄξονος ἔσχατον τὴν περιοχὴν
» βραχύτατος περιθέει. Ἆρ' οὖν ἔστι τις ὃς οὐκ ἂν
» ἐθελήσειε τὴν Ἥραν λυπεῖν, ἢ καὶ λυπήσας δείσαι, ἣ
» μόνη βλάπτουσα ὠφελῶ; Ὦ ἐγὼ, οἷον ἔδρασα!
» Πόσον ἡ ἡμετέρα δυναστεία ἐστὶ μεγάλη! Ἄνθρωπον
» μὲν ἔγωγ' εἶναι κεκώλυκα, ἡ δὲ θεὸς γέγονεν. Οὕτως

(1) B, δέ. Pag. 52, ad v. 153, A, μετὰ δὴ, quod monere neglexi.

(2) A, ἐνέκοψεν.

(3) A, θάκων δέ. B, θώκων. Prætuli θάκων, ut Planudea oratio aliquid haberet ἀττικωτέρου. Eadem permutatio vocum θάκων et θώκων obtinet in Nubibus 991. Editiones Frischlini, Kusteri, Burmanni, Brunckii, θακῶν exhibent, prava toni notatione, aitque Brunckius se in codd. quinque θωκῶν invenisse. Sed vix ipsi credo. Compendium syllabæ ων pro accentu circumflexo forsan habuit. Ipse in codice A θακῶν primum legere mihi videbar; et sic prave scripsissem, ni varians vox, θώκων, distincte exarata errantem retraxisset.

» ἐπιτίθημι δίκας τοῖς ἀδικοῦσιν ἐγὼ, οὕτω μεγάλα τὰ
» τῆς ἡμετέρας ἐξουσίας ἐστίν. Ἀνανεωσάτω δὴ τὴν
» προτέραν μορφὴν, καὶ τὸ θήρειον πρόσωπον ἀποξυ-
» σάτω, ὃ καὶ πρόσθεν ἐπὶ τῇ Ἀργολικῇ Φορωνίδι
» πεποίηκε. Τί δή ποτε οὐκ, ἐκβαλὼν τὴν Ἥραν, αὐτὴν
» ἄγεται καὶ τῷ ἐμῷ καθιδρεύει θαλάμῳ, καὶ λαμ-
» βάνει (1) πενθερὸν τὸν Λυκάονα; Ἀλλ' ὑμεῖς, εἴπερ
» ἡ ὀλιγωρία τῆς ὑμετέρας τροφίμου ἀδικουμένης
» ὑμῶν ἅπτεται, τοῦ κυανέου πελάγους τὴν Ἄρκτον
» ἀπείργετε, καὶ τοὺς ἐπὶ μισθῷ πορνείας εἰς οὐρανὸν
» ἀναληφθέντας ἀστέρας (2) ἀπωθεῖτε. Μή ποθ' ἡ μοι-
» χαλὶς ἐν καθαροῖς ὕδασι βάπτηται. »

Τούτοις οἱ θεοὶ τῆς θαλάσσης ἐπένευσαν. Ἡ δέ γε Κρονία δίφρῳ καταλλήλῳ ποικίλοις ταῶσι τὴν ὡς τὸν διαφανῆ αἰθέρα ἐστείλατο, ποικίλοις ἐξ ὑπογυίου ταῶσι, τοῦ Ἄργου διεργασθέντος, ὥσπερ ἐξ ὑπογυίου καὶ σὺ γ', ὦ λάλε κόραξ, τὸ πρὶν λευκὸς ὢν, ἐξαπίνης εἰς μελαίνας μεταβέβλησαι πτέρυγας. Ἦν γὰρ τὸ πρόσθεν ὁ ὄρνις οὗτος πτερὰ λευκὰ φέρων ὡς ἀπ' ἀργύρου, ὡς καὶ περιστεραῖς ὅλαις ἐκτὸς σπίλου παντὸς ἐξισοῦσθαι, μηδὲ χησὶν εἴκειν, τοῖς τὸ Καπιτώλιον ἐγρηγορυίᾳ φωνῇ φυλάξασιν (3), ἢ τῷ φιλοῦντι τοὺς ποταμοὺς κύκνῳ· γλῶσσα δέ οἱ πρὸς βλάβης γέγονε. Γλώσσης λάλου τοῦτο ποιούσης, ὃ πρὶν λευκὸν ἦν, χρῶμα νῦν τῷ λευκῷ ἐστὶν ἀντικείμενον.

Περικαλλεστέρα κατὰ πᾶσαν Αἱμονίαν οὐδὲ μία (4)

(1) B, λαμβάνειν. A, λαμβάνειν πενθαρόν.

(2) A, ἀειστέρας.

(3) Scribere debuit, forsan scripsit, φυλάξουσιν : *servaturis* recte apud Ovidium.

(4) B, οὐδεμία : cf. p. 10. P. 65, ad 415, 416, B bis οὐδεμία.

γέγονεν ἢ ἡ Λαρίσσαία Κορωνίς. Ἤρεσε δέ σε, ὦ Δελφικὲ θεὲ, ἢ ὅτι σώφρων ἦν, ἢ ὅτι ἀφύλακτος (1). Ἀλλ' ᾔσθετό γε μοιχείας ὁ Φοίβειος (2) ὄρνις ἐπ' αὐτῇ· ἵνα δὲ δὴ τὸ κρυπτόμενον ἀνακαλύψειε πάθος, μηνυτὴς ἀπαραίτητος τὴν πρὸς τὸν δεσπότην ὁδὸν συνέτεινε. Τοῦτον δ' ἡ λακέρυζα κορώνη κινουμέναις διώκει πτέρυξιν, ὡς ἂν ἐξελάσειε τὸ πᾶν. Πυθομένη δέ γε τὴν τῆς ὁδοῦ πρόφασιν, « Οὐ λυσιτελούσης ἔχῃ (3) πορείας » εἶπε

(1) Puto Planudem scripsisse ὅτε, non ὅτι. Ovidius : « *Dum* vel » casta fuit, vel inobservata. » Sæpissime librarii ὅτι et ὅτε inter scribendum confuderunt : cf. not. ad Phil. Her. p. 340 ; ad Greg. Cor. p. 491. Eunapio p. 6, 6, fere restituerim ὅτε pro ὅτι.

(2) B, φοῖβος. *Ales Phœbeius.*

(3) Codices, ἔχει. Hæc scribendi ratio non Planudi convenit. Merus putus est iotacismus, quo fit ut η et ει sexcenties a librariis fuerint permutata et hodie adhuc a Græcis permutentur. In Demosthenis oratione in Neæram nuper auctor fui ut ter dativi pura forma Εὐκράτει pro Εὐκράτῃ restitueretur. Plato Alcib. I, §. 6, εἰ χαλεπὸν δοκεῖ τὸ ἀποκρίνασθαι τὰ ἐρωτώμενα; Velim, ἦ χαλ., interrogative. Nec aliter §. 12, pro, εἰ τὸ ὧδε λέγεις τὸ δικαίως ἢ ἀδίκως, reponi velim, ἦ. E notula Creuzeri ad Procl. in Alcib. p. 169, disco in priori loco Buttmann. scripsisse ἦ, eadem, puto, ratione atque ego, nempe interrogativa; nam de accentu voculæ η in interrogatione non omnino inter grammaticos constat. In Notit. MSS. t. X, part. II, p. 154, ἦ interrogative scripsi ; sed et ἢ cum interrogatione ibid. p. 70 scripseram. Supra p. 11, codicum scripturam ἢ in interrogatione reliqui, et infra relinquam. Res est quo ad tonum tenuissima, sed ad sensum efficacissima. Eadem esse videtur ratio loci alius Platonici Apol. 27 : τί δείσας, ἢ μὴ πάθω τοῦτο οὗ Μέλιτός μοι τιμᾶται... Scribo : τί δείσας; ἦ μὴ πάθω—τιμᾶται...; Eadem permutatio in causa fuit cur toties δὴ et δεῖ a librariis fuerint confusa : cf. quæ monui in Notit. MSS. t. X, part. II, p. 146 ; Fischerum ad Criton. §. 7. n. II ; Jacobsium ad Anthol. Palat. p. 66 ; extr. Arrianus Tact. p. 5 : ὡς οὖν εὐγνωστότατα ἔσται τοῖς ἐντυγχάνουσι τά τε πράγματα καὶ τὰ ὀνόματα, ἐνθένδε τοῦ λόγου ἄρξομαι. Ὅτι δεῖ τῶν παρασκευῶν τῶν εἰς τὸν πόλεμον ἡ μέν τις κατὰ γῆν τυγχάνει οὖσα, ἡ δὲ διὰ θαλάττης. In his nulla est syntaxis. Repono : ἐνθένδε τοῦ λόγου ἄρξομαι, ὅτι δὴ τῶν παρασκευῶν τῶν εἰς πόλεμον κ. τ. λ.

« μὴ δ' ὀλιγώρως ἔχε τῶν τῆς ἐμῆς γλώσσης βουλευμάτων. Τίς (1) ποτ' ἐγενόμην καὶ τίς νῦν εἰμὶ σκόπει. Καὶ τοὐπιτίμιον ζήτει (2)· εὑρήσεις δὲ καὶ βλαβεράν μοι γενομένην τὴν πίστιν. Καθὰ γάρ τινα καιρὸν ἡ Παλλὰς τὸν Ἐριχθόνιον, δίχα μητρὸς υἱὸν γεννηθέντα, ἐν κίστῃ κατέκλεισεν (3) Ἀκταίων πλακείσῃ λύγων, καὶ τρισὶ παρθένοις τοῦ διφυοῦς φύσαις (4) Κέκροπος φυλαχθησόμενον παραδέδωκε, τί ποτε δ' ἂν ἐντὸς (5) εἴη μηδαμῶς ἐξειποῦσα, καὶ νόμον δέδωκε τοῦ μὴ τἀκείνης ἰδεῖν ἀπόῤῥητα. Ἐγὼ δ' ἐν κούφοις καλυπτομένη φύλλοις, ἀπὸ δασείας πτελέας ἐθεώρουν τί ποτ' ἂν δράσαιεν. Αἱ δύο μὲν οὖν ἐκτὸς δόλου τὴν παρακαταθήκην ἐφρούρουν, ἥ τε Πάνδροσος καὶ ἡ Ἕρση· μία δ' ἐκ τούτων Ἄγλαυρος εὐλαβουμένας καλεῖ τὰς ἀδελφὰς, καὶ τοὺς δεσμοὺς τῇ χειρὶ λύει, καὶ τὸ βρέφος ἐντὸς θεωροῦσι καὶ περὶ τοῦτο ἐσπειραμένον δράκοντα. Αὐτίκα δ' ἐγὼ τὰ πραχθέντα τῇ θεῷ ἀναφέρω· ἀνθ' ὧν τοιάδε μοι χάρις ἀποδίδοται, τουτέστιν ὡς λεγοίμην (6) τῆς τῆς (7) Ἀθηνᾶς ἀπεληλαμένη ἐφορείας, καὶ δευτέρα τατ-

(1) B, τί. Malui ex A scribere bis τίς, quam τί—τίς.

(2) Ovidius, *meritumque require.* Planudes αἰτίαν potius quam ἐπιτίμιον debuit scribere.

(3) B, ἐν κύστῃ κατέκλυσεν. A, κατέκλυσεν. Libro XIII, 703, κύστην scriptum est pro κίστην.

(4) Codd. φύσαις sine sensu. Ovidius: « gemino de Cecrope *natis.* »

(5) B, ἐκτός. Atque sic iterum infra versu 560. Sic confunduntur ἔξω et εἴσω: cf. notas ad Nicetam, pag. 281.

(6) Λεγοίμην abest a codice B.

(7) Hanc non suavem articuli similis iterationem illustravi et firmavi in Notit. MSS. t. XI, part. II, p. 22. Cæsaris interpres Græcus, VII, 56, sic τὸ τὸ iteravit. Hippocrates de Arte, §. 14, Lind. οἱ μὲν οὖν μεμφόμενοι τοῖσι τοῖσι κεκρατημένοισι μὴ ἐγχειρέουσι. Adde nostrum infra ad VIII, 806, et XV, 173, ubi rursus τῆς τῆς.

» τομένη μετὰ τὴν γλαῦκα. Ἡ ἐμὴ τιμωρία πάντας
» ὄρνις οἵα τ' ἐστὶ (1) παραινέσαι μὴ τῇ φωνῇ κινδύ-
» νους θηρᾶσθαι. Καίτοιγε οὔτ' αὐθαίρετον, οὔτε τινὸς
» ἤδε με δεομένην ἐζήτησε· κἂν τοῦτ' αὐτὸς πρὸς τῆς
» Παλλάδος ἐρευνᾷν ἐθελήσῃς, εἰ καὶ ὤργισταί μοι,
» ἀλλ' οὖν οὐδ' ὠργισμένη τοῦτ' ἂν ἀρνήσαιτο. Καὶ γὰρ
» ἐπίσημος ἐν τῇ Φωκαϊκῇ με γῇ Κορωνεὺς (γνωστὰ
» λέγω) γεγέννηκε, βασιλική τε παρθένος ἐγεγόνειν· καί
» με πλούσιοι μνηστῆρες (μή με περιφρόνει) ἐζήτουν.
» Ἐλυμήνατο δέ μοι τὸ κάλλος. Καὶ γὰρ διὰ τῆς ἠϊόνος
» ἀνειμένῳ βήματι, καθάπερ εἴωθα, ἐπ' ἄκρας τῆς
» ἄμμου διέτρεχον· εἶδε δέ με καὶ ἐξεκαύθη ὁ τοῦ πελά-
» γους θεός. Ὡς δ' ἱκετεύων μάτην τὸν χρόνον καὶ τοὺς
» μειλιχίους λόγους ἀνάλωσε, βίαν προσάγει, καὶ
» διώκει. Φεύγω δ' ἐγὼ, καὶ, τὴν στεγανὴν ἠϊόνα λι-
» ποῦσα, κατὰ τὴν μαλθακὴν ἄμμον παντάπασι
» κάμνω. Ἐνθένδε καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους ἐπικαλοῦ-
» μαι· εἰς οὐδένα δὲ τῶν ἀνθρώπων ἡ φωνή μοι ἐξίκετο.
» Κεκίνητο (2) δ' οἴκτῳ παρθένος ὑπὲρ παρθένου, καὶ
» βοήθειαν προσενήνοχεν. Ἔτεινον εἰς οὐρανὸν βραχίο-
» νας, καὶ οἱ βραχίονες κούφοις πτεροῖς μελαίνεσθαι
» ἤρξαντο· ἀποθέσθαι τὴν ἐσθῆτα τῶν ὤμων ἐπειρώμην,
» κἀκείνη πτερὰ γέγονε, κἀπὶ τὸ δέρμα ῥίζας βαθείας
» ἐπήξατο· κόπτειν γυμνόν μοι τὸ στέρνον παλάμαις
» ἐπεχείρουν, ἀλλ' οὔτ' οὖν ἤδη παλάμας, οὔτε γυμνὸν
» ἔφερον στέρνον· ἔτρεχον, καὶ οὐκέθ' ὡς τὸ πρόσθεν

(1) Codd. οἵά τ' ἐστι. Sphalma hoc est perpetuum : cf. p. 17. Exempla vide in notis ad Epimerismos Herodiani : adde monita ad Aristæneti Epistolas, libro II, epist. 5.

(2) A, κεκίνοντο. B, κεκίνειτο. Statim B, ὑπὸ pro ὑπέρ.

» τοὺς πόδας ἡ ἄμμος ἐπεῖχεν, ἀλλ' ἐπ' ἄκρας ᾐρόμην » τῆς γῆς, αὐτίκα δ' ἀρθεῖσα διαέριος (1) φέρομαι, καὶ » συνόμιλος ἄμεμπτος τῇ Ἀθηνᾷ παραδίδομαι. Τί δ' » ὅμως τοῦδ' ὄνησις, εἰ δεινῷ ἁμαρτήματι ὄρνις ἡ » Νυκτιμένη γενομένη τὴν ἐμὴν διεδέξατο τιμήν; Ἦ » ἥκιστά σοι τόδ' ἤκουσται γνωριμώτατον πρᾶγμα » κατὰ πᾶσαν τὴν Λέσβον; Τὴν τοῦ πατρὸς μολύ- » νασα (2) κοίτην Νυκτιμένη, ὄρνις μὲν διὰ ταῦτα δὴ » γενομένη, ἀλλ' εἰσέτι συνεγνωκυῖα ἑαυτῇ τὸ πλημ- » μέλημα, καὶ ἐπιμιξίας ἀνθρώπων καὶ τὸ φῶς φεύγει, » καὶ τῷ σκότει τὴν αἰσχύνην καλύπτει, καὶ πρὸς » ἁπάντων ἐκ παντὸς ἐλαύνεται τοῦ ἀέρος. » Τοιαῦτα λεγούσης, « Σοὶ » εἶπεν, « ὁ κόραξ, αἱ ἀνακλήσεις αὗται » πρὸς κακοῦ εἶεν εὔχομαι· ἡμεῖς δὲ πᾶσαν διαπτύο- » μεν κληδόνα κενήν· » οὐδ' ἧς ἤρξατο μεθίεται πορείας, καὶ τῷ δεσπότῃ διέξεισιν Αἱμονίῳ νέῳ συγκαθεύδουσαν τὴν Κορωνίδα ἰδεῖν. Αὐτίκα τοίνυν ὁ ἀπὸ δάφνης κατέρ- ρευσε στέφανος, τοῦ τῆς ἐρωμένης πταίσματος ἀκου- σθέντος, τό τε πρόσωπον τῷ θεῷ καὶ τὸ πλῆκτρον καὶ τὸ χρῶμα ἐπίσης κατέπεσε, καὶ, τῆς ψυχῆς δὴ τῷ τῆς ὀργῆς ὄγκῳ ζεούσης, ὅπλα λαμβάνει τὰ συνήθη, καὶ καμφθὲν ἀπὸ κεράτων τόξον ἐντείνει, καὶ τὸ τῷ ἐκείνου στήθει τοσάκις συναφθὲν στῆθος ἀφύκτῳ περιπείρει τῷ βέλει· ἡ δὲ βληθεῖσα στεναγμὸν ἔδωκε, καὶ, τὸν σίδηρον τοῦ σώματος ἐξελκύσασα, τὰ λευκὰ μέλη φοινικῷ περιέλουσε λύθρῳ, καὶ εἶπεν· « Ἠδυνάμην σοι, Φοῖβε, » δίκας ὑποσχεῖν, ἀλλὰ τεκεῖν πρόσθεν· νῦν δὲ κατὰ » ταὐτὸν δύο τεθνηξόμεθα. » Μέχρι τούτων εἶπε, καὶ ἐξέχεεν ἅμα τῷ αἵματι καὶ ψυχήν· εὐθὺς δὲ τῷ τῆς

(1) B, διαίριος. Mox A, σοι δ' ἤκ. (2) A, μολύνασαν. Cf. n. p. 34, 52.

ψυχῆς ἐρήμῳ νεκρῷ σώματι ψύχος εἵπετο. Ὀψὲ δὲ φεῦ! μεταμέλει τῷ ἐραστῇ τῆς ἀπηνοῦς δίκης, καὶ ἑαυτὸν, ὅτι τε ἤκουσε καὶ ὅτι ἐξεκαύθη, μισεῖ· μισεῖ τὸν ὄρνιν δι' οὗ τὸ πλημμέλημα καὶ τὴν τῆς ὀδύνης αἰτίαν προήχθη μαθεῖν· καὶ νῦν τό τε τόξον καὶ τὰς χεῖρας μισεῖ, καὶ σὺν ταῖς χερσὶν ὡς ἀπερίσκεπτα ὅπλα! τὰ βέλη (1)· τήν τε πεσοῦσαν θάλπει, καὶ, ὑστερήσας (2) τὴν βοήθειαν, ἐπιβάλλεται τὰς Μοίρας νικᾶν, καὶ τὴν ἰατρικὴν εἰς κενὸν μεταχειρίζεται τέχνην. Ἐπεὶ δὲ, μάτην ταῦτα πειράσας, ἑώρακε τὴν πυρὰν ἑτοιμαζομένην καὶ ὑστάτῳ πυρὶ τὰ μέλη καυθησόμενα, τότε δὴ στεναγμοὺς (οὐδὲ γὰρ ἔξεστι τὰ τῶν θεῶν πρόσωπα δάκρυσι βάπτεσθαι) ἀπὸ βαθείας ἐλαυνομένους καρδίας ἀνέδωκεν, οὐχ ἑτέρως ἢ ὡς ὅτε, βοὸς ὁρώσης, τοὺς τοῦ θηλάζοντος ἔτι μόσχου δεξιᾷ (3) παλλόμενος ἀπὸ ὠτὸς πέλεκυς περιφανεῖ ῥιπῇ κοίλους κροτάφους

(1) Interpunctione loco πάθος fere dedi. « Sagittas, *quam* temeraria tela ! » Sed Planudes, puto, illud ὡς languidiuscule posuit, « *tanquam* temeraria tela », ut infra ad *v*. 813, ὡς ἀπεράμονι. Non mihi manes ejus succensebunt, quod versionem fecerim, quam ipse fecit, paulo meliorem. Et languere videtur Orator in Cononiana sic editus et interpunctus, narrationis egregiæ initio : ἐσκήνωσαν οὖν οἱ υἱεῖς τοῦ Κόνωνος τουτουὶ ἐγγὺς ἡμῶν, ὡς οὐκ ἂν ἐβουλόμην· ἡ γὰρ ἐξ ἀρχῆς ἔχθρα καὶ τὰ προσκρούσματ' ἐκεῖθεν ἡμῖν συνέβη. Malim : ἐσκήνωσαν οὖν οἱ υἱεῖς τοῦ Κόνωνος τουτουὶ ἐγγὺς ἡμῶν· ὡς οὐκ ἂν ἠβουλόμην ! Quam ex minima illa mutatione vivida micat oratio!

(2) A, ὑσπερίσας.

(3) Malim δεξιοῦ, nempe ἀπὸ ὠτὸς δεξιοῦ, ad latina, « *dextra* libratus *ab aure*. » Erravisse videtur interpres. Attamen δεξιᾷ eodem ferme redit. Vide supra notam pag. 60. Statim B, περιφανής. Ovidius, *claro ictu*, quod Planudes non intellexit. Scribere ad sensum debuit εὐήχῳ, vel aliud simile adjectivum. Περιφανὴς correctio esse videtur hominis non inepti, qui, non capiens quid esset *clarus ictus*, voluit malleum esse *clarum* et nitidum. Infra IV, 138, idem ille error erit in eadem illa voce.

διέσχισεν. Ἐπεὶ δ' ἀχάριστα μύρα (1) κατὰ τὸ στῆθος ἐπέχεε, καὶ περιπλοκὰς ἔδωκε, καὶ τὴν ἄδικον πυρὰν συνετέλεσεν ὁ Φοῖβος, οὐκ ἤνεγκεν εἰς τὴν αὐτὴν κόνιν (2) τὸ ἑαυτοῦ σπέρμα πεσεῖν, ἀλλὰ τῆς τε πυρᾶς καὶ τῶν τῆς μητρὸς λαγόνων (3) ἐξήρπασε τὸν υἱὸν, καὶ πρὸς τὸ τοῦ διφυοῦς Χείρωνος ἤγαγεν ἄντρον· τὸν δὲ κόρακα, τῆς ἀψευδοῦς γλώττης ἐλπίζοντα γέρας ἑαυτῷ, ταῖς λευκαῖς συνεξετάζεσθαι κεκώλυκεν ὄρνισι.

Μετὰ τοῦτο δ' ὁ ἡμίθηρ ἔχαιρε τῷ ἐκ τῆς θείας φυλῆς τροφίμῳ, καὶ ἥδετο τῷ συγκεκραμένῳ (4) τῇ τιμῇ

(1) Videtur legisse Planudes suo in codice *invisa*, non *injusta*; atque liquidum est legisse *justa*, non *busta*. Equidem cum Gierigio malim *injusta justa*, etsi non parum me moveat Editoris doctissimi sententia, cui *injusta busta* magis placere intelligo. Sed hoc oxymorum *injusta justa* plane est Ovidianum, et tales verborum lusus auctores etiam alii amaverunt, iique Ovidio graviores atque severiores. Exempla protulit aptissima Heinsius ad hunc locum, cujus notatis addesis Ammonium ad Eurip. Hec. 612; interpretes ad Lucian. de Merc. cond. §. 38, quos inter Solanus lectioni *injusta justa* patrocinatur; Kusterum ad Suidæ Ἄδωρα; Stolbergium ad Ajac. p. 182; Barnesium ad Med. 618; ipsum me ad Nicet. p. 330 et 453. Gregorius Naz. Stelit. 1, p. 3, Montac. simili acumine, ἄσοφος, ἵν' οὕτως ὀνομάσω, σοφία: quod accedit ad Horatianum, « *insanientis* dum *sapientiæ* » consultus erro. » Timidior inseruit formulam, ἵν' οὕτως ὀνομάσω, quod soluta scriberet oratione, illudque styli lumen aliquid ποιητικώτερον habere videretur. Chorus Persarum in cognomine tragœdia, v. 685, ἐξέφθινθ' αἱ τρίσκαλμοι νᾶες, ἄναες νᾶες: post quæ lacunam esse putaverim. Ait quidem Pauwius festinantem adesse Darii umbram, quæ canticum interruperit. Sed, quum hæc umbra Æschylo eam introducenti pareret, non credo citius prodiisse quam par fuit: debuit autem chorus δίδυμα ἀμάρτια describere, navium nempe jacturam, peditumque infaustum per Græciam iter, nec in uno, eoque breviter significato, subsistere potuisse videtur.

(2) A, εἰς αὐτὴν κόνιν. B, αὐτὴν κόνην. Inserui articulum. Ovidius: « in cineres *eosdem*. »

(3) B, γονάτων.

(4) A, συγκεκραμμένῳ.

φόρτῳ. Ἰδοὺ δὲ καὶ ξανθαῖς ἦλθε καλυπτομένη τοὺς ὤμους κόμαις ἡ τοῦ Κενταύρου θυγάτηρ, ἥν δήποτε ἡ Νύμφη Καρύκλη (1), ὀξυτάτου ποταμοῦ τεκοῦσα παρ᾽ ὄχθαις, Ὠκυρόην ἐκαλέσεν. Αὕτη τοίνυν οὐκ ἠρκέσθη τὰς πατρῴας τέχνας μαθεῖν, ἀλλὰ τὰ τῶν Μοιρῶν ᾔδεν ἀπόῤῥητα. Ἐπεὶ δὲ θεοπρέπους μανίας συνέλαβε κατὰ νοῦν, καὶ ἐξεκαύθη τῷ θεῷ ὃν ἐγκεκλεισμένον ἔφερεν ἐν τοῖς στέρνοις, ὁρᾷ τὸ βρέφος, καὶ « Ὦ τῷ κόσμῳ παντὶ » σωτήριε παῖ », εἶπεν « αὔξανου· σοὶ γὰρ πολλάκις » τὰ τῶν θνητῶν σώματα χάριτας εἴσεται· σοὶ ψυχὰς » ἀφαιρεθείσας ἀποδιδόναι ἐξέσται· τοῦτο δ᾽ ἅπαξ, » τῶν θεῶν ἀκόντων, τολμήσας, αὖθις δοῦναι δυνηθῆναι » πρὸς τῆς παππῴας κωλυθήσῃ (2) φλογός· καὶ ἐκ » θεοῦ σῶμα γενήσῃ ἄναιμον, θεός τ᾽ αὖ, ὃς ἄρτι » σῶμά γε ἦσθα, καὶ δὶς τὴν σαυτοῦ μοῖραν ἀνανεώσεις. » Καὶ σὺ δ᾽, ὦ φίλε πάτερ, νῦν ἀθάνατός τε καὶ παρὰ » πάντας αἰῶνας διαμένειν τῷ νόμῳ τῆς γενέσεως προ- » ελθών, τοῦ δύνασθαι θανεῖν εἰς ἔφεσιν ἥξεις (3), ἐπει- » δὰν τῷ τῆς δεινῆς ἐχίδνης αἵματι βασανίζῃ, διὰ » τῶν πληγέντων ληφθέντι μελῶν. Σέ τε ἐξ αἰῶνος οἱ » θεοὶ τὸν θάνατον ποιήσουσιν ὑπομεῖναι (4), καὶ αἱ τρεῖς » ἀδελφαὶ τὰ σὰ νήματα ἀναλύσουσιν. » Ὑπόλοιπόν τι τῶν θεσπισμάτων ἦν ἔτι· ἡ δ᾽ ἐκ βαθέων στενάζει στέρνων, καὶ δάκρυα ἀνασχόντα κατὰ τῶν παρειῶν

(1) Ovidius ex emendatione criticorum hanc Nympham vocat *Chariclonem*.

(2) B, κωλυθείσῃ. A, πρὸς τοὺς π. κωλυθείσῃ.

(3) B, ἕξεις. Statim malim βασανίσῃ.

(4) B, σέ τις. Codd. ἀθάνατον, quod correxi. Sed non ausus sum ἐξ αἰωνίου scribere pro ἐξ αἰῶνος. Illud sensus et latina postulant. Planudes credidit forsan verba *ex æterno* idem valere atque *ex æternitate*.

ὀλισθαίνουσι, καὶ οὕτω δὴ ἔφη· « Περικαταλαμβάνουσί με αἱ ἐμαὶ μοῖραι, κωλύομαί τε πλείω φθέγγεσθαι, καὶ τῆς ἐμῆς φωνῆς ἡ χρῆσις συγκλείεται. Οὐκ ἦν ἡ τέχνη τοσοῦδέ μοι τιμήματος, ἢ τὴν τῶν θεῶν ὀργὴν ἐπεσπάσατό μοι. Ἤθελον μὴ εἰδέναι τὰ μέλλοντα· ἤδη γὰρ τὸ ἀνθρώπειον ὑφαιρούμενον ὁρᾶταί μοι πρόσωπον, ἡ δὲ (1) τροφή μοι εὐδοκουμένη ἡ πόα· ἤδη τρέχειν ἐν τῷ πλάτει τῶν πεδίων ὁρμὴ γίνεται. Εἰς ἵππον γὰρ καὶ συγγενῆ μεταβάλλομαι μέλη· ὅτου δ' ἕνεκεν ὅλη; καὶ γὰρ ὁ πατήρ ἐστί μοι διφυής. » Τοιάδε λεγούσῃ τὸ τῆς οἰμωγῆς ἀκροτελεύτιον (2) βραχύ τι συνετὸν ἦν, τὰ δ' ἄλλα ῥήματα κέχυται· καὶ αὐτίκα οὔτ' οὖν ῥήματα, οὔθ' ἵππου ταῦτ' ἦχος ἐδόκει, ἀλλ' ἐοικυίας ἵππῳ· καὶ δὴ σαφεῖς χρόνον μετ' ὀλίγον χρεμετισμοὺς δέδωκε, καὶ πρὸς τὴν πόαν τὰς χεῖρας ἐκίνησε. Τότε τοίνυν οἱ δάκτυλοι συνίασι, καὶ τοὺς πενταδικοὺς (3) ὄνυχας συνάπτει διηνεκεῖ κέρατι κούφη τὸν δρόμον ὁπλή· ἐπιδίδωσί τε καὶ τὸ τοῦ στόματος καὶ τοῦ τραχήλου διάστημα, καὶ τὸ πλεῖστον μέρος τῆς μακρᾶς ἐσθῆτος οὐρὰ γέγονεν· ὡς δ' ἀρρύθμιστοι αἱ τρίχες περὶ τὸν τράχηλον ἔκειντο, εἰς δεξιὰν ἀπεχώρησαν χαίτην· ὁμοῦ δ' ἥ τε φωνὴ καὶ τὸ πρόσωπον καινὰ γέγονε. Καὶ τὸ τέρας ὄνομα αὐτῇ δέδωκεν.

Ἐθρήνει τοίνυν ὁ Φιλλύριος ἥρως, καὶ τὴν σὴν συμμαχίαν, ὦ Δελφικὲ θεὲ, μάτην ᾔτει (4). Οὐδὲ γὰρ

(1) Forte ἤδη. Latina et hic habent *jam*.

(2) B, ἀκροπλεύτιον, nempe ἀκροτελευταῖον.

(3) B, πρυταδικούς: mox ἀρίθμιστοι. A, statim, αὐτή.

(4) Deerat μάτην, quod addidi. Nam latinum *frustra* omnino

τὰς τοῦ μεγάλου Διὸς ἐντολὰς ἱκανὸς ἦσθα παραιτεῖσθαι, ἢ, εἰ παραιτεῖσθαι ἱκανὸς ἦσθα, τηνικαῦτα παρὼν ἐτύγχανες. Ἦλιν γὰρ καὶ τὰ Μεσήνια (1) καὶ ᾤκεις πεδία. Ἐκεῖνος ἦν ὁ χρόνος, καθ' ὃν σε ποιμενικὸν ἔσκεπε νάκος, καὶ φορτίον ἦν καλαῦροψ ἀγριελαίου τῇ δεξιᾷ, τῇ δ' ἑτέρᾳ σύριγξ ἀφ' ἑπτὰ δονάκων τὴν σύμπηξιν ἀνίσος. Ἐν ᾧ δέ σοι διὰ φροντίδος ἦν ἔρως καί σε ἡ σύριγξ ἔθελγεν, αἱ βόες ἀφύλακτοι λέγονται πρὸς τοὺς Πυλίους (2) ἀγροὺς ἀποχωρῆσαι. Ταύτας δ' ἰδὼν ὁ τῆς Ἀτλαντίδος Μαίας υἱὸς, ἀπαγαγὼν τῇ ἰδίᾳ τέχνῃ, κατὰ τὴν λόχμην κρύπτει. Τῆς μέντοι κλοπῆς οὐδεὶς ᾔσθετο, ὅτι μὴ ὁ κατ' ἐκεῖνον τὸν ἀγρὸν ἐπίσημος γέρων· Βάττον τοῦτον οἱ γείτονες ἀγροὶ προσηγόρευον. Οὗτος δὴ τοὺς τοῦ πολυκτήμονος Νηλέως δρυμοὺς καὶ τοὺς χλοεροὺς νομοὺς καὶ τὰς τῶν εὐγενῶν ἵππων ἀγέλας φυλάσσων καὶ ἐπισκοπῶν ἦν. Τοῦτον ὁ Ἑρμῆς ἔδεισε, καὶ, μειλιχίῳ δεξιώσει φενακίσας, εἶπεν· « Ὅστις εἶ ποτὲ, ὦ ξένε, » εἴ πού τις ταύτην ἀναζητεῖ τὴν ἀγέλην, ἔξαρνος γίνου » μὴ θεάσασθαι. Ὡς ἂν δ' ὑπὲρ τοῦ ἔργου χάριν ἐκ-

fuit vertendum. Librarii, aliud agentes, vocem necessariam omiserant, vel interpres ipse. Quidni? Immeriti sæpe antiqui vapulant librarii, ut nunc typographi, et delicta auctorum luunt.

(1) B, Μεσσήνια. In A, alterum σ videtur fuisse inter lineas scriptum e correctione. Præstat illud omittere. Nam fere omnes in talibus ab altero σ abstinent. Apud Platonem Alcib. I, 38, Μεσήνιοι apte editur: cf. ibi Gottleber., et quæ monui ad Nicetam p. 214, ubi Ναρκίσου. Similia notavi ad Philostr. Her. p. 515. Adde Casaubon. ad Persii Prol. p. 9, ubi antiquissimæ membranæ *Parnaso* exhibent, et Heinsium ad Virg. E. x, II, ubi in libris melioribus *Parnasi* legitur; quem vide ad Ovid. M. III, 343; collato Brunckio ad Ranas 947, ubi Παρνασῶν. Attamen infra III, 346, Νάρκισσος, non Νάρκισος. Sed in talibus librarii et auctores ipsi non sibi constant.

(2) B, πηλίους.

» Ἴσαιμέν σοί τινα, βραβεῖον τήνδε τὴν λευκὴν δάμαλιν δέχου· » καὶ δέδωκεν. Ὁ δὲ λαβὼν τοιάσδε φωνὰς ἀπεδίδου· « Ὦ ξένε, ἀσφαλὴς (1) ἴθι. Πρότερον ἂν ὁ λίθος » ὅδε τὴν σὴν κλοπὴν φθέγξαιτο· » καὶ τὸν λίθον ἔδειξε. Πλάττεται τοίνυν ὁ τοῦ Διὸς παῖς ἀπιέναι· παραχρῆμα δ' ἐπάνεισι, καὶ, μεταλλάξας ὁμοῦ τῇ φωνῇ καὶ τὸ εἶδος, εἶπεν· « Ἀγρότα, εἴ πού τινας εἶδες κατὰ ταύτην » τὴν ὁδὸν βοῦς ἰούσας, συνάρηγε, κἀπὶ τῇ κλοπῇ τὴν » σιγὴν ἀπόθου· καί σοι δοθήσεται δάμαλις ὁμοῦ συν» ημμένη τῷ ἑαυτῆς ταύρῳ. » Ὁ δὲ δὴ γεραίτερος, διπλοῦ τοῦ μισθοῦ γεγονότος, « Ὑπὸ τὸ ὄρος » εἶπεν » ἦσαν » ἐκεῖνο (2). » Ἀνεκάγχασεν ὁ Ἀτλαντιάδης, καὶ « Ἐμοὶ » ἐμὲ προδίδως, ἄπιστε », εἶπεν· « ἐμοὶ ἐμὲ προδίδως. » Καὶ τὸ ἐπίορκον στέρνον εἰς ἀπότομον μετεστοιχείωσε λίθον, ὃς καὶ νῦν ἔτι λέγεται Βάσανος· καὶ τῷ μηδαμῶς ὑπευθύνῳ λίθῳ ἡ παλαιὰ πρόσεστι δυσφημία.

Ἐντεῦθεν οὖν ἑαυτὸν ἐξάρας ἴσαις πτέρυξιν ὁ τὸ κηρύκιον φέρων Ἑρμῆς, τούς τε Μουνυχίους ἱπτάμενος ἀγροὺς ἀπεσκοπεῖτο, καὶ τὴν τῇ Ἀθηνᾷ χαρίεσσαν γῆν, καὶ τὸ τοῦ καλῶς γεωργουμένου Λυκαίου ἄλσος. Κατ' ἐκείνην δὲ, τυχὸν οὕτω, τὴν ἡμέραν ἐξ ἔθους αἱ σεμναὶ παρθένοι, τῆς κορυφῆς ὑπερτιθεῖσαι, πρὸς τὴν τῆς Παλλάδος σεπτὴν ἀκρόπολιν ἱερὰ καθαρὰ κανοῖς ἔφερον ἐστεμμένοις. Ταύτας δ' ἐπανιούσας ἐκεῖθεν ὁ πτερωτὸς εἶδε θεός· καὶ τὴν πτῆσιν οὐκ ἐπ' εὐθὺ ποιεῖται, κύκλῳ δέ γε περίεισιν. Ὡς δ' ἁρπακτικώτατος ὄρνις ἰκτῖνος ἔντερ' ἀθρήσας, δεδοικὼς, ἅτε συχνῶν τὰ ἱερεῖα περιϊσταμένων ὑπηρετῶν, κάμπτεται εἰς γῦρον, καὶ, οὔτε (3)

(1) A, ἀσφαλές: nec id male. ἐκεῖνο, male omissa a librario.
(2) Adde, καὶ ὑπὸ τὸ ὄρος ἦσαν
(3) Del. καὶ, vel scrib. οὐ.

πορρωτέρω τολμᾷ ἰέναι, καὶ λίχνως τὴν ἰδίαν ἐλπίδα περιΐπταται τὰς πτέρυγας συγκινῶν (1)· οὕτως ὑπὲρ τῶν Ἀκταίων πύργων εὐπεριάγωγον ὁ Κυλλήνιος κλίνει τὸν δρόμον, καὶ τὰς αὐτὰς αὔρας ἀεὶ περιθεῖ. Ὅσῳ δὲ λαμπρότερος ἤπερ ἄλλοι τῶν ἀστέρων ὁ ἑωσφόρος λάμπει, καὶ ὅσῳ ἢ ὁ ἑωσφόρος ἡ χρυσῆ Φοίβη, τοσούτῳ προσφερεστέρα πασῶν ἦει (2) τῶν παρθένων ἡ Ἕρση· καὶ κόσμος τῆς πομπῆς ἦν καὶ τῆς λοιπῆς συνοδίας. Ἐξεθαμβήθη δὴ τῷ κάλλει ὁ τοῦ Διὸς παῖς, καὶ, τῷ ἀέρι μετεωριζόμενος, οὐχ ἑτέρως ἐξήφθη, ἢ ὡς ὁπότε Βαλιαρικὴ σφενδόνη μόλυβδον βάλλει, ὃς ἵπταταί τε καὶ πορϊὼν ἐκθερμαίνεται, καὶ, ὅπερ οὐκ εἶχε, πῦρ ὑπὸ ταῖς νεφέλαις εὑρίσκει. Στρέφει τοίνυν τὴν ὁδὸν, καὶ, τὸν οὐρανὸν καταλιπὼν, διαφόρους τόπους περινοστεῖ. Οὐ μὴν οὐδ' ἑαυτὸν ἕτερόν τινα εἶναι προσποιεῖται· τοσοῦτον ἐπὶ τῇ μορφῇ πέποιθεν, ἥτις (3) εἰ καὶ τὰ μάλιστα (4) ἀληθής ἐστι, συλλαμβανομένην ὅμως αὐτῇ καὶ τὴν ἐπιμέλειαν ἔχει (5). Εὔρυθμον δὴ

(1) A, συγκεινῶν. Mox codd. ὑπὸ quod mutavi. In latinis est *super*.

(2) A, εἴη. Mendum hoc in hac voce frequens.

(3) Ovidius: « Tanta est fiducia formæ ! *Quæ* quanquam justa est, cura tamen adjuvat illam. » Planudes, ut et alii interpretes, pronomen *quæ* ad *formam* retulit, referendum, ni fallor, ad *fiduciam*. Nempe, fiducia formæ justa est; Mercurius tamen illam formam, cui tam juste fidit, adjuvat cura et arte.

(4) B, ταμάλιστα. Nemo in talibus manum auctoris præstiterit. Sic variatur inter ὅτι μεγίστη, ὅτι μάλιστα, et ὁτιμεγίστη, ὁτιμάλιστα, apud Thucyd. v, 36; vii, 69. Atque ita in infinitis aliis id genus. Cf. Reitz. ad Luciani Rhet. Præc. 6, et Macrob. 2. Infra ad ℣. 749, variatur inter πρὸ μικροῦ in B, et προμικροῦ in A; ad ℣. 760, inter τηνταχίστην in B, et τὴν ταχ. in A. In libro iii, ad 296, B exhibet ὁπτάχιστα, cum signo ὑφέν. Similia deinceps non annotabo, ni fuerit quid peculiaritatis.

(5) B, ἔχῃ, e correctione, eaque mala. A modo, αὐτή.

τὴν κόμην τίθησι, καὶ τὴν χλαμύδα, ὡς ἂν καταλλήλως αἰωρεῖτο (1), συντάττει, καὶ ὁ χρυσὸς ἅπας καὶ τὸ κράσπεδον φαίνοιτο, καὶ ἁρμόδιος κατὰ τὴν δεξιὰν ἡ ῥάβδος εἴη, δι' ἧς ὕπνον ἐπιφέρει τε καὶ ἀπείργει, καὶ τὰ πέδιλα λάμποι ὑπὸ καθαρείοις τοῖς πέλμασιν. Ἀνακεχωρηκὸς (2) δέ τι τῶν οἴκων μέρος ἐλέφαντί τε καὶ λίθοις ἠσκημένους τρεῖς εἶχε θαλάμους· ὧν τὸ μὲν δεξιὸν σὺ, Πάνδροσε, τὸν δὲ λαιὸν Ἄγλαυρος, τὸν δὲ μέσον Ἕρση ἐκέκτητο. Ἡ δὴ τὸν λαιὸν εἶχεν ἐρχόμενον πρώτη τὸν Ἑρμῆν κατεφώρασε, τήν τε τοῦ θεοῦ κλῆσιν ἀνακρίνειν ἐτόλμησε καὶ τὴν τῆς ὁδοῦ πρόφασιν. Ταύτῃ δ' οὑτωσίπως ὁ Ἄτλαντος καὶ Πληϊόνης ἔγγονος ἀπεκρίνατο· « Οὗτος ἐγώ εἰμι ὁ τὰς πατρὸς ἐντολὰς δι' » ἀέρος κομίζων, πατὴρ δ' ἐστί μοι Ζεὺς αὐτός. Οὐ » μὴν δὲ προφάσεις τινὰς πλάσσομαι· μόνον σὺ τῇ » ἀδελφῇ θέλησον πιστὴ εἶναι, καὶ τοῦ ἡμετέρου γόνου » τηθὶς λέγεσθαι (3). Ἕρση ἐστὶν ἡ τῆς ὁδοῦ αἰτία. Ἴλα- » θι, δεόμεθα, τῷ ἐρῶντι. » Ἡ δ' ὀφθαλμοῖς αὐτὸν

(1) Codex B exhibet *αἰωρεῖτο*.

(2) A, qui modo habuit *πέδιλα*, nunc *ἀνακεχωρικὸς* habet. B, *ἀνακεχωρηκώς*.

(3) A, *λέγεσθαι* et supra e correctione, ut videtur, *γενέσθαι*. B, utraque lectione recepta, *λέγεσθαι γενέσθαι*, sine sensu. Ovidius, *dici*. Sumsi quod latinis aptius respondebat. Verba *γενέσθαι* et *λέγεσθαι* permutantur facile. Vide notas ad Nicetam Eugenianum, p. 152, ubi synchysim participiorum *λεγόμενος* et *γενόμενος* ostendi; collato Koenio ad Gregorium Corinthi, p. 10. In inscriptione apud Reinesium p. 683, cujus auctor hexametros scribere se putavit, primus versus sic conceptus legitur: ΑΝΘΟΣ ΕΓΩ ΓΕΝΟΜΗΝ ΥΙΟΣ ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ ΤΕ ΚΑΙ ΦΥΡΜΗΣ (pro *Φίρμης*). In his *υἱὸς* est pyrrichius et *καὶ* corripitur. Sed non ob talia notanda hunc versum adduxi; volui animadvertere mutationem a Reinesio tacite factam verbi ΛΕΓΟΜΗΝ, quod Piccarti schedæ exhibebant, in ΓΕΝΟΜΗΝ. Hagenbuchius, Epistol. Epigraph. p. 398, caussæ nihil videbat cur hæc fieret mutatio. Caussæ qui-

εἶδε τοῖς αὐτοῖς οἷς καὶ τὰ τῆς ξανθῆς Ἀθηνᾶς κεκρυμμένα μυστήρια πρὸ μικροῦ ἐθεάσατο, καὶ τῆς ὑπουργίας ἕνεκεν σταθμοῦ μεγάλου χρυσὸν τοῦτον αἰτεῖ· καὶ μετὰ τοῦτο τῶν οἴκων ἀναχωρεῖν πολλή τις ἐπίκειται. Στρέφει τοίνυν πρὸς αὐτὴν ἡ πολεμικὴ Θεὰ λοξὸν τὸν τοῦ ὀφθαλμοῦ κύκλον, καὶ τοσοῦτον ἐνικήθη, παντάπασι στεναγμοὺς ἀνελκύσασα, ὡς ὁμοῦ καὶ στέρνον καὶ τὴν ἐπικειμένην τῷ ῥωμαλέῳ στέρνῳ αἰγίδα συγκλονῆσαι· ἔπεισι δ' αὐτίκα πρὸς μνήμην αὐτῇ, ὅπως ἐκείνη τἀπόῤῥητα χερσὶν ἀνοσίαις ἀποκαλύψειεν, ἡνίκα τὸν δίχα μητρὸς γεννηθέντα Λημνιακὸν γόνον (1) ἐναντία ταῖς δεδομέναις (2) εἶδε συνθήκαις, ἀχάριστός τε τῷ θεῷ καὶ ἀγνώμων τῇ ἀδελφῇ γένοιτο (3), καὶ πλουσία τῷ ληφθέντι χρυσῷ, ὃν τῇ φιλοχρηματίᾳ ᾐτήσατο.

Τὴν ταχίστην τοιγαροῦν πρὸς τὸν τοῦ Φθόνου οἶκον, τὸν μέλανι τηκόμενον μαρασμῷ τρέχει. Ὁ δ'

dem idoneæ nihil adferre, puto, Reinesius potuisset; nam λεγόμην (ἐλεγόμην nempe) aptius hic esse opinor: sed critica non destituta est ratione, et Reinesius procul dubio, ut erat græce eruditissimus, permutationem utriusque verbi noverat; at illa notione male nunc fuit abusus.

(1) Habuit suo in codice *Lemniacam stirpem*, quam e regiis libris enotavit editor Ovidii doctissimus.

(2) Ni obstárent latina, « con» tra *data* fœdera », opinarer legendum γενομέναις. Facile inter scribendum γενόμενος et δεδομένος variari queunt. In prima sententia cap. 17 Theophrasteorum Characterum, pro ἔστι δὲ ἡ μεμψίμοιρα ἐπιτίμησις παρὰ τὸ προσῆκον δεδομένη, qui reponere volunt γενομένη, mecum faciunt. Ait quidem editor Theophrasti præstantissimus hanc correctionem a textu esse remotiorem, quod me non capere fateor. Quid enim propius?

(3) In ἀχάριστος et ἀγνώμων scribendis, quæ sensu fere carere videntur, secutus est interpres pravam lectionem « ingra« tamque deo fore jam, *ingratam*« que sorori », nunc mutatam e libris melioribus in *et gratam gratam*. Sensus ergo postulat, φίλη τε τῷ θεῷ καὶ προσφιλὴς τῇ ἀδελφῇ.

οἶκος ἐν βαθείαις φάραγξιν ἄντρου κέκρυπται, ἡλίου τε στερόμενος, καὶ οὐδενὶ ἀνέμῳ καταπνεόμενος, σκυθρωπὸς, καὶ νωθροῦ πληρέστατος ψύχους, καὶ οἷος ὁ ἀεὶ πυρὸς ἀμοιρῶν, καὶ ἀεὶ πλέος ἀχλύος. Ἔνθα δὴ καταλαβοῦσα ἡ φοβερὰ ταῖς μάχαις ἀντιάνειρα, πρὸ θυρῶν ἔστη (οὐδὲ γὰρ εἴσω χωρῆσαι θεμιτὸν (1) ἦν), καὶ τῷ τοῦ ξίφους ἄκρῳ τὴν παραστάδα κόπτει· αἱ δὲ θύραι κοπεῖσαι ἀνεπετάσθησαν. Καὶ ὁρᾷ τὸν Φθόνον ἐντὸς ἐχιδνῶν σάρκας ἐσθίοντα, τῆς ἑαυτοῦ κακίας ἐδέσματα (2)· καὶ ἰδοῦσα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀποστρέφει. Ὁ δὲ τῆς γῆς νωθρὸς ἐξανίσταται, καὶ τὰ σώματα τῶν ὄφεων ἡμίβρωτα καταλέλοιπε, καὶ ἀνειμένῳ πρόσεισι βήματι· καὶ, τὴν θεὰν ἰδὼν καὶ μορφῇ καὶ ὅπλοις ἐκπρεπεστάτην, ἐστέναξε, καὶ τὴν ὄψιν εἵλκυσεν ὅσον οἷόν τε πρὸς τὸ στέρνον (3). Ὠχρότης μὲν οὖν ἐπικάθηται τῷ προσώπῳ, καὶ ὅλῳ τῷ σώματι τηκεδών· οὐκ ἔστιν ὅτε οἱ ὀφθαλμοὶ ὀρθὸν βλέπουσι· πελιδνοῦνται οἱ ὀδόντες ἰῷ· χλωρὸν τὸ στῆθος ὑπὸ χολῆς· ἡ γλῶσσα φαρμάκου πεπλήρωται· γέλως ἄπεστιν ἅπας, ὅτι μὴ ὃν ὀφθεῖσαι κεκινήκασι λῦπαι· οὐδ' ὕπνῳ δὴ χρῆται, φροντίσιν ἐγρηγορὼς ἀγρύπνοις· ἀλλὰ καὶ τὰς τῶν ἀνθρώπων εὐημερίας ἀτερπεῖς ἑαυτῷ βλέπει, καὶ ὁρῶν τήκεται· ἁλίσκει τε ὁμοῦ καὶ

(1) Φθόνος, Plato ait verbis nobilissimis, ἔξω χοροῦ θείου ἵσταται. Decantata tamen est Deorum invidia, de qua monere me memini ad Nicetam, p. 433.

(2) Latina «vitiorum *alimenta suorum*» non apte vertit Planudes. Pro ἐδέσματα melius scripsisset, τῇ ἑαυτοῦ κακίᾳ τροφάς.

(3) Ovidius: «vultumque deæ ad suspiria duxit», vel «vultumque ima ad suspiria duxit.» Quid Planudes legerit non assequor. Mutandum forte στέρνον in στένειν. De Planudis lectione facile securus sum, nec me hæc cura sollicitum tenet: majoris fuerit momenti Ovidiana consti-

ἁλίσκεται (1), καὶ τιμωρία ἐστὶν ἑαυτοῦ. Ἡ Τριτωνὶς δ' οὖν εἰ καὶ (2) τὰ μάλιστα μεμίσηκεν ἐκεῖνον, τοιούτους δὴ βραχεῖς εἴρηκε λόγους· « Χρίσον ἰῷ τῷ σῷ » μίαν τῶν τοῦ Κέκροπος θυγατέρων· τούτου χρεία· » ἡ Ἄγλαυρος αὕτη ἐστί. » Πλέον οὐδὲν εἰποῦσα, ἔφυγε, καὶ, τῷ δόρατι ἐρεισθεῖσα, τὴν γῆν ἀπώσατο. Ὁ δὲ τὴν θεὸν φεύγουσαν λοξῷ βλέμματι βλέπει, καὶ τονθορυσμούς (3) τινας δέδωκε· καὶ γὰρ ἤλγησε τῇ εὐδαιμονίᾳ τῆς Ἀθηνᾶς. Ῥάβδον δὴ λαμβάνει, ἣν ὅλην δεσμοὶ περιεζώννυον ἀκανθώδεις· καὶ, νεφέλαις ζοφεραῖς κεκαλυμμένος, ὅποι ποτὲ πορεύεται τὰ ἀνθηρὰ πεδία δῃοῖ, ἐμπιπρᾷ τε τὰς πόας, καὶ τὰς ἄκρας κορυφὰς καταλαμβάνει (4), καὶ τῷ ἰδίῳ φυσήματι ἔθνη καὶ οἴκους καὶ πόλεις μολύνει. Καὶ τέλος τὴν Τριτωνίδος κατεῖδεν ἀκρόπολιν, πλούτῳ μεγάλῳ καὶ εἰρήνῃ περιφανεῖ λάμπουσαν· καὶ μόλις ἐπέχει τὸ δάκρυον· οὐδὲν δακρύων ἄξιον βλέπει (5). Ἐπεὶ δ' εἰς τὸν θάλαμον εἰσέδυ τῆς τοῦ Κέκροπος θυγατρὸς, τὰ κελευσθέντα ποιεῖ· καὶ τοῦ στήθους ἐκείνης ἅπτεται

tuere, quæ egent adhuc emendatrice manu.

(1) Ovidius : « carpitque et « carpitur una. » Planudes male vertit, quasi scriptum fuisset, « capitque et capitur una. » Exspectares, *μαραίνει τε καὶ μαραίνεται*.

(2) B, *εἰς ταμάλιστα*. Notanda hæc calami aberratio. Jam in Notit. MSS. t. X, part. II, p. 266, permutationem vocum *ἐπίσης* et *ἐπίση καὶ* notavi. Compendium copulæ *καὶ* facile sic potest abire in elementum *ς*.

(3) Cod. B habet *τονθορισμούς*.

(4) Ovidius : « et summa ca» cumina *carpit*. » Et hic infelix fuit interpres in vertendo vocem *carpit*, quæ ipsi etiamnunc idem sonabat voci *capit;* nec felix in vertendo *cacumina*. Pro *καταλαμβάνει*, reponendum ad sensum, *τήκει*, *φθείρει*, simile quid, et *τῷ κορυφὰς* addendum, *ποῶν*, vel *ἀνθῶν*, vel *βοτανῶν*.

(5) Forte, *οὐδὲν γὰρ δακρύων ἄξιον βλέπει*, vel *οὐδὲν δακρύων ἄξιον βλέπων*. Ovidius : « *quia* nil » lacrymabile cernit. »

χερσὶν ἰῷ κεχρισμέναις, καὶ καμπύλων ἀκανθῶν τὴν καρδίαν πληροῖ, ἐμφυσᾷ τε δηλητήριον ἰὸν, καὶ μέλαν κατασκεδάζει τῶν ὀστῶν φάρμακον καὶ ἐν μέσῳ τῷ πνεύμονι ἐγχεῖ (1). Ὡς ἂν δὲ μὴ τὸ τοιοῦδε κακοῦ αἴτιον ἐπὶ μήκιστον (2) πλανῷτο ἐκτεινόμενον, τήν τε ἀδελφὴν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τὸν εὐδαίμονα ταύτης γάμον, καὶ τὸν θεὸν ἐν ἐκπρεπεῖ κάλλει τίθησι, καὶ πάντα μεγάλα ποιεῖ· οἷσπερ ἐρεθισθεῖσα ἡ Κεκροπὶς ἀφανεῖ δάκνεται ὀδύνῃ, καὶ περιαλγὴς νυκτὸς, περιαλγὴς ἡμέρας (3), στενάζει, καὶ νωθρᾷ τηκεδόνι (4) ἡ ταλαίπωρος τήκεται, οἷα πάγος ἀστάτῳ βαλλόμενος ἡλίῳ, καὶ τοῖς ἀγαθοῖς τῆς εὐδαίμονος Ἕρσης οὐκ ἄλλως δὴ πίμπραται, ἢ ὡς ὅτε βοτάναις ἀκανθώδεσι πῦρ ὑποτίθεται, αἳ φλόγα τε οὐ παρέχουσι καὶ βραχεῖ χρόνῳ (5) καίονται. Πολλάκις θανεῖν ἠθέλησεν, ὡς μηδὲν τοιοῦτον ὁρῴη· πολλάκις ἠθέλησεν ὡς ἀτεράμονι τῷ πατρὶ διεξιέναι τὸ ἔγκλημα. Τέλος, πρὸ τῆς φλιᾶς κάθηται, τὸν θεὸν ἐκκλείσουσα προσιόντα· ᾧ δὴ θεραπείας καὶ δεήσεις καὶ μαλακοὺς λόγους προσάγοντι « Παῦε » ἔφη· « οὐκ ἂν ἐγὼ ἐμαυτὴν ἐνθένδε μετακινήσαιμι, ὅτι μή (6) σου ἀπωσθέντος. » Ὁ δὲ τα-

(1) A, ἐν μέσωνι ἐγχεῖ. B, ἐν μ. τ. πν. ἐγχείων.

(2) Codices, ἐπιμήκιστον. Scripsi divisim, ut mihi constarem. Cf. supra not. p. 82.

(3) A omisit verba περιαλγὴς νυκτός.

(4) A, τηκεδῶνι. B, e correctione, τηκεδόνι.

(5) Ovidius : « lenique *tepore* » cremantur. » Legebat vel se legisse putabat *tempore* Planudes. Repones ad sensum, ἁπαλῷ πυρὶ καίονται, βραδείᾳ καίονται καὶ μετρίᾳ φλογί.

(6) Codices, ὅτι. Addidi μὴ, quod addendum fuit, ut græca latinis responderent, sensusque esset integer. Latina : « *nisi* te » repulso. » Planudes formula ὅτι μὴ, pro latino *nisi*, ubique utitur : cf. supra p. 2, et ad IV, 419, 426 ; V, 529 ; VI, 388 ; VII, 26, 127, 236 ; etc. Dioge-

χὺς Κυλλήνιος « Στῶμεν » εἶπεν « ἐπὶ ταύτης δὴ τῆς ὁμολογίας »· καὶ τὰς ἐπεζυγωμένας θύρας ἀνεπέτασε τῇ ῥάβδῳ. Τῇ δ' ἀναστῆναι πειρωμένῃ ὅσαπερ ἐν τῷ καθίζειν κάμπτεται μέρη ἀδυνατεῖ κινηθῆναι τῇ βαρείᾳ νωθρότητι. Καὶ ἡ μὲν μάχεται εἰς ὀρθὸν ἑαυτὴν σῶμα κουφίσαι· ἀλλὰ τὰ τῶν γονάτων ἄρθρα ἐσκλήρυνται, καὶ διὰ τῶν ὀνύχων ψυχρότης ἕρπει, καὶ ὠχριῶσιν αἱ φλέβες, ἀπολωλότος τοῦ αἵματος. Καὶ οἷα δὴ τὸ ἀνίατον κακὸν ὁ καρκῖνος εἰς πλάτος ἕρπει, καὶ τὰ ἀπαθῆ τοῖς πεπονθόσι προστίθησι μέρεσιν, οὕτως ὁ θανάσιμος χειμὼν κατ' ὀλίγον ἤρχετο πρὸς τὸ στῆθος, καὶ τὰς ζωτικὰς ὁδοὺς καὶ τὰς διαπνοὰς ἔκλεισε. Καὶ οὐκέτι φθέγξασθαι ἐπεχείρησεν, οὔτ', εἰ ἐπικεχειρήκει, φωνῆς εἶχεν ὁδόν. Λίθος μὲν οὖν ἤδη τὸν τράχηλον εἶχε, καὶ ἡ ὄψις πεπώρωται, καὶ τέρας (1) ἄπνουν καθῆστο. Οὐ μὴν οὐδὲ λευκὸς λίθος γέγονεν· ἡ γὰρ ἰδία διάνοια ταύτην ἐμόλυνε.

Ταύτας τὰς δίκας ὁ Ἀτλαντιάδης τῶν τε λόγων καὶ τῆς ἀνοσίου λαβὼν διανοίας, τὴν ἐκ τῆς Παλλάδος (2) ὠνομασμένην καταλιμπάνει γῆν, καὶ διὰ τοῦ ἀέρος εἶσι, τινάσσων τὰς πτέρυγας. Καλεῖ δὲ τοῦτον ὁ πατὴρ, καὶ, τὴν τοῦ ἔρωτος αἰτίαν μὴ διομολογησάμενος, « Ὦ τέκνον, » εἶπε « καὶ πιστὲ τῶν ἐμῶν ἐντολῶν ὑπηρέτα, δίωσαι πᾶσαν μέλλησιν, καὶ, τῷ » συνήθει δρόμῳ ταχὺς διολισθήσας πρὸς τὴν γῆν, ἣ

nes Laertius, III, 37 : αὐτοῦ δὲ (Æschinis) Πλάτων οὐδαμόθι τῶν ἑαυτοῦ συγγραμμάτων μνήμην πεποίηται, ὅτι μὴ ἐν τῷ περὶ ψυχῆς.

(1) Ovidius, *signum*, nempe *statua*. Planudes debuit scribere, βρέτας, ἄγαλμα, ἀνδριάς. Cf. infra not. ad III, 112.

(2) Si pro Παλλάδος posuisset Ἀθηνᾶς, nominis urbi quid sit statim intelligerent lectores. Nec sic ænigma valde est difficile.

» τὴν σὴν μητέρα (1) ἐκ τῶν εὐωνύμων ὄρα (Σιδωνίαν αὐτὴν οἱ ἰθαγενεῖς ὀνομάζουσιν), ἴθι· καὶ, ἣν » πόῤῥω βλέπεις ἐν τῇ ὀρείῳ χλόῃ βασιλικὴν νεμο» μένην ἀγέλην, πρὸς τὴν ἠϊόνα τρέπε. » Εἶπε· καὶ, ἐξελαθέντες ὅσον τάχος οἱ μόσχοι τοῦ ὄρους, κατὰ τὸ κελευσθὲν, τὴν ἠϊόνα ζητοῦσιν, ἔνθα ἡ τοῦ μεγάλου βασιλέως θυγάτηρ παίζειν, ταῖς Τυρίαις συνοῦσα παρθένοις, εἰώθει. Ἀλλὰ γὰρ οὐκ εὖ συνίασιν οὐδ' ἐν μιᾷ χώρᾳ χρονίζουσι μεγαλοπρέπειά τε καὶ ἔρως. Τὸν ὄγκον τῶν σκήπτρων καταλιπὼν ὁ Πατὴρ, ὁ τῶν θεῶν ἡγεμὼν, ὁ τὴν δεξιὰν πυρὶ τριγλώχινι (2) καθοπλίζων καὶ τὸν κόσμον ἅπαντα συγκλονῶν, εἶδος ἀμφιέννυται ταύρου, καὶ, τοῖς μόσχοις συναναμιχθεὶς δὴ, μυκᾶται, κἀν ταῖς τρυφεραῖς πόαις εὐειδέστατος εἶσι. Χρῶμα μὲν γὰρ ἦν χιόνος, ἣν οὔτ' ἴχνη ποδὸς ῥυπῶντος ἐπάτησαν, οὔθ' ὁ ὑδατώδης ἔτηξε νότος· τράχηλος καὶ τένοντες ἀνεστήκασι· δέρμα τὸ τοῦ φάρυγγος ἐς γόνατα ἀπηώρηται· κέρα μικρὰ μὲν, οἷα δ' ἂν ἐρίσαις χειροποίητα εἶναι, καὶ λαμπρῶν λίθων διαφανέστερα· οὐκ ἔστιν ἥτις ἦν ἐν τῷ μετώπῳ ἀπειλή· οὔτε μὴν τὸ βλέμμα παρεῖχε φόβον, ἀλλ' εἰρήνην τὸ πρόσωπον ἔχει. Θαυμάζει τοίνυν ἡ τοῦ Ἀγήνορος παῖς, ὅθ' οὕτως ἐστὶν ἐκπρεπὴς, ὅτι μηδένα πόλεμον ἀπειλεῖ. Ἀλλ', εἰ καὶ τὰ μάλιστα καὶ

(1) Scholium in B : τὰς πλειάδας. Λέγει δὲ τοῦτο, διὰ τὸ νοτιωτέραν εἶναι τὴν Σιδῶνα. Ἐν γὰρ τοῖς καθ' ἡμᾶς κλίμασι πρὸς ἀνατολὰς βλέποντι (leg. βλέπουσι), ἐπὶ τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἔχομεν μεσουρανούσας τὰς πλειάδας· οἱ δὲ νοτιώτεροι τῆς Συήνης, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς· οὐ μὴν οἵ γε Σιδώνιοι· τοῦτο γὰρ ἐνταῦθα ποιητικῶς εἶπεν ὑπερβολῇ.

(2) B, τείχλωνι. Confer supra notam, p. 61, ubi τῇ τριγλώχινι φλογὶ, eadem periphrasi.

χειροήθους ὄντος ἅπτεσθαι τὸ πρῶτον ἐδεδοίκει (1), αὐτίκα δὴ πρόσεισι, καὶ ἄνθη προτείνει τῷ λευκῷ στόματι. Ὁ δ' ἐραστὴς χαίρει, καὶ, τὴν ἐλπιζομένην ἐπιθυμίαν ἥκουσαν ὁρῶν (2), φιλήματα ταῖς χερσὶ δίδωσι, καὶ μόλις ἀναβάλλεται τὰ λοιπά· καὶ νῦν μὲν προσπαίζει καὶ τῇ χλοερᾷ πόᾳ σκιρτᾷ, νῦν δὲ τὴν χιονώδη πλευρὰν ἐπὶ τῆς ξανθῆς τίθησιν ἄμμου· καὶ, κατὰ μικρὸν ἀναιρουμένου τοῦ φόβου, νῦν μὲν τὰ στέρνα τῇ παρθενικῇ ἐπαφώμενα παρέχει χειρὶ, νῦν δὲ τὰ κέρα νέαις εἰρεσιώναις (3) ἐμπλεκόμενα. Ἐτόλμησεν ἡ βασιλικὴ παρθένος καὶ τοῦτο, ἀγνοοῦσα δὴ (4) τίνα πιέσει, τῷ νώτῳ καθεσθῆναι τοῦ ταύρου. Ὁ τοίνυν θεὸς ἐκ γῆς τε καὶ τῆς ξηρᾶς ἠϊόνος ἡσυχῇ καὶ κατὰ μικρὸν τὰ πεπλασμένα τῶν ποδῶν ἴχνη πρῶτον (5) θεὶς ἐν τοῖς ὕδασι, ἐντεῦθεν ἄπεισι περαιτέρω, κἂν μέσοις τοῖς τοῦ πόντου ὕδασι φέρει τὴν λείαν. Ἡ δὲ θαμβεῖται, καὶ πρὸς τὴν ἠϊόνα, ἣν ἀπηρμένη καταλέλοιπεν, ἀτενίζει· καὶ τῇ δεξιᾷ μὲν τὸ κέρας

(1) Latina sic distinxit, nec male, Planudes: « Sed, quamvis mitem metuit contingere primo, Mox adit. »

(2) Ovidius: « et *dum veniat sperata voluptas.* » Male Planudes vertit. Sensus est, ἄχρις οὗ ἥκοι ἡ ἐλπιζομένη ἡδονή. Mox in sequentibus *cetera differt*, ἀναβάλλεται τὰ λοιπὰ, apte notavit Burmannus nomine *cetera* obscænas imagines interdum a scriptoribus fuisse subindicatas, cui frustra Gierig. obloquitur. Aristænetus, 1, 16, extr. in re simili: τὰ δ' ἄλλα, οἶδας γὰρ ὁποῖα τὰ λοιπὰ, νόει μοι κατὰ σαυτόν: ubi quæ notavi vide, si tanti est talia videre.

(3) A, κέρα, ν'ἐεἴρεσιώναις. B, κέρ' ἀνὰ εἰρεσιώναις: et ad marginem κέρα, ν'εειρεσιώναις. Ad latina *sertis novis* græca composui. Futura, *plaudenda, impedienda*, non recte præsentia esse voluit interpres.

(4) B, δὲ: solenne. Cf. p. 70.

(5) Secutus est malam lectionem *primo*, meliorem, quæ est *primis*, ignorans. Reponas ergo, πρώτοις, nempe τοῖς ὕδασιν. Ovidius: « *primis* in undis. »

κατέχει, ἡ δὲ λοιπὴ τῷ νώτῳ (1) ἐπίκειται· καὶ ἡ ἐσθὴς, τινασσομένη τοῖς πνεύμασιν, ἐκολποῦτο.

(1) B, τῶν νώτων. Hæc varietas oriri potuit ex alius codicis scriptura, τῶι νώτωι. Nam, ut monui in Notitiis MSS. tom. X, part. II, p. 240; tom. XI, part. II, p. 28; ad Nicetam, p. 26; iota adscriptum, quum non pingitur nitide, fere τῷ ν simile potest evadere, hincque fit ut ῳ et ων, ῃ et ην, ac talia, varientur.

ARGUMENTUM

LIBRI III

EX CANTERI NOVIS LECTIONIBUS.

Filiam amissam Agenor *Cadmum* jubet investigare. Quod dum ille facit, in Bœotia e *dentibus draconis* occisi *satis* enascuntur *homines*, quibuscum ille deinde Thebas condidit. Huic non omnino felici luctuosa primum fuit *Actæonis* nepotis in *cervum* mutati dilaniatio; quæ vero Junoni, quum *Semelen* pellicem, Cadmi filiam, ut omnem Agenoris domum, odisset, grata fuit : ideoque, ad ipsam facie *Beroes* accedens, dolo effecit, ut illa Jovis fulminibus combureretur. Dum *Bacchus*, e Semeles flagrantis utero servatus, in terris nutritur, Jupiter, cum Junone disputans utra sit Venus suavior, *Tiresiam* adhibet arbitrum, quandoquidem sexum utrumque fuerat expertus. Is, lata contra Junonem sententia, ab illa quidem visu privatus, a Jove autem vaticinandi scientiam consecutus est. Primum ejus oraculum in *Narcisso* comprobatum fuit : qui quum puellas omnes, inter quas et *Echo* præ amoris impatientia in *vocem* fuerat conversa, contemsisset, sui ipsius tandem amore contabescens, *flos* est factus sui nominis. *Pentheus* tamen vatem hunc irridebat; quanquam et ipsi fata futura prædicebat, quibus mox eventus constitit : nam, quum Orgia celebrarentur, ille *Bacchum*, sub persona famuli sacrorum latentem, postquam *Tyrrhenos nautas* in *delphinos* esse transformatos ab eodem cognoverat, in vincula conjecit; ob quod facinus a Bacchis est discerptus; id quod magnam apud omnes fidem sacris conciliavit.

ὈΒΙΔΊΟΥ

ΜΕΤΑΜΟΡΦΏΣΕΙΣ.

ΒΙΒΛΊΟΝ ΤΡΊΤΟΝ.

Ἤδη μὲν οὖν ὁ θεὸς, τὸ ψευδόμενον εἶδος ἀποθέμενος τοῦ ταύρου, ἑαυτὸν ὡμολόγησε, καὶ τοὺς Δικταίους κατεῖχεν ἀγρούς· ὁ δὲ πατὴρ Ἀγήνωρ ἀγνοῶν ἐπιτάττει τῷ Κάδμῳ τὴν (1) ἁρπαγεῖσαν ἀναζητεῖν, καὶ δίκην, εἰ μὴ εὕροι, προστίθησιν ἀΐδιον ἐξορίαν, ἐν ἑνὶ καὶ τῷ αὐτῷ γενόμενος συμπαθής τε καὶ ἀσυμπαθής. Κατὰ πάντα τὸν κόσμον τοιγαροῦν ἀληθεὶς (2), (τίς γὰρ ἂν δυνηθείη φωρᾶσαι τὰ τοῦ Διὸς κλέμματα;) φυγὰς ὁ Ἀγηνορίδης τήν τε πατρίδα καὶ τὴν ὀργὴν φυλάττεται τοῦ πατρὸς, καὶ τὸ χρηστήριον τοῦ Ἀπόλλωνος ἀντιβολῶν ἐρωτᾷ, καὶ τίς ἂν αὐτῷ γῆ κατοικηθείη (3) ζητεῖ. Ὁ δ' Ἀπόλλων ἀνεῖλεν·

Βοῦς σοι, Ἀγηνορίδη, προσυπαντιάσει κατ' ἀρούρας,
Δεσμοῦ τε ζυγοῖο καὶ ὕβου (4) ἄϊδρις ἀρότρου·
Τῇπερ ἐφεσπόμενος κατ' ἴχνος, τόθι γούνατα κάμψει
Τείχεα θᾶσσον ἔγειρε, τὰ καὶ Βοιώτια φάσκε.

Οὔπω καλῶς ὁ Κάδμος ἐκ τοῦ Κασταλίου κατελήλυθεν ἄντρου, καὶ δάμαλιν ἀφύλακτον βάδην ἰοῦσαν ὁρᾷ, σημεῖον λατρείας οὐδὲν ἐπ' αὐχένος φέρουσαν.

(1) B omisit male articulum.

(2) Codices, ἀληθές, sine sensu. Puto me Planudis manum assecutum fuisse.

(3) B, κατοικησθείη. Voluit κατοικισθείη.

(4) B, ἡβοῦς. Greg. Cor. D. D. 101: τὸν κυρτὸν καλοῦσιν ὑβόν. Pla-

Ταύτῃ ἕπεται, καὶ, τὸ βῆμα συστείλας, τἀκείνης ἀναλέγεται ἴχνη, τοῦ τε ἡγεμόνος τῆς ὁδοῦ Φοίβου σιωπῇ δεῖται. Ἤδη μὲν οὖν, τὴν τοῦ Κηφίσου ῥῦσιν καὶ τὰ τῆς Πανόπης πεδία παρεληλυθυῖα, ἡ βοῦς ἔστη, καὶ, πρὸς οὐρανὸν ἄρασα τὸ περικαλλὲς τοῖς ὑψηλοῖς κέρασι μέτωπον, μυκηθμῶν τὰς αὔρας ἐπλήρου, ἰδοῦσα δὲ τὴν ἑταιρείαν τοῦ Κάδμου, κατὰ νώτων ἑπομένην (1), ὤκλασε, καὶ τῇ μαλακῇ πόᾳ τὴν πλευρὰν ἐπιτέθεικεν· ὁ δὲ δὴ Κάδμος χάριτάς τε ὁμολογεῖ, καὶ τῇ ἀλλοδαπῇ γῇ φιλήματα δίδωσι, καὶ τὰς ἀγνοουμένας κολώνας καὶ ἀγροὺς προσαγορεύει. Ἱερὰ δὲ τῷ Διῒ ποιεῖν μέλλων, κελεύει τοὺς ὑπηρέτας ἐλθόντας σπεισθησόμενον ζητεῖν ἐκ πηγῆς ζώσης ὕδωρ.

Ἀρχαία δὴ λόχμη ἑστήκει, μηδέποτε ὑπ' ἀξίνης ἀδικηθεῖσα, καὶ σπήλαιον ἐν μέσῳ λύγοις καὶ θάμνοις συνηρεφὲς, λίθων ἁρμονίαις ἁψῖδα ταπεινὴν ἀποτελοῦν, ὑδάτων τε γόνιμον ἀφθόνων (2). Ἔνθα κεκρυμμένος ἐν ἄντρῳ Ἄρειος ἦν δράκων, ἐπίσημος λόφῳ τε καὶ χρυσῷ, οὗ οἱ μὲν ὀφθαλμοὶ πυρὶ λάμπουσι, τὸ δὲ πᾶν σῶμα φαρμάκῳ ἐξῴδηκε, τρεῖς τε προκύπτουσι γλῶσσαι καὶ τριπλῷ στοίχῳ οἱ ὀδόντες ἵστανται. Ἐπεὶ (3) δὲ τῆς λόχμης ταύτης οἱ ἐκ τοῦ Τυρίου καλούμενοι γένους ἥψαντο κακοδαίμονι πορείᾳ, καὶ ἡ κάλπις εἰς τὸ ὕδωρ καθιεμένη δέδωκεν ἦχον, ἐξῆρε τὴν κεφαλὴν τῆς μακρᾶς σπήραγγος ὁ γλαυκὸς δράκων, καὶ φρικτοὺς συριγμοὺς ἔπεμψεν. Ἀπέρρευσαν δὴ τῶν χειρῶν αἱ ὑδρίαι, καὶ τὸ

nudis ὑβὸν ἄροτρον sumtum est ex poeta antiquiore : cf. not. ad loc. Gregorii.

(1) Codex A, κατὰ νῶτον ἑπομ.

(2) B, ἀφθόρων : mox ἄτρῳ.

(3) Ἐπί. Frequens hæc est synchysis : cf. ad Callimachi Hymni Dianæ versum 55, nunc in Blomfieldiana recte tandem distinctum editione.

αἷμα τοῦ σώματος ἀπέπτη, καὶ ἐμβροντηθέντων ἐξαπιναίος (1) τὰ μέλη κατέσχε τρόμος. Ὁ δὲ φολιδωτὸς δράκων σπείραις συνεστραμμέναις κύκλῳ ἑλίσσει (2), καὶ ἀπλέτῳ πηδήματι κολποῦται εἰς τόξον· καὶ, πλέον ἢ τὸ ἥμισυ πρὸς τὰς κούφας ὀρθωθεὶς αὔρας, ἄνωθεν πᾶσαν ὁρᾷ τὴν λόχμην· καὶ τοσούτου σώματός ἐστιν, ὅσον εἰ σκοποίης (3) ὅλον τὸν διορίζοντα τὰς δισσὰς Ἄρκτους. Οὐκ εἰς μακρὰν τε τοὺς Φοίνικας, εἴτ' ἐκεῖνοί γε ὅπλα ηὐτρέπιζον, εἴτε φυγὴν, εἴτ' αὐτὸς ὁ φόβος (4) εἶργεν ἑκάτερον, κατετάχησε, καὶ τοὺς μὲν δήγματι, τοὺς δὲ περιελίξεσι θανατοῖ, ἔστι δ' οὓς καὶ ὀλεθρίῳ λύμῃ τοῦ ἐμπνεομένου φαρμάκου.

Ἤδη μὲν οὖν ἥλιος ὑψηλότατος γεγονὼς ἐλαχίστας ἀπετέλεσε τὰς σκιάς· ὁ δὲ παῖς τοῦ Ἀγήνορος ἐκπλήττεται τίς ποτ' ἂν εἴη τοῖς ἑταίροις ἡ βραδυτής. Ἀνιχνεύει τοίνυν τοὺς ἄνδρας. Ἦν δέ οἱ σκέπασμα μὲν σκυλευθέντος λέοντος δέρμα, ὅπλον δὲ δόρυ σιδήρῳ λαμπρὸν, καὶ ἀκόντιον (5), καὶ ψυχὴ παντὸς ὅπλου προφερεστέρα. Ὡς δὲ τοῦ νέμους εἴσω γεγόνει, καὶ πεφονευμένα τὰ σώματα ἑωράκει, καὶ τὸν νικητὴν ἐχθρὸν ἐπὶ τούτοις πολυπλέθρου (6) μὲν ὁλκοῦ, ἡμαγμένῃ δὲ γλώσσῃ τὰ ταλαίπωρα περιλείχοντα σώματα, « Ἢ τιμωρὸς ὑμῖν » εἶπεν « ἔσομαι τοῦ θανάτου, » πιστότατα σώματα, ἢ κοινωνός. » Εἶπε, καὶ τῇ δεξιᾷ

(1) A, ἐξαπιναίος. B, ἐξαπιναίως.
(2) Κύκλους forsan, vel σπείρας συνεστραμμένας, vel ἑλίσσεται, ni cum τῷ ἑλίσσει subaudiatur ἑαυτόν.
(3) A, σκεποίης. B, σκοπείης.
(4) Codex A, Φοῖβος.
(5) A, σκυλευθέντος καὶ ἀκόντιον, mediis omissis.
(6) Codices, πολυπρέθρου, permutatione perpetua τοῦ λ et τοῦ ρ, jam notata p. 4. Infra ad v. 277, pro γραώδη, B exhibet γλαώδη, cum notula, ἴσως γραώδη.

μυλίτην ἔλαβε λίθον, καὶ μέγαν μεγάλῳ ἀφῆκεν ὠθισμῷ. Ἐκείνου μὲν οὖν τῇ βολῇ (1) καὶ ὑψηλὰ τείχη πύργοις αὐτοῖς ἐδονήθησαν ἄν (2), ὁ δὲ δράκων ἄτρωτος (3) ἔμεινεν (4). Ταῖς γὰρ τοῦ θώρακος φολίσιν ἐπικουρούμενος καὶ τῇ τῆς μελαναυγοῦς λεβηρίδος ἀντιτυπίᾳ, τὰς ἰσχυρὰς τῷ δέρματι βολὰς διωθεῖτο. Οὐ μέντοι τῇ γε αὐτῇ ἀντιτυπίᾳ καὶ τοῦ ἀκοντίου (5) κρείττων ἐφάνη· τοῦτο δ', ἐν μέσῃ τῇ καμπῇ τῆς ἀκάνθης (6) παρανυγείσης παγὲν, ἔστη, καὶ σύμπας ὁ σίδηρος μέχρι τῶν ἐγκάτων κατέδυ. Ὁ δὲ, χαλεπήνας τῷ ἄλγει, περιήγαγεν ἐπὶ τῶν νώτων τὴν κεφαλὴν, καὶ, τὴν πληγὴν ἰδὼν, τὸ παγὲν

(1) Codices, βουλῇ. Et nihil hac harum vocum, βουλὴ, βολὴ, permutatione frequentius. Sic Philostrato Her. p. 547, restitui βολὰς loco editi βουλάς. Cf. quæ notavi ad Nicetam Eugen. p. 211.

(2) B caret τῶ ἄν.

(3) Codices, ἄντρῳ, absurde. Latina: « serpens *sine vulnere* » mansit. » Reposui quod scripsit vel voluit scribere Planudes.

(4) B, ἔμεινε. Facile feretur ν ἐφελκυστικὸν, etiam ante consonantem literam, præcipue in fine sententiæ. Brunckius, ad Acharn. 35, præfractius asserit sic non posse scribi, quem confutant infinita omnium codicum loca: vide quæ monui supra p. 9, et ad Philostr. p. 346; ad Eunap. p. 464; collatis Wagner. ad Alciphr. III, 58; Villoison. Epist. III, de Inscript. Rosett. p. 53. Supra p. 93, ad v. 10, A, ἀνεῖλε.

(5) Cod. A, λεβηρίδος ἀντιτυπίᾳ καὶ τοῦ ἀκοντίου, mediis omissis.

(6) Sic codices, non ἀκάνθας, ut et infra ad vers. 672. Atque habent παρανοιγείσης, quod mutavi. Sed vel cum mutatione latinum *lentæ* non exprimitur; quod si diligenter vertere voluisset Planudes, τῆς ὑγρᾶς ἀκάνθας scribere debuisset. Non capiebant hunc vocis ὑγρὸς sensum belluli e nostratibus interpretes in Pindarica aquilæ descriptione, quæ ὑγρὸν νῶτον dormiens αἰωρεῖ. Chabanonus enim vertit, *Son dos humide se soulève;* Ginus, *Une douce moiteur lisse ses plumes;* Vauvillerius, qui tamen in nota ὑγρὸν apte vertit *lentum,* in textu inepte, *Son dos énervé par la volupté s'abaisse ou s'élève:* recentissimus alius siluit prudentior. Sensum apte aperuit Villebrun. ad Hippocr. Aphor. p. 369. De τῶ ὑγρὸς hac significatione notavi ad Aristæn. I, I.

ἀκόντιον ἔδακε, καὶ τοῦτο κατὰ πᾶν μέρος ἀπλέτῳ βίᾳ κατάξας, μόλις τῶν νώτων ἐξήρπασεν· ὁ δὲ σίδηρος τοῖς ὀστοῖς δῆτα προσέσχετο. Τότε τοίνυν, ἐξ αἰτίας (1) προσφάτου τοῖς συνήθεσι θύμοις προσχωρησάσης, ὁ φάρυγξ ἐξωγκώθη (2), πλησθεισῶν τῶν φλεβῶν, καὶ λευκὸς ἀφρὸς τὸ λοιμῶδες περιέῤῥαινε χάσμα, ἥ τε γῆ, σαρουμένη ταῖς φολίσιν, ἠχεῖ, καὶ τὸ τοῦ στυγίου στόματος μέλαν ἐξιὸν ἆσθμα μολυνομέναις ταῖς βοτάναις (3) λυμαίνεται. Αὐτὸς δὲ νῦν μὲν, ἀμέτρητον κύκλον ταῖς σπείραις ποιῶν, περιελίσσεται· ἔστι δ' ὅτε μακροῦ εὐθύτερος ξύλου (4) γίνεται· νῦν δ', ὥσπερ συγκροτούμενος ποταμὸς ὄμβροις, μεγάλη φέρεται ῥύμῃ, καὶ τὴν ἀνθισταμένην λόχμην συνταράττει τῷ στήθει. Ὑπεξέστη τούτοις ὁ Ἀγηνορίδης μικρὸν, καὶ τῇ λεοντῇ τὰς ἐφόδους ὑφίσταται, καὶ τὸ δεινῶς ἐπικείμενον ἀναστέλλει στόμα, τὸ δέρμα (5) προβεβλημένος. Ὁ δὲ μαίνεται, καὶ τηνάλλως σκληρῷ σιδήρῳ

(1) Græca non conveniunt cum latinis, « postquam solitas accessit » ad iras Plaga recens. » Habuitne interpres *causa* pro *plaga?* Vel, quod verius esse puto, αἰτία more recentiorum, verbi gratia Scriptorum Rei Accipitrariæ, ipsi valet idem τῷ νόσος. Sic latini medici recentiores τῷ *causa* utuntur. Macer, I, II: «In multis *causis* » usus medicamine porri Dicitur » Hippocrates, medicinæ maximus auctor. » Cf. Bernard. ad Demetr. Pepagom. cap. XVI. Et ἀφορμὴ, πρόφασις, pro morbo dicuntur : vide quæ notavi ad Eunap. p. 573. Statim A omisit τοῖς : atque habent codices προσχωρήσαντος, quod mutavi.

(2) A, ἐξεγκώθη. B, ἐξογκώθη.

(3) Planudes in codice habuit *herbas*, non *auras*. Supra codices ἐξιών· sed in B correctio facta ab ipso librario fuit.

(4) Addidi ξύλου male a librariis omissum. Ovidius : « longa » *trabe* rectior. »

(5) Latina « *cuspide* protensa » aliter legebat Planudes, vel suo auctori parere noluit ; male : nam quod sequitur τῷ σκληρῷ σιδήρῳ cum τῷ δέρμα non convenit. Debebat scripsisse, τὸ ἔγχος προβεβλ.

πληγὰς δίδωσιν, ἐπί τε τῆς αἰχμῆς πήγνυσι τοὺς ὀδόντας. Ἤδη τε τῆς ἰοβόλου ῥεῖν ὑπερώης ἤρξατο λύθρος, καὶ τὰς χλοερὰς τῷ ῥαντισμῷ κατεχρώννυ βοτάνας· ἀλλὰ κοῦφον ἦν τὸ τραῦμα· καὶ γὰρ τῆς βολῆς ἀνεῖλκεν ἑαυτὸν, καὶ τὸν αὐχένα πληττόμενον ἀνέφερεν εἰς τοὐπίσω, τήν τε πληγὴν ὑποχωρῶν ἐνεργὸν (1) εἶργε γενέσθαι, καὶ περελθεῖν ἐπὶ πλέον οὐ συνεχώρει, μέχρις Ἀγηνορείδης τὸν σίδηρον ἐσαραχθέντα τῷ φάρυγγι εἰς τέλος ἐπισπέρχων εἰσώθησεν, ἔνθαπερ ἐπὶ πόδα ἀναχωροῦντι τῷ δράκοντι δρῦς ἀντέστη, καὶ ἡ κεφαλὴ αὐτῷ δένδρῳ περιεπάρη. Τῷ δέ γε βάρει τοῦ δράκοντος ἐκυρτώθη τὸ δένδρον, καὶ ἔστενε, τῷ τῆς οὐρᾶς ἄκρῳ τῶν οἰκείων κλάδων μαστιζομένων. Τοῦ γε μὴν ἀειστέως (2) τὸ μῆκος καταμανθάνοντος τοῦ ἡττηθέντος ἐχθροῦ, φωνὴ ἐξαίφνης ἠκούσθη, πόθεν μέντοι οὐκ ἦν ἐκ τοῦ προχείρου γνώσκειν· ἠκούσθη δ' οὖν [illegible]

Κάδμε Ἀγηνορείδη, τί ποτε κτανθέντα δράκοντα
Λεύσσεις; Καὶ σὺ δ' ὄφις δερχθήσεαι ὕστερον αὖτις.

Ὁ μὲν οὖν ἐπὶ μακρὸν ἔκθαμβος ἅμα ταῖς φρεσὶ καὶ τὴν χροιὰν ἀπολώλεκε, καὶ ψυχρῷ φόβῳ αἱ τρίχες ἔφριξαν· ἰδοῦ δὲ καὶ ἡ τοῦ ἀνδρὸς ἡγεμονὶς Παλλὰς, τῆς οὐρανίας αὔρας διολισθήσασα, πάρεστι, καὶ κελεύει νεωθείσῃ τῇ γῇ τοὺς δρακοντείους ὀδόντας ὑποθεῖναι, δήμου μέλλοντος σπέρματα. Ὁ δ' εἴκει, καὶ, ἀρότρῳ πιεσθέντι ἀνοίξας αὔλακας, σπείρει κατὰ γῆς τοὺς κελευσθέντας ὀδόντας, ἀνθρώπων δὴ σπέρ-

(1) Codd. ambo, male, ἐνεργῶν. (2) Codices exhibent ἀειστέος.

ματα. Ἐντεῦθεν, μεῖζον πίστεως, οἱ βῶλοι κινεῖσθαι ἤρξαντο, καὶ πρώτη μὲν φάλαγξ ἐκ τῆς αὔλακος ἀνεφάνη, δόρατα (1)· αὐτίκα δ' ἔπειτα κράνη λόφοις νεύοντα ποικίλοις, αὐτίκα δ' αὖθις ὦμοι, στέρνα τε, καὶ ὅπλοις βαρυνόμεναι χεῖρες ἐπανεστήκασι· καὶ λήϊον ἀνδρῶν ἡδρύνθη κατάφρακτον. Οὕτως, αἰρομένων ἐν τοῖς πανδήμοις θεάτροις τῶν αὐλαιῶν, ἐγείρεσθαι εἰώθασιν αἱ σημαῖαι (2), καὶ πρῶτα μὲν δεικνύναι τὰ πρόσωπα, τὰ λοιπὰ δὲ κατὰ μικρὸν, ἡσυχῆ τε καὶ κατὰ συνέχειαν ἐξαιρόμεναι, ὅλαι φαίνονται, καὶ τιθέασι τοὺς πόδας ἐν ἄκρῳ τῷ λώματι. Ὁ δὲ δὴ Κάδμος, τῷ καινῷ καταπλαγεὶς ἐχθρῷ, ἕτοιμος ἐγίνετο λαμβάνειν ὅπλα· εἷς δέ τις τοῦ δήμου τοῦ ἐκ γῆς ἀναδοθέντος ἀνέκραγε· « Μὴ » λάμβανε, μηδὲ σαυτὸν ἐμφυλίοις (3) πολέμοις πα- » ράβαλλε. » Καὶ οὕτως ἕνα τῶν γηγενῶν ἀδελφῶν ἐγγύθεν στεγανῷ (4) παίει ξίφει, ἀκοντίῳ δὲ πόρρωθεν αὐτὸς πίπτει. Ἀλλά γε δὴ καὶ οὗτος, ὃς τοῦτον θανάτῳ δέδωκεν, οὐκ ἐπὶ πλέον ἔζησεν αὐτοῦ· ἐκπνεῖ δ'

(1) Ovidius : « Primaque de » sulcis *acies* apparuit hastæ. » Mirus Planudis lapsus, qui *acies* esse credidit pro *agmen*, et *hastæ* in recto plurali positum. Vertendum : καὶ πρώτη μὲν (vel ἄκρα μὲν) αἰχμὴ δόρατος ἐκ τῆς αὔλακος ἀνεφάνη.

(2) Glossa in B, ὅρα σημαίας. Ovidianum *signa* (*statuas* nempe) male reddidit. Nam σημαῖαι sunt *signa* quidem, sed militaria, vexilla. Herodianus in Epimerismis, σημαία, τὸ φλάμουλον: ubi confer quæ adposui. In Marmore Ancyrano græco legitur τὰς σημέας, quod Sancto-Crucius in Memoriis Acad. Inscription. t. XLVII, H. p. 96, ait esse *terme du dialecte Galatique pour* τὰ σημεῖα. Bene vidit Oberlinus (ad Tacit. t. IV, p. 328, in hoc Bibliothecæ latinæ Syntagmate Lemariano) σημέας esse pro σημαίας; et σημαία est vox Ἑλληνικὴ, non Γαλατικὴ, a σημεῖον detorta. Jam in hac voce erravit Planud., *signum*, nempe *statuam*, τέρας interpretatus : conf. p. 88.

(3) B, ἐμφύλλοις.

(4) A, σπφανῷ.

εὐθὺς ἣν ἀρτίως ἀναπέπνευκεν αὔραν. Ὑποδείγματί τε ἴσῳ μαίνεται σύμπας ὁ δῆμος, καὶ τῷ ἰδίῳ πολέμῳ πίπτουσι δι' ἀμοιβαίων τραυμάτων ἐξαπίνης οἱ ἀδελφοί. Ἤδη τε οὖν ἡ βραχέος βίου διάστημα κληρωσαμένη νεολαία αἱματωθεῖσαν τὴν μητέρα θερμῷ (1) πρηνεῖς πίπτοντες ἔτυπτον στήθει, πέντε μόνων περιγενομένων, ὧν εἷς ἦν Ἐχίων. Οὗτος γὰρ, κατὰ γῆς ῥίψας τὰ ὅπλα παραινέσει τῆς Τριτωνίδος, τῆς ἐκ τῶν ἀδελφῶν εἰρήνης πίστιν ᾐτήσατό τε καὶ ἔδωκε. Τούτους ἔσχε τοῦ ἔργου συμπράκτορας ὁ Σιδώνιος ξένος, ἡνίκα τὴν κελευσθεῖσαν ταῖς Φοιβείαις κληδόσι πόλιν ἀνίστη.

Ἤδη μὲν οὖν ἔστησαν αἱ Θῆβαι· ἤδη δὲ, Κάδμε, οἷός τ' ἦσθα τῇ ὑπερορίᾳ δοκεῖν εὐδαίμων· κηδεσταὶ γάρ σοι Ἄρης καὶ Ἀφροδίτη κατέστησαν, οἷς πρόσθες καὶ γένος ἐκ τοιᾶσδε συζύγου, τόσους υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ ἐγγόνους, τῆς τύχης ἐνέχυρα φίλτατα (2), καὶ τούτους ἤδη νεανίας. Ἀλλ', ὡς ἔοικεν, ἀεὶ τὴν ἐσχάτην ἡμέραν ἐκδέχεσθαι χρεὼν ἄνθρωπον ὄντα, καὶ μακάριον οὐδένα πρὸ τελευτῆς καὶ τῆς ὑστάτης ἀναπνοῆς χρὴ λέγειν. Πρώτη γάρ σοι θρήνων ἀφορμὴ, Κάδμε, γέγονεν ἐν τοσοῖσδε δεξιώμασι

(1) In codice Planudes suo habuit *tepido plangebant*, non *trepido*. *Plangebant*, quod bene vertit ἔτυπτον, *trepido* aptius jungitur quam *tepido*.

(2) Latina *pignora cara* male vertit. Poterat simpliciter scribere τὰ φίλτατα, et bonum fidelemque egisset interpretem. Etenim τὰ φίλτατα Græcis id ipsum est quod Latini *pignora cara* vocant. Clytæmnestra Iphigeniam vocat τὰ φίλτατα; Agamemnon ait se ἐπὶ τοῖς φιλτάτοις τέχνας πορίζειν; Jocasta ἐν τοῖς φιλτάτοις jacet, inter filios nempe mortuos moritura. Confer Valckenarium ad Euripidis Phœnissas 437; 1477; Hœpfnerum ad Iphigeniam Aulidensem 458.

τῆς τύχης, ὁ θυγατρίδους, καὶ κέρα ἀλλότρια τῷ ἐκείνου προσφύντα μετώπῳ, καὶ ὑμεῖς, ὦ κύνες, οἱ τοῦ δεσποτικοῦ αἵματος ἄδην πιόντες. Εἰ μέντοι καλῶς (1) ζητοίης, πταῖσμα τύχης ἐν ἐκείνῳ, καὶ οὐχ ἑκούσιον εὑρήσεις ἁμάρτημα· τίνα γὰρ ἁμαρτίαν εἶχεν ἡ πλάνη;

Ὄρος ἦν διαφόρων θηρῶν φόνῳ μεμολυσμένον (2)· καὶ ἡμέρας ἤδη τὸ μεσαίτατον τὰς τῶν σωμάτων συνέστειλε σκιάς, καὶ ἥλιος ἐκ τῶν ἴσων ἑκατέρου καμπτῆρος ἀφεστήκει. Ὁ δὲ νεανίας τοὺς κοινωνοὺς τῶν ἔργων δι' ἀβάτων φωλεῶν ἀλωμένους εὐμενεῖ στόματι ἀσθμαίνων δὴ (3) συναθροίζει, « Τὰ λῖνα

(1) B, καλῆς, et ad marginem, ἴσως καλῶς.

(2) Codices, μεμολυσμένων.

(3) Ovidius, « juvenis Hyantius. » Quum Actæon non pertinuerit ad Hyantas, gentem Bœotiam quæ circa Alalcomeniam habitabat, *Hyantius* hic est simpliciter pro *Bœotius* positum : cf. Pined. ad Stephani Byz. Ὕαντες; Oberlin. ad Vibium, p. 219; Claver. ad Apollod. p. 363; Etym. M. Quod qui ignorabat Planudes, nec se ab hac voce bene expediens, et nescio qua cum verbo *hiare* similitudine deceptus, scripsit ἀσθμαίνων δὴ, nempe *qui præ æstu et nimia defatigatione anhelabat hiante ore.* Agri *Hyantei* in versu 183 Thebaïdos primæ (« Cadmus Exul Hyan- » teos invenit regna per agros ») illi homini fuissent squalentes agri et sitientes fissurisque hiantes, quum sint agri ab antiquis Hyantibus inculti. Vetus Scholiastes, Lactantius vulgo dictus, Thebas Hyanteas fuisse vocatas ait a Nympha quæ illic colitur, vel a satis Serpentis dentibus : hæc ratio est ineptissima; illa caret auctoritate. Ab interprete qui vertit, Marollio præeunte, *les campagnes arrosées par l'Hyante,* doceri velim unde flumen noverit *Hyantem.* Simon, quidem, ille qui nuper Martiali versione pessima sibique nocuit, pro latinis XII, 3, « Clarus *Hyanteæ* Stella sititor aquæ, » nec bene descriptis, hæc nobis apposuit gallica, *Stella qui se désaltère dans la fontaine d'Ianthis,* ipse hoc fonte labra non proluens Hyanteo. Notabo simul virum, cetera diligentissimum, qui *Hyanteus* et *Hyantius* vertit *d'Actéon ;* unde aqua illa *Hyantea,* et Aganippe *Hyantea* Ovidii, M. v, 312, fiet *l'eau d'Actéon* et *l'Aganippe*

» μὲν », λέγων « ἑταῖροι, καὶ ὅστις ἡμῖν (1) σίδηρος » τῷ τῶν θηρῶν λέλουται λύθρῳ, καὶ τῆς τύχης ἅλις » ἥδ' ἔσχεν ἡ ἡμέρα· τῇ δ' ἐπιούσῃ, ἐπειδὰν ἡ » ἠὼς ἐπὶ κροκοβαφῶν (2) φερομένη τῶν δίφρων τὸ φῶς » ἐπαναγάγῃ, ἀναληψόμεθα τὸ προκείμενον ἔργον. » Νῦν δ' ὁ Φοῖβος ἑκατέρας γῆς τὸ ἴσον ἀφίσταται, » καὶ ταῖς τῶν ἀτμῶν ἀνιμήσεσι τὴν γῆν διαῤῥήσσει. » Στῆτε τὸ νῦν ἔχον τοῦ πόνου, τά τε πολύπλοκα » ἄρατε λῖνα (3). » Εἶπε, καὶ οἱ ἄνδρες τὰ κελευσμένα ποιοῦσι, καὶ τὸν μόχθον διαλιμπάνουσιν.

Ἦν δέ τις κοιλὰς πεύκαις καὶ ὀξείᾳ κυπαρίσσῳ κατάκομος, τοὔνομα Γαργαφία, ἱερὰ τῆς εὐζώνου Ἀρτέμιδος· ἧς πρὸς ταῖς ἐσχατιαῖς ἀνακεχωρηκός ἐστι συνηρεφὲς ἄντρον, τέχνῃ μὲν ἐκπεπονημένον οὐδεμιᾷ· ἀτὰρ ἡ φύσις τῷ καθ' αὑτὴν διαπεφυκότι τὴν τέχνην αὐτὴν ἐμιμήσατο. Καὶ γὰρ κισσήρει καὶ κούφοις πώροις (4) αὐτοφυῆ περιηγάγετο στοάν. Πηγὴ

d'Actéon; quod nec bene conveniet *Hyanteo* Iolao Ovidii, M. VIII, 310. Eruditius se gessit Popius in loco Thebaïdos vertendo : *Cadmus.... : fated in Bœotian fields to found A rising empire on a foreign ground.* Etymologus M. ait Bœotos Ὕαντας fuisse dictos διὰ τὸ χοιρώδεις εἶναι, inepte, ut solet scriptor ille.

(1) A, ἡμῖν in ὑμῖν mutatum. B, ὑμῖν, et supra, a prima manu, ἡμῖν. Hoc prætuli. Infra ad v. 330, pro ὑμᾶς, A male ἡμᾶς: et ad 448, A et B male ὑμᾶς.

(2) A, κρομοβαφῶν.

(3) Codices hic et supra, λῖνα: sed λίνα melius foret.

(4) Ovidius, *levibus tophis.* In codice utroque post κούφοις est lacunula. Planudes vocem *tophis* vertere non potuit, et omisit, significans tamen ingenue se fuisse versurum, si potuisset. Probabili lacunam implevi supplemento. Vox a πῶρος derivata, πώρωσις, Etym. M. restituenda, in Ἄπεγκλος. Ἄπεγκλος, ait, ἄπιστος (lege ἄπειστος) καὶ ἀναίσθητος, ὁ μήτε παραινέσει, μήτε [φόβῳ] τὴν πήρωσιν (lege πώρωσιν) καὶ τὸ τοῦ ἤθους σκληρὸν τεγγόμενος. Emendationes plane firmantur Lexicis apud Ruhnken. ad Tim. p. 249, quæ Etymologus exscripsisse ad verbum videtur, omissa tamen

δέ οἱ ἐκ δεξιῶν κελαρύζει, λεπτῷ τε ὕδατι διαφανεστάτη, καὶ λώματι χλοηφόρῳ τὰς σεσηρυίας ὄχθας περιεζωσμένη· ὅθιπερ ἡ τῶν δρυμῶν θεὰ κάμνουσα τῇ θηροφονίᾳ τὰ παρθενικὰ μέλη καθαρῷ ῥείθρῳ λούειν εἰώθει. Τοῦτο τοίνυν ὑπελθοῦσα μιᾷ τῶν ὁπλοφόρων Νυμφῶν τὸ ἀκόντιον παραδέδωκε, τήν τε φαρέτραν καὶ τὸ τόξον ἀνειμένον· ἄλλη δὲ, τὴν ἐσθῆτα τῆς θεᾶς ἀποδυομένης, τοὺς πήχεις ὑπέτεινε· δύο δὲ τὰς ἐνδρομίδας τῶν ποδῶν ὑπολύουσιν· ἡ δ' ἐκείνων ἐμπειροτέρα Ἰσμηνὶς Κροκάλη κατὰ τοῦ τραχήλου διεσκεδασμένους τοὺς βοστρύχους εἰς δεσμὸν ἕνα συνάγει, εἰ καὶ τὰ μάλιστά γε αὐτὴ περιφοιτᾷ λυσιέθειρα. Ἀναλαμβάνουσι τοίνυν ὕδωρ Νύμφη (1) καὶ Ὑάλη, καὶ Ῥανὶς, καὶ Ψεκὰς, καὶ Φιάλη, καὶ εὐρυχώροις προχόοις (2) ἐγχέουσιν. Ἐν ὅσῳ δὴ τοῖς εἰωθόσιν ὕδασιν ἡ Τιτανὶς ἐκεῖ λούεται, ἰδοὺ καὶ ὁ τοῦ Κάδμου θυγατριδοῦς, μέρος τι τῶν καμάτων διαφέρων, δι' ἀγνώστου νέμους πλάνησι πορείαις ἀλώμενος, ἀφίκετο καὶ κατὰ τὴν λόχμην· οὕτω γὰρ ἔφερον ἐκεῖνον αἱ Μοῖραι. Τοῦτον δ' εἰς τὸ περικλυζόμενον ἄντρον ὑπὸ τῆς πηγῆς εἰσελθόντα ὡς εἶδον αἱ Νύμφαι,

voce φόβῳ, cujus defectum τῷ ἀπειλῇ Sylburgius supplere voluit. Miror Arnaldum Lectt. Gr. p. 25, hoc loco usum, ad hæc menda non offendisse. In Lexico Rhetorico Bekk. Anecd. p. 458, 13, ἄπιστος in ἄπυστος mutetur. Ibidem ἄπυγκλος dicitur σκληρὸς ὢν ὡς ἡ πέτρα, quod et ad τὸ πώρωσις facit stabiliendum.

(1) Habuit in codice *Nymphe*. Nunc legimus *Nephele*. Mox scripsi καὶ Ῥανὶς pro codicum lectione κερανίς. Errorem similitudo soni τοῦ αι et τοῦ ε peperit. Nihil frequentius. Ovidius: *Rhanisque*.

(2) A, προχώροις. B, προχώοις. Forma, quam reposui, videtur ex optimo Ravennate libro Nubibus danda v. 237. In Ione v. 435, πρόχουσιν malum esse puto, et cum Barnesio placet magis προχόοισιν.

γυμνὰ τὰ ἑαυτῶν ἐπλήξαντο στέρνα, καὶ αἰφνιδίων ὀλολυγμῶν ἅπαν τὸ νέμος ἐπλήρωσαν, καὶ περιχυθεῖσαι τὴν Ἄρτεμιν τοῖς ἑαυτῶν ἔσκεπον σώμασιν· ὑψηλοτέρα δ᾽ ὅμως ἁπασῶν ἦν ἡ θεὰ, καὶ μέχρι τραχήλου πασῶν ὑπερεῖχεν. Οἷον δ᾽ ἐν ταῖς νεφέλαις εἴωθε χρῶμα γίνεσθαι βαπτομέναις (1) ὑπὸ τῆς κατὰ πρόσωπον ἡλίου βολῆς, ἢ τῇ πορφυρᾷ ἕῳ, τοιοῦτον καὶ τῷ προσώπῳ γέγονε τῆς Ἀρτέμιδος ἐκτὸς ἐσθῆτος ὀφθείσης. Ἡ δ᾽, εἰ καὶ τὰ μάλιστα τῷ τῆς ἑταιρείας περιεστοιχίσθη χορῷ, κατὰ πλευρὰν ὅμως λέχριος ἔστη, καὶ τὴν ὄψιν ἔστρεψεν (2) εἰς τοὐπίσω, καὶ ἤθελεν ἕτοιμα φέρειν τὰ βέλη· ὃ δ᾽ οὖν εἶχεν ὕδωρ ἀρυσαμένη (3) τῆς ἀνδρώας κατεσκέδασεν ὄψεως, καὶ τὴν κεφαλὴν ἀμυντηρίοις ὕδασι καταῤῥαίνουσα, καὶ τὰ ῥήματα τάδε προσέθετο τοῦ μέλλοντος ὀλέθρου προάγγελα· « Νῦν σοι ἔξεστι διηγεῖσθαι ἰδεῖν με » θοιμάτιον ἀποδυσαμένην, εἰ ἄρα διηγεῖσθαι δυ- » νήσῃ. » Πλέον οὐδὲν φθεγξαμένη τῇ βραχείσῃ (4) δίδωσι κεφαλῇ μακροβίου ἐλάφου κέρα· δίδωσι τῷ αὐχένι διάστημα, καὶ πρὸς ἄκρον ὀξύνει τὰ ὦτα· σὺν ποσί τε χεῖρας, καὶ σὺν μακραῖς κνήμαις τοὺς πήχεις μεταβάλλει· καὶ δορᾷ τὸ σῶμα περισκέπει καταστίκτῳ. Προσετέθη δὴ καὶ δέος, καὶ φεύγει ὁ Ἀκταιώνιος (5) ἥρως, καὶ ἑαυτὸν οὕτω ταχὺν ἐν αὐτῷ

(1) Codices, βλαπτομέναις: quod mutavi. Simile mendum supra vidimus p. 53. Infra ad XII, 131, codex male pro βλαπτόμενον exhibet βαπτόμενον.

(2) B, ἔστρεφεν, et ad marg. γράφ. ἔστρεψεν.

(3) Codices ambo, ἀῤῥυσαμένη.

(4) Codices, βραχίσῃ.

(5) Ovidius, *Autonoeïus heros.* Absurde Planudes vocem, quam non intelligebat, mutavit. Corrigat lector, Αὐτονοήϊος. Actæon Autonoës filius fuit.

θαυμάζει τῷ δρόμῳ. Τὰ δὲ κέρα καὶ τὴν ὄψιν ἐν τοῖς ὕδασι κατοπτεύσας « Οἴμοι, τάλας! » ἔμελλε λέγειν, φωνὴ δέ οἱ οὐδὲ μία τις εἵπετο· ἐστέναξε γοῦν, καὶ ἀντὶ φωνῆς τοῦτο γέγονε· καὶ δάκρυα τὴν ἀλλοτρίαν ὄψιν κατέσταζον· μόνος δ' ὁ ἀρχαῖος συνέμεινε νοῦς. Τί ποτ' οὖν δράσειε; πότερον ἀναζητήσειεν ἂν τὸν οἶκον καὶ τὰς βασιλικὰς στέγας, ἢ κατὰ τὸν δρυμὸν κρύπτοιτο; φόβος μὲν τοῦτο, αἰσχύνη δὲ ἀνέστειλεν (1) ἐκεῖνο. Ταλαντευόμενον δὴ τὴν γνώμην εἶδον οἱ κύνες. Καὶ πρῶτος ὁ Μελάμπους, καὶ ὁ ἀγχίνους Ἰχνοβάτης σύνθημα ταῖς ὑλακαῖς ἔδωσαν· Κνώσσιος μὲν ὁ Ἰχνοβάτης, ὁ δὲ Μελάμπους Σπαρτιάτης τὸ γένος. Ἐντεῦθεν δὴ συῤῥέουσιν οἱ λοιποὶ κούφης αὔρας ὀξύτερον, Παμφάγος καὶ Δορκεὺς καὶ Ὀρείβασος, Ἀρκάδες πάντες, Νεβροφόνος (2) τε ῥωμαλέος, καὶ χαλεπὸς σὺν Λαίλαπι Θήρων, καὶ ποσὶ Πτερέλας καὶ ῥισὶ χρήσιμος Ἄγρη, Ὑλαῖός (3) τε δεινὸς ἀρτίως ὑπὸ μονίου πεπληγμένος, καὶ ἐκ λύκου συλληφθεῖσα Νάπη, καὶ τοῖς θρέμμασιν ἑπομένη Ποιμενὶς, τέκνοις τε συνοῦσα δυσὶν Ἅρπυια, καὶ λίσπας φέρων ἴξῦς Σικυώνιος Λάγδων (4), καὶ Δρομὰς, καὶ Καναχὶς (5), Δικτή (6) τε καὶ Τίγρις, καὶ Ἄλκη, καὶ χιονιάδης Λεύκων, καὶ λάχνης σκοτεινῆς Ἄσβολος (7), στεῤῥόταλός τε Λείχων, καὶ τὸν δρόμον εὔτονος Ἀελλὰ (8), καὶ

(1) Codex B habet ἀνέστελλεν.

(2) Codices, νευροφόνος, permutatione solenni. Cf. p. 57.

(3) B, ὁ λαῖος. Ovid., *Hylæus.*

(4) Ovidius, *Ladon.*

(5) B, καναχὴς. Ovid., *Canace.*

(6) B, Δικτήνη. A, Δικτὴ, quod est vicinius Ovidiano *Sticte*. Vera lectio fuerit Στικτὴ vel Στίκτη.

(7) B, λαχνης σκοτεινὴ Ἄσβ. Ovidius: « Et niveis Leucon et villis » Asbolus atris. » Legit forsan Planudes *niveus*, et sic scripserit, puto, χιονώδης.

(8) Ovidius, *Aello.* Et Noster forte scripserat Ἀελλώ.

Θοὸς, καὶ ταχὺς Κυπρείων ἅμα μητρὶ Λυκίσκῃ (1), καὶ μέλαν μέτωπον μέσῳ λευκῷ κεχρωσμένος Ἅρπαλος, καὶ Μελανεὺς, καὶ ἀμφιλαφὴς τὴν τρίχα Λάχνη, καὶ πατρὶ μὲν Δικταίῳ, μητρὶ δὲ Λακαίνῃ γεννηθέντες, Λάβρος καὶ Ἀγριόδους, καὶ ὀξυβόας Ὑλάκτωρ, καὶ οὓς καταλέγειν ἐργῶδες. Τούτων τὸ ἄθροισμα, τῷ τῆς θήρας ἔρωτι, διὰ σκοπέλων, διὰ κρημνῶν καὶ πετρῶν πορείας ἀμοιρουσῶν, καὶ ᾗ δυσχερὴς, καὶ ᾗ μηδεμία ἐστὶν ὁδὸς, ἕπονται. Ὁ δὲ φεύγει δι᾽ ὧν πολλάκις τόπων ἐδίωξε. Φεῦ! τοὺς αὐτὸς αὐτοῦ φεύγει δούλους. Καὶ ἤθελε φωνῆσαι (2), « Ἀκταίων ἐγώ » εἰμι· τὸν ὑμέτερον δεσπότην γνωρίσατε· » ἀλλ᾽ ὁ νοῦς ῥημάτων ἐσπάνιζεν. Ἀντηχεῖ δὲ ταῖς ὑλακαῖς ὁ ἀήρ. Πρῶτα μὲν οὖν ὁ Μελαγχαίτης κατὰ τῶν νώτων (3) εἰργάσατο τραύματα, τούτῳ δ᾽ ἑπομένως ὁ Θηριδάμας· ὁ δ᾽ Ὀρεσίτροφος τοῖς ἄρθροις ἐνέφυ. Βράδιον μὲν οὖν ἐξήεσαν, ἀλλὰ διὰ τῶν ἐπικρήμνων τοῦ ὄρους ἐπιτομωτέρα γέγονεν ἡ ὁδός. Ἐκείνων γε μὴν τὸν δεσπότην κατεχόντων, τὸ λοιπὸν συνέρχεται σύστημα, καὶ προσάγει τοὺς ὀδόντας τῷ σώματι (4). Ἤδη μὲν οὖν τόπος ἐνέδει τοῖς τραύμασιν· ὁ δὲ στένει, καὶ ἦχον, εἰ καὶ μὴ ἀνθρώπου, ὃν δὲ τέως ἀναδοῦναι

(1) Ovidius: « et Cyprio velox » cum fratre Lycisce. » Planudes *Cyprio* habuit pro nominativo (*Cyprio, onis*), et pro *fratre* legisse videtur *matre*. Codd. λυκίσσῃ, quod e latino *Lycisce*, male pronuntiato, ortum est. Ad latinorum mentem verte: καὶ Κυπρίῳ ἅμα ἀδελφῷ Λυκίσκῃ.

(2) Codices, φωνῆ. Scripsi φωνῆσαι, re jubente. Mox A, ἀντηχεῖ, qui et supra (monere non memineram) exhibuit, ἕποντο.

(3) A, τὸν νῶτον: non rara synchysi τῶν ω et ο. Supra p. 7, penult. A habuit μετωπόρου. Infra ad ỳ. 534, codd. male ὅσθ᾽ pro ὥσθ᾽.

(4) A, στόματι. Et sic infra peccat ad ỳ. 249.

δύναιτ' ἂν ἔλαφος (1), ἔχει, καὶ γοερῶν κωκυμάτων τὰς συνήθεις δειράδας πληροῖ. Ὀκλάσας δὲ τὰ γόνατα, καὶ ἐοικὼς ἱκετεύοντι, σιωπῇ τὸ πρόσωπον, οἷα δὴ χεῖρας, περιφέρει. Οἵ γε μὴν ἑταῖροι ἀγνοοῦντες τὸ ὀξὺ ταῖς εἰωθυίαις ὑλακαῖς τάγμα διερεθίζουσι, καὶ ζητοῦσι τοῖς ὀφθαλμοῖς τὸν Ἀκταίωνα, καὶ οἷάπερ ἀπόντα ἐπτοημένως καλοῦσι δὴ τὸν Ἀκταίωνα· ὁ δὲ πρὸς τοὔνομα τὴν κεφαλὴν ἀναφέρει (2). Οἱ δ' ὡς ἀπόντι μέμφονται καὶ ἀμελοῦντι τοῦ τὴν προσαγγελμένην θήραν εἰς ὄψιν λαβεῖν· ἀλλ' ἐκεῖνος ηὔχετο μὲν ἀπεῖναι, παρῆν δὲ, καὶ ἤθελε βλέπειν, οὐ μὴν καὶ αἰσθάνεσθαι τῶν χαλεπῶν τῶν ἑαυτοῦ κυνῶν ἔργων. Οἱ δ' οὖν κύνες πάντοθεν περιΐστανται, καὶ, ἐνέντες εἰς τὸ σῶμα τὰ ῥύγχη, τὸν δεσπότην διασπαράττουσιν ὑπὸ ψευδεῖ τύπῳ ἐλάφου. Οὐδὲ, πρὶν ἢ πλείστοις τραύμασι τὴν ἐκείνου τελευτῆσαι ζωὴν, ὁ τῆς ἰοχεαίρας (3) θυμὸς Ἀρτέμιδος λέγεται κορεσθῆναι.

Φήμη μὲν οὖν ἐν ἀμφιβόλῳ κεῖται. Τοῖς μὲν γὰρ ἀποτομωτέρα τοῦ δικαίου δοκεῖ ἡ θεός· οἱ δ' αὐτὴν ἐπαινοῦσι, καὶ ἀξίαν τῆς ἀνενδότου καλοῦσι παρθενίας. Ἑκάτερον γὰρ μέρος λόγους ἐφευρίσκει. Μόνη δ' ἡ τοῦ Διὸς σύζυγος οὐκουν τοσοῦτον ἤτοι μέμ-

(1) Ovidius : « Et, si non ho» minis, quem non tamen edere » possit Cervus, habet. » Planudes, scribens εἰ καί, legebat *etsi*, non *et, si*, quod merito nolebat sic divisim legi vir doct. in Classica Valpyi Ephemeride t. XI, p. 178. Sed interpres male omisit alteram negationem, quæ ipsum forte impediebat. Locus tamen non valde obscurus est.

(2) A omittit ἀναφέρει. Mox Planudes legit *et abesse queruntur*, recte, non *ut ab. quer.*, quod invitis libris citraque necessitatem Heinsius reposuit, cui paruit Gierig., Editore nostro, viro doctissimo, repugnante, idque merito.

(3) A, ἰοχεαίδας. B, ἰοχαιέρας. Et statim A, κορεισθῆναι.

ψαιτ' ἂν, ἢ δοκιμάσειε τὸ πρᾶγμα (1), ὅσον τῷ τῆς οἰκίας ὀλέθρῳ χαίρει τῆς ἐξ Ἀγήνορος κατιούσης, καὶ τὸ συναθροισθὲν αὐτῇ μῖσος ἐκ τῆς Τυρίας ἀντιζήλου εἰς τοὺς τοῦ γένους κοινωνοὺς μεταφέρει. Ἰδοὺ (2) δὲ κἀπὶ τῇ πρεσβυτέρᾳ προφάσει πρόσφατος ἀναφύεται, καὶ κνίζει ταύτην τὸ τὴν Σεμέλην ἐκ τῆς σπορᾶς τοῦ μεγάλου Διὸς κύειν· καὶ τὴν γλῶτταν λύειν διανοεῖται πρὸς λοιδορίας. « Ἀλλὰ γὰρ τί τοσάκις διὰ τῆς λοιδορίας » εἶπεν « ἤνυσα; Αὐτή μοι ζητητέα ἐστίν. Αὐτὴν, εἰ Μεγίστη Ἥρα καλοῦμαι δικαίως, ἀπολέσω, εἴ γε ἐμοὶ τὸ διάλιθον σκῆπτρον τῇ χειρὶ πρέπει φέρειν, εἴπερ εἰμὶ δέσποινα καὶ τοῦ Διὸς ἀδελφή τε καὶ σύζυγος· ἀδελφή γε τῷ ὄντι. Ἀλλ', οἶμαι, τοῖς κλέμμασιν ἀγαπᾷ, καὶ τοῦ ἡμετέρου θαλάμου ἡ ὕβρις βραχεῖα αὐτῇ γίνεται. Συνέλαβε· τοῦτο μόνον ἀπῆν· καὶ φανερὸν τὸ πάθος βριθούσῃ φέρει γαστρὶ, καὶ ἡ μήτηρ, ὃ μόλις ἐμοὶ μόνῃ συνηνέχθη, ἐκ τοῦ Διὸς γενέσθαι βούλεται· τοσαύτη ἐστὶν ἡ ἐπὶ τῷ κάλλει πεποίθησις· ὅπερ αὐτὴν ἐγὼ σφῆλαι ποιήσω. Ἦ οὐκ εἰμὶ Κρονία, εἰ μὴ, ὑπὸ τοῦ Διὸς αὐτῆς καταποντισθεῖσα, πρὸς τὸ Στύγιον διελεύσεται ὕδωρ. »

Τούτοις ῥηθεῖσιν, ἀνίσταται τοῦ θρόνου, καὶ ξανθῇ κεκαλυμμένη νεφέλῃ τοῖς τῆς Σεμέλης πρόσεισι δώμασιν. Οὐ μέντοι πρότερον τὴν νεφέλην μετέστησεν, ἢ γραῒ ἑαυτὴν εἴκασε, καὶ πολιὰς τοῖς κροτάφοις ἐπέθηκε, καὶ κατεχάραξε τὸ δέρμα ῥυτίσι (3), καὶ κυρτὰ μέλη καὶ τρομερὸν ἀνέλαβε βῆμα, καὶ γραώδη τὴν

(1) Abest forsan, λέγει, quod respondeat latino *eloquitur*.

(2) B, ἰδών. Mox A, ἡ μεγίστη.

(3) A, ῥυτῆρσι. Modo AB, ἢ οὐκ.

φωνὴν ἀπετέλεσεν· αὐτή τε (1) ἦν Βερόη, ἡ τῆς Σεμέλης Ἐπιδαυρία τροφός. Ἐπεὶ δὲ, λόγων ἁψάμεναι καὶ ἐπὶ πλεῖστον ὁμιλοῦσαι, πρὸς τὸ Διὸς ἦλθον ὄνομα, ἡ γραῦς ἐστέναξε, καὶ « Εὔχομαι » εἶπεν « εἶναι » τὸν Δία· δέδοικα δ' οὖν ἅπαντα. Πολλοὶ τῷ τῶν » θεῶν ὀνόματι πρὸς τοὺς σεμνοὺς εἰσεφθάρησαν θα- » λάμους. Ἀλλ' οὐκ ἀπόχρη τοῦτο μόνον εἶναι Δία· » ἐχέγγυον δότω τοῦ ἔρωτος. Εἴπερ ἀληθῶς οὗτός » ἐστιν, ὅσος τε καὶ οἷος ὑπὸ τῆς μεγάλης δέχεται » Ἥρας, τόσος καὶ τοιοῦτος, δεήθητι, δότω σοι τὰς » περιπλοκὰς, καὶ τουπίσημον αὐτοῦ πρόσθεν ἀρά- » τω. » Τοιοῖσδε λόγοις ἀγνοοῦσαν τὴν Καδμηΐδα παιδοτριβησάσης τῆς Ἥρας, ἐκείνη τὸν Δία δῶρον ἀνώνυμον αἰτεῖ. Ταύτῃ δ' ὁ θεὸς « Ἔκλεξαι » εἶπεν· « οὐδὲ μίαν (2) ἄρνησιν ὑποστήσῃ. Ὡς ἂν δὲ μᾶλλον πι- » στεύσειας, ἡ τοῦ Στυγίου χειμάῤῥου θειότης τοῦτο » συνίστω· ὁ φόβος δῆτα καὶ θεὸς τῶν θεῶν. » Ἡ τοίνυν Σεμέλη τῷ κακῷ χαίρουσα, σφόδρα τε ἰσχύουσα τοῖς ὅρκοις, καὶ τῇ τοῦ ἐρῶντος εὐπειθείᾳ ἤδη ἀπολουμένη, « Οἷον εἴωθεν » εἶπεν « ἡ Ἥρα σε ἀγκαλί- » ζεσθαι, ἡνίκ' ἂν κατὰ νόμον Ἀφροδίτης συνέρχησθε, » τοιοῦτόν μοι σαυτὸν δός. » Ἠθέλησεν ὁ θεὸς ἐπισχεῖν φθεγγομένης τὸ στόμα, ἀλλ', ἤδη τῆς φωνῆς ἐκδραμούσης ὅτι τάχιστα πρὸς ἀέρα, ἐστέναξεν· οὔτε γὰρ τὴν Σεμέλην μὴ ᾐτηκέναι τοῦτο, οὔτ' ἐκεῖνον μὴ ὀμωμοκέναι οἷόν τ' ἦν. Τοίνυν περιπαθέστατος περὶ τὸν ὑψηλὸν ἀνῆλθεν αἰθέρα, κἀπὶ τὸ πρόσωπον τὰς ὀπαδοὺς νεφέλας συνείλκυσεν, αἷς

(1) B, *αὐτή τίς*. Latina : « ipsa*que* fit Beroe. » Cf. p. 78.

(2) B, *οὐδεμία* : et sic p. 105, 3. Confer not. pag. 71.

ὑετοὺς καὶ ἀνέμοις ἀστραπὰς συνεζευγμένας προσέθηκε, βροντάς τε καὶ τὸν ἀναπόδραστον (1) κεραυνόν· πλὴν, ἐφ' ὅσον οἷόν τε δύναται (2), τῆς ἐκείνου (3) δυνάμεως ἀφαιρεῖν πειρᾶται. Οὔτε μὴν ἐκείνῳ νῦν ὁπλίζεται τῷ πυρὶ, ᾧ τὸν ἑκατόγχειρα καθεῖλε Τυφῶνα· πολύ τι γὰρ αὐστηρότητός ἐστιν ἐν ἐκείνῳ. Ἔστι δ' ἄλλος κουφότερος κεραυνὸς, ᾧπερ ἡ τῶν Κυκλώπων δεξιὰ ἧττον αὐστηρότητός τε καὶ φλογὸς καὶ ἧττον ὀργῆς συνεκέρασε· βέλη Δεύτερα ταῦτα καλοῦσιν οἱ θεοί· ἃ δὴ λαβὼν, εἰς τὴν Ἀγηνορείαν οἰκίαν εἴσεισι. Τὸ δέ γε θνητὸν σῶμα τὴν αἰθερίαν οὐκ ἤνεγκε ταραχήν· ἀμέλει (4) δὴ καὶ τοῖς ἐπιθαλαμίοις δώροις ἐφλέχθη. Τὸ δὲ βρέφος ἡμιτελὲς ἔτι τῆς μητρικῆς γαστρὸς ἐξαρπάζεται, καὶ ἁπαλὸν ἔτι τῷ τοῦ πατρὸς (εἰ πιστεύειν ἄξιον) ῥάπτεται μηρῷ, καὶ τὸν τῆς μητρὸς χρόνον ἀναπληροῖ. Λάθρα δ' ἐκεῖνο πρῶτον ἡ τηθὶς (5) Ἰνὼ ἐν λίκνῳ τρέφει· ἐκεῖθεν δ' αἱ Νυσηΐδες λαβοῦσαι Νύμφαι πρὸς τοῖς ἑαυτῶν ἔκρυπτον ἄντροις, καὶ γάλακτος παρεῖχον τροφήν.

Τούτων τοίνυν ἀνὰ πᾶσαν τὴν γῆν τῷ νόμῳ τῆς φήμης φερομένων (6), καὶ τῆς τροφῆς τοῦ δὶς γεννη-

(1) Cod. B, ἀπόδραστον brevius.

(2) Quis nollet abesse vel δύναται, vel οἷόν τε? Ceterum hoc abutitur pleonasmo Zosimus, IV, 6: ᾠήθη δεῖν ὁ Προκόπιος ἐπιπέμψαι τινὰς οἳ δυνήσονται πάντας, οὓς ἂν οἷοί τε ὦσιν, ὡς αὐτὸν μεταστῆσαι.

(3) Male ἐκείνου, quod referas ad κεραυνόν. Ovidius: « vires *sibi* demere tentat. » Scribere debuit Planudes ἑαυτοῦ. Sæpicule in hoc pronomine vertendo peccat.

(4) A, οἱ θεοί. ἀμέλει: mediis omissis.

(5) B, τιθίς. Et statim, λίμνῳ, et Νισηΐδες.

(6) Ovidius: « Dumque ea per » terras *fatali lege geruntur.* » In quibus bis turpiterque se dedit Planudes, dum *fatalis* a verbo *fari, dicere*, ita deduxit, ut ipsi *fatalis* esset *qui dicitur, qui fama celebratur*, et dum τὸ *geruntur* idem significare τῷ *feruntur* pu-

θέντος Διονύσου ἀσφαλῶς γινομένης, λόγος αἱρεῖ, τυχὸν οὕτω, τὸν Δία, τῷ νέκταρι ἀνεθέντα, τὰς βαρείας ἀποτεθεικέναι φροντίδας, καὶ μετὰ τῆς Ἥρας, φροντίδων κἀκείνης ἀπαλλαγείσης, παιδιὰν σὺν ῥαστώνῃ προκεκληκέναι (1), καὶ « Μείζων » εἰρηκέναι « παντάπασιν ἡ ὑμετέρα ἐπιθυμία, ἢ ἥτις πρόσεστι τοῖς ἀνδράσιν. » Ἡ δ' ἀπαρνεῖται. Καὶ ἐπὶ τούτοις ἤρεσε ζητῆσαι τίς ἂν ἡ τοῦ πεπειραμένου Τειρεσίου ψῆφος ἐπ' αὐτῷ εἴη. Τούτῳ γὰρ ἡ ἑκατέρων ἔγνωστο ἀφροδίτη. Ὄφεων γὰρ μεγάλων ὁλκοὺς δύο κατὰ τὸ χλοερὸν νέμος συγγινομένων, τὴν βακτηρίαν κατενεγκὼν, παίει· καὶ, ἐξ ἀνδρὸς θαυμασίως γυνὴ γενόμενος, ἑπτὰ μετοπωρινὰς διετέλεσεν ὥρας, τῇ δ' ὀγδόῃ πάλιν τοὺς αὐτοὺς ἐθεάσατο, καὶ « Εἰ τοσαύτη ἐστὶν ἡ ἰσχὺς » εἶπε « τῆς ὑμετέρας πληγῆς, ὡς τὴν τοῦ πλήττοντος φύσιν εἰς τἀναντία μεθαρμόζειν, καὶ νῦν αὖθις ὑμᾶς παίσω. » Πατάξαντι δὲ τοὺς αὐτοὺς ὄφεις ἡ προτέρα φύσις ἐπανελήλυθε, καὶ τὸ σπερμογόνον ἐπανέδραμεν εἶδος. Οὗτος οὖν, διαιτητὴς ληφθεὶς ἐπὶ τῇ μετὰ παιδιᾶς δίκῃ, τοὺς τοῦ Διὸς ἐπικυροῖ λόγους. Λέγεται δ' ἡ Ἥρα βαρύτερον, ἢ τὸ δίκαιον ἦν, ἀλγῆσαι, καὶ οὐκ ἀναλόγως τῷ πράγματι· καὶ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ διαιτητοῦ διηνεκῆ κατεψηφίσατο (2) νύκτα. Ὁ πανσθενὴς δὲ Πατὴρ (οὐ γὰρ ἔξεστιν οὐδενὶ τῶν θεῶν ἔργον ἑτέρου ἀκυρῶσαι θεοῦ) ἀντὶ τοῦ περισυληθέντος αὐτῷ φωτὸς προειδέναι τὰ

tavit. Vertere debuisset, τῷ τῆς εἱμαρμένης νόμῳ, τῷ εἱμαρμένῳ νόμῳ, γενομένων.

(1) Mira versio latinorum, *agitasse jocos*. Codd. προκεκληνέναι, et B, ad marg. ἴσως προκεκληκέναι.

(2) A, καπεψηφήσατο, atque v. 343, Κιφισός: iotacismi labe.

μέλλοντα δέδωκε, καὶ τῇ τιμῇ τὴν τιμωρίαν ἐκούφισεν.

Ὁ μὲν οὖν διὰ τῶν Ἀονίων πόλεων τῇ φήμῃ περιφανέστατος ἀνεπιλήπτους τοῖς ἐρωτῶσιν οἰωνισμοὺς ἐδίδου· πρώτην δὲ πίστιν καὶ πεῖραν τῆς δοθείσης (1) ἔλαβεν ὀμφῆς ἡ γλαυκὴ Λειριόπη, ἣν ὁ Κηφισός ποτε, τῷ καμπύλῳ σχὼν ποταμῷ καὶ τοῖς ἑαυτοῦ συγκλείσας (2) ὕδασιν, ἐβιάσατο. Αὕτη δὲ κατὰ γαστρὸς σχοῦσα περικαλλέστατον ἀπέτεκε βρέφος, αὐτίκα μάλα δυνάμενον ἐρώμενον ὑπὸ Νύμφης (3) εἶναι, Νάρκισσόν τε τούτῳ τίθησιν ὄνομα. Περὶ οὗ δὴ ὁ τῶν Μοιρῶν ἐξηγητὴς μάντις ἐρωτηθεὶς εἰ μακροῦ χρόνους λιπαροῦ θεάσεται γήρως, « Ἢν ἑαυτὸν (4) » εἶπε « μὴ » ἐπιγνῷ. » Λόγος ἄλλως δὴ πολλοῦ μέχρις ἡ τοῦ θεοπρόπου ἐδόκει φωνή· ἡ δ' ἔκβασις αὐτὴν καὶ τὸ πρᾶγμ' αὐτὸ (5) συνιστάνει, καὶ τὸ τοῦ θανάτου εἶδος, καὶ ἡ τῆς μανίας καινότης. Καὶ γὰρ ἐπὶ τρὶς πέντε ἓν ὁ Κηφίσιος προσέθηκεν ἔτος, καὶ παῖς δὴ καὶ νεανίας δοκεῖν οἷός τ' ἦν. Πολλοί τε τούτου νεανίαι, πολλαὶ νεάνιδες (6) ἐπεθύμησαν· ἀλλ' ἦν ἐν τῷ ἁπαλῷ κάλλει σκληρὰ (7) κομιδῆ τις ὑπερηφανία· οὐδένες τε τούτου νεανίαι, οὐδέ τινες νεάνιδες ἥψαντο.

(1) Legit ergo *datæ*, non *ratæ*; illudque bonum.

(2) B, συγκείσας. Statim pro scripto in utroque codice αὐτὴ malui αὕτη. Frequentis horum pronominum commutationis exempla dedi ad Cratetis Epistolam VII, in Notit. MSS. t. XI, part. II.

(3) Ergo habuit Planudes in codice *Nymphæ*, non *Nymphis*; sed male instituit syntaxim, legendumque *Nymphe*; quod et forsan codex offerebat: nempe, *enixa est Nymphe*; quod nunc commode firmatum intelligo Editoris nostri, viri doctiss., nota ad Ovidii textum.

(4) B, ἐνιαυτὸν, et ad marg. ἑαυτόν.

(5) B, αὐτὸ, et supra, αὐτήν.

(6) A, νεανίδες: et sic infra.

(7) A B, σκηρά. Mox B δὲ pro τε.

Εἶδε τοίνυν (1) τοῦτον δειλὰς ἐλάφους εἰς δίκτυα συνελαύνοντα ἡ φωνήεσσα Νύμφη, ἥτις οὔτε σιωπᾷν τῷ λαλοῦντι, οὔτ' αὐτὴ προτέρα μεμάθηκε φθέγγεσθαι, ἡ ἀντίφθογγος Ἠχώ. Σῶμα γὰρ ἔτι οὖσα ἐτύγχανεν, οὐ μὴν φωνὴ ἡ Ἠχώ· ἀλλὰ καὶ ὡς, οὐχ ἕτερον ἔθος ἡ λάλος καὶ νῦν ἔχει ἢ ὃ (2) καὶ πρόσθεν εἶχε τοῦ στόματος· ἀνταποδιδόναι μὴν ἐκ πολλῶν, ἥπερ ἂν δύναιτο, τὰ πάντα ὕστατα ῥήματα. Τῆς Ἥρας γέγονεν ἔργον, ὅτι πολλάκις, δυναμένην Νύμφας ἐν ὄρεσι τῷ ἑαυτῆς Διῒ συγκαθευδούσας (3) συλλαμβάνειν, ἐκείνη συνέτως μακρᾷ κατεῖχε τὴν θεὸν ὁμιλίᾳ, μέχρις ἂν αἱ Νύμφαι φύγωσιν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτό γε ἡ θεὸς ᾔσθετο, « Ταύτης » εἶπε « τῆς γλώττης ἡ δύναμις, ὑφ' ἧς πολλάκις ἐνεπαίχθην, μικρά σοι δοθήσεται, καὶ χρῆσις φωνῆς βραχυτάτη· » καὶ πράγματι τὴν ἀπειλὴν βεβαιοῖ. Ἡ δ' ἐπὶ τῷ τέλει τῶν λόγων ἐπαναδιπλοῖ τὴν φωνὴν, καὶ, ἅπερ ἀκούει, ῥήματα ἀντεπιφέρει.

Ἐπεὶ τοίνυν τὸν Νάρκισσον δι' ἀβάτων τόπων εἶδεν ἀλώμενον, καὶ ἐξεκαύθη, ἕπεται λάθρα κατ' ἴχνος αὐτῷ, καὶ, ὅσῳ μᾶλλον ἕπεται, τοσούτῳ ἐκκαίεται (4), ἐγγυτέρω τοῦ πυρὸς γενομένη, οὐχ ἑτέρως, ἢ ὡς ὅτε θεῖον ἄπυρον δαλῷ περικεχρισμένον καὶ κινηθὲν (5) λαμβάνει φλόγα. Ἆ! ποσάκις ἠθέλησε μει-

(1) Codex B caret voce τοίνυν.

(2) B sine ὃ. Mox A, πάντων.

(3) Legisse videtur *cum Jove*, modestius quam *sub Jove*.

(4) Deesse μᾶλλον post τοσούτῳ, vel σφοδρότερον, vel simile quid, non statim putandum est.

(5) Ovidius : « *Admotam* rapiunt vivacia sulfura flammam. » In codice suo habuit aut habere debuit Planudes *admota*, cum lineola indicio absentis *m*, quam quum prætervidisset, vel deletam injuria temporis supplere non valuisset, putavit *admota* idem esse τῷ *mota*, et pessime

λιχίοις αὐτῷ προσελθεῖν λόγοις, καὶ μαλθακὰς συμπαραλαβεῖν ἱκετείας! Ἀλλ' ἡ φύσις ἀντικαθίσταται καὶ οὐκ ἀφίησιν ἄρξαι λόγων· πρὸς ὃ δ' ὅμως ἐνδίδωσιν, εὐτρεπὴς (1) γίνεται, λόγους ἐκδέχεσθαι δηλαδὴ, πρὸς οὓς τὸν ἑαυτῆς ἦχον ἀντιπέμψειεν ἄν. Ὁ παῖς τοίνυν, τυχὸν οὕτω, τῆς πιστῆς ἀποσπασθεὶς ἑταιρείας, « Τίς ἐνταυθοῖ πάρεστιν; » ἐφώνησε· καὶ « Πάρεστιν » ἡ Ἠχὼ ἀπεκρίνατο· ὁ δὲ θαμβεῖται, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπαφίησι πανταχόσε. « Ἴθι » μεγάλῃ φωνῇ κράζει· ἡ δὲ τὸν καλοῦντα καλεῖ. Περισκοπεῖ δὲ, καὶ, αὖθις οὐδενὸς ἐρχομένου, « Τί με » φησὶ « φεύγεις; » καὶ, ὁσάκις εἶπε, τοσάκις ἐδέξατο ῥήματα. Ἵσταται τοίνυν, καὶ, τῷ τύπῳ τῆς ἀμοιβαίας φωνῆς ἀπατώμενος, « Δεῦρο συνέλθωμεν » ἔφη· ἡ δ', οὐδενὶ οὐδέποτε ἤχῳ μᾶλλον ἀσμένως ἀποκριναμένη, « Συνέλθωμεν » ἀνθυπήνεγκεν Ἠχὼ, καὶ τοῖς ἑαυτῆς συγκατατίθεται (2) ῥήμασι, καὶ, τῆς λόχμης ἐκπηδήσασα, ᾔει, χεῖρας, ὡς ἤλπιζεν, ἐπιβαλοῦσα δὴ τῷ τραχήλῳ. Ὁ δὲ φεύγει, καὶ φεύγων (3) τὰς χεῖρας τὴν περιπλοκὴν ἀφαιρεῖται, καὶ « Μᾶλλον » ἂν » εἶπε « θάνοιμι, ἢ σοὶ ἀπόλαυσις ἡμῶν εἴη. » Περιφρονηθεῖσα (4) τοίνυν, ἐντεῦθεν κρύπτεται πρὸς ταῖς λόχμαις, καὶ ὑπ' αἰσχύνης τὸ πρόσωπον συγκαλύπτει τοῖς θάμνοις, καὶ ἐν μόνοις ἐξ ἐκείνου τοῖς

vertit, ut vides. Latina poscebant πρoσαγoμένην φλόγα.

(1) B, εὐπρεπής. Vid. n. p. 128.

(2) A, ἑαυτοῖς συγκατατίθησι.

(3) A, φευγώ. Mox legit Planudes *aufert*, non *aufer*, idque recte, quod et monuit Editor diligentissimus.

(4) Ovidius : « Rettulit illa » nihil, nisi, Sit tibi copia nostri. « Spreta » .... Hunc versum omisit interpres, et forte ejus in codice desiderabatur. Adde, ut lacuna resarciatur : ἡ δὲ μόνον ἀνθυπηνέγκατο· « Σοὶ ἀπόλαυσις ἡμῶν εἴη! » Περιφρ....

ἄντροις ἐπιχωριάζει· ὁ δ' ἔρως ἔτι προσίσχεται καὶ αὐξάνει ταῖς ὀδύναις αὐτῆς ἀπωσθείσης. Καὶ τὸ ταλαίπωρον σῶμα φροντίδες λεπτύνουσιν ἄγρυπνοι, συνάγει τε τὸ δέρμα ἡ ἰσχνότης, καὶ εἰς ἀέρα τὸ ἐν τῷ σώματι ὑγρὸν ἅπαν ἀφίπταται· φωνὴ δὲ μόνη καὶ ὀστᾶ ὑπολείπεται. Ἀλλ' ἡ μὲν φωνὴ μένει· τὰ δ' ὀστᾶ φασὶ λίθων ἐπισπάσασθαι μορφήν. Κἀντεῦθεν εἰς λόχμας καταδύεται, καὶ κατ' οὐδὲν ὄρος φαίνεται. Πᾶσί γε μὴν ἀκούεται, καὶ μόνος ἦχος ἐν ἐκείνῃ τὸν βίον ἕλκει.

Οὕτως ἐκείνην, οὕτω Νύμφας ἑτέρας, ὑδάτων ἢ ὀρῶν ἀνασχούσας, οὗτος ἐνέπαιξε, καὶ ἀνδρῶν τὸ πρόσθεν σύστημα. Ἔνθεν καὶ χεῖρας τὶς περιοφθεὶς αἴρων πρὸς τὸν αἰθέρα, « Οὕτω καὶ αὐτὸς » εἶπεν « ἐρασθείη! οὕτως ἐξείη μηδαμῶς τοῦ ἐρωμένου τυχεῖν! » Καὶ ταῖς δικαίαις αἰτήσεσιν ἡ Ῥαμνουσία (1) ἐπένευσε.

Πηγή τις ἦν (2) ἀθόλωτος οἷάπερ ἀργυρέα τοῖς διειδέσιν ὕδασιν, ἧς οὔτε ποιμένες, οὔτε νεμόμεναι ἐν ὄρεσιν αἶγες ἥψαντο, ἤ τι κτῆνος ἕτερον, ἣν οὐδεὶς ὄρνις ἢ θὴρ συνετάραξεν, ἢ κλὼν πεσὼν ἀπὸ δένδρου. Ἄγρωστις δ' ἦν περὶ αὐτὴν, ἣν ἐγγύθεν ἡ νοτὶς ἤρδευε, καὶ λόχμη, οὐδέποτε ἡλίῳ τὸν ἐκεῖ τόπον ὑπομείνασα πυρωθῆναι. Ἐνταῦθ' ὁ παῖς, καὶ τῷ τῆς θήρας ἀγῶνι καμὼν καὶ τῷ καύματι, κατεκλίθη, καὶ τῇ ὄψει τοῦ τόπου καὶ τῇ πηγῇ ἑφεπόμενος. Καὶ δὴ τὴν δίψαν σπεύδοντι σβέσαι ἑτέρα ἤκμασε δίψα· καὶ πίνων

(1) Glossa in B: Ῥάμνουσα, ἡ Νέμεσις· ἀπὸ Ῥαμνουσίου πόλεως, ἐν ᾗ ἐτιμᾶτο. Miram hujus librarii eruditionem! Ceterum de Rhamnusia dea vide Meurs. de P. Att. in Ῥαμνοῦς; Jacobs. ad Mesomed.; et notata ad Eunapium p. 352, ad Aristæn. p. 241.

(2) Addidi ἦν, male omissum a librariis. « Fons *erat* illimis. »

συνηρπάγη, τὸν τύπον ἰδὼν τῆς οἰκείας μορφῆς, καὶ εἴδους ἐκτὸς σώματος ἐρᾷ, καὶ σῶμα νομίζει τὸ ὕδωρ (1). Καὶ τέθηπεν αὐτὸς ἑαυτὸν, καὶ τῷ ἑαυτοῦ προσώπῳ ἀμεταστάτως προσίσχεται, ὡς ἀπὸ Παρίας λίθου μορφωθὲν ἄγαλμα. Σκοπεῖ τοίνυν ἑαυτὸν κατὰ γῆς θεὶς, ἅτε δύο ἀστέρας τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ τὴν ἀξίαν Διονύσου, ἀξίαν καὶ Ἀπόλλωνος κόμην, καὶ γνάθον (2) ἀνίουλον, καὶ ἐλεφάντινον τράχηλον, καὶ εὐπρέπειαν στόματος, καὶ συγκεκραμένον ἐρύθημα χιονώδει λευκότητι· πάντα τε θαυμάζει, οἷς αὐτὸς θαυμαστός ἐστι. Καὶ ἑαυτοῦ ὁ νήπιος ἐρᾷ, καὶ ὅπερ ἐπαινεῖ αὐτὸς ἐπαινεῖται· καὶ διώκων διώκεται, καὶ ἐπίσης πίμπρησί τε καὶ πίμπραται. Ποσάκις κενὰ φιλήματα τῇ ἀπατηλῇ (3) δέδωκε πηγῇ! ποσάκις πειρώμενος ἐν μέσοις ὕδασι τὰς χεῖρας ἐβάπτισεν, ὡς τὸν τράχηλον τὸν ὁρώμενον περιληψομένας! καὶ ἑαυτὸν οὐ κατέλαβεν ἐν ἐκείνοις. Ἀγνοεῖ μὲν οὖν τί ποτε βλέπει· ὃ δ' οὖν βλέπει, ἐκείνῳ πίμπραται, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐρεθίζει ἡ αὐτὴ πλάνη ἣ τούτους ἀπατᾷ. Εὐεξαπάτητε, τί μάτην εἴδωλα φεύγοντα διώκεις; ὃ ζητεῖς, οὐδαμοῦ ἐστίν· οὗπερ ἐρᾷς, στρέψον εἰς τοὐπίσω σαυτὸν, καὶ ἀπόλωλε· τοῦθ' ὃ βλέπεις, ἀντανακλωμένης εἰκόνος ἐστὶ σκιὰ, οὐδὲν ἴδιον ἔχουσα· σὺν σοὶ ἦλθέ τε καὶ μένει, καὶ σὺν σοὶ ἀναχωρήσει, εἴ γε ἀναχωρεῖν δύνῃ.

(1) Ovidius : « corpus putat » esse quod *umbra* est. » Legebat Planudes, « quod *unda* est. » Sed antithesis inter *corpus* et *umbram*, *σῶμα καὶ σκιὰν*, plane est Ovidiana. Premitur et altera lectio difficultate alia : nempe *unda* quoque *corpus* est. Ad latina refingere est in promptu : *σῶμα νομίζει τὴν σκιάν*.

(2) A, *γνάφον*. Modo B, *χιονώδη*.

(3) B, *ἀπαλῇ*.

Οὔκουν δὴ τροφῆς ἐκεῖνον, οὔκουν ὕπνου ἐπιστροφή τις ἐκεῖθεν ἀφέλκειν δύναται· ἀλλ', ἐπὶ τῆς ἀνηλίου κεχυμένος βοτάνης, ὀφθαλμοῖς ἀπλήστοις τὴν ψευδομένην βλέπει μορφὴν, καὶ διὰ τῶν οἰκείων αὐτὸς ὀμμάτων ἀπόλλυται. Βραχύ τι κουφίσας ἑαυτὸν, καὶ πρὸς τὴν περιεστηκυῖαν λόχμην τὰς χεῖρας ἐκτείνας, « Ἰὼ λόχμαι! τίς χαλεπώτερον » εἶπεν « ἠράσθη; καὶ γὰρ ἴστε, καὶ πολλοῖς ἐπίκαιροι καταδύσεις γεγένησθε. Ἆρά τινος, τοσούτων τῆς ὑμῶν ζωῆς παραδραμόντων αἰώνων, ἐν τῷ μακρῷ μέμνησθε χρόνῳ, ὃς οὕτω (1) τετρύχωται; Καὶ ἀρέσκει μοί τι, καὶ ὁρῶ τοῦτο, ἀλλ', ὅ μοι ἀρέσκει καὶ ὁρῶ, οὐδαμοῦ εὑρίσκω· τοσαύτη πλάνη τὸν ἐρῶντα κατέχει. Ὧ δὲ μᾶλλον ἂν ἀλγυνοίμην, οὔτε πέλαγος ἡμᾶς ἄπλωτον διορίζει, οὔθ' ὁδὸς, οὔτ' ὄρος, οὔτε τείχη τῶν πυλῶν κεκλεισμένων· πολλοστῷ δ' ἀλλήλων ὕδατι κωλυόμεθα. Ἐπιθυμεῖ κἀκεῖνος ληφθῆναι μετὰ χεῖρας. Καὶ γὰρ ὁσάκις αὐτὸς τοῖς διειδέσιν ὕδασι φιλήματα προὔτεινα, τοσάκις κἀκεῖνος πρὸς μὲ (2) ὑπτίῳ συντείνει στόματι· οἰηθείης ἂν οἷόν τ' εἶναι ψαύεσθαι· ἐλάχιστον γὰρ ὃ τοῖς ἐρῶσιν ἀνθίσταται. Ὅστις ποτ' εἶ σὺ, δεῦρ' ἔξιθι. Τί με, παῖ, μονώτατον (3) φενακίζεις; Ποῖ ποθ' ὁρμήσας ἄπει; Θαῤῥῶν λέγω· οὔ μοι τοιάδε πρόσεστι μορφὴ ἢ αὖ ἡλικία, ὁποίαν ἂν φύγοις· καὶ γὰρ ἐμοῦ καὶ Νύμφαι ἠράσθησαν. Ἐλπίδα δέ μοι, ἀγνοῶ τίνα, προσώπῳ εὐμενεῖ ἐπαγγέλλῃ· κἀμοῦ τὰς

(1) A, οὔπε : modo, ἄρα τίνος.

(2) Codd. πρός με. Non parui.

(3) Ovidius : « quid me, puer unice, fallis ? » Non intellexit Planudes illud *unice*, et pro adverbio habuit, mensuræ syllabarum non peritus. Sensus est : τί με, παῖ πάντων ἐξοχώτατε, φενακ.

« χεῖράς σοι προτείνοντος, καὶ αὐτὸς αὐτόματος δῆτα προτείνεις· γελῶντί τε μοι προσγελᾷς, καὶ δάκρυα σὰ πολλάκις, ἐμοῦ δακρύοντος, ἐτεκμηράμην· καὶ νεύοντί μοι τὰ ἴσα σύμβολα ἀντιπέμπεις· καὶ, καθ' ὅσον στοχάζομαι, κινουμένῳ σοι τῷ καλῷ στόματι λόγους ἀνθυποφέρεις, ἥκιστα τῆς ἡμετέρας ἀκοῆς ἀφικνουμένους. Ἠσθόμην τοῦ τέρατος· αὐτὸς ἔγωγ' εἰμὶ, οὐδ' ἡ ἐμαυτοῦ με εἰκὼν λανθάνει· τῷ ἐμαυτοῦ ἔρωτι καίομαι, καὶ τὴν φλόγα αὐτὸς καὶ κινῶ δὴ καὶ φέρω. Τί δ' οὖν ποιήσω; Πότερον ἱκετευθῶ, ἢ ἱκετεύσω; Σὺν (1) ἐμοί ἐστιν, οὗπερ ἐφίεμαι· καὶ ἄπορον ἡ εὐπορία με καθιστᾷ. Ὤφελον (2) οἷός τ' εἶναι τοῦ ἐμαυτοῦ διοικίζεσθαι σώματος. Εὐχὴ ἐρῶντι καινοτέρα· ἤθελον ἀπεῖναι δὴ τὸν ἐρώμενον. Ἤδη δέ μοι καὶ τὴν ἰσχὺν ἐπιτρίβει τὰ τῆς ὀδύνης, καὶ βραχὺς ὁ τῆς ἐμῆς ζωῆς ἐπιλέλειπται χρόνος, καὶ κατὰ τὴν πρώτην ἡλικίαν εὐθὺς γίνομαι φροῦδος. Ἀλλ' οὐδαμῶς μοι βαρὺς ὁ θάνατος, ἀποθησομένῳ τὰς ὀδύνας ἐν τούτῳ. Τόν γε μὴν ἐρώμενον ἤθελον πολυχρονιώτερον εἶναι· νῦν δὲ δύο σύμφρονες μιᾷ θανούμεθα τῇ ψυχῇ. »

Εἶπε, καὶ πρὸς τὴν αὐτὴν ὄψιν κακῶς ἔχων ἐπανελήλυθε, καὶ τὸ ὕδωρ τοῖς δάκρυσι συνετάραξε· καὶ, τῆς πηγῆς ταραχθείσης, ἀμαυρά τις ἀνταπεδόθη μορφὴ, ἣν ἰδὼν κινουμένην καὶ οἷον ἀπιοῦ-

(1) Ovid.: « quid deinde rogabo? » quæ omisit interpres. Addas ergo, si libuerit: καὶ τί οὖν ἱκετεύσω;

(2) B, ὄφελον. Pagg. 21, 47, 123, in ὄφελον codices consentiebant. In loco anapæstico Persar. Æschyli 912, pro εἴθ' ὤφελε Ζεύς, editor doctissimus e conjectura scripsit, ὤφελεν, ὦ Ζεῦ. Brunckii lectio, εἴθ' ὤφελε Ζεῦ, peccat in metrum; sed nullam video idoneam esse caussam cur Turnebiana et Medicea lectio, εἴθ' ὄφελε, Ζεῦ, non recipiatur.

σαν «Ποῖ φεύγεις;» ἔκραζε. «Μεῖνον, μηδέ με τὸν » ἐραστὴν, ἀπηνὲς (1), καταλίμπανε. Βλέπειν γοῦν (2) » ἐξέστω μοι, οὗπερ μὴ ἔξεστιν ἅπτεσθαι, καὶ τροφὴν τῇ ταλαιπώρῳ λύσσῃ παρέχειν.» Οὕτω τοίνυν ἀθυμῶν (3), ἀπ᾽ ἄκρου τραχήλου τὴν ἐσθῆτα διέρρηξε, καὶ γυμνὸν τὸ στέρνον ταῖς μαρμαρέαις παλάμαις ἐκόψατο. Τὸ δὲ στέρνον κοπὲν ἐρύθημα λεπτὸν (4)

(1) B, ἀπηνὲς, et supra, ἀπηνῶς.
(2) A, οὖν.
(3) B, καθ᾽ ὑμῶν.
(4) Ovidius : « *tenuem* ruborem. » Codices, λευκόν. Scripsi quod scripsit Planudes. Permutantur facile λευκὸς et λεπτὸς, quod ostendi ad Nicetam p. 192 : unde in Alciphrone I, 20, Piersoni conjecturam, λευκότητα pro λεπτότητα, unice veram esse puto. Quum in Ranis Aristophanea 942 = 973, videam variari inter τευτλίοισι μικροῖς codicum, et Suidæ λευκοῖς, fere suspicor non λευκοῖς esse apud Suidam legendum, sed λεπτοῖς. Color τευτλίων hic nihil ad rem; at, quum locus diminutivis abundet, λεπτοῖς τευτλίοις valde placet, ut et μικροῖς. Nec dubitationem, puto, ulli injiciet duplicatio ista diminutivorum, quum epithetum ipsum diminuens, μικρὸν aut λεπτὸν, formæ diminuenti τευτλίοις jungatur. Sic enim fieri amat. Aristophanes ipse in Pluto 147, 240, μικρὸν ἀργυρίδιον dixit, et in Vespis 511, δικίδιον σμικρόν. Atque sic Plutarchus in Nicia 15, πολιχνίῳ μικρῷ : Xenophon Ages. 21, παιδάρια μικρά, ubi Zeunius; Chariton 1, 13, δακτυλίδιον μικρόν, ubi Dorvillius; Theodorus Prodr. Rhod. IV, p. 149, ἐπιστόλιον μικρόν: Grammaticus in meis ad Herodianum Notis p. 155, μικρὸν ψηφίον : etc. Scholiastes Platon. p. 196, ἐρυσίβην esse ait θηρίδιόν τι μικρὸν ἐν τῷ σίτῳ γιγνόμενον: Codex Regius 3017, θηρίον τι μικρὸν, quod pejus non est. Latini quoque non aliter : Terentius Andr. II, 2, 32, *pisciculos minutos*, ubi Westerh. ; Phædrus I, 2, 14, *parvum tigillum*, ubi Schwab. ; A. Gellius IV, 11, *porculis minusculis*. Sed non ὅλῳ θυλάκῳ. Fureterius tamen ad partes vocandus, quod in Funere Dictionarii Academiæ p. 286, Academicos Gallicos, qui *petite chambrette* scripserant, temere et immerito reprehenderit, pleonasmi et vanæ redundantiæ crimen illis inferens. Pleonasmi illud quidquid sit usu plane sermonis vulgaris teritur. Stephanus Nuvelletus ad librum : *Va, mon* petit livret, *je ne charge ton front D'un tiltre ambitieux, comme ores plusieurs font;* et Menagius in Anti-Bajuleto §. 49, *un petit volumet :* hoc quidem male (nam *volumet* ridiculum

ἐπεσπάσατο (1), οὐχ ἑτέρως ἢ τὰ μῆλα εἴωθεν, ἃ μέρει μὲν λευκαίνεται, μέρει δὲ φοινίσσεται, ἢ ὡς βότρυς εἴωθε, μήπω πέπειρος, ποικίλας ἔχων τὰς (2) ῥάγας πορφυροῦν χρῶμα προτείνειν. Ὅπερ αὖθις ἀθρήσας ἐν καταστάντι τῷ ὕδατι (3), οὐκ ἠνέσχετο περαιτέρω· ἀλλ', ὡς ἠρεμαίῳ πυρὶ τήκεσθαι ξανθὸς κηρὸς εἴωθε, καὶ ἑωθινὴ πάχνη πρὸ τῆς ἡλιακῆς ἀλέας, οὕτω, τῷ ἔρωτι λεπτυνθεὶς, ἐκλείπει καὶ ἀδήλῳ (4) πυρὶ κατὰ μικρὸν δαπανᾶται. Ἤδη γοῦν οὔτε χροιά τις ἦν, τῷ ἐρυθήματι συνανακεκραμένῳ δὴ τῇ λευκότητι, οὔτε τις ἰσχὺς, οὔτε σθένος, οὐθ' ἃ μικρῷ πρόσθεν ὁρώμενα ἔτερπον· ἀλλ' οὐδὲ τὸ σῶμα μένει λοιπὸν, οὗ ποτὲ πρὸς ἔρωτα ἦλθεν ἡ Ἠχώ. Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ταῦτα βλέπουσα, εἰ καὶ τὰ μάλιστα ὠργίζετο καὶ ἐμήνιεν, ἠνιάθη· καὶ ὁσάκις ὁ ταλαίπωρος παῖς εἶπεν « Αἴ ! Αἴ ! » κἀκείνη φωναῖς ἀντιφθόγγοις ἐπανεδίπλου τὸ « Αἴ ! Αἴ ! » Κἀκείνου ταῖς χερσὶ τοὺς ἑαυτοῦ βραχίονας πλήττοντος, καὶ αὕτη τὸν αὐτὸν τῆς πληγῆς ἦχον ἀντανεδίδου. Ἐσχάτη γε μὴν αὕτη φωνὴ γέγονε πρὸς τὸ σύνηθες ἀτενίζοντος ὕδωρ « Φεῦ ! διακενῆς μοι φιληθεὶς παῖ ! » καὶ τοσάδε ὁ χῶρος ἀντέπεμψε ῥήματα· καὶ « Χαίροις ! » εἰπόντος, « Χαίροις ! » εἶπε καὶ ἡ Ἠχώ. Ὁ μὲν οὖν ἀπειρηκὼς τὴν κεφαλὴν ταῖς χλωραῖς βοτάναις ἐπέθηκε, τοὺς δὲ τὸ κάλλος τὸ ἑαυτῶν δεσπότου θαυ-

quid habet); illud bene, quod et Dictionarium Academiæ Gallicæ plane confirmat. Formulis id genus utimur paucissimis; sed quas sanxerit usus, invito Fureterio, securi adhibeamus.

(1) B, ἐπεπάλατο.

(2) A, ἔχοντας. B, ἔχοντα.

(3) Ovidius : « *liquefacta* in unda » : quod merito displicet. Noster vertit quasi vocem ante oculos habuerit, qua undæ quies et tranquillitas significaretur. Scripsitne Ovidius, *quiefacta ?* Potestne id vocabuli scribi?

(4) B, ἀδόλω, et supra, ἀδήλω.

μάζοντας ὀφθαλμοὺς συνέκλεισε θάνατος. Τούτου δὲ καὶ εἰς Ἅδου κομισθέντος, κἀν τοῖς Στυγίοις ὕδασιν ἑαυτὸν κατοπτεύοντος, αἱ ἀδελφαὶ Νηΐδες ἐθρήνησαν, καὶ τοὺς πλοκάμους ἀνέθεσαν κείρασαι τῷ συγγόνῳ· ἐθρήνησαν καὶ Δρυάδες, καὶ θρηνούσαις ἀντηλάλαξεν (1) ἡ Ἠχώ. Ἤδη δὲ πυρὰν ἐκτμηθείσας τε δᾷδας (2), καὶ ἐκφορὰν ἐκεῖναι ηὐτρέπιζον· τὸ σῶμα δ' ἦν οὐδαμοῦ· κροκοβαφὲς δ' ἀντὶ σώματος ἄνθος εὑρίσκουσι, λευκοῖς περιστοιχιζόμενον μέσον φύλλοις.

Τοῦτο διὰ τῶν Ἀχαιΐδων πόλεων γνωσθὲν δὴ τὸ ἔργον δικαίαν ἐπῆρε (3) τῷ μάντει τὴν φήμην, καὶ τοὔνομα τῷ οἰωνοσκόπῳ περιβόητον γέγονε. Μόνος δὲ πάντων ὁ Ἐχιονίδης Πενθεύς, ὁ καὶ θεῶν αὐτῶν καταφρονητής, παρὰ φαῦλον τοῦτον ποιεῖται, καὶ τῶν προφητικῶν τοῦ γέροντος ῥημάτων καταγελᾷ, τό τε σκότος αὐτῷ καὶ τὸν ὄλεθρον τοῦ ἀφαιρεθέντος ἐπιτειχίζει (4) φωτός. Ὁ δὲ τοὺς λευκαινομένους ταῖς πολιαῖς κροτάφους κινῶν, « Ὡς μακάριος » εἶπεν « ἦ» σθα, εἰ καὶ σὺ τόδε τὸ φῶς ἧς περιῃρημένος, καὶ τὰ » τοῦ Βάκχου μὴ εἶδες ἱερά! Ἡμέρα καὶ γὰρ πα» ρέσται, ἣν οὐκ εἰς μακρὰν οἰωνίζομαι εἶναι (5), καθ' ἣν » ὁ νέος Διόνυσος, ὁ Σεμέλειος γόνος, δεῦρο ἐπιδη» μήσει, ὃν εἰ μὴ τιμῆς ναῶν ἀξιώσεις, μυρίοις δια» σπαρήσῃ τόποις διασπασθείς, καὶ τῷ αἵματι τοὺς

(1) B, ἀντελάλαξεν. A, ἀντηλάλαζεν. Videtur meminisse Æschyli Pers. 396, ὄρθιον δ' ἅμα Ἀντηλάλαξε νησιώτιδος πέτρας Ἠχώ.

(2) Ovidius: « *quassasque* faces. » Sed Planudes invenit *cassas*, quod fuit corrigendum, non vertendum. Est et alius librariorum error: nam scripserunt, ἐκτμηθείσης δᾷδας, quod mutavi.

(3) B, ἔπειρε. Et mox, ἐγέγονε: ni voluerit, ἐγεγόνει.

(4) Quis non exspectaverat, προφέρει?

(5) Lectionem habuit quam e codd. Regiis Editor doct. enotavit.

» δρυμοὺς χερανεῖς, καὶ τὴν σαυτοῦ μητέρα καὶ τὰς » τῆς μητρὸς ἀδελφάς. Καὶ γὰρ οὖν ἐπιδημήσει, καὶ » ἥκιστα τιμῆς τὸν θεὸν ἀξιώσεις, καί με μέγιστον » ὅσον ὁρᾷν ὑπὸ τῷδε τῷ σκότῳ φήσεις (1) θρηνῶν. » Τοιαῦτα φθεγγομένῳ χαίρειν ἔλεγεν ὁ Ἐχίονος παῖς. Τοῖς γε μὴν λόγοις πίστις ἕπεται, καὶ οἱ χρησμοὶ τοῦ μάντεως λαμβάνουσιν ἔκβασιν. Ὁ γάρ τοι Διόνυσος πάρεστι, καὶ βρυχῶνται διαπρυσίοις ὀλολυγαῖς οἱ ἀγροὶ, συῤῥεῖ τε τὸ πλῆθος, καὶ μητέρες καὶ νύμφαι τοῖς ἀνδράσιν ἐπιμὶξ, ὅ τε πολὺς λεὼς καὶ ὅσοι τῶν ἀρίστων, πρὸς τὰ μήπω γνωσθέντα φέρονται ἱερά. « Τίς » δὴ μανία, δρακοντογενεῖς τοῦ Ἄρεως ἔκγονοι, τὰς » ὑμῶν διανοίας ἀνεπλήρωσεν; » εἶπεν ὁ Πενθεύς. « Ἆρα » τι τὰ χαλκᾶ κύμβαλα κροτούμενα δύναται, καὶ » καμπύλου κέρατος αὐλὸς, μαγικά τε σοφίσματα, » ὥσθ', οὓς οὔτε πολεμικὸν ξίφος, οὔτε σάλπιγξ κα- » τέπληξεν, οὐκ ὀξυβελεῖς φάλαγγες, τούτους γυ- » ναικείας φωνῆς, καὶ παραπληξίας οἴνῳ ταραττομέ- » νης, καὶ φατείας αἰσχρᾶς, καὶ κωφῶν τυμπάνων » ἡττᾶσθαι; Ἆρ' ὑμᾶς θαυμάσομαί ποτε, γέροντες; » οἳ, διὰ μακροῦ κομισθέντες ἐκ Τύρου πελάγους, » τῇδε τοὺς σὺν ὑμῖν φεύγοντας ἐφεστίους θεοὺς καθι- » δρύσατε, νῦν δὲ συγχωρεῖτε χωρὶς πολέμου χει- » ροῦσθαι. Ἀλλ' ὑμεῖς γε (2), ὦ ἐῤῥωμενεστέρᾳ ἡλικίᾳ » νεώτεροι καὶ τῆς ἐμῆς ἐγγυτέρω, οἷς ὅπλα κατέχειν, » οὐ θύρσους, πρέπει, καὶ κράνει (3) σκέπεσθαι, ἀλλ' οὐ

(1) A, *σκότῳ φύσεις*. Et infra, *συῤῥεῖται*: cf. p. 10.

(2) Debuisset scribere *ὑμᾶς*, et hæc ad *θαυμάσομαι* referre, si Ovidio adhærere, ut par erat, voluisset; et ante *μέμνησθε* plenius distinguendum erat.

(3) Codd. *κράνη*. Jam hoc mendum vidimus. Hæc est iotacismi labes, libros scriptos omnes in-

» κλάδοις, μέμνησθε ἐς τίνα πολὲ ἀναφέρετε τὸ γένος, » καὶ τοῦ δράκοντος ἐκείνου θυμοὺς ἀναλάβετε, » ὃς πολλοὺς εἷς ἀπολώλεκε. Καίτοι γε ἐκεῖνος μὲν » ὑπὲρ θάμνων καὶ πηγῆς διεφθάρη· ὑμεῖς δ' ὑπὲρ » τοῦ ὑμῶν αὐτῶν κλέους, ἄνδρες ἀγαθοὶ γίνεσθε. » Ἐκεῖνος τοὺς γενναίους θανάτῳ (1) παρέδωκεν· ὑμεῖς » δὲ τοὺς χαύνους ἀπώσασθε, καὶ τῆς εὐγενείας ἔχεσθε » τῆς πατρώας. Εἰ δ' αἱ Μοῖραι τὰς Θήβας περαιτέρω » κωλύουσιν ἵστασθαι, ὄφελον μηχαναὶ καὶ ἄνδρες κατασπάσαιεν » δὴ τὰ τείχη, καὶ πῦρ ἠχήσαι καὶ σίδηρος· » ἦμεν γὰρ ἂν ἄθλιοι καρτερείας ἐκτὸς, καὶ ἡ » τύχη θρηνητέα, οὐ μέντοι συγκαλυπτέα γ' ἂν ἦν, » καὶ τὰ δάκρυα αἰσχύνης ἀπήλλακτο. Νῦν δὲ ἐκ » παιδὸς ἀόπλου ἁλώσονται Θῆβαι, ὃν οὔτε πόλεμος

ficiens, qua nec editi sæpicule carent. Asterius Homil. p. 55, Rub. ἂν δέ τι μικρὸν ὑπάρχει (scribe ὑπάρχῃ post ἂν) κατὰ τὴν οἰκίαν εἰς διατροφὴν γαμετῆς καὶ παίδων ἀθλίων, τοῦτο πωλεῖται, κάθηται δὲ λιμώττων παγγενῆ ἐπὶ τῆς φαιδρᾶς ἑορτῆς. De παγγενῆ erunt forsan qui dubitabunt; frustra. Herodianus Epim. p. 255 : παγγενῆ δὲ, πανσθενῆ, ἀχανῆ, καὶ πελινὴ, διὰ τοῦ ῆτα· cf. et Lobeck. ad Phryn. p. 515. Plutarchus qui fertur De Vita Hom. § 69 : ἔστι δέ τι εἶδος εἰρωνείας καὶ ὁ σαρκασμὸς, ἐπειδάν τις, διὰ τῶν ἐναντίων ὀνειδίζων τινὶ, μεταποιεῖται μειδιάματος : scrib. μεταποιῆται, post ἐπειδάν. Alciphron I, 9 : ἐκ τῆς πικρᾶς τῶν ἀγορανόμων ἐξελοῦνται ἡμᾶς χειρὸς, οἳ καθεκάστην, ἐπὶ τῷ σφετέρῳ κέρδει κερδαινειν, εἰς τοὺς ἀπράγμονας ἐμφοροῦσιν ὕβρεις. Wagner. offendit ad κερδαίνειν, quod mallet abesse. Et offendo quoque. Scripserat forsan auctor, ἐπὶ τῷ κερδαίνειν, quod glossator interpretabatur, ἐπὶ τῷ σφετέρῳ κέρδει, et glossa in textum irrepsit. Aut legendum κέρδη, ex hac quam tractamus permutatione : ἐπὶ τῷ σφετέρῳ κέρδη κερδαίνειν. Nemo nescit id genus formulas, λόγον λέγειν, ὕβριν ὑβρίζειν, de quibus cf. monita ad Nicetam Eug. p. 251. Quas quum attigerim, occasione utar commodum data ut Themistio prosim, sic edito Orat. xx, p. 239 A : ὑπὸ Κριτίου καὶ τῶν λ' τυράννων ἀπειλούντων... ἀποκτενεῖν καὶ ἐξελαύνειν καὶ ἀνήκεστα ἐργάσεσθαι : repone e cod. Valesiano, ἐξελάσειν καὶ ἀνήκεστα ἔργα ἐργάσ.

(1) B, sine θανάτῳ : et infra ad 554, ἵππω : et ad 555, σμύνῃ.

» τέρπει, οὔτε βέλη, οὔθ' ἵππων χρῆσις, ἀλλὰ σμύρνῃ διάβροχοι βόστρυχοι καὶ μαλθακοὶ στέφανοι, πορφύρα τε καὶ χρυσὸς ποικίλαις συνυφασμένος ἐσθῆσιν, ὃν ἐγὼ κομισθέντα (1), μόνον ὑμεῖς γε ἀφίστασθε, ἀνάγκην ἂν ἐπιθείην, τόν τε προσειλημμένον αὐτῷ πατέρα καὶ τὰ ἐξευρημένα (2) ὁμολογεῖν ἱερά. Ἦ τῷ μὲν Ἀκρισίῳ ἅλις ἐστὶ γενναιότης, ὥστε τοῦ ψεύδους αὐτῷ μὴ μέλειν θεοῦ, καὶ τὰς Ἀργολικὰς αὐτῷ πύλας ἐπιζυγοῦν ἐρχομένῳ; Πενθέα δὲ Θήβαις αὐταῖς, προσήλυτος ὤν, μορμολύξεται; Ἴτε δὴ (3) ταχεῖς » (τοῖς δούλοις τοῦτ' ἐπιτάσσει), « ἴτε, καὶ δεῦρο τὸν ἡγεμόνα τοῦτον ἑλκύσατε δέσμιον, καὶ νωθρὰ μέλλησις (4) ἀπέστω μοι τῶν ἐντολῶν. »

(1) Ovidius, *actutum*, nempe *confestim :* cf. Lactant. ad Stat. Th. I, 387. Hoc adverbium Planudi fraudi fuit, quod male confudit cum participio *actum*. Ut syntaxis posset institui, saltem scribere debebat, ᾧ ἐγὼ κομισθέντι : ni sit accusativus absolutus. Corrigas ad mentem poetæ, ᾧ ἐγὼ αὐτίκα.

(2) Male vertit *commenta*. Scripsisse eum velim, παρευρημένα. Scholiastes Philostrat. Her. p. 480, παρευρημένα apte vertit, ἤγουν ἔξω τῆς ἀληθείας εὑρημένα. Cf. ibi notam.

(3) B, δέ. Hic melius δὴ cum imperativo. Centies fit hæc permutatio. Cf. quæ monui ad Nicetam p. 329, 452. Tamen apud Demosth. de Legat. p. 39, t. II Tauchn. δὲ malim post λέγε, ob præcedens μέν : Ταῦτα μὲν τότε ἄξια, ὦ ἄ. Ἀ., τῶν πεπραγμένων ἐψηφίσασθε· λέγε δὴ (imo δὲ) τὰ μετὰ ταῦτα. Et infra ad 558, B, δέ, non bene, ut et ad V, 391. Apollodorus I, 9, 24: Τοῖς Ἀργοναύταις τὸν Ἠριδανὸν ποταμὸν παραπλέουσι μηνίσας δὲ Ζεύς. Claverius δὲ uncinulis circumscripsit, conjunctionem sibi displicere significans. Sed potest in δὴ mutari, vel servari. Nam sæpissime δὲ pluribus vocabulis subjicitur. Cf. not. Jac. ad Arch. Fr. 16, p. 162.

(4) Codices, μέλησις. Cf. supra p. 30. In Alciphrone I, 22, μελλησμοὺς et μελισμοὺς permutaverunt librarii. Initio Dial. M. 29 Luciani, ἐμέλησας, ἐμέλισας et ἐμέλλησας sunt confusa : quo in loco mirum jam notam, et a melioribus editoribus probatam, lectionem

Τοῦτον τοίνυν ὁ πάππος, τοῦτον ὁ Ἀθάμας, τοῦτον ὁ λοιπὸς τῶν οἰκείων ὅμιλος, λόγοις τε σωφρονίζουσι, καὶ μάτην κάμνουσι, κωλύειν πειρώμενοι. Ἡ γὰρ λύσσα ταῖς παραινέσεσι παροξύνεται, καὶ ἐπισχεθεῖσα μᾶλλον ἐρεθίζεταί τε καὶ ἐπιδίδωσι· καὶ αὐταὶ δὴ ἐν τούτοις αἱ νουθεσίαι βλάπτουσι μᾶλλον (1). Οὕτως ἐγὼ χείμαῤῥον, ἔνθα μὲν αὐτῷ ῥέοντί γε οὐδὲν ἀνθίσταιτο ἡσυχαίτερον καὶ φλοίσβῳ συμμέτρῳ τεθέαμαι τρέχοντα, ἔνθα δὲ δένδρον, ἢ συμφορηθεῖσαι (2) πέτραι κατεῖχον, ἀφρίζων καὶ παφλάζων τῷ ἐπιτειχίσματι χαλεπώτερος ᾔει (3). Ἰδοὺ δὲ καὶ οἱ οἰκέται ἐπανίασι λελυθρωμένοι, καὶ τῷ δεσπότῃ, ποῦ ἂν εἴη Διόνυσος ἐρωτῶντι, Διονυσον ἰδεῖν ἔξαρνοι γίνονται. « Τοῦτον δὲ μόνον » εἶπον « ἑταῖρον ἐκείνων καὶ τῶν ἱερῶν εἵλομεν ὑπηρέτην· » καὶ παραδιδόασι τοῦτον τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν νώτων συνδεδεμένον, Τυῤῥηνὸν πάλαι τὸ γένος, ταῖς τοῦ θεοῦ τελεταῖς ἠκολουθηκότα.

Ἀτενίζει τοιγαροῦν τούτῳ Πενθεὺς ὀφθαλμοῖς, οὓς ὁ θυμὸς τρέμειν (4) ἐποιεῖ· κἂν (5) εἰ καὶ τὰ μάλιστα μόλις τὸν τιμωρίας καιρὸν ἀναβάλλεται, « Ὦ κακῶς ἀπολούμενε » εἶπε « καὶ τῷ σῷ θανάτῳ καὶ τοὺς ἄλλους διδάξων, φαῖνε τὸ σὸν ὄνομα, καὶ τὴν τῶν

ἐμέλλησας nuper fuisse textu pulsam, rancidumque et putidum ἐμέλισας ejus in locum contra critices et sensus leges repositum.

(1) Interpres in genere dixit quod Ovidius de solo Penthei facto. Ovidius, *nocebant*, ἔβλαπτον nempe, non βλάπτουσι.

(2) Codex B, συμφορῆσαι.

(3) Codices, εἴη. Ovidius, *ibat*. Mendum non semel observandum. Cf. p. 82, et not. ad v, 278.

(4) Ovidius, « quos ira *tremendos* Fecerat. » Non intellexit Planudes, et putavit eum esse *tremendum qui tremit*. Rescribe, οὓς ὁ θ. φοβεροὺς ἐποίει.

(5) Pro κἂν velim καί, jungendum cum εἶπε. Κἂν εἶπε huc non facit. Latina, *et ait*. Cf. p. 158.

τεκόντων προσηγορίαν, καὶ τὴν ἐνεγκαμένην αὐτὴν, καὶ τί δήποτε καινοτέρου ἔθους τελεταῖς ὀργιάζεις. » Ὁ δὲ, φόβου παντὸς ἀπολελυμένος, « Τὸ μὲν ὄνομά μοι » φησὶν « Ἀκέστης, Μαιονία δὲ πατρὶς, οἱ δὲ τεκόντες ἀσημοτέρου συστήματος. Οὔτε γάρ ἀγρούς μοι ὁ πατὴρ, οὓς ἂν πολύπονοι βοῦς ἐργάζοιντο, οὔτε ποκοφόρους ποίμνας, οὔτ' ἀγέλας τινὰς καταλέλοιπε. Πένης καὶ αὐτὸς ἐγεγόνει· ὁρμιᾷ δὲ καὶ ἀγκίστροις εἰώθει δελεάζειν, καὶ καλάμῳ σκαίροντας ἀνασπᾷν τοὺς ἰχθῦς· καὶ χρήματα ἦν ἐκείνῳ ἡ τέχνη, ἥν μοι παραδιδοὺς, Δέξαι, εἶπεν, ὃν ἔχε (1), τοῦ ἐπιτηδεύματος κληρονόμε καὶ διάδοχε, πλοῦτον. Καί μοι θνήσκων οὐδὲν καταλέλοιπε, πλὴν ὕδωρ· τουτὶ μόνον ὀνομάζειν ἔχω πατρῷον. Αὐτίκα μάλα δ' ἔγωγε, ὡς ἂν μὴ τοῖς αὐτοῖς ἀεὶ προστετήκοιμι σκοπέλοις, τὴν τῶν νεῶν ἐξήσκησα κυβερνητικὴν τῇ δεξιᾷ διϊθύνειν, καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς τὸν τῆς Ὠλενίας Αἰγὸς ὀμβροφόρον ἐσημειωσάμην ἀστέρα (2), καὶ Ταϋγέτην (3), καὶ Ὑάδας, καὶ Ἄρκτον, καὶ τοὺς ἀνέμων οἴκους, καὶ λιμένας ταῖς ὁλκάσι προσφόρους. Ποτὲ δὲ δὴ τὴν Δῆλον ζητῶν, τοῖς ὁρίοις τῆς Χίας γῆς προσοκέλλω, καὶ, δεξιᾷ χρησάμενος εἰρεσίᾳ, πρὸς τὸν αἰγιαλὸν φέρομαι, κοῦφά τε πηδήματα δίδωμι, κἂν τῇ νοτερᾷ ψάμμῳ ἐμαυτὸν κατακλίνω. Ἐπεὶ δ' ἡ νὺξ μὲν ἀνάλωτο, ἡ δ' ἕως πρῶτον φοινίσσεσθαι ἤρξατο, ἐξεγείρομαι, καὶ νεαρὸν

(1) Invenitne *habeas?* Quum A, ad *v.* 455, ferat λέγε pro λέγω, forte et ἔχε est menda pro ἔχω.

(2) Glossa in B : ἀπὸ πόλεως Οὐλένης· ἀστὴρ δ' ἔστι λαμπρὸς ἐν τῷ τοῦ Ἡνιόχου ὤμῳ. Melius scripsisset, Ὠλένου. De re vide Hygin. Astronom. I, 13; II, 12.

(3) Glossa in B : μία γὰρ τῶν Πλειάδων ἡ Ταϋγέτη.

» ὕδωρ ἐπισκήπτω κομίζειν, καὶ δείκνυμι τὴν πρὸς τὸ
» πέλαγος φέρουσαν ὁδὸν, αὐτός τε περισκοπῶ τί
» ποτέ μοι ἐκ τῆς ἀκρωρείας ἐπαγγέλλεται τὰ τῆς
» αὔρας, καὶ συγκαλῶ τοὺς ἑταίρους, καὶ ὁρμῶ
» πρὸς τὴν ναῦν. Πάρεσμεν, ἰδού, τῶν ἑταίρων ὁ πρῶ-
» τος εἶπεν Ὀφέλτης· καὶ, ὡς ᾤετο, λείαν (1) ἐν ἐρήμοις
» ἀγροῖς ἐλάσας, παρθενικοῦ εἴδους παῖδα διὰ τῆς
» ἠϊόνος ἄγει. Ὁ δὲ, καὶ οἴνῳ καὶ ὕπνῳ βαρύμενος,
» συγκλονεῖσθαι δοκεῖ καὶ μόλις ἀκολουθεῖν. Αὐτὰρ (2)
» ἐγὼ τήν τε σκευὴν καὶ τὸ εἶδος περιαθρῶ καὶ τὸ
» βάδισμα, καὶ οὐδὲν ἑώρων ἐν ἐκείνῳ ὅπερ οἷόν τ' ἂν
» εἴη πιστεύεσθαι θνητὸν εἶναι. Καὶ γοῦν ᾐσθόμην, καὶ
» τοῖς ἑταίροις εἶπον, ὡς ἀγνοῶ μὲν εἰ θεὸς ἐν τῷδε τῷ
» σώματι κρύπτεται, θεὸς δ' ὅμως ἐν τούτῳ δὴ κρύ-
» πτεται (3). Ὅστις δή ποτε εἶ, ὦ οὗτος, ἵλαθι, καὶ τοῖς
» ἡμετέροις πάρεσο πόνοις· καὶ τούτοις δὴ σύγγνωθι.
» Ἔασον ὑπὲρ ἡμῶν, ὁ Δίκτυς (4), εὔχεσθαι, εἶπεν, οὗ
» ταχύτερος οὐδεὶς ἦν ἕτερος ἐπὶ τῶν ἄκρων ἀναῤ-
» ῥιχᾶσθαι προτόνων, καὶ διὰ τοῦ κάλω πάλιν θλι-

(1) B, λίαν: errore solenni. Sic ad 597, codd. ambo ὀρείοις. Pletho in Hypomones epitaphio, p. 1: χώρας ἄρχων οὐ φαύλης παρὰ Ἀξειὸν ποταμόν. Scrib. Ἀξιόν. Et placet hic tonus in fluminis nomine. Æschylus Pers. 499, ἐπ' Ἀξίου πόρον. Velim Ἀξιοῦ. In Herodoto recte Schweighæuserus Ἀξιὸν prætulit.

(2) A, ἀπάρ.

(3) Absurde omnino; nam sic ait se simul nescire et scire, dubitare se et non dubitare. Num potuit tantum ineptire poeta omnium ingeniosissimus? Ovidius: « et dixi sociis, *Quod* numen in » isto Corpore sit dubito; sed » corpore numen in isto est. » Hinc interpretis error, qui putaverit, in verbis *quod numen, quod* esse conjunctionem, quum sit pronomen. Et poterat, si melius latine loqui et scribere novisset, ab errore retrahi ipso illo pessimo in Augustei ævi poeta hellenismo, *dixi quod dubito*. Rescribas ad sensum poetæ: εἶπον, Ἀγνοῶ μὲν τίς θεός.

(4) B habet δίκτης.

» βομένου διολισθαίνειν. Τούτῳ συνήνεσεν ὁ Λίβυς, τούτῳ ὁ ξανθὸς τῆς πρῴρας φύλαξ Μελανθεὺς, τούτῳ καὶ Ἀλκιμέδων, καὶ ὁ τοῖς ἐρέττουσιν ἀνάπαυλαν καὶ ῥύθμον τοῖς κελεύσμασι διδοὺς, καὶ τῆς προθυμίας ἀλείπτης Ἐνιπεὺς (1), τούτῳ καὶ οἱ λοιποὶ πάντες· οὕτω τυφλὸς ὁ τῆς λείας ἦν ἔρως. Ἀλλ' ἔγωγε, ἐφάμην, οὐκ ἂν ἐπιχειρήσαιμι τῷδε τῷ φορτίῳ (2) τὴν ὁλκάδα λυμήνασθαι· μέγιστον γάρ μοι τοῦ δικαίου μέρος ἐν αὐτῇ. Καὶ παρὰ τὴν ἀποβάθραν ἐμαυτὸν ἵστημι· ἐκμαίνεταί τε πρὸς ταῦτα ὁ παντὸς τοῦ πληρώματος τολμηρότατος Λυκάβας, ὃς, Τυῤῥηνικῆς (3) ἐκ πόλεως ἀπωσθεὶς, ὑπὲρ δεινοῦ φόνου καταδίκην ὑπερορίας ἤντλει. Οὗτος ἀνθισταμένῳ μοι νεανικῇ πυγμῇ τὸν λαιμὸν πλήττει, καὶ ἐκτιναχθέντα καθ' ὕδατος ἔβαλεν, εἰ μὴ προσεσχόμην, εἰ καὶ τὰ μάλιστα ἔκφρων δῆτ' ἐγεγόνειν, τῷ πρυμνησίῳ ἐπισχεθείς. Ὁ δ' ἀσεβὴς ὄχλος τοὖργον ἐπαινεῖ. Τότε δὴ τότε ὁ Διόνυσος (καὶ γὰρ ὁ Διόνυσος ἦν), ὡς ὑπὸ τῆς κραυγῆς τοῦ ὕπνου λυθεὶς, καὶ τοῦ οἴνου ἀνανήψας καὶ τὰς φρένας ἀναλαβὼν, Τί δρᾶτε; Τίς ἡ κραυγή; φησί· Τίνι πράγματι, λέγοιτ' ἂν, ὦ ναῦται, νυνὶ (4) γέγονα; Ποῖ με ἀπάγειν εὐτρεπεῖς (5) γίνεσθε; Ἀπόθου τὸν

(1) A, Ἐνιππεύς. Ovidius, *Epopeus*, qui et supra *Melanthus*, non *Melantheus*, habuit. A, modo ἀνάπαυλις.

(2) Codices φωτίῳ: quod emendavi. Ovidius: « sacro *pondere*. »

(3) B, Τυῤῥηνῆς. A, modo supra ἵστημοι. B, mox infra ἐκπειναχθέντα.

(4) Ovidius, « *huc* perveni. » Planudes legisse in suo codice videtur, *nunc*, non *huc*. Rescribi oportet, ἐνταῦθα.

(5) Sic mutavi τὸ codicum εὐπρεπεῖς. Hæc adjectiva invicem permutantur facillime. Videndus omnino Hemsterhus. ad Luc. D. Mar. X. 2. Multos hac de re excitavit testes Blomfield. not. ad

» φόβον, ὁ πρωρεὺς εἶπε, καὶ ᾧ προσσχεῖν (1) ἐθέλεις » λιμένι φαῖνε, κἀπὶ τὴν ζηλουμένην σοι γῆν ἀποβήσῃ. » Εὐθὺ Νάξου, ὁ Διόνυσος εἶπε, τὸν ὑμέτερον κάμ» ψατε δρόμον· ἐκείνη γάρ μοι ἐστὶν οἶκος, καὶ ξε» νίας τεύξεσθε παρ' αὐτῆς. Κατὰ τοίνυν τῆς θαλάσ» σης οἱ δόλιοι καὶ κατὰ πάντων ὀμνύουσι τῶν θεῶν, » ἦ μὴν οὕτω ἔσεσθαι· καί με δοῦναι κελεύουσι τὰ » τῆς νεὼς (2) ἱστία. Δεξιᾷ (3) μὲν οὖν ἦν ἡ Νάξος· » ἐμοὶ δὲ δεξιᾷ τὰ λαίφη διδόντι, Τί δρᾷς, ἀνόητε; » Τίς σε, Ἀκέστα, φασὶ, ταράσσει μανία; Καὶ γὰρ » ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἕκαστος ἐδεδοίκει (4). Τὰ λαιὰ ζήτει. Τὸ » πλεῖστον ἐκείνων μέρος νεύματι δηλοῖ, ἄλλοι δ', » ὅπερ ἠβούλοντο, ψιθυρίζουσι πρὸς τῇ ἀκοῇ. Ἐγὼ » δ' ἀπηνεώθην, καὶ, Ἕτερος, ἐφάμην, λαβέτω τοὺς » οἴακας. Καὶ μεθίστημι ἐμαυτὸν, τὴν λειτουργίαν τοῦ » δόλου καὶ τῆς τέχνης ἀφείς. Ἐπιτιμῶμαι δὴ πρὸς » ἁπάντων καὶ πᾶν τὸ πλήρωμα δυσανασχετεῖ· ὧν ὁ » Αἰθαλίων, Ἐπὶ σοὶ μόνῳ δήπουθεν ἡ ἡμετέρα πάντων » κεῖται σωτηρία! Καὶ διαδέχεταί με οὗτος, καὶ τὸ » ἐμὸν ἔργον ἀναπληροῖ. Καὶ, καταλιπὼν τὴν Νάξον, » τἀναντία ζήτει.

» Τηνικαῦτα τοιγαροῦν ὁ θεὸς παίζων, οἷα δῆθεν

Æsch. Theb. 90. Adde Schweb. ad Onosandr. p. 32.

(1) A B, προσχῖν: cf. p. 18.

(2) A, νός. Locum non intellexit Planudes, qui credidit, in verbis *dare vela carinæ, carinæ* esse genitivum. Rescribas τῇ νηΐ.

(3) Ovidius, « *Dextera* Naxos erat », unde malit lector in Planude δεξιά. Sed et codices habent *dextra*, et hoc vertebat Planudes. Statim, *dextra mihi lintea danti*, et A habet δεξιὰ e correctione: B, δεξιᾷ. *Dextra* potest produci ob cæsuræ vim, et pertinere ad *lintea*. Inde neque δεξιὰ malum esset.

(4) Secutus est lectionem non bonam codicum plurimorum, « pro se quisque *timet*. »

» ἄρτι (1) τῆς ἀπάτης ᾐσθημένος, ἐκ τῆς κοίλης νεὼς πρὸς τὴν θάλασσαν ὁρᾷ, καὶ θρηνοῦντι ἐοικὼς, Οὐ ταύτας μοι τὰς ἠϊόνας, εἶπεν, ὦ ναῦται, ὑπέσχεσθε· οὐ ταύτην τὴν γῆν ἐζήτουν ἐγώ. Τίνι χρήματι τὴν ἀδικίαν ταύτην ὑφίσταμαι; Τίς ὑμῖν δόξα, εἴπερ ἄνδρες παῖδα καὶ ἕνα πολλοὶ ψεύσεσθε; Ἐγὼ δὲ καὶ αὐτὸς ἐθρήνουν. Ἡ δ' ἀσεβὴς χεὶρ τἀμὰ γελᾷ δάκρυα, καὶ ταῖς εἰρεσίαις σπερχόμενοι τὸ ὕδωρ ἐλαύνουσι. Κατ' ἐκείνου τοίνυν (οὐδὲ γάρ ἐστί τις ἄλλος θεὸς μᾶλλον ἐκείνου παρὼν) ὄμνυμί (2) σοι νῦν τοσοῦτον ἀληθῆ λέγειν, ὅσον μείζω τῆς τἀληθοῦς ἐστὶ πίστεως. Ἔστη ἐν τοῖς ὕδασιν ἡ ναῦς οὐχ ἑτέρως, ἢ ὡς εἰ ναύσταθμον κατεῖχε ξηρόν· οἱ δ' ἐκπληττόμενοι προσλιπαροῦσι τῇ εἰρεσίᾳ τὴν θάλασσαν τύπτοντες, καὶ τὰ ἱστία πετάσαντες, καὶ διπλῇ τῇ βοηθείᾳ πειρῶνται θεῖν. Κισσὸς δέ γε τὰς κώπας ἐμποδίζει καὶ σκολιᾷ περιπλοκῇ ἕρπει, καὶ κορύμβοις ὑπερπληθέσι τὰ ἱστία διαλαμβάνει. Αὐτὸς δὲ βοτρυηφόροις κληματίσιν ἐστεμμένος τὸ μέτωπον (3), ἑλικοφόροις κλάδοις κεκαλυμμένον δόρυ κραδαίνει· περὶ δ' αὐτὸν τίγρεις, καὶ ἀνυποστάτων θώων ἰνδάλματα καὶ ποικίλων πανθήρων χαλεπὰ κεῖται σώματα. Ἐκπεπηδήκασι τοίνυν οἱ ἄνδρες, εἴτε τοῦθ' ἡ μανία δέδρακεν, εἴθ' ὁ φόβος. Καὶ πρῶτος ὁ Μέδων ἤρξατο τὸ σῶμα μελαίνεσθαι (4), καὶ τῆς ἀκάνθης κυρτουμένης κάμπτεσθαι. Τούτῳ δ' ὁ Λυκάβας, Εἰς τί τέρας, ἔφη, μεταβάλλῃ; καὶ

(1) B, sine ἄρτι. A, ᾐσθησόμενος.
(2) B, ὀμνύομί. Mox, ὅσων.
(3) B, τὸ πρόσωπον: et ad marg. altera lectio, γράφ. τὸ μέτωπον. Mox A, τοῦτο.
(4) A, μαίνεσθαι. B, μελένεσθαι.

» πολὺ μὲν τὸ χάσμα τοῦ στόματος, ἀναπεπταμένη δ' ἡ ῥὶν ἐγίνετο φθεγγομένῳ, καὶ λεπίδας τὸ δέρμα σκληρυνθὲν ἐπεσπάσατο. Ὁ δὲ Λίβυς τὴν ἀνθισταμένην κώπην μεταφέρειν βουλόμενος, εἰς βραχὺ διάστημα τὰς χεῖρας συναγομένας ὁρᾷ, κἀκείνας οὐ χεῖρας τοὐντεῦθεν οὔσας, ἤδη δὲ πτέρυγας οἵας τ' οὔσας καλεῖσθαι. Ἄλλος δὲ, τὰς χεῖρας δοῦναι σπεύδων τοῖς κάλωσιν (1), οὐκ ἔτι χεῖρας ἔχει, ἠκρωτηριασμένῳ δὲ τὸ σῶμα προσεοικὼς, εἰς τὸ ὕδωρ ἐξέθορεν, ἐσχάτη δὲ πάντων οὐρὰ κατὰ δρεπάνου τύπον αὐτῷ γέγονεν, ὁποῖα μηνοειδοῦς τῆς σελήνης οὔσης κόλπον ποιεῖται τὰ κέρατα (2). Πανταχόθεν τοίνυν σκιρτῶσι, καὶ πολλὴν ἄχνην ὕδατος ῥαίνουσιν, ἑαυτούς τε καθιᾶσιν ὑποβρυχίους, καὶ μάλα αὖθις καὶ αὖθις ἐπανίασι, καὶ εἰς τύπον χοροῦ προσαθύρουσι, καὶ εὐθυμοῦντα τὰ σώματα ἀναῤῥίπτουσι, τοῖς ἠνεῳγόσι τε μυκτῆρσιν ὕδωρ εἰσδεχόμενοι, πάλιν αὖ ἐκφυσῶσιν. Ἐκ δ' (3) εἴκοσιν ἀνδρῶν (τοσούσδε καὶ γὰρ ἡ ναῦς ἔφερε) μόνος ὑπελιπόμην αὐτὸς, περιδεὴς καὶ πεπηγὼς, καὶ τρέμων τὸ σῶμα. Μόλις δέ με τοῦ δέους ὁ θεὸς ἀπαλλάττει, Ἐκτίναξον, λέγων, ἅπαντα τῆς ψυχῆς φόβον, τῆς τε Χίας ἔχου γῆς. Καταχθεὶς δ' εἰς ἐκείνην, τοῖς ὀργίοις προσῆλθον, καὶ ταῖς Βακχείαις τελεταῖς προσανέχω.

» Μακροῖς λήροις τὰς ἀκοὰς » ὁ Πενθεὺς εἶπε « παρέσχομεν, ὡς ἂν ὁ θυμὸς βραδύνων ἰσχὺν συλλέξαι (4)

(1) A, κάλεσιν, velut a τὸ κάλος.

(2) A, κέρα. B, κέρατα: et ad marg. γράφ. κέρα. Cf. supra p. 26.

(3) A, ἔν δ'. B, ἐν δ': et ἐκ e correctione.

(4) Latinum *absumere* non

» οἷός τε γένοιτο. Οὐχ ἁρπάσετε τοῦτον, ὅσον τάχος, » οἰκέται; καὶ, δειναῖς βασάνοις τὰ μέλη στρεβλώ- » σαντες, τῇ Στυγίᾳ πηγῇ παραπέμψετε; » Αὐτίκα δ' ἀνάρπαστος ὁ Τυῤῥηνὸς Ἀκέστης (1) ὀχυροῖς οἴκοις καθείργνυται. Καὶ δὴ, κατὰ τὰ κελευσθέντα (2) κολαστηρίων ὀργάνων καὶ σιδήρου καὶ πυρὸς ἑτοιμαζομένων, ἠνεῳγέναι τὰς θύρας λόγος ἐστὶ καὶ τοὺς μοχλοὺς καταῤῥυηκέναι, μηδὲ μιᾶς ἐνοχλούσης χειρός. Ὅ γε μὴν Ἐχιονίδης ἐνίσταται (3), καὶ οὐκέτι ἰέναι κελεύει, ἀλλ' αὐτὸς ἄπεισιν, οἷπερ, τῶν τελετῶν γινομένων, ὁ θιασώδης Κιθαιρὼν ᾄσμασι καὶ τρανῇ φωνῇ τῶν βακχευόντων ἀντήχει. Ὡς δ' ὀξὺς ἵππος φρυάττεται, τῆς πολεμικῆς σάλπιγγος πολυφώνῳ χαλκῷ σύνθημα δούσης, καὶ ἔρωτα μάχης ἀναλαμβάνει, οὕτω τὸν Πενθέα μακραῖς ὀλολυγαῖς ὁ ἀὴρ πληττόμενος διηρέθισε, καὶ, τῆς κραυγῆς ἀκούσας, ὑπὸ τῆς ὀργῆς ἐξεκαύθη.

Ἔστι δέ τις πεδιὰς, μεταξὺ, μικροῦ δεῖν, τοῦ ὄρους, ἧς τὰ περιέσχατα δρυμὸς περιζώννυσι, καθαρὰ δένδρων καὶ πανταχόθεν περίοπτος. Ἐκεῖ δὴ τοῦτον ὀφθαλμοῖς ἀθεμίτοις τὰ μυστήρια διοπτεύοντα πρώτη τεθέαται· πρώτη καὶ γὰρ (4) ἐμμανεῖ μυωπισθεῖσα δρόμῳ καὶ πρώτη θύρσον βαλοῦσα, τὸν ἑαυτῆς Πενθέα ἐλυμήνατο ἡ μήτηρ, καὶ « Ὦ δισσαὶ » ἀνέκραγε, « πάρεστε, σύγγονοι. Ἐκεῖνος ὁ μέγιστος » κάπρος, ὁ παρὰ τοὺς ἡμετέρους ἀγροὺς ἀλώμε-

habuit, sed aliud verbum, *adsumere*. Scribendum erit ad mentem editi poetæ, ἰσχὺν ἐκδαπανᾷν, ἀναλίσκειν.

(1) B, ἱκέτης. A, ἀκέστης, e correctione.

(2) Sic reformavi τὸ codicum κατακελευσθέντα.

(3) B, ἀνίσταται. Ovidius, *perstat*.

(4) Velim abesse γάρ. Mutavi codicum lectionem μυωπίζουσα.

» νος, ἐκεῖνος κάπρος μοι βέβληται. » Συῤῥεῖ δὲ πᾶν τὸ πλῆθος ἐξοιστρούμενον καθ' ἑνὸς, καὶ πᾶσαι συνιάσι, καὶ τοῦτον διώκουσιν (1) ἤδη τρέμοντα, καὶ ἤδη ῥήματα ἧττον ὠμὰ φθεγγόμενον, ἤδη κατηγοροῦντα ἑαυτοῦ, καὶ ἤδη ἡμαρτηκέναι ὁμολογοῦντα. Ὁ δὲ βεβλημένος « Ἀλλὰ σὺ γοῦν, τηθὶς Αὐτονόη, χεῖρα » δὸς » ἔφη « καὶ καμψάτω τὴν σὴν ψυχὴν ὁ τοῦ » Ἀκταίωνος θάνατος. » Ἡ δ', ἀγνοοῦσα τίς ποτ' ἂν εἴη Ἀκταίων, τὴν δεξιὰν ἀνέσπασεν ἱκετεύοντος· τῇ δὲ τῆς Ἰνοῦς λύσσῃ θατέρα διεσπάρακται. Οὐκ ἔχει τοίνυν ὁ κακοδαίμων τίνας ἂν τείνειε τῇ μητρὶ χεῖρας· ἀλλ', ἠκρωτηριασμένος μὲν, τὰ δὲ τραύματα δεικνὺς τῶν ἀφαιρεθέντων μελῶν, « Ἄθρησον, μῆτερ », εἶπεν. Ἰδοῦσα δ' εὐθὺς ἀνωλόλυξεν ἡ Ἀγαύη, περιδινήσασά τε τὸν αὐχένα, καὶ τοὺς πλοκάμους εἰς ἀέρα τιναξαμένη, τὴν τοῦ παιδὸς ἀνέσπασε κεφαλὴν, καὶ, δακτύλοις αὐτὴν ᾑμαγμένοις συμπλέξασα, κράζει· « Ἰὼ, συγκυνηγοί! τοῦτο τὸ ἔργον ἐμόν » ἐστιν ἀνδραγάθημα. » Οὔκουν δὴ φύλλα θᾶττον, ὧν ἡ τοῦ μελοπώρου ψυχρότης ἥψατο, φλαύρως ἤδη προσπεφυκότα, ἐξ ὑψηλῶν δένδρων ἁρπάζουσιν ἄνεμοι, ἢ τὰ τοῦ ἀνδρὸς μέλη ταῖς ἀῤῥητοποιοῖς χερσὶ διεσπάσθησαν.

Τοιούτοις ὑποδείγμασι παιδαγωγηθεῖσαι (2) καινοτέραις τελεταῖς προσανέχουσι, καὶ ἀνάγουσι θύματα αἱ Ἰσμηνίδες, καὶ τοὺς ἱεροὺς τιμῶσι βωμούς.

(1) Omisi, quod habebant codices, τρέμοντα ante τοῦτον.

(2) Codices ambo consentiunt in παιδαγωγηθῆσαι.

ARGUMENTUM

LIBRI IV

EX CANTERI NOVIS LECTIONIBUS.

Alcithoe et sorores, constanter Bacchi sacra contemnentes, ipsis diebus festis lanificio operam dabant, opusque levabant fabellis enarrandis, de *Pyramo* et *Thisbe*, quorum sanguine *moris niger* color additus, de *Sole* in *Eurynomen* verso, ut cum Leucothee concumberet, quam ob rem *Clytie* zelotypa in *heliotropium* mutata, denique de *Hermaphrodito* et *Salmacide* in *unum corpus* concretis. Quo facto sorores ipsæ in *vespertiliones*, earumque telæ in *vitem*, transformatæ sunt. Hac de re quum *Ino* lætaretur, Juno, et invidens et indignans, Furiam ei immisit, cujus veneno in insaniam versa cum *Melicerta* filio in mare prosiluit; sed, Venere intercedente, ambo facti sunt *Dii marini*. Quos dum *comites Sidoniæ* pro mortuis deplorant, in *saxa* et *volucres* mutantur. *Cadmus* quoque, hac calamitate commotus, relictis Thebis, in Illyriam cum uxore profectus est, ubi uterque *anguineam formam* accepit. Solus ergo restabat de Bacchi contemtoribus *Acrisius*, avus *Persei*, qui *Gorgonis* caput amputavit, e cujus sanguine, guttatim in terram delapso, *angues* exorti sunt; et *Atlantem* in montem, *virgasque* post Andromedam liberatam in *coralia* convertit, Andromedam autem uxorem duxit.

ὈΒΙΔΊΟΥ

ΜΕΤΑΜΟΡΦΏΣΕΙΣ.

ΒΙΒΛΊΟΝ ΤΈΤΑΡΤΟΝ.

Ἀλλ' οὐχὶ ἡ Μινηϊὰς (1) Ἀρσινόη (2) τὰ τοῦ θεοῦ ὄργια δέξασθαι δικαιοῖ· ἀλλ' ἔτι τὸν Βάκχον ἡ θεοβλαβὴς ἀπαναίνεται τοῦ Διὸς εἶναι γόνον, καὶ συμψήφους ἐπὶ τῇ ἀσεβείᾳ τὰς ἀδελφὰς ἔχει. Ὁ τοίνυν ἱερεὺς τὴν ἑορτὴν τελέσαι παρήγγειλε, καὶ, τῶν οἰκείων ἀπαλλαγείσας ἔργων, δούλας τε καὶ δεσποίνας νεβρίσι τὰ στέρνα καλύπτειν, καὶ τὰς τῶν πλοκάμων ταινίας λύειν, καὶ ταῖς κεφαλαῖς στεφάνους καὶ ταῖς χερσὶ θύρσους κομῶντας λαμβάνειν· καὶ ἀπεθέσπισεν ἐκτόπως τὸν θεὸν ἀτιμαζόμενον ὀργισθῆναι. Ὑπείκουσι τοιγαροῦν καὶ μητέρες καὶ νύμφαι, καὶ ἱστοὺς καὶ ταλάρους, καὶ τοὺς ἀτράκτους ἡμιτελεῖς ἀποτίθενται, καὶ ἀνάγουσι θύματα, Βάκχον τε ὀνομάζουσι καὶ Βρόμιον καὶ Λυαῖον, Πυριγενῆ τε, καὶ Δὶς Κυοφορηθέντα, καὶ Μόνον Διμήτορα· προστίθενται τούτοις Νυσαῖος, Ἀκειρεκόμης καὶ Θυωνεὺς, καὶ, σὺν Ληναίῳ, τῆς ἡδυτάτης Φυτηκόμος σταφυλῆς, Νυκτέλιός τε καὶ Ἐλελεὺς Πατὴρ, καὶ Ἴακχος, καὶ Εὐὰν (3), καὶ ἃ σὺν

(1) Sic codices. Scribere aliter nolui, quia deinceps non variant, et hanc esse puto Planudis manum. Melior fuerit lectio Μινυϊὰς, vel Μινυηϊάς.

(2) Suum codicem secutus est interpres, in quo legebat *Arsinoe*. Nostri scripturam notavit Heinsius.

(3) Codex A alio tono, εὖαν.

τούτοις ὀνόματα διὰ τοῦ τῶν Ἑλλήνων ἔθνους ἔχεις, Διόνυσε. Σοὶ γὰρ ἀμάραντος μὲν ἡ νεότης, σὺ δ' ἀΐδιος παῖς, σὺ περικαλλέστατος κατὰ τὸν ὑψηλὸν βλέπῃ (1) οὐρανόν· σοὶ δίχα κεράτων ἱσταμένῳ παρθενικὴ πρόσεστι κεφαλή· σοὶ νενίκηται τὰ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον, ἔνθαγε (2) ἡ δυσειδεῖς (3) ἄνδρας Ἰνδία φέρουσα ἐσχάτῳ τῷ Γάγγῃ ζώννυται. Σὺ, σεβάσμιε, τὸν Πενθέα (4) καὶ τὸν πελεκυφόρον Λυκοῦργον, τοὺς ἱεροσύλους, θανατοῖς, καὶ Τυῤῥηνὰ κατὰ τῆς θαλάσσης (5) ῥιπτεῖς σώματα· σὺ στικταῖς ἡνίαις ἐπισήμους αὐχένας παρδάλεων ἐπιθλίβεις· καί σοι (6), Βάκχε, καὶ Σάτυροι ἕπονται, καὶ ὁ μεθυσκόμενος ἀεὶ γέρων, καὶ νάρθηκι ὑπερείδων τὰ δονούμενα μέλη, καὶ κυρτῷ οὐκ ἀσφαλῶς ἐφεζόμενος ὄνῳ. Οἷ μὲν ἂν εἰσπορεύῃ, κραυγή τε νέων καὶ φωναὶ γυναικεῖαι ὁμοῦ· τύμπανα δὲ κοῖλα ταῖς παλάμαις κρουόμενα τὸν ἀέρα περιηχεῖ, καὶ δι' ὅλου τοῦ μήκους συντετρημένος πύξος. «Πρευμενὴς» τοίνυν αἱ Ἰσμηνίδες ἱκετεύουσι, «πάρεσο!» καὶ τὰς ἐντεταλμένας ἐπιτελοῦσιν ἑορτάς. Μόναι δ' αἱ Μινυϊάδες ἐντὸς, ἀκαίρως τῷ τῆς Ἀθηνᾶς ἔργῳ τὴν ἑορτὴν συνταράττουσαι, ἢ ἔρια ξαίνουσιν, ἢ τοῖς δακτύλοις νήματα στρέφουσιν, ἢ προσταλαιπωροῦσιν ἱστῷ, καὶ τὰς θεραπαίνας ἐπὶ μόχθον ὀτρύνουσιν· ὧν δὴ μία (7) λεπτοῖς δακτύλοις νῆμα κατάγουσα, «Τῶν ἄλλων» εἶπε, «ἀδελφαὶ, σχολὴν » ἀγουσῶν καὶ ταῖς ψευδομέναις τελεταῖς προσκει-

(1) B, βλέπῃ, et supra, βλέπεις.

(2) Ovid. *adusque*, μέχρις οὗ.

(3) A, δυσσειδεῖς. B, δυσιδεῖς. Peccavit jam in hac voce, p. 21.

(4) Scholium in B, e regione hujus loci : Νόνος γὰρ ὁ Αἰγύπτιος ποιητὴς τὰ περὶ τούτου γράφει.

(5) A, θαλάττης: cf. p. 16.

(6) A, καὶ σύ.

(7) B, δ' ἡ μία.

» μένων, καὶ ἡμεῖς, ἃς θεὰ κρείττων ἡ Παλλὰς δῆτα » κατέχει, τὸ λυσιτελέστατον τῶν χειρῶν ἔργον διαφόροις κουφίζωμεν (1) μύθοις, καὶ ἐξ ἀμοιβῆς (2) ταῖς » σχολαζούσαις τὶ προσάγωμεν ἀκοαῖς, ὅπερ ὁ μα- » κρὸς χρόνος οὐκ ἐᾷ νῦν ἐν τῷ μέσῳ βλέπεσθαι (3). » Δοκιμάζουσι ταῦτα αἱ ἀδελφαὶ, καὶ πρώτην αὐτὴν ἀφηγεῖσθαι κελεύουσιν. Ἡ δὲ τί ἂν ἐκ πολλῶν ἀπαγγείλειε (καὶ γὰρ πλεῖστα ᾔδει) διαλογίζεται. Καὶ ἐπ' ἀμφότερα τοῖς λογισμοῖς γίνεται, ἢ περὶ σοῦ λέγειν, Βαβυλωνία Δίρκη (4), ἣν οἱ Παλαιστινοὶ πιστεύουσι, λεπίσι καλυπτούσαις τὰ μέλη, λίμνῃ ἐνδιαιτᾶσθαι μεταβαλοῦσαν τὴν μορφήν· ἢ μᾶλλον ὡς θυγάτηρ (5) ἐκείνης, πτερὰ λαβοῦσα, πρὸς τοῖς ὑψηλοῖς (6) κατεγήρασε πύργοις· ἢ ὡς ἡ Ναῒς (7) ἐπῳδαῖς καὶ σφόδρα δυναμέναις βοτάναις τὰ τῶν νέων σώματα πρὸς ἀφώνους ἔτρεπεν ἰχθῦς, ἄχρι καὶ αὐτὴ τοῦτ' ἔπαθεν· ἢ τὸ δένδρον, τὸ (8) πρὶν λευκὸν φέρον

(1) Codices ambo, κουφίζομεν.

(2) Ovidius, *perque vices.* Librarii negligentiores interpretis manum male immutarunt, scribendo ἐξ ἀκοῆς. Dederat, opinor, ἐξ ἀμοιβῆς, vel ἐκ διαδοχῆς, vel ἀμοιβαίως, vel ἐν μέρει, vel simile aliquid. Quod prætuli ipse prætulit ad I, 626; IV, 191, 353.

(3) Ovidius: « Perque vices » aliquid, quod tempora longa » videri Non sinat, in medium » vacuas referamus ad aures. » Prorsus cæcutivit Planudes, nullaque nunc est librariorum culpa. Si locum intellexisset, forte dedisset, ὅπερ χρόνον οὐκ ἐάσει μακρὸν δοκεῖν.

(4) B, δίκη. Habuit Planudes malam lectionem *Dirce.* Meliores libri exhibent *Derceti,* quod erit Δερκετή.

(5) A, θυγατέρα. B, θυγατέραν. Similia menda in accusativis id genus tetigi ad Nicetam, p. 339, et ad Hierophilum, p. 197. Codices duo Procli Schol. in Cratyl. cap. CLXVI, exhibent Δήμητραν: sed Δήμητραν posse a nomine Δήμητρα derivari ad Hierophilum ostendi. Eadem est varietas in codd. Nubium, ad v. 122. Et forte hic θυγατέρα erit nominativus.

(6) Habuit *altis,* non *albis.*

(7) Codices, ἡ ναῒς.

(8) Codices ambo male, ὅ.

καρπὸν, νῦν, μολυνθὲν (1) αἵματι, μέλανα φέρει. Τοῦτ' οὖν ἀρέσκει· καὶ γὰρ οὐδὲ δημώδης ἐστὶ μῦθος. Ἤρξατο δὴ τόνδε τὸν τρόπον, ἑπομένου τῷ μίτῳ τοῦ ἐρίου·

« Πύῤῥαμος καὶ Θίσβη, ὧν ὁ μὲν τῶν νέων ἦν ἐκ-
» πρεπέστατος, ἡ δὲ τὰς παρθένους, ἃς εἶχεν ἡ Ἕως (2),
» παρευδοκίμει, ἀλλήλων ἐχομένους εἶχον τοὺς οἴκους,
» ἔνθαπερ ἡ Σεμίραμις λέγεται ὀπτοῖς τείχεσι πόλιν
» ὑψηλὴν περιζῶσαι. Συνήθειάν γε μὴν ἀλλήλοις καὶ
» πρῶτον τῆς φιλίας βαθμὸν ἡ γειτονία πεποίηκε·
» τῷ δὲ χρόνῳ τὰ τοῦ ἔρωτος ἐπεδίδου. Οὗτοι καὶ
» νόμῳ γάμου συνῆλθον ἄν· ἀλλ' οἱ πατέρες ἐκώλυον,
» ὃ κωλῦσαι οὐδαμῶς ἔσχον, ἐπείπερ ἄμφω, τὰς
» φρένας ὑπ' ἀλλήλων ἁλόντες, ὑπερεκαίοντο (3). Καὶ
» δὴ συνίστωρ ἅπας ἀπῆν· νεύμασι δὲ διαλέγονται καὶ
» συμβόλοις. Ἀλλ' ὅσῳ μᾶλλον ἐκρύπτετο, τοσούτῳ
» μᾶλλον κρυπτόμενον τὸ πῦρ ἀνεφλέγετο. Ἦν δὲ διεῤ-
» ῥωγὼς ὁ κοινὸς τῶν οἰκιῶν τοῖχος (4) λεπτῇ τινὶ
» διαιρέσει, ἥν ποτε κτιζόμενος ἤνεγκε. Καὶ τοῦ τοίχου
» τὸ πάθος οὐδενὶ διὰ μακρῶν χρόνων (5) ἐγνώσθη·

(1) B, μολυνθέναι, prava iteratione syllabæ primæ vocis seq. Et malim supra, ἢ ὡς τὸ δένδρον. Forte ὡς male omiserunt librarii.

(2) B, ἕω.

(3) Secutus est Planudes textum male interpunctum. Repone: ... ἐκώλυον· ὃ δὲ κωλῦσαι οὐδαμῶς ἔσχον, ἄμφω τάς....

(4) A, τεῖχος. Voluit τοῖχος, quum habeat διεῤῥωγὼς, κτιζόμενος, et statim τοίχου. Τεῖχος διεῤῥωγὸς hic esset absurda lectio, quum non de muro urbis agatur, sed de privatæ pariete domus. Notavi de discrimine illo et de διττογραφίᾳ ad Aristænetum.

(5) Etsi Planudes sit ætate recentissimus, non statim credendum est sermone loqui recentiorum. Hoc in loco χρόνοι non sunt *anni*, qui usus frequens est in libris posterioris imperii (vide not. ad Nicetam Eugen. p. 93; Bernard. ad Nonn. t. II, p. 176), sed, sensu vago et in-

» τίνος δ' οὐκ ἂν ἔρως αἴσθοιτο; πρῶτοι οἱ ἐρῶντες
» ὑμεῖς εἴδετε, καὶ φωνῆς ὁδὸν αὐτὸ πεποιήκατε· καὶ
» δι' ἐκείνου ἀσφαλῶς ἰσχνοτάτῳ ψιθυρισμῷ οἱ θελ-
» κτήριοι διῄεσαν λόγοι. Πολλάκις παραστάντες ἔνθεν
» μὲν ἡ Θίσβη, ἐκεῖθεν δὲ ὁ Πύῤῥαμος, καὶ τὰς ἀλλή-
» λων πνοὰς παραλλὰξ εἰσδεξάμενοι, Βάσκανε τοῖχε,
» ἔλεγον (1), τί τοῖς ἐρῶσιν ἀντιστατεῖς; Πόσον ἦν ἐᾶν
» ἡμᾶς ὅλοις συνάπτεσθαι σώμασιν! ἢ, εἰ μέγιστον
» τοῦτ' ἐστὶ, πρὸς τὸ φιλήματα γοῦν διδόναι τοσοῦ-
» τον ἠνεῳγέναι σε! Καὶ γὰρ οὐδ' ἀγνώμονες ἐσμὲν
» περὶ σέ· χάριτας δέ σοι ὁμολογοῦμεν ὀφείλειν, ὅτι
» δίοδον τοῖς ῥήμασι πρὸς τὰς φίλας δέδωκας ἀκοάς.
» Τοιάδε μάτην εἰπόντες ἐκ διαφόρων τόπων, νυκτὸς
» ἤδη, Ὑγίαινε ἀλλήλοις προσειρήκασι, καὶ τῷ ἑαυτῶν
» μέρει ἑκάτερος παρέσχον φιλήματα, οὔκουν ἀντικρὺ
» διϊκνούμενα. Μετὰ δὲ τοῦτο τὰ νυκτερινὰ τῶν ἄστρων
» πυρὰ ἡ ἠὼς ἀπημαύρωσε, καὶ ἥλιος τὰς τῇ πάχνῃ
» νοτισθείσας βοτάνας ἐξίκμασεν. Οἱ δὲ πρὸς τὸν συ-
» νήθη συνῆλθον τόπον. Καὶ τότε δὴ, βραχυτάτῳ
» ψιθυρισμῷ πολλὰ δεινοπαθήσαντες πρότερον, συμ-
» φωνοῦσιν ὡς ἂν, τῆς νυκτὸς σιγὴν παρεχούσης, τούς
» τε φύλακας ἀπατήσαιεν, καὶ πειράσαιντο τῶν θυρῶν
» ἐξελθεῖν, καὶ, τῆς οἰκίας ἐκχωρήσαντες, καὶ τὴν
» πόλιν αὐτὴν καταλίποιεν, ὡς ἂν δὲ μὴ πλανῷντο
» κατὰ τὸ πλατὺ πεδίον περιφοιτῶντες, πρὸς τὸν
» Νίνου τύμβον συνέλθοιεν, καὶ ὑπὸ τῇ τοῦ δένδρου

definito, *tempora*. Philo, scriptor elegantissimus, nec satis, ut videtur, lectus, in Legatione ad Caium, opere egregio: ἡ θυγάτηρ οὐ πρὸ πολλῶν ἐτεθνήκει χρόνων, cap. XVI; ὅπερ ἐκ πολλῶν χρόνων ἀνεζήτει, cap. LIII.

(1) B, ad marginem, ὡραῖον.

» σκιᾷ χρυσεῖεν. Δένδρον δ' ἦν ὑψίκομον (1) ἐκεῖ, μῶρος (2) λευκῷ καρπῷ βρίθουσα, καὶ ψυχρὰ πηγὴ παραπεφυκυῖα. Ἤρεσε τοιγαροῦν τὰ συντεθειμένα. Ὁ δ' ἥλιος, σχολῇ δοκῶν ἀπιέναι (3), φέρεται καθ' ὑδάτων, κἀκ τῶν αὐτῶν ὑδάτων ἡ νὺξ ἀνεγείρεται. Ἡ δ' εὐμήχανος Θίσβη, διὰ τοῦ σκότους συστρέψασα τὸν θαιρὸν (4), ἔξεισι, λανθάνει τε τοὺς οἰκείους, καὶ, ἐπικαλυψαμένη τὸ πρόσωπον, παρὰ τὸν τάφον ἀφίκετο, καὶ ὑπὸ τὸ προῤῥηθὲν δένδρον καθίζει· τολμηρὰν γὰρ αὐτὴν ὁ ἔρως ἐποίει. Ἰδοὺ δὲ καὶ λέαινα ἔπεισι, νεαρῷ φόνῳ βοῶν ἀφρῷ περικεχεισμένη τὸ χάσμα, τὴν δίψαν ἐν τῷ ὕδατι τῆς γείτονος ἀποθησομένη πηγῆς· ἣν πόῤῥωθεν ἡ Βαβυλωνία Θίσβη ταῖς τῆς σελήνης ἀκτῖσι σκεψαμένη, ψοφοδεέσι ποσὶ πρὸς τὸ ζοφῶδες ἀπέφυγεν ἄντρον, φεύγουσα δὲ τὴν χλαμύδα τῶν νώτων πεσοῦσαν κατέλιπεν. Ἐπεὶ δ' ἡ δεινὴ λέαινα πολλῷ ῥείθρῳ τὴν δίψαν κατέσβεσε, πρὸς τὴν λόχμην ἐπανιοῦσα, εὑροῦσα, τυχὸν οὕτω, μόνην δὴ τὴν χλαμύδα, λελυθρωμένῳ διεσπάραξε στόματι. Ὁ γε μὴν Πύῤῥαμος, βράδιον ἐξεληλυθὼς, ἴχνη θηρὸς καταφανῆ ἐπὶ τῆς

(1) Codd. ὑψήκομον: permutatione jam notata literarum η et ι, ob soni similitudinem. Sic infra ad v. 177, ῥινὶ pro ῥίνη est in A. Ad v. 604, B, ἐθείσκευε. Hippocrates de Carn. p. 250, 29, Foes., τὸ θερμὸν πλεῖστον ἐνῆ τῇσι φλεψίν: lege ἔνι, ut bene scriptum est paulo inferius. Rursus ibidem p. 252, 15, ὁκόσα ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐνῆ: lege omnino ἔνι. Firmus, Epist. I, τό τε γὰρ ὑπήκοον πρὸς εὐταξίαν ἐῤῥύθμησας: repone, ἐῤῥύθμισας.

(2) B, μῶρας et ψυχρὰ πηγή.

(3) Aristænetus, I, 10: ἅπαντα δ' οὖν ὅμως βραδύνειν ἐδόκει τῷ Ἀκοντίῳ; καὶ οὔτε ἡμέραν ἐκείνης ἐνόμισε μακροτέραν ἑωρακέναι: ubi ego et alii interpretes similia notavimus.

(4) Herodianus in Epimerismis, pag. 56: θαιρὸς, ἡ στρόφιγξ τῆς θύρας.

» βαθείας κόνεως εἶδε, καὶ τὸ πρόσωπον ἅπαν ὠχρίασεν· ὡς δὲ καὶ τὴν χλαμύδα μεμολυσμένην εὗρε τῷ αἵματι, Μία νὺξ, εἶπεν, αὕτη δύο ἐρῶντας ἀλλήλων ἀπολέσει, ὧν ἡ ἑτέρα μακρᾶς ἦν ἀξιωτάτη ζωῆς. Ἡ ἐμή σε ψυχὴ κακῶς δέδρακεν· ἐγώ σε, σχετλία, πεφόνευκα, ὅς σε νυκτὸς πρὸς χώρους φόβου πλήρεις ἐλθεῖν ἐκέλευσα, καὶ πρότερος δεῦρο οὐ παρεγενόμην αὐτός. Τοὐμὸν διασπάσασθε (1) σῶμα, καὶ δειναῖς λαφύξεσι τὰ ἀνόσια δαπανήσατε σπλάγχνα, οἵ τινές ποτε λέοντες ὑπὸ ταύτην διαιτᾶσθε τὴν ἀπορρῶγα. Ἀλλὰ, δειλοῦ (2) γ᾽ ὂν τὸν θάνατον εὔχεσθαι, τὴν Θίσβης ἀνείλετο χλαμύδα, καὶ πρὸς τὴν τοῦ δένδρου σκιὰν, οὗπερ ἦν τὰ συγκείμενα, φέρει· ἐπιγνωσθείσῃ δὲ ταύτῃ δάκρυα δοὺς καὶ φιλήματα, Δέξαι καὶ τοὐμὸν, εἶπεν, αἷμα νῦν ἀπαρυσαμένη· καὶ κατὰ τῶν ἐγκάτων ὦσεν ὅπερ ἐζώννυτο ξίφος, καὶ ταχὺ, θνήσκων, τῆς πληγῆς ἔτι ζεούσης αὖθις ἐξέσπασε, καὶ κατὰ γῆς ἀνέπεσεν

(1) Codices, διασπάσασθαι: at B, supra, διασπάσασθε. Hoc prætuli, etsi nescius non sim infinitivum aptissime pro imperativo poni, quum et ipse de hoc usu loquendi monuerim in MSS. Notit. t. XI, part. II, pp. 30, 62, et supra, pag. 63, χαίρειν τῷ χαίροις prætulerim: sed nunc imperativus placebat magis, quum non varietur in τῷ δαπανήσατε, quod sequitur. Obiter Firmum, Epist. 29, vindicabo, qui, missis Florentio munusculis, addit: ἀλλὰ προσδέξασθαι αἰδοῖ τῆς ὑπὲρ ὑμῶν (imo ἡμῶν) πρεσβευομένης. Muratorius, nescio quid, profecto aliud agens, hanc adposuit notulam: « Fortasse legendum ἀλλὰ » προσδέξασο. » Nihil mutandum: infinitivus προσδέξασθαι (nempe θέλε, διανοοῦ) est loco imperativi positus.

(2) Codices, δηλοῦ. At B supra, δειλοῦ. Planudes, participio ὂν absolute posito, sententias connectit, quas Ovidius divisit. Ovidius enim disertissime verba, *sed timidi est optare necem*, orationi Pyrami tribuit; sequentia, *velamina Thisbes tollit*, narrationi. Mox Codex B, θίσβην.

» ὕπτιος· τὸ δ' αἷμα πρὸς ὕψος ἀναῤῥοιβδοῖ, οὐχ ἑτέρως ἢ ὥστε σωλὴν, τοῦ μολύβδου πληγέντος, ῥήσσεται, καὶ λεπτῇ καὶ στενοπόρῳ ὀπῇ (1) μακρὸν ὕδωρ ἀνακοντίζει, καὶ ῥήγνυσι τῇ βολῇ τὸν ἀέρα. Τά γε μὴν τοῦ δένδρου γεννήματα ταῖς τοῦ φόνου ῥανίσιν εἰς μέλαν μετεβλήθησαν εἶδος, καὶ ἡ ῥίζα περικλυσθεῖσα τῷ αἵματι τὰ ἀπῃωρημένα μῶρα πορφυρῷ διέχρωσεν αἵματι. Ἰδοὺ δὲ καὶ ἡ Θίσβη, μήπω τὸν φόβον ἀποθεμένη, τοῦ μὴ δόξαι ψεύσασθαι τὸν ἐραστὴν, ἐπανέρχεται, καὶ τὸν νεανίαν καὶ ὀφθαλμοῖς καὶ ψυχῇ ἀναζητεῖ, καὶ ὅσους ἂν ἐφυλάξατο κινδύνους διαλογίζεσθαι σπεύδει. Ἰδοῦσα δὲ τὸν χῶρον, καὶ τὸν τύπον ἀναγνοῦσα τοῦ δένδρου, ἀμφίβολος ὅμως γίνεται τῷ τοῦ καρποῦ χρώματι, καὶ ἐπ' ἀμφότερα τῇ γνώμῃ καθίσταται εἰ τοῦτο τὸ δένδρον ἐστίν. Οὕτω τοίνυν διστάζουσα, ὁρᾷ τρέμουσα λελυθρωμένον τὸν Πύῤῥαμον, καὶ τοῖς μέλεσι τοὔδαφος τύπτοντα, καὶ ἀνήνεγκεν ὀπίσω τοὺς πόδας, καὶ, τὸ πρόσωπον ὠχρότερον φέρουσα πύξου, ἔφριξε κατὰ ταὐτὰ (2) τῇ θαλάττῃ, ἣν ἐξ ἐπιπολῆς αὔρα μικρὰ πιέζουσα φλοῖσβον ἐγείρειν ποιεῖ. Ἐπεὶ δὲ χερνίζουσα τοὺς ἑαυτῆς κατεμάνθανεν ἔρωτας, περιφανεῖ (3) πληγῇ πλήττει τὰ ἀνάξια

(1) Legitur in B, στενοπῷ ῥωοπῇ.

(2) Glossa in B: καταπαυτὰ, ἀντὶ τοῦ ὁμοίως.

(3) Codd. περιφανῆ: at in B facta est correctio. Ovid. « *claro plangore* »: hæc mala versio jam supra fuit notata, p. 76. Et de variatione syllabarum ει et η non semel monui. Infra ad ℣. 195, codd. male exhibent ἐκκαίει· ad 208, B, male πέθηκεν· ad 237, B, ἀπεινὴς, quod mendum A et B exhibere ad II, 612, ἀπεινοῦς præferentes, monere neglexi; ad 327, codd. ἡ male pro εἰ, ut ad 565, ἤγε pro εἴ γε· ad 391, A, βραγχώδει pro βραγχώδη· ad 399, B, ἐξελελύθη· ad 432, A et B, κα-

πλήττεσθαι γόνατα (1), καὶ τὴν κόμην σπαράττουσα, καὶ τὸ ἐρώμενον σῶμα περιλαβοῦσα, δακρύων ἔπλησε τὴν πληγὴν (2), καὶ τὸν θρῆνον τῷ λύθρῳ κατέμιξε, καὶ, τῷ ψυχρῷ προσώπῳ μιγνῦσα φιλήματα, Πύῤῥαμε, γεγωνεῖ, ποία σε τύχη ἐξ ἐμοῦ σεσύληκε; Πύῤῥαμε, ἀπόκριναι. Ἡ φιλτάτη σε ὀνομάζουσα φωνεῖ Θίσβη. Ἐπάκουσον, καὶ τὴν κεφαλὴν ἀνύψου κειμένην. Ὁ Πύῤῥαμος δὲ πρὸς τὸ τῆς Θίσβης ὄνομα τοὺς ὀφθαλμοὺς τῷ θανάτῳ βαρυνομένους ἀνέῳξε, καὶ, ταύτην ἰδὼν, αὖθις κατέμυσεν. Ἡ δὲ, τὴν ἑαυτῆς ἐπιγνοῦσα χλαμύδα, καὶ τὸν κουλεὸν (3) τοῦ ξίφους ἰδοῦσα κενὸν, Ἡ σαυτοῦ σε χεὶρ, εἶπε, καὶ ὁ ἔρως, δυσδαῖμον, ἀπώλεσεν. Ἀλλ' οὐκ ἔστι κἀμοὶ καὶ χεὶρ ἐῤῥωμένη καὶ ἔρως εἰς ἓν τοῦτο; Δώσει μοι πρὸς τὸ τραῦμα

τάντις· ad 498, B, δειγμάτων pro δηγμάτων· ad 578, B, συναφθῆσαι· ad 580, codd. ὑπολειφθήσας, et id in B e correctione, si id est corrigere; ad 595, B, εἴη pro ᾔει. Tædium talis notationis levemus proposita emendatiuncula in Demetrio Cydonio, ubi, p. 5, διηρεῖσθαι a Kuinoelio relictum barbarum est; in Philone de Merc. Meretr. p. 862, A, Paris. ubi solœcum est, ἣν ἐθέλεις μοι συνοικεῖν: repone ἣν ἐθέλῃς, quod forsan jam reposuerit Mangeyus, quo careo. In Libaniana Epistola 529, editum δεῖ γὰρ, δεῖ πάχους bene Wolfius servavit, intellecta quippe iterationis efficacia, suamque conjecturam δεῖ γὰρ δὴ margini adscribere satis habuit, quamvis probabilem (cf. not. supra p. 72). Monebo obiter hanc epistolam quam Euthalio in editionibus Libanius mittit, in cod. Regio 1041, lemma aliud gerere, hocce, Ἀνατολίῳ.

(1) Hoc est subridiculum. Ovidius, *lacertos*. Scribendum ergo erat, ἀναξίους πλ. βραχίονας.

(2) Ovidius: « Vulnera supplevit lacrymis. » Videtur fere Gierig. non bene hoc cepisse. Ita apud Statium Th. III, 116, matresque nuptæque Bœotorum a Tydeo cæsorum « vulnera alta replent lacrymis. » Statius Ovidii meminerat.

(3) A, κελεόν· scripsit, puto, noster κολεόν. Addendum ἐλεφάντινον, quo *ebur* vertatur.

» σθένος ὁ ἔρως. Ἕψομαί σοι ἀποιχομένῳ, καὶ τοῦ σοῦ θανάτου ἡ ταλαίπωρος καὶ αἰτία ὀνομασθήσομαι καὶ συνέμπορος· καὶ ὁ μόνῳ θανάτῳ φεῦ! δυνάμενος (1) ἐμοῦ ἀποσπασθῆναι, οὐδὲ ἐν τῷ θανάτῳ δυνήσῃ διαστῆναι. Τούτοις δ' ὅμως τοῖς ῥήμασιν ἀμφότεροι δυσωπήθητε (2), ὦ περισσόν δή τι δείλαιοι, οἱ τοῦτον κἀμὲ φύσαντες, ὡς ἂν οὓς ἔρως βέβαιος (3), οὓς ὥρα τελευταία συνέζευξε, μηδὲ ἐν τῷ αὐτῷ τύμβῳ καταλεθῆναι φθονήσητε. Καὶ σὺ δ', ὦ δένδρον, ἑνὸς ἄθλιον νῦν σῶμα καλύπτον, αὐτίκα δὴ μάλα καλύψεις δύο· σύμβολα δ' ἔχε τοῦ φόνου, καὶ μέλανα τὸν καρπὸν αἰεὶ καὶ θρήνοις κατάλληλον φέρε, τοῦ διττοῦ λύθρου μνημεῖα. Εἶπε, καί, εὖ περισταλέντος τοῦ ξίφους κατὰ τοῦ στήθους ἔσχατον, ἐπέπεσε τῷ σιδήρῳ, ὃς ὑπὸ τοῦ φόνου χλιαρὸς ἦν, ἀπτομένῳ (4). Αἵ γε μὴν εὐχαὶ τοῖς θεοῖς εἰσηκούσθησαν· εἰσηκούσθησαν δὲ καὶ τοῖς γεννησαμένοις. Καὶ γὰρ ἥ τε χροιὰ τῷ καρπῷ πεπανθέντι μέλαινα, καὶ τὸ τῆς πυρᾶς ὑπολειφθὲν ἐν μιᾷ κατέπαυσε λάρνακι. »

Ἡ μὲν ἔληξε· μεταξὺ δὲ βραχὺς γέγονε χρόνος. Καὶ μετ' αὐτὴν ἡ Λευκονόη λέγειν ἐνεστήσατο· αἱ δ' ἀδελφαὶ τὴν ἑαυτῶν ἐπεῖχον φωνήν.

« Καὶ τούτου δὴ τῷ αἰθερίῳ πυρὶ κεραννύντος τὰ πάντα Ἡλίου Ἔρως ἐκράτησε· τῶν Ἡλίου τοιγαροῦν μνημονεύσωμεν ἐρώτων. Πρῶτος ὁ θεὸς οὖ-

(1) A, inverso ordine, δυν. φεῦ.
(2) B, δυσωπήσητε.
(3) B, βίαιος. Ovidius, *certus*.
(4) Non exspectabatur hoc ἀπτομένῳ : malim abesset. Statim notemus, ad 176, B exhibere καὶ χάλκου · ad 177, A, ἀντ' ὀφθ., B, ἀν' ὀφθ., et utrumque ὠσίν.

» τος τὴν Ἀφροδίτης σὺν Ἄρει μοιχείαν ἑωρακέναι » δοκεῖ· οὗτος γὰρ πρῶτος ἅπαντα βλέπει· καὶ ἠνιάθη » ἐπὶ τῷ ἔργῳ, καὶ τῷ τῆς Ἥρας υἱῷ Ἡφαίστῳ τήν » τε κλοπὴν τῆς εὐνῆς καὶ τὸν τῆς κλοπῆς τόπον » ὑπέδειξε. Τῷ δὲ καὶ ἡ φρὴν, καὶ ὅπερ ἔργον (1) ἡ

(1) Hic orationis lusus quo eidem verbo nominativi duo vel plures junguntur, alter in sensu physico, in metaphysico alter, ita ut verbum simul sit proprie capiendum et figurate, Ovidii Musæ sæpius vel inter seria lascivienti placuit, ob id elegantiarum importunarum studium merito ab Addisone reprehensæ. Modo, N. 129, Thisbe « oculis » animoque Pyramum require» bat », quod tamen minus durum ac contortum esse videtur quam illa *mentis* junctura et *operis*, clypei nempe aut loricæ, quæ simul excidunt, illa metaphorice, hoc modo proprio et quem sensus percipiant. Sic fere Peliæ filiabus, quum serius intellexissent inscias se necasse patrem (VII, 347), « cecidere ani» mi atque manus. » Phœbus (II, 312) Phaethontem « pariter » animaque rotisque expulit », quod « curribus, non consiliis » patris (II, 146) fuisset usus. » Ne Arcas matrem telo figeret (II, 505), Jupiter « pariter ipsosque » nefasque sustulit. » Audito Coronidis crimine (II, 601), Phœbo « vultus, plectrumque colorque » excidit. » Leporem quum canis venaticus vidit (I, 534), « hic » prædam pedibus petit, ille salu» tem. » Cadmus (III, 7) « pa» triam iramque parentis vitat »; ut Caunus (IX, 632), qui, incestam detestatus Byblida, « patriam » ac nefas fugit. » Serpens (III, 46) Phœnices morsu et amplexibus occupat, « sive illi fugam pa» rabant, sive tela. » Herculis imperiis Iolen Hyllus (IX, 279) « thalamoque receperat et ani» mo. » Alcmæon (IX, 409), « exul » et mentis et domus », maternis agitur umbris. Orpheus (X, 50) « Eurydicen simul et legem acci» pit », ne oculos retro flectat. Avidus cognoscere amasiam, Cinyras, illato lumine (X, 474), « et scelus et natam vidit. » Peleus (XI, 274), « fessus cura viaque », Trachinia venit litora. Græci proceres (XII, 156) « vino curas » sitimque levant. » Nec abstinuit Ovidius ab hoc plerumque malo zeugmate in castigatissimo illo Heroïdum corpore. « Demo» phoon », Phyllis ait (II, 25), « ventis et verba et vela dedisti. » Itaque Chæreas Callirrhoæ scribens, *κατασπένδω*, inquit, *τούτων μου τῶν γραμμάτων δάκρυα καὶ φιλήματα*: ad quæ Dorvillius, p. 440, plena manu similia Homeri, Pindari, Platonis, Herodoti, Virgilii, plurimorum aliorum, loca protulit, criticosque alios indica-

» χαλκοτύπος κατεῖχε χεὶρ, αὐτίκα κατέπεσε. Χαλκοῦ λεπτὰς ἁλύσεις εὐθὺς καὶ δίκτυα καὶ παγίδας, » ἃ ἂν ὀφθαλμοὺς οἷά τ' ὦσιν ἀπατᾷν, τῇ ῥίνῃ ποιεῖ. » Οὐκ ἂν ἐκεῖνο τὸ ἔργον τὰ λεπτότατα νικήσειε νήματα, ἢ ὁ ἐξ ἄκρου τοῦ τέγους ἀπῃωρημένος ἀρά-

vit eadem de re consulendos. Et nonnulla id genus collegit Seager. in Valpyi Classica Ephem. t. VII, p. 240. Quorum copiis et ipse meas addam. Sophocles, et quantus vir ! El. 917 : Οὐκ οἶσθ' ὅποι γῆς οὐδ' ὅποι γνώμης φέρει ; Apud Themist. Or. XXI, p. 245, pueri asinum leonis pelle indutum cædunt fustibus, καὶ ἀφαιρεῖται τῆς δορᾶς τε καὶ τοῦ φρονήματος. Gregorius Naz. in Anthol. Palat. VIII, 107 : Ἐπὶ τύμβῳ βάλλειν ἡμετέρῳ δάκρυα, μὴ παλάμας. Auctor Vitæ Euthymii in Monum. Cotel. t. II, p. 236 A : κἀκεῖνος εὐμενῆ τε Δομετιανῷ καὶ γνώμην καὶ χεῖρα ὀρέξας. Plinius « telorum oculorum« que Trajani conjectum » junxit Paneg. XVII. E nostris scriptoribus dari possent centena talia. Scarro in narratione ludicra *Roman com.* part. II, cap. VII : « *La* » *ceinture* de ses chausses *s'en* » *rompit*, et *le silence* aussi de » l'assemblée. » Racinius in Thebaïde, V, 4 : « Pour *couronner* » ma *tête* et ma *flamme* en ce » jour... Il attendrit la sœur, il » endurcit les frères... Et m'*ouvre* » en même temps et leur *trône* et » son *cœur* » : cujus loci cacozeliam merito Geoffræus notavit. Fontainius in Adonide : « O » gens durs ! *vous n'ouvrez* vos » *logis* ni vos *cœurs*. » Idem eodem prorsus modo in Eunucho, I, I : « que Thaïs *M'ou*» *vre* non-seulement son *logis*, » mais son *cœur*. » Rursus in Psyche II : « L'Amour étoit *guéri* de » sa *colère* aussi bien que de sa » *brûlure*. » Boilavius, Epist. VI : « Cambrai A vu *tomber* enfin ses » *murs* et son *orgueil*. » Idem Epist. IV : « Le Rhin *Abandonne* » à Louis la *victoire* et ses *bords*. » Atque in Pluteo, III : « Mais les » trois champions, *pleins* de *vin* et » d'*audace*. » Lamottius, F. I, 19 : « Vaut-il mieux l'obliger à rem» plir ce tonneau, Où des brus » d'Égyptus la troupe détestée » *Perd* toujours sa *peine* et son » *eau* » ? Est et in Bossueto simile quid ; sed nunc locus excidit e memoriola. Est in Russavio, in Voltario, scriptoribus majorum gentium : ille in Heloïsa, III, 18 : « Je savois que mon père me *don*» *neroit la mort* ou *mon amant* » : hic in Virgine, VI, Sacrocorgonem depingit cui caput erat « *armé* de *fer* et d'*impudence*. » Sic in facetissimis Gramontii Memoriis Hamilto mulierculam quamdam fuisse refert « *armée* de » *castagnettes* et d'*effronterie* » ; qui locus forte Voltarii menti obversabatur. Voltarius iterum

» χύνης. Ὡς ἂν δὲ καὶ κούφη τις ἐπαφὴ καὶ βραχεῖα » αἴσθησις ἕποιτο, περὶ πλείστου ποιεῖται, καί, τὴν » εὐνὴν περιειληφώς, τέχνῃ συντάττει ταῦτα. Ἐπεὶ » δ' εἰς ταὐτὸ λέχος ἦλθον (1) ἥ τε τοῦδε σύζυγος καὶ » ὁ μοιχός, τῇ τοῦ Ἡφαίστου τέχνῃ καὶ δεσμοῖς » τοῖς καινὸν τρόπον ἑτοιμασθεῖσιν ἐν μέσαις ἄμφω » ταῖς περιπλοκαῖς συλληφθέντες προσίσχονται. » Ἐξαίφνης δ' ὁ Λήμνιος τὰς ἐξ ἐλέφαντος ἀνεπέ- » τασε θύρας, καὶ τοὺς θεοὺς συνεκάλεσεν. Οἱ δὲ » συνισχημένοι αἰσχρῶς ἔκειντο. Καί τις τῶν μὴ δει-

ibidem xx : « Lorsque Bacchus » vint, du fond de la Grèce, *Porter le thyrse* et la *gloire* et l'*ivresse* Dans les pays par le » Gange arrosés. » Rursus in Commentario historico de rebus ad se pertinentibus, t. LXIII, p. 123 : « Les Français avaient » *perdu* leurs *canons*, leurs *munitions*, leurs *vivres*, et surtout la *tête*. » Barthelemyus in Anacharside, cap. LXIII : « Après » la mort de son frère, Timoléon *s'étoit éloigné* pendant » quelque temps *de Corinthe*, et, » pour toujours, *des affaires publiques* » : quæ sententia Croftio (ad Massillon. p. 33), judici severo et nonnusquam hypercritico, jure displicuit. Delillius, poeta ingeniosissimus, sæpe hoc acumine est abusus : in Confabulatione I, verbi gr. : « Chacun » *vide*, en jasant, sa *mémoire* » et son *verre* » ; in Phantasia de Novitate : « C'est elle qui Fait » *luire* une *comète*, un *Voltaire*, » un *Rousseau* » ; VI : « L'or commande : partez ; *tourmentez* à » la fois Les *hommes* et les vents » et la *terre* et les ondes » ; in Rusticante, II : « Heureux qui, » dans le sein de ses dieux domestiques, *Cultive* ses *jardins*, » les *vertus* et les *arts* » ! Prior, qui inter elegantes poetarum anglorum numerandus est, ingeniosius, puto, Chloen pingit, quum « on the ground Her *garland* and her *eye* she *cast*. » Simili acumine Popius ille, in Cincinni Raptu III, Hamptoncurtium describit, ubi Anna regina « Does sometimes *counsel take* » and sometimes *tea* » : merito reprehensus a Frerone, qui in Opusculis, t. II, pag. 415, hæc anglica verba sic fecit gallica : « Dans ce palais superbe, où » votre Majesté *Prend* quelquefois *conseil*, et quelquefois *du* » *thé*. »

(1) Aristænetus, I, 15 : Θᾶττον ἄμφω συνῆλθον εἰς εὐνήν. Cf. p. 155.

» λαίων (1) τότε θεῶν ηὔξατο ἂν οὕτως αἰσχρῶς ὀφθῆ-
» ναι· ἐγέλασαν δ' οἱ θεοί. Καὶ ἐπὶ πλεῖστον ὁ μῦ-
» θος οὗτος κατὰ πάντα τὸν οὐρανὸν φανερὸς γέγονε.
» Ἡ δὲ Κυθέρεια δίκην εἰσπράττεται τὸν Ἥλιον
» τῆς μηνύσεως, καὶ ἐξ ἀμοιβῆς τὸν τοὺς κεκρυμμέ-
» νους ἔρωτας βλάψαντα τῷ ἴσῳ ἀντελύπησεν ἔρωτι.
» Τί σοὶ τοίνυν, ὦ Ὑπερίονος παῖ, τὸ κάλλος, τί
» τὸ χρῶμα καὶ τὸ ἀκτινοβόλον φῶς λυσιτελὲς γίνε-
» ται; Εἰ γὰρ καὶ τὸ σὸν πῦρ πᾶσαν ἐκκαίει τὴν
» γῆν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς καινοτέρῳ πυρὶ ἐκκαίῃ, καὶ
» ὁ τὰ πάντα ὀφείλων ἐφορᾷν πρὸς μόνην ἀτενίζεις
» τὴν Λευκοθόην, καὶ μιᾷ ἐνασμενίζεις παρθένῳ τοὺς
» ὀφθαλμοὺς, οὓς ὀφείλεις τῷ κόσμῳ. Καὶ νῦν μὲν
» πρωϊαίτερον (2) ἐξανίστασαι τοῦ ἑῴου οὐρανοῦ, νῦν
» δ' ὀψιαίτερον ἐμπίπτεις τοῖς ὕδασι, καὶ, τῇ θέᾳ
» διατρίβων τῆς ἐρωμένης τὰς χειμερινὰς ὥρας ἐκτεί-
» νεις. Ἔστι δ' ὅτε καὶ ἐκλείπεις, καὶ τὸ τῆς ψυχῆς
» πάθος καὶ μέχρι τοῦ προσώπου διεξικνεῖται, καὶ
» σκοτιζόμενος τὰς τῶν ἀνθρώπων ἐκφοβεῖς διανοίας.
» Οὐδὲ γὰρ, ὅτι σοι ἡ σελήνη τῆς γῆς ἐγγυτέρω οὖ-
» σα ἀντιφράττει, ὠχριᾷς, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ ἔρως
» τόδε τὸ χρῶμα ποιεῖ. Ἐρᾷς δὴ μόνης αὐτῆς· οὐδέ
» σε Κλυμένη, οὐ Ῥόδος κατέχει, οὐδὲ τῆς ἑῴας (3)
» Κίρκης εὐπρεπεστάτη μήτηρ, οὐδ', ἡ τὴν σὴν
» συνάφειαν, εἰ καὶ τὰ μάλιστα περιοφθεῖσα ἐζήτει,

(1) Quam male vertit *tristibus!* Quis non malit σκυθρωπῶν, στυγνῶν?

(2) B, πρωϊέπερον. Sic ad *v.* 357, B, αἰσθῆτα pro ἐσθῆτα, permutatis de more ε et αι; et ad *v.* 390, B, ὀλιγωρεῖται pro ὀλιγωρεῖτε. Supra II, 159, p. 52, pro πτέρυξιν non monui B habere πταίρυξιν.

(3) Debuit scribere Αἰαίας, ut latina sequeretur.

» Κλυτία, καὶ τὸν χρόνον ἐκεῖνον βαρύταλον (1) εἶχε » τραῦμα. Ἡ γὰρ Λευκοθόη τῶν πολλῶν ἐπιλήσμονα » τέθεικεν, ἣν ἡ τῆς ἀρωματοφόρου φυλῆς περικαλ- » λεστάτη τέτοκεν Εὐρυνόμη (2)· ἀλλ', ἐπείπερ ἡ θυ- » γάτηρ εἰς ἡλικίαν ἐπέδωκεν, ὅσον ἡ μήτηρ πάσας, » τόσον ἡ θυγάτηρ τὴν μητέρα τῷ κάλλει ὑπερη- » κόντισεν (3). Ὁ μέντοι Ὄρχαμος τῶν Ἀχαιμενίδων » ἐβασίλευε πόλεων· οὗτος δὲ ἕβδομος ἐκ τοῦ πα- » λαιοῦ Βήλου τῷ γένει ἀριθμεῖται. Ὑπό γε μὴν τὸ » ἑσπέριον κλίμα τῶν Ἡλίου ἵππων εἰσὶν αἱ φά- » τναι, ἀμβροσίαν ἀντ' ἀγρώστεως ἔχουσαι· αὕτη » γὰρ τὰ τῶν ἵππων μέλη τοῖς καθημερινοῖς καμά- » τοις ἀπαγορεύοντα τρέφει, καὶ πρὸς πόνον αὖθις » ἀνακαινοῖ (4). Ἐκεῖ δὴ τῶν ἵππων τὴν οὐρανίαν νο- » μὴν νεμομένων, καὶ ἡ νὺξ τὸν οἰκεῖον διανύει και-

(1) B, βραχύπτλον, et alibi obtinet hæc permutatio: cf. Bast. ad Gregor. Corinth. p. 601.

(2) B, εὐνομίη: sed infra et in B, vocatur Εὐρυνόμη.

(3) Comparatur a Gierig. Horatianum: « o matre pulcra filia » pulcrior. » Hanc sententiam pluribus illustratam vide in notis ad Aristænetum II, Epist. 14. De verbo ὑπερακοντίζειν legendus Valcken. ad Jo. Chrys. p. xxvj: cujus copias nunc augere placet. Auctor Actor. S. Silvestri id jungit casui tertio, p. 263, τοῖς ἐν κλήρῳ διαπρέπουσιν ὑπερακοντίσαι. Auctor Vitæ S. Sabæ in Monum. Cotel. t. III, p. 225, c. 5, ὑπερηκόντησεν ἅπαντας: scrib. ὑπερηκόντισεν. Tamen monebatur editor de meliore scriptura hisce verbis c. x, p. 232: ἅπαντας τοὺς ἐν τῷ κοινοβίῳ προβεβηκότας ὑπερακοντίζων. Psellus Laudat. Metaphr. p. 222, de Constantinopoli: τὰς ἄλλας ὑπερηκόντισε (πόλεις). Stephanus Diac. Vit. S. Stephani Jun. in Anal. PP. Benedictinorum, t. I, p. 410 et p. 411; ibidem, p. 10, Cyrillus Vit. Euthymii: Εὐθύμιος ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πολλοὺς τῶν συνηλίκων ἠκόντισε τῇ τῆς ψυχῆς φιλοθείᾳ: scrib. cum præpositione ὑπερηκόντισε. Recentissimus Gabriel Severus in Lamii Deliciis, t. XII, p. 15: τοὺς εἰλικρινοῦς τῷ ὄντι τῶν φίλων πάντας ὑπερηκόντισας: linquo εἰλικρινοῦς huic scriptori.

(4) A, ἀνανεοῖ. Mox codd. εὐρυνόμης. Infra A, δὶς ἐκ.

» ρὸν, ὁ δὲ θεὸς εἰς τὸν ἐρώμενον ἔσεισι θάλαμον, » τὴν τῆς γεννησαμένης Εὐρυνόμην ὄψιν ἀναλαβὼν, » καὶ μεταξὺ δὶς ἓξ παιδισκῶν (1) ὁρᾷ τὴν Λευκοθόην » πρὸς λύχνον λεπτὰ νήματα τῷ τὸν ἄτρακτον κλώ» θειν κατάγουσαν· οἷα δὲ μήτηρ τῇ φίλῃ θυγατρὶ » δοῦσα φιλήματα, Χρῆμά τι ἐστιν ἀπόῤῥητον, εἶπεν. » Ἀποχωρεῖτε, θεράπαιναι, μήποτε, τῆς μητρὸς τὸ » μυστήριον (2) λεγούσης, ὑμεῖς τοῦθ' ἁρπάσητε. Αἱ δ' » εἶξαν· καὶ, τοῦ θαλάμου μάρτυρος ἐκτὸς κατα» λειφθέντος, ὁ θεὸς εἶπεν· Ἐκεῖνος ἐγώ εἰμι, ὁ τὸν » μακρὸν ἀριθμῶν ἐνιαυτὸν, ὁ πάντα βλέπων (3), δι' » οὗ γῆ τὰ πάντα βλέπει, ὁ τοῦ κόσμου ὀφθαλμός. » Ἐμοὶ, πίστευε, ἀρέσκεις. Ἡ δ' ἐξίσταται, καὶ, τῷ » φόβῳ τῶν δακτύλων παρεθέντων, καὶ ἠλακάτη καὶ » ἄτρακτος πίπτουσιν. Ἔπρεπε δ' αὐτῇ καὶ ὁ φό» βος (4). Ὁ δὲ, μηδὲν πλέον ἀναβαλόμενος, εἰς τὴν » ἀληθῆ μορφὴν ἐπανέδραμε, καὶ τὴν εἰωθυῖαν λαμ» πρότητα. Ἡ δὲ παρθένος, εἰ καὶ τὰ μάλιστα κα» ταπέπληκται τῇ ἀπροσδοκήτῳ ὄψει, τῷ φόβῳ » τοῦ θεοῦ νικηθεῖσα (5), ὅμως δεινοπαθοῦσα βεβία» σται. Ζηλοτυπεῖ τοιγαροῦν ἡ Κλυτία· οὐ γὰρ σύμ» μετρος ἐν ἐκείνῃ ὁ τοῦ Ἡλίου γέγονεν ἔρως. Νυσσο» μένη δὲ τῇ κατὰ τῆς ἀντιζήλου ὀργῇ τὴν μοιχείαν » δημοσιεύει, καὶ τῷ τῆς Λευκοθόης πατρὶ δυσφη-

(1) Cod. παιδίσκων, pravo accentu.

(2) Velim abesset τὸ vel mutaretur in τι. De hoc usu vocis μυστήριον, cf. ad Aristæn. II, 5.

(3) B, βρέπων: cf. not. p. 95.

(4) Aristænetus, I, 7, γέγονε τὸ πρόσωπον θυμουμένη καλλίων: ubi in Notis similia contuli plurima.

(5) Ovidius, « victa *nitore* » Dei. » Aliud habuit Planudes vocabulum; *timore*, forsitan. Mox deest negatio ante δεινοπαθοῦσα, ni verba, *posita querela*, crediderit idem valere ac *edita querela*.

» μουμένην αὐτὴν δείκνυσιν. Ὁ δ' ἀπηνὴς ὢν καὶ ἀ- » μείλικτος κελεύουσαν αὐτὴν, καὶ τὰς χεῖρας πρὸς » τὸ τοῦ Ἡλίου φῶς ἀνατείνουσαν, κἀκεῖνός με οὐχ » ἑκοῦσαν ἐβιάσατο λέγουσαν, ὠμῶς ἐν γῇ βαθείᾳ κα- » τώρυξε, καὶ χῶμα καθύπερθεν βαρείας ἐπεσώρευ- » σεν ἄμμου. Τὸ δὲ ταῖς ἀκτῖσιν ὁ τοῦ Ὑπερίονος » παῖς ἀναῤῥήγνυσι, καὶ ὁδόν σοι δίδωσιν, ὦ Νύμφη, » δι' ἧς σοι τὸ κατορωρυγμένον πρόσωπον ἀνακύψαι » οἷόν τ' ἂν γένοιτο. Οὐ μὴν ἤδη σύγε τὴν διειργα- » σμένην τῷ βάρει τῆς γῆς κεφαλὴν αἴρειν ἠδύνω, » ἄψυχον δὲ κατέκεισο σῶμα. Οὐδὲν ἐκείνου ὀδυνηρό- » τερον ὁ τῶν πτηνῶν ἵππων ἡνίοχος μετὰ (1) τὸ » Φαεθόντειον πῦρ ἑωρακέναι πιστεύεται. Ἐκεῖνος μὲν » οὖν, εἰ οἷόν τε, τὰ ψυχρὰ μέλη τῇ τῶν ἀκτίνων εὐ- » τονίᾳ εἰς ζῶσαν αὐτὴν (2) ἀνακαλέσασθαι πειρᾶται » χροιάν (3). Ἀλλ' ἐπεὶ ταῖς τοιαῖσδε τῶν ἐπιχειρή- » σεων τὰ τῆς Μοίρας ἀνθίσταται, εὐώδει νέκταρι » τόν τε τόπον, καὶ τὸ σῶμα πολλὰ (4) πρότερον » θρηνηθὲν, περιέκλυσε, καὶ, Τοῦ αἰθέρος γοῦν, εἶ- » πεν, ἐφάψῃ. Αὐτίκα δὲ δὴ τὸ σῶμα, τοῦ οὐρα- » νίου μεθυσθὲν νέκταρος, εἰς ὑγρὸν κατελείβετο, καὶ » τὴν γῆν τῇ εὐωδίᾳ νοτίσαν, λύγος ἡσυχῇ διὰ τῶν » βώλων ῥίζας ἐκτείνας, ἡ λιβανωτὶς ἀνέσχε, καὶ τῇ » κορυφῇ τὸ χῶμα διέῤῥηξεν.

» Ὁ δὲ δὴ τοῦ φωτὸς ταμίας οὐκέτι πρὸς τὴν » Κλυτίαν εἴσεισιν, εἰ καὶ τὰ μάλιστα περὶ ἐκείνην ὁ

(1) B, μήπε male pro μετά.

(2) Pro αὐτὴν, forte αὖθις.

(3) Habuit suo in codice, *colorem*, non *calorem*, malam lectionem in loco bonæ lectionis.

(4) B, πολὺ, supra πολλά : et mox, ἐψάψη. Sequentia non sunt nitida.

» μὲν ἔρως παραιτεῖσθαι τὴν λύπην, ἡ δὲ λύπη τὴν » εἰσαγγελίαν ἠδύνατο. Ὃν δὲ τρόπον Ἀφροδίτη πρὸς » αὐτὸν, ἐφ' ὁμοίοις ἐχρήσατο τοῖς παροῦσι καὶ αὐτὸς » δὴ πρὸς Κλυτίαν (1). Ἐτήκετο δ' ἐξ ἐκείνου παρα» φόρως χρησαμένη τῷ ἔρωτι, καὶ μηδ' ὁτιοῦν προ» σιεμένη παραμυθουμένας τὰς Νύμφας· καὶ νυκτὸς » καὶ ἡμέρας αἴθριος ἐπὶ γυμνῆς ἐκάθητο γῆς, γυμνῇ » καὶ ἀτημελήτῳ τῇ κεφαλῇ, καὶ, δι' ἡμερῶν ἐννέα » βρωτοῦ καὶ ποτοῦ παντὸς ἀφεστηκυῖα, δρόσῳ μόνῃ » καὶ τοῖς ἑαυτῆς δάκρυσι τὴν ἀσιτίαν ἔλυσεν (2)· οὐδὲ » μετεκίνησέ τι τῆς γῆς ἑαυτὴν, μόνον δὲ πρὸς τὸ » πρόσωπον ἀφεώρα πορευομένου τοῦ θεοῦ, καὶ τὸ » ἑαυτῆς πρόσωπον πρὸς ἐκεῖνον διὰ παντὸς ἔστρεφε. » Φασὶ δὴ τὰ μὲν μέλη ταύτης προσκολληθῆναι τῇ » γῇ, μέρος δέ τι τῆς χροιᾶς τὴν χλωρὰν ὠχρότητα » πρὸς πόαν μεταβαλεῖν ἄναιμον· ἐρυθρότης τ' ἐστὶν » ἐν μέρει, καὶ ὁμοιότατον ἄνθος ἴῳ καλύπτει τὸ πρό» σωπον. Ἡ δ', εἰ καὶ τὰ μάλιστα ταῖς ῥίζαις προ» σίσχεται, πρὸς τὸν ἑαυτῆς γε μὴν Ἥλιον στρέφεται, » καὶ δὴ μεταβληθεῖσα φυλάττει τὸν ἔρωτα. »

Εἶπε, καὶ θαυμαστόν τι τοῦτο χρῆμα κατέσχε δὴ τὰς ἀκροωμένας· ὧν μέρος μὲν οὐ συντίθεται (3) ταῦτα οἷά τ' εἶναι γενέσθαι, μέρος δὲ μνημονεύει πάντα τοὺς ἀληθεῖς θεοὺς δύνασθαι· ἀλλ' οὐχὶ καὶ Βάκχος ἐκείνοις

(1) Ovidius : « Venerisque » modum sibi fecit in illa. » Planudes erravit toto cœlo. Latina significant τὸν Ἥλιον οὐκέτι σὺν Κλυτίᾳ ταῖς ἀφροδισίοις χρήσασθαι ἡδοναῖς.

(2) A, ἔλυεν. Cf. not. v, 545.

(3) A, συντίθεται, et, e correctione, συντίθενται. B, σύντιθενται. Ovid. : « *Pars* fieri potuisse *negant; pars* omnia veros Posse » deos *memorant*. » Offenderet hic συντίθεται et μνημονεύει. Velim συντίθενται et μνημονεύουσι.

συνεξηλάζετο (1). Ἀπαιτεῖται δὴ καὶ ἡ Ἀλκοθόη, μετὰ τὸ σιγῆσαι τὰς ἀδελφὰς, λέγειν. Ἡ δὲ, πηνίῳ τοῦ ἱστοῦ διαθέουσα μίτους, « Σιγῶ τοὺς δεδημοσιευμένους » εἶπεν « ἔρωτας τοῦ ποιμένος τοῦ Ἰδαίου Δάφνιδος, ὃν » ἡ κατά τινος Νύμφης (2) μοιχαλίδος ὀργὴ εἰς λίθον » μετήνεγκεν· τοσοῦτον ἄλγος τοὺς ἐρῶντας ἐκκαίει.

» Οὐ μὴν οὐδὲ λέγω, ὥς ποτε καινισθέντος τοῦ νόμου » τῆς φύσεως ἀμφίβολος γέγονε, νῦν μὲν ἀνὴρ ὁ Σί- » θων, νῦν δὲ γυνή.

» Καί σε δ', ὦ νῦν μὲν ἀδάμας, πάλαι δὲ πιστό- » τατε Κέλμε νεάζοντι τῷ Διῒ, καὶ Κουρῆτας (3) ἐκ » λάβρου βλαστήσαντας ὑετοῦ, καὶ Κρόκον εἰς ἄνθη » μικρὰ μεταβληθέντα σὺν τῷ Μίλακι, παρατρέχω· » ἡδύσματι δὲ καινοτάτῳ (4) τὰς ὑμετέρας καθέξω » ψυχάς.

» Καὶ δὴ πόθεν μὲν δυσφημεῖται, τίνα δὲ τρόπον » τοῖς δραστικοῖς (5) ὕδασι Σαλμακὶς ἐκνευρίζει, καὶ » τὰ μέλη ὧν ἂν ἅψηται ἁπαλύνει, μανθάνετε· κέ- » κρυπται μὲν γὰρ ἡ αἰτία, ἔγνωσται δὲ ἡ τῆς πηγῆς » δύναμις. Παῖδα τῷ Ἑρμῇ καὶ τῇ Ἀφροδίτῃ γεννη- » θέντα ὑπὸ τοῖς Ἰδαίοις ἄντροις Νηΐδες ἀνέτρεφον, οὗ

(1) Latina sunt : « Sed non et » Bacchus in illis. » Propositam in nota conjecturam non capio. Nil mutandum, ni forte *et* in *est*, quod aliæ exhibent editiones.

(2) Ovidius : « quem Nymphe « pellicis ira Contulit in saxum. » Planudis græca sensu carent. Debuit saltem scribere, ὃν Νύμφη τῇ κατά τινος μοιχαλίδος ὀργῇ εἰς λίθ.—Putavit *Nymphe* idem esse τῷ *Nymphæ*.

(3) Codd. κουρήτας. Tonum reformavi. In Apollodoro Heyniano et Claveriano Κούρητες reperitur, et in Callimacho H. Jov. 52. Lycophron editus exhibet, *v.* 1297, Κούρητες : sed in codicibus plurimis est Κουρῆτες, quod usitatius videtur.

(4) Codices, καινότατος.

(5) Velim τοῖς κακῶς δραστ., τοῖς οὐ καλῶς vel οὐκ εὖ δραστ., ut græca latinis consonent, *male fortibus*.

» τοιοῦτον ἦν τὸ κάλλος, οἷον ἐν αὐτῷ καὶ τὸν γεννή- » σαντα (1) καὶ τὴν γεννησαμένην ἐπιγινώσκεσθαι οἷόν » τ' εἶναι. Ἐξ ἐκείνων γὰρ εἵλκυσε καὶ τὴν κλῆσιν. » Οὗτος, ἄρτι πενταετηρίδας τρεῖς παραμείψας, τὰ » πατρικὰ καταλέλοιπεν (2) ὄρη, καὶ, τὴν τροφὸν ἀφεὶς » Ἴδην, ἀγνώστους περινοστεῖν τόπους, καὶ ἀγνώστους » ὁρᾷν ποταμοὺς ἔχαιρε, τῆς σπουδῆς ἐλαφρυνούσης τὸν » κάματον. Ἦλθε δὴ καὶ πρὸς (3) τὰς Λυκίας πόλεις καὶ » τοὺς τῇ Λυκίᾳ γείτονας Κᾶρας, καὶ ὁρᾷ λίμνην (4) ἐν- » ταῦθα διαυγοῦς ὕδατος μέχρις ἐσχάτου πυθμένος. » Οὐκ ἦν δόναξ ἐκεῖ λιμναῖος, οὐδ' ἄγνον (5), οὐδ' » ὀξυβελεῖς σχοῖνοι· ἀλλὰ διαφανὲς ἦν τὸ ὕδωρ. Τά » γε μὴν τῆς λίμνης ἔσχατα χλόῃ χλωρᾷ περιζών- » νυται καὶ ἀειθαλέσι βοτάναις. Ταύτην οἰκεῖ Νύμφη, » οὔτε κυνηγεσίαις ἀγαθὴ, οὔτε τοιαύτη οἵα ἂν τόξον » ἐντείνειν ἔθος ἔχοι, οὔθ' οἵα ἂν πρὸς δρόμον ἐρίζοι· » μόνη δὲ τῶν Νηΐδων τῇ ταχινῇ Ἀρτέμιδι οὐδαμῶς » ἔγνωσται. Πολλάκις εἰπεῖν αὐτῇ φήμῃ φέρεται τὰς » αὐτῆς ἀδελφάς· Σαλμακὶ, λάμβανε ἢ ἀκόντιον ἢ » κατάστικτον φαρέτραν, καὶ τὰς (6) σαυτῆς ἀνέσεις » σκληροτέραις κυνηγεσίαις κεράννυε (7). Ἡ δὲ νῦν μὲν » ἐν τῇ πηγῇ τὰ καλὰ ἑαυτῆς ἔλουε μέλη, ἄλλοτε

(1) Male codex B, γεννηθέντα.

(2) A, κατέλοιπεν: f. κατέλιπεν.

(3) B, sine πρὸς et τῇ, quibus facile carere possumus.

(4) B, λύμνην. Eadem permutatio ad *v.* 413, in A, qui, pro ἀνύουσι, habet ἀνίουσι.

(5) Sic pro latinis, *steriles ulvæ*. Voluitne scribere ἄγνος? Sed *steriles ulvæ* non sunt idem ac *vitex*. Quidquid id sit, latina poscunt legi non ἄγνον, sed ἄγρια βρύα, vel ἄγρια φύκη.

(6) Codd. ταῖς σαυτῆς.

(7) Omissi sunt duo versus a librariis, forte ab ipso interprete: ὁμοιοτέλευτον erroris fuit causa. Lacuna sic potest suppleri: οὐκ ἀκόντιον λαμβάνει, οὔτε κατάστικτον αὕτη φαρέτραν, οὐδὲ τὰς αὐτῆς ἀνέσεις σκληροτέραις κυνηγεσίαις κεράννυσι.

» δὲ κτενὶ Κυθηριακῷ (1) τῶν πλοκάμων ἐπεμελεῖτο, καὶ τί ταύτῃ (2) πρέπει τῶν ὑδάτων πυνθάνεται, πρὸς αὐτὰ βλέπουσα· νῦν δὲ, διαφανεστάτῳ πέπλῳ περιλαβοῦσα τὸ σῶμα, ἢ φύλλοις ἁπαλοῖς ἢ πόαις ἁπαλαῖς ἀνακλίνεται· ἔστι δ᾽ ὅτε καὶ ἄνθη συλλέγει. Καὶ τότε γὰρ οὖν ἄνθη συνέλεγεν, ἡνίκα τὸν παῖδα τεθέαται, καὶ, ἰδοῦσα, σχεῖν ἐπεθύμησε. Ὅμως οὐ πρότερον προσῆλθεν, εἰ καὶ τὰ μάλιστα προσελθεῖν ἔσπευδε, πρὶν ἑαυτὴν εὐθέτησε, πρὶν περιεβλέψατο τὴν ἐσθῆτα, καὶ τὸ πρόσωπον ἅπαν κατέστησε, καὶ καλὴ δοκεῖν ἠξιοῦτο. Καὶ τηνικαῦτα δὴ οὕτω λέγειν ἀπήρξατο· Ὦ παῖ ἀξιώτατε θεὸς εἶναι πιστεύεσθαι, εἰ ἄρα σὺ θεὸς εἶ, Ἔρως εἶναι δύνασαι· εἰ δὲ θνητὸς, ὡς εὐδαίμονες οἱ γεννησάμενοι! Καὶ ἡ μήτηρ (3) εὐδαίμων, καὶ εὐτυχὴς τῷ ὄντι εἴ σοί τίς ἐστιν ἀδελφὴ, καὶ ἡ θηλὴν ὀρέξασά σοι τροφός· ἀλλὰ μακρῷ πασῶν, μακρῷ εὐδαιμονεστέρα ἐστὶν ἐκείνη, εἴ σοί τίς ἐστι σύνευνος (4), εἴ τινά ποτε ἀξιώσεις τοῦ σοῦ θαλάμου. Ἤδε δέ σοι εἰ μέν τίς ἐστιν, ἀλλ᾽ ἐμοῦ λαθραίως ἀπόλαυε· εἰ δ᾽ οὐδεμία τίς ἐστιν, ἔγωγε εἴην, καὶ πρὸς τὸν αὐτὸν συνέλθωμεν θάλαμον. Ἡ μὲν οὖν Νηῒς μετὰ ταῦτα σεσίγηκεν· ἐρύθημα δὲ τὸ τοῦ παιδὸς ἐπέχρωσε πρόσωπον (καὶ γὰρ ἀγνοεῖ τί ποτ᾽ ἂν ἔρως εἴη),

(1) Latinum *Cytoriaco* male legit, et male vertit. Reponendum erit, Κυτωριακῷ.

(2) Melius foret αὐτῇ. Sed sæpe Planudes labitur in pronomine *se* vertendo: sic ad v. 380.

(3) Habuit malam lectionem *mater*. Meliores codices exhibent recte *frater*, ἀδελφός.

(4) Aristænetus, 1, 11, εὐδαίμων ἡ τὸν νέον εὐτυχοῦσα ἐπίσης ἐραστὴν ὁμοῦ καὶ ἐρώμενον! μακαρία ἡ συγκοιμωμένη πύλῳ! ubi vide notas.

» ἀλλ' ἔπρεπεν αὐτῷ δῆτα καὶ τὸ ἐρύθημα. Τοῦτο τὸ χρῶμα καὶ τοῖς μήλοις ἐστὶ τοῖς τοῦ χαριεστάτου δένδρου ἀπηωρημένοις, ἢ τῷ πεφοινιγμένῳ ἐλέφαντι, ἢ τῇ ἐρυθραινομένῃ μετὰ λευκότητος σελήνῃ, ἐπειδὰν τηνάλλως ἠχῇ τὰ συμμαχοῦντα ταύτῃ χαλκᾶ. Τῆς γέ τοι Νύμφης ἀπαύστως αἰτούσης ἀδελφικὰ γοῦν φιλήματα (1), καὶ τὰς χεῖρας ἤδη πρὸς τὸν ἐλεφάντινον φερούσης τράχηλον, Παύῃ, ἢ φεύγω, ὁ παῖς εἶπε, καὶ σὺν σοὶ τὰ τῇδε καταλιμπάνω. Ἔδεισε πρὸς ταῦτα ἡ Σαλμακὶς, καὶ, Τούσδε σοι τοὺς τόπους ἐλευθέρους, εἶπε, παραδίδωμι, ξένε· καὶ προσποιεῖται μεταβαλοῦσα τὴν πορείαν ἀναχωρεῖν. Καὶ τότε πρὸς ἐκεῖνον αὖθις ὁρῶσα, καὶ καταδῦσα πρὸς τοὺς τῆς λόχμης θάμνους ἐκρύπτετο, καὶ τὰ γόνατα κάμψασα συνεκάθισεν. Ὁ δ' οἷα παῖς, οἷα κοῦφος (2) καὶ ἀφύλακτος,

(1) Latine, *sororia oscula.* Sic sæpe loquuntur, qui honestam significare volunt pudicamque amantium societatem. Ovidius, A. III, 7, 21 : « Sic flammas » aditura pias æterna sacerdos » Surgit, et *a caro fratre ve-* » *renda soror.* « Inde colorem sumsit Regnierius Eleg. IV, 103. « O malheur! et de moi elle n'eut » seulement Que des baisers *d'un* » *frère*, et non pas d'un amant. » Et in Symposio Platonis, c. 34, Alcibiades ait a Socrate surrexisse se non aliter ac filius a parente debuisset, aut frater a fratre natu majore, ἀδελφοῦ πρεσβυτέρου. Ovidius A. II, 5, 25 : « oscu- « la Qualia nec *fratri* tulerit *ger-* » *mana* severo. Atque Bertinus, noster Propertius, Amor. I, 4 : « Un seul baiser, quand ta bou- » che vermeille Le poserait avec » plus de douceur Que ne le » donne et *le frère à la sœur,* Et » l'époux tendre à son fils qui » sommeille. » Non aliter, apud Maucrosium, sponsus castus de se et de uxore loquitur : « Nous » avons sous l'hymen engagé » notre foi; Nos deux cœurs sont » unis d'une amitié sincère: Nous » vivons cependant *ainsi que* » *frère et sœur.* » Fontainius in S. Malcho : « Feignez; compor- » tez-vous *Comme frère* en se- » cret, en public comme époux. »

(2) Legit Planud., *ut vacuus.*

» θεῖ δεῦρο τῆς πόας, κἀκεῖσε πάλιν ἐνθένδε, κἂν τοῖς » προσπαίζουσιν ὕδασι τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν ἴχνη, » μέχρι τῶν σφυρῶν βάπτει, καὶ, μηδὲν μελλήσας, » τῇ τοῦ προσηνοῦς ὕδατος ἁλοὺς εὐκρασίᾳ, τὴν » μαλακὴν ἐσθῆτα τοῦ ἁπαλοῦ σώματος ἀποτίθεται. » Τότε τοίνυν ἀπηνεώθη, καὶ τῷ ἔρωτι τοῦ κάλλους » γυμνωθέντος ἡ Σαλμακὶς ἐξεκαύθη· καὶ σέλας ἀποπάλλουσι τῆς Νύμφης οἱ ὀφθαλμοὶ, οὐχ ἑτέρως ἢ » ὡς ὅτε καθαρώτατος αἰθερίῳ τῷ οὐρανῷ, ἐσόπτρου » ὑποτεθέντος, ἀντανακλᾶται ὁ ἥλιος. Καὶ μόλις ἀνέχεται μένειν· μόλις τὴν ἑαυτῆς ἡδονὴν ἀναβάλλεται, » ἤδη τε περιπλέκεσθαι τούτῳ ἐφίεται· ἤδη κακῶς » ἑαυτὴν παρακατέχει παραφρονήσασα. Ὁ δὲ, κοίλαις » παλάμαις ταχὺς τὸ σῶμα κροτήσας, εἰσεπήδησεν » εἰς τὰ ῥεῖθρα, καὶ, ἐξ ἀμοιβῆς μεταφέρων τὰς χεῖρας, ἐν τοῖς καθαροῖς ὕδασι διαλάμπει, ὡς εἴ τις » ἐξ ἐλέφαντος ἔργα ἢ λευκὰ κρίνα διαφανεῖ καλύψειεν ὑέλῳ. Ἡ δὲ Νηῒς, Νενικήκαμεν καὶ ἡμέτερός » ἐστιν, ἀνεβόησε· καὶ, πᾶσαν ἐσθῆτα πόῤῥω βαλοῦσα, » ἐν μέσοις ἑαυτὴν ῥίπτει τοῖς ὕδασιν, ἀπομαχόμενόν » τε κατέχει, καὶ ἄκοντος ἁρπάζει φιλήματα, καὶ, » ὑποβάλλουσα τὰς χεῖρας, τῶν στέρνων ἄκοντος ἅπτεται, καὶ, νῦν μὲν τῇδε, νῦν δ' ἐκεῖσε περιχεῖται » τῷ νεανίᾳ, καὶ, τέλος, ἀντιβαίνοντι καὶ διολισθῆσαι » βουλομένῳ ἐμπλέκεται ὡς ὄφις, ὃν ὁ βασίλειος » ὄρνις ἀνέχει καὶ εἰς ὕψος ἁρπάζει· ὁ δὲ κρεμάμενος, » καὶ κεφαλὴν ἐκείνου καὶ πόδας συνδεῖ, καὶ τῷ οὐραίῳ » τὰς ἐπιμήκεις πτέρυγας περισφίγγει· ὡς εἴωθέ τε » κισσὸς μακρῷ στελέχει περιελίσσεσθαι, καὶ πολύπους τὸν ἐχθρὸν, ὑπὸ τοῖς ὕδασι συλλαβὼν, πάν-

» τοθὲν ἐπαφεὶς τοὺς πλοκάμους, συνέχει. Ἐνίσταται » τοίνυν ὁ Ἀτλαντιάδης, καὶ τὴν ἐλπισθεῖσαν τῇ Νύμφῃ » ἡδονὴν ἀπαναίνεται. Ἡ δὲ τοῦτον πιέζει, καὶ παντὶ » ἐπιτιθεῖσα τῷ σώματι οἷον προσεπεφύκει. Κἂν (1), » εἰ καὶ τὰ μάλιστα, εἶπεν, ἀγροικότατε, διαμάχῃ, » ὅμως οὐκ ἀποδράσεις. Οὕτως, ὦ θεοὶ, τοῦτο γε- » νέσθαι κελεύσατε, καὶ ἡμέρα μηδεμία μήτε τοῦτον » ἐμοῦ, μήτ' ἐμὲ τούτου διαστησάτω. Αἱ τοίνυν εὐ- » χαὶ τοὺς ἑαυτῶν ἔσχον θεούς. Καὶ γὰρ ἐπιμὶξ τὰ » τῶν δυεῖν (2) συνάπτεται σώματα, καὶ ἓν αὐτοῖς ἐπι- » φέρεται πρόσωπον· ὡς εἴ τις πρέμνον ἑτέρῳ φλοίῳ » ἐγκεντρίζει (3), κἂν ταυτῷ θεωρεῖ συναπτόμενά τε » καὶ αὐξάνοντα καὶ ἀκμάζοντα ταῦτα. Οὕτως ἀπρὶξ » περιπλακέντα συνῆλθον τὰ σώματα, καὶ οὐκέτι » δύο, διπλῆ δέ τις πέφυκε μορφὴ, ὡς μήτε κόρη » μήτε παῖς δύνασθαι λέγεσθαι, οὐδέτερον τε δοκεῖν » καὶ ἑκάτερον. Ἐπεὶ δὲ τὸ ὕδωρ εἶδεν, εἰς ὃ ἑαυτὸν » ἄνδρα καθῆκεν, ἡμιάνορα τοῦτον (4) ποιῆσαν, καὶ » ἁπαλυνθέντα κατ' ἐκεῖνο τὰ μέλη, τὰς χεῖρας » ἐκτείνας ὁ Ἑρμαφρόδιτος, ἀλλ' οὐκέτι ἀνδρῴᾳ τῇ » φωνῇ, Ὦ πάτερ, εἶπε, καὶ μῆτερ, καὶ θεοὶ (5), δότε » τῷ ὑμετέρῳ γόνῳ, τὰ ἀμφοῖν ὀνόματα φέροντι, ὡς, » ὅστις ποτὲ εἰς τήνδε τὴν λίμνην εἰσέρχεται ἀνὴρ, » ἡμιάνωρ ἐνθένδ' ἐξίοι, καὶ, τῶν ὑδάτων ἁψάμενος, » ἁπαλύνοιτο ἐξαίφνης. Δυσωπηθεὶς δ' ἑκάτερος τῶν

(1) Pro κἂν malim καὶ, nempe καὶ—εἶπε. Sed cf. p. 125, ubi similis est locutio.

(2) B, δύο.

(3) A, sine ἑτ. φλοίῳ.

(4) Pro τοῦτον scribere debuisset ἑαυτόν. Cf. p. 155.

(5) Καὶ θεοὶ pravo consilio additum est a Planude, ni molliatur interpretatione, *nam estis et dei.*

» τεκόντων τὰ τοῦ διμόρφου παιδὸς ῥήματα πεποιή-
» κασι (1), καὶ ἀδήλῳ φαρμάκῳ τὴν πηγὴν ἔβαψαν. »

Τέλος ἦν τοῖς μύθοις, καὶ τὸ Μινήϊον γένος ἔτι συντείνει πρὸς ἐργασίαν, ὀλιγωρεῖ τε τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν ἑορτὴν παρὰ φαῦλον ποιεῖται. Τῶν δὲ τυμπάνων, ἃ μὴ πώποτε ταύταις (2) ἐφάνη, βραγχώδει θορυβησάντων ἐξαίφνης ἤχῳ, καὶ τῆς ἀπὸ κέρατος καμπύλης σάλπιγγος καὶ κυμβάλων χαλκῶν ἠχησάντων, καὶ μύρτου καὶ κρόκων καταπνευσάντων, πρᾶγμα πίστεως γίνεται μεῖζον. Χλοάζειν τὰ τῶν ἱστῶν ἤρξατο, εἰς κίσσου τε ὄψιν ἐβλάστησεν ὁ ἀπῃωρημένος πέπλος, καὶ μέρος μέν τι τοῦδε πρὸς κληματίδας χωρεῖ, ἃ δὲ μικρῷ πρόσθεν ἦν νήματα πρὸς ἕλικας μεταβέβληται, κἀκ τοῦ στήμονος ἐξίασιν ἕλικες (3)· πορφύρα ταῖς ποικίλαις σταφυλαῖς μαρμαρυγὴν χορηγεῖ (4). Ἤδη μὲν οὖν ἡ ἡμέρα ἐξεληλύθει, καὶ καιρὸς περιέστη, ὃν οὔτ' ἂν σκότος, οὔτε φῶς λέγειν οἷός τε γένοιο· ὑπὸ φωτὶ δ' ὅμως νυκτὸς ἀμφιβόλου γειτνίασις (5). Ἐξαπίνης

(1) Periit vox græca quæ latino *rata* consonaret ; forsan, βέβαια, vel κυρωθέντα.

(2) B, ταῦτ'. Infra A B, μέντοι.

(3) Male iteratur ἕλικες. Hic est in latinis *pampinus* : rescribendum ergo οἴναρα. Et modo, pro ἕλικας, malim κλήματα, nam in latinis *palmes* est.

(4) A, χορυγεῖ.

(5) Crepusculum Isidorus Pelus. v, 114, verbis significat, ut solet, elegantibus : πρὸ βραχέος, ὄρθρου ἔτι ὄντος, ἐκιρνᾶτο γὰρ νύξ τε καὶ ἠώς, ἐντυχών μοι τις τῶν ἀνδρῶν ἐπιτηδείων ἀπήγγειλεν : ibi ἀνδρῶν asterisco notatum est, nec immerito ; glossema enim forte est et tollendum. Vide alia loca in Indice Apuleii Elmenhorstiano. Fontainius in Fabula de cuniculis summa cum elegantia : « A » l'heure de l'affût, soit lorsque » la lumière Précipite ses traits » dans l'humide séjour, Soit lors- » que le soleil rentre dans sa car- » rière, Et que, n'étant plus » nuit, il n'est pas encor jour. » Cur Thomsonus in anglica sua Fontainii Fabularum versione hanc de cuniculis fabulam prætermiserit, non capio. Petronius

δὲ δοκεῖ τὰ οἰκήματα συγκλονεῖσθαι, καὶ λαμπάδες λιπαραὶ καίεσθαι, καὶ ξανθῷ πυρὶ τοὔδαφος λάμπει, καὶ δεινῶν θηρῶν ὠρύεσθαι πεπλασμένα μιμήματα. Αἱ δ' ἀδελφαὶ πρὸς τοὺς ἤδη καπνοῦ πεπληρωμένους θαλάμους κρύπτονται, καί, οὗπερ ἂν ἔτυχον, τό τε πῦρ καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ φυλάττονται φῶς. Καὶ ζηλούσαις δὴ (1) σκότος δέρμα μὲν ἐκτείνεται διὰ τῶν μελῶν, καὶ τὰς χεῖρας λεπτοὶ συγκλείουσιν ὑμένες. Ἀλλ' οὐδὲ τὸ σκότος ταύτας ἀφίησι τίνι ποτὲ λόγῳ τὴν παλαιὰν ἀπέβαλον μορφὴν γνῶναι. Καὶ πτερὰ μὲν οὐκ ἐκούφισε ταύτας· διαφανέσι δὲ συνεξήρτηντο πτέρυξι. Καί, πειρώμεναι φθέγγεσθαι, βραχυτάτην, κατὰ τὸ σῶμα, καὶ τὴν φωνὴν ἀφιᾶσι, καὶ λεπτοὺς τρίζουσαι (2) θρήνους ἀνύουσι. Κἀντεῦθεν οὐκ ἐν λόχμαις, ἐν οἴκοις δὲ διαιτῶνται, καί, τὸ φῶς ὑπερστυγοῦσαι, νύκτωρ ἵπτανται, καὶ νυκτερίδες ἐκ νυκτὸς ὀνομάζονται.

Τότε τοίνυν ἡ τοῦ Βάκχου θειότης ἀοίδιμος κατὰ πᾶσαν τὴν τῶν Θηβῶν γέγονε πόλιν· τάς τε τοῦ νέου θεοῦ μεγάλας δυνάμεις ἡ μητροκασιγνήτη πανταχοῦ διεξῄει, ἡ μόνη ἐκ τοσούτων ἀδελφῶν λύπης ἄπειρος, ὅτι μὴ ἣν παρέσχον αἱ ἀδελφαί. Ὁρᾷ γε μὴν Ἥρα ταύτην τοῖς τέκνοις καὶ τῷ τοῦ Ἀθάμαντος θαλάμῳ καὶ τῷ τροφίμῳ θεῷ σοβαρὸν ἔχουσαν φρόνημα, καὶ οὐκ ἤνεγκε. Τάδε δὲ πρὸς ἑαυτὴν ἐφθέγγετο μόνην (3)· « Ὁ μὲν δὴ γεννηθεὶς ἐκ τῆς μοι-» χαλίδος ἠδυνήθη τοὺς Μαιονίους ναύτας μεταβα-

quidem, italus interpres, non illam omisit: sed quam languide et flaccide versibus vix versibus reddidit!

(1) A, δὲ, nota mutatione.

(2) AB, τρύζουσαι. Grammaticus apud Valckenaerium in Animadversionibus ad Ammonium p. 231: νυκτερὶς τρίζει.

(3) B, μόνον.

» λῶν κατὰ τῆς θαλάττης βαλεῖν, καὶ μητρὶ δοῦναι » τὰ τοῦ παιδὸς ἑαυτῆς ἔγκατα διασπασθησόμενα, » καὶ τὰς τρεῖς Μινυϊάδας καιναῖς σκεπάσαι ταῖς » πτέρυξιν· ἡ δ' Ἥρα οὐδὲν οὐδ' ὅλως δυνήσεται, » ὅτι μὴ πολλὰς ἀποκλαίεσθαι ὀδύνας! καὶ τοῦτό μοι » μόνον ἅλις ἔσται; καὶ αὕτη μοι μόνη ἐξουσία γε- » νήσεται; Αὐτὸς διδάσκει τί ποτ' ἂν δράσαιμι· δέ- » δοται γὰρ καὶ παρ' ἐχθρῶν τι μανθάνειν (1)· καὶ δὴ » πόσον ἡ μανία δύναται πάλαι καὶ ἀποχρώντως τῷ » τοῦ Πενθέως ἔδειξε (2) φόνῳ. Τί τοίνυν οὐκ οἰστρη- » λατεῖται καὶ ἡ Ἰνὼ διὰ μανιῶν εἶσι συγγενῶν τοῖς » ἑαυτῆς (3) ὑποδείγμασιν; »

Ἔστι δέ τις ὁδὸς κατάντης ἐπιθανατίῳ κατάσκιος σμίλακι (4), πρὸς τὰ τῶν νερτέρων οἰκήματα πολλῇ (5) κατάγουσα σιωπῇ, ἔνθεν ἡ νωθρὰ Στὺξ ὁμί-

(1) B, ad marginem, ὡραῖον.

(2) Mutavi τὸ codicum ἔδοξε.

(3) Codd. ἑαυτοῖς, quod erat mutandum. Latina, quæ non vulgarissimi sunt commatis, interpretem valde impediebant. Hunc sibi textum fecisse videtur: « eatque per cognatos suis exem- » plis furores. »

(4) Codd. κατάντης ἐπὶ θαλαττίω. Ovidius: « Est via declivis, *fu-* » *nesta* nubila *taxo.* » Post κατά-σκιος in codd. est lacunula, quam explevi voce σμίλακι. Planudes nesciebat qui *taxo* verteret. Pro ἐπὶ θαλαττίω nullus dubito quin Planudis manum restituerim.

(5) Ovidius: « per *muta* silen- » tia. » Invenit Planudes *multa*, quæ lectio in plurimis reperta est libris; sed mala est. Pariter apud Tibull. IV, I, 129, non pauci libri habent *multa silentia* pro *muta*. Cf. Heyn. ad Tibulli verba, non satis accurate ad Heinsium in Ovid. M. II, 66, provocantem: tacet enim Heinsius. Burmanni nomen scribere voluit, qui de his epithetis in speciem sæpicule otiosis diligenter notavit. Villebrunius ad Hippocr. Aphor. p. 369, paulo subtilior fuit, puto, Homericum ὑγρὸν ὕδωρ interpretatus « de aqua fa- » cile penetrabili, defectu cohæ- » sionis partium integrantium. » Ovidius M. VII, 108, habet similiter *liquidas aquas*, ubi nihil est philosophiæ chemicæ, sed vestigia tantum, ut in reliquis id genus, veteris poeticæ linguæ, quæ simplicissima fuit. Hoc epithe-

χλην ἀναδίδωσιν· αἱ πρόσφατοί τε ψυχαὶ κατίασι, τά τε χρησάμενα ταφαῖς εἴδωλα. Ὠχρότης τε καὶ χειμὼν πανταχοῦ τὸν ἀκανθώδη (1) κατέχει τόπον ἐκεῖνον. Αἵ τε πρόσφατοι ψυχαὶ ἀγνοοῦσιν ἐκεῖθι πόθεν ἂν εἴη ἡ πρὸς τὴν Στυγίαν φέρουσα πόλιν, ἢ ποῦ ἂν εἴη τὰ δεινὰ τοῦ ζοφεροῦ Πλούτωνος βασίλεια. Μυρίας δ' ἡ πόλις εὐρύχωρος οὖσα εἰσόδους ἔχει, καὶ πύλας πανταχόθεν ἠνεῳγμένας· ὡς δ' ἡ θάλαττα τοὺς ποταμοὺς ἐκ πάσης τῆς γῆς δέχεται, οὕτως (2) ὁ τόπος ἐκεῖνος πάσας τὰς ψυχὰς ἐγκολποῦται, οὐδέ τινος πλήθους ἐνδεής ἐστιν (3), ἢ πληθύος προσιούσης αἰσθάνεται. Ἄναιμοι δὲ καὶ ἀσώματοι καὶ ἀνόστεοι αἱ ψυχαὶ ἀλῶνται, ὧν αἱ μὲν περὶ τὴν ἀγορὰν διατρίβουσιν, αἱ δὲ περὶ τὰ τοῦ κάτω τυράννου οἰκήματα· ἄλλαι δ' ἄλλας τέχνας μετίασι, μιμήματα τῆς παλαιᾶς βιοτῆς. Ἐκεῖ τοίνυν ἡ Ἥρα ἐλθεῖν ἀνέχεται, τὰς οὐρανίους λιποῦσα καταγωγάς· τοσοῦτον χαρίζεται τῇ ἔχθρᾳ καὶ τοῖς θυμοῖς. Ἔνθα παρελθούσης, καὶ τοῦ οὐδοῦ ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ σώματος πιεσθέντος τε καὶ τρομάξαντος, τρεῖς ὁ Κέρβερος ἐξήνεγκε κεφαλάς, καὶ τρεῖς ὑλακὰς ἐν ταὐτῷ δέδωκεν. Ἡ δὲ τὰς ἀδελφὰς καλεῖ τὰς τῆς Νυκτὸς θυγατέρας, θεὰς βαρείας τε καὶ ἀπαραιτήτους. Αἱ

tum vim quamdam habet et efficaciam in fabula de Mida rege, M. XI, 116 : « Ille etiam *liquidis* » palmas ubi laverat *undis*, Unda » fluens palmis Danaen eludere » posset. » Nam ex epitheto *liquidis*, quo significatur aquarum natura, vividior fit subiti illarum rigoris imago.

(1) Ovidius : « loca *senta*. » Melius interpres scripsisset, αὐχμώδη.

(2) A, οὗτος : cf. ad Nicet. p. 33.

(3) Ovidius : « nec ulli Exiguus populo est. » Græca non consentiunt latinis. Debuit dicere interpres : οὐδέ τινι μικρός ἐστι πλήθει.

δὲ πρὸ τῶν θυρῶν ἐκάθηντο τῆς εἱρκτῆς κεκλεισμένων ἀδάμαντι (1), κἀκ τῶν σφετέρων πλοκάμων βλοσυροὺς ἔπεκον (2) ὄφεις. Καὶ, τὴν θεὸν ἐπιγνοῦσαι κατὰ τὴν τοῦ σκότους σκιὰν, εὐθὺς ἐξανέστησαν. Τόπος τῶν ἡμαρτηκότων ὁ χῶρος ἐκεῖνος ὠνόμασται. Καὶ Τιτυὸς μὲν τὰ σπλάγχνα παρεῖχε σπαράττεσθαι, πλέθρα διήκων ἐπ' ἐννέα. Σοὶ δ', ὦ Τάνταλε, οὔτε τι ὕδωρ καταλαμβάνεται, καὶ τὰ ἐπηρτημένα φεύγει σε δένδρα. Καὶ σὺ, Σίσυφε, ἢ ἐκδέχῃ, ἢ ὠθεῖς τὸν αὖθις ἐπανελευσόμενον (3) πέτρον. Στρέφεται ὁ Ἰξίων, καὶ διώκει καὶ φεύγει ἑαυτόν. Αἵ τε Βηλίδες τοῖς τῶν ἀνεψιῶν τολμήσασαι θανάτοις ἐπιχειρῆσαι, συνεχῶς ἐπιβάλλουσιν ὅπερ ἀποβάλλουσιν ὕδωρ. Οὓς πάντας ἡ Κρονία λοξῷ βλέμματι προσιδοῦσα, καὶ πρὸ πάντων Ἰξίονα, πάλιν ἀπ' ἐκείνου πρὸς τὸν Σίσυφον βλέπουσα, « Τί δήποτε οὗτος » εἶπεν « ἐκ » τῶν ἀδελφῶν μόνος ἀθανάτους δίδωσι δίκας, τὸν

(1) Bene de ferro, eoque durissimo, Gierig. latinum *adamas* in Ovidii loco interpretatur, meritoque reprehendit Rodium, interpretem germanum, qui de lapide pretioso hanc vocem intellexit. Ipse fuse notavi hac de re ad Philostr. Her. p. 405; ad Eunap. p. 432; et in Diario Imperii ad d. 20 Febr. 1811, ubi virum quemdam doctum refellebam, qui, quum egregie erraret, ab errore retrahi se non ferebat lubens. Adde Blomf. Gloss. in Prometh. 6, qui provocat ad Wolf. in Liban. Epist. 1554: quem frustra quæsieris; mendum est in cifris: rescribe *1044*. Sic sæpe peccatur. Ipse in Eunapium loc. cit. remittere memini lectorem ad Jacobs. in Anthol. t. IX, p. 421: rescribe *p. 441*. Parnyus, poeta elegantissimus, alicubi scripsit: « Je crains ce » vieil argus au cœur *de dia-* » *mant* »; et inde fere collegerim Veterum locutionem ab ipso fuisse non omnino recte intellectam.

(2) Nemo mihi, puto, culpæ verterit quod, pro τῷ codicum ἔπλεκον, scripserim ἔπεκον. Ovidius, *pectebant*.

(3) Planudes invenit *redituram*.

» δ' ὑπερήφανον Ἀθάμαντα βαθύπλουτος ἔχει βα- » σιλεία, ὅς, ὁσημέραι, σὺν τῇ συνεύνῳ μικρά μου » φροντίζει; » Ταῦτ' εἶπε, καὶ ἐκτίθησι τὰς αἰτίας τῆς ἔχθρας καὶ τῆς ὁδοῦ, καὶ τί ἂν ἐθέλοι. Ὁ δ' οὖν ἐθέλει, τοῦτ' ἦν· μηκέτι τὴν τοῦ Κάδμου ἵστασθαι βασιλείαν, καὶ τὸν Ἀθάμαντα ταῖς μανίαις εἰς ἔργον ἀνόσιον ἐφελκύσασθαι. Συγχεῖ τοίνυν ἐν ταυτῷ προσταγὰς, ὑποσχέσεις, δεήσεις, καὶ τὰς θεὰς ἐρεθίζει. Ταῦτα τῆς Ἥρας εἰπούσης, ἡ Τισιφόνη τοὺς λευκοὺς πλοκάμους ἐκίνησε, συγκεχυμένους αὐτοὺς ἔχουσα, καὶ τοὺς ἐπιπροσθοῦντας τῷ προσώπῳ ἐξετίναξεν ὄφεις, καὶ τόνδε τὸν τρόπον εἶπεν· « Οὔτοι μακρᾶς ἀδολεσχίας ἐστὶ χρέος· ὡς » εἰργασμένα νόμιζε, ὅσαπερ ἂν ἐπιτάττῃς. Ἀπό- » στηθι τῆς ἀνεράστου σοι τῆσδε βασιλείας, καὶ πρὸς » τὰς τοῦ βελτίονος οὐρανοῦ σαυτὴν ἀνακόμισον αὔ- » ρας. »

Ἐπάνεισιν τοίνυν ἡ Ἥρα σὺν ἡδονῇ· ἣν, εἰς τὸν οὐρανὸν εἰσελθεῖν ἑτοιμαζομένην, ὕδασι πολυδρόσοις ἡ Θαυμαντίας περιέβαλεν (1) Ἶρις. Ἡ δὲ Τισιφόνη, μηδὲν ἀναβαλομένη διάβροχον αἵματι μετὰ χεῖρας (2) εἴληφεν ἄτοπόν τινα δᾷδα, καὶ ὑγρῷ λύθρῳ πεφοινιγμένον ἐνεδύσατο φᾶρος, καὶ σκολιὸν περιζώννυται ὄφιν, ἔξεισί τε τῆς οἰκίας· καὶ ἀπιούσῃ Θρῆνος αὐτῇ συνοδεύει, καὶ

(1) Et hic mutavi τὸ codicum περιέλαβεν. Sexcenties aoristi verborum βάλλω et λαμβάνω permutati fuerunt a librariis. Cf. notas ad Nicetam Eugen. p. 162, 353. Euripides Phœn. 1681 = 1661: Σὺ δ' ἀλλὰ νεκρῷ λουτρὰ περιβαλεῖν μ' ἔα: non περιλαβεῖν.

(2) B, sine μετά. Mox quum dixisset Ovidius *importuna* de Tisiphone, interpres epithetum ad facem transtulit, et languidissimum quidem. Mox B, οἰκείας. Sic infra ad ℣. 684, codd. οἰκίαν pro οἰκείαν. Legendus de hac synchysi Fischer. ad Palæph. c. 1, p. 18.

Δεῖμος καὶ Φόβος (1), καὶ τρέμουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς Μανία τῷ προσώπῳ ταύτης ἐπισυνέστη (2). Ἔνθα καὶ λέγονται αἱ Αἰόλιαι παραστάδες σεισθῆναι, καὶ ὠχρότης τὰς ὀξυΐνας θύρας μολῦναι· φεύγει τε τὸν τόπον ὁ ἥλιος. Καὶ ὁ Ἀθάμας σὺν τῇ συνεύνῳ τοῖς τέρασι κατεπλάγησαν, καὶ τῆς οἰκίας ἐξιέναι παρεσκευάζοντο. Ἀντέστη δ' ἡ κακοδαίμων Ἐριννὺς, καὶ τὰς εἰσόδους ἐπολιόρκει, καὶ, τὰς χεῖρας ἐκτείνασα δρακοντείοις συνεσπειραμένη δεσμοῖς, τοὺς πλοκάμους ἐξετίναξεν· οἱ δ' ὄφεις κινηθέντες ἐπήχησαν (3), καὶ μέρος μέν τι (4) τούτων τοῖς ὤμοις ἐπίκειται, μέρος δ', ὀλισθήσαντες περὶ τὰ στέρνα, συριγμοὺς ἀφιᾶσι, καὶ ἕλκος ἐμοῦσι, καὶ ταῖς γλώσσαις ἀστράπτουσιν. Ἐντεῦθεν ὄφεις δύο μέσων ἀνέσπασε τῶν βοστρύχων, ἐξώλει τε χειρὶ τούτους ἁρπάσασα κατηκόντισεν· οἱ δ' ἐν τοῖς Ἰνώοις τε καὶ Ἀθαμαντείοις περιειλοῦνται κόλποις, καὶ βαρεῖς ἐμφυσῶσι θυμούς (5)· καὶ τοῖς μὲν μέλεσιν οὐκ ἔστιν (6) ἐπιφέρουσι τραῦμα, ἡ ψυχὴ δὲ χαλεπῶν αἰσθάνεται τῶν δηγμά-

(1) De his deastris notavi ad Phil. Her. p. 468, et ad Herodian. p. 21. Adde Voss. ad Valer. Flacc. III, 89. — A, δῆμος.

(2) Ovidius: « trepidoque Insania vultu *Limine* constiterat. » Planudes suo in codice malam habuit lectionem *lumine*, et inde error. Ad mentem poetæ vertendum fuit.... Μανία. Ἐπὶ δὲ τῆς φλιᾶς ἡ Τισιφόνη τῆς τοῦ Ἀθάμαντος οἰκίας ἔστη.

(3) A, ἐπηχήθησαν.

(4) Codices, μέντοι. Infra ad v. 546, A bene, μέντι: at B μέντοι cum correctione π superius scripta. Ubique ι et οι, inde τι et τοι, permutantur, et similia, propter iotacismum. In Alciphrone I, 20, mirum est λοιμῷ adhuc legi, quum λιμῷ res et codices reponi jusserint. Lucianus Electr. I, οὐ πρὸ πολλοῦ, κατ' ἄλλο μέντοι χρέος, ἧκον δὲ ὅμως ἐς τὰ χωρία ἐκεῖνα. Codex Paris. 2600 μέν τι exhibet: inter utrumque lector potest ambigere.

(5) A, θυμοῦ.

(6) Sic codices. Forte οὐκ ἔστιν ὅ τι ἐπιφέρ.

των. Ἤγαγε μεθ' ἑαυτῆς καὶ τέρας ἄλλο διύγρου (1) φαρμάκου, τοῦ Κερβερείου στόματος σίελον, καὶ τῆς Ἐχίδνης ἰὸν, καὶ πλάνας περιφοίτους, καὶ λήθην τυφλῆς διανοίας, καὶ πλημμέλειαν, καὶ δάκρυα, καὶ λύσσαν, καὶ ἔρωτα φόνου, πάνθ' ὁμοῦ συναλοηθέντα καὶ συντριβέντα, ἅπερ αἵματι δεύσασα προσφάτῳ ἥψησε κοίλῳ χαλκώματι, καὶ χλωρῷ συνετάραξε κονείῳ. Ἐκείνων δὴ καταπληττομένων, τρέπει τὸ μανιῶδες φάρμακον ἐπὶ τὸ στέρνον ἀμφοῖν, καὶ τὰ ἐνδότατα συνεκύκησε σπλάγχνα. Καὶ τότε, τὴν δᾷδα περὶ τὸν αὐτὸν πολλάκις ἑλίξασα κύκλον, προσλαμβάνει τάχος ὅσον πῦρ τῷ πυρὶ κινηθέντι (2). Οὕτω μὲν οὖν ἥδε περιγενομένη, καὶ τὸ κεκελευσμένον ἀνύσασα, πρὸς τὰ κενὰ τοῦ μεγάλου Πλούτωνος βασίλεια ἐπανέζευξε, καὶ ὃν ὄφιν ἔλαβε πρόσθεν ἀπεζώσατο.

Ὁ δ' Αἰολίδης αὐτίκα δὴ μάλα κατὰ μέσην ἐμπλήκτως τὴν αὐλὴν ἀνακράζει· « Ἰὼ, ἑταῖροι, τείνατε (3) τοὺς στάλικας ἐν ταῖσδε ταῖς λόχμαις, » ἔνθα δὴ λέαιναν σὺν δυσὶν ὁρῶ σκύμνοις. » Ὡς δὲ θηρὸς ἔπεται παραφρονῶν τοῖς τῆς γυναικὸς ἴχνεσι, κἀκ τῶν μητρὸς κόλπων μειδιῶντα τὸν Κλέαρχον (4), καὶ τὰς νηπίους προτείνοντα χεῖρας, ἁρπάζει, καὶ, δὶς καὶ τρὶς δι' ἀέρος τρόπον σφενδόνης περιδινήσας, ἐν ἀποκρότῳ λίθῳ τὴν βρεφικὴν (5) κεφαλὴν ὁ θηριώδης διέῤῥηξε. Τότε τοίνυν ἡ μήτηρ παρατραπεῖσα,

(1) Codices ambo, δι' ὑγροῦ.

(2) Latina fuisse a Planude intellecta non præstiterim; nec ipsum quidem græca sua plane intellexisse.

(3) Codices ambo, τῖνα τί.

(4) Sic Codd., nec illud male omnino: cf. not. Burm. In latinis est *Learchum*.

(5) A, βρεβικήν.

εἴτε τοῦτό γε ἡ ἀθυμία πεποίηκεν, εἴτ' αἴτιον ἦν τὸ κατασκεδασθὲν αὐτῆς φάρμακον, βοᾷ διωλύγιον, καὶ φεύγει μελαγχολῶσα, τῶν τριχῶν λελυμένων. Καί σε μικρὸν ἔτι, Μελικέρτα, γυμναῖς φέρουσα ταῖς ἀγκάλαις « Εὐοῖ, Βάκχε ! » βοᾷ. Ἐγέλασεν ἡ Ἥρα τῷ τοῦ Βάκχου ὀνόματι, καὶ « Ταύτην » εἶπε « τὴν βιοτὴν (1) ὁ σός σοι παρέξει τρόφιμος. »

Ὑπεξανέστηκε δέ τις τῆς θαλάττης σκόπελος, οὗ τὸ μὲν κάτω μέρος ἐκοιλάνθη τοῖς κύμασι, καὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ καλυπτομένων ὑδάτων ἀπείργει τοὺς ὑετούς· ἡ δ' ἄκρα τετράχυνται, καὶ τὸ πρόσωπον προσαναπεπταμένον προβάλλεται δὴ τὸ πέλαγος (2). Τοῦτον καταλαμβάνει ἡ Ἰνώ· καὶ γὰρ εὐτονίαν αὐτῇ παρέσχεν ἡ μανία, καὶ ἑαυτὴν, ὑπ' οὐδενὸς φόβου μέλλησιν (3) λαβοῦσά τινα, κατὰ θαλάττης ῥίπτει καὶ ὃ κατεῖχε φορτίον· τὸ δ' ὕδωρ ὑπ' ἐκείνης τυφθὲν ἐλευκάνθη. Ἐπὶ τούτοις ἡ Ἀφροδίτη τὸ παρ' ἀξίαν πάθος ἐλεήσασα τῆς ἐγγόνης, οὕτω τὸν ἑαυτῆς μετῆλθε πατράδελφον· « Ὦ θεὲ (4) τῶν ὑδά-
» των, Πόσειδον, ᾧ ἡ γείτων τῷ οὐρανῷ (5) ἐξουσία
» ὑπόκειται, μεγάλα μὲν αἰτήσω, ἀλλά σύ γε τῶν
» ἐμῶν (6) οἶκτον λάβε, οὓς ῥιφθέντας (7) ὁρᾷς ἐν τῷ
» ἀπείρῳ Ἰωνίῳ, καὶ τοῖς θεοῖς πρόσθες τούτους τοῖς

(1) B, βοιοτήν. Dubito de lectione.

(2) Ovidius : « frontemque in » apertum porrigit æquor. » Nempe scopulus porrigit frontem in æquor apertum : quod non intellexit Planudes. Poterit medicina qualiscumque fieri, scribendo εἰς τὸ πέλαγος.

(3) B, μέλησιν. Conf. pag. 30.

(4) A, θεός, e correctione. Sed θεὲ firmatur aliis locis : vide pagg. 72, 79.

(5) A, τῶν οὐρανῶν. Prætuli dandi casum ; cf. not. ad Nicetam Eugen. p. 271.

(6) Codices, τὸν ἐμόν.

(7) A, ῥιφέντας. A, ἰονίῳ.

» ὑμετέροις. Καὶ γὰρ κἀμοὶ χάρις τις παρὰ τῆς » θαλάττης ὀφείλεται, εἴ ποτ' ἐν μέσῳ τῷ πελά- » γει συνειληθεὶς ἀφρὸς ἐγενόμην, καί μοι ἐξ ἐκείνου » χάριεν ὄνομα μένει. » Ὁ δὲ Ποσειδῶν ἐπένευσε δεο-μένῃ, καὶ ἀφείλετο ἐκείνων ὅ, τι ποτὲ θνητὸν ἦν, καὶ μεγαλειότητα σεβασμίαν ἐπέθηκεν, ὁμοῦ τε τοὔνο-μα καὶ τὴν ὄψιν ἐκαίνισε, καὶ θεὸν Παλαίμονα σὺν Λευκοθέᾳ προσεῖπε μητρί.

Αἵ γε μὴν Σιδώνιαι γυναῖκες, ὅσον ἔσχον ἀκολου-θήσασαι, ἔσχατα τῶν ποδῶν σημεῖα κατὰ τὴν ἀρχὴν εἶδον τῆς πέτρας, καὶ τὸν θάνατον ἐκείνων ἀναμφι-λέκτως βεβαιωθεῖσαι, τὴν Καδμείαν οἰκίαν θρήνοις ἐκόψαντο, τὰς ἐσθῆτας σὺν ταῖς θριξὶ δῆτα διασπα-ράξασαι. Ἐπεὶ δὲ τὴν ζηλοτυπίαν αὐτῆς αν (1) τῇ θεῷ τῇ βραχὺ μέν τι δικαίᾳ, σφόδρα δὲ περὶ τὰς ἀντιζήλους ἀπηνεστάτῃ, οὐκ ἤνεγκεν αὕτη τὴν ὕβριν, καὶ « Ποιήσω δὴ καὶ ὑμᾶς αὐτὰς » εἶπε « μεγάλα » μνημεῖα τῆς ἐμῆς ἀπηνείας. » Καὶ τὸ ἔργον ἠκολού-θει τοῖς λόγοις. Καὶ γὰρ ἡ κατ' ἐξαίρετον τῶν ἄλλων συμπαθεστάτη « Ἕψομαι καὶ κατὰ θαλάττης » εἴρη-κε « τῇ δεσποίνῃ· » καὶ δὴ, καθάλλεσθαι βουλομένη, οὐδέπῃ κινηθῆναι ἠδύνατο, τῷ δὲ σκοπέλῳ προσεσχέ-θη παγεῖσα. Ἄλλη δὲ, ταῖς εἰωθυίαις πληγαῖς ἐπιχει-ροῦσα πλῆξαι τὸ στέρνον, ᾔσθετο σκληρυνομένων τῶν ἑαυτῆς πηχέων. Ἡ μὲν, τυχὸν (2) οὕτω, τὰς χεῖρας πρὸς τὰ τῆς θαλάττης ἔτεινεν ὕδατα,... (3)· τῆς δὲ

(1) A, τῇ ζ. B, αὐῆ, cum lacunula. *Invidiam* in latinis non ζηλοτυπίαν, sed μῖσος, poscebat.

(2) B, τυχών.

(3) Vel Planudes, vel librarii versum unum omiserunt, « Saxea facta manus in easdem » porrigit undas », græce forsan sic reddendum : καὶ ἀπολιθωθεῖσα τὰς χεῖρας πρὸς τὰ αὐτὰ ἔτει-

τὴν κόμην σπαραττούσης ἁρπαζομένην τῆς κεφαλῆς ἐξαίφνης ἂν εἶδες ἐν τῇ κόμῃ τοὺς δακτύλους πεπωρωμένους. Ἐν ᾧ γὰρ ἔργῳ τούτων ἑκάστη (1) κατελήφθη, ἐν ἐκείνῳ προσέσχετο. Μέρος γε μὴν ἐκείνων αἱ Μινυϊάδες (2) ὄρνεις γενόμεναι, καὶ νῦν ἔτι κατὰ κόλπον ἐκεῖνον ἄκραις πτέρυξι τὴν θάλασσαν ἐπιθλίβουσιν.

Ὁ δ' Ἀγηνορίδης ἀγνοεῖ τὴν θυγατέρα καὶ τὸν νήπιον ἔγγονον θαλαττίους γεγονότας θεούς· καταπεπονημένος δ' ἤδη τοῖς θρήνοις καὶ τῇ τῶν πόνων ἐπαλληλίᾳ, καὶ τοῖς τέρασιν ὧν πλείστων αὐτόπτης ἐγένετο, ἔξεισι τῆς πόλεως ἧς ἐδείματο, ὥσπερ εἴ γε τοῦ τόπου ἡ τυχὴ, ἀλλὰ μὴ ἑαυτοῦ τοῦτον βαρυνεῖν ἔμελλε. Καὶ, μακραῖς περιενεχθεὶς πλάναις, ἐπὶ τῶν Ἰλλυρίων σὺν τῇ γυναικὶ (3) φυγὰς ἔφθασεν ὅρους. Ἤδη δ' αὐτῶν τοῖς τε κακοῖς βαρυνομένων καὶ τῷ χρόνῳ, καὶ τὰ πρῶτα τῆς ἑαυτῶν οἰκίας ἀναπολούντων ἔργα, καὶ τοὺς ἰδίους πόνους λόγοις ἀναλεγομένων, ὁ Κάδμος εἶπεν· « Οὐκ ἄρα ἱερὸς ὁ ὄφις ἐκεῖνος ἦν,

ρεν ὕδατα. Caussa lacunæ fuit in ὁμοιοτελεύτῳ, ὕδατα — ὕδατα, quod latinæ repetitioni *undas — undas* respondet. Jam supra, pagg. 21, 38, 49 et 154, lacunæ id genus occurrebant. Ad Marinum, p. 101, nonnullos similes hiatus supplevi; nunc obiter Procli vulnus sanabo, qui sic editus legitur Præf. in Rempubl. Platonis, p. 355: τὸ εὖ ζῆν τῇ ψυχῇ μετὰ δικαιοσύνης παραγίγνεται· δέδεικται γὰρ ἀρετὴ ψυχῆς· τὸ ἄρα εὖ ζῆν τῇ ψυχῇ μετὰ δικαιοσύνης παραγίγνεται. Inter παραγ. et δέδεικται insere e codd. duobus Regiis, quorum varietatem docta manu meo exemplo adscriptam habeo: τὸ δὲ μετὰ τῆς ψυχικῆς παραγινόμενον μετὰ τῆς δικαιοσύνης παραγίνεται. Omisisse puto descriptorem ἀρετῆς post ψυχικῆς.

(1) B, ἑκάστης.

(2) B, *αἱ μινυΐδες*. Planudes suum secutus est codicem. Melior lectio fuerit *αἱ* Καδμηΐδες, vel Ἰσμηνίδες. Codd. ὄρνις.

(3) B, *γυνῆ*, et ad marg. *γρ. γυναικί*. Nomen γυνὴ, γυνῆς, γυνῇ, non est Planudeæ dialecti.

» ὁ τῷ δόρατί μοι περιπαρεὶς, ἡνίκα, ἐκ τῆς Σιδῶνος » παραγενόμενος, τοὺς δρακοντείους ὀδόντας, καινὰ » σπέρματα, κατὰ γῆς ἔσπειρα; Τούτῳ εἴ τις τῶν » θεῶν πρόνοια σὺν ὀργῇ βεβαίᾳ ἀμύνει, καὶ αὐτὸς, » ἱκετεύω, γεγονὼς ὄφις, εἰς μακρὰν ἐνταθείην σπεῖ- » ραν. » Εἶπε, καὶ, οἷάπερ ὄφις, εἰς μακρὸν ἐξετάθη ὁλκὸν, καὶ σκληρυνθέντι τῷ δέρματι φολίδων αὐξανομένων ᾐσθάνετο, καὶ, τοῦ μελανθέντος σώματος γλαυκοῖς ποικιλλομένου τοῖς στίγμασι, πίπτει τε πρηνὴς ἐπὶ στῆθος, καὶ συναφθεῖσαι εἰς ἓν αἱ κνῆμαι ἰσχνῷ κατὰ βραχὺ λεπτύνεσθαι (1) τῇ ὀξύτητι. Χεῖρες ὑπελείφθησαν μόναι, καὶ τὰς ὑπολειφθείσας ἐκτείνει χεῖρας, καὶ, δάκρυσι διὰ τοῦ ἀνθρωπίνου ἔτι προσώπου ῥέουσι, « Πρόσιθι, ὦ σύζυγε, πρόσιθι (2), ὦ ταλαίπωρε », εἶπεν· « ἐν ὅσῳ τέ τι τῶν ἐμῶν ἐστὶ λείψανον, ἅψαι » μου, καὶ τῆς χειρὸς, ἐν ὅσῳ χεὶρ ἐστὶ, ψαῦσον, » ἐν ὅσῳ μήπω με κατέλαβεν ὅλον ὁ ὄφις. » Ὁ μὲν οὖν πλείω λέγειν ἐβούλετο· ἀθρόως δ' ἡ γλῶττα εἰς δύο διῄρηται, καὶ, λαλεῖν ἐθέλων, οὐκ ἐχρῆτο δὴ ῥήμασιν· ἀλλ', ὁσάκις τινὰ δεινοπάθειαν ἐν παρασκευαῖς ἦν ἀναδοῦναι, συρίζει (3)· ταύτην αὐτῷ φωνὴν ἡ φύσις κατέλιπεν. Ἡ γε μὴν γυνὴ, χερσὶ τὸ στῆθος γυμνὸν τύπτουσα, κράζει· « Κάδμε, μεῖνον, καὶ » σαυτὸν, δυσδαῖμον, τόδε τὸ τέρας ἀπόδυσον. » Κάδμε, τί τοῦτο; Ποῦ σοι πούς; ποῦ ὦμοι, καὶ » χεῖρες, καὶ χρῶμα, καὶ πρόσωπον; ἀλλ' ἐν ᾧ πάντα

(1) Deest forsan ἤρξαντο, vel λεπτύνονται scribendum.

(2) Codices, πρόσειθι, et A quidem e correctione. Eodem mendo, ad ℣. 667, A exhibet ἐπὶ pro ἐπί: ut et p. 151, ad ℣. 249.

(3) B, ad marg. ἴσως, συρίζειν. Pravam conjecturam!

» καταλέγω, τί (1) δήποτε, ὦ θεοὶ (2), μὴ κἀμὲ πρὸς » τὸν αὐτὸν μεταπλάττετε ὄφιν; » Ἡ μὲν εἶπεν· ὁ δὲ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς τὸ πρόσωπον περιέλειχε, καὶ πρὸς τοὺς φίλους κόλπους, ὡσὰν γινώσκων αὐτοὺς, ᾔει, καὶ ἐδίδου περιπλοκὰς, καὶ τὸν ἐξ ἔθους ἐζήτει τράχηλον. Πᾶς δ' ὅστις παρῆν (παρῆσαν δ' οἱ ἑταῖροι) ἐδειματώθησαν· ἡ δὲ γυνὴ τὸν ὀλισθηρὸν τοῦ φοινικολόφου δράκοντος τράχηλον καταψᾷ (3). Καὶ δύο γεγόνασι δράκοντες ἐκ τοῦ παραχρῆμα, καὶ συνεστραμμέναις ἕρπουσι σπείραις, μέχρι τοὺς κευθμῶνας (4) τῆς παρακειμένης ὑπέδυσαν λόχμης. Καὶ νῦν δ' οὔτε φεύγουσι τοὺς ἀνθρώπους, οὔτε τραύματι βλάπτουσιν· ὃ δὲ καὶ πρόσθεν ἦσαν, τίθασοι μεμενήκασιν (5) ὄφεις.

Ὅμως γε μὴν ἀμφοῖν μεγάλας ψυχαγωγίας τῆς μεταβληθείσης μορφῆς ὁ ἔγγονος δέδωκεν, ὃν καταπολεμηθεῖσα ἔσεβεν ἡ Ἰνδία, ὃν ἡ Ἑλλὰς, νεὼς ἱδρυσαμένη, ἐθρήσκευε. Μόνος δ' ὁ Ἀβαντιάδης Ἀκρίσιος, τῆς αὐτῆς τῶν Ἑλλήνων φυλῆς γεγενημένος, ὑπόλοιπος

(1) Ovidius : « et facies, et, » dum loquor, omnia ? Cur » non »... Planudes locum male cepit. B, bis πάντα. Ad mentem Ovidii scribendum erat, καὶ πρόσωπον, καὶ, ἐν ᾧ λέγω, πάντα; Τί δήποτε...

(2) Addidi vocem θεοί.

(3) Quæ e codice Regio proponitur lectio, « at illis Lubrica » perlucent cristati colla draco» nis », non videtur vulgata pretiosior. Nam, illa recepta, perit quod est in versu sequenti miraculum, « Et *subito* duo » sunt. » Ab edita standum, quam et habuit Planudes. Dum Harmonia imperterrita draconis colla amati permulcet, fit *subito* et ipsa serpens.

(4) Et iterum malus conjector ad marginem B, ἴσως, τοῦ κευθμῶνος.

(5) Ovidius, *meminere*. Putavit Planudes tempus esse verbi *manere*, quod est verbi *meminisse*. Rescribas, si velis latinis adhærere, μέμνηνται.

ἣν, ὃς τῶν τειχῶν τῆς Ἀργολικῆς πόλεως τοῦτον ἀπείργει, ἐναντία τε τῷ θεῷ ὅπλα λαμβάνει, καὶ γένος εἶναι θεῖον (1) αὐτὸν ἥκιστα πείθεται· οὐδὲ γὰρ τὸν Περσέα τοῦ Διὸς εἶναι νομίζει, ὃν ἡ Δανάη χρυσῷ ῥυέντι συνείληφεν. Ἀλλὰ γὰρ αὐτίκα μάλα τῷ Ἀκρισίῳ (τοσαύτη τις ἡ τἀληθοῦς (2) παρουσία) μετεμέλησε τοῦ τε πρὸς τὸν θεὸν ὑβρίσαι, καὶ τοῦ μὴ τὸν ἔγγονον ἐπιγνῶναι. Ὁ μὲν γὰρ ἤδη πρὸς οὐρανὸν ἀνενήνεκται, ὁ δὲ, τῆς τεραστίας ἐχίδνης τὴν περιβόητον φέρων λεβηρίδα, ἥπτετο τοῦ λεπτοτάτου ἀέρος συριζούσαις ταῖς πτέρυξι· καὶ τὴν Λιβυκὴν ὑπεριπταμένου τοῦδε, μετὰ τὴν νίκην, ἄμμον, τῆς Γοργονίας κεφαλῆς αἱματηραὶ σταγόνες κατέπεσον, ἅσπερ ἡ γῆ δεξαμένη εἰς πολυειδεῖς ὄφεις ἐζώωσεν· ὅθεν καὶ τοὔδαφος ἐκείνης τῆς γῆς ὄφεσι πεπύκνωται καὶ λελύμανται. Ἐντεῦθεν διὰ τοῦ ἀπείρου ἀέρος φερόμενος διχοστατοῦσιν ὁ Περσεὺς πνεύμασι, νῦν μὲν δεῦρο, νῦν δ' ἐκεῖσε, δίκην νεφέλης νοτερᾶς, στέλλεται, καὶ ἐξ ἄκρου τοῦ αἰθέρος τὴν ἀπῳκισμένην γῆν πόῤῥω βλέπων, τὸν κόσμον ἅπαντα περιίπταται. Τρὶς τὰς ψυχρὰς (3) εἶδεν Ἄρκτους, τρὶς τοὺς τοῦ Καρκίνου βραχίονας· πολλάκις ἐπὶ δυσμὰς, πολλάκις ἐπ'

(1) Habuit Planudes lectionem, « genusque Non putet esse » deum » : quam equidem (pace dicam viri doctissimi) editæ non prætulerim. Hic autem est contextus : « contraque deum ferat » arma, genusque Non putet » esse Jovis : neque enim Jovis » esse putabat Persea. » Inconcinna videtur viro doctiss. repetitio vocis *Jovis* in eodem versu; sed num concinna est repetitio vocis *deum ?* immo inconcinna valde, quum eadem sit vox et non eadem, ob casus discrimen. Ni fallor, *Jovis* cum emphasi repetitum est et efficacia.

(2) Latinum *præsentia* vertendum hic, *δύναμις*, *ἐνέργεια*.

(3) Hab. *gelidas* melius quam *geminas*. Posset *ter geminas* cum *tergeminas* confundi.

ἀνίσχοντα ἥλιον ἐκομίζετο. Ἤδη δέ ποτε, τῆς ἡμέρας κλινούσης (1), δείσας πιστεῦσαι τῇ νυκτὶ ἑαυτὸν, εἰς πόλιν ἑσπερίαν ἀφίκετο, κατὰ τὴν τοῦ Ἄτλαντος δυναστείαν, καὶ βραχεῖαν ἀνάπαυσιν ᾔτησε, μέχρις ἂν Ἑωσφόρος τὸ τῆς Ἕω φῶς ἐκκαλέσηται, καὶ τὸν ἡμερινὸν δρόμον (2) ἡ Ἕως. Ἐκεῖ δὴ πάντας ἀνθρώπους ὑπερβάλλων τῷ μεγέθει τοῦ σώματος ὁ Ἰαπετιονίδης (3) ἦν Ἄτλας· ὑπὸ δὲ τούτῳ βασιλεῖ τά τε τῆς γῆς ἔσχατα καὶ ὁ ὠκεανὸς ἦν, ὁ τοῖς πνευστιῶσιν Ἡλίου ἵπποις ὕδωρ ὑποτιθεὶς, καὶ τὸ κεκμηκὼς ὑποδεχόμενος (4) ἅρμα. Χίλια τούτῳ ποίμνια καὶ ἀγέλαι τοσαῦται κατὰ τὰ πεδία περιενόστουν, καὶ τὴν αὐτοῦ χώραν οὐδεὶς γείτων ἐβάρυνε. Καὶ στελέχη δένδρων χρυσῷ λαμπρῷ στίλβοντα καὶ κλάδους ἐκ χρυσοῦ καὶ μῆλα ἐκ χρυσοῦ ἔφερεν. Τούτῳ τοίνυν ὁ Περσεὺς εἶπεν· « Ὦ ξένε, εἴ τε σου δόξα μεγάλου γένους ἅπτεται, ὁ Ζεύς μοι τοῦ γένους ἀρχή· εἴ τε κατορθώματα θαυμάζεις, θαυμάσῃ δὴ τὰ ἡμέτερα. Αἰτῶ τοίνυν ξενίαν παρὰ σοῦ καὶ ἀνάπαυλαν. » Ὁ δὲ τοῦ παλαιοῦ μεμνημένος χρησμοῦ, (τοῦτον γὰρ ἡ Παρνασία Θέμις τὸν χρησμὸν ἀνεῖλεν·

Ἵξεται ἦμαρ, Ἄτλαν, καθ' ὃ συληθήσεται ἔρνος
Σὸν χρυσοῦ· τὸ κλέος δὲ τόδ' εὖ μάλα παῖς Διὸς ἕξει.)

(1) Cf. ad Nicet. Eug. p. 135.

(2) Planudes legit *cursus*, non *currus*, male.

(3) B, οἷα πετιονίδης, vocibus inepte divisis. Idem mendum Theophylacti Bulg. Epist. 29 deformat: τὸν Ἀντίλοχον οἶσθα, ὦ παῖ ἱερώτατε, τοῦ πατρὸς ὑπερκινδυνεύσαντα Νέστορος, ὅτε πρὸς τὰς ἐκείνου τὴν τοῦ Αἰθίοπος λόγχην αὐτὸς ἐδέξατο. Verba πρὸς τὰς vertit Meursius, « ob illius pugnam et victoriam »; quod si in græcis videre potuit, fuit oculatissimus. Male divulsas junge syllabas, scribeque προστὰς, et verte, « quando stans ante patrem. »

(4) A, ὑποδεχόμενον.

τοῦτο φοβούμενος, ἐχυροῖς τὸν παράδεισον περιέλαβε τείχεσι, καὶ δράκοντι πελωρίῳ φυλάττειν παρέδωκε, καὶ ξένους ἅπαντας τῶν οἰκείων ὁρίων ἐξέκλειε. Καὶ τότε πρὸς τὸν Περσέα (1) ἔφη· « Ἐκποδὼν ἴθι, » μή ποτέ σοι τηλοῦ μὲν ἡ τῶν κατορθωμάτων, ἃ » ψευδῆ, δόξα (2), τηλοῦ δὲ καὶ Ζεὺς ἀπείη. » Ταῦτ' εἰπὼν, προστίθησι καὶ βίαν ταῖς ἀπειλαῖς, καὶ χερσὶν ἀπελαύνειν πειρᾶται προσλιπαροῦντα, καὶ ταπεινοῖς λόγοις θρασυτέρους παραμιγνύντα. Ὁ δ', ἥττων τὴν ἰσχὺν ὢν (τίς γὰρ ἂν ἴσος Ἄτλαντι τὴν ἰσχὺν εἴη;) « Ἀλλ' ἐπεί » φησὶ » μικροῦ σοι τινὸς ἡ » ἡμετέρα χάρις ἐστὶ, δέξαι τουτὶ τὸ δῶρον. » Καὶ ἐξ εὐωνύμων τὴν ἰχῶρος γέμουσαν τῆς Μεδούσης κεφαλὴν, ἐστραμμένος αὐτὸς εἰς τοὐπίσω, προήνεγκε (3), καὶ ἡλίκος ὁ Ἄτλας ἦν ὄρος εὐθὺς γέγονε. Πώγων μὲν γὰρ καὶ (4) κόμη εἰς λόχμην μετέβησαν, ὦμοι δὲ καὶ χεῖρες δειράδες ἐγένοντο· ὃ δὲ πρότερον ἦν κεφαλὴ, ἄκρα καὶ κορυφὴ τοῦ ὄρους ἀπετελέσθη, τὰ δ' ὀστᾶ λίθοι κατέστησαν· καὶ τότε δὴ κατὰ πᾶν μέρος εἰς ἄπειρον ἐπιδέδωκεν ὕψος (οὕτως ὑμεῖς, ὦ θεοὶ, τοῦτ' ἐστήσατε), καὶ ὅλος ὁ οὐρανὸς ἅμα τοσούτοις ἄστρασιν ἐν ἐκείνῳ διανεπαύσατο.

Ἔκλεισε μὲν οὖν ὁ Ἱπποτάδης τῇ ἀϊδίῳ τοὺς ἀνέμους εἱρκτῇ, ὁ δὲ τῶν ἔργων εἰσηγητὴς Ἑωσφόρος

(1) Planudes habuit lectionem *huic*, vulgata *hinc* meliorem.

(2) A, ἡ τῆς κατορθωμάτων ἀψευδὴς δόξα.

(3) B, προσήνεγκε. Ovidius, *protulit*. Hæc variatio notatur pp. 18, 65 et 129. B sine εὐθύς.

(4) B, κατά. Hæc variatio sæpe a viris criticis animadversa fuit; et de illa ipse monui ad Marinum, pag. 107. In Joannis Damasceni Epistola de Imaginibus, p. 119, edit. Combefis. §. 8, si legeris αἱρέσεως κατὰ τῆς τοῦ θεοῦ, κ.τ.λ., pro καὶ, locus erit, puto, sanus et integer.

λαμπρότατος ἐν τῷ ὑψηλῷ ἀνέσχεν οὐρανῷ· ὁ δ᾽, ἀναλαβὼν τὰς πτέρυγας, ἐν ἑκατέροις τοῖς ποσὶν ἔσφιγξε, καὶ τὸ καμπύλον περιζώννυται ὅπλον, καὶ, τὰ πέδιλα κινῶν, τὸν καθαρὸν σχίζει ἀέρα, καὶ, ἔθνη καταλιπὼν ἄπειρα ἐπὶ τάδε τε καὶ ἐπέκεινα, τὸ τῶν Αἰθιόπων φῦλον καὶ τὰ τοῦ Κηφέως (1) πεδία περιαθρεῖ. Ἐκεῖ δὲ τὴν Ἀνδρομέδαν, μηδὲν προσῆκον, δίκας ὑποσχεῖν τῆς μητρικῆς γλωσσαλγίας ἀδίκως ὁ Ἄμμων ἐκέλευσεν· ἣν ἰδὼν ὁ Ἀβαντιάδης τὰς χεῖρας ταῖς ἀποτόμοις ῥαχίαις προσδεδεμένην, εἰ μὴ ὅτι κούφη αὔρα τὴν ἐκείνης κόμην ἐκίνησε, καὶ θερμὰ δάκρυα (2) κατέρρει τῶν ὀφθαλμῶν, μαρμάρεον ἂν ἔργον εἶναι ᾠήθη. Ἀγνοῶν γέ μην τίς ποτ᾽ ἂν εἴη, καὶ πῦρ συνέλεξεν ἔρωτος, καὶ θαμβεῖται τῷ τῆς ἐξηρημένης μορφῆς κάλλει συναρπασθείς. Καὶ μικροῦ τὰς ἑαυτοῦ πτέρυγας ἐν ἀέρι κινεῖν ἐπελάθετο· στὰς δ᾽ εἶπεν οὕτως· « Ὦ » μηδαμῶς ἀξία τούτων δὴ τῶν δεσμῶν, ἀλλ᾽ οἷς ἐν » ἀλλήλοις οἱ φιλοστόργως ἐρῶντες συνάπτονται, λέγε » μοι ἐρωμένῳ τό τε σὸν ὄνομα καὶ τῆς χώρας, καὶ » τοῦ χάριν τὰ δεσμὰ φέρεις. » Ἡ δὲ πρότερον μὲν σιωπᾷ, καὶ οὐδὲ τολμᾷ προσειπεῖν ἡ παρθένος τὸν ἄνδρα, καὶ, εἰ μὴ δεσμὰ περιέκειτο, ταῖς χερσὶν ἄν, αἰδουμένη, τὸ πρόσωπον κατεκάλυψεν· ὃ δ᾽ οὖν ἠδύνατο, δάκρυα ἀναδοῦσα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔπλησε. Πολλάκις δ᾽ ἐγκειμένῳ, τοῦ μὴ δόξαι μὴ (3) βούλεσθαι

(1) A, *κηφίας*: et modo *αἰθιώπων*.

(2) Planudes legit ergo « *tepido* fletu. » Gierig. edidit *trepido*, alteram lectionem ut absurdam rejiciens: « tepor enim » ait « cerni non potest. » Non vidit Perseus *teporem*, sed vidit lacrymas; et poeta, qui rem narrat, epitheto fletum ornavit e natura rei desumto.

(3) Addidi alterum hoc *μή*.

οἰκείαν (1) ἑαυτῆς ἁμαρτίαν ὁμολογεῖν, τό τε τῆς γῆς ὄνομα καὶ ἑαυτῆς, καὶ ὅση τις ἐγεγόνει τῇ μητρὶ ἐπὶ τῷ κάλλει πεποίθησις, ἐξαγγέλλει. Καὶ, μήπω πάντων μνημονευθέντων, τὰ ὕδατα ἤχησε. Τῷ γὰρ ἀπείρῳ πελάγει ἐρχόμενον κῆτος ἐπίκειται, καὶ πλεῖστον ὕδωρ ὑπὸ τὸ στῆθος πιέζει. Ἀνακράζει τοίνυν ἡ κόρη· καὶ παρῆσαν ὁ πατὴρ ὁμοῦ καὶ ἡ μήτηρ οἰμώζοντες, ἄμφω μὲν ἄθλιοι, ἀληθέστερον δ' ἡ παρθένος (2)· φέρουσι δ' οὐκ ἐπικουρίαν, ἀλλ' ἀξίους τοῦ καιροῦ κοπετούς τε καὶ θρήνους, καὶ τῷ προσηλωμένῳ τῆς παιδὸς προσίσχονται σώματι. Τοὺς δ' ὁ ξένος ἰδὼν, εἶπε· « Τῶν δακρύων μὲν μακρὸς χρόνος ὑμῖν δύναται μεῖναι· πρὸς » βοήθειαν δὲ βραχεῖα προσοιστέα ἐστὶν ὥρα (3). » Ταύτην δ' εἰ μετελεύσομαι ἔγωγε Περσεὺς τοῦ Διὸς » υἱὸς κἀκείνης ἣν ἐγκεκλεισμένην (4) ὁ Ζεὺς ἐγκύμονα » γονίμῳ πεποίηκε χρυσῷ, Περσεὺς (5), ὁ τῆς δρακοντοκόμου περιγενόμενος Γοργόνος, καὶ τῷ κινεῖν τὰς » πτέρυγας ἀνὰ τὰς αἰθερίας αὔρας ἰέναι τολμῶν, » ἀντὶ πάντων ἂν αἱρεθείην ὑμῖν τῷ ὄντι γαμβρός. » Προσθεῖναι τοῖς τοσοῖσδε προτερήμασι καὶ τὸ ταύτην (6) ἀξίως λαβεῖν (ἵλεῳ μόνον εἶεν οἱ θεοί) πειράσομαι· συμφωνῶ τε ταύτην ἐμὴν εἶναι, ὥσπερ » δὴ καὶ τῇ ἐμῇ φυλαχθήσεται ἀρετῇ. » Δέχονται τὴν

(1) Codices, οἰκίαν: cf. p. 164. B supra, ἐρωμένῳ.

(2) Pessime conjector ad B marginem, ἴσως, ἀθλιέστερον. Ovidius : *sed* justius *illa*. Et *illa* de matre, non de Andromeda, non de virgine, est intelligendum. Erravit Planudes. Mox erravere librarii, scribentes τοῦ παιδός.

(3) Habuit malam lectionem, « hora ferenda est. » Ad sensum rescribendum, προσοιστέαν.

(4) Habuit nullo sollicitandam modo lectionem, *clausam*.

(5) In B ad marginem schol. ἐπανάληψις, τὸ σχῆμα κατὰ ῥήτορας.

(6) A, τοσαύτην.

σύμβασιν οἱ τεκόντες, (τίς γὰρ ἂν ἐνδοιάσειεν;) ἰκετεύουσί τε, καὶ ὑπισχνοῦνται καὶ τὴν βασιλείαν ἐπὶ τῇ ἄλλῃ προικί. Ἰδοὺ δ' ὥσπερ ἔμβολον ταχεῖα προβεβλημένη ναῦς τὸ ὕδωρ χαράττει χερσὶ νέων ἱδρούσαις ἐλαυνομένη, οὕτω τὸ θηρίον, τῷ τοῦ στήθους ὠθισμῷ τὰ ὕδατα διϊστῶν, τοσοῦτον ἀπῆν τοῦ σκοπέλου, ὅσον Βαλιαρικὴ σφενδόνη τὸν μόλυβδον (1) στρέψασα κατὰ τὸ μέσον οἷά τέ ἐστι τοῦ ἀέρος ἀφεῖναι. Αὐτίκα δὲ τοῖς ποσὶν ὁ νεανίας τὴν γῆν διωσάμενος, μετέωρος ἐπὶ τὰς νεφέλας ἀφίκετο· ἐν δὲ τῇ τῶν ὑδάτων ἐπιφανείᾳ ἡ τἀνδρὸς ἐφάνη σκιά, καὶ τὸ θηρίον τὴν σκιὰν ἰδὸν ἐξεμάνη. Ὡς δ' ὁ τοῦ Διὸς προηγούμενος (2) ὄρνις, ἰδὼν ἐν κενῷ πεδίῳ δράκοντα τὰ πελιδνὰ νῶτα τῷ ἡλίῳ παρέχοντα, ἀπεστραμμένῳ τούτῳ ἐφίπταται, μήποτε τὸ δεινὸν ἐπιστρέψειε στόμα, τῷ τε φολιδωτῷ τραχήλῳ πήγνυσιν ἀσμένως τοὺς ὄνυχας· οὕτως ὁ Ἰναχίδης, ταχινῇ πτήσει κατενεχθεὶς διὰ τοῦ ἀέρος, τοῖς νώτοις τοῦ θηρὸς ἐπεκάθισε, κἀν τῇ δεξιᾷ φριμάσσοντος τούτου πλευρᾷ τὸν καμπύλον μέχρι τῆς καμπῆς ἔκρυψε σίδηρον. Ὁ δὲ θήρ, τῷ βαρεῖ πληγεὶς τραύματι, νῦν μὲν μετέωρος ἑαυτὸν εἰς τὰς αὔρας φέρει, νῦν δ' ὑπὸ τοῖς ὕδασι κρύπτει, νῦν δὲ δίκην ἀγρίου μονίου στρέφεται, ὃν κυνῶν σύστημα περιϋλακτοῦν καταπλήττει (3). Ὁ Περσεὺς δὲ τὰ ἐκείνου δήγματα ταῖς ταχιναῖς ἐκφεύγει πτέρυξι, καί, ἔνθα ἂν τὸ θηρίον φαίνηται, νῦν μὲν τὰ κοίλαις κόγχαις

(1) B, μόλιβδον. Mox codices, οἷά τε: cf. p. 74.

(2) Sic vertit latinum *præpes*, quod a *præ* et *pes* deducebat: melius et verius ταχύπτερος scripsisset. Modo A, ὡς τοῦ Δ. et mox ἐκκενῷ et πλῆσις.

(3) B, περιϋλακτοῦντα πλ.

ἐστεγασμένα νῶτα, νῦν δὲ τὰς ἑκατέρωθεν πλευράς, νῦν δ' ἔνθα τὸ οὐραῖον λεπτυνόμενον εἰς ἰχθῦν ἀπολήγει, τῷ δρεπανοειδεῖ πλήττει ξίφει. Τὸ δὲ δὴ κῆτος φοινικῷ αἵματι κύματα μεμιγμένα τοῦ στόματος ἐξεμεῖ, καὶ αἱ τοῦ Περσέως πτέρυγες ἐβρίθοντο ταῖς ῥανίσι βραχεῖσαι. Καὶ μηκέθ' οὗτος τολμῶν τοῖς ἑαυτοῦ πεδίλοις νοτεροῖς γενομένοις πιστεύειν, ἐσκέψατο σκόπελον (1), τῶν μὲν ὑδάτων ἡσυχαζόντων τῇ ἄκρᾳ κορυφῇ ἐξανέχοντα, κινουμένης δὲ τῆς θαλάττης καλυπτόμενον. Ἐκεῖνον δὴ καταλαβών, καὶ τὴν πρώτην τῆς ῥαχίας δειράδα κατασχὼν τῇ λαιᾷ, τρὶς καὶ τετράκις διήλασεν ἐπανακάμπτων διὰ τῶν ἐγκάτων τὸν σίδηρον. Κρότος μὲν οὖν καὶ κραυγὴ τάς τε ἠϊόνας καὶ τοὺς τῶν θεῶν ὑπερτάτους ἔπλησαν δόμους. Χαίρουσι δὲ καὶ χαίρειν κελεύουσι τῷ γαμβρῷ, ἀλεξίκακόν τε τῆς οἰκίας ὁμολογοῦσι καὶ φύλακα Κασσιέπη τε καὶ Κηφεύς. Ἡ δὲ κόρη τῶν δεσμῶν λυθεῖσα βαδίζει, μισθὸς καὶ αἰτία τῶν τοῦ Περσέως πόνων. Ὁ δὲ τὰς νικηφόρους χεῖρας, ὕδωρ ἀρυσάμενος, ἀπολούει. Ὡς ἂν δὲ μή τι τῇ δρακοντοφόρῳ κεφαλῇ ἡ ἄμμος λυμήνηται (2), φύλλοις τε τὴν γῆν ἁπαλύνει, καὶ θάμνους ὑπὸ τοῖς ὕδασι φύντας στορέννυσι, καὶ ἐπιτίθησι τὸ πρόσωπον τῆς Φορκυνίδος Μεδούσης. Οἱ δὲ θάμνοι, πρόσφατοι ὄντες καὶ ζῶντες ἔτι, τῇ ἑλκτικῇ τῆς ἐντεριώνης δυνάμει τὴν τοῦ τέρατος ἥρπασαν δύναμιν, καὶ τῇ τούτου ἐπαφῇ ἐσκληρύνθησαν, καὶ καινὴν ἔν τε κλάδοις καὶ φύλλοις ἀντιτυπίαν ἐδέξαντο. Αἱ τοῦ πελάγους δὲ Νύμφαι τὸ συμπεσὸν θαῦμα πολυπραγμονοῦσιν ἐν πλείοσι

(1) A, σκόπτειν. Infra Κασσιέπη bene græcum pro lat. *Cassiope*.

(2) B, λυμήνυται. Mox codices, φορκινίδος. Statim B, ζῶντες ἐπί.

θάμνοις, καὶ, τὸ αὐτὸ συμβαῖνον ὁρῶσαι, τέρπονται, σπέρματά τε ἐξ ἐκείνων ἀναζωπυροῦσιν ἐν τοῖς ὕδασι ῥίψασαι. Καὶ νῦν δὴ τοῖς κοραλίοις ἡ αὐτὴ φύσις παρέμεινεν, ὡς ἂν ἐξ ἀέρος, ἁψάμενα (1) τούτου, λαμβάνοιεν τὴν σκληρότητα, καὶ ὅπερ λύγος ὑπὸ τὴν θάλατταν ἦν, λίθος ὑπὲρ τὴν θάλατταν γίγνοιτο.

Τίθησι μὲν οὖν ἐκεῖνος τρισὶ θεοῖς ἐκ τοσῶνδε βώλων βωμοὺς, λαιὸν μὲν Ἑρμῇ, δεξιὸν δέ σοι, παρθένε πολεμική· μέση δ' ἦν ἡ Διὸς ἐσχάρα. Καὶ θύεται τῇ μὲν Ἀθηνᾷ δάμαλις, τῷ δὲ πτερυγόποδι (2) μόσχος, ταῦρος δέ σοι, τῶν θεῶν ὕπατε. Αὐτίκα δὲ τὴν Ἀνδρομέδαν καὶ τὰ ἔπαθλα τοῦ τηλικούτου ἔργου ἐν χώρᾳ λαμβάνει προικός· δᾷδάς τε ὅ τε Ὑμέναιος καὶ Ἔρως ἀνάπτειν κελεύουσι, καὶ πολλῶν ἀρωμάτων τὸ πῦρ κορέννυται, καὶ στέφανοι τῶν οἴκων ἐξήρτηνται, πανταχοῦ τε λύραι καὶ αὐλοὶ καὶ ᾄσματα, εὐδαίμονες ἔλεγχοι ψυχῆς ἡδομένης, περιηχοῦσι· καὶ τῶν θυρῶν ἀναπεπταμένων ἡ αὐλὴ πᾶσα χρυσῆ φαίνεται, καὶ λαμπρᾷ κατεσκευασμένη ἑτοιμασίᾳ (3). Οἱ Κήφειοι (4) δὲ μεγιστᾶνες εἰς τοὺς τοῦ βασιλέως γάμους συνίασιν. Ἐπεὶ δὲ, βρώμασί τε καὶ τῷ δώρῳ τοῦ γενναίου Βάκχου χρησάμενοι διεχύθησαν τὰς ψυχὰς, τό τε γένος καὶ τὴν ἐργασίαν τῶν τόπων ὁ Ἀβαντιάδης ζητεῖ, τά τε ἤθη καὶ τὰς ψυχὰς τῶν ἀνδρῶν, ἅπερ ὁμοῦ τε ἐδίδαξεν ὁ Κηφεὺς (5),

(1) Codicum ἁψάμεναι mutavi.
(2) B, πτερτόποδι.
(3) *Instructa* retulit ad *atria*, quum pertineat ad *convivia*.
(4) Debuisset scribere, Κηφηνοὶ, vel Κηφῆνες, vel Κηφήνων, aut Κεφηνῶν. Et sic peccat libri sequentis initio.
(5) Planudes lectionem habuisse videtur codicis Regii B,

καὶ « Νῦν » εἶπεν, « ὦ γενναιότατε Περσεῦ, εἰπὲ, δέομαι, τίνι δυνάμει καὶ ποίαις τέχναις τὴν κεφαλὴν » ἀφεῖλες τὴν καταβόστρυχον ὄφεσι. » Διηγεῖται τοίνυν ὁ Ἀγηνορίδης τόπον ὑποκείμενον τῷ χρυσῷ (1) Ἄτλαντι ἐρυμνὸν στερρᾶς ἀπορρῶγος (2) ὀχυρώματι γεγονέναι, ὃν, κατὰ τὴν εἴσοδον, διττὰς ἀδελφὰς Φορκύδας (3), ἑνὶ χρωμένας ὀφθαλμῷ, ἐσχηκέναι· τοῦτον δ', ὑπὸ θατέρας θατέρᾳ παραδιδόμενον λάθρᾳ καὶ περιέργῳ μεθόδῳ, τὴν παλάμην ὑποθεὶς, εἰληφέναι, καὶ, διὰ τόπων μακρὰν ἀπῳκισμένων τε καὶ δι' ἀβάτων καὶ λίθων τραχείαις προσισχημένων λόχμαις, πρὸς τοὺς Γοργονείους οἴκους κατηντηκέναι· καὶ, διά τε τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν ὁδῶν, ἀνθρώπων ὁμοιώματα καὶ θηρῶν, ἐξ αὐτῶν δὴ μεταβληθέντα (4) τῷ τὴν Μέδουσαν ἰδεῖν, τεθεωρηκέναι· αὐτὸς δ' ὅμως τὴν φοβερὰν τῆς Μεδούσης μορφὴν, τῇ περὶ τὸν σίδηρον ἀντανακλάσει τὸν κατὰ τὴν ἀσπίδα ἣν τῇ λαιᾷ ἔφερε, κατωπτευκέναι, καὶ, ὕπνου βαρέος αὐτήν τε καὶ τοὺς ὄφεις κατέχοντος, τὴν κεφαλὴν ἀπ' αὐχένος ἀφῃρηκέναι. Προστίθησι καὶ τὸν φεύγοντα πτεροῖς Πήγασον, καὶ τοὺς τῷ τῆς μητρὸς αἵματι γενομένους ἀδελφοὺς αὐτῷ ὄφεις (5), καὶ τοὺς μὴ ψευδεῖς τοῦ μακροῦ δρόμου κινδύνους, τίνας τε θαλάσσας καὶ τίνας χώρας ὑφ' ἑαυτὸν ἐξ ὕψους ἑώρακε, καὶ τίνων ἀστέ-

in notis Editoris viri clariss. exhibitam.

(1) Ovidius, *gelido*. Puto Planudem scripsisse vel scribere se putasse, κρυερῷ.

(2) B, σπερρὰς ἀπόῤῥωγας. A, σπερρᾶς ἀπορρῶγας.

(3) Codices, φορκίδας: modo, ὅς.

(4) Scripsit, opinor, εἰς λίθους μεταβλ.

(5) Ὄφεις addidit de suo male. Chrysaor et Cerberus serpentes dici nequeunt. Aliter ac melius quam editi Planudes distinxit.

ρων, τινάσσων τὰς πτέρυγας, ἐφήψατο. Τούτων πέρι διηγησάμενος (1), πρὶν ἐκείνους ἐκδέχεσθαι, ἐσιώπησεν. Ὅμως δέ τις τούτων ἐν τέλει ἀριθμοῦ, ὑπολαβὼν, ζητεῖ τί δήποτε μόνη τῶν ἀδελφῶν ἡ Μέδουσα μεμιγμένους τοῖς πλοκάμοις ἀλλεπαλλήλους φέρει ὄφεις. Καὶ ὁ ξένος πρὸς ταῦτα· « Ἐπεὶ διερευνᾷ τὰ » ἄξια διηγήσεως, δέξαι τὴν τοῦ ζητουμένου αἰτίαν. » Ἐκείνη περικαλλεστάτη γέγονε τὴν μορφὴν καὶ » πολλῶν ἐπίφθονος μνηστήρων ἐλπίς· καὶ μέρος οὐδὲν » ἐν πάσῃ τῇ μορφῇ γέγονε μᾶλλον τῆς κόμης » ἀξιοθέατον. Εὗρον οἳ ἑαυτοὺς τοῦθ' ἑωρακέναι φασί. » Ταύτην ὁ τοῦ πελάγους ἡγεμὼν ἐν τῷ ναῷ τῆς » Ἀθηνᾶς βιάσασθαι λέγεται· ἀπεστράφη δ' ἡ τοῦ » Διὸς θυγάτηρ καὶ τοὺς σώφρονας ὀφθαλμοὺς ἐκάλυψε » τῇ αἰγίδι· ὡς ἂν δὲ μὴ τοῦτ' ἀτιμώρητον » γεγονὸς εἴη, τοὺς Γοργονείους πλοκάμους εἰς αἰσχροὺς » μετέβαλεν ὕδρους.»

Καὶ νῦν δ' ὡς ἂν τοὺς ἐναντίους καταβροντῶσα (2) τῷ φόβῳ καταπλήττῃ, ἐν ἀπεστραμμένῳ (3) τῷ στήθει οὓς ἐποίησεν ὄφεις βαστάζει.

(1) Codices, περιδιηγησάμενος.

(2) B, καταβροντῶσαι.

(3) Habuit Planudes malam lectionem *averso* pro bona *adverso*: alioqui scripsisset, ἐν ἀντίῳ, ἐν ἀντωπῷ. Ceterum ultimam sententiam ita distinxi, ut poetæ narranti eam tribuerem. Perseus enim ipse non potuit dicere Minervam tunc caput in pectore sustinere, quod ipse adhuc habebat.

ARGUMENTUM

LIBRI V

EX CANTERI NOVIS LECTIONIBUS.

ORTO in nuptiis tumultu, Perseus *Phineum*, qui Andromedam sponsam sibi vindicabat, cum suis, et mox etiam *Prœtum* et *Polydecten*, saxeos reddit. Tum *Pallas*, quæ hactenus Persei comes fuerat, eo relicto, in Heliconem se confert, ut *Hippocrenen* inspiciat. Ibi narrant ei Musæ de *Pyreneo* et *Pieridibus* in *picas* conversis, postquam, cantu instituto, hinc de variis *Deorum transformationibus* in animalia, illinc de *raptu Proserpinæ*, de *Cereris erroribus*, de *Cyanes* in *fontem*, *pueri* cujusdam in *stellionem*, *Ascalaphi* in *bubonem*, *Sirenum*, Proserpinam quærentium, in *aves* ex parte, *Arethusæ* in *latices*, *Lynci* denique regis in *lynca* mutationibus, atque *Triptolemi* agricultura, inter se certaverant.

ὈΒΙΔΊΟΥ

ΜΕΤΑΜΟΡΦΏΣΕΙΣ.

ΒΙΒΛΊΟΝ ΠΈΜΠΤΟΝ.

Ταῦτα παρὰ μέσῳ τῷ τῶν Κηφείων (1) ἀρχόντων τέλει τοῦ Δαναείου ἥρωος ἀπομνημονεύοντος, ὄχλου ταραχῆς ἡ βασιλικὴ πληροῦται αὐλὴ, καὶ ὁ θόρυβος οὐχ οἷος τὴν τῆς συζυγίας ἑορτὴν ᾄδειν, ἀλλ' οἷος ἀγγέλλειν ὅπλα πολέμια (2)· τό τε συμπόσιον εἰς αἰφνίδιον (3) μεταβληθὲν θόρυβον εἰκάζειν ἂν οἷός τ' εἴης θαλάττῃ, ἣν ἠρεμοῦσαν ἀνέμων ἀγρία λύσσα τὰ κύματα στρέβουσα τραχύνει. Πρῶτος δ' ἐν τούτοις ὁ Φινεὺς, προπετέστερος ἀρχηγὸς τοῦ πολέμου, πτελεΐνον (4) δόρυ χαλκῆς αἰχμῆς κραδαίνων, « Ἰδοὺ » φησὶν « ἰδοὺ, πάρειμι τῆς ἁρπασθείσης τιμωρὸς συ» ζύγου, οὐδέ σε τῆς ἐμῆς χειρὸς οὔτε πτέρυγες οὔτ' » εἰς ψευδῆ χρυσὸν μεταβληθεὶς Ζεὺς ῥύσεται. » Πειρωμένῳ δὴ βάλλειν ὁ Κηφεὺς « Τί δρᾷς » ; ἀνεβόησε· « ποῖός σε, κασίγνητε, λογισμὸς εἰς τοῦτο μαινόμε» νον ἐξάγει τὸ ἐξάγιστον ἔργον ; Ἆρ' ἤδε τοῖς τηλι-

(1) Vide notam supra, p. 179.

(2) A, πολέμιοι : cf. p. 50, ubi eadem permutatio literarum α et οι. Adde notam p. 188.

(3) A, αἰφνήδιον. Cf. p. 17. Ad VI, 268, B, αἰφνηδίῳ. Eodem pronuntiationis vitio quo ι et η confunduntur, evenit ut infra, ad v. 65, A et B exhibeant χαρίσῃ pro χαρήσῃ, et ad v. 214, ἱκέτις pro ἱκέτης, quum, versa vice, ad 514, in B sit ἱκέτης pro ἱκέτις: ad 574, B, μετεωρήσασα.

(4) B, πλελεΐνον. Planudes ulmeam fecit hastam quæ Ovidio est fraxinea. Et sic infra labitur ad v. 143, in arborum nominibus vertendis minime diligens.

» κούτοις ἔργοις ἀποδίδοται χάρις; Τοιούτοις ἔδνοις
» ἀμείβῃ τὴν τὸ ζῆν μὴ ἀποβαλοῦσαν; ἥν, εἰ τἀ-
» ληθὲς ζητεῖς, οὐχὶ Περσεύς σε ἀφείλετο, ἀλλ' αἱ
» βαρεῖαι θεαὶ Νηρηΐδες, ἀλλ' ὁ κεροσφόρος Ἄμ-
» μων, ἀλλ' ὁ τῆς θαλάσσης ἐφώρμα κῆτος τοῖς
» ἐμοῖς κορεσθησόμενον σπλάγχνοις. Ἐκεῖνόν σου τὸν
» χρόνον ἡρπάγη, καθ' ὃν ἔμελλεν ἀπολεῖσθαι. Εἰ μὴ
» σὺ τοῦτ' αὐτὸ, ὡς ἂν ἀπόληται, ἀπανθρώπως
» ἀπαιτεῖς, καὶ τοῖς ἡμετέροις ἀνακουφίζῃ (1) θρήνοις.
» Οὐδὲ γὰρ ἀπόχρη δήπουθεν ὅτι σου βλέποντος ἐδε-
» σμεῖτο, καὶ βοήθειαν οὐδεμίαν, οἷα δὴ θεῖος ἢ νυμ-
» φίος, προσήνεγκας· ἀλλ' ἐπὶ τούτοις ἀλγύνῃ ὅτι
» καὶ παρ' οὑτινοσοῦν διεσώθη, καὶ τὸ γέρας ἁρπά-
» σεις; Καίτοι τοῦτο, εἴ σοι μέγα δοκεῖ, ἐξ ἐκείνου
» τοῦ σκοπέλου, οὗ ἦν προσπεπατταλευμένον, ζητεῖν
» ὤφειλες. Νῦν δ' ἄφες τὸν ζητήσαντα φέρειν, δι' οὗ
» τὸ ἐμὸν γῆρας (2) οὐ γέγονεν ὀρφανὸν, ὃ καὶ τῷ δι-
» καίῳ καὶ ταῖς ἐμαῖς ὁμολογίαις λαβεῖν συμπεφώ-
» νηκε, καὶ μήτε σαυτοῦ τοῦτον, ἀλλὰ τοῦ θανάτου
» προτιμώμενον ὡς ἀληθῶς ἴσθι. » Πρὸς ταῦτα μηδὲν ἐκεῖνος ἀντειπὼν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοῦτον καὶ πρὸς Περσέα ἀμοιβαίοις ὄμμασι βλέπων, ἀγνοεῖ πότερον τοῦτον ἢ ἐκεῖνον βαλεῖ· καὶ δὴ, βραχὺ διανοηθεὶς, καὶ συστρέψας τὸ δόρυ σθένει ὅσον ὁ θυμός γε ἐδίδου, μάτην κατὰ τοῦ Περσέως ἀφῆκεν· ἔστη παγὲν γὰρ ἐπὶ τῆς κλίνης. Καὶ τοῦ στρώματος εὐθὺς ὁ Περσεὺς ἀπεπή-

(1) B, ἀνακουείζῃ. Supra p. 41, pro πειφὺς, codex B, πειῤῥύς: et forte quis putaverit alterum id esse exemplum permutatorum elementorum φ et ρ; sed malim credere πειῤῥὺς malam esse scripturam participii πειῤῥυεὶς, quod et latinis apte conveniet.

(2) Codices, γέρας. Ovidius, *senectus*.

δησε, κἂν τὸ ξίφος ἐπενεγκὼν, ἀφειδῶς τὸ δυσμενὲς διέῤῥηξε στέρνον, εἰ μὴ πρὸς τὸν βωμὸν ἔφθασε φυγὼν ὁ Φινεύς· καὶ παρ' ἀξίαν ἐλυσιτέλησεν ἐσχάρᾳ τῷ πονηρῷ. Ὅμως ἐν τῷ τοῦ Ῥοίτου μετώπῳ ἥκιστα διακενῆς ἡ αἰχμὴ βληθεῖσα προσέσχετο, ὃς δὴ πεσὼν, τοῦ σιδήρου ἐκ τοῦ ὀστέου ἀνασπασθέντος, λακτίζει, καὶ τὰς προκειμένας τραπέζας ῥαίνει τῷ αἵματι. Τότε τοίνυν τὸ πλῆθος εἰς ἀχαλίνωτον ὀργὴν ἐκθερμαίνεται, καὶ βέλος ἀφιᾶσι, καὶ ἦσαν οἳ τὸν Κηφέα σὺν τῷ γαμβρῷ δεῖν θανεῖν ἔλεγον. Ἀλλ' ὁ Κηφεὺς, τοῦ τῆς οἰκίας ἐξελθὼν οὐδοῦ, διαμαρτύρεται καὶ Δίκην καὶ Πίστιν καὶ τοὺς ξενίους θεοὺς ταῦτα αὐτοῦ κωλύοντος κινεῖσθαι. Πάρεστι δὲ ἡ καὶ Πολεμικὴ Θεὸς καὶ τῇ αἰγίδι τὸν ἀδελφὸν σκέπει, καὶ σθένος ἐνίησιν. Ἦν δέ τις Ἰνδὸς Ἄτυς, ὃν ἡ τοῦ ποταμοῦ Γάγγου θυγάτηρ Λιμάτη ὑπὸ τοῖς ὑελώδεσιν ὕδασι γεγεννηκέναι πιστεύεται ἐξῃρημένον τῷ κάλλει· ὅπερ ἀφθόνοις ἐπιμελείαις εἰς ἐπίδοσιν ἦγεν, ἐν δὶς (1) ὀκτὼ ἔτεσιν ἁγνὸς ἔτι καὶ ἄφθορος· χλαμύδα τε Τυρίαν περικείμενος ἣν κράσπεδον χρυσοῦν περιέθει· περιδέραιον (2) δέ οἱ κεκοσμημένον ἐκόσμει (3) τὸν τράχηλον, καὶ κοῖλον ἐπίκρανον τοὺς σμύρνῃ (4)

(1) Codex A, sine sensu, ἔνδιος.

(2) De hac voce cf. not. ad Aristæn. I, Ep. I, p. 223.

(3) Latina, « *aurata* monilia », non vertit. Imprudens legebat *ornata*, vel *ornatum*.

(4) A, πὺς μύρνῃ. Ultima litera vocis prioris primam sequentis absorbuit; quod sæpicule fit. Cf. notata ad Nicetam Eugen. p. 342; et Alex. Morum ad Epist. ad Coloss. 2, 18. In Plutarchi Alcibiade, §. 25, legitur nunc, ὧν ἀφικομένων οὐδεμία σωτηρίας ἐλπὶς ὑπελείπετο, pro οὐδεμίας, lectione vetere. Alias litera duplicatur, quæ simplex esse debebat, et voci sequenti aut præcedenti adcrescit. Apollod. III, 6, 4: αὐτοῖς ἡγήσατο τῆς ἐπὶ κρήνην ὁδοῦ Ὑψιπύλη, ἥτις νήπιον παῖδα ὄντα Ὀφέλτην ἀπολιποῦσα ὃν ἔτρεφεν. Oratio luxata est. Heynius vocem ἥτις, quæ male pendet, deleri jubet, et

διαβρόχους βοστρύχους. Οὗτος, εἰ καὶ τὰ μάλιστα ταῖς τῶν ἀκοντίων βολαῖς τοὺς διαφερομένους (1) περιπείρειν πεπαίδευτο, ἀλλὰ τόξον ἐντείνειν ἐμπειρότερος ἦν. Καὶ τότε δὴ χερσὶ τὰ παλίντονα κάμπτοντα κέρα ὁ Περσεὺς στύπει συνήραξεν, ὅπερ, ἐν μέσῳ τῷ βώμῳ (2) κείμενον, καπνὸν ἀνεδίδου, καὶ, τοὺς ὀδόντας συντρίψας, τὸ στόμα συνέχεε.

Τοῦτον εἶδεν ἐν αἵματι τὸ καλὸν συμφύροντα πρόσωπον ὁ συνηθέστατος ἑταῖρος αὐτῷ Ἀσσύριος Λυκάβας, καὶ τὴν ἀληθινὴν οὐδ' ὁτιοῦν φιλίαν ὑποκρινόμενος. Ἐπεὶ δ' ἐκπνέοντα τὴν ζωὴν ὑπὸ τοῦ δεινοῦ τραύματος τὸν Ἄτυν ἐθρήνησεν, ὅπερ ἐκεῖνος ἔτεινε τόξον ἐδέξατο, καὶ « Μετ' ἐμοῦ σοὶ ὁ ἀγὼν » εἶπεν « ἔστω. Οὐκ εἰς μακρὰν γὰρ τῷ τοῦ παιδὸς » θανάτῳ χαρήσῃ, ἐφ' ᾧ πλέον μέμψεως ἢ ἐπαί» νων σύγ' ἔχεις. » Οὔπω πάντα ταῦτ' ἔφη, καὶ περὶ τὴν νευρὰν τὸ ὀξὺ διέλαμψε βέλος, ὅπερ ὁ Περσεὺς φυλαξάμενος, ἀπὸ τῆς κολπουμένης ἐσθῆτος αὐτῷ κρεμασθῆναι παρέσχε. Στρέφει τοίνυν ὁ Ἀκρισιωνιάδης ἐπ' αὐτὸν τὴν περίβλεπτον τῷ τῆς Μεδούσης θανάτῳ ἅρπην, καὶ προσάγει τῷ στήθει. Ὁ δὲ, θνήσκων ἤδη, τῶν ὀφθαλμῶν ὑπὸ βαθείᾳ καλινδουμένων νυκτὶ, περιέβλεψέ τε τὸν Ἄτυν, καὶ ἑαυτὸν ἔκλινε πρὸς ἐκεῖνον, καὶ παραμυθίαν εἰς Ἅδου τὸν συνημμένον ἐπεφέρετο θάνατον.

Ἰδοὺ δὲ καὶ ὁ τῷ Μητίονι γεννηθεὶς Συηνίτης Φόρ-

Claverius illam uncis sepsit. Legendum puto, deleta tantum litera quæ prave iteratur, Ὑψιπύλη τις, νήπιον. Sic syntaxis apte procedit. Fateor tamen τὸ της cum nomine Hypsipyles non mihi placere.

(1) Imo, τὰ μακρὰν ἀπέχοντα.

(2) Invenit bonam lectionem *in ara*.

βας, καὶ ὁ Λίβυς Ἀμφιμέδων συνάψαι γλιχόμενος πόλεμον, ὀλισθήσαντες ἐν τῷ αἵματι, ᾧπερ ἡ γῆ πολλῷ περιεκλύζετο, πίπτουσιν· ἀνισταμένοις δ' αὐτοῖς ἀντέστη τὸ ξίφος, τοῦ μὲν κατὰ τὴν πλευρὰν, τοῦ Φόρβαντος δὲ προσενεχθὲν κατὰ τὴν σφαγήν. Ἀλλὰ γὰρ οὐχὶ καὶ τὸν Ἀκτορίδην Ἔρυτον (1), ᾧ πλατὺς πέλεκυς ὅπλον ἦν, ὤσας ὁ Περσεὺς τὸ ξίφος ἐζήτησεν· ἀλλὰ μέγιστον κρατῆρα, ὑψηλοῖς ἐπανεστηκότα κολοσσοῖς καὶ πολλῷ βαρύμενον ὄγκῳ, ἀμφοτέραις ἦρε ταῖς χερσὶ (2) καὶ προσέπλασε τῷ ἀνδρί. Ὁ δὲ φοινικοῦν ἤμεσε λύθρον, καὶ, ὕπτιος κείμενος, παλάσσει τὴν γῆν κεφαλῇ θανατώσῃ. Ἐντεῦθεν Σεμιραμίου αἵματος Πολυδαίμονα φύντα, Καυκάσιόν τε Ἄβαριν καὶ Σπερχειάδην (3) Λύκητον, τόν τε μὴ κεκαρμένον τὴν κόμην Ἑλίκην (4) καὶ Φλεγύαν, καὶ Κλυτὸν, κατηδάφισε, καὶ τοὺς συμπεφορημένους σωροὺς (5) τῶν θνησκόντων καταπατεῖ. Ὁ δὲ Φινεὺς, μηκέτι τολμῶν ἐγγύθεν ἐπιθέσθαι τῷ ἐχθρῷ, πέμπει τὸ ἀκόντιον, ὃ πλανηθὲν ἠνέχθη κατὰ τοῦ Ἴδα, ἀνδρὸς ἀπειροπολέμου καὶ μάτην οὐδετέροις τῶν ἐν τοῖς ὅπλοις ἠκολουθηκότος (6). Ὁ δὲ, λοξῷ βλέμματι τὸν

(1) B, ἔρετον. Ovidius, *Erithon*, quod Ἔριθον græce sonabit. Infra ad ν. 86, A B, λίκητον pro Λύκητον: ad 390, B, ἀπρίκουσαι pro ἀπρύκουσα: ad ν. 431, B, ἐξιδαρρῦται pro ἐξυδαρρῦται, et ad 495, ἔπηλις pro ἔπηλυς: ad 536, A, βρυθούσης pro βριθούσης: ad 660, A B, λίγκα pro λύγκα.

(2) A, sine ταῖς χερσί. Statim puto scribendum, et scripsisse ipsum Planudem, προσέκλασε: ita latinum *infregit* apte vertetur. Raritas verbi προσκλάω errorem librariorum forsan pepererit.

(3) A, σπερχιάδην.

(4) Textus latini *Elycem* velim mutari in *Helicem*, vel *Erycem*: nam *Elycem* unde veniat non capio.

(5) Codices, σορούς.

(6) Codices, οὐδετέρας — ἠκολουθηκότα. Participii genitivum syntaxis postulabat omnino; et

ἀπηνῆ βλέπων Φινέα, « Ἐπεὶ » φησὶν « εἰς μέρος νῦν » προσλαμβάνομαι, δέξαι, Φινεῦ, ὃν σαυτῷ ἐχθρὸν » ἀπετέλεσας, καὶ ἀντισηκοῦ μοι τὸ τραῦμα τραύ- » ματι. » Ἤδη τε τὸ βέλος ἀφήσειν μέλλων, τοῦ σώματος ἐξελκύσας, τῶν μελῶν ἐκλιπόντων τῇ ῥύσει τοῦ αἵματος, κατενεχθεὶς ἔπεσεν.

Ἐνταῦθα δὴ, μετὰ Κηφέα τὸν βασιλέα πρῶτος ὤν, ὁ Ὀδίτης πίπτει τῷ ξίφει τοῦ Κλυμένου· τὸν Πρωτήνορα (1) δ' ὁ Ὑψεὺς πλήττει, καὶ τὸν Ὑψέα Λυγκείδης. Παρῆν ἐν ἐκείνοις καὶ ὁ ὠγύγιος Ἠμαθίων, τό τε δίκαιον τιμῶν καὶ φοβούμενος τοὺς θεοὺς, ὃς, ἐπείπερ ὁ χρόνος ἐμποδὼν γίνεται πολεμεῖν, μάχεται τῇ γλώσσῃ, καὶ περιφοιτᾷ, καὶ τὰ ἀνόσια ἔργα προκαλεῖται (2). Τούτῳ (3) δ' ὁ Χρόμις, χερσὶ τρομεραῖς τῷ βωμῷ περιφύντι, ξίφει τὴν κεφαλὴν ἀπαράσσει (4)· ἡ δ' εὐθὺς ἐνέπεσε τῷ βωμῷ, κἀκεῖ δ', ἡμιθνὴς οὖσα (5), λόγους βλασφήμους ἀνεδίδου τῇ γλώσσῃ, καὶ ἐν μέσῳ τῷ πυρὶ τὴν ψυχὴν ἐξέπνευσεν. Ἐντεῦθεν ἀδελφοὶ δίδυμοι, Βροτέας τε καὶ Ἄμμων, ταῖς ἱμάσθλαις ἀήττητοι, εἰ δύναιτο τὸ ξίφος ἱμάσθλης ἡττᾶσθαι, τῇ Φινείᾳ (6) χειρὶ ἀνετράπησαν, σὺν οἷς καὶ ὁ

ουδετέροις res ipsa poscebat. Litera α cum τῇ οι permutatur facillime: cf. Bast. Comm. Palæogr. p. 769, et quæ monui ad Phil. Her. p. 305, et supra p. 183.

(1) Codd. προθήνορα. B, ὀψεύς.

(2) Habuit *devocat*, et vertit quasi legisset *provocat*. Saltem scripsisset ἀπροκαλεῖται.

(3) B, τοῦτον. A, τοῦτο.

(4) Legit *decutit* in suo codice, non *demetit*. Notæ Gierigianæ de metaphora verbi *demetere* adde quæ scripsi ad Phil. Her. p. 455; quæ scripsere Kooten. ad Pindari Iliad. 485; Jacobs. ad Anal. Epigr. Inc. 591, et in Miscell. Philol. Matth. t. I, p. 76; Markl. ad Suppl. 717.

(5) Habuit lectionem *semianimis*, quæ posset recipi, modo pronuntiaretur *semjanimis*, ut fit in multis poetarum locis.

(6) B, φοινεία. Hæc variatio

τῆς Δήμητρος ἱερεὺς Ἀμφικὸς (1) λευκῇ μίτρᾳ τοὺς κροτάφους κεκαλυμμένος (2). Καὶ σὺ δ', ὦ Λαμπετίδη (3), ἥκιστα ταῖσδε ταῖς χρείαις ἐφαρμόζων, ἀλλ' αἷς ἔργον εἰρήνη, τὴν κιθάραν σὺν τῇ φωνῇ κινῶν, προσελάχθης τότε δεῖπνον καὶ τὴν τῶν γάμων ἑορτὴν ᾄδων ἐγκωμιάζειν· ᾧ πόῤῥωθεν ἱσταμένῳ καὶ οὐτιδανὸν πλῆκτρον κατέχοντι Πάτταλος (4) ἐγγελῶν « Τοῖς Στυγίοις » εἰδώλοις τὰ λοιπὰ μέλπε » φησί· καὶ δεινὸν (5) ξίφος τῷ κροτάφῳ κατέπηξεν. Ὁ δὲ καταπίπτει, καὶ τοῖς δακτύλοις θνήσκουσι τοὺς τῆς λύρας ἀναψηλαφᾷ μίτους, καὶ πίπτοντος οἰκτρὰ καὶ ἡ ᾠδὴ γέγονεν. Οὐ μὴν ἐᾷ τοῦτον ἀτιμωρητὶ (6) πεσεῖν ὁ θηριώδης Λυκόρμας, ἀντηρείδα (7) δ' εὔτονον τοῦ δεξιοῦ ἁρπάσας σταθμοῦ, τῶν ὀστῶν τῆς κεφαλῆς μέσης κατήνεγκεν· ὁ δ' ὤκλασεν ἐπὶ γῆν δίκην μόσχου σφαγιασθέντος. Ἀνασπᾷν ἐπειρᾶτο καὶ ὁ Κινυφεὺς Πελάτης τὴν ἐκ τοῦ λαιοῦ στεῤῥὰν παραστάδα· πειρωμένῳ δὲ περιεπάρη ἡ δεξιὰ τῇ τοῦ Μαρμαρίδου Κορύθου (8) αἰχμῇ, καὶ τῷ ξύλῳ

elementorum ι et οι peperit supra p. 125, ad v. 572, lectionem ἱκέτῃ in A, pro οἰκέτῃ.

(1) Ovidius, *Ampucus*, nescio quam recte: saltem *Ampycus*, ab ἄμπυξ.

(2) B, κεκαλυμμένους.

(3) Habuit Planudes *Lampetide*, notum et ex aliis codicibus.

(4) Ovidius, *Pettalus*. Placeret magis *Pattalus* e Planudeo cod.

(5) Ovidius: « *lævo* mucro» nem tempore figit. » Planudes invenit *sævum*, vel sic male legit errantibus oculis. Repone, καὶ λαιῷ ξίφ.

(6) A, ἀτιμώρητον, non male.

(7) A, ἀντήρειδα, et cum hoc accentu bene, sed iotacismi vitio ει pro ι: sic infra ad v. 292, A B, ἐντειναχθέντων, et ad 596, B, ἐκπεινάττουσα, vitio jam notato p. 128, not. 3, quod et potueram notare pag. 131, ad 689; rursus ad 576, ἠλίου pro Ἠλείου. Theophylactus Simoc. Ep. 79: προπομποὶ καὶ ῥαβδοῦχοι καὶ κήρυκες, καὶ θρόνων ὑψηλοπάτων ἐπίτευξις, φιλοσοφίας εἰσὶν ἀχλύς. Codex Reg. 2991 A, ἐπιτεύξεις. De electione poterit lector ambigere.

(8) In latinis malim *Corythi*.

προσίσχεται· προσισχομένῳ δέ οἱ τὴν πλευρὰν ἀνεστόμωσεν ὁ Ἄβας· ὁ δ' οὐ κατεσπάσθη, ἀλλὰ, τῆς χειρὸς κατεχούσης αὐτὸν (1), θανὼν ἀπὸ τοῦ σταθμοῦ ἀπεκρέματο. Κατεστρώθη δὲ καὶ ὁ Μελανεὺς ταῖς δυνάμεσι τοῦ Περσέως ἑπόμενος, καὶ ὁ τοῦ Νασαμωνιακοῦ ἀγροῦ πλουσιώτατος Δορίλας, ὁ πλούσιος ἀγροῦ Δορίλας, οὗ πλατυτέραν κτῆσιν εἶχεν οὐδεὶς, ἢ τοσούτους ἀνήγειρεν ἀρωμάτων σωρούς. Τούτῳ δὴ κατὰ τοῦ βουβῶνος ἐκ πλαγίου πεμφθεὶς ὁ σίδηρος ἔστη (καίριος ὁ τόπος ἐκεῖνος)· ὃν ὁ τοῦ τραύματος ἐργάτης Βαρκεὺς (2) Ἀλκυονεὺς ἰδὼν ἀπολύζοντα τὴν ψυχὴν καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς διαστρέφοντα, « Τοῦτο τῆς γῆς ὃ νῦν κατέ» χεις » εἶπεν « ἐκ τοσούτων ἀγρῶν ἔχε », καὶ τὸ σῶμα νεκρὸν καταλέλοιπε. Στρέφει πρὸς τοῦτον τὸ δόρυ ὁ τιμωρὸς (3), ἔτι θερμῆς ἐκ τῆς πληγῆς τοῦθ' ἁρπάσας· τὸ δ', ἐν μέσῃ ληφθὲν τῇ ῥινὶ, διῆλθε τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐξεῖχεν αὐτῆς ἑκατέρωθεν. Καὶ δή οἱ τὴν χεῖρα τῆς τύχης ἐνισχυούσης, Κλύτιόν τε καὶ Κλόνον, μητρὸς τῆς αὐτῆς τεχθέντας, πληγῇ διαφόρῳ κατειργάσατο. Καὶ γὰρ διὰ μὲν τῶν μηρῶν ἑκατέρων τοῦ Κλυτίου διῆλθεν ἡ πτελέα βαρεία τιναχθεῖσα χειρί· ὁ Κλόνος δὲ τὸ ἀκόντιον τῷ στόματι ἔδακεν. Ἔπεσε καὶ Κελάδων· ἔπεσε καὶ ὁ Μενδήσιος Ἀστρεὺς (4), μητρὸς μὲν Παλαιστινῆς γεννηθεὶς, πατρὸς δ' ἀμφιβόλου, Αἰθίων τε δεινός ποτε τὰ μέλλοντα βλέπειν, τότε δ' ἀπατηλῷ ψευσθεὶς

(1) A, τῇ χειρί. Invenit *retinente manu*, bonam lectionem, imo vulgata meliorem.

(2) Ovidio dicitur *Bactrius.* Planudes invenisse videtur *Barceus*, nec id male.

(3) Vel Planudes, vel librarius, omisit nomen τοῦ τιμωροῦ τούτου, qui Ovidio dicitur *Abantiades* ipse.

(4) Alia est latinorum divisio, et melior.

οἰωνῷ, καὶ ὁ τοῦ βασιλέως ὁπλοφόρος Κορυστὴς (1), καὶ ὁ πατέρα διαχρησάμενος δυσκλεὴς Ἀγύρτης.

Πλεῖόν γε μὴν ὑπολέλειπται τοῦ ἀναλωθέντος (2)· πᾶσι γὰρ ὁρμὴ τὸν ἕνα καθελεῖν, καὶ συνομωμοκότα πανταχόθεν τὰ πλήθη μάχεται ὑπὲρ τοῦ μαχομένου τῇ τε πίστει καὶ τῷ δικαίῳ· ἕνεκεν δὴ τούτων ὅ τε μάτην εὐσεβῶν κηδεστὴς καὶ ἡ νέα σύζυγος σὺν τῇ μητρὶ τῷ Περσεῖ συντίθενται, καὶ πληροῦσιν ὀλολυγῆς τὴν αὐλήν. Ἀλλ' ὁ τῶν ὅπλων ὑπεραίρει κτύπος, καὶ τῶν πιπτόντων ὁ στεναγμός. Ἥ τε Πολεμικὴ Θεὸς (3) ὁμοῦ τε πολλῷ αἵματι τοὺς θαλάμους κατέκλυσε (4) μολυνθέντας, καὶ μάχας ἀνανεουμένας συνάπτει. Περιστοιχίζουσί τε τὸν ἕνα Φινεύς τε καὶ μυρίοι (5) ἑπόμενοι τῷ Φινεῖ· ἵπτανταί τε τὰ βέλη, χειμερίας νιφάδος πλέον, ἐγγυτάτω τε τῶν πλευρῶν ἑκατέρων, καὶ ἐγγυτάτω καὶ ὤμων καὶ ὀφθαλμῶν. Ὁ δὲ, τὰ μετάφρενα μεγάλου κίονος λίθῳ συνάψας, καὶ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ φέρων τὰ νῶτα, καὶ κατὰ μέτωπον τῶν ἀντιτεταγμένων ἐπεστραμμένος, ὑφίσταται τοὺς ἐπικειμένους. Ἐπέκειτο δ' ἐκ μὲν τῶν λαιῶν ὁ Χαόνιος Μολπεὺς, ἐκ δεξιῶν δὲ ὁ Ναβαταῖος

(1) Naugerius videtur invenisse in Planude, Χορυστής. Ovidio edito dicitur *Thoactes*, Θοάκτης.

(2) Ovidius : « Plus tamen » exhausto superest », *labore* nempe : « plus labore exhausto » laboris superest ». Si legas e codice *exhaustis*, et *laboribus* intelligas. Alia proposita fuit interpretatio, facilis minus.

(3) Imo Ἐνυὼ, *Bellona*.

(4) B, κατέκλεισε. Eodem modo A B peccant ad v. 357, in πλατὺ pro πλατεῖ : et supra p. 56, 6, A in βαθὺ pro βαθεῖ.

(5) B, μύριοι. Malui numerum non finitum; aliter res fieret absurda. Ovidius, *mille*, quod nec hic finitum est. At in Persis 974, pro μυρία μυρία scribendum μύρια μύρια, quod patebit Blomfieldii notam legenti. Pricæus, ad Judæ Epist. I, 14, pro μύρια in glossis legi jubet μυριάς, citra necessitatem.

Ἐθήμων. Ὡς δὲ τίγρις, ἐν διαφόροις κοιλάσι μυκηθμῶν δυοῖν ἀγελαῖν ἀκούσασα, ἐρεθιζομένη τῇ πείνῃ, ἀγνοεῖ πότερα μᾶλλον ἐπιπηδήσει, ἐπιπηδῆσαι δ' ὅμως ἑκατέρᾳ διαθερμαίνεται, οὕτως ἐνδοιάζων ὁ Περσεὺς πότερον εἰς τὰ δεξιὰ ἢ εἰς τὰ λαιὰ ὁρμήσει, Μολπέα μὲν, διαιρήσας τὸ σκέλος, τῇ πληγῇ μετεκίνησε, καὶ ἠρκέσθη τῇ ἐκείνου φυγῇ· οὐδὲ γὰρ δίδωσι καιρὸν (1) ὁ Ἐθήμων, ἀλλὰ μαίνεται, καὶ, σπεύδων τραῦμα δοῦναι τῷ ὑπερανεστηκότι τούτου τραχήλῳ, ἀπερισκέπτῳ δυνάμει τὸ ξίφος κατενεγκὼν, συνέαξεν· ὡς γὰρ τὸ ἔσχατον μέρος ἐπάταξε (2) τοῦ κίονος, ὁ σίδηρος ἐκπηδήσας τῷ τοῦ δεσπότου προσεπάγη λαιμῷ. Οὐ μὴν ἀξιόλογον αἰτίαν πρὸς θάνατον ἥδε ἡ πληγὴ δέδωκεν. Ὅ γε μὴν Περσεὺς τρέμοντα, καὶ τὰς ἀπράκτους χεῖρας μάτην ἐκτείνοντα, τῇ Κυλληνίδι περιέπειρεν ἅρπῃ.

Ἐπεὶ δὲ τὴν ἑαυτοῦ ῥώμην τοῦ ἐκείνων εἶδεν ἡττωμένην ἀριθμοῦ, « Συμμαχίαν » εἶπεν, « ἐπείπερ ὑμεῖς » τοῦτ' ἀναγκάζετε, παρ' ἐχθροῦ ζητήσω. Ἀλλὰ ἀπο» στρέψατε τὰ ὑμῶν αὐτῶν πρόσωπα, εἴ τις ἐν ἀριθμῷ » φίλων πάρεστι. » Καὶ τὴν τῆς Γοργόνος προήνεγκε κεφαλήν. « Ἄλλον » εἶπεν ὁ Θετταλὸς « ζήτησον, ὃν » τὰ σὰ θροήσει τεράστια· » καὶ δὴ τῇ χειρὶ τὸ μόρσιμον ἀκόντιον διηγκυλημένος (3) ὥστε βαλεῖν, ἐν τούτῳ τῷ σχήματι μαρμάρεος γενόμενος ἀνδριὰς ἔμεινεν. Ἐγγύθεν δὲ τούτου ὁ Ἄμπυξ ἐγχειριδίῳ (4) διαλαβεῖν τὰ πληρέστατα μεγάλης ψυχῆς στέρνα τοῦ Λυγκείδου ζητεῖ, καὶ ζητῶν τὴν δεξιὰν ἐσκληρύνθη, καὶ οὔτ' οὖν

(1) B, κερόν, nota variatione.
(2) Codices, ἐπέπαξε.
(3) Codex A, διηγκυλυμένος.
(4) B, ἐγχιρείῳ.

ἐπὶ τάδε κεκίνηται, οὔτ' ἐπ' ἐκεῖνα. Ὁ δὲ Νειλεὺς, ὃς ἑαυτὸν παῖδα τοῦ ἑπταστόμου ἐψεύδετο Νείλου, κἀν τῷ θυρεῷ τὰ ἑπτὰ διεχάραξε στόματα, πῇ μὲν ἀργύρῳ, πῇ δὲ χρυσῷ, « Ὅρα, Περσεῦ », εἶπε, « τὴν » ῥίζαν τοῦ ἡμετέρου γένους· μεγάλην παραμυθίαν » οἴσεις πρὸς τὰς ἀφώνους καθ' Ἅδου ψυχὰς, τὸ παρ' » ἀνδρὸς τηλικοῦδε πεσεῖν. » Τό γε μὴν ἔσχατον τῆς φωνῆς μέρος ἐν μέσῳ ἐπεσχέθη τῷ φθόγγῳ, καὶ κεχηνὸς μὲν ἔχει τὸ στόμα· ἔπεισας ἂν σαυτὸν βούλεσθαι φθέγγεσθαι τοῦτον· πάροδος δὲ τοῖς ῥήμασιν οὐκέτι τις δι' αὐτοῦ. Ἐπιτιμᾷ τούτοις ὁ Ἔρυξ, καὶ « Τῇ κακίᾳ » φησὶ « τῆς ψυχῆς, οὐχὶ τῆς Γοργόνος » ἀτρεμεῖτε δυνάμει (1). Δράμετε δὴ σὺν ἐμοὶ, καὶ » πρὸς γῆν καταβάλετε τὰ ὅπλα κινοῦντα μαγικὰ » νεανίαν. » Δραμεῖσθαι γοῦν ἔμελλεν, ἐπέσχε δέ οἱ τὰ ἴχνη τὸ δάπεδον, καὶ μηδέν τι κινούμενος σιωπᾷ, καὶ εἰκὼν ἔμεινεν ὡπλισμένη.

Ἀλλ' οὗτοι μὲν ἀξίας ὑπέσχον τὰς δίκας· εἷς δέ τις τοῦ Περσέως ὑπασπιστὴς, Ἀκοντεὺς ὄνομα, ὑπὲρ ἐκείνου μαχόμενος, ἰδὼν τὴν Γοργόνα, εἰς λίθον ἀρξάμενος ἐπιδέδωκεν· ὃν, ὑπολαβὼν ἔτι ζῆν, Ἀστυάγης μακρῷ πλήττει ξίφει, καὶ ὀξεῖ ῥοίζῳ τὸ ξίφος ἤχησεν. Ἐκπληττόμενος δὴ ὁ Ἀστυάγης τὴν αὐτὴν (2) ἐπεσπάσατο

(1) Planudes legebat *viribus*, non *crinibus*.

(2) B, ζῆν ἀστυάγης τὴν αὐτὴν, mediis omissis ob ὁμοιοτέλευτον. Obiter lacunam in Procli Præfat. ad Platonis Rempubl. p. 354, implebo, varietate usus illa de qua monui, supra p. 169. Ἐν ταῖς μέσαις (τῆς ψυχῆς ἕξεσι, Proclus ait) ἡ μὲν πρὸς τῇ ἀμείνονι πάλιν ἀπέχεται τῶν πραγμάτων (codd. πράξεων, bene) ἔνδον μόνον ἔχουσα τὴν ἀδικίαν· ἡ δὲ μετ' αὐτὴν καὶ πράξειεν ἂν, ἀλλ' οὐχ ὅλῃ τῇ ψυχῇ πράττειν, οὐδ' (cod. οὐκ) αὐτὴ δὲ ἄνευ δικαιοσύνης οὖσα: quis ista capiat facile? Repono plenioribus verbis : ἀλλ' οὐχ ὅλῃ

φύσιν, καὶ ἐν λιθίνῃ ὄψει τὸ τοῦ θαυμάζοντος παρέμεινε πρόσωπον. Μακρὸς ἂν εἴη χρόνος τὰ τῶν ἀνδρῶν ὀνόματα λέγειν τὰ ἐκ μέσου τοῦ σύγκλυδος ὄχλου. Δὶς ἑκατὸν τῇ μάχῃ περιεγένοντο σώματα, καὶ δὶς ἑκατὸν ἐπετρώθησαν τὴν Γοργόνα ἑωρακότα.

Τότε δὴ τότε μεταμέλει τῷ Φινεῖ τοῦ ἀδίκου πολέμου. Τί δ' ἂν δράσειεν; Ἰνδάλματα μὲν διάφορα διαφόροις ὁρᾷ σχήμασιν, ἀγνοεῖ (1) δὲ τοὺς ἰδίους, καί, πάνθ' ἕκαστον ἐξ ὀνόματος καλῶν, ἐπικουρίαν αἰτεῖ· ἧττον δὲ πιστεύων ἑαυτῷ, τῶν σωμάτων ἐγγὺς ὄντων ἅπτεται, καὶ λίθος ἦν πάντα. Ἀποστρέφεται τοίνυν, καὶ ἱκέτης τάς τε (2) χεῖρας ὁμολογούσας καὶ τοὺς πήχεις πλαγίους ἐκτείνων, « Νικᾷς » εἶπε, « Περσεῦ· ἀπόστησον τὰ σὰ τέρατα, καὶ τὸ σὸν λιθουργὸν πρόσωπον αἶρε, τὴν Μέδουσαν, ἥτις ποτέ ἐστιν, αἶρε, ἱκετεύω. Οὐ μῖσος ἡμᾶς καὶ τῆς βασιλείας ἐπιθυμία πρὸς μάχην συνήλασεν· ὑπὲρ τῆς γυναικὸς κεκινήκαμεν ὅπλα. Κρείττων ἡ σὴ αἰτία παρὰ τῇ δίκῃ γέγονε (3)· ποτὲ δ' ἦν ἡ ἡμετέρα. Οὐκ ἐν ἐλαφρῷ ποιοῦμαι τὸ μὴ ὑπεῖξαί σοι. Μηδενός, ὦ γενναιότατε, πλὴν ταύτης μοι τῆς ψυχῆς παραχώρει· σὰ δ' ἔστω τὰ πάντα. » Τοιάδε φθεγγομένῳ καὶ μηδ' ὃν λόγοις ἱκέτευε προσβλέπειν τολμῶντι, « Ὅπερ » ἔφη, « δειλότατε Φινεῦ, καὶ παρασχεῖν δύναμαι καὶ

τῇ ψυχῇ δεδογμένα, διὰ τὸ εἶναί τινα μάχην· ἡ δὲ μετ' αὐτήν ἐστιν ἡ δοκοῦσα καὶ πράττειν, καὶ ὅλῃ τῇ ψυχῇ πράττειν, οὐδ' αὐτὴ....

(1) Ovidius, *agnoscit*. Petulantior monachus credidit *a* in *agnoscere* esse privativum, et scripsit ἀγνοεῖ, quum γιγνώσκει scribendum esset seu ἀναγνωρίζει.

(2) A B, inverso ordine, τε τάς.

(3) Ovidius : « Causa fuit meritis melior tua, tempore nostra. » Planudes locum non intellexit, cujus hic est sensus : κρείττων μὲν σὺ ταῖς εὐεργεσίαις, ἐγὼ δὲ τῷ χρόνῳ.

» μέγα τῷ φιλοψύχῳ γίνεται δῶρον (τὸ δέος ἀπόθου) » παρέξω. Οὐδενὶ γὰρ ἀναιρεθήσῃ σιδήρῳ. Ναὶ μὴν καὶ » μνημεῖα δώσω δι' αἰῶνος μένοντα, καὶ τοῖς τοῦ » κηδεστοῦ μοι δώμασιν ἀεὶ θεαθήσῃ (1), ὡς ἂν ἑαυτὴν » ἡ σύνευνός μοι παραμυθοῖτο τῇ τοῦ μνηστῆρος εἰκόνι. » Εἶπε, καὶ πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος τὴν Φορκυνίδα κεφαλὴν μετήνεγκε, πρὸς ὅπερ ἑαυτὸν ὁ Φινεὺς περι-

(1) B, θεάσῃ, quod non prætuli in tali scriptore, etsi non nesciam futura media sæpe pro passivis usurpari. Cf. Plato Alcib. I, extr., ubi παιδαγωγήσῃ passive, quod Gottleberus apte defendit; Euripides Hipp. 1458, ubi στερήσεσθε passive, cum egregia Monkii nota. Moschopulus Π. Σχ. p. 203: Θορυβήσομαι δὲ ἐπὶ παθητικῆς σημασίας, ἀντὶ θορυβηθήσομαι. In Cratylo §. 105, quum codex Gudianus exhiberet λέξεται passivo sensu, Heindorfius frustra putat hoc esse solœcum, et scribendum vel λελέξεται cum editis, vel λεχθήσεται. Euripidea Iph. A. 331, τὸν ἐμὸν οἰκεῖν οἶκον οὐκ ἐάσομαι; pessime vertit Heathius, qui non videre se ait quomodo ἐάσομαι passivam possit induere significationem, quam induit facillime. In Theocrito XXVIII, 6, πέρσομαι active, quum sit passive dictum, ceperunt Reiskius, Harlesius, alii, etsi jam illos meliora docuisset Hemsterhusius ad Thom. Mag. p. 853. Thucydides, VI, 15: ἐλπίζων Σικελίαν τε δι' αὐτοῦ καὶ Καρχηδόνα λήψεσθαι. Scholiastes, male activo sensu futurum vertens, subintelligit Ἀθηναίους: nam λήψεσθαι est pro ληφθήσεσθαι. Demosthenes in Callipp. t. V, Tauchn. p. 37: ὅπως ἂν αὐτός τε μὴ δόξω χείρων εἶναι, καὶ ἐκ τοῦ πράγματος μηδὲν ζημιώσομαι: et hic passivus est sensus; sed scribendum ζημιώσωμαι ob ἄν: nam et δόξω est subjunctivi, non indicativi modi. Adde notata Fischero ad Platonis Criton. 15; Marklando ad Supplic. 531; Valckenario ad Theocr. I, 26; Spaldingio ad Midian. p. 111; Scholiastæ Luciani Jov. Trag. 5; et ipsi mihi ad Diogenis Epistolas in Notitiis Manuscript. t. X, part. II, p. 145. Ceterum neminem moretur forma illa passiva verbi θεάομαι. Participium θεαθεὶς est in ipso Συγγραφεῖ, III, 38, atque in Nicephori Scholiis ad Synes. p. 374 D; θεῶνται in Scholiis A, ad Septem-Theban. 50, et in Philostrati Her. p. 64, ubi cf. Editor p. 421; ἐθεάθης in Scholiis ad Dem. de Cor. p. 326 Bekker.; θεαθῇ in Isaaci Porphyrog. Paralipomenis Homericis, pag. 287; θεαθῆναι in Apollonii Tyan. Epist. 49, et in Scholiis A ad Persas 26; θεώμενος in Eunapio, ubi notavi p. 433.

δεεῖ στρέφει προσώπῳ. Τότε δὴ τοὺς ὀφθαλμοὺς στρέφειν (1) ἐπιβαλλομένῳ ὁ τράχηλος ἐπωρώθη, καὶ ἡ τῶν ὀφθαλμῶν ὑγρότης εἰς λίθον ἐσκληρύνθη. Ὅμως γε μὴν καὶ εἶδος δειλὸν καὶ σχῆμα ἐν τῷ μαρμάρῳ ἱκέτου, χεῖρές τε ὑποπεπτωκυῖαι, καὶ καταδίκου πρόσωπον ἔμεινε.

Τροπαιοφόρος τοιγαροῦν ὁ Ἀβαντιάδης εἰς τὰ πατρῷα τείχη σὺν τῇ γυναικὶ εἴσεισι, καὶ, τῷ πατρὶ (2) ἀδίκως ἀπελαθέντι τιμωρῶν καὶ ἀμύνων, τὸν Προῖτον μετέρχεται. Καὶ γὰρ οὗτος, ὅπλοις τὸν ἀδελφὸν φυγαδεύσας, τὴν Ἀκρισιωνείαν πόλιν αὐτὸς ἐκτήσατο. Ἀλλ' οὔτε τῇ τῶν ὅπλων ἀλκῇ, οὔτε τῇ πόλει ἣν κακῶς ἐχειρώσατο, τῶν βλοσυρῶν ὀφθαλμῶν τοῦ δρακοντοφόρου τέρατος ὑπερέσχε. Καί σε δ' οὖν, ὦ τῆς μικρᾶς Σερίφου βασιλεῦ, Πολύδευκες (3), οὔθ' ἡ τοῦ νεανίου ἀρετὴ, τοσούτοις δοκιμασθεῖσα πόνοις, οὔτε τὰ τόσα κακὰ ἐμαλάκισαν, ἀλλ' ἀπαραίτητον ἀπέχθειαν ἀπότμως ἀσκεῖς, καὶ οὐδέν σοι τέλος περὶ τὴν ἄδικον ὀργὴν γίνεται. Καὶ δὴ καὶ τὰς ἀριστείας αὐτοῦ διαβάλλεις, καὶ πεπλασμένον τὸν τῆς Μεδούσης φόνον γεγονότα ἐλέγχεις. « Δώσομεν δή σοι τῆς ἀληθείας » ὁ Περσεὺς εἶπεν « ἐνέχυρα. Φείδεσθε (4) τῶν ὑμετέρων ὀφθαλμῶν,

(1) B, στρέφει. Sic infra ad *ϒ*. 258, ἠβουλήθη, omisso *ν* finali; et ad 335, ἀπάγγειλο, ejusdem literæ jactura. Contrario errore ad VI, 5, exhibet προσέχειν pro προσέχει. Tanta est circa extremas syllabas describentium incuria. Infra ad 390, ἀπερίκουσαι est in B, pro ἀπερύκουσα: ad 440, in A B, ἐρχομένην pro ἐρχομένη. Supra p. 148, ad *ϒ*. 195, A B, ἀπενίζει pro ἀπενίζεις, de quo tunc non monui.

(2) Non τῷ πατρὶ, sed τῷ πάππῳ, Acrisio nempe. Ovidius, *parentis*, quod non est sine obscuritate dictum.

(3) Πολύδεκτα scribendum est.

(4) A, φείδεσθαι. Sic supra δραμεῖσθαι, ad *ϒ*. 198; σπουδεότερον in B, ad 578; προστίθεται in A B, ad 667, nota permutatione.

» ὅσοι γε ἡμέτεροι » (1). Καὶ τὸ τοῦ βασιλέως πρόσωπον τῷ τῆς Μεδούσης προσώπῳ λίθον πεποίηκεν ἄναιμον.

Μέχρι μὲν οὖν τοῦδε τῷ χρυσογενεῖ συγγόνῳ ἑαυτὴν ἡ Τριτωνὶς εἰς ἑταιρείαν παρέσχετο· ἐντεῦθεν δὲ, κοίλῃ νεφέλῃ περισχεθεῖσα, τὴν Σέριφον καταλέλοιπε, τήν τε Κύθνον καὶ Γύαρον δεξιὰς ἀφεῖσα, ὅθεν συντομωτάτη ὁδὸς ἔδοξεν ὑπὲρ τὴν θάλασσαν ἰούσῃ τάς τε Θήβας καὶ τὸν παρθενικὸν Ἑλικῶνα ζητεῖ (2), ὃν δὴ καὶ καταλαβοῦσα ἔστη, καὶ πρὸς τὰς Μούσας τὰς ἐπιστήμονας ἀδελφὰς οὕτως εἶπε· « Φήμη πηγῆς » νέας τὰς ἡμετέρας ἔφθασεν ἀκοὰς, ἣν ἀπόκροτος » ὁπλὴ τοῦ Μεδουσείου ἀνέρρηξεν ὑπομνήματος (3). » Αὕτη μοι τὸ τῆς πορείας αἴτιον. Ἠβουλήθην τὸ » θαυμαστὸν τοῦτο σκοπῆσαι ἔργον. Εἶδον ἐγὼ τὸν » ἵππον τοῦ μητρῴου γεννώμενον αἵματος. » Ὑπολαβοῦσα τοίνυν ἡ Οὐρανία φησίν (4)· « Ἥτις ποτέ σοί

(1) Hoc acuminis ὅσοι γε ἡμέτεροι, ex ingeniolo addidit Planudes. B, ὑμέτεροι. Mendum scripturæ in pronominibus id genus passim serpit. Cf. quæ jam sunt monita p. 102, not. 1. Infra ad v. 309, A male ὑμῶν pro ἡμῶν : ad 311, A B, ἡμεῖς pro ὑμεῖς : ad 563, A B, ἡμῖν pro ὑμῖν. Libanius t. IV, p. 146, 9 : Ἔλεγον ὅτι, Οὕτως ὑμῖν, ὦ γύναι, πρέπει σιγᾷν : ubi miror Reiskii crisin, qui se malle ait, cum libro quodam scripto, ἡμῖν. Ὑμῖν unice aptum est; nempe, ὑμῖν ταῖς γυναιξί.

(2) Naugerius ad Ovidium hunc Nostri locum adtulit ab ἐντεῦθεν δὲ ad ζητεῖ. Habet, male περισχεθεῖσα, τὴν π. Ἑλ., bene Γύαρον, quum mei libri exhibeant Γίαρον : post τὰς omittit π.

(3) B, μεδουσίου : et ad marg. ἤγουν Πηγάσου. Ovidius, *Medusæi præpetis*. Jam supra p. 177, Planudes a sensu vocis *præpes* aberravit. Non fuit hic felicior, imo tam infelix ut nesciam quid sit illud ὑπόμνημα nisi τῆς αὐτοῦ ὑπόμνημα ἀμουσίας. Invenitne *præcepti* pro *præpetis ?* Repone ἵππου, quod tamen vim latinæ vocis non æquat, vel τοῦ Μεδ. ἀνέρ. ἵππου, ἵππου τοῦ ὠκυπτέρου.

(4) B, οὐρανία φήμη.

» ἐστὶν αἰτία τοῦ τὰς καταγωγὰς ἰδεῖν, θεὰ, τάσδε,
» χαριεστάτη ταῖς ἡμετέραις ψυχαῖς γίνεται. Πλὴν
» ἀληθῆ τὰ τῆς φήμης ἐστὶ, καὶ ὁ Πήγασος πατὴρ
» τῆσδε τῆς πηγῆς ἐστί. » Καὶ ἡγήσατο πρὸς τὸ ἱερὸν
ὕδωρ (1) τῇ Ἀθηνᾷ. Ἡ δ' ἐπὶ πλεῖστον θαυμάσασα τὸ
γεγονὸς τῇ πληγῇ τοῦ ποδὸς ὕδωρ, τὰς τῆς παλαιᾶς
λόχμης καταδύσεις καὶ τὰ ἄλσεα περιαθρεῖ, καὶ τὰς
ἀναριθμήτους ἄνθεσι διαγεγραμμένας βοτάνας, εὐ-
δαίμονάς τε Μαιονίδας (2) ἐπίσης ἀποκαλεῖ τῷ τε
χώρῳ καὶ τῷ σπουδάσματι. Μία δέ τις τῶν ἀδελφῶν
οὕτω πρὸς ἑαυτὴν εἰρήκει· « Ὦ, εἰ μή σέ γε ἡ
» ἀρετὴ πρὸς τὰ μείζω τῶν ἔργων ἤνεγκεν, ἐλθοῦσα
» ἂν εἰς τὸ μέρος τοῦ ἡμετέρου, Τριτογένεια, χο-
» ροῦ, λέγεις ἀληθῆ, καὶ δικαίως ἐν ἐπαίνῳ ποιῇ τὸν
» τε τόπον καὶ τοὐπιτήδευμα. Καὶ γὰρ οὖν θυμήρη
» τὸν κλῆρον (μόνον ἀσφαλεῖς εἴημεν) ἔχομεν. Ἀλλ'
» οὐκ ἔστιν ᾧ τις τὴν μοχθηρίαν φυλάξασθαι δύνα-
» ται, πάντα τε τὰς παρθενικὰς ἐκδειματοῦσι ψυχάς.
» Σκληρὸς γὰρ περὶ ἡμᾶς ὁ Πυρωνεὺς (3) ἀνεστρά-
» φη (4), ὡς μηδέπω με ὅλην ἐμαυτὴν πρὸς τὸν πρό-
» τερον λογισμὸν ἐπαναλαβεῖν. Οὗτος δεινῶς τὴν Δαυ-
» λίδα καὶ τὰ τῆς Φωκίδος πεδία Θρᾳκίᾳ στρατιᾷ
» εἷλε, καὶ ἀδίκως τούτων εἶχε τὴν ἀρχήν. Ἡμεῖς
» δ' ἐπὶ τὸν Παρνάσιον νεὼν ᾔειμεν (5)· ὁ δ' εἶδεν ἰού-

(1) Addidi ὕδωρ male a librariis omissum.

(2) Invenit *Mæonidas*.

(3) Sic AB. Ovidius, *Pyreneus*.

(4) Ovidius : « dirusque ante » ora Pyreneus Vertitur. » Mentem loci non cepit Planudes. Verterim : καὶ σκληρὸς πρὸ ὀφθαλμῶν ἐπ Πυρηνεὺς ἀναστρέφεται.

(5) Codices, εἴημεν. Cf. p. 125, not. 3; p. 143. Sic apud Libanium, t. IV, pag. 140, 6, pro ἀπήει, bona lectione, Morelliana exhibet prave, ἀπίη.

» σας, καὶ, τὴν ἡμῶν θειότητα δολερᾷ γλώττῃ τιμήσας, Μαιονίδης (ἔγνω καὶ γάρ), σῖγε, εἶπε. » μὴ δὲ διστάσητε, δέομαι, τόν τε βαρὺν ἀστέρα καὶ » τὸν ὑετόν (ὑετὸς γὰρ ἦν) ὑπὸ τὸν ἡμέτερον οἶκον » φυλάξασθαι· ὑπέδυσαν πολλάκις οἱ θεοὶ βραχυτάτας καλύβας. Ἡμεῖς δ', ἐπικαμφθεῖσαι τοῖς » τε λόγοις ἐκείνου καὶ τῷ καιρῷ, ἐπενεύσαμεν τῷ » ἀνδρὶ, καὶ εἰσήλθομεν εἰς τὸν πρόδομον. Παρῆλθε » τοίνυν ὁ ὑετὸς, καὶ, τοῦ Βοῤῥᾶ τρεψαμένου τὸν Νότον, αἱ κυαναῖ νεφέλαι ἀπεδίδρασκον ἀνακαθαιρομένου τοῦ οὐρανοῦ· ἡμῖν δ' ὁρμὴ γέγονεν ἀπιέναι. » Ὁ δὲ Πυρωνεὺς, τὰς θύρας ἐπισπασάμενος, βιάζεσθαι ἕτοιμος ἦν· ἡμεῖς δ', ἀναλαβοῦσαι πτέρυγας, διεφύγομεν. Ὁ δὲ, ἐπιδιωξομένῳ ἐοικὼς, ἐπὶ » τῆς ὑψηλῆς ἀκροπόλεως ἔστη, καὶ, Τίς ποθ' ἡμῖν » ὁδός ἐστιν, ἡ αὐτὴ κἀμοὶ γενήσεται, εἶπε· καὶ ῥίπτει » ἑαυτὸν κατὰ γῆς ὁ ἀνόητος ἐξ ἄκρας τῆς κορυφῆς, » καὶ πίπτει πρηνὴς, καὶ, τῶν τοῦ στόματος ἐκτιναχθέντων ὀστῶν, κατακρατεῖ (1) τὴν γῆν θνήσκων » ἀλιτηρίῳ χρωσθεῖσαν αἵματι ».

Ταυτὶ μὲν ἡ Μοῦσα διεξῄει, πτέρυγες δὲ διὰ τοῦ ἀέρος ἐῤῥοίζησαν, καὶ φωνὴ προσαγορευουσῶν ἐκ τῶν ὑψηλῶν πρέμνων καλεῖ. Ἀναβλέπει δ' ἡ (2) τοῦ Διὸς παῖς, καὶ πόθεν ἂν ἠχοῖεν αἱ οὕτω σαφῆ φθεγγόμεναι γλῶτται ζητεῖ, καὶ ἀνθρώπους οἴεται τοὺς λαλοῦντας. Αἱ δ' ἦσαν ὄρνεις (3), ἐννέα τὸν ἀριθμὸν, καὶ, τὴν ἑαυτῶν ὀλοφυρόμεναι μοῖραν, τοῖς κλάδοις ἐφί-

(1) B exhibuit κατακραλεῖ.

(2) Codd., ὁ: sic peccabant p. 176. Mox B, sine γλῶτται.

(3) B, ὄρνις, ut infra ad v. 484. Rursus ad v. 674, A B, ὄρνις. Atque ita codd. ad VII, 4.

ζανον, μιμούμεναι πάντα κίσσαι. Θαυμαζούσῃ δὲ τῇ θεῷ οὕτω πως ἡ θεὸς Μοῦσα λέγειν ἐνεστήσατο· « Νεωστὶ καὶ αὗται, τὸν πρὸς ἡμᾶς ἀγῶνα νικηθεῖσαι, τὸν τῶν πτηνῶν ηὔξησαν ἀριθμόν. Πίερος δὲ ταύτας ἐγέννησεν, ἀνὴρ πλούσιος, ἐν τοῖς Πελλαίοις πεδίοις· μήτηρ δ' αὐταῖς (1) ἦν Παιονὶς Εὐίππη (2), ἣ τὴν ἰσχυρὰν Εἰλείθυιαν ἐννεάκις, μέλλουσα τέξειν, ἐπεκαλέσατο. Ἐξωγκοῦτο δὴ τῷ ἀριθμῷ τῶν ἀμαθεστάτων ἀδελφῶν ἡ πληθύς. Καὶ διά τε τόσων Αἱμονίων καὶ τόσων Ἑλληνίδων πόλεων ἦλθε καὶ δεῦρο, καὶ τοιοῖσδε ῥήμασι μάχας ἡμῖν ἀνάπτει· Παύεσθε τὸν ἀπαίδευτον ὄχλον κενῇ καταγοητεύειν ἡδυεπείᾳ. Μεθ' ἡμῶν, εἴ τις ὑμῖν πεποίθησις, Θεσπιάδες θεαὶ, ἀγωνίσασθε· οὔτε γὰρ φωνῆς (3), οὔτε τέχνης τὸ ἔλαττον ἕξομεν. Καὶ τοσαῦται δ' ἐσμὲν, ὅσαιπερ καὶ ὑμεῖς. Εἴτ' οὖν παραχωρεῖτε ἡμῖν ἡττώμεναι τῆς τε Μεδουσείας πηγῆς καὶ τῆς Ὑαντείας (4) Ἀγανίππης, ἢ ἡμεῖς ὑμῖν τῶν Ἠμαθέων πεδίων μέχρι τῶν δυσχειμέρων Παιόνων ὑπεκστησόμεθα (5). Καὶ διαιτάτωσαν τὸν ἀγῶνα αἱ Νύμφαι. Αἰσχρὸν μὲν οὖν ἡμῖν ἁμιλλᾶσθαι· παραχωρεῖν δ' ἐκείναις αἰσχρότερον ἔδοξεν. Αἱρεθεῖσαι δ' αἱ Νύμφαι κατά τε τῶν ποταμῶν ὀμωμόκεσαν, καὶ ἐπὶ θάκων ἄρτι γεγενημένων ἐκ λίθων (6) ἱδρύνθησαν. Τότε δὴ δίχα κλήρων ἡ πρώτη ἀγωνίσασθαι διομολογησαμένη τοὺς τῶν θεῶν ᾄδει πολέμους,

(1) Codex A, αὐτοῖς. B, αὐτῆς.

(2) Et Εὐίππη invenit Glareanus in Planudis codice. Multa in codd. latinis varietas hujus nominis. A, Παιονεύς.

(3) A omisit, οὔτε γὰρ φωνῆς.

(4) Vide notata p. 101.

(5) B, ἐπεκστησόμεθα.

(6) Ovidius, *de vivo saxo*: nempe ἐκ καθαροῦ λίθου.

» ἐν ἐπιπλασίῳ δὲ τιμῇ τοὺς Γίγαντας τίθησι, καὶ » τὰ τῶν μεγάλων θεῶν ἔργα σμικρύνει, καὶ τὸν » Τυφῶνα, τῶν κατωτάτων (1) τῆς γῆς χώρων ἀνα- » πεμφθέντα, φόβον ἐμπεποιηκέναι τοῖς οὐρανίοις, » πάντας τε νῶτα φεύγοντας δεδωκέναι, μέχρις » ἀπειρηκότας τὸ Αἰγύπτιον ἔδαφος ὑπεδέξατο, καὶ ὁ » εἰς ἑπτὰ ῥεῖθρα διακεκριμένος (2) Νεῖλος. Κἀκεῖ δὲ » τὸν γηγενῆ Τυφῶνα διέξεισι τὴν νίκην ἀνειληφέναι, » καὶ τοὺς θεοὺς ψευδομέναις μορφαῖς ἑαυτοὺς συγ- » κεκαλυφέναι. Καὶ κριὸς μὲν ποίμνης ἡγεμὼν ὁ Ζεῦς, » εἶπε, γίνεται, ἔνθα καὶ σὺ μὲν καμπύλοις μεμόρ- » φωσαι κέρασι, Λίβυς Ἄμμων (3)· ὁ Δήλιος δὲ ἐν κό- » ρακι κρύπτεται, καὶ ὁ παῖς τῆς Σεμέλης ἐν κά- » πρῳ, καὶ ἡ τοῦ Φοίβου ἀδελφὴ ἐν δορκάδι (4), καὶ » ἐν λευκῇ δαμάλῃ ἡ Ἥρα, ἐν ἰχθύϊ τε Ἀφροδίτη (5), » καὶ ὁ Κυλλήνιος ἴβεως πτέρυξι.

» Μέχρι μὲν ἐς τόδε πρὸς κιθάραν ἐκείνη τὸ » πολύφημον στόμα κεκίνηκε· ἀπητούμεθα δὲ τὸ » ἐνθένδε καὶ αἱ Ἀονίδες ἡμεῖς ᾄδειν. Ἀλλ' ἴσως οὐ » σοι, θεά, σχολὴ οὐδ' ἐκεχειρία ταῖς ἡμετέραις » ᾠδαῖς ὑπέχειν τὰς ἀκοάς. » — « Μὴ ἀμφίβαλλε » ἡ Παλλὰς εἶπεν. « Ἀλλὰ καὶ τὸν ὑμέτερον ἀγῶνα ἐν » τάξει ἀπάγγειλον. » Καὶ ὑπὸ τὴν τοῦ ἄλσους κού- φην σκιὰν ἐκάθισεν. Ἀπαγγέλλει δ' ἡ Μοῦσα· « Δε- » δώκαμεν τὸ πᾶν τοῦ ἀγῶνος μιᾷ. Ἀνίσταται τοί- » νυν ἡ Καλλιόπη, καὶ, τοὺς μακροὺς πλοκάμους

(1) Sic B, et supra, κατωτάτω.

(2) Scholium in B: ὅτι ὁ Νεῖλος ἑπτάστομος. A, διακεκρυμένος.

(3) Legebat ergo Planudes, « formatus es », non est.

(4) Ovidius, *fele*. Debuit vertere, ἐν αἰλούρῳ.

(5) De Venere pisce cf. Scalig. ad Man. v, 584; cujus meminisse debuerant Interpr. Athen. 8, 27.

» κισσῷ συσφίγγουσα, τῷ λιχανῷ τῶν μινυριζουσῶν ἀποπειρᾶται χορδῶν· καὶ δὴ, πλήττουσα τὰς » νευρὰς, καὶ τήνδε τὴν ᾠδὴν ἀνεβάλλετο·

« Πρώτη Δημήτηρ τὴν γῆν ἐπικαμπεῖ (1) διέστησεν » ἀρότρῳ· πρώτη δέδωκε λήϊα καὶ τροφὰς τοῖς ἀνθρώ- » ποις ἡμέρους· πρώτη δέδωκε νόμους. Δήμητρός εἰσι » δῶρα τὰ πάντα· ταύτῃ μοι μελῳδητέον ἐστίν. Εἴθε » μόνον ἠδυνήθην ᾠδὴν εἰπεῖν τῆς θεᾶς ἀξίως! ᾠδῆς γὰρ » ἡ θεὸς τῷ ὄντι ἀξία. Ἐπεῤῥίφη ποτὲ τοῖς Γιγαντείοις » μέλεσιν ἡ ὑπερμεγέθης νῆσος Τρινακρὶς, καὶ μεγάλῳ » βάρει τὸν Τυφῶνα ὑποκείμενον συνέχει, τὰς αἰθερίας » καταγωγὰς ἐλπίσαι τολμήσαντα. Ἐπιχειρεῖ μὲν οὖν » ἐκεῖνος καὶ ἀπομάχεται πολλάκις ἀνίστασθαι. Ἀλλ' ἡ » μὲν δεξιὰ χεὶρ τῷ Αὐσονίῳ Πελώρῳ ὑπόκειται, ἡ » λαιὰ δέ σοι, Πάχυνε, τῷ Λιλυβαίῳ δὲ τὰ σκέλη » πιέζονται (2), ἡ δ' Αἴτνη βαρύνει τὴν κεφαλήν· ὑφ' » ἣν ὕπτιος κείμενος ὁ Τυφὼν ἄμμον τε ἀναβάλλει, καὶ

(1) Codices, ἐπικαμπῆ: sic ad 638, A, συνάπτει pro συνάπτῃ: ad 668, B, ἡγεῖται pro ἡγῆται. Atque supra p. 88, ad v. 826, A habuit ἀπαθεῖ pro ἀπαθῆ: et p. 94, ad v. 23, ἐπιτέθηκεν. Occasione facta, hanc iotacismi labem, qua η et ει variantur, ex Aristidis Leptinea hic illic detergere liceat. Pag. 10 Mor. = §. 4, νομοθετεῖν οἴεται δεῖν ἃ μηδὲ τὴν ἀρχὴν ἐνθυμεῖσθαι προσῆκεν: pro barbarismo rescribe ἐνθυμῆσθαι. Pag. 20 = §. 12, pariliter pro δεδωρεῖσθαι emenda δεδωρῆσθαι. Pag. 12 = §. 6, ὅταν γὰρ ταύτῃ μὲν οὐδηντινοῦν μέμψιν ἐπάγῃ, οὐδ' ἀγορεύειν κακῶς ἀξιοῖ, ἀναξίους δέ τινας φάσκει ταυτησὶ μετασχόντας τῶν λειτουργιῶν ἀποσχέσθαι, ἄμφω ταυτὶ μαρτυρεῖ... Non potuit a conjunctivis, ἐπάγῃ, ἀξιοῖ, quos ὅταν postulat, ad præsens φάσκει solœce dilabi: corrige, φάσκῃ. Pag. 38 = §. 23, σὺ δὲ ὅταν ἀτέλειαν ἐξελαύνεις τῆς πόλεως: imo, ἐξελαύνῃς. En incido fortuna in Pselli Cantici Paraphrasin inter Meursii Opp. t. VIII, p. 301, et lego, Ὥσπερ ἐκπλήττῃ τις ἀνὴρ ῥομφαίαν μηρῶν φέρων Τοὺς μὴ πρὸς πόλεμον καλῶς ἐκδεδοκιμασμένους: at alios moneo legant, ἐκπλήττει et μόνον. Meursius conjicit μηρῶν!

(2) Planudes vertit lectionem *premuntur*.

» φλόγας τοῦ δεινοῦ στόματος ἐξεμεῖ. Πολλάκις φιλο-
» νεικεῖ, τὸ τῆς γῆς ἄχθος διαθραύσας, πόλεις τε καὶ
» ὄρη μεγάλα τοῦ ἰδίου ἀποκυλίσαι σώματος· ἐντεῦθεν
» ἡ γῆ τρέμει, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ τῶν σιγώντων νεκρῶν βασι-
» λεὺς δέδοικε μήπως ἡ γῆ ἀνοιχθείη καὶ ἀνακαλυφθείη
» πλατεῖ χάσματι, κατακομισθεῖσά (1) τε ἡ ἡμέρα
» ἐκεῖσε τὰ καταπεπληχότα δεδίξαιτο εἴδωλα. Ταύτην
» τὴν συμφορὰν δεδιὼς ὁ τῶν σκοτεινῶν θρόνων ἄρχων,
» ἔξεισι (2), καὶ, ζοφερῶν ἵππων φερόμενος ἅρματι, τὰς
» τῆς Σικελῆς γῆς ἀσφαλῶς περιήει κρηπῖδας. Ἐπεὶ
» δ' ἅλις κατεσκόπησε μηδένα κατασπώμενον τόπον,
» καὶ τὸν φόβον ἀπέθετο (3), εἶδεν αὐτὸν ἡ Ἐρυκίνα
» πλαζόμενον ἐπὶ τοῦ ὄρους ἑαυτῆς καθημένη, καὶ, τὸ
» πτηνὸν τέκνον περιβαλοῦσα (4), Ὦ ὅπλα καὶ χεῖρες
» ἐμαὶ καὶ ἡμετέρα δύναμις, Ἔρως υἱὲ, εἶπε, λάβε
» μοι τὰ βέλη οἷς πάντων περιγίνῃ, καὶ πρὸς τὸ τοῦ
» θεοῦ στέρνον ταχὺν ὀϊστὸν πειρῶ πέμπειν, ᾧπερ ὁ τῆς
» τριπλῆς ἀρχῆς ὕστατος ὑπέκυψε κλῆρος. Σὺ γὰρ
» θεοὺς πάντας, καὶ αὐτὸν δὴ τὸν Δία, καὶ τοὺς θα-
» λαττίους δαμάζεις δαίμονας, καὶ τὸν τοὺς ἐπιγείους
» θεοὺς ἄγοντα. Τί δὲ δὴ τὰ Τάρταρα ἀνακωχὴν ἄγει;

(1) A, κατακοσμισθεῖσα, quod idem est fere atque κατακοσμηθεῖσα: et vides librarium pæne incidisse in hanc non raram temporum a κοσμέω et κομίζω synchysim, de qua agere memini ipso Eunapianorum initio.

(2) Ovidius, « tenebrosa sede » tyrannus Exierat. » Vertit Planudes quasi fuisset scriptum, *tenebrosæ sedis tyrannus*. Hic, puto, locus Boilavio obversabatur, quum in Longiniano libello scriberet, « Pluton *sort de son » trône*, il s'élance, il s'écrie », in quibus Ovidium potius quam Homerum vertisse videtur; et mirum valde accidit, quod *sede* de solio regis intellexerit, quum sit pro *domo* positum.

(3) De lectione latinorum verborum egi ad Aristænet. p. 253.

(4) A B, περιλαβοῦσα, male, si quid video: cf. p. 164. Mox A, ᾧ.

» Τί μὴ τὸ τῆς μητρὸς καὶ τὸ σαυτοῦ κράτος ἐκφέρεις; Τί μὴ καὶ τὸ τρίτον μέρος τοῦ κόσμου κινεῖται (1); Καί τοι καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ βραχύ τι τὸ ἡμέτερον σθένος ἐστί (2)· περιφρονούμεθα γάρ· καὶ σὺν ἐμοὶ μειοῦται καὶ ἡ τοῦ Ἔρωτος δύναμις. Οὐχ ὁρᾷς τὴν Παλλάδα καὶ τὴν ἀκοντοφόρον (3) Ἄρτεμιν κατεξανατάσας μου; Ἀλλὰ καὶ τῆς Δήμητρος ἡ θυγάτηρ παρθένος, εἰ ἀνεξόμεθα, μενεῖ· τῶν γὰρ αὐτῶν ἐλπίδων ἀντέχεται (4). Ἀλλὰ σύ γε ὑπὲρ συγγενοῦς ἀρχῆς, εἴ τίς ἐστιν ἥδε ἡ χάρις, τῷ ἑαυτῆς θείῳ τὴν θεὰν σύναψον. Εἶπε μὲν ἡ Ἀφροδίτη· ὁ δ᾽ ἔλυσε τὴν φαρέτραν, καὶ τῇ τῆς μητρὸς κρίσει ἐκ χιλίων οἰστῶν ἕνα μὲν ἐξελέξατο (5), ἀλλ᾽ οὗπερ οὔτε τις ὀξύτερος, οὔτ᾽ εὐστοχώτερος, οὔτε τῷ τόξῳ μᾶλλον εὐπειθέστερος· ὑποθεὶς δὲ τὸ γόνυ, τὰ εὐκαμπῆ περιήγαγε κέρα· καὶ τὸν Πλούτωνα κατὰ καρδίας ὀγκίνους ἔχοντι βάλλει ἀτράκτῳ.

» Ἔστι δ᾽ οὐ πόῤῥω τῶν Αἰτναίων διατριβῶν λίμνη βαθεῖα, τοὔνομα Πέργουσα· οὔκουν ἐκείνης πλείους ᾠδὰς κύκνων ὁ Κάϋστρος ἐν τοῖς ὀλισθηροῖς φέρει νάμασι· λόχμη τὸ ὕδωρ περιστέφει, πᾶν τὸ τούτου περιζωννῦσα πλευρὸν, καὶ τοῖς ἑαυτῆς κλάδοις, οἷα βηλῷ (6), τὸ ἡλιακὸν πῦρ ἀπερύκουσα. Ἀνάψυξιν μὲν

(1) Ovidius, *agitur*, quod male interpres cepit. Non est enim pro *movetur*. Sensus autem est: περὶ τοῦ τρίτου μέρους τοῦ κόσμου νῦν ὁ ἀγών ἐστι.

(2) Habuit lectionem a Ciofano laudatam, *parva potentia*.

(3) Codices, δρακοντοφόρον, sine sensu. Ovidius, *jaculatricem*.

(4) Cod. B exhibet ἀνέχεται.

(5) B, ἐπελέξατο.

(6) Quidni παραπετάσματι? Aliud agebat noster monachus vocem barbaram βηλὸς aut βηλὸν nobis apponens. Huc usque a talibus abstinuerat. Saltem scribendum fuit βήλῳ, tono magis consueto et qui cum latino conso-

» οἱ κλάδοι τῇδε παρείχοντο, νοτερὰ δ' οὖσα ἡ γῆ πολυειδῆ ἄνθη, καὶ ἀΐδιον ἦν ἔαρ. Ἐν ἐκείνῳ δὴ τῷ ἄλσει ἡ Περσεφόνη παίζουσα, καὶ ἢ ἴα ἢ λευκὰ κρίνα δρεπομένη, καὶ σπουδαῖς παιδικαῖς τούς τε ταλάρους καὶ τοὺς κόλπους πληροῦσα, καὶ τὰς ἥλικας ἐρίζουσα ὑπερβάλλεσθαι τῇ συλλογῇ, ἐγγύθεν ὤφθη τε ὁμοῦ καὶ ἐφιλήθη καὶ ἡρπάγη τῷ Πλούτωνι· μέχρι τούτου τοῦτον ὁ Ἔρως κατήπειγεν. Ἡ θεὰ δὲ καταπλαγεῖσα καὶ τὴν μητέρα καὶ τὰς φίλας, ἀλλὰ καὶ τὴν μητέρα πλεονάκις καλεῖ· καὶ δὴ, καὶ τὸν χιτῶνα ἐξ ἄκρου περιῤῥηξαμένη τραχήλου, τὰ συλλεγέντα ἄνθη τῆς ἐσθῆτος χαλασθείσης ἐξέπεσε. Τοσαύτη τοῖς παιδικοῖς ἔτεσιν ἁπλότης πρόσεστι· καὶ τὸ τῆσδε τῆς ζημίας εἶδος τὴν τῆς παρθένου λύπην ἐπέῤῥωσεν. Ὅ γε μὴν ἁρπάσας ἐλαύνει τὸ ἅρμα, καὶ, ἐξ ὀνόματος ἕκαστον τῶν ἵππων καλῶν, παροτρύνει, ὧν διά τε τοῦ τραχήλου καὶ χαίτης ἡνία τινάσσει σκοτεινῇ κεχρωσμένα μελαντηρίᾳ. Καὶ φέρεται διά τε λάκκων βαθέων καὶ τῆς θείου ἀποζούσης ἀπύρου λίμνης τῶν Παλίκων (1), ἥπερ ἐκ γῆς ἀνεβράσθη διαῤῥαγείσης, καὶ πρὸς τούτοις ἔνθα οἱ Βακχιάδαι (2), γένος τῆς διθαλάσσου Κορίνθου φυὲν, μεταξὺ λιμένων ἀνίσων τοὺς πύργους ἐδείμαντο.

» Ἔστι δέ τις θάλαττα, μέσον τῆς τε Κυανῆς καὶ τῆς Πισσαίας Ἀρεθούσης, ἥπερ, προβλῆσι δυσεμβόλοις ἐγκλειομένη (3), εἰς στενὸν κομιδῇ συνέρχεται.

net. Βηλὸς vox est bene græca, sed alius omnino significationis.

(1) Non reliqui malam codicum scripturam παυλίκων.

(2) A, βραχιάδαι: B, βραγχιάδαι: quod reformavi, re jubente.

(3) Codd. ὅπρ — ἐγκειόμενον. Quod mutavi. Ovidius quidem *quod inclusum* habet, sed et

» Ἐνταῦθα γέγονεν, ἧς ἐκ τοῦ ὀνόματος καὶ ἡ λίμνη » προσηγορεύθη, ἐν ταῖς Σικελικαῖς Νύμφαις ἡ Κυανῆ » διαπρέπουσα· ἥτις ἐν μέσῳ τῷ βαθεῖ, μέχρι τῆς » ἄκρας γαστρὸς ἀναδῦσα, τήν τε θεὸν (1) ἐπέγνω, » καὶ, Οὐκ ἂν πορρωτέρω ἔλθοιτε, εἶπεν· οὐδὲ γὰρ ἀκούσης τῆς Δήμητρος γαμβρὸς γενέσθαι οἷός τ' ἂν εἴης· » οὐ γὰρ ἁρπάζειν ἐχρῆν, ἀλλὰ δεῖσθαι. Καί τοι, εἴ μοι » θέμις τὰ μικρὰ τοῖς μεγάλοις παρατιθέναι, ἠράσθη » καὶ ὁ Ἀνάπης (2) ἐμοῦ· παρακληθεῖσα δ' ὅμως ἐνυμφεύθην, οὐχ, ὡς ἥδε, καταπλαγεῖσα. Εἶπε, καὶ, ἑκατέρωθεν τὰς χεῖρας ἐκτείνασα, προσίστατο. Ὁ δὲ » Κρονίδης, μηδ' ὁτιοῦν ἐπέκεινα κρατήσας τῆς ὀργῆς, » τοὺς φοβεροὺς ἵππους διερεθίζει, καὶ, τὸ βασιλικὸν » σκῆπτρον συστρέψας, κατὰ τὸ τοῦ βάθους ἔσχατον » ῥωμαλέᾳ καθῆκε χειρί· ἡ γῆ δὲ πληγεῖσα ὁδὸν πεποίηκεν εἰς τὸν Τάρταρον, καὶ πρηνὲς τὸ ἅρμα ἐν » μέσῳ τῷ χάσματι ὑπεδέξατο. Ἡ δὲ Κυανῆ, τήν τε » θεὸν ἁρπαγεῖσαν καὶ τὰ καθήκοντα τῆς ἰδίας πηγῆς » ὀλιγωρηθέντα θρηνοῦσα, ἀπαραμύθητον τραῦμα τῇ » ψυχῇ σιωπῇ φέρει, καὶ δάκρυσι πᾶσα δαπανᾶται, » καὶ, ὧν μικρῷ πρόσθεν ἦν μεγάλη θεὸς, εἰς ἐκεῖνα » τὰ ῥεῖθρα λεπτύνεται. Εἶδες ἂν τὰ μέλη ἁπαλυνόμενα, καὶ τὰ μὲν ὀστᾶ καμπτόμενα, τοὺς δ' ὄνυχας » τὴν σκληρότητα ἀποτιθεμένους· καὶ πρῶτα τὰ ἐξ

æquor habet. Hic fuit Planudes æquo properantior, ad suum θάλαττα non advertens. Pag. 112, similis fuit varietas in συγκείσας pro συγκλείσας.

(1) Habuit Planudes suo in libro *deam*, quæ est veterum lectio editionum; sed nunc τῷ *deum* locum fecit.

(2) In B schol. ad marg. ποταμὸς Σικελίας. Maluit pronuntiationem in hoc nomine sequi latinam. Græci scribebant Ἄναπος, quod e Theocrito notum.

» ὅλου τοῦ σώματος λεπτότερα ἐξυδαροῦνται (1), ξανθοί τε πλόκαμοι καὶ δάκτυλοι, καὶ κνῆμαι, καὶ πόδες· ταχεῖα γὰρ ἡ μετάβασις εἰς τὸ ψυχρὸν ὕδωρ τοῖς λεπτοῖς μέλεσι γέγονε· μετὰ δὲ ταῦτα, ὦμοι, καὶ μετάφρενα, καὶ πλευρὰ, καὶ στέρνα, φροῦδα γενόμενα, εἰς λεπτὸν ἀπίασι ῥεῖθρον· καὶ, τέλος, τὰς ἀφανισθείσας φλέβας ὕδωρ ἀντὶ ζῶντος αἵματος διαδέχεται, καὶ ὑπόλοιπον οὐδέν ἐστιν οὗπερ ἂν οἷός τε γένοιο δράξασθαι.

» Τὸ ἐντεῦθεν ἡ θυγάτηρ τηνάλλως τῇ μητρὶ (2) ἀνὰ πᾶσαν γῆν καὶ ἀνὰ πᾶσαν ἐζήτηται θάλατταν. Οὔκουν ἐκείνην παυομένην εἶδεν, οὐκ Ἠὼς ὑγροῖς ἐρχομένη πλοκάμοις, οὐχ Ἕσπερος. Ἀλλ' ἀμφοτέραις αὕτη φλογοφόρους πεύκας ἀναψάσα ἐκ τῆς Αἴτνης, διὰ τοῦ ψυχροῦ τῆς νυκτὸς σκότους ἀκάματος ἔφερε· καὶ αὖθις, ἐπειδὰν ἡ ἱερὰ ἡμέρα τοὺς ἀστέρας ἤμβλυνεν, ἀπὸ δυσμῶν ἡλίου μέχρις ἀνατολῶν (3) τὴν θυγατέρα ἐζήτει. Καμοῦσα δὴ τῷ κόπῳ δίψαν ἀνείληφεν· οὐδὲ μία γὰρ πηγὴ τὸ ταύτης διέκλυσε στόμα. Ἰδοῦσα δέ που καλύβην φυλλάσιν ἐστεγασμένην, τὴν μικρὰν ἐκείνης ἔκοψε (4) θύραν· καὶ πρόεισι γραῦς ἐκεῖθεν, καὶ τὴν θεὸν εἶδε, καὶ ὕδωρ αἰτούσῃ γλυκύ τι παρέσχεν, ὃ πρόσθεν ἐν ὀστράκῳ σὺν ἀλφίτοις

(1) Hoc verbum illustravit nuper Creuzerus ad Olympiodori Commentarium in Alcibiadem Platonis, p. 152.

(2) Ovidius, « *pavidæ* matri. » Epithetum omisit properantior librarius, aut interpres ipse. Rescribi poterit, τῇ περιδεεῖ, τῇ περιφόβῳ μητρί.

(3) Permutanda ἀπὸ et μέχρις. Secutus est codicis sui lectionem, quam qui interpretari conabatur, Schirachius severius est a Gierigio habitus.

(4) Proprium hic est κόπτειν de eo qui fores pulsat ut intret: multa notavi ad Eunap. p. 393, et ad Aristænet. II, Ep. 22.

» ἐψήσασα εἶχε. Τῆς δὲ τὸ δοθὲν πινούσης, ὁ τῆς γραὸς παῖς, σκληροῦ στόματος ὢν καὶ τολμητίας, ἐπίπροσθεν τῆς θεᾶς ἔστη, καὶ γελῶν λίχνον αὐτὴν ἀπεκάλει. Ἡ δὲ θεὰ χαλεπήνασα μέρει τινὶ μήπω ποθέντι τὰ μεμιγμένα τῷ ὑγρῷ ἄλφιτα κατεσκέδασεν ἐκείνου φθεγγομένου· καὶ κηλῖδες τῷ προσώπῳ ἐνετυπώθησαν, καὶ οὓς μικρῷ πρόσθεν πήχεις ἔφερεν ἄρτι κνήμας φέρει, καὶ οὐρὰ τοῖς ἐξαλλαγεῖσι μέλεσι προσετέθη, καὶ εἰς μορφὴν βραχεῖαν ὡς ἂν μὴ μεγάλη τοῦ λέγειν (1) ἰσχὺς εἴη, συστέλλεται, καὶ μέτρον ἔλαττον τῇ μικρᾷ γίνεται σαύρᾳ· καὶ τὴν γραῖαν, θαυμάζουσάν τε καὶ κλαίουσαν, καὶ τοῦ τέρατος ἅψασθαι δεδοικυῖαν, φεύγει, καὶ τὴν σκοτίαν ζητεῖ, κατάλληλόν τε τῇ ὄψει τοὔνομα φέρει, στίγμασι ποικίλοις τὸ σῶμα κατηστερισμένος, ὁ ἀστερίων (2).

» Δι' ὅσης (3) μὲν οὖν ἡ θεὰ γῆς καὶ θαλάσσης ἐπλανήθη λέγειν μακρὸς γενήσεται χρόνος. Ζητούσῃ γε μὴν ὁ κόσμος ἐπέλιπε. Τὴν Σικανίαν τοιγαροῦν αὖθις ἀνερευνᾷ, καὶ, πάντα περιϊοῦσα, ἦλθε δὴ κἀπὶ τὴν Κυανῆν. Ἡ δ', εἰ μὴ μεταβέβλητο, πάντ' ἂν διηγήσατο. Νῦν δ' οὔτε στόμα, οὔτε γλῶττα λέγειν ἐθελούσῃ παρῆν, ἀλλ' οὐδ' ὁθενοῦν ἑτέρωθεν λέγειν ἠδύνατο (4). Σύμβολα δ' ὅμως ἐκφανέστατα δέδωκε

(1) Scribendum βλάπτειν, vel aliud simile verbum, ut recepta melior lectio *nocendi* vertatur. Invenit Planudes *loquendi* : quæ lectio qui possit defendi vix capio. Nam stellioni nec magna nec parva vox est.—Proximo versu, A, προσετίθη.

(2) Scholium in B, ad marg. ἀστερίων, ἡ κιῤῥά, σαῦρα, ἢ ὁ ἀσκαλαβώτης.

(3) A, ὅσε. Infra B, μετάβλητο.

(4) Varietas est lectionis latinæ, « nec *qua* » (pro vulgato *quo*) « loqueretur habebat » : ad quam vir doctus offendit; quod *lingua* subaudiendum ipsi videretur : subaudito *parte*, nihil

» καὶ γνωρίσματα τῇ τεκούσῃ. Ἐν γὰρ ἐκείνῳ τῷ τόπῳ, » συμβὰν οὕτως, ἐκπεσοῦσαν ἐν τοῖς ὕδασι τὴν Περ- » σεφόνης ζώνην ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτῶν ἔδειξεν, ἣν » ὁμοῦ τε ἐπέγνω ἡ θεὸς, καὶ, ὡς ἂν ἄρτι τότε τὴν » κόρην ἁρπαγεῖσαν μαθοῦσα, ἐκτός τε τοῦ κόσμου τοὺς » πλοκάμους κατέξανε, καὶ ἐπανακάμπτουσα ταῖς » χερσὶ τὸ στῆθος ἐκόπτετο. Οὔπω γε μὴν οἶδε ποῦ ἂν » ἡ παῖς εἴη· πάσῃ δ' ὅμως ἐπιτιμᾷ τῇ γῇ καὶ ἀχά- » ριστον αὐτὴν ὀνομάζει καὶ τῆς τῶν καρπῶν δωρεᾶς » ἀναξίαν, περὶ δὲ πάσης, τὴν Τρινακρίαν (1), ἐν ᾗ τοῖς » τῆς ζημίας ἐνέτυχεν ἴχνεσιν. Ἐκεῖ τοίνυν ἀπηνεῖ τε » χειρὶ τὰ στρέφοντα τὴν γῆν συνέαξεν ἄροτρα, καὶ » ἴσως δέδωκεν ὀργισθεῖσα θανάτῳ γηπόνους τε καὶ ἀγρέ- » τας βοῦς (2), ἐκέλευσέ τε μὴ ἀποδιδόναι τὸ παρα- » τιθέμενον τὰ πεδία, καὶ τὰ σπέρματα πεποίηκεν » ἀφανίζεσθαι· ἥ τε τῆς γῆς ἐκείνης εὐφορία, κατὰ » τὸ πλάτος περιᾳδομένη τοῦ κόσμου, ψευδὴς κεῖται. » Κατὰ γὰρ τὴν πρώτην βλάστην θνήσκει τὰ λήϊα, » καὶ νῦν μὲν ὑπερβάλλων ἥλιος, νῦν δ' ὑπερβάλλων » ὑετὸς διαφθείρει· καὶ ἀστέρες δὲ λυμαίνονται τούτοις » καὶ ἄνεμοι, καὶ ὄρνεις ἀκόλαστοι τὴν γαστέρα κατα- » βληθέντα συλλέγουσι δὴ τὰ σπέρματα· αἶραί τε » καὶ τρίβολοι τῷ τῶν γεννημάτων ἐπηρεάζουσι θέ- » ρει καὶ ἡ ἀκαταμάχητος ἄγρωστις (3).

» Τότε τοίνυν ἡ Ἀλφειὰς (4) τὴν κεφαλὴν τῶν » Ἠλείων ὑδάτων περιήνεγκε, καὶ τὴν διάβροχον

erit quod reprehendere facile possit.

(1) A, τοιναχρίαν.

(2) AB, καὶ ἀγρέτας καὶ βοῦς.

(3) B, ἄγνωστις: et ad marg. ἄγρωστις, ἴσως.

(4) Gierigius Alpheum ait hodierno nomine *Carbon* vocari,

» κόμην ἐκ τοῦ μετώπου πρὸς τὰ ὦτα μετέστησε,
» καὶ φησίν· Ὦ τῆς ἀνὰ πᾶσαν τὴν ὑφήλιον ἐρευνη-
» θείσης κόρης καὶ τῶν καρπῶν μῆτερ ἡμέρων (1), στῆ-
» σον τοὺς ἀμέτρους καμάτους, μηδέ γε τήν σοι (2)
» πιστὴν γῆν ἀμειλίκτως δι' ὀργῆς ἔχε· οὐδενὸς γὰρ
» ὑπ' αἰτίαν ἐστὶν ἡ γῆ κακοῦ· παρὰ γνώμην δὲ τῇ
» ἁρπαγείσῃ ἔχανεν. Οὐ μὴν ὑπὲρ πατρίδος ἱκετεύω·
» ξένη γὰρ παραγέγονα δεῦρο. Ἡ Πίσα (3) μοι πατρίς
» ἐστι, καὶ ἐκ τῆς Ἤλιδος τὸ γένος κατάγομαι, καὶ τὴν
» Σικανίαν ἔπηλυς κατοικῶ. Ἀλλά μοι συμπάσης
» ἠπείρου ἡδύτερα τὰ τῆσδε τῆς (4) γῆς ἐστί· τούτους
» γὰρ νῦν ἡ Ἀρέθουσα θαλάμους, ταύτην ἑστίαν
» ἔχω, ἣν προσηνεστάτη σὺ τήρει. Τί δὲ δή ποτε
» τῆς ἡμετέρας μετακεκίνημαι γῆς, δι' ὑδάτων τε
» τοσαύτης θαλάσσης πρὸς τὴν Ὀρτυγίαν φέρομαι,
» ἥξει τις εὐκαιρία ταῖς ἐμαῖς διηγήσεσιν, ἡνίκα ἂν
» καὶ σὺ, τῶν φροντίδων κουφισθεῖσα, βελτίονος γένῃ
» προσώπου. Ἐμοὶ εὐμαρῆ δίδωσιν ἡ γῆ τὴν ὁδὸν,
» καὶ, ὑπὸ τὰς κάτω σήραγγας (5) ὑποδυομένη, τῇδε

quod non nego; sed solide novi Meletio in Larcheri Geographia Herodotea *Rouphian* vocari, atque ita nuncupari in Puquevillii Itinere, et *Rofeo* in Palmæ tabula dici.

(1) Codd. καρπῶν μερῶν. Puto me non male locum emendasse. Ovidius, *frugum genitrix*.

(2) A, τὴν σήν: et mox, οὐδένα.

(3) B, πίσσα. pag. 205 v. 409, ubi Πισσαίας, unum σ detrahere potuissem, hujus loci varietate fretus. In prosa scribendum semper Πίσα, nec non et in ligata quoque oratione. Cf. not. ad Basilii Scholia in Notit. MSS. t. XI, part. II, pag. 87. Apud Libanium, t. IV, p. 625, 20, carere possumus varietate codicis Regii 3017, πίσσαν, in hisce verbis: μύθους τινὰς διηγούμενοι, τὴν Πίσαν καὶ τὸν Ἡρακλέα.

(4) B, τῆσδε γῆς. Statim addidi τε post ὑδάτων.

(5) Codices, σύραγγας. Et sic ad v. 639, σύραγξι. Supra p. 94, antep. A B exhibuerunt σύραγγας. Cf. ad VI, 698.

» τὴν κεφαλὴν ἐξαίρω, καὶ διὰ μακροῦ τοὺς ἀστέ- » ρας ὁρῶ. Οὐκοῦν, ὑπὸ τὴν γῆν περὶ τὸ Στύγιον ὕδωρ » διολισθαίνουσα, ὁρῶ τὴν σὴν Περσεφόνην ἐκεῖ τοῖς » ἐμοῖς ὀφθαλμοῖς, στυγνάζουσαν μὲν καὶ οὔπω (1) » τὴν ὄψιν ἀκατάπληκτον, ἀλλὰ δέσποιναν, ἀλλὰ » μεγίστην τῶν ἐν τῷ ἀνηλίῳ κόσμῳ, ἀλλὰ τοῦ ἐν » ᾅδου βασιλέως περιφανῆ σύνευνον. Ἡ μήτηρ τοί- » νυν, ἀκούσασα τῆς φωνῆς, ὥσπερ λίθινος ἀπεπάγη » καὶ ἐμβροντήτῳ ἐπὶ πλεῖστον ἐῴκει. Ἐπεὶ δὲ τὸ » τῆς ἀφωνίας βαρὺ τῷ βαρεῖ τῆς ὀδύνης ἀπηλάθη, » ἅρματι πρὸς τὰς αἰθερίας ἄνεισιν αὔρας, κἀκεῖ » συννεφὴς (2) οὖσα σύμπαν τὸ πρόσωπον, οἰκτρὰ » πρὸ τοῦ Διὸς ἔστη, τὴν κόμην ἐσπαραγμένη. Καί, » Ὑπὲρ τοῦ ἐμοῦ καὶ σοῦ αἵματος ἱκέτις ἥκω σοι, » Ζεῦ, εἶπεν· εἰ δὲ μηδὲ μία τις ἡ τῆς μητρὸς χάρις, » ἡ θυγάτηρ τὸν πατέρα καμπτέτω, μηδέ σοι, » δέομαι, δι' ἀτιμοτέρας (3) ἤτω φροντίδος ὅτι τῆς » ἡμετέρας περιῆλθε γαστρός. Ἰδοὺ γὰρ πολλὰ ζητη- » θεῖσά μοι τέλος ἡ παῖς εὑρέθη, εἴ γε τοῦθ' εὑρεῖν » ὀνομάζεις, ὃ μᾶλλον ἀποβαλεῖν ἐστὶν, ἢ τὸ (4) γοῦν » εἰδέναι ἔνθαπέρ ἐστιν εὑρεῖν ὀνομάζεις. Ὅτι δ' » ἥρπασται οἴσομεν, εἰ μόνον ἀποδοθείη· οὐδὲ γὰρ » ἅρπαγος ἀνδρὸς ἡ σὴ θυγάτηρ ἐστὶν ἀξία, ἢν ἤδη » θυγάτηρ ἡμετέρα μὴ ᾖ (5). Πρὸς ταῦθ' ὁ Ζεὺς

(1) B, οὔτω. Eadem permutatio notata fuit p. 65. Cf. Dausq. ad Basil. Sel. p. 323.

(2) Codices, συνεφής.

(3) Codd. ἀτιμωτέρας, ipsius, forsan, Planudis culpa. Plurimas id genus mendas correxi in Notis ad Herodianum p. 202, 240; in Notitiis MSS. t. X, part. II, p. 147, 285: cf. et ad Aristæn. I, Ep. 13, p. 430.

(4) Codices, τοῦ.

(5) Vellem invenisset editam nunc lectionem, et vertisset, ἤν γε ἤδη θυγάτηρ ἡ ἐμὴ ἀξία ᾖ. Legebat: « si jam mea filia non est. »

» ἀπεκείνατο· Κοινὸν ἡ θυγάτηρ ἐνέχυρόν τε καὶ
» φροντὶς ἐμοί τε καὶ σοί. Ἀλλ', εἴπερ τοῖς πράγ-
» μασι τἀληθῆ δοκεῖ τιθέναι ὀνόματα, οὐχ ὕβρις
» τουτὶ τὸ ἔργον, ἀλλ' ἔρως· οὐδὲ πρὸς αἰσχύνης
» γαμβρὸς ἐκεῖνος ἡμῖν ἐστί. Σὺ μόνον, θεὰ, θέλη-
» σον. Ὡς ἂν δὲ τἄλλα ἀπείη, πόσον ἐστὶ τοῦ Διὸς
» ἀδελφὸν εἶναι; τί δ' ἡνίκα ἂν μηδὲ τἄλλα ἀπῇ;
» Καὶ ὑπόκειται δέ μοι κατ' οὐδὲν, ὅτι μὴ μόνον τὸν
» κλῆρον. Ἀλλ' εἴ σοι τοσοῦτος τῆς διαζεύξεως ἔρως
» ἐστὶν, ἥξει πρὸς οὐρανὸν ἡ Περσεφόνη, ἐπὶ συνθή-
» καις δ' ὅμως κεκυρωμέναις, εἰ μηδ' ἡστινοσοῦν
» ἐκεῖ τροφῆς ἥψατο. Οὕτω γὰρ τοῖς τῶν Μοιρῶν νό-
» μοις διώρισται. Ὁ μὲν εἶπε· τῇ Δήμητρι δὲ πάγιόν
» ἐστι τὴν παῖδα ἀναγαγεῖν. Ἀλλ' οὐκ ἐῶσιν αἱ Μοῖραι
» ταῦτα. Καὶ γὰρ ἡ κόρη τὴν ἀσιτίαν ἔλυσε. Καὶ γὰρ,
» ἀμελέστερον ἐν ταῖς τῶν παραδείσων περιϊοῦσα
» φυτηκομίαις, φοινικοῦν ἓν μῆλον ῥοιᾶς βριθούσης
» ἐδρέψατο, κἀκ τοῦ ὠχροῦ φλοιοῦ κόκκους ἑπτὰ
» λαβοῦσα, τῷ ἑαυτῆς ἐπέθλιψε στόματι· καὶ τοῦτο
» μόνος ἐκ πάντων Ἀσκάλαφος εἶδεν, ὃν ἡ Ὄρφνη
» ποτὲ λέγεται, οὐκουν ἀσημοτάτη ἐν ταῖς ὑποχθο-
» νίαις Νύμφαις, ἐκ τοῦ ἑαυτῆς Ἀχέροντος παρὰ
» τοῖς ξανθοῖς τεκεῖν νάμασιν (1). Εἶδεν οὖν οὗτος, καὶ
» μηνύσας, τὴν ἐπάνοδον ὁ ἀπηνὴς τὴν κόρην ἀφεί-
» λετο. Ἀνεστέναξε τοίνυν ἡ τοῦ Ἐρέβους βασίλισσα,
» καὶ τὸν ἀλάστορα μηνυτὴν ὄρνιν ἐποίησε, καὶ, τὴν

(1) Vertebat Planudes sui codicis lectionem, « *fulvis* peperisse » sub *undis* », quam et in multis reperiri libris testatur Burmannus. Modo legas *furvis* pro *fulvis*, textus probabiliter constituetur; nam *furvus* apte de rebus inferis dicitur: cf. Burm. ad Propert. IV, 11, 5. Permutantur facile *l* et *r* ut λ et ρ.

» κεφαλὴν Φλεγεθοντίδι ῥάνασα δρόσῳ, εἰς ῥάμ» φος (1) καὶ πτίλα καὶ μεγάλους μετέβαλεν (2) » ὀφθαλμούς. Ὁ δ' ἑαυτὸν (3) συληθεὶς, γλαυκὰς » ἀμπίσχεται (4) πτέρυγας, καὶ εἰς μεγάλην ἐπιδίδωσι » κεφαλὴν, καὶ τοὺς μακροὺς ὄνυχας καμπυλοῦται· » μόλις τε κινεῖ δὴ τὰς πτέρυγας, τὰς ἐν τοῖς νω» θροῖς βραχίοσι φύσας, καὶ αἰσχρὸς ὄρνις γίνεται, » μέλλοντος θρήνου προάγγελος, ὁ νωθρὸς βύας (5), » ἀπαίσιος οἰωνὸς τοῖς ἀνθρώποις.

» Ἀλλ' οὗτος μὲν τῆς εἰσαγγελίας ἕνεκα καὶ τῆς » γλώττης δοκεῖν δύναται τὴν δίκην ἀξίαν ὑποσχεῖν· » ὑμῖν δ', ὦ Ἀχελωΐδες (6), πόθεν τὰ πτερὰ καὶ οἱ » τῶν ὀρνίθων πόδες, καὶ ταῦτα, παρθένων ἐχου-

(1) Codices ambo ῥάφος, male.

(2) B, μετέβαλλεν. In infinitis locis obtinet hæc aoristi et imperfecti variatio: exempla protuli ad Phil. p. 530; ad Eunap. p. 431; ad Marin. p. 84. Initio libri II, A exhibuit ὑπερεβάλετο pro imperfecto. In Demosthenis Ctesiphontea c. 84, ἐκέλευεν et ἐκέλευσεν permutantur, ut et in Plutarchi Antonio, c. 34; ἔλυσεν et ἔλυεν (quod et vidimus supra pag. 152, not. 2) in Plutarchi Alexandro, c. 22; ubi cf. quæ monuit Held. in Actis Philolog. Monac. t. II, pag. 69. Chion, Ep. 3, 5, ἐπεὶ δὲ ὡπλίζοντό τε (cod. Mazarineus A 87 sine τε) οἱ ξένοι καὶ ὁ σαλπιγκτὴς ἐσήμαινεν: Mazarineus ἐσήμηνεν in aoristo, quod e Mediceo noverat jam Coberus. Rejecit id quidem Coberus, sed e non satis idonea causa, ob atticismum nempe formæ ἐσήμηνεν, quippe quo rarius Chion utitur; mihi melior causa servandæ vulgatæ ea esse videtur, quod ὡπλίζοντο et ἐσήμαινεν aptissime jungantur.

(3) B, δὲ αὐτὸν, atque sic A prius, sed emendatus fuit.

(4) B, ἀμπέχεται.

(5) Atque ad x, 453; xv, 791, rursus voce βύας utitur, qua latinum *bufo* vertat. Glossa hic ad marginem codicum, μπούφος. Scribunt alii barbare minus βοῦφος, quod nomen exstat in Cangiano Glossario, ubi pro, ὅτι βίας ἐστὶν ὁ βοῦφος, ὃ καὶ ἀσκάλαφος, lege, ὅτι βύας — ὁ καὶ ἀσκ. Habet etiam Cangius femininum μποῦφα, ad quod hæc adposuit: τῆς βρυωνίας τὴν ῥίζαν καὶ ὀξύγγην πρόβειον καὶ τῆς μπούφας τὸ κόρμην: scribe lingua Recentiorum, ἀξούγγιν πρόβειον et κόρμιν.

(6) Codices, ἀχελωνίδες.

» σαις πρόσωπα; Ἢ ὅτι, τῆς Περσεφόνης ἄνθη συλλεγούσης ἐαρινὰ, τῷ τῶν συμμελόχων τῆς συλλογῆς ἀριθμῷ καὶ ὑμεῖς, Σειρῆνες, συνεξητάζεσθε, ἣν ἐπείπερ τινάλλως ἀνὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην ἀνεζητήσατε, ὡς ἂν τῆς ὑμῶν ἐπιμελείας καὶ ἡ θάλασσα αἴσθηται, οἷαί τ' εἶναι καὶ ἐπὶ τῶν ὑδάτων ἱέναι τῇ τῶν πτερύγων εἰρεσίᾳ ηὔξασθε, καὶ τοὺς θεοὺς εὐπειθεῖς ἔσχετε, καὶ τὰ ὑμῶν αὐτῶν ἐθεάσασθε (1) μέλη πτεροῖς ἐξαπιναίοις γλαυκούμενα. Ἵνα δὲ μὴ τὸ ᾆσμα ἐκεῖνο, ὅπερ ἐφ' ᾧ τὰς ἀκοὰς θέλγειν γέγονε, καὶ ἡ τόση τοῦ στόματος χάρις τὴν τῆς γλώττης ἀποκλείσειε (2) χρῆσιν, παρθενικὸν ὑμῖν πρόσωπον καὶ ἀνθρωπεία μορφὴ συμπαρέμεινεν.

» Ὁ δὲ δὴ Ζεὺς μέσον τοῦ τε ἀδελφοῦ καὶ τῆς ἀδελφῆς ὀδυρομένης ἐξ ἴσου τὸν κυλινδούμενον διεῖλεν ἐνιαυτὸν, καὶ νῦν ἡ κόρη, κοινὴ θεὰ τῶν δυεῖν σκηπτουχιῶν, τοσούτους σὺν (3) τῇ μητρὶ μῆνας διατρίβει ὅσους σὺν τῷ ἀνδρί. Ἐπάνεισί τε εὐθὺς ἡ κατάστασις τῆς τε διανοίας καὶ τοῦ προσώπου τῇ Δήμητρι· καὶ γὰρ ἡ μικρῷ πρόσθεν ὄψις αὐτῆς, καὶ δοκεῖν καὶ λέγεσθαι (4) σκυθρωπὴ δυναμένη, εὔθυμος γίνεται· οἷάπερ ἥλιος, ὀμβροτόκοις νεφέλαις πρόσθεν κεκαλυμμένος, τούτων περιγινόμενος ἔξεισιν.

(1) B, οἷαί τε εἶναι καὶ ἐπὶ ἐθεάσασθε, mediis omissis.

(2) Forte, ἀποκλεισθείη. Exspectabam ἀπολέσειε.

(3) Codices, τοσούτους ἐν. Omisso male altero σ, fuit τοσούτους ὐν, unde τοσούτους ἐν. Cf. supra p. 185 de hoc corruptionum fonte, et adi Schæfer. ad calcem præfationis Matthæianæ in Hom. Hymnos, a quo disces ἐν pro σὺν non semel sic nunc legi.

(4) Ovidius: « quæ poterat *Diti* » quoque mœsta videri. » Planudes pro *diti* male legit *dici*. Verte: αὐτῷ τῷ Ἅδῃ δοκεῖν σκυθρ. δυναμ.

» Ἡ τοίνυν θεὰ Δημήτηρ, ἀσφαλῶς ἀνακομισαμένη τὴν παῖδα ἀπαιτεῖ· Τίς σοι τῆς φυγῆς αἰτία; Τοῦ χάριν, Ἀρέθουσα, ἱερὰ πηγὴ οὖσα τυγχάνεις; Ἐσιώπων μέντοι τὰ ὕδατα· ἡ δὲ θεὰ τούτων, τὴν κεφαλὴν τοῦ τῆς πηγῆς βάθους μετεωρίσασα, τοὺς ὑγροὺς πλοκάμους χερσὶ τερσήνασα, τοῦ Ἠλείου ποταμοῦ τοὺς ἀρχαίους διέξεισιν ἔρωτας. Ἐγώ, φησὶ, μία τῶν ἐν Ἀχαΐδι Νυμφῶν ἐγενόμην, οὐδέ τις ἄλλη σπουδαιότερον ἐμοῦ τὰς τῶν θηρῶν καταγωγὰς διηρεύνα, οὐδέ τις ἄλλη σπουδαιότερον τὰς στάλικας ἵστη. Εἰ δὲ καὶ τὰ μάλιστα μηδέποτέ μοι κάλλους ἐζήτηται φήμη, εἰ καὶ τὰ μάλιστα ἄλκιμος ἦν, περικαλλοῦς ὅμως ὄνομα εἶχον· καὶ οὔτε με τοὐμὸν κάλλος ἄγαν ἐπαινούμενον ἔτερπε, καὶ, αἷς αἱ ἄλλαι χαίρειν εἰώθασι τοῦ σώματος χάρισιν, ἐγὼ ἡ ἄγροικος ἠρυθρίων, καὶ κακηγορίαν τὸ ἀρέσκειν ᾠόμην. Ταλαιπωρηθεῖσα τοίνυν ἐπανήειν (μέμνημαι) ἐκ τῆς Στυμφαλίδος λόχμης· καῦμα δ' ἦν, καὶ τὸ σφοδρὸν τοῦ καύματος ὁ πόνος (1) ἐδιπλασίου. Εὗρον δὴ κεφαλῆς ἄνευ (2) ὕδωρ ἀψοφητὶ διϊὸν, καὶ εὐφανές τε μέχρι καὶ ἐς πυθμένα, καὶ πάσας τὰς ἐν τῷ βάθει ψηφῖδας ἀριθμεῖσθαι παρέχον, καὶ ὃ μόλις αὐτή γε εἶπας (3) ἰέναι. Λευκαὶ γοῦν ἰτέαι καὶ ηὐξημένη ἐν ὕδασιν ἐλάτη (4) αὐτόματοι παρεῖχον ἐπὶ τὰ κατάντη τῆς ὄχθης σκιάς. Προσῆλθον

(1) B, ὁ κόσμος. Voluitne librarius scribere κόπος?

(2) Malum! Ovidius, *sine vortice*. Legit *sine vertice*, et potuit id concoquere! Verte, συστροφῆς ἄνευ, δίνης ἄνευ.

(3) B, εἶπεν: voluit εἶπες. Supra p. 40, ad v. 720, A habuit εἶχον pro εἶχες.

(4) AB, ἔλατος et modo ἀφανές.

» δὴ, καὶ πρῶτα τὰ τῶν ποδῶν ἔβαψα τοῖς ὕδασιν ἴχνη, τὸ δ' ἐντεῦθεν μέχρι καὶ ἐς ἰγνύην (1). Καὶ, μηδὲ τούτῳ μηδαμῶς ἀρκεσθεῖσα, ἀποζώννυμί τε καὶ τὰ μαλακὰ περιβλήματα κυρτῇ ἐπιτίθημι ἰτέᾳ, καὶ γυμνὴν ἐμαυτὴν εἰς τὸ ὕδωρ καθῆκα· ὅπερ τύπτουσά τε καὶ ἕλκουσα, καὶ μυρίοις διολισθαίνουσα τρόποις, καὶ τὰς χεῖρας ἐκλινάττουσά τε καὶ ῥίπτουσα (ἀγνοῶ τί ποτε ἦν), ἐκ βάθους τοῦ βάθους κτύπου τινὸς ᾐσθόμην. Καταπλαγεῖσα δὲ τῷ λώματι τῆς ἐγγυτέρω λόχμης (2) ἐφίσταμαι. Καὶ δὴ, Ποῖ σπεύδεις, Ἀρέθουσα; ἐκ τῶν ἑαυτοῦ ὑδάτων ὁ Ἀλφειὸς, Ποῖ σπεύδεις; αὖθις βραγχῶδει μοι εἴρηκε στόματι. Ἐγὼ δ', ὡς εἶχον, ἔφευγον εὐθὺς, ἐσθῆτος ἐκτός· ἡ γὰρ ἐπὶ θάτερα ὄχθη ταύτην εἶχεν. Ὁ δὲ τοσούτῳ μᾶλλον ἐπίκειται καὶ ἐκκαίεται· καὶ γὰρ, ὅτι γυμνὴ ἦν, εὐφυεστέρα μᾶλλον ἐφάνην. Οὕτως ἔγωγε ἔφευγον, οὕτως ἐκεῖνός μοι δεινὸς (3) ἐνέκειτο, ὡς ἱέρακα περιστεραὶ φεύγειν τρομεραῖς εἰώθασι πτέρυξιν, ὡς περιστερὰς ἱέραξ τρομερὰς κατασπέρχειν. Μέχρι μὲν οὖν Ὀρχομένου, Ψωφίδος τε καὶ Κυλλήνης, καὶ τῶν Μαιναλίων κοιλάδων, καὶ τοῦ ψυχροῦ Ἐρυμάνθου, καὶ Ἤλιδος, ἀντεῖχον τῷ δρόμῳ· καί μου ταχύτερος ἐκεῖνος οὐκ ἦν· ἐπέκεινα δὲ τὸν δρόμον φέρειν, ἄνισος ἐκείνῳ τὸ σθένος ουσα, οὐχ οἵα τε (4) ἦν· ὁ δὲ μακρότερον τὸν πόνον ὑφίστατο. Ὅμως γε

(1) In codice B, ἰγγύην legitur.

(2) Ovidius, *ripæ*, vel *fontis*. Legebatne hic homo *silvæ*, vel *saltus*?

(3) B, δεινῶς, et supra δεινός. In latinis, *ferus ille*.

(4) Cod. οἷά π, mendo jam notato p. 177.

» μὴν διά τε πεδίων, καὶ δένδρεσι κεκαλυμμένων ὀρῶν, καὶ πετρῶν, καὶ σκοπέλων ἔνθα οὐδὲ μία τις ἦν δίοδος, ἔδραμον. Ἥλιος μὲν ἦν κατὰ νώτου· ὁρῶ δὲ πρὸ τῶν ποδῶν μοι μακρὰν προϊοῦσαν σκιὰν, εἰ μή που ταύτην ὁ φόβος ἔβλεπε· πλὴν ὡς ἀληθῶς ὁ τῶν ποδῶν με κρότος ἐξεδειμάτου, καὶ σφοδρὸν ἆσθμα τοῦ ἐκείνου στόματος τὰς ἐμὰς τῶν πλοκάμων ταινίας κατέπνει. Ἀπειρηκυῖα δὲ τῷ τῆς φυγῆς καμάτῳ, Δὸς, ἔφην, βοήθειαν, Ἄρτεμι (καὶ γὰρ συλλαμβανόμεθα), τῇ σαυτῆς ὁπλοφόρῳ, ᾗ πολλάκις τὸ σαυτῆς ἔδωκας τόξον φέρειν καὶ τοὺς ἐγκεκλεισμένους ὀϊστοὺς τῇ φαρέτρᾳ. Ἐκάμφθη τοίνυν ἡ θεὸς, καὶ μίαν ἀγαγοῦσα τῶν πυκνῶν νεφελῶν ἐπέῤῥιψεν ἐπ' ἐμέ. Ὁ δὲ ποταμὸς σκότῳ κεκαλυμμένην περίεισι, καὶ ἀγνοῶν κύκλῳ τὴν κοίλην ἀνιχνεύει (1) νεφέλην καὶ δὶς μὲν τὸν τόπον, οὗ με ἡ θεὰ ἔκρυψε, περιέδραμε, δὶς δὲ, Ἰὼ, Ἀρέθουσα! Ἰὼ, Ἀρέθουσα! κέκληκε. Τίς ἂν ἦν μοι τότε τῇ ταλαιπώρῳ ψυχή; πότερον ἥτις ἂν εἴη τῇ ἀμνάδι, ἥτις τῶν λύκων περὶ τὸν σηκὸν ὠρυομένων ἀκούοι, ἢ τῷ λαγωῷ, ὅστις, ὑπὸ παλιούρῳ κρυπτόμενος καὶ τὰ δυσμενῆ τῶν κυνῶν ὁρῶν στόματα, οὐδὲ μίαν τῷ σώματι κίνησιν δοῦναι τολμᾷ. Ὅ γε μὴν Ἀλφειὸς οὐδ' ὁτιοῦν ἀνεχώρησεν· οὐδὲν γὰρ ἴχνος ὁρᾷ τῶν ἐμῶν ποδῶν περαιτέρω· ἀλλὰ τήν τε νεφέλην καὶ τὸν τόπον φυλάσσει. Καταλαμβάνει δή μοι ψυχρὸς ἱδρὼς

(1) Codd. ἀνιχνεύειν. Hic male iterata fuit litera quæ supra male fuit omissa : cf. pag. 214. Alioquin in extremis syllabis facile peccatur, quod monebam supra p. 196, 215; cf. et p. 237.

» τὰ πολιορκούμενα μέλη, καὶ γλαυκαὶ πίπτουσι σταγόνες ἐξ ὅλου τοῦ σώματος, καὶ ὅποιπερ (1) ἂν ἐκίνουν τὸν πόδα, καὶ ὁ χῶρος (2) εὐθὺς κατερρεῖτο, κἀκ τῶν πλοκάμων δρόσος ἔπιπτε, καὶ, θᾶττον ἢ νῦν σοι τὰ πεπραγμένα διέξειμι, μεταστοιχειοῦμαι εἰς ὕδωρ. Ἀλλὰ γὰρ ἐπιγιγνώσκει τὸ ἐρώμενον ὁ ποταμὸς ὕδωρ, καὶ, τὸ τοῦ ἀνδρὸς εἶδος, ὅπερ, ἀνείληφεν, ἀποθέμενος, εἰς τὸ οἰκεῖον τρέπεται ὕδωρ ὡς ἂν (3) ἑαυτόν μοι συνάπτῃ. Ἡ Δηλία τοίνυν τὴν γῆν ἔῤῥηξε, καὶ, σκοτειναῖς ἐγὼ σήραγξι καταποθεῖσα, δεῦρο πρὸς τὴν Ὀρτυγίαν φέρομαι, ἥ με, τῷ τῆς Θεᾶς ἐπωνύμῳ χαρίεσσά μοι τυγχάνουσα, πρώτη πρὸς τὰς μετεώρους ἐξήγαγεν αὔρας.

» Μέχρι τούτων ἡ Ἀρέθουσα· ἡ δὲ καρποφόρος θεὸς δράκοντας δύο ἅρματι ὑπηγάγετο, καὶ, τὰ τούτων στόματα πιέσασα χαλινοῖς, δι' ἀέρος γῆς καὶ οὐρανοῦ μέσον ἐφέρετο, κἀπὶ τὴν τῆς Τριτωνίδος πόλιν τὸ κοῦφον ἅρμα ἰθύνασα, κελεύει τῷ Τριπτολέμῳ τὰ ἑαυτῆς σπέρματα πῆ μὲν ἀκατεργάστῳ σπείρειν τῇ γῇ, πῆ δὲ διὰ μακροῦ χρόνου αὖθις αὖ ἀρουμένῃ. Ἤδη μὲν οὖν ὁ νεανίας ἐπὶ τὴν Εὐρώπην τε καὶ Ἀσίδα γῆν μετέωρος φερόμενος ἦν, καὶ πρὸς τοὺς Σκυθικοὺς στρέφεται χώρους· ἔνθα βασιλεὺς ἦν ὁ Λύγκος. Εἴσεισι δὴ πρὸς τὴν τοῦ βασιλέως ἑστίαν· καὶ πόθεν τε ἦλθε καὶ τὴν τῆς ὁδοῦ αἰτίαν καὶ τοὔνομα ἐρωτώμενος καὶ πατρίδα, Πατρὶς μέν μοί ἐστιν αἱ περιφανεῖς, εἶπεν, Ἀθῆναι, τοὔνομα δὲ Τριπτόλεμος·

(1) Codd. consentiunt in ὅσοιπερ.

(2) Habuit Planudes *locus*, non *lacus*, et illa lectio, bona et facilis, editæ præstare videtur.

(3) A, ποταμὸς ὕδωρ ὡς ἄν, mediis omissis.

» ἦλθον δ', οὔτε νηῒ διὰ θαλάττης, οὔτε πεζῇ διὰ χέρσου, ἀναπέπταται δέ μοι (1) διοδεύσιμος ὁ ἀήρ· δῶρά τε φέρω τῆς Δήμητρος, ἅπερ, ἐν τοῖς εὐρέσι διασπαρέντα πεδίοις, σιτοφόρον θέρος καὶ ἡμέρους καρποὺς ἀποδώσει. Ἐφθόνησε τούτων ὁ Βάρβαρος· ὡς ἂν δ' αὐτὸς ἀρχηγὸς τοῦ τοσοῦδε γένοιτο δώρου, εἰς ξενίαν τὸν Τριπτόλεμον δέχεται, καὶ ὕπνῳ βαρυνθέντι ἐπιτίθεται. Πειρώμενον δὲ σιδήρῳ τὸ στέρνον ἐκείνου διαπείρειν (2) ἡ Δημήτηρ Λύγκα (3) πεποίηκε, καὶ δι' ἀέρος αὖθις τὸν Μοψόπιον νεανίαν κελεύει τὸ τῶν δρακόντων ζεῦγος ἐλαύνειν.

» Ἡ μὲν οὖν ἡμῶν πρεσβυτάτη τὴν ᾠδὴν συνεπέρανεν· αἱ δὲ Νύμφαι νενικηκέναι τὰς οἰκούσας τὸν Ἑλικῶνα θεὰς ὁμογνώμονι ἔφασαν φωνῇ. Τῶν δὲ καὶ νικηθεισῶν (4) καὶ λοιδορουμένων ἡμῖν, Ἐπεί, φησί, καὶ δι' αὐτὴν τὴν πρὸς ἡμᾶς ἔριν οὐ μικρᾶς ἦτε κολάσεως ἄξιαι, καὶ προσετίθετε τῇ πλημμελείᾳ καὶ παροινίαν, ἡμεῖς δ' οὐκ (5) ἂν εἴημεν ἐλεύθεροι τὰ τοιαῦθ' ὑπομένουσαι, πρὸς τιμωρίαν χωρήσομεν, καί, οὗπερ ἂν ἡμῖν ὁ θυμὸς ἡγῆται, ἑψόμεθα. Γελῶσι δ' αἱ Παιονίδες, καὶ ὀλιγωροῦσι τῶν ἀπειλῶν· πειρώμεναί τε φθέγγεσθαι, καὶ κραυγῇ μεγάλῃ χεῖρας ἀκολάστους ἡμῖν ἐπιφέρειν, ὀξύπτερα διὰ τῶν οἰκείων εἶδον ὀνύχων φύντα καὶ τοὺς βραχίονας πτεροῖς καλυφθέντας, καὶ ἄλλης ἄλλη στόμα εἰς ῥάμφος σκληρὸν προβαλλο-

(1) A, ἀναπέπταται δέ μοι. B, ἀναπέπται τό μοι.

(2) Ovidius Burmannianus : « Adgreditur ferro. Conantem » figere pectus ».... Malo Planudis interpunctionem, ut *ferro* cum *conantem* conjungatur.

(3) Schol. in B : Ζῶόν ἐστι.

(4) Codd. κινηθεισῶν.

(5) Addidi δὲ post ἡμεῖς. Sensus est : ἡμῖν δ' οὐκ ἔστι τὰ τοιαῦθ' ὑπομένειν. Plan. latina male cepit.

» μένον· καὶ ὄρνεις γενόμεναι νέαι πρὸς τοὺς δρυμοὺς ἀπε-
» χώρησαν· καὶ δὴ παίειν ἡμᾶς (1) θέλουσαι, τὰς χεῖ-
» ρας κινήσασαι, κουφισθεῖσαι πρὸς ἀέρα, μετέωροι (2)
» γίνονται κίσσαι, μυκτηρισμοὶ πάντων τῶν ἐν τοῖς ἄλ-
» σεσι. Νῦν δὲ καὶ ἐν ταῖς ὄρνισιν ἡ παλαιὰ στωμυλία
» συμμένει καὶ βραγχώδης (3) φλυαρία· καὶ μέγας (4)

(1) Ovidius, « Dumque volunt » plangi », vel, ut est in aliis libris, « Plangere dumque vo- » lunt. » Sensus est, quem Planudes non percepit, « dum præ » mœrore et luctu pectora sua » ferire volunt. » Poteris rescribere, καὶ δὴ κόπτειν τὰ ἑαυτῶν στέρνα θέλουσαι, vel aliud quid simile et melius.

(2) A, μετέωραι: mox ὄρνεσιν.

(3) B, βραγχώδη. A, βραγχώδι: modo συμμαίνει.

(4) Habuit bonam lectionem « studium *immane*. » Aliorum codicum lectio *inane* peccat in metrum, quod et viderat apte Ciofanius. Mox vertit Planudes hunc versum ab editoribus, puto, omnibus despectum: « Sem- » per et humanas imitantur in » omnia voces. »

Quum per leges typographicas non mihi licuerit argumentum libri sexti in recta pagina 221 describere, neque in versa 222 libri ipsius initium, ne pura et inutilis relinquatur charta, ex adversariolis depromam Epigrammata quatuor anonyma, quæ in libris impressis legere non memini. Illa olim descripsi e Regio codice 1630, in quo exstant tria prima pag. 137, ultimum p. 131.

I.

Ὑπνώοις ἐπὶ πουλὺν, Ἔρως, χρόνον· ἄχρι γὰρ ἂν σὺ Εὕδῃς, εἰρήνην σῶν ἔχομεν βελέων. Ἦν δέ σ' ὁ λυσιμελὴς προφύγῃ κόπος, οἰκτρὸς ἐκεῖνος Ὃς πρῶτος σὺν ἴδοι κάνθον ἀνοιγόμενον.

Scripsi πουλὺν pro πολὺν, et addidi σύ.

II.

Οἷος ἀποστάζει μηρῶν πόθος! οἷον ἀκμαῖον Ὥριον ἐκ λαγόνων ἄνθος ἀποκρέμαται! Οἷον δ' οἱ δροσόεντες ὑποιδαίνουσιν ἀκμαίως Αὐτοερυθρὰ φαιδρὰ σαλευόμενον! Τίς πλάστης τοιοῦτο τεχνήσατο; Τρισμακάριστος Κεῖνος ὃς ἐργοπόνους τῷδ' ἐπέθηκε χέρας!

Laudat poeta statuæ veneres. Versui quarto quærat alius remedium.

III.

Τηρῶ σου τὸ φίλημα τὸ χρύσεον ὡς ἀπὸ σίμβλου Κηρίον, ὡς μήλου πνεῦμα πεπαινόμενον· Τηρῶ καὶ συνεχῶς τοῖς χείλεσι, κὴν προσίῃ τις

» ἀγὼν τοῦ λαλεῖν ἀεὶ, καὶ τὰς ἀνθρωπείους ἐν πᾶσι » φωνὰς μιμοῦνται. »

« Χαῖρε » λέγων, εὐθὺς τοῦτον ἀποστρέφομαι. Τοῦτο καὶ αὐτὸ καθ' αὑτὸ κακὸν μέγα· συμβάλλειν οὐκ Ἔστι τὸ σὺν τούτῳ τῷ πυρὶ πῦρ ἕτερον.

Aversatur poeta salutatores, forsan ne eorum basia basii illius aurei et melliti ignem adaugeant. Addidi οὐκ. Legendum fortasse πεπαινομένου.

IV.

Ἄλλοις μὲν παράκοιτις, τέκνα, φίλοι, θρόνος αἰπὺς, Τερπωλὴ βιότου, χρυσοφόρος σπατάλη, Ἀνδραπόδων ἑσμὸς, δόμοι, ἄλσεα, γνῶσις ἀνάκτων, Οἷς φρονέουσι φίλα καὶ λαλέουσι φίλα· Αὐτὰρ ἔμοιγε Θεὸς μόνος, ἥλιος, ὄλβος ἀπείρων, Ἐλπὶς ἀμαιμακέτη, τέρψις ὅλη βιότου.

ARGUMENTUM

LIBRI VI

EX CANTERI NOVIS LECTIONIBUS.

Musarum exemplo mota Pallas de *Arachnes* exitio cogitavit. Itaque inito cum ea texendi certamine, postquam utriusque tela *varias transformationes* repræsentavit, ipsam in *araneam* mutavit. Neque tamen *Niobe* popularis hujus pœna admonita est, quo minus se Latonæ præferret; ob quam ferociam, interfectis ab Apolline et Diana liberis ejus omnibus, in *saxum* obduruit. Quo quidem cognito, unus e vulgo *Lycios rusticos* in *ranas* a Latona versos, alter *Marsyam* ab Apolline excoriatum, in memoriam revocavit. Nioben luget *Pelops*, cui humerus eburneus datus erat. Sed ad consolandos Thebanos urbium finitimarum legati convenerunt. Soli deerant Athenienses, quoniam a barbaris agminibus infestabantur, quos *Tereus* fudit, cui Pandion *Procnen* in matrimonium dedit. Is alio tempore Athenas reversus, quum *Philomelam*, uxoris sororem, secum abduxisset, ea stuprata, aliisque facinoribus perpetratis, in *upupam* est transformatus, quemadmodum *Philomela* in *lusciniam*, *Procne* in *hirundinem*. Quæ res Pandioni intellecta mortem attulit. Huic in regno successit *Erechtheus*, cujus filiam *Orithyiam* Boreas rapuit, atque ex rapta *Calaïn* procreavit et *Zethen*, qui in Argonautarum numero fuerunt.

ΟΒΙΔΙΟΥ

ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ἝΚΤΟΝ.

Τούτοις τοῖς ῥήμασι παρέσχεν ἡ Τριτωνία τὰς ἀκοάς, τάς τε τῶν Ἀονίδων ᾠδὰς καὶ τὴν ὀργὴν ἅτε δικαίαν ἐπήνεσε. Τότε δὴ πρὸς ἑαυτὴν εἶπε· « Βραχὺ » μὲν ἡμῖν τὸ ἐπαινεῖν· ἐπαινεθῶμεν δὲ καὶ αὐταί· καὶ » ἥκιστα τὴν ἡμῶν αὐτῶν θειότητα δίκης ἐκτὸς ἐῶμεν » καταφρονεῖσθαι. » Καὶ προσέχει (1) τὸν νοῦν τῷ τῆς Μαιονίας Ἀράχνης ὀλέθρῳ, ἣν ἠκηκόει μηδ' ὁτιοῦν ὑπείκειν αὐτῇ τῶν τῆς ἐριουργοῦ τέχνης ἐπαίνων. Οὐ μὲν οὖν ἦν ἐκείνη ἢ τῷ τόπῳ ἢ τῇ τοῦ γένους ῥίζῃ περιφανής, ἀλλὰ μόνον τῇ τέχνῃ· πατὴρ δ' ἦν αὐτῇ ὁ Κολοφώνιος Ἴδμων, Φωκαϊκῇ πορφύρᾳ τὰ ἔρια βάπτειν εἰδώς. Ἐτεθνήκει δ' ἡ μήτηρ αὐτῇ· ἀλλὰ κἀκείνη τοῦ συρφετώδους ἦν ὄχλου, καὶ ἴση τῷ ἑαυτῆς ἀνδρί.

(1) B, προσέχειν: et mox, ὑπήκειν. Sic peccatum fuit, p. 22, in hoc verbo. Infra ad versum 19, codex B, σφαιροειδεῖ: ad 75, codd. habent τριαίνει pro τριαίνῃ: ad 190, B, περιφέρει pro περιφέρῃ: ad 207, B, ἤξασα pro εἴξασα: ad 489, A B, ἤδει pro ἤδη: ad 508, B, μεμνεῖσθαι: ad 642, B, εἴρκει pro ἤρκει. Hac permutationum observatione utar, ut Hippocratem de Ætate, p. 314 pessimæ et in hoc cum primis libello Lindeni editionis, leviter corruptum sanem: ἣν δέ τις ἀνακῶς θεραπεύει: scrib. θεραπεύῃ. Atque Dioni illi vere Chrysostomo medebor Orat. LXX, p. 374, ubi, τοῦ μὲν λέγοντος ὅτι πλεύσηται τὴν ταχίστην. Reiskius proposuit πλεύσεται. Sed omnino legendum πλεύσειται.

Αὕτη δ' ὅμως διὰ τῶν Λυδίων (1) πόλεων ἀείμνηστον ὄνομα τῷ ἐπιτηδεύματι ἐπορίσατο, εἰ καὶ τὰ μάλιστα ἐκ μικρᾶς τε οἰκίας κατήγετο καὶ ἐν μικροῖς τοῖς ὑπαίθροις (2) κατῴκει. Ταύτης τὸ θαυμάσιον ἔργον ὡς ἂν ὁρῷεν, πολλάκις αἱ Πακτωλίδες Νύμφαι τὰ ἑαυτῶν κατελίμπανον ῥεῖθρα, καὶ αἱ Τμωλίδες Νύμφαι τὰς ἐν τῷ Τμώλῳ κατελίμπανον ἀλωάς (3)· οὐδ' ἐξειργασμένας μόνον τὰς ἐσθῆτας ἔχαιρον βλέπουσαι, ἀλλὰ δὴ καὶ ἐκπονουμένας, τοσοῦτον προσῆν τῇ τέχνῃ τὸ κάλλος. Εἴτε τὴν ἀνεξέργαστον πρῶτον ἐρέαν εἰς σφαιροειδῆ τύπον ἀνείλισσεν, εἴτε τοῖς δακτύλοις παρεδίδου τὸ ἔργον, καὶ ἐπανακάμπτουσα ὁλκῇ μακρᾷ τὸ ἔριον ἀπαλύνουσα ἣν νέφεσιν ὁμοιούμενον, εἴτε λιχανῷ κούφῳ τὸν τετορνευμένον περιέστρεφεν ἄτρακτον, εἴτε βελόναις ἐποίκιλλεν, εἶπες ἂν πρὸς τῆς Ἀθηνᾶς δεδιδάχθαι· ὅπερ ἐκείνη παντάπασιν ἀπηρνεῖτο, καὶ τῇ τοσῇδε διδασκάλῳ προσέκρουε· καὶ «Ἀμιλληθήτω μοι» ἔλεγεν· «οὐδέν ἐστιν ὅπερ ἂν, ὡς μὴ ἡττηθῶ (4), παραιτήσωμαι.»

(1) Planudes habuit *Lydias per urbes*, quod cur in *Lydas* mutaretur non satis idoneam adtulit causam Constantius, cui editores sunt obsecuti. Stabit recto versus talo, si pronunties *Lydjas*, quod in similibus sæpe fit. Cf. p. 188.

(2) B, ὑπέθροις. Ovidius, *Hypæpis*. Urbs fuit circa Tmolum. Planudes vel male legit, vel male vertit, ni librariorum menda sit. Verte, Ὑπαίποις. Ad XI, 152, idem nomen rectius scriptum est.

(3) Transpositos invenit Planudes versus 15 et 16; vel ipse transposuit imprudens. Et habuisse videtur *Tmoli*, non *Tymoli*, et versus sic ipsi decurrebat : « Deseruere sui Nymphæ » vineta Tmoli. » Sed qua ratione versus tunc fulciatur Burmannus non videt, idque fit metro adversante, Gierigius ait. Equidem agnosco hic bonam lectionem et poetam græcissantem. Callimachus enim tali usus est positione, Fragm. 93 : Ἄκουε δὴ τὸν αἶνον· ἔκ κοτε Τμώλω : ubi κοτε fit iambus, ut *vineta* molossus.

(4) Ovidius : « nihil est quod » *victa* recusem. » Planudes ait fere sine sensu : « nihil est quod

Ἡ Πάλλας τοίνυν, πρεσβύτιδι ἑαυτὴν εἰκάσασα, πεπλασμένας ἐν τοῖς κροτάφοις προσέθετο πολιὰς, καὶ ὑπερείδει βακτηρίᾳ τὰ δῆθεν ἐκλελυμένα μέλη. Καὶ οὕτως ἐνεστήσατο λέγειν· « Οὔκουν πάντα ἡ παλαιτέρα » ἡλικία τοιαῦτα ἅπερ ἂν φύγοιμεν ἔχει· πρόσεισι » γάρ τις ὠφέλεια τῶν παλαιῶν ἐνιαυτῶν· μηδὲ παρὰ » φαῦλον τὴν ἡμετέραν τίθει βουλήν. Ἐν τοῖς ἀνθρώποις » μεγίστη φήμη τῆς ταλασιουργίας ζητείσθω σοι· τῇ » δὲ θεῷ ὕπεικε, καὶ συγγνώμην, ἀπερίσκεπτε, τῶν » σῶν λόγων ἱκετευούσῃ φωνῇ παρ' αὐτῆς αἴτει· δώσει » δέ σοι συγγνώμην αἰτούσῃ. » Ἡ μὲν εἶπε· ἡ δὲ, βλοσυρῶς πρὸς αὐτὴν ἐνιδοῦσα, τὸ κατηργμένον κατέλιπε νῆμα, καὶ, μόλις τὰς χεῖρας κατέχουσα, τὴν ὀργὴν τῷ προσώπῳ διομολογουμένη, τοιοῖσδε ῥήμασι τῆς κεκρυμμένης κατεφέρετο Παλλάδος· « Ὡς φρενῶν ἔρημος » ἥκεις καὶ τῷ μακρῷ γήρᾳ λελυμασμένη! Ὡς βλα» βερὸν σφόδρα τὸ ἐπὶ μήκιστον ζῆσαι! Εἴτίς σοι νύμφη, » εἴτίς σοι θυγάτηρ, τάσδε τὰς φωνὰς ἀκουέτω. Ἅλις » ἐν ἐμαυτῇ τῆς ἐμῆς βουλῆς ἔχω. Μὴ δὲ παραινοῦσα » προχωρεῖν σοι τὴν παραίνεσιν οἴου· τῆς γὰρ αὐτῆς » ἀεὶ γνώμης ἑξόμεθα. Τί δὲ δή ποτε οὐκ αὐτὴ ἥκει; Τί » τούσδε τοὺς ἀγῶνας φυλάττεται; » Ἡ δὲ δὴ θεὸς « Ἥκει » εἶπε. Καὶ μετέστησεν ἑαυτῆς τὴν γηραλέαν μορφὴν, καὶ τὴν Παλλάδα ἐξέφηνε. Σεβάζονται δ' εὐθὺς τὴν θεὸν αἵ τε Νύμφαι καὶ (1) αἱ Μυγδονίδες κόραι· μόνη δ' ἀκατάπληκτος ἦν ἡ παρθένος. Ὅμως γε μὴν ἠρυθρίασε, καὶ αἰφνίδιος ἐρυθρότης ἐπέχρωσέ τε καὶ ἀκούσης τὸ πρόσωπον, καὶ αὖθις ἠφάνιστο· οἷά που καὶ

» recusem, ne vincar. » Verte, ὅπερ ἂν ἡττηθεῖσα παραιτήσωμαι.

(1) A sine καί. Mox codd. ἠρυθρείασε, vitio jam notato pag. 67.

ἀὴρ πορφυρεῦσθαι, ἄρτι πρώτως ὑποκινουμένης τῆς ἕω, καὶ, μετὰ βραχὺ, τοῦ ἡλίου ἀνασχόντος, λευκαίνεσθαι εἴωθεν. Ἐπιμένει τοίνυν τῇ ἐξ ἀρχῆς ὑποθέσει, καὶ, τῷ ἔρωτι τῆς φρενοβλαβοῦς (1) νίκης, εἰς τὸν ἑαυτῆς ὄλεθρον σπεύδει. Ἀλλ' οὐδ' ἡ τοῦ Διὸς θυγάτηρ τὴν ἅμιλλαν παραιτεῖται, οὐδὲ παραινεῖ περαιτέρω, οὐδ' ἔτι τὸν ἀγῶνα παρέλκει.

Οὐ πολὺ τὸ ἐν μέσῳ· καὶ ἱστᾶσιν ἐν διαφόροις ἑκάτεραι μέρεσι, καὶ λεπτοῖς στήμοσι διττοὺς ἱστοὺς τείνουσιν. Ὁ μὲν οὖν ἱστὸς τῷ ζυγῷ προσεδέθη· τὸν στήμονα δὲ διαιρεῖ κάλαμος, καὶ ἐν μέσαις ταῖς ὀξέσι κερκίσιν ἐνειλίσσεται ἡ κρόκη, ἣν οἱ δάκτυλοι ἐκτινάττουσι, καὶ εἰς τὸν στήμονα ὠθουμένην οἱ ἐμπεπηγότες ὀδόντες τῷ κτενὶ τυπτομένῳ τύπτουσιν. Ἑκατέρα μὲν οὖν σπεύδει· ἀναζωσάμεναι δὲ τὰς ἐσθῆτας περὶ τὰ στέρνα, τὰς πεπαιδευμένας κινοῦσι χεῖρας, ὑποκλεπτούσης τὸν πόνον τῆς ἔριδος. Ἐκεῖ καὶ πορφύρα, ἣ τῆς Τυρίας ἑψήσεως ᾔσθετο, συνυφαίνεται, καὶ λεπτοὶ τύποι βραχεῖ διορίσματι τῶν χρωμάτων· οἷον εἴωθεν ἐξ ὄμβρου τὸ τόξον ἀντανακλωμένου τοῦ ἡλίου ἀπείρῳ κυρτώματι τὸν οὐρανὸν διαχρωννύναι, ἐν ᾧ εἰ καὶ τὰ μάλιστα μυρία καὶ διάφορα χρώματα σελαγεῖ, ἥ γε μὴν ἐξ ἄλλου πρὸς ἄλλο μετάβασις τοὺς ἀτενίζοντας ὀφθαλμοὺς ὑποκλέπτει, καὶ, ἔνθα μὲν ἀλλήλων ἅπτεται, τὸ αὐτό εἰσι, τὰ δ' ἐφ' ἑκάτερα τούτων ἄκρα διΐσταται. Ἐκεῖ καὶ χρυσὸς ἁπαλυνθεὶς τοῖς μίτοις συνείρεται. Καὶ ἡ παλαιὰ ἔρις (2) εἰς τὸν ἱστὸν συνωθεῖται.

(1) Codd. φρεβλαβοῦς. B, ad marg. ἴσως, φρενοβλ.

(2) Male vertit latinum *argumentum*. Repone, ὑπόθεσις. Nam

Ἡ τοίνυν Παλλὰς ἐπὶ τῆς Κεκροπίας ἀκροπόλεως τὸν Ἄρειον ἐπήξατο (1) Πάγον, καὶ τὴν ἀρχαίαν περὶ τοῦ τῆς γῆς ὀνόματος μάχην. Καὶ δὶς ἕξ, μέσου τοῦ Διὸς ὄντος, ἐπὶ μετεωροτέρων θρόνων μεγαλοπρεπεῖ κάθηνται ὄγκῳ, τῶν τε θεῶν ἕκαστον τὸ εἶδος ἑαυτοῦ διαγράφει. Τοῦ Διὸς μέν ἐστιν ὁ τύπος βασιλικός· τὸν δὲ τοῦ πελάγους θεὸν ἱστάμενόν τε ποιεῖ καὶ μακρᾷ τριαίνῃ τραχείας χοιράδας (2) πλήττοντα, καὶ ἵππον (3)

agitur non de solo Minervæ, sed et de Arachnes opere.

(1) Satis improprie scripsit *ἐπήξατο* pro latino *pingit*. Puto fere illum legisse *finxit*, quod idem esse credidit simili verbo *fixit*. Infra v. 93, codices latini variant inter *pingit* et *finxit*.

(2) Latinum, *aspera saxa*, non omnino bene vertit interpres. Nam, si *χοιράδες* sunt aspera saxa, aspera saxa non sunt omnia *χοιράδες*. Vocem illustrat Blomf. Gloss. in Persas: cf. et interprr. ad Alciphr. I, 12.—A, *χειράδας*. Vides permutationem, nec illam raram, diphthongorum *οι* et *ει*, ob soni similitudinem. Dion Chrys. Orat. xxx, p. 551: *ὥσπερ εἴ τις ἐν μεγάλῃ εἱρκτῇ ἑτέρας βραχυτέρας ἐνοικοδομῇ*: sic edidit solœce Reiskius pro vulgata *ἐνοικοδομεῖ*. Repone *ἐνοικοδομοῖ*, quod reperi in codice 2958. Alio vitio, B *χηράδας*, mutato *οι* in *η*: sic ad v. 83, exhibet *αἴσθητο*: sic ad 517, A, *ὑψηλοῖς* pro *ὑψηλῆς*, et *τὴν* pro *τοῖν*, ad 680. Dion Orat. xi, p. 310: *τιθέασιν ἆθλα περὶ τούτων, ὃς ἂν οἰκτρότατα εἴποι περὶ αὐτῶν ἢ αὐλήσῃ*: Reiskius potuit concoquere *εἴποι* et *αὐλήσῃ*: repone, favente iterum cod., *εἴπῃ*.

(3) Invenit suo in codice *ferum*, nempe *equum*. Doctior est et reconditior lectio *fretum* a Gierigio recepta, non tamen ob id verior. Nihil facile decerni poterit; nam sunt utrique lectioni auctores sui atque probabilia patrocinia. *Ferum* tueri videtur Claverius ad Apollod. p. 467, ubi de hac Neptuni et Palladis contentione agit. Meursius, qui loca Veterum collegit et de Fort. Athen. c. 2, et de Regg. Athen. I, c. 10, hic scripsit *ferum*, illic *fretum*. Obiter tangamus Æsch. Epist. 11, pag. 82: *μὴ δὲ ῥαψῳδείτωσαν μάτην ἐπαινοῦντες ἡμῶν τοὺς προγόνους τε καὶ τὴν χώραν, ὅτι ἐγένοντο ἐν αὐτῇ καὶ ὑπὲρ αὐτῆς εἰσεγένοντο ἐν αὐτῇ οἱ θεοί*. Hæc corrupta quis non videt? Codex Mazarineus A 87 præfert, *καὶ ὑπὲρ αὐτῆς ἤριζον ἐν αὐτῇ οἱ θεοί*: commodius profecto, et cum respectu ad hoc ipsum certamen. Sed hanc lectionem fere puto librario deberi emendaturienti.

ἐκ μέσης τῆς ῥαχίας (1) πληγῆς πηδῶντα· ἑαυτῇ δὲ δίδωσιν ἀσπίδα, δίδωσιν ὀξείας αἰχμῆς δόρυ· δίδωσι τῇ κεφαλῇ κράνος· σκέπει τὸ στέρνον αἰγίδι· καὶ εἰκονίζει τῇ ἑαυτῆς αἰχμῇ (2) τὴν γῆν τυπτομένην, καὶ σὺν καρπῷ κλάδον γλαυκῆς ἐλαίας ἀναδιδοῦσαν, καὶ θαυμάζοντας δὴ τοὺς θεούς· καὶ τέλος τοῦ ἔργου ἡ ἑαυτῆς ἐγέγραπτο νίκη. Ὡς ἂν δ' ἡ τῶν ἐπαίνων αὐτῇ παραζηλοῦσα δι' ἐμφάσεων τινῶν αἴσθοιτο τί δή ποτε γέρας ἐλπίζειν χρεὼν ὑπὲρ τῆς οὕτω μανιώδους δεινῶς (3) τόλμης, ἐν τοῖς τέτρασι μέρεσι τέτταρας ἀγῶνας ἐνέταξεν, ἐκδήλους μὲν τοῖς ἰδίοις αὐτῶν (4) χρώμασι, βραχυτάτοις δὲ διακεκριμένους σημείοις. Ἡ μὲν οὖν πρώτη τῶν γωνιῶν τήν τε Θρακίαν ἔχει Ῥοδόπην καὶ τὸν Αἷμον, νυνὶ μὲν ὄρη ψυχρά, θνητὰ δέ ποτε σώματα, οἳ (5) τὰ τῶν ὑπάτων θεῶν ὀνόματα ἑαυτοῖς ἐχαρίσαντο· ἡ δὲ δευτέρα τὴν τῆς Πυγμαίας (6) μητρὸς ἀθλίαν ἔχει τύ-

(1) Codd. ῥαχίας : sic supra p. 175, 10, A, ῥαχίαις. Eadem permutationis ratione ad v. 58, codd. ἐκλεινάττουσι: cf. not. p. 52. Anonymus Introd. Anatom. c. 2, τοῦ ἤτρου ἔσχατον esse ait ἐπίσιον: reponendum ἐπίσειον, quod quid sit docebit Basilius Cæsar. in Notit. MSS. t. XI, part. II, p. 119.

(2) Ovidius : « Percussamque » sua simulat de cuspide terram.» Notat Editor Clariss. *de* hic otiari : qui illius præpositionis usus in melioribus quandoque scriptoribus occurrit: cf. Wernsdorf. ad Pervigil. P. Min. t. III, pag. 449.

(3) B, μανιώδους τινός, non despiciendum forsan.

(4) B, αὐτήν.

(5) οἳ post σώματα, ut, in latinis, *qui* post *corpora*, syntaxim efficit, quæ πρὸς τὸ σημαινόμενον dicitur.

(6) Codd. πηγαίας. De gruum et Pygmæorum bellis vide quæ notavi ad Philostr. Her. p. 528. Deaster Lampsacenus ad puellam, « Pygmæo brevior gruem « timenti » : ubi Burmann. Inter Steph. Clerici Dissertationes septima de Pygmæis agit; sed illam titulo tenus tantum novi. Moneta epigrammate non ille-

χην. Ταύτην ἡ Ἥρα ἐν ἀγῶνι νικήσασα, γέρανον ἐκέλευσεν εἶναι, καὶ τοῖς ἰδίοις παισὶ (1) πόλεμον ἐπαγγέλλειν. Ἔγραψε καὶ τὴν Ἀντιγόνην τολμήσασαν ἐρίσαι περὶ τῇ τοῦ μεγάλου Διὸς συζύγῳ, ἣν ἡ βασιλὶς Ἥρα εἰς ὄρνιν μετέβαλε· καὶ οὐδὲν εἰς ὄφελος αὐτῇ γέγονεν Ἴλιος, οὐδ' ὁ πατὴρ Λαομέδων, τὸ μὴ οὐ, λευκὰς πτέρυγας ἀναλαβοῦσαν, αὐτὴν ἐν ἑαυτῇ πελαργὸν γενομένην τὸ ῥάμφος κατακροτεῖν. Ἥ γε μὴν ὑπολειπομένη γωνία τὸν Κινάραν (2) ὀρφανὸν τέκνων ἔχει· οὗτος δὲ, ταῖς τε τοῦ ναοῦ βαθμίσι καὶ τοῖς μέλεσι τῶν ἑαυτοῦ παίδων περιπλεκόμενος, καὶ ἐπὶ λίθου κείμενος, δακρύειν δοκεῖ. Τάς γε μὴν ὑστάτας ὤας ἐλαίαις εἰρηνικαῖς περιέλαβεν. Οὗτος ὁ τῆς γραφῆς τρόπος, καὶ τέλος τοῦ ἔργου τῷ ἐκείνης γέγονε δένδρῳ.

Ἡ δὲ Μαιονὶς (3) τὴν Εὐρώπην ἀπατηθεῖσαν ταύρου μιμήματι γράφει· ἀληθινὸν τὸν ταῦρον

pido ad prodigiosa hæc bella allusit, quod inter ejus Opera Sel. quæret, qui cognoscere volet. Nuper Barrovium, in Narratione sui ad promontorium Bonæ-Spei itineris, contendere memini de Bosjesmansiis horum tractuum incolis, eosdem esse atque veteres illos Pygmæos : cf. Classicam Valpyi Ephem. t. III, p. 346. Nec non olim Ludolphus in suis ad Hist. Æthiop. Commentariis Pygmæos fuisse et esse demonstrare conabatur.

(1) Ovidius, *populis*. An legebat Plan. *pullis ?* Repone, ἔθνεσι.

(2) Sic codd. Vulgatior scriptura Κινύραν postulat.

(3) Codd. *μαιωνίς*. Infra ad 116, B, *αἰωλία* : ad 133, A B, *ἰδμωνίας* : ad 460, τῷ pro τό : ad 666, *πανδίωνος* : ad 672, B, ὅπερ pro ὥπερ. Quid frequentius et facilius vocalium ω et ο synchysi ? Dion Chrys. Orat. XX, p. 494 : ἡ δὲ ῥεμβομένη τε καὶ ἀλύουσα καὶ ἄλλοτε ἐπ' ἄλλῳ τρεπομένη : Reiskius conjicit bene ἐπ' ἄλλα : melius et facilius conjecisset ἐπ' ἄλλο, quod cod. Regius 2958 mihi exhibuit. Idem, Orat. LXI, pag. 317 : αἱ μὲν γὰρ ἀνόητοι χαίρουσιν ἐπὶ τοῖς ἐρασταῖς, ὅταν φαίνονται τὰς ἄλλας ἀτιμάζοντες : repone φαίνωνται, quæ est syntaxis legitima, et ita recte codex.

καὶ ἀληθινὰ τὰ κύματα ἂν ᾠήθης. Αὐτὴ δὲ ἐδόκει πρὸς τὴν καταλειφθεῖσαν γῆν ἀφορᾷν, καὶ τὰς ἑαυτῆς καλεῖν φίλας, καὶ θίγειν τοῦ ἀναπηδῶντος εὐλαβεῖσθαι ὕδατος, καὶ σὺν δέει τοὺς ταρσοὺς εἰς τοὐπίσω διδόναι. Ἐποίησε καὶ τὴν Ἀστερίαν ἀετῷ κρατουμένην βιαζομένῳ. Ἐποίησε καὶ τὴν Λήδαν ὑπὸ κυκνείοις πτεροῖς καθεύδουσαν. Προσέθετο καὶ ὡς ὁ Ζεὺς Σατύρου τύπῳ κρυπτόμενος τὴν εὐπάρυφον Νυκτηΐδα διδύμου γονῆς πλήσειε, καὶ ὡς Ἀμφιτρύων γένοιτο, ἡνίκα σε, ὦ (1) Τυρινθία, ἔσχε (2), καὶ ὡς χρυσοῦς μὲν τὴν Δανάην, ὡς δὲ πῦρ τὴν Ἀσωπίδα ἀπατήσειε, καὶ ὡς ποιμὴν τὴν Μνημοσύνην, καὶ ὡς ποικίλος ὄφις τὴν Δηωΐδα. Καί σε δ', ὦ Πόσειδον, εἰς βλοσυρὸν μόσχον μεταμειφθέντα τῇ Αἰολίᾳ παρθένῳ παρέθηκε· σὺ, δόξας Ἐνιπεὺς, τοὺς Ἀλωάδας (3) γεννᾷς, ὡς δὲ κριὸς ἀπατᾷς τὴν Βισαλτίδα· ἔγνω δέ σε ὡς ἵππον καὶ ἡ τοὺς ὄφεις (4) περιεζω-

(1) Codd. τῷ, quod mutavi in ὦ.

(2) Apte scripsit ἔσχε, quod verbum de furtivo et illegitimo concubitu nonnunquam usurpatur. Videri potest Albertius Observ. pag. 99; sed qui, puto, Aristænetea duo loca importune huc traxit. Petronius, purissimæ scriptor impuritatis, c. 130: « abstulit mihi per quod etiam te » *habere* potui »: vide ibi interpretes. Æschines in Tim. p. 52, Tauchn. de portentosis nuptiis: Ἡγήσανδρος ὁ τοῦτον ἔχων. Nostra lingua hoc euphemismo non caret. Nobiles sunt Gresseti versus: « *Ayez-la*; c'est d'abord ce » que vous lui devez, Et vous » l'estimerez après, si vous pou» vez. » A pluribus abstinebo, ne videar nimium circa verba et nomina esse stoïcus: novi enim et metuo homines quosdam qui Zenonibus et Xenocratibus ipsis sunt aut esse videntur austeriores.

(3) De Aloïdis vide quæ indicavi loca in Notit. MSS. t. X, part. II, pag. 239; et adde Davis. ad Maxim. Tyr. Diss. XVIII, 1; Creuzer. in Meletem. part. I, pag. 83.

(4) Ovidius: « Et te flava co» mas, frugum mitissima mater, » Sensit equum; te sensit avem » crinita colubris Mater equi

σμένη τοῦ πληνοῦ μήτηρ ἵππου· ἔγνω σε καὶ ὡς (1) δελφῖνα ἡ Μελανθώ. Πᾶσι δὴ τούτοις τό τε εἶδος ἑκάστου καὶ τὸ εἶδος τῶν τόπων ἀπέδωκεν. Ἐκεῖ καὶ ὁ Φοῖβός ἐστιν ἐς ἀγρότου μορφῇ, καὶ ὡς νῦν μὲν ἱέρακος πτέρυγας, νῦν δὲ νῶτα λέοντος ἀναλάβοι, καὶ ὡς ποιμὴν τὴν Μακαρηΐδα (2) ἀπατήσειεν Ἴσσην· καὶ ὡς Διόνυσος τὴν Ἐριγόνην ἐπιπλάστῳ (3) παραλογίσαιτο σταφυλῇ· καὶ ὡς Κρόνος (4) ἐν ἵππου μορφῇ τὸν διφυῆ γεννήσειε Χείρωνα. Τά γε μὴν ἔσχατα τοῦ ἱστοῦ, λεπτῷ κρασπέδῳ περικλειόμενα, κισσῷ (5) πολυελίκτῳ συμμιγῆ ἄνθη φέρει.

Οὔκουν ἐκείνου τοῦ ἔργου Παλλὰς, οὔκουν αὐτὸς ὁ Φθόνος (6) οἷός τ' ἂν καθάψασθαι γένοιτο. Ἠνιάθη τοιγαροῦν ἡ ξανθὴ ἀντιάνειρα τῷ προτερήματι τῆς Ἀράχνης, καὶ διέῤῥηξε τὸν τῶν θεῶν πάθη γεγραμμένα φέροντα πέπλον. Ὡς δ' ἀνὰ χεῖρας εἶχε τὴν ἀπὸ τοῦ Κυθηριακοῦ (7) ὄρους κερκίδα, τρὶς καὶ τετράκις τὸ τῆς Ἰδμονίας ἔπαισε (8) μέτωπον. Οὐκ

» volucris. » Librarii oscitantes nobis hic Planudea verba inviderunt. Repone : ἔγνω δέ σε ὡς ἵππον ἡ ξανθὴ καρπῶν ἡμερωτάτη μήτηρ· ἔγνω δέ σε ὡς ὄρνιν καὶ ἡ ποὺς ὄφ.

(1) A, sine ὡς : et mox, τοῦ τόπου. B módo, ἵππου μήτηρ.

(2) Codd. Μακρηΐδα. Et A, ἴασιν. B, ἰάσσην. Statim codd. ἠριώνην.

(3) B, ἐπὶ πλείστῳ.

(4) A, κύκνος. B, κύκλιος, et ad marg. κρόνος.

(5) A, καὶ κισσῷ.

(6) Ὁ Φθόνος, in latinis *Livor*. Pervulgata in talibus formula ὁ Μῶμος αὐτὸς οὐκ ἂν μωμήσαιτο, de qua cf. notas ad Nicet. Eugen. et ad Aristæn. I, Ep. I, p. 240.

(7) Secutus est malam lectionem. Melius scribetur Κυπριακῷ : cf. pag. 155.

(8) B. ἔπεσαι. Supra ad *v*. 23, A B, βελόνες : infra ad 184, ζητήσετε pro ζητήσαιτε. Jam notavimus hanc τῶν αι et ε synchysim. Apud Hippocratem de Medico p. 48, m. Lind., quis non velit recipere οὐ γὰρ οἷόν τε, e Gorrhæi conjectura, pro οὐ γὰρ οἴονται? Cod. 2958 Dionis Chrys. ad

ἤνεγκεν ἡ δυσδαίμων, ἀλλ' ἀναξιοπαθοῦσα τὸν λαιμὸν βρόχῳ προσέδησε. Ἡ δὲ Πάλλας ἠρτημένην, ἐλεήσασα, ἀνείλετο, καὶ « Ζῆθι μὲν » εἶπε, « κρεμῶ » δ' ὅμως, ἀβελτέρα· » καὶ αὖθις « Ὁ δ' αὐτὸς (1) » νόμος, ὡς ἂν μηδ' ἐκ τῆς μελλούσης τιμωρείας » ἀσφαλὴς εἴης, ἐπὶ τῷ σῷ κεκυρώσθω γένει καὶ τοῖς » μετέπειτα σοῖς ἀπογόνοις. » Μετὰ τοῦτο δ' ἀναχωροῦσα, χυλῷ (2) τῆς Ἑκατηΐδος πόας αὐτὴν περιῤῥαίνει, καὶ τῷ δεινῷ παραχρῆμα φαρμάκῳ ἡ κόμη κατέῤῥευσε, σὺν ᾗ καὶ ὦτα καὶ ῥίς· ἥ τε κεφαλὴ ἐλαχίστη γίνεται, καὶ δὴ καὶ ὅλον τὸ σῶμα μικρὸν, τοῖς τε πλευροῖς ἀντὶ κνημῶν λεπτοὶ (3) προσίσχονται δάκτυλοι· τὰ λοιπὰ δ' ἡ κοιλία φέρει, ἐξ ἧς καὶ νῦν τοὺς μίτους ἐκδίδωσι, καὶ τοὺς παλαιοὺς ἱστοὺς ὁ νέος ἀράχνης ἀσκεῖ.

Θρυλλεῖται τοίνυν ἀνὰ πᾶσαν τὴν Λυδίαν, καὶ διὰ τῶν Φρυγίων πόλεων ἡ τοῦ γεγονότος ἔρχεται φήμη, καὶ πολὺν κόσμον ᾀδομένη καταλαμβάνει. Ἡ δὲ Νιόβη καὶ πρὸ τῶν (4) ἑαυτῆς θαλάμων ἐγνώκει ταύτην, ἡνίκα, παρθένος ἔτι, τήν τε Μαιονίαν καὶ τὴν Σίπυλον ᾤκει. Πλὴν οὐ νενουθέτηται τῇ τιμωρείᾳ τῆς δημοτίδος Ἀράχνης τοῖς θεοῖς εἴκειν, καὶ ῥήμασιν ἐλάττοσι χρῆσθαι. Πολλὰ μὲν οὖν ἐδίδου τὴν μεγα-

Orat. LII, pag. 270, pro edito ὡς οἷόν τε, exhibet non bene, ὡς οἴονται, sed recte ad Orat. VII, pag. 233, quo in loco Reiskianam scripturam confirmat.

(1) Nescio an rectissime distinxerim. B, καὶ καὶ αὖθις. Nec bonam statim habuit lectionem. Ad mentem latinorum verterim: Ὁ δ' αὐτὸς τῆς τιμωρείας νόμος, ὡς ἂν μὴ περὶ τοῦ μέλλοντος ἀδεὴς ᾖς, ἐπὶ τῷ.

(2) B, χιλῷ. Similem mendam in hac voce observavi ad Hierophilum pag. 209.

(3) Codd. λεπτοῖς. Habuitne suo in codice, *in latere exili?*

(4) B, πρώτων.

λαυχίαν αὐτῇ· ἀλλ' οὔθ' ἡ τοῦ ἀνδρὸς τέχνη, οὔτε τὸ γένος (1) ἀμφοῖν, οὔθ' ἡ τῆς μεγάλης ἀρχῆς ἐξουσία, τοσοῦτον ἤρεσκεν, εἰ καὶ τὰ μάλιστα πάντα ταῦτ' ἤρεσκεν, ὅσον (2) ὁ γόνος ἑαυτῆς. Καὶ γὰρ οὖν εὐδαιμονεστάτη μητέρων ὠνομάσθη ἂν ἡ Νιόβη, εἰ μὴ ἑαυτῇ τοῦτ' ἔδοξεν εἶναι. Ἡ γὰρ Τειρεσίου θυγάτηρ, ἡ τοῦ μέλλοντος προφῆτις, Μαντὼ, ἐνθέῳ οἰστρηθεῖσα κινήματι, ἐν μέσαις ταῖς ὁδοῖς ἀπεθέσπισεν· « Ἰσμηνίδες, ἴτε (3) πανηγυρίζουσαι, καὶ, τῇ τε » Λητοῖ καὶ τοῖς δυσὶ Λητογενέσιν εὐσεβῶς πολνιώμε» ναι, θύματα δότε, καὶ δάφνης τὰς κόμας ἀναδή» σασθε. Ἡ Λητὼ ταῦτα τῷ ἡμετέρῳ κελεύει στό» ματι. » Πείθονται δὲ καὶ πᾶσαι Θηβαΐδες, ὡς ἐκελεύσθησαν, κλάδοις τοὺς ἑαυτῶν κοσμοῦσι κροτάφους, θύματά τε τῷ ἱερῷ διδόασι πυρὶ, καὶ ἱκεσίας ἀνάγουσι ῥήματα.

Ἰδοὺ δὲ καὶ ἡ Νιόβη περιφανεστάτη τῷ δήμῳ τῶν παίδων (4) εἶσιν, ἐσθῆσί τε (5) Φρυγίαις χρυσῷ συνυφασμέναις περίβλεπτος, καὶ, ὅσον ὁ θυμὸς συνεχώρει, περικαλλής· σείουσά τε σὺν τῇ διαπρεπεῖ κεφαλῇ τοὺς ἐπικεχυμένους ἑκατέροις τοῖς ὤμοις πλοκάμους, ἔστη. Ὡς δὲ τοὺς ὑπερηφάνους ὀφθαλμοὺς σοβαρὰ περιήγαγε· « Τίς ἡ μανία τοὺς ἐξ » ἀκοῆς θεοὺς προτιθέναι τῶν ὁρωμένων; ἢ τοῦ χά» ριν ἡ Λητὼ τιμᾶται βωμοῖς, ἡ δ' ἡμετέρα θειό» της ἔτι θυμάτων ἐστὶν ἄμοιρος; Ἐμοὶ (6) γὰρ

(1) B, ad marg. ἢ τὸ γεγονός.
(2) In utroque codice ὅσος est.
(3) B, εἴπε, et mox πολνιώμενα.
(4) Non apte vertit *comitum*. Τῶν ὀπαδῶν scribere debuit. Nam τῶν παίδων, quod de *servis* forsan intellexit, de *pueris* intelligitur citius.
(5) B, τε καί: infra ἐπήγαγε.
(6) A, ἐμός. Sed dativum plus

» πατὴρ μὲν ὁ Τάνταλος, ᾧ μόνῳ τῆς τῶν θεῶν τραπέζης ἐξεγένετο ψαῦσαι· ἡ δ' ἐμὴ μήτηρ τῶν Πλειάδων (1) ἐστὶν ἀδελφή· ὁ δὲ μέγιστος Ἄτλας πάππος, ὁ τῷ αὐχένι τὸν αἰθέριον ἄξονα φέρων· ὁ δὲ Ζεὺς ἕτερος πάππος, κἀκείνῳ ἐναβρύνομαι (2) πενθερῷ. Ἐμὲ δεδοίκασιν αἱ Φρυγίαι φυλαί· ὑπ' ἐμοὶ δεσποίνῃ ἡ τοῦ Κάδμου βασιλεία ἐστὶ, καὶ ὑπ' ἐμοῦ διιθύνεται τὰ ταῖς χορδαῖς τοῦ ἡμετέρου ἀνδρὸς τεκτονηθέντα τείχη (3) σὺν τοῖς ἐν αὐτοῖς δήμοις. Οἷπερ ἂν τῶν ἐμῶν οἴκων (4) τοὺς ὀφθαλμοὺς μετενέγκω, ἀμέτρητα χρημάτων κειμήλια θεωρεῖται. Προσχωρεῖ τούτοις καὶ θέας ἄξιον κάλλος· ᾧ καὶ θυγατέρας ἑπτὰ προσαριθμεῖ καὶ τοσούτους νεανίας, γαμβρούς τε καὶ νύμφας μετ' οὐ πολύ. Ζητήσαιτε δ' ἂν νῦν τίνα ποτὲ τὴν ἀφορμὴν τοὐμὸν κέκτηται μεγαλόφρον. Ἐγὼ δ' ἀγνοῶ τίνα τρόπον εἰς τοσοῦτον ἥκετε τόλμης (5), ὥστε τὴν τῷ Κοίῳ γεγενημένην Τιτανίδα Λητὼ ἐμοῦ πρόσθεν ἄγειν. Ἐκείνῃ γὰρ ἡ μεγίστη πάλαι ποτὲ γῆ μελλούσῃ τίκτειν οὐδὲ πολλοστὸν χωρίου τινὸς ἐπένευσε, καὶ οὔτ' οὖν οὐρανῷ, οὔτε γῇ, οὔτε θαλάσσῃ, ἡ ὑμετέρα (6) θεὰ προσεδέχθη, ἀλλ' ὑπερώριστο τοῦ παντὸς, μέχρις αὐτὴν ἡ Δῆλος οἰκτείρασα πλανωμένην, Σὺ μέν, εἶπεν, ὦ ξένη, ἐν τῇ γῇ περιφέρῃ, ἐγὼ δ' ἐν τοῖς ὕδασι·

habet græci coloris. Sic p. 188, 2, prætuli σαυτῷ lectioni codicis B, σαυτοῦ.

(1) A, πληάδων. B, πληϊάδων.

(2) A, ἐναβρυνόμενοι.

(3) Abest τείχη a codicibus.

(4) A, οἴκτων.

(5) Planudes invenit igitur, « Nescio *quoque modo* audetis » genitam Titanida Cœo. »

(6) A, ἡμετέρα : sic ubique in his pronominibus peccant librarii : cf. pag. 197. Infra ad 358, B, ὑμετέρου.

» καὶ ἄστατον περιέσχετο τόπον. Ἀλλ' ἐκείνη μὲν δυεῖν » τέκνων μήτηρ ἐγένετο, τῇ δ' ἡμετέρᾳ (1) γαστρὶ » πενταπλάσιος (2) οὗτος ὁ ἀριθμὸς προύβη. Εἰμὶ μὲν » οὖν εὐδαίμων· τίς γὰρ ἂν τοῦτ' ἀρνήσαιτο; ἀλλὰ » καὶ εὐδαίμων μενῶ· τίς γὰρ ἂν καὶ τόδ' ἀμφιβάλλοι; » ἐν ἀσφαλείᾳ με (3) καὶ τὸ τῶν παίδων κατέστησε » πλῆθος. Καὶ κρείττων εἰμὶ ἢ ὡς τὴν τύχην δύνα- » σθαι βλάβην ἐπενεγκεῖν μοι. Εἰ γάρ τοι καὶ πολλά » με ἀφέλοιτο, πολλῷ πλείω μοι καταλείψει (4). » Καὶ ὑπερβέβηκεν ἤδη πάντα φόβον τἀμὰ ἀγαθά. » Ὑπόθεσθε γὰρ οἷόν τ' εἶναι ἀφαιρεθῆναί τι τοῦδε τοῦ » τῶν ἡμῶν παίδων πλήθους, πλὴν ἥκιστα καὶ συ- » ληθεῖσα πρὸς τὸν τῶν δυεῖν ἀριθμὸν περιστήσο- » μαι (5). Ἴτε δὴ τάχος ὅσον, καὶ τὴν δάφνην τῆς » κόμης ἀπόθεσθε. » Αἱ δ' εὐθὺς ἀποτίθενται, καὶ, ἡμιτελῆ τὰ ἱερεῖα καταλιμπάνουσιν· ὅ γε μὴν ἔξεστιν

(1) B, ὑστερέᾳ: voluitne scribere, τῇ δ' ἡμετέρᾳ ὑστέρᾳ?

(2) Sed ἑπταπλάσιος reponi latina jubent.

(3) A, sine καί. B, sine με. Utrumque recepi.

(4) Καταλείψοι codd. sic mutavi: supra p. 225, 5, A, ἔχοι.

(5) Non omisit interpres versum ducentesimum; sed ipsi fuit, ut in cod. Regio, ducentesimus quartus. In hoc loco multum se torquent interpretes. Editoris nostri viri doctissimi conjectura, *turbam*, ingeniosissima est, eademque facillima; nam, quum lineola sæpissime *m* finale indicetur, sæpissime a librariis neglectum fuit. Sed, quum conjecturæ vel probabilissimæ præstare debeat lectio codicis, idcirco prætulerim *Latonæ turbæ*, repertum in codice Ciofanii. *Turbæ* erit appositio τοῦ *duorum*, et eundem fundet eadem cum ironia sensum ac *turbam*, quod τοῦ *numerum* est appositio. Editus textus, « Non tamen ad nu- » merum redigar spoliata duo- » rum Latonæ turba », plus habet scabritiei quam decet Ovidium, poetam illum comtissimum, et vena fluentem limpidissima. Addas ergo Planudeis: ... περιστήσομαι, Λητοῦς ὄχλου· ἢ ἀπὸ τῆς ἀπαιδος πόσον διαφέρει; et pag. 236, 2, scribe, Ἡ δ' ἀπηξίωσε ταῦτα.

ἡσύχῳ φωνῇ τὴν τῆς Λητοῦς ὁ δῆμος ἐξυμνοῦσι θειότητα. Ἡ δ', ὡς ἄν τις οὐκ ἄπαις οὖσα, ἀπηξίωσε ταῦτα, κἀπὶ τῆς ἀκρωρείας τοῦ Κύνθου (1), τοιάδε τῷ διττῷ γόνῳ ὡμίλει· « Ἰδοὺ νῦν ἔγωγε ἡ μήτηρ » ὑμῶν, ἡ τῷ τεκεῖν ὑμᾶς μέγα φρονοῦσα, καὶ μηδὲ » μιᾷ τῶν θεῶν ἂν εἴξασα, πλὴν τῇ Ἥρᾳ, εἰ ἄρα » θεός εἰμι ἀμφισβητήσιμος γίνομαι· καὶ τὸν εἰς ἀεὶ » χρόνον, ὦ τέκνα, εἰ μήγε ὑμεῖς συνάροιστε, τῶν τι» μωμένων ἐκκλείομαι βωμῶν. Καὶ οὐ τοῦτο μόνον ἐμοὶ » τὸ ἄλγος· ἀλλὰ τοῖς δεινοῖς ἔργοις καὶ λοιδορίας ἡ » Ταντελὶς δῆτα προσέθετο, καὶ ὑμῖν τὰ δεύτερα τῶν » ἑαυτῆς τέκνων δοῦναι τετόλμηκε, κἀμὲ δὲ παίδων » ὀρφανὴν, ὅσον τὸ ἐπ' αὐτὴν πίπτον (2), εἴρηκε, καὶ » τὴν πατρῴαν ἡ ἐξάγιστος παρέστησε γλῶσσαν. » Τούτοις εἰρημένοις προσθήσειν καὶ ἱκεσίας ἔμελλεν ἡ Λητώ· « Παῦε (3) » δ' ὁ Φοῖβος εἶπε· « μέλλησις γὰρ τῆς τι» μωρίας » εἶπεν » ἡ μακρὰ (4) γίνεται ἀγανάκτησις. » Τὸ δ' αὐτὸ εἴρηκε καὶ ἡ Φοίβη. Καὶ, ταχεῖς διολισθήσαντες, διαέριοι, καὶ νεφέλαις κεκαλυμμένοι, ἐπὶ τῆς Καδμηΐδος ἔστησαν ἀκροπόλεως. Ἦν δὲ πρὸ τῶν τειχῶν (5) ὕπτιόν τε καὶ εἰς πλάτος ἀναπεπταμένον πεδίον, συχνοῖς ἀρασσόμενον ὕδασιν (6), ἔνθα γε πλη-

(1) B, *κύνθου* : mox, *μηδεμιᾷ*.

(2) Latina, *quod in ipsam recidat*, non apte vertit. Malim, *ὃ ἐπ' αὐτὴν τρέποιτο* ! Nam edita significare videntur, *quantum in ipsa fuit, quantum in ipsam cadit.*

(3) Imo *παῦσαι*.

(4) Codd. *οὐ μακρά*.

(5) Codd. *τοιχῶν*. Nullus dubitavi quin *τειχῶν* scriberem, et ita ipse Planudes scripserit. Iotacismus *τοιχῶν* peperit. Contrario vitio, ad *v*. 600, *τειχῶν* est pro *τοιχῶν* positum. Cf. supra pag. 138.

(6) Planudes pro *equis* legit *aquis*. Repone, *ἵπποις*. At simul patet Schierachianam lectionem non, quod Gierigius ait, auctoritate carere.

θος τῶν ἁρμάτων καὶ σκληρότης ὁπλῆς ἵππων τὴν ὑποκειμένην βῶλον ἀπαλύνασα ἦν. Ἐκεῖ δὴ μέρος τῶν Ἀμφίονος ἑπτὰ παίδων θρασεῖς ἀναβαίνουσιν ἵππους, καὶ Τυρίᾳ πορφύρᾳ κεχρωσμένα καλύπτουσι τὰ μετάφρενα, καὶ τοὺς ἵππους ἰθύνουσι χρυσῷ βρίθουσι χαλινοῖς. Ὧν Ἰσμηνὸς, ὁ τῇ ἑαυτοῦ (1) μητρί ποτε πρῶτος γεγεννημένος φόρτος, εἰς ἀποδεδειγμένον γύρον κάμπτων τὸν ἵππου δρόμον, καὶ ἀναστέλλων τὸ ἀφρῶν τούτου στόμα, « Ὦ μοι » ἐξεβόησε, καὶ ἐν μέσῳ τῷ στήθει παγὲν φέρει βέλος, τάς τε ἡνίας χειρὶ θνησκούσῃ χαλάσας, λέχριος κατ' ὀλίγον ἐπὶ τῆς δεξιᾶς κατέῤῥευσε πλευρᾶς. Ἐγγύθι δ' ὢν τούτῳ ὁ Σίπυλος, καὶ τὸν τῆς φαρέτρας κτύπον ἀοράτως ἀκούσας, δίδωσι νῶτα. Ὁποῖα δὲ δὴ κυβερνήτης ὄμβρους περιιδὼς, νεφέλην ἰδὼν, φεύγει, καὶ τὰ ἱστία πάντοθεν ἀπῃωρημένα περιφέρει, ὡς ἂν δήπουθεν αὔρα λεπτή τις ἐμπέσῃ· οὕτω τὰς ἡνίας ἐνεδίδου. Ὅμως δ' αὐτὸν ἄφυκτον βέλος διώκει, κἀπὶ τοῦ ἄκρου τένοντος κραδαινόμενον προσεπάγη, ἐκ δὲ τοῦ λαιμοῦ γυμνὸς περιεῖχεν ὁ σίδηρος· ὁ δὲ πρηνὴς, ὡς εἶχε, διά τε τῶν τοῦ ἵππου κνημῶν ἐκτεινομένων (2) καὶ τῆς χαίτης κυλίεται, καὶ θερμῷ μολύνει τὴν γῆν αἵ-

(1) Ἑαυτῇ legitur in utroque codice. Jam vidimus verborum fines in mendo cubantes. Ad 243, B habet πεπαμένος : ad 289, ἀνειμένας : ad 334, B ἱκετεύουσαν pro ἱκετεύουσα (cf. pag. 34, 52, 75): ad 336, A B, ἐκείνου pro ἐκείνων : ad 427, B, καπάγοντα pro καπάγοντος : ad 456, B, λευκοῦ pro λευκοῖς.

(2) Lectionem habuit librorum plurimorum, « per *crura* « admissa », et epithetum, si non valde eleganter vertit, optime tamen intellexisse videtur. Etenim *admissa* sunt *incitata*, et *crura incitati* equi sunt *extensa*, ἐκτεινόμενα. Hunc sensum, qui interpretes Veterum nonnunquam latuit, illustrant abunde Heinsii notæ ad Virgil. Æn. XI,

μαλι. Ὁ δὲ δὴ ταλαίπωρος Φαίδιμος, καὶ ὁ τοῦ παππῴου κληρονόμος ὀνόματος Τάνταλος, τέλος (1) ἐπιθέντες τῷ εἰωθότι τῆς ἱππασίας πόνῳ, ἐπὶ τὸ νεωτερικὸν ἔργον μετῆλθον τῆς καθαρᾶς παλαίστρας (2). Ἤδη μὲν οὖν παλαίοντες συνῆψαν ἐχυρὰ στήθη στήθεσιν· ὀϊστὸς δ' ἀπὸ νευρᾶς ἀφεθεὶς τεταμένης, ὡς συνημμένοι γε ἦσαν, διέπειρεν ἀμφοτέρους. Ὁμοῦ τοίνυν ᾤμωξαν, καὶ ὁμοῦ τὰ ἑαυτῶν μέλη τῇ ὀδύνῃ ὀκλάσαντα κατὰ γῆς ἔβαλον, ὁμοῦ τε κείμενοι τοὺς ὀφθαλμοὺς τέλος ἔστρεψαν, καὶ ὁμοῦ τὴν ψυχὴν ἐκπεπνεύκασιν. Εἶδε τούτους Ἐλπήνωρ, καὶ τὸ στέρνον τύπτων τε καὶ δρυπτόμενος, ἵπταται τῷ τάχει, τοὺς ψυχροὺς ἤδη νεκροὺς τῶν συμπλοκῶν ἀπαλλάξων, καὶ ἐπὶ τῷ συμπαθεῖ πίπτει ἔργῳ. Ὁ Δήλιος γὰρ τὰ ἐνδότατα τοῦδε σπλάγχνα σιδήρῳ θανατηφόρῳ ἔρρηξεν· οὗπερ ὁμοῦ ἐξελκυσθέντος καὶ μέρος τοῦ ϖνεύμονος ἐν τοῖς ὀγκίνοις ἐξεσπάσθη, καὶ σὺν τῇ ψυχῇ καὶ τὸ αἷμα ἐκκέχυται. Ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὸν ἀκειρεκόμην Δαμασίχθονα τραῦμά γε ἁπλοῦν τιμωρεῖται· βέβλητο γὰρ ἔνθα ἡ κνήμη ἄρχεται καὶ ἡ νευρώδης ἰγνύη (3) εὐκαμπεῖς συνδέσμους ποιεῖ. Πειρωμένου δὲ χειρὶ τὸ ὀλέθριον βέλος ἐξέλκειν, ἕτερον διὰ τοῦ λαιμοῦ βέλος μέχρι (4) τῶν ϖτερύγων

272; ad Ovid. Ep. I, 36; II, 114; Goralli pseudonymi ad Pedon. I, 320. Atque, quum sint plurima apud poetas exempla, miror in Lexico quodam poetico unum, idque e Cæsare (B. G. I, 22; ubi cf. Davisius), fuisse prolatum.

(1) B, πέως.

(2) Latinum « *nitidæ* palæstræ » non apte reddidit: exspectabam λιπαρᾶς παλ., quod a Theocriti mutuari poterat Φαρμακευτρίᾳ.

(3) Codd. ἰνύη. Cf. p. 216. Sic in Plut. Artox. 14, cod. Palat. ἰγνύην pro vulgato ἰγνύαν.

(4) B, ὀλέθρ. βέλος μέχρι, mediis omissis, propter τὸ ὁμοιοτέλευτον. Jam hæc menda notavi. La-

διῆλθεν· ἐξώσθη δὲ τοῦτο τῷ αἵματι· τὸ δ' αἷμα, εἰς ὕψος ἀκοντισθὲν, καὶ, τὴν αὔραν διατορῆσαν, πόῤῥω πεπήδηκεν. Ἔσχατος πάντων ὁ Ἰλιονεὺς χεῖρας εἰς ἱκεσίαν, αἳ (1) μηδὲν ἔμελλον ἀνύσειν, ἀνέτεινε, καὶ « Ὦ θεοὶ » κοινῇ πάντας εἶπεν, ἀγνοῶν ὡς οὐ πάντων δεῖσθαι χρεὼν, « φείδεσθε. » Ἐκάμφθη δ' ὁ τοξοφόρος πρὸς τοῦτο θεός· τό γε μὴν βέλος ἀνεπανάκλητον ἦν· σμικρᾷ δ' ὅμως ἐκεῖνος πληγῇ πέπτωκεν, οὔκουν εἰς βάθος τῷ βέλει τῆς καρδίας πληγείσης. Ἡ τοίνυν τοῦ κακοῦ φήμη καὶ ἡ τοῦ πλήθους λύπη, καὶ τὰ τῶν οἰκείων δάκρυα, τῷ οὕτως αἰφνιδίῳ τῶν παίδων πτώματι δήλην τὴν μητέρα πεποιήκασι δεδυνημένην θαυμάζειν (2) ἐν ταὐτῷ καὶ ὀργίζεσθαι ὅτι τε τοῦτο τολμήσαιεν οἱ θεοὶ καὶ ὅτι τοσόνδε τι τῆς δίκης ἔχουσιν. Ὁ γάρ τοι πατὴρ Ἀμφίων, ξίφει τὸ στῆθος διαλαβὼν, συνεπέρανεν ἐν ταὐτῷ, θνήσκων, τήν τε ζωὴν καὶ τὴν ἀνίαν. Φεῦ! πόσον αὕτη γε ἡ Νιόβη ἐκείνης ἀφεστήκει τῆς μικρῷ πρόσθεν τὸν δῆμον τῶν Λητώων μεταστάσης βωμῶν, ἣ διὰ μέσης ἐξυπτιάζουσα τῆς πόλεως ἐπ' ἄκρων ἐβάδιζε τοῖς οἰκείοις ἐπίφθονος! νῦν δ' οἰκτρὰ κἂν (3) ἐχθροῖς ψυχρῷ κατέκειτο σώματι, καὶ φιλήματα πάντων

cuna id genus laborat Æschinis Epistola duodecima : τὸ μὲν γὰρ ἄγχιστα τῆς ἑαυτῶν πατρίδος ἑστάναι, κατειρωνευομένων ἔμοιγε τῆς συμφορᾶς εἶναι μᾶλλον ἢ στεργόντων ἐδόκει τὴν πόλιν : ὡς πορρωτάτω γὰρ μᾶλλον αὐτῆς ἐχρῆν ἀπιέναι καὶ μηδὲν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑπόμνημα ἔχειν. Codex Mazarineus A 87, plenius : . . . . τὴν πόλιν· τὸν δὲ ὄντως στέργοντα τὴν ἑαυτοῦ πόλιν ὡς πορρωτάτω μᾶλλον—Conjunctio γὰρ fuerat addita ad hiantium membrorum coagmentationem.

(1) B, χεῖρα εἰς ἱκ. ἃ μ.

(2) Non intellexit locum interpres. Verte : τὸ οὕτως αἰφνίδιον τ. π. πτῶμα δῆλον τῇ μητρὶ πεπ. θαυμαζούσῃ εἰ δεδύνηνται, καὶ ὀργιζομένῃ ὅτι—

(3) Malim καί. Et scribere debuerat auctor, ψυχροῖς ἐπέκειτο

ὕστατα πᾶσι διανέμει τοῖς υἱέσιν, οὐ κατὰ τάξιν. Μεθ' ἃ πρὸς οὐρανόν γε νεμεσῶσας (1) ἄρασα χεῖρας, « Ἐμφορήθητι, ἀπηνεστάτη Λητοῖ, ταῖς ἐμαῖς » εἶπεν « ὀδύναις, ἐμφορήθητι, καὶ τοῖς ἡμετέροις θρήνοις τὸ » σαυτῆς στῆθος κόρεσον, καὶ τὴν δεινὴν καρδίαν ἔμ- » πλησον· ἐν ᾧ δὲ θανάτοις ἑπτὰ τὸ ἡμέτερον μέρος » κεῖται, καὶ θανάτοις ἑπτὰ τὰ δεινότατα πάσχω, » σκίρτησον (2) νικῶσα, καὶ τρόπαιον στῆσον, δυσμενε- » στάτη. Τοῦ δὲ χάριν νικῶσα; ἔτι μοι τῇ κακοδαίμονι » πλείω ὑπολέλειπται ἢ σοι τῇ εὐδαίμονι, καὶ δὴ καὶ » μετὰ τοσούτους θανάτους νικῶ. » Εἶπε, καὶ ἤχησεν ἀπὸ τόξου τεταμένου νευρά, ἥ, πλὴν μόνην τὴν Νιόβην, πάντας κατέπληξεν ἐφεξῆς· ἡ δὲ τολμηρὰ μᾶλλον τῷ κακῷ γίνεται. Ἵσταντο δὲ μελανειμονοῦσαι περὶ τῶν ἀδελφικῶν τύμβων (3) αἱ ἀδελφαὶ καὶ ἀνειμέναι τὰς κόμας. Ὧν μία, βέλος ἐμπαρὲν τοῖς σπλάγχνοις ἑλκύσασα, ἐπέθηκέ τε τῷ ἀδελφῷ τὸ πρόσωπον, καὶ ἐκλείπουσα ἔθνησκεν. Ἄλλη δὲ, τὴν δειλαίαν μητέρα παραμυθήσασθαι ἐπιβαλλομένη, ἐξαπίνης ἐσίγησε, καὶ,

σώμασι, si latina, *corporibus gelidis incumbit*, vertere voluit.

(1) *Liventia* pessime vertit, quippe qui male intellexit. Scribendum, ὠχρὰς, αὐχμώδεις.

(2) B omisit τὸ ἡμέτερον μ. κ. θαν. ἑπτὰ, ob ὁμοιοτέλευτον. Ceterum codicem secutus est suum Planudes, in quo versum hunc habuit, « Dum pars nostra » jacet, et dum per funera septem Efferor. » Videtur autem *efferor* ab *efferari* derivavisse, quum sit ab *efferri* deducendum, vertendumque ἐκφέρομαι, ἐκκομίζομαι. Verbum est in re funerea solenne. Nobilis est Comici locus : « effertur, imus. » Illustrationes pete a Jodrellio ad Alcest. pag. 207; Barnes. ad Suppl. 1115; Donato et Westerh. ad Ter. Andr. 1, 1, 90; Staver. ad Nepotis Arist. 3, 2. Addesis notam ad Eunapii verba p. 184, νεκρὸς παρακεκόμισται.

(3) Latinum *toros* male vertit: repone λέκτρων, σκιμπόδων. *Tori* non sunt *tumuli*.

τῇ ἀδήλῳ πληγῇ ἑαυτὴν κάμψασα, οὐκ ἔβυσε τὸ στόμα, ὅτι μὴ μετὰ τὴν τοῦ πνεύματος ἔξοδον. Ἡ μὲν, μάτην φεύγουσα, κατωλίσθησεν· ἡ δὲ τῇ ἀδελφῇ ἐπιθνήσκει· ἡ μὲν κρύπτεται· τὴν δ' εἶδες ἂν τρέμουσαν. Καὶ, τῶν ἐξ δοθεισῶν τῷ θανάτῳ καὶ διαφόρους πληγὰς ὑπομεινασῶν, ἡ ὑστάτη πασῶν ὑπελείπετο, ἣν ἡ μήτηρ παντὶ τῷ σώματι, πάσῃ τῇ ἐσθῆτι σκέπουσα, « Μίαν » δὴ ταύτην καὶ νεωτάτην ἔασον, ἱκετεύω, ἐκ πολλῶν » νεωτάτην », ἀνέκραξε· καὶ δὴ καὶ ἡ μία (1), ἐν ὅσῳ τε δεῖται, καὶ ὑπὲρ ἧς δεῖται, θνήσκει. Ὀρφανισθεῖσα δὲ πάντων ἡ Νιόβη, μεταξὺ τῶν υἱῶν τε καὶ θυγατέρων καὶ τοῦ ἀνδρὸς, καθῆστο λειποψυχήσασα. Ἐσκληρύνθη (2) δὴ τοῖς κακοῖς, καὶ οὐκ ἔστιν ἥτις αὔρα (3) τὴν ἐκείνης κόμην κινεῖ· χροιὰ δὲ τῷ προσώπῳ χωρὶς αἵματος ἔπεστιν, οἱ δ' ὀφθαλμοὶ ταῖς παρειαῖς σκυθρωπαζούσαις ἐφεστᾶσιν ἀκίνητοι, καὶ ἔμπνουν οὐδὲν πρόσεστι δὴ τῇ εἰκόνι· καὶ αὐτὴ δ' ἐντὸς ἡ γλῶττα μετὰ τῆς ὑπερῴας πήγνυται σκληρυνθείσης· καὶ αἱ φλέβες ἀφίστανται τοῦ οἷαί τ' εἶναι κινεῖσθαι, καὶ οὔτ' οὖν ὁ τράχηλος κάμπτεσθαι, οὔθ' αἱ χεῖρες διδόναι κίνησιν, οὔθ' οἱ πόδες ἰέναι δύνανται· ἀλλά γε δὴ καὶ καλὰ τὰ ἔγκατα πῶρος γέγονε. Θρηνεῖ δ' ὅμως, καὶ, βιαίου ἀνέμου καταιγίδι περιληφθεῖσα (4), ἐπὶ τὴν ἐνεγκαμένην ἀνήρ-

(1) Planudes habuit in suo libro, *et una*.

(2) B, ἐσκληρώθη: et infra σκυθρωπάζοντες ἐφεστῶσι.

(3) Codd. αὖρα: cf. p. 29.

(4) Codd. περιλειφθεῖσα. De permutatione horum temporum jam monui p. 19; et monere potueram pag. 144, ad ℣. 166, ubi A, pro ὑπολειφθὲν, exhibet ὑποληφθέν. In Hippocrateo libro de Carnibus §. 2, Linden. et Mack. scripserunt ἀπεκλείσθη, sine ulla, ut videtur, auctoritate. Vulgo editum est ἀπελείφθη, quod si in ἀπελήφθη mutetur, locus erit sanus; hæcque fuisse videtur Cornarii sententia vertentis, *conclusa est*: quod

πάσχει· κἀκεῖσε ἐπὶ τῆς ἀκρωρείας παγεῖσα, λείβεται, καὶ δάκρυσιν ἔτι καὶ νῦν λούεται δῆτα τὸ μάρμαρον.

Τότε δὴ πάντες, ἀνὴρ καὶ γυνὴ λέγω, τὴν περιφανῆ τῆς θεᾶς ὀργὴν ἐφοβήθησαν, ἐπιμελέστερόν τε καὶ αἰδοῖ τὴν μεγάλην θειότητα τῆς διδυμοτόκου τιμῶσι θεᾶς· καὶ, ὡς εἴωθε γίγνεσθαι, ὑπογυίου (1) τοῦ πράγματος ὄντος, ἀναμιμνήσκονται καὶ τῶν πρότερον οἱ ἄνθρωποι· ὧν εἶπέ τις ὡς κἀν τοῖς ἀγροῖς τῆς πολυκάρπου Λυκίας οὐκ ἀτιμωρητὶ τῆς θεοῦ παλαιοί τινες (2) κατηυθαδίσαντο γεωργοί· « Πρᾶγμα ἥκιστα μὲν ἐπίσημον, τῇ τῶν » ἀνδρῶν ἀφανείᾳ, θαυμαστὸν δ' ὅμως. Εἶδον ἐγὼ πα- » ρὼν τήν τε λίμνην καὶ τὸν χῶρον (3) ἐπίδηλον δῆτα » τῷ τέρατι. Καὶ γάρ με ὁ τεκὼν, προβεβηκὼς ἤδη » τῷ χρόνῳ, καὶ μηδαμῶς οἷός τ' ὢν φέρειν ὁδοιπορίαν, » τὰς βοῦς ἐκεῖθεν συναγείραντα πρὸς ἔπαυλιν ἐλαύ-

sequitur καταληφθέντα hanc emendationem omnino confirmat. Inspiciat lector locum ipsum, quem si hic describerem, nimius essem. Sequenti §., iterum, pro ἀπολειφθὲν, Linden. et Mack. ἀποκλεισθὲν temere ediderunt; sed et iterum mutatione minima scribendum ἀποληφθέν : nec alio modo peccaverunt §. 9 et 11. Ea ratione apte fuit emendatus Dion Chrys. Or. v, p. 194; Or. xxviii, p. 535. Scholiastes Soph. Œd. T. 219 : οὐ γὰρ ἂν, φησὶ, τοσούτου ὄντος τοῦ χρόνου τοῦ μεταξὺ, ἀνεζήτουν τὸ πρᾶγμα, εἰ μὴ ᾔδειν καταλειψόμενος : oportet omnino legi, καταληψόμενος, *deprensurus*. Joannes Geometres Parad. 75 : Τρηχύτερόν τινα χῶρον ὀρείτροφοι ᾤκεον ἄνδρες, Τὸν δ' ἐπὶ φυταλιὴν σπεῦδον ἐπιστρέφεμεν. Ἀλλά τις εἶπεν· « Ὀρᾶ- » τε μὴ, ἐν τῷ τόνδ' ὁμαλίζειν, » Ἄγεια τὰ ψυχῆς ἤθεα ληψόμεθα. Malim omnino codicis Regii inter *Titulos* 164 lectionem, λειψόμεθα, quam Scholiastes vertit καταλειψόμεθα, videoque interpreti latino illam placuisse : codex idem in primo versu ὀρείτροφοι exhibet melius. Adde interpretes ad Gregor. Cor. D. Ion. p. 452; Dorvill. ad Char. p. 544.

(1) B, ὑπομένου, et statim ὄντος abest.

(2) B omisit male verba παλαιοί τινες.

(3) Τήν τε λίμνην καὶ τὸν χῶρον : in hoc pleonasmo figura fere est ἓν διὰ δυοῖν.

» νειν ἐκέλευσε, καί μοι ἀπιόντι τῆς ὁδοῦ αὐτὸς ἡγεμόνα τῶν ἐκείνου τοῦ ἔθνους δέδωκεν (1) ἕνα· ᾧ ἅμα τὰς νομάς μοι περιϊόντι, ἰδοὺ καὶ βωμὸς ἀρχαῖος ἐν μέσῃ τῇ λίμνῃ τῷ τῶν ἱερείων πυρὶ μέλας ἵστατο, τρεμεροῖς δόναξι περιειλημμένος. Ἔστη τοίνυν ὁδηγός μοι, καὶ εὐλαβουμένῳ ψιθυρισμῷ (2), Ἵλαθί μοι, ἐφθέγξατο, κἀγὼ δ' ὁμοίῳ ψιθυρισμῷ, Ἵλαθί μοι, ἐφθεγξάμην. Καὶ δὴ καὶ ἠρόμην εἰ ἄρα Νηϊάδων ἢ Φαύνων ἤ του (3) ἰθαγενοῦς θεοῦ ὁ βωμὸς εἴη. Ὁ δέ μοι ξένος ἀπεκρίθη τοιάδε· Οὔκουν ἐν τῷδε, νεανία, τῷ βωμῷ θεός τίς ἐστιν ὄρειος. Ἐκείνη δὲ τοῦτον ἑαυτῆς ὀνομάζει, ᾗ ποτὲ ἡ τοῦ Διὸς σύζυγος τὸν κόσμον ἀπηγόρευσεν ἅπαντα, ἣν μόλις ἡ Δῆλος ἀστατοῦσα ἐδέξατο ἱκετεύουσαν, ἡνίκα κούφη νῆσος ἐνήχετο· ἔνθα, ἐπὶ φοίνικος καὶ δένδρου τῆς Ἀθηνᾶς (4) ἐπερεισαμένη, διδύμους ἡ Λητὼ παῖδας ἀνέσχεν, οὔκουν (5) τῆς ἐκείνων μητρυιᾶς ἐθελούσης. Ἀλλὰ κἀκεῖθεν λεχὼ λέγεται τὴν Ἥραν φυγεῖν, τοὺς ἑαυτῆς παῖδας τοὺς δύο θεοὺς ἐπὶ τοῦ κόλπου φέρουσα. Καὶ δὴ, τοῦ ἡλίου βαρέως τὰ πεδία φλογίζοντος, ἐν τοῖς τῆς χιμαιροφόρου (6) Λυκίας

(1) A, ἔδωκεν: cf. ad Nicetam pag. 35. Mox, A sine μοι.

(2) A, ψιθηρισμῷ, et mox, e correctione incorrecta, ψιθηρισμῷ.

(3) Codd. ἢ τοῦ. In hujus voculæ scriptura et vicinæ τῳ sic sæpe peccatur. Hermogenes de Partit. p. 4, edit. 1614, Genev. εἰ ἐπὶ τῷ κρίνοιεν ἀλλήλους: imo, ἐπί τῳ. Aphthonius Prog. pag. 108, Commel. τεθνηκέτω πατήρ: imo, τέθνηκέ τῳ. Libanius Ep. 1031, εἴ τινι τῶν πάνυ σοι δυσμενῶν: præferenda lectio cod. Regii 1041, εἴ τῳ. Cf. Notit. MSS. t. X, part. II, pag. 187.

(4) Sch. in B, ἤγουν ἐλαίας.

(5) B, οὐκοῦν. Sæpissime hæc variatio occurrit, et editores plerumque οὐκοῦν eligunt in interrogationibus, ubi οὔκουν melius est. Quum nuper Ionem prælegerem, et Beckiana uterer, plurima id genus loca indicabam.

(6) Ovidius, *chimæriferæ*: inde mutavi scriptum χιμαιροφόνου.

» ὀρείοις, τῷ μακρῷ ἡ θεὸς ἀπειρηκυῖα καμάτῳ, τῷ ἡλιακῷ τε καύσωνι ξηρανθεῖσα, δίψαν ἐδέξατο· τάς τε θηλὰς οἱ παῖδες, λίχνως θηλάζοντες, ἐξεμύζησαν. Τυχὸν δὴ λάκκον μετρίου ὕδατος ἐν ταπεινῇ κοιλάδι περισκέψατο· ἀγρόται δ' ἐκεῖθεν θαμνώδεις λύγους καὶ σχοίνους συνέλεγον, καὶ τὴν ταῖς λίμναις χαίρουσαν πόαν (1). Προσῆλθε τοίνυν ἡ Τιτανὶς, καὶ, τὰ γόνατα θεῖσα, τὴν γῆν ἐπίεσε, ψυχρὸν ὕδωρ, ὡς πιουμένη, ἀντλήσουσα. Ἀπείργει δ' ὁ ἀγρότης ὄχλος. Ἡ δὲ θεὰ πρὸς αὐτοὺς ἔφη· Τί δή ποτε τὸ ὕδωρ κωλύετε; Κοινὴ τῶν ὑδάτων ἡ χρῆσίς ἐστιν. Οὔτε τὸν ἥλιον ἴδιόν τινος ἡ φύσις, οὔτε μὴν τὸν ἀέρα δεδημιούργηκεν, οὔτε τὸ λεπτὸν ὕδωρ. Κοινῷ προσῆλθον δώρῳ τῆς φύσεως· ὅπερ ὡς ἂν δοίητε ἀντιβολοῦσα αἰτῶ. Οὔκουν ἐγὼ τὰ ἐμαυτῆς ἄρθρα καὶ τὰ μέλη δὴ κεκμηκότα ἐνταυθοῖ λούειν ἐν παρασκευαῖς ἦν, ἀλλ' ἐλαφρῦναι (2) τὴν δίψαν· λαλούσης γάρ μου τὸ στόμα πολλὴν ὑγρότητος ἔχει σπάνιν, καὶ ὁ φάρυγξ ἐξίκμασται, καὶ μόλις φωνῆς ὁδὸς ἔστιν ἐν ἐκείνῳ. Ἡ τοῦ ὕδατος πόσις νέκταρ ἔσται μοι, καὶ τὴν ζωὴν εἰληφέναι ὁμολογήσω· ὁμοῦ τῷ ὕδατι καὶ τὴν ζωήν μοι ὀρέξετε (3). Καὶ οὗτοί γε μὴν ὑμᾶς καμπτέτωσαν, οἳ τοῦ ἡμετέρου κόλπου βραχείας χεῖρας προτείνουσι. Καὶ, συμβὰν οὕτω, τὰς χεῖρας οἱ παῖδες προὔτεινον. Τίνας οὐκ ἂν

(1) Post χαιρ. in codd. est lacunula. Nescivit interpres quo synonymo græco latinum *ulvam* redderet. Non mihi satisfacit quod dedi : τὸ τ. λ. χαῖρον φῦκος placeret magis; sed volui servare Planudeum χαίρουσαν. Modo dedi θαμνώδεις pro θάμνω codd.

(2) B, ἐλάφρυνα, et mox, ἐξίκμαται — ἔστιν ἐκείνῳ.

(3) Bene reddidit latinum *dederitis*. Quæ proposita est syntaxis ordinem sententiarum genuinum turbat. Gallica lingua proprietatem τοῦ *dederitis* melius quam græca assequetur.

» οἱ μαλακοὶ τῆς θεᾶς ἔκαμψαν λόγοι; Ἐκεῖνοι δ' ὅμως
» ἱκετευούσαις κωλύειν ἐνίσταντα, ἀπειλάς τε, εἰ μὴ
» πόῤῥω ἀποχωροίη, καὶ λοιδορίας ἐπ' αὐταῖς προ-
» στιθέασιν· ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο τούτοις ἀπέχρησεν· ἀλλὰ
» καὶ τὸν λάκκον ποσὶ καὶ χερσὶ συνετάραξαν, καὶ ἐκ
» τοῦ κατωτάτου βάθους τὸ ἁπαλὸν τέλμα δεῦρο κἀ-
» κεῖσε πονηροῖς πηδήμασι δῆτα μετήγαγον. Ἀνεβάλετο
» τὴν δίψαν ὁ θυμός. Οὐκέτι γὰρ ἡ τοῦ Κοίου θυγάτηρ
» δεῖται τῶν ἀναξίων, οὐδ' ἀνέχεται θεᾶς ἥττονα ῥήματα
» λέγειν ἐπέκεινα· καὶ, πρὸς τοὺς ἀστέρας τὰς χεῖρας
» ἄρασα, Εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον, εἶπεν, ἐν ταύτῃ τῇ
» λίμνῃ διαβιῴητε. Ἤκουσι (1) τοιγαροῦν αἱ εὐχαὶ τῇ
» θεῷ, καὶ χαίρουσιν ὑπὸ τοῖς ὕδασιν οὗτοι διαιτώμενοι,
» καὶ νῦν μὲν ὑπὸ τῇ βαθείᾳ λίμνῃ πᾶν τὸ σῶμα βα-
» πτίζουσι, νῦν δὲ τὴν κεφαλὴν προφέρουσι, νῦν δ'
» ἐπ' αὐτῆς νήχονται τῆς ἐπιφανείας. Πολλάκις μὲν
» ἐπὶ τῆς ὄχθης τῆς λίμνης ἵστανται, πολλάκις δὲ τῇ
» ψυχρᾷ λίμνῃ ἐπιπηδῶσιν. Ἀλλά γε καὶ νῦν ταῖς κα-
» κηγορίαις γλώσσας ἀσκοῦσιν αἰσχρὰς, καὶ, πᾶσαν
» αἰδῶ ἀπωσάμενοι, εἰ καὶ τὰ μάλιστα ὑπὸ τὸ ὕδωρ
» εἰσὶ (2), ταῖς γλώσσαις κακῶς λέγειν πειρῶνται. Καὶ
» δὴ καὶ ἡ φωνὴ βραγχώδης ἐστὶν ἤδη, καὶ πεφυσημένος
» ὁ τράχηλος ἐξοιδεῖ· καὶ αὐταὶ δὲ αἱ διαλοιδορήσεις
» εἰς πλάτος τὸ στόμα ἀνοίγουσι, καὶ τὰ νῶτα τῆς
» κεφαλῆς ἅπτεται, καὶ ὁ αὐχὴν συνῃρῆσθαι δοκεῖ· ἡ
» δ' ἄκανθα πράσινός ἐστι, καὶ ἡ κοιλία, τὸ μέγιστον

(1) Potius *ἐκβαίνουσι*, *ἀποβαίνουσι*. Legebat, *et veniunt*.

(2) Heinsius in latinis, pro *sint*, proponit *nent*, sed verosimilius quam verius : nam ranæ non *nant* semper sub aqua, sed *sunt*, sed *habitant* semper sub aqua. Igitur *sint* est nunc proprius.

» τοῦ σώματος μέρος, λελεύκανται· καὶ τῇ τεναγώδει » λίμνῃ καινοὶ πηδῶσι δὴ (1) βάτραχοι. »

Ταῦτα δή τινος, ἀγνοῶ τίνος, τῶν τοῦ Λυκίου γένους ἀνδρῶν εἰπόντος, τὸν τοῦ Σατύρου ὄλεθρον ἄλλος ἀναμιμνήσκεται (2), ὃν ὁ Λητῷος παῖς τῷ Τριτωνιακῷ δόνακι ἡττημένον τιμωρίᾳ μετῆλθεν. Ὁ μὲν οὖν « Τί » με ἐμοὶ διαβάλλεις (3) » ; ἔλεγε. « Φεῦ! ὡς δεινὰ ποιεῖς! » φεῦ! οὐ τοσούτου μοι ὁ αὐλὸς ἐτιμᾶτο· » ἐβόα. Βοῶντι δὲ τὸ δέρμα τῶν ἄκρων μελῶν (4) διήρπασται, καὶ οὐδὲν, ὅτι μὴ μώλωψ, ἦν· λύθρος δ' ἔρρει πανταχόθεν, καὶ ἀποκαλυφθέντα τὰ νεῦρα φαίνεται, καὶ σπαίρουσαι αἱ φλέβες δίχα τινὸς δέρματος διαφαίνονται· οἷός τ' ἂν ἦσθα τά τ' ἔγκατα πηδῶντα καὶ τοὺς ἐν τῷ στήθει συνδέσμους ἀριθμεῖν διαφαινομένους. Ἐκεῖνον οἱ ἀγρόται καὶ οἱ τῶν δρυμῶν θεοὶ Φαῦνοι (5), καὶ οἱ ἀδελφοὶ Σάτυροι, καὶ ὁ περιφανὴς τηνικαῦτα Ὄλυμπος, καὶ αἱ Νύμφαι, ἐθρήνησαν, καὶ ὅστις δήποτε ἐν ἐκείνοις τοῖς ὄρεσιν εἰροπόκους τε ποίμνας καὶ ἀγέλας βούκερως ἔνεμεν. Ἥ γε μὴν γῆ διαβέβρεκται, καὶ βραχεῖσα τὰ πεσόντα συνέλαβε δάκρυα, καὶ ταῖς εἰς βάθος φλεψὶ συνέπιεν, ἅπερ ὕδωρ ποιήσασα, εἰς τὸν κοῦφον ἀνῆκεν ἀέρα· κἀκεῖθεν ἐπικλινέσιν ὄχθαις ὀξὺς

(1) A, δ' οἱ: quod non placet.

(2) Male interpunxit Planudes, « exitium Satyri reminisci» tur alter. » Repone ad latinorum fidem: οὑτωσὶ δή τινος—εἰπόντος ὄλεθρον, Σατύρου ἄλλος ἀναμ.

(3) Latinum *detrahis* male cepit. Hic reddendum fuit hoc fere modo: τί με ἐξ ἐμοῦ ἐξέλκεις;

(4) Codd. βελῶν. Passim β et μ permutantur, quod a multis observatum est: cf. Bergl. ad Aristoph. N. 192, et quæ notavi ad Nicetam pag. 168. H. Stephanus in Thesauri Indice timidior fuit scribens παρμοσύνη *fortasse* perperam legi pro παρβοσύνη. Inde firmatur optima Pantini in Basilio Seleuc. emendatio, p. 389, φώρ τις καὶ Εὐρύβατος, pro φώρ τις καὶ εὐρύματος.

(5) B, ad marg. Πᾶνες.

τὴν θάλασσαν ζηλῶν ὁ Μαρσύας ὄνομα ἔχει, διειδέστατος ποταμὸς τῆς Φρυγίας.

Τοιοῖσδε πρὸς τὸν παρόντα λόγοις ἐκ τοῦ νεὼ (1) ἐπάνεισιν ὁ δῆμος, τὸν ἐκλελοιπότα μὲν τὸν βίον Ἀμφίονα καὶ τοὺς παῖδας ἅμα ἀπολοφυρόμενοι, τῇ δὲ τούτων μητρὶ νεμεσῶντες. Ἀλλ' οὖν καὶ τήνδε τηνικαῦτα μόνος ὁ Πέλοψ πενθῆσαι λέγεται, καὶ τὸν ἐν τῷ λαιῷ ὤμῳ (2), τὴν ἐσθῆτα διαῤῥηξάμενος ἀπὸ στέρνων, ἐλέφαντα δεῖξαι. Ὁ δ' ὦμος οὗτος ὁμόχρους τῷ δεξιῷ, κατὰ τὸν καιρὸν τῆς γεννήσεως, καὶ σάρκινος γέγονε. Φασί γε μέντοι τοὺς θεοὺς τὰ τοῦδε μέλη, ταῖς τοῦ πατρὸς καταδαιτρευθέντος (3) χερσὶν, αὐτίκα πάλιν συνάψαι, καὶ, τῶν ἄλλων εὑρημένων, ὁ μεταξὺ τῆς κλειδὸς καὶ τοῦ ἄκρου μυὸς τοῦ βραχίονος ἐνέλιπεν. Ἐπετέθη δ', εἰς χρῆσιν τοῦ μὴ φαινομένου μέρους, ἐλέφας, καὶ, τούτου γενομένου, ἄρτιος αὖθις ὁ Πέλοψ ἦν.

Οἱ ἐν τέλει τοίνυν τῶν ἀστυγειτόνων συνίασιν, αἵ τε πλησιόχωροι πόλεις τοὺς ἑαυτῶν βασιλεῖς πρὸς παραμυθίαν ἐλθεῖν δέονται (4), Ἄργος τε καὶ Σπάρτη καὶ Πελοπειάδες Μυκῆναι, καὶ ἡ μήπω νεμεσηθεῖσα τῇ βλοσυρᾷ Ἀρτέμιδι Καλυδὼν, Ὀρχομενός τε πολύκαρπος, καὶ πολύχαλκος Κόρινθος, Μεσήνη τε δεινὴ, καὶ Πάτραι, καὶ ταπειναὶ Κλεωναὶ, Νηλεία τε Πύλος, καὶ ἡ μήπω Πιτθεία Τροιζὴν, καὶ ὅσαι πόλεις ἄλλαι ὑπὸ τοῦ διθαλάσσου συγκλείονται Ἰσθμοῦ, καὶ ὅσαι ἐκτὸς ἱδρυ-

(1) Latinum *extemplo*, quod nunc αὐτίκα significat, vertit quasi scriptum esset *ex templo*. Et *ad præsentia* non bene reddidit, videlicet, πρὸς τὰ παρόντα πράγματα.

(2) A, ὤμον. Modo B, τῶν pro τόν.

(3) B, καταδαιτρευθέντες. A, καταδαπευθέντες.

(4) A, sine πρὸς et ἐλθεῖν. B, sine τοὺς ἑ. βασ. et sine δέονται.

μέναι ἀπὸ τοῦ διθαλάσσου θεωροῦνται Ἰσθμοῦ. Τίς ἂν τόδε πιστεύσειε; Μόναι ἀπελιμπάνεσθε, ὦ Ἀθῆναι· ἀνθίστατο (1) γὰρ τῷδε τῷ ἔργῳ πόλεμος, καὶ ὑφορμοῦσαι τῇ θαλάσσῃ Βαρβαρικαὶ φάλαγγες τοὺς Κεκροπείους πύργους ἐξεδειμάτουν, ἃς ὁ Θρᾴκιος Τηρεὺς συμμάχοις ὅπλοις συνήθροισε· καὶ περιφανὲς ἔσχε νικήσας ὄνομα· ὃν ὁ Πανδίων (2) ἑαυτῷ τε, καὶ χρήμασιν ἰσχύοντα καὶ δυνάμει, καὶ μέγα γένος ἐκ τοῦ γενναίου κατάγοντα Ἄρεος, τῷ τῆς Πρόκνης γάμῳ συνῆψεν. Οὔκουν ἐν ἐκείνοις τοῖς γάμοις ἡ νυμφοστόλος Ἥρα παρῆν, οὐδ' Ὑμέναιος, οὐδὲ Χάριτες· ἀλλ' Εὐμενίδες ἐκ θανάτου ποθὲν κατεῖχον δᾷδας ἁρπάσασαι, Εὐμενίδες τὴν εὐνὴν ἔστρωσαν· ἐξάγιστος τῇ στέγῃ ἐπέπτη βύας (3), κἀπὶ τῆς τοῦ θαλάμου ἐκάθισε κορυφῆς. Τούτῳ τῷ ὄρνιθι Πρόκνη συνηρμοσθήτην (4) καὶ Τηρεύς· τούτῳ τῷ ὄρνιθι πατέρες γεγόναον· εἰ καὶ τὰ μάλιστα (5) τούτοις ἡ Θρᾴκη ἥσθη καὶ τοῖς θεοῖς αὐτοῖς χάριτας ἔγνωσαν, καὶ τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἡ τῷ περιφανεῖ Πανδίονι γεννηθεῖσα τῷ τυράννῳ ἐξεδόθη, καὶ καθ' ἣν Ἴτυς εἰς φῶς προῆλθεν, ἑορτὴν ἐκέλευσεν ὀνομάζεσθαι· μέχρι τὸ ἀποβησόμενον ἐντεῦθεν ἐκρύπτετο (6). Ἤδη μὲν οὖν ὁ Τιτὰν ἥλιος καιρὸν ἤνυσεν ἐπὶ πέντε μετοπώροις τῶν ἐνιαυτῶν ἀνακυκλωθέντων (7), ἡ δὲ Πρόκνη τοῦ ἀνδρὸς δεηθεῖσα, « Εἴ

(1) Legitur in cod. B, ἀντίστατο.

(2) Huc retraho scholium quod in B male infra ad v. 495 legitur: Πανδίων πατὴρ Πρόκνης καὶ Φιλομήλης ἦν, πενθερὸς δὲ Τηρέως· ὁ γὰρ Τηρεὺς Πρόκνην, τὴν ἐκείνου θυγατέρα, γυναῖκα ἔσχε.

(3) B, ἐπίπτη. De βύᾳ confer supra pag. 213.

(4) A, συνήρμοσθην. B, συνήρμοσθον.

(5) Latinum *scilicet* pro *licet* habuit, pessime. Rescribendum: τούτοις δῆθεν ἡ Θρᾴκη ἥσθη — Statim legit, « disque *ipsis* », non male.

(6) Velim, οὑτωσὶ δῆτα τὸ ἀποβ. ἐκρύπτετο.

(7) Invenit *repetitis annis.*

» τις ἡμετέρα χάρις » εἶπεν « ἐστὶν, ἢ ἐμὲ πέμψον » τὴν ἀδελφὴν ἐπισκεψομένην, ἢ δεῦρο ἡ ἀδελφὴ ἐλθέ- » τω. Ὑπόσχεσιν δὴ τῷ κηδεστῇ δώσεις διὰ βραχέων » αὐτὴν ἐπανήξειν. Μεγάλη μοι δωρεᾷ (1) ἰσοστάσιον » τὸ τὴν ἀδελφὴν ἰδεῖν δώσεις. » Ὁ δὲ κελεύει τὰς τριήρεις εἰς θάλασσαν (2) καθελκῦσαι. Ἱστίοις δὲ δὴ καὶ εἰρεσίᾳ τοὺς Κεκροπείους λιμένας εἰσίασι, καὶ τοῦ Πειραιεῖ (3) αἰγιαλοῦ ἅπτονται. Ἐπεὶ δὲ πρῶτα τὸν πενθερὸν εἶδε καὶ χειρὶ χεῖρα συνῆψεν, εἱρμῷ κακοδαίμονι τὰ τῆς ὁμιλίας συντίθεται. Ἤρξατο τοίνυν τὴν τῆς ἐλεύσεως αἰτίαν διεξιέναι, τὴν τῆς γυναικὸς ἐντολὴν, καὶ ταχεῖαν ἐπάνοδον πεμφθείσης τῆς θυγατρὸς ὑπισχνεῖσθαι. Ἰδοὺ δὲ καὶ ἡ Φιλομήλα (4) ἐφίσταται, ἁβρὰ μὲν τῷ πολλῷ περὶ αὐτὴν κόσμῳ, ἁβροτέρα δὲ τῇ μορφῇ, ὁποίας ἀκούειν εἰώθαμεν τὰς Νηΐδας καὶ Δρυάδας ἐν μέσαις φοιτᾷν ταῖς λόχμαις, εἰ τὴν αὐτὴν μόνον κἀκείναις ἐπιμέλειαν δοίης καὶ κόσμον. Ὅ γε μὴν Τηρεὺς, τὴν παρθένον ἰδὼν, οὐχ ἑτέρως ἐφλέχθη, ἢ εἴ τις λευκοῖς ἀνθέριξι πῦρ ὑποθείη, ἢ κλάδους καὶ βοτάνας ἀποτεθειμένας (5) ἐν ἀχυρμιᾷ καίοι. Ἄξιον μὲν γὰρ λόγου καὶ τὸ κάλλος (6)· ἀλλ' ἐκεῖνον καὶ ἡ σύμφυλος μυωπίζει

(1) Legebat *muneris*, melius omnino quam editum *numinis*. Et *muneris* tuetur Van Bergen. Obs. p. 25. At puto *muneris* glossema esse pristinæ et veræ lectionis *nominis*. *Nomen* et *numen* ubique fuere permutata. *Nominis* hoc quem volo sensu non vulgare est.

(2) B, θάλατταν : cf. pag. 136.

(3) Codd. πειραιᾶ. Sed B, e correctione, quod dedi, πειραιεῖ.

(4) Codd. φιλομήλη. Sed infra sæpius exhibent, φιλομήλα.

(5) A, ἀποπθεμένας.

(6) Latina, « Digna quidem fa- » cies », non recte cepit : sensus est : ἄξιον μὲν γὰρ τοσαύτης φλογὸς τὸ κάλλος. Propertius, II, 4, 49, idem habet hemistichium : « *Di-* » *gna quidem facies* pro qua vel » obiret Achilles. »

ἀκολασία· κατωφερὲς γὰρ τὸ κατ' ἐκεῖνο τὸ θέμα (1) γένος εἰς Ἀφροδίτην ἐστίν. Ἐκπυροῦται τοιγαροῦν τῷ τε οἰκείῳ πάθει καὶ τῷ τοῦ γένους. Καί οἱ ὁρμὴ γέγονε τὴν τῶν προπόλων φυλακὴν διαφθεῖραι, καὶ τὴν πίστιν τῆς τιθηνοῦ, ναὶ μὴν καὶ δόμασιν ὑπερβριθέσιν αὐτὴν ὑπελθεῖν, καὶ πᾶσαν ἐπὶ τούτοις, εἰ οἷόν τε, ἀναλῶσαι τὴν βασιλείαν, ἢ ἁρπάσαι, καὶ, ἁρπάσας, σὺν δεινῷ πολέμῳ κατέχειν. Καὶ οὐδὲν ἦν ὅπερ κατὰ νοῦν οὐκ ἐτόλμα, ἔρωτι ἁλοὺς ἀχαλίνῳ· οὐδὲ γὰρ χωρεῖ τὰ στέρνα τὴν ἐγκεκλεισμένην ἐν αὐτοῖς φλόγα. Ἤδη μὲν οὖν βαρέως φέρει τὴν βραδυτῆτα, καὶ προθύμῳ προσώπῳ πρὸς τὰς τῆς Πρόκνης ἐντολὰς ἀναστρέφεται, καὶ τὴν ἔφεσιν ἑαυτοῦ δι' ἐκείνης πληροῖ· πιθανὸν δ' εἰπεῖν καὶ ὁ ἔρως αὐτὸν ἐποίει, καὶ, ὁσάκις πέρα τοῦ προσήκοντος ἐδεῖτο, τὴν Πρόκνην οὕτως ἔλεγε βούλεσθαι· προσετίθει καὶ δάκρυα, ὡς δὴ καὶ ταῦτα ἐκείνης ἐντειλαμένης. Ὦ Ζεῦ καὶ θεοί! πόσον τι σκοτεινῆς (2) νυκτὸς τὰ τῶν θνητῶν φέρει στέρνα! Αὐτῇ τῇ πείρᾳ τῆς ῥᾳδιουργίας εὐσεβὴς ὁ Τηρεὺς εἶναι πιστεύεται, κἀκ τῆς κακίας ἔπαινον προσλαμβάνει. Τί δ' ἂν εἴποις ὅτε καὶ Φιλομήλα αὐτὸ τοῦτο σπεύδει; Καὶ, τοὺς πατρῴους ὤμους μειλιχίαις χερσὶν ἔχουσα, ὡς ἂν ἀπέλθῃ τὴν ἀδελφὴν ὀψομένη, πρός τε τῆς ἰδίας καὶ κατὰ τῆς ἰδίας σωτηρίας, αἰτεῖ. Ὁ μέντοι Τηρεὺς ἀτενὲς εἰς αὐτὴν ὁρᾷ, καὶ ὁρῶν ἀναπολεῖ κατὰ νοῦν πάντα, τά τε φιλήματα καὶ τοὺς τῷ τραχήλῳ τοῦ πατρὸς περιπλεγνυμένους βραχίονας, πάντα δ' οἷα κέντρα καὶ ἔναυσμα καὶ τροφὴν τῆς ἐν αὐτῷ ἐμπληξίας λαμβάνει· καὶ, ὁσάκις ἐκείνη τὸν

(1) De voce θέμα confer supra pag. 29.

(2) B, τις σκοτεινῆς male duplicato τῷ σ: quod genus vitii su-

πατέρα περιλαμβάνει, πατὴρ οὗτος ἤθελεν εἶναι· οὐχ ἧττον γὰρ ἂν ἀνόσιος ἦν. Νικᾶται δὴ ταῖς ἀμφοῖν δεήσεσιν ὁ πατήρ· ἡ δὲ χαίρει, καὶ ὁμολογεῖ τῷ πατρὶ χάριτας. Καλῶς γὰρ προχωρῆσαι ταῖς ἀδελφαῖς ἀμφοῖν ἡ δύστηνος οἴεται, ὅ γε ἦν ὀλέθριον (1) καὶ ἀμφοῖν. Ἤδη μὲν οὖν βραχὺς πόνος ὑπελείπετο τῷ ἡλίῳ· οἱ γὰρ ἵπποι τὴν ἐπικλινῆ τοῦ οὐρανοῦ πορείαν ἐκέραινον τοῖς ποσί· βασιλικὰ δὲ σῖτα ταῖς τραπέζαις καὶ ἐν χρυσῷ οἶνος περιτίθεται. Κἀντεῦθεν ἤδη τὰ ἑαυτῶν σώματα διδόασιν ὕπνῳ. Ὁ δὲ Ὀδρύσιος (2) βασιλεύς, εἰ καὶ τὰ μάλιστα ἀνεχώρησεν, ἀλλ' ἐπ' ἐκείνῃ πᾶς πίμπραται, καὶ ἀνελίττων ἐπὶ νοῦν πρόσωπόν τε ἐκείνης, καὶ χεῖρας καὶ κίνημα, καὶ ἃ μήπω γε εἶδεν, ὁποῖά ποτε βούλεται, ἀναπλάττει, καὶ τὸ ἑαυτοῦ πῦρ αὐτὸς τρέφει, τῆς μερίμνης τὸν ὕπνον διωθουμένης. Φῶς μὲν οὖν ἦν, καί, τὴν τοῦ γαμβροῦ δεξιὰν ἀπιόντος περιλαβών, ὁ Πανδίων δάκρυά τ' ἀνέσχε, καὶ τὴν Φιλομήλαν αὐτῷ παρατίθησιν, « Ὡς ἠθέλησαν » εἰπὼν « ἄμφω (ἠθέλησας » δὲ καὶ σύγ' αὐτός, ὦ Τηρεῦ), παραδίδωμί σοι τὴν » παῖδα. Πρός τε γοῦν τῆς Πίστεως αὐτῆς καὶ τοῦ » συγγενοῦς στέρνου, καὶ τῶν θεῶν, φίλε γαμβρέ, ἀν- » τιβολῶν (3), ἱκετεύω (ἐπεί με φιλόπαις αἰτία πα- » ρεβιάσατο) ὡς ἂν πατρικὸν ἔρωτα πρὸς αὐτὴν δια- » τηρήσῃς, καί μοι, γεγονότι πολυμερίμνῳ, τὸ γλυκὺ » τοῦ γήρως ψυχαγώγημα, ὅσον τάχος, ἀποπέμψῃς· » μακρὰ γὰρ ἡμῖν πᾶσά τις βραδυτὴς ἔσται. Καὶ σὺ δ',

pra tetigimus pag. 185. Pro πς possit et aliquis conjicere τῆς.

(1) A B, ὀλέθελος. Modo B, non ἀμφοῖν, et mox non καὶ, nec πόνος.

(2) In B Schol. ὁ Θρᾷξ, δηλονότι· καὶ ἐν ἐπιγράμματι, καὶ γῆς πάσης ὀδρυάδος. Respicit, puto, Epigr. inc. 163, inter Brunckiana, sed ubi, καὶ ὅλας γᾶς Ὀδρυσίδος.

(3) B, ἀντιβολῶ.

» ὅσον τάχος (ἅλις γάρ μοι τὸ τὴν σὴν ἀδελφὴν » πόῤῥω που εἶναι), εἴ τίς ἐστι συμπάθεια, πρός με, » Φιλομήλα, ἐπάνιθι. » Ταῦτ' ἐνετέλλετο, καὶ ὁμοῦ τῇ θυγατρὶ παρεῖχε φιλήματα, καὶ δάκρυα δὴ (1) συμπαθῆ, μεταξὺ τῶν ἐντολῶν, ἐπιπτε. Ἐπεὶ δ' ἐχέγγυον πίστεως τὰς ἑκατέρων ᾔτησε δεξιὰς, πρὸς ἀλλήλας λαβὼν ταύτας συνέβαλε, τήν τε θυγατέρα καὶ τὸν ἔγγονον ἀπόντας μεμνῆσθαι προσειπεῖν ἀντ' αὐτοῦ δεῖται, καὶ, τελευτῶν, μόλις τὸ « Χαίροις (2). » εἶπε πληρεῖ λυγμῶν ὄντι τῷ στόματι, καὶ ἔδεισε τὰ τῆς ἰδίας προμαντεύματα διανοίας. Ὡς δ' ὁμοῦ τε πρὸς τὴν κατάγραπτον ναῦν Φιλομήλα ἀνεβιβάσθη, καὶ ταῖς κώπαις τὸ ὕδωρ ὠθεῖτο, καὶ ἡ χέρσος ἀφίστατο, « Νενικήκαμεν » ὁ Βάρβαρος ἀνέκραγε· « σὺν ἐμοὶ ἡ ἡμετέρα εὐχὴ φέρεται (3). » Σκιρτᾷ τε καὶ μόλις τῇ ψυχῇ (4) τὴν ἑαυτοῦ χαρὰν ὑπερτίθεται, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς οὐκ ἔστιν ὅτε μετατίθησιν ἐξ ἐκείνης, οὐχ ἑτέρως ἢ τοῦ Διὸς ἅρπαξ ὄρνις ποσὶ καμπύλοις ἀφ' ὑψηλῆς καλιᾶς λαγωῷ ἐπεκάθισεν (5), ᾧ συλληφθέντι φυγὴ μὲν οὐδ' ἥτις ἐστίν· ὁ δὲ τὴν ἰδίαν νίκην περιαθρεῖ. Ἤδη μὲν οὖν ἡ ὁδὸς ἤνυσται· ἤδη πρὸς τὰς ἠϊόνας ἐκείνου τῶν ἐν ταῖς ναυσὶ καμόντων ἐξήεσαν (6)· ὁ δὲ τύραννος τὴν τῷ Πανδίονι γεννηθεῖσαν ἐφ' ὑψηλῶν σταθμῶν ἕλκει, παλαιᾷ λόχμῃ κατασκίων (7)· κἀκεῖ δὴ ὠχριῶσαν, καὶ τρέμουσαν καὶ πάντα δειλιῶσαν, καὶ

(1) Codd. δὲ, quod mutavi.

(2) B, Χαίρεις. Mox A, ἐνεβιβ.

(3) A, φαίνεται: ad Nicet. p. 73.

(4) Transponenda verba: σκιρτᾷ τε τῇ ψ. καὶ μόλις τήν.

(5) Non intellexit apte latina: verterim, ποσὶ καμπ. ὑψηλῇ καλιᾷ λαγωὸν ἐντίθησιν.

(6) B, ἐξίεσαν· locus salebrosus, et, puto, corruptus. Vertenda sic fere erant latina: ἤδη πρὸς τὰς αὐτῶν ἠϊόνας ἐκ καμουσῶν τῶν νεῶν ἐξήεσαν· vel, si placet magis *fessi* quam *fessis*, repone, ἐκ τῶν νεῶν καμόντες ἐξήεσαν.

(7) B, κατασκίω: cf. pag. 91.

ἤδη σὺν δάκρυσι ποῦ ἂν εἴη ἡ ἀδελφὴ ἐρωτῶσαν, συνέκλεισε, καὶ, ἐξειπὼν δὴ τὸ ἀθέμιτον, καὶ παρθένον καὶ μόνην ἐβιάσατο, μάτην ἐπικαλουμένην τὸν πατέρα πολλάκις (1), τοὺς δὲ μεγάλους θεοὺς ὑπὲρ ἅπαντα. Ἡ δὲ τρέμει, ὡς ἀμνὸς ἀγωνιῶσα, ἢ πολιοῦ λύκου τρωθεῖσα στόματι καὶ ἐκτιναχθεῖσα, οὔπω ἀσφαλῶς ἑαυτῇ ἔχειν δοκεῖ, καὶ ὡς περιστερὰ, τῶν ἑαυτῆς πτερῶν τῷ ἰδίῳ διαβρέχων αἵματι γενομένων, εἰσέτι ὀῤῥωδεῖ, καὶ τοὺς ἅρπαγας ὄνυχας οἷς προσέσχε δέδοικεν. Ἐπεὶ δ' ὁ νοῦς ἐπανῆλθεν αὐτῇ, τὴν κόμην ξάνασα καὶ σκεδάσασα πενθούσῃ προσόμοιος, καὶ τοὺς μηροὺς (2) ἤχῳ πλήττουσα, τὰς χεῖρας ἐκτείνασα, « Ὦ (3) τῶν δεινῶν » ἔργων! » εἶπεν· « ὦ βάρβαρε, ὦ ἀπηνέστατε, οὔτε σε » αἱ ἐντολαὶ τοῦ πατρὸς καὶ τὰ συμπαθῆ δάκρυα ἔκαμ- » ψαν, οὔτε τις ἐπιστροφὴ τῆς ἐμῆς ἀδελφῆς, οὔθ' ἡ » ἐμὴ παρθενία, οὔθ' οἱ τῆς ἀγχιστείας νόμοι· ἀλλὰ » πάντα συνέχεας, καὶ μοιχαλὶς μὲν καὶ ἀντίθετος τῇ » αὐτῆς ἐγενόμην ἀδελφῇ, σὺ δὲ (4) διπλοῦς σύνευ- » νος. Καί τοι οὐ τοῦτό μοι τῆς τιμωρίας ὠφείλετο. » Τί δὴ μὴ καὶ τὴν ψυχὴν ταύτην, ὡς ἂν μηδέν σοι τῶν » ἐξαγίστων, ἄπιστε, ἐνδέῃ (5), ἁρπάζεις; Καί γ' ὤφειλες » τοῦτο ποιῆσαι πρὸ τῆς ἀθέσμου μίξεως· κενὴν γὰρ » ἁμαρτήματος ἐν Ἅδου τὴν ψυχὴν εἶχον. Πλὴν, εἰ » ταῦτα βλέπουσιν οἱ θεοὶ, εἰ τούτων ἡ θειότης ἐστί

(1) Adde ut latina integre reddantur, καὶ πολλάκις τὴν ἀδελφήν.

(2) Ovidius, *lacertos*. Supra pag. 143, in eadem voce errabat. Repone βραχίονας.

(3) A, ὦ. Cf. not. ad Aristæn. p. 468, de hac confusione.

(4) B, ἐπιστροφὴ τῆς ἐμῆς ἀδελφῆς· σὺ δὲ, mediis omissis, propter τὸ ὁμοιοτέλευτον in ἀδελφῆς, ἀδελφῇ, mendo jam sæpius notato : cf. pag. 193, et adde Hagenb. Epist. Epigraph. pag. 270.

(5) Codd. ἐνδέοι, quod post ὡς ἂν hic merito displicebat.

» τι, εἰ μὴ ἀπόλοιτο σὺν ἐμοὶ καὶ τὰ πάντα, ἔστιν ὅτε » δήποτε δώσεις μοι δίκας, καὶ αὐτὴ, τὴν αἰσχύνην » ἀποῤῥίψασα, τὸ σὸν ἔργον ἐξαγγελῶ· κἂν μὲν ἄδεια » δοθῇ μοι, πρὸς ἀνθρώπους ἐλεύσομαι· εἰ δ' ἐπὶ τῆσδε » τῆς λόχμης συγκεκλεισμένη κατασχεθείην, τού- » του (1) τὰς λόχμας ἐμπλήσω καὶ τὰς συνειδυίας » ἀποῤῥῶγας κινήσω. Ἀκούσεται ταῦτα καὶ ἀὴρ καὶ εἰ » θεός τίς ἐστιν ἐν ἐκείνῳ. » Τούτοις ὁ θυμὸς τοῦ δεινοῦ τυράννου παρακεκίνηται· καὶ τοῦ θυμοῦ οὔκουν φόβος ἐλάττων. Ἑκατέρᾳ οὖν διερεθιζόμενος αἰτίᾳ, τὸ ξίφος οὗ περιεζώννυτο (2) κουλεοῦ ἀφαρπάζει, καὶ ταύτης τῶν πλοκάμων δραξάμενος, τὰς χεῖρας κάμψας ἐπὶ τῶν νώτων, δεσμὸν ὑφίστασθαι ἐκβιάζεται. Ἡ μὲν Φιλομήλα τὴν σφαγὴν ἡτοίμαζε, καὶ προσδοκίαν τοῦ ἑαυτῆς θανάτου, τὸ ξίφος ἰδοῦσα, συνείληφεν· ὁ δ' ἀπαξιοῦσαν, καὶ τὸ τοῦ πατρὸς ὄνομα καλοῦσαν διὰ παντὸς, καὶ λαλεῖν ἀπομαχομένην, λαβίδι τὴν γλῶσσαν συλλαβὼν δεινῷ σιδηρῷ ἀφείλετο· μόνη δ' ἡ τῆς γλώττης ἐσχάτη ῥίζα προβέβληται, αὐτὴ δὲ πίπτει, κἀπὶ τῆς ἡμαγμένης γῆς τρέμουσα ὑποψιθυρίζει· καὶ ὡς πηδᾷν εἰώθει καὶ σπαίρειν κολοβωθέντος οὐρὰ ὄφεως, οὕτως ἤσπαιρε, καὶ τὰ ἴχνη θνήσκουσα τῆς δεσποίνης ἐζήτει. Ἀλλὰ καὶ, μετὰ τοῦτο δὴ τὸ μῦσος (μόλις ἂν τολμήσαιμι τοῦτο (3) πιστεῦσαι) λέγεται πολλάκις ὑπ' ἀσελγείας τὸ σῶμα καταισχῦναι δὴ τὸ πεπηρωμένον. Καὶ τολμᾷ πρὸς τὴν Πρόκνην μετὰ τόδε τὸ ἔργον ὑποστρέφειν· ἡ, τὸν σύζυγον ἰδοῦσα, τὴν ἀδελφὴν ἐρωτᾷ· ὁ δὲ πεπλασμένους δίδωσι στεναγμοὺς, καὶ θάνατον διέξεισιν ἐκείνης αὐτο-

(1) Vides probe supplevisse, « implebo » *factis* nempe.

(2) Codex A, οὗπερ ἐζώννυτο.

(3) A τούτῳ, æque bene.

σχεδιάζων, καὶ τὰ δάκρυα ἐνεποίει τὴν πίστιν. Ἡ τοίνυν Πρόκνη τὴν ἐσθῆτα τῶν ὤμων ἀφαιρεῖται πολλῷ χρυσῷ λάμπουσαν, καὶ μέλαν ἐνδύεται ἔνδυμα, καὶ κενήριον συνιστᾷ, καὶ τῇ μάτην πιστευομένῃ καθ' Ἅδου ὑπάρχειν ψυχῇ ἐναγίσματα δῆτα προσάγει, καὶ τὴν μοῖραν πενθεῖ τῆς οὐχ οὕτω πενθεῖσθαι ὀφειλούσης ἀδελφῆς. Ὁ μὲν οὖν (1) θεὸς τὰ δὶς ἓξ σημεῖα, τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐξήκοντος, περιῆλθε· τί δ' ἂν οὖν ἡ Φιλομήλα ποιήσειεν; Εἴργει μὲν ἡ φυλακὴ τὴν φυγὴν, πεπυργωμένα δὲ στεῤῥῷ λίθῳ τὰ τῶν σταθμῶν ἵσταται τείχη· στόμα δέ γε (2) βωβὸν, καὶ ὁ τὸ ἔργον μηνύσων ἀπῆν· ἀλλὰ μεγάλη τίς ἐστιν ἡ μηχανὴ τῇ ὀδύνῃ, καὶ τοῖς δυστυχέσι τῶν πραγμάτων μέθοδος παραγίνεται. Λευκὸν ἱστὸν βαρβαρικῇ στήμονι ἀπῃώρησε, καὶ πορφυρᾶ γράμματα λευκοῖς ἐνέστιξε νήμασι τοῦ ἄγους τὴν ἔνδειξιν, τὸν δὲ πέρας λαβόντα ἑνί τινι παραδίδωσι, καὶ νεύμασι δεῖται τοῦτον τῇ δεσποίνῃ κομίσαι. Ὁ δὲ, κατὰ τὴν ἱκεσίαν, τῇ Πρόκνῃ προσήνεγκεν, ἀγνοῶν τί ποτ' ἂν ἐν ἐκείνοις δὴ παραδοίη. Ἡ δὲ δὴ τοῦ δεινοῦ τυράννου σύνευνος, ἀνελίξασα τὴν ὀθόνην, τὴν ἐκείνης τύχην, ἐλεεινὸν ἔπος, ἀνέγνω· καὶ δὴ (θαυμαστὸν δὴ τοῦτ' ἐστὶ δυνηθῆναι) σιγᾷ· τὸ γὰρ ἄλγος τὸ στόμα συνέκλεισε, καὶ ῥήματα μὲν ἀναξιοπαθείας πάνυ τι ζηλούσῃ τῇ γλώττῃ ἀπῆν· τοῦ δὲ θρηνεῖν οὐκ ἦγε σχολὴν, ἀλλ' ὁρμᾷ καὶ ῥητὰ καὶ ἄῤῥητα συγκυκήσουσα, καὶ ἐφ' ᾧ τὴν τιμωρίαν κατὰ νοῦν ἀναπλάττειν ἦν πᾶσα.

Καιρὸς μὲν οὖν καθ' ὃν ἱερὰ τελετικὰ τῷ Βάκχῳ εἰώθασιν αἱ Σιθόνιαι ἀναφέρειν κόραι, καὶ νὺξ συνίστωρ

(1) B, δὴ, et ad marg. οὖν γράφ. A sine θεός.

(2) B, sine γε. Mox A, μηνύων. Distinxit post *mutum*, optime.

ταῖς τελείαις· καὶ νυκτὸς ἡ Ροδόπη περιηχεῖται ὀξυτάτῳ χαλκοῦ ῥοίζῳ. Νυκτὸς δ' ἔξεισι καὶ ἡ βασιλὶς τῆς οἰκίας καὶ τῷ τοῦ θεοῦ ἔθει ἑαυτὴν περιστέλλει, καὶ μανιώδη ὅπλα λαμβάνει καὶ κληματίδι μὲν καλύπτει τὴν κεφαλὴν, τῷ δὲ λαιῷ πλευρῷ νεβρίδα ἐξάπτεται, καὶ δόρυ κοῦφον τῷ ὤμῳ ἐπίκειται. Οἰστρηθεῖσα δὲ, διὰ τῶν δρυμῶν, φοβερὰ τῷ τῶν προσπόλων ὁμίλῳ, καὶ ταῖς τῆς ὀδύνης μανίαις ἐνθουσιῶσα, τὰς σὰς βάκχας, ὦ Βάκχε, μιμεῖται. Ὅμως δ' οὖν (1) ἧκε πρὸς τοὺς ἀβάτους σταθμοὺς, καὶ βρυχησαμένη «Εὐοῖ, Βάκχε!» ἀναβοᾷ, τάς τε πύλας συντρίβει, καὶ τὴν ἀδελφὴν ἀναρπάζει, καὶ ἀναρπασθεῖσαν τὰ τοῦ Βάκχου ἐπίσημα ἀμφιέννυσι, καὶ τὴν ὄψιν κισσοῦ κλάδοις καλύπτει, καὶ, καταπεπληγμένην ἄγουσα, τῶν οἰκείων εἴσω τοίχων ἄγει. Ἡ Φιλομήλα τοίνυν, ὡς ᾔσθετο τῆς παρανόμου οἰκίας ἁψαμένη, ἔφριξεν ἡ ταλαίπωρος, καὶ ὠχρίασεν ἅπαν τὸ πρόσωπον. Τυχοῦσα δ' ἡ Πρόκνη τόπου, τὰ τῶν μυστηρίων περιαιρεῖ σύμβολα, καὶ τῆς δυστήνου ἀδελφῆς αἰσχυνόμενον ἀποκαλύπτει τὸ πρόσωπον, καὶ περιπλοκὰς αἰτεῖται. Ἀλλὰ γὰρ ἥκιστα κατὰ πρόσωπον αὕτη ταύτῃ (2) τοὺς ὀφθαλμοὺς αἴρειν ἀνέχεται, μοιχαλὶς τῆς ἀδελφῆς ὑπάρχειν ἑαυτῇ γε δοκοῦσα. Κλινάσῃ δὲ τὴν ὄψιν εἰς γῆν καὶ ὀμνύναι θελούσῃ καὶ μαρτύρεσθαι τοὺς θεοὺς ἦ μὴν βίᾳ τὴν αἰσχύνην αὐτῇ ταύτην ἐπενεχθῆναι ἀντὶ φωνῆς ἡ χεὶρ γέγονεν. Ἡ δὲ δὴ Πρόκνη πίμπραταί τε, καὶ τὴν ἑαυτῆς ὀργὴν οὐκέτι χωρεῖ. Τόν γε μὴν τῆς ἀδελφῆς ἀναστέλλουσα

(1) Pro *tandem* legit vel legisse sibi visus est *tamen*, quæ adverbia facile permutantur. Rescribas, τέλος ἧκε.—Infra B, ἁρπάζει καὶ ἁρπασθεῖσαν.

(2) A sine ταύτῃ. B modo sine τῷ.

θρῆνον, « Οὔκουν θρήνοις τοῦτ᾽ ἐστὶν ἀνυστέον (1) » εἶπεν, « ἀλλὰ σιδήρῳ· ἀλλ᾽ εἴ τι πλέον ἔχεις ὃ καὶ σίδηρον » ὑπερβάλλειν ἂν δύναιτο. Εἰς ἅπαν γὰρ ἄῤῥητον ἐμαυτὴν » ἐγὼ ηὐτρέπισα, ὦ ἀδελφή. Ἢ γὰρ ἐγὼ δαλοῖς τοὺς » βασιλικοὺς οἴκους καταφλέξω, καὶ τὸν ἀῤῥητοποιὸν » Τηρέα εἰς μέσας τὰς φλόγας ἐμβαλῶ, ἢ τὴν γλῶσ- » σαν ἢ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἅ σοι μέλη τὴν αἰδῶ ἀφεί- » λετο ἀφαρπάσω (2) σιδήρῳ, ἢ μυρίαις πληγαῖς τὴν » ἀθέμιτον ἐξελάσω ψυχήν. Μέγα μὲν ἐστιν εἰς ὅπερ » παρασκευάζομαι· τί δ᾽ ἂν γένοιτο, ἀγνοῶ ἔτι. » Τοιαῦτα τῆς Πρόκνης διεξιούσης, ὁ παῖς Ἴτυς ἀφικνεῖτο πρὸς τὴν μητέρα· ἡ δὲ τί ποτ᾽ ἂν δράσειεν ἐξ ἐκείνου διδάσκεται· ὀφθαλμοῖς δ᾽ ἀγρίοις ἰδοῦσα, « Ἆ! πόσον » ὅμοιος εἶ τῷ πατρί! » ἔφη. Καὶ, πλέον οὐδὲν εἰποῦσα, πρὸς οἰκτρὰν παιδοφονίαν ἐπείγεται, καὶ ἐνδομυχούσῃ (3) ὀργῇ κυμαίνεται. Ἐπεὶ δὲ δὴ καὶ ὁ παῖς προσῆλθε, καὶ τὴν μητέρα δὴ χαίρειν εἶπε, καὶ νεωτέραις χερσὶ τὸν ἐκείνης περιέλαβε τράχηλον (4), καὶ φιλήματα ταῖς παιδικαῖς διὰ λόγων φιλοφροσύναις συνῆψεν, ἐκάμφθη μὲν ἡ μήτηρ, καὶ ὁ θυμὸς ἐπικλασθεὶς ἔστη, καὶ ἄκοντες οἱ ὀφθαλμοὶ δάκρυσιν ἠναγκασμένοις ἐβρέχοντο. Ἀλλ᾽ εὐθὺς αἰσθομένη τὸν ἐκείνου θάνατον (5) ἐκ τῆς σφοδρᾶς ὑποῤῥέοντα συμπαθείας, ἐκ τούτου πρὸς τὴν ὄψιν αὖθις ἐπεστράφη τῆς ἀδελφῆς, καὶ παραλλὰξ ἄμφω βλέ-

(1) Planudes legit *hoc*, non *hic*.

(2) B, ἁρπάσας. A, ἀφαρπάσας. Mutavi ad latinorum ductum. Mox A, ἐξελάσαι. Supra A, B, δαλλοῖς: contrario mendo ad versum 720, μαλῶ.

(3) In cod. B est ἐνδομυχοῦσα.

(4) B, τράχηρον, notata synchysi pag. 95, 150.

(5) Habuit in codice suo *mortem*, malam lectionem. Repone: αἰσθομένη τὴν μητέρα ἐκ σφοδρᾶς κεκινῆσθαι συμπ.

πουσα, « Τί δήποτε » φησὶν « ὁ μὲν κολακείας ὑποκινεῖ, ἡ δὲ τὴν γλῶσσαν συληθεῖσα σιγᾷ; Ἣν οὗτος μητέρα καλεῖ, ἵνα τί μὴ κἀκείνη ἀδελφὴν ὀνομάζει; Ὅρα, Πανδίονος θύγατερ, τίνι ἐγαμήθης ἀνδρί· μὴ καταισχύνῃς τὸ γένος· ἀθέμιτόν ἐστιν ἡ φιλανθρωπία πρὸς σύνευνον τὸν Τηρέα. » Καὶ δὴ τάχος εἵλκυσε τὸν Ἴτυν, ὡς Γαγγητικὴ τίγρις νεβρὸν θηλάζοντα πρὸς κατάσκιον λόχμην· καὶ μέρος ἀνακεχωρηκὸς τῶν ὑψηλῶν οἰκημάτων καταλαβοῦσα, τείνοντά τε τὰς χεῖρας καὶ τὴν ἑαυτοῦ μοῖραν ὁρῶντα, καὶ « Μῆτερ! μῆτερ! » βοῶντα, καὶ περιλαβεῖν ταύτην ζητοῦντα, πλήττει ξίφει οὗ τῇ πλευρᾷ τὸ στῆθος προσίσχεται· καὶ οὐδὲ τὴν ὄψιν ἀπέστρεψεν. Ἤρκει μὲν οὖν αὐτῷ καὶ πληγὴ μία πρὸς θάνατον, ἀλλ' ἡ Φιλομήλα σιδήρῳ τὸν αὐχένα ἀπέτεμε, καὶ τὰ μέλη ἔτι τε ζῶντα, καί τι παρακατέχοντα τῆς ψυχῆς, διασπαράττουσιν· ὧν τὰ μὲν ἐν κοίλοις χαλκώμασι σκαίρει (1), τὰ δ' ἐν ὀβελοῖς κνίσσαν ἀνίησι (2). Λύθρῳ γε μὴν ὁ θάλαμος καταρρεῖται (3). Ταύταις ταῖς τραπέζαις ἡ γυνὴ τὸν Τηρέα ὑποδέχεται ἀγνοοῦντα, καὶ, πατρίου ἔθους τοῦθ' ἱερὸν εἶναι ψευσαμένη, πρὸς ὃ μόνον τὸν ἄνδρα θεμιτὸν εἶναι εἰσελθεῖν, τούς τε προσπόλους καὶ δούλους μετέστησεν. Ὁ δὲ δὴ Τηρεὺς, ὑψηλὸς ἐπὶ θρόνου τοῦ παππῴου καθίσας, ἐσθίει, κἀπὶ τὴν ἰδίαν γαστέρα τὰ οἰκεῖα σπλάγχνα συμφορεῖ· καὶ τοσήδε τῇ ψυχῇ προσῆν ἄγνοια ὡς καὶ « Τὸν Ἴτυν δεῦρ' ἀγάγετε » λέγειν (4).

(1) Leg. in cod. A, καὶ σκαίρει.

(2) B, κνίσσης. Sed latinum *stridet* aliud est, nempe ῥοῖζον ἀνίησι; ῥοιζεῖ, κρίζει.

(3) B, καταρρεῖ. Uterque autem codex ὁ θάνατος, quod mutavi.

(4) B, ἔφη, et ad marg. γράφ. λέγειν. Ceterum de ἔφη non erit dubitandum, si cui id placuerit magis. Nec syntaxis post ὡς vel

Ἡ μέντοι Πρόκνη τὰς ἀπηνεῖς αὐτῆς ἡδονὰς οὐκέτι κατέχειν οἵα τε (1) ἦν, καὶ δὴ, τοῦ φόνου ἄγγελος σπεύδουσα καταστῆναι, « Ἐντὸς ἔχεις ὃν ζητεῖς » εἶπεν. Ὁ δὲ περιαθρεῖ, καὶ ποῦ ἂν εἴη ζητεῖ· ζητοῦντι δὲ καὶ αὖθις καλοῦντι ἡ Φιλομήλα, οἵαπερ ἦν τῷ μανιώδει φόνῳ λελυμένη τὴν κόμην, ἐπεπήδησε, καὶ τὴν Ἴτυος κεφαλὴν λελυθρωμένην τῷ τοῦ πατρὸς ἐπέρριψε προσώπῳ, καὶ κατ' οὐδένα χρόνον μᾶλλον ἠθέλησεν, ἢ κατ' ἐκεῖνον, λαλεῖν δύνασθαι, καὶ τὴν ἡδονὴν λόγοις δικαίοις διαμαρτύρεσθαι. Ὁ δὲ δὴ Θρᾷξ κραυγῇ μεγάλῃ τὴν τράπεζαν ἀνατρέπει, καὶ τὰς δρακοντοκόμους ἀδελφὰς (2) ἐκ τοῦ Στυγίου διανίστησι ῥύακος, καὶ εἰ μόνον (3) ἐδύνατο, τὸ στέρνον ἀνοίξας, τὴν δεινὴν ἐκεῖθεν τροφὴν ἐξῶσαι καὶ τὰ ἡμίβρωτα ἔγκατα σπεύδει. Θρηνεῖ δ' οὖν, καὶ τάφον οἰκτρὸν ἑαυτὸν τοῦ παιδὸς ὀνομάζει. Τότε δὴ γυμνῷ ξίφει τὰς Πανδίονος θυγατέρας διώκει. Τὰ δέ γε τῶν Κεκροπίδων σώματα πτεροῖς ἂν εἶπες μετεωρίζεσθαι, καὶ ἐμετεωρίζοντο δῆτα πτεροῖς· ὧν ἡ μὲν τὰς λόχμας ζητεῖ· ἡ δ' ὑποδύεται τὴν στέγην, καὶ οὐδέπω τοῦ στέρνου τὰ τοῦ φόνου ἀπέστη (4) σύμβολα, αἵματι δὲ κατακέχρωσται τὰ πτερά. Ὁ δὲ τῇ τε οἰκείᾳ ὀδύνῃ καὶ τῇ τῆς τιμωρίας (5) ἐφέσει σπεύδων, εἰς

ὥστε omnino requirit infinitivum tempus. Jam de hoc monitum fuit ad Eunap. p. 321. Demosthenes in Androt. t. II, p. 281, Tauchn. ὥστε γέγραφε : p. 294, ὥστ' ἐτόλμα. Æschines de Legat. pag. 95, ὥστε γράφει. Demosth. in Timocr. t. III. pag. 132, ὥστε ἐν βρόχῳ τὸν τράχηλον ἔχων νομοθετεῖ.

(1) Codd. οἵα τι: cf. pag. 177.

(2) In B, schol. ἤγουν, Ἐριννύας.

(3) Latinum *modo*, alteri *modo* oppositum, non cepit interpres. Vertere debuit, καὶ ὁτὲ μὲν, εἰ δύναιτο, — ὁτὲ δὲ θρηνεῖ.

(4) Fere malim ἄπεστι. Attamen vertit quod habuit, *excessere*.

(5) Codd. μωρίας. Hac varietate egregie firmatur emendatio

ὄρνιν καὶ αὐτὸς μεταβάλλεται, ὥσπερ ἐπὶ τῆς κορυφῆς λόφος ἀνίσταται, εἰς βραχὺ δὲ τὸ ῥάμφος, ἀντὶ μακροῦ ξίφους, περιΐσχεται· καλεῖται δ' ἔποψ· καὶ ἡ κεφαλὴ δὲ τοῦ ὄρνιθος ὡπλίσθαι δοκεῖ. Τοῦτο τὸ ἄλγος τὸν Πανδίονα, πρὸ ὥρας καὶ πρὶν τὸν τοῦ μακροῦ γήρως εἰς ἔσχατον καιρὸν ἐπιστῆναι, πρὸς τὰ Ταρτάρεια παρέπεμψεν εἴδωλα.

Τὰ δέ γε τῆς χώρας σκῆπτρα καὶ τὴν τῶν πραγμάτων ἡγεμονίαν ὁ Ἐρεχθεὺς ἀναδέχεται, ἄδηλον πότερον δικαίῳ λόγῳ ἢ ἰσχυροῖς ὅπλοις κρείττων γενόμενος. Τέσσαράς γε μὴν οὗτος νεανίας καὶ τοσαύτας τοῦ θήλεος ἐγέννησε μέρους. Ἀμφοῖν δέ γε τοῖν μεροῖν ἴσον ὑπῆρχε τὸ κάλλος· ἐξ ὧν μιᾷ, σοὶ, Πρόκρις, συζύγῳ Αἰολίδης Κέφαλος εὐδαίμων ἐγένετο. Τὸν δέ γε Βορρᾶν Τηρεύς τε καὶ οἱ Θρᾷκες (1) ἐλύπουν κακοὶ φανέντες, καὶ ἐπὶ πλεῖστον ὁ θεὸς τῆς ἐρωμένης ἐστέρετο (2) Ὠρειθυίας. Ἱκετεύων τοίνυν δεήσεσι μᾶλλον ἢ δυνάμεσιν ἤθελε χρῆσθαι· ἐπεὶ δὲ ταῖς κολακείαις οὐδὲν ἐτελεῖτο, φρικτὸς τῇ ὀργῇ γενόμενος, ἥτις εἰωθυῖά τέ ἐστιν αὐτῷ καὶ σφόδρα τῷ ἀνέμῳ (3) ᾠκείωται, « Καὶ ἀξίως » εἶπε. « Τί γὰρ τἀμὰ κατέλιπον ὅπλα, ἀποτομίαν τε καὶ » ῥώμην, καὶ ὀργὴν, καὶ θυμοὺς ἀπειλοῦντας, δεήσεις » δ' ἐκίνησα ὧν ἀπᾴδουσά μοί ἐστιν ἡ χρῆσις; Ἐμοὶ » γὰρ προσφυὲς τὸ σθένος ἐστὶν, ὥστε τὰς σκυθρωπὰς » ἀπελαύνειν νεφέλας, καὶ μαστίζειν τὴν θάλασσαν, » καὶ αὐτόπρεμνα δένδρα ἀνατρέπειν, χιόνας τε πήγ-

quam ad Eunap. pag. 592, in loco Theodori Iconiensis, proposui.

(1) B, οἰδράκες. A, οἴδρακις. Notanda permutatio literarum δ et θ.

(2) A, ἐστερέωτο.

(3) Junxit interpres *domestica vento*, nec male.

» τειν, καὶ τὴν γῆν τύπτειν χαλάζῃ. Ὁ δ' αὐτὸς ἐγὼ, » τοῦ οὐρανοῦ ἀναπεπταμένου τυχὼν (καὶ γὰρ οὗτός » μοι πεδίον ἐστί), τοῖς ἀδελφοῖς ἀνέμοις τοσαύτῃ » παλαίω βίᾳ, ὡς μέσον τὸν αἰθέρα ταῖς ἡμετέραις » ἠχεῖν ἐπιδρομαῖς, καὶ πῦρ βαλλόμενον τῶν κοίλων » νεφελῶν ἀποθρώσκειν. Ὁ δ' αὐτὸς ἐγὼ τὰς κατω- » τάτας τῆς γῆς σήραγγας (1) ὑποδὺς, καὶ αὐστηρῶς » τὰ ἐμαυτοῦ νῶτα τοῖς κατώρυξιν ὑπονόμοις ὑποθεὶς, » τρόμῳ τάς τε ψυχὰς (2) καὶ πάντα τὸν κόσμον συγ- » κλονῶ. Τούτοις τοῖς προτερήμασι ὤφειλον (3) ζητῆσαι » τὸν θάλαμον, καὶ κηδεστής (4) μοι ὁ Ἐρεχθεὺς γε- » νέσθαι ἐχρῆν, οὐχ ἱκετευθεὶς, ἀλλὰ βίᾳ ποιηθείς (5). » Τοιαῦθ' ὁ Βοῤῥᾶς, ἢ οὔκουν ὑποδεέστερα τούτων εἰπὼν, τὰς πτέρυγας ἐξετίναξεν, ὧν τῇ ῥιπῇ πᾶσα ἡ γῆ κατεπνεύσθη, καὶ τὸ τῆς θαλάττης ἔφριξε πλάτος· καὶ, κεκονιμένην τὴν ἐσθῆτα διὰ τῶν ἀκρωρειῶν ἕλκων, τὴν κόνιν συστρέφει· καὶ φόβῳ τρέμουσαν τὴν Ὠρείθυιαν, ζόφῳ κεκαλυμμένος, ὁ ἐραστὴς ξανθαῖς ἐναγκαλίζεται πτέρυξιν. Ἱπταμένῳ δὲ τὸ πῦρ ῥιπιζόμενον ῥωμαλεώτερον ἀνήφθη. Καὶ οὐ πρότερον τοῦ ἀερίου δρόμου τὰς ἡνίας ἀνέκαμψεν, ἢ τοὺς τῶν Σιθόνων (6) δήμους καὶ πόλεις ὁ ἅρπαξ κατέλαβεν. Ἐκεῖ δ' ἡ

(1) A, στήραγγας. B, σύραγγας. Cf. pag. 210.

(2) Ut apte reddatur latinum *manes*, scribere, hic saltem, debuit, τάς τε ἐν Ἅιδου ψυχάς: ne quis cogitet esse mortalium animas quæ sunt mortuorum.

(3) A, ὤφελον.

(4) Schol. in B, καὶ ὁ γαμβρὸς καὶ ὁ πενθερὸς λέγεται.

(5) A, sine βίᾳ. In B charta hic loci lacera est; sed non videtur τὸ βίᾳ potuisse cum τῷ ποιηθεὶς lacuna tantula capi. Ovidius, *vi faciendus*. Forte Planudes scripsit, πτοιηθείς.

(6) Ovidius, *Ciconum*. Interpres habuit suo in exemplo, *Sithonum*, idque est optimum. Notæ e Virgilio *Sithoniæ nives*.

Ἀκτίαία καὶ σύνευνος τοῦ ψυχροῦ γέγονε τυράννου, καὶ μήτηρ, διδύμους ἀποτεκοῦσα παῖδας· οἳ τἆλλα μὲν τῆς μητρὸς, πτέρυγας δὲ τοῦ πατρὸς ἔσχον. Πλὴν οὐχ ἅμα τοῖς σώμασι καὶ ταύτας μνημονεύουσι φύσας. Ἡνίκα γὰρ ὑπήνη (1) πυῤῥακίζουσα ἀπῆν ὑποβεβλημένη τῇ κόμῃ, ἄπτεροι ὅ τε παῖς Κάλαϊς καὶ ὁ Ζήτης (2) ἦσαν· αὐτίκα δ' ὁμοῦ τι (3) καὶ πτέρυγες ἤρξαντο τῷ τῶν ὀρνίθων ἔθει τὰς πλευρὰς ἑκατέρας περιζωννύναι, καὶ αἱ γνάθοι ὁμοῦ ξανθοῦσθαι. Ἐπεὶ δ' ὑπεῖξεν ἡ παιδικὴ ἡλικία τῷ μειράκι, τὸ χρυσῷ μαλλῷ σελαγοῦν δέρας σὺν τοῖς Μινύαις (4) δι' ἀγνώστου θαλάσσης νηῒ πρωτίστῃ ἐζήτησαν.

(1) Codd. ἡ πήνη. Sic ad 575, B, δυστηχέσι, permutatis de more literis η et υ.

(2) Codd. ζῆτης.

(3) A, τε. Sed tunc καὶ sequens abundat.

(4) Schol. in B, Ἀργοναύταις δηλονότι.

Deficit citius typis materia, utque expleatur charta, quæ pura omnino non est relinquenda, depromam e scriniis aliquid supplementi.

In codice Regio 1389, p. 363, 2, post Theophrasti Characteres hæ leguntur observationes, auctore nescio quo, quasque nullibi editas esse memini:

Ἀλλ' ἔστιν, ὦ Θεόφραστε, χαλεπὸν καθαροὺς τῶν τοιούτων ἰδεῖν ἐν τῷ βίῳ καὶ τῆς ἐν τούτοις κακίας ὅλως ἀφεστηκότας. Εἰ μὴ γὰρ τὰ πάντα δοκοίη τις εἶναι κακὸς, τοῖς γοῦν πλείοσι τοῦ χοροῦ τῶν ἀρίστων ἐξέωσται. Ἢ τοίνυν σοι πειθομένους ἡμᾶς καὶ τὰς πάντων ὄψεις φυλάττεσθαι δεῖ, ἢ, κοινωνοῦντας καὶ λόγων καὶ πράξεων, τὴν ἑκάστου γνώμην μιμεῖσθαι. Ἀλλ' οὕτω μὲν κακίας ἑσμὸς καὶ ἀρετῆς ἀλλοτρίωσις ἕπεται, ἐκείνως δὲ ἡ μισανθρωπία καὶ τὸ τοῦ Τίμωνος ἔγκλημα. Ταύτῃ τοι καὶ χαλεπὸν ἑλέσθαι τὸ κρεῖττον, καὶ δεινὸς ἑκατέρωθεν ὄλισθος.

Codex exhibet ἐφεστηκότας, et εἰ τοίνυν, quibus servatis lectorem impediri nolui.

Dobræus Cantabrigiensis, vir græce doctissimus, mecum olim benigne communicavit inscriptionem sequentem, quæ Megaræ in muro ecclesiæ τῆς Παναγίας conspicitur, fuitque ab Elisha Tuppero, juvene ornatissimo, descripta diligenter:

ΤΟΝ ΔΙΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ ΚΑΙΣΑΡΑ ΤΡΑΙΑΝΟΝ ΑΔΡΙΑΝΟΝ ΣΕΒΑΣΤΟΝ ΟΛΥΜΠΙΟΝ ΠΥΘΙΟΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ ΤΟΝ ΕΑΥΤΩΝ ΚΤΙΣΤΗΝ ΚΑΙ

ΝΟΜΟΘΕΤΗΝ ΚΑΙ ΤΡΟΦΕΑ ΑΔΡΙΑΝΙΔΑΙ ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΝ ΙΟΥΛΙΟΥ ΚΑΝΔΙΤΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΣΤΟΥ ΑΝΘΥΠΑΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥΝΤΟΣ ΑΙΣΧΡΩΝΟΣ ΤΟΥ ΔΑΜΟΚΡΑΤΟΥΣ.

Hujus inscriptionis lacera fragmenta exhibuit Muratorius pag. 263, 1. Pro *Αἴσχρωνος* forte scribendum *Αἰσχίωνος*, prout legitur hujus strategi nomen in alio Megarensi lapide, eadem clausulæ formula signato, apud Spon. Itin. t. II, pag. 402: forte etiam *Αἰσχρίωνος*. Sed id est quam maxime notabile, quod Megarenses, ut Adriano gratificarentur, se Adrianidas vocari tunc voluerint.

En aliam, sed minoris eam momenti, quam eidem docto viro, ab eodem descriptam juvene, debeo. Visitur autem non procul Athenis, in via quæ Menidium ducit:

ΘΕΙΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ ΤΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΝ ΑΛΣΕΙ ΜΕΣΣΩΙ Ο ΓΝΩΡΙΜΟΣ Μ ΕΣΤΗΣΕ ΤΟΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΝ.

Vix monendus est lector græce eruditus heroico versui trimetrum esse subjectum. Ceterum, quum splendida et egregia volumina, quibus nuper Græciæ antiquitates illustravere Dodwellus, Walpolius, alii, nunc mihi non sint ad manus, nescio an forte jam illa monumenta occupaverint; sed solide novi lectorum plerisque inaudita adhuc esse et invisa.

ARGUMENTUM

LIBRI VII

EX CANTERI NOVIS LECTIONIBUS.

JASON, victis *Medeæ* auxilio tauris ignem vomentibus, seminatis serpentis *dentibus*, e quibus *homines armati* prodierunt, et dracone sopito, *vellus aureum* retulit. Medea, Jasonem in Græciam comitata, *Æsoni* medicamentorum ope juventutem reddidit, eamdemque *Peliæ* pollicita, præmisso *arietis* in *agnum* reformati specimine, dolo eum occidit. Inde per varia loca *multis* insignia *transformationibus* delata, post occisos liberos *Ægeo* nupsit sub adventum *Thesei*, quem pæne veneno interfecisset. Ægei gaudia de filio recepto turbat *Minos*, bellum contra eum parans, collectis undique copiis, etiam e Paro, ubi *Arne* in *monedulam* fuerat conversa, *Æacum*que in partes suas trahere cupiens. At ille ab Ægeo stetit, et ad eum *Myrmidones* suos, post gravem pestem e *formicis* ortos, auxilio misit, duce *Cephalo* Atheniensi, qui Phoco, Æaci filio, narrat quomodo, ab *Aurora* et raptus et *alia forma* indutus, *Procrin* uxorem in adulterium pellexerit, ab eaque ex fuga reversa *canem* et *jaculum* acceperit, quorum ille cum *vulpe* Thebana in *saxum* conversus sit, hoc autem a se imprudente missum uxorem interfecerit.

ὈΒΙΔΊΟΥ

ΜΕΤΑΜΟΡΦΏΣΕΙΣ.

ΒΙΒΛΊΟΝ ἝΒΔΟΜΟΝ.

Ἤδη μὲν οὖν οἱ Μινύαι τῇ Παγασαίᾳ νηῒ τὴν θάλασσαν ἔσχιζον· ὁ δὲ Φινεὺς αὐτοῖς ὤφθη ὑπὸ διηνεκεῖ σκότῳ γῆρας ἐνδεὲς ἕλκων, οἱ δὲ γεννηθέντες ἐν τῷ Βοῤῥᾷ νεανίαι τὰς παρθενείους ὄρνεις (1) ἐκ τοῦ στόματος τοῦ δυστήνου γέροντος ἐφυγάδευσαν. Καὶ, πολλὰ δὴ παθόντες ὑπὸ τῷ περιφανεῖ Ἰάσονι, τέλος, τὰ τοῦ τεναγώδους (2) Φάσιδος κατέλαβον ῥεῖθρα. Προσελθόντων δὲ δὴ τῷ βασιλεῖ καὶ τὸ Φρίξειον δέρας αἰτούντων, καὶ χαλεπῆς ἀποφάσεως μεγάλων ἄθλων τοῖς Μινύαις δοθείσης, ἰσχυρὸν μεταξὺ πῦρ ἡ Αἰήτιας (3) δέχεται, καὶ, ἐπὶ πλεῖστον τούτῳ παλαίσασα, ἐπεὶ (4) τῷ λόγῳ τῆς λύσσης ὑπερέχειν οὐχ οἵα τε (5) ἦν, « Τηνάλλως » εἶπεν, « ὦ Μήδεια, ἀπομάχῃ. Ἀγνοῶ γὰρ » τίς δῆτα θεὸς ἀνθίσταται· καὶ θαυμαστὸν δή τι » τοῦτό ἐστιν, ἢ ὅμοιόν τι τῷ ὄντι τούτῳ ὅπερ » ἐρᾷν (6) λέγεται. Καὶ γὰρ τί δήποτέ μοι αἱ τοῦ

(1) Schol. in B, ἤγουν τὰς Ἁρπυίας.

(2) B, τενάγους.

(3) Codices consentiunt in αἰτᾶς.

(4) A, ἐπὶ, synchysi jam notata pag. 94, 170. Reperitur et in Isidori Pelus. IV, Ep. 205, pag. 535 B.

(5) B, οἶά τε, mendo quoque jam notato, nec semel. A, οἶά τς. Sic ad v. 77, A pro ητε exhibet ἦτς: quod jam observatum est pag. 78, 109.

(6) A, ὅπρ ἂν, deficientibus literis quæ fuerant iterandæ. De mendis id genus vide monita supra pag. 214. Parili vitio ad

» παῖδος ἐντολαὶ πάνυ τι δοκοῦσι σκληραί; καί εἰσι γὰρ πάνυ σκληραί. Τί ποτε ὃν νῦν εἶδον ὡς μὴ ἀπόληται δέδοικα; Τίς ἡ τοσήδε τῆς ἀγωνίας αἰτία; Ἀπόσεισαι τοῦ παρθενικοῦ στήθους τὴν συλληφθεῖσαν φλόγα, κακόδαιμον, εἰ δύνῃ (1)· κἂν ἠδυνήθην, ὑγιεστέρα γ' ἂν ἦν (2). Ἀλλ' ἕλκει με ἄκουσαν νεωτέρα τις δύναμις, καὶ ἄλλο μὲν ὁ ἔρως, ἄλλο δ' ὁ νοῦς ὑποτίθεται. Ὁρῶ μὲν γὰρ τὰ κρείττονα καὶ ἐν ἐπαίνῳ ταῦτα ποιοῦμαι, ἕπομαι δὲ τοῖς χείροσι. Τοῦ χάριν, ὦ βασιλικὴ κόρη, ἐπὶ τῷ ξένῳ ἐκκαίῃ, καὶ θαλάμους ἀλλοδαπῆς χώρας ἀναπεμπάζεις; Καὶ γὰρ καὶ ἥδε σοι ἡ γῆ οὗπερ ἐρασθείης δοῦναι (3) σοι δύναται. Πότερον (4) δ' ἂν ζήσαι ἐκεῖνος ἢ ἀποβιῴη παρὰ τοῖς θεοῖς κεῖται· ζήσαι δ' ὅμως! ὑπὲρ τούτου γὰρ δεῖσθαι κἂν ἐκτὸς ἔρωτος ἐξείη. Τί γὰρ κακὸν Ἰάσων ἐτόλμησεν; Τίνος, ὅτι μὴ τοῦ ἀπηνεστάτου, ἡ τοῦ Ἰάσονος ἡλικία οὐχ ἅπτεται, καὶ τὸ γένος δὴ καὶ ἡ ἀρετή; Τίνα δ' οὐκ ἂν (ἵνα δὴ καὶ τἄλλα ἀπείη) θέλξαι τῇ μορφῇ δύναιτο; τῷ ὄντι γὰρ τὴν ἐμὴν καρδίαν ἔθελξε. Καὶ, εἰ μή τινα βοήθειαν εἰσενέγκαιμι, τῷ τῶν ταύρων καταφυσηθήσεται στόματι, καὶ συνδραμεῖται τοῖς τοῦ ἰδίου ληΐου

268, B, πάχνη νυκτὸς pro πάχνην νυκτὸς.

(1) De hac forma vide not. pag. 51.

(2) Conferri meretur virgunculæ ante nuptias mulieris oratio apud Aristænetum I, 6: καίτοι πρὸς τοῦ ἔρωτος φλεγομένη δεινῶς, ἐσπούδακα σωφρονεῖν, καθ' ὅσον ἠδυνάμην· σμικρὰ δὲ οἷα ἦν, καὶ δίχα μοι γέγονε τὰ νοήματα.....

(3) A, δῦναι. B, ἀπεβιών.

(4) B, πρότερον. Dion Chrys. Or. LXI, extr. σὺ δὲ πότερον ἀκούειν θέλεις ἂν ὡς γέγονε πάντα ἢ ὅπως καλῶς εἶχε γενέσθαι. Lege πότερον, ut recte scriptum vidi in cod. Regio 2958, et poteris ex codem θέλοις tibi quoque sumere.

» ἐχθροῖς, τοῖς ἐκ γῆς ἀνασχοῦσιν, ἢ τῷ ἀπλήστῳ
» δράκοντι οἰκτρὰ λεία δοθήσεται. Τοῦτο δ' ἔγωγε
» εἰ ἀνασχοίμην, τηνικαῦτα ἐμαυτὴν ἐκ τίγριδος
» γεγενῆσθαι, τηνικαῦτα καὶ σίδηρον καὶ σκοπέλους (1)
» ἐν τῇ ἐμαυτῆς φέρειν καρδίᾳ ὁμολογήσω. Ὅτου
» γὰρ χάριν μὴ βλέπω αὐτὸν ἀπολλύμενον, καὶ
» τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁρῶσα μολύνω; Καθότι μὴ τοὺς
» ταύρους γε ἐπ' αὐτῷ καταγοητεύω καὶ τοὺς θη-
» ριώδεις γίγαντας καὶ τὸν ἄγρυπνον δράκοντα; Ἀλλ'
» οἱ θεοὶ τὰ κρείττω βουλεύσαιντο! Καίτοι ταῦτα
» οὔ με ἱκετεύειν, ἀλλὰ ποιεῖν χρή. Ἆρα γὰρ προδῶ
» τὴν τοῦ πατρὸς ἐγὼ βασιλείαν, καὶ τῇ ἐμῇ συμ-
» μαχίᾳ ἔπηλυς οὐκ οἶδ' ὅστις σωθήσεται, ἵνα δή,
» σῶς δι' ἐμοῦ, καὶ χωρὶς ἐμοῦ τὰ ἱστία τοῖς πνεύ-
» μασι δοίη, καὶ ἄλλης ἀνὴρ γένοιτο, ἡ Μήδεια δ'
» ἐγὼ τῇ τιμωρίᾳ καταλειφθείην; Εἰ τοῦτό γε
» ποιῆσαι δύναται, καὶ ἄλλην ἡμῶν προελέσθαι, ἐρ-
» ρέτω ὡς ἀγνώμων. Ἀλλ' οὐχὶ τοῦτ' ἐν αὐτῷ πρό-
» σωπον, οὐχ αὕτη εὐγένεια τῇ ψυχῇ πρόσεστιν, οὐδὲ
» τῇ μορφῇ χάρις, ὥστε με (2) δόλον φοβεῖσθαι καὶ

(1) Gierigius de hac hyperbola videndus. Addam Homerum, Il. Ω, 205, σιδήρειον νύ τοι ἦτορ: Æschinem Ctes. p. 216, ἃ πῶς ποθ', ὑμεῖς, ὦ σιδήρεοι, ἐκαρτερεῖτε ἀκροώμενοι; Ovidium M. XIV, 721, « age, *ferrea*, gaude. » Cf. Annotator p. 380, ad hæc Eunapii, ἀπαθῆ τινὰ καὶ σιδήρεον: Giacom. et Blomf. ad Æsch. Prom. 242=250; Burton. ad Septem-Thebanam v. 52; Burm. et Bosscham ad Jo. Secundi Eleg. II, 5, 27, ubi poeta nulli Recentiorum secundus: « En mihi jam silices, en circum pectora ferrum Nascitur. »

(2) A, ἀγνώμων ὥστε με, mediis omissis. Non hic fuit, ut toties supra, lacunæ causa τὸ ὁμοιοτέλευτον, sed casus nescio quis, quod et antiquariis accidebat sæpius, nec nobis rarius inter describendum. Exempla adponam lacunarum harum, sed et supplementa simul, ut lectori

» τῆς ἡμετέρας χάριτος λήθην. Ἀλλὰ καὶ δώσει
» πρότερον πίστιν, καὶ μάρτυρας ἐπὶ ταῖς συμβά-
» σεσι τοὺς θεοὺς εἶναι βιάσομαι. Τί δή ποτ' οὖν τὰ
» ἀσφαλῆ δέδοικας; Περίζωσαι δὴ σαυτὴν, καὶ πᾶσαν
» μέλλησιν ἄπωσαι. Σοὶ γὰρ ἑαυτὸν ἀεὶ δήποτε ὁ
» Ἰάσων ὀφειλέτην παρέξει. Ποίει (1) τοιγαροῦν ὅπως

critico, si possim, paululum gratificer. Dion Chrys. Orat. xx, pag. 490 : τὸ ἐπὶ πότῳ ξυνεῖναι, καὶ τὸ πίνοντα ἢ κυβεύοντα, ἢ ἄλλο τι τῶν βλαβερῶν καὶ ἀσυμφόρων πράττοντα διαλέγειν, πανταχοῦ τοιαῦτά ἐστιν ἀδολεσχοῦντα καὶ ἀκούοντα λόγων οὐδὲν χρησίμων. Scribo, præeunte codice 2958 : ...... πράττοντα διαλέγειν (πανταχοῦ τοιαῦτά ἐστι), καὶ τὸ συνδιαλείβειν ἀεὶ τῷ ἐντυχόντι ἀδολεσχοῦντα καὶ ἀκ... Idem Or. xxxiii, pag. 6 : οὐδὲ μὲν γὰρ ὥσπερ ἐπίκωμοί τινες καὶ μεθύοντες εἰς ἑορτήν τινα καὶ πανήγυριν ἀσώτων εἰσβεβληκέναι νομίζοντες. Repono ex eodem codice :.... ἐπίκωμοί τινες ἥκουσιν εἰς τὸν βίον αὐλούμενοι καὶ ᾀδόμενοι, καὶ μεθύοντες, εἰς ἑορτ.... Atque in transcursu sanabo poematium illud Vespæ, poetæ e *Minoribus*, imo e minimis, quo Cocus et Pistor, judice Vulcano, de artis quisque suæ præstantia disputant. Sic autem Pistor orare cœpit : « Numina per Cereris juro, » per Apollinis arcum, Moror » enim, fateor, et jam vix cre» dere paratus De cujus mani» bus semper fit panis. » — Nihil cum conjecturis et mutationibus proficiunt eruditi annotatores. Codex Salmasianus, in Regia Bibliotheca servatus, remedium mihi exhibuit quod lectori non invidebo : « *Miror* enim, » fateor, et jam vix credere *pos*» *sum, Quod Cocus iste mihi* » *sit respondere* paratus, De cu» jus » ...... In Coci oratione Pistoris confutantis argumenta, qui ista intelliget næ magnus erit Apollo : « Certe quem extol» lit, quem laudat sæpius ille, » Quis me non laudet sternen» tem pisce patellas? » Est lacuna sic implenda codicis ejusdem verbis hoc modo : « Certe quem » extollit, quem laudat sæpius, » ille, *Ille tuus panis sine no*» *bis, crede, placere Solus non* » *poterit, nec sic sit melleus* » *ipse.* Quis me » ..... Forsan, *nec si sit.* Jam, si eo modo poematium recensebitur, poterit et intelligi et non displicere, lectorque verbis dicet Mulciberi : « Es, coce *suavisa*, dulcis, sed » tu quoque, Pistor » ; attamen verbis non editis istis, quibus fœdum insedit vitium, sed codicis : « Es, Coce, *suavis homo* ; » dulcis sed tu quoque, Pistor. »

(1) Ovid. « Te *face* solenni junget sibi. » Putavit Plan. *face*

» ἑαυτῷ χαίροντί σε συνάψει. Καὶ ἀνὰ τὰς τῶν Πε-
» λασγῶν πόλεις φύλαξ τῇ τῶν μητέρων ὑμνηθήσῃ
» πληθύϊ (1). Τοιγαροῦν ἐγὼ τὴν ἀδελφήν τε καὶ τὸν
» ἀδελφὸν, καὶ τὸν πατέρα, καὶ τοὺς θεοὺς, καὶ τὴν
» ἐγγενῆ γῆν, ἀνέμοις ἐπιτραπέντα (2) καταλείψω.
» Νὴ Δία, χαλεπός μοι ὁ πατήρ· νὴ Δία, βάρβαρός
» μοι ἡ γῆ· ὁ δ' ἀδελφὸς βρέφος ἔτι, αἱ δ' εὐχαί
» μοι συμφωνοῦσι ταῖς τῆς ἀδελφῆς. Μέγιστος ἐν ἐμοὶ
» θεός ἐστι. Οὔκουν καταλείψω μεγάλα· μεγάλα
» δὲ λήψομαι, τήν τε τῆς σωθησομένης Ἀχαΐδος
» ἐπιγραφὴν, καὶ γνῶσιν κρείττονος τόπου, καὶ πόλεις
» ὧν κἀνταῦθα τὸ κλέος ἡβᾷ, καὶ ἔργα, καὶ τέχνας
» τόπων, καὶ ὃν (3) ἀντὶ πάντων ὧν σύμπας ὁ κόσμος

imperativum esse verbi *facere*. Scribe : *νενομισμένη σε δᾳδὶ ἑαυτῷ συνάψει*. A B, *συνάψη* : cf. not. seq.

(1) B, *πληθῦ*. A B, *ὑμνηθείση*, synchysi jam notata vocalium *η* et *ει*. Sic pag. 219 m. B, *ἡγεῖται* : infra ad 263, B, *ζῆ* pro *ζεῖ* : ad 205, A, *ῥοδοβαφῆ* pro dativo *ῥοδοβαφεῖ* : ad 758, A B, *ἐκπλαγείση* : ad 782, 786, B, *δείγματος* pro *δήγματος* : mendo jam notato pag. 143, et quod in Nigrino Luciani c. 38, et in ejusdem Musca c. 5, exhibet cod. Regius 3010. Ad 805, 813, A B, *εἰώθην*. Syntipas F. 46, in Matthæïana : *θανεῖν μᾶλλον αἱρετησάμενος, εἴπερ κακῶς ζῆν* : bene Corayana exhibet *ἤπερ*. Demosthenes in Timoth. t. IV, pag. 316, T. = pag. 1204, 4, R. *οὐχ ὅπως εὐορκήσῃ πρόνοιαν ποιήσεται* : me monente, in Planciana receptum est nunc, *εὐορκήσει*, quæ est melior cum *ὅπως* syntaxis, quam iotacismus male mutaverat. Dion Chrys. Or. XIII, p. 432 : *ὥσπερ νῦν ἄν τις αὐτοὺς μεταπείσει καὶ διδάξει* : quod est solœcum, et post *ἂν* reponendum *μεταπείσῃ* et *διδάξῃ* : sed, si scribas *εἰ*, loco τοῦ *ἂν*, e codice 2958, tum *διδάξει* et *μεταπείσει* servanda. Et in marmoribus hoc pronuntiationis vitium conspicitur. Fœdus inter Marmora Oxon. II, 88 : ΤΑΥΤΑ ΔΕ ΑΜΦΟΤΕΡΟΙΣ ΤΟΙΣ ΠΛΗΘΕΣΙΝ ΣΥΝΤΕΤΕΛΕΙΣΘΑΙ : ubi *συντετελῆσθαι* scribi oportuit.

(2) Ovidius, « ventis *ablata*. » Non vidit Planudes *ablata* ad Medeam pertinere, et neutrum plurale esse putavit. Repone ergo saltem *ἐπιτραπεῖσα*, et potius, *ἀπαχθεῖσα*.

(3) Codd. *ὧν*, ut p. 209 *τείβωλοι* in B; ut infra *καπνῶν* in

» κέκτηται οὐκ ἂν ἀλλάξασθαι θελήσαιμι, Αἰσονίδην· » ᾧ συζύγῳ εὐδαίμων τε καὶ τοῖς θεοῖς ῥηθήσομαι » προσφιλὴς, καὶ τῇ κορυφῇ τῶν ἄστρων ἐφάψομαι (1). » Τί δ'; ὅτι ἀγνοῶ τίνες ἐν μέσοις τοῖς κύμασι συ» νιέναι σκόπελοι λέγονται (2), καὶ ἡ ταῖς ναυσὶν ἀπη» χθημένη Χάρυβδις νῦν μὲν ἀναπίνειν τὸ ὕδωρ, νῦν δ' » ἀναδιδόναι, καὶ ἡ ἅρπαξ Σκύλλα, ἡ τοῖς ἀγρίοις

AB ad ν. 114 : ut ἠπωνηκὼς in B, ad 312 : ἐλεφαντοκόπῳ in AB, ad 422 : κρομμύονα in B, ad 435 : ὀλέαρος, in AB, ad 469 : ἀσπίδης in AB, ad 484 : προσῆκον in B, ad 563 : ἴλεος in A, ad 705 : ὑπόπλευσα in A, ad 841, ubi ὑποπλεύσασα pejus in B. Onosander c. 9, p. 42, eodem vitio laborat, ἐπειδὰν γὰρ μετὰ χρόνον ἀναγκάζονται : ubi, quum conjunctio hæc subjunctivum postulet, emendatius scribendum, αναγκάζωνται. Lucian. Dem. 59, κινδυνεύουσιν ἄχρηστοι εἶναι οἱ νόμοι, ἄν τε πονηροῖς, ἄν τε ἀγαθοῖς γράφονται : non aliter quem inspexi cod. Reg. 3010 ; sed, vel invitis codd., scrib. γράφωνται post ἂν in Luciano. Poeta in Dionis Epist. inter Platonicas prima : Οὐ χρυσὸς ἀγλαὸς σπανιώτατος ἐν θνατῶν δυσελπίστῳ βίῳ, οὐδ' ἀδάμας, οὐδ' ἀργύρου κλίναι, πρὸς ἄνθρωπον δοκιμαζόμεν' ἀστράπτει πρὸς ὄψεις : Ficinus vertit. . . . . « quæ » *apud homines* habentur in pre» tio » . . . . . Voluit ergo ω inducere in loco τοῦ ο, et legere ἀνθρώπων. Sed puto πρὸς ἄνθρωπον servandum. Hæc præpositio sæpius comparationi inservit, et sensus est, *ad hominem comparata*. Quæ præcedunt hanc sententiam omnino requirere videntur. Atque ω pro ο nocet Scholiastæ Aristidis quem Bæhrius vir eruditiss. in Dissert. de Apolline Patricio adposuit p. 20 : πῦρ δὲ ἦν ἄσβεστον καὶ ἀδιαλείπτως καιόμενον ἐν Ἀθήναις ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Ἀθηνᾶς καθ' ἱστορίαν τοιαύτην· γνόντες Ἀθηναῖοι τὸν Ἥφαιστον ἐρασθέντα τῆς Ἀθηνᾶς καὶ μὴ τυχόντα, εἶτα διὰ τοῦτο μετ' ὀργῆς ἔχοντα πρὸς τὴν πόλιν, ἄσβεστον ὑφῆπτον τὸ πῦρ, τρόπον τινὰ νέμοντες αὐτὸ μεταχεῖν τῆς θεοῦ καὶ ταύτῃ γε ἐξιλεούμενοι αὐτόν. Conjicit vir doct. νομίζοντες αὐτὸ μετ. Minori molimine et vere puto hæc emendatum iri, legendo νέμοντες αὐτῷ, *illi*, Vulcano nempe, *tribuentes* atque dantes id quod cupierat gaudium, virginis amatæ consortium, itaque hujus sibi favorem conciliantes.

(1) De hac hyperbola addesis Gierigianæ notæ interpretes ad Aristæn. I, II, pag. 397 meæ edit.

(2) De rupibus istis, quibus Symplegadibus nomen erat, Ovidius iterum M. XV, 335.

» περιεστοιχισμένη κυσὶ, τῷ Σικελικῷ πελάγει καταθυλακτεῖν. Νὴ Δία, κατέχουσα τὸν ἐρώμενον, καὶ τῷ κόλπῳ τοῦ Ἰάσονος περισισχημένη, διὰ μακρᾶς θαλάσσης ἀχθήσομαι· οὐδὲν, ἐκείνου περιδεδραγμένη, φοβήσομαι· εἰ δέ τι καὶ δείσω, δείσω περὶ μόνῳ τῷ συζύγῳ. Ἀλλά γε μὴ (1) τοῦτο, Μήδεια, συζυγίαν οἴου, καὶ εὐπρόσωπον ὄνομα τίθει τῷ σαυτῆς πταίσματι. Ναὶ μὴν ὅρα καὶ πόσην (2) μέτει τὴν ἀνοσιουργίαν, καὶ ἡνίκα ἂν ἐξῇ, φεῦγε τὴν ἁμαρτίαν. » Εἶπε, καὶ ἐναντίον τῶν αὐτῆς ὀφθαλμῶν Οἶκτός τε καὶ Αἰδὼς (3) ἔστησαν· καὶ ὁ Ἔρως ἡττηθεὶς ἤδη νῶτα ἐδίδου.

Ἤει δ' ἐπὶ τοὺς παλαιοὺς τῆς Περσηΐδος Ἑκάτης βωμοὺς, οὓς κατάσκιον νέμος καὶ συνηρεφὲς ἔσκεπε λόχμη. Καὶ δὴ αὔτη μὲν ἔρρωτο, τὸ δ' ἐξ ἔρωτος πῦρ ἔλαθεν ἀπεχώρησεν· αὖθις δὲ τὸν Αἰσονίδην ἰδούσης ἥ τε φλὸξ σβεσθεῖσα ἀνέλαμψε, καὶ

(1) Novus error, sed levior, interpretis. Ovidius : « Conjugiumne vocas » ? Putavit *ne* esse conjunctionem vetantem, quod particula est interrogationis.

(2) B, πόσιν, et supra, πόσην. Eadem permutatione infra ad 298, B, ἱκέτης pro ἱκέτις : ad 312, A, ἡπονικώς : ad 357 B, πιπάνιν : ad 438, A B, κιφισίας : ad 465, A, σιθονὴς, B, σιθοινής : ad 509, A B, κτίσις, ubi tamen melius κτῆσις est in B, inter lineas scriptum : ad 699, A, ἡμῖν pro ἤμην. Supra pag. 189, 1, pro μίτρα, A exhibuit μήτρα. Fiat obiter medicina non periculosa Theophylacto Simoc. Q. Phys. pag. 9 : ὁπότε παῖς μὲν ἦν τὴν ἡλικίαν, ἀγροικότερον δὲ τὸν νοῦν, ἡνίκα τὰ κυνηγέτου μοι ἐφαίνετο περισπούδαστα, ὅτε αὐλῶνας καὶ γηλόφους ἐθαύμαζον, καὶ τοὺς ὀρῶν μοι τὰ ὑψιλόκομα ἦν ἐναυλίσματα : corrige e cod. Regio 993, ὑψηλόκομα, et ἀγροικότερος, et τῶν ὀρῶν. Eadem opera Eumathius sanetur, qui non ipse scripsit II, p. 57, εὐμενὴς σοι τὰ εἰς πεῖραν ἥκοιτο, sed ἵκοιτο, quod inveni in cod. 2897.

(3) Adde, καὶ Ἀρετὴ, ut vertatur latinum *rectum ;* et pro Οἶκτός, velim Εὐσέβειά, quod latino

αἱ παρειαὶ ἐφοινίχθησαν, καὶ σύμπαν ἀνήφθη τὸ πρόσωπον. Ὡς δὲ σπινθὴρ εἴωθεν ἀνέμοις τροφὴν λαμβάνειν καὶ αὐξάνειν, ὃς βραχὺς ὢν, ὑπὸ στυππείας συνειληθεὶς κρύπτεται, καὶ πρὸς τἀρχαῖον κινούμενος σθένος ἀνίσταται· οὕτως ἤδη ὁ ἔρως, πραϋνθεὶς, ὃν ἀῤῥωστεῖν ἂν ἤδη ᾠήθης, ὡς εἶδε τὸν νεανίαν, τῷ κάλλει τούτου παρόντος ἀνήφθη. Καὶ, κατά γε τὸ συμβαίνειν εἰωθὸς, περικαλλέστερος ἑαυτοῦ, τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὁ τοῦ Αἴσονος γέγονε παῖς. Ἔσχες ἂν τῇ ἐρώσῃ συγγνώμην. Ἡ δ' ἀτενὲς εἰς αὐτὸν ὁρᾷ, κἀπὶ τῷ προσώπῳ, ὡς ἂν ἄρτι πρώτως ὀφθέντι, πεπηγότας ἔχει τοὺς ὀφθαλμοὺς, οὐδὲ θνητοῦ τινὸς ὄψιν ἡ φρενοβλαβὴς βλέπειν δοκεῖ, οὐδ' ἐκκλίνει γε ἀπ' ἐκείνου. Ἐπεὶ δὲ καὶ λαλεῖν ὁ ξένος ἤρξατο καὶ δεξιᾶς ἥψατο, καὶ ἀρωγὴν ὑφειμένῃ τῇ φωνῇ ᾔτησε, καὶ οἱ τὴν εὐνὴν ἀντὶ τούτων ὑπέσχετο, ἐκείνη, δάκρυα προχέουσα, εἶπεν· « Ὁρῶ δὴ νῦν τί ποτ' » ἂν δράσαιμι· οὐδ' ἄγνοιά με τοῦ ἀληθοῦς, ἀλλ' » ἔρως ἂν ἀπατήσειε. Σώθητι τοῖς ἐμοῖς δώροις, καὶ, » σωθεὶς, τὰ ἐπηγγελμένα ἀπόδος. » Ὁ δὲ, κατά τε τῶν ἱερῶν τῆς τριμόρφου θεᾶς, καὶ ὅστις ποτ' ἂν θεὸς ἐν ἐκείνῃ τῇ λόχμῃ παρείη, τόν τε πάντ' ἐφορῶντα πατέρα τοῦ μέλλοντος πενθεροῦ, καὶ τὴν ἑαυτοῦ τύχην, καὶ τοὺς τοσούτους κινδύνους, ὄμνυσι, καὶ, πιστευθεὶς, τὰς πεφαρμακευμένας αὐτίκα βοτάνας ἐδέξατο, τήν τε τούτων χρῆσιν ἐξέμαθε· καὶ χαίρων ἐπὶ τῆς καταγωγῆς ἀνεχώρησεν.

Ἡ μὲν ἠὼς δὴ μετὰ τοῦτο (1) τοὺς λαμπροὺς

nomini *pietas* respondet melius.

(1) B, κατὰ τ. Ovidius, *postera*. Planudes legebat, puto, *postea*; prave.

ἀστέρας ἀπήλασεν· οἱ δὲ δῆμοι συνίασιν ἐπὶ τὴν ἱερὰν τοῦ Ἄρεος ἄρουραν, καθίζουσί τε ἐπὶ τῶν θάκων. Ὁ δὲ βασιλεὺς αὐτὸς περιπόρφυρος ἐν μέσῳ καθῆστο τῷ συνεδρίῳ, καὶ ἐλέφαντος σκήπτρῳ ἐπίσημος. Ἰδοὺ δὲ καὶ οἱ χαλκόποδες βόες ἥφαιστον ἐξ ἀδαμαντίνων (1) φυσῶσι μυκτήρων, πιμπρῶντες τοῖς ἄσθμασιν ὧν ἂν ἅψαιντο βολανῶν. Ὡς δ' εἴωθε πλήρης ἠχεῖν κάμινος, ἢ ὡς ὅτε ἐκ καμίνου τιτάνου λίθοι διαλυθέντες πῦρ ὑφαρπάζουσιν ὕδατι ῥαντισθέντες ὑγρῷ· οὕτω καὶ τὰ βοῶν στέρνα τὰς ἐγκεκλεισμένας ἑλίσσοντα φλόγας καὶ οἱ φάρυγγες ἠχοῦσι καιόμενοι. Ὅμως δ' ὁ τοῦ Αἴσονος παῖς ἐναντίον εἶσιν ἐκείνοις· οἱ δ' ἀμείλικτοι βόες ἐρχομένῳ κατὰ πρόσωπον τὴν φοβερὰν ἔτρεψαν ὄψιν καὶ τὰ πεπηγότα σιδήρῳ κέρα, καὶ τὸ κεκονιμένον δάπεδον διχηλοῦντι ἔτυπτον ποδὶ, καὶ μυκηθμῶν καπνὸν ἀνιέντων τὸν χῶρον ἐπλήρωσαν. Οἱ δὲ Μινύαι τῷ ἐξαπιναίῳ ἔφριξαν φόβῳ· ὁ δ' οὔτε τοῦ τῶν ταύρων ἄσθματος ᾔσθετο (τοσοῦτον ἰσχύει τὰ φάρμακα), καὶ τὸ ἀπῃωρημένον τοῦ λαιμοῦ δέρμα τῇ δεξιᾷ καταψᾷ, καὶ, ὑποθεὶς τῷ ζυγῷ, τὸ βαρύσταθμον ἄχθος ἕλκειν βιάζεται, καὶ τὸ ἄηθες πεδίον (2) δια-

(1) Vide notam pag. 163, cui nunc addatur Hemsterhusii annotatio ad Hesiodi E. 146, quam doctæ debemus Gaisfordii diligentiæ.

(2) B, παιδίον. Permutatio non rara: cf. not. ad Marini Proclum pag. 69. Mendum peperit constans illa τῶν αι et ε permutatio. Infra ad 226, codd. πεισκοπῖται, quod nolui servare: ad 300, A, θυγατέραις: ad 478, AB, γηραλαίῳ: ad 771, B λέλαπε, A λέλωπε: ad 803, A, φλόγαις. In Pseudo-Aristotele Præf. de Nat. Animal. p. 322, in Yriartæ Catal. editum legitur ὑφαίνας: ubi alia erit corrigendi ratio, nempe ὑφάνας, quæ prava est scriptura pro ὑφάνας.

σχίζει δὴ τῷ σιδήρῳ. Ἐκπλήττονται τοίνυν οἱ Κόλχοι· οἱ δὲ Μινύαι ταῖς κραυγαῖς τοῦτον θαῤῥύνουσι, καὶ εὐψυχίαν προστιθέασιν. Ὁ δὲ εὐθὺς ἐκ τοῦ χαλκοῦ κράνους τοὺς δρακοντείους ὀδόντας λαμβάνει, καὶ οἱ σπαρέντες ὀδόντες νέα σώματα γίνονται (1). Ὡς δ' ὄψιν ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς μητρικῆς νηδύος τὸ βρέφος δέχεται (2), κἀκεῖ δὴ τῷ τῶν μηνῶν ἀριθμῷ διαπλάττεται, καὶ ἥκιστα πρὸς τὸν κοινὸν ἔξεισιν ἀέρα ὅτι μὴ ὡραῖον· οὕτως, ἐπείπερ ἐν τοῖς ἔγκασι τῆς γῆς ἐγκυμονούσης ἡ τοῦ ἀνθρώπου μορφὴ ἀπείργαστο, ἐν τῷ γονίμῳ ἀνέσχεν ἀγρῷ, καὶ, ὃ μᾶλλόν ἐστι θαυμαστὸν, συναναδοθέντα τὰ ὅπλα ἀράσσει. Τούτους δ' ἰδόντες οἱ Πελασγοὶ ἐν παρασκευαῖς ὄντας (3) ὀξείας αἰχμῆς δόρατα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν στρέφειν τοῦ Αἱμονίου νεανίου, ἀφῆκαν τῷ δέει καὶ τὴν ὄψιν καὶ τὴν ψυχήν (4)· ἀλλὰ καὶ αὐτὴ

(1) Omisit Planudes, vel librarii omiserunt hæc Ovidiana: « et aratos spargit in agros. Semina mollit humus, valido prætincta veneno, Et crescunt. » Vertere possis: — λαμβάνει, καὶ εἰς ἀρωθέντας ἀγροὺς σπείρει. Τὰ σπέρματα δὲ ἡ γῆ δυνατῷ βραχεῖσα φαρμάκῳ μαλακίζει, καὶ οἱ σπαρ.

(2) Addidi δέχεται quod deerat.

(3) Accedit lectioni Heinsianæ, *paratos*, auctoritas codicis quo Planudes utebatur.

(4) Addatur hoc exemplum plurimis iis quæ protuli ad IV, 175, ubi pag. 146, col. 1 extr., pro *Adonide* scribat lector, rogo, *Philemone*. Atque, quando quidem hunc tropum denuo tangendi adest opportunitas, lectorem tironem monebo posse quandoque verba sic translata non displicere, imo placere, et nescio quid curiosæ felicitatis præ se ferre. Quem adduxi e Boilavio versus facile, puto, multis se probaverit, et omnibus procul dubio Fontainii iste in Sutore: « dans sa cave il *enserre L'argent* et sa *joie* à-la-fois. » Lebrunius initio Virgilianæ narrationis de Orpheo: « Déjà loin » de Tempé, délicieux rivage, » Pleurant ses doux essaims que » la Parque ravage, Aristée *égarait* ses *pas* et ses *douleurs* »: quæ extrema Harpius reprehendit, quasi λυρικώτερα, iniquior fere semper poetæ hujus egregii censor. Equidem primi ver-

δῆτ᾽ ἔδεισεν, ἡ καταστήσασα τοῦτον ἐπ᾽ ἀσφαλείας, καὶ, ζηλούμενον ἑωρακυῖα τὸν νεανίαν ἕνα τόσων ἀπ᾽ ἐχθρῶν, ὠχρίασε, καὶ ψυχρὰ καὶ ἄναιμος ἐξαπίνης δὴ συνεκάθισεν· ὡς ἂν δὲ ἥκιστα βραχύ τι ἰσχύσαιεν αἱ παρ᾽ αὐτῆς δοθεῖσαι βοτάναι, ἐπῳδὴν συναντιλαμβανομένην ἐπάδει, καὶ τὰς μυστικὰς προκαλεῖται δὴ τέχνας. Ὁ δὲ χερμάδα (1) βαρεῖαν ἐν μέσοις τοῖς ἐχθροῖς ἀποῤῥίψας, ἐπ᾽ ἐκείνους τὴν μάχην ἀπωσάμενος ταύτην ἑαυτοῦ τρέπει. Διαφθείρονται δὲ (2) ταῖς ἀμοιβαίαις πληγαῖς οἱ γηγενεῖς

sus posterius hemistichium duntaxat mutatum velim, quippe quod nihil ad rem faciat, et tantum sequenti verbo *ravage* consonet.

(1) A B, χερμάδια. Mox A, ἑαυτῷ.

(2) A, δή: et sic B, ad 223; atque ad 345, A male δὲ ubi δὴ bene in B; ad 312, A B δή, quod in δὲ reformare non dubitavi. Hanc permutationem jam nonnunquam notavi. Vide Peerlkamp. ad Xenoph. Ephes. p. 177, optime δὲ in auctore suo revocantem. In Luciani Epistolis Sat. 19, pro ἐπὶ δὲ reperi in cod. Reg. 2600, ἐπὶ δή, male; quum δὲ sit oppositum primis capitis verbis, ἐγγράφειν μέν. In ejusdem Lapithis c. 43, pro ὁ δὴ Ζηνόθεμις, codex 1041 habet ὁ δὲ Ζ. quod equidem malim, quum illud δὲ sit more vulgari et proprio post eam, quæ ibi interfertur, parenthesim positum. In Chionis verbis Epist. 15, Κλέαρχος δὴ ὠμὸς ὤν, cod. Mazarineus A 87 præfert δέ, electione fere ancipiti; rursus apud eumdem Ep. 16, ubi editum fuit, ἐκ τούτου δὲ τοῦ ὀνείρου εὔελπίς εἰμι, est δὴ in codice, nec hic facili delectu: equidem utrobique δὲ prætulerim. Reiskius in Dionis Chrys. Venatore p. 217, recte pro δὲ proposuisse δὴ videtur. Syntipas Fabula 6, τοὺς κύνας αὐτῷ ἐπαφίησι, φθεγξάμενος δὲ πρὸς αὐτόν: Matthæïus δὲ molestum esse ait; et vir doctiss., hanc fabulam repetens in Syntagmate Fabull. Æsopiarum, δὲ prorsus sustulit: scribendum est φθεγξ. δή. Idem Fab. 8: αὐτίκα τοῦ ζῆν ἀπεῤῥήγνυτο· ὅτε δὲ πρὸς τελευταίαν ἐγγίσασα ἀναπνοὴν ἔλεγεν: Matthæïus proponit ὅτε καί: melius Corayus scripsit ὅτε δή. Formula est in narrationibus frequens ὅτε δή, quam illustrare memini ad Phil. pag. 340. Planudes noster, in Comparatione inedita Veris et Hiemis p. 283, cod. Reg. 3010: τοῦ ἡλίου...... ἀπὸ πρώτης αὐτίκα τοῦ αἰγόκερω μοίρας ἐφ᾽ ἡμᾶς ἐλαύνοντος, ὅτε δὲ

ἀδελφοὶ, καὶ ἐμφυλίῳ (1) πολέμῳ πίπτουσι. Σκιρτῶσι δ' οἱ Ἀχαιοὶ καὶ τοῦ νικητοῦ περιέχονται, καὶ περιπλοκαῖς ἀκορέστοις τούτῳ προσίσχονται. Καὶ σὺ δὲ τὸν νικητὴν ἠθέλησας ἂν περιλαβεῖν, ὦ βάρβαρε· αἰδὼς δέ σοι τῷ ἔργῳ ἀντέστη, καὶ περιέλαβες ἄν, ἀλλά σε ἡ τῆς φήμης ἐπιστροφὴ ὡς μὴ τοῦτο ποιήσῃς ἐμποδὼν ἔστη· ὃ δ' ὅμως ἔξεστι, σιγώσῃ στοργῇ χαίρεις, καὶ χάριτας οἶσθα ταῖς ἐπῳδαῖς καὶ τοῖς ἐπιστάταις τούτων θεοῖς.

Ὑπόλοιπόν γε μήν ἐστι τοῖς φαρμάκοις κοιμίσαι (2) τὸν ἄγρυπνον δράκοντα, ὃς, λόφῳ τε καὶ τρισὶ γλώσσαις ἐπίσημος ὢν, καὶ καμπύλοις ὀδοῦσι φρικτὸς, φύλαξ τοῦ χρυσοῦ δένδρου (3) ὑπῆρχε. Τοῦτον δὲ σὺν ἐπῳδῇ (4) ἐκ τοῦ Ληθαίου χυλοῦ ῥάνασα, ῥήματά τινα τρὶς εἶπεν ὕπνον ἡδὺν ἐμποιοῦντα, ἃ καὶ θάλασσαν κυκωμένην καὶ σπέρχοντας ποταμοὺς ἵστησιν. Ὕπνου δὲ τοῖς τοῦτον ἀγνοοῦσιν ὀφθαλμοῖς ἐπελθόντος (5), ὁ Αἰσόνειος ἥρως τόν τε χρυσὸν λαμβάνει, καὶ, τῷ λαφύρῳ μεγαλαυχούμενος, τὴν τῆς λείας αἰτίαν μεθ' ἑαυτοῦ λάφυρον ἐπαγόμενος ἐτε-

καὶ ἀρχὴν ὁ ἐνιαυτὸς δέχεται : malim, ὅτε δή.

(1) B, ἐμφιλίου. Quam sæpe syllabæ φιλ et φυλ varientur ostendunt notæ ad Nicet. p. 25, 436. In Luciani Phal. II, c. 9, pro φιλοκρινεῖν cod. Regius 3010 exhibet φυλλοκρινεῖν, recte, modo alterum λ detrahas.

(2) B, κοιμῆσαι. A, e correctione, κοιμίσαι. Infra ad 213, B ἐκοιμήσατε. Nonnihil potest esse dubitationis. Vide supra pag. 12, collato Blomf. ad Callim. H. in Jovem, 47.

(3) Invenit in suo codice, *arboris aureæ*, quod, etsi audacius scriptum, poetam non dedecet. Lectio *arietis aurei* ex uno cod. recepta fere glossa est.

(4) Habuit *carmine*, non *gramine*. A, non ἐκ. B, τοῦ ἐκ τοῦ. In B schol. ἐκ τοῦ θείου τῆς λήθης νάματος δηλονότι.

(5) Planudes legisse videtur *ubi venit*.

ρον, σὺν νίκῃ πρὸς τοὺς Κεκροπίους πύργους (1) ἅμα τῇ γυναικὶ ἀφικνεῖται.

Αἱ Αἱμονίαι τοίνυν μητέρες καὶ οἱ πολυετεῖς πατέρες δῶρα ὑπὲρ τῶν υἱῶν ὧν ἀπέλαβον ἀναφέρουσι, καὶ θυμιαμάτων πλῆθος ἐπὶ πυρὸς θυμιῶσι, καὶ ἱερεῖα χρυσὸν τοῖς κέρασι περικείμενα τὰς εὐχὰς τούτων πληροῖ· ἀλλ' ἄπεστιν ὁ Αἴσων ἐκείνων εὐθυμουμένων, ἐγγυτέρω τε ἤδη γεγονὼς τοῦ θανάτου, καὶ τοῖς πρεσβυτικοῖς ἀπειρηκὼς ἔτεσι. Τηνικαῦτα δὴ οὕτως ὁ Αἰσονίδης ἔφη· « Ὦ γύναι, ᾗ τὴν ἐμαυτοῦ σωτη- » ρίαν ὁμολογῶ ἐπιγράφεσθαι, καίτοι τὰ πάντα » μοι ἐχαρίσω, καὶ πᾶσαν ὑπερπέπαικε πίστιν τὸ » τῶν σῶν χαρισμάτων ἄθροισμα, ὅμως, εἰ καὶ τοῦτο » δύνανται (τί δ' οὐκ ἂν αἱ ἐπῳδαὶ δύναιντο ;) » ἄφελε τῶν ἐμῶν ἐτῶν, καὶ ἀφελοῦσα πρόσθες τοῖς » τοῦ πατρός (2). » Οὐκ ἐκράτησε πρὸς ταῦτα τῶν

(1) Malam habuit lectionem. Et Regius e Nostro hic notavit Κεκροπίους πύργους. Reponendum Ἰωλκιακοὺς, ad editionis normam.

(2) Sententia affectus plena, quæ multis auctoribus placuit. Pulcre Martialis I, 37 : « Diceret » infernas et qui prior isset ad » umbras : Vive tuo, frater, » tempore, vive meo. » Statius S. V, I, 176, in tenerrimis Priscillæ morientis ad Abascantium verbis : « Pars animæ » victura meæ, cui linquere pos- » sem, O utinam! quos dura mihi » rapit Atropos annos ! » Loca similia peti possunt e Mureti VV. LL. IX, I. Nec nostri scriptores sunt muti. Russavius ille lyricus in oda egregia Parcas allocutus : « Ne délibérez plus ; tran- » chez mes destinées, Et renouez » leur fil à celui des années Que » vous lui destinez. » Parnyus : « Ajoutez à ses jours Les jours » heureux que m'ôta l'infidèle. » Ferocior erat Iphis Ovidianus M. XIV, 731 ; excusandus tamen, quippe qui non poetice, ut Parnyus, moriebatur, sed vero fauces inserebat laqueo : « O superi. . . » longo facite ut memoremur » in ævo, Et, quæ demsistis vitæ, » date tempora famæ. » Eamdem antithesim variavit Michaldus, poeta elegantissimus, in Vere VI : « Aimez ; vivez heureux, et que » le sort prospère, De vos plus

δακρύων ἡ Μήδεια, ἀλλὰ τῇ τοῦ αἰτοῦντος εὐσεβείᾳ πρὸς ταῦτ᾽ ἐκινήθη (1). Ὅμως ἥκιστα τῇ τοιᾷδε (2) τούτου συνθεμένη ἐφέσει, « Τίς ποτ᾽ » εἶπεν « ἀδικία τοῦ σοῦ στόματος ἐξέπεσεν, ἄνερ; Ἆρα » γὰρ ἐγὼ δοκῶ σοι τὸ τῆς σῆς ζωῆς διάστημα δύ- » νασθαι περιγράφειν; Οὐκ ἂν οὐθ᾽ ἡ Ἑκάτη συγχω- » ρήσειε τοῦτο, οὔτ᾽ αὐτὸς αἰτεῖς ὅσια. Ἀλλὰ τού- » του γε οὗπερ αἰτεῖς ἐπιβαλοῦμαι μεῖζόν σοι δῶρον, » Ἰάσον· πειράσομαι γὰρ τῇ ἐμαυτῆς τέχνῃ μακρὸν » τοῦ πενθεροῦ τὸν αἰῶνα ποιῆσαι, οὐχὶ τοῖς ἔτεσιν » ἀνανεῶσαι τοῖς σοῖς. Συνεπιλαμβανέσθω μοι μόνον » ἡ τρίμορφος θεά, καὶ παροῦσα ἐπινευέτω τῷ ὑπερ- » μεγέθει τούτῳ τολμήματι. » Τρεῖς ἐνέδεον νύκτες, ὥστε τὰ τῆς σελήνης κέρατα συνελθεῖν καὶ κύκλον ἀποτελέσαι. Ἐπεὶ δὲ πληρεστάτη ἀνέτειλεν αὕτη καὶ ἀκεραίῳ προσώπῳ τὴν γῆν ἐπεσκέψατο, ἔξεισιν ἐκείνη τῆς οἰκίας, ἀπολελυμένην ἐσθῆτα περικειμένη, γυμνὴ τοὺς πόδας, γυμνοὺς τοὺς πλοκάμους καθειμένη τῶν ὤμων, καὶ ἀλᾶται μονήρης ἐν μέσῃ τῇ τῆς νυκτὸς ἀφώνῳ σιγῇ. Ἀνθρώπους γε μὴν καὶ ὄρνεις καὶ θῆρας κοιμιζομένους ὁμοίως ἀψοφητὶ βαθεῖα ἀνάπαυσις ἔλυσε, καὶ ἀψοφητὶ θάμνοι καὶ λόχμαι σιγῶσιν οὐδ᾽ ὁτιοῦν κινούμενοι·

» doux penchans resserrant les » liens, Ajoute à vos plaisirs ce » qu'il retranche aux miens. » Corinnæ memor, non effundam ὅλον τὸν θύλακον.

(1) Ovidius : « Dissimilemque » animum subiit Æeta relictus. » Omisit hunc versum Noster, vel librarii prætervideruntt. Poteris sic lacunam supplere : — ἐκινήθη, καὶ οὐχ ὁμοίαν ὑπῆλθε ψυχὴν ὁ ἀπολειφθεὶς Αἰήτης. Latina, « nec tenuit lacrymas », male ad Medeam retulit.

(2) Codd. ποιάδε. Ovidius, alio sensu : « Non tamen adfectus » tales confessa. » Repone : ὅμως ἥκιστα τοιόνδε ὁμολογοῦσα νοῦν.

σιγᾷ καὶ ὁ ὑγρὸς ἀήρ· μόνοι δὲ λάμπουσιν οἱ ἀστέρες, πρὸς οὓς τὰς χεῖρας ἐκτείνασα, τρὶς ἑαυτὴν ἔστρεψε· τρὶς ὕδωρ ἐκ ποταμοῦ λαβοῦσα τοὺς πλοκάμους ἔῤῥανε, καὶ τρισὶ χάσμαις (1) τὸ στόμα λέλυκε, καὶ τὴν ἰγνύην τῇ σκληρᾷ γῇ ἐπέθηκε, καί φησιν· « Ὦ Νὺξ, πιστοτάτη τοῖς ἀποῤῥήτοις, καὶ χρύσεοι Ἀστέρες, οἱ ἅμα τῇ Σελήνῃ τῷ πυρὶ τῆς ἡμέρας παραχωροῦντες, καὶ σὺ δ' Ἑκάτη τρίμορφε, ἡ τοῖς ἡμετέροις ἔργοις συνίστωρ καὶ βοηθὸς ἥκουσα, ὦ ἐπῳδαὶ καὶ μαγικαὶ τέχναι, καὶ Γῆ ἡ τοὺς μάγους βοτάναις σφριγώσαις ὁπλίζουσα, Αὖραί τε καὶ Ἄνεμοι, καὶ Ὄρη, καὶ Ποταμοὶ καὶ Λίμναι, καὶ σύμπαντες θεοὶ τῶν ἀλσέων, καὶ σύμπαντες θεοὶ τῆς νυκτὸς, πάριτε· ὧν τῇ συνάρσει, ὁσάκις ἠθέλησα, τῆς ὄχθης ἐκπληττομένης ποταμοὶ πρὸς τὰς οἰκείας πηγὰς ἐπανέδραμον, καὶ θάλασσαν κυμαινομένην μὲν ἵστημι δῆτα ταῖς ἐπῳδαῖς, καθισταμένην δὲ συνταράττω, καὶ νεφέλας μὲν ἀπελαύνω, νεφέλας δ' αὖ ἐπιφέρω, καὶ ἀνέμους κοπάζειν ποιῶ καὶ αὖ προκαλοῦμαι, καὶ δρακοντείους φάρυγγας ῥήμασι διαῤῥήσσω, καὶ σκοπέλους ἐῤῥιζωμένους καὶ δένδρα τῆς οἰκείας ἀνασπώμενα γῆς, καὶ λόχμας κινῶ ὅλας, καὶ ὄρη κελεύω τρέμειν καὶ μυκᾶσθαι τὸ τῆς γῆς ἔδαφος, καὶ τῶν τάφων εἴδωλα ἐξιέναι· καὶ σὲ δ' αὖ, Σελήνη, καθέλκω, εἰ καὶ τὰ χάλκεα κροτούμενα τὸν σὸν πόνον μειοῦσι, οἵ τε σοὶ δίφροι τῷ ἡμετέρῳ ᾄσματι

(1) Habuit interpres malam lectionem, *et hiatibus*, pro bona *ululatibus*. Rescribe, ὀλολυγμοῖς. Mox B, ἰγνυήν: confer p. 238, ubi de hac hujus vocabuli forma nonnihil notatur. Statim A, ὑπέθ.

» ὠχειώσιν· ὠχειᾷ δὲ καὶ ἡ Ἠὼς τοῖς ἡμετέροις φαρμάκοις· ὑμεῖς μοι τὰς τῶν ταύρων φλόγας ἠμβλύνατε, καὶ τῷ καμπύλῳ ἀρότρῳ τοὺς ἀπαθεῖς ἄχθους αὐχένας ἐπιέσατε· ὑμεῖς τοῖς δρακοντογενέσι δεινὸν πόλεμον κατ' ἀλλήλων δεδώκατε, καὶ τὸν φοινικοῦν φύλακα ὕπνῳ ἐκοιμίσατε, καὶ τὸ χρύσειον δέρας, τοῦ φύλακος ἀπατηθέντος, εἰς τὰς τῶν γραικῶν πόλεις ἐπέμψατε. Νῦν δέ μοι χρεία φαρμάκων, δι' ὧν τὸ γῆρας ἀνακαινισθὲν εἰς τὸ πρότερον ἄνθος ἐπανελεύσεται, καὶ ἀνορθώσει τὸν ἤδη κλίναντα χρόνον· καὶ δώσετε· οὐδὲ γὰρ μάτην οἱ ἀστέρες νῦν ἔλαμψαν, οὐδὲ μάτην τὸ τῷ τραχήλῳ τῶν πτηνῶν δρακόντων ἑλκόμενον πάρεστιν ἅρμα. »

Καὶ παρῆν δὲ ἅρμα καθείμενον ἐκ τοῦ αἰθέρος· οὗπερ εὐθὺς ἐπέβη καὶ τοὺς τῶν δρακόντων αὐχένας κατέψα, καὶ, χερσὶ διασείσασα τὰς κούφας ἡνίας, εἰς ὕψος τε ἀναρπάζεται, καὶ ὑποκείμενα τὰ τῶν Θετταλῶν Τέμπη ἄνωθεν βλέπει, κἀκεῖ δὲ, ἐπ' ἐκείνου λέγω τοῦ θέματος, ἵστησι (1)· καὶ ἃς Ὄσσα φέρει βοτάνας καὶ ἃς τὸ ὑψηλὸν Πήλιον, Ὄθρυς (2) τε καὶ Πίνδος, καὶ ὁ τοῦ Πίνδου μείζων Ὄλυμπος, περισκοπεῖ τε καὶ τῶν εὐδοκουμένων αὐτῇ ἃς μὲν αὐταῖς ῥίζαις ἀνέσπα, ἃς δὲ χαλκοῦ δρεπάνου καμπῇ θερίζει. Πολλαὶ (3) δ' αὐτῇ κἀν ταῖς ὄχθαις τοῦ Ἀπι-

(1) Ovidius: « Œtæis regionibus adplicat angues. » Noster habuit lectionem codicis Medicei, *Cretis i. e. terræ illius*, et hoc glossema vertit. Jam supra p. 29, recentius vocabulum θέμα pro *regione* usurpavit. Ante vel post ἵστησι deesse puto τοὺς δράκοντας.

(2) B, ὄρθρυς. A, ὄρθυς. Parili mendo ὄρθρος et ὀρθὸς permutantur in Aristæneto pag. 288 meæ. Mox τῶν abest a B.

(3) B, πολλά. Naugerius inve-

δανοῦ ἤρεσαν, πολλαὶ δ' ἐν ταῖς τοῦ Ἀφρισοῦ. Οὐδὲ σύ γε μὴν ἀσυντελής, Ἐνιπεῦ, ἦσθα. Ναὶ μὴν καὶ Πηνειός, ναὶ μὴν καὶ αἱ Σπερχειΐδες προχοαί τι συνήνεγκαν, καὶ οἱ φλέων ἔχοντες τῆς Βοίβης αἰγιαλοί. Ἐδρέψατο δὲ καὶ τῆς Εὐβοϊκῆς Ἀνθηδόνος ζωηφόρον τινὰ πόαν, οὔπω δημοσιευθεῖσαν τῷ σώματι τοῦ Γλαυκοῦ μεταβληθέντι. Ἐννάτη μὲν οὖν ἡμέρα, καὶ νὺξ ἐννάτη τῷ τε ἅρματι καὶ τοῖς πτεροῖς τῶν δρακόντων περιϊοῦσαν τοὺς ἀγροὺς ἅπαντας εἶδε ταύτην· ἐπανελθούσης δέ, καίτοι οὐδένος, ὅτι μὴ τῆς ἐκεῖθεν ὀσμῆς, μετέσχον, οἱ δράκοντες τὸ δέρμα τοῦ παλαιοῦ ἀπεξύσαντο γήρως (1).

Ἐλθοῦσά γε μὴν περὶ τῶν σταθμῶν καὶ τοῦ πυλῶνος κατήχθη, καὶ μόνῳ τῷ οὐρανῷ σκέπεται, καὶ φεύγει πᾶσαν ἀνδρὸς ὁμιλίαν, καὶ διττοὺς βωμοὺς ἐκ βώλων ἀνέστησεν, ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ, τῆς Ἑκάτης, ἐν δὲ τῇ λαιᾷ, τῆς Νεότητος. Ἐπεὶ δὲ τούτους περιστερεῶνι (2) καὶ δένδροις ἀγρίοις περιεζώσατο, οὐ πόῤῥω τούτων ἐν δυσὶ βόθροις τὸν χοῦν ἐκφορήσασα, ἱεροποιεῖται, καὶ μάχαιραν ἐν λαιμῷ μέλανος ἱερείου ἐνίησι, καὶ τοὺς ὀρωρυγμένους βοθύνους περιῤῥαίνει τῷ αἵματι. Τότε δὴ τῇ μὲν ἐπιχεῖ τεῦχος ὑγροῦ μέλιτος, τῇ δ' ἑτέρᾳ τεῦχος ὑγροῦ (3) γάλακτος· οἷς

nerat πολλαὶ in suo libro. Verba πολλαὶ—ἤρ. adduxit ad hunc Ovidii locum. Mox exhibui Ἀφρισοῦ, codicum lectionem.

(1) Hoc portentum non potuit concoquere bonus librarius, et, ad marg. codicis B, exclamat: ὢ τοῦ θαύματος! οἷον τὸ ψεῦδος!

(2) Ovidius, *verbenis*. In A lacuna est; in B hic loci charta mutila est, sed puto et fuisse lacunosum. Interpres ignoravit quid esset verbena, et quo nomine græco vocaretur. Addidi quod deerat.

(3) Habuit igitur suo in libro, *liquidi*, non *tepidi*. Placet repetitio; valde est Ovidiana.

ἅμα καὶ ῥήματά τινα ἐξέχεε, καὶ τοὺς ὑποχθονίους θεοὺς ἐμειλίξατο· καὶ τοῦ τῶν ψυχῶν ἡγεμόνος σὺν τῇ ἁρπαγείσῃ συζύγῳ δεῖται, μὴ σπεῦσαι τὴν γηραιὰν ψυχὴν συλῆσαι τοῦ σώματος. Τούτους δὲ δὴ δεήσεσί τε καὶ μακρῷ ἐξιλασαμένη ψιθυρισμῷ, τὸ ἀπειρηκὸς σῶμα τοῦ Αἴσονος τοῖς βωμοῖς προσαχθῆναι κελεύει, καὶ τοῦτο, ἐπῳδῇ πρὸς βαθὺν ἐκλυθὲν ὕπνον καὶ ἀψύχῳ ἐοικὸς, ἐπὶ τῆς ἐπεστρωμένης πόας ἐξέτεινε, κἀκεῖθεν δὲ πόῤῥω τὸν Αἰσονίδην, πόῤῥω τοὺς ὑπηρέτας ἰέναι κελεύει, καὶ ὑποτίθεται ὀφθαλμοὺς τοὺς ἀμυήτους μεταστῆσαι τῶν ἀποῤῥήτων. Οἱ δὲ, κελευσθὲν αὐτοῖς, διασκίδνανται. Ἡ Μήδεια δὲ, λελυμένη τὰς κόμας βάκχης δίκην, τοὺς καιομένους βωμοὺς περίεισι, καὶ πολυμίτους λαμπάδας ἐν τῷ μέλανι τοῦ αἵματος βόθρῳ βάπτει, καὶ βαφείσας ἐν τοῖς δυσὶν ἀνάπτει βωμοῖς, καὶ τρὶς μὲν φλογὶ τὸν γηραιὸν, τρὶς δὲ ὕδατι, τρὶς δὲ θείῳ ἀπύρῳ (1) περίεισι (2). Μετὰ δὲ τοῦτο τὸ δραστήριον φάρμακον ἐν χαλκείῳ βληθὲν ζεῖ καὶ ἀνακαχλάζει, καὶ ἀφρῷ ἐξῳδηκότι λευκαίνεται. Ἐκεῖ δὲ δὴ ῥίζας τῶν Αἱμονίων Τεμπῶν τμηθείσας καὶ σπέρματα καὶ ἄνθη καὶ χυλοὺς δριμεῖς (3) ἕψει· προστίθησι δὴ καὶ λίθους

(1) Codd. ἀπείρῳ. Et sic peccatum est in Nonni cap. 51. Jam habuimus θεῖον ἄπυρον pag. 113, ad *v*. 374; pag. 205, ad *v*. 405; et habebimus ad XIV, 791. Vide Bernard. ad Nonn. t. I, pag. 34.

(2) Pro περίεισι, hic maluissem reperire καθαίρει. Et statim pro μετὰ τοῦτο scribere debuisset interpres μεταξύ.

(3) A, δρυμεῖς: ut A B, κερκίονος pro Κερκύονος, ad 439. Permutationes notissimæ literarum ι et υ, υ et η, plane firmabunt restitutionem vocis ἰλὺν pro ὕλην, quam in Horapolline, Hierogl. 49, propono: μιγνύει τῷ ὕδατι τὴν ὕλην, ediderunt; manus recentior, ad marginem codicis Reg. 2832, ἰλὺν, quod et ratio-

ἐν ἐσχατιαῖς τῆς Ἀνατολῆς ζητηθέντας· προστίθησι καὶ ψάμμον, ἣν ἡ τοῦ ὠκεανοῦ θάλαττα πλημμυροῦσα δὴ κλύζει, καὶ πάχνην νυκτὸς ὑπὸ τὴν σελήνην συναμηθεῖσαν, καὶ στριγὸς αἰσχρᾶς αὐταῖς σαρξὶ πτέρυγας, καὶ ἔγκατα λύκου ἀμφιβόλου, εἰωθότος εἰς ἄνδρα τὴν θήρειον ὄψιν μεταμείβειν· οὐδὲ φολιδωτὰ (1) μέλη Κινυφίου λεπτοῦ χελύδρου ἐκείνων ἀπῆν, οὐδ' ἐπὶ μακρὸν ζώσης ἧπαρ ἐλάφου· οἷς πᾶσι προστίθησι κεφαλὴν κορώνης αἰῶνας ἐννέα διαρκούσης. Τούτοις δὴ καὶ μυρίοις ἄλλοις ἀνωνύμοις εἴδεσιν ἡ βάρβαρος τῷ θνητῷ Αἴσονι πάντων ὑπερκείμενον (2) δῶρον κατασκευάσασα, ξηρῷ κλάδῳ πάλαι ποτὲ θαλλούσης ἐλαίας πάντα συνεκύκησε, καὶ τὰ ἄνω τοῖς κάτω ἀνέλιξεν. Ἰδοὺ δὲ καὶ τὸ παλαιὸν στύπος ἐν τῷ ζέοντι χαλκείῳ στρεφόμενον πρῶτα μὲν χλωρὸν γίνεται, καὶ μετ' ὀλίγον φύλλα περιβάλλεται, καὶ ἐξαίφνης πεπείροις ἐλάαις βρίθεται. Ἔνθα δὲ δή ποτε τὸ πῦρ ἀφρὸν τοῦ κοίλου χαλκείου ἐξέβρασε, καὶ σταγόνες ἐπὶ τὴν γῆν πεπτώκασι ζέουσαι, ἥ τε γῆ ἀναθάλλει, καὶ ἄνθη καὶ χλόη ἀνίσχει· ἅπερ αὐτίκα τε εἶδεν ἡ Μήδεια, καὶ λεπτῷ ξίφει τὴν σφαγὴν τοῦ γέροντος ἤνοιξε, καὶ τὸ παλαιὸν αἷμα ἐκβλύσαι μείνασα, τοῦ κατασκευασθέντος χυλοῦ τοῦτον ἀναπληροῖ· οὗπερ ἐπειδή γε ὁ Αἴσων ἐνεφορήθη τε καὶ ἠρδεύθη, ἢ τῷ στόματι τοῦτον ἢ τῇ πληγῇ δεξάμενος, ἥ τε κόμη καὶ ὑπήνη, τὸ πολιὸν ἀποθέμε-

nes criticæ et res ipsa æque commendant.

(1) A B, φωλιδωτά. Pag. 177, A, φολιδοτῷ. Mox B, κιννουφίου.

(2) Latina *propositum munus* græce sonant, τὸ διανοηθὲν δῶρον. *Mortali* vertit ut potuit. Exspectandi meliores codices.

ναι χρῶμα, μέλαν ἐσπάσαντο, τό τε τῶν μελῶν κατεσκληκὸς ἀπελαθὲν φεύγει· ὠχρότης τε καὶ κακοχυμία ἀποχωρεῖ, καὶ, σαρκὸς προσγινομένης, αἱ κοῖλαι ῥυτίδες (1) ἀναπληροῦνται, καὶ τὰ μέλη πάντα σφριγᾷ· καὶ ὁ Αἴσων ἐκπλήττεται, καὶ τοιοῦτον ἀναμιμνήσκεται ἑαυτὸν, οἷός ποτε τεσσαρακοντούτης ὑπῆρχε, καὶ ψυχῆς ἑτέραν ὁρμὴν ὑποδέδυκεν, ἐπεὶ τοῦτον ἀφῆκε τὸ γῆρας.

Εἶδεν ἀφ' ὕψους ὁ Διόνυσος τὸ τοῦ τοσοῦδε τέρατος θαῦμα, καὶ μαθὼν οἷόν τ' (2) εἶναι καὶ ταῖς ἑαυτοῦ τροφοῖς νεότητος χρόνους δοθῆναι, ἐκ τῆς Κολχίδος τόδε (3) τὸ δῶρον δέχεται.

Ὡς ἂν (4) μὴ παύσαιντο ταύτης οἱ δόλοι, μῖσος ἡ Φασιὰς πρὸς τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα πλάττεται, καὶ πρὸς τὰς τοῦ Πελίου θύρας (5) ἱκέτις προσφεύγει. Καὶ ταύτην, ἐπείπερ ἐκεῖνος ἐβαρύνετο τῷ γήρᾳ, αἱ θυγατέρες ὑποδέχονται· ἃς ἐν βραχεῖ χρόνῳ ἡ πολύτροπος Κολχὶς, φιλίαν σχηματισαμένη, ὑπεποιήσατο. Καὶ δὴ ταύταις ἐν ταῖς μεγίσταις τῶν χαρίτων διεξιούσης καὶ τὸ τοῦ Αἴσονος γῆρας ἀφαιρεθὲν, καὶ ἐν τούτῳ δὴ τῷ μέρει προσεδρευούσης, ἐλπὶς ὑπῆλθε ταῖς παρθένοις ταῖς Πελίου θυγατράσι, ταῖς ὁμοίαις τέχναις οἷόν τ' εἶναι τὸν αὐτῶν ἀνηβῆσαι (6) πατέρα, καὶ αὐτὸ τοῦτο αἰτοῦνται, καὶ χάριτας ἀπομνημονεύειν αὐτῇ διὰ βίου ὁμολογοῦσιν. Ἡ δ' ἐπὶ βραχὺ (7) σιωπᾷ καὶ ἐνδοιάζειν δοκεῖ, καὶ

(1) Codices exhibent ῥοιτίδες.
(2) Codices, οἷός τ'. Posset et οἵους τε scribi.
(3) B, τότε.
(4) Velim legere, ὡς ἂν δὲ μή.
(5) A, θυγατέρας. Ovid. *limina*.
(6) B, οἷαί τ' εἶναι—ἀναβῆσαι. A, τὴν αὐτῶν.
(7) Codd. βραχεῖ. B, βραχὺ e correctione.

πεπλασμένῃ ἐμβριθείᾳ τὰς ψυχὰς ἐκείνων δεομένων μετεωρίζει. Ἐπεὶ δ' ἐπηγγείλατο, « Ὡς ἂν » εἶπε « μείζων πίστις τῆσδε τῆς χάριτος εἴη, ὁ παλαίτατος ἐν τοῖς ὑμετέροις προβάτοις ἡγεμὼν ἀμνὸς τῷ φαρμάκῳ μοι γενήσεται. » Αὐτίκα δὴ κριὸς ἀμετρήτοις ἡτονηκὼς ἔτεσιν ἄγεται, καμπύλα κέρατα (1) περὶ τοὺς κοίλους κροτάφους φέρων· οὗ δὴ τὸν μαρανθέντα τράχηλον Αἱμονίῳ διορύξασα ξίφει, καὶ ὀλιγοστῷ τὸν σίδηρον μολύνασα αἵματι, τό τε σῶμα τοῦ κτήνους ὁμοῦ καὶ τοὺς δραστηρίους χυλοὺς ἐν χαλκείῳ κοίλῳ ἡ φαρμακὶς ἔβαψεν· οἱ δὲ τὰ τοῦ σώματος μέλη συστέλλουσι, καὶ τὰ κέρατα πιμπρῶσι, ναὶ μὴν καὶ πρὸς τοῖς κέρασι τοὺς ἐνιαυτούς· καὶ τρυφερὸς βρυχηθμὸς ἐκ μέσου τοῦ χαλκείου ἀκούεται· καὶ οὐκ εἰς μακρὰν τὸν βρυχηθμὸν θαυμαζούσαις ἀμνὸς ἐξέθορε, καὶ σκιρτᾷ φεύγων, καὶ θηλὴν γαλακτοφόρον ζητεῖ. Ἀπεπάγησαν αἱ τοῦ Πελίου θυγατέρες πρὸς ταῦτα. Ἐπεὶ δὲ πίστιν αἱ ἐπαγγελίαι παρέσχοντο, τότε δὴ τότε καὶ ἐπιμονώτερον (2) ἔγκεινται. Τρεῖς ὁ Φοῖβος τὸ ἅρμα, τοὺς ἵππους ἐν τῷ Ἰβηρικῷ ὠκεανῷ βαπτίσας, ἠφάνισε, καὶ τῇ τετάρτῃ νυκτὶ οἱ ἀστέρες στίλβοντες ἔλαμπον· ἡ δὲ κακόῤῥαφος Αἰήτιας καθαρὸν ὕδωρ τῷ πυρὶ ἐπιτίθησι, καὶ βοτάνας μηδὲ μίαν (3) ἐχούσας δύναμιν. Ἤδη δὴ θανάτῳ προσόμοιος ὕπνος ἐκλελυμένῳ σώματι τὸν βασιλέα, καὶ σὺν τῷ βασιλεῖ τοὺς ἐκείνου κατεῖχε

(1) A, κέρα, ut supra ad v. 179; et infra ad 363. Cf. pp. 41, 67, 131. Statim ad 318, A B, consentiunt in κέρα, quod non servavi, ne scripturæ varietas in tanta vocum illarum vicinitate nimium displiceret.

(2) Codices, ἐπιμανώτερον.

(3) B, μηδεμίαν. In altera lectione plus est vis.

φύλακας, ὃν ἐπῳδαὶ καὶ μάγου γλώσσης δύναμις ἔδωκαν. Αἱ δὲ θυγατέρες κελευσθεῖσαι σὺν τῇ Κολχίδι τὸν οἰκεῖον οἶκον εἰσίασι, καὶ περιστοιχίζουσι τὴν εὐνήν. Ἡ δὲ (1) « Τί ποτε νῦν νυστάζετε » εἶπε, « νωθέστεραι; Πήξατε δὴ τὸ ξίφος, καὶ τὸ παλαιὸν ἐξαντλήσατε αἷμα, ὡς αἵματος νεωτερικοῦ κενωθείσας ἐμπλήσω τὰς φλέβας. Ἐν γὰρ ταῖς ὑμετέραις χερσὶν ἥ τε τοῦ πατρὸς ἡλικία καὶ ζωὴ κεῖται. Εἴ τις οὖν ὑμῖν οἶκτος, εἰ μὴ ματαίαις ἐλπίσι σαλεύεσθε, συμμαχίαν ὀρέξατε τῷ πατρί, καὶ ξίφει τὸ γῆρας ἐξώσατε, καὶ τὸ διεφθορὸς αἷμα τῷ σιδήρῳ ἐκκρούσασθε. » Ταύταις ταῖς παραινέσεσιν, ἥτις ποτὲ μᾶλλον συμπαθὴς γέγονε, πρώτη ἀσυμπαθὴς ἦν, καὶ, ὡς ἂν μὴ ἀνόσιος ᾖ (2), τὸ ἀνόσιον δρᾷ. Οὐκ ἔστι γε μὴν ἥτις τὴν παρ' ἑαυτῆς πληγὴν ὁρᾷν ἔφερεν, ἀλλὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀποστρέφουσι, καὶ ταῖς ἀπηνέσι δεξιαῖς τυφλὰ δίδοασι τραύματα. Ὁ δ' αἰφνιδίῳ περιῤῥεόμενος αἵματι, ὅμως αἴρει τὰ μέλη, καὶ ἡμισπάρακτος τῆς κλίνης ἀναστῆναι πειρᾶται· καὶ μέσος ἐν τοσούτοις δὴ τοῖς ξίφεσιν, ὠχριάσας ἐκτείνει χεῖρας, καὶ « Τί ποτε δρᾶτε, ὦ θυγατέρες; » εἶπε. « Τίς ὑμᾶς κατὰ τῆς πατρῴας τύχης ἐξώπλισε. » Ταῖς δὲ καὶ ψυχαὶ καὶ χεῖρες (3) κατέπεσον· ἐκείνῳ δὲ πλείω μέλλοντι λέξειν ἔτι ἡ Κολχὶς αὐτοῖς ῥήμασιν ἀφείλετο δὴ τὸν φάρυγγα, καὶ διεσπαραγμένον εἰς τὸ ζέον καθῆκεν ὕδωρ· ὥστ', εἰ μὴ πτερωτοῖς δράκουσι πρὸς τὸν ἀέρα ἀνέφυγεν, οὐκ ἂν τὴν δίκην ἀπέδρασε.

(1) A, ὁ δέ: modo, κελευθεῖσαι. Infra ad v. 350, B, δράκοσι.

(2) Codd. ἦν, et infra ὁ μέσος.

(3) Vide notam pag. 145.

Φεύγει δ' εἰς ὕψος ὑπέρ τε τὸ συνηρεφὲς Πήλιον καὶ τὴν Φιλύρειον ἑστίαν, καὶ ὑπὲρ τὸν Ὄθρυν, καὶ τοὺς ἐγνωσμένους τόπους τῷ πάθει τοῦ παλαιοῦ Κεράμβου. Οὗτος γὰρ, τῇ τῶν Νυμφῶν συνάρσει πτεροῖς πρὸς ἀέρα κουφισθεὶς, ἡνίκα βαρέως ἡ γῆ τῷ περιχυθέντι κατεκλύζετο ὕδατι, τοὺς Δευκαλιωνείους ὑετοὺς ἀκλύστως ἐξέφυγε. Τήν τε Αἰολίαν Πιτάνην ἀφῆκεν ἐπὶ τῆς λαιᾶς, καὶ τὸ γεγονὸς λίθοις (1) μακρὸν τοῦ δράκοντος μόρφωμα, τό τε Ἰδαῖον νέμος, ἔνθα ποτὲ ὁ Διόνυσος τὸ τοῦ υἱοῦ κλέμμα τὸν μόσχον ἔκρυψεν ὑπὸ πεπλασμένῃ (2) μορφῇ ἐλάφου, ἔνθα ὁ τοῦ Κορύβδου (3) πατὴρ βραχείᾳ ψάμμῳ τετύμβευται, τούς τε ἀγροὺς οὓς ἡ Μαίρα νέα ὑλακῇ μορμολύττεται, καὶ τὴν Εὐρυπύλου πόλιν ἧπερ αἱ Κῷαι μητέρες κέρατα ἔφυσαν, ἡνίκα τὸ τάγμα τοῦ Ἡρακλέος ἀνεχώρει, τήν τε Φοιβείαν Ῥόδον, καὶ τοὺς Ἰηλισίους Τελχῖνας, ὧν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῇ τῇ ὄψει πάντα μεταμείβοντας (4) ὁ Ζεὺς ὑπερστυγήσας (5), τοῖς τἀδελφοῦ ἐκάλυψεν ὕδασι. Παρῆλθε καὶ τὰ τῆς ἀρχαίας Κῶ Καρχήϊα (6) τείχη, ὅθιπερ Ἀλκιδάμας ὁ πατὴρ θαυμάσειν ἔμελλεν ἐκ τοῦ τῆς θυγατρὸς σώματος πραεῖαν περιστερὰν οἵαν τ' οὖσαν γεννηθῆναι. Ἐντεῦθεν τὸ τῆς Ὑρίας (7) κλίτος ὁρᾷ

(1) A, λιθροις. B, λιθρον. Modo addidi καί.

(2) Codd. ὑποπεπλ. Divisim scripsi.

(3) B, κορύβου, cum δ τῷ β superimposito. Ovid. *Corythi.*

(4) *Vitiantes*, Ovidius inquit; quod potius verterim διαφθείροντας: sed Noster habuit suo in codice, quod et in aliis fuit repertum, *mutantes.* De hac per oculos fascinatione seu βασκανίᾳ cf. notata ad Aristænet. p. 244.

(5) B, δι' ὑπερστυγήσας.

(6) Bis peccat. Reponendum Κέω Καρθήϊα.

(7) Codd. ὑβίας. At infra melior est lectio.

καὶ τὰ Κύκνεια Τέμπη, ἅπερ αὐτοσχέδιος ᾤκησε κύκνος. Καὶ γὰρ ὁ Φύλλιος ἐκεῖ, ἐρωμένου κελεύσει παιδὸς, καὶ πετεινὰ καὶ δεινὸν λέοντα δαμασθέντα παρέδωκε, καὶ ταῦρον, νικῆσαι κελευσθεὶς, ἐνίκησεν. Ἔσθ' ὅτε δὲ, τοῖς παιδικοῖς (1) ὀργιζόμενος, ἀπηναίνετο δῶρα μεγάλα ταῦρον αἰτοῦντι παρέχειν· ὁ δ', ἀναξιοπαθήσας, « Ἐπιθυμήσεις » εἶπε « δοῦναι » καὶ ἀφ' ὑψηλοῦ καθεπήδησε σκοπέλου. Καὶ πάντες μὲν ᾤοντο πεπτωκέναι· ὁ δὲ, κύκνος γενόμενος, λευκοῖς πτεροῖς ἐν ἀέρι μετέωρος φαίνεται. Ἡ δὲ μήτηρ Ὑρία, μὴ μαθοῦσα τοῦτον σωθέντα, κλαίουσα εἰς ὕδωρ ἐτάκη, καὶ λίμνην ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτῆς ἀπειργάσατο. Τούτοις παράκειται Πλευρὼν, οὗπερ τρομεραῖς πτέρυξιν ἡ Ὀφφιὰς Ἰάμβη (2) τὰς τῶν παίδων πληγὰς ἐξέφυγεν. Ἐντεῦθεν τὰ τῆς Καλαυρείας Λητωΐδος ἀθρεῖ πεδία, ἅπερ σύνοιδε τῷ ἐν αὐτοῖς βασιλεῖ αὐτῇ συζύγῳ μεταβληθέντι εἰς ὄρνιν. Ἐν μέντοι τοῖς δεξιοῖς ἐστὶν ἡ Κυλλήνη, ἵναπερ ὁ Μενέφρων ἔμελλε τῇ τεκούσῃ συνευνασθήσεσθαι δίκην ἀγρίων θηρῶν. Ὁρᾷ πόῤῥωθεν καὶ τὸν Κηφισὸν, τοῦ ἐγγόνου θρηνοῦντα τὴν τύχην εἰς φώκην διῳδηκυῖαν τῷ Ἀπόλλωνι μεταμορφωθέντος, τήν τε Εὐμήλου οἰκίαν πενθοῦντος εἰς ἀέρα τὴν θυγατέρα. Καὶ, τέλος, ταῖς δρακοντείαις πτέρυξι τῆς Πειρηνίδος Ἐφύρας ἥψατο. Ἐνταῦθα, ὡς ὁ τῶν πρεσβυτέρων λόγος αἱρεῖ, πρότερον τὰ τῶν ἀνθρώπων σώματα τοῖς ὀμ-

(1) Codd. παιδίοις. Puto non male emendavisse. Quid sint τὰ παιδικὰ docet nota ad Philostrati Heroica pag. 410.

(2) Sic codd. Planudem hic reprehendit Regius quod Ἰάμβην dixerit quæ Κόμβη dicenda fuit. Infra codd. κυφισόν.

βέροις μύκησιν ἀνεδόθη. Ἀλλ' ἐπεὶ (1) τοῖς Κολχικοῖς φαρμάκοις ἡ νέα νύμφη ἐμπέπρησται, καὶ κακῶς εἶδε (2) τὸν τοῦ βασιλέως οἶκον καιόμενον, καὶ τῷ λύθρῳ τῶν τέκνων ἑκατέρου τὸ ἀσυμπαθὲς ξίφος περιερράνθη, καὶ ἡ μήτηρ ἑαυτῇ κακῶς ἤμυνε, καὶ τὰ τοῦ Ἰάσονος διέφυγεν ὅπλα, ἐντεῦθεν (3) τοῖς Τιτανιακοῖς μετεωρισθεῖσα δράκουσιν, εἰς τὴν τῆς Παλλάδος ἀκρόπολιν εἴσεισιν· ἥ σε, δικαιότατε Φινεῦ, καὶ σὲ, Περίφα γέρον, ἱπταμένους (4) κατὰ ταὐτὸν ἐθεάσατο, καὶ τὴν τοῦ Πολυπήμονος δῆτα θυγατριδῆν καινὰ περικειμένην πτερά. Ἐδέξατο δὴ ταύτην Αἰγεὺς, ἐνὶ τούτῳ κατηγορητέος· καὶ οὐδ' ἅλις εἶχεν αὐτῷ τῆς ξεναγίας, ἀλλὰ καὶ θαλάμου πίστιν αὐτῇ συνάπτει. Ἤδη δὲ καὶ ὁ Θησεὺς παρῆν, γόνος ἀγνοούμενος τῷ πατρὶ, ὃς τῇ οἰκείᾳ ἀρετῇ τὸν διθάλασσον ἐξημέρωσεν ἰσθμόν. Ἡ Μήδεια δὲ, πρὸς ὄλεθρον τοῦδε, κίρνησιν ὃ πρὶν, μεθ' ἑαυτῆς, ἐκ τῶν Σκυθικῶν ὁρίων ἀκόνιτον ἤνεγκεν, ὅπερ ἐκ τῶν ὀδόντων τοῦ ἐχι-

(1) B, ἐπὶ, permutatione jam notata pag. 265. Et alias voces iotacismus vitiavit. Sic ad 352, A B, φιλύριον, pro quo scripsi φιλύρειον, penultima producta; sic ad 356, A B, δευκαλιωνίους: ad 365, B, φοιβίαν: ad 430, A B, ἐρεχθίδαις: ad 195, A B, ὄρνις: cf. pag. 199.

(2) Codd. οἶδε: cf. not. ad Nicetam Eugen. pag. 304, de synchysi horum temporum. In Luciani Epist. Sat. 37, οἶδεν ἐκεῖνος: ibi cod. Reg. 2600, εἶδε non bene. Sed est et aliud notandum. Pro *mare* Planudes legit *male*, et absurdam Ovidianæ quæ recta est sententiam substituit. Reponendum: καὶ τὸν τοῦ βασ. οἶκον καιόμ. ἀμφοτέρα εἶδε θάλασσα. Jam permutationem literarum *l* et *r* notavimus.

(3) Editi hic plene distinguunt.

(4) B, ἱπταμένη, corruptione syllabarum finalium non rara: sic ad 113, B, διχηλοῦντες: ad 186, B, κοιμιζομένη: ad 482, A, συμμάχησιν: ad 610, B, καίοντι: ad 669, B, συνέλεγεν: ad 752, A B, ὁμοφρόνους: ad 789, A, ἀναλαβεῖν: ad 804, B, βαλόντα. Cf. pp. 196, 215, 237.

δναίου κυνὸς μνημονεύουσι φῦναι. Ἔστι γάρ τι σκοτεινὸν ζοφώδους χάσματος σπήλαιον (1), ἐν ᾧ καταντής τίς ἐστιν ὁδὸς, δι' ἧς ὁ Τιρύνθιός ποτε ἀνθιστάμενον, καὶ πρός τε τὴν ἡμέραν καὶ τὰς λαμπρὰς ἀκτῖνας βλοσυρῶς λοξοῦντα τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἁλύσεσιν ἐξ ἀδάμαντος πλακείσαις τὸν Κέρβερον ἐξανήγαγεν· ὃς, λυσσώδει θυμῷ διερεθιζόμενος, ὁμοῦ τε ταῖς τριπλαῖς ὑλακαῖς τὸν ἀέρα πεπλήρωκε, καὶ τοὺς χλοάζοντας ἀγροὺς ἀφρῷ διέῤῥανε λευκῷ, ὃν ηὐξῆσθαι νομίζουσι, καὶ, τροφῇ καὶ ἀρδείᾳ χρησάμενον τῇ τῆς εὐφόρου τε καὶ γονίμου γῆς, δύναμιν εἰληφέναι τοῦ βλάπτειν· ὅπερ, παρ' ὅσον ἐπὶ σκληρᾶς φύεται θαλερὸν πέτρας, ἀκόνιτον ὠνόμασαν οἱ ἀγρόται. Τοῦτο, τῇ τῆς γυναικὸς πονηρίᾳ τε καὶ δεινότητι, αὐτὸς ὁ πατὴρ Αἰγεὺς, οἷάπερ ἐχθρῷ, προὔπιε τῷ υἱῷ. Ὁ δὲ Θησεὺς, ἀγνοίᾳ, τὴν προτεινομένην ἔλαβε κύλικα. Τότε τοίνυν ὁ πατὴρ, ἐν τῷ ἐλεφαντοκώπῳ ξίφει τὰ τοῦ ἰδίου γένους ἀναγνοὺς σύμβολα, τὸν δόλον τοῦ στόματος τοῦ παιδὸς ἀπεῤῥάπισεν. Ἡ δ' ἐκφεύγει τὸν θάνατον, ἐπῳδῇ νεφέλην περὶ αὐτὴν κινήσασα. Ὁ δὲ πατὴρ, εἰ καὶ τὰ μάλιστα χαίρει σωθέντι (2) τῷ υἱῷ, ἐμβεβρόντητο δ' ὅμως, ἅτε δὴ κεκινδυνευμένον μικρᾷ τινὶ διαστολῇ μεγάλην ἀνοσιουργίαν τολμῆσαι· καὶ δὴ πῦρ ἐν τοῖς βωμοῖς τρέφει, καὶ δώρων ἐμπίπλησι τοὺς θεούς· καὶ πελέκεις τύπτουσι κροτάφους ταύρων ταινίαις συνδεδεμένων. Οὐδὲ μία τοῖς Ἐρεχθείδαις ἡμέρα τῆς ἡμέρας ἐκείνης

(1) A, χάσματος πήλαιον: quo de mendorum genere cf. p. 265.

(2) Codd. σωθέντα. Sæpe terminationes ι et α confundi ostendit nota ad Nicet. Eugen. pp. 175, 388.

τερπνότερα λέγεται ἀνατεταλκέναι, ἄγουσί τε συμπόσια οἱ τῆς πόλεως προύχοντες καὶ τὸ τοῦ δήμου κοινόν· ναὶ μὴν καὶ ᾠδὰς, νοῦν τοῦ οἴνου ἐμποιοῦντος, προσάδουσι· « Σὲ, μέγιστε Θησεῦ, ὁ Μαραθὼν » θαυμάζει, τῷ τοῦ Κρητὸς αἵματι ταύρου· καὶ τὸ » τὸν κολωνὸν ἀροῦν ἀσφαλῶς τὴν ἑαυτοῦ Κρομυῶνα, » σὸν καὶ δῶρον καὶ ἔργον ἐστί. Διὰ σοῦ δ' ἡ Ἐπι» δαυρία γῆ τὸν κορυνίτην Ἡφαίστου παῖδα πεπτω» κότα τεθέαται, καὶ ἡ Κηφισιὰς χώρα τὸν ἀπηνῆ » Προκρούστην. Εἶδε καὶ τὸν Κερκύονος θάνατον ἡ » Δημήτριος Ἐλευσίς. Πέπτωκε κἀκεῖνος (1) κακῶς » τῇ ἰδίᾳ ῥώμῃ χρησάμενος, ὃς οἷός τ' ἦν δένδρα » κάμπτειν, καὶ ἀφ' ὕψους εἰς γῆν ἦγε τὰς πίτυς, » τὰς εἰς τὸ πεδίον τὰ τῶν ἀνθρώπων μέλη δια» σπειρούσας. Ἀκίνδυνος δ' ὁδὸς ἀπ' Ἀλκαθόης εἰς » τὰς Λελεγείας (2) πόλεις, τοῦ Σκείρωνος ἐκποδὼν (3) » γεγονότος, ἠνέωκται· καὶ τοῖς τοῦ λῃστοῦ δια» σπαρεῖσιν ὀστέοις, καὶ γῆ καὶ θάλασσα τούτοις » ἀνάπαυλαν πᾶσαν ἀναίνεται, ἅπερ ἐπὶ πλεῖστον » ἀγόμενα καὶ φερόμενα εἰς σκοπέλους ἡ τοῦ χρόνου » ἀρχαιότης ἀπολιθωθῆναί φησι· καὶ τοῖς σκοπέλοις » προσίσχεται τὸ τοῦ Σκείρωνος ὄνομα. Εἰ τῶν σῶν » κατορθωμάτων καὶ τῶν ἐτῶν μνησθῆναι ἐθελήσαι» μεν, αἱ ἀριστεῖαι τῶν ἐτῶν ὑπερέχουσιν (4). Ὑπὲρ » σοῦ, ἀνδρικώτατε, κοινῇ τὰς εὐχὰς ἀναφέρομεν, καὶ » ἐν σοὶ σπῶμεν τοῦ Διονύσου. » Ταύτῃ τῇ εὐνοίᾳ

(1) Non habuit suo in libro nomen ἐκείνου. Supple e latinis, κἀκεῖνος Σίνις. A, mox sine ὅς.

(2) Codd. λεγκίας. B modo, ἀλλαθόης. Plan. legit *ab Alcathoe*.

(3) Codd. ἐκποδός. B, e corr. ἐκποδών. Plan. legebat *sparsis*.

(4) Planudes legebat *premunt*: *prement* aut *premant* aliorum æque rectum fuerit.

τοῦ δήμου καὶ ταῖς τῶν εὐφημούντων εὐχαῖς συμφωνεῖ καὶ ἡ χώρα πᾶσα, καὶ τόπος οὐδείς ἐστιν ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ (1) στυγνάζων.

Ἀλλὰ γὰρ ὄντως οὐκ ἔστιν ἥτις τῶν ἡδονῶν ἐστὶ καθαρὰ, ἀλλά τι καὶ δύσθυμον τοῖς τερπνοῖς συνεισέρχεται (2). Καὶ γὰρ Αἰγεὺς μὲν, τὸν υἱὸν ἀπολαβὼν, ἀσφαλῆ τὴν εὐφροσύνην ἀνέλαβεν· ὁ δὲ Μίνως πόλεμον εὐτρέπιζει, ὃς, εἰ καὶ τὰ μάλιστα καὶ ἐγγείῳ στρατιᾷ καὶ τῷ ναυτικῷ δυνατὸς ἦν, τῷ πατρικῷ δ' ὅμως θυμῷ ἀκμαιότατος ἦν, καὶ τὸν (3) τοῦ Ἀνδρόγεω θάνατον δικαίοις μέτεισιν ὅπλοις. Πρό γε μὴν τοῦ πολέμου, συμμαχίδας δυνάμεις ἀθροίζει, ὅποι τέ οἱ ἀνέῳγεν εἴσοδος, πτηνῷ στόλῳ διὰ τοῦ πελάγους ἀλᾶται. Ἐντεῦθεν τὴν Ἀνάφην ἑαυτῷ καὶ τὴν Ἀστυπαλαίαν πολέμῳ συνάπτει (4). Ἐντεῦθεν τὴν χθαμαλὴν Μύκονον, καὶ τὴν λευκόγεων χώραν τοῦ Τμώλου (5), καὶ τὴν πολυανθῆ Τύρον, καὶ Κύπρον, καὶ τὴν ὁμαλὴν Σέριφον, καὶ τὴν μαρμαρόεσσαν Πάρον, καὶ ἣν ἡ δεινὴ Σιθονὶς προὔδωκεν Ἄρνιν (6), χρυσὸν λαβοῦσα ὃν ἡ φιλάργυρος ᾔτησε, καὶ εἰς ὄρνιν

(1) Malum quæsivit acumen in repetitione. Velim ἐν ἐκείνῃ τῇ πόλει, ad latinorum ductum.

(2) Multa ad illustrationem sententiæ congessit Rittersh. ad Ligur. c. 5, et in Indice sub *Voluptas*. Quum Manasses in Mythistoriæ Fragm. III, 64, dixisset, Ἀλλ' ἄκρατον εὐτύχημα τίς γηγενῶν εὑρήσει; Ἡ τύχη γὰρ, ὡς ἔοικεν, ἐν τούτοις δυσμεναίνει, Καὶ τοῖς τερπνοῖς παρακιρνᾷ καί τι τῶν πικραζόντων: ibi nonnulla similia adposui. Planudes noster hic erravit. Debuisset saltem scribere οὐκ ἀσφαλῆ.

(3) B, δυνατὸς ἦν, καὶ τὸν, mediis omissis.

(4) Omissus est Ovidii versus, « Promissis Anaphen, regna As» typaleïa bello » : repone, καὶ τὴν Ἀστ., ὑποσχέσεσιν Ἀνάφην, Ἀστυπαλαίαν πολέμῳ, συνάπτει. Et hic τὸ ὁμοιοτέλευτον lacunæ causa fuit.

(5) Habuit malam lectionem, *Tmoli*. Corrigas, Κιμώλου.

(6) Non mutavi codicum ἄρνιν. In hoc loco Noster suum librum secutus est, qui ut et ceteri fuit

μεταμορφώθη· καὶ νῦν εἰσέτι φιλεῖ τὸν χρυσὸν, μέλας μὲν τοὺς πόδας, μέλασι δὲ πτεροῖς ὁ κολοιὸς (1) καλυπτόμενος. Ἀλλ' οὐχὶ καὶ Ὠλέαρος, καὶ Διδύμη, καὶ Τῆνος, καὶ Ἄνδρος, καὶ Γύαρος, καὶ ἡ καθαρὰν ἐλαίαν φέρουσα Πεπάρηθος, ταῖς Κνωσιακαῖς ναυσὶ συνεμάχησαν. Ἐντεῦθεν τῷ λαιῷ μέρει τὴν Οἰνοπίαν ὁ Μίνως ζητεῖ τὴν Αἰακίδειον βασιλείαν, ἣν Οἰνοπίαν μὲν οἱ παλαιοὶ προσωνόμασαν, ἀλλ' αὐτὸς Αἰακὸς Αἴγιναν τῷ τῆς μητρὸς προσεῖπεν ὀνόματι. Συῤῥεῖ τοίνυν τὸ πλῆθος (οὐ γὰρ ὀλίγον ἦν) ἄνδρα γνῶναι τοσαύτης φήμης. Προσίασι δ' ἐκείνῳ Τελαμών τε καὶ ὁ ἐλάττων ἢ Τελαμὼν Πηλεὺς, καὶ τὸ τρίτον τέκνον ὁ Φῶκος· καὶ αὐτὸς δ' ὁ Αἰακὸς ἔξεισι, βραδὺς τῷ γηραλέῳ βάρει· καὶ τίς ποτ' ἂν ἡ τῆς ἀφίξεως αἰτία εἴη ζητεῖ. Ἀναμνησθεὶς δὲ τοῦ παιδικοῦ πένθους, στενάζει, κἀκείνῳ τοιαῦτα δὴ ἀπαγγέλλει ὁ τῶν ἑκατὸν πόλεων βασιλεύς· « Τοῖς ὑπὲρ τέκνου ληφθεῖσιν » ὅπλοις συμμάχησον, ἱκετεύω, καὶ τῇ δικαίᾳ στρα- » τιᾷ προσόμοιος ἴσθι (2). Παραμυθίαν γὰρ ἐπὶ τά- » φῳ αἰτῶ. » Τῷ δ' ὁ Ἀσωπίδης « Ἀνυπόστατ' αἰ- » τεῖς » εἶπε, « καὶ οὐδὲ πάντ' ἂν τῇ ἐμῇ ποιητέα

depravatus. Vide interpretis ad textum notas.

(1) Inserui ὁ κολοιός, quod respondeat latino *monedula*. Planudes, qui nesciebat quæ esset hæc avis, lacunam pro voce reliquit. Jam non semel hanc interpretis modestiam observavimus. Videtur *monedula* esse illam cornici similem avem, quam gallice vocamus *choucas*. Lexica vulgaria monedulæ synonymum exhibent *la chouette*, errore non minimo. Planudes latina qui sequebatur scripsit μέλαινα et καλυπτομένη; sed, nunc ob nomen κολοιός, μέλας fuit scribendum et καλυπτόμενος.

(2) Planudes, pro *pars sis*, habuit, vel habere se putabat, *par sis*. Repone, καὶ τῆς δικαίας μέρος στρατιᾶς γενοῦ. *Par* et *pars* in latinis codicibus confusa ostendi ad Nicet. pag. 139.

» πόλει. Οὐδὲ γὰρ ἄλλη τις γῆ τῆσδε τῆς χώρας » μᾶλλον τοῖς Κεκροπίδαις συνῆπται. Εἰσὶ γὰρ ἡμῖν » πρὸς ἀλλήλους ὁμολογίαι.» Ὁ μὲν εἶπεν· ὁ δ' ἄπεισι σκυθρωπάζων, καὶ « Μεγάλου σοι τιμήματος » εἶπεν « ὁμολογίαι στήσονται αὗται.» Καὶ δὴ συμφορώτερον (1) οἴεται τὸν πόλεμον ἀπειλεῖν, ἢ μεταχειρίζεσθαι κἀν τούτῳ τὰς ἑαυτοῦ προαναλίσκειν (2) δυνάμεις. Ὁ μὲν οὖν Λύκτιος (3) στόλος ἀπὸ τῶν Οἰνοπίων τειχῶν ἔτι καθορᾶσθαι δυνατὸς ἦν, Ἀττικὴ δὲ ναῦς πλησίστιος φερομένη παρῆν, καὶ πρὸς τὸν φίλον εἴσεισι λιμένα, ἣ τόν τε Κέφαλον ὁμοῦ καὶ τὰς τῆς πατρίδος ἐντολὰς ἔφερεν. Οἱ δ' Αἰακίδαι νεανίαι καὶ μετὰ μακρὸν χρόνον ὀφθέντα ἔγνωσαν ὅμως τὸν Κέφαλον, καὶ δεξιὰς ἔδωκαν, καὶ πρὸς τὸν τοῦ πατρὸς οἶκον ἡγήσαντο (4). Εἴσεισι δ' ὁ ἥρως ἀξιοθέατος, καὶ τῆς τε παλαιᾶς μορφῆς ἔτι παρακατέχων ἐχέγγυα, καὶ κλάδον ἔχων ἐλαίας αὐτόχθονος, κἀν τῇ δεξιᾷ καὶ λαιᾷ δύο τὴν ἡλικίαν ἥττους μείζων αὐτὸς φέρων, Κλύτον καὶ Βούψην (5), τοὺς Πάλλαντος παῖδας. Ἐπεὶ δ' εἰς ταυτὸν ἐλθόντες πρῶτοι τοὺς ἑαυτῶν λόγους οἱ Κεκροπίδαι προήνεγκαν, ὁ Κέφαλος τὰς ἐντολὰς ἀπαγγέλλει, καὶ συμμαχίαν αἰτεῖ, καὶ τὰς σπονδὰς ἀναμιμνήσκει, καὶ τοὺς ὅρκους δὴ τῶν προγόνων, καὶ προστίθησι τὴν τῆς Ἑλλάδος πάσης κινδυνεύειν ἀρχήν. Καὶ δὴ τῆς εὐγλωττίας αὐτοῦ ταῖς ἐπὶ τοῖς ἐντεταλ-

(1) Legitur in codd. συμφερώτ.

(2) Codd. προσαν. Sed procul dubio quod do dedit Planudes. Ovidius, *præconsumere*. Προ et πρὸς ubique a librariis confunduntur. Supra ad v. 459, B exhibet πρὸς male, ubi A recte fert προ. Cf. supra pag. 174.

(3) Glossa in B: Λύκτος, πόλις Κρήτης.

(4) B ad marg. εἰσήγαγον.

(5) Hæc est codicum scriptura.

μένοις αἰτίαις συναιρομένης, ὁ Αἰακὸς, ἐπὶ τῷ ἄκρῳ τοῦ σκήπτρου τῆς εὐωνύμου χειρὸς λαμπούσης (1), « Μὴ αἰτεῖτε συμμαχίαν, Ἀθηναῖοι, ἀλλὰ λάβετε » εἶπε, « μηδ' ἀμφιβόλως τὰς τῆσδε τῆς νήσου (2) δυνάμεις ὑμετέρας λέγετε. Καὶ πᾶσα τῶν ἐμοὶ προσόντων ἡ κτῆσις ἥδε σὺν ὑμῖν ἴτω. Τοῖς θεοῖς χάρις· καιρὸς εὐδαίμων καὶ ἀπαραίτητος. Δυνάμεων » οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἔνδεια· εὐθηνεῖ γάρ μοι στρατὸς καὶ » πρὸς τοὺς ἐχθρούς. » — « Ἀλλ' οὕτω γ' εἴη » ! ὁ Κέφαλος εἶπε « καὶ ἐπιδίδοιεν οἱ πολῖται τῆς ὑμετέρας πόλεως εὔχομαι. Καὶ γὰρ προσιὼν ἡδονὴν ἐδεξάμην, τοσαύτης νεότητος εὐειδοῦς, καὶ τὴν » ἡλικίαν ἴσης, εἰς συνάντησίν μοι προχωρησάσης. » Πολλούς γε μὴν ἐντεῦθεν ἀναζητῶ, οὓς εἶδόν ποτε, » ἡνίκα με πρώτως ἡ ὑμετέρα πόλις ἐδέξατο. » Πρὸς ταῦτα στενάξας, ὁ Αἰακὸς οὕτως ὀδυνωμένῃ φωνῇ εἶπεν· « Ἀνιαρῷ προοιμίῳ κρείττων ἐπηκολούθησε » τύχη. Εἴθε δυνηθείην ταύτης ἐν ὑμῖν μνημονεῦσαι! » Δίχα δὲ τινος προοιμίου ταύτην νῦν ἀναλήψομαι, » τοῦ μὴ περιττοῖς ὑμᾶς λόγοις ἐπέχειν. Ὀστᾶ κεῖνται καὶ κόνις οὓς κατὰ νοῦν μνημονεύων ἀναζητεῖς. » Καὶ ὅσον μέρος τηνικαῦτα τῶν ἡμετέρων ἀπώλετο! » Λοιμὸς γὰρ χαλεπὸς τῷ δήμῳ κατ' ὀργὴν (3) τῆς » ἀπηνοῦς Ἥρας ἐνέσκηψεν, ἀπηχθημένης τῇ γῇ » τῇδε, τῇ παρὰ τὴν ἀντίζηλον ἐκείνης ὀνομασθείσῃ. » Μέχρι μὲν οὖν ἀνθρώπινον τὸ κακὸν ἐδόκει, καὶ

(1) Latinum *nitente* putavit inesse Planudes idem hic ac *nitida*. Repone, ἐρειδομένης.

(2) A, νόσου. Statim Planudes versuum 510, 511, ordinem intervertit. Infra B, εὐθυνεῖ.

(3) Legisse videtur Planudes, « Dira lues populis ira Junonis. »

» τοῦ τηλικοῦδε ὀλέθρου ἡ βλάπτουσα αἰτία ἐκρύ- » πτετο, ἰατρῶν ἐμαχόμεθα πρὸς αὐτὸ τέχναις. Ἀλλ' » ἡ φθορὰ τῆς ἐπικουρίας περιεγένετο, καὶ ὅ, τι » πολὺ πρὸς βοήθειαν ἦν ἡττώμενον ἔκειτο. Πρῶτα » μὲν οὖν οὐρανὸς πεπυκνωμένῳ ζόφῳ τὴν γῆν ἐπε- » βάρυνε, καὶ νωθρὸν καύσωνα ταῖς νεφέλαις ἐνέ- » κλεισεν· ἐπεὶ δὲ τετράκις ἡ σελήνη πλήρεσι (1) » κεραίαις τὸν οἰκεῖον περιελήλυθε κύκλον, καὶ τε- » τράκις λεπτυνθεῖσα τὸν πρὶν ἀνεκτήσατο κύκλον, » τοῖς θανατηφόροις καύμασι θερμοὶ νότοι ἐπέ- » πνευσαν. Περιΐσταται γοῦν ὡς καὶ πρὸς πηγὰς καὶ » λίμνας τὸ πάθος ἐλθεῖν, καὶ πολλὰ πλήθη τῶν » ὄφεων ἐπὶ τῶν ἀνεξεργάστων ἀγρῶν ἀλᾶσθαι, ὡς » τῷ ἑαυτῶν ἰῷ καὶ τοὺς ποταμοὺς διαφθεῖραι. Καὶ » πρῶτα δὴ τῇ τῶν κυνῶν πτώσει, καὶ πετεινῶν καὶ » ὀρνίθων (2), καὶ βοῶν καὶ θηρῶν, ἡ τοῦ αἰφνιδίου » ὀλέθρου κατελαμβάνετο δύναμις. Καὶ θαυμάζει » τοὺς οἰκείους ταύρους ὁ ταλαίπωρος γεωργὸς, » καὶ ταῦτ' ἰσχυροὺς ὄντας, μεταξὺ τῆς ἐργασίας » καταβαλλομένους, καὶ ἐν μέσῃ τῇ αὔλακι πίπτον- » τας· τοῖς τε προβάσι, βληχηθμὸν ἀναδιδοῦσιν (3) » ἠῤῥωστηκότα, αὐτόματόν τε πίπτει τὸ ἔριον καὶ » τὰ σώματα τήκεται. Ὁ δὲ πρὶν ὀξὺς ἵππος, καὶ » μεγάλης ἐν τοῖς ἀγῶσι τυγχάνων φήμης, ἀφαιρεῖ-

(1) Planudis codex ferebat, quæ et in Regiis libris inventa fuit, lectionem, « *plenis* (non » *junctis*) implevit cornibus or» bem. » Sed, etsi placere viro doctiss. videatur, vix potuit *plenis implevit* Ovidius scribere. Et Planudem ipsum vitium hoc dissimulare voluisse intelligis.

(2) Ovidius : « volucrumque *ovium*que. » Legit absurde Planudes *avium*, quod jam, adductis ejus verbis, Accursius notavit. Repone, *οἴων*.

(3) A, *ἀναδιδοῦσα*. In B hic charta est mutila.

» ται τὴν τῆς γνώμης εὐγένειαν, καὶ τῶν παλαιῶν ἐπι-
» λελησμένος τιμῶν (1), παρὰ τῇ φάτνῃ στένει, μα-
» κρᾷ θανούμενος ἀργίᾳ (2). Ἀλλ' οὐδὲ κάπρος τῆς ὀρ-
» γῆς μέμνηται, οὐδ' ἔλαφος τοῦ καταπεποιθέναι (3) τῷ
» δρόμῳ, οὐδ' ἐπιέναι ταῖς ἀγέλαις οἱ ἄρκτοι. Πάντα
» δ' ἡ νόσος ἔχει. Κἀν τοῖς δρυμοῖς καὶ τοῖς ἀγροῖς
» ὀδωδότα σώματα κεῖται, καὶ ὁ ἀὴρ τῇ ἐκεῖθεν
» ὀδμῇ μολύνεται. Θαυμαστὰ λέξω· οὔκουν ἐκείνων
» κύνες, οὐδ' ὄρνιθες λίχνοι, οὐδὲ λύκοι πολιοὶ, ἥψαν-
» το· διεῤῥυηκότα δὲ τήκεται, καὶ λυμαίνεται ταῖς
» ἀναπνοαῖς, καὶ διαδίδωσιν εἰς πλάτος τὸν μο-
» λυσμόν. Ἦλθε μὲν οὖν βαρυτέρῳ κινδύνῳ πρὸς
» τοὺς ταλαιπώρους ἀγρότας ὁ λοιμός· ἀλλὰ κἀν
» τοῖς τείχεσι τῆς μεγάλης πόλεως βασιλεύει. Καὶ
» πρῶτα δὴ τὰ σπλάγχνα τῶν ἀνθρώπων συστρέ-
» φεται, καὶ τοῖσι καύμασιν ἐκλύεται (4). Τούτου δὴ
» σύμβολον ἐρυθρότης καὶ ἀναπνοὴ πυρὶ περιεμένη·
» τραχυνομένη δ' ἡ γλῶσσα ἐξοιδαίνει, καὶ τὸ στό-
» μα, τῶν φλεβῶν ξηραινομένων, ἠνέῳγε, καὶ βαρὺς
» ἀὴρ κεχηνόσιν αὐτοῖς συλλαμβάνεται. Οὔτ' οὖν
» κλίνης, οὔτε τινὸς ἐνδύματος ἀνέχεσθαι δύνανται·
» σκληρὰ μὲν ἀλλ' ἐπὶ γῆς τιθέασι τὰ περικάρδια·
» ἀλλ' ἥκιστα τὸ σῶμα τῇ γῇ ψυχρότερον γίνεται·
» ἡ δὲ γῆ θερμαίνεται μᾶλλον τῷ σώματι. Οὐ δ' ὁ
» θεραπεύων πάρεστι· καὶ εἰς αὐτοὺς γὰρ δῆτα
» τοὺς ἰατροὺς τὸ πάθος ἐνέσκηψε, καὶ τοῖς τεχνί-

(1) Planudes lectionem *palmæ* vel *palmas* vertere noluisse videtur.

(2) Habuit malam interpres noster lectionem, *longo inerti*.

(3) A, πὺ πεποιθέναι.

(4) Habuit notam et aliunde lectionem, *flammisque fatiscunt*.

» ταις αἱ τέχναι ἀνθίστανται. Ὅσον δέ τις μᾶλλον
» προσήκων ἐστί τινι καὶ πιστότερον τῷ νοσοῦντι
» ὑπηρετεῖται, τοσοῦτον διὰ ταχέων εἰς μέρος εἶσι
» καὶ αὐτὸς τοῦ ὀλέθρου. Καὶ σωτηρίας ἐλπὶς ἀπώ-
» λετο, καὶ τὸ τέλος τῆς νόσου ἐν τῷ θανάτῳ
» προβλέπουσι· διὰ δὴ (1) ταῦτα χαρίζονται ταῖς
» ἐπιθυμίαις, καὶ φροντὶς οὐδὲ μία τοῦ τί ποτ' ἂν
» ὠφελοῦν εἴη· ὠφέλιμον γάρ ἐστιν οὐδὲ ἕν. Διεσκε-
» δασμένοι δὲ, καὶ τὴν αἰδῶ ἀποτεθειμένοι, πηγαῖς,
» καὶ ποταμοῖς, καὶ φρέασι πολυχωρήτοις προσίσχον-
» ται· καὶ οὐ πρότερον ἡ δίψα πινόντων ἔσβεσται
» πρὶν ἡ ζωή· ὅθεν πολλοὶ βαρυνόμενοι ἥκιστα τοῦ
» ἀναστῆναι δυνάμεως ἔχουσι, αὐτοῖς δὲ τοῖς ὕδασιν
» ἐναποβιοῦσιν· ὅμως δέ τις θνήσκων ὕδατος ἤντλει.
» Τοσοῦτον δὲ τοῖς ἀθλίοις μῖσος τῆς νεμεσήτης στρω-
» μνῆς γέγονεν, ὥστ' ἐκπηδῶσιν ἐκ ταύτης, ἢ, εἴπερ
» τὸ μὴ δύνασθαι κωλύει τοῦ ἀναστῆναι, κατὰ γῆς
» κυλίουσι τὰ σώματα, καὶ φεύγουσι τοὺς ἰδίους θα-
» λάμους ἕκαστος, καὶ ἑκάστῳ ὁ ἴδιος οἶκος ὀλέθριος
» εἶναι δοκεῖ· κρυπτομένης γὰρ τῆς αἰτίας, ὁ τόπος
» δέχεται τὴν κατηγορίαν. Ἡμιθνῆτας ἂν εἶδες ἐν ταῖς
» ὁδοῖς ἀλωμένους, μέχρις ἵστασθαι εἶχον, θρηνοῦν-
» τας ἑτέρους, κατὰ γῆς τε κειμένους, καὶ κεκμη-
» κότας τοὺς ὀφθαλμοὺς τὴν τελευταίαν στρέφοντας
» κίνησιν. Καὶ δὴ τὰς χεῖρας πρὸς τοὺς ἀστέρας τοῦ
» ἐπικειμένου τείνουσιν οὐρανοῦ, ἔνθαπερ ὁ θάνατος
» ἐκπνέοντας τούτους κατέλαβε (2). Τί μοι τηνικαῦτα
» τῆς ψυχῆς ἦν; ἢ τί μοι προσεῖναι ἔδει, ὅτι μὴ

(1) A, δέ: confer not. p. 275.

(2) B, κατελάμβανε: quæ temporum permutatio jam notata fuit supra pp. 104, 105, 213.

» τὴν ζωὴν μισῆσαι, καὶ μέρος τι τῶν ἐμῶν γενέσθαι ἐπιθυμεῖν; Ἡνίκα γὰρ ἂν καὶ οἷπερ ἂν ἑαυτὴν ἡ τῶν ὀφθαλμῶν ὄψις ἔστρεφεν, ἐκεῖ καὶ δῆμος κατέστρωτο, ὡς ποτὲ σεσημμένα (1) μῆλα, δονουμένων τῶν κλάδων, πίπτει, καὶ βάλανοι, πρίνου κινηθέντος.

» Ὁρᾷς τὸν κατ' ἀντικρὺ νεὼν, τὸν τοῖς μακροῖς ἀναβαθμοῖς ὑψηλόν· Ζεὺς ἐκεῖνον κατέχει. Τίς δ' οὖν ἐκείνοις τοῖς βωμοῖς οὐ μάταια θύματα δέδωκεν; Ὁσάκις ὑπὲρ συνεύνου σύνευνος, ὑπὲρ παιδὸς πατὴρ, μεταξὺ τὰ τῆς ἱκετείας ῥήματα λέγων, ἐν τοῖς ἀδυσωπήτοις βωμοῖς τὴν ψυχὴν ἐξέπνευσε; κἂν τῇ τούτου χειρὶ μέρος τι τοῦ θυμιάματος οὔπω δαπανηθὲν (2) εὕρηται. Ὁσάκις ἐν τοῖς τῶν ναῶν ἀδύτοις τὰς εὐχὰς τοῦ ἱερέως ἀνάγοντος, καὶ οἶνον ἄκρατον μεταξὺ τῶν κεράτων χέοντος, ἀπροσδοκήτῳ οἱ ταῦροι πληγῇ ἔπεσον; Αὐτοῦ ἐμοῦ ἱερὰ τῷ Διῒ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ καὶ τῆς πατρίδος καὶ τῶν τριῶν παίδων τελοῦντος, δεινοὺς μυκηθμοὺς ἀνεδίδου τὸ θῦμα, καὶ ἐξαπιναίως δίχα πληγῆς ἡστινοσοῦν καταπεσὸν, βραχυτάτῳ αἵματι τὸ ὑποκείμενον ἔβαψε ξίφος· καὶ λοβὸς ἀσθενήσας ἥπατος τὴν τἀληθοῦς γνῶσιν καὶ τὰς τῶν θεῶν ὑποθήκας ἀπώλεσε· τὸ γὰρ δεινὸν πάθος καὶ μέχρι τῶν ἐγκάτων διῆλθεν. Εἶδον (3) περὶ τῶν ἱερῶν σταθμῶν ἐῤῥιμμένα τὰ πτώματα· περὶ τῶν βωμῶν αὐτῶν, ὡς ἂν ἐπιφθονώτερος ὁ θάνατος εἴη, καί τινες τούτων ἀγχόνῃ

(1) B, σεσημειωμένα : atque ad marg. ἢ σεσημασμένα.

(2) B, δαπανησθὲν : cf. p. 31, not. 1 ; et p. 39, ad v. 701, B exhibuit δαπανησθείσης.

(3) A exhibet εἶδος.

» συγκλείουσι τὴν ζωὴν, καὶ τὸν τοῦ θανάτου φόβον θανάτῳ φυγαδεύουσι, καὶ ἑκόντες καλοῦσι τὴν ἐπιοῦσαν μοῖραν. Καὶ δὴ τὰ σώματα πίπτοντα τῷ θανάτῳ οὐκέτι πρὸς ἥντινα δὴ ταφὴν κατ' ἔθος ἐκφέρεται· οὐδὲ γὰρ αἱ πύλαι τῆς πόλεως ἐχώρουν τοὺς θνήσκοντας· ἀλλ' ἢ ἄταφα κατεῖχε τὴν γῆν, ἢ δίχα τινὸς ὁσίας ἐδίδοτο τῷ πυρί. Ἤδη γοῦν αἰδὼς ἦν οὐδὲ μία, ἀλλ' ὑπὲρ πυρᾶς μάχονται, καὶ ἀλλοτρίῳ πυρὶ καίονται. Ναὶ μὴν καὶ δάκρυον ἄπεστι, καὶ ἄκλαυτοι (1) περιφοιτῶσιν αἱ τῶν τέκνων τε καὶ ἀνδρῶν καὶ νέων καὶ γερόντων ψυχαὶ, καὶ οὔτε τόπος πρὸς τύμβους ἀποχρῶν, οὔτε ξύλα πρὸς πυρὰν ἦν.

» Ἀτὰρ ἐγὼ τῇ τοσῇδε ταραχῇ τῶν δεινῶν ἐμβροντηθεὶς, Ζεῦ, εἶπον, εἰ μή σε μάτην λέγουσι πρὸς τὰς τῆς Ἀσωπίδος Αἰγίνης περιπλοκὰς ἐληλυθέναι ποτὲ, οὐδ' ἐπαισχύνῃ, μέγιστε πάτερ, ἡμέτερος εἶναι πατὴρ, ἤ μοι τοὺς ἐμοὺς ἀπόδος, ἢ κἀμὲ ῥίψον τάφῳ. Ὁ δὲ σύνθημα τῇ ἀστραπῇ δέδωκε, καὶ, βροντῆς ἑπομένης (2), Τοῦτο συμβάλλω, καὶ εἶεν αἴσια ταῦτα σύμβολα, δέομαι, τῆς σῆς γνώμης, εἶπον, ἅ μοι καὶ ὡς ἀγαθῆς ὀμφῆς ἐνέχυρα δοίης.

» Ἦν δ' ἔγγιστα, τυχὸν οὕτω, κλάδοις ἀραιοῖς ἀναπεπταμένη ἱερὰ τῷ Διὶ δρῦς τοῦ Δωδωναίου σπέρματος. Ἐκεῖσε τοίνυν ἡμεῖς ὁρῶμεν σπερμολό-

(1) B, ἄκλαυστοι, et supra, ἄκλαυτοι. Mox A, ξύλῳ.

(2) Miram versionem latinorum, *tonitruque secundo*, quod putavit esse pro *secundo post primum*, quum sit pro *fausto*. Repone, *καὶ βροντῇ αἰσίᾳ*, vel aliud quid in hunc sensum.

» γους μύρμηκας μακρῷ τάγματι μέγα φορτίον μικρῷ στόματι φέροντας, καὶ τὴν τρίβον ἑαυτῶν ἐπὶ τοῦ ἐρρυτιδωμένου (1) τοῦ δένδρου τηροῦντας φλοιοῦ. Θαυμάζων δὴ τὸν ἀριθμὸν τούτων, Τοσούτους, ὦ πάτερ ἄριστε, ἔφην, σύ μοι πολίτας δὸς, καὶ τὰ κενωθέντα τείχη μοι ἀναπλήρου. Ἐτρόμαξε γοῦν, καὶ τοῖς κλάδοις ἐκ τοῦ πνεύματος κινηθεῖσιν ἦχον ἡ ὑψηλὴ δρῦς ἔδωκεν· ἐμοὶ δὲ δείσαντι τὰ μέλη τῷ φόβῳ ἔφριξε, καὶ αἱ τρίχες ὀρθαὶ ἔστησαν. Ὅμως γε μὴν φιλήματα τῇ τε γῇ ἔδωκα καὶ τῷ δένδρῳ· καὶ οὐκ ἂν νῦν φαίην (2) ὡς τότ' ἤλπιζον· ἤλπιζον δ' ὅμως, καὶ τῇ ψυχῇ τὰς εὐχὰς ἐμαυτοῦ περιέθαλπον. Νὺξ (3) τοιγαροῦν ἐπέστη, καὶ τὸ ταλαιπωρηκὸς σῶμα ταῖς φροντίσιν ὕπνος κατέχει· καί μοι πρὸ ὀφθαλμῶν ἡ αὐτὴ δρῦς παρεῖναι, καὶ τοσοίδε κλάδοι, καὶ τοσάδε ζῶα τοῖς ἑαυτῆς κλάδοις φέρειν ἐδόκει, καὶ ἐπίσης τρέμουσα κινηθῆναι, καὶ τὸ πυροφόρον (4) σύστημα τοῖς ὑποκειμένοις πεδίοις σκεδαννύναι· κἀντεῦθεν ἐξαίφνης αὐξάνειν τοῦτο δοκεῖ καὶ μεῖζον ἑαυτοῦ γίνεσθαι, καὶ τῆς γῆς ἐξαίρεσθαι, καὶ ὀρθίῳ σώματι ἵστασθαι, καὶ τήν τε ἰσχνότητα καὶ τὸν τῶν ποδῶν ἀριθμὸν καὶ τὴν μέλαιναν χροιὰν ἀποτίθεσθαι, καὶ μορφὴν ἐνδύεσθαι ἀνθρωπείαν τοῖς μέλεσιν. Ἀπέπτη τοίνυν ὁ ὕπνος·

(1) Ἐρρωτιδωμένου legitur in A.

(2) Legit *fatebor*, pro *fatebar*. Repone, καὶ οὐκ ἔφην ὡς ἤλπιζον, ad edita verba.

(3) Codd. νῦν. In Coluthi Raptu v. 309, νῦν pro νὺξ e codice feliciter restitutum iri disco a viro juvene nostræ artis studiosissimo, cui editionem poematioli hujus, mox Tryphiodori, mox majoris poetæ, feliciter et ex sententia procedere vehementer cupio.

(4) Sch. ad marg. in B, σιτοφόρον, δηλονότι. Metuebat ne cum πυρφόρον confunderetur.

» ἐγὼ δ' ἐγρηγορὼς (1) τὴν ὄψιν ἐμαυτοῦ μέμφομαι, καὶ ἀσχάλλω, ὡς μηδεμιᾶς βοηθείας οὔσης ἐν τοῖς θεοῖς. Καὶ δὴ πολὺς θρῆνος ἦν περὶ τὴν οἰκίαν, καὶ φωνὰς ἀνθρώπων ἀκούειν ἐδόκουν ἀήθεις. Ὑποπτεύοντι δή μοι καὶ ταύτας ἐνύπνιον εἶναι ἔρχεται συντείνων ὁ Τελαμὼν, καὶ, τὰς θύρας ἀναπετάσας, Ἐλπίδος μείζω καὶ πίστεως, εἶπεν, ὦ πάτερ, ὄψει· ἀλλ' ἔξελθε (2). Ἔξειμι γοῦν, καὶ οἵους κατὰ τὴν ἐν ὕπνοις ὄψιν ἑωρακέναι τοὺς ἄνδρας ἐδόκουν, τοιούτους ἐφεξῆς πάντας βλέπω, γνωρίζω τε τούτους. Οἱ δὲ προσίασι, καὶ ὡς ἑαυτῶν με βασιλέα ἀσπάζονται. Ἐγὼ δὲ τὰς εὐχὰς ἀποδίδωμι τῷ Διῒ, καὶ τῷ προσφάτῳ δήμῳ τὴν πόλιν διακληρῶ καὶ τοὺς ἐρημωθέντας τῶν παλαιῶν οἰκητόρων ἀγροὺς, Μυρμιδόνας τε ὀνομάζω, καὶ τοὔνομα τῆς αὐτῶν γενέσεως οὐδαμῶς ἀφαιροῦμαι. Εἶδες τὰ σώματα καὶ αὐτός. Οὓς δὲ πρὶν ἔφερον τρόπους καὶ νῦν ἔχουσι· φειδωλότερον γένος εἰσὶ καὶ φερέπονον, τοῦ πορισθέντος μηδ' ὁτιοῦν προϊέμενον, ἄριστον δ' ὥστε τὰ κτηθέντα φυλάσσειν. Οὗτοί σοι πρὸς τὸν πόλεμον, ἴσοι καὶ τὸν χρόνον καὶ ταῖς ψυχαῖς, ἕψονται, ἐπειδὰν πρῶτον ὁ δεῦρο (3) σε παραπέμψας εὐτυχῶς εὖρος » (καὶ γὰρ εὖρος παρέπεμψεν) « εἰς νότον μεταπέσῃ. »

Τοιούτοις καὶ ἑτέροις λόγοις τὴν μακρὰν ἡμέραν ἐκεῖνοι διήγαγον. Τό γε μὴν πλεῖστον (4) τῆς ἡμέρας τραπέζαις ἐδόθη, ἡ νὺξ δὲ τοῖς ὕπνοις. Καὶ φῶς ὁ χρυ-

(1) In codice B, δὲ γρηγορώς.
(2) B, ἔθελξεν.
(3) Codex A, ὁδὶ δεῦρο : et omittit statim verba καὶ γὰρ εὖρος.
(4) Repone ἔσχατον. Habuit Planudes *pars optima*.

σοῦς ἥλιος ἤνεγκεν· ἔπνει δ᾽ εὖρος ἔτι, καὶ τὴν τῆς νεὼς ἐπεῖχεν ἐπάνοδον. Οἱ δὲ τοῦ Πάλλαντος παῖδες πρὸς τὸν Κέφαλον ᾧ (1) μείζων ὁ χρόνος ἦν, καὶ Κέφαλος ἅμα τοῖς Πάλλαντος παισὶ πρὸς τὸν βασιλέα συνίασιν· ἀλλ᾽ ἔτι τὸν βασιλέα βαθὺς ὕπνος κατεῖχεν. Ὑποδέχεται δὲ τούτους ὁ Αἰακίδης τοὔνομα Φῶκος. Ὁ γάρ τοι Τελαμὼν καὶ ὁ λοιπὸς ἀδελφὸς τοὺς ἄνδρας πρὸς τὴν συμμαχίαν συνέλεγον. Ὁ τοίνυν Φῶκος πρὸς τὰ τῶν οἴκων ἐνδότερα καὶ τὰς τῶν ἀναχωρήσεων περικαλλεστέρας ἄγει τοὺς Κεκροπίδας· οἷς δὴ συγκαθίσας, ὁρᾷ τὸν Αἰολίδην ἀγνώστου δένδρου πεποιημένον δόρυ τῇ χειρὶ φέροντα, χρυσοῦν τὴν αἰχμήν. Μικρὰ δὲ πρόσθεν λόγοις τισὶ μέσοις ὁμιλήσας αὐτοῖς, « Ἐπτόημαι περὶ τὰς λόχμας » εἶπε « καὶ τοὺς τῶν θηρῶν φόνους. Τίνος δ᾽ ὅμως ἐκ λόχμης τμηθὲν τουτὶ τὸ δοράτιον ἔχεις, ἤδη πάλαι ἀμφιγνοῶ. Οἶδα γὰρ ὡς εἰ μὲν φράξινος (2) ἦν, ξανθῆς ἂν ἦν τῆς χροιᾶς· εἰ δὲ κεράτινος (3), ὄζος ἂν τούτῳ προσῆν. Ἀγνοῶ μὲν πόθεν ἂν εἴη· οὐκ εἶδον δ᾽ ἐμοὶ (4) οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦδε διαπρεπέστερον ἀκοντιστήριον ὅπλον. » Ὑπολαβὼν δ᾽ εἷς τῶν Ἀκταίων ἀδελφῶν εἶπε· « Καὶ χρῆσιν (5) μείζω

(1) B, ὧν: cf. pp. 91, 252, 286.

(2) B ad marg. πτελέϊνος, δηλονότι. Sed *fraxinus*, quam vocat mire φράξινον, non est πτελέα, non est *ulmus*. Pariter jam erravit : cf. p. 183. Fraxinus græce μελία dicitur.

(3) Ovidius, *si cornus*. Putavit forte Noster esse e *cornu* factum! Reponendum, puto, κράνειος. Attamen, quum Recentiores cornum arborem vocent ξυλοκεραλιὰν et cornum fructum κεράπον, non est interpres acerbius reprehendendus. Cf. ad VIII, 408, 665.

(4) A, δεμοι : B, δέμοι.

(5) Ovid. « Et, usum, dixit. » Copula jungenda verbo *dixit*. Male Planudes, καὶ χρῆσιν. Sed leve est peccatum. De hac divisione nonnulla sunt animadversa ad Nicetam Eugen. p. 85. Lucianus Demon. 25, εἶτ᾽ ἔφη,

» τοῦ κάλλους θαυμάσεις ἐν τούτῳ· ἐπιτυγχάνει
» γὰρ παντὸς ἐφ' ὅπερ ἂν ἀφεθῇ (1), καὶ τύχῃ τοῦτο
» πεμφθὲν οὐ διϊθύνει, ἀλλὰ, μηδενὸς διεξάγοντος,
» λελυθρωμένον διΐπταται.» Τότε τοίνυν ὁ Νήρειος (2) νεανίας πάντα ζητεῖ, πῶς τ' ἂν εἴη, καὶ τίς δέδωκε, καὶ τίς ὁ τῆς τοσαύτης δωρεᾶς αἴτιος. Ὁ δὲ Κέφαλος, ἅπερ ἐκεῖνος ἀπαιτεῖ, ἀπαγγέλλει· τὰ λοιπὰ δ', αἰσχυνόμενος, τίσιν (3) ἄθλοις τοῦτ' ἔλαβε, σιωπᾷ, καὶ, δηχθεὶς τῇ ὀδύνῃ τῆς ἀπολωλυίας γυναικὸς, οὕτω, δακρύων ἀναδοθέντων, διεξῄει· « Τοῦτό με τὸ ὅπλον,
» ὦ θεᾶς παῖ, (τίς ἂν ἔχοι πιστεύειν;) κλαίειν ποιεῖ,
» καὶ ποιήσει ἐπὶ μακρὸν, εἰ ζῆν ἡμῖν αἱ Μοῖραι δοῖεν
» ἐπὶ μακρόν. Τοῦτό με σὺν τῇ φίλῃ συζύγῳ διέ-
» φθειρεν. Ὤφελον ἐς ἀεὶ τοῦδε τοῦ κτήματος ἀμοι-
» ρεῖν. Πρόκρις ἦν (εἴ που μάλιστα πρὸς τὰς σὰς
» ἀκοὰς ἦλθεν Ὠρείθυια) ἀδελφὴ τῆς ἁρπαγείσης Ὠρει-
» θυίας. Εἰ δὲ τὸ κάλλος ἀμφοῖν ἐθέλοις καὶ τὰ ἤθη

Ὦ γελοῖε.....Distinguendum: εἶτ', ἔφη, ὦ γελοῖε. Nota vis adverbii εἶτα in interrogationibus.

(1) A, ἀπελθῇ. Mox scr. πάλιν διΐπταται.

(2) B, νήλειος, permutatis λ et ρ.

(3) B, τίθησιν. Idem mox, ἐξῄει, et infra ad 703, ὠσαμένη, præpositione omissa. Menda id genus et alibi tetigi. Luciano sic edito Epist. Sat. 38, ἐπειδὰν πλείω τοῦ ἱκανοῦ πίωσιν, codex Reg. 2600 præpositionem reddit, exhibens ἐκπίωσιν. Dion Chrys. Or. LXIV, pag. 329, de Fortuna, manu gubernaculum tenente, διότι τὸν βίον ἡμῶν ὥς τινα μεγάλην ναῦν κυβερνᾷ καὶ πάντας σώζει τοὺς πλέοντας: et præpositionem lucretur e codice Reg. 2958, ubi ἐμπλέοντας. Theophylactus Simoc. Q. Phys. p. 13, τοὺς ἡμιλέκτους πλεσιουργεῖτέ μοι λόγους, ἄνδρες διδάσκαλοι, παρ' οἷς ἐστὶν ἐντέλεια: codex Reg. 993, plenius, παρ' οἷς ἔνεστιν ἡ ἐντέλεια, nescio an omnino melius. Eumathius VIII, de Hysm. p. 282, ἱστίῳ λευκῷ τὴν τελήρη κατεκόσμησε: codex Reg. 2897, κατεπεκόσμησε, quod stylum Eumathianum plane redolet. Fischerus ad Palæph. p. 14, de hac præpositionum omissione consuli etiam poterit.

» παρεληλυθέναι, αὕτη μᾶλλον ἁρπαγῆναι ἀξιωτέρα (1). Ταύτην μοι συνῆψεν ὁ πατὴρ Ἐρεχθεύς· ταύτην μοι συνῆψεν ὁ Ἔρως, εὐδαίμων τε ἐλεγόμην καὶ ἦν (ἀλλ' οὐχ οὕτω τοῖς θεοῖς ἔδοξε), καὶ νῦν ἴσως ἂν ἤμην. Δεύτερος μετὰ τοὺς ἱεροὺς ὑμεναίους ἤγετο μὴν, καί με τοῖς κερασφόροις ἐλάφοις δίκτυα τείνοντα, ἀπὸ τῆς ἄκρας κορυφῆς τοῦ πᾶσαν ὥραν ἀνθοῦντος Ὑμηττοῦ, τὸ σκότος διωσαμένη, πρωΐας εἶδεν ἡ Ἠώς, καὶ ἥρπασεν ἄκοντα. Ἐξέστω μοι τἀληθῆ λέγειν· ἵλεως δὲ ἡ θεὸς εἴη! Εἰ καὶ τὰ μάλιστα ῥοδοβαφεῖ προσώπῳ ἐστὶ περίβλεπτος, εἰ τοὺς τοῦ φωτὸς (2) καὶ νυκτὸς ὅρους κατέχει, εἰ καὶ νεκταρείοις ὕδασι τρέφεται, ἀλλ' ἐγὼ Πρόκριδος ἤρων, κἀν τῇ ψυχῇ Πρόκρις ἦν, καὶ Πρόκρις ἀεί μοι ἐν στόματι· τά τε τῶν ὑμεναίων ἱερὰ καὶ τὴν νέαν συζυγίαν, καὶ τοὺς προσφάτους θαλάμους, καὶ τὰς πρώτας σπονδὰς τὰς καταλελειμμένας διέξειμι κοίτης. Τούτοις ἡ θεὰ κεκίνηται, καί, Στῆσον τὰς σὰς καταμέμψεις, εἶπεν, ἀχάριστε· ἔχε τὴν Πρόκριν, ἥν, εἴπερ οὑμὸς λογισμὸς προβλέπει, οὐκουν ἐσχηκέναι θελήσεις. Καί με ταύτῃ ὀργισθεῖσα ἀφῆκεν. Ἐπανιόντι μοι τοίνυν, καὶ κατ' ἐμαυτὸν τοὺς τῆς θεοῦ λόγους ἀναπολοῦντι, δέος ἤρξατο παρεῖναι, μήποτε τὰ τῆς συζυγίας δίκαια οὐκ ἀσφαλῶς ἐφύλαξέ μοι ἡ σύζυγος. Τό τε γὰρ κάλλος, καὶ ἡ ἡλικία μοιχείαν αὐτῆς πιστεύειν ἀνέπειθεν· ἀλλ' οἱ τρόποι πάλιν πιστεύειν ἐκώλυον. Ἀλλ' ὅμως ἐγώ τε καὶ ἀπὼν ἐτύγχανον καὶ τῆς ἁμαρτίας ἥδε ἦν ὑπόδειγμα ταύτῃ, ὅθεν αὐτὸς ἐπανῄειν· ἀλλὰ

(1) Conf. notam ad XIV, 679.

(2) B, φωκός. Velim εἰ καὶ τούς.

» γὰρ πάντα δεδοίκαμεν οἱ ἐρῶντες. Ἵστημι κατὰ νοῦν τὸ λυποῦν ἰχνεῦσαι, καὶ δώροις τὴν τῆς γυναικὸς πίστιν μετελθεῖν. Συναινεῖ τῷ δέει τούτῳ καὶ ἡ Ἠώς, καὶ τὴν ἐμὴν μορφὴν (δοκῶ γὰρ αἰσθέσθαι (1) τοῦτο) μεταμείβει. Εἴσειμι τοίνυν εἰς τὰς τῆς Παλλάδος Ἀθήνας ἀγνώς (2). Καὶ δὴ πρὸς τὸν οἶκον εἰσέρχομαι· καὶ ὁ οἶκος πταίσματος ἄμοιρος ἦν, καὶ σώφρονα σύμβολα παρεῖχεν· ὑπὲρ γὰρ τοῦ δεσπότου ἁρπαγέντος ἠνιῶτο. Μόλις δέ μοι μυρίοις δόλοις πρὸς τὴν Ἐρεχθίδα γέγονεν εἴσοδος. Ὡς δ' εἶδον, ἐξεπλάγην, καὶ μικροῦ τὴν προμελετηθεῖσαν τῆς πίστεως πεῖραν κατέλιπον· κακῶς δ' ἐμαυτὸν (τί γὰρ ἂν τἀληθῆ μὴ ὁμολογοίην;) ἐπέσχον· κακῶς· τί γὰρ μή, ὡς ὤφελον, προσῆγον φιλήματα (3); Ἡ δ' ἤλγει· ἀλλὰ καὶ ὡς οὐκ ἔστιν ἥτις ἐκείνης καλλίων ἐδύνατο εἶναι· τῇ τε γὰρ λύπῃ καὶ τῇ τοῦ ἁρπαγέντος ἀνδρὸς ἐπιθυμίᾳ ἐξεκαίετο. Σὺ δὲ σύναγε ποῖον δήποτε κάλλος ἐκείνῃ, Φῶκε, προσῆν, ἥπερ οὕτω κἀν τῇ λύπῃ διέπρεπε. Τί δ' ἂν λέγοιμι, ποσάκις τὰς ἡμετέρας πείρας οἱ σεμνοὶ τρόποι (4) ἀπώσαντο; ποσάκις εἶπεν, Ἑνὶ ἔγωγε συντηροῦμαι ὅπου ποτ' ἐστίν· ἑνὶ τὰς ἐμαυτῆς ἡδονὰς συντηρῶ. Τίνι τῶν σωφρονούντων ἥδε ἡ πεῖρα οὐχ ἅλις τε πίστεως ἔχουσα καὶ μεγάλη ἂν ἐγεγόνει; Οὐκ ἠρκέσθην δ' ἐγὼ τούτοις, ἀλλ' ἐπὶ πλη-

(1) Legitur in B, δοκῶ ψεῦσθαι.

(2) A, ἀγνάς. Ovidius, *non cognoscendus.*

(3) B, ὡς μὴ ὄφελε. A, ὡς μὴ ὄφελε, et ὄφελον. Mutavi ita ut sensus fiat inde non incommodus. Sed latina propius et fidius verterentur, hoc nempe modo: μόλις δ' ἐμαυτὸν μὴ οὐ τὸ πρᾶγμα ἀληθῶς ὁμολογεῖν ἐπέσχον· μόλις, μὴ οὐχ ἃ ἔδει προσάγειν φιλήματα.

(4) B, τόποι: mox, εἶπας.

» γαῖς ἐμαυτοῦ ἀπομάχομαι, τότε δὴ (1) δῶρα δώσειν » ὑπισχνοῦμαι. Λόγοις τοίνυν θέλγων, καὶ τοῖς δώ- » ροις προσεπιτιθεὶς, τελευτῶν, διστάζειν ταύτην » ἠνάγκασα. Ἀνακράζω τοίνυν· καὶ τὴν πονηρὰν » ἀνακαλύπτω διάνοιαν, καὶ ὁ συγκεκαλυμμένος » μοιχὸς (2) ὁ ἀληθὴς ἔγωγ' ἦν σύζυγος· Ἐμοὶ μάρ- » τυρει, ἄπιστε, ἥλως. Ἡ δ' οὐδέν· αἰσχύνης δὲ » μόνον ἡττηθεῖσα σιωπηλῆς, τὴν ἐπίβουλον (3) οἰκίαν » ὁμοῦ καὶ τὸν κακὸν ἔφυγεν ἄνδρα. Τῇ δ' ἐμῇ κα- » κίᾳ πᾶν τὸ τῶν ἀνδρῶν ὑπερστυγήσασα γένος, ἐν » ὄρεσι περιεφοίτα, τοὺς τῆς Ἀρτέμιδος ἀγῶνας σπου- » δὴν ἔχουσα. Τότε δή μοι ἐγκαταλελειμμένῳ (4) » κρατιότερον τὸ πῦρ μέχρι τῶν ὀστῶν ἔφθασεν· » ἐδεόμην τε συγγνώμης, καὶ ὡμολόγουν ἡμαρτηκέναι, » καὶ πεφυκέναι κἀμὲ, δώρων προτεινομένων μοι, τῷ » ὁμοίῳ ὑποπεσεῖν πταίσματι, εἴ μοι δῶρα τοσαῦτα » δοθείη. Ταῦτά μοι ὁμολογήσαντι, ἀμύνασα τῇ » πρόσθεν παρατραπείσῃ (5) σεμνότητι, ἐπανήκει, καὶ » ἡδεῖς ὁμοφρόνως ἐνιαυτοὺς διηγάγομεν. Δίδωσί τε » μοι μετὰ τοῦτο, ὥσπερ ἂν εἰ δῶρα μικρὰ ἐδεδώ- » κει (6), κύνα πρὸς χάριν, ὃν ἡ Κυνθία ταύτῃ πα- » ραδιδοῦσα, Τρέχων οὗτος, εἶπε, πάντας ὑπερβα-

(1) Codd. ἐπὶ πλ. ἐμαυτόν. Ita mutavi ut sententia posset stare. Pro *dum* legit *tum*.

(2) Legebat Planudes : « mala » pectora detego, tectus adulter.»

(3) B, ἐπιβουλήν : hic sine sensu.

(4) B, δύο μοι ἐγκαταλελειμμένους.

(5) Malim ὑβρισθείσῃ. Ovidius, *læsum pudorem.* Quo se fuerit ulta modo narrat Hyginus, cujus verba tibi quæresis in Gierigii nota. Scriptor italus, unde Fontainius suam de canicula nummos spargente Narrationem sumsit, Ovidium et Hyginum legerat, in suumque usum converterat.

(6) Scribe ad melioris in latinis lectionis ductum, nempe *tanquam se* pro *tanquam si :* ὥσπερ ἂν εἰ δῶρον ἑαυτὴν μικρὸν ἐδεδώκει.

» λεῖται. Δίδωσιν ὁμοῦ καὶ ἀκόντιον ὃ βλέπεις ἐν » χερσὶν ἔχειν.

» Θαλέρου μέντοι δώρου τίς ποτέ ἐστιν ἡ τύχη » ζητεῖς; Δέξαι· θαυμαστὸν δή τι, καὶ τὴν τοῦ πράγ- » ματος ἐκπλαγήσῃ καινότητα. Αἱ Νηΐδες τὰ τῶν » παλαιῶν ἔπη, δυσσύμβλητα ὄντα, ταῖς ἰδίαις » ἔλυον (1) περινοίαις, καὶ καταπίπτουσα ἡ προφῆ- » τις ἔκειτο ἀμαθὴς καὶ τῶν οἰκείων αἰνιγμάτων » ἀμνήμων. Ἡ δ' ἱερὰ Θέμις οὐκ ἀτιμώρητα εἴασε » ταῦτα· αὐτίκα δὲ ταῖς Ἀονίαις Θήβαις θηρίον » ἐπεπέμφθη, καὶ πολλοῖς εἰς ὄλεθρον προβάτων καὶ » χοίρων (2) γέγονεν· ἔδεισαν δὲ καὶ οἱ ἰθαγενεῖς τὸ » θηρίον. Ἡ γειτονοῦσα τοίνυν σύνιμεν νεολαία, καὶ » τὸ τῶν ἀγρῶν πλάτος κύκλῳ περιελάβομεν· Τὸ » δ' ὡς πτηνὸν κούφῳ πηδήματι τὰ δίκτυα ὑπερε- » πέτατο, καὶ τὰ τῶν σταλίκων ἄκρα λῖνα διήει. Ἡ » δ' ἡμῶν συμμορία καχίζει (3) τοὺς κύνας, οὓς ἐκεῖνο » διώκοντας ἀποφεύγει, καὶ τὴν ἐκείνων ἀγέλην οὔκουν » βράδιον πτηνοῦ διαπαίζει. Αἰτοῦσι δὲ κἀμὲ δεήσει » μεγάλῃ τὸν ἐμὸν Λαίλαπα. Εἰς γέρας ἦν αὐτῷ » τοῦτο τοὔνομα (4). Ὁ δὲ πάλαι ἤδη μάχεται τὰ

(1) Repone ad meliorem in latinis lectionem : ὁ Λαϊάδης τὰ τῶν παλ. — ἔλυσε περινοίαις. Agitur enim de Laii filio Œdipo.

(2) Hunc Nostri locum excitavit Naugerius. Malam habuit lectionem Planudes, quam tamen Naugerius fere malit. Sed non facile credam immundissimi animalis meminisse Ovidium, idque, non coactum. Repone, καὶ σφέτερον. Sed et alia esse mutanda contextus poetæ docet.

(3) Ovidius : « Copula detra- » hitur canibus. » Nihil hic omnino vidit Planudes, homo non oculatissimus. Canes vincti ducuntur; copula detrahitur, quum in feram mittuntur. Verte : ὁ δεσμὸς ἐκ τῶν τραχήλων ἀπολύεται τῶν κυνῶν.

(4) Ovidius, « *muneris* hoc » nomen » : nempe, *canis mihi dati* hoc erat nomen. Rescribe :

» κλοιὰ ἐξ ἑαυτοῦ ἀποῤῥίψαι, καὶ τῷ τραχήλῳ » χερνίζοντα ταῦτα τείνει. Οὔπω καλῶς λέλυτο, » καὶ, ὅπου ποτ' ἂν εἴη, γινώσκειν οὐκ εἴχομεν. Ἴχνη » μὲν γὰρ τῶν ποδῶν εἶχεν ἡ κόνις ἔτι θερμὴ, αὐτὸς » δ' ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν ἀνήρπαστο. Οὔκουν ἐκείνου » θᾶττον ἀκόντιον· οὐδὲ θᾶττον βάλανος δρυὸς ἐκ- » πεπήδηκε ξύλῳ παιόμενος (1), ἢ ἐκ Γορτυνιακοῦ » τόξου κοῦφος ἔξεισι κάλαμος. Γηλόφου δὲ κορυφή » τις ἐν μέσοις τοῖς ὑποπεπτωκόσιν ἀνέχει πεδίοις, » εἰς ἣν ἐμαυτὸν ἐπαίρω, καὶ καινοῦ δρόμου δέχομαι » ὄψιν, ἐφ' ᾧ μὲν ἁλίσκεσθαι, νῦν δ' ὑπεξαιρεῖν ἑαυτὸ » τὸ θηρίον ἐξ αὐτοῦ τοῦ δήγματος ἐφαίνετο. Καὶ » δὴ πανοῦργον ὂν οὐκ εὐθὺν δρόμον, οὐδὲ δολιχὸν » φεύγει, ἀλλὰ τό τε στόμα ἀπατᾷ τοῦ διώκοντος » καὶ κύκλῳ περίεισιν, ὡς μὴ τῷ ἐχθρῷ τὴν οἰκείαν » ὁρμὴν εἶναι· ἐπίκειται δ' οὗτος, καὶ τὸν δρόμον ἴσον » διώκει, καὶ, κατέχοντι ἐοικὼς, οὐ κατέχει, καὶ κενὰ » πρὸς τὸν ἀέρα διαπονεῖται δήγματα. Ἐμαυτὸν τοί- » νυν πρὸς τὴν ἐκ τοῦ ἀκοντίου στρέφω ἐπικουρίαν. Καὶ » δὴ τοῦτο τῇ δεξιᾷ κραδαίνων, ἐν ὅσῳ τὸν δάκτυλον » τῇ ἀγκύλῃ ἐπειρώμην ἐνθεῖναι καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς » ἔκλινα, καὶ, αὖθις ἀναλαβὼν, ἤγαγον ἐπ' ἐκεῖνα, » (θαῦμα!) κατὰ μέσον τὸ πεδίον δύο θεωρῶ λί- » θους, ὧν τὸν μὲν φεύγειν, τὸν δ' ὑλακτεῖν ἂν ᾠήθης· » ἀηττήτους δηλονότι καὶ ἄμφω τὸν ἀγῶνα τοῦ δρό- » μου θεὸς εἶναι τεθέληκεν, εἴ τίς ποτε θεὸς ἐκείνοις

τῷ δώρῳ τοῦτο τοὔνομα, vel simplicius, τῷ δοθέντι γὰρ κυνὶ τοῦτο τοὔνομα.

(1) Ovidius : « nec excussæ » contorto verbere glandes. » Putavit Noster esse quercus glandes, quæ sunt plumbeæ funda contorta missæ. Repone, οὐδὲ θᾶττον συστρεφθέντα ἐκπεπήδηκε σφαιρία, vel aliud simile aliquid.

» παρῆν. » Μέχρι τούτων εἰπὼν, ἔπειθ' ἡσύχασεν· ὁ δὲ Φῶκος « Τῷ δ' ἀκοντίῳ » φησὶ « τῷδε (1) τίς ποθ' ἡ » ἁμαρτία; » Κἀκεῖνος οὑτωσί πως ἀπεδίδου καὶ ταύτην.

« Εὐφροσύνη τῆς ἡμετέρας (2) ἐστὶν ὀδύνης ἀρχὴ, » Φῶκε. Ταύτην τοίνυν ἀπαγγελῶ· τέρπει γὰρ, ὦ » Ζεῦ (3), ἀναμιμνήσκεσθαι τὸν εὐδαίμονα χρόνον, ᾧ » βεβαίως τοὺς πρώτους ἐνιαυτοὺς ἐγώ τε τῇ γυναικὶ εὐδαίμων ἐτύγχανον, εὐδαίμων δ' ἦν κἀκείνη » τἀνδρί. Ἀμοιβαία δὲ φροντὶς ἄμφω καὶ ὁμόψυχον » εἶχε φίλτρον, καὶ οὔτ' ἂν ἐκείνη τὸν τοῦ Διὸς θά-

(1) Cod. Regius ab Editore nostro viro doctiss. conlatus habet *in ipso est*, pro vulgata *in ipso*; quam equidem lectionem non spreverim. Verbulum istud *est* in fine nonnullorum versuum restituere e codd. memini, ad Nicet. pag. 177. Versus postremus Epigr. II, II, Martialis « de Selio » (Cod. Thuaneus, inter Regios 8071. « de Sillo, cenipe- » na » : lege, « de Sillo, cœni- » peta ») sic editus fertur, « Mœ- » roris igitur causa quæ? domi » cœnat » : in codice clausula, « domi cœna est », non est deterior. — In Ovidii loco, Regius alter codex pro *ipso* præfert *illo*, quæ varietas et alibi reperitur. In Juvenale VII, 135, pro vulgata « Et tamen est *illis* hoc utile », cod. Thuaneus, inter Regios 8071, mihi obtulit *ipsis*, electione ambigua. Ast hoc frivolum; cujus observationis levitatem redimam notata in eadem Satira varietate majoris alia pretii. Sic editus legitur poeta v. 98 : « Ve- » ster porro labor fecundior, hi- » storiarum Scriptores; *petit* hic » plus temporis atque olei plus. » Nihil desideres, adeo sunt omnia facilia et liquida : sed quis non prætulerit Thuanei libri scripturam? « *perit hic* plus tempo- » ris atque olei plus. »

(2) B, ὑμετ. qua de horum pronominum et congenerum synchysi cf. pag. 234. In Luciano de Cycn. 1., pro edito nunc, ἠλέκτρου πέρι καὶ ἡμᾶς δηλαδὴ ὁ μῦθος πέπεικεν, malim omnino, directa ad auditores oratione, ὑμᾶς scribere e cod. Reg. 3010. Ibid. 2, παρ' ἡμῖν mutandum videtur in παρ' ὑμῖν (Padi enim incolas alloquitur), adstipulantibus codd. Reg. 3010 et 2600. Atque cap. 4, pro ἡμῖν scripserim ὑμῖν ex iisdem libris; nam nautas interrogat.

(3) Ad verba ὦ Ζεῦ adscriptum est in codice B, schol. ad marg. θαυμαστικόν.

» λαμον τοὐμοῦ προὔθηκεν ἔρωτος, οὔτ' αὖθις ἦν τις
» ἥτις ἂν εἷλεν ἐμὲ, οὐδ' εἴπερ αὐτὴ προσῆλθεν
» Ἀφροδίτη· ἴσαι δὲ φλόγες τὰ ἡμῶν ἀνέφλεγον
» στέρνα. Σχεδὸν δὲ τοῦ ἡλίου ταῖς πρώταις ἀκτῖσι
» τὰς ἀκρωρείας βάλλοντος, νεανικώτερον εἰώθειν ἐπὶ
» κυνηγεσίᾳ πρὸς τὰς λόχμας ἰέναι. Οὔτ' οὖν οἰκέται
» σὺν ἐμοὶ, οὔθ' ἵπποι, οὔτ' ὀξεῖς τὴν ὄσφρησιν κύ-
» νες εἰώθεισαν ἐξιέναι, οὔτε πολυωπὰ λῖνα συνέ-
» πεσθαι· τῷ δ' ἀκοντίῳ θαῤῥῶν ἦν. Ἀλλ' ἡνίκα
» τῆς θηροφονίας ἡ δεξιὰ χεὶρ κεκόρεστο, ψύχος καὶ
» σκιὰν ἐπεζήτουν, καὶ τὴν ἐκ ψυχρῶν κοιλάδων ἐξι-
» πταμένην (1) αὖραν· αὖρα μοι πραεῖα ἐζητεῖτο
» τῷ καύσωνι· αὖραν ἐξεδεχόμην, ἀνάπαυσίς τε ἦν
» ἐκείνη τῷ πόνῳ. Αὖρα (μέμνημαι γάρ) ἐλθὲ, εἰώ-
» θειν ᾄδειν, καί με τέρψον, καὶ τὸν ἐμὸν εἴσιθι κόλπον,
» χαριεστάτη, καὶ, οἷάπερ ἑκάστοτε ποιεῖς, ἀνακού-
» φισον τὸ καῦμα, θέλησον (2), ᾧ φλεγόμεθα. Τάχα
» δ' ἂν καὶ προσέθηκα (καὶ γὰρ οὕτω με εἷλον αἱ
» ἐμαὶ μοῖραι) καὶ πλείους κολακείας· καὶ, Σύ μοι
» μεγάλη ἡδονὴ, λέγειν εἰωθὼς ἦν, σύ τέ με ἀνα-
» κλῶ (3) καὶ ἀναψύχεις, σύ με ποιεῖς λόχμης ἐρᾷν
» καὶ τῆς ἐρημίας, καὶ τὸ σὸν ἀεὶ τοῦτο πνεῦμα

(1) Videtur legisse *exhalat*, quod merito editori nostro doctiss. placuit. Codd. αὖραν, αὖρα, et sic deinceps: cf. pag. 241.

(2) B, θέλη γάρ: voluitne? θέλε γάρ. Velim ἀνακουφίσαι τὸ κ. θέλησον. Syntipas Fab. 43, νῦν λοιπὸν ὀρχήσασθαι θέλησον: ubi, quum codex unus habeat ννυὶ, bene vidit Matthæius esse pro νυνὶ, confusis elementis; quam lectionem cur non recepit novissimus et doctissimus editor?

(3) B, ἀνακλᾷς. Hunc codicem antiquarius qui descripsit jam supra p. 37, activam verbi μωκᾶσθαι formam barbare conjiciebat; hic audacior factus textum barbarismo ipsum adulteravit. Vide ibi notata.

» τοὐμὸν δέχοιτο (1) στόμα. Τοῖς ἀμφιβόλοις οὖν τουτοισὶ ῥήμασιν ἠπατημένην ἀγνοῶ τις ὑπέσχεν ἀκοὴν, » καὶ τοὔνομα τῆς αὔρας οὕτω συχνά μοι καλούμενον ὄνομα Νύμφης ἐνόμισεν εἶναι, καί με Νύμφης ἐρᾷν ἀνεπείσθη. Αὐτίκα δὲ τοῦ πεπλασμένου » πάθους προπετέστερος μηνυτὴς εἶσι πρὸς τὴν Πρόκριν, καὶ γλώττῃ ψιθύρῳ τὰ ἠκουσμένα ἀναφέρει. » Ὡς ἑτοιμόπιστόν ἐστιν ὁ ἔρως, ἀθρόον ἐκλυθεῖσα » τῇ ἀθυμίᾳ, ὥς μοι διηγήσαντο, καταπίπτει· χρόνῳ » δὲ μόλις αὑτὴν ἀναζωπυρήσασα, Οἴμοι! τάλαινα » τῆς ἀδίκου μοίρας! ἀνέκραγε, καὶ τῆς ἀπιστίας » ἕνεκεν ἠγανάκτει, καὶ, τῇ μάτην κατηγορίᾳ παραξυνθεῖσα, τὸ μηδὲν ὂν πεφόβηται σώματος ἔρημον » ὄνομα, ὑποκνίζεταί τε καὶ ἀλγεῖ ἡ ταλαίπωρος, » ὡς ὑπ᾽ ἀληθινῆς ἀντιζήλου. Πλὴν ταλαντεύεται τὴν » γνώμην πολλάκις, καὶ ἐλπίζει ἀπατᾶσθαι, τῇ τε » μηνύσει οὐ πάνυ τι νέμει πίστιν· ἀλλ᾽, εἰ μὴ θεάσοιτο καὶ αὐτὴ, οὐκ ἂν ἔσοιτο τῆς τἀνδρὸς ἀδικίας » κατεψηφισμένη.

» Ἀπήλασε δὴ τὴν νύκτα τὸ φῶς τῆς ἐπιούσης ἡμέρας· ἐγὼ δ᾽ ἐξεγείρομαι, καὶ τὰς λόγχας ζητῶ, » καὶ, ἀριστήσας (2) ἀνὰ τὴν χλόην, Αὔρα, ἐλθὲ, » ἔφην, καὶ τὸν ἐμὸν θεράπευσον κάματον. Αὐτίκα » δὲ μάλα στεναγμοὺς μεταξὺ τῶν ἐμῶν ῥημάτων » ἐδόκουν ἀγνοῶ τίνας ἀκηκοέναι· ἀλλὰ καὶ ὡς, Ἐλθὲ, » εἶπον, καλλίστη. Αὖθις δὲ θάμνου τινὸς μετακινηθέντος καὶ λεπτὸν ποιήσαντος θόρυβον, θηρίον ὑπώ-

(1) Legit *captetur*, non *captatur*.

(2) Putavitne latinum *victor* synonymum esse τῷ *prandeo?* error fuerit lepidus satis. Mendo, quidquid id est, mederi poteris, si ἀριστεύσας velis rescribere.

» πλευσα τοῦτ' εἶναι, καὶ τὸ κοῦφον ἔπεμψα βέλος. Ἦν δ' ἡ Πέρκεις, κἀν μέσῳ τῷ στέρνῳ τὸ τραῦμα κατέχουσα, Οἴμοι! ἀνωλόλυξεν. Ἐγὼ δὲ, τῆς πιστοτάτης συζύγου τὴν φωνὴν ἀναγνοὺς, πρὸς τὴν φωνὴν ἔδραμον κατηπειγμένος καὶ ἔκφρων (1). Ἡμιθνῆτα δὲ ταύτην, καὶ διαβρόχους τὰς ἐσθῆτας μολύνουσαν αἵματι, καὶ τὸ δῶρον ἑαυτῆς, ὢ (2) τάλας ἐγώ! τοῦ τραύματος εὑρίσκω ἐκσπῶσαν, καὶ τὸ σῶμα, τὸ καὶ τοῦ ἡμετέρου μοι ποθεινότερον, ἡσύχοις ἀγκάλαις αἴρω, καὶ, διαῤῥήξας ἐκ τοῦ στέρνου τὴν ἐσθῆτα, τὴν ἀπηνῆ πληγὴν καταδῶ, καὶ τὸν λύθρον ἐπισχεῖν δὴ πειρῶμαι, ἱκετεύω τε μή με λιπεῖν ἀνόσιον τῷ ταύτης (3) γεγονότα θανάτῳ. Ἡ δ' ἰσχύος ἐνδεῶς ἔχουσα, καὶ ὅσον οὐκ ἤδη θανουμένη, ὅμως ἑαυτὴν ἐβιάσατο τὰ βραχέα δὴ ταῦτα φάναι· Πρὸς τῆς κοινωνίας τῆς ἡμετέρας εὐνῆς, πρὸς τῶν θεῶν ἱκετεύω τῶν οὐρανίων καὶ τῆς ἐμῆς ψυχῆς, πρὸς τίνος ἀγαθοῦ με παρὰ σοῦ τυχεῖν ἀξιοῖς (4), πρὸς τοῦ μένοντος ἔτι καὶ νῦν, οἰχομένης μου, τοῦ καὶ θανεῖν αἰτίου μοι, ἔρωτος, μή ποθ' ὑπομένης εἰς τοὺς ἡμετέρους τὴν Αὔραν ἀγαγέσθαι θαλάμους. Εἶπεν· ἐγὼ δὲ πλάνην τοῦτο τελευτῶν τοῦ ὀνόματος εἶναι καὶ ἠσθόμην δὴ καὶ ἐδίδαξα· ἀλλὰ τί τὸ διδάξαι ὠφελεῖ; Ἡ δὲ παρεῖται, καὶ ἡ βραχεῖα ἰσχὺς σὺν τῷ αἵματι φεύγει· κἀπειδὰν ὁποσονοῦν

(1) B, ἔμφρων. Permutationem præpositionum ἐν et ἐκ jam vidimus pp. 131, 177.

(2) Codd. ὦ : cf. infra p. 320.

(3) Saltem αὐτῆς, vel ἑαυτῆς. Sed sic sæpe peccat : cf. p. 155.

(4) Non intellexit latina, « per » si quid merui de te bene. » Repone : πρὸς τῆς εὐδαιμονίας, εἴ τινος ἐξ ἐμοῦ γε ἔτυχες. Hoc modo, si non elegantiam poetæ, saltem fuisset sensum assecutus.

» τι ὁρᾷν δύνηται (1), εἰς ἐμὲ βλέπει, καὶ ἐν ἐμοὶ καὶ τῷ » ἐμῷ στόματι τὴν ἀθλίαν ἐκπνεῖ ψυχήν. Βελτίονι » δ' ὅμως προσώπῳ θνήσκειν ἐδόκει, ἀποθεμένη τὴν » μέριμναν. »

Κλαιόντων τῶν ἀκουόντων, σὺν δάκρυσι τούτων

(1) « *Dum*que aliquid spectare » potest » : Planudes legebat, *Cumque*. Repone : καὶ μέχρις ἂν ὅπου.

Ut nimii, quo septimus liber ab octavo separatur, spatii maximam saltem partem impleam, proferam e codice Regio 1630, p. 217, 2, fragmentum gnomicum nescio cujus hominis qui in mulieres acrius invehitur, Euripideo more, non stylo ; quo si uteretur, facilius sibi posset veniam impetrare. Codex autem ille 1630 olim fuit Antonii Eparchi, de cujus rebus quum nuper inquireret vir quidam geometriæ et astronomiæ quam historiæ literariæ peritior, toto erravit cœlo, ut in Notitiis MSS. t. XI, part. II, p. 266, fusius fuit declaratum. Sed jam ad μισογύνην monachum accedamus.

Τί ἐστι γυνή; Ἀπόκρισις. Ἄκουσον τοῦ προφήτου Σολομῶντος (a)· « Μὴ πρόσεχε φαύλῃ γυναικί· μέλι » γὰρ ἀποστάζει ἀπὸ χειλέων γυναι- » κὸς πόρνης, ἣ πρὸς καιρὸν λι- » παίνει σὸν φάρυγγα, ὕστερον δὲ » πικρότερον χολῆς εὑρήσεις καὶ ἠκο- » νημένον μᾶλλον μαχαίρας διστό- » μου. » Καὶ πάλιν· Τί ἐστι γυνή; Ἄκουσον τῆς Σοφίας λεγούσης (b)· » Πολλοὺς τρώσασα γυνὴ καταβέ- » βληκε, καὶ ἀναρίθμητοί εἰσιν οὓς » πεφόνευκε. » Διὸ λέγει (c)· « Ἐν κάλ- » λει γυναικὸς ἀρχὴ ἁμαρτίας καὶ δι' » αὐτῆς πάντες ἀποθνήσκομεν. » Εἰ δὲ φιλόνεικος εἶ (d), μάθε παρ' ἐμοῦ τί ἐστι γυνή· Γυνή ἐστιν ἐπὶ γῆς ναυάγιον, πηγὴ ἡδονῶν, θησαυρὸς ῥυπαρίας, πρέσβις ἀσωτίας, ἄγκιστρον ἡδονῶν, θανατηφόρος συντυχία, μανίας ἀπόλαυσις, ἄγγελος φθορᾶς, ἰοβόλον ξίφος. Τί ἐστι γυνή; Σωφρονούντων ἐπήρεια, ἁγίων διαβολή, σκῆπτρον ᾅδου, ὁδὸς ἀπωλείας, ὀλισθηρὸς δρόμος, ἀνάπαυσις Ὄφεως, Διαβόλου παρηγορία, ἀπαρηγόρητος ὀδύνη. Τί ἐστι γυνή; Νέων καταστροφή, εὐάλωτον κτῆμα, εὐσεβῶν διαφθορά, ὀφθαλμῶν πλάνη, σωμάτων σκώληξ, ἁγίων σκάνδαλον, βορβορώδης λάκκος, ὑποκαιομένη κάμινος, σωζομένων ἀπώλεια, ἀθεράπευτος κακία, καθημερινὴ λέσχη. Τί ἐστι γυνή; Ἀσεβέστατος μανία, ξε-

(a) Proverb. c. 5, *v*. 2, sqq.
(b) Prov. c. 7, *v*. 26. Codex, ἀναρρίθμητοι.
(c) Sap. Sirach. c. 25, *v*. 24.
(d) Leg. ἐστι, ut paulo inferius.

τῶν ῥημάτων καὶ ὁ ἥρως ἐμέμνητο. Ἰδοὺ καὶ ὁ Αἰακὸς εἴσεισιν ἅμα τοῖν δυοῖν τέκνοιν καὶ τῇ νέᾳ στρατιᾷ, ἣν ὁ Κέφαλος ὀχυρῶς ὡπλισμένην ἐδέξατο.

νοδοχεῖον ἄσωτον (e), μάθησις ἀνοίας, ἀκρασίας τεῖχος, ψυχῆς θάνατος, ὄλεθρος ἐπιθυμητὸς, ὁπλοθήκη Διαβόλου, εὔμορφος ᾅδης, κεκαλλωπισμένος θάνατος, ζῶον πονηρόν. Τί ἐστι γυνή; Κάμινος ἄνθρακος, λίμνη αἱμάτων, πόλις ἄστατος, ᾅδης σωμάτων, φίλτρον πονηρὸν, ἀναιδὲς θηρίον, ἀκράτητος ὁρμὴ, πόμα οἴστρου, ἀχαλίνωτος μανία. Τί ἐστι γυνή; εἰ δὲ φαύλη καὶ φιλόνεικός ἐστιν, ἄκουσον παρ' ἐμοῦ. Γυνή ἐστι παραπτωμάτων διδασκαλία, ἀντίδοτος θανασίμη, σκανδαλισμὸς ἀφρόνων, φυτὸν ὕλης, κῆπος (f) τραυμάτων, αἰτία σκολιὰ, ῥυπαρίας πρόξενος, πίθος ἅλμης, ῥύαξ ἀπωλείας, ᾅδης ταρτάρου. Τί ἐστι γυνή; Νέων βόθρος, ὄμβρος ἀκρασίας, σκοτίας ὁδηγὸς, σωφροσύνης ἀλλωτρίωσις, κτῆμα ὀδύνης, ἐπιθυμητὴ λύσσα, φιλαμαρτήμων οἶκος, ἀσελγείας ὁδηγὸς, ἀκόρεστος ἐπιθυμία. Τί ἐστι γυνή; Γήϊνον φρόνημα, συνειδήσεως σπῖλος, ὕβρεως χορηγὸς, βάραθρον ἀνθρώπου, ἁγιωσύνης ἀφανισμὸς, ἐγκρατευομένων θάνατος, βραβεῖον ἀσωτίας, ἀπόλαυσις πονηρὰ, γλυκὺς ὄλεθρος, ἡδυπάτη μάστιξ, κεκαλλωπισμένη καὶ εὐπρεπὴς ἀρρωστία. Τί ἐστι γυνή; Ἐγκιζόντων μολυσμὸς, βλάβη θεοσεβείας, παρρησιαζομένων σπῖλος, φαρέτρα φροντίδων, λαγνείας ἐπικαρπία, ἀκάθαρτος φιλία, φιληδόνων τέρψις, μαινομένων σπουδή. Τί ἐστι γυνή; ἀνδρὸς ἐπιθυμία (g), συνεστιώμενον θηρίον, συνεγειρομένη μέριμνα, συντηρουμένη δράκαινα, ἱματισμένη ἔχιδνα, καθημερινὴ ζημία, αὐθαίρετος μάχη, πολυτελὴς πόλεμος, πολυπόνηρον ζῶον, ἀναγκαῖον κακὸν παρὰ πάντα τὰ κακά.

(e) Legendum videtur ἀσώτων.

(f) De translatione vocis κῆπος cf. notam ad Nicet. Eugen. pag. 203.

(g) In hoc extremo capitulo descripsit monachus Secundi Sententias, cujus cf. edit. Galeana pp. 636, 640. Ex eodem Regio libro pag. 190, 2, Secundum augebo, data commodum occasione: Σεκοῦνδος ἐρωτηθεὶς τί ἐστι γυνὴ, ἔφη· Ἀνδρὸς κίνδυνος, οἰκίας ζάλη καὶ μεθημερινὴ ζημία, νικῶσα καὶ αὐτὴν τὴν ἀμαιμακέτην Χίμαιραν.—Glossa ibidem est ad ἀμαιμ., ἀκαταπόνητον.

ARGUMENTUM

LIBRI VIII

EX CANTERI NOVIS LECTIONIBUS.

Minoi interim Megaram obsidenti *Scylla,* amore ejus capta, patriam cum crine *Nisi* patris purpureo prodit; sed spreta ab illo, quum abeuntis navi inhæreret, in *cirin* avem, pater autem in *haliæeton* mutantur. Reversus Minos in Cretam, *Minotaurum,* opprobrium generis sui, labyrintho, Dædali arte posito, includit, et Atticis pueris pascit, e quibus *Theseus* monstrum interficit, atque *Ariadnen,* cujus ope ex labyrintho se expedíverat, secum e patria ductam in Dia insula relinquit, ubi eam Bacchus assumit, ejusque *coronam* inter *sidera* collocat. *Dædalus* vero, quum ex insula illa aufugere non posset, alis inventis evolavit; sed *Icarus* post patrem volans submersus est. Ejus exsequias celebrantem vidit patrem, gaudiumque testata est *perdix,* e *Perdice,* aut Talo, ingenioso multarum rerum inventore, quem Dædalus invidia motus ex arce Minervæ præcipitem miserat, transformata. *Theseus* interea, quum celeberrimus jam esset, ad *aprum Calydonium* tollendum vocatus est, quem *Atalanta* prima vulneravit, *Meleager* autem interfecit; cujus mortem acceleravit *Althæa* mater, combusto stipite fatali. Theseus, ex ista venatione rediens, ad *Acheloum* devertitur et *Echinades* insulas conspicit, in quas *Naiades* erant conversæ. Quod ita fieri potuisse, negante Pirithoo, Lelex primum *Baucidis* et *Philemonis* probat exemplo, qui in *arbores* fuerint commutati, sicut *domus* eorum in *templum,* ac *pagus* ipse in *stagnum.* Achelous deinde *Protei* et *Mestræ,* Erisichthona, patrem fame furentem, alentis *naturam transformem* addit.

ὈΒΙΔΙΟΥ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ὌΓΔΟΟΝ.

Ἤδη δὲ τοῦ Ἑωσφόρου τὴν λευκόχροον ἀνοιγνύντος ἡμέραν καὶ τὸν χρόνον τῆς νυκτὸς φυγαδεύοντος, πίπτει μὲν ὁ εὖρος, καὶ ὑγρὰ νέφη ἀνίσταται, πραεῖς δὲ νότοι δρόμον ἐπανιοῦσι παρέχονται τοῖς τε Αἰακίδαις καὶ τῷ Κεφάλῳ, οἵσπερ εὐτυχῶς ἐνεχθέντες, πρινὴ προσεδοκῶντο, τῷ ζητουμένῳ προσέσχον λιμένι. Ἐν δὴ τούτοις ὁ Μίνως τὴν τῶν Λελέγων καταστρέφεται παραλίαν, πρόπειράν τε λαμβάνει τῆς τοῦ πολέμου δυνάμεως ἐν τῇ πόλει Ἀλκαθόῃ, ἣν εἶχεν ὁ Νῖσος (1), ᾧ πορφυρᾶ περιφανὴς πλοκάμος, μεταξὺ τῶν τιμίων πολιῶν, ἀπὸ μέσης καθεῖτο κορυφῆς, μεγάλη πίστις τῆς βασιλείας.

Ἕκτον τοίνυν ἠγείρετο κέρας τῆς σελήνης ἀνατελλούσης, καὶ τὰ τῆς τοῦ πολέμου τύχης ἔτι ἐταλαντεύετο (2), καὶ μέσον ἀμφοῖν ἐπὶ μακρὸν ἀμφιβόλοις

(1) Codd. νεῖσος, hic et in seqq. Sic ad *v*. 206, B, ἐπεὶ pro ἐπί (synchysi jam observata pag. 289): ad 336, A B σχεῖνοι pro σχῖνοι: ad 779, A, ἀπείασι pro ἀπίασι. Male in Alciphrone III, 38, μετὰ περιχαρίας legitur: scribendum cum diphthongo, περιχαρείας. Suidas: Περιχαρείαν, περιττὴν χαράν. Credit H. Stephanus voluisse Suidam περιχαρείαν a περιχαρεία distinguere, quod nondum mihi persuasit: et puto Suidam scripsisse περιχάρειαν, vel malam ex aliquo libro imprudens adtulit lectionem.

(2) B, παλαντεύετο. Quæ statim

ἡ Νίκη περιΐπτατο πτέρυξιν. Ἦν δ' ὁ βασίλειος ἐκεῖ πύργος (1) φωνήεσιν ἐξαιρόμενος τείχεσιν, ἐν οἷς τὴν ἐπίχρυσον λύραν ὁ τῆς Λητοῦς παῖς ἀποθέσθαι ποτὲ λέγεται, καὶ τὴν φθογγὴν ἡ λύρα τοῖς λίθοις ἐναπομόρξατο. Ἐκεῖσε δὴ πολλάκις ἔθος ἡ τοῦ Νίσου θυγάτηρ εἶχεν ἀνέρχεσθαι, καὶ τὰς ἐνηχούσας πέτρας μικρῷ λίθῳ ἐγκρούειν (2), ἡνίκα γε ἦν εἰρήνη· ἀλλὰ κἂν τῷ πολέμῳ πολλάκις εἰώθει ἐκεῖθεν ἀθρεῖν τοὺς τοῦ πολέμου ἀγῶνας στυγεροῦ (3). Ἤδη δὲ τῇ τοῦ πολέμου τριβῇ καὶ τὰ τῶν ἡγεμόνων ἔγνω ὀνόματα, τά τε ὅπλα καὶ τοὺς ἵππους, τὰς σκευάς τε καὶ τὰς Κυδωνείας (4) φαρέτρας. Ἔγνω πρὸ πάντων καὶ τὸ εἶδος τοῦ Εὐρωπείου (5) ἡγεμόνος· καὶ πλέον ἢ γνῶναι ἅλις ἔχει. Ταύτῃ δὲ κριτῇ ὁ Μίνως, εἴ τ' εὐλόφῳ κράνει τὴν κεφαλὴν ἔσκεπε, τῷ κράνει περικαλλὴς ἦν (6)· εἴ τ' ἀσπίδα χαλκῷ (7) λάμπουσαν ἀν-

leguntur de Victoria alata poterunt illustrari ex Millini Monum. Ined. t. I, p. 317; ex Addisonis Dial. de Numm. Antiq. II, fig. 18; e Vineti nota ad Ausonii versum Epigr. I: «Tu quoque ab aerio »*præpes Victoria* lapsu.» Ennodius Epigr. 18, de loricati juvenis effigie, Victoriam tenentis: «Ecce tenet victrix *pennatum* » dextera numen.» Adde Jacobs. ad Anal. Ep. inc. 279.

(1) A, πῦργος: quo de accentu cf. supra pag. 16.

(2) Verba καὶ τὰς—ἐγκρούειν desunt in B; addita sunt quidem ad A marg., sed ab altera manu.

(3) Vox στυγεροῦ addita est in A ab altera manu; deest in B.

(4) Schol. in B: Κυδωνία, πόλις Κρήτης.

(5) Schol. in B: τοῦ τῆς Εὐρώπης υἱοῦ.

(6) Ovidiana, «Seu caput ab» diderat cristata casside pennis, » In galea formosus erat »..... imitatus est Corn. Gallus qui fertur, Eleg. 25: «Filius Europæ » Minos, seu poneret arcum, » Sive comam premeret casside, » pulcher erat.»

(7) Legebat ergo *ære*, non *auro*. Propensior tamen fuerim in hanc lectionem, quum mox et galeæ ex *ære* mentio fiat. Posteriore illo loco *ære* non vertit, seu imprudens, seu de industria, Planudes. Poteris supplere: τὸ χαλ-

τελάμβανεν, ἔπρεπεν ἡ ἀσπὶς ληφθεῖσα. Ἔστρεψε τὸ ἀκόντιον, τὴν χεῖρα περιαγαγών; ἐπῄνει δ' ἡ παρθένος τὴν συνημμένην τῇ ῥώμῃ τέχνην. Ἐπιθεὶς τὸν κάλαμον, τὸ μέγα τόξον ἐκόλπωσεν (1); οὕτως ὤμνυ τὸν Φοῖβον ἵστασθαι τοῦ βέλους ἁψάμενον. Ὁπότε δὲ, τὸ κράνος ἀφελὼν, ἀπεγύμνου τὸ πρόσωπον, καὶ, πορφύραν ἐμπεπορπημένος, ἵππου λευκοῦ περιφανῆ νῶτα ποικίλῃ ἐπίεζεν ἐφεστρίδι, καὶ τὸ ἀφρῶν ἡνιόχευε στόμα, μόλις ἑαυτῆς, μόλις ὑγιοῦς φρενὸς ἡ Νίσειος ἐπικρατὴς ἦν παρθένος. Εὔδαιμον μὲν ἦν τὸ δόρυ, οὗπερ ἐκεῖνος ἥπτετο· εὐδαίμονας δ' ὠνόμαζεν (2), ἃς χειρὶ κατεῖχεν, ἡνίας. Ἦν δ' ὁρμὴ τῇ

κήλαιον vel χάλκειον κράνος ἀφελών.

(1) In A superscripsit manus altera ἔκαμψεν, scholii vice. Conf. infra ad v. 381, p. 341.

(2) Ovidius : « Felix jaculum » quod tangeret ille, Quæque » manus premeret, felicia frena » vocabat. » Non vidit Planudes jaculum quoque felix vocari, et post *felix* subaudiebat *fuit*, prorsus absone. Has amantium de rebus *felicibus*, in quas felicitas nulla cadit, ridiculas esse prædicationes Gierigius ait; quem addidisse velim mira scriptorum eximiorum arte subridiculas sententias istas suavissimis adeo ornari posse coloribus, ut intimi pectoris sensus moveantur atque rapiantur, quod est summo opere a risu alienissimum. « O » tu » ! exclamat Umber poeta, nec ridemus legentes, « o tu, *le-* » *ctule,* deliciis facte *beate* meis ! » Ovidius, annulum formosæ mittens puellæ, annulo invidere, absque ridiculi ulla nota, potuit: « *Felix* , a domina tractaberis , » *annule* , nostra ! Invideo donis » jam miser ipse meis. » Russavius in Julia : « *Lieu fortuné,* voile » à jamais les plaisirs du plus fi- » dèle des hommes » . . . . et paulo post : « cet *heureux fichu* , contre » lequel une fois au moins je n'au- » rai point à murmurer » . . . quæ sunt plena adfectus, et a nemine, puto, cum risu lecta sunt aut leguntur. Fontainius in egregia de Duabus Columbis Fabula : « J'ai » quelquefois aimé ; je n'aurois » pas alors, Contre le Louvre et » ses trésors, Contre le firmament » et sa voûte céleste, Changé les » bois, changé les lieux, *Honorés* » *par les pas, éclairés par les* » *yeux* De l'aimable et jeune ber- » gère Pour qui, sous le fils de » Cythère, Je servis engagé par » mes premiers sermens. » Abbas

κόρῃ (μόνον εἰ ἐξῆν) εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν ἐχθρῶν τὴν παρθενικὴν ποιεῖσθαι πορείαν· ἢν ὁρμὴ κἀκ τῶν ὑψηλῶν πύργων εἰς τὴν Κνωσσίαν φάλαγγα τὸ σῶμα ῥιπτεῖν, ἢ τῷ πολεμίῳ τὰς σιδηρᾶς πύλας ἀναπετάσαι, ἢ εἴ τι ποθ' ἕτερον ἂν ὁ Μίνως (1) ἐθέλοι. Οὕτω δ', ὡς εἰώθει, τὰς λευκὰς βλέπουσα τοῦ Δικταίου (2) βασιλέως σκηνὰς, « Χαίροιμι ἂν » εἶπεν, « ἢ ἀλγυνοίμην τῷ τὸν πολλοῖς δάκρυα γεννῶντα συνίστασθαι πόλεμον; ἐν ἀμφιβόλῳ κεῖται. Ἀλγῶ μὲν γὰρ ὅτι πολέμιος ὁ Μίνως ἐστὶ τῇ ἐρώσῃ· ἀλλ', εἰ μὴ ἦν ὁ πόλεμος, οὐδέποτ' ἂν οὗτος ἐγνώσθη μοι. Ὅμως, ἐμὲ λαβὼν ὅμηρον, ἠδύνατο καταθέσθαι τὸν πόλεμον· ἐμὲ δ' ἂν συνόμιλον, ἐμὲ δὲ καὶ τῆς εἰρήνης εἶχεν ἐνέχυρον. Εἴ γε, βασιλέων (3) περικαλλέστατε, καὶ ἡ σε γεννησαμένη τοιαύτη τις ἦν ὁποῖος αὐτὸς, ἐπαξίως εἰς ἐκείνην ὁ θεὸς ἐξεκαύθη. Ὦ (4) τρισευδαίμων ἐγὼ, εἰ, δι' αὔρας

quidam, editor non sordidus Fontainii, quique cum Musis hisce amœnissimis non parum commercii habere videtur aut habuisse, quum versus illos impense quidem laudasset, « vers » charmans » inquit « empreints » de cette aimable mélancolie » qui fait la volupté de l'amour; » unam tamen vocem *éclairés* reprehendit, nimirum hyperbolicam nimis et Ronsardo Vetturioque dignam. Voltairius, qui, de amabili illa et γλυκυπίκρῳ tristitia si nunc scriberet, abbatis elegantissimi verba mutuaretur, ejus, puto, crisin de voce *éclairés* ut severiorem damnaret. Etenim alicubi apud ipsum legere memini: « Que fait Agnès? » dis. D'où viens-tu? Quels lieux » Sont embellis, *éclairés par ses* » *yeux?* » Maximam esse apud me de versibus gallicis et stylo poetico editoris hujus, hominis literis egregie ornati, auctoritatem fateor, sed majorem etiam Voltairii.

(1) B, ὁμοίως. Statim Planudes legebat *solebat*, non *sedebat*.

(2) Schol. in B: Δίκτη, ὄρος Κρήτης.

(3) Legebat « pulcherrime *re-* » *gum* », non *rerum*.

(4) Codd. ὦ, ut et ad *v*. 133, 326. Placuit magis exclamatio :

» πτέρυξιν ὀλισθήσασα (1), ταῖς τοῦ Κνωσσιακοῦ
» βασιλέως ἐπιστῆναι σκηναῖς ἠδυνήθην! ἐμαυτήν τε
» καὶ τὴν ἐμαυτῆς ὁμολογήσασα φλόγα, ἠρόμην τίνι
» ἂν ἐθέλοι προικὶ ἢ τί καταβαλλομένην ταύτην με
» πείσασθαι (2). Μόνον μὴ (3) τὴν τοῦ πατρὸς πόλιν
» αἰτείτω. Ἢ γὰρ ἂν ἀπόλοιτο πρότερον ἡ ἐλπιζο-
» μένη εὐνὴ, ἢ ἐγὼ τύχοιμι ταύτης τῇ προδοσίᾳ, εἰ
» καὶ τὰ μάλιστα πολλοῖς πολλάκις (4) τὸ νικηθῆναι
» συμφέρον ἐποίησεν ἡ τοῦ φιλανθρώπου νικητοῦ ἐπιεί-
» κεια. Δίκαιον τῷ ὄντι φέρει (5) πόλεμον ὑπὲρ υἱοῦ
» φονευθέντος (6). Ἰσχύει τῇ αἰτίᾳ, καὶ, ὡς ἐγῷμαι,
» ἡττηθησόμεθα τῶν τῆς εὐλόγου αἰτίας ἀντεχομέ-
» νων (7) ὅπλων. Ὥστ', εἰ τοιάδε μένει τὴν πόλιν
» ἔκβασις, τί δήποθ' ὁ ἐκείνου πόλεμος αὐτῷ τὰ
» ἡμέτερα τείχη ἀνοίξει, ἀλλ' οὐχ ὁ ἐμὸς (8) ἔρως;
» Βέλτιον ἂν ὑπερσχεῖν δυνηθείη, φόνου τε δίχα καὶ

cf. pag. 253. In Theramenis ap. Xenophontem H. II, 3, apologia, pro ὦ πρὸς θεῶν, velim, ὢ πρὸς θεῶν!

(1) Non rarum illud personarum Euripidearum votum, ut pennis per aera lapsæ longe a terris et calamitatibus avolent: exempla nonnulla collegit Luzac. Exerc. Acad. Spec. 1, pag. 45. Nec desunt ex aliis poetis exempla: cf. Musgr. ad Soph. Trach. 955; Egert. ad Hipp. 739: quorum notatis addi potest Eurip. Herc. Fur. 1149, et Fragm. inc. 154.

(2) Debuisset, opinor, scribere, ἐμὲ πείσασθαι αὐτόν. Codex A caret voce ταύτην.

(3) B sine μή, et mox habet αἰτίτω.

(4) Hanc juncturam verborum illustravi ad Nicetam p. 243, et ad Aristæn. pag. 457. Plato Apol. 20: ἄλλοις ἐκεῖνοι πολλοῖς πολλὰ προσέταττον. Lysias in Eratosth. init. πολλάκις εἰς πολλὴν ἀθυμίαν καθέστην. Lucian. Tim. 56: ὁ πλοῦτος πολλοῖς πολλάκις αἴτιος ἀνηκέστων συμφορῶν.

(5) Legebat Planudes, « bella » gerit ».

(6) Schol. in B. τοῦ Ἀνδρόγεω, δηλονότι.

(7) Videtur legisse « tenenti» bus armis. »

(8) A, ἀλλ' ὁ ἐμός. B, ἀλλ' οὑμός. Mox B, ὑπερχεῖν.

» βραδύτητος, καὶ ζημίας ἡστινοσοῦν τοῦ οἰκείου » αἵματος. Δέδοικα ὡς ἀληθῶς μήποτέ τις ἄφρων » τὸ σὸν τρώσειε, Μίνως, στέρνον. Τίς γὰρ ἂν οὕτως » ἀτέραμνος, ὡς (1) ἀπηνὲς ἐπὶ σοὶ βέλος, εἰ μὴ » τις ἀμαθὴς εἴη, τολμῆσαι ἰθῦναι; Ἀρέσκει δὲ τὰ » ὑπηργμένα μοι, καὶ δέδοκται τὰ τῆς γνώμης προ- » δοῦναι σὺν ἐμαυτῇ, ἐν μέρει προικὸς, τὴν πατρίδα, » καὶ τέλος ἐπιθεῖναι τῇ μάχῃ. Πλὴν τὸ θέλειν μόνον » βραχὺ δύναται. Φύλακες τὰς ἐξόδους τηροῦσι, τά » τε κλεῖθρα τῶν πυλῶν ὁ πατὴρ φέρει (2). Τοῦτον » ἐγὼ μόνον ἡ κακοδαίμων φοβοῦμαι· μόνος τὰς ἡμετέ- » ρας εὐχὰς παρέλκει. Θεοὶ ποιήσαιεν ὡς ἂν δίχα πα- » τρὸς εἴην! Ἀλλὰ γὰρ ἑαυτῷ τὶς ἕκαστος ἀναντιῤῥήτως » ἐστὶ θεὸς (3), καὶ ταῖς νωθραῖς ἱκεσίαις ἡ τύχη (4), » ἀντικαθίσταται. Ἄλλη μὲν οὖν ἄν τις ἤδη πάλαι,

(1) B, ὡς, et supra ὅς: hoc male; saltem tunc scribendum, τολμῆσαι.

(2) Putavit Nisum portarum claves ferre secum, e zonula scilicet pendulas, veluti janitorem aliquem.

(3) Cum Ovidianis «sibi quis» que profecto Fit deus» apte contulerunt interpretes Virgiliana: «Dine hunc ardorem men» tibus addunt? An sua cuique » deus fit dira cupido»: quæ sua fecit Italorum Virgilius, XII, 5: «Buonæ pezza è, signor, che in » se raggira Un non so che d'in» solito e d'audace La mia mente » inquieta: *odio l'inspira, O » l'uom del suo voler suo dio si » face.»*

(4) B, τέχνη, permutatione solenni: vide Heinrich. Observ. pag. 20; Jacobs. ad Achillem Tat. pag. 675. Unde optime in Philemonis Fr. 285, τέχνης non τύχης λιμένα legebat princeps criticus. Constantinus Porphyrog. de Imagine Edessena pag. 95: βροντῶν δὲ καὶ ἀστραπῶν μεθ' ὑετοῦ λαβροτάτου κατά τινα τέχνην ἢ πρόνοιαν αἰφνιδίως καταῤῥαγεισῶν. Hoc potuit concoquere Combefisius, industrius homo et laboris patiens, sed judicio carens et ingenio; scribere Constantinus neutiquam potuit: nam nihil est nunc nec tunc fuit *arti* humanæ juris in fulgura et tonitrua pluviamque excitanda: scripserat procul dubio τύχην, quod

» φλεγομένη τῇ ἐπιθυμίᾳ, ἔχαιρε πᾶν ὁτιοῦν ἀπολ- » λῦσα τῷ τοσούτῳ ἔρωτι (1) ἀντιπράττον· τίνος » οὖν χάριν ἰσχυροτέρα τις ἐμοῦ γένοιτ' ἄν; Τολ- » μήσαιμ' ἂν καὶ διὰ πυρὸς καὶ ξίφους (2) ἰέναι. Πλὴν » οὐδενὸς πρὸς τοῦτο, πυρὸς ἢ ξίφους μοι δεῖ (3)· » δεῖ δέ μοι τοῦ πατρικοῦ πλοκάμου. Ἐκεῖνος ἐμοὶ » καὶ χρυσοῦ τιμιώτερος· ἐκείνη με ἡ πορφύρα » θήσει εὐδαίμονα, καὶ τῆς ἐμαυτῆς τετυχηκυῖαν » εὐχῆς. »

Τοιαῦτα λεγούσης (4), νὺξ ἡ τῶν φροντίδων μεγίστη τροφὸς ἐπέστη, κἂν τῷ σκότῳ ἐπιδίδωσι τὰ τῆς τόλμης. Πρῶτος παρῆν (5) ὕπνος, ὃς ταῖς μεθ' ἡμέραν φροντίσι τὴν ψυχὴν καμοῦσαν κατέχει. Ἡ δὲ τὸν τοῦ πατρὸς θάλαμον εἴσεισιν ἡσυχῆ, καὶ (ὢ τῆς τόλμης!) τὸν συγκεκληρωμένον τῷ ἑαυτῆς πατρὶ ληΐζεται πλόκαμον, καὶ, τῆς ἀπειρημένης (6) λείας κρατήσασα, τὸ τῆς ἀνομίας μεθ' ἑαυτῆς φέρει λάφυρον, τῆς τε πύλης ἐξελθοῦσα, διὰ μέσων τῶν πολεμίων (τοσοῦτον γὰρ ἦν τὸ ἐπὶ τῇ χάριτι

oscitantis librarii calamus postea male immutavit. Ex hac permutatione, sic exemplis firmata idoneis, scripsi infra, ad ℣. 241, τύχην pro codicum lectione τέχνην.

(1) Ovidius: « Altera jam dudum, succensa cupidine tanto, » Perdere gauderet quodcumque » obstaret amori. » Planudes distinxit, ut *tanto amori* jungeret, quod nec malum est. Ignoravit forsan *cupidinis* genus masculinum.

(2) Hanc hyperbolen illustravi pluribus in Notit. MSS. t. X, part. II, p. 193. Pariliter Maximus Tyr. D. 26, c. 2, de amore: οὐ θηρίον αὐτῷ δεινὸν, οὐ πῦρ, οὐ κρημνὸς, οὐ θάλαττα, οὐ ξίφος, οὐ βρόχος.

(3) A, δοκεῖ pro δεῖ.

(4) Forte λεγούσῃ, quod pendebit ab ἐπέστη.

(5) B, ὑπῆν, quasi legisset *suberat*.

(6) Debilissima versio latini *nefanda*. Malim δεινῆς, στυγνῆς, ἀθέσμου, παρανόμου.

θαῤῥαλέον), ἀφικνεῖται δὴ πρὸς τὸν βασιλέα, πρὸς ὃν ἐκπεπληγμένον οὕτως εἰρήκει· « Ἔρως ἀνέ» πεισε τὸ μῦσος. Γέννημα βασίλειον ἔγωγε Νίσου, » Σκύλλα σοι παραδίδωμι τὴν ἐνεγκαμένην καὶ τὸν » ἐμὸν θάλαμον. Οὐδὲν αἰτῶ γέρας ὅτι μὴ σέ. » Δέξαι, τοῦ ἔρωτος ἐχέγγυον, τὸν φοινικοῦν πλό» καμον· μηδέ με οἴου παραδιδόναι τὸν πλόκαμον, » ἀλλὰ τὴν τοῦ πατρὸς κεφαλήν (1). » Καὶ τὸ ἀνόσιον δῶρον τῇ δεξιᾷ προὔτεινεν. Ὁ δὲ Μίνως ἐκφεύγει τὸ πραχθὲν, καὶ, τῇ θέᾳ τοῦ καινοῦ πράγματος ταραχθεὶς, οὕτως ἠμείψατο· « Θεοί σε τῆς ἑαυτῶν » οἰκουμένης, ὦ δυσφημία τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων, » ἐξοστρακίσειαν, καί σοι καὶ γῆν ὁμοῦ καὶ πόντον » ἀπαγορεύσειαν. Οὕτως αὐτὸς οὐκ ἂν ὑπομείναιμι » πρὸς τὴν Διὸς τιθήνην Κρήτην, ἥτις ἡμετέρα ἐστὶν » οἰκουμένη, τοσοῦτον κομίσαι τέρας· » Εἶπε, καὶ, ἑαλωκόσι τοῖς ἐχθροῖς νόμους ὁ δικαιότατος νομοθέτης ἐπιθεὶς, τὰ πρυμνήσια τοῦ στόλου κελεύει λύεσθαι, καὶ τὰς καταχάλκους τριήρεις ἐρετῶν πληρωθῆναι. Ἡ δὲ Σκύλλα, θεασαμένη τὰς ναῦς ἀναγομένας ἐν τῇ θαλάττῃ, καὶ τὸν ἡγεμόνα μηδὲν αὐτῇ γέρας τῆς τόλμης νέμοντα, πρὸς θρασυτέραν ὀργὴν ἐτράπετο (2), ἐκτείνουσά τε τὰς χεῖρας καὶ μανιωδῶς

(1) Nec Scyllam ipsam puto ultima hæc verba potuisse dicere. Qui scelus vel atrocissimum audent, a veris abhorrent sceleris nominibus et imaginibus. « Ast *hostile* caput » rem saltem paululum molliret. Ovidius, ni fallor, hic fuit properantior. Atque supra in Scyllæ soliloquio, nonnulla sunt concitatiora, abruptiora, et prorsus indoli virginis et filiæ contraria, quæ nunquam tam rapido impetu, et ullo absque certamine, in parricidium prorumpet.

(2) Omisit latina « consumtis » precibus », vertenda forsan eo modo, vel alio meliore : πρὸς

λελυμένη τὴν κόμην, « Ποῖ φεύγεις » ἀνέκραγε, « τὴν τῶν χαρίτων αἰτίαν ἀπολιπών με, ὦ τῆς » ἡμετέρας προτιμηθεὶς πατρίδος, προτιμηθεὶς τοῦ » πατρός (1); Ποῖ φεύγεις, ἀμείλικτε, ᾧ ἡ νίκη ἡμετέρα » καὶ τόλμα καὶ χάρις ἐστίν; Οὐδέ σε οὔτε τἀμὰ » δῶρα, οὔθ' ὁ ἐμὸς ἔκαμψεν ἔρως, οὔθ' ὅτι πᾶσά » μοι ἡ ἐλπὶς εἰς ἕνα σε περιέστη. Ποῦ (2) γὰρ ἐγ- » καταλειφθεῖσα νῦν ὑποστρέψω; εἰς τὴν πατρίδα; » ἐκπολιορκηθεῖσα κεῖται. Ἀλλ' ὑπόθου συμμένειν· » ἀλλ' ὑποκέκλεισταί μοι τῇ ἐμῇ προδοσίᾳ. Ἀλλὰ » πρὸς τὸ τοῦ πατρὸς πρόσωπον; ᾧ σε ἐδωρησάμην. » Ἐμίσησαν ἀξίως με οἱ πολῖται, οἱ ἀστυγείτονες » πεφρίκασι τὸ ὑπόδειγμα. Ἐπετείχισα ἐμαυτῇ τὴν » οἰκουμένην, ὡς μόνην μοι τὴν Κρήτην φανῆναι· εἰ » δὲ καὶ ταύτην ἀπείργεις, καὶ ἡμᾶς, ἀχάριστε, » καταλείπεις, οὐκ ἄρα σοι μήτηρ Εὐρώπη, ἀλλ' » ἡ ἄξενος Σύρτις καὶ Ἀρμενίας τίγρεις (3), καὶ ἡ νότῳ » τινασσομένη Χάρυβδις. Οὐδέ γε Διὸς σὺ παῖς, » οὐδ' ἡ σὴ μήτηρ ὁμοιώματι ταύρου ἠπάτηται » (ψευδὴς (4) οὗτος τοῦ γένους ἐστὶ μῦθος), ἀλλὰ

θρασ. ὀργὴν, τῶν δεήσεων μάτην ἀναλισκομένων, ἐτράπ.

(1) In A desunt verba προτ. τοῦ πατρός.

(2) Forte, ποῖ.

(3) Ovidius, « Armeniæve tigres. » A, τίγρεις. B, τίγρις, quod pro singulari nomine habere malui. Unde fiet, quod vox præcedens, *genetrix*, et sensus lex communis postulant, Minoem non esse plurium simul tigrium filium, nec plures tigres simul unam uni filio esse matrem. Planudes *Armeniæ* in gignendi casu positum esse credidit, licet epithetum esse plurale videatur. Quod si in latinis *Armeniave tigris* legeretur, non pejus utique foret. Qui quantitati syllabæ ultimæ in *Armenia* timebant, sic forte locum immutavere. Medea, supra VII, 32, se de *tigride* natam *una* fatebatur, si Jasoni suppetias non tulisset.

(4) B, ψυδής : permutatione

» τῷ ὄντι καὶ ἄγριος (1), καὶ οὐκ ἔστιν ἧς δαμάλεως
» ἄλους ἔρωτι, ταῦρος ἦν ὁ σὲ σπείρας. Εἰσπράττου
» με δίκας, ὦ Νῖσε πάτερ. Χαίρετε νῦν τοῖς ἡμετέ-
» ροις κακοῖς, ὦ προδοθέντα τείχη (2)· ὁμολογῶ
» γὰρ δίκαια πάσχειν, καὶ ἀξία γε εἶναι ἀπολέσθαι.
» Ἀλλ' ὅμως ἐκείνων μέ τις, οἷς (3) ἐλυμηνάμην ἡ
» ἀσεβὴς, διαχειριζέσθω. Ἀνθ' ὅτου γὰρ, ὁ νικήσας σὺ
» τῷ (4) ἐμῷ ἁμαρτήματι, ἐπέξει τῷ ἁμαρτήματι;
» Τοῦτο τὸ τόλμημα σοί γε (5), κατὰ τῆς πατρίδος
» καὶ τοῦ πατρὸς, ἐμὸν γέγονεν ὑπηρέτημα. Σοῦ δ' ἄρα
» σύνευνος ἐπαξία, ἣ μοιχεύουσα ξύλῳ βλοσυρὸν
» ταῦρον ἠπάτησε, κἂν τῇ γαστρὶ διφυῆ γόνον ἤνεγ-
» κεν. Ἀλλ' ὢ τί πάθω; πότερον ἀφικνεῖται πρὸς
» τὴν σὴν ἀκοὴν τἀμὰ ῥήματα; ἢ κενὰ ταῦτα φέ-
» ρουσιν ἄνεμοι, οἱ δ' αὐτοὶ καὶ τὰς σὰς τριήρεις,

literarum δ et θ, de qua cf. not. ad Nicet., et ad Aristænetum, p. 217, ac supra p. 260.

(1) Noster ergo legebat, quod et exhibent codd. plurimi, *ferus*. Cur nomen illud, et rei et metro aptissimum, non fuerit servatum, nondum capere me fateor.

(2) B, τύχη: sic ad 855, A, βραχὺ pro βραχεῖ.

(3) Codd. ἧς: sic ad ν. 249, πελάγει pro πελάγη: ad 608, B, αὐτῆς pro αὐτοῖς: ad 794, A, καταπλήττοι. Eumathius IX, p. 354: οὐ σοι ταῦτα, λέγω, δίδωμι φιλήματα, τῇ δέ σοι δεσποίνῃ Ῥοδόπῃ τοῖς σοῖς μοι χείλεσι μεταπέμπομαι. Cod. Regius 2897, τῇ δὲ σῇ δεσποίνῃ, præferri quod potest, et τοῖς σοῖς με χείλεσι, quod debet omnino recipi. Joannes Geometres Parad. 64: «Δεῦρ' ἄγετ'! » ἴδετε ἔργα τάδ' ἄσχετα », εἶπεν Ἀχιλλᾶς· «ψωμὸν ἔδων βάπτει εἰς » ἅλας Ἡσαΐας. Εἰ σὺ ζωμία ταῦτα » παραρτύειν ἐθέλοισθα, Δεῦρ' ἴθ' ἐν » Αἰγύπτῳ· οὔρεα δ' ἐγκρατέων.» Forte, mutatione simili, ἐθέλησθα. Præterea malim, εἴδετε ἔργα τάδ' ἄσχετα; *vidistisne factum intolerabile?* Etenim ἴδετε metro nocet; ceterum nolim esse auctore curiosior, qui de metro, re scilicet tantilla in versibus pangendis, non erat valde sollicitus. Scholium ad ἐν Αἰγύπτῳ, in codice Reg. inter Titulos 164: ἔνθα ἡ τρυφή.

(4) B, νικήσας σὺν τῷ.

(5) B, σύγε: sic ad 332, B, κύλοις pro κοίλοις: cf. ad IX, 114.

» ἀχάριστε; Νῦν, νῦν οὐ θαῦμα τὴν Πασιφάην ταῦρον » σου προτετιμηκέναι· σὺ γὰρ πλέον τῆς ἀπηνείας » ἢ ταῦρος εἶχες. Οἴμοι, τάλαινα! Σὺ μὲν γὰρ » σπεύδειν ἐθέλεις, τὸ κῦμα δὲ διαιρούμενον ταῖς » κώπαις ἠχεῖ· σὺν ἐμοὶ δ' ἡ ἐμὴ πατρὶς ᾤχετο (1). » Οὐδὲν δρᾷς, ὦ μάτην ἐπιλελησμένε (2) τῶν ἡμε- » τέρων χαρίτων· ἕψομαί σοι καὶ ἄκοντι, καί, τῇ » σῇ προσφυεῖσα νηΐ, διὰ μακρῶν ἑλκυσθήσομαι τῶν » κυμάτων. » Μόλις εἶπε ταῦτα, καὶ εἰσήλατο εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ διώκει τὰς ναῦς, ῥώμην ἐμ- ποιοῦντος τοῦ Ἔρωτος, τῇ Κνωσσιακῇ τε τριήρει νεμεσητὸς ἑταῖρος προσίσχεται· ἥν, ὁ πατὴρ (3) ἰδὼν (καὶ γὰρ ἤδη μετέωρος ἦν ἐν ἀέρι, καί, ἄρτι γεγονὼς ξανθαῖς πτέρυξιν, ἁλιαίετος ὄρνις) ᾔει προσισχομένην

(1) Ovidius : « mecum simul » ah ! mea terra recedit »; hoc sensu, et terram suam et se, quippe quæ in hac esset terra, simul a classe Cretensium recedere; simplicius classem a se suaque terra recedere. Potuit hærere Planudes in loco qui et alios impedivit. Repone : σὺν ἐμοὶ φεῦ! ἡ ἐμὴ γῆ ἀποχωρεῖ.

(2) B, ἐπιλελυσμένη. A, ἐπιλελυσμένε. Eadem τῶν υ et η permutatione, ob soni similitudinem, infra ad 663, B, ψύχει, pro ψήχει: quæ verba sæpe variantur; cf. not. ad Eunapium p. 352. Nec aliter ad 692, B, ὑμετέροις, pro ἡμετέροις, frequenti horum pronominum confusione, de qua jam monui pag. 310. Fateor, quum de hoc postremo exemplo serius cogito, vix assentiri posse me viris doctis nonnullis qui veteres Græcos eo prorsus modo vocales η υ extulisse putant quo recentiores, et fuisse auribus indiscretum in vocibus sonum tam diverso sensu præditis ac ἡμεῖς et ὑμεῖς, ἡμέτερος et ὑμέτερος, quasque recte intelligi tantum dicentium et audientium interest. Itaque, quum Critias ille Xenophonteus toties antithesin illam, ἡμεῖς καὶ ὑμεῖς, ὑμῶν καὶ ἡμῶν, ὑμῖν καὶ ἡμῖν, ἡμᾶς καὶ ὑμᾶς, per omnes casus in una oratione iteraverit, nullus dubito quin nitidissime sonoque non ambiguo nec indiscreto vocabula extulerit in quibus summam vim et emphasin esse volebat.

(3) Codd. πατὴρ Ζεύς: absurde. Sustuli enormem mendam. Lætari puto monachi manes.

τῇ νηῒ τῷ καμπύλῳ ῥάμφει διασπαράξων· ἡ δὲ τῷ δέει τὴν ναῦν μεθῆκε, καὶ κοῦφος ἀὴρ ταύτην ἀνέχων ἐφάνη τοῦ μὴ ψαῦσαι τοῦ ὕδατος· ὁλόπτερος (1) δὲ γέγονε, καὶ τοῖς πτεροῖς εἰς ὄρνιν μεταμεμόρφωται, καὶ κεῖρις καλεῖται, καὶ τοῦ κεκαρμένου πλοκάμου τοὔνομα τοῦτ' ἐπορίσατο.

Τὰς εὐχὰς ὁ Μίνως ἀποδίδωσι μετὰ τοῦτο τῷ Διῒ, ταύρων ἑκατὸν σώματα, καὶ, τῶν νηῶν ἀποβὰς, τῆς Κρήτης ἥψατο γῆς, καὶ τὰ βασίλεια τοῖς ἀπαιωρηθεῖσιν ἐκοσμήθη λαφύροις. Ηὔξησέ γε μὴν τὸ τοῦ γένους ὄνειδος, περιφανής τε ἦν ἡ τῆς μητρὸς αἰσχίστη μοιχεία τῇ καινοτομίᾳ τοῦ διφυοῦς τέρατος. Τοῦτο δὴ τὸ τῆς εὐνῆς αἶσχος ὁ Μίνως μεταστῆσαι διανοεῖται, καὶ ποικίλῳ οἴκῳ καὶ σκοτεινοῖς ὀρόφοις ἐκκλεῖσαι. Ὁ Δαίδαλος τοίνυν, ἀνὴρ ἐπισημότατος ταῖς μηχαναῖς τῆς τέκτονος τέχνης, ἐκπονεῖται τὸ ἔργον, συγκεχυμένα τε τίθησι τὰ τοῦ Λαβυρίνθου σημεῖα, καὶ, τὰς τῶν ἐξόδων οὐδὰς (2) κάμπτων, εἰς πλάνην ἄγει ποικίλων ὁδῶν σκολιότησιν. Οὐκοῦν κατὰ ταύτας (3) ὁ σκολιὸς Μαίανδρος ἐν τοῖς Φρυγίοις πεδίοις παίζει, καὶ ἀμφιβόλῳ ῥεύματι ῥεῖ τε καὶ ἀντιῤῥεῖ (4), καὶ, ἑαυτῷ συναντῶν, πρὸς τὸ κατερχόμενον ὕδωρ βλέ-

(1) Ovid. *Pluma fuit* : id est, non aura, *quod visum est*, sed *pluma* eam cadentem *re ipsa* sustinuit. Qui si loco sensus est, et ita reor, Noster erravit; erravere Fontanellius, alii. Repone: πτερὰ δὲ ἦν ἃ ἀνέσχεν.

(2) A, οὐδούς. Habuit Planudes *limina*, malam veterumque editionum lectionem. Rescribere poteris : καὶ τὰς ὄψεις εἰς πλάνην ἄγει λοξαῖς ποικίλων ὁδῶν σκολιότησιν.

(3) Ovidius, *non secus ac*. AB, οὔκουν, quo mutato in οὐκοῦν (cf. pag. 243), sententia recto fere procedit talo. Attamen suspicor latinam formulam vix fuisse a Planude intellectam. Quis non exspectabat? οὐχ ἑτέρως ἢ ὁ σκολιός....

(4) Ex his flexibus aquarum

πει, καὶ νῦν μὲν πρὸς τὰς πηγὰς, νῦν δὲ πρὸς τὸ τῆς θαλάσσης ἐστραπται πλάτος, καὶ ἀσαφεῖς τέμνει τὰς ῥύσεις· οὕτως ὁ Δαίδαλος ἀπείρους καὶ πεπλανημένας ὁδοὺς ἐξετέλεσεν, ὡς μόλις αὐτὸς ἰσχύσαι πρὸς τὴν ἔξοδον ἀνακάμψαι· τοσαύτη τῆς κατασκευῆς ἦν ἡ πλάνη. Ἐπεὶ δὲ τὴν διφυῆ τοῦ ταύρου καὶ νεανίου μορφὴν ἐκεῖ κατέκλεισε, καὶ τὸ τέρας δὶς Ἀκταίῳ τραφὲν αἵματι ὁ τρίτος τυχὼν κλῆρος, ἐννέα διϊππευσάντων (1) ἐνιαυτῶν, διεχρήσατο, καὶ, τῇ τῆς παρθένου (2) συμμαχίᾳ, τὴν οὐδενὶ τῶν πρόσθεν δὶς πατηθεῖσαν δυσεύρετον πύλην εὗρε, ταύτης ἐξάψας τὸ νῆμα, αὐτίκα, τὴν Μινωΐδα ὁ Αἰγείδης ἁρπάσας, εὐθὺ Δίας (3) δίδωσι τὰ ἱστία, καὶ τὴν αὐτῷ συνέκδημον ἐν ἐκείνῃ ἀπηνῶς τῇ ἠϊόνι ἀπέλιπε. Τῇ δὲ μονωθείσῃ, καὶ πολλὰ ὀλοφυρομένῃ, καὶ ἔρωτα καὶ βοήθειαν ὁ Διόνυσος ὤρεξεν, ὡς ἂν δ' ἀϊδίοις ἄστρασιν ἐπίσημος εἴη, λαβὼν ἐκ τοῦ μετώπου τὸν στέφανον, ἀφῆκε πρὸς οὐρανόν. Ὁ δὲ τὸν λεπτὸν ἀέρα διϊπταται, καὶ, ἱπταμένου, οἱ ἐν αὐτῷ λίθοι εἰς λαμπρὰ πυρὰ μεταβάλλονται, ἐγκαθίστανταί τε τῷ τόπῳ, τῆς τοῦ στεφάνου συμμενούσης ἰδέας ἔτι, τῷ μεταξὺ τοῦ τ' Ἐγγόνασι καὶ τοῦ Βοώτου κειμένῳ (4).

Ἀναβαίνων dictus fuit prius hic fluvius, si Pseudo-Plutarcho de Flum. fides esse potest. Quis credat phrygio fluvio græcum primitus fuisse nomen? Apella, forsan; non ego. Vide Jablonskium illum Diss. de Lingua Lycaonica, §. 3.

(1) Hæc metaphora illustratur in notis ad Nicetam pag. 87.

(2) Scholium in B: Ἀριάδνης.

(3) Scholium in B: Δία νῆσος.

(4) Ovidius: «loco... Qui medius Nixique genu est anguemque Tenentis.» Planudes, cujus, ut scripta sunt, verba conjunctione καὶ auxi, Coronam inter Engonasin astrum et *Booten*

Ὁ δὲ Δαίδαλος ἐντεῦθεν, τήν τε Κρήτην καὶ τὴν μακρὰν ὑπερστυγήσας ὑπερορίαν, τῷ τε πόθῳ τοῦ γενεθλίου ἐδάφους βαλλόμενος, καὶ καθειργνύμενος τῷ πελάγει πάντοθεν, « Εἰ καὶ γῆν » εἶπε « καὶ » θάλασσαν ὁ Μίνως ἐπιτειχίσει μοι, ἀλλ' ὁ οὐρα- » νὸς δήπουθεν ἀναπέπταται (1)· κἂν εἰ πάντα κα- » τέχῃ, ἀλλ' οὐ δήπου καὶ τὸν ἀέρα κατέχει. » Εἶπε, καὶ εἰς τέχνας μήπω γνωσθείσας τὸν νοῦν ἀφῆκε, καὶ τὴν φύσιν καινοτομεῖ. Συντίθησι γὰρ πτερὰ κατὰ στίχον, ἀπὸ τῶν ἐλαχίστων ἀρξάμενος, αἰεὶ τοῦ βραχυτέρου ἑπομένου τῷ ἐπιμηκεστέρῳ· ᾠήθης ἂν καθ' ὁδὸν κατάντη ταῦτα προκεκοφέναι, ὃν τρόπον ἡ τῶν ἀγρίων πάλαι (2) σύριγξ ἀνίσοις

collocat, quam Ovidius mediam facit *Ophiuci* et Engonasin astri, quamvis non alia putem eum habuisse in codice suo latina; sed fidum noluit hic agere interpretem, ne scilicet cum poeta erraret. Coronam enim qui ea regione quæret, qua fuit ab Ovidio posita, nunquam aspiciet. Attamen, quum poetæ veteres præcipuarum stellarum astrorumque regiones, ortus et occasus, ceteraque phænomena diligenter novisse ex ipsis eorum operibus constet, quumque Ovidius non vulgari circa hæc doctrina præditus fuisse ex aliis locis videatur, Burmannianam varietatem consului, ne quid forte in lectionum rejectaneis edita melius lateret; et, quod divinabam, res firmavit. Leidensis enim liber atque alius exhibent, « Anguemque *tuentis.* » Et quum *Bootes* eo modo situs sit ut Ophiuci Anguem intueri dici possit, poetica periphrasi eaque satis reconditæ elegantiæ *Bootes* significatur. Deinceps Ovidii textui *tuentis* postliminio reddatur, cujus optimæ emendationis Planudi gratiæ sunt referendæ. Ejus enim liberior interpretatio in causa fuit cur serius ad locum attenderem, quem, absque eo fuisset, sicco pede transiliissem. Ovidii textu jam reperto, poterunt græca magis fida fieri, si eo refingantur modo : μεταξὺ τοῦ τ' Ἐγγόνασιν καὶ τοῦ τὸν Ὄφιν δοκεύοντος: quod verbum sumsi ex Homero, apud quem Ἄρκτος Ὠρίωνα δοκεύει, Ursa Orionem *tuetur*, quod huc apprime facit.

(1) Omisit latina, *ibimus illac.* Adde : ταύτῃ οὖν πορευσόμεθα.

(2) Latinum *quondam* bene vertit, et laus est tenuis : nihil-

καὶ ὀλίγον ὁ παῖς ἐπεδίδου. Τότε δὴ λίνῳ μὲν τὰ μέσα, κηρῷ δὲ τὰ κατώτερα συνδεῖ, καὶ τοῦτον συντεθέντα τὸν τρόπον ὀλίγῳ κυκλώματι κάμπτει (1), ὡς μιμοῖτο (2) τὰς ἀληθεῖς πτέρυγας. Ἅμα δ' ὁ παῖς Ἴκαρος ἵστατο, καὶ, ἀγνοῶν ὡς τὸν αὐτὸς αὐτοῦ (3) μεταχειρίζεται κίνδυνον, φαιδρῷ τῷ προσώπῳ νῦν μὲν τῶν πτερῶν, ἅπερ ἄστατος αὔρα διεκίνει, ἐπαφώμενος ἦν, νῦν δὲ τὸν ξανθὸν κηρὸν δακτύλοις ἡπάλυνε, καὶ τοῖς ἀθύρμασιν ἑαυτοῦ τῷ θαυμαστῷ τοῦ πατρὸς ἔργῳ ἐμποδὼν ἵστατο. Ἐπεὶ δ' ὑστάτη τῷ ἔργῳ χεὶρ ἐπετέθη, ἐν μέσαις μὲν ταῖς πτέρυξιν ὁ τούτων αὐτουργὸς τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ἐταλάντευε, καὶ, πρὸς τὸν ἀέρα κινήσας ἑαυτὸν, ἐμετεωρίσθη. Γυμνάζει δὲ καὶ τὸν παῖδα, καὶ « Μέσην ὁδὸν τρέχειν, » Ἴκαρε » φησὶ, « παραινῶ, ὡς μήτε χθαμαλώτερον » ἰόντι σοι βαρύνῃ (4) τὸ ὕδωρ τὰς πτέρυγας, μήτε

que hic erat quod notarem, ni Gierigio voluissem obloqui qui *quondam* ait in similitudinibus idem esse quod *fere*. *Quondam* intelligendum de tempore quo res significata primum inventa fuit, sive facta.

(1) Sic reformavi scriptum in codd. καλύπτει. Permutatio horum verborum illustrata fuit ad Eunapium.

(2) B, μιμεῖτο.

(3) A, αὐτὸς αὐτόν.

(4) Codd. βαρύνει. Modo, eadem permutatione, B, ἐπιτίθει: et v. 215, A B, παιδοτριβῆ pro παιδοτριβεῖ: 245, B, εἰκονιμένῳ pro ἠκονημένῳ, ubi A male quoque, ἠκονιμένῳ: 257, A B, ζητεῖ pro ζητῇ, post ἐπειδάν: 378, B, εἴη pro ᾔει (cf. pag. 198): 394, B, ὑπερασπίζει, pro ὑπερασπίζῃ post κἄν: 478, B, καύσει: 551, A, κυλίειν, ubi alio vitio B, κυλύειν: 605, B, ἐξεδημιατώθη: 663, B, μίνθει pro μίνθῃ: 763, A, εἶπερ pro ἧπερ: cf. pag. 269. Eodem modo peccatum est in Eumathio I, pag. 18: τὸν πόδα ταύτης ἐπὶ τὸν ἐμὸν ἐπιτέθηκε: rescribe e cod. Regio 2897, ἐπιτέθεικε. Apud eumdem mythistorem IV, p. 121, Novembri personato dicitur esse πώγων καθημένος: rectius codex, καθειμένος. Hippocrates de Med. 3: τὰ δὲ προσφερόμενα ἅπαντα μὲν χρὴ συνορῆν, ὅπως συνοίσῃ: repone συνοίσει: cf. pag. 269.

» μετεωρότερον τὸ πῦρ καταφλέξῃ· μεταξὺ δ' ἀμ- » φοτέρων δίπτασο. Ἐπὶ δὲ τούτοις, οὔτε πρὸς » τὸν Βοώτην ὁρᾷν, οὔτε πρὸς τὴν Ἑλίκην κελεύω, » καὶ τὸ τοῦ Ὠρίονος ὀξὺ ξίφος (1)· ἐμοὶ δ' ἡγεμόνι » τὴν πορείαν τέμνε. » Κατὰ ταῦτα δὲ καὶ τὰς τῆς πτήσεως παραδέδωκεν ἐντολὰς, καὶ ἀγνώστους πτέρυγας τοῖς τοῦ παιδὸς ὤμοις πιστεύει. Μεταξὺ δὲ τοῦ ἔργου καὶ τῆς ὑποθήκης αἱ γηραλέαι κατεβρέχοντο παρειαὶ, καὶ αἱ πατρικαὶ χεῖρες ἔτρεμον. Δέδωκε δὲ καὶ φιλήματα (2) τῷ υἱῷ, ἅπερ οὐκοῦν εἰσαῦθις εὑρήσει δοῦναι. Ἀρθεὶς δὲ ταῖς πτέρυξι πρόσθεν δίπταται· καὶ δέδοικε δῆτα περὶ τῷ συνεμπόρῳ, οἷάπερ ὄρνις, ἐξ ὑψηλῆς καλιᾶς ἁπαλὸν νεοσσὸν ἄρτι πρὸς τὸν ἀέρα προαγαγοῦσα, θαῤῥύνει τε ἕπεσθαι καὶ τὴν ἐπισφαλῆ παιδοτριβεῖ τέχνην, καὶ αὐτὸς τὰς αὑτοῦ κινεῖ καὶ πρὸς τὰς τοῦ παιδὸς πτέρυγας ἀφορᾷ. Καί τις ἁλιεὺς τούτους, τρομερῷ καλάμῳ ἰχθῦς ἀγκιστρεύων, ἢ ποιμὴν καλαύροπι ἢ γηπόνος ἀρότρῳ ἐπερειδόμενος, εἶδε, καὶ ἐξεπλάγη, καὶ τοὺς τὸν ἀέρα τέμνειν δυναμένους θεοὺς ἐπίστευσεν εἶναι. Ἤδη μὲν οὖν αὐτοῖς ἡ τῆς Ἥρας Σάμος (3) ἀριστέρα (4) γέ-

(1) Gierigius Ovidium, ut poetam, excusat, quod Orionem Bootæ apposuerit, tanquam vicinum. Sed tali defensione poeta non eget. Dædalus Icaro auctor est, ut alis regendis tota mente et unice studeat, ac, ne distrahatur filii ab illa cura animus, eum jubet astra non spectare, seque duce viam carpere securum. Jam astra nominat notissima, facileque aspicua, Booten, Ursam, Orionem. Erat notandum aliud, nempe inutilia esse de stellis non spectandis monita, quum interdiu iter carpant aerium.

(2) B, φίλημα.

(3) B, ἥρα σάμος: de qua menda cf. monita p. 185. Scholium in B: ἡ Σάμος τῆς Ἥρας, ὡς καὶ Βυργίλλιος. Leg. Βιργ. Etenim locus est notissimus Æn. I, de Carthagine, « Quam Juno fertur terris magis omnibus unam Post» habita coluisse Samo. »

(4) Absoluto Ovidio a falsis

γονε, Δῆλόν τε καὶ Πάρον παρήμειψαν, δεξιὰ δ' ἦν Λέβεδος, καὶ ἡ γονιμωτάτη τῷ μέλιτι Κάλυμνος· καὶ ὁ παῖς τῇ τολμηρᾷ πτήσει γάννυσθαι ἤρξατο, καὶ τὸν ἡγεμόνα χαίρειν ἐᾷ, καὶ, τῷ τοῦ οὐρανοῦ βαλλόμενος ἔρωτι, ὑψιπετεστέραν τὴν πορείαν ποιεῖται. Ἡ δὲ τοῦ ἡλίου γειτνίασις τῇ τῶν ἀκτίνων ὀξύτητι τὸν τῶν πτερῶν σύνδεσμον τὸν εὐώδη μαλθάσσει κηρόν· ὁ δὲ κηρὸς τήκεται, καὶ ὁ παῖς γυμνὰς ἐπαράσσει τὰς χεῖρας (1), καὶ, τῆς εἰρεσίας ἐπιλειπούσης, οὐδ' ὁτιοῦν ἀέρος ἀπολαμβάνει, καὶ οἱ τὸ στόμα, τὸ τοῦ πατρὸς ἐπιβοώμενον ὄνομα, τὸ γλαυκὸν περιέσχεν ὕδωρ, ὃ δὴ καὶ ἐξ ἐκείνου τῆς κλήσεως ἔτυχεν. Ὁ δὲ κακοδαίμων πατὴρ, καὶ ἥκιστά γε ἤδη πατὴρ, « Ἴκαρε » εἶπεν, « Ἴκαρε, ποῦ ποτ' εἶ; ἐν » τίνι σε χώρῳ ἀναζητήσω; Ἴκαρε »! μὲν ἔλεγεν, τὰς δὲ πτέρυγας κατώπτευσεν ἐν τοῖς ὕδασι, καὶ τὴν ἑαυτοῦ τέχνην κακῶς εἶπε. Καὶ τὸ μὲν σῶμα τάφῳ ἐκάλυψεν, ἡ δὲ γῆ τῷ ὀνόματι τοῦ ταφέντος προσηγορεύθη.

circa astronomiam criminationibus, vellem et geographum diligentem eum fuisse contra Gierigium nunc affirmare posse. « Ju» nonia *læva Parte* Samos fue» rant, Delosque Parosque reli» ctæ, *Dextra* Lebinthos *erant»* (melior multo prisca lectio *erat;* nam *erant* poscere τὸ *dextræ* videtur) « fecundaque melle Ca» lymne » : hæc sunt poetæ verba, et sunt prorsus absona. Qui a Creta Septemtrionem versus volabant, habebant læva Delum, Parum et Lebinthum, dextra Samum, et media subjectum sibi parte maris tractum qui posthac dictus fuit ab eventu Icarius. Artis locus II, 79 sqq. eodem premitur incommodo. Menda cumulavit Planudis oscitantia, *Lebintho Lebedum* substituentis.

(1) Latinum *lacertos* (in quo alibi vertendo erravit; cf. p. 253) nunc apte reddidit; nam χεῖρες sunt sæpe pro *brachiis :* vide not. ad Nicetam pag. 51. Theophilus de Fabrica Corp. p. 4, χεῖρας ait constare ἔκ τε βραχίονος καὶ πήχεως καὶ ἄκρων χειρῶν.

Τοῦτον δὴ τοῦ δυστήνου παιδὸς τὸ σῶμα κατατιθέμενον ἐν τῷ μνήματι ὁ στωμύλος πέρδιξ ἐκ θαμνώδους πρίνου διώπτευσε, καὶ τάς τε πτέρυγας συνεκρότησε, καὶ τὴν ἡδονὴν ὡμολόγησε τῇ ᾠδῇ, μονώτατος (1) ὄρνις τῷ τότε καὶ μήπω τὸν πρότερον χρόνον ὀφθεὶς, νεωστὶ δ' ὄρνις γενόμενος, μακρὰ κατηγορία σοι, Δαίδαλε. Καὶ γὰρ τούτῳ ἡ ἀδελφὴ τὸν ἑαυτῆς υἱὸν, τὴν αὐτοῦ τύχην (2) ἀγνοοῦσα, διδαχθησόμενον παραδέδωκε, παῖδα δὶς μὲν ἓξ ἐνιαυτοὺς ἐκ γενέτης διανύοντα, διανοίας δὲ πρὸς τὰ ὑποτιθέμενα δεκτικῆς ὄντα. Ἐκεῖνός γε μὴν τὰς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἰχθύος ἐγκειρμένας ἀκάνθας εἵλκυσεν εἰς παράδειγμα, καὶ ἠκονημένῳ σιδήρῳ συνεχεῖς ἐνεχάραξεν ὀδόντας, καὶ πρῶτος τὴν τοῦ πρίονος εὗρε χρῆσιν (3) · καὶ ἐξ ἑνὸς δεσμοῦ δύο σιδηρᾶ σκέλη

(1) Superlativum μονώτατος, quo jam usus est p. 117, solœcum esse clamant grammaticastri græci, reclamantibus nequicquam Aristophane et Lycurgo, scriptoribus atticis iisque primariis, nec non Theocrito : cf. Ducasavium ad Plutum pag. 148 ; Osann. ad Philemonem. Notis hujus adjectivi exemplis paucula addam non ita obvia. Auctor Actorum S. Eustathii p. 20 : ὁ ὑπὸ μυριάδων λαοῦ δορυφορούμενος, νῦν δὲ μονώτατος καταλελειμμένος. Nicetas Paphl. in S. Eustathii Laudat. p. 51 : ἐν ἐρημίᾳ τινὶ μονώτατον ἀπειλημμένον. Ibid p. 56 : ἐκάθητο μονώτατος ἐπ' ἐσχατιᾶς. P. 63 : νῦν ἐγὼ μονώτατος, ὡς ξύλον ξηρὸν, τοὺς τῆς φύσεως κλάδους πεληρημένος (scr. πεπληρημένος), τοῦ ποθουμένου? πορευθῶ. Acta S. Eliæ Jun. pag. 195 : ὁρᾷ ἐρχόμενον κατὰ πρόσωπον τὸν ἅγιον μάρτυρα Ἠλίαν μονώτατον. Vides vocem, quæ in egregiis scriptoribus peculiaris erat et fere suspecta, a monachis græce scripturientibus frequenter usurpatam. Scilicet se ad literarum heroas accedere putabant, quum exstantes voculas quasdam essent furati.

(2) Ovidius, *fatorum*. Codd. τέχνην, quod mutavi : cf. supra pag. 322.—In B, ad ἀδελφὴ, scholium est appositum, ἡ Δαιδάλη : cui quidem nomini nullam novi esse auctoritatem.

(3) Schol. in B : οὕτω καὶ ὁ Σικελιώτης φησὶ Διόδωρος (IV, 76).

συνήρμοσεν, ὡς ἂν, ἴσον διάστημα τούτων διεστηκότων, θάτερον μέρος ἵσταται, θάτερον δὲ κύκλον περιάγῃ. Ἐφθόνησε τοίνυν ὁ Δαίδαλος, κἀκ τῆς ἱερᾶς τῆς Ἀθηνᾶς ἀκροπόλεως ὦσε κατὰ κρημνοῦ, ὀλίσθημα τούτου καταψευσάμενος. Τὸν δὲ ἡ τῶν εὐμηχάνων φύσεων ἐπιστατοῦσα Παλλὰς ὑπεδέξατο, καὶ ὄρνιν αὐτὸν ἀνταπέδωκε, καὶ ἐν μέσῳ τῷ ἀέρι πτεροῖς συνεκάλυψεν. Ἀλλ᾽ ἡ παλαιὰ τῆς δραστηρίου φύσεως ῥώμη πρός τε τὰς πτέρυγας καὶ τοὺς πόδας ἀπῆλθεν· ὄνομά τε μεμένηκεν ὃ καὶ πρόσθεν. Πλὴν οὐκ εἰς ὕψος ἑαυτὸν οὗτος ὁ ὄρνις ἐξαίρει, οὐδ᾽ ἐν κλάδοις ἢ ἐν ὑψηλαῖς κορυφαῖς ποιεῖται τὴν καλιὰν, ἀλλ᾽ ἔγγιστά τε τῆς γῆς πέτεται, καὶ ἐν αἱμασιαῖς τὰ ᾠὰ τίθησι, καὶ, τοῦ παλαιοῦ πτώματος μεμνημένος, δέδοικε τὰ μετάρσια.

Ἤδη μὲν οὖν κεκμηκότα τὸν Δαίδαλον ἡ Αἰτναία κατεῖχε γῆ, καὶ ὁ Κώκαλος, ὑπὲρ τούτου ἀναλαβὼν ὅπλα ἱκετεύσαντος, πρᾶος ἐδόκει· ἤδη δὲ καὶ τὸν πολυπενθῆ φόρον Ἀθῆναι ἀποφέρειν ἐπαύσαντο τοῖς Θησείοις ἐπαίνοις (1). Κοσμοῦνται τοίνυν τὰ ἱερὰ, καὶ τὴν πολεμικὴν Ἀθηνᾶν, ἅμα Διῒ καὶ τοῖς ἄλλοις καλοῦσι θεοῖς, οὓς αἵμασιν, εὐχαῖς (2), καὶ δώροις προσαγομένοις, καὶ σωροῖς ἀρωμάτων τιμῶσι. Διέσπειρέ γε μὴν ἡ ἀκάθεκτος φήμη τοὔνομα τοῦ Θησέως ἀνὰ τὰς Ἀργολικὰς πόλεις, καὶ δῆμοι πάντες, οὓς ἡ βαθύπλουτος Ἀχαΐα δέδεκτο,

(1) Ovidianum, *Thesea laude*, non recte cepit interpres. Repone, τοῖς Θ. κατορθώμασιν.

(2) Ovidius, *sanguine voto*. Et hic erravit interpres, *voto* pro substantivo habens. Ad sensum rescribe, αἵμασιν εὐχηκοῖς. Mox invenisse *honorant* videtur.

τῆς τοῦδε ὠφελείας ἐν μεγάλοις κινδύνοις ἀπήλαυσαν (1). Τούτου τὴν βοήθειαν Καλυδὼν, εἰ καὶ τὰ μάλιστα τὸν Μελέαγρον εἶχεν, ἐπιμελῶς ἱκετεύσασα, ᾔτησεν. Ἡ δὲ τῆς αἰτήσεως αἰτία κάπρος ἦν, χαλεπαινούσῃ διάκονος καὶ τιμωρὸς τῇ Ἀρτέμιδι. Οἰνέα γάρ φασιν ἐν εὐετηρίᾳ καρπῶν μὲν ἀπαρχὰς τῇ Δήμητρι, οἶνον δὲ τῷ Διονύσῳ, καὶ Παλλάδιον χυμὸν (2) τῇ ξανθῇ σπεῖσαι Παλλάδι. Ἀρξαμένη δ' ἀπὸ τῶν γηπόνων πρὸς πάντας διελήλυθε τοὺς θεοὺς ἡ ὑπέρογκος (3) αὕτη τιμή· μόνους δὲ θυμάτων ἄτερ (4) ἐγκαταλελειμμένους καὶ παρεωραμένους φασὶ σβεσθῆναι τοὺς τῆς Λητωΐδος βωμούς. Ἅπτεται καὶ θεῶν ὀργή. « Ἀλλ' οὐκ ἀτιμώρητί » φησὶν « οἴσομεν, » αἲ δ' ἄτιμοι ἐσμὲν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀτιμώρητοί γε » ἀκούσομεν. » Εἶπε, καὶ, περιφρονηθεῖσα, τιμωρὸν κάπρον τοῖς Οἰνείοις ἀγροῖς ἐπαφῆκεν, ὅσου (5) μείζονας μὲν ταύρους ἡ εὔβοτος Ἤπειρος ἥκιστα φέρει, τὰ πεδία δὲ τῆς Σικελίας ἐλάττους· οὗπερ ὀφθαλμοὶ μὲν ἀστράπτουσιν αἵματι καὶ πυρὶ, φρίσσει δ' ἀνορθουμένη ἡ χαίτη, καὶ αἱ τρίχες, δόρασιν ἐοικυῖαι προϊσχομένοις, προβέβληνται, καὶ ἵστανται, ὡς ἐν ὄρεσιν ὑψηλαὶ πίτυς ἀνίσχουσι (6)· θερμὸς δ' ἀφρὸς ῥεῖ περὶ πᾶν τὸ τοῦ σώματος μέγεθος (7) σὺν ἀγρίῳ φριμαγμῷ, καὶ οἱ ὀδόντες τοῖς Ἰνδικοῖς τῶν ἐλεφαν-

(1) Pro vulgato *imploravere* legitne Noster *impetravere?*

(2) Sch. in B: ἔλαιον δηλονότι.

(3) Legit Planudes, *ambitiosus.*

(4) Sic mutavi scriptum in Codd. ἄπερ.

(5) Visum fuit scribere ὅσω pro codd. lectione ὅσον. Et favet B, ad cujus marginem legitur, αὐτοῦ τοῦ κάπρου.

(6) Comparat setas apri arboribus altis Planudes, non Ovidius.

(7) Ovidius, *latos per armos.* Versio Planudis non caret ab-

των ὀδοῦσίν εἰσιν ἐφάμιλλοι· καὶ πρηστὴρ τοῦ στόματος περίεισι καὶ ἐμπιπρᾷ τὰ δένδρα τῷ ἄσθματι. Οὗτος νῦν μὲν αὐξηθέντα μέχρι χλόης τὰ λήϊα συμπατεῖ, νῦν δ' ὡραίας (1) τὰς εὐχὰς θερίζει τοῦ θρηνήσοντος γεωργοῦ, καὶ τὸν σῖτον ἐκ μέσων τῶν σταχύων ἁρπάζει· μάτην δ' ἡ ἅλως, μάτην δὲ καὶ ἡ ἀποθήκη τὸ ἐπηγγελμένον ἐλπίζει θέρος· στορέννυνταί τε καὶ οἱ βότρυς βριθόμενοι σὺν τοῖς μακροῖς κλήμασι, καὶ, ἐλάα κλάδοις αὐτοῖς τῆς ἀεὶ θαλλούσης ἐλαίας. Ἄττει καὶ κατὰ τῶν θρεμμάτων, οἷσπερ οὔτ' οὖν ποιμὴν, οὔτε κύων ἀμύνειν ἔχει· οὔτε ταῖς ἀγέλαις ταῦροι χαλεποὶ βοηθοῦσι. Διασκεδάννυνται τοίνυν οἱ ἄνθρωποι· οὐδὲ γὰρ ἀσφαλῶς ἑαυτῶν ἔχειν ἐν ταῖς πόλεσιν οἴονται. Καὶ ἅμα νέων (2) ἐπίλεκτος δύναμις, φιλοτιμίας διεθερμάνθησαν ἔρωτι, οἵ τε δίδυμοι Τυνδαρίδαι, λέγω, ὧν ἅτερος μὲν περίβλεπτος τὴν πυγμὴν, ἅτερος δέ γε τὴν ἱππικὴν, καὶ ὁ τὴν πρώτην ἐξαρτυσάμενος ναῦν Ἰάσων, καὶ σὺν Πειριθόῳ (3), ἡ εὐδαίμων ἑταιρεία, Θησεὺς, οἵ τε δύο Θεστιάδαι, καὶ ὁ Ἀφαρήϊος γόνος Λυγκεὺς, ὁ φοβερός τε Πλήξιππος, καὶ ὁ τῷ ἀκοντίῳ ἐπίσημος Ἄκαστος, καὶ ὁ ταχὺς Ἴδας, καὶ ὁ μηκέτι γυνὴ Καινεὺς, Ἱππόθους τε καὶ Δρύας, καὶ ὁ γεγεννημένος τῷ Ἀμύντορι Φοῖνιξ, καὶ οἱ συμφυεῖς Ἀκτορίδαι, καὶ ὁ ἐκ

surditate. Puto στόματος scriptum ab eo fuisse, non σώματος. Recepto στόματος, versio non erit fidissima, sed tolletur ineptia. Supra p. 106, στόμα et σῶμα permutabantur.

(1) B, ἑραίας. Mox B, ἐλάαι κλάδοις αὐτοῖς τῆς ἀειθαλλούσης ἐλαίας.

(2) Omisit vel Planudes vel librarius græca verba quæ latinis *donec Meleagros responderent*. Reponat lector: Ἕως οὗ ὁ Μελέαγρος καὶ ἅμα.—

(3) Codd. πειρίνθῳ.

τῆς Ἤλιδος στειλάμενος Πήλας (1)· οὐδ' ὁ Τελαμὼν ἀπῆν, οὐδ' ὁ τοῦ μεγάλου πατὴρ Ἀχιλλέως, ἅμα τε τῷ Φερητιάδῃ καὶ τῷ Ὑαντείῳ (2) Ἰολάῳ ὁ κοῦφος Εὐρυτίων, καὶ ὁ τὸν δρόμον ἀήττητος Ἐχίων, ὁ Νηείκιός τε (3) Λέλεξ, Πανοπεὺς, καὶ Ὑλεὺς, καὶ ὁ ταχὺς Ἵππασος, καὶ ἐν τοῖς πρώτοις ἔτεσιν ὁ Νέστωρ ὢν τηνικαῦτα, καὶ οὓς Ἱπποκόων ἐκ τῶν παλαιῶν πέπομφεν Ἀμυκλῶν, ὅ τε τῆς Πηνελόπης πενθερὸς (4), ἅμα τῷ Παῤῥασίῳ Ἀγκαίῳ, καὶ ὁ ἀγχίνους Ἀμπυκίδης, καὶ ἔτι τά γε ἀπὸ τῆς γυναικὸς ἀσφάλειαν ἔχων ὁ Οἰκλείδης. Ἦλθε δὲ καὶ, ὁ κόσμος τοῦ Λυκαίου ὄρους, ἡ Τεγεᾶτις Σχοινέως Ἀταλάντη, παρθένος ἐκπρεπεστάτη· ᾗ τὴν μὲν τῆς ἐσθῆτος ἐπωμίδα πόρπη ἔδακνε πρὸς ἀκρίβειαν ἀπεξειργασμένη· ἁπλοῦς δ' ἦν ὁ πλόκαμος, δεσμὸν συνημμένος εἰς ἕνα· ἐλεφαντίνη δὲ τῶν βελῶν φύλαξ ἐξηρτημένη τοῦ λαιοῦ τῶν ὤμων ἐπήχει, καὶ δὴ καὶ τὸ τόξον ἡ λαιὰ χεὶρ κατεῖχε· τοιαύτη δ' ἦν ἡ ἐπιμέλεια τῷ προσώπῳ, ἣν ἂν ἀληθῶς εἰπεῖν ἔχοις παρθενικὴν ἐν παιδὶ, παιδικὴν ἐν παρθένῳ. Ταύτην ὅμου τε εἶδεν ὁ Καλυδώνιος ἥρως, καὶ ὁμοῦ τῆς κόρης ἠράσθη, τοῦ θεοῦ ἀνανεύοντος, καὶ φλόγα κεκρυμμένην συνήθροισεν ἐν ψυχῇ, καὶ, « Ὦ μακάριος » εἶπεν, « εἴ τινα ἤδη ἄνδρα ἑαυ- » τῆς ἀξιώσει! » Καὶ δὴ πλείω λέγειν οὔθ' ὁ καιρὸς, οὔθ' ἡ αἰδὼς συγχωρεῖ· μεῖζον γὰρ ἔργον τὸ τοῦ μεγάλου ἀγῶνος ἑαυτὸν προκαλεῖται.

(1) Secutus est malam codicis lectionem. Reponendum Φυλεύς, ut et supra Λεύκιππος pro Πλήξιππος. Modo B, ἤλυδος.

(2) Conferantur notata p. 101.

(3) Rectior scriptura erit, Ναρύκιος.

(4) Scholium in B, Λαέρτης.

Λόχμη δέ τις πεπυκνωμένη τοῖς δένδρεσιν, ἣν οὐδεὶς ἔτεμε χρόνος, ἄρχεται μὲν ἐξ ὁμαλοῦ, ἐξαιρομένη δὲ ἄνωθεν κατοπτεύει τὴν πεδιάδα. Εἰς ταύτην τῶν ἀνδρῶν ἐλθόντων, μέρος μὲν τὰ δίκτυα τείνει, μέρος δὲ τοὺς δεσμοὺς τῶν κυνῶν ἀφαιρεῖται, μέρος δ' αὖ τοῖς κοίλοις τῶν ποδῶν ἴχνεσιν ἕπονται (1), καὶ τὸν ἑαυτῶν κίνδυνον εὑρεῖν σπεύδουσι. Κοιλὰς δέ τις ἦν χαραδρώδης, οἷπερ οἱ ἐκ τοῦ ὑετείου ὕδατος χείμαρροι ἑαυτοὺς πέμπειν εἰώθεσαν, ἧς τὸ τῆς ὑποστάθμης (2) βαθύτατον εὐκαμπὴς ἰτέα κατέχει, φύκη κοῦφα (3), λιμναῖοι σχῖνοι, καὶ μακροὶ σὺν καλάμῳ βραχεῖ δόνακες. Ἐκεῖ τοίνυν ὁ κάπρος διερεθισθεὶς σφοδρὸς εἰς μέσους τοὺς ἐχθροὺς φέρεται, οἷάπερ σκηπτὸς ληφθεὶς (4) ἐκραγέντων νεφῶν. Στορέννυται δὴ τῇ ἐκείνου φορᾷ τὸ νέμος, καὶ ἡ λόχμη τυπτομένη ἦχον ἀφίησιν. Ἀνακεκράγασι δ' οἱ νεανίαι, διηγκυλημένοι τε τὰ βέλη, στερρῶς ταῦτα τῇ δεξιᾷ κατέχουσι μακρῷ στίλβοντα τῷ σιδήρῳ. Ὁ δ' ἐμπίπτει, καὶ τοὺς κύνας διασκεδάννυσιν, ὡς ἂν ἕκαστον (5) μεμηνὼς ἀνθιστάμενον εἶχε, καὶ ὑλακτοῦντας πλαγίᾳ ῥύμῃ διΐστησι. Πρῶτα μὲν οὖν ἡ τῇ Ἐχιονίᾳ χειρὶ περιαχθεῖσα αἰχμὴ κενὴ γέγονε, καὶ στελέχει ὀξύης (6) ἐλαφρὰν πληγὴν δέδωκε· μετὰ δὲ ταύτην εὐθὺς

(1) In ἕπονται mira est numeri variatio. Debuit scribere ἕπεται, vel in aliis membris plurali uti. Ovidius ubique pluralem adhibuit numerum.

(2) In B, supra ὑποστ. scriptum est πάτος.

(3) Codd. κούφης, post lacunulam. Nempe Planudes latina *ulvæque leves* non habuit qui redderet. Supra pag. 244, in eadem voce pariter hæserat, et infra ν. 655, hærebit. Κούφης mutandum fuit omnino: *levis* legit Planudes. Statim B, λίμναιοι.

(4) Forsan legendum, ῥιφθείς.

(5) B, ἕκαστος.

(6) Scholium in B, δένδρον.

ἄλλην, εἰ μὴ σφόδρα τῇ τοῦ πέμψαντος ῥώμῃ ἐχρήσατο, τῷ ζηλουμένῳ νώτῳ παγήσεσθαι ἔδοξεν· ὑπερέπτη δ' ἀπωτέρω· δεσπότης ἦν τοῦδε τοῦ βέλους ὁ Παγασαῖος Ἰάσων. « Φοῖβε » ὁ Ἀμπυκίδης εἶπεν, « εἴ σε (1) δὴ καὶ ἐτίμησα καὶ ἔτι τιμῶ, δός μοι τοῦ » ζηλουμένου ἀπλανεῖ βέλει καθικέσθαι· » Ἐπένευσεν ὁ θεὸς, ὅσον ἠδύνατο (2), τῇ δεήσει· καὶ βέβληται μὲν ὁ κάπρος ἀπ' αὐτοῦ, δίχα δέ τινος τραύματος· τὸν γάρ τοι σίδηρον ἡ Ἄρτεμις διϊπταμένου τοῦ δορατίου ἐξείλετο, καὶ τὸ ξύλον ἐκτὸς ὀξύτητος (3) ἦλθε. Κεκίνηται τοιγαροῦν τοῦ θηρὸς ὁ θυμὸς, καὶ ἐξεκαύθη, οὔκουν πρᾳότερον ἢ κεραυνός· ἀστράπτει δ' ἐξ ὀφθαλμῶν (4), καὶ φλόγας ἐκπνεῖ τῶν στέρνων. Ὡς δὲ λίθος ἀπὸ μηχανῆς πέτεται τῆς νευρᾶς ἑλκυσθείσης ἀφεθεὶς, ἐπειδὰν ἢ τείχη ἢ πλήρεις ἀνδρῶν ζητῇ πύργους, οὕτω κατὰ τῆς νεότητος ὁρμῇ βεβαίᾳ ὁ κάπρος τραύματα διδοὺς φέρεται. Καὶ δὴ τόν τ' Εὐπάλαμον καὶ Πελαγῶνα, τὸ δεξιὸν φυλάττοντας (5) κέρας, στορέννυσι· τοὺς δὲ πεσόντας

(1) Cod. B, εἰ σέ. Cod. A, εἰπέ.

(2) Ovidius, « qua potuit », cum varietate, « quam potuit. » Miratur Bergen. Observat. Crit. c. 1, non *potuisse* amplius Apollinem, et, re latius tractata, conjicit, nec sine magna verisimilitudine, legendum *qua petiit;* nempe, qua ratione petiit, ea deus ratione adnuit. Attamen nihil movendum puto ; sed difficultatem interpretatione levandum. Phœbus sacerdoti quidem suo favere velit, sed nolit Dianæ sorori suæ displicere; ergo *qua potuit* precibus annuit; telo aprum certo continget sacerdos pius, sed pius concorsque frater telo ferrum a Diana subtrahi sinit.

(3) Sic scripsi pro ἐκ τῆς ὀξύτητος. Ovidius, *sine acumine.* Supra pag. 3, ad v. 26, habuimus ἐκτὸς βάρους, pro latinis « sine » pondere » ; p. 266, ἐκτὸς ἔρωτος pro « sine amore. » Cf. et IX, 372.

(4) B, ἐξοφθαλμοῖς, et, supra, ῶν.

(5) B, τόν τε Πάλαμον καὶ Παλαγῶνα τὸν δεξιῶς φυλ. — A, Πελαγωνα.

ἀνήρπασαν οἱ ἑταῖροι. Ἀλλ' οὐδ' ὁ τῷ Ἱπποκόωντι γεννηθεὶς Ἐναίσιος (1) τὴν θανατηφόρον ῥύμην ἐξέφυγεν· ἀλλὰ θορυβηθέντα καὶ τὰ νῶτα στρέφειν ἑτοιμαζόμενον, τῆς ἰγνύης διαπαρείσης (2), ἀφῆκεν αὐτὸν τὰ νεῦρα. Τάχα δ' ἂν καὶ ὁ Πύλιος ἐπὶ τάδε τῶν Τρωϊκῶν ἀπώλετο χρόνων· ἀλλ', ἀπερείσας τὸ δόρυ καὶ ἑαυτὸν διάρας, δένδρου πλησίον ἑστηκότος ἐπεπήδησε κλάδοις, κἀκεῖθεν, ἀσφαλὴς ὢν τῷ τόπῳ, κατώπτευσεν ὃν διέφυγεν ἐχθρόν. Ὁ δὲ χαλεπὸς κάπρος ἐκεῖνος ἐν δρυΐνῳ στελέχει τοὺς ὀδόντας παραλείψας, ἐπίκειται τῷ τῶν διωκόντων ὀλέθρῳ, καὶ, τοῖς ἀντιβάσκουσιν ὅπλοις θαῤῥῶν, Ὠρυτίου (3) τοῦ μεγάλου τὸν μηρὸν τῷ καμπύλῳ λαφύσσει ὀδόντι. Οἵ γε μὴν δίδυμοι ἀδελφοὶ, μήπω ἄστρα γεγονότες οὐράνια, ἄμφω περίβλεπτοι ἦσαν, ἄμφω λευκοτέροις ἵπποις χιόνος ἐφέροντο· ἄμφω τὴν τῶν ὁρώντων ὄψιν ἐπιταραττομένην ἀνέκοπτον τῇ τρομερᾷ διὰ τοῦ ἀέρος τῶν δοράτων κινήσει· καὶ δὴ καὶ τραύματ' ἂν εἰργάσαντο τῷ θηρὶ, εἰ μὴ ὁ χαυλιόδους μεταξὺ τῶν σκιερῶν δρυμῶν ᾔει, τόπων μήθ' ἵπποις μήτε δόρασιν εὐπροσόδων. Διώκει μὲν οὖν καὶ ὁ Τελαμὼν, καὶ ἀπερισκέπτως τῇ συντονίᾳ τοῦ δρόμου πρηνὴς καταπίπτει, ἐνσχεθεὶς ῥίζῃ δένδρου· ἀνίστησι δὲ τοῦτον εὐθὺς ὁ Πηλεύς. Ἡ δὲ Τεγεᾶτις ταχὺν ὀϊστὸν ἐντίθησι τῇ νευρᾷ, καὶ, κολπώσασα (4) τὸ τόξον, ἐξέωσεν· ὁ δὲ κάλαμος, ὑπὸ τὸ τοῦ θηρὸς

(1) Rescribe Ἐναίσιμος. Latine, *Enæsimus*.

(2) A, ἰγνύος. B, διασπαρείσης. Infra Codex B, ἐπιπήδησε. Infra Codex A, χαυλιώδους.

(3) Variat latina hujus nominis scriptura. Naugerius hanc Nostri lectionem latinis literis exhibet, *Orytiæ*.

(4) Vide supra notam p. 319.

παγεὶς οὖς, ἄκρον τὸ δέρμα ἐπέγραψε, καὶ βραχεῖ τὴν χαίτην ἐφοίνιξεν αἵματι. Πλὴν οὐ μᾶλλον ἐκείνη τῇ τῆς οἰκείας βολῆς ἥσθη ἐπιτυχίᾳ, ἢ ὁ Μελέαγρος. Πρῶτός τε γὰρ ἐκεῖνος ἰδεῖν νομίζεται, καὶ πρῶτος τοῖς ἑταίροις τὸν ὀφθέντα λύθρον ἐπιδεῖξαι, καὶ « Ἀξίαν » εἰπεῖν « ἀποίσῃ τῆς ἀρετῆς τὴν τιμήν. » Ἠρυθρίασαν οἱ ἄνδρες, καὶ, παρακαλέσαντες ἑαυτοὺς, προστιθέασι τῇ κραυγῇ καὶ προθυμίαν, καὶ ῥιπτοῦσιν οὐ κατὰ κόσμον τὰ βέλη· καὶ τὸ πλῆθος τῶν βαλλόντων τοῖς ῥιπτομένοις λυμαίνεται, καὶ τὴν ζητουμένην ἐπέχει ῥύμην. Ἰδοὺ δὲ καὶ ὁ ἀξινηφόρος Ἀρκὰς, κατὰ τῆς ἑαυτοῦ μοίρας μαινόμενος, « Μάθετε » ἀνέκραγεν, « ὦ νεανίαι, πόσον τι τὰ τῶν ἀνδρῶν βέλη » γυναικείων ὑπερέχει, καὶ τῷ ἐμῷ ἔργῳ παρα» χωρήσατε. Κἂν γὰρ αὐτή γ' ἡ Ἄρτεμις τοῖς οἰκείοις » ὅπλοις τοῦτ' ὑπερασπίζῃ τοῦ κάπρου, ὅμως, καὶ » ἀκούσης, ἡ δεξιά μου κατεργάσεται τοῦτον. » Τοιαῦτα ὑπερόγκως ὑψηγόρῳ στόματι διαμνημονεύσας, καὶ τὴν ἀμφίστομον ἀξίνην ἀμφοῖν ταῖν χεροῖν ἐπάρας, ἐπὶ τῶν δακτύλων ἔστη, καὶ τὸ σῶμα πᾶν ἀπῃώρησε· περικαταλαμβάνει δὲ τὸν τολμητίαν ὁ κάπρος, καὶ, ᾗπερ ἡ γείτων ὁδὸς ἐστὶ τῷ θανάτῳ, εἰς ἄκρον τὸ ἦτρον τοὺς διπλοῦς ἴθυνεν ὀδόντας. Πίπτει δ' αὐτίκα ὁ Ἀγκαῖος, καὶ τῷ λύθρῳ ἡ γῆ διαβρέχεται (1). Ἤει τῷ ἐχθρῷ ἀντιπρόσωπος καὶ ὁ τοῦ Ἰξίονος υἱὸς Πειρίθους, στιβαρᾷ χειρὶ σίγυννον πάλλων· πρὸς ὃν πόῤῥωθεν ἀνεβόησεν ὁ Αἰγίδης· « Ὦ ἐμαυτοῦ μοι

(1) Latina plenius: « Concidit » Ancæus; glomerataque sanguine multo Viscera lapsa fluunt; » madefactaque terra cruore est. » Καὶ πολλῷ τῷ αἵματι συσπειρώμενα τὰ ἔγκατα κατολισθαίνει.

» φίλτερε, ὦ μέρος τῆς ἐμῆς ψυχῆς, στῆθι. Ἔξεστι » πορρωτέρω εἶναι δοκεῖν τῶν ἀλκίμων· καὶ γὰρ τὸν » Ἀγκαῖον τὰ χείριστα διέθηκεν ἡ προπετὴς ῥώμη. » Εἶπε, καὶ τὸ κεράτινον δόρυ (1) βαρείᾳ σεσιδηρωμένον αἰχμῇ περιήγαγε, καί οἱ τοῦτο καλῶς ἐκσείσαντι, καὶ τῆς εὐχῆς ἤδη κρατήσειν μέλλοντι, εὐθαλὴς ἀντέστη κλάδος δρυὸς ἀπὸ πλατυφύλλου (2). Ἀφῆκεν ὑσσὸν καὶ ὁ Αἰσονίδης, ὃν ἡ τύχη ἐκείνου ἀπέτρεπεν, εἰς δὲ φάρυγγα κυνὸς ἔπηξεν· ὁ δὲ διὰ τῶν σπλάγχνων ἐλθὼν, εἰς τὴν γῆν διὰ τούτων ἐπάγη. Ἀλλὰ καὶ ὁ Οἰνείδης ἐνεργοὺς εἶχε τὰς χεῖρας· καὶ, δύο δὴ τὰ δόρατα πέμψαντος, τὸ μὲν πρότερον ἐν τῇ γῇ, τὸ δὲ δεύτερον ἐν μέσῳ τῷ τοῦ θηρὸς ἔστη νώτῳ. Τοῦ δὲ μαινομένου, καὶ εἰς κύκλον τὸ σῶμα στρέφοντος, καὶ βρύχοντος, καὶ ἀφρὸν σὺν νεαρῷ χέοντος αἵματι, αὐτίκα καὶ ὁ τοῦ τραύματος αἴτιος πάρεστι, καὶ τὸν ἐχθρὸν εἰς θυμὸν ἐρεθίζει, καὶ τὸ στίλβον δόρυ εἰς τἀκείνου μέλη ἐξεναντίας ἰόντος κρύπτει. Ὁμολογοῦσι δὴ τὴν ἡδονὴν οἱ ἑταῖροι ἀλαλαγμῷ εὐτυχεῖ, καὶ τὴν νικήσασαν δεξιὰν ταῖς δεξιαῖς συνάψαι ζητοῦσι, καὶ τὸν πελώριον θῆρα γῆς ἐπὶ πολλῆς κείμενον θαυμάζοντες περισκοποῦσι καὶ οὔπω τούτου ψαύειν ἀσφαλὲς οἴονται εἶναι· ἀλλὰ μὲν οὖν τὸ οἰκεῖον βέλος ἕκαστος αἱματοῖ. Αὐτὸς δ' ὁ Μελέαγρος, ἐπιθεὶς τὸν πόδα, τὴν ὀλέθριον ἐπίεσε κεφαλὴν, καὶ οὕτως ἐφθέγξατο· « Δέξαι, Νωνακρεία (3), τὸ

(1) Cf. ad VII, 678, pag. 303.

(2) Codd. *κλάδος*, cum lacunula. In B ad marg. notatum fuit, *λείπει*. Ovidius : « *esculea* frondosus *ab arbore* ramus. » Nomen arboris ignoravit. Ipse supplevi. Cf. pag. 25.

(3) B, *νωλακρεία*.

» ἀνῆκον ἐμοὶ λάφυρον· ἴτω δ' ἐν προσθήκης μέρει » σοι καὶ ἡ ἐμὴ δόξα. » Αὐτίκα δέ οἱ τὸ δέρμα θριξὶ φρίσσον ὀξείαις παρέδωκε, καὶ τὴν μεγάλοις ὀδοῦσιν ἐπίσημον κεφαλήν· τῇ δὲ πρὸς ἡδονῆς ἐστὶ σὺν τῷ δώρῳ καὶ ὁ τοῦ δώρου δεσπότης. Ἐνεμέσησαν διὰ ταῦτα οἱ ἄλλοι, καὶ γογγυσμὸς ἦν ἐν ὅλῳ τῷ τάγματι· ἐξ ὧν οἱ Θεστιάδαι, μεγάλῃ φωνῇ τὰς χεῖρας ἐκτείνοντες, « Δεῦρ' ἄγε καλάθου, γύναι » ἐκέλευον, « μηδὲ » περισύλα τὸν ἡμέτερον ἆθλον, μηδέ σε τὸ ἐπὶ » τῷ κάλλει θαῤῥεῖν ἀπατάτω· μηδ' (1) ὁ τοῦ γέρως » σοι δοτὴρ ἐπὶ μακρὸν ἁλισκέσθω τῷ σῷ ἔρωτι. » Καὶ ταύτης μὲν ἀφαιροῦνται τὸ δῶρον, ἐκείνου δὲ τὴν ἐξουσίαν τοῦ δώρου. Οὐκ ἤνεγκεν ὁ Μελέαγρος· ἀλλὰ, φρυαττόμενος μάχης οἰδαίνοντι θυμῷ, « Μάθετε » εἶπεν, « ἅρπαγες τῆς ἀλλοτρίας τιμῆς, » ὅσον (2) ἀπειλῶν ἔργα κεχώρισται· » καὶ ἀνοσίῳ σιδήρῳ τὸ τοῦ Πληξίππου στέρνον ἐκένωσεν, οὐδὲν τοιοῦτον δεδοικὸς ἐξ ἐκείνου. Τοξέα δ', ἐν ἀμφιβόλῳ πεσόντα, καὶ ἐπίσης τιμωρεῖν μὲν τῷ ἀδελφῷ προθυμούμενον (3), δεδιότα δὲ τὴν ἐκείνου μοῖραν, οὔκουν ἐπὶ μακρὸν διστάζειν ἠνέσχετο τί ποτ' ἂν δράσειεν· ἀλλὰ τὸ ὅπλον, ἔτι θερμὸν ὂν τῷ τοῦ προτέρου φόνῳ, τῷ ὁμογενεῖ αἵματι πλέον ἐθέρμανεν.

Ἡ μέντοι Ἀλθαία δῶρα τοῖς τῶν θεῶν ἱεροῖς ὑπὲρ

(1) Vertit lectionem editt. nonnullarum, « ne sit longe tibi captus amore Auctor. » Editus a Burmanno et Gierigio textus, « longeque tuo sit captus amore « Auctor », sic intelligendus videtur : « et procul facessat muneris » auctor cum importuno illo amo» re tui » : καὶ πόῤῥω τῷ σῷ ἁλοὺς φίλτρῳ ὁ τοῦ γέρως δοτὴρ ἴτω.

(2) Codd. ὅσων : possit et ὅσῳ legi. Mox B, δεδοικώς : sic ad 447, B, ἀνωλολύξασα : ad 518, A, τῷ : ad 531, A B, διδῶασι : ad 842, A, τῷ pro τό.

(3) A, προμηθούμενον.

τοῦ παιδὸς νικήσαντος προσεκόμιζεν (1), ἡνίκα τοὺς ἀδελφοὺς νεκροὺς ἐθεάσατο φερομένους· ἡ καὶ ἀνολολύξασα γοερᾶς κραυγῆς τὴν πόλιν ἐπλήρωσε, καὶ καταχρύσων ἐσθήτων μελαίνας ἠλλάξατο. Ὡς δ' ὁμοῦ καὶ ὁ τῶν φόνων αὐτουργὸς ἔγνωστο, ἔσβεσται μὲν σύμπας ὁ θρῆνος, ἐκ δὲ δακρύων εἰς τιμωρίας ἔφεσιν τέτραπται. Δαλὸς δέ τις ἦν, ὃν, ἡνίκα τεκοῦσα λεχὼ ἡ Θεστιὰς (2) ἔκειτο, ἐπὶ τὸ πῦρ αἱ τρεῖς ἔθηκαν ἀδελφαί· καὶ, τὰ μοιραῖα νήματα τοῖς δακτύλοις ἀλλήλους τρίβουσι νήθουσαι, « Χρόνον » ἔφασαν « ἴσον » τῷ δαλῷ τε καὶ σοὶ παρέχομεν, ὦ νῦν γεννηθείς (3). » Ἐπεὶ δ' εἴρηται μὲν ἡ ᾠδὴ, κεχωρήκασι δ' αἱ θεαὶ, καιόμενον ἡ μήτηρ ἐκ τοῦ πυρὸς τὸ ξύλον ἀνήρπασε, καὶ, ὕδατι βρέξασα, ἔσβεσεν. Οὗτος ὁ δαλὸς ἐπὶ πολὺ τοῖς ἐνδοτάτοις ταμείοις ἐκέκρυπτο, καὶ φρουρούμενος τοὺς σοὺς ἐνιαυτοὺς, ὦ νεανία, ἐφρούρει. Τοῦτον τηνικαῦτα προήνεγκεν ἡ μήτηρ· καὶ δὴ δᾷδας καὶ ξυλήφι' ἄττα (4) συντεθῆναι κελεύει, καὶ συντεθέντων ἐχθρὸν ὑφίησι πῦρ. Τότε δὴ τετράκις μὲν ἐπεχείρησε τῷ πυρὶ τὸν δαλὸν ἐπιθεῖναι, τετράκις δὲ τὸ ἔργον ἐπέσχε· μάχονται γὰρ ἥ τε μήτηρ καὶ ἀδελφὴ (5), καὶ διάφορα δύο ὀνόματα μίαν διαμε-

(1) B, προσκομίζει. Lat. *ferebat.*

(2) Scholium in A : ἡ Ἀλθαία.

(3) Scholium in B : Μελέαγρος, δηλονότι.

(4) A, ξυλίφιάττα. B, ξυληφιάττα. De voce ἄττα cf. Notit. MSS. t. X, part. II, pp. 141, 279, et not. ad Aristænet. p. 635. Dion Chrysostom. Orat. LXXX, p. 439 : σκόπει δὲ Ὁμήρου, τοῦ καθ' ἡμᾶς σοφωτάτου, ποῖ' ἄττα δεσμὰ τὸν Ἄρη φησὶ καταχεῖν : codex Regius 2958, ποῖ' ἄττα, melius; nempe, ποιά τινα.

(5) Ovidius : « pugnant materque sororque. » Sic VI, 629, Procne « ex nimia *matrem* pietate labare Sensit » ; ubi Gierig. adeundus, et in primis, quos allegat, Heinsius et Burmannus.

εἴξονται ψυχήν. Πολλάκις μὲν ὠχρία τὸ πρόσωπον, δέει τοῦ μέλλοντος τολμήματος· πολλάκις δ' ἡ ὀργὴ ζέουσα τὸ ἑαυτῆς ἐδίδου τῇ ὄψει χρῶμα· καὶ νῦν μὲν τὸ εἶδος αὐτῆς ἐῴκει ἀπήνειαν ἀγνοῶ τίνα ἀπειλοῦντι, νῦν δὲ ᾧ πιστεύειν (1) ἂν ἔχοις ὡς ἐλεεῖ· καὶ δὴ καὶ, τῆς ἀγρίας ἐν τῇ ψυχῇ θερμότητος ξηραινούσης τὰ δάκρυα, ὅμως πάλιν ηὑρίσκετο δάκρυα. Ὡς δὲ ναῦς, ἣν ἄνεμος καὶ τῷ ἀνέμῳ ἐναντία καταιγὶς συναρπάζει, διπλῆς τε βίας αἰσθάνεται καὶ, ἀβέβαιος οὖσα, καὶ ἀμφοῖν εἴκει (2), οὐκ ἄλλως καὶ ἡ Θεστιὰς ἐπαμφοτεριζούσαις διαθέσεσι περιφέρεται, καὶ τὴν ὀργὴν ἐκ διαδοχῆς ἀποτίθεταί τε καὶ ἀποτεθεῖσαν ἀναλαμβάνει. Ἄρχεται δ' ὅμως ἀδελφὴ κρείσσων ἢ μήτηρ εἶναι, καὶ, ἐφ' ᾧ τὰς πρὸς αἵματος αὐτῇ ψυχὰς αἵματι θεραπεύσει, τῇ ἀσπλαγχνίᾳ εὔσπλαγχνος γίνεται. Καὶ γὰρ, ἐπείδη τὸ ὀλέθριον πῦρ ἐπερρώσθη, « Ἡ πυρὰ ἥδε » φησὶ « τὰ ἐμὰ » καύσῃ σπλάγχνα· » καὶ, δεινῇ χειρὶ τὸ μοιραῖον κατέχουσα ξύλον, πρὸ τοῦ θανασίμου βωμοῦ ἡ κακοδαίμων ἔστη, καὶ « Ὦ θεαὶ ποίνιμοι, τρεῖς » Εὐμενίδες » φησὶν, « ἐπιστρέψατε τοὺς ὀφθαλμοὺς » ὑμῶν πρὸς τὴν ἔμπληκτον ταύτην θυσίαν· τιμω» ροῦσα γὰρ τοῖς ἀδελφοῖς τολμῶ τὰ ἀτόλμητα, » καὶ θάνατον θανάτῳ ἐξιλεοῦμαι, καὶ τῷ μύσει μῦ» σος προστίθημι, καὶ τῇ σφαγῇ σφαγήν. Δεῖ γὰρ » τὸν Οἰνέως ἀνόσιον οἶκον συμφορηθεῖσι κακοῖς ἀπο-

(1) A, πιστοῦντι. Forsan, πιστεύειν τι.

(2) Apud Aristænetum II, II, misellus homo qui uxorem et amicam pari cupidine deperibat, ἔοικα, inquit, κυβερνήτῃ ὑπὸ δυοῖν πνευμάτων ἀπειλημμένῳ, τοῦ μὲν ἔνθεν, τοῦ δὲ ἔνθεν ἑστηκότος, καὶ περὶ τῆς νεὼς μαχομένων, κτλ. Ibi similia contuli loca.

» λέσθαι. Ἦ ὁ μὲν Οἰνεὺς εὐτυχῶν ἀπολαύσει τοῦ τέκνου νικῶντος, ὁ δὲ Θέστιος ὀρφανὸς παίδων ἔσται; Βέλτιον πενθήσετε καὶ ἀμφότεροι. Ὑμεῖς μόνον, ὦ τῶν ἀδελφῶν ψυχαὶ προσφάτως οἰχόμεναι, τῆς ἐμῆς ταύτης θεραπείας αἴσθησιν λάβετε, καὶ τὰ σφοδρῷ πόνῳ ἑτοιμασθέντα δέχεσθε ἐναγίσματα, κακὸν τῆς ἐμῆς κοιλίας ἐνέχυρον. Ἀλλ' οἴμοι! ποῖ ποτὲ συναρπάζομαι; Σύγγνωτε, ἀδελφοὶ, τῇ μητρί. Παρεῖνται πρὸς τὸ ἔργον αἱ χεῖρες. Ἄξιον ἐκεῖνον ὁμολογῶ τοῦτο πείσεσθαι (1), καὶ δυσχεραίνω τῷ τοῦ θανάτου αἰτίῳ. Ἵνα τι δ' ὅμως αὐτὸς ἂν ἀπόλοιτο; Οὐκοῦν ἀτιμώρητι ταῦτ' οἴσει; Ζῶν τε καὶ νικῶν, καὶ ταῖς εὐτυχίαις ἐξωγκωμένος (2), αὐτὸς καὶ τὴν Καλυδῶνος ἀρχὴν ἕξει; ὑμεῖς δὲ κόνις βραχεῖα καὶ ψυχραὶ σκιαὶ κείσεσθε; Οὔκουν ταῦτ' ἂν ὑπενέγκοιμι. Ἐρρέτω καὶ ὁ τολμητίας ἐκεῖνος, καὶ τάς τε τοῦ πατρὸς ἐλπίδας καὶ βασιλείαν αὐτὴν καὶ τὴν τῆς πατρίδος σῶσιν συγκατασπάτω. Τί φημι; Ποῦ ποτ' ἔστιν ἡ μητρικὴ διάνοια; ποῦ τὰ φιλόστοργα τῶν γεννησαμένων θεσμὰ, καὶ οὓς δὶς πέντε μηνῶν ὑπέμεινα πόνους; Ὤφελες (3) τῷ πρώτῳ πυρὶ βρέφος ἔτι πυρπολη-

(1) Puto me non male scripsisse. A, ποιήσεσθαι. B, ποιήσεσθον, et, supra, σθαι. Sed aliud in loco est notandum. Latina sic scripta leguntur : « meruisse fatemur » Illum cur pereat : mortis mihi » displicet auctor. » Dispunxit ergo Planudes isto modo : « meruisse fatemur Illum. Cur pereat ? mortis » — Utique male. Glareanum, Burmannianam qua utor obiter inspiciens, video dubitasse an *auctor* sit ipsa Althæa, vel Meleager. Profecto de Althæa capiendum, etsi Planudes de Meleagro ceperit.

(2) B, ἐξωγκούμενος. Quod sequitur, αὐτὸς natum est e prava lectione *ipse*, pro *ipso*. Scribere debebat, καὶ αὐταῖς ταῖς εὐτυχ. ἐξ., καὶ τὴν Κ.

(3) A, ὤφειλες.

» θῆναι, τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο παθεῖν καὶ αὐτή! Ἡμε» τέρα γὰρ ἔζησας χάριτι· νῦν δὲ σαυτοῦ χάριν » οἰχήσῃ (1). Δέξαι τὸ γέρας τῆς σαυτοῦ πράξεως, » καὶ τὴν δίς σοι δοθεῖσαν, τὸ μὲν πρῶτον τῷ τόκῳ, » ἔπειτα δ' εὐθὺς τῇ ἁρπαγῇ τοῦ δαλοῦ, νῦν ἀπόδος » ψυχήν, ἢ ταῖς με (2) τῶν ἀδελφῶν μνήμασι πρό» σθες. Καὶ ἐπείγομαι, καὶ οὐ δύναμαι. Τί δράσω (3); » Νῦν μὲν τὰ τῶν ἀδελφῶν τραύματα πρὸ ὀφθαλ» μῶν μοι ἵστασι (4), καὶ τοσοῦτον φόνον φαντά» ζομαι· νῦν δ' ἡ στοργὴ καὶ τὸ μητρῷον ὄνομα τὴν » ψυχὴν κάμπτει. Οἴμοι τῇ ταλαίνῃ! Κακῶς μὲν » νικήσετε· νικήσατε δ' οὖν, ἀδελφοί· ἐγὼ δὲ ταῖς » τιμαῖς, ἅσπερ ὑμῖν δίδωμι, καὶ ὑμῖν ἕψομαι. » Εἶπε, καί, ἀποστραφεῖσα, τρεμούσῃ τῇ δεξιᾷ τὸν ἐπιθανάτιον (5) δαλὸν εἰς μέσον τὸ πῦρ ἠκόντισεν. Ὁ γε μὴν δαλός, ἢ δέδωκεν, ἢ δεδωκέναι στεναγμοὺς ἔδοξε, καί, πρὸς τοῦ πυρὸς ἄκοντος συναρπασθείς, κατεφλέχθη.

Ὁ μέντοι Μελέαγρος, καὶ ἀγνοῶν δὴ τὸ πρᾶγμα καὶ ἀπών, ὑπ' ἐκείνου τοῦ πυρὸς πίμπραται, καὶ ἀδήλῳ πυρὶ τῶν ἐγκάτων αἰσθάνεται φλεγομένων. Τῇ γε μὴν εὐψυχίᾳ τὸ μέγα τῆς ὀδύνης καταγωνίζεται· στυγνάζει δ' ὅμως ὡς ἀπράκτῳ θανάτῳ πεσούμενος καὶ χωρὶς αἵματος, καὶ τὰ τοῦ Ἀγκαίου τραύματα μακαρίζει· καὶ τόν τε γηραιὸν πατέρα σὺν στεναγμοῖς καὶ τοὺς ἀδελφοὺς καλεῖ, καὶ τὰς

(1) B, ὀρχήσῃ. Statim B, τῆς αὐτοῦ: cf. p. 265. A, νῦν δ' ἀπόδος.
(2) Addidi με. Ovidius: « vel » *me* fraternis adde sepulcris. »
(3) B, δύναμαι τί δρᾶσαι.
(4) A, ἑστᾶσι. B, μου ἱστῶσι, et, supra, ἵστασι. Mox B, κάμπτειν.
(5) B, ἐπὶ θάνατον: cf. p. 161, ubi eadem vox in codd. corrupta legitur.

φιλοικτίρμονας ἀδελφὰς, καὶ τὴν τοῦ λέχους κοινωνὸν, ὑστάτῃ φωνῇ δὲ τάχα που καὶ τὴν μητέρα. Ηὐξήθη δὲ τὸ πῦρ καὶ τὸ ἄλγος, καὶ αὖθις ἐλώφησε, καὶ ὁμοῦ τούτων ἑκάτερα ἔσβεσται· εἰς δὲ τὰς κούφας αὔρας κατὰ μικρὸν ἀπῆλθε τὸ πνεῦμα. Πέπτωκε τοίνυν ἡ ὑψηλὴ Καλυδών· θρηνοῦσι δ' οἵ τε νεώτεροι καὶ πρεσβύτεροι· ὅ, τε δῆμος καὶ ὅσοι τῶν ἀρίστων στεναγμοῖς ἔχονται· αἱ δὲ Καλυδώνιαι μητέρες, τὴν κόμην σπαράξασαι, ὀλοφύρονται. Ὁ δὲ πατὴρ Οἰνεὺς (1), κόνει τὰς πολιὰς καὶ τὸ γηραλέον πρόσωπον φύρας, καὶ κατενεχθεὶς εἰς γῆν, τὸν μακρὸν αὑτοῦ λοιδορεῖται βίον. Καὶ γὰρ ἐκ τῆς μητρὸς ἡ τὸ δεινὸν αὐτῇ συνειδυῖα χεὶρ ἔργον δίκας ἐπράξατο, ξίφος διὰ τῶν σπλάγχνων ἐλάσασα. Οὐκ ἂν, εἴ μοι στόματα πολύφωνα θεὸς ἑκατὸν καὶ γλώσσας τοσαύτας, καὶ χωρητικωτάτην διάνοιαν ὅλον τε δεδώκει τὸν Ἑλικῶνα, τοῖς τῶν ἀθλίων ἀδελφῶν (2) παρηκολούθησα ἐλεεινοῖς ῥήμασιν· ἁπάσης γὰρ εὐσχημοσύνης ἀμνημονήσασαι, πελιδνωθέντα τὰ στέρνα κόπτουσι, καὶ τὸν νεκρὸν, μέχρι καὶ ἐς ὃ μένει, περιέπουσί τε καὶ ἐνστερνίζονται, φιλήματά τε διδόασιν αὐτῷ, φιλήματα διδόασι προστεθείσῃ (3) καὶ τῇ κλίνῃ, μετὰ δὲ τὴν κόνιν, τὴν κόνιν λαμβάνουσαι ἐνστερνίζονται, καὶ περιχυθεῖσαι τῷ τάφῳ κεῖνται, καὶ, τῷ λίθῳ περιπλεκόμεναι, ἐν αὐτῷ τοὔνομα ἐνσημαί-

(1) Habuit lectionem malam cod. Regii, ab Editore nostro diligentissimo et eruditissimo adpositam : « Œneus atque Pulvere » . . . . . .

(2) Hic inferiora sunt latinis græca. Non potest enim ex ipsis verbis definiri de fratribus agatur, an de sororibus. Sequentia tollent ambiguitatem.

(3) B, φιλ. π διδώασιν προστεθ., ceteris omissis; manifesta defectus causa, ea nempe quam toties memoravimus, τῷ ὁμοιοτελεύτῳ.

νονται, καὶ δάκρυα ἐπὶ τῷ ὀνόματι χέουσι. Ταύτας δ', ἐπείπερ ἡ Λητωῒς τῷ ὀλέθρῳ τῆς Οἰνέως οἰκίας ἐκορέσθη, πλὴν Γοργήν τε καὶ τὴν νύμφην τῆς ἀληθοῦς (1) Ἀλκμήνης, φύσαι παρασκευάσασα πτερὰ ἐν τοῖς σώμασι, κουφίζει πρὸς ἀέρα, καὶ μακρὰς διὰ τῶν βραχιόνων ἐκτείνει πτέρυγας, κεράτινόν τ' ἐμποιεῖ στόμα, καὶ μεταμορφωθείσας ἀφίησι φέρεσθαι.

Ἐπὶ δὲ τούτοις ὁ Θησεὺς, μέρους καὶ αὐτὸς ἀπολαύσας τοῦ καθ' ἑταιρείαν συστάντος ἔργου, πρὸς τὴν Ἐρεχθέως γῆν, τὴν Τριτωνίδος ἀκρόπολιν ᾔει. Ἔκλεισε δ' αὐτῷ τὴν ὁδὸν Ἀχελῷος ἐξ ὄμβρων οἰδαίνων, καὶ τριβὴν ἐνεποίει προθυμουμένῳ ἰέναι. Καὶ δὴ καί φησιν· « Ὑποχώρει πρὸς τοὺς ἐμοὺς οἴκους,
» Περιφανὲς Κεκροπίδη· μηδὲ παραβάλλεσθαι πρὸς
» τὴν τῶν ὑδάτων ὀξύτητα θέλε. Μακρὰς γάρ τοι
» δοκοὺς φέρειν καὶ μεγάλῳ μυκήματι πέτρας ἀποῤ-
» ῥῶγας κυλίειν εἰώθασιν. Εἶδον ἀγχιτέρμονας ταῖς
» ὄχθαις μακρὰς ἐπαύλεις θρέμμασιν αὐτοῖς κατα-
» συρμένας, ἔνθα οὔτε ταῖς ἀγέλαις εἰς ὄφελος
» γέγονε (2) τὸ ῥωμαλέαις εἶναι, οὔτε μὴν τοῖς ἵπποις

(1) Latinum *nobilis* potius vertendum fuerat, κλεινῆς, εὐγενοῦς.

(2) Ovidius : « nec fortibus » illic Profuit armentis, nec equis » velocibus esse. » Fit sæpe eo modo virtutis quæ fuit inutilis commemoratio. Noster, M. IV, 192 : « Quid nunc, Hyperione » nate, Forma calorque tibi, ra» diataque lumina prosunt »? et VI, 95, de Antigone quæ est a Junone in volucrem versa : « nec » profuit Ilion illi, Laomedonve » pater. » Dion Chrys. Or. XXXIII, pag. 10, de Trojanis : οὐχ ἡ σύμπασα χθὼν ταῖς συμφοραῖς αὐτῶν διατεθρύλληται; Καὶ οὐδὲν ὤνησεν αὐτοὺς οὔτε τῶν ἵππων τὸ τάχος, οὔτε ὁ Ζεὺς, οὔτε ὁ Γανυμήδης, ἀλλ' ὑπ' ἀνδρὸς ἐξ οὕτω λυπρᾶς (sic cod. 2958) καὶ ἀδόξου πόλεως ἀπώλοντο. Jo. Secundus, Fun. I, 59 : « Nec » virtus tua, care pater, tibi pro» fuit uni, Nec pietas, justique

» τὸ ταχινοῖς ὑπάρχειν. Πολλὰ δ' οὗτος ὁ χείμαῤῥος,
» τῆς χιόνος ἐν ὄρεσι τηκομένης, σώματα νέων θολερῷ
» κατεβάπτισε βυθῷ. Ἀσφαλέστερόν ἐστιν ὑπομονὴ,
» ἡνίκα τὸν εἰωθότα δρόμον οἱ ποταμοὶ τρέχουσι,
» κἂν ταῖς ἑαυτῶν κοίταις τὰ λεπτὰ χωροῦσιν ὕδα-
» τα. » Ἐπένευσεν ὁ Αἰγίδης, καὶ « Χρήσομαι (1) »
ἀπεκρίνατο « τῇ τε σῇ οἰκίᾳ καὶ τῇ σῇ συμβουλῇ,
» Ἀχελῷε· » καὶ ἐχρήσατο ἑκατέροις. Ὑπεισέρχεται
τοίνυν αὐλὴν κισσήρει πολυτρήτῳ (2) καὶ πολυταλάντοις
κατεσκευασμένην πώροις (3), ἧς τοὔδαφος μαλακῷ
φυκίῳ διάβροχον ἦν· ἐξ ἐπιπολῆς δὲ τοῦ ὑγροῦ κόγχαι
ἀλλοτρίοις ὀστράκοις ἐνήχοντο (4). Ἤδη δὲ καὶ τοῦ

» amor inconcussus et æqui » : ubi Bosscha. Delillius, in Rusticante I, cervi mortem describens : « Hélas ! que lui servit » son port majestueux, Et sa taille » élégante, et ses rameaux super» bes, Et ses pieds suspendus sur » la pointe des herbes ? » Popius quoque elegantissime in Windsoria Silva, quem gallice versibus æque elegantissimis reddidit vir qui laurum momorderat, et quo nemo melius potuisset canoris eloquium modis nectere, sed qui, fractis calamis, Fidenarum maluit Gabiorumque esse potestas : Popius igitur gallice eloquens : « Le riche oiseau du » Phase à travers la fougère Fuit, » s'élance, et triomphe. O gaîté » passagère ! Le plomb brûlant » l'atteint. . . . . De quoi lui sert » l'éclat de ses couleurs si belles, » La pourpre de sa crête et l'é» mail de ses ailes, De son œil » arrondi l'étincelante ardeur, Et » de sa gorge d'or la mobile splen» deur ? »

(1) Ovid. : « utar*que*, Acheloe, » domoque Consilioque tuo, *re*» *spondit* » : quorum hæc est syntaxis : « responditque, Utar » domoque cons. . . . . » In græcis distinctio fuit nitidior et facilior : cf. p. 203.

(2) B, πολυτρήπω. In A, emendatio recentius facta est.

(3) A, post κατεσκ., lacunula hiat. In B deest vox πώροις, sed sine lacunæ indicio. Ovidius : » nec levibus atria *tophis* Stru» cta. » Puto me aptam vocem supplevisse. Peccavit hic Planudes et omissione et admissione. Etenim *nec levibus* credidit esse pro *gravibus* positum seu *ponderosis*, quum sit pro *non lævigatis* seu *asperis*, οὐ λείοις. Cf. p. 102.

(4) Ovid. « Summa *lacunabant* » alterno murice conchæ. » Repe-

Ὑπερίονος δύο τοῦ φωτὸς μετρήσαντος μέρη, ἀνεκλίθησαν ἐπὶ στρωμάτων Θησεύς τε καὶ οἱ τοῦ πόνου συμμέτοχοι· ἔνθεν ὁ μὲν Ἰξιονίδης, ἐκεῖθεν δ' ὁ Τροιζήνιος ἥρως Λέλεξ (1), ἤδη τοὺς κροτάφους βραχείαις ῥαινόμενος πολιαῖς, καὶ ἄλλοι οὓς τῆς ἴσης τιμῆς ἠξίωσεν ὁ τῶν Ἀκαρνάνων ποταμὸς, εὐθυμότατος ἐπὶ τοῖς τοιούτοις ξένοις γενόμενος. Αὐτίκα δ' αἱ Νύμφαι, γυμναὶ τοὺς πόδας (2), τραπέζας προθεῖσαι, τοῖς βρώμασι ταύτας ηὐτρέπισαν, καὶ, τῶν βρωμάτων ἀρθέντων, ἐν κρατῆρι οἶνον ἔθηκαν. Τότε τοίνυν ὁ μέγιστος ἥρως τὴν ὑποκειμένην τοῖς ὀφθαλμοῖς ὁρῶν θάλασσαν (3), « Τίς » εἶπεν « ὁ

risse videtur Planudes, *summo lacu nabant alieno murice conchæ*, nec absurdam lectionem emendare se studuit. Latina sic fere fuerant vertenda: τὴν ὀροφὴν κόγχαι καὶ πορφύραι ἐπαλλήλως διαπαχθεῖσαι ἐφάτνωσαν.

(1) Schol. Ἰξιον. Πειρίθους δηλονότι. Τροιζ. Θησεύς. Ovidius: « Hac Ixionides, illa Trœzenius » heros Parte Lelex. » Unde patet Lelegem esse Trœzenium heroem, et schol. errare: erravitque Plan., e cujus textu καὶ ante Λέλεξ sustuli, ne diutius erraret.

(2) Gierig. Nymphas ait nudis ministrare pedibus propter reverentiam; fuisse enim reverentiæ signum; et lectorem remittit ad Spanhem. Equidem non nescio rem sacram olim hoc habitu esse factam deosque oratos; a Tertulliano Apol. 40, doceor in imbrium raritate nudipedalia populo fuisse denunciata, ubi vide Haverc., collato Fabricio ad Marini Proclum p. 90: videat et qui plura cupit, quos titulo tenus novi, libellos Sagittarii de Nudipedalibus et Walchii de Religiosa Veterum ἀνυποδησίᾳ. Sed cur tanta jam Nympharum erga hospites homines reverentia? « Nu» dæ vestigia » epulas instruunt, et quod *aquaticas* Nymphas plerumque sandalis abstine reputandum sit; vel ut sint expeditiores et in ministerio obeundo actuosiores; vel ob summam in exsequendis jussis festinationem ἀσάνδαλοι procurrerunt. Frequens ἀνυποδησίας mentio in summa properantia. Apud Nonnum VIII, 18, Semele amens et externata ἀπέδιλος ἀναθρώσκει: apud Æschyl. Prom. 138, Oceanides, ex antris mallei sonitu excitæ, σύθησαν ἀπέδιλοι: ubi vide similia a Stanleio collata.

(3) A, θάλατταν. Cf. not. p. 249.

» τόπος ἐκεῖνος »; καὶ ἔδειξε τῷ δακτύλῳ· « καὶ ἡ
» νῆσος ἐκείνη τί ποτε φέρει τοὔνομα δίδασκε, εἰ
» καὶ τὰ μάλιστα μὴ μία δοκεῖ. » Πρὸς ταῦτα ὁ
Ποταμὸς « Οὐκ ἔστι » φησὶν « ὃ βλέπομεν ἕν· πέντε
» γὰρ κεῖνται δάπεδα. Τὸ μέντοι διάστημα τοὺς
» τούτους διορισμοὺς ὑποκλέπτει. Ὡς ἂν δὲ καὶ
» ἔλαττον τὸ τῆς περιφρονηθείσης Ἀρτέμιδος ἔργον
» θαυμάσῃς, Νηΐδες ταῦτα γεγόνασιν, αἳ, δὶς πέντε
» θύσασαι μόσχους, καὶ τοὺς τῶν ἀγρῶν θεοὺς εἰς
» τὰ ἱερεῖα καλέσασαι, ἡμῶν ἀμνημονήσασαι, τὰς
» τῆς ἑορτῆς ἤσκουν χορείας· ἐγὼ δ' ἐξοιδῶ, καὶ ὅσος
» φέρομαι ἡνίκα πληρέστατος γίνομαι, τόσος ἦν,
» ἐπίσης τε θυμοῖς καὶ κύμασι σφοδρυνόμενος ἐκ
» δρυμῶν τε δρυμοὺς καὶ ἀγροὺς ἐξ ἀγρῶν ἀνέ-
» σπασα, καὶ σὺν τῷ χώρῳ τὰς Νύμφας, τότε γοῦν
» μιμνησκομένας ἡμῶν (1), εἰς τὴν θάλασσαν κατε-
» κύλισα. Τὸ δ' ἐμόν τε καὶ τὸ τῆς θαλάσσης
» κῦμα τὴν συνεχῆ διέστησε γῆν καὶ ἐπίσης διέσπασεν
» εἰς τόσας Ἐχινάδας, ὅσας ἐν μέσοις ὁρᾷς τοῖς
» κύμασιν.

» Ὡς γε μὴν αὐτὸς βλέπεις, πόῤῥω δὴ πόῤῥω
» μία νησὶς ἀνακεχώρηκε, χαρίεσσά γέ μοι· Περι-
» μήλην οἱ ναῦται καλοῦσι. Ταύτην ἐρωμένην ἐγὼ
» τὴν κλῆσιν ἀφειλόμην τῆς παρθενίας· ὅπερ ὁ πατὴρ
» Ἱπποδάμας βαρέως ἤνεγκε, καὶ σκοπέλου πρὸς
» βυθὸν ὦσε τὸ τῆς παιδὸς σῶμα ἀπολουμένης (2)·

(1) B, ἡμᾶς. Et infra βλέποις.

(2) Legit Planudes *periturae*. Altera lectio *pariturae*, quae Heinsio placuit, mihi vix placere fateor. Nam, si *pariturae* scripsisset Ovidius, procul dubio de partu narrasset utrum fuerit fluctibus ereptus, an cum matre conditus terra induruerit. *Viderint periti*, Editor noster ait; ipse viderit.

» ὑπεδεξάμην δ' ἐγώ, νηχομένην τε (1) φέρων, » Ὦ γείτων, εἶπον, ἡγεμονίᾳ τῇ γῇ, Τριαινοφόρε, » κεκληρωμένε τοῖς ἀστάτοις ὕδασιν (2), οὗ παυό- » μεθα, οἵπερ οἱ ἱεροὶ ποταμοὶ τρέχομεν, ἐνταυθοῖ » πάρεσο, καὶ ἄκουσον δεομένου μου, Πόσειδον, εὐ- » μενής. Ἐγὼ ταύτην, ἣν φέρω, κακῶς παθεῖν » ἔδρασα· κἂν εἴγε πρᾷος καὶ δίκαιος, εἴγε πατὴρ, » Ἱπποδάμας, ἢ εἴπερ ἧττον ἀπηνὴς ἦν, ὤφειλεν » αὐτὴν μὲν οἰκτεῖραι, ἡμῖν δὲ συγγνῶναι. Πάρεχε (3) » ταύτῃ βοήθειαν, ᾗ πᾶσα γῆ ἀποκέκλεισται τῇ τοῦ » πατρὸς θηριωδίᾳ, καὶ τῇ καταποντισθείσῃ, δέομαι, » τῇ τοῦ πατρὸς θηριωδίᾳ δὸς, ὦ Πόσειδον, τόπον (4)· » ἤ, εἴπερ ἔξεστι, αὐτὴ (5) τόπος ἔστω· καὶ ταύτην » ἐγὼ περιέποιμι. Ἐκίνησε δὴ τὴν κεφαλὴν ὁ θα- » λάττιος βασιλεὺς, καὶ πᾶν τὸ ὕδωρ κατανεύσας » ἐτάραξεν. Ἐξεδειματώθη δ' ἡ Νύμφη· ἐνήχετο δ' » ὅμως καὶ εἴχετό μου. Ἐγὼ δὲ τῶν στέρνων ἡπτόμην » τρομερῷ παλλομένων φόβῳ· καὶ, ταῦτ' ἐπιψη- » λαφῶν, τοῦ σώματος παντὸς ᾐσθανόμην σκληρυ- » νομένου καὶ τῶν περικαρδίων, γῆς αὐτοῖς ἐπαγο- » μένης, καλυπτομένων. Ἐν ᾧ δέ τι (6) περὶ τούτων

(1) B, non τε: infra, εὐμενές.

(2) Latina, « O proxima terræ »Regna vagæ sortite, Tridenti- »fer, undæ », pessime distinxit, ita ut *regna* ipsi esset vocativum, et *sortite* participium passivum pro *sorte date*. Velim : ὦ γεῖτον', εἶπον, ἡγεμονίαν — κεκληρωκὼς ἐν τοῖς—

(3) A, πάρασχε.

(4) Verba καὶ τῇ κατ. δ. τῇ. τ. π. θηρ. desunt in A. In codice suo Planudes lectionem invenerat: « Cui quondam tellus » clausa est feritate paterna, Ad- »fer opem ; mersæque, precor, »feritate paterna Da, Neptune, »locum.» Repetitio clausulæ, etsi non sit nunc felicissima, esse tamen Ovidiana videtur.

(5) Codd. αὐτῇ, quod mutavi, ut qui sensus est in latinis et in græcis esset.

(6) In cod. B, ἐν ᾧ δέ τοι.

» ἔλεγεν, γῆ νέα τὰ νηχόμενα περιέλαβε μέλη, καὶ » εἰς βαρεῖαν νῆσον, τῶν μελῶν μεταμειφθέντων, » ηὐξήθη. »

Ἐντεῦθεν ὁ Ποταμὸς ἐσιώπησε· καὶ τὸ θαυμαστὸν τοῦτο πάντας ἐξέπληξεν. Ὁ δέ γε τοῦ Ἰξίονος παῖς γελᾷ τοὺς πιστεύοντας, οἷα τῶν τε θεῶν καταφρονητὴς καὶ ἰταμῆς ὢν διανοίας. « Καὶ δὴ πεπλασμένα » διέξει, καὶ τοὺς θεοὺς ἐκτόπως οἴει δυνατοὺς, » Ἀχελῷε, εἶναι » φησὶν, « εἴ γε διδόασι καὶ ἀφαι- » ροῦσι μορφάς. » Ἐνεοὶ πρὸς ταῦτα πάντες γεγόνασι, καὶ τοὺς τοιούσδε τῶν λόγων οὐ δοκιμάζουσι. Πρό γε μὴν πάντων ὁ Λέλεξ, καὶ τῇ ψυχῇ καὶ τῷ χρόνῳ πέπειρος, οὕτως εἶπεν· « Ἄπειρός ἐστι καὶ » τέλος ἡ δύναμις τῶν οὐρανίων οὐκ ἔχει, καὶ ὅ, » τιπερ οἱ ὑπέρτατοι θεοὶ τεθελήκασι τετελεσμένον » ἐστίν. Ὡς ἂν δ' ἧττον ἐνδοιάζῃς, ἄκουε δή. Δρῦς » φιλύρᾳ ἀγχιτέρμων ταῖς Φρυγίαις νάπαις ἐστὶ (1), » τοίχῳ περιειλημμένη μέσῳ (2). Αὐτὸς εἶδον τὸν » τόπον· καὶ γάρ με Πιτθεὺς ἔπεμψεν εἰς τὰ Πε- » λόπεια πεδία, τὰ τῷ ἑαυτοῦ πατρὶ βασιλευθέντα » πάλαι. Ἐντεῦθεν δ' οὐ πόῤῥω λίμνη τίς ἐστιν, οἰ- » κουμένη μὲν γῆ πρόσθεν, νῦν δὲ πάπποις (3) καὶ » αἰγυπιοῖς λιμναίοις ὑγρὸν ἐνδιαίτημα. Ζεὺς δ'

(1) Inserui φιλύρᾳ. Ovidius : « Quoque minus dubites, *tiliæ* » contermina quercus Collibus » est Phrygiis. » Voci quam non intelligebat, vel legere non poterat, substituit illud suum, ἄκουε δή.

(2) Legitne *medio ?* Melior est lectio *modico*, μικρῷ nempe.

(3) Ovidius, *mergis*, quod vertendum putaverim, αἰθυίαις. Infra XI, 752, *mergum* Ovidii græce rursus πάππον vocat. Recentioribus avis aquatica anser nomine simili παπίον et παπὶ dicitur, et anas, anaticula, παπίτζα : vide Cangii Glossarium mediæ et infimæ græcitatis.

ἀνθρωπείᾳ μορφῇ ἐκεῖσε, καὶ σὺν τῷ πατρὶ ὁ Ἀτλαντιάδης χρυσόῤῥαπις, ἀποθέμενος τὰς πτέρυγας, ἦλθε. Μυρίοις δὴ προσῆλθον οἴκοις ἀνάπαυλαν καὶ καταγωγὴν ζητοῦντες· μυρίοι δὲ τούτοις τοὺς οἴκους ἀπέκλεισαν. Ἑσπέρας δ' ὅμως οἰκία μία (1) τοὺς θεοὺς ὑπεδέξατο, μικρὰ μέν, καλάμοις τε καὶ δόναξι λιμναίοις ἐστεγασμένη· ἀλλ' ἦσαν ἐν ἐκείνῃ ἥ τε (2) Βαυκὶς γραῦς εὐσεβὴς καὶ ὁ τὴν ἡλικίαν ἴσος αὐτῇ Φιλήμων, οἵ τινες, ἐκ νεωτερικῶν ἐτῶν συναφθέντες, ἐν ἐκείνῃ κατεγήρασαν τῇ καλύβῃ, καὶ τὴν πενίαν, ὁμολογοῦντες, κουφοτέραν ἐποίουν καὶ γνώμῃ εὐμενεῖ φερομένην. Καὶ οὐδὲν ἐκεῖ τὸ διάφορον εἶγε δεσπότας ἢ δούλους ζητοίης· δύο γάρ εἰσιν ἡ οἰκία πᾶσα, οἱ δ' αὐτοὶ ὑπακούουσί τε καὶ ἐπιτάττουσιν. Ἐπεὶ τοίνυν οἱ οὐράνιοι παρὰ τὴν μικρὰν ταύτην οἰκίαν ἐγένοντο, καί, τὴν κεφαλὴν ὑποκλίναντες, τὴν ταπεινὴν εἰσῆλθον φλιὰν (3), βάθρα ὁ γηραιὸς ὑποθείς, τὰ μέλη διαναπαύειν ἐκέλευσεν, οἷς ἡ Βαυκὶς ἐξυπηρετουμένη ὕφασμά τι ἐπέθηκεν (4) ἀτημέλητον· κἀπὶ τῆς ἐσχάρας,

(1) Ovidius: « Mille domos » clausere seræ, tamen una recepit. » Planudes legit: « Mille » domos clausere; sero tamen » una recepit. » Non intellexit metrum hac lectione corrumpi.

(2) B, ἐν ἐκείνοις ἤδη ἦτε.

(3) B, φλοιάν. Infra B, φυλλάδι τε φλοιοῖς.

(4) Vetus hic fuit erga hospites benivolentiæ et observantiæ mos atque ritus, ut sedilia ipsis supponerentur, pulvinoque insuperfulcirentur. Apud Nonnum VIII, 192, in Junonis ad Semelen ingressu: Τὴν μὲν Πειθιάνασσα καθίζανεν ὕψοθι δίφρου Ἀμφίπολος Σεμέλης . . . . Θελξινόη δὲ τάπητας ἐνήρμοσεν οἴνοπι δίφρῳ. Praxinoe Theocritea, invisente ad se amica Gorgone, servulam compellat jubetque sedile cum pulvino ocius afferri: ὅρη δίφρον, Εὐνόα, αὐτᾷ· Ἔμβαλε καὶ ποτίκρανον. Ubi vide quæ notarunt Warton., Valcken., Tupius.

» τὴν σποδιὰν ὑπόθερμον οὖσαν ἀνασαλεύσασα, τὸ πρεμαρανθὲν ἀνεζωπύρησε πῦρ, φυλλάσι τε καὶ φλοιοῖς ξηροῖς ἔθρεψε, καὶ γηραλέᾳ προθυμίᾳ (1) πρὸς φλόγας ἄγει· δᾳδας τε πολυσχίστους καὶ κλαδίσκους ἀφαυανθέντας (2) τῆς στέγης κατήγαγε, καὶ εἰς λεπτὰ ἔτεμε, καὶ μικρῷ χαλκείῳ ὑπέθηκεν· ἃ δὲ λάχανα ὁ ταύτης ἀνὴρ ἐξ εὐθαλοῦς κήπου συνέλεξε φύλλοις αὐτοῖς κατατέμνει. Ὁ δ' αὖ ἰκρίῳ δικέρωτι νῶτα ῥυπῶντος συὸς καθαιρεῖ ἀπὸ μελαίνης κρεμάμενα τῆς δοκοῦ, κἀκ τῶν ταμιευομένων ὑείων ἐκ μακροῦ νώτων μέρος ὀλίγον ἀποτέμνει, καὶ, ἀποτεμὼν, ζέουσιν ὕδασι δαμάζει. Ἐπὶ τούτοις τὸ μεταξὺ τῆς ὥρας ὁμιλίαις παρυποκλέπτουσι (3), καὶ κωλύουσι τῆς βραδυτῆτος αἰσθάνεσθαι. Ἦν δ' ἐκεῖ πύελος (4) φηγίνη ἀπὸ σκληρᾶς λαβῆς ἥλῳ

(1) Ovidius : « *anima anili.* » Non vidit *anima* idem hic esse ac *flatu*. Repone, γηραλέῳ πνεύματι.

(2) B, ἀφαυναθέντας, literis male transpositis.

(3) B, ὑποκλέπτουσι, omissa præpositionum altera; quod librariorum peccatum in compositis frequens : cf. pp. 256, 257, 304. Exempla adponam nonnulla e Joannis Climaci Scala, libro quem nunc legunt vel duo vel nemo : pag. 393, ὥσπερ ἵπποι τρέχοντες ἀλλήλοις ἁμιλλῶνται : inveni συναμιλλῶνται in codice Regio 1166, melius utique : p. 394, οὐδὲ ὁ τὴν ἐνταῦθα ζητῶν ἡμῖν, τῆς ἐκεῖθεν ἀπολαύσει : codex idem ἐπιζητῶν (sic Eunapio, pag. 160, ἀναζητῶν restitui e codd. pro ζητῶν) : p. 395, ὥσπερ οἱ εἰς κλίμακα ἀναβαίνοντες σαθρὰν κινδυνεύουσιν : emendandum e codice, ἐπίσαθρον : p. 403, ὧν ὁ νοῦς μεμάθηκεν ἀληθῶς εὔχεσθαι, οὗτοι Κυρίῳ ἐνωπίως ἐνωπίῳ λαλοῦσι : cod. προσεύχεσθαι : p. 413, τῇ μὲν ἀκολουθεῖ ψόγος : cod. plenius ἐπακολουθεῖ : p. 414, ὁ τῆς ῥαθυμίας λογισμὸς ὑπὸ τῆς κενοδοξίας ἐχώρησε : cod. ἀνεχώρησε, cui jungam ἀπελαθεὶς e Raderi codice. Ἀναχωρεῖν, omnino hic necessarium, potest quoque restitui p. 440, in loco sic edito : ὡς ἀπὸ πυρὸς μαστιζόμενοι ὑπὸ τῆς προσευχῆς φεύξονται : cod. Reg. ἀναχωροῦσιν, cujus φεύξονται glossa fere videtur.

(4) Glossa interlinearis in codice A, λεκάνη. Notandum vocis πύελος genus femininum.

» ἀπηωρημένη· αὕτη, χλιαροῦ πληρωθεῖσα ὕδατος, » τοὺς πόδας θεραπευθησομένους δέχεται. Ἐν τῷ » μέσῳ δὲ καὶ κλίνη ἐστὶν, ἐκ μαλακῶν φυκῶν (1) » ἐπικειμένου τῇ κλίνῃ κοιματίου, καὶ ποδῶν ἰτείνων » ὑποκειμένων· ἱματίοις δὲ ταύτην καλύπτουσιν, » ἅπερ, ὅτι μὴ ἐν ἑορτῆς καιρῷ, στρωννύειν οὐδαμῶς » ἔθος εἶχον· ἀλλὰ καὶ ταῦτα εὐτελῆ τε καὶ πα- » λαιὰ ἦν, καὶ κλίνην ἰτείνην οὔκουν ἀπαξιοῦντα. » Ἀνέπεσον τοιγαροῦν οἱ θεοί. Ἡ δὲ γραῦς, ἀναζω- » σαμένη καὶ τρέμουσα, τὴν τράπεζαν παρετίθει. Τῇ » γε μὴν τραπέζῃ ὁ τρίτος ποὺς ἄνισος ἦν· ὄστρακον » δὲ τοῦτον τοῖς ἄλλοις ἐξίσωσε. Τούτου δὴ ὑπο- » βληθέντος, καὶ τοῦ ἐπικλινοῦς ὀρθωθέντος, ἐξισω- » θεῖσαν τὴν τράπεζαν μίνθῃ χλωρᾷ ψήχει. Ἐκεῖ καὶ » δίχρους περιτίθεται τῆς ἁγνῆς Ἀθηνᾶς ἐλαία, καὶ » κεράτια (2) μετοπωρινὰ ἐν ὑγρᾷ τρυγὶ σκευα- » σθέντα, ἴντυβά τε καὶ θριδακῖναι, καὶ παγέντος » γάλακτος μάζα, καὶ ᾠὰ ἠπίως ἐν οὐ σφοδρᾷ συ- » στραφέντα ἀνθρακιᾷ· τὰ πάντα ἐν ὀστρακίοις. » Μετὰ δὲ ταῦτα καὶ κρατῆρα ἱστᾶσι, τῷ αὐτῷ » γεγλυμμένον ἀργίλλῳ (3), καὶ φιάλας φηγοῦ κατε- » σκευασμένας καὶ διαφανεῖ κηρῷ κεχρισμένας. Βρα- » χεῖα τριβὴ γέγονε, καὶ τὸ ὄψον ζέον ἐξήνεγκαν » τοῦ πυρός· καὶ οἶνος αὖθις οὐ μακροῦ φέρεται γήρως, » καὶ δίδωσιν αὖθις τόπον τοῖς ἑτέροις βρώμασι πρὸς

(1) Addidi φυκῶν, redditurus latinum *ulvis*. Vocabulum hoc ab interprete jam fuit omissum: cf. supra p. 339. Scripsi κοιματίου pro codicum lectione κωματίου, absona prorsus. Ceterum κοιμάτιον nusquam legi. Hesychii Κοιμάστελος, κοιτὼν, mihi quadam tenus favet.

(2) Cf. notam pag. 303.

(3) Sic scripsi pro ἀργύρῳ, codicum lectione.

» ὀλίγον μεταστάς. Ἐκεῖ καὶ κάρυα (1), ἐκεῖ καὶ παλάθη συναναμιγνυμένη ταῖς ἐρρυτιδωμέναις βαλάνοις τῶν φοινίκων, προῦνά τε καὶ ἐν εὐρυχώροις κανοῖς εὐώδη μῆλα, καὶ ἐξ ἀμπέλων πορφυραῖ συλλεγεῖσαι σταφυλαὶ, καὶ λευκὸν ἐν μέσῳ κηρίον· καὶ ἐπὶ πᾶσι τὰ χαρίεντα προσῆν πρόσωπα τῶν ἑστιατόρων, οὐδ' ἀργὴ καὶ πένης ἦν αὐτὴ ἡ διάθεσις. Μετὰ δὲ ταῦτα τοσάκις ἰδόντες ἐξαντλούμενον μὲν τὸν κρατῆρα, αὐτόματον δ' αὖθις ἀναπληρούμενον, καὶ ἐξ ἑαυτοῦ τὸν οἶνον ἀποκαθιστάμενον, ἐμβροντηθέντες τῇ καινότητι τοῦ πράγματος, ἐξίστανται τῶν φρενῶν, καὶ χερσὶν ὑπτίαις εὐχὰς ἀνάγουσιν ἥ τε Βαυκὶς καὶ ὁ Φιλήμων περιδεεῖς, καὶ συγγνώμην ἐπὶ τοῖς ἐδέσμασι καὶ τῇ εὐτελεῖ αἰτοῦσι παρασκευῇ. Εἷς δὲ χὴν αὐτοῖς ἦν, τῆς ἐλαχίστης φύλαξ αὐλῆς, ὃν τοῖς θεοῖς ξενισθεῖσι θύειν ηὐτρεπίζοντο οἱ δεσπόται. Ὁ δὲ ταχὺς ὢν τοῖς πτεροῖς ἀποκναίει τούτους βραδεῖς ὄντας ὑπὸ τῆς ἡλικίας καὶ ἐπὶ μακρὸν διαπαίζει, καὶ τελευτῶν πρὸς αὐτοὺς ὤφθη καταφυγὼν τοὺς θεούς· οἱ δὲ θεοὶ τυθῆναι ἀπείργουσι. Θεοί τε ἐσμὲν, εἶπον, καὶ ἀποτίσουσι δίκας ἀξίας οἱ ἀσεβεῖς γείτονες· ὑμῖν δ' ἀμετόχοις εἶναι τοῦ κακοῦ τοῦδε δοθήσεται. Μόνον τὸν ὑμέτερον καταλίπετε οἶκον, καὶ τοῖς ἡμετέροις βήμασιν ἕπεσθε, καὶ πρὸς τὸ τοῦ ὄρους μετεωρότερον ἐν ταυτῷ ἄπιτε. Οἱ δ' ὑπακούουσι, καὶ, τῶν θεῶν προϊόντων, ἄμφω βακτηρίαις τὰ μέλη κουφίζουσι, καὶ, βραδεῖς τοῖς γηραλέοις ἔτεσιν ὄντες (2), ἐπείγονται τῷ μακρῷ τοῦ ἀνάντους ἀναφέρειν τοὺς

(1) Codex B, δάκρυα—παλλάθη.

(2) Vides Planudem suo in

» πόδας. Τοσοῦτον τῆς ἀκρωρείας ἀπεῖχον, ὅσον ἅπαξ πεμφθὲν βέλος ἐλθεῖν δύναται· μεταφέρουσι δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ πάντα καταβαπτισθέντα τῇ λίμνῃ θεῶνται. Μόνη δ' ἡ τούτων οἰκία συμμένει. Καὶ δὴ θαυμαζόντων καὶ τὴν τῶν οἰκείων μοῖραν ἀποκλαιομένων, ἡ παλαιὰ ἐκείνη, ἡ μικρὰ καὶ αὐτοῖς τοῖς δυσὶ δεσπόταις, καλύβη εἰς νεὼν μεταβάλλεται· καὶ τὰ μὲν ἴκρια κίονες διεδέξαντο, αἱ φυλλάδες δὲ λάμπουσι, καὶ κεχρυσωμένος ὁ ὄροφος φαίνεται (1), καὶ ποικίλαις γλυφαῖς αἱ πύλαι, καὶ τὸ ἔδαφος μαρμάροις κεκαλυμμένον. Ἀνάγουσί τε πάλιν εὐχὰς ἥ τε Βαυκὶς καὶ ὁ Φιλήμων περιδεεῖς. Ὅ γε μὴν Κρονίδης τοιάδε μειλιχίῳ προήνεγκε στόματι· Εἴπατε, δίκαιε γέρον καὶ γύναι δικαίου ἀνδρὸς ἀξία, τί ἂν βούλοισθε. Ὁ δὲ Φιλήμων, βραχέα κοινολογησάμενος τῇ Βαυκίδι, ἀνακαλύπτει τὴν κοινὴν διάγνωσιν τοῖς θεοῖς· Ἱερεῖς εἶναι καὶ τὸ τέμενος ὑμῶν φυλάττειν αἰτούμεθα· κἀπειδήπερ ἐν ὁμονοίᾳ τὴν ζωὴν διηγάγομεν, ἡ αὐτὴ ὥρα καὶ ἄμφω ἡμᾶς ἀφελέσθω, καὶ μήτ' αὐτὸς ἴδοιμί ποτε τὴν τῆς ἐμαυτοῦ συζύγου πυρὰν, μήθ' ὑπ' ἐκείνης ταφείην. Αὐτίκα δ' ἡ πίστις ταῖς εὐχαῖς ἕπεται, καὶ φυλακὴ γεγόνασι τοῦ νεὼ, μέχρις αὐτοῖς ἡ ζωὴ δέδοται. Τῷ δὲ μακρῷ χρόνῳ τούτων παραλυθέντων, καὶ περὶ τῶν ἱερῶν ἱσταμένων ἀδύτων, τάχα δὲ καὶ τὴν τοῦ τό-

codice invenisse lectionem, quæ nunc, jubente Heinsio, fuit a Gierigio e textu pulsa, et in nota tantum, diligentiæ causa, vix servata, sed quæ Editori nostro, judici peritissimo, merito præ recepta placet.

(1) Ordine eo Planudes Ovidiana legebat quo optime a Lenzio in Gierigii nota proponuntur.

» που διηγουμένων (1) καταστροφὴν, κλάδοις βλαστάνειν τὸν Φιλήμονα ἡ Βαυκὶς εἶδε, καὶ τὴν Βαυκίδα αὖθις ὁ γεραίτερος Φιλήμων. Ἤδη δὲ, καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν προσώπων τῆς δενδρώσεως ἀνιούσης, ἀλλήλοις ἐξ ἀμοιβῆς, μέχρις ἐξῆν, διελέγοντο, καὶ, Χαίροις, ὦ σύζυγε, κατὰ ταὐτὸν ἔφασαν· κατὰ ταὐτὸν δ' ὁ φλοιὸς περιενεχθεὶς (2) ἐκάλυψε τὰ πρόσωπα. Δείκνυσιν ἐκεῖ εἰσέτι ὁ ἐγχώριος (3) ἐκ τῶν δύο σωμάτων γείτονα τὰ στελέχη. Ταῦτά μοι οὐ σχεδιάζοντες (τί γὰρ ἂν εἴη καθ' ὅτι με ψεύδεσθαι ἤθελον;) διηγήσαντο γέροντες. Καὶ δὴ καὶ εἰρεσιώνας εἶδον ἀπῃωρημένας τῶν κλάδων, καὶ αὐτὸς δ' ἐπιθεὶς εἶπον· Οἱ θεῶν ἐπιστρεφόμενοι θεοὶ ἔσονται (4), καὶ οἱ τιμήσαντες αὐτοὺς τιμηθήσονται. »

Ὁ μὲν Λέλεξ ἐπαύσατο λέγων· πάντας δὲ τό, τε πρᾶγμα καὶ ὁ τούτου ἐξέπληξεν αὐτουργὸς, Θησέα δὲ μάλιστα· πρὸς ὃν, τὰ θαυμαστὰ θεῶν ἔργα ἀκούειν βουλόμενον, ἐπ' ἀγκῶνος ὁ Καλυδώνιος Ποταμὸς ἐρεισθεὶς τοιάδε φησίν· « Εἰσὶν, ὦ ῥωμαλεώτατε (5), ὧν ἡ μορφὴ καθάπαξ μετήμειπται, καὶ ταύτῃ μεμένηκε τῇ καινότητι· εἰσὶ δ' οἷς δύναμίς

(1) In ista voce διηγουμένων desinit codex B. Planudes habuit *narrarent.*

(2) Cod. περιερεχθείς: forsan περιελιχθείς.

(3) Omisit aut omisisse videtur interpres incertam et difficilem in latinis vocem, *Tyaneius.*

(4) Nescio quid habuerit lectionis, ut hunc eliceret sensum, « qui deos curant erunt dei. »

(5) Cod. ῥωμαλαιώτατε. Hanc permutationem vocalium αι et ε sæpius notavi. Supra ad ⅴ. 397, p. 342, B, χαιρεῖν, pro χερεῖν: ad 778, A, ἀδελφὲ pro ἀδελφαί: ad 820 A, καιναῖς pro κεναῖς (cf. pag. 15, et Xenoph. Hell. Mori pag. 78). Supra pp. 241, 246, pro φλέβες, A exhibuit φλέβαις. In Lysia contra Eratosth. Trigintavirum t. V, pag. 435, Reiskius dedit de suo, εἰ τὰ χρήματα τὰ φανερὰ δημεύσαιτε, καλῶς ἂν ἔχοι,

» ἔστιν εἰς πλείους μεταβάλλεσθαι μορφάς, οἷάπερ σοίγε, Πρωτεῦ, οἰκῆτορ (1) τῆς περιλαμβανούσης τὴν γῆν θαλάσσης. Καὶ γὰρ νῦν μέν σε νεανίαν, νῦν δὲ λέοντα εἶδον ἄνθρωποι· καὶ νῦν μὲν ἄλκιμος κάπρος, νῦν δ', οὗπέρ τις (2) δέδοικεν ἅψασθαι, δράκων ἦσθα· καὶ τοτὲ μέν σε τὰ κέρατα ταῦρον ἐποίουν, τοτὲ δ' αὖ λίθος ἦσθα· πολλάκις δὲ δένδρον δοκεῖν οἷός τ' ἦσθα· καὶ ἔστι μὲν ὅτε, ὑγρῶν ὑδάτων μιμησάμενος ὄψιν, ποταμὸς ἦσθα, ἔστι δ' ὅτε πῦρ ἐναντίον τοῖς ὕδασιν.

» Ἀλλ' οὐδ' ἡ τοῦ Αὐτολύκου σύνευνος, ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἐρυσίχθονος (3), ἥττονος τῷ Πρωτεῖ δυνάμεως ἔχεται. Πατὴρ γὰρ ἦν ταύτῃ, τῆς τῶν θεῶν λατρείας καταφρονῶν· καὶ οὐκ ἔστιν ἥντινα τιμὴν (4) ἐν τοῖς βωμοῖς ἀνακάων· ὃς καὶ τὸ τῆς Δήμητρος τέμενος ἀξίνῃ λυμήνασθαι λέγεται καὶ τὴν ἀρχαίαν λόχμην διαφθεῖραι σιδήρῳ. Ἵστατο γὰρ ἐν αὐτῇ δρῦς ἔξοχος πολυετεῖ σταθηρότητι, μόνη νέμος δοκεῖν ἱκανή. Ταινίαι δὲ ταύτην μέσην περιεζώννυσαν, καὶ ἐπιγράμματα εἰς ἀνάμνησιν καὶ εἰρεσιῶναι ἔλεγχοι τῆς τῶν εὐχῶν ἐπιτυχίας. Πολλάκις ἐπ' αὐτὴν αἱ Ἁμαδρυάδες λαμπρὰς ἤγαγον χορείας· πολ-

pro vulgata δημεύσετε, quam et vidi codice Vatic. 88 firmatam. Cui bono? Quis non sexcenties futurum invenit post εἰ? Reiskium statim Augerius secutus est, inter malos et insulsos editores insulsissimus et pessimus: nam in Augerio nihil est ingenii, nihil eruditionis, nihil elegantiæ, quo a vitiis putidissimis redimatur. Verum enim dicere quid vetat?

(1) In codice duplex est aut esse videtur accentus syllabæ κη, flexus et acutus, quasi voluerit duplicem significare legendi modum librarius, οἰκῆτορ et οἰκήτωρ.

(2) Cod. οὐπῶ τις.

(3) Sic cod. hic et infra.

(4) Inde firmatur recepta lectio, *honores*.

» λάκις, καὶ τὰς χεῖρας ἐν τάξει συμπλέκουσαι, τὴν » τοῦ στελέχους περιήεσαν περιφέρειαν. Τὸ δὲ ταύ- » της μέτρον πεντάκις τρεῖς ὀργυιὰς ἐξεπλήρου· » καὶ μὴν καὶ κατὰ τἄλλα τοσούτῳ πᾶσα ἡ λόχμη » ὑπ' αὐτὴν ἦν, ὅσωπερ ὑπὸ τὴν λόχμην βοτάνη. » Ὅμως οὐ παρὰ τοῦτο τὸν σίδηρον ὁ Δρυόπειος (1) » ἐξ ἐκείνης ἀπέσχε· κελεύει δὲ τοῖς οἰκέταις τὸ ἱερὸν » τεμεῖν ξύλον. Ὡς δὲ τοὺς κελευσθέντας διστάζοντας » εἶδεν, ἀφ' ἑνὸς τὴν ἀξίνην ὁ τολμηρίας ἁρπάσας, » τοιαῦτα προσήνεγκε ῥήματα· Οὐκ εἰ τῇ θεῷ μόνον » ἡ δρῦς πεφίληται, ἀλλ' εἰ καὶ αὐτὴ δὴ θεὸς εἴη, » νῦν τῇ εὐθαλεῖ κορυφῇ τῆς γῆς ἅψεται. Εἶπε· καὶ, » περιάγοντι τὸ βέλος εἰς πλαγίαν βολὴν, ἐτρό- » μαξε καὶ στεναγμὸν ἀνέδωκεν ἡ θεοείκελος (2) δρῦς, » καὶ ἐπίσης τὰ φύλλα, ἐπίσης καὶ αἱ βάλανοι » ὠχριᾶν ἤρξαντο, ἀλλὰ δὴ καὶ οἱ μακροὶ κλῶνες » ὠχρότητα φέρειν. Ἧς ἐπειδήπερ ἐν τῷ στελέχει » πληγὴν ἡ ἀσεβὴς χεὶρ εἰργάσατο, οὐχ ἑτέρως » ἀκοντισθὲν αἷμα ὁ φλοιὸς ἔῤῥευσεν, ἤπερ εἴωθε » μέγα θῦμα ταῦρος, ὅτε (3) πρὸ τοῦ βωμοῦ πί- » πτει, αἷμα τοῦ τένοντος ἀποτμηθέντος προχεῖσθαι. » Ἔνεοὶ δὴ πάντες ἐγένοντο· καί τις ἐξ ἐκείνων τολμᾷ » τὸ ἀθέμιτον δυσχεραίνειν, καὶ τὴν ἰταμὴν ἐπέχειν » ἀξίνην· ὁ δὲ Θεσσαλὸς πρὸς αὐτὸν ἐνητένισε (4),

(1) Cod. π. τοῦτον τ. σ. ἡ Δρυόπιος. Invenit Planudes veterem, nec malam, lectionem « Dryopeïus. »

(2) Quam invenit lectionem, *deida*, vel *deoïda*, vel *theoïda*, sic vertere conatus est Planudes.

(3) Inserui ὅτε, ipsa re jubente.

(4) Cod. ἐνιτένισε. Eadem synchysi vocalium ι et η, ad 852, ἱκέτην pro ἱκέτιν. Pag. 268, pro ὀφειλέτην, A exhibuit ὀφειλέτιν. Sic p. m. 336, A, ἀπημαριτί.

» καὶ, Δέξαι, φησὶ, τῆς εὐσεβοῦς διανοίας τὰ ἆθλα· κἀκ τοῦ δένδρου ἐπὶ τὸν ἄνδρα τὸν σίδηρον τρέπει, καὶ τὴν κεφαλὴν ἀφαιρεῖται. Καὶ αὖθις ἐπανακάμψας τὸ δένδρον παίει. Ἐκ δὲ τοῦ μέσου τοῦ δένδρου τοιάσδε ἀναδίδοται φθόγγους· Νύμφη ὑπὸ τοῦτο τὸ ξύλον ἐγώ εἰμι χαριεστάτη τῇ Δήμητρι, ἥ σοι τὰς τῶν σῶν ἔργων εἰσπράξεις ἐφίστασθαι θνήσκουσα δὴ μαντεύομαι, παραμύθημα τοῦ ἡμετέρου θανάτου. Καὶ ὁ μὲν ἐπέξεισι τῷ οἰκείῳ τολμήματι· ἡ δὲ δρῦς τέλος δὴ, παρεθεῖσα ταῖς τε ἀναριθμήτοις πληγαῖς καὶ τοῖς τῶν σπαρτίων ἑλκυσμοῖς, καταῤῥεῖ, καὶ πολλὴν τῷ βαρεῖ κατεστόρεσε λόχμην. Αἱ δὲ Ἁμαδρυάδες, καταπλαγεῖσαι, καὶ τὴν ζημίαν τοῦ ἑαυτῶν οὐ φέρουσαι νέμους, πᾶσαι αἱ ἀδελφαὶ μελανειμονήσασαι, πενθοῦσαι, ἀπίασι πρὸς τὴν Δήμητρα, καὶ δίκας αἰτοῦσι τῷ Ἐρυσίχθονι. Ἡ δὲ περικαλλεστάτη θεὰ ἐπένευσε ταύταις, καὶ, κινήσασα τὴν κεφαλὴν, συνέσεισε τοὺς βαρυνομένους ἀγροὺς τοῖς βρίθουσι ληΐοις. Καὶ δὴ διανοεῖται γένος τιμωρίας οἰκτρὸν, εἰ μὴ (1) κἀκεῖνος τοῖς οἰκείοις ἔργοις οὐδενὶ τῶν ἁπάντων οἴκτου ἄξιος ἦν, τῇ λοιμώδει Λιμῷ καταργάσασθαι τοῦτον. Ἐπεὶ δ' αὐτὴ (2) μὴ πρόσεισι τῇ θεῷ (οὐδὲ γὰρ ἐῶσιν αἱ Μοῖραι Δήμητρα καὶ Λιμὸν εἰς ταὐτὸ συνιέναι), μίαν τῶν Ὀρειάδων Νυμφῶν ἀγρότιδα τοιούτοις ἐκπέμπει (3) λόγοις·

» Ἔστι τόπος παγετώδης ἐν ταῖς ἐσχατιαῖς τῆς

(1) Inserui μὴ, quo codex carebat.

(2) Propius ad latina verba : ἐπεὶ δὲ ταύτῃ μὴ πρόσεισιν ἡ θεός.

(3) Legitne *compellit* pro *compellat* ? Reponesis, προσκαλεῖται.

» Σκυθίας, λυπρὸν ἔδαφος (1), στείρα γῆ, δίχα
» καρποῦ, δίχα δένδρου. Κρυμὸς ἐκεῖ νωθρὸς καὶ
» Ὠχρότης οἰκοῦσι καὶ Τρόμος καὶ ἡ νῆστις Λιμός.
» Ταύτην κέλευσον ἑαυτὴν ἐν τοῖς τολμηροῖς ἐγκά-
» τοις τοῦ ἱεροσύλου κρύψαι. Μηδὲ πλῆθος αὐτὴν
» βρωμάτων νικάτω μηδέν· σπευδέτω δὲ καὶ τῶν
» ἐμῶν δυνάμεων περιγίνεσθαι. Ὡς ἂν δὲ μή σε τὸ
» τῆς ὁδοῦ διάστημα καταπλήττῃ, δέξαι τὸ ἅρμα,
» δέξαι καὶ τοὺς δράκοντας οὓς διαέριος χαλινοῖς
» ἡνιοχήσεις. Καὶ δέδωκεν. Ἡ δὲ, λαβοῦσα τὸ ἅρμα
» καὶ δι' ἀέρος φερομένη, ἔφθασεν εἰς Σκυθίαν, καὶ
» τὴν τοῦ σκληροῦ ὄρους κορυφὴν, ὃ Καύκασον ὀνο-
» μάζουσι. Καὶ τοὺς τῶν δρακόντων αὐχένας ἐκούφισε
» τοῦ ζυγοῦ. Καὶ, ζητήσασα, τὴν Λιμὸν ἐν ἀγρῷ
» εἶδε πετρώδει ὄνυξι καὶ ἀραιοῖς (2) ὀδοῦσιν ἀνασπῶ-
» σαν βοτάνας. Αὐχμῶσα μὲν ἦν ἡ κόμη, κοῖλοι δ'
» οἱ ὀφθαλμοί· ὠχρότης δ' ἐν τῷ προσώπῳ· χείλη
» διάλευκα καὶ δυσώδη· γνάθοι τῷ πίνῳ τραχυ-
» νόμεναι· σκληρὸν δέρμα δι' οὗ οἷά τ' ἂν εἶεν τὰ
» ἔγκατα διοπτεύεσθαι· τὰ δ' ὀστᾶ πρὸς τοῖς συν-
» δέσμοις ὑπεξανίσταντο· ξηρὰ τὴν ὀσφὺν (3)· ὁ τό-
» πος δ' ἦν τῆς κοιλίας ἀντὶ κοιλίας· κρέμασθαι ἂν
» ᾠήθης τὸ στέρνον, καὶ ὑπὸ μόνης τῆς τῆς (4) ἀκάν-
» θης ἐσχάρας συνέχεσθαι· ηὔξησεν ἡ ἰσχνότης τὰ

(1) Voluisse Gierig. pro edito « triste *solum* » scribere « triste » *cœlum* », vix capio, quum *cœlum* metrum pessumdet.

(2) Legebat Planudes « *raris* » dentibus »; sed male intelligebat. Vertere debuit, *σπανίοις*.

(3) Ovidius : « Ossa sub incur» vis exstabant arida lumbis. » Planudes legebat : « ossa sub in» curvis exstabant : arida lum» bis » vel « lumbos. » Et *incurvis* pro *curvaturis, juncturis curvis* habuisse videtur.

(4) Cf. supra p. 73, de duplici articulo.

» ἄρθρα· ἡ δὲ τῶν γονάτων σφαίρωσις ἐξοιδαίνετο· » καὶ οὐ μέτρια προὔτεινον αἱ κνῆμαι σφυρά. Ταύ»την πόῤῥωθεν ἰδοῦσα (καὶ γὰρ ἐγγίον προσελθεῖν » οὐκ ἐτόλμησεν), ἀναγγέλλει τὰς τῆς θεᾶς ἐντο»λάς. Βραχὺ δέ τι διαλείψασα, εἰ καὶ τὰ μάλιστα » πόῤῥω ταύτης (1) ἀπεῖχεν, εἰ καὶ ἄρτι τὴν ἐκεῖσε » πορείαν ἐστείλατο, ἔδοξεν ὅμως αὐτῆς λιμοῦ καὶ » πείνης (2) αἰσθάνεσθαι. Καὶ μετέωρος εἰς τοὐπίσω » τοὺς δράκοντας ἴθυνεν, εἰς τὴν Αἱμονίαν στρέψασα » τὰς ἡνίας. Ἡ δὲ Λιμὸς τὰς τῆς Δήμητρος ἐντολὰς » (καί τοι γε τῶν ἔργων ἐκείνης αἰεὶ δήποτ' ἐστὶν

(1) In cod. male legitur ταύτην.

(2) Ovidius: « Visa tamen sen» sisse *famem* », non *Famem*. Planudes, additis verbis καὶ πείνης, voluit indicare λιμὸν hic non esse deam ipsam, sed morbum, et languidissimo hoc additamento Ovidianum perdidit acumen. Sed nec laudandus Ovidius. Etenim de nomine proprio sic ad appellativum transire est negligentius scribentis, vel ludentis acutius. Somnus deus infra XI, 621, « excussit tandem sibi *se* », id est, expergefactus soporem excutit, quod est non exquisitum, sed longe quæsitius. In Aristophanis Pluto Paupertas, ipsa Πενία dea, ait se operarium cogere διὰ τὴν πενίαν ζητεῖν ὅθεν βίον ἕξει, præ *paupertate* victum quærere : quod mihi quidem displicet. In Alcestide Euripidea Apollo Θανάτῳ deo : τοῖς μέλλουσι θάνατον ἐμβαλεῖν τέταξαι. Et hoc, ut in tragico loco, magis etiam displicet. Ibi Tatius ap. Monck. similia indicavit. Offendo et ad alium Euripidis locum in Iphigenia Aulidensi (764-775), ubi χάλκασπις Ἄρης, *Deus* nempe, κυκλοῖ Ἄρει φονίῳ, *bello* scilicet, Trojæ Pergama (Obiter monebo hoc in loco nihil esse mutandum nisi v. 779, θήσει in θήσῃ, quod pendet ab ὅταν v. 764, et post Ἀχαιῶν v. 772, comma tantum esse ponendum). Apuleius Metam. v. pag. 103, 12 : « ignara Psyche » sponte in *Amoris* incidit *amorem* » : quod scriptori in argumento faceto et lepido lascivienti facile condonandum. Lusit similiter nec inepte Pellisonus in Acanthi et Currucæ Dialogo : « les Heures...... Dirent qu'il » falloit à son tour Donner *de* » *l'amour à l'Amour.* » In Valpyana Classica Ephemeride t. XV, pag. 298, §. 16, e Popio atque Campbello anglica adposita fuerunt exempla.

» ἐναντία) πληρῦν ὥρμησε, καὶ διαέριος ὑπ' ἀνέμου πρὸς ἣν ἐκελεύσθη οἰκίαν ἐνήνεγκται (1). Καὶ αὐτίκα μάλα πρὸς τοὺς τοῦ ἱεροσύλου θαλάμους εἴσεισι, καὶ ὕπνῳ βαθεῖ ἐκλελυμένον (νυκτὸς γὰρ καιρὸς ἦν) ἀμφοτέραις ταῖς ἀγκάλαις περιλαμβάνει· καὶ ἑαυτὴν τῷ ἀνδρὶ ἐμπνεῖ, τόν τε φάρυγγα καὶ τὸ στέρνον ἐμφυσᾷ καὶ τὸ στόμα, καὶ πεῖναν ἐν κεναῖς ταῖς φλεψὶ διασπείρει. Καὶ, τελέσασα τὴν ἐντολὴν, τὸν εὔκαρπον κόσμον καταλιμπάνει, καὶ πρὸς τοὺς ἀπόρους οἴκους καὶ ἀγροὺς τοὺς συνήθεις ἐπάνεισιν. Ὁ δὲ μαλακὸς Ὕπνος ἔτι ἡμέροις τιμωρίαις (2) τὸν Ἐρυσίχθονα ἔσαινε. Ζητεῖ γὰρ οὗτος ἐν ὕπνου φαντασίᾳ σιτία καὶ κενὸν τὸ στόμα κινεῖ, καὶ τοὺς ὀδόντας ἐπὶ τοῖς ὀδοῦσι παρέχει ταλαιπωρεῖν, καὶ τῇ μὴ οὔσῃ τροφῇ γυμνάζει τὸν λαιμὸν ἐμπαιζόμενον, καὶ ἀντὶ βρωμάτων τηνάλλως λεπτὰς αὔρας καταβροχθίζει. Ἐπεὶ δ' ὁ ὕπνος ἀπεώσθη, λυττᾷ τὸ τοῦ ἐσθίειν διάπυρον, καὶ δεσπόζει τοῦ τε λίχνου λαιμοῦ καὶ τῶν ἀπληρώτων ἐγκάτων. Αὐτίκα δὲ πᾶν, ὅ, τι θάλαττα, καὶ γῆ, καὶ ἀὴρ τρέφει, ζητεῖ, καὶ, τῆς τραπέζης προκειμένης, κατὰ τῆς ἀσιτίας ἀγανακτεῖ, καὶ ἐπὶ δείπνῳ δεῖπνον ζητεῖ· ὃ δὲ πόλεσιν, ὃ δὲ δήμοις ἀποχρῶν εἶχεν εἶναι, οὐκουν ἐξαρκεῖ τῷ ἑνί· καὶ

(1) « Adeo levis erat præ macie ut vento posset ferri », quæ est Burmanni eaque non mala interpretatio. Memini Philetæ Coi, de quo ap. Ælianum Histor. Var. v, 14, narratur adeo fuisse macilentum et gracilem, ut soleis uteretur e plumbo factis, ἵνα μὴ ἀνατρέπηται ὑπὸ τῶν ἀνέμων.

(2) Latinum *pennis* in codice suo non omnino recte scriptum erat, hoc nempe modo, *penis*, et credidit esse pro *pœnis* positum. Repon. ergo πτέρυξι, ad Ovidii mentem, apud quem, « Somnus placidis » Erisichthona *pennis* mulcebat.»

» τοσούτῳ πλειόνων ἐφίεται, ὅσα πλείονα πρὸς τὴν ἑαυτοῦ παραπέμπει γαστέρα. Ὡς δὲ θάλαττα τοὺς ποταμοὺς ἐξ ἁπάσης γῆς ὑποδέχεται, καὶ ὕδατος οὐκ ἔστιν ὅτε κορέννυται τὸ ἀλλοδαπὸν καταπίνουσα ῥεῖθρον· ὡς δὲ τὸ ὀξὺ πῦρ οὐδέποτε τὴν τροφὴν παραιτεῖται, ἀλλ' ἄπειρα φρύγανα (1) πίμπρησι, καὶ ὅσῳ μείζων αὐτῷ δίδοται ἀφθονία, τοσούτῳ πλειόνων ἐφίεται, καὶ τῷ πλήθει λιχνότερον γίνεται· οὕτω καὶ τὸ τοῦ ἀσεβοῦς Ἐρυσίχθονος στόμα σιτία τε πάντα δέχεται καὶ ζητεῖ ἐν ταὐτῷ· καὶ πᾶν ἐν ἐκείνῳ βρῶμα ἀφορμὴ γίνεται βρώματος, καὶ ἀεὶ τῷ ἐσθίειν τόπος κενὸς περιλείπεται. Ἄρτι δὲ τῇ λιμῷ καὶ τῇ σφοδρᾷ (2) γαστριμαργίᾳ τὸν πατρῷον μὲν πλοῦτον ἐστένωσεν· ἡ δὲ λιμὸς ἀστενοχώρητος ἔμεινε (3) καὶ τότε, καὶ τοῦ ἀνημέρου λαιμοῦ τὸ πῦρ ἐκρατύνετο. Καὶ τέλος, πάσης τῆς περιουσίας εἰς γαστέρα παραπεμφθείσης, θυγάτηρ μόνη λοιπὸν ἦν, ἥκιστα τοιοῦδε πατρὸς ἀξία. Καὶ δὴ καὶ ταύτην ὑπὸ τῆς ἐνδείας πιπράσκει· ἡ δ', ἀπαναινομένη τὸν δεσπότην ὑπὸ τῆς εὐγενείας, καὶ τὰς παλάμας ὑπὲρ τὴν γειτονοῦσαν ἐκτείνασα θάλασσαν, Ῥῦσαί με τοῦ δεσπότου, ὃς τὸ γέρας τῆς παρθενίας ἁρπάσας ἔχεις, φησί· καὶ εἶχε γὰρ ὁ Ποσειδῶν τοῦτο· ὃς, μὴ

(1) Ut diversa sunt hominum studia, fateor mihi in latinis *faces* placere magis quam nunc receptum *trabes*. *Trabes* enim non sunt ob magnitudinem et spissitudinem facile cremabiles, et *innumerarum trabium copiam igni dari* posse non statim intelligo.

(2) Codex male, σφόδρα.

(3) Legit vivide minus, « manebat dira fames », non « manebas, dira Fames. » Conspirat cum pristinis editionibus.

» περιϊδὼν τὴν ἱκέτιν, εἰ καὶ τὰ μάλιστα ταύτην ὁ » δεσπότης ἑπόμενος ἔβλεπε, καινοτομεῖ τὴν μορ- » φὴν, καὶ ἀνδρεῖον ἐνδύει πρόσωπον ἰχθῦς ἀγρεύοντι » προσφυές. Ταύτην ὁ δεσπότης ἰδὼν, Ὦ βραχεῖ » δελέατι τὸν ἀπῃωρημένον χαλκὸν κρύπτων, ἐπι- » στάτα τοῦ καλάμου, φησὶν, οὕτως (1) σοι ἡ θά- » λαττα εὔθετος εἴη, οὕτω σοι πᾶς ἰχθὺς ὑπὸ τὸ » ὕδωρ πιστεύοι, καὶ μηδεὶς, ὅτι μὴ πεπαρμένος, » αἰσθάνοιτο ἀγκίστρου· τὴν ἄρτι εὐτελεῖ μὲν ἐσθῆ- » τι, σεσοβημένῃ δὲ κόμῃ, ἐν τῷδε τῷ αἰγιαλῷ » στᾶσαν (καὶ γὰρ ἐνταυθοῖ στᾶσαν εἶδον) εἰπὲ » ποῦ ποτ᾽ ἂν εἴη. Οὐδὲ γὰρ ἐπέκεινα τὰ ταύτης » ἴχνη προΐασιν. Ἡ δὲ τὸ τοῦ θεοῦ δῶρον καλῶς » αὐτῇ προβὰν ᾔσθετο, καὶ ἔχαιρεν ἐξ ἑαυτῆς ζητου- » μένη, καὶ τούτοις τὸν ἐρωτῶντα ἠμείψατο· Ὅστις » ποτ᾽ εἶ, σύγγνωθι· οὐδαμόσε γὰρ ἀπὸ τοῦδε μετή- » νεγκα τοῦ βυθοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἀλλ᾽ ἐργα- » ζόμενος τῷ ἑαυτοῦ ἔργῳ προσεῖχον. Ὡς ἂν δ᾽ » ἥκιστα διστάζῃς, οὕτω τῇ παρούσῃ μου τέχνῃ ὁ » τῆς θαλάττης θεὸς συναίροιτο, ὡς οὐδεὶς ἐκ μα- » κροῦ ἐν τῷδε τῷ αἰγιαλῷ, πλὴν ἐμοῦ, οὔτ᾽ ἀνὴρ, » οὔτε τις ἔστη γυνή. Ἐπίστευσεν ὁ δεσπότης, καὶ, » μεταστρέψας τοὺς πόδας, τὴν ψάμμον πιέζων ᾔει, » καὶ ἐμπαιχθεὶς ἀπελήλυθε. Τῇ δὲ ἡ ἑαυτῆς ἀπεδόθη » μορφή. Ἐπεὶ δ᾽ ἔχειν μεταμείψιμα σώματα (2) » ᾔσθετο τὴν ἑαυτοῦ παῖδα ὁ πατὴρ, πολλάκις δεσπό-

(1) De sensu adverbii *οὕτως* et latini *sic* in his formulis vide ad Aristænetum, p. 307. Mox cod. *πιστεύει*.

(2) Verba *μεταμείψιμα σώματα* inserui; erant enim necessaria, ut redderem Ovidii *transformia corpora*; quod non a Planude, puto, sed fuit a librario prætermissum.

» ταις τὸ μεταμορφούμενον παραδίδωσι Δρυόπειον » σῶμα. Ἡ δὲ νῦν μὲν ἵππος, νῦν δ' ὄρνις, καὶ τοτὲ » μὲν ὡς βοῦς, τοτὲ δ' ὡς ἔλαφος ἀπεδίδρασκε, καὶ » τῷ ἀδηφάγῳ πατρὶ τροφὰς οὐ δικαίας παρεῖχεν. » Ἡ δὲ βία τοῦ πάθους ἐπειδὴ πᾶσαν κατηνάλωσεν » ὕλην, καὶ καινοτέραν τροφὴν τῷ βαρεῖ σώματι » δέδωκεν· αὐτὸς γὰρ (1) τὰ ἑαυτοῦ μέλη δήγμασι » σπαράττων διασπᾷν ἤρξατο, καὶ ἔτρεφεν ὁ κακο- » δαίμων τὸ σῶμα τῷ ἀκρωτηριάζειν αὐτό.

» Ἀλλὰ τί διατρίβω ἐν τοῖς ἀλλοτρίοις; Κἀμοὶ » πολλάκις δύναμις ἔξεστι τοῦ καινοτομεῖν, ὦ νεανίαι, » τὸ σῶμα κατὰ καιρὸν ὡρισμένον. Καὶ νῦν μὲν ὃς

(1) Vides in Nostro conamen interpretandi locum difficilem, nec id felix. Burmanni conjectura *deerant*, fere firmata Lovaniensi varietate *dederant*, est palmaria. Pro σώματι, f. νοσήματι.

Breviores notas supplemento augebo, prout jam in fine præcedentium librorum feci. Nunc proferam e codice Regio 1630, pag. 250, Grammatici anonymi, nec editi, quod equidem noverim, annotationem de futurorum in contractis penultima, et de verbo ἴσθι.

Ἰστέον δὲ ὅτι, ἡνίκα ὁ ἐνεστὼς τῆς πρώτης συζυγίας τῶν περισπωμένων μακρᾷ παραλήγεται, τότε ὁ μέλλων διὰ τοῦ η ἐκφέρεται· οἷον, ποιῶ ποιήσω, ὠθῶ ὠθήσω, ἀθλῶ ἀθλήσω· χωρὶς τοῦ ἀρκῶ ἀρκέσω, καὶ νεικῶ νεικέσω. Ὁ ἐνεστὼς εἰ βραχείᾳ παραλήγεται, τότε ὁ μέλλων τῇ μὲν τῷ η παραλήγεται, οἷον, φιλῶ φιλήσω, νοῶ νοήσω, τῇ δὲ τῷ ε, οἷον, ὀλῶ ὀλέσω, τελῶ τελέσω, τῇ δὲ διφορεῖται, οἷον, φορῶ φορέσω καὶ φορήσω, πονῶ πονέσω καὶ πονήσω· καὶ, εἰ μὲν σωματικῶς, πονέσω, εἰ δὲ ψυχικῶς, πονήσω. Ἡνίκα ὁ ἐνεστὼς τῆς δευτέρας τῶν περισπωμένων ἔχει τὸ λ, τότε ὁ μέλλων διὰ βραχέος τοῦ α ἐκφέρεται· οἷον, γελῶ γελάσω, θλῶ θλάσω. Ἡνίκα δὲ τὸ ρ ἔχει ὁ ἐνεστὼς, τότε ὁ μέλλων διὰ μακροῦ τοῦ α ἐκφέρεται, οἷον γηρῶ γηράσω, περῶ περάσω. Ὁμοίως δὲ καὶ, ὅτε ὁ ἐνεστὼς εἰς α καθαρὸν λήγει, ἔχων τὸ ι παραλῆγον, τότε ὁ μέλλων διὰ καθαροῦ τοῦ α ἐκφέρεται· οἷον, ἀνιῶ ἀνιάσω, κοπιῶ κοπιάσω. Ἰστέον ὅτι παραληγόμενα τῷ ο πέντε εἰσὶν, οἷον, βοῶ, γοῶ, ἀκροῶ, μακκοῶ, ἀλοῶ· καὶ τὰ μὲν δύο τῷ η παραλήγονται κατὰ τὸν μέλλοντα, οἷον, βοήσω γοήσω· τὰ δὲ δύο τῷ α μακρῷ (cod. τὸ α μακρὸν), οἷον, ἀκροῶ, ἀκροάσω, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἀκροάσομαι· μακκοῶ,

» νῦν εἰμὶ, φαίνομαι· νῦν δ' εἰς δράκοντα κάμ-
» πτομαι· νῦν δ', ἡγεμὼν ἀγέλης γενόμενος, δύνα-
» μιν ἐν τοῖς κέρασι προσλαμβάνω. Καὶ δὴ καὶ
» πρόσθεν κέρατα φύσας, νῦν θάτερον ἐκ τοῦ μετώ-
» που μέρος κενὸν φέρω τοῦ ὅπλου, οἷα δὴ καὶ αὐτὸς
» ὁρᾷς. »

Εἶπε, καὶ στεναγμοὶ τοῖς ῥήμασιν ἠκολούθησαν.

μακκοάσω· μακκοῶ δέ ἐστι τὸ μωραίνω· τὸ δὲ ἓν διαφορεῖται, οἷον ἀλοῶ, ἀλοᾷς, ἀλοήσω καὶ ἀλοάσω. Τὰ δὲ ἔχοντα ἐν τῷ ἐνεστῶτι σύμφωνον ἄλλο χωρὶς τοῦ λ καὶ τοῦ ρ, διὰ τοῦ η ἐκφέρεται κατὰ τὸν μέλλοντα, οἷον, ζῶ ζήσω, νικῶ νικήσω, κυβερνῶ κυβερνήσω. Τὸ μέντοι πεινῶ καὶ διψῶ, ὅταν λέγωμεν πεινάσω καὶ διψάσω, δωρικὰ γίνονται. Οἱ δὲ μέλλοντες τῆς τρίτης συζυγίας πάντες διὰ τοῦ ω ἐκφέρονται, πλὴν δ', ἀρόσω, ὀμόσω, ὀνόσω (cod. μόσω, νόσω: cf. Etym. M. sub Ἀρόσω), βόσω. Τὸ δὲ ὀνῶ σημαίνει τὸ μέμφομαι.

Τὸ δὲ ἴσθι, τὸ σημαῖνον τὸ γίνου, ἀπὸ τοῦ εἰμὶ γέγονεν, οὗ τὸ πληθυντικὸν ἐμέν, ἀφ' οὗ γίνεται τὸ προστακτικὸν ἔθι, καὶ, ἐν πλεονασμῷ τοῦ σ, ἔσθι, καὶ, τροπῇ τοῦ ε εἰς ι, ἴσθι· καθὼς ἐν τῷ ἔχω πλεονάζει τὸ σ καὶ τρέπεται τὸ ε εἰς ι, καὶ γίνεται ἴσχω. Τὸ δὲ ἴσθι, ὃ σημαίνει τὸ γίνωσκε, ἀπὸ τοῦ ἴσημι γίνεται, οὗ τὸ πληθυντικὸν ἴσαμεν, καὶ, κατὰ συγκοπὴν, ἴσμεν, καὶ τὸ προστακτικὸν ἴσαθι καὶ ἴσθι. Τὸ δὲ ἴσαμεν κατὰ συγκοπὴν γίνεται ἴσμεν. Τὸ δὲ ἐμὲν, τὸ σημαῖνον τὸ ὑπάρχομεν, προσλαμβάνει τὸ σ καὶ γίνεται ἐσμέν.

ARGUMENTUM

LIBRI IX

EX CANTERI NOVIS LECTIONIBUS.

Tum *suas* formas Achelous refert, quas quondam mutaverat, quum ipsum premeret Hercules, de *Dejanira* certans. Hanc victori in patriam redeunti *Nessus* rapere voluit; sed Herculis sagitta venenata confossus cecidit, et, ne inultus periret, raptæ vestem dedit sanguine suo tinctam. Ea dubitans aliquanto post de mariti amore, vestem ei misit eamdem, qua indutus quum concremaretur, et *Lichas* famulus ab eo per aëra missus in *saxum* obriguisset, periit, et, *renovata* ejus *facie,* in cælum est traductus. Tum *Alcmena* mater ad *Iolen* nurum se contulit, eique *Galanthidem* in *mustelam,* et illa vicissim *Dryopen* sororem suam in *loton* conversam narravit. Interim supervenit ipsis *Iolaus,* reparata per Heben *juventute :* id quod non posse omnibus contingere, Jupiter *Æaci* exemplo docet. Hunc fugiens *Miletus* in Asiam discessit, et *Byblidem* procreavit atque *Caunum ;* cujus illa desiderio tabefacta in *fontem* transiit. Quæ quidem res magis mira cunctis visa esset, nisi paulo ante *Iphis,* ipso nuptiarum die, *virilem sexum* accepisset.

ὈΒΙΔΙΟΥ

ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ἘΝΝΑΤΟΝ.

Ἤρετο ἐπὶ τούτοις τὸν θεὸν ὁ Ποσειδώνιος ἥρως τίς ποτε τῶν στεναγμῶν ἡ αἰτία καὶ τοῦ ἠκρωτηριασμένου μετώπου· πρὸς ὃν ὁ Καλυδώνιος Ποταμὸς οὕτως ἀπήρξατο, ἀτημελήτους περικείμενος ἐκ δονάκων πλοκάμους· « Λυπηρὰν αἰτεῖς χάριν· τίς » γὰρ ἂν τὸν ἑαυτοῦ πόλεμον, ἡττηθεὶς, διαμνημονεύειν » ἐθέλοι; Ὅμως ἀναγγελῶ καθ' εἱρμόν· οὐδὲ γάρ » μοι τοσούτῳ γέγονε τὸ καταγωνισθῆναι αἰσχρὸν, » ὅσῳ τό γ' ἐρίσαι σεμνὸν, καὶ μεγάλην ἡμῖν ὁ » τοσοῦτος νικητὴς δίδωσι δὴ τὴν παραμυθίαν. Εἴ » τις Δηϊάνειρα (1) τῷ ἑαυτῆς ὀνόματι πρὸς τὰς » σὰς ἔφθασεν ἀκοὰς, περικαλλεστάτη γέγονε παρθένος ποτὲ, καὶ πολλῶν μνηστήρων ἐλπὶς ἐπίφθονος. » Σὺν οἷς εἰσελθὼν πρὸς τὸν τοῦ ζητουμένου πενθεροῦ » καὶ αὐτὸς οἶκον, Δέξαι με γαμβρὸν, ὦ παῖ τοῦ » Παρθάονος, εἶπον (2). Εἶπε τοῦτο καὶ Ἡρακλῆς. » Καὶ οἱ ἄλλοι παρεχώρησαν ἡμῖν. Ὁ μὲν οὖν τὸν » Δία πενθερὸν καὶ τὴν φήμην τῶν ἄθλων δώσειν » καὶ τὰς κατορθωσείσας τῆς ἑαυτοῦ μητρυιᾶς ἐπιτα-

(1) Latinum, « si *qua* Dejanira », et græcum inde factum, εἴ τις Δηϊάνειρα, patrocinantur meæ in Apollodori Bibliotheca lectioni, quam exposui supra p. 186.

(2) Inserui εἶπον. Causa omissionis in εἶπε, quod sequitur, fuisse videtur.

» γὰς, ὑπισχνεῖται· ἐγὼ δ' ἑτέρωθεν αἰσχρὸν εἶπον » θεὸν ὄντα με θνητῷ ὑποχωρῆσαι (οὔπω γὰρ ἦν » ἐκεῖνος θεός)· ἐμὲ δὲ βλέπεις θεὸν ὑδάτων, ῥεί- » θροις σκολιοῖς τὴν σὴν διαῤῥέοντα βασιλείαν: οὐδέ » σοι γαμβρὸς ξένος ἐξ ἀλλοδαπῆς σοι μετάπεμπτος » ἔσται, ἀλλ' ὁ αὐτόχθων ἐγὼ (1) καὶ μέρος ἓν τῶν » προσόντων σοι. Τοῦτο μόνον με μὴ βλαπτέτω, » ὅτι με ἡ βασιλὶς Ἥρα μὴ (2) μισεῖ καὶ πᾶς πόνος » ἄπεστι τῶν ἐπιταττομένων ἀγώνων. Σὺ δ' Ἡρά- » κλεις, ἐπεὶ σεμνύνῃ (3), τὴν Ἀλκμήνην ἔχων μη- » τέρα (4), ὁ Ζεὺς ἢ πεπλασμένος σοι πατήρ ἐστιν, » ἤ, εἰ ἀληθὴς, ἐξ ἁμαρτίας γε πάντως καὶ τῇ τῆς » μητρὸς μοιχείᾳ, πατρὶ τούτῳ κέχρησαι. Ἑλοῦ τοίνυν » ὁπότερον βούλει, ἢ πεπλασμένον εἶναι τὸν Δία,

(1) Forsan, ἀλλ' ἀὐτόχθ. Ovidius, « popularis *ero* » : legebat Noster, « popularis *ego*, quod non displicet.

(2) Inserui μή. Sequens syllaba, cujus sonus idem est, potuit esse omittendæ negationis causa.

(3) Cod. σεμνύνει : sic ad 282, καλέσεις, pro καλέσῃς post ἐπειδάν : ad 411, αἰτήσει pro αἰτήσῃ : ad 412, κενώσει pro κενώσῃ : ad 441, ἔθνει pro ἔθνῃ : ad 648, εἴπῃς pro ἥπῃς : ad 640, εἴπερ pro ἤπερ : ad 677, ἡ pro εἰ. Proclus in Parmenidem II, pag. 110, οὕτω δεῖ δή—Iotacismus in causa fuisse videtur, ut hæ voculæ sono simillimæ δεῖ et δή transponerentur : codd. tres apud Cusinium habent δὴ δεῖ, quem ordinem edito prætulerim.

(4) Ovidius : « Nam quod te » jactas Alcmena matre *crea-* » *tum.* » Non inepte hic mendam esse suspicatur Bergen. Observ. c. 6 ; et proponit vel *create*, vel *creatus*. Etenim non potest Hercules jactare se quod sit Alcmena creatus, sed, quum sit creatus Alcmena, se jactat, nempe patris divini causa. Notandum insuper Herculem supra de matre tacuisse, sed « Jovem socerum » dare se » retulisse. Nunc apte matris hominis ejusdemque adulteræ mentionem injicit rivalis Fluvius, et a patre captatam laudem extenuat. Lectioni *creatus*, quam alteri *create* præfero, quodammodo favere Planudea videntur ; cum illa præsertim, quam post σεμνύνῃ feci, distinctione, qua sententia juvatur.

» ἢ σαῦλον δι' ἀτιμίας γεγεννημένον. Τοιαῦτα λέγοντα ἐκ μακροῦ βλοσυροῖς ἐκεῖνος ὀφθαλμοῖς ἔβλεπε, καὶ τὴν ὀργὴν ἰσχυρῶς ἀναφθεῖσαν οὐκουν πιέζει, καὶ τοσαῦτα ἠμείψατο ῥήματα· Ἐμοὶ κρείττων ἡ χεὶρ τῆς γλώττης· καὶ δὴ, ἐξόν μοι μαχόμενον περιγίνεσθαι, σὺ νίκα λέγων. Καὶ ἐπέρχεται δὴ θρασέως. Ἐγὼ δ' ἄρτι μεγαλοῤῥημονήσας ᾐσχύνθην ὑποχωρῆσαι, καὶ ἀπεθέμην τοῦ σώματος τὴν ἐσθῆτα χλωρὰν οὖσαν τὴν χροιὰν, καὶ τοὺς τῶν χειρῶν πήχεις ἀντήρεισα· καὶ προυβαλλόμην στὰς πρὸ τῶν στέρνων τὰς χεῖρας, καὶ πρὸς παγκράτιον ἡτοίμασα ἐμαυτόν. Ὁ δὲ, κοίλαις χερσὶ κόνιν συναμησάμενος, κατεσκέδασέ μου, καὶ τῇ τῆς ψάμμου ἁφῇ (1) ἐξεπυῤῥώθη· καὶ νῦν μὲν ἐμοὶ τὸν τράχηλον, νῦν δὲ τὰ σκέλη τρέμοντα ξαίνει ἢ ξαίνειν ἂν ᾠήθης, καὶ πανταχόθεν συνθράττει (2). » Ἐμοὶ δὲ τὸ ἐμαυτοῦ βάρος βοηθεῖ, καὶ μάτην ἐκοπτόμην ταῖς ἐξ ἐκείνου πυγμαῖς, οὐχ ἑτέρως ἢ πέτρα προβλὴς (3), ἣν ἠχῇ μεγάλῃ τὰ κύματα τύπτει· ἡ δὲ μένει τῷ ἑαυτῆς ἐρηρεισμένη

(1) Notatis de *haphe*, seu pulveris tactu, a Gierigio adde Grævium ad Lucianum de Gymnas. c. 2; Gruter. ad Senecæ Epist. 57; Possinum ad hæc Passionis S. Perpetuæ verba p. 19: « illum » Ægyptium video in *afa* volu» tantem »; Dacer. ad Horat. II, Ep. I, 33. Nilus Ep. 229: ὥσπερ ἐπὶ τῶν γυμνικῶν ἀγώνων ὁ ἠλειμμένος εὐχερῶς διαλύει τὰ λεγόμενα παρ' αὐτοῖς ἅμματα, εἰ δὲ δέξοιτο κόνιν δυσκόλως ἐκφεύγει τὴν χεῖρα τοῦ ἀντιπάλου· οὕτως.... Plutarchus de Util. ab inim. c. 13, καθάπερ οἱ παλαίοντες τὴν κόνιν, οὐχ ἑαυτῶν ἀποψῶσι τὰς λοιδορίας, ἀλλὰ συμπάσσουσιν ἀλλήλους: ubi Wyttenb. pag. 624.

(2) Cod. συνθλάττει: permutatione elementorum λ et ρ jam notata pp. 257, 304. Modo p. extr. 374, cod. πεπαρασμένον.

(3) Cod. προβολῆς, sed superimposito acuto tono, ut fiat προβολής.

» βάρει. Διϊστάμεθα τοίνυν ἐπὶ μικρὸν καὶ αὖθις πρὸς μάχην σύνιμεν. Καὶ ἐπὶ χώρας ἕστημεν, δῆλοι (1) ὡς οὐκ ἂν ἅτερος ἑτέρῳ ὑπείξοντες· καὶ δὴ ποὺς ποδὶ συνῆπται· ἐγὼ δὲ καὶ ὅλῳ τῷ στέρνῳ ἐπικλινὴς καὶ δακτύλους δακτύλοις καὶ μέτωπον μετώπῳ ἐπήρειδον. Οὐχ ἑτέρως εἶδον ἰσχυροὺς συντρέχοντας ταύρους, ἐπειδὰν γέρας τῆς μάχης λευκοτάτη πάσης τῆς ἀγέλης ἐλπίζηται σύζυγος· ὁρᾷ δὲ τὸ βουκόλιον ἅπαν καὶ δέδοικεν, ἀγνοοῦν τίνα ποτὲ ἡ νίκη τῆς τοσαύτης ἀρχῆς μένει. Τρὶς μηδὲν ἀνύων ὁ Ἡρακλῆς ἠθέλησε τὸ βιαζόμενον αὐτὸν εἰς τοὐναντίον ἐμὸν στῆθος ἐξ ἑαυτοῦ ἀπώσασθαι· τῷ δὲ τετάρτῳ ἀπετινάξατό τι τὰς ἡμετέρας περιπλοκάς, καὶ περιλαμβανούσας αὐτὸν τὰς χεῖρας ἔλυσεν, ὠσάμενός τε χειρί (ὡρισμένον γὰρ ἔμοιγε ὁμολογεῖν τἀληθῆ), εὐθὺς ἀνέτρεψέ με, καί μου τῷ νώτῳ βαρύτατος δὴ προσέσχετο. Εἴ τις πίστις (οὐδὲ γὰρ ἔμοιγε ψευδέσι λόγοις δόξα ζητεῖται), ὄρει ἐπιτεθέντι μοι ἐδόκουν πιέζεσθαι. Μόλις ὅμως πολλῷ καταῤῥεομένας τὰς χεῖρας ἱδρῶτι μέσον ἀμφοῖν τῶν σωμάτων (2) ἐνῆκα, καὶ μόλις τὸν χαλεπὸν δεσμὸν τοῦ σώματος ἔλυσα. Ὁ δ' ἔγκειταί μοι ἀσθμαίνοντι, καὶ κωλύει σθένος ἀναλαβεῖν, καὶ τῷ ἐμῷ χρῆται τραχήλῳ. Τηνικαῦτα τοίνυν τοὔδαφος τῷ ἐμῷ γόνατι ἐπιέσθη, καὶ τὴν ψάμμον τῷ στόματι ἔδακον. Ἐλαττούμενος δὴ τῇ ῥώμῃ,

(1) Cod. δῆλος. Locutio δῆλοι ὡς — ὑπείξοντες mihi Lysiam in mentem revocat sic editum t. V, p. 441, δῆλοι ἔσεσθε ὡς ὀργιζόμενοι: ibi frustra Reiskius ὡς deletum malit; locus, si quis alius, integer.

(2) De hac junctura ἀμφοῖν τῶν, pro ἀμφοῖν τοῖν, cf. not. ad Aristænet. pag. 433, ubi similia collegimus interpretes.

» πρὸς τὰς ἐμαυτοῦ τρέπομαι τέχνας, καί, ἐξ ἀνδρὸς μεταμορφούμενος, εἰς μακρὸν ὄφιν διολισθαίνω. Ἐκεῖνος δ', ἐπείπερ ἐγὼ καμφθεὶς εἰς κύκλους ἐκόλπωσα τὸν ὁλκὸν ἐμαυτοῦ καὶ σὺν δεινῷ συρίγματι τὴν διπλῆν ἐκίνησα γλῶτταν, ἐγέλασε, καί, διαπαίζων τὰς ἐμὰς ὁ Τιρύνθιος τέχνας, Τῆς ἐμῆς νηπιότητος, εἶπε, τὸ περιγενέσθαι τῶν δρακόντων ἔργον ἐστίν· ἀλλ', εἰ καὶ τοὺς ἄλλους δράκοντας νικᾷς, Ἀχελῷε, πόστον εἶ μέρος σύ, δράκων εἷς ὤν, τῆς Λερναίας ἐχίδνης, ἣ τοῖς (1) ἑαυτῆς τραύμασι γονιμωτέρα ἐγίνετο (2); καὶ οὐκ ἔστιν ἥτις ἐκ τοῦ τῶν κεφαλῶν ἐκείνης ἀριθμοῦ εἰκῆ ἀποτέτμηται, ὡς μὴ ἰσχυροτέρα ἑαυτῆς διδύμοις γίνεσθαι διαδόχοις. Ταύτην δ' ἐγὼ τὴν ὕδραν πολυφυῆ, τοῖς γεννωμένοις ὄφεσι γινομένην καὶ τῷ φόνῳ (3) μᾶλλον αὐξάνουσαν, δαλῷ τε ἐδάμασα, καὶ δαμάσας κατώρυξα. Τί γοῦν οἴει σαυτὸν εἶναι; ὅς, εἰς ψευδῆ μεταβαλὼν δράκοντα, ἀλλότρια κινεῖς ὅπλα, ὃν ἐκ παρακαταθήκης ἀλλοτρία καλύπτει μορφή. Εἶπε, καὶ ἐπ' ἄκρῳ μοι τῷ λαιμῷ τοὺς τῶν δακτύλων ἐπιβάλλει δεσμούς. Ἐγὼ δ' ἠγχόμην, ὡς ὑπὸ πυράγρας τὸν φάρυγγα πιεσθείς, καὶ τῶν δακτύλων ἀπεμαχόμην τὸν ἐμαυτοῦ λαιμὸν ἀποσπάσαι.

» Ἀλλὰ καὶ οὕτω μοι πλεονεκτουμένῳ τρίτη μορ-

(1) Cod. τῆς : sic ad 167, cod. οἷ pro ᾗ : ad 335, οἷς pro ἧς. Eusebius de Vit. Const. I, 12, τὰ καιριώτατα καὶ τῆς μεθ' ἡμᾶς ἀξιομνημόνευτα : scribendum, τοῖς μεθ' ἡμᾶς, *posteris*.

(2) Legebat *erat*, melius, puto, quam editum *erit*. Atque statim reperisse videtur « de *capitum* numero. »

(3) Cod. φόρῳ, sed cum emendatione quam exhibui.

» φὴ ταύρου δεινοῦ ὑπελέλειπτο. Εἰς ταῦρον δὴ τὰ » μέλη μεταβαλὼν, ἀναμάχομαι· ὁ δ' ἐξ εὐωνύμων » τοῖς ἐμοῖς μυσὶ ἐπιβάλλει τὰς χεῖρας, καὶ, ἀνα- » ποδίζων, ἕλκων, ἕπεται, καὶ, τὰ κέρα πιέσας, ἐπὶ » σκληρᾶς γῆς πήγνυσι, καί με ἐπὶ βαθείας καται- » στορέννυσι ψάμμου. Οὐδ' ἅλις (1) ἦν αὐτῷ τοῦτο· » ἀλλὰ καὶ τὸ ἀντίτυπον κέρας, τῇ θρασείᾳ χειρὶ » κατέχων, ἀπέκλασε, κἀκ τοῦ ἠκρωτηριασμένου » μου μετώπου ἀνέσπασεν. Αἱ δὲ Νηρηΐδες τοῦτο, » ὀπωρῶν τε καὶ ἀρωμάτων καὶ ἀνθέων πληρώσασαι, » καθιέρωσαν, καὶ νῦν ἡ τῶν ἀγαθῶν πολύπλουτος » ἀφθονία τῷ ἐμῷ κέρατι περιγίνεται. »

Εἶπε· καὶ μία τῶν ὑπηρετουμένων Νυμφῶν, τὸν τῆς Ἀρτέμιδος τρόπον ἀνεζωσμένη, λελυμένων ἑκατέρωθεν τῶν πλοκάμων, εἰσῆλθε, καὶ τὰς ὀπώρας ἐν τῷ ὑπερπλούτῳ κέρατι ἀνείλετο, καὶ ἐφεξῆς ταῖς ὀπώραις τὴν τράπεζαν (2). Ὑπέδραμε τοιγαροῦν νύξ (3), καὶ, τοῦ πρώτου ἡλίου τὰς ἀκρωρείας βάλλοντος, ἀπαίρουσιν οἱ νέοι. Οὐδὲ γὰρ ἐκδέχονται μέχρις ἂν ὁ ποταμὸς εἰρηναῖον καὶ γαληνὸν σχῇ τὸ ῥεῖθρον, καὶ τὸ ὕδωρ ἀσφαλῶς συνιζήσῃ. Ὁ δ' Ἀχελῷος τό, τ' ἀγροικὸν αὐτοῦ πρόσωπον καὶ τὴν περισυληθεῖσαν τὸ κέρας κεφαλὴν ἐν μέσοις τοῖς ὕδασιν ἔκρυψεν. Ὅμως δὲ τοῦτον ἡ τοῦ ἀφῃρημένου κόσμου ζημία

(1) Cod. ἄλλης, sed est facta ad marginem correctio.

(2) Ovidius: «totumque *tulit* » prædivite cornu Autumnum et » mensas, felicia poma, secundas. » Omnino hic cæcutivit Planudes. *Tulit* non est *abstulit*, sed *adtulit*, et *mensæ secundæ* Græcis ἐπιφορήματα, ἐπιδορπίσματα, ἐπιτραπεζώματα, dicebantur. Verterim igitur: —ἐβάσταζε καὶ γλυκύτατα μῆλα, τὰ ἐπιδορπίσματα.

(3) Legebat, «Nox fugit», non «Lux subit: quæ varietas et ex aliis codd. fuit a Burm. notata.

ἐλύπει (1)· τὰ δὲ λοιπὰ σῶα φέρει· τὸ μέντοι τῆς κεφαλῆς αἶσχος, ἢ κλάδον ἰτέας ἢ δόνακας ἐπιτιθείς, συσκιάζει.

Καὶ μὴν καί σε, χαλεπὲ Νέσσε, ὁ τῆς αὐτῆς παρθένου ἔρως ἀπώλεσε, πτηνῷ διαπαρέντα τὰ νῶτα βέλει. Καὶ γὰρ ὁ τοῦ Διὸς παῖς, τὰ πατρῷα τείχη σὺν τῇ νέᾳ ζηλῶν συζύγῳ, ἀφίκετο πρὸς τὰ ταχινὰ ῥεύματα τοῦ Εὐήνου· ὁ δὲ ποταμὸς δαψιλέστερος ἦν τοῦ εἰωθότος, χειμερίοις νιφετοῖς ηὐξημένος, καὶ πολλοῖς ἐκδιδοὺς καὶ ἀπόροις τοῖς στόμασι (2). Τῷ δὲ Ἡρακλεῖ, ἀφόβῳ μὲν ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ὑπὲρ δὲ τῆς γυναικὸς φροντίσι συνεσχημένῳ (3), πρόσεισιν ὁ Νέσσος, ῥωμαλέος τῷ σώματι καὶ τῶν πόρων ἐπιστήμων· καὶ « Τῇ ἐμῇ » φησὶν « ὑπουργίᾳ ἐπ' ἐκείνης αὕτη » τῆς ὄχθης στήσεται, ὦ (4) Ἡράκλεις· σὺ δὲ νηχό» μενος τῇ σαυτοῦ χρήσῃ δυνάμει. » Παραδίδωσι τοίνυν ὁ Ἀόνιος (5) περιδεᾶ τὴν Καλυδωνίδα τῷ Νέσσῳ, ὠχριῶσαν τῷ φόβῳ καὶ τόν τε ποταμὸν καὶ αὐτὸν

(1) Habuit in suo libro « Hunc » tamen — domuit », quæ lectio, et ex aliis nota codicibus, melior recepta videtur. Sensus est optimus, nempe, Acheloum decoris jactura, eaque facile ferenda atque celanda, fuisse domitum, Nessum vero vitæ ipsius jactura.

(2) Latina, « Uberius solito » nimbis hiemalibus auctus, Vor» ticibusque frequens erat atque » impervius amnis », ita vertit, ut habuisse fere videatur « uberior » et in altero versu plane cæcutiisse. Nam de multis et imperviis fluvii *ostiis* parum Heros fuit sollicitus. — Codex, *παχεινά*: supra p. 351, 1, B, *παχύνοις*.

(3) Cod. *συνεσχημένω*: superior lectio est ab altera manu.

(4) Cod. *ὁ*: sic ad 232, *ὀψώμενα*: ad 277, *ὁμολογημένους*: ad 400, *αὐτὸ* pro *αὐτῷ*: sic et p. 115, 11, A, *οὕτως* pro *οὗτος*, et iterum p. 277, 9, A B, *οὕτως* pro *οὗτος*: quæ suis locis notare omiseram. De *οὕτως* et *οὗτος* permutatis cf. ad Nicet. Eugen. pag. 33.

(5) Glossa inter versus legitur, *Θηβαῖος*, et statim ad *Καλυδωνίδα*, *Δηϊάνειραν*.

δεδοικυῖαν. Αὐτίκα δ' αὐτὸς ἐνήχετο (1), καὶ δὴ τῇ τε φαρέτρᾳ καὶ τῇ λεοντῇ βαρυνόμενος· καὶ γὰρ τό, τε ῥόπαλον καὶ τὸ κυλλὸν (2) τόξον εἰς τὴν περαίαν ἠκόντισεν. « Ἐπεὶ » φησὶ « νεῖν ἠρξάμην, ὁ ποταμὸς ἡττηθήσεται (3). » Καὶ οὐδ' ὁτιοῦν ἀμφιβάλλει, οὐδὲ ποῦ ποτ' ἂν ἐπιεικέστερον εἴη τὸ ὕδωρ ζητεῖ, καὶ ἀπαξιοῖ τῇ τῶν ὑδάτων φέρεσθαι συνεργείᾳ (4). Ἤδη μὲν οὖν ἐπελάβετο τῆς ὄχθης, καί, τὸ ῥιφὲν ἀνελόμενος τόξον, τὴν τῆς γυναικὸς ἐπέγνω φωνήν· καὶ τοῦ Νέσσου ἐν παρασκευαῖς ὄντος τὸ παρατεθὲν αὐτῷ δολιεύσασθαι, « Ποῖ σε, διφυὲς » ἀνεβόησε « Νέσσε, σαυτῷ λυμανούμενε, τὸ τῶν ποδῶν μάταιον θάῤῥος ἁρπάζει; Μαρτυρόμεθα (5), καὶ ὑπάκουσον· μηδὲ τἀμὰ συλᾶν θέλε. Εἰ γὰρ μή τις ἐμοῦ σε κατεδυσώπησεν αἰδώς, ἀλλ' οἵ γε πατρῷοι τροχοὶ οἷοί τ' ἦσαν τῶν ἀπηγορευμένων κωλύειν γάμων (6). Οὔκουν ὅμως ἐκφεύξῃ, εἰ καὶ τὰ μάλιστα ἱππείᾳ τεθάῤῥηκας συμμαχίᾳ. Τραύματι γάρ, οὐ ποσί, σὲ διώξω. » Καὶ δὴ τὸ τελευταῖον ἔπος ἡ πρᾶξις ἐκύρωσε· καί,

(1) Latina, *ut erat,* non intelligebat; vertenda, ut monuit Gierigius, ὡς εἶχε : qua de formula diligenter egit Peerlkamp. ad Xenoph. Ephes. p. 225.

(2) Cod. κοῖλον, quod mutavi, ut latinum *curvos arcus* apte redderetur. Pronuntiatio vocum κοῖλος et κυλλὸς fere simillima mendum peperit : cf. pag. 326.

(3) « Superentur flumina » in latinis non apte versum est a Planude. Malim, ὁ ποταμὸς διαβαθῇ.

(4) Cod. συνεργία : sic ad. 732, ὄρνις. Supra p. 47, 8, codd. exhibuerunt ἡνιοχίαν, et p. extr. 98, B, δρακοντίους, quæ mutavi : sic pag. m. 81, A, μετεωτοιχίωσι.

(5) Ovidius : « Dicimus. » Formula videtur esse ejus qui compellanti sibi attendi jubet. Aristophanes Nub. 1148, Παῖ, ἠμί, παῖ, παῖ. Sic fere Angli suo imperantes *I say* utuntur. Murphyus in Tribus post nuptias Septimanis, act. II : « *I say,* let the horses be put to this moment. » — « Hold your tongue, woman, *I say.* »

(6) *Concubitus* : cf. ad Aristæn.

βέλος ἀφεὶς, φεύγοντι διαπείρει τὰ νῶτα. Ἐξεῖχον τοίνυν τοῦ σώματος οἱ τοῦ σιδήρου ὀγκίνοι (1), ὃν ὁμοῦ τε ἀνέσπασε, καὶ τὸ αἷμα δι' ἑκατέρας ὀπῆς διεγέλασεν (2), ἰῷ κεχραμένον τοῦ Λερναίου φαρμάκου. Ὁ δὲ Νέσσος ὑποδέχεται τοῦτο· « Οὐ γὰρ ἀτιμωρητὶ θνηξόμεθα », καθ' αὑτὸν εἶπε· καὶ θερμὸν (3) βεβαμμένον λύθρῳ τῆς ἐσθῆτός τι μέρος δίδωσι δῶρον τῇ ἁρπαγείσῃ, ὡς ἐρεθιστικὸν ἔρωτος.

Μακρὰ τριβὴ τοῦ μεταξὺ γέγονε χρόνου, καὶ τὰ τοῦ μεγάλου Ἡρακλέος ἆθλα τὴν γῆν πᾶσαν ἐπλήρωσαν καὶ τὸ τῆς μητρυιᾶς μῖσος. Ὁ δ', ἀπὸ τῆς Οἰχαλίας νικητὴς ἐπανιὼν, τὰ κατ' εὐχὴν ἱερὰ τῷ Κηναίῳ ἑτοίμαζε Διΐ. Καὶ δὴ Φήμη λάλος ταῖς σαῖς ἀκοαῖς, Δηϊάνειρα, προσελήλυθεν, ἣ χαίρει ψευδῆ προστεθεῖσα τοῖς ἀληθέσι καὶ ἐξ ἐλαχίστου τὰ ἑαυτῆς αὔξει πλάσματα, τὸν Ἀμφιτρυωνιάδην τῷ τῆς Ἰόλης ἔρωτι πυρπολεῖσθαι. Ἡ δὲ φιλοῦσα πιστεύει· τῇ φήμῃ τε τῆς νέας ἀφροδίτης καταπλαγεῖσα, πρῶτα μὲν τοῖς δάκρυσιν ἐχαρίσατο, καὶ κλαίουσα τὸ ἑαυτῆς ἡ ταλαίπωρος ἄλγος διαχεῖ· μετὰ δὲ τοῦτ' εὐθύς, « Τί δήποτε κλαίομεν »; εἶπε· « ἡσθήσεται τούτοις δὴ τοῖς δάκρυσιν ἡ ἀντίζηλος. Ἐπεὶ » γὰρ αὕτη ἐλεύσεται, σπουδὴν πᾶσαν εἰσενεκτέον· » καὶ τοι καὶ τολμητέον ἐστὶν, ἕως ἔξεστι καὶ μήπω » τὸν ἐμὸν θάλαμον ἄλλη κατέχει. Πότερον μέμψομαι, ἢ σιγήσω; ἐπανέλθω πρὸς τὴν Καλυδῶνα, » ἢ μείνω; ἐξέλθω τῶν οἴκων, ἢ οὕτως οὐδ' ὁτιοῦν

(1) Sic cod., cum illo accentu.

(2) Vix puto hoc esse sanum. Forte, *διέλασεν*, *emicuit*.

(3) Legebat ergo non *calido*, id esset θερμῷ, sed *calidum*, munus nempe.

» πλέον ἀντισῶ; Τί δ', ὦ Μελέαγρε, εἰ ἐμαυτὴν » ἀναμνησθείην σὴν εἶναι ἀδελφήν; Πρὸς μέγιστον, » ὁμολογῶ, μῦσος εὐτρεπίζομαι, ὅσον ἡ ὕβρις ἀπαιτεῖ » καὶ τὸ γυναικεῖον ἄλγος, τὸ τὴν ἀντίζηλον ἀπο- » σφάξαι (1) »; Εἰς ποικίλας τοίνυν ὁδοὺς (2) ἄπεισιν ὁ νοῦς· τούτων δὲ προὔθηκε πασῶν τὴν πεπωκυῖαν τὸ Νέσσειον αἷμα ἐσθῆτα πέμψαι, ἣ τῷ ἔρωτι δύναμιν ἐκλείποντι ἐπιδίδωσι. Καὶ ἀγνοοῦντι τῷ Λίχᾳ τί ποτ' ἂν τῷ Ἡρακλεῖ παραδοίη, ἀγνοοῦσα καὶ αὐτὴ, τῆς ἑαυτῆς θρήνους αὐτῷ παραδίδωσι· καὶ μειλιχίοις ἐντέλλεται λόγοις ἡ δύστηνος τὸ δῶρον ἐκεῖνο (3) τῷ ἀνδρὶ δοῦναι. Δέχεται δὴ τοῦτο καὶ ὁ ἥρως Ἡρακλῆς ἀγνοῶν, καὶ περιτίθησι τοῖς ὤμοις τὸ τῆς Λερναίας ἐχίδνης φάρμακον. Θύματα δὲ ἀνῆγε καὶ λόγους ἱκετηρίους ἐπὶ τῷ πρώτῳ πυρὶ, καὶ οἶνον ἐκ φιάλης ἐπὶ τῷ μαρμαρίνῳ βωμῷ ἔσπενδεν· ἡ δὲ τοῦ κακοῦ ἐκείνου δύναμις διεθερμάνθη, καὶ, διαλυθεῖσα τῇ τοῦ πυρὸς θέρμῃ, τὰ Ἡράκλεια διέδραμε μέλη, πανταχόσε διαχυθεῖσα. Μέχρις μὲν οὖν οἷός τ' ἦν, μόνῃ (4) τῇ γενναιότητι τοὺς στεναγμοὺς

(1) Legebat suo in codice : « Quid si me, Meleagre, tuam » *memorem* esse sororem ? *Gran-* » *de* paro facinus, quantumque » injuria *poscit* Femineusque do- » lor jugulata » (vel forsan *jugulanda*) « pellice testor. » Majus interpretis peccatum est in ὁμολογῶ, quod latino *testor* non respondet. Poterunt græca eo refingi fere modo : Τί δ', ὦ Μελ., εἰ, ἐμέ σοι εἶναι ἀδελφὴν ἀναμνησθεῖσα, πρὸς μέγιστον εὐτρεπίζομαι ἔργον, καὶ ὅσον ἡ ὕβρις τε δύναται καὶ γυναικεῖον ἄλγος τῷ τῆς ἀντιζήλου φόνῳ μαρτύρομαι.

(2) Legit Planudes « in cur- « sus animus varios abit. » Mox habuit *reddit* male pro *reddat*.

(3) Cod. ἐκείνω, quod mutavi. Toties vidimus ω et ο permutata, ut emendatio sit extra dubium posita : cf. p. 379. Ovidius : « Dona det *illa* viro. »

(4) Pessimam ergo habuit lectionem *sola* pro *solita*, nec mu-

ἦν πιέζων· ἐπεὶ δ' ἡ καρτερία τοῖς κακοῖς ἐνικήθη, ἀπώσατό τε τὸν βωμὸν, καὶ τὴν πολύδενδρον ἐπλήρωσε τῶν ἑαυτοῦ κραυγῶν Οἴτην. Αὐτίκα δὲ δὴ μάλα τὴν θανατηφόρον ἐσθῆτα διαῤῥῆξαι ἐπιχειρεῖ· ἡ δ' ἂν αὐτή γε ἕλκηται, καὶ τὸ δέρμα συνεφέλκεται, καὶ, δυσειδὲς τὸ σῶμα ποιοῦσα (1), ἢ ἐμπέφυκε τοῖς μέλεσι, καὶ μάτην ταύτην ἐκεῖνος πειρᾶται ἀποσπᾷν, ἢ διεσπαραγμένας τὰς σάρκας καὶ τὰ λοιπὰ πελώρια ἀνακαλύπτει ὀστᾶ. Αὐτὸς δ' ὁ λύθρος τέτριγεν (2), ὥς ποτε μύδρος λαμπὼν, ψυχρῷ βαπτόμενος ὕδατι, σίζει, καὶ ἕψεται φλέγοντι τῷ φαρμάκῳ. Καὶ οὐκ ἔστιν ἀποφυγή· λαφύσσει δὲ καὶ τὸ λίχνον (3) πῦρ

tare valuit. Repone ad sensum, εἰωθυίᾳ. Codex addit τῇ νεότητι, quod in τῇ γενναιότητι reformavi, adjutus latina voce *virtute* cui νεότητι non quadrat, et toties observata permutatione vocalium αι et ε, quam et in hoc libro animadverti ad 247, ubi ὑμεῖς δίδοται: ad 632, ubi τολμᾶται pro τολμᾷ τι: ad 787, ubi συμμαίνει pro συμμένει.

(1) Non intellexit latina, «fœdumque relatu», sic fere vertenda: καὶ ὅπερ ἐστὶ δεινὸν λέγειν.

(2) Cod. τέτρυγεν, quod potuissem utique servare: sed jam supra pag. 160, similem feci emendationem, et volui mihi constare. Puto Græcos ipsos hæsisse in dignoscendo probe utroque verbo. Quantum debeat esse dubii discas ex Hamakeri Lectt. Philostr. pag. 26. In Apollonii Vita Philostr. II, 4, pro edito φάσμα φυγῇ ᾤχετο τετρυγός, cod. Regius, isque optimus, 1696, exhibet τετριγός. Ibidem II, 11, de elephante capto: νύκτωρ δὲ λέγεται τὴν δουλείαν ὀλοφύρεσθαι, μὰ Δί', οὐ τετρυγὸς, ὁποῖον εἴωθεν: cod. idem, μὰ Δία, οὐ τετριγός: atque Olearius, qui editæ favet, Glossas tamen Veteres adponit, ubi, Τρίζει ἐλέφας, βοᾷ. Synesius Epist. 4, pag. 164 C, τὸ κέρας ἐπέτριγει: cod. Regius 1039, habet ἐπέτρυγει, et cod. 1038, ἐπέτρηγει: et 2988, ἐπετρύγει: vidi et in scholiaste ἔτρυζεν: editam tamen lectionem non loco moverim. At in gratiam eorum quibus τρύζειν de navis antenna dictum placebit, monebo in Philostrati Epist. 21, ubi τρύζειν de calceo usurpatur, nihil me varietatis enotavisse, quum nonnullos olim Philostrati versarem codices; sed potui indiligentibus tunc oculis uti.

(3) Cod. λύχνον: sic βιβλίδα

καὶ τὰ ἔγκατα, καὶ πελιδνὸς ἱδρὼς ἐξ ὅλου τοῦ σώματος ῥεῖ, καὶ ψοφεῖ τὰ νεῦρα καιόμενα· τῶν δὲ μυελῶν ἀδήλῳ τηκομένων ἰῷ, ἄρας εἰς οὐρανὸν τὰς παλάμας, « Τράφηθι τῷ ἡμετέρῳ » ἀνέκραγεν « ὀλέθρῳ, Κρονία· τράφηθι, καὶ τὴν κῆρα ταύτην, ὠμοτάτη, βλέψον ἀφ' ὑψηλοῦ, καὶ τὴν ἀγρίαν ψυχὴν κόρεσον. Ἦ, εἴπερ ἐλεεινὸς ἐγὼ καὶ τῇ πολεμίᾳ (πολέμιος γάρ εἰμι σός), τὴν ταῖς δειναῖς βασάνοις ἀπειρηκυῖαν ἐστυγημένην τε ψυχὴν, καὶ ἐπὶ μακροῖς γεννηθεῖσαν πόνοις, ἄφελε. Δῶρόν μοι ὁ θάνατος ἔστω (1). Καὶ δὴ τοιαῦτα πρέπει δωρεῖσθαι τὴν μητρυιάν. Ἆρ' οὖν ἐγὼ τὸν τοὺς νεὼς τῷ τῶν ξένων λύθρῳ μολύνοντα Βούσιριν ἐδάμασα· καὶ τοῦ δεινοῦ Ἀνταίου τὴν τῆς μητρὸς Γῆς τροφὴν ἀφειλόμην. Οὐδ' ἐμὲ ἡ τριπλῆ μορφὴ τοῦ Ἴβηρος ποιμένος, οὐδ' ἡ σὴ τριπλῆ μορφὴ αὖθις, Κέρβερε, συνεθρόησεν. Ἆρ' οὐχ ὑμεῖς, ὦ χεῖρες, τὰ κέρα τοῦ νεανικοῦ ἐπιέσατε ταύρου; ὑμέτερον ἆθλον ἡ Ἦλις ἔχει, ὑμέτερον τὸ τῆς Στυμφαλίδος ὕδωρ καὶ τὸ Παρθένιον νέμος· ὑμετέρᾳ ἀρετῇ καὶ ὁ κατάπαστος τῷ Θερμωδοντιακῷ χρυσίῳ ζωστὴρ ἐνήνεκται, καὶ τὰ παρὰ τοῦ ἀγρύπνου πεφυλαγμένα μῆλα δράκοντος. Ἀλλ' οὐδ' οἱ Κένταυροί μοι ἀντιστῆναι οἷοί τ' ἐγένοντο, οὐδ' ὁ τὴν Ἀρκαδίαν δῃῶν κάπρος· οὐδ' ἐλυσιτέλησε τῇ Ὕδρᾳ τὸ διὰ ζημίαν αὐξά-

pro βυβλίδα v. 452, et non semel in sequentibus; sic πολυορκούμενον, ad 581, pro πολιορκ. Eodem mendo Glossator infra ad verba Ἴβηρος ποιμένος adscripsit Γυρεόνου pro Γηρυόνου.

(1) Ovidius: « Mors mihi munus *erit.* » Forte scripsit Planudes ἔσται, ut monui ad Aristæn. pag. 616 ; ubi de permutatis temporibus ἔστω et ἔσται notavi.

» νεσθαι καὶ διπλῆν ἀναλαμβάνειν ἰσχύν. Τί δ' ὅτι (1) » τοὺς Θρᾳκὸς ἵππους, τοὺς (2) ἀνθρωπείῳ πίονας » αἵματι, καὶ τὴν φάτνην πλήρη διεσπασμένων σω- » μάτων εἶδον, καὶ ἰδὼν ἀπέῤῥιψα, καὶ τόν τε δε- » σπότην κἀκείνους διειργασάμην; Ταύταις συντριβὲν » ταῖς χερσὶ κεῖται καὶ τὸ Νεμαῖον ἄχθος, ταύταις » καὶ ὁ Κάκος τὸ φοβερὸν τέρας τῷ Τιβερίνῳ αἰ- » γιαλῷ (3). Τούτῳ τῷ τραχήλῳ τὸν οὐρανὸν ἤνεγκα. » Ἀπείρηκεν ἐπιτάττουσα ἡ χαλεπή μοι τοῦ Διὸς » σύζυγος· ἐγὼ δ' ἐνεργῶν οὐκ ἀπηγορεύκειν. Ἀλλὰ καὶ » καινὸς ὄλεθρος πάρεστιν, ᾧπερ οὔτε ῥώμῃ, οὔτε » βέλεσιν, οὔθ' ὅπλοις οἷόν τ' ἐστὶν ἀνθίστασθαι. Πε- » ρινοστεῖ γάρ μοι τὰ ἐνδότατα σπλάγχνα παμ- » φάγον πῦρ, καὶ τὰ μέλη πάντα μοι διαβόσκεται. » Ὁ δ' Εὐρυσθεὺς ἔῤῥωται! καὶ εἰσὶν οἳ πιστεύειν δύ- » νανται θεοὺς εἶναι! » Εἶπε· καὶ καθηλκωμένος πρὸς τὴν ὑψηλὴν Οἴτην πορεύεται, οὐκοῦν ἑτέρως ἢ εἰ ταῦ- ρος ἐμπαγὲν τῷ σώματι βέλος φέρῃ, καὶ ὁ τοῦ τραύματος αὐτουργὸς ὑποφεύγῃ (4). Πολλάκις ἂν ἐκεῖνον στεναγμοὺς εἶδες ἀναδιδόντα, πολλάκις τρέ- μοντα (5), πολλάκις διαπειρώμενον πάσας τὰς ἐσθῆτας

(1) Invenit *quid quod*, pro *quid quum*, formulam notissimam, hicque non incommodam. Potuit tamen scribere, τί δ' ὅτι, quod deinde mutatum fuerit; hæ voculæ enim facile variantur: cf. pag. 72.

(2) Cod. τάς. Saltem feminino bis uti librarius vel Planudes debuisset; quod si fecisset, non damnarem, etsi in latinis sit *equos*. Sic, ad 278, peccat in articulo τὸν pro τήν: et in relativo ad 643, ubi οὕς pro ἅς.

(3) Habuit versum ab editoribus repudiatum, « Cacus et » horrendum Tiberino litore » monstrum. »

(4) Codex ὑποφεύγει: sic ad vers. 277, ἀναστέλλει: ad vers. 337, ἀναξιοπαθείης.

(5) Legit *trementem*, quod recepto *frementem* non præfracte prætulerim: nolim tamen ut Her-

διαῤῥηγνύναι, καὶ δένδρα στορεννύντα, καὶ τοῖς ὄρεσιν ὀργιζόμενον, ἢ τῷ πατρῴῳ οὐρανῷ τὰς χεῖρας ἐκτείνοντα. Ἰδοὺ δὲ καὶ τὸν Λίχαν θροούμενον καὶ ὑπὸ κοίλην κατεπτηχότα πέτραν ἑώρακεν· ὡς δὲ πᾶσαν ἡ ὀδύνη τὴν μανίαν συνήθροισεν, « Οὐχὶ, σύ » φησὶ, « Λίχα, τὰ θανάσιμα δέδωκας δῶρα; σὺ τοὐμοῦ » θανάτου αὐτουργὸς ἔσῃ »; Ὁ δὲ τρέμει καὶ ὠχριᾷ δεδοικὼς, καὶ περιδεῶς ἀπολογίας φησὶ ῥήματα. Ὁ δ' Ἡρακλῆς λέγοντα, καὶ πρὸς τοῖς γόνασι καὶ τῶν χειρῶν παρασκευαζόμενον ἅψασθαι (1), συναρπάζει, καὶ τρὶς καὶ τετράκις περιδινήσας, εἰς τὴν Εὐβοϊκὴν ἀφίησι θάλατταν κραταιότερον ἢ ὡς ἀπὸ μηχανῆς. Ὁ δὲ διὰ τοῦ ἀέρος ἔτι μετέωρος ὢν ἐσκληρύνθη. Καὶ οἷάπερ φασὶ τοὺς ὑετοὺς τοῖς ψυχροῖς ἀνέμοις αὐξάνεσθαι (2), κἀντεῦθεν χιόνας γίγνεσθαι, καὶ τῆς χιόνος τῷ οἰκείῳ βάρει (3) συνειλουμένης πιλοῦσθαι καὶ σφαιροῦσθαι τῇ στεγανῇ χαλάζῃ τὸ σῶμα· οὕτως ἐκεῖνον ἐν τῷ διακένῳ τοῦ ἀέρος γενναίαις χερσὶ ῥιφέντα, ἄναιμόν τε τῷ φόβῳ γενόμενον καὶ οὐδ' ὁτιοῦν χυμῶν ἔχοντα, εἰς σκληρὸν λίθον μεταβεβλημένον ὁ

cule indignum prorsus rejicere. Etenim Hercules ille monstrorum domitor non *tremebat præ formidine;* sed jam intoleranda tabe exesum et ardentissima febre correptum heroem *horror* invaserat, *tremor*que membra percurrebat. Atque, si nunc *fremens* est, non bene statim *irascens* erit; idcirco Gierigius, post Heinsium, ex *irascente* velit *incursantem* facere, quæ conjectura valde est improbabilis.

(1) Male cepit latina. Scribere debuit, καὶ τῶν γονάτων ταῖς χερσὶ παρασκ. ἅψ.

(2) Latinum *concrescere* non intellexit. Ad sensum mentemque Poetæ reponendum συμφύεσθαι.

(3) Suo in libro habuit *mole,* non *molle;* illudque *mole* idem est ac *molle :* nam in codd. plerumque e duplicatis literis una omittitur. Ceterum nec sic, *mole* a *moles* derivato, locum apte reddiderit.

πρὶν χρόνος ἔδειξε· νῦν δ' ἐν τῇ Εὐβοϊκῇ θαλάττῃ βραχὺς ἀνέχει σκόπελος καὶ ἀνθρωπείας μορφῆς ἴχνη φυλάττει· ὃν, οἷάπερ αἰσθησόμενον, οἱ ναῦται πατεῖν εὐλαβοῦνται, καὶ δὴ Λίχαν προσαγορεύουσιν. Ἀλλὰ σύ γε Διὸς περιβόητον γέννημα, δένδρα τεμὼν ἅπερ ἡ ὑψήλοφος ἔφερεν Οἴτη, καὶ, κατασκευάσας πυρὰν τό τε τόξον καὶ τὴν εὐρύχωρον φαρέτραν, καὶ τὰ πάλιν αὖθις τὴν Τρωϊκὴν βασιλείαν ὀψόμενα βέλη, φέρειν κελεύεις (1) τῷ Ποίαντος παιδὶ, ᾧπερ ὑπηρετουμένῳ ἡ φλὸξ ὑφεῖται. Καὶ δὴ τῷ λαύρῳ (2) πυρὶ τῆς τῶν ξύλων στιβάδος περιληφθείσης, τῷ Νεμαίῳ στορέννυς ταύτην ἄνωθεν δέρματι, καὶ, τῷ ῥοπάλῳ τὸν τράχηλον ἐπιθεὶς, ἀνακλίνῃ, οὐκουν ἑτέρῳ προσώπῳ, ἢ εἰ, κωμάζων, ἀνέκεισο, μεταξὺ γλεύκους μεστῶν ἐκπωμάτων, στέφανον ἀναδδύμενος.

Ἤδη δ' ἡ φλὸξ, ὑπερισχύουσα καὶ πανταχόσε περιχυθεῖσα, ἐβρέμει (3), καὶ τόν τε καταφρονοῦντα ταύτης καὶ τὰ ἐκείνου μέλη μετῄει. Ἔδεισαν δ' οἱ θεοὶ περὶ τῷ ἐκδικητῇ τῆς γῆς· πρὸς οὓς ὁ Κρονίδης Ζεὺς (καὶ γὰρ ᾔσθετο) τόνδε τὸν τρόπον χαίροντι ἐφθέγξατο στόματι· « Οὗτος ὁ φόβος ἡμέτερα, θεοὶ, » γίνεται ἡδονὴ, καὶ ἄσμενος ἐμαυτῷ ὅλῃ τῇ ψυχῇ » χαίρω, ὅτι δὴ τοῦ λογικοῦ δήμου (4) καὶ κηδεμὼν » καὶ πατὴρ λέγομαι, καὶ τοὐμὸν γέννημα καὶ τῇ

(1) Legitur in codice, κελεύει.

(2) Nolui reponere λάβρῳ: potuit enim Planudes hoc modo scribendi uti, qui a multis frequentatus fuit. At cf. ad XI, 516.

(3) Verbum proprium; nam βρόμος est κυρίως ἦχος πυρὸς, tradentibus id grammaticis: cf. quæ notavi ad Herodiani Epimerism. pp. 10, 291.

(4) Ovidius, *memoris populi*. Quæ dedit interpres obscura sunt nec apta. Malim, οὐκ ἀχαρίστου πλήθους, nempe οὐκ ἀχαρίστων ὑμῶν. Et post ἀσφαλείας deesse videtur ἐστίν.

» ὑμῶν εὐμενείᾳ ἀσφαλείας ἐπιληπτόν. Εἰ γὰρ τοῦθ' ὑμεῖς δίδοτε τοῖς ἐκείνου μεγαλουργήμασι, μᾶλλον ὑμῖν εἰς φιλίαν αὐτὸς συνάπτομαι. Ἀλλὰ γὰρ, ἵνα μὴ ὑμῶν αἱ πισταὶ διάνοιαι κενῷ καταπλήττοιντο φόβῳ, τὰς Οἰταίας μὴ δέδιτε φλόγας. Ὁ γὰρ πάντα νικήσας νικᾷ καὶ ὃ πῦρ βλέπετε, καὶ οὐδὲ τοῦ πανδαμάτορος Ἡφαίστου, ὅτι μὴ ἐν τῇ μητρῴα μερίδι, αἰσθήσεται· ἀθάνατον γάρ ἐστιν ὅτιπερ ἐξ ἐμοῦ ἔσπασεν, ἀμέτοχόν τε καὶ ἀπροσομίλητον (1) θανάτῳ (2), καὶ οὐκ ἔστιν ἥτινι φλογὶ δαμαζόμενον· καὶ τοῦτ' ἐγὼ τὸ χρεὼν λειτουργῆσαν ἐκ γῆς εἰς τὸν οὐράνιον ἀναλήψομαι χῶρον, καὶ πᾶσι θεοῖς πρὸς ἡδονῆς εἶναι τοὐμὸν ἔργον ἐμαυτὸν πείθω. Εἴ τις δ' ὅμως, εἴ τις τυχὸν Ἡρακλεῖ θεωθέντι ἀνιαθήσεται, μὴ τιθέσθω τῇ διδομένῃ ταύτῃ χάριτι· ὕστερον ἀξίως δοθεῖσαν γνώσεται, καὶ ἄκων αὐτὴν ἐπαινέσει.» Οἱ μὲν οὖν θεοὶ συγκατέθεντο· ἡ δὲ τοῦ Διὸς σύζυγος τὰ μὲν ἄλλα τοῦ Διὸς ῥήματα ἔδοξε μὴ δυσχεραίνοντι προσώπῳ, δυσχεραίνοντι δ' ὅμως τὰ τελευταῖα ὑπενεγκεῖν, καὶ ἀλγήσασα δὴ πεφώραται. Μετὰ δὲ τοῦτο, ὅτιπερ ἦν ἁλωτὸν τῇ

(1) Codex, ἀπροσωμέλητον.

(2) Convenit et sententia et verbis hymnus ap. Philostr. Her. p. 236, Thetidi cani solitus: Θέτι κυανέα, Τὸν μέγαν τέκες υἱὸν Ἀχιλλέα, Τοῦ θνατὰ μὲν ὅσον φύσις Ἤνεγκε Τροία λάχεν, Σᾶς δ' ὅσον ἀθανάτου γενεᾶς παῖς Ἔσπασε, Πόντος ἔχει.... Cf. infra XIV, 600—604 similia de Ænea. Ipse Hercules Luciani D. M. XVI, 3: ὁπόσον μὲν Ἀμφιτρύωνος ἐν τῷ Ἡρακλεῖ ἦν, τοῦτο τέθνηκε — ὁ δὲ ἦν τοῦ Διός, ἐν οὐρανῷ σύνεστι τοῖς θεοῖς. De quo et Lucianus Hermot. 7: ἀποβαλὼν ὁπόσον ἀνθρώπειον εἶχε παρὰ τῆς μητρὸς, καὶ καθαρόν τε καὶ ἀκήρατον φέρων τὸ θεῖον, ἀνέπτατο εἰς τοὺς θεούς. Atque ita de invicto Heroe vaticinatus erat Tiresias Theocriti Id. XXIX, 80: Δώδεκά οἱ τελέσαντι πεπρωμένον ἐν Διὸς οἰκῆν Μόχθους· θνητὰ δὲ πάντα πυρὰ Τραχίνιος ἕξει.

φλογὶ καὶ φθαρτὸν τὸ πῦρ ἀφείλετο, καὶ εἶδος οὐκοῦν ἐπιγινωσκόμενον τοῦ Ἡρακλέους μεμένηκε καὶ τοῦ μητρικοῦ χαρακτῆρος οὐδ' ὁτιοῦν ἐπαγόμενον· μόνον δ' ἐν αὐτῷ τοῦ Διὸς ἴχνη φυλάττει. Ὡς δὲ νεαρὸς ὄφις, ἀποθέμενος ἅμα τῇ λεβηρίδι τὸ γῆρας, σφριγᾷν εἴωθε, καὶ φολίσι προσφάτοις φαιδρύνεσθαι· οὕτως ὁ Τιρύνθιος (1), ἐπεὶ τὸ θνητὸν ἀπεδύσατο σῶμα, ὁμοῦ τε ἑαυτοῦ κρεῖττον ἀκμάζει (2) καὶ μείζων (3) ἤρξατο φαίνεσθαι, καὶ σεβασμιωτάτῃ ἐμβριθείᾳ αἰδέσιμος γίνεσθαι· ὃν ὁ πανσθενὴς Πατὴρ διὰ κοίλης νεφέλης ἁρπάσας ἅρματι τεθρίππῳ τοῖς λαμπροῖς ἐγκατέθεικεν ἄστρασιν. Ἤσθετο τοίνυν καὶ ὁ Ἄτλας τοῦ βάρους.

Ὁ δὲ Σθενέλειος ἥρως Εὐρυσθεὺς οὔπω τὸ μῖσος ἔλυσεν, ἀλλὰ τὴν πατρικὴν ἔχθραν καὶ ἐπὶ τοῖς ἐκείνου παισὶ μετέρχεται ἀπηνῶς. Ἡ δὲ Ἀργολὶς Ἀλκμήνη, μακραῖς φροντίσιν ὀδυνωμένη, τὴν Ἡρακλέους Ἰόλην ἔχει, ὅπου τὰς γηραλέας ἂν ἀπολίθοιτο λύπας, ἥπερ ἂν τοὺς ὡμολογημένους τῇ οἰκουμένῃ τοῦ παιδὸς ἄθλους ἀναγγέλλοι καὶ τὰς ἑαυτῆς τύχας. Ταύτην γὰρ ὁ Ὕλλος εἴς τε τὴν ἑαυτοῦ κλῆσιν (4)

(1) Codex, πρυνθίδιος, calami lapsu.

(2) Forsan, ὁμοῦ τε τὸ ἑαυτοῦ κρεῖττον ἀκμάζει, quod melius respondebit latinis, « Parte sui » meliore viget. »

(3) *Major*, μείζων, præstat hic omnino lectioni alteri *melior*. Deorum est proprium excelsa corporis statura. Hinc Socrates, encomiis Athenarum Atticarum et Atheniensium civium, tum mortuorum, tum viventium, elatus et supra naturam humanam fere evectus, ait in Menexeno §. 2, μείζων καὶ γενναιότερος καὶ καλλίων καὶ σεμνότερος γεγονέναι.

(4) Ovidius : « Iolen habet. » Herculis illam Imperiis, thala» moque animoque receperat Hyl» lus, Impleratque uterum gene« roso germine : cui sic Incipit » Alcmene : Faveant tibi numi» na.... » Planudes aliter legit,

καὶ τὸν θάλαμον καὶ τὴν ψυχὴν εἰσεδέξατο. « Ἵλεῳ » σοι γοῦν οἱ σοὶ (1) θεοὶ εἶεν, καὶ συστείλειαν τὸν χρό- » νον, ἐπειδὰν ἐπίτεξ οὖσα τὴν ἐφισταμένην ταῖς » ὠδίναις (2) καλέσῃς Εἰλείθυιαν, ἣν ἐμοὶ δυσχερε- » στάτην ἡ τῆς Ἥρας χάρις (3) πεποίηκε. Καὶ γὰρ » ἐπείπερ ἡ γέννησις ἤδη τοῦ πολυπόνου παρῆν Ἡρα- » κλέους, καὶ τὸ δέκατον ἐπείχετο τῷ ἀστεράρχῃ ση- » μεῖον, διέτεινέ μοι τὴν γαστέρα ὁ φόρτος, καὶ το- » σοῦτον ἦν ὅπερ ἔφερον ὡς δύνασθαί σε τὸν αἴτιον » τοῦ κεκρυμμένου βάρους τὸν Δία λέγειν εἶναι. Καὶ

nempe : « Iolen habet Herculis. » Illam Imperiis, thalamoque. » Nec male dictum fuerit *Iole Herculis*. Sic in Oreste Euripidea, τῇ θ' Ἡρακλέους Ἥβῃ : in Her. Philostrati pag. 46, Ἄλκηστις ἡ Ἀδμήτου καὶ Εὐάδνη ἡ Καπανέως. De hac ellipsi vocis γυνὴ monui ad Phil. pag. 307, et omnino videndæ Ellips. Bosianæ a Schæfero editæ; ac de latinæ vocis *uxor* ellipsi adisis Heins. ad Metam. III, 283. Præterea quod est oxymoron in verbis « recipere illam im» perio, thalamo et animo », illustravi supra pp. 145, 274. Pari acumine scurrilis ille Scarro in Narratione Comica Rancunam histrionem loquentem inducit : « Je » *reprenois mon siége*, ma cou» ronne, et ma *gravité*. » Delillio, cujus in annotationum illarum priore versus adtuli hosce, « Heu» reux qui, dans le sein de ses » dieux domestiques, Cultive ses » jardins, les vertus et les *arts* », Bertinus præivisse videtur; dixit enim III; Eleg. 20 : « Et cultivant » l'amour, la nature et les arts. » Furta id genus non pauca et graviora nonnulla in Delillio animadverti. Lacuna quæ est in Planudeis, in illo saltem quo utor codice, poterit, donec meliores libri conferantur, sic fere impleri : γαστέρα τε εὐγενοῦς ἐνέπλησε σπέρματος. Πρὸς ἣν ὧδε Ἀλκμήνη λέγειν ἤρξατο.

(1) Delendum videtur σοί. Statim codex, συστέλειαν.

(2) Sic codex, ni legendum ὀδύναις, vel ὠδῖσι, vel ὠδινούσαις. Hoc placet ob latina *timidis parientibus*. Puto Planudem habuisse *tumidis*, quod in versione maluit omittere, ut fere superfluum, vel ut insuave.

(3) Ovidius : « Quam mihi dif» ficilem *Junonis gratia* fecit » : voluntas nempe Junonis gratiam aucupandi, Junoni placendi cura. Græca sunt æque brevia nec magis perspicua : sensus est : ἡ εἰς τὴν Ἥρας ἀρέσκειαν προθυμία.

» δὴ τὰς ὠδῖνας οὐκ ἔτι πλέον οἷά τ' (1) ἦν ὑπομένειν, καὶ πῶς γὰρ οὐκ ἂν, ὅτε καὶ νῦν μου λεγούσης ψυχρὰ ἔχει τὰ μέλη φρίκη · καὶ τὸ μνημονεύειν μέρος ἐστὶν ὠδῖνος. Ἑπτὰ γοῦν ἐγὼ νύκτας κατατεινομένη καὶ τοσαύτας ἡμέρας, ἀπαγορεύσασά τε τοῖς δεινοῖς, καὶ τὰς χεῖρας εἰς οὐρανὸν ἀνατείνουσα, τὴν Εἰλείθυιάν τε καὶ τὸν τῆς ὠδῖνος πατέρα (2) μεγάλαις ἐπεκαλούμην κραυγαῖς. Ἡ δὲ ἦλθε μὲν, ἀλλὰ προδιεφθαρμένη ὑπὸ τῆς Ἥρας, καὶ τοιάδε τὴν γνώμην οἵα τὴν ἐμὴν ἂν κεφαλὴν ἀσυμπαθῶς (3) ἐθέλειν ἐκείνῃ χαρίσασθαι. Καὶ, τοὺς ἐμοὺς ἀκούσασα στεναγμοὺς, ἐνελόχησε πρὸ τῶν θυρῶν ἐν ἐκείνῳ δὴ τῷ βωμῷ, καὶ τῇ δεξιᾷ ἰγνύῃ τὸ λαιὸν πιέσασα γόνυ, καὶ τοὺς δακτύλους ἐναλλὰξ δίκην κτενὸς συμβαλοῦσα, τὰς ὠδῖνας ἀνέμενε (4), καὶ ἐπῳδὴν ἡσύχῳ φωνῇ ἐπέλεγε, καὶ ἐπῳδὴ τὰς ὠδῖνας ἀρξαμένας ἐπέσχεν. Ἐγὼ δὲ συνειχόμην ὠδῖσι, καὶ παραφρονήσασα τῷ Διῒ ὡς ἀγνώμονι λοιδορίαν κενὴν λοιδοροῦμαι, καὶ θανεῖν ἐπιθυμῶ, καὶ ῥήματα λέγω καὶ σκληροὺς ἂν λίθους κινήσοντα.

(1) Cod. οἷά τ, errore solenni: et sic ad ṽ. 387 et 475.

(2) Videtur Planudes legisse non *Nixosque pares*, sed *nixusque patrem*, seu repererit id, seu forsan conjecerit. Recepta nunc in editionibus lectio non est extra dubitationem posita, quum multæ sint codd. varietates; nec placere fateor mihi quidem in oratione Alcmenes græcæ mulieris illam latinorum deastrorum mentionem. Ceterum de Nixis cf. Bartholini Antiqq. Puerperii; et Bœttigeri Ilithyiam, quem de illis docte agere memini. Eruditissimi hujus opusculi Bastius gallicam versionem composuit, quam inter ineditas ejus chartas Oxonii latentem protrahi tandem in lucem vehementer cupio.

(3) Legebat Planudes *inique*, non *iniquæ*.

(4) *Sustinuit* hic vertendum fuit ἐπέσχε, vel, ut evitetur ejusdem verbi iteratio, ἀνέκοψε.

» Παρίασι (1) τοίνυν αἱ Καδμηΐδες μητέρες, καὶ εὐχὰς ἀναπέμπουσι, καὶ ὀδυνωμένην παραμυθοῦνται. Μία δέ μοι τῶν θεραπαινῶν, ἐκ μέσου τοῦ δήμου, Γελανθὶς (2) τοὔνομα, ξανθὴ τὴν κόμην, παρῆν, εὔτονος πρὸς τὰ κελευόμενα ποιεῖν, καὶ ταῖς ἑαυτῆς ὑπηρεσίαις ἐπέραστος. Αὕτη ᾔσθετο χαλεπά τινα ἀγνοῶ τίνα τὴν Ἥραν ποιοῦσαν· εἰσιοῦσα δὲ καὶ ἐξιοῦσα πολλάκις τὴν θύραν, εἶδε καθημένην ἐν τῷ βωμῷ τὴν θεὰν, καὶ τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῖς γόνασι τοὺς δακτύλους συμβεβλημένας ἔχουσαν· καὶ, Ἥτις ποτὲ, εἶπεν, εἶ σὺ, σύγχαιρε τῇ δεσποίνῃ· κεκούφισται γὰρ ἡ Ἀργολὶς Ἀλκμήνη, καὶ, τῆς εὐχῆς τυχοῦσα, τέτοκεν. Ἀνέθορεν ἡ δεσπόζουσα τῶν κυοφορουμένων θεὸς, καὶ τὰς ξυμβεβλημένας χεῖρας ἐκπλαγεῖσα διέζευξεν· ἐγὼ δὲ, τῶν δεσμῶν διαλυθέντων, κουφίζομαι. Λέγεται τοίνυν, τῆς θεᾶς ἀπατηθείσης, τὴν Γελανθίδα γελᾶσαι· ἡ δὲ θεὸς γελῶσαν τῶν τριχῶν ἀγρίως δραξαμένη κατὰ γῆς εἵλκυσε, καὶ τὸ σῶμα βουλομένην ἐκ γῆς ἀναστῆσαι ἐκώλυσε, καὶ τὰς πρὶν (3) χεῖρας εἰς πόδας μετήμειψεν. Ἡ μέντοι πρόσθεν εὐτονία συμμένει, καὶ τὰ νῶτα τὴν ἑαυτῶν χρείαν οὐκ ἀπώλεσεν· ἡ γε μὴν μορφὴ τῇ προτέρᾳ διάφορος. Αὕτη τοίνυν, ἐπειδὴ ψευδεῖ στόματι ὠδινούσῃ μοι βε-

(1) Malim πάρεισι : Ovidius, *adsunt*. Mox forsan, πρὸς τὸ πά κελ.

(2) Cod. γελανθὴς : sic ad 446, ἐθελοντὴς pro ἐθελοντής : ad 584, προπετὴς pro προπετής. Ovidius *Galanthis*, et Planudes debuit scribere Γαλανθὴς : nam est allusio ad γαλῆν, græcum nomen mustelæ, in quam conversa est famula optima et fato meliore dignissima.

(3) Ad mentem Poetæ scribendum : καὶ τὰς χεῖρας εἰς τοὺς πρώτους πόδας μετ. « inque *pedes* » mutavit brachia *primos* » : Planudes videtur legisse *primum*.

βοήθηκεν, ἐκ τοῦ στόματος τίκτει (1), καὶ πρὸς τοὺς ἡμετέρους οἴκους συχνάκις, ὡς καὶ πρόσθεν, φοιτᾷ.»

Εἶπε, καὶ, τῇ ἀναμνήσει τῆς ἀρχαίας θεραπαίνης ἐπικλασθεῖσα, ἐστέναξε· πρὸς ἣν ὀδυνωμένην οὕτως ἡ νύμφη φθέγγεται· « Ἀλλά σε μὲν, ὦ μῆτερ, ἀνιᾷ ἐξ ἀλλοτρίας γυναικὸς τοῦ ὑμετέρου αἵματος ἀφαιρεθεῖσα μορφή· τί δ', εἴ σοι τὴν ἔκτοπον μοῖραν τῆς ἐμαυτῆς ἀδελφῆς ἀναγγείλαιμι; εἰ καὶ τὰ μάλιστα τά τε δάκρυα καὶ ἡ λύπη ἐμποδὼν ἵστανται καὶ λέγειν κωλύουσι. Μονογενὴς ἐγένετο τῇ μητρί (ἐμὲ γὰρ ὁ πατὴρ ἐξ ἑτέρας ἐγέννησε), τὸ κάλλος ἐπισημοτάτη τῶν Οἰχαλίδων, Δρυόπη· ἣν ἀφαιρεθεῖσαν τὴν παρθενίαν κἀκ τοῦ θεοῦ βιασθεῖσαν τοῦ Δελφούς τε καὶ Δῆλον κατέχοντος, ὁ Ἀνδραίμων ἠγάγετο, καὶ ἐμακαρίζετο τῆς γυναικὸς εἵνεκεν. Ἔστι δέ τις κατὰ πρανοῦς λίμνη ἐν ἐπικλινεῖ λώματι, τόπον ἠϊόνος ἀποπληροῦσα, ἧς τὰ περιέσχατα κατεστεφάνωται μύρτοις. Ἐκεῖσε τοίνυν ἀφίκετο ἡ Δρυόπη, τὴν μοῖραν ἑαυτῆς ἀγνοοῦσα, ἵνα δὲ καὶ μᾶλλον ἀναξιοπαθοίης, στεφάνους ταῖς Νύμφαις οἴσουσα. Ἔφερε δὲ κἀν τοῖς κόλποις παῖδα, γλυκὺ φορτίον, μήπω ἐνιαυτόν γε διηνυκότα, καὶ θερμῷ τοῦτον ἔτρεφε γάλακτι. Οὐ πόῤῥω δ' ἀπὸ τῆς λίμνης, τὸ Τύριον χρῶμα μιμησαμένη, ἐν εἴδει ἐλαῶν (2) φίλυδρος λωτὸς ἤνθει. Ἐδρέψατο τοιγαροῦν ἄνθη ἐντεῦθεν ἡ Δρυόπη, ἃ τῷ

(1) De falsa et ridicula hac Veterum opinione cf. Camus. ad Aristot. Histor. Animal.

(2) Latinis, *in spem baccarum*, græca ἐν τῇ τῶν καρπῶν ἐπαγγελίᾳ melius respondebunt. Planudes legit, *in specie*, contra sensum et metrum.

» παιδὶ πρὸς τέρψιν καὶ διάχυσιν ἔδωκε. Τὸ δ' αὐτὸ κἀγὼ ποιεῖν ἔμελλον (παρῆν γάρ)· ὁρῶ δὲ σταγόνας αἱματώδεις ἐκ τῶν ἀνθέων πιπτούσας, καὶ τρεμερᾷ φρίκῃ κινουμένους τοὺς κλῶνας. Τοῦτο δ' ἄρ' ἐστιν, ὥς φασι γέροντες ἔτι καὶ νῦν ἀγρόται, ὡς ἄρα (1) Λωτὸς Νύμφη, μίξιν φεύγουσα τοῦ Πριάπου, εἰς τὴν λωτὸν ταύτην τὴν μορφὴν μεταβέβληκε, τηρουμένου δὴ τοῦ ὀνόματος.

» Ἠγνόει γε μὴν ἡ ἀδελφὴ τοῦτο. Καταπλαγεῖσα δέ, καὶ εἰς τοὐπίσω χωροῦσα, κἀπειδὴ ταῖς Νύμφαις ηὔξατο θέλουσα ἀπιέναι, προσισχομένους ἔγνω τοὺς πόδας ῥίζαις. Ἀνασπᾶν ἀπομάχεται, καὶ οὐδ' ὁτιοῦν πλὴν τὰ ἀνώτατα μέρη κινεῖ· αὐξάνει τε φλοιὸς (2) κάτωθεν, καὶ πᾶσαν κατὰ μικρὸν τὴν γαστέρα περιλαμβάνει. Ὡς δ' εἶδεν, ἐπεχείρησε ταῖς χερσὶ διασπαράττειν τὴν κόμην, φύλλων δὲ ταύτας ἐπλήρωσε· φύλλα καὶ γὰρ πᾶσαν τὴν κεφαλὴν ἔσκεπον. Ὁ δὲ παῖς Ἄμφισος (τοῦτο καὶ γὰρ αὐτῷ τοὔνομα ὁ πάππος Εὔρυτος (3) ἔθηκεν), ᾔσθετο τῆς μητρῴας σκληρυνομένης θηλῆς, οὐδέ οἱ ἐκμυζῶντι (4) ὁ γαλακτώδης χυμὸς

(1) Vix putem hæc sic a Planude scripta fuisse : adeo scabra est oratio. Invenit *Lotos*, non *Lotis*.

(2) Cod. φλοιοῖς, frequenti finalium syllabarum corruptione: sic ad 233, cod. κελεύεις : ad 360, ἀδελφὲ pro ἀδελφή : ad 570, ὀλισθήσας pro ὀλισθῆσαι : ad 591, ἔπλησε pro ἔπλησα : ad 699, σαωτὴν pro σαωτῇ.

(3) Puto Veteres dixisse ἔθετο, media potius voce quam activa hac in re usos. Plato Theag. 3, καλόν γε τῷ υἱεῖ τὸ ὄνομα ἔθου. Demosth. in Bœotum de dote t. IV, pag. 119, T : ἀντὶ τοῦ ὀνόματος οὗ ἔθετο ὁ πατὴρ αὐτῷ. Idem in Macart. t. IV, pag. 180, τὰ ὀνόματα ἐθέμην τούτοις.

(4) Invenit *sugentem*, non *ducentem*. Illa lectio hujus videtur esse glossema. Græci dicunt hoc sensu ἕλκειν, quod illustravi

» εἴπετο. Αὐτὴ δὲ παρῆν θεωμένη τὴν ἀπηνῆ μοῖραν, καί σοι βοήθειαν συνεισενεγκεῖν οὐδαμῶς, ἀδελφὴ, εἶχον· πλὴν, ὅσον ἴσχυον τό τε αὐξανόμενον στέλεχος καὶ τοὺς κλάδους περιλαβοῦσα, διέτριβον ταῖς περιπλοκαῖς, καὶ ἤθελον, ὁμολογῶ, ὑπὸ τὸν αὐτὸν κρυβῆναι φλοιόν. Ἰδοὺ δ' ὅ, τε ἀνὴρ Ἀνδραίμων καὶ ὁ ταλαίπωρος πατὴρ πάρεισι, καὶ ζητοῦσι ποῦ ἂν εἴη Δρυόπη· ζητοῦσι δ' ἐκείνοις τὴν λωτὸν ἔδειξα. Οἱ δὲ τῷ χλιαρῷ ξύλῳ φιλήματά τε διδόασι, καὶ, περιχυθέντες, ταῖς ῥίζαις τοῦ οἰκείου δένδρου προσίσχονται. Σὺ δ' οὐδὲν, ἀδελφὴ φιλτάτη, εἶχες ἤδη, πλὴν τὴν ὄψιν, ὃ μὴ δένδρον ἐγένετο· δάκρυα δ' ἐκ τῶν ἐλεεινῶν ὀφθαλμῶν τοῖς ἄρτι γεγεννημένοις ἐπιῤῥαίνονται φύλλοις. Καὶ δὴ, μέχρις οὗ ἔξεστι καὶ τὸ στόμα πάροδον τῇ φωνῇ δίδωσι, τοιούτους εἰς ἀέρα θρήνους ἐξέχεεν· Εἴ τις πίστις τοῖς ἀθλίοις, ταύτης με τῆς συμφορᾶς κατὰ τῶν θεῶν ὄμνυμι μήποτ' ἂν ἀξίαν γενέσθαι· καὶ τὴν τιμωρίαν ἐκτὸς ἁμαρτήματος ὑφίσταμαι· ἁγνῶς γὰρ ἐζήσαμεν. Εἰ δὲ ψεύδομαι, ἀποβάλοιμι ξηρανθεῖσα καὶ ἃ νῦν ἔχω φύλλα, καὶ καυθείην ὑπ' ἀξίνης κοπεῖσα. Τοῦτο δ' ὅμως τὸ βρέφος τῶν μητρικῶν κλάδων ἀφέλεσθε, τροφῷ τε παράδοτε, καὶ ὑπὸ τοὐμὸν τοῦτο δένδρον γάλα πολλάκις πίνειν ποιήσατε, καὶ ὑπὸ τοῦτο τὸ δένδρον παίζειν, κἀπειδὰν οἷόν τ' ἦν ψελλίζειν, τὴν μητέρα προσαγορεύειν ποιήσατε, κἂν τούτῳ

ad Eunapii Vitas Sophistarum pag. 293, et ad Nicetam Eugenianum p. 236. Athenæus Deipnos. 1, cap. 17: χανδὸν ἕλκοντα αὐτὸν (τὸν οἶνον). Poteris ergo rescribere, οὐδέ οἱ ἕλκοντι.

» τῷ στελέχει λέγειν ἡ ταλαίπωρος (1) ἐμὴ κέκρυπται μήτηρ. Φοβείσθω μέντοι τὰς λίμνας, μηδ' ἐκ δένδρων ἄνθη δρεπέσθω, καὶ πάντα φυλὰ θεῶν εἶναι σώματα νομιζέτω. Καὶ χαῖρε, φίλε ἄνερ, καὶ σὺ δ', ἀδελφή, καὶ σύ, πάτερ· οἵπερ, εἴ τις ἔστιν οἶκτος, ἐκ πληγῆς δρεπάνου καὶ δήγματος θρεμμάτων τοὺς ἐμοὺς κλάδους φυλάξατε. Κἀπειδήπερ ἐμὲ τοῖς ὑμῶν ἐπιπεσεῖν τραχήλοις οὐκ ἔξεστιν, ὑμεῖς ὑμᾶς αὐτοὺς δεῦρο ἐρείσατε, καὶ πρὸς ἡμέτερα δεῦρο φιλήματα προσέλθετε (2), μέχρις οὗ ψαύεσθαι οἷά τ' εἰμί· καὶ τὸν νήπιον υἱὸν ἄρατε. Πλείω γὰρ λέγειν οὐκέτ' ἔχω. Καὶ γὰρ ἤδη μαλακὸς διὰ τοῦ λευκοῦ μοι τραχήλου φλοιὸς ἕρπει, καὶ ἐπ' ἄκραν κορυφὴν κρύπτομαι. Ἐξ ὀφθαλμῶν δέ μοι τὰς χεῖρας ἀποστήσατε. Ἰδοὺ γάρ, ὑμῶν μηδὲν βοηθεῖν (3) δυναμένων, τοὺς ὀφθαλμοὺς θνήσκοντας φλοιὸς ἐπεννηνεγμένος καλύπτει. Ἐπαύσατο τὸ στόμα ὁμοῦ τε τοῦ φθέγγεσθαι καὶ τοῦ εἶναι, τοῦ σώματος δέ γε μεταβληθέντος ἐπὶ μακρὸν οἱ πρόσφατοι κλάδοι τὴν θερμότητα συνετήρουν.»

Ἐν ὅσῳ δὲ τὸ τερατούργημα τοῦτο διέξεισιν ἡ Ἰόλη, καὶ ἡ Ἀλκμήνη τὰ τῆς Εὐρυτίδος ἀπομόργνυσι τῷ λιχανῷ δάκρυα (καίτοι καὶ αὐτὴ δακρύει), πρᾶγμά τι καινὸν πᾶσαν τὴν ἀνίαν ἀνέστειλε. Καὶ γὰρ

(1) Ovidianum *tristis* ad puerum fuit referendum. Repone : κἂν τούτῳ τῷ στελέχει δεδακρυμένον λέγειν ἡ ἐμὴ κέκρ.—

(2) Abest προσελ. a codice ; quo verbo addito latinum *venite* jam versione sua non carebit.

(3) Latina, *sine munere vestro,* non intellexit. Debuit scribere, ἄνευ (vel ἐκτὸς, quod ipsi placet) ὑμετέρας βοηθείας, ἄνευ ὑμῶν, ἄνευ τῆς ὑμετέρας λειτουργίας, aut

ἐφίσταται τῷ οὐδῷ παντάπασι παῖς ὁ Ἰόλαος, ἀπίστοις ἰούλοις (1) τὰς γνάθους σκιαζόμενος, καὶ τὴν ὄψιν εἰς τοὺς προτέρους ἀναμεμορφωμένος ἐνιαυτούς. Τοῦτο δ' αὐτῷ τὸ δῶρον ἡ τῆς Ἥρας ἔδωκεν Ἥβη καὶ τοῦ οἰκείου ἀνδρὸς ἀξιώσεως ἡττηθεῖσα· ἧς ἐν παρασκευαῖς οὔσης ὀμόσαι μηδέποτε μηδενὶ, μετὰ τοῦτον, τοιόνδε τι παρέξειν δῶρον, οὐκ ἤνεγκεν ἡ Θέμις. «Καὶ γὰρ ἤδη» φησὶν «αἱ Θῆβαι ἀξύμβατον » κινοῦσι πόλεμον. Καπανεὺς γὰρ ἐκεῖ ἥκιστα πεφυ» κὼς ὅτι μὴ πρὸς τοῦ Διὸς νικηθῆναι, καὶ ἀδελφοὶ » δύο γενήσονται καὶ ταῖς πληγαῖς ἀδελφοί (2)· καὶ » μάντις, τῆς γῆς αὐτῷ διαστάσης, ἐν ᾅδῃ ζῶν ἔτι » τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ὄψεται· καὶ τούτου παῖς, τῷ » γεννησαμένῳ τιμωρήσας τῷ τιμωρήσασθαι τὴν » γεννησαμένην, τῷ αὐτῷ ἔργῳ καὶ ὅσιος ἔσται δὴ καὶ » ἀνόσιος· ἐμβροντηθεὶς δὲ τοῖς κακοῖς, καὶ τῶν τε » φρενῶν ὑπερορισθεὶς ἅμα καὶ τῆς οἰκίας (3), τῇ » τῶν Εὐμενίδων ὄψει καὶ τῷ τῆς μητρὸς εἰδώλῳ » περιελαθήσεται, μέχρις ἂν αὐτὸν ἡ γυνὴ τὸν θα» νάσιμον ὅρμον αἰτήσῃ, καὶ τὰ συγγενῆ πλευρὰ » τὸ τοῦ Φηγέως ξίφος κενώσῃ. Τότε δὴ τέλος (4) ἐκ » μεγάλου Διὸς ἡ Ἀχελωῒς αἰτήσεται Καλλιρόη τοῖς » γεννηθεῖσιν αὐτῇ βρέφεσιν ἔτη προσθεῖναι, ὡς ἂν » μὴ τὸν τοῦ τιμωροῦ θάνατον ἀτιμώρητον εἶναι

aliud simile quid. Mox Planudes legit *contegit*, non *contegat*.

(1) Ovidius: « *Pæne puer, du-* » *bia*que tegens lanugine malas. » Nec hic cepit latina recte. Ad sensum mentemque Poetæ propono : σχεδόν τι παῖς, καὶ ἀμφιβόλοις τὰς γνάθους ἰούλοις μόλις σκιαζόμενος. De voce ἴουλος, vide, si tamen tanti esse putas, notas ad Nicet. p. 138, ad Aristæn. p. 394.

(2) Vertit quod invenit, « fient» que pares in vulnere fratres. »

(3) Cf. notata supra pag. 145, sqq. et modo p. 390.

(4) Codex, τότε δὴ τέλος τό.

» ἐάσῃ (1)· ὁ δὲ Ζεὺς τούτοις ἐπικαμφθεὶς τὰ τῆς » προγόνης καὶ νύμφης δῶρα δοθῆναι κελεύσει τού- » τοις, καὶ πρὸς τὸν ἔφηβον καταστήσει δὴ χρόνον.»

Ταῦτα χρησμολόγῳ στόματι τῆς τοῦ μέλλοντος προμάντεως εἰρηκυίας Θέμιδος, ποικίλοις οἱ θεοὶ λόγοις διεθορύβουν, καὶ γογγυσμὸς ἦν τί δή ποτε μὴ καὶ ἄλλοις ἔξεσται ταῦτα δίδοσθαι τὰ δῶρα. Νεμεσᾷ μὲν γὰρ ἡ Παλλαντιὰς Ἠὼς ἐπὶ τοῖς προβεβηκόσι τοῦ οἰκείου ἀνδρὸς ἔτεσι· νεμεσᾷ δ' ἡ ξανθὴ Δήμητρα (2) πολιωθέντος τοῦ ἐπιεικοῦς Αἴσονος (3)· ζητεῖ δὲ καὶ Ἥφαιστος ἀνανεωθῆναι τῷ Ἐριχθονίῳ τὸν χρόνον· ἅπτεται καὶ τῆς Ἀφροδίτης καὶ φροντὶς τοῦ μέλλοντος, καὶ τοὺς Ἀγχίσου ἐνιαυτοὺς ἀνακαινίζειν ὁρμᾷ· καὶ πᾶς ὁστισοῦν θεὸς ἔχει οὗ ἂν ἐπιμέλοιτο. Καὶ τῇ πρὸς

(1) Vertit Planudes versum quem immerito ab Heinsio ejectum desiderat doctissimus Editor noster: « Addat, neve necem » sinat esse ultoris inultam. » Codex, *μή τις*, quod mutavi.

(2) Notandus nominativus Δήμητρα : cf. notam pag. 137, et Dobræanam ad Plutum Appendicem v. 64. Infra ad v. 450, cod. exhibet nominativum θυγάτρα, quod retinere nolui, quum toties alibi vulgari eaque meliore forma θυγάτηρ Noster fuerit usus.

(3) Invenit suo in libro lectionem et ex aliis codd. notam, « queritur canescere mitem Ja- » sona flava Ceres. » Placet mihi quidem lectione recepta multo magis: « queritur canescere mi- » tis » (seu flava) « Iasiona Ce- » res. » Nam Cereris amasio *Iasioni*, non *Iasoni*, nomen fuit. Homerus Od. E, 125 : Ὡς δ' ὁπότ' Ἰασίωνι ἐϋπλόκαμος Δημήτηρ, Ὧ θυμῷ εἴξασα, μίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ. Theocriteus Comastes : Ζαλωτὸς μὲν ἐμὶν ὁ τὸν ἄτροπον ὕπνον ἰαύων Ἐνδυμίων; ζαλῶ δὲ, φίλα γύναι, Ἰασίωνα : quos heroas et Ovidius junxit Tr. II, 300 : « in Luna » Latmius heros, *In Cerere Iasion* » qui referatur erit. » Alia omitto. Quum esset Iason multo quam Iasion notior, antiquarii eorum nomina sæpissime variaverunt. In Theocriti loco, codex ap. Reiskium, habet Ἰάσωνα : et latina exempla hujusce variationis præbet Muncker. ad Hygin. p. 359. E poetis certior in his nominibus scriptura petenda est, quippe quum metri leges quid et quo modo legendum sit aperte monstrent.

ἐκείνους εὐνοίᾳ ταραχώδης αὐξάνεται στάσις, μέχρις ὁ Ζεὺς τὸ ἑαυτοῦ ἔλυσε στόμα, καὶ « Ὦ ἡμέτεροι » φησὶ, « εἴ τίς ἐστιν αἰδὼς (1), ποῖ φέρεσθε (2); Μή τι » τοσοῦτον ἑαυτῷ τις δοκεῖ δύνασθαι, ὡς καὶ τῶν » Μοιρῶν περιγίνεσθαι; Ὑπὸ τῶν Μοιρῶν Ἰόλαος τοὺς » ἐνιαυτοὺς, οὓς παρήμειψεν, αὖθις ἤμειψεν· ὑπὸ τῶν » Μοιρῶν ἀνηβῆσαι (3) καὶ τὰ τῆς Καλλιῤῥόης ὀφείλει » τέκνα, ἀλλ' οὐ πλούτου φαντασίᾳ (4) οὐδ' ὅπλοις. » Καὶ ὑμεῖς δ' ἂν ἀμείνονι ταῦτα ψυχῇ φέροιτε· » καὶ γὰρ κἀμὲ διοικοῦσιν αἱ Μοῖραι, ἃς εἰ μεταβα- » λεῖν ἠδυνάμην, οὔτ' ἂν τὸν ἐμὸν Αἰακὸν ἔκαμψαν » προβεβηκότες ἐνιαυτοὶ, καὶ διηνεκὲς τῆς νεότητος » ἄνθος ὁ Ῥαδάμανθυς εἶχεν, ἅμα τῷ ἐμῷ Μίνωϊ, » ὃς, διά γε τὸ πικρὸν τοῦ γήρως βάρος, περιφρο- » νεῖται, καὶ ἥκιστα νῦν τῇ προτέρᾳ τάξει τῆς ἀρχῆς » ἔχεται. » Ἔκαμψε τοίνυν τὰ τοῦ Διὸς ῥήματα τοὺς θεοὺς, καὶ οὐκ ἔστιν ὅστις τούτων ἀγανακτῆσαι τολμᾷ, βλέποντες ἀπειρηκότας τῷ χρόνῳ Ῥαδάμανθυν, Αἰακόν τε καὶ Μίνωνα (5), ὃς, ἡνίκα (6) τελειοτέρας ἤπτετο

(1) Ovidius: *ô, nostri si qua est reverentia.* » Cespitat rursus bonus Planudes. Repone: Ὦ, εἴ τις ἡμῶν, vel ἡμέτερα, ἐστὶν αἰδώς.

(2) Statim lector verborum illorum notissimorum e Platonico Clitophonte meminit: ὑμεῖς Ποῖ φέρεσθε, ἄνθρωποι; Themistius Orat. XXVI, pag. 320 D: ἀνειπεῖν ὥσπερ θεὸν ἐκ τραγικῆς μηχανῆς· « Ποῖ » φέρεσθε, ὦ ἄνθρωποι, καὶ ἀγνοεῖτε » οὐδὲν τῶν δ.— » ad quæ quum commentarentur doctissimi homines Petavius et Harduinus, mirum est eos verum fontem non vidisse. Nec non hæc respiciebat Crates in Plutarcheo libello de Educ. c. 7, ubi veterum interpretum silentium quoque demiror; sed non tacuit Wyttenbach. et plena manu lucem affudit.

(3) Cod. ἀνηβῆναι: conferatur pag. 284.

(4) *Ambitione* aptius verteretur, φιλοτιμίᾳ.

(5) Melius fuerit Μίνω.

(6) Legitur in codice ἡλίκα.

ἡλικίας, ἔθνη καὶ μόνῳ τῷ ὀνόματι μεγάλα ἐξεδειμάτου. Τότε δ' ἦν ἀνίσχυρος· καὶ δὴ τὸν Δηϊονίδην Μίλητον, τῇ τε (1) τῆς νεότητος ῥώμῃ καὶ τῷ Φοίβῳ πατρὶ ἐπαιρόμενον, ὑπερέδεισε, καὶ ὑποπτεύων αὐτὸν τῇ βασιλείᾳ ἐπαναστήσεσθαι, ὅμως οὐκ ἐτόλμησεν αὐτὸν καθεῖρξαι (2) τοῖς πατρῴοις οἰκήμασιν. Ἐθελοντὴς δὲ φεύγεις, ὦ Μίλητε, καὶ ταχείᾳ νηῒ τὸ Αἰγαῖον ἐκμετρεῖς ὕδωρ, καὶ τῇ Ἀσιάτιδι γῇ πόλιν καθίστης, τὸ τοῦ οἰκιστοῦ φέρουσαν ὄνομα. Ἐνταῦθα δέ σοι, ταῖς πατρῴαις καμπαῖς ἐπὶ τῆς ὄχθης ἑπομένη, ἡ τοσαυτάκις εἰς ταυτὸ ἐπαναστρέφοντος Μαιάνδρου θυγάτηρ ἔγνωσται Κυανῆ, κάλλους προέχοντος Νύμφη. Καὶ δή σοι τὴν Βυβλίδα σὺν τῷ Καύνῳ διδύμην γονὴν ἔτεκε. Βυβλὶς μὲν οὖν εἰς παράδειγμα κεῖται τοῦ τῶν συγκεχωρημένων τὰς παρθένους ἐρᾷν. Αὕτη γάρ, τῷ ἔρωτι συναρπασθεῖσα τοῦ ἀδελφοῦ, οὐχ ὡς ἀδελφὸν ἀδελφὴ, οὐδ' ὡς χρεὼν ἦν, ἠγάπα. Τὸ μὲν οὖν πρῶτον οὐκ ἐνόει τὸν ἔρωτα, οὐδ' ἁμαρτάνειν ᾤετο, ὅτι συχνὰ τούτῳ συνάπτει φιλήματα, ὅτι ταῖς χερσὶ τὸν ἀδελφοῦ τράχηλον περιβάλλει, καὶ ψευδομένη στοργῆς ἐπὶ μακρὸν ἀπατᾶται σκιᾷ· κατὰ μικρὸν δὲ κάτεισιν εἰς τὸν ἔρωτα (3), ἔρχεταί τε τὸν ἀδελφὸν ὀψομένη οὐκ ἄνευ τοῦ καλλωπίσασθαι (4), καὶ

(1) Codex τήν τε male exhibet.

(2) Imo, τῶν πατρῴων ἐκβάλλειν οἰκημάτων: lat. *arcere.*

(3) Ovidius: « Paulatim decli- » nat amor. » Planudes intellexit bene, « declinat in amorem. » Locutio latina non est valde perspicua. Translatio facta fuit ab examine libræ; amor jam major, jam gravior, lancem prægravat et impellit; igitur amor declinat, vergit deorsum, seu lancium illa cui amor impositus est.

(4) Aristænet. I, 27: καὶ τοῦτό γε τοῦ ἔρωτος ἴδιον, καὶ μάλα μέντοι καλὸν, τὸ σφόδρα πείθειν τοὺς ἐρῶντας ἐπιμελῶς ἄγαν διακοσμεῖσθαι, καὶ εἰ πρότερον ἀπεχνῶς ἑαυτῶν

ἐκλόπως σπεύδει περικαλλὴς φαίνεσθαι, καὶ, εἴ τίς ποτε ἐκεῖ περικαλλεστέρα, ταύτῃ φθονεῖ. Ἀλλ' οὔπωγε αὐτὴν φανερῷ (1), οὐδέ τι νεῦμα τῷ πυρὶ συμβαῖνον ἐκείνῳ δείκνυσι (2) · πλὴν ἐντὸς πίμπραται, καὶ ἤδη δεσπότην (3) τὸν ἀδελφὸν ὀνομάζει, ἤδη τοὔνομα τῆς συγγενείας μισεῖ, ἤδη Βυβλίδα μᾶλλον αὐτὴν ὑπ' ἐκείνου καλεῖσθαι ἢ ἀδελφὴν ἐθέλει. Γρηγοροῦσα μὲν τοίνυν τὰς ἀσέμνους αὐτῆς ἐλπίδας ἀφεῖναι φέρεσθαι κατὰ νοῦν οὐκ ἐτόλμα· μαλακῷ δ' ὕπνῳ ἐκλελυμένη πολλάκις ὁρᾷ (4) τὸ ἐρώμενον, καὶ, τῷ ἀδελφῷ δοκοῦσα συνάπτεσθαι, ἠρυθρίασε, καὶ ταῦτα κατηνηνεγμένη πρὸς ὕπνον. Ἀπῆλθε τοίνυν ὁ ὕπνος· ἡ δ' ἐπιπολὺ σιωπᾷ, καὶ τὴν ἐν ὕπνοις ὄψιν ἀναπολεῖ, καὶ, ταλαντευομένη τὴν γνώμην, οὑτωσί φησιν· « Οἴ
» μοι τῇ δυστήνῳ! Τί ποτε βούλεται τῆς ἡσύχου
» ταύτης νυκτὸς ἡ ὄψις, ἣν οὐκ ἂν ἐθέλοιμι βεβαίαν
» ὑπάρχειν; Τί ποτ' ἐγὼ ταῦτα τεθέαμαι τὰ ἐνύπνια;
» Ἐκεῖνος μὲν εὐπρόσωπός ἐστιν, εἰ καὶ ὀφθαλμοῖς
» ἀδίκοις ἐστὶ τοιοῦτος (5) καὶ ἀρέσκει, καὶ οἷα τ' ἦν,
» εἴ γε μὴ ἀδελφὸς ὑπῆρχεν, ἐρᾷν ἂν αὐτοῦ· καὶ γὰρ

κατημέλουν : ubi cf. quæ notavi pag. 587.

(1) Latina, « Sed nondum ma» nifesta sibi est », male cepit. Repone, ἀλλ' οὔπωγε αὐτὴ φανερά ἐστιν ἑαυτῇ, vel simile quid.

(2) Nec hic latina, « nullum» que sub illo Igne facit votum », apte versa videntur. Sensus est: καὶ οὐδὲν ἐκείνῳ τῷ πυρὶ καιομένη ποθεῖν τολμᾷ. Similis hoc quidem respectu incesta Byblis candidissimo fuit Olindo, qui « Bra» ma assai, poco spera, e nulla » chiede. »

(3) *Dominus* et δεσπότης fuerunt inter amantium blanditias. Aristænetus, 1, 24, ὦ ἐμὸν δεσποτίδιον : ubi vide not. p. 581.

(4) Cod. ἐρᾷ : hæc permutatio illustrata est ad Nicet. Eugen. pag. 83.

(5) « Est oculis quamvis formosus iniquis » in contextu legitur Ovidii, hoc sensu nempe a quo Planudes recessit : εὐπρόσ-

» ἦν ἂν ἄξιος ἐμοῦ· νῦν δ' ἐμποδὼν ἵσταται τὸ ἀδελφὴν εἶναί με. Ἀλλ' ἐπεὶ τοιοῦτον οὐδὲν γρηγοροῦσα τολμῆς ἐπιβάλλομαι, ἀλλά γε πολλάκις ἔξεστιν ὄψει τοιαύτῃ τὸν ὕπνον ἐπανιέναι. Καὶ δὴ καὶ μάρτυς ἄπεστι πᾶς ἐκ τοῦ ὕπνου, καὶ οὐκ ἄπεστιν ἡ τῆς ἡδονῆς φαντασία. Ἰώ, Κύπρις, καὶ σὺν τῇ τρυφερᾷ μητρὶ πτηνὲ Ἔρως, πόσην ἡδονὴν ἤνεγκα! πόσον μου φανερῶς ἡ τέρψις ἥψατο κοιμωμένης, ἐπὶ μυελόν μοι πάντα σχεδιασθεῖσα! ὡς καὶ τὸ μνημονεύειν αὐτῆς τερπνὸν εἶναι (1), εἰ καὶ τὰ μάλιστα βραχεῖα ἡ ἡδονὴ ἐκείνη καὶ ἡ νὺξ ταχινὴ γέγονε (2) καὶ φθονήσασά μοι τῶν ὑπηργμένων! Ὡς εὐδαίμων ἐγώ, εἴπερ ἐξῆν ἀμείψασαν τὸ τῆς ἀδελφῆς ὄνομα πρὸς τὴν σὴν ἐλθεῖν συζυγίαν! Πόσον εὖ ἠδυνάμην, Καῦνε, τῷ σῷ πατρὶ νύμφη γενέσθαι! πόσον εὖ ἠδύνω τῷ ἐμῷ πατρὶ γενέσθαι γαμβρός! Πάντ' ἐποίησαν ἂν οἱ θεοί, εἴπερ ἐν μόνοις τοῖς πάπποις ἦν ἡμῖν κοινωνία (3). Ηὐξάμην δ' ἄν σε καὶ εὐγενέστερον γεγονέναι μου. Νῦν δ' οὐκ οἶδα, κάλλιστε, τίνα μητέρα ποιήσεις· ἐμοὶ δὲ τῇ κακῶς τοῖς αὐτοῖς χρησαμένῃ πατράσιν, οἷς δὴ καὶ αὐτός, οὐδὲν ὅτι μὴ ἀδελφὸς ἔσῃ, καὶ ὅπερ ἡμῖν προσίσταται, τοῦθ' ἔξομεν μόνον. Τί

σωπος ὀφθαλμοῖς κἂν ἀδίκοις, κἂν φθονεροῖς, ἐστίν. Mox, pro *ἀλλ' ἐπεὶ*, sententia melius processura videtur, si scripsisset *ἀλλ' εἰ*.

(1) Ovidius, « Ut meminisse *«juvat»*! Videtur Planudes legisse *juvet*, sententiis continuatis, ni voluerit scribere *τερπνόν ἐστι* et ipsi volenti non paruerit vel calamus vel negligens antiquarius.

(2) Frequens amantium querela. Aristænetus I, 10, *οὔτε ἡμέραν ἐκείνης ἐνόμισε μακροτέραν ἑωρακέναι, οὔτε νύκτα βραχυτέραν τῆς νυκτὸς ἐκείνης*: ubi vide notas.

(3) Ad sensum scribere debuit: *εἴθε πάντα ποιήσειαν οἱ θεοὶ ἡμῖν κοινά, πλὴν πάππων!*

» μοὶ τοίνυν οἱ ἡμέτεροι προσημαίνουσιν ὄνειροι; Τί » δὲ τοῖς ἐνυπνίοις ἀληθὲς πρόσεστιν (1); Ἀλλὰ γὰρ » οἱ θεοὶ ταῦτα κρεῖττον διατιθέασιν (2). Καὶ γὰρ οὗ- » τοι τὰς ἑαυτῶν ἀδελφὰς ἔσχον. Οὕτως ὁ Κρόνος » τὴν Ῥέαν συνημμένην αὑτῷ κατὰ γένος ἠγάγετο, » Ὠκεανὸς τὴν Τηθὺν, τὴν δ' Ἥραν ὁ τοῦ οὐρανοῦ » ἐπιστάτης. Ἀλλ' ἔστιν ἴδια νόμιμα τοῖς θεοῖς· τί » δ' ἐγὼ τὰ τῶν ἀνθρώπων ἔθη πρὸς τοὺς οὐρανίους » καὶ διαφέροντας θεσμοὺς (3) ἐξάγειν πειρῶμαι; » Ἢ τοίνυν τῆς ἐμῆς ψυχῆς ὁ ἀπηγορευμένος ἔρως » φυγαδευθήσεται, ἢ, εἰ τοῦτο μὴ δύναμαι, ἀπο- » λοίμην, ἱκετεύω, καὶ προτεθείην ἐπὶ κλίνης νεκρὰ, » καὶ προτεθείσῃ ὁ ἀδελφὸς φιλήματα δοίη. Ἀλλ' » ὅμως τουτὸ τὸ πρᾶγμα τὴν ἐξ ἀμφοῖν ζητεῖ συγ- » κατάθεσιν. Ὑπόθου γὰρ ἀρέσκειν μὲν ἐμοὶ, τῷ δ' » ἀδελφῷ δοκεῖν ἄθεσμον. Ἀλλ' οὐχὶ καὶ οἱ Αἰολίδαι » τοὺς (4) θαλάμους τῶν ἀδελφῶν ἔδεισαν. Ἀλλὰ » πόθεν καὶ τούτους ἔγνων; Καὶ τί δήποτε ταῦτα » τὰ παραδείγματα προὔθηκα; Ποῖ φέρομαι; Πόῤῥω » ἐντεῦθεν ἄσεμνοι φλόγες ὑποχωρήσατε· οὐδὲ γὰρ » φιληθήσεταί μοι τῇ ἀδελφῇ ὁ ἀδελφὸς, ὅτι μὴ » ὅσον ἐστὶν ἔνθεσμον. Εἰ δ' ὅμως αὐτὸς ἑάλω τῷ » ἡμετέρῳ πρότερος ἔρωτι, τάχ' ἂν εἶχον τῇ ἐκείνου » λύσσῃ χαρίσασθαι. Τοιγαροῦν ἐγὼ, ἥτις οὐκ ἂν » ὑπ' αὐτοῦ πειρώφθην, τὸν μετελθόντα ἂν αὐτὴ με-

(1) Adde, quod latina suppeditant: ἆρ' ἀληθές τι τοῖς ἐνυπνίοις πρόσεστι; Vocabulorum paritas lacunam peperit.

(2) Formulam *Di melius!* non apte reddidit: nam est optandi et precandi. Debuit scribere, διατιθεῖεν.

(3) Cod. θεοὺς, quod mutavi, ut latinum *jura* proprie verteretur. Permutatio notanda est.

(4) Codex vitiose exhibet τῶν.

» τελεύσομαι (1); Δυνήσῃ δ' ἆρα λαλῆσαι (2); βιάζε» ται (3) ὁ ἔρως· δυνήσομαι· εἰ δὲ καὶ αἰσχύνη τὸ στόμα » καθέξει, γράμματα ἐν ἀποῤῥήτοις τὸ κεκρυμμένον » δηλώσει πῦρ. » Τοῦτο δὴ οὖν ἀρέσκει· αὕτη ἡ ψῆφος τὴν ἀμφιῤῥεπῆ νικᾷ γνώμην. Ἀνορθοῦται τοίνυν ἐπὶ πλευρὰν, κἀπὶ τοῦ λαιοῦ ἀγκῶνος ἐρειδομένη, « Ὀψεῖται » εἶπεν « ὁ ἀδελφός· τοὺς ἀκαθέκτους » ὁμολογήσωμεν ἔρωτας. Οἴ μοι! ποῖ ποτὲ κατασύ» ρομαι; ποῖόν τι τοῦτο πῦρ ἡ ἐμὴ διάνοια δέδεκται »; Καὶ μελετηθέντα ῥήματα τρεμούσῃ χειρὶ συντίθησιν. Ἡ μὲν οὖν δεξιὰ τὸ σιδήριον, ἡ δὲ λοιπὴ κενὸν τὸν ἐπὶ τῆς πυξίδος (4) κηρὸν κατέχει. Ἄρχεται δὴ, καὶ διστάζει· γράφει καὶ κολάζει τὸ πυξίον· καὶ σημειοῦται καὶ ἐξαλείφει, μεταβάλλει καὶ ἀποδοκιμάζει, καὶ ἐπαινεῖ· καὶ παραλλὰξ τὸ πυξίον ἀναληφθὲν ἀποτίθεται, καὶ αὖθις ἀποτεθὲν ἀναλαμβάνει. Καὶ τί ποτε βούλοιτ' ἂν ἀγνοεῖ· καὶ ὅτιπερ ἂν δοκῇ ποιήσειν οὐκ ἀρεστὸν φαίνεται. Ἐπὶ δὲ τοῦ προσώπου τόλμη συγκέκραται τῇ αἰδοῖ· Καὶ ἔγραψε μὲν « ἀδελφὴ », ἔδοξε δὲ πάλιν τὴν ἀδελφὴν ἐξαλεῖψαι, καὶ ῥήματα τοιάδε ξύουσαν τὸν κηρὸν ἐγχαράξαι· « Ὃ χαίρειν, » εἰ μὴ σὺ δοίης, οὐκ ἂν ἔγωγε σχοίην, τοῦτό σοι » πέμπω (5) ἐρῶσα, ἣ αἰσχύνομαι, φεῦ! αἰσχύνομαι

(1) Latine : « Ergo ego, quæ » fueram non rejectura peten» tem, Ipsa petam? » Vertendum fuit : τοιγ. ἐγὼ ἥτις οὐκ ἂν αὐτὸν μετελθόντα περιεῖδον, αὐτὴ μετελεύσομαι;

(2) Ovidius plenius : « poteris» ne loqui? poterisne fateri? » Græca qui suppleantur, adde ad mentem latinorum : δυνήσῃ δ' ἆρα ὁμολογῆσαι;

(3) Legebat igitur *cogit*, non *coget*; illudque placet.

(4) Cod. πηξίδος : sic ad 435, Ῥαδάμανθης : ad 784, κλυδόνος pro κληδόνος.

(5) Ludit in voce *salus* Ovidius, ut Interpres in voce χαίρειν,

» τοὔνομα ἐκφῆναι. Ἀλλ', εἰ ζητοίης τίνος ἐφίεμαι, ἤθελον δίχα τοὐμαυτῆς ὀνόματος τὴν ἐμαυτῆς δίκην δύνασθαι διαιτηθῆναι, μηδὲ πρότερον ἡ Βυβλὶς ἐγνώσθην, πρὶν τὰς ἐμὰς εὐχὰς κυρωθῆναι. Εἶναι μὲν γάρ σοι τῆς τετρωμένης ψυχῆς ἠδύνατο μηνυτὴς καὶ τὸ χρῶμα, καὶ ἡ τηκεδὼν, καὶ τὸ πρόσωπον, καὶ τὰ κάθυγρα διηνεκῶς βλέφαρα, καὶ οἱ ἐξ ἀδήλου αἰτίας κινούμενοι στεναγμοὶ, καὶ αἱ συνεχεῖς περιπλοκαὶ, καὶ τὰ φιλήματα, ἅπερ, εἴ γ' ἴσως ἐσημειώθη, ἠδύνατο φωραθῆναι μηδ' ὁτιοῦν ἀδελφικὰ πεφυκότα. Ἐγὼ δ' ὅμως, εἰ καὶ τὰ μάλιστα βαρὺ τραῦμα τῆς ψυχῆς ἔφερον, καὶ ἐντὸς ἡ διάπυρος λύσσα, πάντα πεποίηκα (μάρτυρες οἱ θεοί) ὡς ἂν σωφρονεστέρα γενοίμην· καὶ ἐμαχεσάμην ἡ κακοδαίμων (1) μέχρις πολλοῦ τὰ βιαζόμενά με τοῦ Ἔρωτος ὅπλα διαφυγεῖν· καὶ, πλέον ἢ κόρην οἰηθείης ἂν ἐνεγκεῖν δυνηθῆναι, ἔγωγε ἀπαλόμως ἀντέστην. Καταγωνισθεῖσα δὲ ὁμολογεῖν ἀναγκάζομαι, καὶ τὴν σὴν ἐπικουρίαν ταῖς ἐμαῖς δειλαῖς εὐχαῖς ἐξαιτεῖσθαι. Σὺ γὰρ μόνος σῶσαι, σὺ μόνος ἀπολέσαι δύνασαι τὴν ἐρῶσαν. Ἑλοῦ τοίνυν ὁπότερον ἂν ποιήσαις. Οὔκουν πολεμία τοῦτό σου δεῖται, ἀλλ' ἥτις, οὖσά σοι συνημμένη, μᾶλλον προσδοκᾷ συναφθήσεσθαι, καὶ δεσμὸν οἰκειότερον συνδεθήσεσθαι. Τοὺς νόμους οἱ

et salutandi formulam et proprium sensum una miscens. Aristænetus I, 22 : ταύτην ὁ Χαρίσιος ἰδὼν, « Χαίροις » εἶπε, « φιλτάτη. » Ἡ δὲ, « Καὶ πόθεν ἂν ἐμοί » φησὶν « γένοιτο χαίρειν » ; ubi multa congessi similia. — Mox pro ἢ, cod. ἡ.

(1) Aristænetus I, 6 : καί τοι πρὸς τοῦ Ἔρωτος φλεγομένη δεινῶς, ἐσπούδακα σωφρονεῖν.... ἡττήθην, ὁμολογῶ, τῆς ἀνικήτου λαμπάδος.

» γέροντες γινωσκέτωσαν, καὶ τί μὲν ἔξεστι, τί δὲ » θεμιτὸν, ἢ ἀθέμιτόν ἐστι, πολυπραγμονείτωσαν, » καὶ τὰ τῶν νόμων μετρείτωσαν· τοῖς δ' ἡμετέ- » ροις ἔτεσιν ἀπερίσκεπτος ἀφροδίτη κατάλληλός » ἐστι. Τί γὰρ ἂν ἐξείη οὔπωγε ἴσμεν, καὶ πάντα » ἐξεῖναι πιστεύομεν, καὶ τοῖς ὑποδείγμασιν ἑπόμεθα » τῶν μεγάλων θεῶν. Ἀλλ' οὐκ ἐμποδὼν ἡμῖν στήσε- » ται οὔτε πατρὸς τραχύτης, οὔτ' εὐλάβεια φή- » μης, οὔτε τις φόβος· ὅμως ἀπείη τὰ τοῦ φόβου » αἴτια. Τὰς εὐκταίας ἡδονὰς ὑπὸ τῷ ἀδελφικῷ ὀνό- » ματι κρύψωμεν (1). Ἔστι μοι ἄδεια κοινωνεῖν σοι » τῶν ἀποῤῥήτων, καὶ δίδομεν ἀλλήλοις περιπλο- » κὰς καὶ συνάπτομεν ἡδέα φιλήματα (2). Πόσον » ἐστὶν ὅπερ ἐνδεῖ; Οἴκτειρον τὴν ὁμολογοῦσαν τὸν » ἔρωτα, καὶ οὐκ ἔστιν ὅτε ὁμολογήσασαν ἂν, εἰ μὴ » ἀκρότατος ἔρως ἠνάγκαζεν· μηδ' ἀξιώσῃς τῷ ἐμῷ » τάφῳ αἴτιος τοὐμοῦ θανάτου ἐπιγραφῆναι. » Τοιαῦτα μάτην χαραττούσῃ πληρωθεὶς ὁ κηρὸς διαφῆκε τὴν χεῖρα (3), καὶ τὸ τελευταῖον ἔπος ἄκρῳ τῷ λώματι τῆς πυξίδος ἐφήρμοσεν. Αὐτίκα δὲ σφραγιστῆρι λίθῳ τὸ ἑαυτῆς πλημμέλημα σφραγίζει πιέσασα, ὃν (4) δάκρυσιν ἔβρεξε· τὸ γὰρ τῆς γλώτ-

(1) Sic cod. Legebat interpres *tegamus* : ni fuerit permutatio facta de more literarum ω et ο, et voluerit ipse scribere κρύψομεν.

(2) « Jungimus oscula *coram.* » Legebat igitur Planudes *cara.* Verterim : καὶ ἡδέα, πάντων ὁρώντων, συνάπτομεν φιλήματα, vel πάντων ἐν ὀφθαλμοῖς.

(3) Ovidius : « Talia nequicquam perarantem plena reliquit Cera manum. » In his est enallage ; nam intelligenda sunt ceu esset scriptum : « manus talia nequicquam perarans reliquit plenam ceram. »

(4) Cod. ὅ, quod ad latina correxi. Tinxit enim lacrymis, non τὸ πλημμέλημα, sed τὸν λίθον.

της ὑγρὸν ἐξελελοίπει. Καὶ τῶν ἑαυτῆς οἰκετῶν αἰδουμένη κέκληκεν ἕνα, καὶ δεδοικότα πρότερον ἐκμειλιξαμένη, «Φέρε ταῦτα» φησὶν, «πιστότατε (1), » τῷ ἐμῷ », καὶ ἐπήνεγκε μετὰ μακρὸν χρόνον « ἀδελφῷ. » Διδοῦσα δὲ τὸ πυξίον, ὀλισθῆσαν ἔπεσε τῆς χειρός· ἡ δὲ τῷ οἰωνῷ μὲν τετάρακται, πέμπει δ' ὅμως. Ὁ δ' ὑπηρέτης, δεξιῷ χρησάμενος καιρῷ, πρόσεισι, καὶ ἐπιδίδωσι τὴν ἐν ἀπορρήτοις γραφήν. Ὁ δὲ Μαιάνδριος νεανίας, ἐμβροντηθεὶς τῇ ἐξαπιναίᾳ ὀργῇ, ἔρριψε τὴν ληφθεῖσαν πυξίδα, βραχύ τι μέρος ταύτης ἀναγνοὺς, καὶ, μόλις τὰς χεῖρας ἐπέχων ἐκ τοῦ προσώπου τοῦ ὑπηρέτου τρέμοντος (2), « Ἔκφευγε, μέχρις ἔξεστιν » εἶπεν, « ἀθέμιτε καὶ ἀνόσιε τοῦ ὁμοίου (3) ἔρωτος οἰκονόμε. » Εἰ γὰρ μὴ τὴν ἡμετέραν εὐλάβειαν (4) ὁ σὸς θάνατος ἔμελλε σὺν σοὶ καθελκύσειν, δίκας ἄν μοι » θανὼν ἔδωκας. » Ὁ μὲν οὖν ἔδεισε, καὶ τῇ δεσποίνῃ τὰς χαλεπὰς ἀποκρίσεις ἀναφέρει τοῦ Καύνου· σὺ δ', ὦ Βυβλὶς, ἀκούσασα τὴν ἀπόκρισιν, ὠχριᾷς, καί σοι τρέμει τὸ σῶμα ψύχει παγετώδει πολιορκούμενον. Ἐπεὶ δ' ὁ πρότερον λογισμὸς ἐπανῆλθεν, ἐπίσης ἐπανῆλθον οἱ θυμοὶ, καὶ ἡ γλῶττα μόλις τοιαύτας ἐδίδου φωνὰς, πληττομένου δὴ τοῦ ἀέρος· « Καὶ ἀξίως· τί γὰρ ἡ προπετὴς ἐποιοῦν τὴν

(1) Cod. habet πραότατε. Modo δεδοικότα prava est latinæ vocis *pavidum* versio. Nam *pavidum* adverbiascit pro *pavide*. Malim, καὶ δεδοικυῖα ἐκμειλίσσεται, καὶ δειλῶς ἐκμειλιξαμένη: vel aliud quid, in hanc sententiam.

(2) Melius foret alio ordine, τοῦ τρέμοντος ὑπηρέτου.

(3) Ovidius : « *vetitæ* libidi» nis. » Nescio quid Planudes legerit. Si *vetitæ* habuit, non verbum verbo curavit reddere.

(4) Velim αἰσχύνην, *pudorem*.

» δήλωσιν τοῦδε τοῦ τραύματος; τί τὰ συγκαλυπτέα ῥήματα ταχέως οὕτω σπεύδουσα τῇ πυξίδι ἐπίστευσα; Πρόσθεν ἔδει πρόπειράν με λαβεῖν ἀμφιβόλοις ῥήμασιν τῆς τῶν λογισμῶν διαθέσεως. Ὡς ἂν ἡγουμένη μοι ἔπλει, μέρει τινὶ τῶν ἱστίων ὤφειλον σημειώσασθαι ποταπὸν ἂν εἴη τὸ πνεῦμα, καὶ οὕτως ἐπ' ἀσφαλοῦς θεῖν τῆς θαλάσσης, ἢ νῦν ἀνέμοις ἔπλησα τὰ ἱστία, μὴ πρότερον τούτους περισκοπήσασα. Ἐκφέρομαι τοίνυν ἐπὶ σκοπέλους, καὶ καταποντιζομένη ὅλῳ βαπτίζομαι τῷ ὠκεανῷ· καί μοι τὰ ἱστία οὐκ ἔχει ἐπάνοδον. Τί δ' ὅτι καὶ προδήλοις ἐκωλυόμην οἰωνοῖς τῷ ἐμαυτῆς χαρίζεσθαι ἔρωτι, ἡνίκα μοι διέπεσεν ὁ κηρὸς φέρειν αὐτὸν κελευούσῃ, καὶ ὀλισθηρὰς τὰς ἡμετέρας ἐλπίδας ἐποίησεν; Οὐκ ἄρ' ἐχρῆν ἢ τὴν ἡμέραν (1) ἐκείνην, ἢ πᾶσαν τὴν ἐπιθυμίαν, μᾶλλον μὲν οὖν τὴν ἡμέραν, ἀμεῖψαι καὶ ὑπερθέσθαι; Ὁ θεὸς αὐτὸς παρῄνει καὶ φανερὸν ἐδίδου σημεῖον, εἰ μὴ κακῶς ἔγωγε εἶχον. Ἀλλ' ὅμως αὐτή γε ὁμιλεῖν ὤφειλον, μηδὲ καταπιστεύειν ἐμαυτὴν τῷ κηρῷ, καὶ παροῦσα τὴν ἐμαυτῆς διανοῖξαι λύσσαν. Εἶδεν ἂν τὰ δάκρυα, εἶδε πρόσωπον τῆς ἐρώσης. Πλείω λέγειν οἷα τ' ἦν ἢ ἐχώρησεν ἡ πυξίς· ἠδυνάμην καὶ ἄκοντος περιάγειν τῷ τραχήλῳ τὰς χεῖρας, καὶ περιβάλλειν τοὺς πόδας, καὶ περιχυθεῖσα τὴν ζωὴν αἰτεῖσθαι, κἂν, εἰ διεκρούσθην, εἶχον ὡς θανουμένη ἂν αὐτῷ δόξαι (2). Πάντ' ἂν ἐποίησα, ὧν ἕκαστον εἰ μὴ τὴν

(1) Codex ἡμετέραν, non ἡμέραν. E latinis correxi.

(2) In cod. sententiarum ordo temere fuit a librario turbatus,

» σκληρὰν κάμπτειν διάνοιαν, ὁμοῦ πάντ' ἂν ἠδυνήθη. Τάχα δέ τι καὶ πλάσμα τοῦ πεμφθέντος ἐστὶν ὑπηρέτου. Οὐκ ἀστεῖος προσῆλθεν, οὐκ ἐπελέξατο καιρὸν εὔθετον, οὐκ ἐπεζήτησεν ὥραν σχολαζούσης αὐτῷ τῆς ψυχῆς. Ταῦτά με ἔστρεψεν (1). Οὐδὲ γὰρ ἐκ τίγριδος ἔφυ, οὐδὲ σκληρὰν δρῦν ἢ στερρὸν ἐν τοῖς στέρνοις σίδηρον ἢ ἀδάμαντα (2) φέρει, οὐδὲ γάλα λεαίνης ἐκεῖνος πίνει (3). Νικηθήσεται· ζητητέον αὐτὸν αὖθις. Μηδ' ὄκνον μηδένα λαβεῖν ἐπὶ τοῖς ὑπηργμένοις ἐξείη, μέχρις ἂν τοῦτό μοι τὸ πνεῦμα μένῃ. Καὶ γὰρ πρότερον ἦν (εἴ μοι τὴν παρελθοῦσαν ἀνακαλεῖν ἔξεστι (4) τύχην) μὴ ἄρξασθαι· ἑπόμενον δὲ ἐπικεῖσθαι τοῖς ὑπηργμένοις καὶ ἀπομάχεσθαι (5). Ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνος ποιεῖν (6) δύναται ὡς ἂν αὐτὴ τὴν ἐμαυτῆς εὐχὴν ἐκτελέσαιμι· ἀλλ' ὅμως οὐκ ἀεὶ δόξω μνημονεύειν τῶν ἐμοὶ τολμηθέντων, καὶ, ὅτι γε παύσομαι, κούφως τοῦτο τεθεληκέναι, ἢ καὶ πεπειρακέναι ἐκεῖνον, καὶ ὡς ἐνεδρεύουσα τοῦτον ἐζητηκέναι, ἢ ὡς ἀληθῶς οὐ τοῦτο, ἀλλὰ καταγωνισθεῖσα πιστευθήσομαι τῷ θείῳ ἔρωτι, ὃς πολὺς ἐνέπρησε καὶ ἐμπιπρᾷ τοὐμὸν στέρνον. Ἐπὶ δὲ τούτοις ἤδη γε

quas aptius ad latinorum ductum collocavi.

(1) Codex ἔστραψεν habet.

(2) Vide supra not. pag. 267.

(3) Latinum *bibit* hic vertendum fuit πέπωκε, ἔπιε.

(4) Malim ἔξεσται aut ἐξείη.

(5) Pro ἀπομάχεσθαι velim νικᾶν, vel ἐπιτυχεῖν, vel τυχεῖν.

(6) Plane a sententia aberravit interpres, quam hanc esse puto: ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνος δύναται (εἰ καὶ τὴν ἐμὴν ἐπιθυμίαν ἀπολείπω) μὴ ἀεὶ τῶν ἐμοὶ τολμηθέντων μνημονεύειν. Καὶ, ὅτι γε παύσομαι, κούφως δόξω — ἢ ὡς ἀληθῶς οὐ τούτῳ τῷ θεῷ ὃς πολὺς — στέρνον, ἀλλ' αἰσχρᾷ καταγωνισθεῖσα λύσσῃ πιστευθήσομαι. Confer latina, quæ omitto brevitatis causa.

» οὔκουν δύναμαι δοκεῖν μηδὲν τετολμηκέναι ἀθέμιτον· καὶ ἔγραψα καὶ ἐζήτησα, καὶ διεκρούσθη μου ἡ ἐπιθυμία (1). Εἰ δὲ μηδὲν προσθείην, οὐ δύναμαι ἄμεμπτος ὀνομάζεσθαι. Ὁ γὰρ οὖν ὑπόλοιπον, πολὺ μὲν ὡς πρὸς εὐχήν ἐστιν, ὡς δὲ πρὸς ἁμαρτίαν ἐλάχιστον.» Εἶπε· τοσαύτη δέ τις ἦν τῶν ἀστάτων λογισμῶν ἡ διχόνοια, ὡς δυσχεραίνειν μὲν τὸ πεπειρακέναι, ἡδέως δ' ἂν αὖθις πειρᾶσαι. Καὶ δὴ τοῦ καθεστηκότος ἐξίσταται, τολμᾷ τε ἡ κακοδαίμων τὸ πολλάκις ἀποκρουσθῆναι. Ἐπεὶ δὲ τέλος ἀπῆν τοῦ τολμήματος, ἔφυγεν ὁ Καῦνος καὶ τὴν πατρίδα καὶ τὸ ἀθέμιτον, καὶ ἐπ' ἀλλοδαπῆς γῆς νέον ἀνίστησι τεῖχος. Τότε δὴ τὴν Μιλητίδα φασὶν ὅλῃ διανοίᾳ πενθοῦσαν ἐκλελοιπέναι· τότε δὴ τὴν ἐσθῆτα ἐκ τοῦ στήθους διέῤῥηξε, καὶ τοὺς ἑαυτῆς μαινομένης (2) βραχίονας ἐκόψατο. Καὶ ἤδη γε ἔκφρων ἐκ τοῦ προφανοῦς καὶ τὰς ἐλπίδας τῆς ἀπειρημένης ὁμολογεῖ μίξεως, ὧν ἄνευ τήν τε πατρίδα καὶ τὸν μισηθέντα θάλαμον ἀπολείπει, καὶ τοῖς τοῦ φυγάδος ἀδελφοῦ ἴχνεσιν ἕπεται. Ἧπερ δὲ τῷ σῷ, Σεμέλης παῖ, θύρσῳ σοβηθεῖσαι Ἰσμαρικαὶ Βάκχαι τὰς ἐκ περιτροπῆς ἐπανιούσας τριετηρίδας ἑορτάζουσιν, οὔκουν ἑτέρως καὶ τὴν Βυβλίδα διὰ τῶν εὐρυχώρων ἀγρῶν ὀλολύζουσαν αἱ Βουβασίδες ἐθεάσαντο νύμφαι, ἃς ἐκείνη καταλιποῦσα, τούς τε Κᾶρας καὶ τοὺς εὐόπλους Λέλεγας, καὶ τὴν Λυκίαν περινοστεῖ.

(1) « Temerata est nostra voluntas » : ἐμιάνθη μου ἡ διάνοια. Reperit *voluptas* : nam sic p. 111, 6, eodem modo eamdem vocem vertebat. Cf. ad XII, 177.

(2) Quis non malit, μαινομένη?

Ἤδη μὲν οὖν Κράγον καὶ Λιμύραν (1), καὶ τὰ τοῦ Ξάνθου κατέλιπε ῥεύματα, καὶ τὴν ἄκραν, ἐν ἧπερ ἡ Χίμαιρα πῦρ μὲν ἐν τῷ μέσῳ, στέρνον δὲ λεαίνης καὶ πρόσωπον, καὶ οὐρὰν δράκοντος εἶχεν (2). Ἐξέλιπον τοίνυν αἱ λόχμαι, ὅτε σὺ, Βυβλὶς, ἀπαγορεύσασα ταῖς διώξεσι, καταπίπτεις, καὶ, τοὺς πλοκάμους ἐπὶ ξηρᾶς ὑποθεῖσα γῆς, κεῖσαι (3), καὶ φυλλάδα πεσοῦσαν τῷ σαυτῆς πιέζεις προσώπῳ. Πολλάκις ἐκείνην αἱ Λελεγίδες Νύμφαι τρυφεραῖς ὠλέναις αἴρειν ἐπιχειροῦσι· πολλάκις τὸν ἔρωτα πραΰνειν διακελεύονται, κωφῇ δὲ διανοίᾳ τὰς παραμυθίας παρέχονται. Ἄφωνος γὰρ κεῖται ἐκείνη, καὶ χλοερὰς βοτάνας ἐν τοῖς ὄνυξι φέρει (4), καὶ δακρύων ῥύακι τὴν πόαν ὑγραίνει. Τούτοις μέντοι τὰς Νύμφας ὑποθεῖναι φλέβα φασὶν, μηδέποτε ξηρανθῆναί γε δυναμένην (5). Αὐτίκα τοίνυν, ὡς, ἀποχασθέντος (6) φλοιοῦ, σταγόνες πίσσης (7), ἢ ὡς κολλῶδες θεῖον ἐκ γῆς ἐγκυμονούσης αὐτὸ ῥεῖ, καὶ τῇ τοῦ ζεφύρου ἐφόδῳ ὁμαλὸν δὴ πνέοντος αὖθις ὑπὸ τοῦ ἡλίου μαλάσσεται τὸ τῷ ψύχει συστὰν ὕδωρ·

(1) In latinis *Lymiren*. Oportuit, puto, *Limyren*. In græcis malim Λίμυρα, nam nomen est urbi τὰ Λίμυρα: cf. Strab. XIV, p. 666; Ruhnk. ad Paterc. II, 102.

(2) Locis de Chimæra addesis Basilii Cæsar. Schol. ad Gregor. Naz. in Notitiis MSS. t. XI, part. II, pag. 92.

(3) Legit *jaces*, non *taces*, nec id male.

(4) Legebat « *tenet* herbas », non *terit*.

(5) Addendum, nam vel Planudes omisit, vel librarius: τί γὰρ ἂν ἄλλο μεῖζον χαρίζεσθαι εἶχον;

(6) Inserui ὡς, quod aberat.

(7) Ovidius: « ut secto *piceæ* » de cortice guttæ. » Planudes *piceæ* retulit ad *guttæ*, quum esse videatur genitivus *piceæ* arboris: unde fuerit rescribendum: ἀποχ. πεύκης φλοιοῦ σταγόνες. Sed et Planudis interpretatio defendi quodam modo posset.

οὕτως ἡ Φοιβεία Βυβλὶς τοῖς ἑαυτῆς καταναλωθεῖσα δάκρυσιν εἰς πηγὴν μεταβάλλεται, ἣ καὶ νῦν ἐν ταῖς ὑπωρείαις ἐκείναις τὸ τῆς δεσποίνης ὄνομα φέρει, καὶ ὑπὸ μέλανι ῥεῖ πρίνῳ.

Ἡ Φήμη τοίνυν τοῦ καινοῦ τέρατος τάχ' ἂν τὰς ἑκατὸν τῆς Κρήτης πόλεις ἐπλήρωσεν, εἰ μὴ νεωστὶ θαυμάσιον οἰκειότερον ἄλλο μεταπλασθείσης ἤνεγκεν ἡ Κρήτη τῆς Ἴφιδος. Ἡ γὰρ ἀγχιτέρμων πολὲ τῇ Κνωσιακῇ βασιλείᾳ Φαιστία χώρα περιήνεγκεν ἄνδρα ἄσημον ἐξ ἀγενοῦς (1) τινὸς δήμου, τοὔνομα Λύκτον, ᾧ χρήματα μὲν μείζω τοῦ γένους οὐκ ἦν, βιότη δὲ καὶ πίστις ἄμεμπτος γέγονε. Κυούσῃ δ' αὐτῷ τῇ γυναικὶ τοιαῦτά φησι ῥήματα, ἐπειδὰν ὁ τοκετὸς ἤδη παρῇ· « Ἅπερ ἂν εὐξαίμην δύο ταυτὶ » τυγχάνει, βραχείαις τέ σε κουφισθῆναι ὠδῖσι » καὶ ἄρσεν τεκεῖν. Ἡ γὰρ ἑτέρα μερὶς ἐπαχθεστέ» ρα μοι, καὶ ἰσχὺν εἰς περῖκα τὰ τῆς τύχης » ἀρνεῖται. Ὃ γε ἀποτρέπομαι, ἀμέλει, καὶ εἰ θῆλυ » τοῦ σοῦ τοκετοῦ περιελθεῖν τύχοι (ἄκων ἐπισκή» πτω· σὺ δ', Ἔλεος, σύγγνωθί μοι), ἀναιρεθήσε» ται. » Εἶπε, καὶ δάκρυσι ῥεύσασι τὸ πρόσωπον ἔλουσαν ὅ, τε ταῦτ' ἐπισκήπτων καὶ ᾗπερ αἱ ἐντολαὶ αὗται ἐδίδοντο. Ὅμως δ' οὖν ἡ Τελέθουσα τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα μέχρι δὴ πλείστου ἀνηνύτοις δεή-

(1) Ovidius, « *ingenua* de plebe », i. e. *libera*. Nostrum scripsisse affirmaverim εὐγενοῦς: sed, ut sæpius evenit, ευ et α fuere permutata ab incurioso descriptore; quod jam tetigi p. 215, et in aliis libris nonnusquam: adde Beck. in Varietate lect. Aristotelicæ pag. 8; Kuinoel. ad Demetr. pag. 9; Butler. ad Æsch. Prom. 717. Gregorius Nyss. in Macrinæ Vita pag. 179 B: ὅσα τῆς θεοπνεύστου γραφῆς ἀληπτότερα ταῖς πρώταις ἡλικίαις δοκεῖ: scrib. εὐληπτότερα, quod jam vidit interpres latinus.

σεσι μέτεισι, τοῦ μὴ τὰς ἐλπίδας ἑαυτῷ ἐν στενῷ πάνυ θεῖναι. Τῷ γε μὴν Λύκτῳ ἡ ψῆφος πάλαι κεκύρωτο. Ἡ δὲ γυνὴ περιϊοῦσα βαρεῖαν ἤδη τὴν νηδὺν πεπανθέντι τῷ φόρτῳ ἔφερεν· ἐν μέσῳ δὲ τῆς νυκτὸς διαστήματι, εἰς τύπον ἐνυπνίου, ἡ Ἰναχὶς, παραπεμπομένη τῇ τῶν ἱερῶν ἑταιρείᾳ, πρὸ τῆς εὐνῆς ἢ ἔστη, ἢ στῆναι ἔδοξε· καί οἱ τῷ μετώπῳ μηνοειδῆ κέρα ἐνῆσαν, σὺν στάχυσι καθαρῷ χρυσῷ λάμπουσι, καὶ βασίλειος κόσμος· ταύτῃ δ' ἅμα παρῆν ὅ, τε ὑλακτικὸς Ἄνουβις, καὶ ἡ θεία Βουβαστὶς, καὶ ὁ ποικιλόχρους Ἆπις· σεῖστρά τε παρῆν (1), καὶ ὁ μήπω ἅλις ζητηθεὶς Ὄσιρις, ὅ, τε πιέζων τὴν φωνὴν Ἐφιάλτης βαρυχνᾶς καὶ τῷ δακτύλῳ σιωπὴν πείθων (2), καὶ δράκων περίφοιτος (3) πλήρης ὑπνώδους ἰοῦ. Τότε τοίνυν, ὡς ἀποτιναξαμένῃ τῇ Τελεθούσῃ τὸν ὕπνον καὶ ὕπαρ τὰ παρόντα βλεπούσῃ (4), τοῦτον ἡ θεὸς προσεφώνει τὸν τρόπον· « Ὦ Τελέθουσα, τοῦ ἡμετέρου λάχους μερὶς, » ἀπόθου τὸ βαρὺ τῶν φροντίδων, καὶ σόφισαί μοι » τὰς τοῦ ἀνδρὸς ἐντολάς. Καὶ μηδ' ὁτιοῦν δίσταζε· » ἐπειδὰν δέ σοι τὰς ὠδῖνας ἡ Εἰλείθυια κουφίσῃ, » αἶρέ μοι λαμβάνουσα πᾶν ὅ, τι ποτ' οὖν ἔσται. » Θεός εἰμι σύμμαχος, καὶ βοήθειαν φέρω παρακληθεῖσα. Καὶ οὐ μέμψῃ σαυτῇ ὡς θεὸν τιμησάσῃ » ἀχάριστον. » Ταῦτα παρήνεσε, καὶ ἀπεχώρησε

(1) Codex, σοὶ στρά τε παρῆν.

(2) Transposuit Planudes versuum ordinem: leve quidem illud; sed, quod gravius, Ephialtem cum miro epitheto nescio unde invexit, Harpocratem innuente poeta. Codex, σιωπῆς.

(3) « Serpens peregrina » græce dicendum fuit ξένος δράκων.

(4) Malim : ὡς ἀποτιναξαμένην τὴν Τελέθουσαν — βλέπουσαν. Cod. βλέπουσα.

τοῦ θαλάμου. Ἡ δὲ γυνὴ σὺν ἡδονῇ τῆς εὐνῆς ἐξανέστη, καὶ, καθαρὰς χεῖρας πρὸς τοὺς ἀστέρας ἄρασα, σὺν δεήσεσι βεβαίαν τὴν αὐτῆς ὄψιν ἱκέτευεν γενέσθαι. Ἐπεὶ δ' αἱ ὠδῖνες ἐπέδωκαν καὶ ὁ φόρτος ἑαυτὸν εἴς τε φῶς ἐξέδωκε, καὶ ἐγεννήθη τῷ πατρὶ ἀγνοοῦντι θυγάτηρ, τρέφεσθαι ταύτην ἡ μήτηρ ἐκέλευσεν, υἱὸν ψευσαμένη γεννῆσαι, καὶ πίστιν ἔσχε τὸ πρᾶγμα. Καὶ γὰρ οὐδεὶς αὐτῇ συνῄδει τὸ ἔργον, ὅτι μὴ ἡ τροφὸς μόνη. Ὁ μέντοι πατὴρ τὰς εὐχὰς ἀποδίδωσι, καὶ παππῷον ἐπιτίθησιν ὄνομα δὴ τῷ τέκνῳ· Ἶφις γὰρ αὐτοῦ πάππος ἦν. Ἐχάρη δ' ἡ μήτηρ ἐπὶ τῷδε τῷ ὀνόματι, ὅτι δὴ κοινὸν ἦν ἄῤῥενί τε καὶ θήλει, καὶ οὐκ ἔστιν ὃν ἂν (1) ἀπατήσειεν ἐν ἐκείνῳ. Καὶ ὑπὸ φιλανθρώπῳ ἀπάτῃ ἀνεπίληπτον ψεῦδος ἐκρύπτετο. Στολὴ μὲν οὖν ἦν ἄῤῥενος, πρόσωπον δὲ, ὅπερ εἴτε κόρῃ εἴτε νέῳ παιδὶ δοίης, ἐκπρεπέστατος ἂν ἑκάτερος εἴη. Μετὰ δὴ ταῦτα τρίτον ἐπὶ δεκάτῳ διεδέξατο ἔτος, καί σοι ὁ πατὴρ, Ἶφι (2), τὴν ξανθὴν κατεγγύησεν Ἰάνθην. Καὶ περιβόητος ἐν ταῖς Φαιστιάσι (3) καὶ κάλλει γέγονε καὶ προικὶ παρθένος, τῷ Δικταίῳ γεννηθεῖσα Τελέστῃ. Ἄμφω δ' ἦσαν ἴσαι τὴν ἡλικίαν, ἴσαι τὸ κάλλος· καὶ τὰς πρώτας τέχνας, τὰ τῆς ἡλικίας στοιχεῖα, παρὰ τῶν αὐτῶν ἐδέξαντο διδασκάλων. Ἐντεῦθεν Ἔρως τῆς ἀπείρου καρδίας ἀμφοῖν ἥψατο, καὶ ἑκατέρᾳ ἴσην πληγὴν ἔδωκεν. Ἡ μέντοι πρὸς ἀλλήλας ὑπόληψις ἄνισος ἦν. Οἱ δέ γε τεκόντες τήν γε τούτων συζυγίαν καὶ τὴν προθεσμίαν τοῦ καιροῦ τῶν γά-

(1) Cod. ὃν οὐκ ἄν. Addidit negationem, qua latina carent.

(2) Codex, Ἶφις, quod mutavi.

(3) Cod. φεστιάσι, errore solito.

μων ἐκδέχονται (1). Ἰάνθη δ', ὃν ὤφελε τυγχάνειν ἄνδρα, ἑαυτῆς (2) πείθεται εἶναι· ἡ δ' Ἶφις ἐρᾷ ταύτης ἧς δυνηθῆναι ἀπολαῦσαι ἀπογινώσκει, καὶ τοῦτ' αὐτὸ μᾶλλον ἀνάπτει τὴν φλόγα, καὶ παρθένος ἐπὶ παρθένῳ ἐκκαίεται. Καί, τὰ δάκρυα μόλις κατέχουσα, « Τίς με » φησὶν « ἔκβασις μένει; ἣν ἐμὲ πᾶσιν ἄγνωστος, ἣν τερατώδης καὶ καινοτέρας ἀφροδίτης φροντὶς κατέχει. Εἰ μὲν γὰρ οἱ θεοὶ φείδεσθαί μου βεβούληντο, φείδεσθαι ὤφειλον· εἰ δ' οὖν ἀλλ' ἐθέλουσιν ἀπολέσαι, φυσικὸν γοῦν κακὸν καὶ ἐξ ἔθους ὤφειλον δεδωκέναι. Οὔτε γὰρ δάμαλιν δαμάλεως, οὔτε φορβάδα φορβάδος ἔρως ἐμπίπρησιν· ἐμπίπρησι δ' οἶν κριός, καὶ τῷ ἐλάφῳ κεμὰς ἕπεται· οὕτω καὶ ὄρνεις συνίασιν, πρὸς δὲ τούτοις καὶ ξύμπαντα ζῶα· γυνὴ δὲ γυναικείῳ ἔρωτι οὐκ ἔστιν ἥτις ἐφθάρη. Ἤθελον μηδ' ἡτισοῦν εἶναι. Ἵνα δὲ πάντα τέρατα Κρήτη ἐνέγκοι· ἠράσθη ταύρου μὲν ἡ θυγάτηρ Ἡλίου, γυνὴ δ' ὅμως ἄρρενος· ὁ δ' ἐμὸς ἔρως, εἰ τἀληθὲς ὁμολογοίημεν, ἐκμανέστερός ἐστιν ἐκείνου. Ὅμως ἐκείνη τῆς κατὰ τὴν Ἀφροδίτην ἐλπίδος ἔτυχεν, ὅμως ἐκείνη δόλοις καὶ τύπῳ δαμάλεως τὸν ταῦρον ὑπέμεινε, καὶ παρῆν ὃς ἂν ἀπατηθείη μοιχός. Δεῦρο δὲ καὶ εἰ γῆς ἐκ πάσης μηχανὴ πᾶσα συῤῥεύσειεν, εἰ καὶ αὖθις αὐτὸς ὁ Δαίδαλος κεκηρωμέναις πτέρυξιν ἐπιπταίη, τί ποτε ποιήσειεν ἄν; μὴ παῖδά με (3) ἐκ παρθένου ταῖς εὐμηχάνοις αὐτοῦ

(1) Latina non habent hanc parentum mentionem. Ianthe ipsa dicitur exspectare tædæ tempora.

(2) Addidi ἑαυτῆς ad latinorum ductum.

(3) Codex μέν, non με quod

» τέχναις ἀποτελέσει; ἢ σε μεταπλάσει, Ἰάνθη;
» Ἀλλὰ τί δή ποτε μὴ τὴν ψυχὴν, Ἶφι, κρατύνεις,
» καὶ σαυτὴν συναθροίζεις; καὶ τὸ βουλῆς ἄμοιρον καὶ
» ἀνόητον πῦρ ἀποσείῃ; Ὅρα τί δήποτε δὴ γεγέννησαι
» (εἰ μὴ καὶ σαυτὴν ἀπατᾷς), καὶ ζήτει ὅ γε ἔξεστι,
» καὶ ἔρα τοῦδε οὗ ὀφείλεις ἐρᾶν ὡς γυνή. Ἐλπὶς
» γάρ ἐστιν ἣ δέχεται, καὶ ἐλπὶς ἣ τρέφει τὸν ἔρωτα·
» ταύτην δ' ἀφαιρεῖταί σου αὐτὸ τὸ πρᾶγμα. Οὐ
» γάρ σε φυλακή τις τῆς ἡδίστης εἴργει περιπλοκῆς,
» οὐδ' ἀνδρὸς ἀσφαλοῦς ἐπιμέλεια, οὐ πατρὸς τρα-
» χύτης, ἀλλ' οὐδ' ἐκείνη δεομένῃ σοι ἀνανεύει· ὅμως
» οὐδέ ποτ' αὐτῆς ἀπολαύσεις, οὐδ', εἰ καὶ πάντα
» πράγματα γένοιτο, εὐδαίμων εἶναι δυνήσῃ, οὐδ'
» εἰ (1) θεοὶ διὰ τοῦτο ταλαιπωροῖεν καὶ ἄνθρωποι.
» Καὶ νῦν δὴ τῶν ἐμῶν εὐχῶν μία μερίς τις οὐθέν
» ἐστιν· οἱ θεοὶ δέ μοι εὐχερῶς ὅ, τιπερ ἠδυνήθησαν
» ἔδωκαν. Ὃ γὰρ ἐγὼ θέλω καὶ ὁ πατὴρ θέλει καὶ
» αὐτὴ θέλει καὶ ὁ μέλλων δὴ πενθερός· ἀλλ' ἡ τού-
» των πάντων ἰσχυροτέρα φύσις οὐδαμῶς θέλει, ἣ
» με μόνον λυπεῖ Ἥκει γὰρ ἤδη καιρὸς εὔκταιος, καὶ
» γαμήλιον φῶς πάρεστι, καὶ ἤδη ἐμὴ γενήσεται
» Ἰάνθη· ἀλλ' οὐδὲν ἐμοὶ ταύτης μέτεστι, ἐν μέσοις
» δὲ διψήσομεν ὕδασι. Τί τοίνυν, Ἥρα νυμφοστόλε,
» τί πρὸς ταῦτα τὰ ἱερὰ ἥκεις, Ὑμέναιε (2); ἐν

omnino fuit reponendum. Μὲν inferetur non importune ap. Dionem Chrys. Orat. LXI, pag. 316, sic editum: *καὶ τὸν ἄλλον χρόνον παρέμενε ἴσως στέργουσα τὸν Ἀγαμέμνονα, ὅτε δὲ*—Cod. Reg. 2958, *καὶ τὸν μὲν ἄλλον*—Demosthenes adv. Aristocr. t. III, p. 19 T: *ὁ νόμος οὐ μόνον οὐκ ἐλαύνειν τῶν ὅρων πέρα, ἀλλ' οὐδ' ἄγειν, ἐᾷ· ἐκ δὲ τοῦ σοῦ ψηφίσματος ὁ βουλόμενος ἄξει*—Si legeretur, *ὁ νόμος μὲν οὐ μόνον*—sententiæ concinnius librari viderentur.

(1) In codice est tantum *οὐδέ*.

(2) Eadem numina junget sub

» οἷς ὁ μὲν τὴν νύμφην ἀγόμενος ἄπεισιν, ἀμφότεραι » δὲ νυμφευόμεθα. » Μετὰ δὲ ταῦτα τὴν φωνὴν ἐπέσχεν· ἡ δ' ἑτέρα παρθένος οὐδ' ὁτιοῦν δὴ κουφοτέρως φλέγεται, δεῖται δ' ὡς ἂν ταχὺς ἔλθοις, Ὑμέναιε. Ὁ δ' οὖν ἤδε ζηλεῖ ἡ Τελέθουσα δεδοικυῖα, νῦν μὲν τὸν καιρὸν ὑπερτίθεται, νῦν δὲ πεπλασμένῃ νόσῳ τὸν χρόνον τρίβει, ἔστι δ' ὅτε οἰωνοὺς καὶ ὄψιν ὀνείρων αἰτιᾶται. Ἀλλ' ἤδη πᾶσαν τῶν πλασμάτων ὕλην ἐκένωσε, καὶ ὃν παρῆκε καιρὸν τῶν γάμων ἐνέστη, καὶ ἡμέρα μία ὑπόλοιπος ἦν. Ἡ δὲ τὴν κόμης ταινίαν τῆς τε οἰκείας κεφαλῆς καὶ τῆς θυγατρὸς ἀφαιρεῖται, καὶ λελυμένοις πλοκάμοις τὸν βωμὸν περιλαβοῦσα, « Ἶσις » φησὶν, « ἡ τὸ » Παραιτόνιον καὶ τὰ Μαρεωτικὰ πεδία καὶ τὴν Φάρον » οἰκοῦσα, καὶ τὸν εἰς ἑπτὰ κέρα σχιζόμενον Νεῖλον, » ὄρεξον βοήθειαν, ἱκετεύω, καὶ τὸν ἡμέτερον φόβον » θεράπευσον. Σὲ, θεὰ, σὲ πάλαι πρόσθεν καὶ τὰ » σὰ ταυτὶ συνθήματα εἶδον καὶ ἔγνων πάντα, τόν τε » φερόμενον ἦχον καὶ τὸν τῶν κρουομένων σείστρων » χαλκὸν, καὶ ψυχῇ μνήμονι τὰς σὰς ἐντολὰς ἐση» μειωσάμην· ὅτι τε τὸ φῶς ἤδε βλέπει, καὶ οὐκ » ἀνεῖλον ταύτην ἐγὼ, ὑμετέρα (1) βουλή τε καὶ δῶρον

libri finem; junxit et VI, 428, in Procnes et Terei connubio: « non » Pronuba Juno, Non Hymenæus » adest » : quæ poteram conferre cum Thalli Epigr. inter Sepulcralia 188: Δύσδαιμον Κλεάνασσα... τεοῖς θαλάμοισι γαμοστόλος οὐχ Ὑμέναιος, Οὐδ' Ἥρης Ζυγίης λαμπάδες ἠντίασαν· Πένθιμος ἀλλ' Ἀΐδης ἐπεκώμασεν, ἀμφὶ δ' Ἐρινὺς Φοίνιος ἐκ στομάτων μόρσιμον ἦκεν ὄπα: ubi Jacobs. conferendus est.

(1) In latinis *tuum* græcum σὴ poscebat. Planudes forte τῷ *ὑμετέρα* imprudens est usus, forte non imprudens: nam nonnunquam *ὑμέτερος* aut *vester* invenitur, oratione tamen ad unum hominem directa: de quo disertius egi in Notitiis codicum manuscriptorum, t. XI, part. II, pag. 90.

» ἐστιν. Οἴκτειρον ἡμᾶς ἄμφω, καὶ βοηθείας παράσχε » χεῖρα. » Αὐτίκα δὲ καὶ δάκρυα τοῖς ῥήμασιν ἠκολούθησαν. Ἡ Θεὸς (1) τοίνυν ἔδοξε κεκινηκέναι καὶ ἐκίνησε τὸν βωμὸν ἑαυτῆς, καὶ αἱ πύλαι τοῦ νεὼ τρόμον ἔσχον, καὶ μιμούμενα τὴν σελήνην κέρα διέλαμψαν, καὶ τὰ σεῖστρα βομβήσαντα ἤχησαν. Ἡ δὲ μήτηρ οὐκ ἀσφαλὴς μὲν, χαίρουσα δ᾽ ὅμως τῷ τῆς κληδόνος αἰσίῳ, ἀπεχώρησε τοῦ νεώ. Ἡ δ᾽ Ἶφις ἀπιούσῃ συνείπετο μείζονι βήματι ἤπερ εἰώθει, οὐδὲ συμμένει ἡ λευκότης ἔτι ἐν τῷ προσώπῳ, καὶ ἡ ἰσχὺς ἐπιδίδωσι, καὶ ἰταμώτερον αὐτὸ τὸ πρόσωπον γίνεται, καὶ βραχύτερον τῇ κόμῃ τὸ μέτρον καὶ ἀτημέλητον, καὶ πλέον τῆς ῥώμης πάρεστιν ἤπερ εἶχεν οὖσα γυνή. Καὶ γὰρ ἡ γυνὴ μικρῷ πρόσθεν ἦς, Ἶφι, παῖς εἶ. Δῶρα δὲ προσάγετε τοῖς ναοῖς, μηδὲ δειλιώσῃ χαίρετε πίστει. Δῶρα δὲ προσάγουσι τοῖς ναοῖς, καὶ ἐπιγραφὴν δὴ προσεπάγουσιν. Ἡ δ᾽ ἐπιγραφὴ βραχὺ τὸ ἔπος εἶχε·

Κοῦρος δῶρ᾽ ἀπέδωκε, κόρη τάπερ ηὔξατο Ἶφις.

Μετὰ δὴ ταῦτα (2) ταῖς ἀκτῖσιν ἡ ἡμέρα τὸν εὐρὺν ἠνέ-

(1) Legitur ὁ Θεὸς in codice.

(2) In latinis « postera lux. » Jam p. 272, hoc epithetum eodem modo nec recte reddidit.

Notis brevioribus supplementum assuam Ænigmata quinque, ni fallor, inedita, saltem in libris, qui mihi sunt ad manum, non reperta. Codex Regius 2877, pag. 29, illa mihi aliud quærenti exhibuit.

I.

Αἴνιγμα εἰς πλοῖον.

Ζῶόν τι πεζὸν, ἀλλὰ νηκτὸν εὑρέθη, Ἔμψυχον, ἀλλ᾽ ἄψυχον, ἔμπνουν, ἀλλ᾽ ἄπνουν, Ἕρπον, βαδίζον, καὶ πτεροῖς κεχρημένον. Ἄκουε καὶ θαύμαζε, καὶ δίδου λύσιν.

ῳξε κόσμον· Ἀφροδίτη δὲ καὶ Ἥρα καὶ συνὼν αὐταῖς ὁ Ὑμέναιος πρὸς τὸ γαμήλιον συνίασι πῦρ, καὶ ὁ παῖς Ἶφις τῆς ἑαυτοῦ ἀπολαύει Ἰάνθης.

Versu 1, cod. ἀλλ' ἀνοικτὸν, quod mutavi: ν. 3, βαδίζων καὶ πλευραῖς.

II.

Τοῦ μυὸς τὸ ὄνομα.

Ζῶόν τι μικρὸν εἰμὶ, οὐκ εἰμὶ τῶν βρωσίμων. Τρία γράμματα τῇ κλίσει φέρω. Ὁ ἐν ἐμοὶ ἀριθμὸς ἑξακόσια σὺν τετάρτης δεκάδος.

Codex, τ' ὄνομα—βροσήμων—δεκάδοις. Si τετάρτης poscit δεκάδος, ἡ σὺν genitivos respuit. Metrum prorsus est pessumdatum. Non τῇ κλίσει, sed περὶ τῆς κλίσεως, sensus postulare videtur; nam genitivo μυός non tres sunt literæ. De mure nitidius est Symposii ænigma. Sed his nugulis diutius hærendum non est.

III.

Εἰς τοῦ προβάτου τὸ δέρμα.

Ἔζων ὅτ' ἔζων, πλὴν λόγου παντὸς δίχα· Νῦν δ' εἰμὶ νεκρὸς, καὶ γέμω παντὸς λόγου.

IV.

Τῆς θηλακῆς.

Ὁ ζῶν φονευτὴς, καὶ θανὼν εὐεργέτης, Ἐνταῦθα λαθὼν τεχνικῶς ὑπεκρύβη, Καὶ, ψυχρὸς ὢν, ζῶν νεκρὸς εὑρέθη μόνος Καὶ φίλος ἐχθρὸς καὶ παρὼν ἀποστάτης.

Codex. θυλακῆς—ὑπεκρύβει.

V.

Τοῦ ζυγοῦ.

Δίκαιος εἰμὶ καὶ δικαίων ἀκρότης. Ἓξ τὰ σκέλη μου, κἂν καὶ οἱ πόδες δύο.

Codex, ἀκρότης—σκέλει.

De syllabarum quantitate in his versibus lector non esse debet auctore ipso curiosior. Iambici sunt; sed in quibus numerus syllabarum dodecasyllabus et ultimi pedis barytonia duntaxat observantur. Versus hic brevior, et longior alius, quindecim syllabis constans, passim fuerunt a recentioribus usurpati.

ARGUMENTUM

LIBRI X

EX CANTERI NOVIS LECTIONIBUS.

Iphis nuptiis qui interfuerat Hymenæus ad *Orpheum* inde se contulit, sed malo omine, quandoquidem mox obiit *Eurydice*, neque ad superos reduci potuit. Mœrore igitur perculsus Orpheus montes solitarios petiit, quo, sono lyræ ejus impulsæ, accurrerunt arbores, et inter cæteras *pinus* ex *Aty*, atque *cupressus* e *Cyparisso* mutata. Canebat autem ille de raptu *Ganymedis*, de *Hyacinthi*, ab Apolline amati et interfecti, in *hyacinthum* florem, de *Cerastarum* in *tauros*, de *Propœtidarum* in *lapides*, de Pygmalionis *statua* in *mulierem vivam* (unde natus *Paphus*), de *Myrrhæ*, propter incestum cum patre concubitum, in *myrrham* arborem, atque de *Adonidis*, cui Venus *Hippomenis* et *Atalantæ* in templo concumbentium in *leones* transformationes narraverat, in *anemonem* mutatione.

ὈΒΙΔΊΟΥ

ΜΕΤΑΜΟΡΦΏΣΕΙΣ.

ΒΙΒΛΊΟΝ ΔΈΚΑΤΟΝ.

Ἐντεῦθεν διὰ τοῦ ἀπείρου ἀέρος ἐσθῆτι πορφυρᾷ κεκαλυμμένος ὁ Ὑμέναιος πρὸς τὴν τῶν Κικόνων συντείνει χώραν. Καὶ γὰρ ὑπὸ τῆς Ὀρφείας φωνῆς μάτην δέ γε καλεῖται. Καὶ παρεγένετο μὲν, ἀλλ' οὔτε ἑορτῆς ῥήματα, οὔτε φαιδρὸν πρόσωπον, οὔτ' αἰσίαν ἐπήγετο τὴν κληδόνα. Ἀλλὰ καὶ ἡ λαμπὰς ἣν εἶχε δακρυώδει καπνῷ τετριγυῖα (1) μέχρις παντὸς διαγέγονε, καὶ οὐδ' ὁτιοῦν πυρὸς ἐπεσπάσατο κινουμένη. Ἥ γε μὴν τοῦ πράγματος ἔκβασις βαρυτέρα τοῦ οἰωνίσματος. Ἡ γὰρ νύμφη (2) Εὐρυδίκη, συνόμιλος τῷ τῶν Νηϊάδων ὄχλῳ διὰ τῶν λειμώνων περινοστοῦσα, τέθνηκεν, ὄφεως ὀδόντα ἐν τῷ ταρσῷ τοῦ ποδὸς δεξαμένη. Ἣν ἐπειδήπερ ἅλις ὁ Ῥοδόπειος μάντις ἐπὶ τοῦ ὑπὲρ γῆς ἀέρος ἐπένθησεν, ἵνα καὶ τῶν Ἅιδου ψυχῶν πειράσαιτο, πρὸς τὴν Στύγα διὰ τῆς Ταιναρίας ἐτόλμησε πύλης κατελθεῖν· καὶ διὰ λεπτοτάτων καὶ ἰσχνοτάτων δήμων καὶ εἰδώλων τάφοις χρωμένων, πρόσεισι (3) τῇ τε Περσεφόνῃ καὶ τῷ τὴν ἀηδῆ βασιλείαν κατέ-

(1) Codex, τετρηγυῖα: conf. p. 383, et infra not. ad XII, 276. Eadem variatione vocalium ι et η, infra ad 184, codex, ἀνακοντήσασα: ad 435, codex, κεγχρήνης: ad 575, codex, ἐκάθητο: ad 673, codex, δεσπότης ita pro δεσπότις.

(2) Velim νεονύμφη, *nupta nova*.

(3) Cod. χρωμάτων πρόσειται. Permutantur χρωμάτων et χρωμένων in Procli codice ad Alcib. t. III, pag. 198, ed. Cusin.

χοντι τῶν σκιῶν δεσπότῃ· καὶ, πρὸς ᾠδὴν τὰς νεύρας πλήξας, οὕτως εἰρήκει : « Ὦ τοῦ ὑπὸ γῆν κειμένου » κόσμου θεοὶ, εἰς ὃν καταπίπτομεν (1) ὅ, τι ποτὲ θνητὸν γιγνόμεθα, εἴπερ ἔξεστι καὶ ἔαται, τὰ τοῦ ψευδοῦς στόματος ἀποθέμενον αἰνίγματα, τἀληθῆ λέγειν, » οὐχ ὥστε τὸν συνηρεφῆ Τάρταρον ἰδεῖν κατελήλυθα (2) » δεῦρο, οὐδ' ὥστε τοὺς κομῶντας ὄφεσι τρεῖς φάρυγγας τοῦ Μεδουσαίου συνδῆσαι τέρατος : ἡ σύζυγος » δέ μοι τῆς πορείας αἰτία, εἰς ἣν ἔχιδνα πατηθεῖσα » τὸν ἰὸν διεσκέδασε, καὶ τὴν ἐπιδιδοῦσαν ἡλικίαν » ἀφείλετο. Ἠθέλησα μὲν γὰρ δυνηθῆναι ὑπομεῖναι » τὸ πάθος· οὐ γὰρ ἀρνήσομαι ἐμαυτὸν μὴ δεδοκιμακέναι· ἀλλ' ὁ Ἔρως ἐνίκησε. Θεὸς οὗτος εὖ μάλα » γνωστὸς κατὰ τὸν ἄνω κόσμον· εἰ δὲ καὶ ἐνταῦθα » εἴη ἀμφιγνοῶ, ἀλλὰ γὰρ καὶ ἐνταῦθα μαντεύομαι » εἶναι, ἥ τε φήμη τῆς παλαιᾶς ἁρπαγῆς εἰ μὴ ψεύδεται (3), καὶ ὑμᾶς Ἔρως συνῆψεν. Ἀλλ' ἐγὼ πρὸς » τῶν τόπων τουτωνὶ τῶν μεστῶν δέους, πρὸς τοῦ » Χάους τοῦδε τοῦ ἀμυθήτου, καὶ τῆς σιγῆς τῆς » ἀπείρου ταυτησὶ βασιλείας, τῆς Εὐρυδίκης, ἱκετεύω, » τὸ ταχῦναν ἀνακλώσατε νῆμα. Πάντα γὰρ ὑμῖν » ὀφείλομεν (4), κἂν μικρόν τι χρονίσωμεν, ἢ θᾶττον » ἢ βράδιον πρὸς τὴν αὐτὴν πάντες οἰκίαν σπεύδο-

(1) Legit suo in codice, *decidimus*.

(2) Codex, καταληλυθότα.

(3) Legit Planudes : « Fama » que si *veteris* non est mentita » *rapinæ* » ; sed non ideo, quod putavit Burmannus, *mentita* erit passive capiendum.

(4) Pessimam habuit lectionem *debemus* pro optima *debemur*. Repone, ὀφειλόμεθα. Parilis Palladæ sententia Ep. 29 : Πᾶσι θανεῖν μερόπεσσιν ὀφείλεται, οὐδέ τίς ἐστιν Αὔριον εἰ ζήσει θνητὸς ἐπιστάμενος : iterum Ep. 130 : Πάντες τῷ θανάτῳ τηρούμεθα καὶ τρεφόμεσθα, Ὡς ἀγέλη χοίρων σφαζομένων ἀλόγως.

» μεν· δεῦρο πάντες συντείνομεν· οὗτος ἡμῖν ἔσχατος » οἶκος, καὶ ὑμεῖς δὲ τοῦ ἀνθρωπείου γένους ἐπὶ » μήκιστον τὴν βασιλείαν κατέχετε. Καὶ δὴ καὶ αὕτη, » ἐπειδὰν, τοὺς ἀνήκοντας ἐνιαυτοὺς διανύσασα, πέπειρος γένηται, τῆς ὑμῶν ἐξουσίας ἔσται. Ἀντὶ δωρεᾶς » αἰτούμεθα τὴν ταύτης ζωήν (1). Ὥστ', εἴπερ ἀνανεύουσιν αἱ Μοῖραι, ἐλεύσομαι αὐτὸς ἀντὶ τῆς γυναικός (2)· κεκύρωταί μοι τὸ μηδαμῶς ἐθελῆσαι ὑποστρέψαι. Τῷ τῶν δυεῖν θανάτῳ ἐφήσθητε. » Τοιαῦτα λέγοντι καὶ πρὸς ᾠδὴν τὰς χεῖρας (3) κινοῦντι αἱ ἀσώματοι ἐθρήνουν ψυχαί. Ἀμέλει γοῦν οὔτε Τάνταλος τὸ ὑποφεῦγον ὕδωρ ἐπόθει, καὶ ὁ τοῦ Ἰξίονος τροχὸς ἀκίνητος ἔμεινεν, οὐδὲ τοῦ Τιτύου ἥπατος οἱ ὄρνεις ἥπτοντο, καὶ αἱ Βηλίδες σχολὴν ἐκ τοῦ πίθου εἶχον, καὶ σὺ δ', ὦ Σίσυφε, ἐπὶ τοῦ λίθου σαυτὸν κεκάθικας (4). Τότε δὴ πρῶτον τὰς τῶν Εὐμενίδων παρειὰς ἡττηθεισῶν τῆς ᾠδῆς φήμη φέρεται διαβρόχους γενέσθαι. Οὐδ' ἡ τοῦ βασιλέως σύζυγος, οὔτε μὴν αὐτὸς ὁ τῶν ὑποχθονίων ἄρχων ἀνανεύειν ἱκετεύοντι ὑπομένει. Καλοῦσι τοίνυν τὴν Εὐρυδίκην. Ἡ δὲ μεταξὺ τῶν προσφάτων ὑπῆρχε ψυχῶν. Καὶ προσῆλθε δὴ βραδυτέρῳ

(1) Latine : « pro munere poscimus usum. » Id est, ἀντὶ δωρεᾶς χρῆσιν αἰτούμεθα, οὐ δωρεὰν, ἀλλὰ χρῆσιν μόνον, καὶ ταῦτα πρόσκαιρον. Planudes sensum non vidisse videtur.

(2) Ovidius : « Quod si fata negant *veniam* pro conjuge.. . » Hic *veniam* nomen est, non verbum. Vertas ergo : Εἴπερ ἀνανεύουσιν ταύτην ἀμφὶ τὴν γυναῖκα χάριν αἱ Μοῖραι, κεκύρ. In eumdem errorem et Glareanus inciderat.

(3) Ovidius : « nervosque ad » verba moventem. » *Nervos,* qui sunt lyræ, putavit esse manuum Planudes, errore non ignoscendo.

(4) Hinc profecit Popius in ode nobilissima : « Thy stone, » o Sisyphus, stands still ; Ixion » rests upon his wheel, And the » pale spectres dance; The Fu» ries sink upon their iron beds. »

ἐκ τοῦ τραύματος βήματι. Ταύτην δ' ὁμοῦ καὶ νόμον ὁ Ῥοδόπειος Ὠρφεὺς ἔλαβε (1), μηδαμῶς εἰς τοὐπίσω τρέψαι τοὺς ὀφθαλμοὺς μέχρις τῶν κοιλάδων ἐξέλθῃ τοῦ ᾅδου, ἢ ματαίαν αὐτῷ τὴν χάριν ἔσεσθαι. Ἄπτεται γοῦν ὁδοῦ διὰ σιγώντων τόπων ἀνάντους, ὑψηλῆς, σκοτεινῆς, ζόφῳ πυκνῷ κεκαλυμμένης. Ἤδη δ' οὐ πόῤῥω τῆς ἄκρας ἐπιφανείας τῆς γῆς ἀπῆσαν, ὁ δὲ, τοῦ τε μὴ τὴν Εὐρυδίκην ἐκλιπεῖν δεδιὼς, καὶ ἰδεῖν αὐτὴν ἐφιέμενος, ἔτρεψεν ὑπὸ φίλτρου τοὺς ὀφθαλμούς· ἡ δ' ἐκ τοῦ παραχρῆμα πάλιν ἐξέπεσε, καὶ δὴ, τὰς χεῖρας ἐκτείνουσα, ληφθῆναί τε καὶ λαβεῖν πειρωμένη, οὐδενὸς ὅτι μὴ εὐενδότου ἀέρος ἐδράττετο ἡ ταλαίπωρος. Ἤδη δ' αὖθις θνήσκουσα οὐδ' ὁτιοῦν κατεμέμψατο τοῦ ἀνδρός· τί δήποτε γὰρ, εἰ μὴ τοῦτ', ἐγκαλεῖν εἶχεν αὐτῷ, ὅτι δὴ ταύτης ἤρα (2); καὶ « Χαίροις ὕστατ' » εἶπεν, ὃ μόλις ἐκεῖνος εἰς ἀκοὴν ἐδέξατο ἤδη, καὶ εἰς τὸν αὐτὸν αὖθις κατεκυλίσθη τόπον. Οὔκουν ἄλλως ἀπηνεώθη τῷ τῆς συζύγου διπλῷ θανάτῳ Ὀρφεὺς, ἢ ὁ μετὰ δέους ἰδὼν τοὺς τρεῖς τοῦ κυνὸς τραχήλους, ὧν ὁ μέσος ἁλύσεις περιέκειτο, ὃν οὐ πρότερον τὸ δέος ἀπέλιπεν ἢ ἡ προτέρα φύσις, λίθου διὰ παντὸς τοῦ σώματος ἀνατείλαντος· ἀλλὰ δὴ καὶ ὁ τὴν ἁμαρτίαν εἰς ἑαυτὸν ἑλκύσας Ὤλενος καὶ θελήσας λυπηρὸς δοκεῖν εἶναι, καὶ σὺ δ', ὦ δύστηνε Ληθαία, ἡ τῷ σαυτῆς κάλλει θαῤῥοῦσα, εὐαφέστατον μὲν τὸ πρόσθεν ἔχουσα στέρνον, νῦν δὲ λίθος ἱσταμένη, ὃν ἡ πολύυδρος Ἴδη φέρει. Μάτην γε

(1) Cf. p. 145.—Cod. ῥοδόπειρος.

(2) Popius in eadem ode, multo cum affectu: « But soon, too » soon! the lover turns his eyes. » Again she falls; again she dies, » she dies!.... No crime was

μὴν αὐτὸν ἱκετεύοντα καὶ αὖθις εἰσελθεῖν ἐθέλοντα ἀπεῖρξεν ὁ πυλωρός· ὁ δ' ὅμως ἡμέρας ἑπτὰ τηκόμενος, δίχα Δήμητρος δώρου(1), ἐπὶ πέτρας ἐκάθητο· τροφὴ δ' αὐτῷ γέγονεν ἡ φροντὶς καὶ ὀδύνη τῆς ψυχῆς καὶ τὰ δάκρυα, καὶ τῶν τοῦ Ἐρέβους θεῶν ὡς ἀσπλάγχνων δὴ κατηγόρει. Ἐντεῦθεν δ' εἰς τὴν ὑψηλὴν Ῥοδόπην ἀνέλαβεν ἑαυτὸν, καὶ πρὸς τὸν τοῖς Βορέαις τυπτόμενον Αἷμον. Τρίτος ἥλιος μετὰ τοῦτο τὸν ἐνιαυτὸν συνεπέραινε (2) τὸν τοῖς θαλαττίοις ἰχθῦσι συγκεκλεισμένον, καὶ πᾶσαν γυναικείαν ἀφροδίτην ἀπέφευγεν ὁ Ὀρφεὺς, εἴθ' ὅτι κακῶς αὐτῷ τοῦτο συμβέβηκεν, εἴθ' ὅτι τῇ γυναικὶ πίστιν ἐτήρει. Πολλὰς δ' ὅμως ἔρως ἐξέκαυσε συναφθῆναι τῷ μάντει· πολλαὶ δ' ὠδυνήθησαν ἀποκρουσθεῖσαι (3). Ἐκεῖνος καὶ τοῖς τῶν Θρακῶν δήμοις ἡγήσατο πρὸς τοὺς ἁπαλοὺς ἄῤῥενας μεταφέρειν τὸν ἔρωτα, δεῖν παραινῶν ἐντὸς τοῦ τῆς νεότητος χρόνου τὸ βραχὺ ἔαρ καὶ τὰ πρῶτα δρέπεσθαι ἄνθη.

Ἦν δέ τις λόφος, ὑπὲρ δὲ τὸν λόφον λειοτάτη τις πεδιάδος ἅλως, ἣν χλοάζειν ἡ τῆς ἀγρώστεως (4) πόα παρεῖχε· σκιὰ δὲ πᾶσα τοῦ χώρου ἀπῆν. Ἔνθα καθίσας ὁ θεοῖς γεννηθεὶς μάντις τὰς πολυφθόγγους ἐκίνει χορδάς. Αὐτίκα δὲ σκιὰ τῷ χώρῳ ἐπῆλθε. Καὶ

» thine, if 'tis no crime to love. »

(1) Glossa est in codice, σίτου.

(2) Cod. συνεπαίρενε. Simili literarum ε et αι variatione, cod. habet ad 182, πεδιᾶς pro παιδιᾶς: ad 642, προσήνεγκαι.

(3) Cod. ἀποκρουσθῆσαι. Eadem variatione, infra ad 285, cod. συνεχῆ pro συνεχεῖ: ad 661, cod. εἴη pro ἤει (cf. pag. 82, 331), ut et ad 663, προσειη pro προσήει.

(4) Anonymus ad Canticum Moysis e Deuteron. in Catena Corderiana: ἡ ἄγρωστις καὶ ὁ χόρτος βοτάναι εἰσὶν ἄκαρποι, καὶ ὥς φησιν ὁ Σωτὴρ, εἰς κλίβανον βαλλόμεναι· ἄνεισι δὲ μάλιστα εἰς κεχερσωμένα καὶ ἀγεώργητα χωρία.

γὰρ οὔτε τὸ ἐκ Χαόνων ἀπῆν δένδρον, οὔτε τὸ νέμος τῶν Ἡλιάδων, οὐ πλατύφυλλος (1) ὑψικόρυμβος, οὐ μαλθακὴ φίλυρα, οὐ φηγὸς, ἡ ἄφθορος δάφνη, καὶ Ποντικαὶ καρύαι εὔθραυστοι, καὶ μελία πρὸς δόρατα χρήσιμος, καὶ λειοτάτη πεύκη, καὶ κυρτούμενος ταῖς βαλάνοις δὴ πρῖνος, καὶ πλάτανος πρὸς κλίνην ἁρμόδιος (2), καὶ σφένδαμνος διάφορος τὴν χροιὰν, καὶ φίλυδρος ἰτέα, καὶ ἐν ὕδασι διαιτωμένη λωτὸς, καὶ ἀειθαλὴς πύξος, καὶ λεπταὶ μυρῖκαι, καὶ δίχρωμος μύρτος, καὶ ἐλαία γλαυκή (3)· καὶ σὺ δ', εὐκαμπὲς, ἦλθες, κιττὲ, ἅμα γε δὲ καὶ ἑλικώδης ἄμπελος, καὶ κλήμασι περιειλημμένοι πτελεοὶ, καὶ βουμελίαι, καὶ ἐλάται, καὶ μήλοις ἐρυθροῖς βριθομένη μηλέα (4), καὶ νικητοῦ γέρας εὐκαμπὴς φοίνιξ, καὶ τὴν κόμην εὔζωνος, ἐχινώδης δὲ τὴν κορυφὴν πίτυς, καὶ χαρίεσσά γε τῇ

(1) Arborum nomina, πλατύφυλλος, φίλυρα, ποντικαὶ καρύαι, μελία, σφένδαμνος, addidi, quibus explerem relictas ab interprete lacunas, qui synonymas non invenerat voces quibus *æsculus, tilia, coryli, fraxinus, acer,* græce signarentur. Atque mox pariter, lacunulas alias ut implerem, inserui nomina arborum aliarum alia, πτελεοὶ (scripsissem πτελεαὶ usitatius, ni Planudeum περιειλημμένοι servare voluissem), καὶ βουμελίαι, καὶ πεῦκαι, et jam Ovidianæ *ulmi, ornique et piceæ* græcis vocantur nominibus.

(2) Latinum *genialis* eo modo vertit ut platanus videatur laudari quod lectis conficiendis apta sit; quæ non Ovidii mens: f. πρὸς ἡδυπάτην κατάκλισιν ἁρμόδιος.

(3) Habuit aut *ficus*, aut *pinus*, aut *cinus*, hoc puto; quod quid esset ignorans, oleam arborem substituit. Nec ego cini aut Heinsianæ tini græcum nomen novi. *Ficus* locum vix habere credo ob epithetum *cærula baccis; pinus* infra suo loco nominatur.

(4) Cod. βρυθομένη. An proprio suoque nomine vocarit latinum *arbutum* dubito. *Arbutus* græce loquentibus non μηλέα, sed κόμαρος, puto, nuncupatur. *Arbuteos fætus* I, 104, p. 7, apte Planudes reddiderat, τὸ ὄρειον κόμαρον. Hodie Græcis κομαριὰ dicitur: cf. Sibthorp. in Walpol. Memor. t. I, p. 338.

μηδὲ τῶν θεῶν· καὶ γὰρ ὁ Κυβέλειος Ἄττις ἐν αὐτῇ τὸν ἄνθρωπον ἐξεδύθη, κἀν τῷ στελέχει ἐκείνῳ ἐσκληρύνθη.

Προσεγένετο τῷ τούτων ὁμίλῳ καὶ ἡ τὰ τέρματα καὶ τοὺς καμπτῆρας μιμουμένη κυπάρισσος, νῦν μὲν δένδρον, πρόσθεν δὲ παῖς ἐξ ἐκείνου ἐρώμενος τοῦ θεοῦ, ὃς νευραῖς τὴν κιθάραν, νευρᾷ (1) καὶ τὸ τόξον ἁρμόζει. Ἱερὸς γὰρ ταῖς ἐχούσαις Καρχαῖα (2) πεδία Νύμφαις μέγας ἔλαφος ἦν· βαθεῖαν (3) δ' ἐδίδου σκιὰν τοῖς εἰς πλάτος ἠνεῳγόσιν ἐν ἑαυτοῦ κεφαλῇ κέρασιν· καὶ χρυσῷ τὰ κέρα ἐλάμπετο, καὶ περιδέραια εἰς ἁρμοὺς συμβεβλημένα καὶ περικείμενα τῷ ἁπαλῷ τραχήλῳ καθεῖντο· καὶ ἀργυροῦν πέταλον ὑπὲρ τοῦ μετώπου λεπτοῖς ἱμᾶσι συνδεδεμένον ὑπεκινεῖτο· ἴσοι τε τὸ μέγεθος λίθοι περὶ τοὺς κοίλους κροτάφους ἐκ τῶν ὤτων ἀμφοῖν ἀπέστιλβον. Οὗτος δὴ, φόβου παντὸς ἔρημος ὢν, καὶ τὴν ἔμφυλον ἀποτεθειμένος δειλίαν, εἰς οἰκίας ἐνδιαιτᾶσθαι, καὶ παρέχειν εἰώθει τὸν τράχηλον καὶ ἀγνώστοις χερσὶ καταψᾶν. Πρό γε μὴν πάντων σοὶ, περικαλλέστατε τῶν Κῴων ἔθνους (4), Κυπάρισσε, χαρίεις ἐτύγχανεν ὤν. Σὺ γὰρ αὐτὸν πρὸς νέας νομὰς, σὺ πρὸς διαφανοῦς πηγῆς ἐκόμιζες ὕδωρ·

(1) Cod. νευρά. Velim bis νευραῖς. Nimis fuit timidus Planudes, et, quum uno arcus nervo temperetur, cithara autem pluribus, arcui non ausus est uni plures, post Ovidium, tribuere nervos.

(2) Jam lapsus est circa hoc nomen, malam secutus lectionem : cf. pag. 287. Oportuit Καρθαῖα.

(3) Cod. βαρεῖαν. Notam permutationem illustravi ad Eunapii Sophistarum Vitas. Mox, ut efficeretur sensus, debuit saltem scribere : βαθεῖαν δὲ τῇ ἑαυτοῦ κεφαλῇ σκιὰν ἐδίδου τοῖς εἰς πλάτος ἠνεῳγόσι κέρασι.

(4) Num invenit *Coœ*, pro eo quod habemus, *Ceæ?* Repone, Κείων. Hæc nomina sæpe variari docet Verheykii nota ad Antonin. Liberalem, p. 4.

σὺ νῦν μὲν ἄνθη ποικίλα περὶ τὰ τούτου ἔπλεκες κέρα· νῦν δ', ὡς ἔφιππος, ἐπὶ τῶν τούτου νώτων ὀχούμενος, δεῦρο κἀκεῖσε χαίρων τὸ εὐπειθὲς στόμα πορφυροῖς χαλινοῖς ἡνιόχευες. Καῦμα μὲν οὖν καὶ τῆς ἡμέρας τὸ μέσον, καὶ τῇ τοῦ ἡλίου θερμότητι αἱ (1) τοῦ παραιγιαλίτου Καρκίνου κοῖλαι χηλαὶ ὑπερέζεον· ὁ δ' ἔλαφος κοπωθεὶς ἐν ποαζούσῃ γῇ τὰ μέλη ἔθετο, καὶ ὑπὸ δένδρου σκιὰν ἀνέψυχεν ἑαυτόν. Τοῦτον ἀπερισκέπτως ὁ παῖς Κυπάρισσος ὀξεῖ δόρατι διαπείρει· ἰδὼν δ' ἔπειτα τῷ δεινῷ τραύματι θνήσκοντα, βούλεσθαι καὶ αὐτὸς ἀποθανεῖν ἔστησε καὶ ἐκύρωσε. Τίνας γε μὴν ὁ Φοῖβος οὐκ ἤνεγκε τούτῳ παραμυθίας; καὶ κουφότερον ἀλγεῖν, καὶ ὅσον γε ἡ ὕλη τοῦ πάθους ἀπῄτει, παρῄνεσεν· ὁ δ' ὅμως ἔστενε, καὶ τοῦτο δῶρον ὕστατον αἰτεῖται πρὸς τῶν θεῶν (2), τὸν ἀεὶ χρόνον πενθεῖν. Καὶ δή, διὰ τῶν ἀμυθήτων θρήνων ἐκκριθέντος τοῦ αἵματος, εἰς χλωρὰν ἤρξαντο χρόαν (3) τὰ μέλη τρέπεσθαι· καὶ ἡ μικρῷ πρόσθεν καθειμένη τοῦ χιονώδους μετώπου κόμη φρίσσουσα χαίτη ἤρξατο γίνεσθαι, καὶ, δεξαμένη σκληρότητα, πρὸς οὐρανοῦ τὰ ἄστρα (4) λεπτῇ κορυφῇ βλέπειν ἀρχὴν ἔλαβεν. Ἐστέναξε τοίνυν ὁ θεός, καὶ « Πενθήσῃ μὲν ἡμῖν » εἶπε, « ταλαίπωρε, πενθήσεις δ' αὐτὸς ἄλλους, καὶ ἀεὶ τοῖς » ὀδυνωμένοις παρέσῃ. »

(1) Scripsi *αἱ* pro *τῇ*, quod reperi in codice.

(2) Codex, *τὸν θεόν*. Hæc permutatio *τῶν* ο et ω sæpissime supra occurrit. Severus in Allatii Excerptis p. 222 : *μετέβαλλον Ξάνθου τὰ ῥεύματα καὶ διὰ τὸν φόνον ἐρυθρὸν παρεσκεύαζον* : codex Vaticanus, a Bastio collatus, *διὰ τῶν φόνων*, quod quidem ego malim.

(3) Codex, *χλόαν*, nota *τῶν* λ et ρ variatione.

(4) Sic codex, olim. Nunc e correctione, *πρὸς οὐρανὸν τὰ ἄστρα* : saltem *καὶ τὰ ἄστρα*.

Τοιοῦτον ὁ μάντις ἐφειλκύσατο νέμος. Καὶ μέσος δὴ τοῦ τε θηρῶν συνεδρίου, καὶ τῆς ὁμηγύρεως τῶν ὀρνίθων καθῆστο. Ἐπεὶ δ' ἅλις τῷ λιχανῷ τὰς χορδὰς πλήττων ἐπείρασε, καὶ ᾔσθετο τῶν ποικίλων φθόγγων, εἰ καὶ τὰ μάλιστα διάφορα ἠχοῖεν, συμφωνούντων, τήνδε τὴν φωνὴν ᾄδων ἐκίνησε· « Θύγατερ Διὸς, Μοῦσα μῆτερ (καὶ γὰρ τῇ τοῦ Διὸς » ἀρχῇ πάνθ' ὑπείκει), τὴν ἡμετέραν ᾠδὴν αὐτὴ » κίνει (1). Πολλάκις μέν μοι πρόσθεν ἡ τοῦ Διὸς » βασίλεια ὑμνήθη, καὶ ᾖσα βαρυτέρῳ πλήκτρῳ τοὺς » Γίγαντας, καὶ τοὺς διασπαρέντας τοῦ νικήσαντος » Διὸς ἐν τοῖς Φλεγραίοις πεδίοις κεραυνούς· νῦν » δὲ κουφοτέρας δεῖ λύρας (2). Καὶ δὴ παῖδας ᾄσω» μεν τοῖς θεοῖς ἐρωμένους, καὶ κόρας ἀπειρημένῳ » πυρὶ ἔρωτος ἐκμανείσας, καὶ δίκην ὑποσχούσας » ταυτησὶ τῆς ἐπιθυμίας. Ὁ τῶν θεῶν βασιλεὺς τῷ » τοῦ Φρυγίου Γανυμήδους ἔρωτί ποτε ἐξεκαύθη, καὶ » εὗρέ τι γενέσθαι ὁ Ζεὺς ὃ μᾶλλον ἂν ἢ ὅπερ ἦν » εἶναι ἐθέλοι. Οὐ μὴν εἰς ἕτερον ὄρνιν μεταμεῖψαι » ἑαυτὸν ἠξίωσεν, ὅτι μὴ εἰς τοῦτον ὃς ἐπὶ γῆν κο» μίζει τοὺς αὐτοῦ κεραυνοὺς, ἀετὸν λέγω. Αὐτί» κα δὲ (3), ψευδομέναις πτέρυξι πλήξας δὴ τὸν » ἀέρα, ἀναρπάζει τὸν Ἰλιάδην, ὃς καὶ νῦν τὸ πό» μα κιρνᾷ, καὶ τῷ Διῒ τὸ νέκταρ, καὶ τῆς Ἥρας » μὴ βουλομένης, οἰνοχοεῖ (4).

» Καὶ σὲ δ', Ἀμυκλείδη, ἔθετο ἂν εἰς αἰθέρα ὁ

(1) Cod. κινεῖ. Ovidius, *move*.

(2) Eodem sensu Basilius inter Anacreontea: Δότε μοι λύρην Ὁμήρου φονίης ἄνευθε χορδῆς.

(3) Cod. δὴ, quod mutavi ob sequens δὴ, ne esset iteratio adverbii molesta. Tam sæpe δὲ et δὴ legimus permutata, ut nihil temere nunc fecisse videar.

(4) Cf. not. ad Aristæn. p. 721.

» Φοῖβος, εἴ γε αἱ χαλεπαὶ Μοῖραι χρόνον ἐδεδώ-
» κεισαν (1) εἰς τὸ θεῖναι. Ὅμως δ' ὅσον ἐξεγένετο,
» ἀθάνατος εἶ, καὶ ὁσάκις ἀπωθεῖται τὸν χειμῶνα
» τὸ ἔαρ καὶ τοὺς φιλύδρους Ἰχθῦς ὁ Κριὸς δια-
» δέχεται, καὶ σὺ τοσάκις ἀνίσχεις, καὶ ἐν ῥίζῃ χλοα-
» ζούσῃ ἀνθεῖς. Σοῦ γὰρ οὑμὸς ὑπὲρ πάντας πατὴρ
» ἠράσθη. Καὶ τηνικαῦτα οἱ κείμενοι κατὰ τὸ μέ-
» σον τῆς οἰκουμένης Δελφοὶ (2) τοῦ ἡγεμόνος ἐστέ-
» ρηντο, τοῦ θεοῦ πρὸς τὸν Εὐρώταν καὶ τὴν ἀτεί-
» χιστον Σπάρτην (3) συχνὰ φοιτῶντος. Ἀμέλει καὶ
» οὔθ' ἡ κιθάρα, οὔτε τὰ βέλη διὰ τιμῆς αὐτῷ
» γίγνεται· ἀλλὰ καὶ αὑτοῦ ἐπελάθετο· καὶ γὰρ οὔτε
» δίκτυα φέρειν ἀπαναίνεται, οὔτε κύνας κατέχειν,

(1) Codex, χρόνον ἐδεδώκεσαν.

(2) Ovidius rursus xv, 630: « mediamque tenentes Orbis humum Delphos adeunt » : ubi Heins. Epigramma 78, inter Priapeia : « Pallas Cecropias » tuetur arces, Delphos Pythius » orbis umbilicum » : ubi Burmann. Euripidi Iph. T. 1258, Apollo dicitur μέσον γᾶς ἔχων μέλαθρον : Sophocli, Œd. T. 479, sicarius qui Laium interfecit, τὰ μεσόμφαλα γᾶς ἀπονοσφίζων μαντεῖα. Adde schol. ad Eurip. Phœn. 237; ad Orest. 321; Stanl. ad Æsch. Eum. 40; Heyn. ad Pindari Fragm. pag. 56; et Millin. in Monumentis Ineditis t. I, p. 278, ubi vas pictum exhibet et illustrat, in quo visitur ipsius umbilici prope sacrum tripodem locus. Error fuit parilis Judæorum, qui, verbis Ezechielis 5, 5, egregie abusi, Judæam in medio terrarum orbis meditullio sitam esse putabant : cf. Relandi Palæstina c. 10.

(3) Notæ de Sparta immunita Gierigianæ paululum jejunæ adde quæ Jacobus A Cruce et Burmannus hic adposuerunt, et, supra ad vi, 414, Ciofanus. Claudianus Cons. Mallii Theodori 154 : « Civibus et vetitis ignavo » credere muro Tutius objecit » nudam Lacedæmona bellis » Lycurgus : ubi vide Barthium. Lysias in Oratione Olympiaca p. 914, de Spartanis : μόνοι δὲ οἰκοῦντες ἀπόρθητοι, καὶ ἀτείχιστοι. Scholiastes Philostrati Heroic. pag. 499 : Σπαρτιᾶται ἐρωτηθέντες ποῦ τὸ ἑαυτῶν τεῖχος ἐν ᾧ φυλαχθήσονται, εἴπερ δεήσει, τὰς λόγχας αὐτῶν ἔδειξαν : ubi et alia indicavi.

» οὔτε μὴν κατὰ τὰς ἄκρας τῶν ὀρῶν ἰέναι συνέμ-
» πορος. Καὶ δὴ τῇ μακρᾷ συνηθείᾳ τὸ πῦρ τοῦ
» ἔρωτος τρέφει. Ἤδη μὲν οὖν ὁ ἥλιος μέσος ἦν
» τῆς τε ἐπιούσης καὶ παρελθούσης νυκτὸς, καὶ ἴσῳ
» ἑκατέρωθεν διΐστατο διαστήματι· ἀμφότεροι δὲ τὰ
» σώματα τῆς ἐσθῆτος κουφίζουσι, καὶ λιπαρᾶς
» ἐλαίας χυμῷ στιλβοῦνται (1), καὶ πρὸς ἀγῶνα τοῦ
» πλατέος δίσκου συνίασιν· ὃν πρότερος ὁ Φοῖβος
» περιδινήσας εἰς τὰς ἀερίας αὔρας ἀφῆκε, καὶ τὰς
» ἐπιπροσθούσας νεφέλας τῷ βάρει διέῤῥηξε· μετὰ
» δὲ μακρὸν χρόνον εἰς τὴν στερεὰν αὖθις γῆν τὸ βά-
» ρος κατέπεσε, καὶ ἐπεδείξατο τέχνην συνημμένην
» τῇ ῥώμῃ. Αὐτίκα δ' ὁ νηπιώδης Ταιναρίδης τῇ ἐπι-
» θυμίᾳ τῆς τέχνης τε καὶ παιδιᾶς τὸν δίσκον ἔσπευ-
» δεν αἴρειν. Τὸν δὴ (2) σκληρὰ γῆ, πάλιν ἀντανακον-
» τίσασα πρὸς ἀέρα, πρὸς τὸ σὸν εὐθὺς ὑπέθηκεν,
» Ὑάκινθε, πρόσωπον. Ὠχρίασαν δ' ἐπίσης ὅ, τε
» παῖς καὶ αὐτὸς ὁ θεός. Καὶ τὰ μέλη τοῦ παι-
» δὸς ὁ θεὸς παρεθέντα ἀναλαμβάνει, καὶ νῦν μὲν
» περιθάλπει, νῦν δὲ τὰς ἀθλίας πληγὰς ἀπομόρ-
» γνυσι, νῦν δὲ τὴν ψυχὴν φεύγουσαν, ἐνιεὶς βοτάνας,
» παρακατέχει. Οὐδὲν μέντοι λυσιτελοῦσιν αἱ τέ-
» χναι· καὶ γὰρ ἀθεράπευτον ἦν τὸ τραῦμα. Ὡς δ'
» εἴ τις ἴα ἢ μήκωνας ἐν εὐθαλεῖ λειμῶνι ἢ καὶ κρί-
» να κατάξοι, τοῖς ξανθοῖς (3) ξύλοις αὐτῶν προσισχό-

(1) Codex, στιλβοῦντα. Sæpe corrumpi vocum fines notum est: sic ad 215, cod. αὐτοὺς pro αὐτός: ad 277, cod. ἑαυταῖς pro ἑαυτῆς: ad 350, cod. χαλεπὰς pro χαλεπαῖς: ad 476, cod. ἀλαμπῆς pro ἀλαμποῦς: ad 589, cod. δοξάσας pro δοξάσης: ad 676, cod. δεῖν pro δεῖ.

(2) Et hic malim δέ: conf. pag. 429.

(3) Cod. ξ. ἐπ: ἐπ quasi deleto.

» μενα, τὰ δ' εὐθὺς μαρανθέντα τὴν κεφαλὴν βαρυνθεῖσαν καταφέρει, οὐδ' ὑπανέχοι ἑαυτὰ, τῇ δὲ κορυφῇ πρὸς τὴν γῆν βλέποι· οὕτω τὸ πρόσωπον ἐκείνου ἐκπνέοντος κεῖται, καὶ ἡ κεφαλὴ, τῆς ζωτικῆς δυνάμεως αὐτὴν ἐκλιπούσης, αὐτή τε ἑαυτῇ πρὸς βάρους ἐστὶ καὶ ἀνακλίνεταί γε ἐπὶ τῶν ὤμων. Πέπτωκας τοίνυν, ὁ Φοῖβος εἶπεν, Οἰβαλίδη, κατὰ τὴν πρώτην νεότητα φθονηθείς (1)· ἐγὼ δ' ἐμαυτοῦ πταῖσμα τὸ σὸν ὁρῶ τραῦμα. Ἄλγος δὲ καὶ ἄγος (2) ὁ αὐτὸς ἐμοὶ γέγονας, καὶ ἡ ἐμὴ δεξιὰ τῷ σῷ θανάτῳ ἐπιγραφήσεται. Ἐγὼ γάρ εἰμί σοι τῆς τελευτῆς αὐτουργός. Τί δ' ὅμως τοὐμὸν πταῖσμα; εἰ μή που τὸ παῖξαι πταῖσμα προσαγορεύεσθαι δύναται, εἰ μή που δύναται πταῖσμα τὸ ἐρασθῆναι προσαγορεύεσθαι. Ἀλλὰ γὰρ εἴθε μοι ἐξῆν ἀντὶ σοῦ τὴν ζωὴν ἢ καὶ σὺν σοὶ ἀποδοῦναι! οὕπερ ἐπειδὴ πρὸς τοῦ νόμου τῶν Μοιρῶν ἐπεχόμεθα, ἀεὶ δήποτε σὺν ἐμοὶ ἔσῃ, καὶ ἐν μνήμονί μοι τῷ στόματι κολληθήσῃ. Σὲ δὲ πληττομένη τῇ χειρὶ λύρα καὶ αἱ ἡμέτεραι ᾠδαὶ ᾄσονται, καὶ νέον γενόμενος ἄνθος γράμμασι μιμήσῃ τοὺς ἐμοὺς στεναγμούς. Ἔσται γε μὴν κἀκεῖνος ὁ χρόνος, καθ' ὃν ἑαυτὸν ὁ κραταιότατος ἥρως Αἴας εἰς τόδε προσθήσει τὸ ἄνθος, καὶ τῷ αὐτῷ φύλλῳ ἀναγνωσθήσεται. Τούτων διαμνημο-

(1) Facilis foret mutatio φονευθεὶς, et quæ posset iis adstrui quæ de permutatione vocum φθόνος et φόνος notavi ad Nicetam. Nolis tamen mutare quod scriptum est. Nam Ovidiana « prima » fraudate juventa » sic, nec male, verti potuerunt. Et φθονηθεὶς firmari potest alia mea ibidem observatione de invidia deorum.

(2) In alliteratione lusit.

» νευομένων τῷ στόματι τοῦ Ἀπόλλωνος, ἰδοὺ τὸ αἷ-
» μα, ὃ χυθὲν κατὰ γῆς τὴν πόαν ἐπέχρωσεν, ἔληξε
» μὲν αἷμά γε εἶναι, Τυρίας δὲ κόγχυλης τηλαυγέ-
» στερον ἄνθος ἀνέσχε, καὶ μορφὴν δέχεται ἣν καὶ τὰ
» κρίνα, εἰ μὴ τούτοις (1) μὲν πορφυροῦν ἦν τὸ χρῶ-
» μα, λευκὸν δὲ ἐκείνοις. Ἀλλ' οὐκ ἀπέχρησε τοῦτο
» τῷ Φοίβῳ· αὐτὸς γὰρ αὐτόχειρ τῆς τιμῆς γί-
» νεται, αὐτὸς τοὺς οἰκείους στεναγμοὺς τοῖς φύλλοις
» ἐπέγραψε, καὶ AI AI τὸ ἄνθος ἔχει δὴ γεγραμ-
» μένον, καὶ γράμματα ἐν αὐτῷ διῆκται θανάσιμα.
» Ἀμέλει γοῦν οὐ πρὸς αἰσχύνης τῇ Σπάρτῃ γίνε-
» ται τὸ προσενεγκεῖν Ὑάκινθον· καὶ ἐς τόδε γὰρ
» τοῦ αἰῶνος αἱ τιμαὶ διαρκοῦσι, καὶ τελούμενα τὰ
» Ὑακίνθια τῷ τῶν προγόνων ἔθει ἐτησίως ἐπάνει-
» σιν ἐξηρημένῃ πομπῇ.

» Ἀλλ' εἴπερ ἴσως ἔροιο τὴν γονιμωτάτην μετάλ-
» λων Ἀμαθοῦντα πότερον αἱροῖτο γεγεννηκυῖα εἶναι
» τὰς Προπητίδας ἢ μή, ἀνανεύσει, κατὰ ταυτὰ
» δὴ (2) κἀκείνοις οἷς πρὸ διπλῷ κέρατι τραχὺ γέ-
» γονε μέτωπον· ὅθεν δὴ καὶ τοὔνομα ἐπεσπάσαντο
» Κεράσται. Πρὸ γὰρ τῶν θυρῶν τούτων Ξενίου βω-
» μὸς ἑστήκει Διὸς (3), πολυστόνου τολμήματος (4)·

(1) Melius esset τούτῳ : habuit *his*, non *huic*, suo in codice Planudes. In Diario Imperii, ad d. 17 Maii 1812, Celsii viri in botanica doctrina consummatissimi opinionem protuli qui hyacinthum classicum lilium martagonem esse putabat; atque addere me memini, quum duos flores sæpe confuderint Veteres, unum e sanguine Hyacinthi natum, alterum ex Ajacis sanguine, videri mihi lilium martagonem florem esse Ajacis, delphinium autem Ajacis Hyacinthi florem.

(2) Mutavi codicis lectionem δὲ : cf. pag. 429.

(3) De Jove Ξενίῳ notavit Creuzer. in Meletem. part. I, pag. 16.

(4) Legit, quod plerique legunt, *lugubris sceleris*. Variantes loci

» ὃν εἴ τις νέηλυς βεβαμμένον προσεῖδεν αἵματι, » ἐπίστευσεν ἂν θηλάζοντας ἐκεῖ μόσχους ἐσφαγιά- » σθαι καὶ Ἀμαθουσιακὰς ὄϊς· ἐπεφόνευτο δ' ἄρα » ξένος. Ἡ θεία δ' Ἀφροδίτη τὸ ἀνόσιον δυσα- » νασχετήσασα ἱερεῖον, αὐτὴ τὰς ἑαυτῆς πόλεις καὶ » τὰ Ὀφιούσια πεδία ἐν παρασκευαῖς ἦν ἐκλιπεῖν. » Ἀλλ' οὖν, εἶπε, τί δή ποτε οἱ ἡδεῖς ἐμοῦ τόποι, » τί δ' αἱ ἐμαὶ πόλεις ἐξήμαρτον; τίς ἐν ἐκείνοις » κατηγορία; Ὑπερορία μᾶλλον τὸ ἀσεβὲς ἔθνος » τοῦτο τὰς δίκας τίσει ἢ θανάτῳ, ἢ εἴ τί ποτε » μέσον ἐστὶ φυγῆς καὶ θανάτου. Τοῦτο δὲ τί ποτ' » ἂν εἶναι δύναιτο; εἰ μὴ τιμωρία τὴν μορφὴν αὐ- » τῶν μεταβάλλουσα. Διστάζουσα τοιγαροῦν πρὸς » ὅ, τι ποτ' ἂν αὐτοὺς μεταμείψειε, πρὸς τὰ τού- » των κέρα στρέφει τὴν ὄψιν, καὶ εἰς νοῦν ἦλθε » ταῦτα (1) αὐτοῖς οἷόν τοι εἶναι καταλειφθῆναι, καὶ » τὰ ὑπέρογκα τούτων σώματα εἰς μόσχους βλο- » συροὺς μεταβάλλει.

» Ἀλλ' ὅμως ἀσχήμονες Προπήτιδες τολμῶσιν » ἀρνεῖσθαι τὴν Ἀφροδίτην μὴ εἶναι θεόν· ὑπὲρ οὗ, » τῇ τῆς θεᾶς ὀργῇ, τὰ ἑαυτῶν σώματα πρῶτον » γυμνὰ λέγονται θριαμβεῦσαι (2). Αἱ δ', ὡς αἰσχύ-

conclamati lectiones adposuere interpretes « lugubris sceleris, » sceleri, celeri, celeris. » Sic autem editus fuit ab omnibus : « stabat Jovis Hospitis ara, Lu- » gubris sceleris, quam si quis » sanguine tinctam Advena vi- » disset » . . . . . Miror neminem adhuc vidisse in *sceleris* vel *celeri* quærendum esse epithetum cum *advena* vel *sanguine* jungendum. Propono interea, dum melius quid afferatur : « stabat » Jovis Hospitis ara Lugubris ; » *calido* quam si quis sanguine » tinctam Advena vidisset. »

(1) Legitur in codice, *ταῦτά π.*

(2) Ovidius : « corpora cum » forma », i. e. corpora et for-

» νη ἔληξε πᾶσα καὶ τὸ ἐν τῷ προσώπῳ αἷμα » ἐσκλήρυνται, εἰς ἀντίτυπον λίθον βραχεῖ τινὶ τῷ » διαλλάττοντι μεταβέβληνται.

» Ταύτας ὁ Πυγμαλίων ἰδὼν δι' ἀσχημοσύνης » τὸν οἰκεῖον διαγινομένας αἰῶνα, καὶ ταῖς τούτων » προσοχθίσας κακοηθείαις, ἃς πλείστας ἡ φύσις » τοῖς γυναικείοις λογισμοῖς δέδωκε, γυναικὸς χωρὶς » διῆγε, μηδ' ὁτιοῦν προσαπτόμενος γάμου, καὶ μέ- » χρις πολλοῦ κοινωνοῦ τοῦ λέχους ἄμοιρος ἦν. Μετὰ » δὲ ταῦτα, χιονώδη ἐλέφαντα θαυμαστῇ τινὶ τέ- » χνῃ καὶ εὐφυῶς ἔγλυψε, καὶ τούτῳ μορφὴν δέδωκε, » μεθ' οἵας οὐδὲ μία γυνὴ δύναται γεννηθῆναι. Καὶ » δὴ τοῦ οἰκείου ἔργου συνείληφεν ἔρωτα. Παρθένου » γὰρ ἦν ὄντως τὸ εἶδος, ἣν ἐμπνεῖν ἂν πιστεύσαις, » κἂν, εἰ μὴ ἀνθίστατο ἡ αἰδὼς, καὶ κινεῖσθαι δὴ βού- » λεσθαι. Διὰ δὴ ταῦτα καὶ ἡ τέχνη λανθάνει. Ὁ » δὲ Πυγμαλίων τήν τε ἑαυτοῦ τέχνην θαυμάζει (1), » κἂν τῇ ψυχῇ τὸν τοῦ πεπλασμένου σώματος » εἰσδέχεται ἔρωτα. Καὶ πολλάκις πειρώμενος ἐπι- » βάλλει τῷ ἔργῳ τὰς χεῖρας, πότερον ἂν εἴη σῶμα » ἢ ὁ ἐλέφας ἐκεῖνο (2)· καὶ οὐκέτι ἐλέφαντα πεί-

mam, corpora formosa. Planudes omisit verba *cum forma*. Poteris vertere: λέγονται σὺν τῇ καλλοσύνῃ θρ. vel λέγ. καὶ τὴν ὡραιότητα θρ. Illustrando verbo θριαμβεῦσαι facit apprime Suidas, cui Θριαμβεύσας vertitur δημοσιεύσας. Cf. Ducæus in Jo. Chrysost. de Juliano.

(1) Ovidius: « Ars adeo latet arte sua; miratur » — Male lecta verba male vertit. Legisse enim videtur, « Ars *ab eo* latet; » *artem suam* miratur. » Repone: οὕτως ἡ τέχνη τὴν τέχνην ἀπέκρυψε! Ὁ δὲ Πυγμ. θαυμάζει.—

(2) Cod. ἐκεῖνος. Ovidius: « Sæpe manus *operi* tentantes admovet, an sit Corpus, an *illud* ebur. » Putavit interpres *illud* ab *ebur* pendere, quod a *corpore* pendet. Mendum correxi; nimia in talibus diligentia parum utilis esset. Mox Planudes legit: « nec *adhuc* ebur esse fatetur. »

» θέλαι εἶναι, φιλήματά τε δίδωσι καὶ λαμβάνειν οἴεται, προσφθέγγεταί τε καὶ περιέχεται, καὶ πιστεύει τοὺς δακτύλους ἁπτομένων τῶν μελῶν συνιζάνειν, καὶ ἐδεδοίκει μή πως πελιδνότης τις τοῖς θλιβομένοις ἐπιγένηται μέλεσι. Καὶ νῦν μὲν κολακείας προσάγει ταύτῃ· νῦν δὲ δῶρα φέρει κεχαρισμένα ταῖς κόραις, κόγχας τε καὶ σφαιροειδῆ λιθίδια, καὶ σμικρὰς ὄρνεις, ἄνθη τε μυριόχροα, καὶ κρίνα, καὶ καταγράπτους σφαίρας, καὶ τὸ ἐκ δένδρου τῶν Ἡλιάδων καταρρυὲν δάκρυον· κοσμεῖ τε τὸ σῶμα ἐσθῆσι, δίδωσί τε δακτυλίους τοῖς δακτύλοις διαλίθους, καὶ μακρὰ περιδέραια τῷ τραχήλῳ (1)· καὶ κοῦφα μὲν ἐνώτια τῶν ὤτων, ταινίαι δὲ τῶν στέρνων ἠώρηνται. Πάντα μὲν οὖν αὐτῇ πρέπει. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ γυμνὴ ἧττόν τι εὐειδὴς φαίνεται. Κατακλίνει δ' αὐτὴν ἐπὶ στρωμνῆς (2) Σιδωνίᾳ κόγχῃ βεβαμμένης, καὶ κοινωνὸν ὀνομάζει τοῦ λέχους, καὶ τὸν κατακλιθέντα τράχηλον, ὡσὰν αἰσθησόμενον, μαλακῷ κατατίθησι καὶ ὑποπτέρῳ προσκεφαλαίῳ. Ἡμέρα δ' ἑόρτιος τῆς Ἀφροδίτης, τιμωμένη πάσῃ τῇ Κύπρῳ, ἐνέστη, κἀν τοῖς ἡμέροις (3) κέρασι χρυσὸν περικεχυμέναι δαμάλεις

(1) Legit Planudes, « et *longa* » monilia collo » ; non, quod, post Heinsium, scripsit Gierigius, « *longo*que monilia collo. » Non nego *longum* collum in partibus esse pulchritudinis ; sed nunc agitur de ipsis donis, eaque laudantur : sunt munera *grata* puellis, lapilli *teretes*, *parvæ* volucres, *multicolores* flores, et pilæ *pictæ*, et *leves* baccæ, et *longa* monilia : epitheta rebus datis tribuit, non ornatis partibus ; *artus, digiti, aures, pectus*, carent epitheto ; et *collum* carere potest.

(2) Ut Philopinax Aristænetеus pictæ a se puellæ imaginem efflictim amans : ἐπέθηκα, inquit, τῇ κλίνῃ, ἠγκαλισάμην, ἐπεβέβληκα τῷ στήθει, ἵνα τυχὸν τὸν ἔνδον ἔρωτα θεραπεύσω.

(3) Cod. ἡμετέροις. Vertere vo-

» ἔπιπτον, τὸν χιονώδη πληττόμεναι τράχηλον· καὶ » τὰ θυμιάματα καπνὸν ἀνεδίδου. Καὶ δῶρεις ὁ Πυγ- » μαλίων χρησάμενος τῷ βωμῷ ἐπέστη, καὶ σὺν » δειλίᾳ ταῦτα εἶπεν· Εἰ πάντ', ὦ θεοὶ, διδόναι δύ- » νασθε, γένοιτο, εὔχομαι, ἡ παραπλήσιος ἐλέ- » φαντι (1) παρθένος (οὐδὲ γὰρ ἐτόλμησεν εἰπεῖν ἐλε- » φαντίνη) ἡμετέρα σύνευνος. Ἤσθετο τοίνυν ἡ χρυσῆ » Ἀφροδίτη (καὶ γὰρ αὐτὴ ταῖς ἑαυτῆς παρῆν ἑορ- » ταῖς) τί δή ποτ' ἂν ἐκεῖναι αἱ εὐχαὶ βούλοιντο· » καὶ κληδὼν τῆς φιλτάτης θεοῦ φλὸξ ἀνήφθη (2), » καὶ γραμμὴν διὰ τοῦ ἀέρος διήγαγεν. Ἐπεὶ δ' ἐπα- » νῆκεν ἐκεῖνος, πρὸς τὸ τῆς ἑαυτοῦ κόρης ἄπει- » σιν ἄγαλμα, καὶ, ἀνακλιθεὶς ἐπὶ τῆς κλίνης, ἐδί- » δου φιλήματα· ἡ δ' ὑποθερμαίνεσθαι ἔδοξεν· ὁ δ' » αὖθις ἐπιβάλλει τὸ στόμα, καὶ χερσὶ τοῦ στήθους » ἀποπειρᾶται· ὁ δ' ἐλέφας ψηλαφηθεὶς ἁπαλύνε- » ται, καὶ, τὴν ἀντιτυπίαν ἀποτιθέμενος, ὑφιζάνει » τοῖς δακτύλοις καὶ εἴκει, ὥσπερ Ὑμήττειος κηρὸς » ἡλίῳ μαλθάσσεται, ὃς, τοῖς δακτύλοις τριβόμε- » νος, εἰς πολλοὺς κάμπτεται τύπους, καὶ αὐτῇ τῇ » συνεχεῖ χρήσει λυσιτελέστερος γίνεται. Ὁ δὴ Πυγ- » μαλίων, ἐκπεπληγμένος καὶ σὺν ἀμφιβολίᾳ χαί-

luit Planudes codicis sui lectionem *blandis :* inde correxi.

(1) Ovidius : « Sit conjux opto » (non ausus eburnea virgo Di- » cere Pygmalion) similis mea, » dixit, eburnæ » : i. e. « Sit con- » jux mea, si unquam uxorem » duco, similis eburnæ illi virgi- » ni quam mira feliciter arte » sculpsi ; etenim non ausus est » diserte quod cupiebat dicere, » optare se ut illa ipsa eburna » statua sibi fieret conjux. » Planudes erravit, quem sic possis corrigere : γένοιτο, εὔχομαι, παραπλήσιος τῇ ἐλεφαντίνῃ (οὐδὲ γὰρ ἐτόλμησεν εἰπεῖν, αὐτὴ γένοιτο ἡ ἐλεφαντίνη παρθένος) σύνευνος ἡμετέρα.

(2) Scribendum τρὶς ἀνήφθη, ut fidus fiat interpres.

» ρων, καὶ μήποτε ἀπάτην ὑφίσταιτο εὐλαβούμενος, αὖθις ἐρῶν καὶ αὖθις χειρὶ τὴν ἐπιθυμίαν ἑαυτοῦ διαψηλαφᾷ· ἡ δὲ σῶμα ἀνθρώπειον ἦν· καὶ πειρώμενος τῷ λιχανῷ τῶν φλεβῶν, σφυζουσῶν τούτων αἰσθάνεται ὁ Πάφιος ἥρως. Ἐν τούτῳ δὴ ῥήματα συλλαμβάνει πληρέστατα, οἷς ἂν χάριτας ἀναγάγῃ τῇ Ἀφροδίτῃ. Καὶ τέλος στόμα μὴ πεπλασμένον τῷ οἰκείῳ πιέζει στόματι· ᾔσθετο δ' ἡ παρθένος τῶν διδομένων αὐτῇ φιλημάτων, καὶ ἠρυθρίασε (1), καὶ, δεδοικότας τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τοὺς τοῦ Πυγμαλίωνος ὀφθαλμοὺς ἄρασα, ἅμα σὺν τῷ οὐρανῷ καὶ τὸν ἐρῶντα (2) εἶδεν. Πάρεστι δὲ καὶ ἡ θεὸς τῇ συζυγίᾳ ἣν ἀπετέλεσε. Καὶ ἤδη ἐννεάκις τῶν σεληνιακῶν κεράτων εἰς πλήρη κύκλον περιελθόντων, ἐκείνη τὸν Πάφον ἔτεκεν, ἐξ οὗ καὶ ἡ νῆσος τοὔνομα φέρει.

» Ἀνέσχεν ἐκ ταύτης τῆς νήσου καὶ ὁ Κινάρας (3), ὅς, εἴ γε δίχα γονῆς διαγέγονεν, εἶχεν ἂν συνεξετάζεσθαι τοῖς εὐδαίμοσι. Χαλεπά τινα ᾄσομαι· πόῤῥω ἐνθένδε, πατέρες, πόῤῥω, θυγατέρες, ἄπιτε (4)·

(1) Ovidius: « sensit, et *erubuit.* » Melius stupefactam virginem ab Ovidio inductam fuisse putat Gierigius, cui merito Editor noster contradicit, vir acutissimo ejus quod in literis verum et pulcrum est sensu præditus. Etenim *erubuit* virgo, quod sit ut corpore, sic *mente* femina facta.

(2) Ovidius, *amantem.* Inde reformavi scriptam lectionem ἔρωτα. Permutari ἐρῶν et ἔρως notavi ad Aristænetum.

(3) Constans est Noster in hac scriptura quæ non bona est. Scribendum fuit Κινύρας : Ovidius recte, *Cinyras.*

(4) Non invenit suo in codice versum, quo et Regiorum unus caret : « Aut mea si vestras mul- » cebunt carmina mentes. » Poteris supplere lacunam in hunc fere modum : ἢ, εἰ τἀμὰ τὰς ὑμετέρας ἔπη φρένας θέλξει, ἀπείη— Statim, pro πίστις, cod. male πίστει. Mox inserui ὡς.

» ἀπείη μοι ἐν τούτῳ τῷ μέρει πίστις, μηδὲ πιστεύετε ὡς γέγονε τὸ ἔργον, ἤ, εἰ πιστεύετε, καὶ τὴν εὐθύνην τοῦ ἔργου πιστεύετε. Εἰ καὶ τέως ἡ φύσις ἀφίησι τοῦτ' οἴεσθαι τὸ τόλμημα γεγονέναι, ὡς ἥδομαι (1) τοῖς Ἰσμαρικοῖς ἔθνεσι καὶ τῷ ἡμετέρῳ κλίματι! ὡς ἥδομαι τῇδε τῇ γῇ, ὅτι τῶν χωρῶν ἐκείνων διίσταται, αἳ τὴν τοσαύτην ἀῤῥητουργίαν προήνεγκαν! Ἔστω πλούσιος ὁ χῶρος ἐκεῖνος ἀμώμῳ· καὶ κίνναμα, καὶ τὸν ἑαυτῆς κόστον, καὶ θυμιάματα, ξύλων ἱδρῶτας φερέτω, καὶ ἄλλ' ἄττα ἄνθη ἡ Παγχαία γῆ (2), ὁπότε καὶ μύῤῥαν φέρει (3)· οὐδὲ γὰρ ἂν τοσούτου τιμησαίμην τὸ νέον δένδρον, ὡς καὶ τῇ χώρᾳ χαίρειν (4). Αὐτὸς, Μύῤῥα, ὁ Ἔρως ἔξαρνος γίνεται μὴ βλαβῆναί σε τοῖς αὐτοῦ βέλεσι, καὶ τὰς ἑαυτοῦ λαμπάδας ἀφίστησι τοῦδε τοῦ πλημμελήματος. Δαλῷ δέ σοι Στυγίῳ καὶ ἰοβόλοις ἐχίδναις ἐνέπνευσε μία τῶν τριῶν ἀδελφῶν. Ἀνόσιον μὲν γάρ ἐστι καὶ τὸ μισῆσαι τὸν γεννησάμενον· ὁ δ' ἔρως οὗτος καὶ τοῦ μίσους μεῖζον ἀνοσιούργημα. Ἐρῶσι μὲν δή σου πανταχόθεν μνηστῆρες ἐπίλεκτοι, καὶ ἐκ πάσης τῆς

(1) Non Ovidius, quod putat Burmannus, sed Orpheus loquitur.

(2) De Panchæa disseruit in Memoriis Acad. Inscript., t. XV, Furmontius. Quum sit in mari Rubro insula adhucdum ab Arabibus vocata *Pank*, vel *Phanik*, vel *Phank*, putat Evhemeri Panchæam tractum esse Arabiæ, e regione hujus insulæ situm. Alia est Gossellini viri doct. opinio, nempe Panchæam insulam esse in litore Arabiæ orientali, vulgo Parvam Maceiram: cf. Mem. Acad. Inscr. t. XLIX, p. 776.

(3) « Dum *ferat* et myrrham »! forsan, « Dum *feret* et m. »

(4) Latina, « tanti nova non » fuit arbos », simplicius potuit vertere: οὐδὲ γὰρ ἂν τοσούτου τιμητέον νέον τι δένδρον ἦν· nempe ut propter illam horrendum perpetraretur flagitium.

» Ἕω πάρεστιν ἡ νεότης πρὸς ἅμιλλαν τοῦ σοῦ γάμου. Ἐπίλεξαί μοι, Μύῤῥα, σύνευνον ἕνα ἐκ πάντων, ὁπότε δὲ μὴ ἐκ πάντων εἷς ὁ πατὴρ εἴη. Ἡ μὲν οὖν αἰσθάνεται τοῦ κακοῦ, καὶ τῷ αἰσχρῷ ἀντικαθίσταται ἔρωτι. Καὶ δὴ πρὸς ἑαυτήν φησι· Ποῖ ποτὲ τοῖς λογισμοῖς φέρομαι; τίσιν ἐπιβάλλομαι πράγμασιν; Ὦ θεοὶ, καὶ Εὐσέβεια, καὶ ἱερὰ τῶν γεννησαμένων θεσμὰ, κωλύσατε, ἱκετεύω, τοῦτο τὸ ἐξάγιστον, καὶ ἀντίστητε τῷ ἡμετέρῳ τολμήματι· εἰ καὶ τέως τόλμημα τοῦτ' ἐστί. Καὶ γὰρ ἀπαναίνεται τῆσδε τῆς ἀφροδίτης καταψηφίζεσθαι ἡ εὐσέβεια· καὶ συνίασι πάντα τὰ ζῶα σὺν οὐδενὶ ἁμαρτήματι· οὐδ' αἰσχρὸν δοκεῖ τῇ δαμάλει τὸν πατέρα φέρειν ἐπὶ τῶν νώτων· γίνεται καὶ τῷ ἵππῳ σύζυγος ἡ τούτου θυγάτηρ, καὶ τράγος πρὸς ἣν ἐγέννησεν ἔριφον εἶσι, καὶ αὐτὴ δ' ὄρνις, οὗπερ ἐκ τοῦ σπέρματος συνελήφθη, ἐξ αὐτοῦ συλλαμβάνει. Εὐδαίμονες, οἷς ταῦτά γε ἔξεστιν! Ἡ δὲ τῶν ἀνθρώπων πολυπραγμοσύνη πονηροὺς δέδωκε νόμους· καὶ ὅπερ ἡ φύσις συγχωρεῖ ὁ βάσκανος νόμος ἀπαγορεύει. Ἔθνη δ' ὅμως εἶναι λέγονται ἐν οἷς καὶ μήτηρ τῷ υἱῷ καὶ θυγάτηρ συνάπτεται τῷ πατρὶ, καὶ ἡ στοργὴ αὐξάνει διπλασιασθέντος τοῦ ἔρωτος. Οἴμοι τῇ δυστήνῳ, ὅτι μὴ ἐκεῖ με συμβέβηκε γεννηθῆναι, τῇ δὲ τύχῃ τοῦ τόπου βλάπτομαι. Ἀλλὰ τί στρέφομαι περὶ ταῦτα; Ὦ μεταξὺ ῥηθεῖσαι (1) ἐλπίδες, ἀποχωρήσατε. Ἄξιος ἐκεῖνος ἐρᾶσθαι, ἀλλ' ὡς πατήρ. Ἆρ' οὖν, εἰ μὴ θυγάτηρ

(1) Latinum *interdictæ* mire vertit. Scribe, ἀπαγορευθεῖσαι. Dissolvebat verbum, et vertebat seorsim *inter* et *dictæ*.

» ἦν τοῦ μεγάλου Κινάρα, οἷά τ' (1) ἦν τούτῳ συνέρχεσθαι· νῦν δ' ὃς ἐμός ἐστιν ἤδη, ἐμὸς οὐκ ἔστι, » καί μοι πρὸς ζημίας αὐτὴ γίγνεται ἡ οἰκείωσις, » ἀλλοτρία δ' οὖσα ἦν ἐπιτυχεστέρα. Ὡς ἥδιστ' ἂν » πόῤῥω ἐνθένδε ἀπέλθοιμι, καὶ τὰ τῆς πατρίδος » ὅρια καταλίποιμι, εἰ μέλλοιμι τὸ τόλμημα φεύξεσθαι! Ἀλλά με δεινὸν πῦρ ἐρῶσαν ἐπέχει, ὡς ἂν » παροῦσα (2) βλέποιμι τὸν Κινάραν καὶ προσψαύοιμι, καὶ ὁμιλοίην, καὶ προσεπιτιθοῖμι φιλήματα, » καὶ εἰ μηδὲν ἐπέκεινα συγχωρεῖται. Ἐπέκεινα δὲ τί » τούτων προσδοκᾷν δύνῃ (3), παρθένε; καὶ διανοῇ » συγχέαι (4) πάντα καὶ θεσμὰ καὶ ὀνόματα; ἆρα δὲ » τῆς μητρὸς ἀντίζηλος ἔσῃ (5); οὐ δέδοικας τὰς καταβοστρύχους ἰταμοῖς ὄφεσιν ἀδελφάς, ἃς, χαλεπαῖς λαμπάσιν ἅμα καὶ προσώπῳ, καὶ ὀφθαλμοῖς » ἐπιούσας, ἡ ὑπεύθυνος βλέπει ψυχή; Ἀλλὰ σύ γε, » ἐν ὅσῳ μήπω τὸ ἀθέμιτον ὑπέμεινας σώματι, μηδ' » ἐπὶ νοῦν λάμβανε, μηδ' ἀπηγορευμένῃ μίξει τὸν » τῆς ἰσχυρᾶς φύσεως δεσμὸν (6) μόλυνε. Ὑπόθου δὴ » τοῦτο κἀκεῖνον ἐθέλειν· αὐτὸ τὸ πρᾶγμα κωλύει. » Εὐσεβὴς γὰρ ὁ πατὴρ καὶ τῶν τῆς φύσεως νόμων

(1) Codex οἷά τ' ut et infra ℣. 462, et in præcedentibus libris sæpissime.

(2) Codex habet παρῶσα.

(3) De hac forma conf. p. 266.

(4) Legebat, « Et quod confundas et jura et nomina sentis? » Sensus fuerit: καὶ καταλαμβάνεις, ὡς πάντα τὰ θεσμὰ συγχεῖς καὶ ὀνόματα; De hac nominum vi recte a Gierigio animadversa consulesis et Merceri notam ad Aristænet. II, 8, pag. 675 meæ.

(5) Ovidius: « et adultera patris? Tune soror gnati genetrixque vocabere fratris? » Ista, quæ Planudes omisit, vel librarius, sic verti possunt: καὶ πατρὸς παλλακή; ἆρα σὺ τοῦ υἱοῦ ἀδελφὴ ὀνομασθήσῃ, καὶ τοῦ ἀδελφοῦ μήτηρ;

(6) Velim θεσμόν, *fœdus*. Soni similitudo inter literas δ et θ permutationem harum vocum facile parere potest. Cf. p. 326.

» οὐκ ἐπιλήσμων. Ἀλλὰ γὰρ ηὐχόμην, ὦ Ζεῦ, τὴν » αὐτὴν λύσσαν εἶναι κἀκείνῳ. Εἶπεν. Ὁ δὲ Κινάρας, » ὃν τὸ πολύ τε καὶ ἐπάξιον τῶν μνηστήρων πλῆθος » τί ποτ' ἂν ποιήσειε διστάζειν ποιεῖ, πυνθάνεται τῆς » παιδὸς, τὰ ὀνόματα καταλέξας, τίνος αἱροῖτ' ἂν ἀνδρὸς (1) εἶναι. Ἡ δὲ σιωπᾷ, καὶ τῷ προσώπῳ τοῦ » πατρὸς ἐμφῦσα, διαθερμαίνεται, καὶ θερμοῖς δάκρυσι καταβαπτίζει τοὺς ὀφθαλμούς. Ὁ δὲ Κινάρας, παρθενικοῦ φόβου ταῦτά γε οἰόμενος εἶναι, » κλαίειν ἀπείργει, καὶ τὰς παρειὰς ἀπομόργνυσι, » καὶ συνάπτει φιλήματα. Ἡ δὲ Μύῤῥα, διδομένων » τῶν φιλημάτων, ὑπερφυῶς ἥδεται, καὶ, ἐρωτηθεῖσα » ὁποῖόν τινα ἄνδρα σχεῖν εὔξαιτ' ἂν, Σοί γε » ὅμοιον, εἶπε. Ὁ δὲ, μηδ' ὁτιοῦν τοῦ λόγου συνεὶς, » ἐπῄνεσε ταύτην, καὶ, Αἰεὶ οὕτως εὐσεβὴς, εἶπεν, » ἔσῃ (2). Ἡ δὲ παρθένος, τὸ τῆς εὐσεβείας ἀκούσασα ὄνομα, τὸ πρόσωπον ἐσκυθρώπασεν, ἑαυτῇ » συνειδυῖα τὸ ἄθεσμον. Νὺξ μὲν οὖν ἐπιγέγονε μέση, » φροντίδας δὲ καὶ σώματα ὁ ὕπνος ἐξέλυσεν. Ἡ » δὲ παρθένος ἐγρηγορυῖα πυρὶ τήκεται ἀδαμάστῳ, » καὶ οἰστρηθεῖσα τὴν ἐπιθυμίαν ἐπὶ νοῦν ἀνελίττει, » καὶ νῦν μὲν ἀπογινώσκει, νῦν δὲ πειρᾷν βούλεται, » καὶ αἰσχύνεται καὶ ἐπιθυμεῖ, καὶ τί ποτ' ἂν ποιήσειεν οὐχ εὑρίσκει. Ὡς δὲ μέγα δένδρον περικε-

(1) Codex, αἱρεῖτ' ἀνδρός. In latinis, « cujus velit esse mariti », putat Gierig. deesse *conjux*, in quo non ipsi obsequar. Sensus est ad quem velit pertinere, quem velit posse dicere Myrrham esse *suam*, non suam conjugem, sed *rem suam*. *Sum* et εἰμὶ sæpe genitivum in sensu possessionis adsciscunt. Diogenes Laertius VI, 82, de Monimo, εὐθέως Διογένους ἦν: ubi frustra, puto, subaudiretur, μαθητὴς, vel ἑταῖρος, vel aliud hujus sensus nomen.

(2) Imo, ἔσο, quod latino *esto* respondeat, vel ἴσθι, vel εἴης.

» χαραγμένον ἀξίνῃ, ἐπειδὰν ἡ ὑστάτη πληγὴ ὑπόλοιπος ᾖ, ἄδηλον γίνεται ποῖ ποτ' ἂν πέσῃ (1), καὶ δέος ἐπικρέμαται πανταχόθεν· οὕτω καὶ κούφη ψυχὴ, ποικίλαις πληγαῖς διασεισθεῖσα, δεῦρο κἀκεῖσε νεύει, καὶ ὁρμὴν ἐφ' ἑκάτερα δέχεται. Οὐδ' ἔτι μέτρον οὐδ' ἄνεσις τοῦ ἔρωτος, ὅτι μὴ θάνατος ἐφευρίσκεται. Ἀρέσκει τοίνυν ὁ θάνατος. Καὶ ἀνίσταται, καὶ βρόχῳ τὸν τράχηλον ἐξαρτᾶν γνώμην ἵστησι, καὶ, τὴν ζώνην ἀπ' ἄκρας τῆς φλιᾶς ἁψαμένη, Χαίροις, εἶπε, φίλε Κινάρα, καὶ σύνες δὴ τὴν τοῦ θανάτου αἰτίαν. Καὶ ὠχριῶντι δὴ τῷ τραχήλῳ τὸν βρόχον ηὐτρέπιζε. Τὸ δέ τοι ψιθύρισμα τῶν ῥημάτων εἰς τὰ τῆς πιστῆς ὦτα τροφοῦ φθάσαι φασὶ, τὸν τῆς τροφίμου φρουρούσης οὐδόν. Ἐξεγείρεται τοίνυν ἡ γραῦς, καὶ τὰς θύρας ἀνοίγνυσι, καὶ, τὰ τοῦ θανάτου ὄργανα θεασαμένη ἑτοιμασθέντα, παραχρῆμα ἀνολολύζει, καὶ ἑαυτὴν παίει, καὶ διαῤῥήγνυσι τὴν ἐσθῆτα, καὶ διαρπάσασα τοῦ τραχήλου τὸν βρόχον διασπαράττει. Τότε δὴ τέλος τοῦ θρηνεῖν ταύτην ἀνέστελλε (2), καὶ περιβάλλειν ἤρξατο, καὶ τὴν τῆς ἀγχόνης αἰτίαν ἐρευνᾶν. Ἡ δὲ παρθένος ἄφωνος ἦν, καὶ πρὸς τὴν γῆν ἀμετακίνητος ἐνητένιζε, καὶ ἄχθεται ὡς φωραθέντος τοῦ ἐπιχειρήματος τοῦ βραδέος θανάτου. Ἡ δὲ γραῦς ἔγκειται, καὶ τάς τε πολιὰς καὶ τοὺς μαστοὺς τηνάλ-

(1) Cod. πέσοι. Hæ vocales, η, οι, sæpe permutantur. Libanius Epist. 1585 : οὐκ ἦν, οἶμαι, σὸν ἀδικῆσαι τὴν ἀλήθειαν· ἠδίκητο δ' ἄν, γράφοντος ἐξεπίτηδες φαυλότερα : cod. Reg. 3002, ἠδικοῖτο : male; saltem ἀδικοῖτο : cod. 2991 A, bene, ἠδικεῖτο.

(2) Planudes invenit, « tum » denique flere vetavit. »

» λως (1) γυμνοῦσα, πρός τε τῶν βρεφικῶν αὐτῆς λίκνων καὶ τῆς πρώτης (2) τροφῆς ἱκετεύει ὡς ἂν ταύτης γ' ἂν αἴσθοιτο τί ποτ' ἐστὶν ἐφ' ᾧπερ ἀλγεῖ. Ἡ δ', ἱκετεύουσαν ταύτην ἀποστραφεῖσα, στενάζει. Ἡ μέντοι τροφὸς ἰσχυρογνώμων ἦν ἐξερευνῆσαι τὸ πᾶν. Καὶ μὴ μόνον πίστιν, ἀλλὰ καὶ συνέργειαν δὴ ἐπαγγείλασθαι εἶπε, καί, με, φησίν, ἔασον συνέργειαν εἰσενέγκαι σοι. Οὐ γάρ τοι νωθρὸν τουμὸν τουτὶ γῆρας. Εἰ μὲν γὰρ μανία τίς ἐστιν, ἔχω δὴ καὶ ἐπῳδὰς καὶ βοτάνας, αἷς, αὕτη θεραπευθήσεται· εἰ δέ τις ἐβάσκηνε, τῷ μαγικῷ ἔθει περιοδευθήσῃ· εἰ δὲ θεομηνία τίς ἐστιν, ἱερείοις ἐξιλασόμεθα τὴν ὀργήν. Τί δεῖ πλείω ὑποπτεύειν (3); Σαφῶς δή σοι καὶ ἡ τύχη καὶ ὁ οἶκος σῶς ἐκ πάσης ἐπιδρομῆς (4)· ζῇ καὶ ἡ μήτηρ καὶ ὁ πατήρ. Ἡ τοίνυν Μύῤῥα, τὸν πατέρα ἀκούσασα, στεναγμὸν ἐκ βάθους τοῦ στέρνου ἀνήγαγεν. Ἀλλὰ καὶ ἡ τροφὸς οὐδέπω καὶ νῦν ἐπὶ νοῦν λαμβάνει τὸ τοιοῦτον ἀθέμιτον· πλὴν ἐρωτᾷ τινα συναισθάνεται. Καί, τῆς προθέσεως ἐχομένη (5), ὅ, τι ποτ' ἐστὶ δεῖται ταύτῃ (6) μηνύειν, κἀπὶ τοῦ γηραιοῦ δα-

(1) Male omnino « *inania* nudans ubera » cepit pro « *frustra* nudans ubera. » Repone : καὶ τοὺς κενοὺς γυμνοῦσα μαστούς·

(2) Inserui adjectivum πρώτης, jubente textu latino.

(3) Habuit bonam et vulgatam lectionem, « quid rear *ulterius?* »

(4) Hic habuit veterem lectionem, « certe fortuna domusque sospes *ab incursu* est. » Nunc melius editur, « Sospes et in cursu est » : i. e. ... ὁ οἶκος σῶς ἐστὶ καὶ εὐροεῖ.

(5) Legitur in cod. ἐρχομένη.

(6) Velim ἑαυτῇ, saltem αὐτῇ. Sic peccantem Planudem non semel deprehendimus. Similis Tzetzæ ad Lyc. 355 lapsus : Πάλλαντα τὸν ἴδιον πατέρα, πτερωτὸν ὑπάρχοντα.....ἀνεῖλε, καὶ τὸ δέρμα αὐτοῦ ὡς αἰγίδα περιεβάλλετο, καὶ τὰ πτερὰ τούτου τοῖς ποσὶ ταύτης προσήρμοσεν : imo ἑαυτῆς.

» κρύουσαν ἀνέλαβε κόλπου, καί, χερσὶν ἀσθενέσιν οὑτωσὶ τὰ ταύτης περιβάλλουσα μέλη, Ἠσθόμεθα, εἶπεν· ἐρᾷς. Ἀλλ' εἰς τοῦτό σοι ἡ ἐμὴ ἐπιμέλεια (μόνον ἀπόθου τὸ δέος) ἐπιδέξιος ἔσται, οὐδ' αἰσθήσεται τούτου γε οὐδαμῶς ὁ πατήρ. Ἡ δ' ἀπεπήδησε τῶν τῆς τροφοῦ κόλπων φλεγμαίνουσα, καί, τὴν εὐνὴν τῷ προσώπῳ πιέσασα, Ἀποχώρησον, εἶπεν, ἀντιβολῶ, καὶ φεῖσαι τῆς δειλαίας. Αἰσχύνη γάρ μοι ἐπίκειται. Ἀποχώρησον, ἢ παῦσαι ζητεῖν τί ποτέ με λυπεῖ. Ἀθέμιτόν ἐστιν ὃ γνῶναι ταλαιπωρεῖς. Ἔφριξε τοίνυν ἡ γραῦς καὶ τὰς τρομερὰς χεῖρας τῷ τε χρόνῳ καὶ φόβῳ ἐξέτεινε, καὶ πρὸ τῶν ποδῶν τῆς τροφίμου ἑαυτὴν καταβάλλει. Καὶ νῦν μὲν λόγοις αὐτὴν τιθασσεύει, νῦν δ', εἰ μὴ συνίστωρ γένοιτο, μορμολύττεται, καὶ φανερώσειν ἀπειλεῖ τόν τε βρόχον καὶ τὸν φωραθέντα θάνατον, καὶ ὑπουργήσειν ὑπισχνεῖται τῷ ἔρωτι. Ἀνήνεγκεν ἐκείνη τὴν κεφαλήν, καὶ δακρύων ἀναδοθέντων τὸ στέρνον ἐπλήρωσε τῆς τροφοῦ, καί, πολλάκις ἐκφαίνειν ἐπιχειροῦσα, πολλάκις ἐπέχει τὸν λόγον. Αἰσχυνομένη δὲ τῇ ἐσθῆτι τὸ πρόσωπον συνεκάλυψε, καί, Ὦ τῆς εὐδαίμονος τῷ συζύγῳ μητρός! εἶπε μέχρι δὴ τούτου, καὶ ἐστέναξε. Τὰ δέ γε τῆς τροφοῦ ψυχρὰ μέλη καὶ τὰ ὀστᾶ πάντα (καὶ γὰρ ᾔσθετο) ὁ φόβος δίεισι, καὶ αἱ λευκαὶ πολιαί, ἀνὰ πᾶσαν τὴν κεφαλὴν φρίξασαι, ὀρθαὶ ἔστησαν. Καὶ πολλὰ δὴ προσέθηκεν ἡ γραῦς τὸν χαλεπὸν ἔρωτα εἰ οἷόν τ' ἐκκρούσασθαι. Ἡ δὲ παρθένος ᾔδει μὲν καὶ αὐτὴ μὴ ψευδῆ τινὰ καὶ ἀπατηλὰ νουθετουμένη· δήλη

» δ' ὅμως ἦν θανουμένη, εἰ μὴ τοῦ ἔρωτος ἀπο-
» λαύσῃ. Ἡ δὲ γραῦς, Ζῆθι τοιγαροῦν, εἶπε, καὶ
» ἀπόλαυε τοῦ σαυτῆς—Καὶ οὐκ ἐτόλμησε προ-
» σθεῖναι, πατρός. Ἐσίγησε δὲ, καὶ θεῶν ὅρκῳ τὰς
» ὑποσχέσεις ἐπικυροῖ. Ἡ γὰρ δ' ὅσαι μητέρες ἦσαν
» τὴν τῆς Δήμητρος ἐτήσιον ἑορτὴν εὐσεβῶς, καθ'
» ἣν, χιονώδει (1) ἐσθῆτι τὰ σώματα καλυψάμεναι,
» καρπῶν ἀπαρχὰς καὶ στέμματα σταχύων ἀνατι-
» θέασι, καὶ δι' ἐννέα νυκτῶν ἀπειρημένην ἀριθμοῦσι
» πᾶσάν τε μίξιν καὶ ἀνδρείαν (2) ἁφήν. Συνῆν (3) δὲ
» τῷ τῶν γυναικῶν ἐκείνῳ συστήματι σύζυγος Κεγ-
» χρηΐς, καὶ τὰ ἱερὰ ἐτελεῖτο μυστήρια. Ἀμέλει καὶ
» τῆς εὐνῆς τοῦ Κινάρα κενῆς οὔσης τῆς κατὰ νό-
» μον συζύγου, ἀπολαβοῦσα (4) τοῦτον ἡ τροφὸς τῇ
» φαύλῃ προσεδρίᾳ βεβαρημένον τῷ οἴνῳ, τὸ τῆς
» ἐρώσης ὄνομα ψευσαμένη, ἀληθινὸν διέξεισιν ἔρω-
» τα, καὶ τὸ κάλλος ἐκείνης θαυμάζει. Τοῦ δὲ τοὺς
» τῆς κόρης ἐνιαυτοὺς ἐρωτήσαντος, Ἧλιξ ἐστὶ τῇ
» Μύῤῥᾳ, εἶπεν (5). Ἐπεὶ δὲ ταύτην προσαγαγεῖν
» ἐκεῖνος ἐκέλευσεν, ἐπάνεισι πρὸς τὸν παρθενῶνα,
» καὶ, Χαῖρε, φησὶν, ἡ ἐμὴ τρόφιμος (6)· νενικήκαμεν.
» Ἡ δὲ δείλαιος παρθένος ἥκιστα διὰ πάσης τῆς
» ψυχῆς αἴσθησιν τῆς ἡδονῆς ἔλαβεν, ἀλλ' ἐν μέρει
» πενθεῖ, τὸ κακὸν προμαντευομένη. Ἀλλὰ καὶ ὡς
» χαίρει· τοσαύτη τις ἡ τῶν λογισμῶν διαμάχη.

(1) Inserui χιονώδει, *nivea*.

(2) Cod. ἀνδρίαν. Eadem variatione, ad v. 712, πλαγκία: ad 713, ἀπτειτάξατο: cujus verbi corruptelam jam notavi p. 228.

(3) Legit *adest*, non *abest*.

(4) Cod. ἀπολαυοῦ. Deficiebat ultima syllaba. Nam *υ* est, ut sexcenties, pro *β*: cf. pp. 57, 105.

(5) Inserui verbum εἶπεν.

(6) De nominativo cum articulo pro vocativo cf. ad Aristæn. p. 596.

» Καιρὸς δ' ἐνέστη καθ' ὃν τὰ πάντα σιγᾷ, καὶ ὁ » Βοώτης (1) ἐν ταῖς Ἄρκτοις λοξῷ ῥυμῷ τὴν Ἅμαξαν » ἔκαμψεν. Ἡ δὲ πρὸς τὸ ἑαυτῆς εἶσι τόλμημα. » Ἔφυγε δ' ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἡ χρυσῆ παραχρῆμα » σελήνη, καὶ τοὺς ἀστέρας κρυβέντας μέλαιναι νε- » φέλαι καλύπτουσιν. Ἀλλὰ καὶ ἡ νὺξ τοῦ οἰκείου » φωτὸς στέρεται. Ἐν τοῖς πρώτοις, Ἴκαρε, καλύ- » πτεις τὸ πρόσωπον, καὶ σὺ, Ἠριγόνη, τῷ τοῦ » πατρὸς εὐσεβεῖ ἔρωτι καθιερωθεῖσα. Ἡ δὲ, τρὶς τὸν » πόδα προσπταίσασα, εἰς τοὐπίσω τῷ συμβόλῳ » ἀνεκαλεῖτο· τρὶς δὲ καὶ βύας (2) ἀπαίσιος ᾠδῇ θα- » νασίμῳ οἰώνισμα δέδωκεν. Ἡ δ' ὅμως εἶσι, μειοῦσι » δὲ τὴν αἰσχύνην ἥ τε νὺξ καὶ τὸ σκότος. Καὶ τῇ » λαιᾷ τὴν τῆς τροφοῦ χεῖρα κατέχει· ἡ δ' ἑτέρα » περιφερομένη τὴν σκοτεινὴν κατασκοπεύει ὁδόν. Ἤ- » δη δὲ τῆς τοῦ θαλάμου φλιᾶς ἥψατο, καὶ » ἤδη τὰς θύρας ἀνοίγνυσι, καὶ ἤδη εἴσω φέρεται. » Τῇ δὲ, τῆς ἰγνύης ὑποχαλασθείσης, τὰ γόνατα » τρέμει· φεύγει δὲ τό, τε χρῶμα καὶ τὸ αἷμα, » καὶ ἡ ψυχὴ προϊοῦσαν ἀφίησι. Καὶ ὅσῳ μᾶλλον » προσήγγιζε τῷ τολμήματι, τοσούτῳ καὶ μᾶλλον » φρίττει, καὶ μεταμέλει τοῦ τολμηθέντος αὐτῇ, » καὶ ἤθελεν οἵα τ' εἶναι μηδαμῶς γνωσθεῖσά γ' ὑπο- » στρέφειν. Τὴν δὲ διστάζουσαν ἡ πολυετὴς τροφὸς τῇ » χειρὶ προύπεμψε, καὶ, πρὸς τὴν ὑψηλὴν εὐνὴν » συνωσθεῖσαν παραδιδοῦσα, Δέξαι, εἶπεν· σή ἐστιν » ἥδε, Κινάρα· Καὶ ἀπευκτῶς τὰ ἀμφοῖν στέρνα » συνῆψε. Δέχεται τοίνυν ὁ πατὴρ τῇ μιαρᾷ κοίτῃ

(1) Noctem mediam pariter Anacreon significavit: Στρέφεται ὅτ' Ἄρκτος ἤδη Κατὰ χεῖρα τὴν Βοώτου.

(2) Vide de βύᾳ, pag. 248.

» τὰ ἑαυτοῦ σπλάγχνα, καὶ τὸν παρθενικὸν φόβον κουφίζει, καὶ δεδοικυῖαν παραθαρρύνει. Τάχα δὲ καὶ τῷ τῆς ἡλικίας ὀνόματι, Θύγατερ, εἶπεν, εἶπε κἀκείνη, Πάτερ, ὡς ἂν μηδὲ τὰ ὀνόματα τῆς ἀθεμιτουργίας ἀπείη. Ἡ δὲ τοῦ πατρῴου θαλάμου κατὰ γαστρὸς ἔχουσα ἐκχωρεῖ, κἂν τοῖς πονηροῖς ἐγκάτοις ἀσεβὲς φέρει σπέρμα, καὶ συλληφθεῖσαν τὴν ἁμαρτίαν ἔχει. Δευτέρα νὺξ καὶ τὴν ἀνομίαν αὖθις ποιεῖ· καὶ οὐδ' ἐν ἐκείνῃ τὸ πέρας ἴσχει. Τέλος γε μὴν ἐφιέμενος ὁ Κινάρας γνῶναι τὴν ἐρῶσαν μετὰ τοσαύτας μίξεις, φῶς εἰσαγαγὼν εἶδε τὴν θυγατέρα καὶ τὸ ἀθέμιτον, καί, τῆς φωνῆς τῇ λύπῃ ἐπισχεθείσης, τὸ ξίφος ἐκ τοῦ κουλεοῦ ἐκεῖ που ἀπηρτημένου ἁρπάζει. Ἡ δὲ Μύρρα φεύγει· τῷ σκότῳ δὲ καὶ τῇ τῆς ἀλαμποῦς νυκτὸς χάριτι τοῦ θανάτου ἐρρύσθη. Καὶ διὰ μακρῶν πλανηθεῖσα πεδίων, τούς τε φοινικηφόρους Ἄραβας (1) καὶ τοὺς Παγχαίους ἀγροὺς ἀπέλιπε, καὶ δι' ἐννέα σεληνῶν εἰς ταυτὸ κέρας ἐπανιουσῶν περιενόστει· καὶ τέλος ἀπειρηκυῖα ἐπὶ τῆς Σαβαίας κατέπαυσε γῆς, καὶ μόλις τῇ νηδύϊ τὸν φόρτον ἀνεῖχε. Τότε δὴ καὶ ἀγνοοῦσα τί ποτ' ἂν εὔξαιτο, καὶ μεταξὺ τοῦ τε θανάτου φόβου (2) καὶ τοῦ τῆς ζωῆς μίσους καθισταμένη, τοιαύτην ἱκεσίαν συνέπλεξεν· Ὦ, εἴ τινες ἐπακούετε τῶν ὁμολογηθέντων (3), θεοί, ὀφλῶ δίκην ἔγωγε, οὐδὲ παραιτοῦμαι δεινήν τινα τιμωρίαν. Ἀλλ', ἵνα μὴ περιοῦσα μὲν τοὺς ζῶντας μολύναιμι, θανοῦσα

(1) Codex, ἄρα, sic, omissa extrema syllaba.

(2) Codex, θανάτου καὶ φόβου.

(3) Imo, τῶν ὁμολογησάντων.

» δὲ τοὺς ἀποιχομένους, ἐξ ἀμφοτέρας με τῆς τούτων ἀρχῆς ἀπόπεμψατε, καὶ, μεταμείψαντές με, καὶ ζωὴν καὶ θάνατον ἀνανεύσατέ μοι. Θεὸς δέ τις ὁμολογούσης ἐπήκουσε, καὶ τὸ τῆς εὐχῆς ἔσχατον θεοῦ τινὸς κατανεύοντος ἔτυχε (1). Καὶ γὰρ ἔτι λαλούσης ἐπὶ τὰς κνήμας ἀνέδραμε γῆ· κἀκ τῶν ὀνύχων διαιρεθέντων σκολιαὶ ῥίζαι ἐκτείνονται τοῦ μακροῦ βάθρα στελέχους· τὰ δ' ὀστᾶ ξύλον γίνεται· καὶ, τοῦ κατὰ μέσον μυελοῦ εἰς ἐντεριώνην μεταστραπέντος, πρὸς χυλὸν εἶσι τὸ αἷμα, εἰς μακροὺς δ' οἱ βραχίονες κλάδους, εἰς δὲ πρέμνους οἱ δάκτυλοι, καὶ εἰς φλοιὸν τὸ δέρμα σκληρύνεται. Ἤδη μὲν οὖν καὶ τὴν γαστέρα ἐγκυμονοῦσαν αὐξανόμενον τὸ δένδρον περιέζωσε, καὶ τὸ στῆθος ἔκρυψε, καὶ τὸν τράχηλον καλύψον προσῄει· ἡ δ' οὐκ ἠνείχετο θανεῖν (2), ἀλλὰ, τῷ ἀνιόντι συναντήσασα ξύλῳ, ὑφίζησε, καὶ τὸ πρόσωπον τῷ φλοιῷ κατεβάπτισεν. Αὕτη δ' οὖν εἰς τὰ μάλιστα τὴν προτέραν αἴσθησιν ἀπεβάλετο σὺν τῷ σώματι· ὅμως γε μὴν κλαίει, καὶ χλιαραὶ τοῦ δένδρου σταγόνες ῥέουσιν. Ἔστι δὲ τιμὴ καὶ τοῖς δάκρυσι, καὶ κατάστακτος τῶν φλοιῶν (3) ἡ μύῤῥα τὸ τῆς δεσποίνης ὄνομα φέρει, καὶ οὐδένα σιγηθήσεται χρόνον.

» Τὸ δὲ δὴ κακῶς συλληφθὲν βρέφος ὑπὸ τῷ ξύλῳ ηὐξήθη, καὶ ἔξοδον ἐζήτει, δι' ἧς, τὴν μητέρα καταλεῖπον (4) ἐξέλθοι. Ἡ δ' ἐγκύμων γαστὴρ ἐν μέ-

(1) Cod. ἤκυχε. Nescio an apte emendaverim.

(2) Male legit *mori* pro *moram*. Repone, ἠνείχ. τὴν μέλλησιν.

(3) Cod. κατάστικτος τὸν φλοιόν.

(4) Codex, κατεῖπον.

» σῳ τῷ δένδρῳ ἐξοιδεῖ, διατείνει δ' ὁ φόρτος τὴν μητέρα, καὶ αἱ ὀδύναι ῥήμασιν οὐκ ἔχουσι χρῆσθαι, ἀλλ' οὐδὲ τὴν Εἰλείθυιαν ἐνὸν ταῖς τῆς τικτούσης φωναῖς ἐπικαλεῖσθαι. Ὠδινούσῃ δ' ὅμως ἐώκει τὸ δένδρον, καὶ κυρτωθὲν συνεχεῖς δίδωσι στεναγμοὺς καὶ δάκρυσι καταῤῥέουσι βρέχεται. Ἐπέστη τοίνυν ἐπὶ τοὺς ὀδυνωμένους ἡ Εἰλείθυια κλάδους, καὶ τὰς χεῖρας ἐπέθηκε, καὶ παιδοτόκα ῥήματα εἶπεν. Ἀμυχὰς τοιγαροῦν ποιεῖται τὸ δένδρον, καὶ τοῦ φλοιοῦ σχισθέντος ζῶν ἔξεισι τὸ φορτίον. Καὶ κλαυθμυρίζει (1) τὸ βρέφος δή. Τοῦτο δ' αἱ Νηΐδες ἐν μαλακῇ πόᾳ θεῖσαι τοῖς τῆς μητρὸς ἤλειψαν δάκρυσιν. Ἐπῄνεσεν ἂν καὶ αὐτὸς ὁ Φθόνος τὸ τούτου κάλλος. Οἷα γὰρ ἐν πίναξι (2) τὰ σώματα τῶν Ἐρώτων γυμνὰ γράφεται, τοιοῦτος καὶ ὁ παῖς ἦν Ἄδωνις· ἀλλ', ἵνα μηδὲ μίαν ἡ σκευὴ τούτοις παραλλαγὴν ἐμποιῇ, ἢ καὶ τούτῳ φαρέτραν πάρασχε κούφην, ἢ καὶ τοῦ Ἔρωτος ἄφελε. Ἀλλὰ γὰρ ὁ πτηνὸς χρόνος ἀδήλως ὑπολισθαίνει καὶ λανθάνων ὑποῤῥεῖ, καὶ οὐδέν ἐστι τούτου ταχύτερον. Οὗτος γὰρ, ὃς ἐκ τῆς ἀδελφῆς καὶ τοῦ οἰκείου πάππου γεγέννηται, ὁ πρὸ μικροῦ κεκρυμμένος ἐν δένδρῳ, ἄρτι μὲν εἰς φῶς προῆλθεν, ἄρτι δὲ περικαλλέστατον ἦν βρέφος, νῦν μεῖραξ, νῦν ἀνὴρ, ἤδη περικαλλέστερος αὐτὸς αὑτοῦ γίνε-

(1) Codex, κλαυθμηρίζει: notata sæpissime permutatione.

(2) A pictis quoque imaginibus sumit comparationem et amati citharœdi encomium Parthenis Aristænetea (II, 5): εἰ μὴ τοιοῦτος ἦν ὁ Ἀχιλλεὺς ὃν ἔμαθον ἐκ τῶν οἰκοπινάκων, οὐκ ἦν ὄντως καλός. Atque pariliter Aristæneti Philopinax: ἐκ τῶν πινάκων ἐπίσταμαι Φαίδραν, Νάρκισσον, Πασιφάην: cf. ibi notata.

» λαι, ἤδη καὶ τὴν Ἀφροδίτην ἀρέσκει, καὶ τῷ τῆς μητρὸς ἔρωτι ἐπαμύνει. Ὁ γὰρ φαρετροφόρος παῖς Ἔρως, φιλήματα διδοὺς τῇ μητρὶ, ἐξέχοντι βέλει τὸ στέρνον αὐτῆς ἀγνοῶν ἔτρωσεν (1). Ἡ δὲ θεὸς πληγεῖσα χειρὶ τὸν υἱὸν ἀπώσατο. Τὸ δὲ τραῦμα βαθύτερον γέγονεν ἢ ἐδόκει, κἂν τοῖς πρώτοις ταύτην ἠπάτησεν. Ἁλοῦσα δὲ τῷ τοῦ ἀνδρὸς κάλλει, οὐκ ἔτι τῶν Κυθερείων ἠϊόνων φροντίζει, οὐ πρὸς τὴν (2) Πάφον ἐπάνεισι τὴν βαθείᾳ περιεζωσμένην θαλάττῃ, ἢ τὴν πολύϊχθυν Κνίδον, ἢ τὴν μετάλλων ἐγκύμονα Ἀμαθοῦντα· ἀπέχεται καὶ τοῦ οὐρανοῦ· τοῦ γὰρ οὐρανοῦ προτιμότερος Ἄδωνις. Τοῦτον κατέχει, τούτῳ ξυμπορεύεται. Καί τοι διὰ παντὸς εἰωθυῖα σκιατραφεῖσθαι, καὶ δι' ἐπιμελείας τὸ κάλλος αὔξειν, δι' ὀρῶν, διὰ δρυμῶν καὶ πετρῶν τραχυλάτων πλανᾶται, καὶ, μέχρις γονάτων, τῷ τῆς Ἀρτέμιδος ἔθει, τὴν ἐσθῆτα ἀνεζωσμένη, τοὺς κύνας ἐπήλειφε, καὶ τὰ τῆς ἀσφαλοῦς κυνηγεσίας ζῶα διώκει, ἢ καλωμάδιον (3) λαγωὸν ἢ ὑψηλὸν τοῖς κέρασιν ἔλαφον, ἢ αἶγας ἀγρίας· ἀπέχεται μέντοι τῶν ἰσχυρῶν κάπρων, καὶ τῶν ἁρπάγων λύκων, καὶ τῶν ὡπλισμένων τοῖς ὄνυξιν ἄρκτων· φυλάττεται δὲ καὶ τοὺς ἀγέλης φόνῳ κορεννυμένους λέοντας, καὶ σοὶ δὲ, Ἄδωνις (εἴ τί σε ἀνύσειν οἷα τέ ἐστι παραινοῦσα), ὡς ἂν φοβοῖο παραινεῖ. Καί φησιν· Ἐρρωμένος μὲν ἔσο κατὰ τῶν φευγόντων, κατὰ δὲ τῶν τολμηρῶν οὐκ ἀσφαλὲς τὸ τῆς τόλμης. Φείδου τοῦ

(1) Aristænetus I, 8, de Amoribus: καὶ τὴν ἑαυτῶν ἔτρωσαν ἐκεῖνοι μητέρα : ubi cf. interpretes.

(2) Cod. οὐ τὴν πρὸς, inverso ordine.

(3) Imo παχὺν, *pronos lepores.*

» θρασὺς εἰς ἐμὸν κίνδυνον, νεανία, τυγχάνειν· μηδὲ τοὺς θῆρας, οἷς ἡ φύσις ὅπλα δέδωκε, θέλε φονεύειν, ὡς ἂν μή μοι μεγάλης τιμηθείη ζημίας ἡ σὴ δόξα. Οὐ κάμπτει καὶ γὰρ οὐχ ἡλικία, οὐ κάλλος, οὐχ ἃ (1) τὴν Ἀφροδίτην ἐμὲ ἔκαμψεν, οὐ λέοντας, οὐ τοὺς τὴν χαίτην φρίσσοντας χοίρους, οὐ τοὺς τῶν ἄλλων θηρῶν ὀφθαλμούς τε καὶ γνώμας. Πῦρ μὲν γὰρ οἱ ὀξεῖς κάπροι ἐν τοῖς καμπύλοις ὀδοῦσιν ἔχουσιν· ὁρμὴ δὲ καὶ θυμὸς τοῖς ξανθοῖς πρόσεστι λέουσι, καί μοι τὸ τούτων γένος ἐστύγηται. Τῷ δὲ τίς ἡ αἰτία τοῦ μίσους ἐρωτῶντι, Λέγοιμ' ἄν, εἶπε· καὶ τὸ τῆς παλαιᾶς ἁμαρτίας φράσαι μοι θαυμάσιον (2) τέρας. Ἀλλ' ὁ πόνος, οὐκ εἰωθὼς ὤν, ἤδη μοι παρεῖσθαι πεποίηκε τὴν ἰσχύν. Ἀλλ' ἰδοὺ καὶ λεύκη (3) εὐκαίρως τῇ σκιᾷ πάρεστι δεξιουμένη, καὶ ἡ πόα εὐνὴν δίδωσιν· ἡδέως δ' ἂν ἐπὶ ταύτης ἀνακλιθείην. Καὶ ἀνεκλίθη κατὰ τῆς γῆς (4), καὶ τὴν πόαν ἐπίεσε. Κἂν τῷ κόλπῳ τοῦ νέου θεῖσα τὴν κεφαλήν, οὕτως ἔλεγεν ὑπτία κειμένη, μεταξὺ δὲ τῶν λεγομένων καὶ φιλήματα παρεμίγνυ.

» Τάχα ἤκουσας κόρην τινὰ τῷ τοῦ δρόμου ἀγῶνι ταχινῶν ἀνδρῶν περιγενομένην. Ἔστι δ' οὐ μῦθος,

(1) Codex, οὐ ἅ. Quod sequitur, τὴν Ἀφροδίτην ἐμὲ, conferri potest cum parilis structuræ sententiis apud Porphyrium Vita Plotini : ἔσχε δὲ καὶ ἐμὲ Πορφύριον, Τύριον ὄντα, ἐν τοῖς μάλιστα ἑταῖρον. Rursus : Βασιλεὺς δὲ τοὔνομα τῷ Πορφυρίῳ ἐμοὶ προσῆν.

(2) Pro *mirabere* puto eum male legisse *mirabile*.

(3) Inserui λεύκη, ut lacunam ab interprete relictam implerem, redderemque græca voce latinum *populus*. Mox rescribendum mihi fuit δεξιουμένη pro scripto δεξιούμενος.

(4) Ovidius : « libet hac requiescere tecum (Et requievit) » *humo*. » Planudes *humo* vertit ceu invenisset *humi*.

» ἀλλ' ἀληθὴς φήμη τοῦτο· καὶ γάρ τοι περιεγίγνετο. » Οὐδ' ἂν εἶχες εἰπεῖν πότερον τῷ τῶν ποδῶν θαύματι » ἢ τῷ καλῷ τῆς μορφῆς ἦν διαπρεπεστέρα. Ταύτῃ » περὶ ἀνδρὸς χρωμένῃ ὁ θεὸς ἀνεῖλεν οὕτως εἰπών·

» Οὔ σοι δεῖ πόσιος· γάμον ἀνδρὸς φεῦγ', Ἀταλάντη.
» Ἔμπης (1) δ' οὐ φεύξῃ· σαυτὴν δὲ ζῶσ' ἀπολέσσεις.

» Ἡ δὲ, τὸν τοῦ θεοῦ καταπλαγεῖσα χρησμὸν, » ἄγαμος ἐπὶ τῶν κατασκίων δρυμῶν διεγίγνετο, καὶ » τὴν ἐγκειμένην τῶν μνηστήρων φυλὴν ἀποτόμως δὴ » φυγαδεύει (2). Καὶ, Οὐδείς μου ἀπολαύσεται, ἔλεγεν, » ὅτι μὴ πρόσθεν νικηθείσης τῷ δρόμῳ. Τοιγαροῦν » διαμιλλήσασθέ μοι, καὶ τῷ ταχυτέρῳ μέν μου » αὐτή τε γυνὴ καὶ οὑμὸς δοθήσεται θάλαμος ἆθλον· » τοῖς δὲ βραδυτέροις (3) πρόστιμον ἔστω θάνατος. » Οὗτος ἔστω τοῦ ἀγῶνος ὁ νόμος. Ἡ μὲν οὖν ἀπάν- » θρωπος ἦν· ἀλλὰ (τοσαύτη τίς ἐστιν ἡ τοῦ κάλλους » ἰσχύς!) ἧκει πρὸς τὸν νόμον τοῦτον ἀπερίσκεπτος » τῶν μνηστήρων πληθύς. Ἐκάθητο δ' Ἱππομένης τοῦ » ἀνοσίου θεατὴς δρόμου, καὶ, Ἄρα, φησὶ, σύζυγός » τινι διὰ τοσοῦδε κινδύνου ζητεῖται; καὶ τοὺς σφο- » δροὺς ἔρωτας τῶν νέων ἐμέμφετο. Ὡς δ' εἶδεν, ἀποθε- » μένης τὴν ἐσθῆτα, τό, τε πρόσωπον καὶ τὸ λοιπὸν » σῶμα, ὁποῖον τοὐμὸν, ἢ ὁποῖον τὸ σὸν, εἴπερ ἦσθα

(1) Cod. ἔμπις—σῶς ἀπολέσεις.

(2) Ovidius : « instantem turbam violenta procorum Conditione fugat. » Codex, φυγὴν, quod in φυλὴν mutavi : importunum φυγὴν calami lapsus esse videtur. Nemini veniat in mentem Tan. Fabri conjecturam *violente* versione Planudis firmari : Planudes *violenta conditione* junxit, etsi non jungenda, et vertit, ut potuit, paulo liberius.

(3) Codex, βαθυτέροις.

» γυνὴ, ἐνεὸς ἔμεινε. Καὶ, τὰς χεῖρας ἐπάρας, Σύγγνωτε, εἶπεν, ὑμεῖς ὧν νυνὶ κατεγίνωσκον. Οὔπω δ' εὐχῆς ἦν (1), ἅ γε ζηλεῖτε, τὰ ἆθλα. Καὶ ἐπαινῶν ἔρωτα συλλαμβάνει, καὶ τὸν Φθόνον φοβεῖται (2). Ἀλλὰ τί δή ποτε, φησὶ, τοῦδε ἀγῶνος (καὶ εὔχεται μηδένα τῶν νέων θᾶττον ἐκείνης δραμεῖν) ἀπείραστος ἔμοιγ' ἡ τύχη καταλιμπάνεται; Τοῖς τολμῶσι θεὸς αὐτὸς συνεργεῖ. Τοιαῦτα πρὸς ἑαυτὸν Ἱππομένης διεξιὼν, ὁρᾷ τὴν ἀντιάνειραν ἐκείνην πτηνῷ βήματι ἱπταμένην. Τῆς δὲ καί τοι μὴ βράδιον Σκυθικοῦ βέλους ἰέναι τῷ Ἀονίῳ δοξάσης νέῳ, ὅμως ἐκεῖνος μᾶλλον τὸ κάλλος ἐθαύμαζε· καὶ γὰρ οὖν αὐτὸς ὁ δρόμος ἐνεποίει τὴν χάριν μᾶλλον. Αὔρα (3) μὲν οὖν φέρει τὴν τῆς ἐσθῆτος ὤαν τοῖς ταχινοῖς τινασσομένην σφυροῖς· οἱ πλόκαμοι δὲ οἷα τῶν ἐλεφαντίνων ῥίπτονται νώτων, καὶ διὰ τῶν ἀντικνημίων οἱ τὰς ἰγνύας ὑπιόντες ἱμάντες.

(1) Latine : « nondum mihi » præmia nota. » Nescio quid hic Planudes viderit, forsan *vota* pro *nota*. Quidquid id sit, repone : οὔπω ἔγνων.

(2) Ovidius : « laudando concipit ignem, Et ne quis juvenum » currat velocius optat, Invidia» que timet. Sed cur certaminis » hujus Intentata mihi fortuna » relinquitur ? inquit. » Planudes legit, « laudando concipit ignem, » Invidiamque timet. Sed cur » certaminis hujus (Et ne quis » juvenum currat velocius optat) » Intentata....... » Optime, si quid video. Nunc e conjectura Micylli *invidia* scriptum est, et sic periit recondita et verissima lectio *Invidiam*. Qui laudabant aut se aut alios Nemesim, Adrasteam, Invidiam aut sibi aut aliis metuebant, et ejus pacem invocabant, aut precum formulis, velut *præfiscini*, ἄπιτω φθόνος, aliis; aut ritibus quibusdam, veluti sordida in sinum desputatione. Fuse rem tractavit Mercerus ad Arist. 1, 1, 19, p. 241 seqq. 490; nec plures testes invocabo, adeo nota est et pervulgata superstitiosa hæc Veterum opinio. Cf. pag. 115.

(3) Cod. αὖρα : ut infra ad

» Καὶ δὴ θέουσα καὶ ἐρύθημα κατὰ τὸ σῶμα πρὸς τῇ παιδικῇ λευκότητι ἐπεσπάσατο, οὐκουν ἑτέρως ἢ ὡς ὑπὲρ σκηνῆς λευκῆς βῆλος (1) πορφυροῦς ὁμοίαν ἀποδίδωσι καὶ διαχρώννυσιν ἐξ ἡλίου σκιάν. Ἐν ὅσῳ δὲ ταῦθ' ὁ ξένος ἐσημειοῦτο, καὶ ὁ ἔσχατος δρόμος ἐπὶ τοῦ τέρματος διηνύσθη. Καὶ φαιδρὸν μὲν ἡ Ἀταλάντη νικήσασα στέφανον ἀναδεῖται· στεναγμοὺς δ' οἱ λειφθέντες ἀναδιδόασι, καὶ τὰς δίκας ἐξ ὁμολογίας ὑπέχουσιν (2). Ὅ γε μὴν νεανίας, οὐδαμῶς τῇ τούτων τύχῃ κατασεισθεὶς τὴν ψυχὴν, ἔστη ἐπὶ τοῦ μέσου, καὶ, τὴν ὄψιν εἰς τὴν παρθένον ἐρείσας, Τί ποτε, φησὶ, γέρας καὶ ἐπίγραμμα φαῦλον ζητεῖς τῷ τουτουσὶ τοὺς νωθροὺς παριέναι; Ἐμοὶ συνενέχθητι (3). Κἂν μέν με κρατεῖν ἡ τύχη ποιήσῃ, οὐκ ἂν ἀπαξιώσαις ὑπὸ τοιούτου μειονεκτεῖν· καὶ γάρ μοι πατὴρ Μακαρεὺς, ἐκείνῳ δ' Ἀγχέστιος, πάππος δὲ Ποσειδῶν· ἀπέγγονος (4) δ' ἐγὼ τοῦ τῶν ὑδάτων δεσπόζοντος· οὐδέ μοι ἡ ῥώμη ἐπὶ τάδε τοῦ γένους ἐστίν· ἂν δ' ἔλαττον σχῶ, ἔχεις, κατὰ τοῦ Ἱππο-

v. 642; et ad xi, 474; xii, 517. Cf. pag. 311.

(1) Jam monui, pag. 204, de barbara hac voce qua latinam *velum* reddit Planudes. Ibi et accentus in ultima male erat collocatus; nunc locum tenet legitimum, et qui latinæ prosodiæ consonet. Mox habuit Planudes, « similem dat et inficit umbram », quod retinendum est. *Simulatas*, mendum, puto, typorum in Burmanniana, Gierigium, ab Editore nostro, viro diligentissimo, merito notatum, in errorem traxisse videtur. Fischeriana *similatas* exhibet.

(2) In codice est ὑπέσχουσιν.

(3) « Mecum confer, ait » : ita editus Ovidius, quod editores merito impedire videtur. Planudea verba me ad id inducunt, ut putem ipsum legisse, quod, et si non invenerit, lectu non erit pessimum : « mecum conferτor. » Rarum illud tempus immutaverunt forsan antiquarii.

(4) Cod. ἀπίγονος. Cf. p. 478.

» μένους στεφανωθεῖσα, μέγα καὶ ἀείμνηστον ὄνομα.
» Τοιαῦτα λέγοντι μαλακοῖς ὀφθαλμοῖς ἡ Σχοινέως
» ἐνητένισε κόρη, καὶ ἐν ἀμφιβόλῳ γίνεται πότερον
» ἕλοιτ' ἂν νικᾷν ἢ νικᾶσθαι. Καὶ δὴ πρὸς ἑαυτὴν
» οὕτως ἔλεγε· Τίς θεὸς ἄδικος τὸν εὐειδέστατον τοῦτον
» ἀπολέσαι βεβούλευται, καὶ τῷ κινδύνῳ τῆς φίλης
» ζωῆς τὸν γάμον κελεύει τόνδε ζητεῖν; Οὐ τοσούτου
» ἐμαυτὴν παρ' ἐμοὶ τιμῶμαι κριτῇ. Καὶ οὐ λέγω
» ὡς ἁλισκομένη τῷ τούτου κάλλει· καίτοι γε ἠδυ-
» νάμην ἁλίσκεσθαι· ἀλλ' ὅτι γε παῖς ἐστὶν ἔτι,
» οὐδ' ὁτιοῦν με τοῦτο κηλεῖ. Τί δ' ἂν εἴποι τις
» τὴν ἡλικίαν (1); τί δ' ὅτι πρόσεστι ῥώμη, καὶ ψυχὴ
» θανάτου ἀπτόητος; τί δ' ὅτι τέταρτος τῆς
» θαλαττίας συγγενείας καταριθμεῖται; τί δ' ὅτι
» ἐρᾷ (2), καὶ τοσούτου τὸν ἡμέτερον γάμον ἄξιον
» οἴεται, ὡς καὶ ἀπολέσθαι, εἰ τούτῳ με ἡ δεινὴ
» τύχη ἀπαγορεύσει; Ἕως ἔξεστιν, ἄπιθι, ξένε, καὶ
» θάλαμον λελυθρωμένον ἀπόλιπε. Χαλεπὸς οὑμὸς
» γάμος. Σοὶ γαμηθῆναι οὐκ ἔστιν ἥτις οὐκ ἂν ἐθε-
» λήσειεν· εὐχῆς τε ἄξιος εἶναι οἷός τ' εἶ παρὰ νοῦν
» ἐχούσης παρθένου. Τίς δ' ὅμως φροντίς μοι τῶν
» κατά σε, τοσούτων ἤδη πρόσθεν ἀπολωλότων;
» Αὐτὸς τοιγαροῦν ὄψεται· ἀπολέσθω, ὅτι τοσούτων
» φόνῳ μνηστήρων οὐ νενουθέτηται, ἀλλ' εἰς μῖσος
» τῆς ἑαυτοῦ ζωῆς φέρεται. Θάνατον τοίνυν οὗτος, ὅτι
» σὺν ἐμοὶ ζῆσαι ἠθέλησε, καὶ θάνατον οὐκ ἐπάξιον
» μισθὸν τοῦ ἔρωτος ὑποστήσεται; Οὔκουν ἡ Ἀδράστεια
» τὴν ἐμὴν νίκην ἀνέξεται. Ἀλλ' οὐκ ἐμὸν δὴ τοῦτο

(1) Non nihil hic est in versione turbatum et scabrum.

(2) Inserui, τί δ' ὅτι ἐρᾷ : « quid quod amat! »

» πλαῖσμα. Ὡς ὤφειλες ἐθέλειν ἀφίστασθαι τῆς προθέσεως, καὶ, ἐπειδήπερ ἄφρων εἶ, ταχύτερος εἶναι! Ἆ πόσον δή τι παρθενικὴ μορφὴ τῷ παιδικῷ τῷδε προσώπῳ πρόσεστιν! Ἆ δύστηνε Ἱππόμενες! ἤθελον εἰ μηδὲ τὴν ἀρχὴν ὤφθην σοι· ζῆν καὶ γὰρ ἄξιος ἦσθα. Εἰ δ' ἐγὼ εὐτυχεστέρα τις ἐτύγχανον οὖσα, μηδέ μοι τὴν συζυγίαν ὁ ἀπαίσιος ἐκεῖνος χρησμὸς ἀνένευσεν, εἷς ἂν ἦσθα σὺ, ᾧ τὴν εὐνὴν ἂν συνάψαι ἠθέλησα. Εἶπεν. Οἷα δ' ἄπειρος καὶ πρώτῳ ἁλοῦσα ἔρωτι, τί ποτ' ἂν ποιήσειεν ἀγνοοῦσα, ἐρᾷ μὲν, τοῦ δ' ἔρωτος οὐκ αἰσθάνεται. Ἤδη μὲν οὖν τοὺς εἰωθότας δρόμους ἀπαιτοῦσιν ὁ πατὴρ δὴ καὶ ὁ δῆμος· ἐμὲ δ' ὁ Ποσειδώνιος παῖς Ἱππομένης ἐπικαλεῖ λιπαρεῖ στόματι, Παρέστω, λέγων, ἡ Κυθέρεια τοῖς ἡμετέροις τολμήμασι, καὶ, ὃν ἔδωκεν ἔρωτα, καὶ συνεργείτω δὴ τούτῳ. Αὔρα τοίνυν ἄφθονος (1) τὰς ἐκείνου θέλγειν ἐχούσας δεήσεις προσήνεγκέ μοι· ἐγὼ δ' ἐκάμφθην, ὁμολογῶ, καὶ, δίχα τινὸς βραδυτῆτος, τὴν συμμαχίαν παρεῖχον.

» Ἔστι δέ τις ἀγρὸς (Δαμασκηνὸν (2) αὐτὸν οἱ

(1) « Aura *non invida.* » Monet Gierigius de poetica illa locutione qua res inanimatæ dicuntur *invidere* : quæ viri docti annotatio mihi similia et de rebus et de animalibus dicta in mentem revocavit lectori non invidenda. Antipater in Eroticis Anthologiæ Palatinæ Ep. 3 : Ὄρθρος ἔβη, Χρύσιλλα, πάλαι δ' ἠῷος ἀλέκτωρ Κηρύσσων φθονερὴν Ἠριγένειαν ἄγει. Ὀρνίθων ἔρροις φθονερώτατος, ὅς με — Agathias ibid. Ep. 237, ad hirundines quæ ipsum intempestivis stridoribus a somno excitabant : Ὦ φθονεραὶ παύσασθε λαλητρίδες. Nec non e Nostris exempla peti possunt. Parnyus in Rusticano Die : « je vois tomber les vêtemens *jaloux.* » Andreas Chenerius, in Lyde : « Mon écharpe de lin que je ferois flotter, Loin de ton beau visage auroit soin d'écarter Les insectes volans et la *jalouse* abeille.

(2) Legit Planudes *Damascenum*, vel sic *Damasenum* correxit. Lectio est incerta ob codd.

» ἰθαγενεῖς τοὔνομα λέγουσι) τῆς Κυπρείας γῆς μέρος τὸ κράτιστον, ὅπερ οἱ ἀρχαῖοί μοι γέροντες ἀφιέρωσαν, καὶ τοῖς ἐμοῖς ναοῖς ἐκεῖθεν ἐκέλευσαν προσιέναι τὰ ἀναθήματα. Ἐν μέσῳ δὲ τῷ χωρίῳ δένδρον διαλάμπει, ξανθὸν τὴν κόμην, ξανθὸν τοὺς πολυήχους κλάδους χρυσῷ. Ἐκεῖθεν ἐρχομένη ἔτυχον τρία μῆλα φέρουσα, ἃ ἐδρεψάμην, χρυσᾶ, καὶ, πλὴν ἐκείνῳ, μηδενὶ βλεπομένη, προσῆα τῷ Ἱππομένει, καὶ πῶς ποτὲ χρήσεταί γε ἐκείνοις ἐδίδαξα. Τὸ σύνθημα μὲν οὖν ἡ σάλπιγξ ἐδίδου· ἐκ δὲ τῆς ὕσπληγγος ἑκάτεροι προκύψαντες ἐξεπήδησαν, καὶ κούφῳ ποδὶ τῆς ἄκρας ψαύουσιν ἄμμου. Ὠήθης ἂν ἐκείνους οἵους τ' εἶναι καὶ θάλατταν ξηρῷ (1) βήματι τέμνειν, καὶ δι' ὀρθῶν ἀνθερίκων λευκοῦ θεῖν λῄου. Προστιθέασί γε μὴν προθυμίαν τῷ νέῳ ἥ τε κραυγὴ καὶ ἡ εὔνοια καὶ τὰ ῥήματα τῶν λεγόντων· Νῦν, νῦν καιρὸς ἐπικεῖσθαι τῷ δρόμῳ, Ἱππόμενες· νῦν σπεύδειν χρή· νῦν πάσῃ χρῆσαι δυνάμει· πᾶσαν ἄπωσαι βραδυτῆτα· νικήσεις. Ἀμφίβολον δ' ἦν πότερον ἥδοιτ' ἂν τοῖς λεγομένοις ὁ Μακάρειος ἥρως μᾶλλον ἢ ἡ Σχοινεία παρθένος. Ὦ ποσάκις, παρελθεῖν δυναμένη, σχολαιότερον ᾔει, καὶ, ἥπερ ἐπὶ μακρὸν ἐνητένιζεν ὄψει τοῦ νέου, ταύτην ἄκουσα κατελίμπανεν! Ἄνικμον μὲν οὖν ἆσθμα κάμνοντος προῄει τοῦ στόματος· πόῤῥω δ' ἦν ἔτι τὸ τέρμα. Τότε δὴ τῶν τριῶν μήλων ἓν ὁ Ποσειδώνιος γόνος ἔῤῥιψεν. Ἐξεπλάγη δ' ἡ κόρη, καὶ τῷ τοῦ λαμπροῦ μήλου ἔρωτι κάμπτει τὸν

varietatem. *Tamasenum*, Ταμασηνὸν, fuerit probabile.

(1) Codex, θάλατταν ξηρὰν ξηρῷ. Delevi male iteratam vocem.

» δρόμον, καὶ τὸν κυλιόμενον χρυσὸν αἴρει. Παρέδραμε τοίνυν Ἱππομένης, καὶ ἐπηλάλαξαν σὺν κρότῳ οἱ θεαταί. Ἡ δὲ τὴν βραδύτητα καὶ τὸν ἀργήσαντα χρόνον ταχεῖ (1) δρόμῳ διορθοῦται, καὶ τὸν νεανίσκον αὖθις ἐπὶ δρόμου κατέλιπεν. Αὖθις τῇ τοῦ δευτέρου μήλου παρεκτραπεῖσα βολῇ, αὖθις ἕπεται καὶ παραμείβει τὸν ἄνδρα. Λοιπὸν δ' ἦν τὸ τοῦ δρόμου ἔσχατον. Καὶ ὁ Ἱππομένης, Νῦν πάρεσο, εἶπε, θεὰ, ἡ τοῦ δώρου δεσπότις! Εἰς δὲ τὸ τοῦ πεδίου πλάτος, ὅθεν ἐκείνη βράδιον ἂν ἐπανέκαμψεν, ἐκ πλαγίου νεανικῶς ἀφῆκε τὸ χρυσοῦν μῆλον. Πότερον δὲ καὶ τοῦτο ζητεῖν δεῖ, ἢ μὴ, διστάζειν ἡ παρθένος ἐδόκει. Ἔγωγε μὴν αἴρειν ἠνάγκασα, καὶ, ἀναληφθέντος τοῦ μήλου, καὶ βάρος προσέθηκα, καὶ ἐπέσχον ἐπίσης τῷ τε βάρει τοῦ φορτίου καὶ τῇ βραδύτητι. Ἵνα δὲ μὴ βραδύτερος οὑμὸς εἴη λόγος αὐτοῦ τοῦ δρόμου, νενίκηται ἡ παρθένος λειφθεῖσα· ὁ δὲ νικήσας τὸ οἰκεῖον ἡγήσατο γέρας (2). Ἆρα οὖν ἔγωγε, Ἄδωνις, οὐκ ἦν ἐπαξία χάριτάς τε ἀπέχειν ἐξ ἐκείνου καὶ θυμάτων τιμήν; Ἀλλ' οὔτε χάριτας ἡμῖν ὁ ἀμνήμων ἔγνω, οὔτε θύματα δέδωκεν. Αὐτίκα τοίνυν εἰς ὀργὴν μεταβάλλομαι, καὶ, τῇ ὀλιγωρίᾳ περιαλγήσασα, ὡς ἂν μὴ τῷ παραδείγματι περιφρονητέα καὶ τοῖς μεταγενεστέροις εἴην φυλάττωμαι (3), καὶ ἐμαυτὴν αὐτὴ περὶ τούτους ἄμφω δὴ νουθετῶ. Παρήμειβον οὗτοι δὴ νεὼν τῆς

(1) Codex, vitio solenni, ταχῷ.

(2) Ovidius, « duxit sua præ» mia victor » ; nempe duxit *uxorem* Atalantam quæ ei *præmium* victoriæ obtigit. Noster intelligendo, « putavit ad se præ» mia pertinere », nihil intellexit.

(3) Debuit scribere alio ordine : ὡς ἂν μὴ περιφρον. καὶ τοῖς μετ. εἴην τῷ παραδ. φυλάττ.

» Μητρὸς τῶν θεῶν, ὃν ποτε κατ' εὐχὴν ὁ περιφανὴς Ἐχίων ἐξειργάσατο ἄλσει λασίῳ κεκρυμμένον, καὶ ἀναπαύσασθαι τούτους τὸ μακρὸν τῆς πορείας ἀνέπεισεν. Ἐκεῖ δὴ τὸν Ἱππομένην ἄωρος ἐπιθυμία τῆς πρὸς Ἀταλάντην κατέλαβε συνελεύσεως, πρὸς τῆς ἡμετέρας ἀναφθεῖσα θειότητος. Ἦν δ' ἔγγιστα τοῦ νεὼ σμικρᾶς θύρας ἀνακεχωρηκὸς οἴκημα, σπηλαίῳ προσόμοιον, αὐτοφυεῖ κισσήρει ἐστεγασμένον, ἱερὸν τῇ θρησκείᾳ τῶν παλαιῶν, ἔνθα πολλὰ τῶν παλαιῶν θεῶν ὁ ἱερεὺς ἀφιδρύματα ξύλινα ἐπεστοίβαζεν. Εἴσεισι τοίνυν ἐκεῖσε, καὶ τῇ ἀπηγορευμένῃ αἰσχρότητι μολύνει τὰ ἱερά· τὰ δ' ἀγάλματα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἑαυτῶν ἀπέστρεψε (1), καὶ ἡ πυργοφόρος Μήτηρ ἐνεδοίασεν εἰ πρὸς τὰ τῆς Στυγὸς ὕδατα καταποντίσει τοὺς ἀνοσίους. Ἀλλ' ἔδοξεν ἡ τιμωρία κούφη. Ἀμέλει τοι καὶ τοὺς λείους τραχήλους νῦν ξανθαὶ χαῖται καλύπτουσιν· εἰς ὄνυχας δ' οἱ δάκτυλοι κάμπτονται· ἐκ δὲ τῶν ὤμων γίνονται ἁρμοὶ (2), καὶ ἐς τὸ στέρνον ἅπαν τὸ βάρος ἄπεισιν, καὶ ἡ τῆς ψάμμου ἐπιφάνεια τῇ τούτων οὐρᾷ καταγράφεται, ὀργήν τε τὸ πρόσωπον ἔχει, καί, ἀντὶ μὲν τῶν ῥημάτων, ἀποδιδόασι βρυχηθμούς, ἀντὶ δὲ θαλάμων, οἰκοῦσι τὰς λόχμας, καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις φοβεροὶ λέοντές εἰσι, τοὺς δὲ τῆς Κυβέλης χαλινοὺς δεδαμασμένοις ὀδοῦσι τρίβουσι. Τούτους σύ μοι, φίλτατε, καὶ σὺν αὐτοῖς τὸ τῶν θηρῶν γένος, ὅπερ οὐ νῶτα πρὸς φυγήν, ἀλλὰ στέρνα

(1) Codex, ἐπέστρεψε. Præpositiones ἐπὶ et ἀπὸ facile permutantur: cf. ad Aristænet. p. 466. In Luc. Nigr. 36, pro ἐπ' ἐμβολῆς, cod. Reg. 3010, ἀπ' ἐμβ. bene.

(2) Addidi ἁρμοί.

» πρὸς μάχην παρέχει, φεῦγε, ὡς ἂν μὴ ἡ σὴ ῥώμη » ἐπιζήμιος ἀμφοῖν γένηται.

» Ἡ μὲν δὴ παραινέσασα, συνεζευγμένοις κύκνοις » ὁδοῦ δι᾽ ἀέρος ἥψατο. Ἀλλ᾽ ἐναντία ταῖς παραινέσεσιν ἡ ῥώμη καθίσταται. Τυχὸν δ᾽ οὕτω, κάπρου » σαφῆ ῥινηλατήσαντες οἱ κύνες ἴχνη, ἐπὶ τῆς καταδύσεως τοῦτον ἠρέθισαν. Τὸν δ᾽ ἐξιέναι παρασκευαζόμενον τῆς λόχμης ὁ Κινάρειος νεανίας πλαγίᾳ » πλήττει πληγῇ. Αὐτίκα δ᾽ ἐκεῖνος τῇ ὑπερμεγέθει » προτομῇ, ὑπὸ τοῦ οἰκείου αἵματος βεβαμμένῃ (1), » τὸ δόρυ ἀπετινάξατο, τὸν δ᾽ Ἄδωνιν τρέμοντα, καὶ » ἀσφαλείας ἐπιλαβέσθαι ζηλοῦντα, διώκει, καὶ ὅλους » τοὺς ὀδόντας ὑπὸ τὴν ἥβην ἐκείνου κρύπτει, καὶ ἐκπνέοντα δὴ κατέστρωσεν ἐπὶ ψάμμου ξανθῆς. Ἡ » δὲ Κυθέρεια, φερομένη διὰ μέσου ἀέρος ἐν κούφῳ » δίφρῳ, οὔπω πρὸς τὴν Κύπρον ὑπὸ τῶν κυκνείων » πτερύγων ἔφθασεν. Ἔγνω δὲ καὶ πόῤῥωθεν θνήσκοντος » τοὺς Ἀδώνιδος στεναγμοὺς, καὶ τὰς λευκὰς ὄρνεις » ἐκεῖσε στρέφει. Ὡς δ᾽ εἶδεν ἀφ᾽ ὕψους τοῦ ἀέρος » ἐκπνεύσαντα, καὶ τῷ οἰκείῳ αἵματι τὸ σῶμα ῥιπτοῦντα, κατεπήδησε, καὶ τόν τε κόλπον καὶ τοὺς » πλοκάμους ὁμοῦ διεσπάραξε, καὶ χερσὶν ἀγανακτούσαις (2) τὸ στέρνον ἐκόψατο, καί, μεμψαμένη » ταῖς Μοίραις, Ἀλλ᾽ οὐχὶ πάντα τῆς ὑμετέρας ἐξουσίας, εἴρηκεν, ἔσται. Μνημεῖον δέ μοι τοῦ πένθους » μενεῖ (3) ἐς τὸ διηνεκὲς, ὦ Ἄδωνις, καὶ τύπος τοῦ

(1) Legendum forsan *βεβαμμένον*.

(2) «*Indignis* percussit pectora palmis» vertit ceu esset *indignantibus*. Repone, *ἀναξίοις*, vel, nitidius quod erit et facilius, *ἀνάξιον*.

(3) Codex, *μένει*. Mutavi tonum, ut latinum *manebunt* verteretur.

» σοῦ θανάτου, ἐτησίως ἀνακυκλούμενος, μίμημα τοῦ » ἡμετέρου ἀπεργάσεται θρήνου. Καὶ μεταστοιχειωθήσε» ται ὁ λύθρος εἰς ἄνθος. Ἢ σοὶ μὲν ἐξῆν ποτὲ, Περσε» φόνη, γυναικεῖα μέλη πρὸς ἀνθηρὰν μίνθην μετα» βαλεῖν; ἡμῖν δέ τις φθονήσει τοῦ τὸν Κινάρειον με» ταβαλεῖν ἥρωα; Οὕτως εἰποῦσα, τὸν λύθρον εὐώδει » νέκταρι περιέῤῥανεν. Ὁ δὲ, τοῦτο δεξάμενος, εὐθὺς » ἐξῴδησεν, ὥσπερ ἐν πυῤῥάζοντι (1) τῷ οὐρανῷ δια» φανὲς ἀνεγείρεσθαι εἴωθε νέφος. Οὔκουν δὴ μακρό» τερος τελείας ὥρας γέγονε χρόνος, καὶ ἄνθος ἐκ » τοῦ αἵματος ὁμόχρουν ἀνέσχεν, οἷον αἱ ῥοιαὶ φέρειν » εἰώθασιν, αἱ ὑπὸ φλοιῷ εὐενδότῳ τοὺς κόκκους κα» λύπτουσαι. Βραχεῖα δ' ὅμως χρῆσίς ἐστιν ἐν ἐκεί» νῳ. Καὶ γὰρ κακῶς προσισχόμενον πολλάκις, καὶ » τῇ πολλῇ κουφότητι εὐόλισθον ὂν, ἐκτινάττουσιν αὐτὸ » οἱ τὰ πάντα ἀποῤῥίπτοντες ἄνεμοι (2). »

(1) Legit et vertit *fulvo*: melior lectio *pluvio* vertenda erit ὀμβρίῳ. Nec *bulla* est νέφος, sed φυσαλὶς, πομφόλυξ.

(2) Gierigius, post Heinsium, vulgatam lectionem « qui perflant » omnia venti » ait nullis confirmari libris; Ciofanius tamen Briantii librum allegavit in quo eam viderat; et nunc accedit Planudei codicis auctoritas. Ceterum edita nunc lectio, « qui » præstant nomina venti », potior est, quam sic vertere poteris: οἱ τοὔνομα παρέχοντες ἄνεμοι.

Supplementum breviori annotationi adponam, Regulas flexionis temporis imperfecti et perfecti in verbis nonnullis compositis, e codice Regio 1630, pag. 249, olim a me descriptas, quarumque initium inseruit, ex alio codice sumtum, Bibliothecæ Coislinianæ pag. 499, Montefalconius.

Πῶς δεῖ κλίνειν εἰς τοὺς παρατατικοὺς τὰ ὑποτεταγμένα ῥήματα.

Ἐμπειρῶ· ἠμπείρουν καὶ ἐνεπείρουν. Διακονῶ· ἐδιακόνουν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ δεδιακόνηκα (a)· οἱ δὲ κοινολεκτοῦντες, διηκόνουν. Διοικῶ· ἐδιῴκουν καὶ δεδιῴκηται καὶ διῴκουν (b). Ἀνέχομαι· ἀνειχόμην καὶ ἠνειχόμην καὶ ἠνεσχόμην.

Ἐμπολῶ· ἠμπόλουν, ἠμπόλημαι, ἠμπολήθην. Ἐμπορεύομαι, ἠμπορευόμην. Ἀμπέχομαι· ἠμπειχό-

μην καὶ ἠμπεσχόμην. Ἐναντιοῦμαι· ἠναντιούμην. Παροινῶ· πεπαρῴνηκα καὶ ἐπ (c). Ἐνοχλῶ· ἠνώχλουν καὶ ἐνώχλουν. Ἐπιορκῶ· ἐπιώρκουν. Κατεγγυῶ· κατηγγύησα, καὶ ἐ καὶ ἐνεγγύων (d). Αμφιέννυμαι· ἠμφιεννύμην. Ἀμφισβητῶ· ἠμφισβήτουν καὶ ἀμφισβήτουν (e). Προφασίζομαι· προεφασιζόμην καὶ ἐπροεφασιζόμην. Προαγωγεύω· ἐπροαγώγευον.

(a) Lexicon in Anecd. Bekk. pag. 88 : Δεδιακόνηκα· Δημοσθένης περὶ τοῦ ἐπιτριηραρχήματος. Rursus pag. 91 : Ἐδιακόνουν· Ἀλκαῖος Ἐνδυμίωνι. Cf. Piers. ad Mœr. pag. 122 ; Koppiers. Observ. pag. 9.

(b) Lexicon Bekkeri : Δεδιῳκημένα· Ἀντιφάνης Μηναγύρτῃ.

(c) Sic cod. Forsan, ἐπαρῴνησα, vel ἐπαρῴνουν. Cf. Abresch. in Misc. Observ. Novis t. I, pag. 70; Lobeck. ad Phryn. pag. 154.

(d) Sic cod. Forsan, ἐγγύησα: cf. novam Thesauri Steph. editionem pp. 3075, 3076, in primis Lobeck. ad Phryn. p. 155, ab editoribus allegatum. Quod ex Aristæneto II, 8, ibidem adposuerunt, verbum κατενεγγυάω, vereor ut legitimum sit. Aristænetus habet quidem κατενεγγύησαν, citra necessitatem, a Polyzoe in κατεγγύησαν reformatum, sed a verbo κατεγγυάω derivandum. Labi potuit Aristænetus in scribendo hoc verbo, cujus intricata flexio multos decepit.

(e) Addidi syllabam extremam, του.

ARGUMENTUM

LIBRI XI

EX CANTERI NOVIS LECTIONIBUS.

Thraciæ mulieres, quum Orphea discerpsissent, *serpente*, qui os ejus petebat, in *lapidem* mutato, in *arbores* conversæ sunt a Baccho, qui, relicta, ob interfectum vatem, Thracia, in Phrygiam se contulit, ubi *Midas*, cui pro Sileno restituto *auri copiam* fecit. Cujus quum illum pœniteret, in *Pactolo* lotus *arenas* ejus *aureas* reddidit. Postea Phœbus pro iniquo judicio *aures* illi *asininas* tribuit. Quo facto, Trojam profectus Apollo, *Laomedontem* muros Trojanos exstruentem adjuvit. Filiam ejus *Hesionen*, saxo alligatam, liberavit Hercules, conjugem autem duxit *Telamon*, quemadmodum *Peleus* Thetida transformem. Is, ad Ceycem postea profectus, *Dædalionem* in *accipitrem*, et *lupum* in *saxum* conversum, partim intellexerat, partim ipse viderat. Sed *Ceyx* in itinere ad oraculum Clarium suscepto periit naufragio. Accidit deinde, ut *Halcyone*, marito post naufragium sub *Morphei* figura secundum quietem conspecto, in *halcyonen* avem, sicut et maritus, mutaretur. Quos volantes quum animadvertissent quidam, *Æsacum*, Priami filium, quondam in *mergum*, qui tum forte aderat, meminere transformatum.

ὈΒΙΔΊΟΥ

ΜΕΤΑΜΟΡΦΏΣΕΙΣ.

ΒΙΒΛΊΟΝ ἙΝΔΈΚΑΤΟΝ.

Τοιαύταις ᾠδαῖς τοῦ Θρᾳκὸς μάντεως καὶ λόχμας καὶ θηρίων ὁρμὰς καὶ πέτρας ἑπομένας ἐπισπωμένου, ἰδοὺ καὶ αἱ τῶν Κικόνων νύμφαι, τὰ βεβακχευμένα στέρνα θηρείοις δοραῖς σκέπουσαι, ἐκ τῆς τοῦ λόφου κορυφῆς τὸν Ὀρφέα δὴ κατοπτεύουσι τάς τε νευρὰς πλήττοντα, καὶ ἐπισυνάπτοντα τὰς ᾠδάς· ὧν δὴ μία, διὰ τοῦ κούφου ἀέρος ῥίψασα τοὺς πλοκάμους (1), « Ἴδε » φησὶν, « ἴδε· οὗτός ἐστιν » ἡμῶν καταφρονητής. » Καὶ δόρυ κατὰ τοῦ φωνήεντος ἀφῆκε στόματος τοῦ Ἀπολλωνείου μάντεως· ὃ φύλλοις κατάκομον ὂν, σημεῖον ἄνευ τραύματος

(1) Lat. « levem jactato crine » per auram » : Noster hanc lectionem, non « leves auras » habuisse videtur. De comæ jactatione plurima Gierigianæ notæ possent addi. Euripides Iph. A. 757 de Cassandra vate : Κασσάνδραν (cod. Reg. 2817, Κασάνδραν : cf. p. 80, et infra ad XII, 108) ἵν' ἀκούω Ῥίπτειν ξανθοὺς πλοκάμους. De Bacchis Lucianus in Bacch. 2, τὰ γύναια σείειν ἠνεμωμένας τὰς κόμας. Lacones in extremo Lysistratæ choro : ταὶ δὲ κόμαι σείονθ', ᾇπερ Βακχᾶν θυρσαδδωᾶν καὶ παιδδωᾶν. Mæcenatis supersunt non vulgares nec metro nec oratione versus de Cybele, e quibus hic peculiariter ad rem facit : « Age, tympano so» nanti quate *flexibile caput* » : cujus illustrationem vide in Mæcenate Meibomiano, p. 151. Alia dabunt Heins. ad Claud. Ruf. II, 345 ; Behot. Apophor. I, c. 16 ; Bruckhus. ad Tibull. II, 5, 66. Bacchæ furentis, jactantisque comas, imaginem cernesis in vase græco ap. Millin. Mon. ined. t. I, p. 133.

ἀπειργάσατο (1). Ἑτέρας δ' ὅπλον λίθος ἦν, ὃς δὴ, βληθεὶς, ἐν αὐτῷ τῷ ἀέρι τῆς τε φωνῆς ᾀδούσης καὶ τῆς λύρας ἡττήθη, καὶ, οἷάπερ ἱκέτης ὑπὲρ τῶν οὕτως ἐμμανῶν τολμημάτων, περὶ τῶν ἐκείνου ποδῶν ἔπεσεν. Ἀλλὰ γὰρ θρασύτεροι αὐξάνονται πόλεμοι, καὶ ἄπεισι τὰ τῆς εὐκοσμίας, καὶ παράφορος αὐτῶν Ἐριννὺς ἡγεῖται. Πάντα δ' ἂν τὰ ὅπλα ταῖς ᾠδαῖς ἐμαλάχθησαν· ἀλλ' ἡ ἄμετρος κραυγὴ, καὶ ἡ ἐκ κέρατος ἐμφυσωμένου Βερεκυντὶς (2) σάλπιγξ, καὶ τύμπανα, καὶ κρότος, καὶ ὁ Βακχεῖος ὀλολυγμὸς, ὑπερεφώνουν (3) τὸν τῆς κιθάρας ἦχον. Τελευτῶντες δὲ καὶ οἱ λίθοι τῷ τοῦ μάντεως αἵματι μηδ' ὁτιοῦν ἐξακουομένου κατεφοινίχθησαν. Καὶ δὴ πρῶτον αἱ Μαινάδες τοὺς ἔτι καὶ νῦν ἐκπεπληγμένους τῇ φωνῇ τοῦ ᾄδοντος ἀμυθήτους ὄρνεις καὶ ὄφεις, καὶ τὸ τῶν ἄλλων θηρῶν σύστημα, διήρπασαν εἰς ἐπίγραμμα τοῦ Ὀρφείου θριάμβου (4). Ἐν-

(1) Cod. ἀπηργάσατο: sic ad 76, cod. ει pro ῃ: ad 100, cod. ἀλυσιτελεῖ pro ἀλυσιτελῆ: ad 418, ὑποδύνῃ pro ὑποδύνει: ad 579, εἴη pro ᾔει (cf. p. 331, et Jacobs. in Actis Monac. II, p. 451); ad 584, ὡς ἂν ἀπείργει pro ἀπείργῃ: ad 586, κωματοδότηραν: ad 670, πέμψεις pro πέμψῃς: ad 755, συνεχῆ pro συνεχεῖ: ad 756, γανυμείδης: ad 772, καταλειφθεῖσα pro καταληφθεῖσα (cf. supra p. 241).

(2) Cod. βερεκυντής. Permutatio frequens τῶν η et ι emendationem confirmat. Libri latini *Bereeynthia tibia* exhibent: at in græcis vox aspiratione caret; sic infra ad 106: cf. Stephanus Byz., Hesychius, alii. De accentu cum Nostro non litigaverim; sed apud alios scriptores, eosque meliores, barytonam vocem vidi.

(3) Codex, ὑπερεφόνουν: sic ad 103, ἅψομαι et ἅψωμαι optione lectori relicta; ubi indicativum prætuli: ad 248, λωβοῖς: ad 441, κινδυνεύσωμεν pro κινδυνεύσομεν: ad 700, ἀπολώμην.

(4) Habuit «Orphei triumphi», non « theatri. » Sed vereor ut «titulum rapuere» intellexerit. Ad sensum quem his inesse puto, verterim, τὸ τοῦ Ὀρφικοῦ θεάτρου κλέος διήρπασαν.

τεῦθεν πρὸς τὸν Ὀρφέα λελυθρωμέναις δεξιαῖς ὑποστρέφουσι, καὶ συνίασιν, ὡς ὄρνεις, εἴποτε ἐν φωτὶ πλανωμένην τὴν τῆς νυκτὸς ὄρνιν ἴδοιεν· καὶ, κατασκευασθέντος θεάτρου ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ὥσπερ ἔλαφος ἀπολούμενος ἐν ἑωθινῇ ψάμμῳ κυνῶν γίνεται σκύλευμα, καὶ κατὰ τοῦ μάντεως βάλλουσι, καὶ θύρσους φύλλοις θάλλοντας ἐπιρρίπτουσιν, οὔκουν εἰς τήνδε πεποιημένους τὴν χάριν. Καὶ αἱ μὲν αὖ βώλους, αἱ δὲ κλῶνας δένδρων ἀφαρπασθέντας, αἱ δὲ λίθους συστρέφουσιν. Ὡς ἂν δὲ μὴ ἐνδέῃ (1) ὅπλα τῇ μανίᾳ, βόες ἔτυχον ἀρότρῳ πιεζομένην τὴν γῆν ἀνατέμνοντες, καὶ, τούτων οὐ πάνυ πόρρω, ἱδρῶτι πολλῷ καρπὸν ἑτοιμάζοντες, ἔσκαπτον ἐν σκληρῷ χωρίῳ γεωργοὶ καὶ στιβαροὶ τοὺς βραχίονας, οἳ, τὸ σύστημα τῶν γυναικῶν ἰδόντες, φυγῇ φεύγουσι, καὶ τὰ τοῦ οἰκείου ἔργου καταλιμπάνουσιν ὅπλα. Καὶ γοῦν ἐν κενῷ τῷ ἀγρῷ ἔκειντο διεσκεδασμένα δίκελλαί τε καὶ βαρέα ἄροτρα καὶ μακραὶ μάκελλαι, ἅπερ αἱ θηριώδεις ἁρπάσασαι καὶ τὰ ἀπειλὴν παρέχοντα κέρα τῶν βοῶν ἀνασπάσασαι, πρὸς τὸν τοῦ μάντεως φόνον ἐπανατρέχουσι. Τὸν δὲ τὰς χεῖρας ἐκτείνοντα, καὶ τότε δὴ πρότερον εἰς κενὸν λέγοντα, καὶ μηδ' ὁτιοῦν τῇ φωνῇ κινοῦντα, αἱ ἱερόσυλοι ἐκεῖναι διαχειρίζονται, καὶ διὰ τοῦ στόματος, ὦ Ζεῦ, ἐκείνου, οὗ καὶ πέτραι ἤκουσαν καὶ τῶν θηρίων αἰσθήσεις συνῆκαν, ἡ ψυχὴ ἐκπτᾶσα ἀνεχώρησεν εἰς ἀέρα. Σὲ στυγνάζοντες, Ὀρφεῦ, οἱ ὄρνεις, σὲ τῶν θηρίων ὅμιλος,

(1) Codex, ἐνδέοι male, pro ἑτέρης pro ἑτέροις: ad versum 455, ἐνδέῃ. Sic ad versum 345, codex, νεωσήκου, pro νεωσοίκου.

σὲ, αἱ ἀπόκρημνοι πέτραι, καὶ αἱ τοῖς σοῖς πολλάκις ᾄσμασιν ἀκολουθήσασαι λόχμαι, ἐθρήνησαν· σὲ δένδρον, ἀποθέμενον τὰ φύλλα καὶ τὴν κόμην κεῖραν, ὠδύρατο. Καὶ ποταμοὺς δέ φασι τοῖς ἑαυτῶν δάκρυσι πλημμυρῆσαι. Αἱ δὲ Νηΐδες μέλαιναν καλύπτραν ἐπέθεντο, καὶ αἱ Δρυάδες διεσπαραγμένας ἔσχον τὰς κόμας. Τὰ μέλη μὲν οὖν ἐν διαφόροις διάφορα κεῖται τόποις· τὴν δὲ κεφαλὴν, Ἕβρε (1), καὶ τὴν λύραν αὐτὸς ὑποδέχῃ, καὶ θαῦμα! ἐν γὰρ μέσῳ τῷ ὕδατι ἡ λύρα διολισθαίνουσα γοερὸν (ἀγνοῶ τί ποτε ἦν) ὑπωλοφύρετο, γοερὸν καὶ ἡ ἄπνους ὑπήχει γλῶττα, γοερὸν δὲ καὶ αἱ ὄχθαι ἀνταπεκρίνοντο. Ἤδη μὲν οὖν εἰς τὴν θάλασσαν ἄμφω ἐκκομισθεῖσαι τὸν οἰδαίνοντα κατέλιπον ποταμὸν, καὶ τῆς Μηθυμναίας Λέσβου ταῖς ἠϊόσι προσίσχουσιν (2). Ἐνταῦθα δὲ τῷ Ὀρφεῖ ἐκβρασθέντι ἀλλοδαπῆς ἐπὶ ψάμμου ἄγριος ὄφις ἀντέστη, ἔτι τῶν πλοκάμων ὑγρῷ στάζοντι διαβεβρεγμένων. Τέλος δ' ὁ Φοῖβος πάρεστι, καὶ τὸν ὄφιν, δήγματα τῇ κεφαλῇ ἐπιφέρειν ἐπιχειροῦντα, ἄγχει, καὶ εἰς λίθον ἀνεωγὸς αὐτῷ πήγνυσι τὸ στόμα, καὶ, ὡς ἀναπεπταμένον

(1) Schol. ποταμὸς Θρᾴκης. Libanius Apol. Socr. p. 244, non Hebrum in hac historiola, sed Strymonem nominat : Ὀρφέως ἡ κεφαλὴ διὰ τοῦ ποταμοῦ κατέβαινε τοῦ Στρυμόνος, τῶν ἑαυτῆς μελῶν μνημονεύουσα : cf. ibi Morell. Ovidium Virgiliumque sequebatur Miltonus in Lycida, loco pulcherrimo : « What could the » Muse herself that Orpheus » bore, The Muse herself, for her » inchanting son, Whom universal Nature did lament, When » by the rout that made the hideous roar, His goary visage » down the stream was sent, Down » the swift Hebrus to the Lesbian shore? »

(2) Philostratus Her. p. 154, Orphei lyram ad Lyrnessi litus, urbis Æolicæ, fuisse delatam ait, et rupes ea tactas sonuisse et adhuc sonare : cf. ibi notam.

ἦν, τὸ χάσμα σκληρύνει. Ἡ μέντοι ψυχὴ τοῦ μάντεως εἰσδύνει τὴν γῆν· καὶ οὓς πρόσθεν ἑώρακε, τόπους πάντας ἀναγνωρίζει, καὶ, διὰ τοῦ τῶν Εὐσεβῶν χώρου (1) ζητήσας, εὑρίσκει τὴν Εὐρυδίκην, καὶ χερσὶ περιβάλλει ποθούσαις. Κἀκεῖ διατρίβει, νῦν μὲν ὁμοστίχοις ἐκείνῃ βήμασι, νῦν δὲ προϊούσῃ ἑπόμενος, νῦν δ' ἡγεμὼν ἐκεῖνος τῆς πορείας γιγνόμενος· καὶ ἤδη τὴν αὐτοῦ Εὐρυδίκην ἐπ' ἀσφαλοῦς βλέπει.

Ἀλλ' ὅμως οὐκ ἀτιμώρητον τοῦτο τὸ μῦσος εἴασεν ὁ Λυαῖος. Ἀλλ', ὡς ἀπολωλεκὼς τὸν μάντιν τῶν ἱερῶν, ἀθυμήσας, εὐθὺς ἐν τῇ λόχμῃ πάσας τὰς Αἱμονίας μητέρας, αἳ τὸ ἀθέμιτον ἐθεάσαντο (2), σκολιᾷ ῥίζῃ συνέδησεν, ἣ τοὺς τῶν ποδῶν δακτύλους, εἰς ὅσον οἷόν τ' ἦν ἕπεσθαι (3), ἐπεσπάσατο, καὶ τὴν ὀξύτητα τούτων ὑπὸ τὴν στερρὰν γῆν συνέωσεν. Ὡς δ' ὄρνις, τὸ σκέλος ἑαυτῆς εἰς βρόχιδα καθεῖσα ἣν εὐμήχανος ὀρνιθευτὴς ἔκρυψεν, ᾔσθετο κατεχομένη (4), καὶ ἑαυτὴν προσαράσσει, καὶ πτερυσσομένη ἐπισφίγγει τὸν δεσμὸν τῇ κινήσει· οὕτω καὶ, ἥ τίς ποτε τούτων ἐπὶ τῆς γῆς παγεῖσα προσέσχετο, θροηθεῖσα μάτην ἀπεπειρᾶτο φυγῆς, τὴν δ' εὐκαμπὴς ῥίζα κατεῖχε καὶ ἁλλομένην μᾶλλον ἐσφήκου. Καὶ δὴ ποῦ ποτ' ἂν εἶεν οἱ δάκτυλοι, ποῖ δ' οἱ πόδες, ζητοῦσα, βλέπει τὸ ξύλον ἀνιὸν ἐπὶ τὰς κνήμας, καὶ, πλήττειν ἐπιχειροῦσα πενθούσῃ δεξιᾷ

(1) De Piorum campo vide Gierigii notam, coll. Museo Cantabrig. t. I, pag. 227, et Walpol. Itin. pag. 543.

(2) Melius, ἔδρασαν, *fecere*.

(3) Videtur latinorum, quæ non sunt dilucidissima, sensum assecutus. Digitos traxit in quantum tractiles fuerunt et ductiles.

(4) Cod. κατεχομένην. Cf. p. 479.

τὸν μηρὸν (1), ξύλον ἐπάταξε. Καὶ μὴν καὶ στέρνον ξύλον ἐγένετο, ξύλα δὲ καὶ οἱ ὦμοι· καὶ τὰς χεῖρας ἐκταθείσας κλῶνας ἂν ἀληθεῖς ὑπέλαβες εἶναι καὶ οὐκ ἂν ἠπατήθης οἰόμενος.

Οὐ μὴν ἄλις ἔχει τοῦτο τῷ Βάκχῳ· ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τοὺς ἀγρεὺς ἀπολείπει, καὶ σὺν χορῷ (2) κρείττονι πρός τε τὰς πίτυς τοῦ οἰκείου Τμώλου

(1) Hic gestus parum nobilis, ut loquimur quidem et sentimus, sæpe fuit a Veteribus descriptus. Homerus H. in Cer. *κώκυσεν δὲ καὶ ἄμφω πλήξατο μηρώ*: quod et alibi habet Poeta. Plutarchus in Fabio 12 : *μηρόν τε πληξάμενος καὶ στενάξας μέγα.* Zonaras Ann. XII, 21, Honorium, quum audisset Romam fuisse ab Alarico captam, refert *συγκλονηθέντα σπασμῷ τὸ σῶμα καὶ τὼ μηρὼ παταξάντα ταῖν χεροῖν, φάναι, « ἕως ἄρτι ὧδε ἦν ἡ Ῥώμη· » πῶς οὖν ἑάλω »*; Putabat animi imbecillus Augustus de quadam gallina, nomine Roma, deliciis domini, non de metropoli agi. Libanius t. II, pag. 315 : *οὔτε εἷς ἐξ ἁπάντων οὔτ' ἐβόησεν, οὔτε τὸν μηρὸν ἔπληξεν.* Anna Comnena Alex. I, pag. 36, D : *ἐτραγῴδει δὲ ὁ Ῥαίκτωρ.....μεγάλα τε κεκραγὼς καὶ τὸν μηρὸν τῇ δεξιᾷ πλήττων.* Et oratores etiam femur percutiebant. Philostratus de Scopeliano p. 519 : *τὸν μηρὸν θαμὰ ἔπληττεν ἑαυτόν τε ὑπεγείρων καὶ τοὺς ἀκροωμένους.* Apud Eusebium H. Eccl. VII, c. 30, de Paulo Samosateno : *παίων τε τῇ χειρὶ τὸν μηρὸν καὶ τὸ βῆμα ἀράττων τοῖς ποσί.* Et Lucianeus Rhetorum Præceptor c. 19 : *ὁ μηρὸς πατασσέσθω* : ubi scholium adpositum fuit neutiquam negligendum : *οὐκ ᾤμην ταυτὶ* (l. *τουτὶ*) *τὸ μιαρὸν καὶ κατάπτυστον ἔργον, τὸ τὸν μηρὸν πατάσσειν, ἀρχαῖον.* Bonus ille Scholiastes parum habuit eruditionis; sed judicio recto fuit præditus, quippe cui gestus ille valde displicebat. Si nunc esset in vivis, non ipsi videndam indicarem Olearii notam ad Philostrati locum supra adlatum; nam ibi disceret dediscenda, nempe Niciam primum id fecisse : etenim ex Plutarchi loco, in Niciæ Vita c. 8, ab Oleario adposito, patet non Niciæ, sed, Niciæ æmulo et inimico, Cleoni hoc esse tribuendum. Meliora docuit Gesner. ad Lucianea verba : ubi locum Quintiliani Inst. Orat. XI, 3, p. 1025, edit. Burm. protulit, hunc gestum non damnantis, imo laudantis : « femur ferire, quod » Athenis primus fecisse creditur Cleon, et usitatum est, et » indignantes decet, et excitat » auditorem. »

(2) Codex, *συγχορῷ.*

καὶ τὸν Πακτωλὸν ἄπεισιν, εἰ καὶ τὰ μάλιστα μὴ χρυσοῦς ἦν, κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον, οὐ δ' ἐπίφθονος ταῖς ἀξιοσπουδάστοις ψαμάθοις. Παρὰ τοῦτον δ' ἡ συνήθης θαλεία καὶ Σάτυροι καὶ Βάκχαι φοιτῶσιν· Ὅ γε μὴν Σειληνὸς ἀπῆν. Τρέμοντα γὰρ τοῦτον τῷ χρόνῳ καὶ τῷ οἴνῳ οἱ ἀγρόται Φρύγες συνέλαβον, καὶ συνδεδεμένον ἁλύσεσι πρὸς τὸν βασιλέα Μίδαν ἀνήγαγον, ᾧπερ ὁ Θρᾶξ (1) Ὀρφεὺς τὰ ὄργια σὺν τῷ Κεκροπίῳ Εὐμόλπῳ παρέδωκεν· ὅς, ὁμοῦ τε ἐπέγνω τὸν ἑταῖρον καὶ κοινωνὸν τῶν μυστηρίων, πάνδημον ἑορτὴν τῇ τοῦ ξένου εἰσόδῳ τετέλεκεν δι' ἡμερῶν δὶς πέντε καὶ νυκτῶν συναπτομένων ἐν τάξει. Ἤδη μὲν οὖν τὸ μετέωρον σύστημα τῶν ἄστρων ἑνδέκατος (2) βιασάμενος Φωσφόρος ἀπήλασεν· ὁ δὲ Λυδὸς βασιλεὺς χαίρων εἰς τοὺς ἀγροὺς ἔξεισι, καὶ τῷ νέῳ τροφίμῳ τὸν Σειληνὸν ἀποδίδωσι. Τούτῳ δ' ὁ θεὸς εὐξαμένῳ ἡδεῖαν μὲν, ἀλυσιτελῆ δὲ, παρέσχε χάριτος αἵρεσιν· ἔχαιρε γὰρ, ὡς ἀπολαβὼν τὸν τροφέα. Ὁ δὲ κακῶς τῷ δώρῳ χρησόμενος, « Ποίησον » εἶπεν « οὗτινός ποτε σώματι ἅψωμαι, εἰς ξανθὸν χρυσὸν μεταβάλλεσθαι. » Ὁ δὲ θεὸς συνένευσε τῇ εὐχῇ, καὶ λυμανουμένην ἐχαρίσατο χάριν, καὶ λελύπηται ὅτι μὴ κρείττονα ᾔτησε. Καὶ δὴ χαίρων ἄπεισιν ὁ Βερεκύντιος ἥρως τῷ κακῷ χαίρων,

(1) Codex, ὥσπερ ὁ Θρᾶξ.

(2) Codex, ἑνδέκατον: et infra ad v. 175, peccatur in finali ἀνθρωπείου pro ἀνθρώπειον: ad 182, ubi κείρη pro κείρειν: sic ad 214, δεξαμένου pro δεξάμενος: ad 286, ἰκελεύω pro ἰκελεύων: ad 293, αὐτῶν pro αὐτῷ: ad 329, οἰκτρῷ pro οἰκτρῶ: ad 382, λαμβάνει pro λαμβάνειν: ad 464, ἑστῶσα pro ἑστῶτα: ad 481, πνεῖ pro πνεῖν: ad 671, ἐκείνην pro ἐκείνη. Jam supra pagg. 394, 431, similes notavimus finalium syllabarum depravationes: cf. et p. 481, ubi προτείνειν pro προτείνων.

καὶ, πρὸς πίστιν (1) τῆς ὑποσχέσεως, ἑκάστων ἁπτόμενος ἀπόπειραν ἐποιεῖτο. Καὶ μόλις ἑαυτῷ πιστεύων θάλλοντα λύγον ἐκ χαμαιπέλους (2) ἀπέσπασε πρίνου, καὶ ὁ λύγος χρυσοῦς γέγονεν· ἦρε γῆθεν λίθον, καὶ ὁ λίθος ὠχρίασε χρυσοῦς γεγονώς· ἥψατο καὶ βώλου, καὶ ὁ βῶλος χρυσοῦς ὄγκος ἦν τῇ τῆς ἁφῆς δυνάμει· ξηρὰς (3) Δήμητρος ἐδρέψατο στάχυας, καὶ τὸ θέρισμα χρυσοῦν ἦν· μῆλον ἀφαιρεθὲν ἐκ δένδρου κατέχει, καὶ τὰς Ἑσπερίδας ᾠήθης ἂν αὐτῷ τοῦτο δωρήσασθαι. Ἐπέβαλε τοὺς δακτύλους ταῖς ὑψηλαῖς παραστάσι (4), καὶ αἱ παραστάδες λάμπουσαι φαίνονται. Καὶ δὴ καὶ τὰς χεῖρας ὑγρῷ ὕδατι νιψαμένου, τὸ ῥέον διὰ τῶν χειρῶν ὕδωρ τὴν Δανάην οἷόν τ' ἦν ἀπατῆσαι. Καὶ γοῦν μόλις οὗτος τῶν οἰκείων ἐλπίδων δέχεται πίστιν, πάντα χρυσᾶ ἀναπλάττων. Χαίροντι δ' αὐτῷ τράπεζαν οἱ ὑπηρέται παρέθεσαν, βρώμασιν ἐπεστοιβασμένην, καὶ σίτου (5) οὐκ ἐνδεᾶ. Τότε τοίνυν, εἴτε τῶν Δήμητρος δώρων ἐκεῖνος ἥπτετο τῇ δεξιᾷ, τὰ Δήμητρος ἐσκληρύνοντο δῶρα· εἴτε πεινῶσιν ὀδοῦσι τοῦ βρώματος ἀποσπᾷν ἐπεχείρει, ἔλασμα ξανθὸν ἀντὶ βρώματος τοῖς ὀδοῦσιν ἐμπαγεῖσιν ἐπίεζεν (6).

(1) Codex, πίστην : ut supra p. 466, Βερεκυντὴς pro Βερεκυντίς: ut ad 330, προβλὶς pro προβλής: ad 649, ἐπιλυγάσατο : ad 697, κεκομηκέναι pro κεκομικέναι.

(2) Codex, χαμεπέλους : sic ad 222, ῥωμαλαίοις : ad 484, καλεχίδες : ad 504, ὑπόγαιων.

(3) Legit Planudes *arentis*, quod male pro casu gignendi habuit : rescribe, ξηρούς.

(4) Cod. παραστάσεσι. Cf. p. 32.

(5) Lat. « tostæ frugis » : omisit epithetum Planudes vel librarius. Repone, φρυκτοῦ.

(6) Invenit, « Lamina fulva » dapes, admoto dente, preme» bat » ; sed non intellexit verbum pendere a nominativo *lamina*. Sensus est : ἔλασμα ξανθὸν τὰ βρώματα, τῶν ὀδόντων ἐμπαγέντων, ἐπίεζεν.

Ἐκέρασε καθαρῷ ὕδατι τὸν δοτῆρα τῆσδε τῆς χάριτος καὶ ῥυτὸν χρυσίον ῥέον ἂν εἶδες διὰ τοῦ στόματος. Ἐκπλαγεὶς τοίνυν τῇ καινότητι τοῦ κακοῦ, ὁ πλούσιος ὁμοῦ καὶ ταλαίπωρος φυγεῖν τὸν πλοῦτον ἐκεῖνον εὔχεται, καὶ, ἃ μικρῷ πρόσθεν ηὔξατο, μισεῖ. Καὶ γὰρ οὐδεὶς αὐτῷ χρυσὸς τὴν πεῖναν κουφίζει, καὶ ξηρὰ δίψα τὸν λαιμὸν ἐμπιπρᾷ, καὶ ἀξίως ὑπὸ τοῦ μισηθέντος χρυσοῦ τιμωρεῖται. Πρὸς οὐρανὸν δὴ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς λάμποντας βραχίονας ἄρας, « Σύγγνωθι, Ληναῖε πάτερ », εἶπεν. « Ἡμάρτομεν· ἀλλ' οἴκτειρον, ἱκετεύω, καὶ τῆς » πολυτιμήτου ζημίας ῥῦσαι. » Ὁ δὲ πάντων θεὸς ἡμερώτατος Βάκχος ἀνεκτήσατο τὸν ἡμαρτηκότα ὁμολογοῦντα, καὶ πίστιν δοὺς (1) τὴν προβᾶσαν ἔλυσε χάριν. « Ὡς ἂν δὲ μὴ τῷ κακῶς ἐρασθέντι χρυσῷ » περικεχρισμένος μένῃς, ἴθι πρὸς τὸν ταῖς με- » γάλαις Σάρδεσι γειτονοῦντα » φησὶ « ποταμὸν, καὶ » διὰ τῆς ὄχθης τοῖς ὀλισθηροῖς ὕδασιν ἀντιπρόσω- » πος ὁδοῦ ἅψαι, μέχρις ἂν εἰς τὰς τοῦ ποταμοῦ » ἀρχὰς ἔλθῃς. Καὶ τὴν σαυτοῦ κεφαλὴν εἰς τὰς » πηγὰς, ἔνθα δὴ πλεῖστος ἔξεισι, κάθες καὶ τὸ σῶμα » πρὸς ταύτῃ καὶ τὴν ἁμαρτίαν ἀπόλουσαι. » Ὁ βασιλεὺς τοίνυν, ὡς ἐκελεύσθη, τὸ ὕδωρ ὑπέδυ. Ἡ δὲ τοῦ χρυσοποιεῖν δύναμις τὸν ποταμὸν ἔβαψεν, ἐκ τοῦ ἀνθρωπείου σώματος τὸ ῥεῖθρον αὐτοῦ μεταστᾶσα. Καὶ νῦν δὲ, τῷ τῆς παλαιᾶς ἤδη φλεβὸς συλληφθέντι σπέρματι, χρυσῷ τὰ πεδία σκληρύνεται, διαβρόχοις ὠχριῶντα τοῖς βώλοις.

(1) Planudes pravam instituit *data*, ut *data* ablativus sit, quod loci structuram, jungens *fide* metrum respuit.

Ὁ δὲ Μίδας ὑπερστυγήσας τὰ χρήματα, δρυμοὺς καὶ (1) ἀγροὺς ἐτίμα, καὶ Πᾶνα τὸν ἐν τοῖς ὀρεινοῖς ἄντροις ἀεὶ τὰς οἰκήσεις τιθέμενον. Ἀλλὰ καὶ ὡς παχὺς αὐτῷ νοῦς συμπαρέμεινε, καὶ λυμαινούμενος αὖθις ἦν, ὡς καὶ πρόσθεν, τῷ οἰκείῳ δεσπότῃ λογισμὸς ἐξ ἀνοήτου τῆς δυναστείας (2). Καὶ γὰρ ὁ Τμῶλος, ὁρῶν πρὸς τὴν θάλασσαν, μετέωρος ἐξαίρεται τῷ τῆς ἀναβάσεως ὕψει, καὶ, τῷ καταντεῖ τῆς καταβάσεως ἑκατέρωθεν ἐκτεινόμενος, ἔνθα μὲν εἰς τὰς Σάρδεις, ἐκεῖθεν δ' εἰς τὰ μικρὰ Ὑπαίπια (3) λήγει. Ἐκεῖ τοίνυν ὁ Πὰν, ταῖς τρυφεραῖς Νύμφαις τὰς οἰκείας ᾠδὰς ἐπιδεικνύμενος, καὶ κηροπλάστῳ δόνακι κοῦφον μέλος ἀναβαλλόμενος, ἐτόλμησε παρ' ἑαυτὸν (4) τὰς Ἀπολλωνείας ᾠδὰς ἐξευτελίζειν. Ὑπὸ δὲ κριτῇ τῷ Τμώλῳ εἰς ἄνισον εἶσιν ἀγῶνα. Ὁ δὲ γέρων δικαστὴς ἐπὶ τοῦ οἰκείου ὄρους ἐκάθισε, καὶ ἀπαλλάττει δὴ τῶν πολλῶν δένδρων τὰ ὦτα ἑαυτοῦ· δρυὸς δὲ μόνον γλαυκῆς ἡ κόμη περιείληπται, καὶ περὶ τοὺς κροτάφους (5) βάλανοι παρῃώρηνται· ὃς, καὶ πρὸς τὸν τῶν θρεμμάτων θεὸν ἀπιδὼν, « Ὅσον τὸ ἐπὶ τῷ κριτῇ, » οὐδ' ἡτισοῦν βραδυτής ἐστιν », εἶπεν. Ὁ δὲ τοῖς ἀγροικοῖς καλάμοις αὐλεῖ, καὶ τῷ βαρβαρικῷ τὸν Μίδαν αὐλήματι (καὶ γὰρ παρὼν ἔτυχεν αὐλοῦντί οἱ) ἔτερψε. Μετὰ δὲ τοῦτον ὁ Φοῖβος τὸ στόμα λέ-

(1) Inserui καὶ, quo codex carebat.

(2) Latina, « stolidæ præcor- » dia mentis », mire vertit, imo pervertit, ut nescio quid pro *mentis* legerit. Reponendum fere, mutatis mutandis, λογισμὸς τῆς ἀνοήτου φρενός, vel ἀνοήτου διανοίας.

(3) Gloss., τόπος. Vide p. 224.

(4) Codex, παρ' ἑαυτῷ, quod mutandum fuit.

(5) Lat. « *cava tempora* »: περὶ τοὺς κοίλους κροτάφους. Male omissum fuit epithetum.

λυκεν. Ὁ δὲ Τμῶλος πρὸς τὸ τοῦ Φοίβου στόμα τὸ πρόσωπον ἔτρεψε (1), καὶ ἡ οἰκεία λόχμη τούτῳ πᾶσα συνηκολούθησεν. Ὁ δὲ τὴν ξανθὴν κεφαλὴν δάφνῃ Παρνασίδι κατεστεμμένος, Τυρίου κογχύλης μεμεθυσμένῃ ἐσθῆτι τὴν γῆν ἐπιξύει, καὶ τῇ λαιᾷ μὲν τὴν λύραν λίθοις καὶ Ἰνδικοῖς ὀδοῦσι πεποικιλμένην ἀνέχει· ἡ δὲ λοιπὴ χεὶρ τὸ πλῆκτρον κατέχει· τοιαύτη τις ἦν ἡ τοῦ τεχνίτου (2) στάσις. Τότε τοίνυν τὰς χορδὰς ἐπέξεισιν εἰδήμονι λιχανῷ, ὧν ὁ Τμῶλος ἁλοὺς τῇ γλυκύτητι κελεύει τῷ Πανὶ (3) τῇ κιθάρᾳ τοὺς καλάμους ὑποβαλεῖν. Ἤρεσε δὴ οὖν ἡ κρίσις καὶ ψῆφος τοῦ ἱεροῦ ὄρους ἅπασιν· ἐλέγχεται δ' ὅμως καὶ ἄδικος ὀνομάζεται τῷ λόγῳ ἑνὸς τοῦ Μίδα. Ὁ δὲ Δήλιος οὐκ ἀνέχεται τὰς ἀνοήτους ἀκοὰς ἀνθρώπειον τύπον ἐπέχειν, ἀλλ' εἰς μῆκος ταύτας ἐκτείνει, καὶ λάχνης ὑπολεύκου πληροῖ, καὶ ἀστάτους ταύτας ἀποτελεῖ, καὶ δίδωσι δύναμιν τοῦ κινεῖσθαι. Τὰ μέντοι λοιπὰ ἀνθρώπου καὶ αὖθίς εἰσιν· ἐφ' ἑνὶ δὲ τούτῳ τιμωρεῖται τῷ μέρει, καὶ ὦτα περιτίθεται βραδυποροῦντος ὀνίσκου.

Ἐκεῖνος μὲν οὖν κρύπτειν αὐτὰ σπεύδει, καὶ τὴν τῶν κροτάφων αἰσχρότητα πορφυρᾷ πειρᾶται καλύπτειν τιάρᾳ. Ἀλλ' εἶδε τοῦτο ὁ εἰωθὼς οἰκέτης τὰς μηκυνομένας αὐτῷ τρίχας σιδήρῳ κείρειν· ὃς μή τε

(1) Lat. «post hunc sacer ora » retorsit Tmolus ad os Phœbi.» Noster habuit suo in codice dittographiam, *resolvit* et *retorsit*, et utramque lectionem vertere voluit, electionem versione putans esse difficiliorem.

(2) Debuit scribere, absque articulo, τοιαύτη τίς ἐστιν ἡ τεχνίτου στάσις: nam latina «Artificis » status ipse fuit» dicta sunt in genere. Apte conferetur Weigelii Dissert. de Apolline Musageta.

(3) Codex, πανεῖ. Sic supra, v. 21, 24, 44, et infra ad 742, cod. ὄρνις pro ὄρνεις.

τὴν ὀφθεῖσαν ἀμορφίαν τολμῶν ἐκφῆναι, καὶ σπεύδων πρὸς ἀέρα προενεγκεῖν τῷ μηκέτι κατέχειν δύνασθαι, ὅμως, ἀποχωρήσας ὁσονοῦν, γῆν τε ἀνώρυξε, καὶ οἷα τὰ τοῦ δεσπότου ἑώρακεν ὦτα βραχεία φησὶ τῇ φωνῇ, καὶ ἐπὶ τῆς ἀνορυχθείσης τοῦτο γῆς ψιθυρίζει, καὶ τὴν μήνυσιν τῆς οἰκείας φωνῆς, γῆν ἐπαμησάμενος αὖθις, καλύπτει, κἀπειδήπερ ἐκάλυψε τὸ ὄρυγμα, σιγῶν ἄπεισι. Συχνὸν δ' ἄλσος ἐκεῖ τρεμερῶν καλάμων ἀνίσχειν ἤρξατο, κἀπειδὴ πρῶτον ἐπεπάνθη, τοῦ ἔτους ἐξήκοντος, τὸν γεωργὸν προὔδωκεν. Ἡσύχῳ καὶ γὰρ νότῳ κινούμενον, τὰ κεκαλυμμένα ῥήματα ἀναγγέλλει, καὶ τὰ τοῦ δεσπότου ὦτα ἐλέγχει.

Ὁ δὲ δὴ Λητωΐδης, ἑαυτῷ ἐπαμύνας, ἀνεχώρησεν ἐκ τοῦ Τμώλου, καὶ, διὰ τοῦ διειδοῦς ἀέρος φερόμενος, ἐπὶ τάδε τοῦ στενοῦ τῆς Νεφεληΐδος Ἕλλης πόντου (1), ἐπὶ τῶν Λαομεδοντείων ἔστη πεδίων. Εἶχε δ' ἐν δεξιᾷ μὲν τὸ Σίγειον, τὸ Ῥοίτειον ἐν ἀριστερᾷ. Ἦν δὲ βωμὸς ἀρχαῖος, ἱερὸς τῷ Πανομφαίῳ Διΐ. Ἔνθεν βλέπει τὸν Λαομέδοντα ἀρχομένης πρῶτον τῆς Τροίας διατιθέντα τὰ τείχη, καὶ εἰς μέγεθος ἐγειρόμενα, καὶ διὰ ταῦτα ἐργώδους πόνου πρὸς αὔξησιν προσδεόμενα καὶ δαπάνης οὔτοι μικρᾶς. Καὶ δὴ, σὺν τῷ τριαινοφόρῳ πατρὶ τοῦ ἐξοιδουμένου πελάγους, ἀνθρωπίνην μορφὴν ὑποδύεται, καὶ τῷ τυράννῳ τῆς Φρυγίας ἀνιστᾶσιν ἄμφω τὰ τείχη, χρυσίον ὑπὲρ τῶν τειχῶν συμπεφωνηκότες. Ἀνέστη τοίνυν τὸ ἔργον. Καὶ ὁ βασιλεὺς ἠρνήσατο τὸν μισθὸν, καὶ

(1) Codex, ἑλλησπόντου, quod Ovidius enim dixit, « pontum fuit in duo nomina dispescendum. » Nepheleidos Helles. »

προσλίθησιν ἐπιθήκην τῆς ἀπιστίας τὴν ἐκ ψευδῶν ῥημάτων ἐπιορκίαν. Ὁ δὲ τῆς θαλάττης ἡγεμὼν, « Οὐκ » ἀτιμωρητὶ » φησὶ « ταῦτα οἴσεις. » Καὶ πάντα τὰ ὕδατα πρὸς τὰς τῆς μικρολόγου Τροίας ἠϊόνας ἐπέκλινε, καὶ εἰς ὄψιν θαλάττης τὴν γῆν ἐπέβαλε (1), καὶ ἀφείλετο τὴν εὐπορίαν τοὺς γεωργοῦντας, καὶ τοῖς κύμασι τοὺς ἀγροὺς ἐκάλυψεν. Ἀλλ' οὐχ ἅλις ἦν ταύτης τῆς τιμωρίας· ἀλλὰ καὶ ἡ τοῦ βασιλέως θυγάτηρ ὑπὸ τοῦ θαλαττίου ἀπαιτεῖται τέρατος (2), ἣν ἐπὶ τῶν τραχειῶν συνδεδεμένην πετρῶν Ἡρακλῆς ἐῤῥύσατο. Καὶ τὰ ὑπεσχημένα δῶρα τοὺς θείους (3) ἵππους ἀπαιτεῖ. Καὶ, τοῦ ἐπὶ τοσούτῳ ἔργῳ μισθοῦ ἄρνησιν δεξάμενος, τὰ δὶς ἐπίορκα τῆς Τροίας νικήσας αἱρεῖ τείχη. Ἀλλ' οὐδὲ, τὸ τῆς στρατιᾶς μέρος, ὁ Τελαμὼν τιμῆς ἐκτὸς ἀνεχώρησε, τῇ δὲ Ἡσιόνῃ δοθείσῃ ἐκέχρητο. Ὁ γάρ τοι Πηλεὺς συζύγῳ θεῷ περιφανὴς ἦν, καὶ οὐδὲ τῷ τοῦ πάππου σεμνύνεται μᾶλλον ὀνόματι ἢ τῷ τοῦ πενθεροῦ. Διὸς μὲν γὰρ ἔγγονον οὐχ ἕνα συμβέβηκεν εἶναι· σύζυγος δὲ θεὰ συμβέβηκεν ἤδη ἑνί.

Καὶ γὰρ καὶ ὁ γέρων Πρωτεὺς προεῖπε τῇ Θέτιδι ἐν τοῖς ὕδασι (4)· « Σύλλαβε· μήτηρ ἔσῃ νεανίου, ὃς » ῥωμαλέοις ἔργοις τὰ τοῦ πατρὸς ἔργα παρελεύσε» ται, καὶ μείζων ἐκείνου κληθήσεται. » Ἀμέλει καὶ ἵνα μηδέν τι Διὸς μεῖζον ὁ κόσμος σχοίη, εἰ καὶ τὰ μάλιστα μηδαμῶς εὐκραοῦς ἐν τῇ καρδίᾳ πυρὸς (5) ὁ Ζεὺς ᾔσθετο, ὅμως τῆς θαλασσίας (6) Θέτιδος φεύ-

(1) Malim omnino μετέβαλε.
(2) Codex, πέρατος.
(3) Legit, *divos* poscit equos.
(4) Addere debuit τῇ ante ἐν.
(5) In codice glossa, ἔρωτος.
(6) Codex, θετταλίας. In He-

γει τὸ λέχος, κελεύει δὲ τῷ ἑαυτοῦ ἐγγόνῳ (1), τῷ Αἰακίδῃ λέγω, τὴν ἐπιθυμίαν διαδέξασθαι τὴν αὐτοῦ, καὶ πρὸς συνάφειαν τῆς θαλασσίας ἐλθεῖν παρθένου.

Ἔστι δ' ἐν Αἱμονίᾳ κόλπος, ὃς εἰς κοῖλον (2) τόξον δρεπανοειδῶς κεκαμμένος· χηλαὶ δέ οἱ προβέβληνται· ἔνθα, εἴπερ ὑψηλότερον ἦν τὸ ὕδωρ, λιμὴν ἂν ὑπῆρχεν· ἀλλ' ὑποβέβληται τῇ ψάμμῳ ἐπικειμένη (3). Καὶ στεγανὴν ἠϊόνα φέρει, ἥτις οὔτ' ἂν ὁδευόντων ἴχνη τηροίη, οὔθ' ὁδὸν ὑποφαίνοι, οὔτε μὴν κεκαλυμμένα φύκια φέροι (4). Λόχμη δὲ μύρτινος ὕπεστι, διχρώμοις μύρτοις ἐστοιχισμένη. Ἔστι δὲ σπήλαιον ἐν τῷ μέσῳ, ἀμφίβολον πότερον φύσει ἢ τέχνῃ γεγονός· ὅμως δὲ μᾶλλον τέχνῃ. Ἔνθα συχνὰ, Θέτις, φοιτᾶν εἰώθεις, ἐπὶ κεχαλινωμένου δελφῖνος γυμνὴ καθημένη. Ἐκεῖ δή σε ὁ Πηλεὺς, ὡς ἔκεισο πεπεδημένη τῷ ὕπνῳ, κατέλαβε· κἀπειδή οἱ πειρωμένῳ

rodiani Epimerismis, pag. 92, pro Νηρηῒς θεὰ Θεσσαλίας, non male proposui Ν. θεὰ θαλασσία. Qua de notabili variatione cf. et Markland. ad Lysiam p. 899 R.

(1) Codex, ἐγκόνῳ. Potuissem scribere ἐκγόνῳ, et literas fuisse transpositas, quod sæpe fit, ostendere, et, ne longius abeam, lectorem remittere ad p. 62, ubi πειφῶν pro φιτρῶν: ad pp. 302, 357, ubi ἔθελξεν, ἀφαυναθέντας, pro ἔξελθε, ἀφαυανθέντας. Sed hic γκ pro γγ positum esse videbatur, mendumque scripturæ e pronuntiatione oriri. Etenim ad XII, 41, 3, pro πέγγοι codex exhibet πίγκοι, et ad XIII, 255, φάλαγκα, pro φάλαγγα: et in lexico codicis Regii 1720, inveni, Ἀγχέμαχος, ὁ ἐγκύς μαχόμενος· Ἀγχοῦ, ἐγκύς· Ἀγχὶ, ἐγκύς· Ἀγχιστείας, συγκενείας: in quibus pro altero γ librarius κ posuit. Cf. p. 455.

(2) P. 380, in eadem sententia pro κοῖλον scripsi κυλλὸν, et correctioni quidem favet permutatio perpetua vocalium υ et οι. Sed malo nunc emendationem proponere, quam facere. F. del. ὅς.

(3) Forsan, ἐπιβέβλ.—ὑποκειμ., præpositionibus transpositis.

(4) Cod., ὑποφαίνει—φέρει. Ad Poetæ mentem scribere debuisset καλύψοντα. Nec placet ὑποφαίνοι, quod latinum *remoretur* nullo modo exprimit. Reponendum, ἐπέχοι.

δεήσεσιν ἀπομάχῃ, βίαν ἐπάγειν ἐπιχειρεῖ, χερσὶν ἀμφοτέραις τῷ σῷ τραχήλῳ περιπλεκόμενος· ὥστ' εἰ μὴ πρὸς τὰς συνήθεις μετέβης τέχνας, τὴν σαυτῆς πολλάκις μορφὴν ποικίλασα, ἀπέλαυσεν ἂν ἐκεῖνος τῆς τόλμης. Ἀλλὰ σὺ δὲ νῦν μὲν πετεινὸν ἦσθα, τὸ δὲ πετεινὸν ἐκεῖνος κατεῖχε· νῦν δὲ βαρὺ δένδρον ἦσθα, ὁ δὲ Πηλεὺς τῷ δένδρῳ προσίσχετο. Τρίτον εἶδος ποικίλης τίγριδος ἐγεγόνει· ταύτην δ' ὁ Αἰακίδης καταπλαγεὶς, τὰς χεῖρας τοῦ σώματος τῆς θεᾶς ἔλυσεν. Οὗτος τοίνυν τοῖς τοῦ πελάγους θεοῖς οἶνον ὑπὲρ τὰ κύματα σπείσας, καὶ θυμάτων λοβοῖς καὶ θυμιαμάτων καπνῷ προσεύχεται, μέχρις ὁ Καρπάθιος μάντις, ἐκ μέσου τοῦ βάθους, « Αἰακίδη, » ἐφώνησεν, « ἀπολαύσεις τοῦ ζητουμένου θαλάμου. » Σὺ μόνον, ἐπειδὰν ὑπνοῦσα κατὰ τὸ ψυχρὸν » ἀναπαύηται ἄντρον, δεσμοῖς καὶ πέδαις ἐχυραῖς » σύνδησον ἀγνοοῦσαν. Μηδέ σε ἀπατησάτω μορφὰς » ψευσαμένη μυρίας· ἀλλ', ὅ,τιπερ ἂν γίγνοιτο, » τούτου γε ἀπρὶξ ἔχου, μέχρις (1) ὃ πρόσθεν ἦν » αὖθις ἀναπλασθῇ. » Εἴρηκεν ὁ Πρωτεὺς ταῦτα, καὶ ἔκρυψεν ὑπὸ τὸ ὕδωρ τὸ πρόσωπον, καὶ τοῖς ἐσχάτοις ἑαυτοῦ ῥήμασιν ἀνῆκε πομφόλυγας. Ἔκλινε μὲν οὖν ἥλιος, ἐπικλινεῖ δὲ τῷ ἅρματι τὴν ἑσπερίαν κατεῖχε θάλατταν. Ἡ δὲ περικαλλεστάτη Νηρηῒς, καταλιποῦσα τὸ πέλαγος, πρὸς τὴν ἐν ἔθει κοίτην πορεύεται. Οὔπω καλῶς ὁ Πηλεὺς τοῦ παρθενικοῦ ἐδράξατο σώματος, ἡ δὲ καινοτομεῖ τὰς μορφὰς, μέχρις τῶν οἰκείων ᾔσθετο κατεχομένη μελῶν, καὶ εἰς μέρη διάφορα τὰς χεῖρας ἐξέτεινε (2).

(1) F. μέχρ. ἄν. Mox C. ἑσπέραν. (2) Habuit vulgatam lectio-

Τότε δὴ τέλος ἐστέναξε, καὶ, « Οὐκ ἄνευ » εἶπε « τοῦ « θεοῦ (1), σύ γε νικᾷς. » Ἐξεφάνη τοίνυν ἡ Θέτις. Καὶ ὁμολογήσασαν ὁ ἥρως δὴ περιβάλλει, καὶ τῆς ἐπιθυμίας εὐθὺς ἀπολαύει, καὶ τοῦ γενναίου ταύτην Ἀχιλλέως πληροῖ.

Εὐδαίμων ὁ Πηλεὺς καὶ τῷ τέκνῳ, εὐδαίμων καὶ τῇ γαμετῇ γέγονεν· ὥσπερ εἰ τὴν κατηγορίαν ἀφέλῃς τοῦ φονευθέντος ἀδελφοῦ Φώκου (2), εὖ ἂν πάντα συνέβη. Ἀλλ' ὑπεύθυνον αὐτὸν τῷ τοῦ ἀδελφοῦ αἵματι, καὶ φυγάδα τοῦ τε οἴκου καὶ τῆς πατρίδος, ἡ Τραχινία γῆ ὑπεδέξατο. Ἔνθα δὴ τὴν βασιλείαν, ἐκτὸς βίας ἡστινοσοῦν καὶ δίχα φόνων, διίθυνεν ὁ πατρὶ μὲν γεννηθεὶς τῷ Ἑωσφόρῳ, τὸ δὲ πατρῷον σέλας φέρων ἐν τῷ προσώπῳ Κήϋξ, ὃς δὴ, τὸν χρόνον ἐκεῖνον, ἀνόμοιος ἑαυτῷ γενόμενος, τὸν ἀδελφὸν ἀπολωλότα ἐπένθει. Ἐπεὶ δ' ὁ Αἰακίδης ἐκεῖσε, ταῖς τε φροντίσι καὶ τῇ ὁδοιπορίᾳ ταλαιπωρηθεὶς, ἦλθε, καὶ, ὀλίγων συνεπομένων, τὴν πόλιν εἰσῆλθε, καὶ ἃς τῶν θρεμμάτων ποίμνας τε καὶ ἀγέλας μεθ' ἑαυτοῦ ἐπεσύρετο οὐ πόῤῥω τῶν τειχῶν (3) ὑπὸ κατασκίῳ κοιλάδι

nem « brachia tendit. » Varietas codicis Regii, apud Editorem nostrum, *tendens*, magis placet.

(1) Τοῦ non esse articulum puto, sed indefinitum pronomen pro τινός. Nam Græci non dixerunt ἄνευ τοῦ θεοῦ, sed ἄνευ θεοῦ, vel ἄνευ του θεοῦ, ἄνευ θεῶν τινός, ἄνευ θεῶν του, de quibus formulis cf. Stanl. ad Pers. 164, Burges. ad Suppl. pag. 127. Nunc accentus ob positionem servandus est, quod incommodum vitasset, mutato ordine verborum, οὐκ ἄνευ του θεοῦ, εἶπε.

(2) Codd. latini : « jugulati » crimina Phoci », et « jugulati » crimina fratris. » Planudes dittographiam reperit, et utrumque nomen vertit.

(3) Codex, τοιχῶν. Cf. notam supra pag. 236; et Coray. ad Hier. Facet. 13. Dion Chrysostomus Orat. xxx, p. 557, loco depravato, in quo mentio domuum fit, habet τὴν ὀρφνὴν καὶ

κατέλιπεν, εὐκαιρίας γενομένης τοῖς οἴκοις τοῦ βασιλέως προσελθεῖν, κλάδους χερσὶν ἱκετηρίους (1) προτείνων, τίς τε εἴη, καὶ τίνος γεννηθεὶς ὑπομιμνήσκει, μόνον δὲ συγκαλύπτει τὸ ἔγκλημα ἑαυτοῦ, καὶ ψεύδεται τὴν τῆς φυγῆς αἰτίαν, καὶ δεῖται ἢ πόλει ἢ ἀγρῷ τούτῳ συνάρασθαι. Πρὸς ὃν ὁ Τραχίνιος ἡμέρῳ φωνῇ τοιαῦτά φησιν· « Αἱ ἡμέτεραί σοι (2), Πηλεῦ, ὠφέλειαι ἐν μέσῳ τῷ ἐμῷ δήμῳ φανεραὶ πρόκεινται· οὐδὲ γὰρ ἄξενον βασιλείαν κατέχομεν. Προστίθης δὲ σὺ τῇ τοιαύτῃ διανοίᾳ ἡμῶν καὶ ἰσχυρὰς ὑπομνήσεις, περιφανὲς ὄνομα καὶ πάππον Δία. Μὴ δὴ τὸν καιρὸν ἱκετεύων ἀπόλλυε. Ὃ γὰρ αἰτεῖς ἅπαν ἀποίσῃ, σαυτοῦ τε ἐν μέρει τάδε τὰ τείχη, ὁποῖα δή ποτε βλέπεις, ὀνόμαζε. Ὤφελες δὲ ταῦτα κρείττονα βλέπειν. » Καὶ ἐδάκρυε. Τίς δὲ δή ποτε αἰτία κινοίη τὴν τοσαύτην ἀνίαν ὁ Πηλεὺς καὶ οἱ ἑταῖροι διερωτῶσιν· οἷς ἐκεῖνος τὸ πᾶν ἐξεῖπε· « Τάχα τοῦτον τὸν ὄρνιν, τὸν ἁρπαγῇ συζῶντα, καὶ πάντα καταπλήττοντα τὰ στρουθία, ἀεὶ πτέρυγας ἐσχηκέναι νομίζετε. Ἀνὴρ γέγονε,

τείχη: cod. Reg. 2958, emendatius saltem τήν τε ὀροφὴν καὶ τοίχους exhibet. Jo. Chrysostomus Hom. in S. Julianum p. 56, ubi ait solis lumen intercludi, ὅταν ἢ στέγη, ἢ τεῖχος, ἢ νέφος, ἢ ἄλλο τι σῶμα μεταξὺ παρεμπέσῃ: legendum videtur τοῖχος, quod forsan correctiores exhibent editiones; nam pessima Ingolstadiensi an. 1605 nunc uti cogor. Infra ad vers. 529, codex iterum τειχῶν pro τοίχων, ubi de lateribus navis agitur, quæ τοῖχοι dicuntur, non τείχη: cf. ad XIV, 552.

(1) Codex, χερσὶ νικητηρίους προτείνειν.

(2) Pronomen σοι locum turbat. Ceyx Ovidianus ait sua mediæ etiam plebi commoda patere, se nempe vel hominibus de media plebe libenter et ultro prodesse; qui quidem sensus, deleto σοι, vix se prodet, se prodet tamen. Mox legendum οὐδὲ ἄξενον, deleto γάρ.

» καὶ τοσαύτη τις ἦν (1) αὐτῷ ἡ τοῦ νοὸς σταθηρότης, ὁπόσον ὀξὺς ἦν καὶ τῷ πολέμῳ δυσπρόσιτος καὶ πρὸς βίαν εὐτρεπής (2). Τοὔνομα Δαιδαλίων, ἐξ ἐκείνου τοῦ πατρὸς γεννηθεὶς ὃς δὴ τὴν ἕω προκαλεῖται καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ ἔσχατος ἔξεισιν. Ἐμοὶ μὲν εἰρήνη ἐτιμᾶτο, καὶ φροντὶς εἰρήνης φυλαττομένης ἦν καὶ τῆς ὁμονοίας (3)· τῷ δ' ἀδελφῷ χαλεποὶ πόλεμοι (4) ἤρεσκον. Ἡ δὲ δύναμις ἐκείνου ἔθνη καὶ βασιλεῖς ὑπηγάγετο, ἣ νῦν μεταμειφθεῖσα τὰς Θισβαίας ταράττει περιστέρας.

» Τούτῳ θυγάτηρ ἐγεννήθη Χιόνη, ἥ, χαριεστάτη τὴν ὄψιν οὖσα, συχνοὺς ἔσχε μνηστῆρας, ἐν τοῖς δὶς ἑπτὰ ἔτεσιν ἐπίγαμος γεγονυῖα. Ἔτυχον δ' ὑποστρέφοντες ὅ,τε Φοῖβος καὶ ὁ τῆς Μαίας υἱὸς, ὁ μὲν ἐκ τῶν οἰκείων Δελφῶν, ὁ δ' ἐκ τῆς Κυλληναίας κορυφῆς· καὶ εἶδον δὴ ταύτην ὁμοῦ, καὶ ὁμοῦ πῦρ ἐδέξαντο. Ὁ μὲν οὖν τὰς τῆς ἀφροδίτης ἐλπίδας εἰς τὸν τῆς νυκτὸς ἀναβάλλεται καιρὸν, ὁ Ἀπόλλων· ὁ δ' ἥκιστα φέρει τὴν τριβήν. Τῇ δὲ πρὸς ὕπνον κινούσῃ ῥάβδῳ ἅπτεται τῆς ὄψεως τῆς παρθένου. Ἡ δὲ τῇ δραστηρίῳ ἀφῇ πίπτει πρὸς ὕπνον, καὶ πρὸς τοῦ θεοῦ βίαν ὑφίσταται. Ἡ μὲν οὖν νὺξ τὸν οὐρανὸν ἐποίκιλλεν ἄστρασιν, ὁ δὲ Φοῖβος, εἰκάσας αὐτὸν γραΐ, τῆς προαρπασθείσης τέρψεως ἀπολαύει. Ἐπεὶ δ' ἡ τῆς Χιόνης γαστὴρ πεπανθεῖσα τὸν χρόνον ἐτέλεσε τὸν οἰκεῖον,

(1) Planudes a latinis paululum recessit, offendens, puto, ad verba « animi constantia » de ave usurpata, retulitque ad virum, ut viro magis convenientia.

(2) Cod. *εὐπρεπὴς*, quod mutavi. Hæc adjectiva facile permutantur : cf. supra p. 114.

(3) Malim *συζυγίας*, *conjugii*.

(4) Codex, *πόμενοι*.

» γεννᾶται ἐκ μὲν τοῦ σπέρματος τοῦ πτερυγόποδος θεοῦ πανοῦργος γόνος, Αὐτόλυκος πρὸς πᾶσαν κλοπὴν ἐπιτηδειότατος, ὃς ποιεῖν εἰώθει, τὴν πατρῴαν μὴ καταισχύνων τέχνην, ἐκ μελάνων λευκὰ καὶ ἐκ λευκῶν μέλανα. Γεννᾶται καὶ ἐκ τοῦ Φοίβου (καὶ γὰρ διδύμους ὠδίνησεν) ὁ περιφανὴς ταῖς ᾠδαῖς καὶ τῇ εὐφώνῃ κιθάρᾳ Φιλάμμων (1). Ἀλλὰ γὰρ τί πλέον δύο τετοκέναι καὶ δυσὶν ἀρέσαι θεοῖς, καὶ ἰσχυρῷ πατρὶ χρήσασθαι, καὶ προγόνῳ τῷ Ὑψιβρεμέτῃ (2); ἢ καὶ βλάπτει πολλοὺς ἡ δόξα; Καὶ γὰρ καὶ ταύτην ὄντως ἐσίνατο, ἥτις ἑαυτὴν πρόσθεν ἄγειν ἐτόλμησε τῆς Ἀρτέμιδος, καὶ τὴν ὄψιν ἐμέμψατο τῆς θεοῦ. Τῆς δὲ ὀργή τε δριμεῖα κεκίνηται, καὶ, Τοῖς γοῦν ἔργοις ἀρέσομεν, εἶπε. Χρόνος οὐδεὶς ἐν μέσῳ· καὶ τὸ τόξον ἐκύρτωσε, καὶ τῇ νευρᾷ τὸ βέλος ἐπέβαλε, καὶ τὴν ὑπεύθυνον γλῶτταν τῷ καλάμῳ διήραξεν. Ἡ γλῶττα δὲ κεῖται, καὶ οὔτ' οὖν φωνὴ, οὔτε ῥῆμα ζητούμενον, ἕπεται. Ἐκείνην μέντοι λαλεῖν πειρωμένην ἅμα τῷ αἵματι καὶ τὸ πνεῦμα ἀπέλιπεν· ἣν ὁ ταλαίπωρος ἐγὼ δὴ περιβαλὼν (3), ὁμοῦ τε πατραδέλφου λύπην ἤνεγκα τῇ ψυχῇ, καὶ τῷ οἰκτρῷ συγγόνῳ παραμυθίαν προσήνεγκα· ἣν ἐκεῖνος, πατὴρ ὢν, οὐκ ἄλλως ἐδέξατο ἢ προβλὴς πέτρα φλοῖσβον (4) θαλάσσης· καὶ τὴν θυγατέρα οἰχομένην κατωλοφύρετο. Ὡς δὲ καὶ πρὸς

(1) Codex, φιλήμων, quod non putavi servandum. De Philammone vide Fabricium Bibl. Gr. lib. I, c. 26.

(2) Ad sententiam confer, si tanti est, p. 350. Cod. statim, ἥ.

(3) Habuit non malam lectionem, « quam miser amplexans. »

(4) Codex, φλοῖβον.

» πυρὰν εἶδε τεθεῖσαν, τετράκις αὐτῷ γέγονεν
» ὁρμὴ εἰς μέσον τὸ πῦρ ἵεσθαι· τετράκις δ'
» ἐκεῖθεν ἀπωσθεὶς, ἠπειγμένον (1) τὸ σῶμα τῇ
» φυγῇ παρατίθεται, καὶ παραπλησίως ταύρῳ
» κεκυφότι τὸν τράχηλον, καὶ οἴστρου κεντήματα
» φέροντι (2), δι' ἀνοδιῶν ᾄττει. Καί μοι τοσοῦτον
» θεῖν ἔδοξεν, ὡς καὶ πλέον ἢ κατὰ ἄνθρωπον εἶναι
» τὸν δρόμον. Ὠήθης ἂν πτέρυγας αὐτὸν κατὰ πόδας
» δεδέχθαι. Καὶ δὴ φεύγει πάντας, καὶ, ὀξὺς τῷ τοῦ
» θανεῖν ἔρωτι, τῇ τοῦ Παρνασοῦ κορυφῇ χρῆται.
» Οἰκτείρας δ' αὐτὸν ὁ Ἀπόλλων, ἡνίκα ἑαυτὸν ὁ
» Δαιδαλίων ἀφ' ὑψηλῆς πέτρας ἀφῆκεν, ὄρνιν
» ἐποίησε, καὶ αἰφνιδίοις πτέρυξι μετέωρον ὑπανεῖχε,
» καὶ ἀγκύλον παρέσχε στόμα, καὶ ἐπικαμπῆ τοῖς
» ὄνυξιν ἄγκιστρα, καὶ τὴν ἀρχαίαν ἐτήρησε ῥώμην,
» ῥώμην τοῦ σώματος μείζονα. Καὶ νῦν ὀξύπτερος (3),
» οὐδενὸς ἀποχρῶντος αὐτῷ (4), στρουθίοις ἐπίσης
» ἅπασιν ἐπιτίθεται, καὶ, ὀδυνηθεὶς αὐτὸς, ἑτέροις
» ὀδύνης αἴτιος γίνεται. »

Ἐν ᾧ δ' ὁ τῷ Ἑωσφόρῳ γεννηθεὶς τὰ τέρατα ταῦτα περὶ τοῦ ἰδίου διεξῄει συγγόνου, πνευστιῶν τῷ δρόμῳ ἐφίσταται τῆς τοῦ Πηλέως ἀγέλης ὁ

(1) Cod. ἠπειμένον. Lat. « concita membra. »

(2) Aristænetus II, 18, de Pamphylo quodam: ἐρωτικῶς διεθερμάνθη καὶ, ὥσπερ βοῦς μυωπισθεὶς, ἐπαράττετο: ubi confer quæ notavi, pag. 710, de μύωπι seu οἴστρῳ.

(3) *Accipiter* Planudi est ὀξύπτερος, ut infra ad v. 773. Scholiastes alter Æschyli Pers. 207, κίρκον quis sit explicat apposito synonymo, ὀξύπτερον.

(4) Ovid. « nullis satis æquus, » in omnes Sævit aves. » Vertit Noster ceu legisset « nulli satis » (*sunt ei*); æquus (pro *æque*) » in omnes sævit aves. » Repone, εἰς πάντας ἄδικος, ὄρνισιν ἐπιτίθεται ἅπασιν.

φύλαξ, ὁ Φωκαῖος Ἀνήτωρ. Καὶ, « Ὦ Πηλεῦ, » Πηλεῦ μεγάλε (1), θανάτου σου πάρειμι ἄγγε» λος », εἶπεν. Ὅ,τι πολὺ δ' ἂν οὗτος φέροι κελεύει προφέρειν ὁ Πηλεὺς, καὶ μετέωρός ἐστιν· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Τραχίνιος ἥρως τῷ φόβῳ τρέμει. Ὁ βουκόλος δ' οὖν ἐπιφέρει· « Κεκμηκότας τοὺς » ταύρους ἐπὶ τῆς κοίλης ἠϊόνος συνήλασα, ἡνίκα » ἐν μέσῳ τῷ κόσμῳ μετεωρότατος ὁ ἥλιος γεγονὼς » τοσοῦτον τῆς γῆς ἐπεσκέψατο, ὅσον ὑπόλοιπον » εἶναι ἐδόκει. Καὶ μέρος μέντοι βοῶν ἐπὶ τῆς ξαν» θῆς ψαμάθου τὰ γόνατα ἔκλιναν, καὶ κείμενοι τὸ » πλατὺ τῶν ὑδάτων ἐσκόπουν πεδίον· μέρος δὲ » βραδεῖ (2) βήματι δεῦρο ἐπλανῶντο κἀκεῖσε· » ἕτεροι δ' ἐνήχοντο, καὶ μετεώροις τραχήλοις τοῦ » ὕδατος ὑπερεῖχον. Ἔστι δέ τι τέμενος προσεχὲς » τῇ θαλάττῃ, οὔτε μαρμάροις ἐπίσημον, οὔτε » χρυσῷ, ἀλλὰ δοκοῖς συνεχέσι, καὶ ἀρχαία λόχμη » κατάσκιον. Νηρηΐδες δὲ καὶ Νηρεὺς τοῦτο κατέ» χουσιν, οὓς ναύτης τις θαλαττίους (3) ὑπέφηνεν » εἶναι θεοὺς, ἐπὶ τῆς ἠϊόνος ψύχων τὰ δίκτυα. » Προσεχὲς δ' ἔστιν ἕλος τούτῳ, συνεχέσιν ἰτέαις » περιεστοιχισμένον, ὅπερ διαλειβόμενον τὸ τῆς » θαλάττης ὕδωρ πεποίηκε. Ἐκεῖθεν σὺν ἤχῳ βαρεῖ » θόρυβος τοὺς γείτονας τῶν τόπων ἐκδειματοῖ. Μέγα » γάρ τι θηρίον λύκος τῆς λόχμης ἔξεισι καὶ τοῦ

(1) *Magnæ cladis* in latinis legitur. Planudes male legit *magne*, et retulit ad Peleum. Repone, δεινοῦ.

(2) Codex, βραδύ, quod, etsi non plane ineptum, securus mutavi, ob lat. *gradibus tardis*, et constantem τῶν υ et ει synchysin.

(3) Non θαλαττίους, sed τεμένους, ut id ponatur quod petit editus poeta. Sed Noster legit, *ponti*, non *templi*, deos.

» ἕλους, ἀφρῷ καὶ παχεῖ λύθρῳ τὸ στόμα ῥαινό- » μενος, πρηστήριός τε, καὶ ἐρυθρὰν φλόγα περι- » κεχυμένος τοῖς ὄμμασιν, ὃς, εἰ καὶ τὰ μάλιστα » ἐπίσης τῇ τε πείνῃ καὶ λύσσῃ ἐκμαίνεται, ὀξύ- » τερος ὅμως ἐστὶ τὴν λύσσαν. Οὐδὲ γὰρ τὴν ἀπα- » στίαν καὶ τὴν δεινὴν πεῖναν σφαγῇ βοῶν παῦσαι » φροντίζει, ἀλλὰ πᾶσαν τὴν ἀγέλην τιτρώσκει, » καὶ καταστορέννυσιν ἅπαντας τρόπον ἐχθροῦ. Καὶ » μερίς τις ἡμῶν, τῷ θανατηφόρῳ πληγεῖσα δήγ- » ματι, παρεδόθη τῷ θανάτῳ ἀμυνομένη. Αἵματι » δ' ἡ ἠϊὼν ἐρυθραίνεται, καὶ τὸ πρῶτον ὕδωρ, καὶ » τὸ κατωρυόμενον (1) ἕλος. Ἀλλὰ γὰρ ἡ βραδυτὴς » ἐπιζήμιον, καὶ τὸ πρᾶγμα διστάζειν οὐκουν ἐᾷ· » μέχρις περιλέλειπταί τι, πάντες συνίωμεν, καὶ » ὅπλα, ὅπλα ἀρώμεθα, καὶ ἀθρόα τὰ βέλη » ἐνέγκωμεν. » Εἶπεν ὁ ἀγρότης (2). Οὐ μέντοι παρεκίνει τὸν Πηλέα τὰ τῆς ζημίας· ἀλλ' ἐπὶ νοῦν ἐλάμβανε τὸ ἀνοσιούργημα (3) καὶ τὴν Νηρηΐδα τοῦ παιδὸς ὀρφανισθεῖσαν, καὶ τὴν ζημίαν ταύτην τῷ τεθνεῶτι Φώκῳ πέμπειν ἐπείθετο ἐναγίσματα. Ἐνδύεσθαί γε μὴν ὅπλα τοὺς ἄνδρας καὶ ῥωμαλέα βέλη λαμβάνειν ὁ αἰθέριος κελεύει βασιλεύς, οἷς ἅμα καὶ αὐτὸς ἀπιέναι ἦν ἐν παρασκευαῖς. Ἀνεπήδησε δ' ἡ σύζυγος Ἀλκυόνη, φοβηθεῖσα τὸν θόρυβον, καὶ μήπω πάσας τὰς τρίχας διαθεῖσα, διέστησέ τε πάντας (4), καὶ, περιχυθεῖσα τῷ τραχήλῳ τοῦ

(1) Codex, *κάτω ῥυόμενον*. Lat. « demugitæ paludes. »

(2) Cod. *ἡ ἀγρότης*, et e correct. *ἡ ἀγρότις*.

(3) Inserui *τὸ ἀνοσ.* ut verba *memor admissi* conversa legerentur.

(4) Mihi placet hic sensus, et cum Planude, *disjicit hos ipsos,* non de capillis, sed de turba cir-

ἀνδρὸς, πλὴν ἑαυτοῦ πέμπειν βοήθειαν καὶ λόγοις δεῖται καὶ δάκρυσι, καὶ ψυχὰς δύο τηρεῖν ἐν μιᾷ. Πρὸς ἣν ὁ Αἰακίδης, « Τὸν εὐπρόσωπον » εἶπε, « δέσποινα, τοῦτον καὶ φιλόστοργον φόβον ἀπόθου. » Ἅλις μοι τῆς χάριτος τῶν ὑμετέρων ἐπαγγελιῶν. » Οὐκ ἀρέσκει μοι κινεῖν κατὰ τοῦ καινοῦ τέρατος » ὅπλα· προσκυνητέα δ' ἡ τοῦ πελάγους ἐστὶ » θειότης. » Ἦν δέ τις ὑψηλὸς πύργος, τῆς χώρας ἀκρόπολις, ταῖς ἀπειρηκυίαις τῶν νεῶν πρόσφορος χῶρος. Ἀνίασιν ἐκεῖσε, καὶ τοὺς κατεστορεσμένους ἐπὶ τῆς ἠϊόνος ταύρους ἅμα στεναγμοῖς βλέπουσι, καὶ τὸν φθείραντα τούτους θῆρα, λελυθρωμένον τὸ στόμα, καὶ τὴν μακρὰν ἠλισγημένον αἵματι λάχνην. Ἐντεῦθεν χεῖρας ἐκτείνας πρὸς τὰς ἀναπεπταμένου πελάγους ἠϊόνας ὁ Πηλεὺς, τὴν γλαυκὴν ἱκετεύει Ψαμάθην τέλος ἐπιθεῖναι τῇ ὀργῇ καὶ βοήθειαν εἰσενεγκεῖν. Ἡ δ' οὐ κάμπτεται ταῖς Αἰακίδου φωναῖς ἱκετεύοντος. Ἀλλ' ἡ Θέτις, ὑπὲρ τοῦ συνεύνου δεηθεῖσα, ταύτην λαμβάνει τὴν χάριν. Καὶ ὁ λύκος, ἐκ τοῦ φθείρειν ἀνακαλούμενος, ταχὺς ἐνίσταται τῇ γλυκύτητι τοῦ αἵματος, μέχρις ἐμπεφυκότα διεσπαραγμένης τραχήλῳ δαμάλεως εἰς μάρμαρον ἤμειψεν (1). Ὁμοῦ δὲ τό,τε σῶμα καὶ χρῶμα δείκνυσιν αὐτὸν μηκέτι λύκον ὄντα, μηκέτι φοβεῖν ὀφείλοντα (2). Ὅμως δ' οὐκ ἐν ταύτῃ τῇ

cumstantium intelligam lubens.

(1) Glossa in codice, ἡ Θέτις.

(2) Codex, ὀφειλόμενον, quod mutavi. Ceterum græca breviora sunt latinis. Videtur legisse: « corpus pariterque colorem, » Cetera servavit; lapidis color » indicat illum Jam non esse lu» pum, jam non debere timeri. » Atque forsan scripserat: ὁμοῦ δὲ τό τε σῶμα καὶ τὸ χρῶμα καὶ λοιπὰ διεφύλαξεν· τοῦ δὲ λίθου τὸ

γῇ τὸν πρόσφυγα στῆναι Πηλέα ἐῶσιν αἱ Μοῖραι· ἀλλὰ πρὸς τοὺς Μάγνητας εἶσιν ἀλήτης τε καὶ φυγὰς, κἀκεῖ δὴ πρὸς τοῦ Αἱμονίου Ἀκάστου τὰ τοῦ φόνου καθάρσια δέχεται.

Μετὰ τοῦτο δ' ὁ Κήϋξ, τοῖς τε τοῦ οἰκείου ἀδελφοῦ καὶ τῷ ἀδελφῷ ἐπακολουθήσασι τέρασι σὺν ὀδύνῃ ταραχθεὶς τὴν καρδίαν, βουλεύεται πρὸς τοὺς ἱεροὺς χρησμοὺς τὰ τῶν ἀνθρώπων παραμυθήματα (1), καὶ πρὸς Κλάριον θεὸν ἐλθεῖν ἑτοιμάζεται. Τὸ γὰρ ἐν Δελφοῖς ἱερὸν Φόρβας ὁ ἀνόσιος ἄβατον ἅμα καὶ τοῖς Φλεγύαις ἐποίει. Πρότερόν γε μὴν δήλην σοι τὴν ἑαυτοῦ βουλὴν, πιστοτάτη Ἀλκυόνη, ποιεῖται· ἧς παραχρῆμα ὀστᾶ τὰ ἐνδότατα ψύχος συνέλαβον, καὶ ὁμοιοτάτη τῷ πύξῳ ὠχρότης ὑποδύνει τὸ πρόσωπον, καὶ δάκρυσιν αἱ παρειαὶ κατῃονοῦντο προχεομένοις. Καὶ, τρὶς πειραθεῖσα λαλῆσαι, τρὶς τῷ κλαυθμῷ τὸ στόμα ἐπέδησε (2), καὶ λυγμῶν ἐγκοπτόντων τὰς φιλοστόργους καταμέμψεις, « Ποῖον ἐμὸν » εἶπε « πταῖσμα » τὴν σὴν, φίλτατε, διάνοιαν ἔτρεψε; Ποῦ ποτέ » ἐστιν ἡ πρὶν ὑπὲρ ἐμοῦ εἰωθυῖα τυγχάνειν φροντίς; Νῦν δύνῃ, τὴν Ἀλκυόνην καταλιπὼν, ἀσφα- » λῶς ἀποδημεῖν· νῦν ὁδὸς ἀρέσκει μακρά· νῦν σοι » ἀποῦσα προσφιλεστέρα εἰμί. Ἀλλ' οἶμαι διὰ ξηρᾶς

χρῶμα δείκνυσιν—Iteratio vocis χρῶμα peperit lacunam, quod mendi genus jam sæpe fuit observatum.

(1) Lat. « Consulat ut sacras, » hominum oblectamina, sortes, » Ad Clarium parat ire deum. » Inserui παραμυθήματα, ut *oblectamina* redderetur. Sed vides Planudem male legisse *consulit*, et non potuisse se inde extricare. Latina poscere videntur : ἵνα τοὺς ἱεροὺς—παραμυθήματα, ἀνερωτώη.

(2) Lat. « fletibus ora rigavit. » Reponendum forsan ἐπέδευσε, nisi legerit Noster, idque male, *ligavit.*

» σοι καὶ ὁδὸν εἶναι, καὶ μόνον ἀλγήσω, οὐδ' ἄρα καὶ δείσω, καὶ τῶν φροντίδων φόβος ἀποστατήσει. Φοβεῖ με τὰ κύματα, καὶ φαντασία τῆς θαλάσσης στυγνή. Καὶ γὰρ διεῤῥωγυίας ἐξ ὑπογυίου σανίδας ἐπὶ ἠϊόνος εἶδον, καὶ πολλάκις ἐν κενηρίοις (1) δίχα σωμάτων ἀνέγνων ὀνόματα. Μηδέν σοι τῶν λογισμῶν ἀπατηλὸν θάῤῥος ἀπτέσθω, ὅτι σοι πενθερὸς ὁ Ἱπποτάδης ἐστὶν, ὃς ἐν εἱρκτῇ τοὺς ἀνυποστάτους ἀνέμους συνέχει, καὶ, ἡνίκα ἂν βούληται, κατευνάζει τὴν θάλασσαν. Εἰ γὰρ ἅπαξ ἐκπεμφθέντες ἄνεμοι τὴν θάλατταν δὴ κατάσχοιεν, οὐδὲν ἐκείνοις ἀπείρηται, καὶ πᾶσα γῆ καὶ πᾶσα θάλαττα παραδίδοται (2), πρὸς δὲ καὶ τὰς τοῦ οὐρανοῦ νεφέλας κλονοῦσι, καὶ ταῖς χαλεπαῖς συνδρομαῖς ἐρυθρὰ πυρὰ ἐκτινάττουσιν. Ὅσῳ μᾶλλον αὐτοὺς ἔγνων (καὶ γὰρ ἔγνων, καὶ πολλάκις ἔτ' οὖσα (3) μικρὰ κατὰ τὴν πατρῴαν εἶδον οἰκίαν), τοσούτῳ μᾶλλον ἥγημαι φοβητέους ὑπάρχειν. Εἰ δ' ἄρα μηδέσιν ἱκετηρίοις ἐμοῦ λόγοις ἡ σὴ γνώμη καμφθῆναι, φίλτατε, δύναται, ἆνερ, καὶ ἀπιέναι σφόδρα βέβαιος εἶ, ἀλλ' ἅμα σαυτῷ κἀμὲ λάμβανε. Ἀσφαλῶς κινδυνεύσομεν (4) ἄμφω, καὶ οὐδ' ἂν εἴ τι πάθοιμι δείσω (5)· ἐπίσης τε οἴσομεν ὅ,τι ποτὲ γένοιτο, καὶ ἐπίσης ὑπὲρ τὸ πλατὺ κῦμα ἀπενεχθησόμεθα. »

(1) De voce *κενήριον* cf. dicta ad Herodiani Epimerismos.

(2) Lat. « incommendataque » tellus Omnis. » Planudes intellexit, ceu esset *mandata*, *permissa*, *tradita*, et vere, ni fallor.

(3) Codex, *πολλάκις αἰτοῦσα*.

(4) Lat. « certe jactabimur » una. » Male vertit; nam *certe* non est *tute*. Repone, *κινδυνεύσομεν ἅμα δήπου*.

(5) Invenitne, « *Nec si quid*

Τοῖς τοιοῖσδε τῆς Αἰολίδος ῥήμασί τε καὶ δάκρυσιν ὁ ἀστρῷος διασείεται Κήϋξ· οὐδὲ γὰρ ἔλαττον πῦρ ἦν ἐν ἐκείνῳ. Ἀλλ' οὔτε τὸν προκείμενον τοῦ πελάγους δρόμον καταλιπεῖν, οὔτε τὴν Ἀλκυόνην ἐθέλει ἐν μέρει τοῦ κινδύνου παραλαβεῖν. Καὶ δὴ πολλὰ ἀπεκρίνατο τὴν περίφοβον ψυχαγωγοῦντα καρδίαν. Πλὴν οὐ παρὰ τοῦτο τὴν αἰτίαν ἐκείνη γε ἐπαινεῖ (1). Ὁ δὲ προσέθηκε τοῖς ῥηθεῖσι καὶ τοῦτο δὴ τὸ τιθάσσευμα, ᾧ μόνῳ τὴν ἐρῶσαν ἔκαμψε· « Μακρὰ μέν ἐστιν ἡμῖν » πᾶσα διατριβή· ὄμνυμι δέ σοι κατὰ τοῦ πατρῴου » πυρὸς, εἴ με μόνον ἐῶσιν αἱ Μοῖραι, πρότερον ἐπανήξειν πρὶν ἢ δὶς τὴν σελήνην πληρῶσαι τὸν κύκλον. » Ἐπεὶ δὲ ταύταις ταῖς ὑποσχέσεσιν ὑποστροφῆς ἐλπίδας ἐπέτεινεν, αὐτίκα καθελκυσθεῖσαν τὴν ναῦν ἐκ τοῦ νεωσοίκου τῇ θαλάττῃ βάπτεσθαι καὶ τοῖς οἰκείοις καταρτίζεσθαι κελεύει πληρώμασιν· ἣν αὖθις ἰδοῦσα, οἱονεί τις προφῆτις τοῦ μέλλοντος, ἔφριξεν Ἀλκυόνη, καὶ δάκρυα προῆκεν ἀναδοθέντα, καὶ περιπλοκὰς ἔδωκε, καὶ τέλος ἡ δύστηνος οἰκτρῷ στόματι « Χαίροις » εἶπε, καὶ ὅλῳ καταπίπτει τῷ σώματι. Οἱ δὲ νεανίαι, τριβὴν ζητοῦντι τῷ Κήϋκι, ἐπὶ τῶν ἰσχυρῶν ἐπαναφέρουσι στέρνων τὰς ἐν τοῖς διδύμοις ταρσοῖς κώπας, καὶ ἴσῃ πληγῇ τὰ κύματα τέμνουσι. Ἡ δ' Ἀλκυόνη τοὺς διαβρόχους διῆρεν ὀφθαλμοὺς, καὶ ἐπὶ τῆς κορωνίδος ἑστῶτα πρύμνης τὸν ἄνδρα, καὶ κροτοῦντα τὴν χεῖρα καὶ

» *patiar metuam* », lectionem non malam ?

(1) Lat. « Nec tamen idcirco » causam probat. » Vim verbi non intellexit. *Probat* de Ceyce dicitur. Sensus est : πλὴν οὐ παρὰ τοῦτο τῇ αἰτίᾳ πιθανόν τι παρέχει· προσέθηκε δὲ τοῖς ῥηθ.

σύμβολα ταύτῃ (1) διδόντα, πρώτη ἑώρακε· καὶ ἀνταπέδωκε καὶ αὐτὴ σημεῖα. Ὡς δὲ πορρωτέρω τῆς νηὸς ἡ γῆ ἀπεχώρησε, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τὸ πρόσωπον ἀδυνατοῦσι γνωρίζειν, μέχρις ἂν ἐξῇ διώκει τοῖς ὀφθαλμοῖς τὴν ναῦν φεύγουσαν. Ἐπεὶ δὲ καὶ αὐτὴ ἀπενεχθεῖσα μὴ ἠδύνατο ὑπὸ τοῦ διαστήματος βλέπεσθαι, ἤδ' ὅμως τὰ ἱστία σκοπεῖ ἄκρῳ τῷ ἱστῷ περικεχυμένα. Ἐπεὶ δὲ μηδὲ τὰ ἱστία βλέπει, πρὸς κενὸν ἄπεισιν ἀδημονοῦσα τὸ λέχος, καὶ τίθησιν ἐπὶ τῆς στρωμνῆς ἑαυτήν. Καὶ ἀνακαινίζει τὸ λέχος καὶ ὁ τόπος τὰ ταύτης δάκρυα· καὶ γὰρ τὸ παραμυθησόμενον ἂν μέρος ἀπῆν (2). Οἱ μὲν οὖν ἐξεληλύθεσαν τοῦ λιμένος· αὔρα δὲ τοὺς κάλωας διεκίνησε, καὶ τὰς κώπας ὁ ναύτης ἐπιστρέφει ταῖς πλευραῖς ἀπῃωρημένας, καὶ τὸ κέρας ἐπ' ἄκρον τὸν ἱστὸν ἀναφέρει, καὶ ὅλα διατείνει ἐπ' αὐτοῦ τὰ ἱστία, καὶ τὸ ἐρχόμενον εἰσδέχεται πνεῦμα. Ἢ τοίνυν τὸ ἔλαττον, ἢ πάντως τὸ μέσον, οὐ γάρ τοι τὸ πλέον τοῦ πόρου, ἐτέμνετο (3), καὶ πόῤῥω γε ἦν ἑκατέρα χέρσος· ἡ δὲ θάλασσα ὑπὸ νύκτα ἐξῳδηκόσιν ἤρξατο λευκαίνεσθαι κύμασι, καὶ ἐπισπέρχων Εὖρος ἐῤῥωμενέστερον πνεῖν. Πάλαι μὲν οὖν ὁ κυβερνήτης, « Τὸ μετέωρον καθέλκετε κέρας » ἐβόα, « καὶ τοῖς προτόνοις ἅπαν τὸ ἱστίον περιελίξατε. » Ὁ μὲν οὖν ἐκέλευε, τὰ δ' ἐπιτάγματα κωλύουσιν αἱ καταιγίδες ἐναντιοστατοῦσαι, καὶ τῆς

(1) Pessima pronominis *sibi* versio, quam jam notavi, nec semel. Repone σύμβολά οἱ.

(2) *Et quæ pars admonet absit*, quæ, ab interprete non intellecta, sic fere verterim : καὶ ποῖον ἄπεστι μέρος ἀναμιμνήσκει.

(3) Codex, ἔτεμνε. Forsan, ἡ ναῦς ἔτεμνε, vel, ad latinorum ductum, τῇ νηὶ ἐτέμνετο.

θαλάσσης ὁ ῥόθος οὐδὲ μίαν ἀκούεσθαι φωνὴν συγχωρεῖ. Αὐτοκέλευστοι δ' ὅμως σπεύδουσιν, ἄλλοι μὲν τὰς κώπας μεταχειρίζεσθαι, μέρος δὲ τούτων τοὺς τοίχους κατοχυροῦν, μέρος δ' ἀπαρνεῖσθαι τοῖς ἀνέμοις δὴ τὰ ἱστία. Ὁ μὲν ἐκχεῖ τὸν ἄντλον καὶ τὴν θάλατταν αὖθις εἰς τὴν θάλατταν πέμπει· ὁ δὲ τοὺς προτόνους ἁρπάζει. Ἐν ὅσῳ δ' ἀτάκτως πράττεται τὰ τοιαῦτα, τραχὺς ηὐξήθη χειμὼν, καὶ χαλεποὶ πανταχόθεν ἐμάχοντο ἄνεμοι, καὶ ἀγανακτοῦντα τὰ κύματα ἀνεμίγνυσαν. Καὶ αὐτὸς δ' ὁ κυβερνήτης κατεπλάγη, καὶ οὐδ' ἑαυτὸν ὁμολογεῖ τίς ποτέ ἐστιν ἥδε τῆς νεὼς ἡ κατάστασις εἰδέναι, ἢ τί ποτ' ἂν κελεύοι, ἢ τί ποτ' ἂν ἐθέλοι· τοσοῦτον ἦν τὸ τοῦ κακοῦ βάρος, καὶ τοσοῦτον ἦν ἐπικρατέστερον καὶ τῆς τέχνης. Ὑπερηχοῦσι μὲν οὖν κραυγαῖς οἱ ἄνδρες, οἱ πρότονοι δὲ τετρίγασιν, ἐμβολαῖς κυμάτων κῦμα βαρύνεται, καὶ βρονταῖς ὁ αἰθήρ. Καὶ κύμασιν ἡ θάλαττα διανίσταται, καὶ τῷ οὐρανῷ ἐξισοῦσθαι δοκεῖ καὶ τῇ τῶν ἀφρῶν ἄχνῃ τῶν νεφῶν ἅπτεσθαι· καὶ νῦν μὲν, ξανθὴν ἐκ τοῦ βάθους ἄμμον ἀναβάλλουσα, ὁμόχρους γίνεται ταύτῃ· νῦν δὲ μελανωτέρα καὶ τοῦ Στυγίου ῥεύματος· ἔστι μὲν ὅτε καταστορέννυται, ἔστι δ' ὅτε τῷ ἀφρῷ ψοφοῦντι λευκαίνεται. Καὶ αὐτὴ δ' ἡ Τραχινία ναῦς ταῖς τοιαύταις ῥιπαῖς ἄγεταί τε καὶ φέρεται, καὶ, νῦν μὲν, μετεωριζομένη, ὥσπερ ἐκ κορυφῆς ὄρους, ἀποβλέπειν εἰς φάραγγα δοκεῖ καὶ Ἀχέροντα τὸν ὑπόγεων, νῦν δὲ κατενεχθεῖσα, τοῦ κοίλου κύματος κύκλῳ ταύτην ἀπολαβόντος (1), ὡς ἐκ τοῦ Ταρταρείου βυθοῦ

(1) Cod. ἀπολαυόντος. Similitudo soni et scripturæ inter literas

πρὸς τὸν ἄκρον οὐρανὸν ἀποβλέπειν. Πολλάκις δὲ κτύπον ἐξαίσιον ἀπεδίδου, τοῖς τοίχοις ἐμβαλόντος τοῦ κύματος, οὐδὲ κουφότερον ἐψόφει βαλλομένη, ἢ ὁπότε κριὸς σιδηροῦς ἢ καταπέλτης, ἐφ' ᾧ κατασεῖσαι, τὸ τεῖχος πλήττει. Ὡς δ' εἰώθασι χαλεποὶ λέοντες ῥώμην ἀναλαβόντες ἐναντίῳ στήθει πρὸς ὅπλα τε καὶ βέλη προβεβλημένα ἵεσθαι, οὕτως, τῆς θαλάσσης συμφυρομένης τοῖς ἐγηγερμένοις πνεύμασιν, ἡ ναῦς ᾔει πρὸς ὅπλα (1)· πολλῷ δ' ἦν ὑψηλοτέρα ἡ θάλαττα. Ἤδη μὲν οὖν ἐξεκρούοντό τε οἱ γόμφοι, καί, περιδυθεῖσαι τῆς ἐκ τῆς πίττης σκέπης, αἱ ἁρμονίαι ἀνεῴγασι, καὶ τοῖς ὀλεθρίοις ὕδασι παρεῖχον ὁδόν· ἤδη δὲ πίπτει λάβρος λυθέντων τῶν νεφῶν ὑετός· ἐπείσθης ἂν ὅλον κατιέναι τὸν οὐρανὸν εἰς τὴν θάλατταν, καὶ πρὸς τὴν τοῦ οὐρανοῦ χώραν ἐξοιδαῖνον ἀνιέναι τὸ πέλαγος. Τὰ μὲν οὖν ἱστία διάβροχα τῷ ὑετῷ γέγονε, καὶ τοῖς

υ et ϐ permutationem peperit, eamque haud raram, verborum ἀπολαύειν et ἀπολαβεῖν: quam illustravi ad Aristæn. I, 3, extr. Synesius Epist. 123, οὐ γὰρ οἷς ἀπέλαυόν σου διὰ τῶν γεγραμμένων ἡδόμην, ἀλλ' ἠνιώμην ἀναφέρων ἀπὸ τῶν γεγραμμένων τὴν ἔμψυχόν σου συνουσίαν: cod. Reg. 1040, ἀπέλαβον, male; et bis ἐγγεγραμμένων, bene; cod. 1039, quoque, ἀπὸ τῶν ἐγγρ. Supra pag. 357, ostendebam sæpe in compositis præpositiones male omitti. Nicephorus in Synes. pag. 380 D: ἔοικεν οὖν ὁ Συνέσιος ἐνταῦθα τῇ Δημοκρίτου καὶ Σέξτου δόξῃ καὶ ἄλλων Ἑλλήνων κατακολουθεῖν: cod. Reg. 831, καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλ. ἀκολουθεῖν, omissa male præpositione, et opportune addito articulo. Synesius Hom. II, κρηπῖδα τῇ συκοφαντίᾳ βαλλόμενοι. Codd. 1038, 1039, καταβαλόμενοι, bene.

(1) Lat. « Unda Ibat in arma » ratis. » Nihil hic vidit interpres, qui *ratis* habuit pro nominativo et *arma* sensu vulgari videtur cepisse. Sensus est, τῆς νεὼς ᾔει πρὸς τὰ σκεύη, verbis debilibus; sed servavi quæ servari poterant. Ceterum in Ovidio displicet lusus circa *arma* venatorum et *arma* navis. Non erat his locus.

οὐρανίοις κύμασι τὰ θαλάττια μίγνυται κύματα· ἐστέρηταί τε φωτὸς ὁ αἰθὴρ καὶ ζοφερᾷ νὺξ τῷ σκότῳ καλύπτεται, τῷ ἑαυτῆς φημὶ καὶ τῷ ἐκ χειμῶνος. Διωθοῦνται δ' ὅμως τὸ σκότος καὶ παρέχονται φῶς ἀστραπαὶ ἀπειλοῦσαι, καὶ τῷ ἐκ τῶν ἀστραπῶν πυρὶ τὰ κύματα φλέγεται. Δίδωσί τε ἤδη πήδημα τὸ κῦμα εἴσω τῶν τῆς νηὸς κοιλωμάτων· καὶ οἷα δή τις στρατιώτης, παντὸς προέχων τοῦ τάγματος, πολλάκις ἐφαλλόμενος φρουρουμένης πόλεως τείχεσι, τελευτῶν τῇ τε ἐλπίδι χρήσεται καὶ, τῷ τῶν ἐπαίνων ἔρωτι ἀναπτόμενος, μεταξὺ μυρίων ἀνδρῶν, μόνος τὸ τεῖχος καταλαμβάνει· οὕτω, τῶν ὑψηλῶν κυμάτων τοῖς τῶν τοίχων (1) ἄκροις προσαραξάντων, ἔτι μείζων ἀναστᾶσα δεκάτου κύματος ὁρμὴ ἔπεισι, καὶ οὐ πρότερον ἀφίσταται ἀπηγορηκυίᾳ τῇ νηῒ διαμάχεσθαι, πριν ἢ κατελθεῖν εἰς τὰ τῆς νεὼς ὥσπερ ἁλούσης πόλεως τείχη. Τὸ μὲν οὖν τῆς θαλάττης ἐπειρᾶτο ἔτι τὴν ναῦν ἐκπορθῆσαι, τὸ δ' ἐντὸς ἦν. Καὶ θορυβοῦνται πάντες, οὐ ῥαθυμότερον ἢ πόλις εἴωθεν, ἄλλων μὲν ἤδη τὸ τεῖχος διορυττόντων ἐκτὸς, ἄλλων δ' ἐντὸς αὐτὸ κατεχόντων, ἀγωνιᾶν. Ἐπιλείπει δὴ καὶ ἡ τέχνη, καὶ αἱ ψυχαὶ καταπίπτουσι, καὶ τοσοῦτοι δοκοῦσιν αὐτοῖς ἐπιέναι καὶ ἐπιῤῥήγνυσθαι θάνατοι, ὅσα καὶ κύματα ἔρχεται. Ὁ μὲν οὖν οὐ κατέχει τὸ δάκρυον· ὁ δ' ἐνεὸς ἵσταται· ἄλλος μακαρίους ἀποκαλεῖ οὓς ἐκφοραὶ μένουσιν· ἕτερος εὐχόμενος δεῖται τοῦ θείου, καὶ, χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανὸν, ὃν οὐχ ὁρᾷ, μάτην αἴρων, αἰτεῖται βοήθειαν. Ἔπεισιν ἐπὶ νοῦν τῷ μὲν ἀδελφὸς

(1) Cod. τοιχῶν: cf. p. 481. Mox τείχη ferendum ob urbem captam.

καὶ τεκόντες (1), τῷ δὲ σὺν τοῖς κληρονόμοις οἰκίαι, καὶ ὅ,τιπερ ἑκάστῳ καταλέλειπται. Ἀλκυόνη δ' εἰς οἶκτον κινεῖ τὸν Κήϋκα, κἂν τῷ τοῦ Κήϋκος στόματι οὐδὲν ἦν ὅτι μὴ Ἀλκυόνη· ἀλλ', εἰ καὶ τὰ μάλιστα ταύτης ἐπιθυμεῖ καὶ μόνης, ἔχαιρεν ὅμως ὅτι γε μὴ παρῆν. Θέλων δὲ καὶ πρὸς τὸν τῆς ἐνεγκαμένης ἀφορᾷν χώραν καὶ τελευταίαν στρέφειν πρὸς τὴν οἰκίαν ὄψιν, ἀγνοεῖ ποῦ ποτ' ἂν εἴη· τοσαύτην ἀνέζησε τὸ πέλαγος πλάνην, καὶ σκιὰν μέλαιναν ἐκ τῶν νεφῶν ἅπας ὁ οὐρανὸς ἐπηλυγασάμενος κρύπτεται, καὶ τὸ εἶδος τῆς νυκτὸς ἐδιπλασιάσθη.

Καὶ κατάγνυται τῇ ἐμβολῇ τοῦ χειμερίου λαίλαπος ὁ ἱστὸς, κατάγνυται δῆτα καὶ τὰ πηδάλια· καὶ τοῖς σκύλοις τούτοις, ἅτε δή τις νικητὴς, τὸ κῦμα θρασυνθέν τε καὶ κυρτωθὲν ἄνωθεν ἀφορᾷ πρὸς τὰ λοιπὰ κύματα. Οὔκουν ἐλαφρότερον, ἢ εἴ τις, Ἄθων τε καὶ Πίνδον ἀνεσπακὼς τῆς οἰκείας ἕδρας, ὅλους πρὸς τὸ ἀναπεπταμένον ἐκύλισε πέλαγος, πρηνὲς καταπίπτει (2), καὶ ὁμοῦ τῷ τε βάρει καὶ τῇ φορᾷ βαπτίζει κατὰ βάθους τὴν ναῦν, σὺν ᾗ καὶ τὸ πολὺ τῶν ἀνδρῶν τῷ βάρει πιεσθὲν τῶν ὑδάτων, καὶ μηκέτι τῷ ἀέρι ἀποδοθὲν, τῇ οἰκείᾳ μοίρᾳ ἐχρήσατο. Ἄλλοι μὲν οὖν μέρη καὶ μέλη (3) τῆς νεὼς καταλα-

(1) Videtur invenisse, «fraterque parentesque,» quod, ad sententiam optimum, nec metro nocebit, quum fieri possit elisio cum prima versus proximi syllaba, vel, idque bonum, «patresque.»

(2) Inserui πρηνὲς καταπίπτει, «*præcipitata ruit.*»

(3) Hanc verborum juncturam illustravi ad Aristæn. p. 211. Symeon Metaphr. Epist. 9, non insuaviter : εἴ τι οὖν ἡμῶν μέλει σοι, μέλει δὲ πάντως μέλος ὄντι καὶ μέρος τῆς μιᾶς ψυχῆς, γράψον τὸ τάχος, καὶ παραμύθησαι ψυχὴν, ἢ τοῦτο αὐτὸς εἶ, ὅπερ ἀπεχνῶς ἐκείνη τῷ σώματι. Psellus in Can-

γῆτα κατέχουσιν· αὐτὸς δ' ὁ Κήϋξ τῇ χειρὶ, ᾗ φορεῖν εἰώθει τὸ σκῆπτρον, κλάσμα ναυαγίου κατέχει, καὶ τόν τε κηδεστὴν καὶ πατέρα μάτην καλεῖται, καὶ πολλὴ ἐν τῷ τούτου στόματι νηχομένου ἡ σύνευνός ἐστιν Ἀλκυόνη. Ταύτης μέμνηται, ταύτην ἀναφέρει, ταύτης εὔχεται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ὑπὸ τῶν κυμάτων σῶμα κομισθῆναι τὸ ἑαυτοῦ, καὶ ἐκπνεύσας ταῖς φίλαις περισταλῆναι χερσί. Νηχόμενος τοίνυν, ὁσάκις τὸ κῦμα χανεῖν συγχωρεῖ, ἀποῦσαν ὀνομάζει τὴν Ἀλκυόνην, καὶ ἐν αὐτοῖς αὐτὴν τοῖς ὕδασιν ὑποφθέγγεται. Ἤδη δ' ἐν μέσοις τοῖς κύμασι μέλαν ὑδάτων ἐπανάστημα θραύεται, καὶ περιρραγὲν τὸ ὑγρὸν βαπτισθεῖσαν καλύπτει τὴν κεφαλήν. Ὁ δ' Ἑωσφόρος ζοφώδης καὶ οἷον οὐκ ἂν ἠδυνήθης γνωρίσαι τὴν νύκτα ἐκείνην γέγονε, καὶ, ἐπειδὴ ἐξελθεῖν οὐκ ἐξῆν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ (1), συνηρεφέσι νεφέλαις πρόσωπον περιέπτυξεν.

Ἡ δ' Αἰολὶς, τὸ μετὰ τοῦτο (2), τῶν τοσούτων κακῶν ἀγνὼς οὖσα, τάς τε νύκτας διαριθμεῖται, καὶ νῦν μὲν, ἃς ἂν ἐκεῖνος ἐνδύσηται, ἐπισπεύδει ἐσθῆτας, νῦν δ' ἃς ἂν, ἐλθόντος ἐκείνου, αὐτὴ ἐκπονήσηται (3)· καὶ ὑποστροφὴν ἑαυτῇ τἀνδρὸς κενὴν ὑπι-

tic. Cantic., in Meursii Opp. t. VIII, pag. 304: Τούτων γὰρ πάντων τῶν μερῶν καὶ τῶν μελῶν τὸ κάλλος Θέλων τῆς νύμφης ἐπαινεῖν ὁ Χριστός. Idem rursus p. 320: Ἐπεὶ γὰρ πάντων κεφαλὴ Χριστὸς τυγχάνει μόνος, Σῶμα δὲ τούτου πέφυκεν ἡ θεία ἐκκλησία, Καὶ μέλη τούτο λέγομεν καὶ μέρη τοὺς Ἁγίους. Tzetzes in Iliad. p. 123: οἱ γὰρ Αἰθίοπες στοιχεῖα γραμμάτων οὐκ ἔχουσιν, ἀλλ' ἀντ' αὐτῶν ζῶα παντοῖα, καὶ μέλη τούτων καὶ μόρια.

(1) Cod. εἰς τὸν οὐρανὸν, absque sensu. Forsan etiam, ἐκ τῶν οὐρανῶν.

(2) Lat. « interea. » Velim μεταξύ. Statim cod. ἀγνοὸς, male disjunctis, calami lapsu, duobus τοῦ ω particulis.

(3) Latinum *gerat* pro *faciat* habuit, pessime. Repone, αὐτὴ

σχνεῖται. Ἔφερεν μὲν οὖν αὕτη τοῖς θεοῖς πᾶσιν εὐσεβῆ θύματα, πρὸ δὲ πάντων τὸ τῆς Ἥρας ἤγαλλεν ἱερὸν, καὶ ὑπὲρ τοῦ ἀνδρὸς, ὃς οὐδεὶς ἦν, ᾔει πρὸς τοὺς βωμοὺς, καὶ σῶν τε διαγίγνεσθαι τὸν ἑαυτοῦ ἄνδρα καὶ ἐπανήκειν προσηύχετο, καὶ μηδεμίαν ἄλλην αὐτῆς προτιμῆσαι. Τῇ δὲ τοῦτο ἐκ τῶν τοσούτων εὐχῶν συμβῆναι ἠδύνατο μόνον (1).

Ἀλλ' ἡ θεὸς οὐκέτι πλέον ὑπὲρ τοῦ κεχρημένου θανάτῳ παρακαλεῖσθαι ἀνέχεται. Ὡς ἂν δὲ τὰς οὐ καθαρὰς ὑπὲρ τοῦ τεθνεῶτος χεῖρας τῶν ἑαυτῆς ἀπείργῃ βωμῶν, « Ἶρις » φησὶ, « τῶν ἐμῶν φωνῶν » ἄγγελε πιστοτάτη, ἐπίσκεψαι τὴν κωματοδότει- » ραν (2) τοῦ Ὕπνου, τάχος ὅσον, αὐλὴν, καὶ κέ- » λευε τοῦ ἀπεσβηκότος εἰς τύπον Κήϋκος πρὸς τὴν » Ἀλκυόνην ὄνειρον πέμπειν, τὴν τύχην τοῦ ἀνδρὸς » ἀπαγγέλλοντα. » Εἶπε· καὶ ἡ Ἶρις μυριόχροα ἐνδύματα περιτίθεται, καὶ, τὸν οὐρανὸν τοξοειδεῖ καμπῇ διαγράψασα, εἶσι πρὸς τὴν νέφεσι κρυπτομένην οἰκίαν τοῦ βασιλέως Ὕπνου.

Ἔστι δ' ἐγγύθι τῶν Κιμμερίων, μακρὰν ἀνακεχωρηκὸς σπήλαιον, κοῖλον ὄρος, οἶκοι καὶ θάλαμοι τοῦ νωθροτάτου Ὕπνου, ἔνθα οὐκ ἔστιν ὅτε ἀνίσχων, ἢ μεσουρανῶν, ἢ δυόμενος, ἥλιος ταῖς ἀκτῖσιν εἰσπεσεῖν οἷός τε γίγνεται· ζόφῳ δὲ συμμιγὴς ὁμίχλη ἀναπέμπεται γῆθεν, καὶ ἀμφίβολον φῶς ἀμφιλύκη. Οὐκ ἀγρυ-

φορέσῃ: « vestes quas ipsa *gerat.* »

(1) Addidi μόνον.

(2) Cod. κωμοδότειραν, et e correctione κωματοδ. Potuissem et priorem lectionem servare, ni timuissem ne quis a τῷ κῶμος repeteret vocis originem. Nam sic decurtata fiunt nomina, σπερμολόγος pro σπερματολόγος, αἱμοπότης pro αἱματοπότης, alia. Rem tetigi in Notit. MSS. t. X, part. II, pag. 187.

πνος ὄρνις ταῖς ᾠδαῖς τῆς εὐλόφου κεφαλῆς προκαλεῖται τὴν Ἕω, οὐδὲ φωνῇ τὴν σιωπὴν λύουσιν ἢ προμηθεῖς κύνες ἢ τῶν κυνῶν ἀγχινούστεροι χῆνες (1). Οὐ θῆρες, οὐ θρέμματα, οὐ κινούμενοι πνεύμασι κλάδοι, οὐδ' ὁμιλίαι γλώσσης ἀνθρωπίνης ἦχον ἀποδιδόασιν· ἠρεμία δ' ἄφωνος κατοικεῖ. Ἐκ πέτρας γε μὴν κάτωθεν ἔξεισι ῥεῦμα τοῦ Λήθης ὕδατος, ἔνθα σὺν ψιθυρισμῷ τὸ ὕδωρ διολισθαῖνον τῇ τῶν καχλήκων σμαραγῇ προκαλεῖται τοὺς ὕπνους. Περὶ δέ γε τῆς εἰσόδου τοῦ ἄντρου πολυφόροι θάλλουσι μήκωνες καὶ ἀναρίθμητόν τι βοτανῶν εἶδος, ὧν ἐκ τοῦ ὑγροῦ κῶμα ἡ ὑγρὰ Νὺξ συλλέγει καὶ διὰ πάσης τῆς γῆς ῥαίνει κατὰ τὸ σκότος. Θύρα δὲ, ἵνα μὴ στρεφομένου τοῦ στρόφιγγος τετριγὼς (2) ἦχος ἀποδιδοῖτο, οὐδεμία κατὰ πᾶσαν ἐστὶ τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ φύλαξ οὐδ' ὁστισοῦν. Ἐν δὲ μέσῳ τῷ ἄντρῳ στρωμνὴ πτερωτὴ κεῖται ἐβένῳ μετέωρος, ἑνὸς ἅπασα χρώματος καὶ μέλανι σκεπάσματι σκεπομένη, ᾗχίπερ αὐτὸς ὁ Θεὸς κεῖται παρειμένος τὰ μέλη νωθρότητι. Περὶ δὲ τοῦτον πανταχῆ ποικίλας μιμούμενοι μορφὰς Ὄνειροι πολλοὶ κεῖνται, καὶ τοσοῦτοι ὅσους ἀθέρας τὸ λήϊον καὶ κλῶνας ἡ λόχμη φέρει, καὶ ὅσην ἀποπτύει ψάμμον ἡ θάλαττα. Ἔνθαπερ αὐτίκα τε ἡ παρθένος εἰσῆλθε, καὶ χερσὶ τοὺς ἀνθισταμένους Ὀνείρους διώσατο, καὶ τῇ λαμπρότητι τῆς ἐσθῆτος ὁ ἱερὸς οἶκος ἀπήστραψε, τοὺς δ' ὀφθαλμοὺς ὁ θεὸς νωθρᾷ κειμένους βαρύτητι μόλις αἴρων,

(1) Gallus gallinaceus et anser, vigilacissimi alites, una depicti visuntur in Ampulla Isidis Ægyptia ab Hesselto illustrata, qui de ansere non pauca habet.

(2) Conferatur nota p. 421.

αὖθις καὶ αὖθις κατωλίσθανε, καὶ τὰ ἄκρα τοῦ στέρνου νευστάζοντι τύπτων τῷ πώγωνι, σὺν χρόνῳ ἀπετινάξατο ἐξ ἑαυτοῦ ἑαυτὸν (1), καὶ, ἐπ' ἀγκῶνος διεγερθεὶς, ὅτου χάριν ἐλήλυθε (καὶ γὰρ ἐγνώρισε) διηρώτα. Ἡ δὲ « Ὕπνε » φησὶ, « τῶν ὄντων ἀνά» παυσις, Ὕπνε μειλιχώτατε θεῶν, καὶ (2) εἰρήνη » ψυχῆς, ὃν φροντὶς φεύγει, ὃς τὰ σώματα ταῖς » σκληραῖς τῶν ἐργασιῶν ἀπειρηκότα μαλάσσεις, » καὶ πρὸς τοὺς αὖθις πόνους ἀνακαινίζεις, Ὄνειρον, » ὃς ἀληθινῇ μορφῇ μιμούμενος ὁμοιοῦται, πρὸς τὴν » Ἡρακλέους Τραχῖνα κέλευε εἰς τύπον τοῦ βασι» λέως Κήϋκος ἐς τὴν Ἀλκυόνην ἐλθεῖν, καὶ ναυαγή» σαν πλάσασθαι εἴδωλον. Καὶ γὰρ προσέταξε » ταῦτα ἡ Ἥρα. » Ἡ μὲν οὖν Ἶρις, τῷ κελευσθέντι τέλος ἐπάγουσα, ἄπεισιν. Οὐδὲ γὰρ εἶχε πλέον τὴν βίαν τοῦ νυσταγμοῦ φέρειν. Ἐπεὶ δὲ καὶ τοῖς μέλεσιν ἑαυτῆς ἐμπίπτειν τὸν ὕπνον ᾔσθετο, ἐξέφυγε, καὶ ἐπανακάμπτει δι' οὗ τόξου ἐλήλυθεν.

Ὁ δὲ πατὴρ Ὕπνος ἐκ τοῦ δήμου τῶν ἑαυτοῦ μυρίων παίδων ἐξεγείρει τὸν ἐπιστήμονα καὶ τῆς μορφῆς μιμητὴν Μορφέα. Οὐκουν ἐκείνου τις ἄλλος ἐντρεχέστερον τὴν ἐπιταχθεῖσαν προσέλευσιν ἀπομάττεται· καὶ μέντοι καὶ πρόσωπον καὶ λαλιᾶς ἦχον προστίθησι καὶ ἐνδύματα καὶ τὰ παντί τῳ συνηθέστατα ῥήματα. Ἀλλά γε δὴ οὗτος μόνους τοὺς ἀνθρώπους μιμεῖται· ἕτερος δέ τις γίνεται θηρίον, γίνεται πετεινὸν, γίνεται μακρὸν ἑλίττων ὁλκὸν ὄφις. Τοῦτον Ἴκελον μὲν οἱ θεοὶ, τῶν δὲ θνητῶν ὁ ὄχλος Φοβή-

(1) Confer notata pag. 366.

(2) Cod. καὶ θεῶν, εἰρήνη. Statius in Sylv. v, 4, ad Somnum: « placidissime divum. »

τορα (1) ὀνομάζουσιν. Ἔστι μέντοι καὶ διαλλάττων τὴν τέχνην τρίτος τις ὁ Φάντασος· ἐκεῖνος δ' εἰς γῆν, καὶ πέτραν (2), καὶ ὕδωρ, καὶ δένδρον, καὶ εἰς ἅπαν, εἴ τι ψυχῆς ἔρημον, ἀπατηλῶς μεταβαίνει. Οἱ μὲν αὐτῶν βασιλεῦσι καὶ ἡγεμόσι τὴν ἑαυτῶν ψυχὴν (3) νύκτωρ ἐμφανίζειν εἰώθασιν· οἱ δὲ διά τε δήμων καὶ ὄχλων ἀλῶνται. Παρέρχεται δὴ τούτους ἅπαντας ὁ γεραίτερος Ὕπνος, καὶ ἐκ πάντων τῶν ἀδελφῶν ἕνα ἐπιλέγεται τὸν Μορφέα, ὃς ἂν τὰ τῆς Θαυμάντιδος (4) ἐκτελέσειε ῥήματα· καὶ αὖθις, μαλακῇ παρειμένος νωθρότητι, ἀπέθετο τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς μετεώρου στρωμνῆς καὶ ἐπηλυγάσατο. Ἵπταται μέντοι ἐκεῖνος ἀνὰ τὸ κνέφας, ἦχον τῶν πτερύγων ἐργαζομένων μηδένα, καί, εἴσω βραχέος χρόνου, τὴν Αἱμονίαν κατέλαβε πόλιν, καί, τοῦ σώματος τὰς πτέρυγας καταθέμενος, εἰς εἶδος τοῦ Κήϋκος ἄπεισι· καὶ πρὸς τῇ ληφθείσῃ μορφῇ, πελιδνός τε καὶ ὀλιγοδρανὴς καὶ δίχα περιβολαίου παντός, πρὸ τῆς κλίνης ἔστη τῆς δυστήνου συζύγου. Διάβροχος μὲν οὖν ἐδόκει ὑπήνη τῷ ἀνδρί, διαβρόχων δὲ καὶ ἐκ τῶν βοστρύχων ὕδωρ βαρὺ καταρρεῖν. Τότε δὲ τῇ κλίνῃ ἐπερεισάμενος, δακρύων τοῖς ὀφθαλμοῖς καταχεχυμένων, ταῦτ' ἔλεγεν· « Ἐπι- » γνώσκεις, δυστυχεστάτη, τὸν Κήϋκα, σύνευνε; ἢ » μεταλέλυπταί μοι τῷ θανάτῳ τὸ πρόσωπον; Ἀτέ- » νισον· ἐπιγνώσῃ, καὶ εὑρήσεις, ἀντὶ τοῦ σοῦ νυμφίου,

(1) ***Phobetora.*** Cod. φόβητρα.

(2) Codex, πέτραν et πέτρας, duplici compendio. Mox pro εἴ τι malim ὅ, τι.

(3) Lat. *vultus* poscebat græcum ὄψιν.

(4) Cod. inter versus ιάδος, innuens et legi posse Θαυμαντιάδος.

» νυμφίου σκιάν. Οὐδὲν βοηθείας ἡμῖν, Ἀλκυόνη, αἱ » σαὶ ἤνεγκαν εὐχαί. Πεπλώκαμεν· ψευδῶς (1) σαυτῇ » με ὑπισχνεῖσθαι μὴ θέλε. Συννεφὴς νότος ἐν πε» λάγει τῷ Αἰγαίῳ τὴν ναῦν κατείληφε, καὶ, σφο» δρῷ πνεύματι συστροβήσας, διέλυσε· καὶ στόμα » τοὐμὸν, μάτην τὸ σὸν ὄνομα κεκραγὸς, κῦμα » ἐπλήρωσε. Ταῦτά σοι οὐκ ἀμφίβολος μηνυτὴς » ἀπαγγέλλει· ταῦτα οὐ πεπλανημέναις ἀκούεις » φήμαις· αὐτὸς ἐγώ σοι παρὼν ναυαγὸς τὴν ἐμαυ» τοῦ σοι τύχην ἐκφαίνω." Ἔγειραι (2)· ἄγε, δίδου δά» κρυα· περιβαλοῦ πένθιμα, μηδέ με ἄκλαυτον ἐπὶ » τοῦ κενοῦ πέμψῃς Ταρτάρου.» Τούτοις προστίθησι καὶ φωνὴν ὁ Μορφεὺς, ἣν πιστεύσειεν ἂν ἐκείνη τοῦ ἑαυτῆς ὑπάρχειν ἀνδρός· καὶ δάκρυα ἐδόκει προχέειν ἀληθινά. Καὶ μέντοι καὶ σκῆπτρον (3) τοῦ Κήϋκος εἶχεν ἡ χείρ. Στενάζει τοιγαροῦν Ἀλκυόνη, καὶ κινεῖ δάκρυα δὴ καὶ χεῖρας (4), καὶ τὸ τοῦ ἀνδρὸς σῶμα μέτεισιν ἐν τοῖς ὕπνοις· περιβάλλει δὲ μόνον

(1) Legit Planudes *falso* vel *false*. Heinsiana correctio *falsæ* prorsus fuit inutilis nec a Gierigio recipienda.

(2) Latinum *surge* mihi revocavit in mentem Gregorii Naz. locum facili medela sanandum; nam est corruptus in Tolliana editione pag. 80 : Ὡς Λάζαρόν με τετραήμερον τάφων Ἐξήγαγες βοήσας Ἀνίσταμ'· οἱ δ' ἔπληξαν. Wesselingius conjicit, Λάζ. μὲν et ἀνάστηθ', illud bene, hoc pessime. Lego propius ad corruptam vocem, ἀνίστασ', *surge*.

(3) Habuisse Nostrum vertisseque malam lectionem *sceptrum* notat hic Naugerius. Absurdum enim fuerit commentum Ovidii, si Ceycis naufragum nudumque cadaver sceptrum teneret regium. Meliores libri, *gestum*, nempe σχῆμα τὸ εἰωθός.

(4) Et hic malam in hoc oxymoro, « *lacrymas* motatque la» certos », secutus est lectionem. Ad fidem meliorum librorum, in quibus *lacrymans*, vertendum fuit: Στενάζει τοιγαροῦν σὺν δακρύοις Ἀλκυόνη, καὶ εὕδουσα τὼ χεῖρε κινεῖ· τὸ δὲ τοῦ ἀνδρὸς σῶμα μετιοῦσα, περιβάλλει μόνον—

ἀέρα, καὶ ἀνακράζει· «Μένε· ποῖ σεαυτὸν ἁρπάζεις; » ἐπὶ τὸ αὐτὸ πορευσόμεθα.» Ἀπετινάξατο δὴ τὸν ὕπνον τῇ τε φωνῇ ἑαυτῆς καὶ τῇ ὄψει τοῦ ἀνδρὸς θροηθεῖσα. Καὶ πρῶτα μὲν εἴπερ ἐκεῖνος εἴη περισκοπεῖται ὃς ἄρτι ἐπέφαντο· καὶ γὰρ οἱ οἰκέται τῇ φωνῇ ταραχθέντες εἰσήνεγκαν φῶς· ὡς δ' οὐδέπη ποτ' αὐτὸν εὕρισκε, παίει τὸ πρόσωπον ταῖς χερσὶ, καὶ διαῤῥήγνυσι τὴν ἐσθῆτα ἀπὸ τῶν στέρνων, καὶ αὐτὰ κόπτει τὰ στέρνα. Ἀλλ' οὐδὲ τοὺς πλοκάμους αὐτῇ λύειν φροντὶς, ἀπέκειρε (1) δέ. Καὶ τῇ τροφῷ τίς ποτ' ἂν εἴη τοῦ πένθους αἰτία ἀνακρινούσῃ, «Τὸ μηδέν » ἐστιν Ἀλκυόνη, τὸ μηδέν ἐστιν (2) » εἶπε. «Πέπτωκεν » ἅμα τῷ ἑαυτῆς Κήϋκι. Αἴρετε τὰ παραμυθούμενα » ῥήματα. Ναυαγὸς ἀπώλετο. Εἶδον καὶ ἐπέγνων, » καὶ, ἀποχωροῦντα ταῖς χερσὶ κατέχειν ἐφιεμένη, » σκιά μοι γέγονε κατεχούσῃ· ἀλλὰ καὶ ἡ σκιὰ ἔκδη- » λος καὶ ἀληθής μοι τοῦ ἀνδρὸς ἦν. Οὐ μέντοι γε » εἶχεν ἐκεῖνος, εἰ ζητεῖς, τὸ εἰωθὸς πρόσωπον, οὐδ', » ἢ τὸ πρότερον, ἔλαμπεν ὄψει. Ὠχριῶντα, γυ- » μνὸν, καὶ ἔτι τὰς τρίχας διάβροχον ἡ ταλαί- » πωρος εἶδον. Καὶ ἔστη ἐπὶ τούτου (ἴδε) τοῦ τόπου » ὁ τάλας ἐκεῖνος.» — Καὶ ζητεῖ εἴ τινά ποτε ὑπολέλοιπεν ἴχνη. «Τοῦτο ἦν, τοῦτο ὃ, μαντευομένης » τῆς ψυχῆς, ἐδεδοίκειν. Καὶ ἵνα μή με φύγοις, » καὶ τοῖς ἀνέμοις ἀκολουθήσαις, προσῆγον δέησιν. » Ἀλλ' ὄντως ἤθελον, ἐπειδήπερ οἰχησόμενος ἀπέ- » πλεις, ἅμα σαυτῷ κεκομικέναι κἀμέ. Ἐγένετ' ἂν » μοι ἐς ὄφελος ἰέναι σὺν σοί. Οὔτε γὰρ ἂν, οὐδ'

(1) Planudea versio Heinsii conjecturam, *cædit*, confirmat.

(2) Μηδὲν hoc sensu illustrat erudite Blomf. ad Agam. 164.

» ὁτιοῦν τοῦ τῆς ζωῆς χρόνου, οὐχ ἅμα γέ σοι
» διεγενόμην· οὔτ' ἂν ἐγένετο διακεκριμένος ὁ ἀμφοῖν
» θάνατος. Νῦν δ' ἀπωλόμην ἀποῦσα, καὶ κινδυ-
» νεύω ἐπὶ τῶν κυμάτων ἀποῦσα, καί σε τὸ πέλα-
» γος ἐμοῦ δίχα κατέχει. Ἀπηνέστερος ἂν καὶ αὐτοῦ
» μοι τοῦ πελάγους ὁ λογισμὸς εἴη, εἰ πορρωτέρω
» τὴν ζωὴν παραπέμψαι ἐπιχειρήσαιμι, καὶ ἐπιβιῶ-
» ναι τῇ τοσῇδε διαμαχεσαίμην ὀδύνῃ. Ἀλλ' οὔτε
» φιλονεικήσω, οὔτε σε καταλείψω ἡ δύστηνος (1).
» Καί σοι νῦν γοῦν συνέκδημος ἥξω, καὶ ἐν τάφῳ,
» εἰ καὶ μὴ λάρνακι (2), ὅμως ἡμᾶς γράμμα συνά-
» ψει· εἰ δὲ καὶ μὴ τοῖς ὀστοῖς τῶν ὀστῶν, ἀλλά γε
» τῷ ὀνόματι τοῦ ὀνόματος ψαύσω.» Ἥ γε μὴν ὀδύνη κωλύει τὰ πλείω, καὶ μεσολαβεῖ παντὶ ῥήματι θρῆνος, καὶ ἀπὸ καρδίας ἐμβεβροντημένης ἀνάγονται στεναγμοί.

Ἕως τοίνυν ὑπήρχετο, καὶ ἔξεισιν ἐκ τῆς οἰκίας πρὸς τὴν ἠιόνα, καὶ πρὸς ἐκεῖνον ὀλοφυρομένη τὸν τόπον ἐπάνεισιν, ὅθεν ἀποπλέοντα εἶδε· κἀκεῖ δὴ διατρίβουσα (3), ἐν ὅσῳ καθ' αὑτὴν ἔλεγεν· «Ἐν-
» τεῦθεν τὰ πρυμνήσια ἔλυσεν· ἐν ταύτῃ μοι τῇ
» ἠιόνι φιλήματα ἀναχωρῶν ἔδωκεν·» ἐν ὅσῳ τὰς ἐπισήμους ἀναμιμνήσκεται δὴ τῶν πράξεων, καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς πρὸς τὴν θάλατταν ἀφορᾷ, ἐν τοῖς ὑγροῖς κύμασιν οὐκ οἶδ' ὅ, τι, ἀφ' ἱκανοῦ διαστήματος, ὡσανεὶ σῶμα βλέπει. Καὶ πρῶτα μὲν τί ἂν

(1) Legebat *miseranda*, non, quod editur, *miserande*.

(2) Debuit scribere λάρναξ. Non vidit latinum *urna* esse nominativum; sicque jubet metrum.

(3) Habuit bonam lectionem *moratur*, quam immerito loco pepulit suo Heinsii conjectura.

ἐκεῖνο ἀμφίβολον ἦν· ἐπεὶ δὲ μικρόν τι τὸ κῦμα τοῦτο προσήγαγεν, εἰ καὶ τὰ μάλιστά γε ἀπῆν, ὅμως σῶμα τυγχάνειν ἐφαίνετο. Τίς ποτε δ' ἂν εἴη ἀγνοοῦσα, ὅτι δὴ ναυαγὸς ἐστιν, ὑποκεκίνηται τῇ ὀμφῇ, καὶ, ὥσπερ ἀγνοουμένῳ διδοῦσα δάκρυα, « Φεῦ »! εἶπεν « ἄθλιε, ὅστις ποτὲ εἶ, καὶ (1), εἴ τίς ἐστί σοι, » σύζυγος. » Ὠθούμενον δὲ τοῖς κύμασι τὸ σῶμα ἐγγύτερον γέγονεν, ὅπερ ὅσῳ γε ἐκείνη μᾶλλον ἑώρα, τοσούτῳ ἐλάττονος καὶ ἐλάττονος ἐγίνετο τῆς ψυχῆς. Ἤδη δὲ ἤδη τῆς γῆς ἐγγύτατα ἐκβρασθὲν, καὶ ἤδη ὅπερ ἀναγνῶναι δύναιτο βλέπει. Ἦν δ' ὁ ἀνὴρ, καὶ « Ἐκεῖνός ἐστιν » ἀνακράζει. Καὶ ἐν ταυτῷ ὄψιν τε καὶ κόμην καὶ ἐσθῆτα διασπαράττει, καὶ τρεμούσας ἐκτείνουσα πρὸς Κήϋκα τὰς χεῖρας, « Οὕτως, » ὦ φίλτατε σύζυγε, οὕτως ἐπανήκεις, ἄθλιε, πρὸς » μέ »! φησίν. Ἐπίκειται δὴ τοῖς κύμασι χειροποίητον χῶμα, ὃ τὰ πρῶτα τῆς θαλάττης κύματα θραύει, καὶ τὰς αὐτῶν ἐμβολὰς διαλύει. Ἐπήδησε (2) τοίνυν· καί τοι θαυμαστὸν δή τι τοῦτο δυνηθῆναι ὑπῆρχεν· ἐπέτετο, καὶ τὸν κοῦφον ἀέρα ταῖς ἀρτιγενέσι πτέρυξι τύπτουσα, ἐλεεινὴ ὄρνις ἐπέθλιβεν ἄκρα τὰ κύματα. Καὶ δὴ διϊπταμένης ὅμοιον μυρομένῳ καὶ πλήρη δεινοπαθείας ἦχον ἀπεδίδου (3) τὸ στόμα, ῥάμφει λεπτῷ μινυρίζον. Ὡς δὲ κωφοῦ καὶ ἀναίμου τοῦ σώματος ἥψατο, τὰ φίλα μέλη ταῖς

(1) Inserui καί. Copula forte caruit Planudis codex, sed necessaria esse videtur.

(2) Codex, ἐπέθηκε. Latinum *insilit* corrigendi modum docebat probabilem.

(3) Hinc Eumathius x, p. 378, in descriptione luctus, μητέρες... ἐλεειναὶ τὸ σχῆμα, τὴν γλῶσσαν, ἀλκυόνος πολυπενθέστεραι : codex Reg. 2897, plenius : τὴν γλῶσσαν ἐλεεινότεραι.

προσφάτοις περιβαλοῦσα πτέρυξι ψυχρὰ τὸ παράπαν φιλήματα ἐκ τοῦ σκληροῦ ῥάμφους ἔδωκεν. Πότερον δ' ᾔσθετο τούτων ὁ Κήϋξ, ἢ τὸ πρόσωπον ἔδοξε τῇ τῶν κυμάτων ἆραι κινήσει, ὁ μὲν πολὺς ὄχλος ἐν ἀμφιβόλῳ κεῖται· ἐκεῖνός γε μὴν ᾔσθετο. Καὶ τέλος, τῶν οὐρανίων θεῶν οἶκτον τούτων λαβόντων, καὶ ἄμφω εἰς ὄρνεις ἀμείβονται. Καὶ ὁ τῆς μοίρας ταύτης αἴτιος (1) αὐτὸς καὶ τότε διέμεινεν ἔρως, ἡ δὲ τῆς συζυγίας πίστις οὐδὲν τοῖς ὄρνισι διελύθη. Συνίασι γοῦν, καὶ γονεῖς γίνονται· καὶ, ἡμερῶν ἐν τῷ χειμερίῳ καιρῷ γαληναίων ἑπτὰ, ἐπωάζει ἡ Ἀλκυόνη, τῆς καλιᾶς ᾐωρημένης ἐν τῇ θαλάττῃ. Τότε δὴ ἀσφαλὴς ἡ τῆς θαλάττης ὁδός· τοὺς γὰρ ἀνέμους ἐξιέναι τηρεῖ τε καὶ εἴργει ὁ Αἴολος, καὶ ὑπὲρ τῶν ἐγγόνων κατασιγάζει τὸ πέλαγος.

Τούτους γεραίτερός τις περὶ τὸν παλαιὸν αἰγιαλὸν διϊπταμένους ἀθρεῖ, καὶ τοὺς εἰς τέλος φυλαχθέντας ἔρωτας ἐπαινεῖ. Ἀγχίθυρος δέ τις αὐτῷ ἢ αὐτὸς οὗτος, εἰ τύχοι, « Καὶ οὗτος » φησὶν, « ὃν τῆς » θαλάττης ὁρᾷς ἀρυόμενον, τὸν ἰσχνότερα σκέλη » φέροντα » (τὸν εὐρύχωρον δεικνὺς περὶ τὸν φάρυγγα (2) πάππον), « βασιλείου φυλῆς ἐστὶ, καὶ, εἰ » κατιέναι πρὸς αὐτὸν συνεχεῖ τάξει βούλει, εἰσὶν ἡ » τούτου ῥίζα Ἶλος καὶ Ἀσσάρακος, καὶ ὁ τῷ Διῒ » ἁρπαγεὶς Γανυμήδης, καὶ Λαομέδων ὁ γέρων, καὶ

(1) Aliter græce vertenda erant latina, *fatis obnoxius isdem mansit amor*; nempe isto fere modo, καὶ πότε τῆς αὐτῆς μετεῖχεν μοίρας ὁ ἔρως.

(2) Conferatur nota pag. 355. Infra in ipso libri fine nominis etymon dat Planudes, innuens forsan vocem πα sæpius hanc avem iterare, quod an vere conjecerim judicent historiæ naturalis periti homines.

» Πρίαμος ὁ τοὺς ἐσχάτους τῆς Τροίας καιροὺς εἰληχώς. Οὗτος ἀδελφὸς γέγονε τῷ Ἕκτορι· ὅς, εἰ μὴ τὴν πρώτην ἡλικίαν καινοτέρας ἤσθετο μοίρας, τάχ' ἂν οὐ ταπεινότερον εἶχε τὸ τοῦ Ἕκτορος ὄνομα, εἰ καὶ τοῦ μὲν Δύμαντος ἡ θυγάτηρ ἐκεῖνον ἀπέτεκε, τὸν δ' Αἴσακον ἐπὶ τῆς κατασκίου Ἴδης λάθρα λέγεται Ἀλυξοθόη (1) γεγεννηκέναι, πειραθεῖσα τῆς Εἰλειθυίας. Ἐμίσει δὴ πόλεις οὗτος, καὶ, τῶν περιφανῶν ἀνακεχωρηκὼς οἰκημάτων, τὰ τῶν ὀρῶν ἠρεμαῖα καὶ τοὺς ἀκόμψους ἀγροὺς ᾤκει, καὶ τοῖς Ἰλιακοῖς πλήθεσιν (2) οὐδὲν ὅτι μὴ σπανίως ἐπεμίγνυτο. Οὐ μέντοι ἄγροικον καὶ ἀκαταμάχητον ψυχὴν εἶχε τῷ ἔρωτι. Λόχμην (3) γὰρ θηρεύουσαν ἀνὰ πᾶσαν ἐπὶ τῆς πατρῴας εἶδεν ὄχθης πολλάκις τὴν Κεβρηνίδα Ἡπερίαν, διερριμμένους ἐπὶ τοὺς ὤμους ἡλίῳ ψύχουσαν τοὺς πλοκάμους. Ἡ Νύμφη μέντοι θεαθεῖσα (4) φεύγει, ἅτε δὴ ἔλαφος ξανθὸν λύκον (5) καταπλαγεῖσα, καὶ πόρρω τῆς λίμνης κα-

(1) Hanc e Nostro formam nominis adtulit Naugerius, scribens tamen *Alixothoe*, non *Alyxothoe*. In latinis codd. magna est varietas. Atque desidero latinorum « Granico nata bicorni » versionem; quam omisit Noster loci, puto, difficultate deterritus.

(2) Cod. ἠλιακοῖς πάθεσι. Credo hæc apte nunc esse reficta ad latina, *Iliacos cœtus*. Cf. p. 520.

(3) Cod. λόγχην: et scribendum etiam θηρευομένην, *captatam*. Mox Naugerius adtulit Ἡπερίην e suo codice, quod forte non bene legit.

(4) De hoc passivo tempore cf. supra not. pag. 195; et infra XII, ℣. 183.

(5) Pro *cerva* codd. nonnulli habent *agna*; quæ lectio non parum habet probabilitatis, ob perpetuam luporum et agnorum antithesin, de qua fusius egi ad Aristæn. II, Ep. 20, pag. 727. Ovidius M. I, 505: « sic *agna* » *lupum*, sic cerva leonem, Sic » aquilam fugiunt penna trepidante columbæ. » Scholiastes Platonis ad hæc Phædri §. 40: ταῦτά τε οὖν χρή, ὦ παῖ, ξυννοεῖν καὶ εἰδέναι τὴν ἐραστοῦ φιλίαν, ὅτι

» ταληφθεῖσα πολαμία νῆτλα ὀξύπλερον (1) · ἣν ὁ » Τρωϊκὸς ἀνὴρ δῆτα διώκει, καὶ τὴν τῷ δέει ταχεῖαν ὁ ταχὺς τῷ ἔρωλι διεγείρει (2). Ἰδοὺ δὲ καὶ » κρυπλομένη ἐπὶ τῆς πόας ἔχις φευγούσης ὀδόντι » καμπύλῳ τὸν πόδα διέτρωσε, καὶ τὸν ἰὸν ἐπὶ τοῦ » σώμαλος καλαλέλοιπε, καὶ ἡ φυγὴ τῇ κόρῃ σὺν » τῇ ζωῇ ἐπεσχέθη. Ὁ δὲ παραφρονήσας ἐκπνεύ» σασαν αὐτὴν περιβάλλει, καὶ ἀνακράζει· Λυπεῖ, » λυπεῖ με τὸ διῶξαί σε· ἀλλ' οὐχὶ τοῦτ' ἔδεισα, » οὐδέ μοι τοσούτου τὸ νικῆσαί γε ἐτιμᾶτο. Ἀπω» λέσαμεν ἡμεῖς οἱ δύο σε τὴν ταλαίπωρον. Τὸ » τραῦμα μὲν γὰρ ἐκ τῆς ἔχεως, ἐξ ἐμοῦ δ' ἡ » αἰτία δέδολαι. Ἐγὼ δ' ἐκείνης ἀνοσιώτερος, ὅς σοι » τῷ ἐμαυλοῦ θανάτῳ τοῦ θανάτου παραμύθημα » πέμψω. Εἶπε, καὶ σκοπέλου, ὃν πολύφλοισβον » κῦμα ἐπέφαγεν (3), ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν. Ἡ

οὐ μετ' εὐνοίας γίγνεται, ἀλλὰ, σιτίου τρόπον, χάριν πλησμονῆς· « Ὡς λύ» κοι ἄρνα φιλοῦσ', ὣς παῖδα φι» λοῦσιν ἐρασταί: » Scholiastes igitur: παρῳδεῖ τὸ Ὁμηρικὸν, εἰρημένον ἐν τῇ χ' ῥαψῳδίᾳ [263]: « Ὡς οὐκ ἔστι λέουσι καὶ ἄρνασιν » ὅρκια πιστὰ, Οὐδὲ λύκοι τε καὶ » ἄρνες ὁμόφρονα θυμὸν ἔχουσιν. » Ἡ παροιμία οὖν ἐπὶ τῶν ἐρωτικῶς ἐχόντων: codex Reg. 3017, caret τῷ οὖν, non valde desiderando.

(1) Cod. ὀξύπερον. Ovidius, *accipitrem*. De ὀξυπτέρῳ pag. 484.

(2) Pro latino *urget* exspectabam aliud, ἐπείγει, καλασπέρχει.

(3) Forsan scripserat ὑπέφαγεν. Lat. *subederat*. Præpositiones ἐπὶ et ὑπὸ vidimus jam permutatas pag. 200, 279; et videbimus infra ad XII, 217. Lysias adv. Erat. Trigintav. pag. 394, R. Πολεμάρχῳ δὲ παρήγγειλαν οἱ Τριάκοντα τὸ ἐπ' ἐκείνων εἰθισμένον παράγγελμα, πίνειν κώνειον: sic bene Reiskius pro mala lectione ὑπ' ἐκ. quam servavit Augerius, de more cæcutiens: ἐπ' inveni in Vaticano cod. 88. Lucianus Saturn. 7, ὁ ἐπ' ἐμοῦ βίος: cod. Reg. 2600, male, ὑπ'. Theophylactus Sim. Q. P. pag. 5: σὺ δέ μοι ἠρεμαῖον ἐπίθες τὸ οὖς καὶ σειρηναίας ἀκούσεις φωνῆς: cod. Reg. 993, σειρηνείου, qui an ἐπίθες habeat, nescio; nihil enim in adversariolis notavi; sed puto legendum ὑπόθες.

» δὲ Θέτις (1), αὐτὸν οἰκτείρασα πίπτοντα ὑπεδέξατο (2) » πεφεισμένως, καὶ διανέοντα τὰ κύματα πτεροῖς » τε ἐσκέπασε, καὶ ἡ εὐκταία τοῦ θανάτου εὐπο- » ρία οὔκουν αὐτῷ δέδοται. Ἀγανακτεῖ δ' ὁ ἐρα- » στὴς ζῆν ἄκων ἀναγκαζόμενος (3), καὶ ἀνθιστάμενόν » τι τῇ ψυχῇ βλέπων τῆς οἰκτρᾶς καταγωγῆς ἐξελ- » θεῖν βουλομένῃ. Ὡς δὲ νέας ἐπὶ τῶν ὤμων ἀνε- » λάβετο πτέρυγας, ὑπανίπταται, καὶ μέντοι καὶ » αὖθις ἐπὶ τοῦ ὕδατος τὸ σῶμα καθίησι. Τό γε » μὴν πτερὸν ἐλαφρύνει τὴν πτῶσιν· μαίνεται δ' » ὁ Αἴσακος, καὶ πρηνὴς ἄπεισι κατὰ τοῦ βυθοῦ, » καὶ ἀπαύστως εὑρεῖν ὁδὸν τοῦ θανάτου πειρᾶται.

(1) Pro Ovidiano *Tethys* græcum Τηθὺς erat scribendum. Invenit forsan Planudes *Thetis*, quæ duo nomina, in latinis codicibus sæpe confusa, et nonnunquam etiam viris doctis aliud agentibus fraudi fuerunt. Potest lector adire Annam ad Callim. H. D. 44; Muncker. ad Auctorem Argumenti Fab. I libri II Metam. Ovidii; Drakenb. ad Sil. Ital. III, 60; Burmann. ad Anth. Lat. III, 31; Fuscolum ad Catull. pag. 130; Marron. in Millini Horreo Encycl. an. V, t. V, pag. 456. Atque nonnulli e nostris male *Thetin* nominant ubi *Tethys* erat nominanda. Fontenellius in Eraste: « Lorsqu'Éraste » s'éveille, et croit qu'à son réveil » Déja *Thétis* s'apprête à rendre » le soleil »; *Téthys* scribere debuit. Venustissimos Sant-Aularii versus Voltairius, Alembertus, alii, sic recitant: « La divinité » qui s'amuse A me demander » mon secret, Si j'étois Apollon » ne seroit point ma Muse; Elle » seroit *Thétis*, et le jour fini- » roit. » Scribendum *Téthys*. Esmenardus in Navigatione I. v: » bravant de *Thétis* la défense » sévère, La froide Calisto descend sous l'onde amère. » Sed *Tethys*, non *Thetis*, triones septem gurgite cæruleo prohibuit, teste Ovidio M. II, 528. Plura quæ sunt ad manum exempla prætereo.

(2) Codex, ὑπέξατο. Sic et p. m. 206, cod. A, ὑπέξατο pro ὑπεδέξατο.

(3) Lat. *invitum cogi*: qua de locutione cf. not. ad Aristænet. pagg. 481, 745.

Notis accedat Supplementi vice fragmentum anonymum de positione prosodica literæ φ,

» Πεποίηκε μὲν οὖν αὐτῷ ὁ ἔρως ἰσχνότητα· μακρὰ » δὲ τὰ τῶν σκελῶν κῶλα, καὶ μακρὸς μὲν ὁ τρά» χηλος, καὶ πόῤῥω τοῦ σώματός ἐστιν ἡ κεφαλή. » Φιλεῖ δέ γε τὴν θάλατταν, καὶ οἱ τοὔνομα μένει, » ὅτι δὴ τραχείᾳ χρῆται τῇ φωνῇ, πάππος. »

quod e codice Regio 164, inter Titulos, pag. 4, descripsi :

Εἴπερ ἐθέλεις μαθεῖν ὅπως ἐν τοῖς ἡρωϊκοῖς μέτροις τὸ φ στοιχεῖον μόνον ἐκτείνει τὸ ὄπισθεν αὐτοῦ βραχὺ φωνῆεν, ἤγουν μόνον τὸ ε καὶ τὸ ο, ζήτησον αὐτὸ εἰς τὸν Ὅμηρον ἐν τῷ Ἰλιάδος μ', ἔνθα λέγει οὕτως· « Τρῶες δ' ἐῤῥίγησαν ὅπως ἴδον » αἰόλον ὄφιν ». Ὁ γὰρ ὕστερος ποῦς τοῦ ἡρωϊκοῦ μέτρου ἔχει τὸ ο βραχὺ, καὶ ἔδει εἶναι μακρὸν, διότι ἡ σπονδεῖος ἐχρῆν ἢ τροχαῖος ἐν τῷ τέλει· ἀλλ' ἰδοῦ τὸ φ ἐκτείνει τὸ ο βραχὺ ὄν. Καὶ ἀλλαχοῦ ζήτησον εἰς τὸν Ὀρφέα ἐν τῷ Αἰγοκέρῳ τῶν ιβ' ζωδίων, ἔνθα λέγει οὕτως· « Καὶ στάσιν ἡμε» ρινὸς δὲ φανεὶς καρποφόρος (a) » ἔσται. » Ὁ γὰρ πέμπτος ποῦς ἔχει τὸ πο βραχὺ, καὶ ἔδει εἶναι μακρὸν, διότι ἐστὶ δάκτυλος· ἀλλ' ἰδοῦ τὸ φ ἐκτείνει καὶ αὐτὸ τὸ πο βραχὺ ὄν. Καὶ ἀλλαχοῦ ζήτησον ἐν τῷ τέλει τοῦδε τοῦ βιβλίου (b) ἐν τοῖς Βουκωλικοῖς τοῦ Βίωνος, ἔνθα λέγει οὕτως· « Ἕσπερε, κυανέας ἱερὲ φίλε (c) νυ» κτὸς ἄγαλμα. » Ὁ γὰρ τέταρτος ποῦς ἔχει τὸ ρε βραχὺ, καὶ ἔδει εἶναι μακρὸν, διότι ἐστὶ δάκτυλος· ἀλλ' ἰδοῦ τὸ φ ἐκτείνει καὶ αὐτὸ τὸ ρε. Καὶ ἀλλαχοῦ ἐν τῷ Φαίστῳ ἐν τῇ ἐξηγήσει τῶν Πυθίων τοῦ Πινδάρου (d), ἤγουν, « Ζεῦ Λιβύης, Ἄμ» μων, κερατοφόρε, κέκλυθι, μάντι. »

(a) Sed editio Brunckii καρποφθόρος exhibet.

(b) Cod. quo utor nihil in fine nec alibi continet hujus modi.

(c) Editt. ἱερὸν φίλε.

(d) Non inde colligendum Fæstum (imo Φῆστον, *Festum*) in Pindarum Scholia scripsisse. Auctor Festum indicat in Scholiis ad Pindarum allegatum, quod hæc scholia quærenti patebit ad Pyth. IX, 89. Atque notandum melius ibi scriptum esse, κερατηφόρε.

ARGUMENTUM

LIBRI XII

EX CANTERI NOVIS LECTIONIBUS.

ÆSACO *Priamus* pater, tanquam mortuo, exsequias fecit una cum filiis, excepto *Paride,* qui, in Græciam profectus, Helenam rapuit. Raptorem secuti sunt Græci, postquam Aulide, *serpente* quodam in *lapidem* mutato, Dianam placare voluerant *Iphigenia* oblata, cui vero mutatæ Dea substituit cervam. Trojani, quum fama adventum Græcorum cognovissent, armati eos exspectant. Primo statim congressu *Cycnus,* ab Achille super lapidem necatus, convertitur a Neptuno in *avem* sui nominis. Is autem, qui telo nullo violari potuerat, in convivio heroum Nestori in memoriam revocabat tam *Cænea,* invulnerabilem et ipsum, atque primum e femina in *marem,* deinde in prælio, quum arborum mole obrueretur, in *avem* conversum, quam omnino pugnam *Centaurorum* cum *Lapithis,* quorum pars Cæneus fuerat. His appendicula addita de *Periclymeno* in *aquilam* transformato. Neptunus vero, Cycni mortem dolens, exoravit Apollinem ut Paridis sagittam in *Achillem* flecteret, qua ille periit.

ὈΒΙΔΊΟΥ

ΜΕΤΑΜΟΡΦΏΣΕΙΣ.

ΒΙΒΛΊΟΝ ΔΩΔΈΚΑΤΟΝ.

Ἀγνοῶν δ' ὁ πατὴρ Πρίαμος τὸν Αἴσακον ἀνειληφότα τὰ πτερὰ καὶ ζῶντα, ἐπένθει, καὶ τάφῳ ἐπίγραμμα τοῦ συγγόνου ἔχοντι ἐναγίσματα δέδωκεν ἅμα τοῖς ἀδελφοῖς ὁ Ἕκτωρ κενά. Μόνη δ' ἡ τοῦ δειλαίου (1) Πάριδος παρουσία οὐκ ἦν ἐπὶ τούτῳ τῷ ἔργῳ, ὅς, χρόνῳ ὕστερον ἁρπάσας γυναῖκα, μακρὸν πόλεμον τῇ πατρίδι ἐπήνεγκε. Καὶ μέντοι καὶ συνομωμοκυῖαι χίλιαι (2) τοῦτον διώκουσι νῆες, ἅμα δὲ καὶ τὸ κοινὸν (3) τοῦ τῶν Πελασγῶν ἔθνους. Καὶ μὴν καὶ ἡ ἐκδίκησις οὐκ ἂν παρελάθη, εἰ μὴ τὴν θάλατταν χαλεποὶ πεποιήκεσαν ἄπλωτον ἄνεμοι, καὶ ἡ Βοιωτία γῆ ἐπὶ τῆς ἰχθυοτρόφου Αὐλίδος τὰς νῆας ἀπιέναι μελλούσας ἐπέσχεν. Ἔνθα κατὰ πάτρια ἱερείων τῷ Διῒ εὐτρεπιζομένων, καὶ βωμοῦ τοῦ ἀρχαίου ἀναφθέντι τῷ πυρὶ ἀναλάμψαντος, ἕρπειν ἐπὶ πλάτανον οἱ Δαναοὶ γλαυκὸν ἐθεάσαντο δρά-

(1) Legebatne *Paridis tristis?* Repone, ἡ τοῦ Π. — ἐπὶ τῷ λυπηρῷ ἔργῳ.

(2) De numero græcarum navium Gierigio adde Heyn. ad Iliad. B, 493; Hoepfn. ad Iphig. A. 174; Duker. ad Thucyd. 1, 10; Vinding. ad Dictyn p. 44; Tzetz. ad Lyc. 207.

(3) Locutionem τὸ κοινὸν illustrat Gierigius, cui adde interpretem Heroic. Philostr. p. 543, suas augentem copias ad Inscript. Actiacam pag. 440.

κοντα, ἥτις ἐγγύθι τελουμένων ἱερῶν ἵστατο. Καλιὰ (1) δ' ἦν δὶς τεττάρων στρουθίων ἐπ' ἄκρου τοῦ δένδρου, ἅπερ ὁμοῦ καὶ τὴν μητέρα, περὶ τὴν ἑαυτῆς πετομένην ζημίαν, δράκων συνήρπασε, καὶ τῷ ἀπλήστῳ στόματι ἔκρυψεν. Ἐξεπλάγησαν μὲν οὖν πάντες· ὁ δὲ τὸ ἀληθὲς προβλέπων μάντις ὁ Θεστορίδης « Νικήσομεν » εἶπεν· « χαίρετε, Πελασγοί. Πεσεῖται ἡ » Τροία. Ἀλλ' ἡμῖν γε μακρὰ τῶν πόνων ἔσται » τριβή. » Καὶ τοὺς ἐννέα στρουθοὺς εἰς τοὺς τοῦ πολέμου ἐνιαυτοὺς διατάττει. Ὁ γε μὴν δράκων, ὡς περιείλικτο περὶ τοὺς θάλλοντας κλῶνας (2) τοῦ δένδρου, λίθος γίνεται. Καὶ μέντοι καὶ ὁ λίθος τὸ τοῦ δράκοντος εἶδος τηρεῖ.

Διαμένει τοίνυν ἐν τοῖς Ἀονίοις κύμασι βίαιος ὁ Νηρεὺς, καὶ τὸν πόλεμον οὐκ ἐᾷ μεταφέρεσθαι. Εἰσὶ δ' οἳ καὶ φείδεσθαι τῆς Τροίας τὸν Ποσειδῶνα πείθονται, ὅτι δὴ τὰ τῆς πόλεως ἐξειργάσατο τείχη· ἀλλ' οὐχ ὁ Θεστορίδης. Οὐ γὰρ ἀγνοεῖ ἢ σιωπᾷ (3) τὸ αἵματι παρθενικῷ τὴν τῆς παρθένου θεᾶς ὀργὴν ἐκμειλιχθῆναι δυνατὸν εἶναι. Ἐπεὶ δὲ τὴν τοῦ πατρὸς φιλοστοργίαν τά τε δημόσια πράγματα καὶ ἡ ὑπὲρ αὐτῶν ἐνίκησεν αἰτία (4), καὶ ἡ Ἰφιγένεια ἁγνὸν αἷμα δώσουσα, τῶν ὑπηρετῶν θρηνούντων, ἔστη πρὸ τοῦ βωμοῦ, ἠττήθη τοῦ πάθους ἡ θεὸς, καὶ νεφέλην τῶν ὀφθαλμῶν καταχέασα, μεταξὺ τοῦ ἔργου καὶ τοῦ τῆς θυσίας θορύβου καὶ τῆς φωνῆς τῶν ἱκετευόντων,

(1) Legitur in codice, καλλιά.

(2) Codex, κρῶνας, e permutatione non semel notata literarum λ et ρ. In Lexico quodam codicis Reg. 1630, pag. 253, inveni, Φαρκὶς, τὸ φαλκίδιον : rescribendum φαρκίδιον.

(3) Interposui ἤ.—In latinis, *tacetve.*

(4) Malam lectionem *res* vertit.

ὑποβληθείσης ἐλάφου λέγεται τὴν Μυκηνίδα ἀλλάξασθαι. Ἐπεὶ τοίνυν ἡ Ἄρτεμις ᾧτινι θύματι (1) τὸν θυμὸν ἐλεάνθη, καὶ ὁμοῦ ὅ, τε ταύτης καὶ ὁ τῆς θαλάττης θυμὸς ἀνεχώρησε, δέχονται κατὰ νώτων νῆες χίλιαι (2) τοὺς ἀνέμους, καὶ, πολλὰ παθοῦσαι, τῇ Φρυγίᾳ ψαμάθῳ (3) προσίσχουσιν.

Ἔστι δέ τις ἐν μέσῳ τῷ κόσμῳ τόπος, μεταξὺ γῆς τε καὶ θαλάττης καὶ χώρας τῆς οὐρανίου, τοῦ τριττοῦ κόσμου τοῦδε μεθόριον, ὅθεν πᾶν, ὅ, τιπερ ὅπου δή ποτέ ἐστιν, εἰ καὶ τὰ μάλιστα ταῖς θέσεσι τῶν τόπων ἀπείη, διοπτεύεται, καὶ πᾶσα φωνὴ τὰς κοίλας δίεισιν ἀκοάς. Τοῦτον ἡ Φήμη κατέχει, καὶ οἶκον κατὰ τὴν ἀκρόπολιν ἐξείλετο ἑαυτῇ, ὀπάς τε ἀμυθήτους καὶ μυρίας εἰσόδους τῷ οἴκῳ κατεσκευάσατο, καὶ οὐδέ τισι θύραις τὰς παραστάδας συνέκλεισεν· ἡμέρας δὲ καὶ νυκτὸς ἀνεῴγασιν. Ὅλος δ' ἐστὶν ὁ οἶκος χαλκοῦ βομβοῦντος (4) καὶ ὅλος βρέμει, καὶ φωνὰς ἀντιδίδωσι, καὶ τὰ ἀκουσθέντα παλιλλογεῖ. Οὐδέ τίς ἐστιν ἐντὸς ἠρεμία· οὐδ' ἔν τινι μέρει τούτου σιγή. Οὐ μέντοι καὶ κραυγή ἐστιν· ἀλλ' ἀμυδρᾶς φωνῆς ψιθυρίσματα (5), ὁποῖάπερ ἐκ τῶν τοῦ πελάγους κυμάτων, εἴ τις πόῤῥωθεν ἀκούει (6),

(1) In Latinis, *qua decuit*. Excidisse videtur e græcis ἔπρεπε.

(2) Vide notata supra p. 511.

(3) Codex, ψαμμάθω, priore μ notato punctis delendi signis. Infra ad v. 428, ubi περιέβαλλεν, alterum λ sic puncto notatur; et sic ad v. 598. Cf. pag. 13.

(4) Invenit Planudes, « tota est » ex *ære* sonanti », et recte intellexit de domo : qua in lectione omnino est acquiescendum. Hæc domus sonorum fere est instrumentum, quod vocibus externis percussum illas reddit atque iterat.

(5) Cod. ψιθηρίσματα : sic ad 334, 337, δίκτης pro Δίκτυς : ad 513, πύλιον pro πήλιον.

(6) F. ἀκούοι, ut ad xv, 605.

τυγχάνειν εἰώθασιν· ἢ ὁποῖον ἦχον, ἐπειδὰν ὁ Ζεὺς τὰς μελαίνας διαῤῥήγνυσι νεφέλας, τὰ τῆς βροντῆς ἔσχατα ἀποδίδωσιν. Ὁμήγυρις τε δὴ τὰς αὐλὰς ἐκείνας κατέχει, καὶ κοῦφος ὄχλος εἶσι καὶ ἄπεισι· καὶ τοῖς ἀληθέσιν ἀναμὶξ πανταχοῦ ψεύδη περιφοιτῶσι, καὶ μυρία διαγγελιῶν καὶ συγκεχυμένα ῥήματα καλινδεῖται. Ἐξ ὧν οἱ μὲν τὰς κενὰς ἀκοὰς λόγων πληροῦσιν, οἱ δὲ τὰ ἀγγελθέντα εἰς ἑτέρους ἐκφέρουσι, καὶ τὸ μέτρον τοῦ ψεύδους αὔξανει, καὶ προστίθησι τοῖς ἀκουσθεῖσιν ὁ ἐξ ὑπογυίου γενόμενος οἰκονόμος τοῦ λόγου. Ἐκεῖ καὶ τὸ Ἑτοιμόπιστόν ἐστιν· ἐκεῖ καὶ προπετὴς Λογοποιὸς, καὶ κενὴ Εὐφροσύνη, καὶ κατεστορεσμένοι Φόβοι, καὶ πρόσφατος Στάσις, καὶ ἀμφιβόλων ἀγγελιῶν Ψιθυρισμοί. Αὐτὴ δ' ἡ Φήμη, πᾶν, ὅ, τιπερ τῶν πραγμάτων ἐν οὐρανῷ τε καὶ πελάγει καὶ γῇ πράττεται, βλέπει, καὶ πολυπραγμονεῖ πάντα τὸν κόσμον.

Ἐποίησε τοίνυν καὶ τοῦτο γινώσκεσθαι (1), τὸ τὰς Γραικῶν ναῦς σὺν ἰσχυρῷ (2) στέλλεσθαι τῇ δυνάμει· καὶ οὐκ ἀπροσδόκητος εἰς ὅπλα πάρεστιν ὁ πολέμιος. Εἴργουσι γοῦν τὰς παρόδους οἱ Τρῶες, καὶ τὸν αἰγιαλὸν ἀσφαλίζονται. Καὶ τῷ Ἑκτορείῳ δόρατι πρῶτος, κατὰ τὰ πεπρωμένα, Πρωτεσίλαε, πίπτεις· καὶ διηγωνισμένοι τοῖς Δαναοῖς πόλεμοι σὺν μεγάλῳ κακῷ συνίστανται, καὶ ἀρετὴ ψυχῶν ἐκεῖ διαδείκνυται. Καὶ μέντοι οὐδ' ὁ ἐπίσημος Ἕκτωρ (3), οὐδὲ οἱ Φρύ-

(1) Latine, « Fecerat hæc notum. » Videtur legisse, « Fecerat *hoc* notum. »

(2) Malim, ἰσχυρᾷ.

(3) Invenit Planudes « fortesque animæ, neque cognitus Hector. » Atque vertit qua melius potuit.

γες ὀλίγῳ αἵματι τί ποτ' ἂν ἡ Ἀχαϊκὴ χεὶρ δύναιτο ᾔσθοντο· Καὶ ἤδη διαγραφεῖσαι (1) ἐφοινίσσοντο αἱ ἠϊόνες· καὶ ἤδη ὁ τοῦ Ποσειδῶνος παῖς Κύκνος μυρίους ἄνδρας τῷ θανάτῳ παρέδωκεν· ἤδη ἐπὶ τοῦ ἅρματος ὁ Ἀχιλλεὺς ἵστατο, καὶ ὅλα συστήματα τῇ βολῇ τῆς Πηλιακῆς αἰχμῆς κατεστρώννυ, καὶ, διὰ τῆς φάλαγγος, ἤτοι τὸν Κύκνον ζητῶν ἢ τὸν Ἕκτορα, τῷ Κύκνῳ συμφέρεται· ἦν γὰρ ὁ Ἕκτωρ εἰς τὸν δέκατον ἐνιαυτὸν ἀναβεβλημένος. Τότε δὴ, τοὺς λευκαινομένους τῷ ζυγῷ τὸν αὐχένα παραθαῤῥύνας ἵππους, ἐπὶ τῷ πολεμίῳ τὸν δίφρον ἀπηύθυνε, καὶ, τῇ χειρὶ διασείσας τὸ κραδαινόμενον δόρυ, « Ὅστις » ποτὲ εἶ » φησὶν, « ὦ νεανία, παραμυθίαν ἔχοις ἂν » τοῦ θανάτου, ὅτιπερ ἐκ τοῦ Αἱμονίου πεφονευ» μένος εἴης Ἀχιλλέως.» Μέχρις τούτων ὁ Αἰακίδης, καὶ τῇ φωνῇ συνείπετο ἡ βαρεῖα αἰχμή. Ἀλλ', εἰ καὶ τὰ μάλιστα (2) μηδὲ μία παρατροπὴ τῷ ἀπλανεῖ γέγονε δόρατι, οὐδὲν ὅμως αὐτῷ προυχώρησεν ἐκ τῆς τοῦ ἀφεθέντος σιδήρου ὀξύτητος. Ἐπεὶ δὲ καὶ ἀμβλεία βολῇ τὸ στέρνον μόνον ἐπάταξεν, « Ὦ παῖ » θεᾶς, καὶ γάρ σε τῇ φήμῃ προέγνωμεν » εἶπεν ὁ Κύκνος, « τί θαυμάζεις, τραύματος ἡμῖν μὴ προσ» γεγονότος » ; (καὶ γὰρ ἐθαύμαζεν.) « Οὔκουν τοι » τοῦτο τὸ κράνος, ὃ ξανθὸν ταῖς ἱππείαις θριξὶ » βλέπεις, οὐδὲ τὸ τῆς ἀριστερᾶς βάρος τουτὶ » τὸ κοῖλον λαισήϊον, εἰς βοήθειαν ἡμῖν πάρεισι·

(1) *Signata* legit, non *Sigæa*.

(2) Codex, κάλλιστα. Confusio frequentissima utriusque vocis: cf. ad Eunapium observata. Noster sæpe formula hac, εἰ καὶ τὰ μάλιστα, utitur : vide supra ad v. 41; infra ad 182, 312; ad XIII, 18, 30, 328; ad XIV, 465, etc., etc.; ita ut omnino nihil possit esse dubitationis.

» κόσμος δὲ μόνον ἐκ τούτων ζηλεῖται. Καὶ μέντοι καὶ » ὁ Ἄρης τοῦδε χάριν ἔθος ἔχει λαμβάνειν ὅπλα. » Μεταστήσεται μὲν γὰρ καὶ ταυτησὶ τῆς σκέπης » ἡ χρῆσις· ἐγὼ δὲ, καὶ ὡς, ἄτρωτος ἀπελεύσομαι. » Ἔστι τι χρῆμα, τὸ μὴ Νηρηΐδος υἱὸν εἶναι, ἀλλὰ » τοῦ τὸν Νηρέα καὶ τὰς αὐτοῦ κόρας καὶ σύμπα- » σαν (1) ῥυθμίζοντος θάλατταν.» Εἶπε, καὶ ὡς ἐνσχεθησόμενον τῇ τοῦ σάκους ἄντυγι ἐπὶ τὸν Αἰακίδην ἀφῆκε τὸ δόρυ· ὃ καὶ ἐνέσχετο, καὶ διέῤῥηξε μὲν τὰς ἐγγύθι βοείους ἐννέα βύρσας, ἐπὶ (2) δὲ τοῦ δεκάτου δέρματος ἐπεσχέθη. Ἀνέσπασε (3) δὲ τοῦτο ὁ ἥρως Ἀχιλλεὺς, καὶ αὖθις τρέμον τὸ δόρυ τῇ ῥωμαλέᾳ χειρὶ πάλλει, καὶ αὖθις δίχα πληγῆς τὸ σῶμα καὶ ἀκραιφνὲς ἦν. Ἀλλ' οὐδὲ τὸ τρίτον δόρυ ἀναπεπταμένον πάντη καὶ ἑαυτὸν ἐμπαρέχοντα οἷόντε ἐγένετο διαπεῖραι τὸν Κύκνον. Ἐξεμάνη (4) τοίνυν ὁ Ἀχιλλεὺς, οὐκουν ἑτέρως, ἢ ὁπότε ταῦρος ἐν ἀνεωγότι θεάτρῳ σὺν φοβεροῖς κέρασι τῷ ἐρεθίζοντι ἔπεισι καὶ ὑπετόπασε τὴν φοινικῆν ἐσθῆτα, καὶ μή που τὴν ὄψιν τὸ τραῦμα σοφίζεται (5). Ἐπαφᾶται δὲ καὶ μή ποτε τὸ σιδήρεον τοῦ ἔγχους ἐξέπεσε· τὸ

(1) Codex, σύμπαν, solenni in finalibus vitio: sic ad 101, cod. ἐμπαρέχοντος pro ἐμπαρέχοντα: ad 151, πυθεῖσαν pro πυθείσης: ad 195, ταῦ pro ταῦθ': ad 301, καταῤῥυτον pro καταῤῥυτος: ad 414, αὐτὴ pro αὐτῇ: ad 510, πεσούσης pro πεσοῦσαν: ad 512, γυμνῆς pro γυμνή: ad 591, ἔπεισεν pro ἔπεισιν.

(2) Codex, ἐπεί: quam permutationem jam supra animadvertimus. Ex hac harum vocalium ι et ει synchysi, ad v. 132, cod. ὑπεριδὼν pro ὑπερειδὼν: ad 252, ἐκλειναχθέντων (cf. p. 446).

(3) Legisse credas Planudem, *extrahit*.

(4) Codex, ἐξεμάνει: sic ad 384, ἥκοι pro εἴκοι: ad 479, σαρείσσει pro σαρείσσῃ: ad 491, καθεῖκε, pro quo malui καθῆκε: ad 541, εἰώθη pro εἰώθει, etc.

(5) Non capio interpretem, qui nec se forte ipse cepit. Re-

δὲ τῷ ξύλῳ προσίσχετο. « Ἀσθενὴς τοίνυν ἡ ἐμὴ » χεὶρ » εἶπεν, « καὶ, ἣν πρόσθεν ἐκέκτητο, ῥώμην » ἐνὶ τούτῳ ἀπέβαλε (1). Καί τοι πρόσθεν ἔῤῥωτο, » ἤτοι ἡνίκα πρῶτον τὰ Λυρνήσια (2) τείχη καθεῖλον, » ἢ ἡνίκα τὴν Τένεδον καὶ τὰς Ἡλιωνείας ἐνέπλησα » Θήβας αἵματος τοῦ οἰκείου, ἢ ἡνίκα πορφυροῦς ὁ » Κάϋκος τῷ τοῦ πλήθους ἔῤῥευσε φόνῳ, καὶ τὸ » τοὐμοῦ δόρατος ἔργον δὶς ὁ Τήλεφος ἔμαθε. Καὶ » μέντοι κἀνταῦθα (3), τοσούτων ἀναιρεθέντων ὧν » ἐπὶ τῆς ἠϊόνος τοὺς σωροὺς (4) καὶ πεποίηκα καὶ » ἑώρακα, ἔῤῥωτο πάντως ἡ ἐμὴ δεξιά. Καὶ δὴ ἔῤῥωται. » Εἶπε, καὶ, ὡσπερεὶ κακῶς τοῖς προειργασμένοις πιστεύων, ἀφῆκε τὸ δόρυ πρὸς τὸν ἀπαντικρὺ Νεμήτην, ὃς ἐκ τοῦ δήμου Λυκίας παραγεγονὼς ἦν. Τὸν θώρακα δὴ οὖν καὶ τὸ ὑφεδρεῦον ἀνέῤῥηξε

ponendum ad Ovidii mentem : ταῖς αὐτὸν ἐρεθιζούσαις ἐσθῆσι φοινικαῖς ἔπισι, καὶ κενὰ πίπτειν αἰσθάνεται τραύματα. De vestibus et pilis puniceis quibus tauri excitabantur Gierigius indicat videndum Martialis Epigramma inter Spectacula 22, quod adponam : « Sollicitant pavidi dum rhi» nocerota magistri, Seque diu » magnæ colligit ira feræ, Despe» rabantur promissi prælia mar» tis; Sed tamen is rediit cogni» tus ante furor. Namque gravem » gemino cornu sic extulit ur» sum, Jactat ut impositas taurus » in astra pilas. » Cod. Reg. 8071, melius : « Sed tandem rediit. » Epigrammatis hujus lemma est eodem in codice : « De rhinoce» rotis pugna secunda. » Atque Epigrammatis lemma noni est: « De rhinocerotis pugna prima. »

(1) Forsan, ἐν ἑνὶ τ. ἀπέβ.

(2) Philostratus Her. per duo σσ hoc nomen effert. Hæc variatio in nominibus id genus plerumque obtinet : cf. supra p. 80. Rhoer. in Feriis Dav. p. 67, apte Λύρνησον pro Δύρνησον Scholiastæ Homeri restituit : sed hanc restitutionem occupaverat Holstenii diligentia ad Stephanum ; quod Rhoer. ignorabat, vel oblitus erat.

(3) Codex, καὶ ταῦθα.

(4) Cod. σορούς : sic ad 220, τούτω pro τοῦτο : contrario modo ad 383, τοῦτο pro τούτῳ : ibid. ὥρα pro ὄρα : nec aliter ad 446, αὕτως pro αὐτός.

στέρνον. Οὗ τὴν βαρεῖαν γῆν θανατῶντι στήθει πατάξαντος, ἐξείλκυσεν Ἀχιλλεὺς ἐκεῖνο αὐτὸ τὸ ὅπλον τοῦ θερμοῦ τραύματος, καὶ « Αὕτη » εἶπεν « ἡ ἐ» μὴ χείρ ἐστι· τοῦτο τὸ δόρυ ᾧ νυνὶ νενικήκαμεν. » Τούτοις δὴ καὶ ἐπὶ τούτῳ νῦν χρήσομαι, καὶ ἡ » αὐτὴ, δέομαι, ἡ αὐτὴ καὶ ἐπὶ τῷδε τοῦ πρά» γματος ἔκβασις εἴη (1). » Οὕτως εἶπε, καὶ πρὸς τὸν Κύκνον ἀφίησιν· οὐδ' ἡ μελία γε ἐπλανήθη, καὶ, μηδὲν ἐκείνου φυλαξαμένου, κατὰ τὸν λαιὸν ἤχησεν ὦμον. Ἐκεῖθεν δ' ὥσπερ ἀπὸ τείχους ἢ στερεᾶς πέτρας ἀντανεπέμφθη. Οὗ γε μὴν ἡ βολὴ γέγονε, διαγραφέντα τὸν Κύκνον Ἀχιλλεὺς εἶδεν αἵματι, καὶ μάτην ἥσθη. Τραῦμα μὲν γὰρ ἦν οὐδὲ ἕν· αἷμα δ' ἦν ἐκεῖνο τὸ τοῦ Νεμήτου. Τότε δὴ καταῤῥάσσων ἀπὸ τοῦ μετεώρου δίφρου καὶ φρυαττόμενος κατεπήδησε, καὶ, στίλβοντι ξίφει τὸν ἄτρεστον ἐγγύθεν πλήττων πολέμιον, τό τε λαισήϊον καὶ τὸ κράνος κοιλαινόμενα βλέπει τῷ ξίφει, καὶ μέντοι καὶ τὸν σίδηρον ἐν τῷ ἀτρώτῳ βλαπτόμενον σώματι. Οὐκ ἠνέσχε γοῦν περαιτέρω. Ὑπερείδων δὲ δὴ τὸ λαισήϊον κατὰ στόμα τὸ τοῦ ἀνδρὸς, πρόσωπον καὶ τοὺς διαλεύκους (2) κροτάφους τρὶς καὶ τετράκις ξαίνει τῇ λαβῇ τῇ τοῦ ξίφους, ὑποχωροῦντί τε ἑπόμενος, ἐπίκειταί τε καὶ θορυβεῖ καὶ ἐμπίπτει, καὶ ἐμβεβροντημένῳ ἄνεσιν πᾶσαν ἀπαγορεύει. Κατάπληξις δὴ τὸν Κύκνον κατείληφε, καί οἱ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν διανήχεται σκότος. Εἰς τοὐπίσω δέ γε τοὺς πόδας φέροντι ἐν μέσῳ τῷ πεδίῳ λίθος ἀντέστη· ἐφ' οὗπερ

(1) Addidi εἴη. Lat. « *sit* exitus » idem. »

(2) Invenit ergo *cana tempora*, non *cava*.

• ὠσθέντα τὸν Κύκνον ὕπτιον τῇ πολλῇ βίᾳ Ἀχιλλεὺς ἀνατρέπει, καὶ τῇ γῇ δῆτα προσήρεισε. Τότε δὴ καὶ τῷ σάκει καὶ τοῖς γόνασι πιέζων τὰ περικάρδια, τοὺς τελαμῶνας τοῦ σκληροῦ κράνους εἵλκυσεν, οἵπερ, ὑποβεβλημένοι τῷ πώγωνι, ἐλυμήναντό τε τῷ φάρυγγι καὶ τῇ ἀναπνοῇ πάσῃ, καὶ τὴν ὁδὸν ἀνήρπασαν τῆς ψυχῆς. Ὁ μὲν οὖν Ἀχιλλεὺς νικηθέντα τὸν Κύκνον σκυλεύειν ἐν παρασκευαῖς ἦν· ὁρᾷ δὲ μόνα καταλελειμμένα τὰ ὅπλα. Ὁ δὲ τῆς θαλάττης θεὸς εἰς λευκὸν ὄρνιν τὸ σῶμα μετήνεγκεν, οὗ καὶ νῦν τοὔνομα φέρει (1).

Οὗτος ὁ πόνος καὶ ἡ μάχη πολλῶν ἡμερῶν ἐπήνεγκεν ἄνεσιν, καὶ μέρος ἑκάτερον, τὰ ὅπλα καταθέμενον, ἀνοχὰς ἦγον. Ἐν ὅσῳ δὲ καὶ φύλακες ἄγρυπνοι τοὺς Φρυγίους ἐφρούρουν τάφρους (2), ἡμέρα παρῆν ἑόρτιος, καθ᾽ ἣν ὁ τοῦ Κύκνου νικητὴς Ἀχιλλεὺς ἐξιλεοῦτο τὴν Παλλάδα τυθείσης δαμάλεως αἵματι. Ἧς ἐπειδὴ τῷ θερμῷ βωμῷ τεμάχη ἐπέθηκε, καὶ προσδεχθεῖσα τοῖς θεοῖς ἡ κνίσσα τὸν αἰθέρα διῆλθεν, εἰλήφασι μὲν τὰ ἱερὰ τὴν οἰκείαν μερίδα, ἡ δὲ λοιπὴ μερὶς ταῖς τραπέζαις ἐδόθη. Ἀνεκλίθησάν τε ἐπὶ στιβάδων οἱ ἥρωες, καὶ κρέως ὀπτοῦ τὴν νηδὺν ἔπλησαν, καὶ οἴνῳ τάς τε φροντίδας καὶ τὴν δίψαν ἐκούφισαν. Οὔκουν ἐκείνους κιθάραι, οὔκουν ἐκείνους φωνῶν ᾠδαὶ, καὶ μακρὸς αὐλὸς πολυόπου πύξου τέρπει· ἀλλ᾽

(1) Rescribendum, ut sit sensus, οὗ νῦν δὴ τοὔνομ᾽ ἔφερε. Et ante λευκὸν velim addi τόν.

(2) Mutilus locus ex librarii vel interpretis oscitantia, latinorum παρισότητι decepti. Rescribi poterit : ἐν ὅσῳ δὲ καὶ φύλακες ἄγρυπνοι τὰ Φρύγια ἐφρούρουν τείχη, καὶ φύλακες ἄγρυπνοι τοὺς Ἀργολικοὺς ἐφρούρουν τάφρους.

ὁμιλίαις τὴν νύκτα παρέλκουσι, καὶ ἡ ἀνδρεία ὕλη τοῦ λέγειν αὐτοῖς, καὶ πολέμους τῶν ἐχθρῶν τε καὶ ἑαυτῶν διεξίασι, καὶ ἐν μέρει προσελθόντας τε καὶ ἐξηνυσμένους πολλάκις κινδύνους ἀναμιμνήσκεσθαι ἡδὺ ἦν. Τί γὰρ ἂν Ἀχιλλεὺς λέγοι, ἢ τί παρὰ τῷ μεγάλῳ λέγοιεν μᾶλλον Ἀχιλλεῖ; Ἐξαιρέτως μέντοι ἡ τοῦ καταγωνισθέντος Κύκνου γέγονεν ἧττα κατὰ τὴν ὁμιλίαν, καὶ ἔκπληκτον ἔδοξε πᾶσιν ὅτι τῷ νεανίᾳ τὸ σῶμα οὐδενὶ τρωτὸν ἦν ὅπλῳ, καὶ ἀκαταμάχητον πρὸς τὰς πληγὰς ἦν καὶ τὸν σίδηρον ἔφερε (1). Τοῦτο αὐτὸς ὁ Αἰακίδης, τοῦτο καὶ οἱ Ἀχαιοὶ ἐξεπλήττοντο. Ἐπὶ δὲ τούτοις ὁ Νέστωρ εἶπεν· « Ἐπὶ μὲν τῆς ὑμετέρας ἡλικίας εἷς γέγονεν ὀλιγωρητὴς τοῦ σιδήρου καὶ οὐκ ἔστιν ᾗ διαπειρώμενος ὁ Κύκνος βολῇ· αὐτὸς ἐγὼ δὲ πάλαι πολὲ μυρία ὑπομένοντα τραύματα εἶδον ἐν ἀσινεῖ (2) τῷ σώματι τὸν Πέρραιβον Καινέα (3), Καινέα τὸν Πέρραιβον, ὅς, περιφανὴς ὢν τοῖς ἀνδραγαθήμασι, τὸν Ὄθρυν ἐνέμετο. Ὡς ἂν δ' εἴη καὶ τοῦτο θαυμαστότερον ἐν ἐκείνῳ, γυνὴ οὗτος ἐκ μητρὸς ἐγεννήθη. » Τοῦδε δὴ τοῦ τεραστίου καινότητι συγκινεῖται ὅστις δὴ πάρεστι, καὶ δεῖται διεξιέναι· ἐν οἷς δῆτα καὶ Ἀχιλλεύς· « Ἄγε δή, φάθι· καὶ γὰρ ἡ αὐτὴ πᾶσίν ἐστι τοῦ μανθάνειν ἐπιθυμία (4), ὦ κομψὲ γέρον, ὦ τῆς καθ' ἡμᾶς ἡλικίας ἀγχίνοια,

(1) Vertit lectionem «ferrumque *ferebat*»; quæ non displicet.

(2) Codex, ἀσηνεῖ. — Sic η et ι permutata pepererunt ad 205, αὐτήκα pro αὐτίκα: ad 284, κομίτην pro κομήτην: ad 339, κατεκρημνήσθη: ad 599, ἡλιακῆς pro ἰλιακῆς (cf. p. 506).

(3) Addidi τὸν Π. Καιν., ne Ovidiana repetitio periret.

(4) Legebat Planudes *voluptas*, non *voluntas*: cf. pag. 410.

» τίς ὁ Καινεὺς ἐγεγόνει, τοῦ χάριν εἰς τἀναντία » μετέβαλεν, ἐν τίνι σοι στρατείᾳ, ἐν ποίῳ μάχης » ἀγῶνι ἔγνωσται, ὑπὸ τίνος κατετροπώθη, εἰ καὶ ὑφ' » οὑτινοσοῦν ἐκεῖνος κατετροπώθη. » Τότε δὴ ὁ γεραίτερος· « Εἰ καὶ τὰ μάλιστά μοι τὸ τῶν ἔργων » ἀνθίσταται παλαιὸν, καὶ πολλὰ ἂν ἐκφεύγοι με » τὰ κατὰ τοὺς πρώτους θεαθέντα μοι χρόνους, » τῶν γε πλειόνων μέμνημαι. Οὐδ' ἄλλη τις ἂν » πρᾶξις τοῖς ἐμοῖς λογισμοῖς μᾶλλον προσίσχοιτο ἐκ τοσούτων ἔργων πολεμικῶν ὁμοῦ καὶ » τῶν τῆς οἰκίας· εἰ δὲ καὶ ἄλλον (1) τὸ βαθὺ γῆ- » ρας οἷόν τ' ἐγένετο πολλῶν ἔργων θεατὴν ἀποδεῖ- » ξαι, βεβίωκα δὶς ἑκατὸν ἔτη, καὶ νῦν τρίτη μοι » ἡλικία βιώσκεται. Περιφανὴς τὸ κάλλος γέγονεν ἡ » τοῦ Ἐλατέως θυγάτηρ, Καινὶς, παρθένος περι- » καλλεστάτη τῶν Θεσσαλίδων, καὶ διά τε τῶν ἀστυ- » γειτόνων καὶ τῶν σῶν πόλεων περίφημος, Ἀχιλ- » λεῦ (2), καὶ πολλῶν μνηστήρων εὐχαῖς τηνάλλως » καὶ εἰς οὐδὲν ἐλπισθεῖσα. Ἴσως ἂν ἐπείρασε καὶ » ὁ Πηλεὺς τοὺς θαλάμους ἐκείνης· ἀλλ' ἤδη ἤτοι » τῆς μητρός σοι ἀπήντηκαν οἱ γάμοι ἐκείνῳ, ἢ » κατηγγυημένοι γε ἦσαν. Καὶ διὰ ταῦτ' οὐκ ἐνυμ- » φεύθη Καινὶς ἐν τοῖς ἐκείνου (3) θαλάμοις. Ἀλλὰ » λάθρα ταῖς ἠϊόσι χρωμένη πρὸς τοῦ θαλαττίου » θεοῦ βεβίασται· οὕτω ταῦτα ἡ φήμη ἔφερε (4).

(1) Non ἄλλον scribere, puto, debuisset, sed τινά.

(2) Omisit versionem latinorum, *tibi enim popularis*, librarius, vel Planudes. Defectum sic poteris supplere : σοὶ γὰρ ἦν ὁμόδημος, vel αὐτόχθων, ut ipse locutus est pag. 374.

(3) Legit Planudes, « nec » Cænis in *illos* Denupsit thala- » mos »; non, *ullos*.

(4) Ovidius : « Æquorei vim

» Μεγάλην μοι, ἔφη, τὴν εὐχὴν ἥδε ἡ ὕβρις ποιεῖ· » ἵνα τοίνυν μηδέποτέ τοι τοιοῦτόν τι δυναίμην πα- » θεῖν, δός μηκέτι με θήλειαν εἶναι, καὶ πάντα » παρέσχες. Καὶ βαρυτέρῳ εἶπεν ἤχῳ τὰ ὕστατα » ῥήματα, καὶ οἵα τε ἦν ἡ φωνὴ ἐκείνη δοκεῖν ἀνδρὸς, » καθὰ δῆτα καὶ ἦν. Καὶ γὰρ αὐτίκα τῇ εὐχῇ ὁ τῆς » βαθείας θαλάττης θεὸς ἐπένευσεν. Ἐχαρίσατο » πρὸς τούτοις ὡς μηδέσι γίνεσθαι τραύμασι βε- » βλημένος δύναιτο, ἢ σιδήρῳ ἐπικειμένῳ (1). Ὁ δὲ » Ἀτρακίδης ἄπεισι χαίρων τῷ δώρῳ, καὶ ἀνδρικοῖς » ἀγῶσι τὸν βίον διήνυσε, καὶ τὰ τοῦ Πηνειοῦ πε- » ριένοστει (2) πεδία.

» Ἠγάγετο τοίνυν τὴν Ἱπποδάμειαν Πειρίθους, » ὁ τοῦ τολμηροῦ παῖς Ἰξίονος, καὶ τοὺς Νεφελο- » γενεῖς θῆρας, τραπέζας ἐν τάξει προθεὶς, ἐν » συνηρεφεῖ δένδρεσιν ἄντρῳ ἐκέλευσεν ἀνακλίνεσθαι. » Παρῆσαν μὲν οὖν Αἱμόνιοι ἄρχοντες· παρῆμεν δὲ » καὶ ἡμεῖς. Καὶ ἡ βασίλειος ἑορτὴ πολυμιγεῖ σὺν » ἤχῳ θόρυβον εἶχεν. Ἤδη δὲ καὶ Ὑμέναιον ᾄδουσι,

» passa dei est; ita Fama ferebat. » Utque novæ veneris Neptunus » gaudia cepit, Sint tua vota » licet, dixit, secura repulsæ : » Elige quid voveas. Eadem » hæc quoque Fama ferebat. » Qui est in græcis defectum peperit τὸ ὁμοιοτέλευτον. Hunc sic fere supplendum stylo Planudeo puto: καὶ ἐπειδήπερ τῆς καινῆς ἐπιθυμίας τὴν χάριν ὁ Ποσειδῶν ἐκαρπώσατο, ἔστωσαν, ἔφη, ἐκτὸς ἀποτεύξεως αἱ σαὶ εὐχαί· προαιροῦ ἥνπερ ἂν βούλῃ εὐχήν. Καὶ ἡ αὐτὴ ταῦτα Φήμη ἔφερε.

(1) Ovidius : *ferrove occumbere.* Græca pessima sunt. Reponendum forte : ἢ σιδήρῳ φονευθῆναι.

(2) Codex, περιέστει, quod non me male emendavisse opinor. Ovidius *pererrat* habet; et supra IX, 644, pag. 410, ubi in latinis, « Lyciamque *pererrat* » Planudes scripsit, Λυκίαν περινοστεῖ. Eodem modo verbum *errare* vertit infra ad v. 416, et ad IX, 201, pag. 385; et ad X, 9, 479; XIII, 821, 872, 901; XIV, 364.

» καὶ πυρὶ τὴν αὐλὴν θυμιῶσι, καὶ περιεστοιχισμένη » πάρεισιν ἡ παρθένος τῶν τε μητέρων τῷ συστήματι, » καὶ ὅσαι γε νύμφαι ἦσαν τὸ εἶδος ἐπίσημοι (1). Καὶ » μακάριον ἔφαμεν τὸν Πειρίθουν ἐπ᾽ (2) ἐκείνῃ » συζύγῳ· ἣν δὴ μαντείαν σχεδὸν ἐψευσάμεθα. Καὶ » γάρ σοι, τῶν ὠμῶν ὠμότατε Κενταύρων Εὔρυτε, » τοῦτο μὲν οἴνῳ, τοῦτο δὲ θέᾳ τῇ τῆς παρθένου » τὰ στέρνα φλέγεται, καὶ ἡ μέθη διπλασιασθεῖσα » τῷ ἔρωτι ἐν σοὶ βασιλεύει. Αὐτίκα μάλα τοίνυν » ἀνατραπεῖσαι αἱ τράπεζαι συγχέουσι τὴν ἑστίασιν· » καὶ τῆς κόμης αἱ νεόνυμφαι ληφθεῖσαι πρὸς βίαν » ἁρπάζονται (3). Ἁρπάζουσιν, Εὔρυτος μὲν Ἱππο-» δάμειαν, ἄλλοι δὲ ἣν ἕκαστος ἐβούλετο ἢ ἐδύνατο. » Καὶ φαντασία πόλεως ἦν ἁλούσης (4)· καὶ τῇ τῶν » γυναικῶν φωνῇ ὁ οἶκος ἠλάλαζεν. Ὠκύτατα δ᾽ εὐθὺς

(1) Legebat Planudes *caterva præsigni faciem*: non *præsignis* cum relatione ad virginem; legebatque id male.

(2) Codex, ὑπ᾽ — qua de permutatione supra p. 507.

(3) Imo, ἡ νεονύμφη ληφθεῖσα ἁρπάζεται.

(4) Similem alibi comparationem legere memini. Palladius Vit. Chrysost. pag. 19: ὡς τῆς πόλεως κατὰ κράτος ἁλούσης, οὕτως ἐν θορύβῳ καὶ ταραχαῖς καὶ ὀλολυγαῖς πάντα ἦν. Leo Diacon. pag. 8 C: ἀνδρῶν οἰμωγαὶ, καὶ κωκυτὸς τῶν γυναίων ἠκούετο, καὶ σχῆμα τὸ ἄστυ κατεῖχεν ἁλώσεως. Catullus in Carmine Nuptiali: « Hespere, qui » (cod. Reg. 8071, olim Thuaneus, *quis*) « cœlo » fertur crudelior ignis? Qui nam possis complexu avellere » matris, Complexu matris retinentem avellere natam, Et ju» veni ardenti castam donare » puellam. Quid faciant hostes » *capta* crudelius *urbe?* » Cod. idem, « quid faciunt », quod non displicet. — Obiter monebo Doeringium, cujus nunc mihi ad manum est editio, *retinentem* male, ni falsus sim, explicare, nempe *retinentem se*, quum sit referendum ad matrem, quam nata retinet. — Henaldus Præses in Compendio Chronologico, pag. 780 nuperæ editionis: « A » cette nouvelle, Paris sembla, » dans sa terreur, *une ville prise* » *d'assaut.* »

» ἐγειρόμεθα πάντες· καὶ πρῶτος ὁ Θησεὺς, Ποία σε, φησὶν, Εὔρυτε, μανία ἐλαύνει; Τί δή ποτ' ἐμοῦ ζῶντος ἐνοχλεῖς τῷ Πειρίθῳ, καὶ ἐν ἑνὶ δύο ὑπ' ἀγνοίας βιάζῃ; Οὐδὲ μάτην ταῦτα ὁ μεγαλόφρων ἀπεμνημόνευσεν ἥρως· παραγκωνίζεται (1) δὲ τοὺς περιεστῶτας, καὶ τὴν ἁρπαγεῖσαν ἀφαιρεῖται τῶν μαινομένων. Ὁ δ' Εὔρυτος ἀντεῖπεν οὐδέν· οὐδὲ γὰρ οἷός τ' ἦν λόγοις τὰ τοιαῦτα τῶν ἔργων ἀποσκευάζεσθαι· ἀλλὰ τῷ τοῦ ἀμύνοντος προσώπῳ θρασείαις χερσὶν ἐπιτίθεται, καὶ τὰ γενναῖα στέρνα πατάσσει. Ἔτυχε μέντοι παρὼν ἔγγιστα, ποικίλμασιν ὑπανεστηκόσι τραχὺς, ἀρχαῖος κρατὴρ, ὃν ἀναστὰς ὁ τοῦ Εὐρύτου εὐρύτερος (2) Αἰγείδης ἀνείλετο, καὶ εὐθὺ τῆς ὄψεως ἀφῆκεν ἐκείνου. Ὁ δ', αἵματος ὁμοῦ τεμάχη καὶ τὸν ἐγκέφαλον καὶ τὸν οἶνον ὑπὸ τῆς πληγῆς τοῦ στόματος ἐξεμῶν, ὕπτιος τὴν διάβροχον ψάμμον λακτίζει. Ἀναφλέγονται τοίνυν οἱ διφυεῖς τῷ φόνῳ τοῦ ἀδελφοῦ, καὶ ἁμιλλώμενοι πάντες ἑνὶ (3) στόματι Ὅπλα βοῶσιν, Ὅπλα. Φρόνημα δὴ ὁ οἶνος ἐδίδου· κἀν τῇ πρώτῃ μάχῃ αἱ κύλικες βαλλόμεναι διίπταντο, καὶ εὔθραυστοι κάδοι (4) καὶ κοῖλοι λέβητες, σκεύη ταῦτα πρότερον μὲν συμποσίοις, νῦν δὲ πολέμοις καὶ φόνοις ἁρμόδια. Καὶ πρῶτος

(1) In codice est παραγωνίζεται.

(2) Ovidius : « quem vastum » vastior ipse Sustulit. » Planudes invenisse videtur, « quem » vasto vastior ipso Sustulit » ; et, epithetum de Euryto intelligens, in ejus nomen lusit, quam facete ! Ceterum nec placet valde Ovidiana antithesis, qua vasto cratere vastior Theseus sistitur.

(3) Cod. ἐν. Ovidius : *uno ore.*

(4) Codex, duplici mendo εὔθραστοι κλάδοι.

» ὁ Ὀφιονίδης Ἄμυκος οὐκ ἔδεισε τοῦ ναοῦ συλῆσαι » τὰ ἀναθήματα, καὶ πρῶτος λυχνίαν ἀμφιλαφῆ » λαμπάσι φλεγομέναις ἀνήρπασε, καὶ διάρας εἰς » ὕψος, ὥσπερ εἴ τις λευκὸν ταύρου τένοντα τῷ » θυλικῷ διαῤῥῆξαι προθυμεῖται πελέκει, προσή- » ραξε τῷ μετώπῳ τοῦ Λαπίθου Κελάδοντος, καὶ » τοὺς ὀδόντας συμπεφυρμένους ἐν ἀγνοοῦντι (1) κα- » ταλελοίπει τῷ στόματι. Ἐξέθορόν τε οἱ ὀφθαλμοὶ » καὶ, τῶν τοῦ στόματος ἐκλιναχθέντων ὀστῶν, εἰς » τοὐπίσω ἡ ῥὶν περιήχθη, καὶ ἐν μέσῃ προσεπάγη » τῇ ὑπερῴᾳ. Τοῦτον δ' ὁ Πελλαῖος Πελάτης (2), » πόδα τραπέζης ὀξυΐνης ἀνεσπακὼς, ἐπὶ γῆς κατε- » στόρεσεν, ἐπιῤῥίψας τὴν γένυν τῷ στήθει· καὶ σὺν » κελαινῷ αἵματι συμμιγεῖς τοὺς ὀδόντας ἐκπτύ- » οντα (3), διπλασιάσας τὴν πληγὴν, ἐπὶ τὰς » Ταρταρείους (4) σκιὰς ἔπεμψεν. Ὡς δ' ἐγγὺς ὁ Γρυ- » νεὺς εἱστήκει, φοβερῷ προσώπῳ πρὸς τὸν καιό- » μενον βωμὸν ἀπιδὼν, Τί δή ποτε, εἶπε, μὴ τούτῳ » χρώμεθα; Καὶ αὐτῷ πυρὶ τὸν μέγαν ἐκεῖνον ἦρε » βωμὸν, καὶ εἰς μέσον τὸ τῶν Λαπιθῶν ἠκόντισε » στῖφος, καὶ δύο, Βροτέαν καὶ Ὄρειον, κατέχωσεν. » Ὀρείῳ δὲ μήτηρ ἦν Μυκάλη, ἧπερ ἐπαδούσῃ πε- » ριΐσταντο τὰ τῆς σελήνης κέρα καὶ πολλάκις ἀν- » τιβαινούσης εἰς γῆν κατάγειν (5). Οὐκ ἀτιμωρητὶ,

(1) Latinum *non agnoscendo* pessime vertit. Repone: οὐχ οἵῳ τε ἤδη γνωσθῆναι, vel οὐκ ἔτι γνωσθησομένῳ, vel aliud quid.

(2) Habuit suo in libro Planudes *Pelates*, non *Belates*.

(3) Manifestum est Planudem non invenisse *spumantem*; sed *sputantem*, unde firmatur præclara Heinsii conjectura.

(4) Codex, τὰς πρείους.

(5) Contortissima et pessima versio latinorum, « Mycale, » quam deduxisse canendo Sæpe » reluctanti constabat cornua » lunæ. » Verterim in hunc fere

» πρὸς ταῦτα φησὶν Ἐξάδιος, οἴσεις· εὐπορία μοι » μόνον ὅπλου δοθήτω. Καὶ μέντοι καὶ ἔσχεν εἰς » ὅπλου τύπον ἐλάφου κέρα, ἅ, κατ' εὐχήν τινος, » ἐφ' ὑψηλῆς πεύκης ἀνέκειτο. Ἐμπείρεται δ' ἐν» τεῦθεν διπλῷ κλωνίῳ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁ Γρυνεὺς, » καὶ ἐξορύττεται τούτους, ὧν μέρος μὲν προ» σανεπλάσθη δὴ καὶ τοῖς κέρασι, μέρος δὲ κατέρ» ρευσεν ἐπὶ τῆς ὑπήνης, καὶ συμπεφυρμένον τῷ » αἵματι ἀπῃώρητο. Ἰδοὺ δὲ καὶ Ῥοῖθος (1) ἐκ μέ» σου βωμοῦ καιόμενον ἁρπάζει δαλὸν, καὶ ἐκ μέ» ρους τοῦ δεξιοῦ τὸν κρόταφον τοῦ Ταράξου (2) » συμφρύγει, πυῤῥᾷ κόμῃ (3) σκεπόμενον. Καὶ τῇ τῆς » φλογὸς ὀξύτητι συσταλεῖσαι (4) αἱ τρίχες, ὥσπερ » που ξηρὸν λήϊον, ἐνεπρήσθησαν· καὶ τῇ πληγῇ τὸ » αἷμα τυφόμενον φοβερὸν τετριγὸς (5) ἦχον ἀπέ» δωκεν, ὥσπερ πολλάκις ἀποδιδόναι σίδηρος εἴωθεν, » ἐνερευθὴς γινόμενος ὑπὸ τοῦ πυρὸς, ὃν, ἐπειδὰν ὁ » χαλκεὺς ἐξάγῃ (6) τῇ καμπύλῃ πυράγρᾳ, κα» θῆκεν εἰς ὕδωρ· ὁ δὲ σίζει, καὶ, ἐς χλιαρὸν κα-

modum : ἥπερ ἐπάδουσα τὰ τῆς σελήνης καὶ ἀκούσης κέρατα πολλάκις καθελεῖν ἐπιστεύετο.

(1) Codex, ῥῆθος, et infra, in hoc nomine. Sic ad 475, ἠλακάπις pro ἠλακάτης: ad 557, ἂν ἐθέλοι pro ἂν ἐθέλῃ.

(2) Cod. ῥάξου. Scripsi Ταράξου, ut et infra legitur. Latinæ editiones habent *Charaxus*. *Taraxus* nomen est quoque legitimum.

(3) Codex, πυροῦ κόμην.

(4) Pro συσταλεῖσαι malim καταληφθεῖσαι. Lat. *correpti crines*.

(5) Codex, πετρυγός. Infra ad 527, περιπετρηγυῖαν. Cf. p. 422.

(6) Codex, ἐξάγει, mutandum post ἐπιδὰν, favente iotacismo. Philostratus Epist. 4: εἰ κρότῳ ἀνοήτῳ χαίρεις, καὶ τοὺς πελαργοὺς, ἐπειδὴ παριόντας ἡμᾶς κροτῶσιν, ἥγου δήμον: cod. Vaticanus 140, ἐπειδὰν, recte omnino. Compendium finale conjunctionum ἐπειδὴ et ἐπειδὰν sexcenties Olearium in culpam traxit, quod fusius alibi tractavi.

» ταδὺς τὸ ὑγρὸν, ἅμα συρίζει. Ὁ Τάραξος οὖν βληθεὶς ἀποτινάττεται τῆς αὐχμηρᾶς κόμης τὸ λάβρον πῦρ, καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων αἴρει τὸν οὐδὸν, τῆς γῆς ἀποσπάσας, βάρος ἁμάξης, ὅνπερ αὐτὸ τὸ βάρος οὐ συγχωρεῖ πέμψαι κατὰ τοῦ ἐναντίου· τὸν δέ οἱ ἑταῖρον Κομήτην, βραχύτερον ἀφεστῶτα διάστημα, τὸ λίθινον ἄχθος ἐκεῖνο κατέχωσεν. Οὐ κατέχει πρὸς τοῦτο τὴν ἡδονὴν ὁ Ῥοῖθος, ἀλλ', Οὕτω, φησὶν, εὔχομαι ῥωμαλέον καὶ τὸν λοιπὸν ὅμιλον εἶναι τῆς σῆς στρατιᾶς. Καὶ τῷ ἡμιφλέκτῳ δαλῷ, ἐπανιὼν, ἀνακαινίζει τὸ τραῦμα, καὶ, τρὶς καὶ τετράκις βαρείας ἐπενεγκὼν (1), τὰς τῆς κεφαλῆς ἁρμονίας διέρρηξε, καὶ ἐς τὸν ὑγρὸν ἐγκέφαλον ὑφιζάνει δὴ τὰ ὀστᾶ. Νικήσας δὴ, πρός τε τὸν Εὔαγρον καὶ Κόρυθον (2), καὶ Δρύαντα, μεταβαίνει· ἐξ ὧν ὡς ὁ Κόρυθος πέπτωκεν, πρώτῳ δὴ χνῷ τὰς γένυς σκεπόμενος, Τίς σοι περιγέγονε δόξα, φησὶν ὁ Εὔαγρος παιδὸς οἰχομένου; Καὶ δὴ λέγειν ὁ Ῥοῖθος οὐκ ἐᾷ πλείω, καὶ τὴν ξανθὴν ὁ θηριώδης φλόγα εἰς ἀνεῳγὸς συνωθεῖ τὸ στόμα τοῦ ἀνδρὸς ἔτι λαλοῦντος, καὶ διὰ τοῦ στόματος εἰς τὰ στέρνα. Καί σοι δ' (3), ὦ χαλεπὲ Δρύας, ἐπίκειται, περὶ τὴν κεφαλὴν ἑλίσσων τὸ πῦρ· ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐπὶ σοὶ ἡ αὐτὴ τοῦ πράγματος ἀπήντησεν ἔξοδος· ἡδονῇ δὲ σκιρτῶντα τοῦτον, ἅτε δὴ συχνῶν αὐτῷ προχωρούντων θανάτων, πεπυρακτωμένῳ διαπείρεις

(1) Subaudiendum est πληγάς.

(2) Cod. κόριπην, et mox ita hoc nomen scribit. Statim δρίαντα. Infra pro Εὔαγρος legitur Εὔανδρος.

(3) Codex, καὶ σὺ δ'.

» παττάλῳ, ἧπερ ὁ τράχηλος τοῖς ὤμοις συνήρμοσται. Ὁ δ' ἀνῴμωξε (1), καὶ ἐκ τῶν σκληρῶν ὀστῶν τὸν πάτταλον μόλις ἀνέσπασε, καὶ τοῖς οἰκείοις καττάῤῥυτος αἵμασιν ἔφυγεν. Ἔφυγε καὶ Ἀρναῖος, καὶ ὁ Λυκίδας (2), καὶ βεβλημένος τὸν δεξιὸν κῶλον ὁ Μέδων, καὶ, σὺν τῷ Πεισήνορι, Καύμας. Καὶ ὁ νεωστὶ τῷ τῶν ποδῶν ἀγῶνι πάντας ὑπερβαλόμενος Μέρμερος, πληγὴν λαβὼν, βραδύτερον ᾔει. Καὶ Φόλος καὶ Μενέλαος (3), καὶ Ἄβας ὁ τῶν αἰγῶν (4) κυνηγέτης, καὶ ὁ μάτην τοὺς οἰκείους πολεμεῖν ἀποτρέπων ὁ μάντις Ἄστυλος, ὃς καὶ βεβλήσεσθαι δεδιότι τῷ Νέσσῳ, Μὴ φεῦγε, φησί· τοῖς γὰρ Ἡρακλέους σύ γε ταμιευθήσῃ τόξοις. Ἀλλ' οὐχὶ καὶ Εὐρύνομος καὶ Λυκίδας καὶ Ἀραῖος καὶ Ἴμβρευς διέδραν τὸν θάνατον· οὓς πάντας ἀντιμετώπους ἡ τοῦ Δρύαντος διέπειρε δεξιά. Ἀντιμέτωπος καὶ σὺ, Κρηναῖε (5), εἰ καὶ τὰ μάλιστα φυγῇ τὰ νῶτα δέδωκας, ἐδέξω τὸ τραῦμα. Καὶ γὰρ βαρὺν σίδηρον, εἰς τοὐπίσω βλέπων, μεταξὺ τῶν δυεῖν ὀφθαλμῶν, ἧπερ ἡ ῥὶν τοῖς ὑστάτοις τοῦ μετώπου συμβάλλεται, δέχῃ. Ἐν δὴ τῷ τοσούτῳ θορύβῳ ὅλαις φλεψὶ διηνεκῶς ἔκειτο κοι-

(1) Codex, ἀνόμωξαι. Sic ad 522 καινὸν pro κενόν: ad 619, καινοῦ pro κενοῦ : cf. pag. 361. Philostratus Epist. 22, ad juvenem scribens, quem sandalium læserat: δειναὶ γὰρ δακεῖν σάρκας ἁπαλὰς αἱ τῶν δερμάτων καινότητες : cod. Reg. 1696, κενότητες, male. Infra quoque ad XIII, 406, codex κεναῖς exhibet pro καιναῖς.

(2) In latinis *Orneus*, *Lycabas*, et infra *Thaumas*, non *Caumas*.

(3) In latinis est *Melaneus*, aut *Menaleus*.

(4) Pro *aprorum* legebat *caprorum*. Repone κάπρων.

(5) Codex, καινεῦ: quod mutavi e latinis, ubi *Crenæe* legitur; idque mutationis omnino fuit faciendum. Nam res Cenei infra narrabuntur.

» μώμενος, καὶ μηδ' ὁτιοῦν ἐγειρόμενος, ὁ Ἀφείδας, καὶ νωθρᾷ χειρὶ κύλικας ἀπηρτημένας κατεῖχεν, ἐν ἀμφιλαφεῖ δέρματι κεχυμένος Ὀσσαίας ἄρκτου· ὃν ὡς πόῤῥωθεν εἶδεν ὁ Φόρβος (1) μάτην τε ἐῤῥιμμένον καὶ ὅπλον κινοῦντα μηδ' ὁτιοῦν, ὑποβάλλει τῷ πώγωνι τοὺς δακτύλους, καὶ, Τῇ στυγὶ, φησὶ, συγκεκραμένον σὺ οἶνον πίε (2); Καὶ, μηδὲν πλέον εἰπὼν, ἐπὶ τὸν νέον τὸ ἀκόντιον ἔστρεψε, καὶ ἡ λελογχωμένη μελία τὸν ἐκείνου διῆλθε τράχηλον, ὡς ὕπτιος ἔτυχε κείμενος. Αὐτίκα δ' ἀφηρέθη τὴν αἴσθησιν, καὶ πλήρους ἐκ φάρυγγος αἷμα μέλαν ἐξέβλυσεν ἐπί τε τὰ στρώματα καὶ αὐτὰς δὴ τὰς κύλικας. Εἶδον ἐγὼ τὸν Πετραῖον ἐξαίρειν τῆς γῆς δρῦν βαλανηφόρον ἐπιχειροῦντα, ἣν δὴ κύκλῳ περιβαλόντος καὶ δεῦρο περικλῶντος κἀκεῖσε, καὶ ὑπενδιδὸν συγκλονοῦντος τὸ δένδρον, τὸ τοῦ Πειρίθου δόρυ ταῖς πλευραῖς ἐμπεσὸν, ἐκείνου τὸ στέρνον τῷ ξύλῳ προσπαλαῖον συνδιαπείρει. Τοῦ Πειρίθου τῇ ῥώμῃ καὶ τὸν Λύκον πεπτωκέναι ἔφασκον, τοῦ Πειρίθου τῇ γνώμῃ (3) καὶ Χρόμιον. Ἀλλ' ἑκάτερος ἔλαττον τῷ νικητῇ τὸ ἐπίγραμμα ἢ Δίκτυς τε καὶ Ἕλωψ δεδώκασι· διαπαρεὶς μὲν ὁ Ἕλωψ τῷ δόρατι, ὃ δίοδον διὰ τῶν κροτάφων εἰργάσατο, καὶ βληθὲν ἐκ τοῦ δεξιοῦ τὸ εὐώνυμον οὖς ἀνετόρησεν· ὁ δὲ Δίκτυς ἐκ κορυφῆς ἐπικρήμνου κατολισθαίνων λόφου, καὶ πε-

(1) In latinis *Phorbas* vocatur.

(2) Cod. φησι συγκεκραμμένον συφησιν οἶνον πίη.

(3) Forte scripsit ῥώμῃ bis; nam bis Ovidius in codicibus nonnullis *virtute*. Et permutari vocabula ῥώμη et γνώμη ostendent notæ interpretum ad Herodot. libr. 1, cap. 31.

» εἰδεὴς ἐπικείμενον τὸν Ἰξίονος παῖδα φεύγων,
» κατεκρημνίσθη, καὶ τῷ βάρει τοῦ σώματος ὑπερ-
» μεγέθη βουμελίαν (1) διέκλασε, καὶ τοῖς οἰκείοις
» σπλάγχνοις διακλασθεῖσαν ἐνέδυσεν. Ἀμύνων
» τοίνυν πάρεστιν ὁ Φηρεὺς (2), καὶ λίθον ἐξ ὄρους
» ἀποσπασθέντα πειρᾶται βάλλειν· βάλλοντα δὲ
» δρυΐνῳ στελέχει ὁ Αἰγείδης περικαταλαμβάνει,
» καὶ τὰ μεγάλα τοῦ πήχεος ὀστᾶ διαθλάττει·
» περαιτέρω μέντοι θανάτῳ δοῦναι τὸ ἀνόητον σῶμα
» ἢ οὐ σχολάζει, ἢ οὐ φροντίζει· τοῖς δὲ τοῦ ὑψη-
» λοῦ Βιάνορος νώτοις ἐφάλλεται, οὐδένα τῶν ἁπάν-
» των εἰωθόσι φέρειν πλὴν ἑαυτοῦ, καὶ γόνατα
» ταῖς πλευραῖς ἐπιτέθεικε, καὶ, τῇ λαιᾷ τῆς
» χαίτης δραξάμενος καὶ κατέχων, τό,τε πρόσω-
» πον ἐκείνου καὶ τὸ στόμα τὸ ἀπειλοῦν, καὶ τοὺς
» ἀπεσκληκότας κροτάφους, ὄζους ἔχοντι ξύλῳ συ-
» νέθλασε. Ξύλῳ καὶ Νήδυμον (3) καὶ τὸν ἀκοντιστὴν
» Λυκώτην κατέστρωσε, καὶ τὸν καθειμένῳ πώγωνι
» τὰ στέρνα σκεπόμενον Ἵππασον, καὶ Ῥιπέα τὸν
» ὑπερανέχοντα καὶ λόχμης αὐτῆς, καὶ Τηρέα
» μέντοι, ὃς, ἐν τοῖς Αἱμονίοις ὄρεσιν ἄρκτους θη-
» ρεύων, οἴκαδε φέρειν ζώσας καὶ ἀπαξιούσας εἰώθει.
» Οὔκουν ἤνεγκε περαιτέρω Δημολέων δὴ τὸν Θησέα
» τοῖς τῆς μάχης εὐτυχήμασι χρώμενον, καὶ ἐκ
» γῆς στερεᾶς πολυετῆ πεύκην ἀνασπᾶν σὺν μεγάλῳ
» πειρᾶται τῷ ἐγχειρήματι· ὅπερ ἐπεὶ μὴ δεδύνη-

(1) Lacunam codicis implevi voce βουμελίαν inserta. In latinis *ornum*. Jam supra, pag. 426, supplenda fuit in eodem nomine lacuna. Arborum nomina latina quibus essent græcis vertenda Planudes noster sæpicule nescivit.

(2) Ovidio dicitur *Aphareus*.

(3) *Nedymnus* Poetæ dicitur.

» ται, διακλασθεῖσαν πέμπει κατὰ τοῦ πολεμίου.
» Ἀλλὰ πόῤῥω τοῦ βέλους ἐπιόντος ὁ Θησεὺς ἀνεχώ-
» ρησεν ὑποθήκῃ τῇ τῆς Παλλάδος· οὕτω γὰρ αὐτὸς
» ἤθελε τοῦτο πιστεύεσθαι (1). Ἀλλ' οὐκ ἀργὸν
» ὅμως τὸ δένδρον πέπτωκε· καὶ γὰρ τῇ βολῇ τὸ
» τοῦ ὑψηλοῦ Κράντορος στέρνον καὶ τὸν εὐώνυμον
» ὦμον ἀπέθρισεν. Ὁπλοφόρος ἐκεῖνος τοῦ σοῦ πα-
» τρὸς γέγονεν, Ἀχιλλεῦ· ὃν ὁ τῶν Δολόπων βασι-
» λεὺς Ἀμύντωρ, καταπολεμηθεὶς, τῷ Αἰακίδῃ
» δεδώρηται πίστιν καὶ τῆς εἰρήνης ἐχέγγυον. Τοῦτον
» πόῤῥωθεν ὁ Πηλεὺς ἰδὼν αἴσχιστα διεῤῥιμμένον
» τραύματι, Καὶ (2) ἐναγίσματα, χαριέστατε νεω-
» τέρων, Κράντορ, εἴρηκε, δέξαι. Καὶ ἐῤῥωμένῃ
» χειρὶ κατὰ Δημολέοντος καὶ ψυχῆς παντὶ σθένει
» τὸ μείλινον ἔγχος ἀφῆκεν, ὃ τὴν τῶν πλευρῶν
» ἐσχάραν διέῤῥηξε, καὶ, τοῖς ὀστοῖς συσχεθὲν διε-
» τρώμαξεν. Ὁ δὲ Δημολέων τῇ χειρὶ δίχα τῆς
» αἰχμῆς τὸ ξύλον ἀνέσπασε, καὶ τοῦτο δὴ μόλις
» ἐπηκολούθησεν· ἡ δ' αἰχμὴ τῷ πνεύμονι ἐνεσχέθη.
» Ἰσχὺν μὲν οὖν αὐτοῦ τὸ ἄλγος παρείχετο τῇ
» ψυχῇ· ἀσθενὴς δ' ὅμως ἐπανίσταται τῷ ἐχθρῷ
» καὶ τοῖς ἱππείοις ποσὶ συμπαλεῖ δὴ τὸν ἄνδρα.
» Ὁ δὲ τὰς πληγὰς συμψοφούσας τῷ κράνει δέ-
» χεται καὶ τῷ σάκει, καὶ, βοηθῶν τοῖς ὤμοις πε-
» βεβλημένα ὑπανέχει τὰ ὅπλα, καὶ διὰ τῶν
» πλευρῶν δύο στέρνα μὲν μιᾷ βολῇ διαπείρει. Πρό-
» τερον μέντοι τῷ θανάτῳ τόν τε Φλεγραῖον καὶ

(1) In bono illo triseclisene Nestore amo facetæ illud ironiæ acumen.

(2) Ovidius : « *at* inferias... » Planudes legit *et*, minus bene. Repone, ἀλλ'.

» Ὕλην (1) παρέδωκε, πόρρω δὲ μάχης συρραγείσης Ἰφίνουν τε καὶ Δάμην· τούτοις Δορύλας προστίθεται, ὃς λυκῇ τοὺς κροτάφους ἔφερε σκεπομένους, καὶ δεινῶν ὅπλων παρεχόμενα χρείαν ἀντίτυπα κέρα βοῶν, παμπολλῷ φοινισσόμενα λύθρῳ. Τούτῳ τοίνυν ἐγὼ (καὶ γὰρ ἡ ψυχὴ προθυμίαν ἐδίδου), Ὅρα νῦν, εἶπον, ὅσον ἂν εἴκοι τὰ σὰ κέρα τῷ ἡμετέρῳ σιδήρῳ· καὶ τὸ δόρυ συνέστρεψα· ὅπερ ἐκεῖνος οὐχ οἷός τ' ὢν φυλάξασθαι, τῷ μετώπῳ πληγήσεσθαι μέλλοντι τὴν δεξιὰν ἐπιτέθεικε, καὶ τῷ μετώπῳ ἡ χεὶρ συνεμπείρεται. Γίνεται δ' αὐτίκα κραυγή· κἀκεῖνον ὁ Πηλεὺς διαπεπαρμένον, καὶ τῷ ὀξεῖ καταπονούμενον τραύματι (καὶ γὰρ ἐγγύτερον ἵστατο) ξίφει κατὰ μέσην τὴν νηδὺν πλήττει. Ὁ δ' ἀνεπήδησε καὶ ἐπὶ γῆς ἀγρίως τὰ οἰκεῖα σπλάγχνα διείλκυσε, καὶ διελκύσας συνεπάτησε, καὶ συμπατήσας διέρρηξε, κἀκείνοις καὶ τὰ σκέλη δὴ συνεπόδισε, καὶ κενὸς τὴν γαστέρα κατέπεσεν.

» Ἀλλὰ γὰρ οὐδέ σε μαχόμενον, Κύλλαρε (2), τὸ σαυτοῦ ἐξωνήσατο κάλλος, εἴπερ ἄρα τὸ ἐκ φύσεως κάλλος συγχωροῖμεν ἐκείνῳ. Ἴουλος μὲν ἀρχόμενος ἦν ἐν ἐκείνῳ, τῷ δὲ ἰούλῳ τὸ χρῶμα χρυσοῦν· καὶ χρυσῆ ἐξ ὤμων κόμη εἰς μέσους ἀπῃώρητο τοὺς ὤμους· χάριεν ἐπὶ τοῦ στόματος ἄνθος· τράχηλός τε καὶ ὦμοι καὶ χεῖρες καὶ στέρνα ἐγγύτατα

(1) Codex, εἴλην. Mox non *Damen*, sed *Clanin*, habet Poeta. Et statim codex δ' ὀρύλας.

(2) In codice hoc nomen ubique per iota scriptum legitur. Melior est scriptura per hypsilon. Castoris equus a Suida et Etymologo M. Κύλλαρος vocatur.

» τοῖς ἐπαινετοῖς τῶν ἀγαλματουργῶν ἀνδριάσιν (1), ὅθεν δή ποτε ἀνὴρ ἦν· ἀλλ' οὐδὲ ῥυπῶσα ἡ ὑπ' ἐκεῖνον ἦν ὄψις τοῦ ἵππου, καὶ τοῦ ἀνδρὸς φαυλοτέρα. Δὸς αὐχένα μόνον ἐκείνῳ καὶ κεφαλὴν, καὶ τοῦ Κάστορος ἄξιος ἔσται· οὕτως ἦν τὰ νῶτα εὐκάθεδρος, οὕτως ἦν τὰ στέρνα μετέωρα. Καὶ πίττης κελαινῆς ὅλος μελάντερος· λευκὴ μέντοι ἦν ἡ οὐρὰ, καὶ τοῖς σκέλεσιν ὡσαύτως λευκὸν τὸ χρῶμα προσῆν. Πολλαὶ μὲν τῆς αὐτοῦ γενεᾶς ἐκεῖνον ἐζήτησαν· μία δ' οὖν εἷλεν Ὑλονόμη, ἧς οὐκ ἔστιν ἥτις ἐκπρεπεστέρα ἐν τοῖς ἡμιθῆρσι θήλεια τὰς βαθείας ᾤκησε λόχμας. Αὕτη μειλίγμασί τε καὶ ἔρωτι, καὶ τῷ τὸν ἔρωτα διομολογεῖν κατέσχε τὸν Κύλλαρον. Ἐπιμέλειά γε μὴν, πόση τις ἐν ἐκείνοις εἶχεν εἶναι τοῖς μέλεσιν, ὡς ἂν ἡ μὲν κόμη κτενὶ διωμαλισμένη τυγχάνοι, ὡς ἂν νῦν μὲν δένδρῳ λιβάνῳ (2), νῦν δὲ ἴοις ἢ ῥόδοις ἐμπλέκοιτο, ἔστι δ' ὅτε καὶ λευκὰ κρίνα φέροι, καὶ δὶς τῆς (3) ἡμέρας ἐν ταῖς καταλισθανούσαις πηγαῖς τοῦ Παγασαίου δρυμοῦ νίπτοι τὸ πρόσωπον, καὶ δὶς ἐν ποταμῷ τέγγοι τὸ σῶμα· ἀλλ' οὐδ', εἰ μὴ προσείη αὐτῇ δέρματα πρέποντα καὶ θηρῶν ἐπιλέκτων, ἤτοι τοῖς ὤμοις ἢ τῇ λαιᾷ πλευρᾷ ἐνήψατο ἄν. Ἴσος ἔρως ἐκείνοις ἦν, κἂν τοῖς ὄρεσι δὴ περινοστοῦσιν ὁμοῦ, καὶ ἄντρα (4)

(1) De hac pulcrorum corporum cum statuis comparatione non semel me agere memini: verbi gr. ad Manassis Fragm. post Nicetam p. 427. Cf. Blomfield. Gloss. ad Agamemn. 233.

(2) Latinum *rore maris* sic non improprie vertit. Glossæ Botanicæ in codice Suffieldiano, quas mecum Barkerus vir doctiss. benignissime communicavit: Λιβανότης (leg. Λιβανωτὶς) τὸ δενδρολίβανον. Est λιβανωτὶς ros marinus. Scribi velim δενδρολιβάνῳ.

(3) Codex, καὶ δὴ τῆς.

(4) Cod. ὅπλα. Lat. *antra*.

» κατὰ ταυτὸν ὑποδύουσι. Καὶ πρὸς τοὺς Λαπιθείους
» οἴκους εἰσελθόντες ὁμοῦ, καὶ τὸν ἄγριον συνέφερον
» πόλεμον. Ὁ μὲν οὖν αὐτόχειρ τοῦ τραύματος ἐν
» ἀδήλοις ἦν· δόρυ γε μὴν ἐξ ἀριστερῶν ἦλθε, καὶ
» κατωτέρω, οὗ τῇ δειρῇ τὰ στέρνα ὑπόκειται, δια-
» πείρει σε, Κύλλαρε. Ἡ δὲ καρδία, καί τοι βρα-
» χεῖ πληγεῖσα τῷ τραύματι, μετὰ τὴν τοῦ βέλους
» ἐξαγωγὴν, ὅλῳ συγκατεψύχθη τῷ σώματι. Αὐτίκα
» δ' ἡ Ὑλονόμη τὰ θνήσκοντα ὑποδέχεται μέλη,
» καὶ, ἐπιθεῖσα τὴν χεῖρα, περιθάλπει τὸ τραῦμα,
» καὶ τὸ στόμα προσάγει τῷ στόματι, καὶ πειρᾶται
» τῇ ψυχῇ φευγούσῃ ἀνθίστασθαι. Ὡς δ' εἶδεν ἀπε-
» σβηκότα, ῥήματά τινα φαμένη, ἅπερ ὁ θόρυβος
» πρὸς τὰς ἐμὰς ἀκοὰς ἀπεῖρξεν ἐλθεῖν, ἐπιπίπτει
» τῷ δόρατι, ὅπερ ἐκείνῳ πρότερον ἐνεσχέθη, καὶ
» δὴ καὶ θνήσκουσα τὸν ἑαυτῆς περιέβαλεν ἄνδρα.
» Ἔστι μοι πρὸ ὀφθαλμῶν κἀκεῖνος ὁ φοβερὰς λεον-
» τᾶς ἀλλήλαις συῤῥάπτων τε καὶ συνδῶν Φαιοκόμης,
» καὶ τόν τε ἄνθρωπον περισκέπων ὁμοῦ καὶ τὸν ἵπ-
» πον· ὃς, λίθον (1) ἀφεὶς, ὃν μόλις ἂν δύο ζεύγη ἐκί-
» νησαν, σὲ τὸν Φονοληνείδην (2) ἐξ ἄκρας τῆς κορυφῆς
» συγκατέθλασε. Τοῦ δὲ τῆς κεφαλῆς σφαιρώματος
» συνθλασθέντος, διά τε τοῦ στόματος καὶ τῶν κοίλων
» μυκτήρων, ὀφθαλμῶν τε καὶ ὤτων, ὁ μαλθακὸς

(1) In latinis *codice* : non λίθον igitur, sed κορμὸν, vel στέλεχος.

(2) Ovidius editus : « quem » vix juga bina moverent Juncta, » *Phonoleniden* a summo vertice » fregit. » Merito metuebat Heinsius ne esset hoc nomen corruptum. Ita enim ejus originem et syllabarum quantitatem vix intelligo quæ sint et esse debeant. Planudes invenit, *Te, Phonolenides*, quod et ex aliis libris notatum est, recipique secure potuit : jam vox est bene græca, et syllabarum recta mensura.

» ἐγκέφαλος ῥεῖ, ὥσπερ που καὶ γάλα ἐκ δρυΐνου
» πλέγματος ῥεῖν εἴωθεν, εἴ τ' οὖν ὑγρὸν ἕτερον ἐξ
» ἀραιοῦ κοσκίνου καταλείβεται ῥεῖθρον, καὶ συνεχὲς
» διὰ λεπτῶν τῶν τρυπημάτων ἐκφέρεται. Ἐγὼ δ'
» ἐπειδήπερ ἐν παρασκευαῖς οὗτος ἦν περιδῦσαι
» τὰ ὅπλα τὸν κείμενον (ἐπίσταται καὶ ὁ σὸς πα-
» τὴρ τοῦτο), τὸ ξίφος ἐνδοτάτω τῶν ἐγκάτων
» τοῦ σκυλεύοντος ἐνῆκα. Καὶ Χθόνιος δὲ καὶ Τη-
» λεβόας τῷ ἐμῷ πίπτουσι ξίφει· ὧν ὁ μὲν κλῶνα
» διφυῆ ἔφερεν, ὁ δ' ἀκόντιον. Καί μοι τῷ ἀκοντίῳ
» πληγὴν ἐνειργάσατο· ὁρᾷς καὶ αὐτὸς τὰ σημεῖα·
» καὶ γὰρ ἔτι τὰ τῆς παλαιᾶς ἐκείνης οὐλῆς φαί-
» νεται. Τότε ἔγωγε ὤφειλον ἐπὶ τὰ Πέργαμα, ὡς
» ἂν ἁλῷ, πέμπεσθαι· τότε εἶχον αὐτὸς ἐνταυθοῖ
» μένειν, εἴγε μὴ τὰ τοῦ μεγάλου Ἕκτορος ὅπλα
» τῶν ἐμῶν εἶχεν ἡττᾶσθαι (1). Ἀλλ', ἐκεῖνον τὸν
» χρόνον, ἢ οὔπω, ἢ παῖς ἦν Ἕκτωρ ἔτι· νῦν δέ με
» ἡ ἀκμὴ ἐγκαταλέλιπε. Τί ἂν σοι τὸν κεκρατηκότα
» Περίφαντα τοῦ διφυοῦς Πυρήτου, τί τὸν Ἄμπυκα
» διηγοίμην; ὃς ἐν ἀντιμετώπῳ τῷ προσώπῳ τοῦ
» τετράποδος Οἴκλου ἀσίδηρον κέρας (2) ἐνέπηξε.
» Μοχλῷ δ' ὁ Πελεθρόνιος (3) Μακαρεὺς βαρεῖαν
» τῷ στήθει κατενεγκὼν κατέστρωσε τὸν Ἐρίγδουπον.
» Μέμνημαι καὶ τὸν ἐμὸν σίγυννον ὑπὸ τὸν βουβῶνα

(1) Errat hic a sensu interpres. *Morari* non est *manere*, sed *retardare* arma Hectoris. Repone servatis servandis: ποτε εἶχον αὐτὸς τὰ τοῦ μεγ. Ἕκτ. ὅπλα, εἴ γε μὴ ἡττᾷν, ἀλλά γε δηθύνειν.

(2) *Cornum* non κέρας poscebat, sed κρανίαν: cf. p. 303.

(3) Codex, πλεθρόνιος. Ceterum in hoc nominativo codicem est suum secutus. Statim latini libri, quos vidi, consentiunt in *Erygdupum*, sine idonea causa. Contrario vitio infra *Stiphelum* vocant qui *Styphelus* erat dicendus.

» κρυβέντα τοῦ Νεσσαίου (1) Κυμήλου. Ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἂν πιστεύσειας τὸν Ἀμπυκίδην μόνον τεθεσπικέναι τὰ μέλλοντα· τῷ γὰρ Μόψῳ ἀκοντίζοντι ὁ διφυὴς Ὀδίτης ἐπέπεσε (2)· καὶ δὴ μάτην ἐπειρᾶτο λαλεῖν, τῆς μὲν γλώττης ἐπὶ τὴν γένυν, τῆς δὲ γένυος τῷ λαιμῷ προσπαγείσης. Πέντε μὲν τῷ θανάτῳ παρέδωκεν ὁ Καινεύς, Στύφελόν τε καὶ Βρόμιον, καὶ Ἀντίμαχον καὶ Ἔλυμον, καὶ τὸν πελεκυφόρον δὴ Πύραμον (3), ὧν τὰς μὲν πληγὰς ἥκιστα διαμνημονεύω, τὸν δ' ἀριθμὸν ἐσημειωσάμην καὶ τὰ ὀνόματα. Ἐφίπταται δὲ καθωπλισμένος τοῖς τοῦ Ἠμαθίου Ἀλαίσου σκυλεύμασιν, ὃν τῷ θανάτῳ παρέδωκεν, ὁ καὶ τῷ σώματι καὶ τοῖς μέλεσι μέγιστος Λατρεύς· ὥπερ ἡλικία μὲν ἦν ἐν μεταιχμίῳ νέου καὶ γέροντος, ῥώμη δέ γε νεωτερίζουσα· καὶ πολιαὶ διεποίκιλλον τοὺς κροτάφους. Οὗτος ἀσπίδι καὶ ξίφει καὶ Μακεδονικῇ σαρίσσῃ (4) περίβλεπτος ἦν, καὶ τὸ πρόσωπον ἐφ' ἑκάτερον στρέψας τὸν ὅμιλον, τά τε ὅπλα συνεπάταξε, καὶ εἰς σαφῆ κύκλον ἱππάσατο, καὶ ῥήματα τοσάδε μεγαλαυχούμενος εἰς τὸ κενὸν

(1) Erravit a latinorum sensu, quem hunc esse opinor : μέμνημαι καὶ σίγυννον, πρὸς τῶν τοῦ Νεσσαίου χειρῶν βληθέντα, ὑπὸ τὸν τοῦ Κυμήλου βουβῶνα κρυβῆναι.

(2) Ovidius : « Mopso jaculante occubuit. « Sensum prorsus nescivit interpres, hunc nempe: Μόψου γὰρ ἀκοντίζοντος ὁ διφυὴς Ὀδίτης ἔπεσε.

(3) Debuit scribere Πύρακμον.

(4) De sarissa macedonica poterunt videri Crophius in Antiqq. Mac. III, c. 4 ; Wessel. ad Diodor. Sic. XVII, c. 57. Arrianus, Polybius, Quintus Curtius, res macedonicas tractantes, hac voce sæpius sunt usi : cf. Snakenburgii Curtianus index. Alciphroni III, 36, σαρίσσας pro σισύρας recte dedit Berglerus. Adde Philostr. Epist. 43, collata nota ad Aristænet. p. 629 meæ editionis.

» τοῦ ἀέρος ἐξέχεε. Καί σε, Καινὶ (1), πλήξω· καὶ γάρ ἀεί μοι γυνὴ σὺ, ἀεί μοι σὺ Καινὶς ἔσῃ· ἀλλ' οὐδὲ ἡ ἐκ γενέτης σε νενουθέτηκε φύσις, οὐδ' ἐπέρχεταί σου τῷ λογισμῷ τίνι δή ποτε πράγματι τοῦτο τὸ γέρας ἔχεις, καὶ τίνι μισθῷ πρὸς ἀνδρὸς ὄψιν ψευδῆ διαπλάττῃ. Ἢ τί ποτε γεγένησαι βλέπε, ἢ τί πέπονθας. Ἠλακάτης ἅμα ταλάροις ἐπιλαβοῦ, καὶ νῆμα τοῖς δακτύλοις διάκλωθε, τοὺς δὲ πολέμους τοῖς ἀνδράσιν ἀπόλιπε. Τοιαῦτα θρασυνομένῳ Καινεὺς ἀποτεταμένην τὴν πλευρὰν διήνοιξε, τὸ δόρυ ἀφεὶς, ᾗπερ ὁ ἀνὴρ τῷ ἵππῳ ξυμβέβλητο· ὁ δ' ἀλγήσας ἐκμαίνεται, καὶ τὸ τοῦ Φυλλείου νεανίου πρόσωπον γυμνὸν ὂν τῇ σαρίσσῃ πλήττει. Οὔκουν ἑτέρως αὕτη γε ἀνεπήδησεν ἢ ἐξ ὑψηλοῦ τέγους χάλαζα, ἢ εἴ τις βραχεῖ λιθιδίῳ κοῖλον πατάξειε τύμπανον. Ἐγγυτέρω γοῦν πρόσεισι, καὶ ἐς τὴν ἀπόκροτον τούτου πλευρὰν ἀπομάχεται καθεῖναι τὸ ξίφος· ὁ δὲ τόπος ἐκεῖνος τῷ ξίφει διοδεύσιμος ἦν οὐδαμῶς. Ἀλλ' οὐκ ἐκφεύξῃ μέντοι, φησί· τῷ μέσῳ δὲ στόματι (2) τοῦ ξίφους διεργασθήσῃ, ἐπειδήπερ ἀμβλύτερα τὰ τῆς ἀκωκῆς ἐστίν. Εἶπε, καὶ ἐπὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ πλαγιάζει τὸ ξίφος, καὶ διαλαμβάνει τῇ μακρᾷ χειρὶ τὴν ἰξὺν αὐτοῦ (3), καὶ ἐπὶ τοῦ σώματος ἡ πληγὴ στόνον ἐποίησεν ὥσπερ δὴ μαρμάρου πληγέντος, καὶ τῆς κώπης ὁ σίδηρος διαθραυσθεὶς ἀπεπήδησεν. Ἐπεὶ

(1) In codice, *καὶ σὺ καινίς.*

(2) *Στόμα ξίφους* poterit abunde illustrari ex nota ad Nicetæ Eugeniani Narrationem, p. 282.

(3) Codex exhibet *ἑαυτοῦ*, ut et modo.

» δ' ἄλις ἐκείνῳ θαυμάζειν τὰ ἄτρωτα παρέσχε
» μέλη, Νῦν ἄγε, εἶπεν ὁ Καινεὺς, τῷ ἡμετέρῳ
» σιδήρῳ καὶ τοῦ σοῦ (1) σώματος πειραθῶμεν· καὶ
» μέχρι τῆς λαβῆς τὸ θανατηφόρον ξίφος ἐπὶ τὰς
» ἐκείνου καθῆκε πλευρὰς, καὶ ἐν τῷ σκότει τῶν
» σπλάγχνων τυφλὴν τὴν χεῖρα ἐκίνησε καὶ συνέ-
» στρεψε, καὶ ἐπὶ τῷ τραύματι τραῦμα εἰργάσατο.
» Ἰδοὺ δὲ καὶ οἱ διφυεῖς ἀγωνιῶντες ὑπερφυεῖ συρ-
» ρέουσι (2) τῇ βοῇ, καὶ βέλη τούτῳ πάντες ἐπα-
» φιᾶσι καὶ βάλλουσι, καὶ τὰ βέλη ἀνταναπεμ-
» πόμενα πίπτει, καὶ ἄτρωτος ἐκ πάσης μένει
» βολῆς ὁ Ἐλάτειος Καινεὺς καὶ ἀναίμακτος. Ἐμ-
» βροντήτους δὴ τοὺς Κενταύρους ἐποίησεν ἡ καινότης
» τοῦ πράγματος. Ἐξ ὧν ὁ ὑπερμεγέθης Μώνυχος,
» Φεῦ τῆς αἰσχύνης! ἀνέκραγεν· εἰ δῆμος ὅλος ἑνὸς
» ἡττώμεθα καὶ μόλις ἀνδρός· εἰ καὶ ἀνὴρ οὗτός
» ἐστιν (3)· ἡμεῖς δὲ ἄρα τοῖς νωθροῖς ἡμῶν ἔργοις,
» ὅπερ οὗτος ἦν ποτὲ, νῦν ἐσμέν. Τί δὲ δήποτε τὰ
» ὑπερβριθῆ μέλη ὀνίνησι; τί ἡ διττὴ ῥώμη; καὶ ὅτου
» χάριν ἡ πάντων δραστικωτάτη φύσις ἐν ἡμῖν διττὰ
» ζῶα συνήγαγεν; Οὔτ' οὖν μητρὸς ἡμᾶς θεᾶς,
» οὔτε τοῦ Ἰξίονος παῖδας εἶναι λογίζομαι, ὃς το-
» σοῦτός τις ἦν ὡς καὶ τῆς ὑψηλοτάτης Ἥρας
» ἐλπίδας λαβεῖν· ἡμεῖς δ' ὑφ' ἡμιάρρενος ἐχθροῦ
» καταπολεμούμεθα. Λίθους δὴ οὖν καὶ δοκοὺς καὶ ὅλα
» τούτῳ ὄρη ἐπικυλίσατε, καὶ τὴν ἰταμωτάτην (4)

(1) Inserui σοῦ : lat. « *tua* corpora ferro Tentemus. »

(2) Codex, ὑπερφυεῖς συρρέουσι, male geminato τῷ σῖγμα : conf. not. supra pag. 185.

(3) Lat. « quanquam ille vir » est. » Non intellexit Planudes *quanquam* hic esse pro *tamen* : ἀλλά γε ἀνὴρ οὗτός ἐστιν.

(4) Melius, puto, ζωπκωτά-

» ψυχὴν καταῤῥάξατε (1) λόχμης ἐπιβληθείσης. Ἡ » λόχμη πιέσῃ τὸν φάρυγγα, καὶ ἀντὶ τραύματος » ἔσται τὸ βάρος. Εἶπε· καὶ δοκὸν μανιώδει ῥύμῃ » νότου πεσοῦσαν ἀράμενος, ἐπέῤῥιψε τῷ ὑψηλῷ » πολεμίῳ (2), καὶ τοῖς ἄλλοις παράδειγμα γέγονε. » Καὶ δι' ὀλίγου γυμνὸς ἦν δένδρων ὁ Ὄθρυς, καὶ οὐδὲ » τὸ Πήλιον εἶχεν ἔτι σκιάν· Ὁ δὲ δὴ Καινεὺς τῇ » ὑπερφυεῖ τῶν δένδρων σωρείᾳ κρυπτόμενος ὑπὸ τοῦ » βάρους ἀσθμαίνει, καὶ τὰ ἐπιῤῥιπτόμενα φέρει » τοῖς ἀγνάμπτοις ὤμοις στελέχη. Ἐπεὶ δ' ὑπέρ » τε τὸ στόμα καὶ τὴν κεφαλὴν ὁ φόρτος ἐπέδωκε, » καὶ οὐκ ἔσχε τινά ποτε ἀναπνεύσας αὔραν ἑλκύ- » σειεν· ἔστι μὲν ὅτε ἐκλείπει, ἔστι δ' ὅτε τηνάλ- » λως ἑαυτὸν ἐξαίρειν ὑπὲρ τὸν ἀέρα πειρᾶται, » καὶ τὰς ἐπιῤῥιφείσας αὐτῷ λόχμας ἀποκυλίσαι, » ἔστι δ' ὅτε καὶ κινεῖ· ὥσπερ ἣν (ἴδε) βλέπομεν » κορυφὴ τῆς Ἴδης, εἰ σεισμῷ συγκλονοῖτο. Ἡ μέντοι » τοῦ πράγματος ἔκβασις ἐν ἀμφιβόλοις ἐστίν. Οἱ » μὲν γὰρ εἰς τὸν κενὸν Τάρταρον συνωσθῆναι τῷ » τῶν δρυμῶν ἄχθει (3) διηγοῦντο τὸ σῶμα· ὁ δ' » Ἀμπυκίδης τοῦτό γε ἀποφάσκει. Καὶ γὰρ ἐκ μέ- » σου τοῦ σωροῦ ξανθαῖς πτέρυξιν ὄρνιν ἑώρακεν ἐς » τὸν διαφανῆ ἐξελθοῦσαν ἀέρα, ἣ τότε δὴ πρῶτα καὶ » ὕστατα (4) ἐμοὶ κατωπτεύθη. Ταύτην ὁ Μόψος τὴν

την. Nam latina exhibent, *animam vivacem.*

(1) Codex, καταταράξατε, quod mutavi, ut *elidite* latinum verteretur. Sic ἀράσσων et ταράσσων permutantur in Euripideæ Hecubæ codd. v. 1165.

(2) Codex, πολέμῳ. Philostratus Epist. 22: τὰ μὲν ἐκ πολέμου καὶ θήρας τραύματα: cod. Reg. 1696, ἐκ πολεμίων. Apud Philostratum optio est ambigua, non item apud Planudem: nam πολέμῳ sensu carebit.

(3) Codex, ἄνθη.

(4) Inserui ὕστατα.

» οἰκείαν καλιὰν (1) κούφῃ ὑπεριπταμένην τῇ πτήσει
» καὶ μεγάλῃ σμαραγῇ περιτετριγυῖαν ἐθεάσατό
» τε καὶ ἐπίσης τῇ τε ψυχῇ καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς
» ἠκολούθησε, καὶ, Ὦ χαῖρε, δόξα τοῦ Λαπιθείου
» γένους, φησὶ, μέγιστε μὲν ἄνερ πάλαι, νῦν δὲ
» μοναδικὴ ὄρνις, Καινεῦ. Καὶ τὸ πρᾶγμα διὰ τὸν
» αὐτὸν εὑρετὴν ἐπιστεύθη. Ἐπήνεγκεν μὲν οὖν ὀργὴν
» ἡ λύπη, καὶ ἕνα συγχωσθέντα ὑπὸ τοσούτων
» ἐχθρῶν βαρέως ἠνέγκαμεν· οὐδὲ πρότερον ἀπέ-
» στημεν σιδήρῳ τὴν ὀργὴν ἐμπίπλαντες, πρὶν ἢ
» μέρος μὲν ἐκείνων παρεδόθη θανάτῳ, μέρος δὲ
» φυγή τε καὶ νὺξ μετέστησε. »

Τοῦτον τὸν μεταξὺ Λαπίθων καὶ τῶν ἡμιανθρώπων Κενταύρων συῤῥαγέντα πόλεμον τοῦ Πυλίου διεξιόντος, ὁ Τριπτόλεμος (2) τὴν ὑπὲρ Ἡρακλέους ὀδύνην, ὅτι δὴ τοῦτον παρέδραμεν, οὐκ ἤνεγκεν ἡσύχῳ τῷ στόματι, καί φησι· « Θαῦμά τι τοῦτο, γεραίτερε,
» τῶν Ἡρακλείων ἐπαίνων λήθην σοι γεγονέναι. Ἀλη-
» θῶς δ' εἰπεῖν, πολλάκις μοι ὁ πατὴρ διηγεῖσθαι
» εἰώθει ὑπ' ἐκείνῳ (3) τοὺς Νεφελογενεῖς δεδαμά-
» σθαι. » Πρὸς ταῦτα σκυθρωπάσας ὁ Πύλιος, « Τί
» με τῶν κακῶν ἀναμιμνήσκεσθαι βιάζῃ »; φησίν·
« καὶ τῷ χρόνῳ συνουλωθὲν πένθος ἀναξαίνειν, καὶ
» τὸ πρὸς τὸν σὸν πατέρα μῖσος καὶ ὅσα προσκρού-
» ματα γέγονεν ἐξαγγέλλειν; Ἐκεῖνος καὶ πίστεως μεί-
» ζονα διεπράξατο, καὶ τὴν οἰκουμένην τῶν κατορ-

(1) Καλιὰν inepta est latini *castra* interpretatio. Scribendum potius, παρεμβολήν.

(2) Imo Τληπόλεμος, ut Ovidio nominatur.

(3) Ἐκείνῳ est improprie scriptum. Oportuit dicere ὑφ' ἑαυτῷ, vel ὑφ' ἑαυτοῦ. Sed circa pronomina illa sæpe peccat interpres noster.

» θωμάτων ἐνέπλησεν, ὅπερ ἀρνεῖσθαι δύνασθαι
» μᾶλλον ηὐχόμην. Καὶ γὰρ οὔτε τὸν Δηΐφοβον, οὔτε
» τὸν Πολυδάμαντα, οὔτε μὴν αὐτὸν ἐπαινοῦμεν
» Ἕκτορα· τίς γὰρ ἂν καὶ ἐπαινέσειε τὸν ἐχθρόν;
» Ἐκεῖνος ὁ σὸς γεννήτωρ τὰ Μεσσήνια τείχη ποτὲ
» κατέσπασε, καὶ πόλεις ἄλλας ἀδίκως, Ἦλίν τε
» καὶ Πύλον κατηδάφισε, κἀπὶ τὴν ἐμὴν οἰκίαν
» σίδηρόν τε καὶ πῦρ εἰσήραξε. Καὶ, ἵνα δὴ σιγῷμι
» τοὺς ἄλλους οὓς ἐκεῖνος διεχειρίσατο, δὶς ἓξ
» ἐτυγχάνομεν ὄντες Νηλεῖδαι, νεολαία περίβλε-
» πτος, καὶ οἱ δὶς ἓξ ὑπὸ τῆς Ἡρακλείου βίας,
» παρ' ἕνα μόνον ἐμὲ, πεπτώκασι. Καὶ τοὺς μὲν
» ἄλλους πεφυκέναι νικᾶσθαι οἰστὸν (1) ἦν· θαῦμα δ'
» ὁ τοῦ Περικλυμένου θάνατος γέγονεν· ᾧ δύναμις
» ἦν μυρίας μορφὰς, ἂν ἐθέλῃ, λαμβάνειν, καὶ
» ληφθείσας ἀποτίθεσθαι πάλιν· ὁ Ποσειδῶν ἐδωρή-
» σατο τοῦτο τῷ νέῳ, ὁ τοῦ Νηλείου αἵματος ἀρ-
» χηγός. Οὗτος ἐπειδὴ τηνάλλως εἰς πάσας ἑαυτὸν
» μορφὰς διεποίκιλλε, καὶ εἰς εἶδος ὄρνιθος μετα-
» βάλλεται, ὃς τοὺς κεραυνοὺς τοῖς καμπύλοις ποσὶν
» εἴωθε φέρειν, τῷ βασιλεῖ τῶν θεῶν χαριέστατος.
» Κεχρημένος δὴ ῥώμῃ τε τοῦ ὄρνιθος καὶ πτέρυξι
» καὶ ἐπικαμπεῖ ῥάμφει, καὶ ὄνυξιν ἀγκιστρώδεσι,
» τὸ τοῦ ἀνδρὸς διέξαινε πρόσωπον. Ὁ δέ γε Τιρύν-

(1) Adjectivum illud οἰστὸν mihi revocat in mentem Eurydices feminæ eruditæ epigramma, a Plutarcho adpositum sub extremum de Educ. libellum, quod sic incipit: Εὐρυδίκη Ἱεραπολιῆτις τόνδ' ἀνέθηκε Μούσαις εὔιστον ψυχῇ ἑλοῦσα πόθον. Varietas est in libris non mala εὔοιστον. Wyttenbachius εὔιστον servat, quod non servandum videtur. Iotacismum secutus, propono εὔηστον, *jucundissimum:* qua de voce cf. not. ad Herod. Epimer. pag. 53.

θιος ὡς αὐτὸν ὅτι μάλιστα τὸ εὔστοχον τόξον ἐντείνει, καὶ τοῖς νέφεσιν ὕψου τὸ σῶμα φέροντα καὶ μετεωριζόμενον βάλλει κατὰ τὸ πλευρὸν, ἧπερ ἡ πτέρυξ αὐτῷ συνῆπται. Καὶ ἦν μὲν οὐ πάνυ τι τὸ τραῦμα βαρύ· διαῤῥαγέντα μέντοι τὰ νευρὰ τῷ τραύματι ἐκλέλοιπε, καὶ πᾶσαν ἀπηναίνετο κίνησιν καὶ τὴν τοῦ πέτεσθαι δύναμιν. Καταπίπτει τοίνυν εἰς γῆν τῶν πτερύγων ὑπ' ἀσθενείας μηδ' ὁτιοῦν συλλαμβανουσῶν (1) ἀέρος, καὶ τὸ κοῦφον βέλος, ἧπερ ἐνεσχέθη τῇ πτέρυγι, ἐπιέσθη τῷ βάρει τοῦ διαπεπαρμένου σώματος, καὶ δι' ἄκρου τοῦ πλευροῦ πρὸς τὴν εὐώνυμον κλεῖν διεξῆλθεν. Οὔτι μοι (2) δοκῶ τοῖς τοῦ σοῦ Ἡρακλέους πράγμασιν ὀφείλειν ἐγκώμια, ὦ τοῦ Ῥοδίου στόλου περικαλλέστατε ἡγεμών. Οὐ μέντοι περαιτέρω, τὰ γενναῖα τῶν ἔργων ἐκείνου σιγῶν, ἀμυνῶ μοι τοῖς ἀδελφοῖς. Στεῤῥὰ γὰρ ἐμοὶ καὶ σοὶ χάρις ἐστὶ φιλίας.» Ταῦτα τῷ γλυκεῖ (3) στόματι τοῦ Νηλείδου προενεγκόντος, μετὰ τὴν τοῦ γέροντος ὁμιλίαν Βάκχου δῶρον ἐπιπιόντες, ἐξανέστησαν τῶν στιβάδων· ἡ δὲ λοιπὴ νὺξ ἀπεδόθη τῷ ὕπνῳ.

Ὁ δὲ τὸ θαλάττιον ὕδωρ τῇ τριαίνῃ διεξάγων θεὸς τὸ τοῦ παιδὸς σῶμα κύκνον εἰς ὄρνιν μεταμειφθὲν, ἀλγεῖ πατρικῇ διαθέσει, καὶ τὸν ὀξὺν ὑπερστυγῶν Ἀχιλλέα, μνημονεύουσαν ὀργὴν, πλεῖν

(1) Codex, συλλαμβανόντων: eodem calami lapsu πτερύγων καλυψάντων supra p. 63; nec non pag. 97, αἰτίας προσχωρήσαντος. Nam novit vocis πτέρυξ genus, quum statim habeat τῇ πτέρυγι.

(2) Lat. « *Num* videor.... »? Invenit Planudes, « *non* videor. » Sed interrogatio et est vividior et sententiæ indit comitatis aliquid.

(3) Codex, γλυκὺ — προσενεγκόντος.

ἢ (1) πολιτικῶς εἶχεν, ἀσκεῖ. Καὶ σχεδὸν εἰς διπλῆν ἤδη πενταετηρίδα παρελκομένης τῆς μάχης, ῥήμασι τοιούτοις τὸν ἀχειρεκόμην Κύνθιον ἐρεθίζει· « Ὦ τῶν » τοῦ ἀδελφοῦ μοι παίδων μακρῷ χαριέστατε, ὃς » ἀνεμώλια τὰ τείχη σὺν ἐμοὶ κατεβάλου τῆς » Τροίας, ἰδοὺ δὴ τί στένεις, ὁπότε τὴν Ἀσικὴν (2) » ἀκρόπολιν πεσουμένην ὁρᾷς; ἢ τί νῦν τὰς το- » σαύτας χιλιάδας, αἵπερ ἐφρούρουν τὰ τείχη, » θανατωθείσας ἀλγεῖς; ἀλλ' ἆρα (μήποτε πάντας » ἂν ἐφεξῆς διεξέλθοιμι) ἡ τοῦ Ἕκτορος ἔπεισιν εἰς » μνήμην ψυχὴ τοῦ περὶ τὰ οἰκεῖα Πέργαμα ἑλκυ- » σθέντος; μέχρι (3) μέντοι ὁ δεινὸς ἐκεῖνος, καὶ » αὐτοῦ τοῦ πολέμου αἱμοχαρέστερος, ζῇ, ὁ τοῦ » ἔργου τοῦ ἡμετέρου ὀλοθρευτὴς, Ἀχιλλεύς. Δοίη » μοι ἑαυτὸν, ὡς ἂν ἐπ' αὐτῷ τι δράσαιμι, αἴ- » σθοιτό τε (4) τί ποτ' ἂν τῇ τριαίνῃ δυναίμην. » Ἀλλ' ἐπεὶ μὴ δέδοται ἐγγύθεν τοῖς ἐχθροῖς συνιέναι, » λαθραίῳ βέλει καὶ μηδὲν ὑπιδόμενον τοῦτον διό- » λεσον. » Ἐπένευσε πρὸς ταῦτα ὁ Δήλιος, καὶ, ἐξ ἴσου τῷ τε οἰκείῳ θυμῷ καὶ τῷ τοῦ θείου χαριζόμενος, νεφέλην περιεβάλετο, κἀπὶ τῆς Ἰλιακῆς ἔφθασε παρατάξεως· καὶ ὁρᾷ τὸν Πάριν ἐν μέσῳ τῷ τῶν ἀνδρῶν φόνῳ ἀραιὰ βέλη δι' ἀγνώστων καὶ ἀνωνύμων Ἀχαιῶν διασπείροντα. Καὶ διομολογησά-

(1) Codex: πλὴν ἤ. In latinis, *plus quam*. Permutata πλὴν et comparativum πλεῖν ostendi ad Eunap. p. 315. Apud Aristidem t. I, p. 281, Jebb. pro πλὴν ἢ διπλάσιος, cod. Reg. 1040, melius πλεῖν ἢ διπλ.

(2) Sic codex, qui et supra ῷ exhibuit pro ῶ. Forsan Ἰλιακήν.

(3) Videtur legisse *dum*, non *cum*.

(4) Addidi τε ad sententiarum nexum. Ceterum latinum *faxo* Noster non intellexit. Debuit scribere, δοίη μοι ἑαυτόν· ποιήσω ὡς ἂν αἴσθηται τί ποτ'.—

μενος τὴν θειότητα ἑαυτοῦ, « Τί τὰ βέλη » φησὶ « τῷ τοῦ σύγκλυδος ὄχλου ἀπόλλυς αἵματι; Εἴ τίς » σοι τῶν σαυτοῦ λόγος ἐστὶν, ἐπιστράφηθι πρὸς » τὸν Αἰακίδην, καὶ τοῖς κατεργασθεῖσιν ἀδελφοῖς » ἄμυνε. » Εἶπε, καὶ, δείξας τὸν Πηλείδην τὰ Τρωϊκὰ σώματα καταστορεννύντα τῷ ξίφει, τὸ τόξον πρὸς ἐκεῖνον ἐπέστρεψε, καὶ εὔστοχον βέλος τῇ θανατηφόρῳ χειρὶ διΐθυνε. Τοῦτο μόνον γέγονεν ὅπερ ὁ γέρων Πρίαμος ἔσχεν ἡσθῆναι μετὰ τὸν Ἕκτορα (1). Ἀμέλει καὶ ὁ τῶν τοσούτων σὺ νικητὴς, Ἀχιλλεῦ, ὑπὸ δειλοτάτου ἅρπαγος γυναικὸς Ἀχαιΐδος νικᾷ. Εἰ δὲ καὶ γυναικείῳ ἔμελλες πεσεῖσθαι πολέμῳ,

(1) Lat. « post Hectora. » Hanc loquendi brevitatem pluribus exposui ad Philostr. p. 429. Adde Jacobs. Addit. in Athen. p. 219; et Schæf. ad Æsop. pag. 145, qui Babriæ versum in Fabula de Philomela, πρῶτον βλέπω σε σήμερον μετὰ Θράκην, bene contra Tyrwhittum interpretatur : sensus enim est, *depuis le temps de Thrace*, ut verbis utar Fontainii, jam apte a Thuroto viro clar. in Mercurio Franciæ t. XLVII, pag. 15, collatis, et pridem a Rochefortio in Notit. MSS. t. II, pag. 669. Potest conferri Nonnus Dionys. VIII, 95 : Γανυμήδεα... μετὰ Πέργαμον ἀστὸν Ὀλύμπου. Ibid. 141: Οὐδὲ μετὰ Κρήτην πάλιν ἔπλεε ταῦρος Ὀλύμπου. Similia proferam quæ sunt ad manum. Epigramma Incert. 373, de Ammonio : κείνῳ δὲ μετ' ἄγρια κύματα ναῦται Χεῖρας ἀερτάζουσι. Gregorius Nyss. in Thaumaturgi Vita pag. 316 : ὁμοίως ἐχόντων, καὶ μετὰ τὸ ὕδωρ καὶ πρὸ τοῦ ὕδατος, τῶν ἅπαξ κατασχεθέντων τῷ πάθει. Comparandus Seneca Epist. 119 : « *Post* » *Darium et Indos* pauper est » Alexander Macedo. » Horatius A. 141 : « Dic mihi, Musa, virum, » captæ *post mœnia* Trojæ, Qui.. » ubi conf. Bentl. Claudianus in Laudibus Herculis 88 : « virtus » digna. . .sidereos *post membra* » intrare recessus. » Adde Vorst. ad Justin. I, 6. Nec non in nostris scriptoribus parilia nonnulla possunt inveniri. Deshuleria in Montauserii Epicedio : « Qu'allez- » vous devenir, héroïques Ver- » tus, Vous qui, tremblantes, » éplorées, *Après vos temples* » *abattus*, Chez lui vous étiez » retirées ? » Memineratne femina latinis literis ornatissima Virgiliani loci, « post eruta Per- » gama » ?

Θερμωδοντιακῷ μᾶλλον ἂν ηὔξω πεπλωκέναι πελέκει. Ἤδη δ' ὁ τῶν Φρυγῶν φόβος ἐκεῖνος ὁ Αἰακίδης, ὁ κόσμος τοῦ Πελασγῶν ὀνόματος καὶ ἀσφάλεια, ἡ ἀνυπέρβλητος ἐν πολέμοις κεφαλὴ, πυρὶ παρεδόθη· ὃς δ' αὐτὸν θεὸς ὥπλισεν, ὁ αὐτὸς καὶ διέφλεξεν. Ἤδη δὲ τέφρα τε ἦν, κἀκ τοῦ οὕτω μεγάλου Ἀχιλλέως ὑπολέλειπται οὐκ οἶδα μὲν τί, ὃ δὲ μικρὰν ὑδρίαν οὐκ ἂν εὖ πληρῶσαι. Ἡ μέντοι δόξα ζῇ, καὶ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην πληροῖ. Τοῦτο τὸ μέτρον ἐκείνῳ ἀνταποκρίνεται τῷ ἀνδρὶ, καὶ τοῦτό σοι (1) ἐξισοῦται, Πηλείδη· οὐδὲ κενοῦ καὶ ἀνοήτου τοῦ Ἅδου αἰσθάνῃ (2). Καὶ αὐτὴ δ' ἡ ἀσπὶς, ὡς ἂν δὴ γνῶναι σχοίης τίνος ἀνδρὸς ἦν, πολέμους κινεῖ, καὶ ὑπὲρ τῶν ὅπλων ὅπλα ἐκφέρεται. Ἀλλ' οὐχὶ τολμᾷ ταύτην οὔθ' ὁ Τυδείδης αἰτεῖν, οὔθ' ὁ Ὀϊλείδης (3) Αἴας, οὐχ ὁ ἐλάττων, οὐχ ὁ μείζων καὶ τῷ χρόνῳ καὶ τοῖς πολέμοις Ἀτρείδης, οὐκ ἄλλος οὐδείς· μόνῳ δὲ τῷ Τελαμῶνος παιδὶ καὶ τῷ Λαερτιάδῃ τῆς τοσαύτης δόξης προσεγένετο θάῤῥος. Ἀφ' ἑαυτοῦ δ' ὁ Τανταλίδης καὶ τὸ βάρος ἀπεσείσατο καὶ τὸν φθόνον· τοὺς δ' Ἀργείων ἡγεμόνας ἐν μέσῳ καταστῆναι τῷ στρατοπέδῳ κελεύει, καὶ τὴν τῆς δίκης ψῆφον εἰς πάντας προὐβάλλετο.

(1) Invenit suo in libro, « *hæc* » est par *tibi* » non « *hac* est » par *sibi*. »

(2) Habuit *sentis;* malim *sentit*, αἰσθάνεται.

(3) Codex, ὁ Ἰλείδης.

ARGUMENTUM

LIBRI XIII

EX CANTERI NOVIS LECTIONIBUS.

De Achillis armis *Ajax* et *Ulysses* contendunt : ac illius quidem, sua ipsius manu interfecti, sanguis in *hyacinthum* vertitur. Capta jam Troja, *Hecuba* in Thracia, ubi Polymnestorem excæcavit, fit *canis.* Ejus infortunium quum Dii omnes deplorarent, Aurora alio luctu tenebatur, *Memnonis* scilicet filii, cujus e cineribus *Memnonides* aves prodierunt. *Æneas* porro profugus ad Anium, cujus *filiæ* in *columbas* erant conversæ, post alia deinceps loca transformationibus clara, in Siciliam delatus est, ubi *Scylla,* cui *Galatea* narrat *Polyphemi* amores *Acidis*que obitum; quo facto, *Glaucus,* in *deum marinum* mutatus, apparet.

ὈΒΙΔΙΟΥ

ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΝ.

Συνήδρευσαν τοίνυν οἱ ἡγεμόνες, καὶ, τῆς τοῦ δήμου περιϊσταμένης στεφάνης, ἀνίσταται πρὸς λόγους ὁ τοῦ ἑπταβοείου σάκους δεσπότης Αἴας. Καὶ οὑτωσί πως, ὡς ἀκρατὴς ὀργῆς ἦν, πρὸς τὴν τοῦ Σιγείου ἠϊόνα καὶ τὸν ἐπὶ τῆς ἠϊόνος στόλον βλοσυρῷ ἀπεῖδε τῷ βλέμματι, καὶ, ἀνατείνας τὰς χεῖρας, « Ἄγομεν » εἶπεν, « ὦ Ζεῦ, δίκην πρὸ τῶν νηῶν, καί μοι συμ- » φέρεται νῦν Ὀδυσσεύς! Ἀλλ' οὐχὶ καὶ τῷ Ἑκτορείῳ » διεδίσταζεν ὑπεῖξαι πυρὶ, ὅπερ ἔγωγε ὑπέμεινα, » ὅπερ τοῦδε τοῦ στόλου ἔγωγε ἐφυγάδευσα. Ἀσφα- » λέστερόν ἐστι τοιγαροῦν πεπλασμένοις λόγοις » ἀμφισβητεῖν, ἢ χειρὶ μάχεσθαι. Ἀλλ' οὔτ' ἐμοὶ » πρόχειρόν ἐστι λέγειν, οὔτε τούτῳ ἐργάζεσθαι. Καὶ » γὰρ ὁπόσον αὐτὸς ἔν τε τῷ φοβερῷ πολέμῳ καὶ » ταῖς παρατάξεσιν ἰσχύω, τοσοῦτον οὗτος πρὸς λό- » γους δύναται. Οὐ μέντοι καὶ ἀναμνηστέον ὑμᾶς εἶναι » τἀμαυτοῦ ἔργα νομίζω· εἴδετε γάρ. Ὀδυσσεὺς διε- » ξιέτω τὰ ἑαυτοῦ, ἃ δίχα μάρτυρος πράττει, καὶ » μόνη συνίστωρ ἡ νὺξ ἐστι. Μέγα αἰτεῖν ὁμολογῶ γέ- » ρας· ἀλλ' ὑποβιβάζει μοι τὴν τιμὴν ὁ τῷ Αἴαντι (1)

(1) Vides distinxisse Planudem, ut editiones pleræque, in quibus legitur, « sed demit honorem æmulus Ajaci. »

» ἀντίπαλος καθιστάμενος. Οὔκουν ὑπερήφανόν ἐστι
» τούτου κρατῆσαι, εἰ καὶ τὰ μάλιστα μέγα ἐστὶν,
» ὅπερ ἂν ἐλπίσαι καὶ Ὀδυσσεύς. Οὗτος νῦν ἤδη τοῦ-
» δε τοῦ ἀγῶνος εἰλήφει τὸ γέρας, ὅτι, καὶ ἡττηθεὶς,
» ἁμιλλήσασθαί μοι μέντοι λεχθήσεται. Ἔγωγε μὴν,
» εἰ καὶ ἀμφίβολα τὰ τῆς ἀρετῆς ἦν ἐν ἐμοὶ, τῇ
» εὐγενείᾳ πάντα ἰσχύειν εἶχον, Τελαμῶνος παῖς ὢν,
» ὃς ἅμα τῷ γενναίῳ Ἡρακλεῖ τὰ Τρωϊκὰ τείχη
» ἐπόρθησε, καὶ σὺν Παγασαίῃ νηῒ τοὺς τῶν Κολχῶν
» εἰσῆλθεν αἰγιαλούς. Αἰακὸς δὲ τούτῳ πατήρ ἐστιν,
» ὃς τοῖς ἡσυχάζουσιν ἐκεῖ βραβεύει τὰ δίκαια, ἔνθα
» καὶ τὸν Αἰολίδην Σίσυφον λίθος βαρὺς ἐνοχλεῖ. Τὸν
» Αἰακὸν ὁ ὕπατος Ζεὺς γινώσκει καὶ γέννημα οἰκεῖον
» ὁμολογεῖ. Οὕτω τρίτος ὁ Αἴας ἐκ τοῦ Διός. Εἰ
» δὲ καὶ μηδὲν πρὸς τὴν δίκην ἡ τοιαύτη τοῦ γένους
» ἀκολουθία ὀνίνησιν, Ἀχαιοί· ἀλλ' εἰ καὶ τὰ μάλιστα
» μηδὲν ἦν μοι πρὸς τὸν μέγαν Ἀχιλλέα κοινὸν,
» ἀδελφὸς δ' ὅμως ἦν (1). Τὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοίνυν
» αἰτῶ. Τί δὲ δή ποτε σὺ, ὁ τοῦ Σισυφείου αἵματος
» ἐκβλαστήσας, καὶ τήν τε κλοπὴν καὶ τοὺς δόλους
» ἐκείνῳ γε ὢν ὁμοιότατος, ἀλλοτρίου γένους ὀνόματα
» παρενείρεις τοῖς Αἰακίδαις; Ἢ ὅτι δὴ πρότερος
» ἦλθον εἰς ὅπλα καὶ μηδενὸς διελέγξαντος, ἀπαρνη-
» θήσεταί μοι τὰ ὅπλα, καὶ κρείττων ἐν αὐτοῖς δόξει,
» ὃς ὕστατος ἔλαβεν ὅπλα καὶ ἀπεδίδρασκε τῇ πε-
» πλασμένῃ μανίᾳ τὴν ἐκστρατείαν (2); μέχρις ὁ

(1) Hæc sensu carere videntur. Ad latinorum mentem sic fere opinor refingenda : *μηδὲν δὲ πρὸς τὴν δίκην ἡ τοιαύτη τοῦ γένους ἀκολουθία ὀνήσαιτο, εἰ μηδὲν ἦν μοι πρὸς τὸν μέγ. Ἀχ. κοινόν. Ἀδελφὸς ἦν.*

(2) De simulata Ulyssis insania

» τούτου μὲν εὐμηχανώτερος Ναυπλιάδης, ἑαυτῷ » δ' ἀλυσιτελέστατος, τὰς τῆς δειλῆς ψυχῆς ἀνε- » κάλυψε σκήψεις, καὶ πρὸς ἅπερ παρεφυλάττετο » εἵλκυσεν ὅπλα. Νῦν δὴ λαβέτω τὰ κάλλιστα τῶν » ὅπλων ὁ μὴ ἀνεχόμενος ἐκεῖνα (1) λαβεῖν· ἡμεῖς » δ' εἴημεν ἄτιμοι, καὶ τῶν τοῦ ἀνεψιοῦ ὀρφανεύοιμεν » δώρων, ὅτι δὴ πρὸς τὰ πρῶτα τῶν κινδύνων ἡμᾶς » αὐτοὺς προσηγάγομεν. Ἀλλὰ γὰρ ὤφειλεν ἢ ἀλη- » θὴς ἡ μανία ἐκείνη τυγχάνειν ἢ πιστὴ δόξαι, μηδὲ » κοινωνὸς οὗτός ποτε τοῦ πλοῦ πρὸς τὰ Φρυγῶν » τείχη ἐληλυθέναι, τῶν ῥαδιουργημάτων ὑποβολεύς. » Οὐδὲ γὰρ ἄν σε, Ποιάντιε (2) παῖ, ἐκτεθειμένον ἡ » Λῆμνος εἶχε σὺν ἡμετέρᾳ κατηγορίᾳ· ὃς νῦν, ὥς » τινες διαμνημονεύουσιν ἐν ἀτερθικοῖς καταδεδυκὼς

notæ Gierigianæ addesis not. ad Her. Philostrati pag. 525, apud quem Protesilaus hanc narrationem οὔ φησιν ὑγιᾶ εἶναι. Sed Protesilaus ille auctoritate prorsus caret. Ipse de se fatetur Sabini Ulysses : « quum mea fictus De- » tinuit patrio litore vela furor. » Thersites, ignava hac vesania audita, καταγέλασέ τε καὶ λόγους ἔλεγε πρέποντας τῇ τοιαύτῃ μανίᾳ, ob hoc laudatus a Libanio t. IV, pag. 944. Et laudatur ab Aristotele, Poet. c. 17, Homerus quod non versibus exposuerit quæcumque Ulyssi acciderunt, οἷον πληγῆναι μὲν ἐν τῷ Παρνάσῳ, μανίαν δὲ προσποιήσασθαι ἐν τῷ ἀγερμῷ. De hoc argumento Parrhasii et Euphranoris, nobilium artificum, pictæ exstiterunt tabulæ : cf. Wyttenbachius ad Plutarchum de aud. Poet. pag. 18 B.

(1) Male legit *illa* pro *ulla*. Rescribe, οὐδένα, vel (si hoc plurale displicet, etsi probatissimis non displicuerit), ὁ μὴ ἀνεχ. μηδαμῶς ὅπλα λαβ. Ceterum in Nostro plurale οὐδένα stare recte possit, qui alibi τὸ οὐδένες scripsit ; v. c. infra ad N. 183, 564 ; supra pagg. 489, 522, μηδέσιν : etc.

(2) Codex, ποιάντιε, permutatis ι et οι, quod obvium est. In Dione Chrys. t. I, pag. 191, ubi ὁπότε προσίδοι τις editum legitur, hæc fuit adscripta a Reiskio notula : « possit quoque προσ- » ίδῃ esse. In Veneta est προσ- » ίδοι, ambigue ad utrumque. » Non puto ambiguum esse προσίδοι in hac sententia ; nam ὁπότε προσίδῃ τις vix stare poterit.

» ἄντερις, κινεῖς (1) καὶ λίθους ταῖς οἰμωγαῖς, καὶ » τοῦ Λαερτιάδου καλεύχῃ (2). Καὶ νῦν αὐτὸς φεῦ! ὁ » πρὸς τὰ αὐτὰ συνομωμοκὼς ἡμῖν ὅπλα, καὶ μέ- » ρος τῶν ἡγεμόνων τυγχάνων, ᾧ διαδόχῳ τὰ βέλη » τοῦ Ἡρακλέους εἰσὶν ἐν χρήσει, καταπονηθεὶς τῇ » τε νόσῳ καὶ τῷ λιμῷ θηρεύει (3), καὶ τρέφεται ὄρνισι, » καὶ, πτηνὰ διώκων, ταῖς Τρωϊκαῖς μοίραις ὀφει- » λόμενα βέλη μεταχειρίζεται. Ἐκεῖνος μέντοι ζῇ,

(1) Cod. κινοῖς pro κινεῖς : ut ad 207, τοίχεσι : ad 234, δεδεικότας. Ubique librarii sic ει et οι permutant. Dion Chrys. Or. XXXIII, pag. 14 : εἴ τις ἐν λοιμῷ, διὰ τὸ πάντας ἢ τοὺς πλείστους νοσεῖν, μηδεμίαν ἐθέλοι ποιεῖσθαι πρόνοιαν ὥστε αὐτὸς ὑγιαίνειν, ἢ, νὴ Δία, ἐν θαλάττῃ χειμαζόμενος, ἔπειτα πάντας ὁρᾷ τοὺς ἐν τῇ νηῒ κινδυνεύοντας, ἀμελεῖ τῆς σωτηρίας : « malim » Reiskius ait « ἀμελείη ob præmis- » sum ἐθέλοι, aut saltem ἀμελῇ. » Miram crisin ! Scribe ἀμελοῖ, quod exhibet cod. Reg. 2958. Nec non pro ὁρᾷ forsan leg. ὁρῶν. Statim Dion : γελοῖον γὰρ, εἴ τις πρὸς τὸν ὅλως οὐκ ἐπιστάμενον κιθαρίζειν, ἔπειτα ὡς ἔτυχε κρούοντα, ἐπιχειρεῖ λέγειν ὅτι ἥμαρτεν : ubi vides post ἔπειτα participium κρούοντα. Reiskius hic malit ἐπιχειρῇ : equidem malim ἐπιχειροῖ, quod in eodem codice legi. Dion alibi Orat. XXX, p. 550 : ἐκπλήττεσθαι γὰρ ἑκάστοτε ὑπ' αὐτῶν καὶ φοβεῖσθαι τοὺς ἀνθρώπους, ὁπότε συμβαίνει : codex idem, συμβαίνοι, electione ancipiti. Alciphro II, Epist. 4, 23 : χαίροις οὖν ἀπολειπομένη, ἔφασαν· τὸ δὲ οὐκ ἦν : cod. Reg. 2832, χαίρεις, quod omnino loci sententia postulat. Libanius t. III, pag. 18 : ἐνεθυμήθη πρὸς αὐτὸν (scr. αὑτὸν) ὁ κατήγορος ὅτι τοῖς μὲν πράγμασι καὶ τοῖς ἐκ τῆς ἀληθείας οὔτ' ἂν τοῦτον, οὔτ' ἂν ἄλλον οὐδένα τῶν τούτῳ πεπλησιακότων, ἕλοι, τὰ δ' ὄντα αὐτῷ κατὰ Σωκράτους οὐκ ἂν ὑπάρχει κατὰ τῶν ἄλλων. Ibi Reiskius : « F. ὑπάρχοι aut ὑπάρχῃ. » Omnino illud scribendum, non hoc.

(2) Latina « Quæ meruit : quæ, » si dii sunt, non vana pre- » caris » omisit interpres, vel librarius, τῷ ὁμοιοτελεύτῳ deceptus. Reponendum fere : ὧν ἐστὶν ἄξιος· ἅ γε, εἰ μὲν εἰσὶ θεοὶ, οὐκ ἄλλως καλεύχῃ.

(3) Habuit Planudes lectionem multorum codd. *venatur*, quæ mihi quidem non displicet; nam auget miserationem, quum fractus morbo cogatur heros infelicissimus venari et per rupes dumosque perreptare, non sine ingenti dolore. Philoctetes Sophocleus vitam sustentat θηροβολῶν.

» ὅτι μὴ κοινωνεῖ (1) τῷ Ὀδυσσεῖ τῆς ὁδοῦ. Ηὔξατο
» ἂν ἐγκαταλειφθῆναι καὶ ὁ δύστηνος Παλαμήδης·
» ἔζη γὰρ ἂν νῦν, ἢ θάνατον, ὡς ἀληθῶς εἰπεῖν, δίχα
» κατηγορίας ἂν ἔλαχεν· ὃν οὗτος, ὁ σφόδρα τῆς
» ἐλεγχθείσης μνημονεύων μανίας, προδιδόναι τὰ τῶν
» Δαναῶν ἐπλάσατο πράγματα, καὶ τὸ συμπλα-
» σθὲν ἐβεβαίωσεν ἔγκλημα, καὶ ὑπέδειξεν ὃν ἤδη
» χρυσὸν προκατώρυξε (2). Τοιγαροῦν ἢ ὑπεργεία τὰς
» τῶν Ἀχαιῶν δυνάμεις ἢ θανάτῳ ὑπάγει· οὕτω
» μάχεται, οὕτω φοβητέος Ὀδυσσεύς ἐστιν, ὃς, εἰ
» καὶ τῇ εὐγλωττίᾳ οἷός τ' ἦν τοῦ πιστοῦ Νέστορος
» ὑπερέχειν, οὐ μέντοι καὶ ἐξανύσειεν ἂν, ὥστε τὸ
» ὑπ' αὐτοῦ ἐγκαταλειφθῆναι τὸν Νέστορα μηδεμίαν
» εἶναι κατηγορίαν ὑπολαβεῖν με· ὃς, ἀποσκοπήσας (3)
» τὸν Ὀδυσσέα, σχολαιότερον ἰὼν τῷ τοῦ ἵππου
» τραύματι, καὶ τῷ χρόνῳ τοῦ γήρως καμὼν, ὑπὸ
» τοῦ ἑταίρου προυδόθη. Ταύτην δ' οὐκ ἀπ' ἐμαυτοῦ
» τὴν κατηγορίαν συντίθημι· κάλλιστα ταῦθ' ὁ Τυ-
» δείδης ἐπίσταται, ὃς, ἐξ ὀνόματος αὐτὸν πολλάκις
» καλέσας, καθήψατό τε τούτου, καὶ ἐπιπληχότι τῷ
» φίλῳ τὴν φυγὴν ἐξωνείδισε. Δικαίοις ὀφθαλμοῖς οἱ
» θεοὶ τὰ θνητῶν βλέπουσιν· ἀπορήσει (4) νῦν βοη-
» θείας ὁ μὴ ταύτην ὀρέξας, καὶ τὸν ἴσον, ὃν τρόπον
» ἐγκατέλιπεν, ἐγκαταλειφθήσεται. Τοῦτον γὰρ ἑαυτῷ
» τὸν νόμον εἰσήνεγκε. Καί τοι συνεκαλεῖτο μὲν οὗτός

(1) Legit *comitatur*, non *comitavit.*

(2) Rem narrat Philostratus Her. pag. 154; sed aliam iræ Ulyssis causam fuisse tradit: vide locum.

(3) Non hæc est latinæ vocis *imploraret* apta versio. Rescribendum forsan, ἰκελεύσας.

(4) Hoc futurum sententias prorsus turbat. Scr. vel ἀπορεῖ δὴ vel ἠπόρησε, et ἐγκαταλειπτέος ἦν.

» πολε τοὺς ἑταίρους· ἐγὼ δ' αὐτίκα παρῆν· καὶ ὁρῶ τρέμοντά τε καὶ ὠχριῶντα τῷ δέει, καὶ τὸν ὅσον οὐκ ἤδη φοβούμενον θάνατον. Ἀντέστησα δὴ τὸ τοῦ σάκους ἄχθος, καὶ κείμενον ἔσκεπον, καί οἱ διετήρησα (ἐνταῦθα δὴ οὐ (1) τὸ πλεῖστον τῶν ἐπαίνων ἐστί) τὴν νωθρὰν ψυχήν. Εἰ τοίνυν πρὸς ἐμὲ διαγωνίζεσθαι νῦν ὁρμᾷς, ἐπανίωμεν εἰς ἐκεῖνον τὸν χῶρον· ἀπόδος τοὺς ἐχθροὺς καὶ τὴν ὄψιν σαυτοῦ (2), καὶ τὸν εἰωθότα σοι φόβον, καὶ κρύπτου ὑπὸ τὸ σάκος, καὶ, κατάστας ὑπ' ἐκεῖνο, τότε μοι ἀμφισβήτει. Ἐπεὶ δὲ καὶ ἐρρυσάμην τοῦτον, ᾧ τοῦ ἵστασθαι δύναμιν οὐδαμῶς ἐδίδου τὰ τραύματα, τότε δὴ φεύγει μηδενὶ βαρυνόμενος τραύματι. Πάρεστι δὲ καὶ ὁ Ἕκτωρ, καὶ σὺν ἑαυτῷ τοὺς θεοὺς εἰς τὸν πόλεμον ἄγει, καὶ ὅποιπερ ἂν ἐμβάλῃ, οὐ σὺ μόνον, Ὀδυσσεῦ, καταπλήττῃ, ἀλλὰ δὴ καὶ οἱ ἄριστοι· τοσοῦτόν τι τοῦ δέους Ἕκτωρ ἐφείλκετο. Τοῦτον δ' ἐγὼ, τοῖς εὐτυχήμασι τῶν φόνων σκιρτῶντα, ἐγγύθεν τῷ ὑπερφυεῖ ἄχθει (3) ἀνατρέψας συνέχεα. Τοῦτον ἐγὼ, ζητοῦντα μεθ' οὗ μόνος ἀγωνιεῖται, ὑπέμεινα (4)· καὶ τὸν ἐμὸν κλῆρον ἔγνωτε, Ἀχαιοὶ, καὶ αἱ ὑμέτεραι ὑπερέσχον εὐχαί. Εἰ δὲ καὶ ταύτης ζηλεῖτε τῆς μάχης τὴν τύχην, οὔκουν ἐπλεονεκτήθην ὑπὸ τοῦ

(1) Inserui οὐ, vel, pro πλεῖστον, reponendum erit ἐλάχιστον.

(2) Habuit ergo non *vulnus*, sed *vultum*, quod conjiciebat Schepperus.

(3) Codex, σάκει, quod mutandum fuit omnino. Lat. *pondere*. Modo ex τῷ ἐγγύθεν patet Planudem legisse *cominus*.

(4) Ut distincta sunt latina, in græcis legi oporteret, μεθ' οὗ ἀγων., μόνος ὑπέμεινα. Mox invenit *novistis*, ἔγνωτε, pro *vovistis*, non perspicue.

» Ἕκτορος. Ἰδοὺ δὲ φέρουσιν οἱ Τρῶες καὶ πῦρ καὶ σίδηρον καὶ τὸν Δία κατὰ τοῦ στόλου τῶν Δαναῶν. Ποῦ ποτ' ἦν ὁ φιλονεικότατος Ὀδυσσεύς; Ἀληθῶς εἰπεῖν, ἐγὼ ταῖς χιλίαις ναυσὶ τῷ ἐμαυτοῦ στήθει ἐπήμυνα, ταῖς ἐλπίσι τῆς ὑμετέρας ὑποστροφῆς. Δότε δή μοι τὰ ὅπλα τῶν τοσούτων νηῶν ἕνεκα. Καὶ μὴν, εἴ μοι τἀληθῆ λέγειν ἔξεστι, τοῖς ὅπλοις ἢ ἐμαυτῷ μείζονα ζητῶ τὴν τιμὴν, καὶ ἡ ἐμὴ κἀκείνων δόξα συνῆπται, καὶ τὰ ὅπλα τὸν Αἴαντα, οὐχ ὁ Αἴας τὰ ὅπλα αἰτεῖ. Τούτοις ὁ Ἰθακήσιος ἀντιτιθέτω Ῥῆσόν τε καὶ τὸν ἀπειροσάλπιγκτον Δόλωνα, καὶ τὸν Πριαμίδην Ἕλενον σὺν τῷ ληφθέντι Παλλαδίῳ (1) ἑαλωκότα. Ἀλλ' ἡμέρας αὐτῷ οὐδὲν διαπέπρακται, οὐδὲν ἀπόντος τοῦ Διομήδους. Εἰ δ' ἅπαξ τάδε τὰ ὅπλα τοῖς οὕτως εὐτελέσι (2) τῶν ἔργων δίδοτε, διέλεσθε ταῦτα καὶ ἡ μείζων ἔστω τοῦ Διομήδους μερίς. Τί μέντοι πρέπει ταῦτα τῷ Ἰθακησίῳ; ὃς λάθρα, ὃς ἄοπλος ἀεὶ πράττει, καὶ τοῖς δόλοις ἀφύλακτον ἀπατᾷ τὸν ἐχθρόν. Αὐτὴ τοῦ κράνους ἡ στιλβηδὼν ὑπὸ τῷ εὐεργίζῳ (3) χρυσῷ σελαγοῦντος προδώσει τὴν ἐνέδραν καὶ τὸν κρυπτόμενον φανερώσει. Ἀλλὰ γὰρ οὔθ' ἡ Δουλίχιος κεφαλὴ ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως κράνος τὸ τοσοῦτον οἴσει δὴ βάρος· οὔθ' ἡ βαρεῖα Πηλιὰς αἰχμὴ δύναται μὴ δυσβάστακτος τοῖς ἀπολέμοις εἶναι χερσί· οὔτε μὴν

(1) Quæ Gierigius de Palladio notat augeri commode possunt notatis ab Heynio ad Apollod. t. II, pag. 295.

(2) Cod. ἀπλέσι : de permutatione syllabarum α et ευ cf. p. 412.

(3) De χρυσῷ εὐεργίζῳ egi in Notit. MSS. t. XI, part. 11, pag. 257, hoc ipso Planudis loco usus, et ad Aristænet.

» ἡ τῷ τοῦ μεγάλου κόσμου καλυπτομένη (1) ἀσπὶς » σχήματι ἁρμόσει τῇ ἀτόλμῳ καὶ πρὸς κλοπὰς » γεννηθείσῃ λαιᾷ. Τί τὸ ἐκλῦσον καὶ χαυνῶσόν σε » ζητεῖς, ἀδόκιμε, δῶρον; ὅπερ, εἰ πλανηθεὶς ὁ τῶν » Ἀχαιῶν σοι δῆμος δωρήσεται, ἵνα δὴ σκυλευθῆς » τοῦτο γενήσεται, οὐχ ἵνα φοβερὸς τοῖς ἐχθροῖς δό- » ξῃς. Καὶ ἡ μέλλουσα δὴ (2) φυγὴ, καθ' ἣν μόνην » πάντας, ψοφοδεέστατε, ὑπερβάλλεις, σχολαιοτάτη » σοι προσγενήσεται, τοσαῦτα ἐφελκομένῳ φορτία. » Πρόσθες ὅτι τὸ μὲν σὸν τουτὶ σάκος, οὕτω σπα- » νίως ὑπομεῖναν τὰς μάχας, σῶόν ἐστι· τῷ δ' » ἡμετέρῳ, ὅπερ τὰ βέλη δεχόμενον μυρίαις πλη- » γαῖς ἀναπέπταται, νέον σάκος διάδοχον ἐποφείλεται. » Ἐπὶ πᾶσι, τίς χρεία τῶν λόγων; ἔργοις διακρι- » θῶμεν. Εἰς μέσους τοὺς πολεμίους τὰ τοῦ γενναίου » ἀνδρὸς ὅπλα ῥιπτέσθω, κἀκεῖθεν αἰτεῖν αὐτὰ » κελεύσατε, καὶ τὸν ἀνακομίσαντα τοῖς ἀνακομι- » σθεῖσι κοσμήσατε. »

Συνετέλεσε μὲν τὸν λόγον ὁ Τελαμώνιος παῖς· θροῦς δέ τις τοῦ δήμου τοῖς τελευταίοις ῥήμασιν ἐπηκολούθει, μέχρις ὁ Λαέρτιος ἥρως ἔστη, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς, βραχύ τι τῇ γῇ διαλείψαντας (3), ἦρε

(1) Putavit *cælatum* clypeum esse *celatum* et absconditum. Dele putidum istud καλυπτομένη, et repone γεγλυμμένη. Cf. p. 564.

(2) Codex, δὲ, quod mutavi. Lucianus Nigr. 16, ὑφ' ἧς δὲ ῥεούσης.... cod. Reg. 3010, δὴ melius. Ibid. 37, οὕτω δὲ καὶ φιλοσόφων ἀκούοντες.... cod. idem, οὕτω δὴ καὶ οἱ φιλ. et hic melius.

(3) Codex, διαλείψαντες. Sæpe peccatur in finalibus syllabis, ut jam notavi. Sic ad 182, εὐβοϊνὴν ἐπλήρωσε, pro Εὐβοϊκὴν ἐπλήρωσαν: ad 205, μακρὰν pro μακρᾷ: ad 263, αὐτῷ pro αὐτήν: ad 359, Ἀτρείδης pro Ἀτρείδου: ad 384, μόνον pro μόνος: ad 535, δυστυχὲς pro δυστυχής: ad 552, κοινὸν pro κοινούς: ad 584, λελυμένην pro λελυμένη: ad 658, ἀποσπᾶν pro ἀποσπᾷ.

πρὸς τοὺς ἐν τέλει (1), καὶ, τὴν αὐτοῦ φωνὴν πάντων ἐκδεχομένων, τὴν γλῶτταν ἔλυσε· καὶ τῆς εὐπορίας τῶν λόγων οὔκουν χάρις ἀπῆν.

«Εἰ μὲν τὰς ἐμὰς εὐχὰς ἦν, Ἀχαιοὶ, σὺν ταῖς » ὑμετέραις ἰσχῦσαι, οὐδεὶς ἂν ἀρτίως ἐπ' ἀμφι- » βόλοις ἐκληρονόμει τοῦ τοσούτου ἀγῶνος· σύ τε » γὰρ ἂν τοῖς ὅπλοις σαυτοῦ, καὶ ἡμεῖς σοι ἐχρώ- » μεθα, Ἀχιλλεῦ· ἐπεὶ δὲ τοῦτον Μοῖραι ἄδικοι » ἐμοί τε καὶ ὑμῖν ἀπείπαντο » (καὶ ἅμα τῇ χειρὶ ὡσὰν δακρύοντας τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπεμόρξατο), « τίς ἂν ἄμεινον τὸν μέγαν διαδέξαιτο Ἀχιλλέα, » ἢ δι' οὗ τοῖς Δαναοῖς ὁ μέγας ὑπῆξεν Ἀχιλλεύς; » Μόνον μήτε (2) τοῦτον ἡ ἑαυτοῦ φύσις ὠφελείτω, » ἥτις, ὥσπερ ἐστὶ, καὶ ἀμβλυτάτη φαίνεται εἶναι· » μήτε με πάλιν ἡ ἐμαυτοῦ βλαπτέτω, ἥτις » ὑμῖν (3) ἀεὶ δήποτε εἰς ὄνησιν γέγονεν, Ἀχαιοί. Καὶ » τῆς ἐμῆς δὲ τῶν λόγων εὐπορίας, εἴ τίς ἐστιν, ἣ » νῦν μὲν ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἑαυτῆς δεσπότου, ὑπὲρ » ὑμῶν δὲ πολλάκις διείλεκται, φθόνος ἀπέστω. Μηδὲ » γάρ τις τὸ οἰκεῖον ἀγαθὸν παραιτείσθω. Καὶ γὰρ » γένος τε καὶ προπάππους, καὶ ἅπερ αὐτοὶ οὐκ » εἰργάσμεθα, μόλις ἡμέτερα ταῦτα καλῶ. Ἀλλὰ » γὰρ, ἐπειδὴ τοῦτ' εἰς μέσον ἤγαγεν Αἴας τὸ Διὸς » ἀπέγγονος εἶναι, καὶ αἵματος δὴ τοῦ ἡμετέρου Ζεύς » ἐστιν ἀρχηγὸς, καὶ τοὺς ἴσους ἐξ ἐκείνου βαθμοὺς » διϊστάμεθα. Καὶ γὰρ ἐμοὶ μὲν ὁ Λαέρτης πατὴρ

(1) Locutionem illustravi ad Basilii Scholia p. 59, in t. XI Notit. MSS.

(2) Cod. δάκρυον—Mox, μετὰ cod. pro μήτε, permutatione jam notata pag. 151. Pro ὑπῆξεν, qui de ὑπῆρξεν cogitaret, egregie erraret: ὑπῆξεν, *advenit, successit.*

(3) Codex, ἤ τί ἡμῖν. Mox, pro ὑμῶν, codex ἐμῶν.

» ἔστι, τῷ δ' Ἀκρίσιος (1), ἐκείνῳ δὲ Ζεύς· καὶ οὐδεὶς ἐν τούτοις ὑπερορίαν ἤ τινα ζημίαν κατεδικάσθη. Ἔστι δ' ἡμῖν καὶ πρὸς μητρὸς ὁ Κυλλήνιος, εὐγενείας ἄλλη προσθήκη. Καὶ θεὸς ἐν ἑκατέρῳ τῶν τεκόντων ἐστίν. Ἀλλ' οὔθ' ὅτι τῇ μητρῴᾳ βλάστῃ εὐγενέστερός εἰμι, οὔθ' ὅτι μοι (2) πατήρ ἐστιν ἀδελφικοῦ ἀνεύθυνος αἵματος, τὰ προκείμενα ὅπλα ζητῶ. Τοῖς δ' ἡμῶν κατορθώμασι τὴν κρίσιν οἰκονομήσατε· εἰ μόνον ὅτιπερ ἀδελφοὶ Τελαμών τε καὶ Πηλεὺς ἐγεγόνεισαν, μηδαμῶς τοῦτο τοῦ Αἴαντος εἴη κατόρθωμα, μηδὲ τοῦ γένους κατάλογος, ἀλλὰ τιμὴ τῆς ἀρετῆς ἐν τοῖσδε ζητηθείη τοῖς ὅπλοις. Εἰ δὲ καὶ συγγένεια καὶ ὁ πρῶτος κληρονόμος ἐπιζητεῖται, ἔστιν ἐκείνῳ πατὴρ ὁ Πηλεύς, ἔστιν υἱὸς ὁ Πύῤῥος. Τίς τόπος ἐνταῦθα τῷ Αἴαντι; Πρὸς τὴν Φθίαν ἢ τὴν Σκῦρον κομιζέσθω τὰ ὅπλα. Ἔστι δ' οὐδὲν ἧττον τούτου καὶ ὁ Τεῦκρος ἀνεψιὸς τῷ Πηλείδῃ· ἀλλ' οὐ μέντοι γε τὰ ὅπλα ἐκεῖνος αἰτεῖ· ἤ, εἰ καὶ αἰτήσειε, λήψεται (3); Γυμνὸς ἄρα καὶ μόνον τῶν κατορθωμάτων ὁ ἀγὼν περιΐσταται. Πλείω μὲν οὖν ἔγωγε εἰργασάμην ἢ ὅσα ἂν ἐξ ἑτοίμου μοι τῷ λόγῳ διαλαβεῖν γένοιτο· τῇ τάξει δ' ὅμως ἐνεχθήσο-

(1) Latin. *Arcesius*, Ἀρκήσιος.

(2) Codex, μή. Sic ad 749, τοῖς pro τῆς. Proclus in tractatu de conscribendis Epistolis, definita Epistola μικτῇ (μικτή ἐστιν, inquit, ἡ ἐκ διαφόρων συνεστῶσα: leg. ἐκ διαφ. χαρακτήρων συν. e codice Reg. 1630), exemplum profert hocce: οἶδα μὲν ὡς εὐσεβῶς ζῇς καὶ σεμνῶς πολιτεύῃ· καί τοι τῆς ἀνεπιλήπτου τε καὶ ἁγνῆς πολιτείας ἀρετῆς, τὸ περιβόητον αὐτὸ τῆς φιλοσοφίας κοσμεῖς ὄνομα: cod. idem melius: καὶ τῇ τῆς—ἀρετῇ τὸ περιβ.

(3) Lectionem vertit codicis sui, recepta, judice doctissimo Editore nostro, meliorem.

» μαι τῶν πραγμάτων. Ἡ τοῦ Νηρέως θυγάτηρ, » ἡ μήτηρ, λέγω, τοῦ Ἀχιλλέως, προειδυῖα τὸν » μέλλοντα (1) τῷ παιδὶ θάνατον, μεταρρυθμίζει » τούτῳ στολὴν, καὶ κατεσοφίσατο πάντας, ἐν οἷς » καὶ τὸν Αἴαντα, ἡ τῆς ληφθείσης ἐσθῆτος ἀπάτη. » Ἐγὼ δ' ὅπλα, ψυχὴν ἀνδρικὴν ἂν κινήσοντα, » γυναικείοις ἐμπορεύμασιν ἐγκατέμιξα. Καὶ οὔπω (2) » μὲν τὴν παρθενικὴν σκευὴν ὁ ἥρως ἀπέθετο· ἐγὼ » δ' εὐθὺς αὐτῷ δόρατος καὶ ἀσπίδος ἐπαφωμένῳ, » Παῖ θεᾶς (3), εἶπον, σοὶ καθαιρεθησόμενα τὰ Πέρ- » γαμα ταμιεύεται. Τί διστάζεις τὴν μεγάλην Ἴλιον » ἀνατρέψαι; Καὶ δὴ τὴν χεῖρα ἐπέβαλον· καὶ πρὸς » τὰ γενναῖα τὸν γενναῖον ἐνέβαλον. Ἆρ' οὖν (4) ἐμὰ » τἀκείνου ἀνδραγαθήματα. Ἐγὼ τὸν Τήλεφον μα- » χόμενον ἐδάμασα δόρατι, καὶ νικηθέντα καὶ ἱκε- » τεύοντα πάλιν ἀνεκτησάμην. Ὅτιπερ αἱ Θῆβαι » πεπτώκασιν, ἐμόν ἐστιν. Ἐμὲ πεισθῆτε τὴν Λέσβον, » ἐμὲ τὴν Τένεδον, Χρύσην τε καὶ Κύλλαν, τὰς » Ἀπόλλωνος πόλεις, καὶ Σκῦρον (5) εἰληφέναι. Τῇ » ἐμῇ δεξιᾷ νομίσατε εἰς γῆν κατασεισθέντα διαπε- » πτωκέναι τὰ Λυρνήσια τείχη. Καὶ, ἵνα δὴ τοὺς » ἄλλους (6) σιγήσαιμι, ἐγὼ δέδωκα τὸν δυνηθέντα » τὸν δεινὸν Ἕκτορα διαφθεῖραι. Δι' ἐμοῦ ὁ περί- » πυστος Ἕκτωρ κεῖται. Ἐκείνοις οὖν τοῖς ὅπλοις, » οἷσπερ Ἀχιλλεὺς εὕρηται, ταυτὶ, τὰ ὅπλα αἰτῶ.

(1) Cod. προειδ. τὰ μέλλοντα.
(2) Codex, οὕτω et ἐπέθετο.
(3) Codex, τῷ θεᾶς.
(4) Codex, ἄρ' οὖν.
(5) Vertit sui codicis lectionem *Scyron*. Reponendum, Σῦρον. Facile harum insularum nomina confunduntur : cf. Interpretes ad Apoll. Dysc. Hist. Mirab. c. 5.
(6) Legit *alios*, quam lectionem merito tuetur Editor noster.

» Ζῶντι μὲν γὰρ δέδωκα· μετὰ (1) τὸ πεπρωμένον
» δὲ αἰτῶ. Καὶ μὴν καὶ ἡνίκα τὸ πάθος ἑνὸς τοῦ
» Μενελάου πρὸς ἅπαντας ἔφθασε Δαναοὺς, καὶ
» τὴν Εὐβοϊκὴν Αὐλίδα αἱ χίλιαι νῆες ἐπλήρωσαν,
» ἐπὶ μήκιστον τοῦ χρόνου οἱ ἄνεμοι προσδοκώμενοι
» ἤτοι οὐδένες ἦσαν, ἢ ἐναντίοι τῷ στόλῳ, καὶ
» κλῆρος ἀπότομος κελεύει τὸν Ἀγαμέμνονα τὴν
» μηδὲν ἡμαρτηκυῖαν παῖδα τῇ δεινῇ θῦσαι Ἀρτέμιδι·
» ἀπαναίνεται δὴ ὁ πατὴρ τοῦτο, καὶ ὀργίζεται δῆτα
» καὶ αὐτοῖς τοῖς θεοῖς, καὶ βασιλεὺς μὲν ἦν,
» πατὴρ μέντοι· ἐγὼ δὲ, λόγοις τὴν τοῦ τεκόντος
» ἐξομαλίσας ψυχὴν, πρὸς τὸ κοινῇ συμφέρον πε-
» ριήγαγον· ὃ νῦν γε ὁμολογῶ, καί μοι ὁμολογοῦντι
» συγγινωσκέτω Ἀτρείδης. Δυσχερῆ μὲν οὖν ἔσχον
» ὑπ' ἀδίκῳ δικαστῇ τότε δίκην (2)· ὅμως γε μὴν
» τοῦτον τὸ, τε τῷ δήμῳ συνοῖσον, καὶ ὁ ἀδελφὸς,
» καὶ ἡ τοῦ δοθέντος ὑπεροχὴ σκήπτρου, παρακί-
» νησαν ὡς ἀντισταθμήσασθαι τὸν ἔπαινον αἵματι.
» Πέμπομαι τοὐντεῦθεν καὶ πρὸς τὴν τῆς κόρης μη-
» τέρα, ἥτις οὐ παραινέσεσιν, ἀλλὰ τεχνάσματι
» πεφενάκισται. Ἥπερ (3) εἰ ὁ Τελαμώνιος ᾤχετο,
» ἐνδεᾶ τῶν οἰκείων πνευμάτων ἦν ἂν εἰσέτι καὶ
» νῦν τὰ τῶν τριήρων ἱστία. Πέμπομαι καὶ πρὸς
» τὰ Τρωϊκὰ τείχη τολμηρότατος ῥήτωρ, καὶ
» εἶδον καὶ εἰσῆλθον τὰ τῆς ὑψηλῆς Τροίας βασί-

(1) Codex, μέσον. In latinis, *post fata.*

(2) Latinum, *tenui causam*, hic puto significare, « mihi » agenda causa fuit, lis mihi » fuit. »

(3) Codex, εἴπερ : ad 256, ἐπιτελεσῆσαι : ad 615, συγγενεῖ pro συγγενῆ. Julianus Epist. 8 : εἰ δὲ βούλῃ : cod. Reg. 2964, recte, βούλει. Idem mendum tollatur e Joanne Chrys. p. 69 edit. Ducæi.

» λεια· καὶ γε ταῦτα ἦν ἀνδρῶν ἔτι μεστά (1)· καὶ » ἄτρεστος ἤνυσα ἣν (2) μοι τὸ κοινὸν τῆς Ἑλλάδος » ἐνετείλατο δίκην. Κατηγόρησά τε τοῦ Πάριδος, καὶ » τά γε ἁρπαγέντα καὶ τὴν Ἑλένην ἀπῄτησα, καὶ » νουθετῶ (3) τὸν Πρίαμον καὶ τὸν τῷ Πριάμῳ συ- » νημμένον Ἀντήνορα. Ἀλλ᾽ ὅ γε Πάρις καὶ οἱ ἀδελ- » φοὶ καὶ ὅσοι ὑπ᾽ ἐκείνῳ τὴν Ἑλένην ἡρπάκασι, » μόλις ἐπέσχον τὰς ἀθεμίτους (οἶδας τοῦτο, Με- » νέλαε) χεῖρας. Καὶ γὰρ ἐκείνη γέγονεν ἡμέρα » πρώτη τοῦ ἡμετέρου σὺν σοὶ κινδύνου. Μακρὰ γέ- » νοιτ᾽ ἂν διεξιέναι τριβὴ, ὅσα καὶ βουλῇ καὶ χειρὶ, » τὸν τοῦ μακροῦ πολέμου χρόνον, συμφέροντα » διεπραξάμην. Μετὰ γὰρ τὰς πρώτας παρατάξεις » ἐκείνας, ἐν τοῖς τείχεσι τῆς πόλεως σφᾶς αὐτοὺς » οἱ πολέμιοι συνέσχον ἐπὶ μακρὸν, οὐδὲ τῆς ἀνα- » πεπταμένης, καὶ φανερᾶς μάχης ἀπήντησεν εὐπο- » ρία. Τελευτῶντες δὲ τῷ δεκάτῳ πεπολεμήκαμεν » ἔτει. Τί τοίνυν ἐν τῷ μεταξὺ σὺ διαπράττῃ, ὃς » οὐδὲν ὅτι μὴ πολέμους ἐπίστασαι; τίνα τὴν χρείαν » παρείχου; Εἰ γὰρ τὰς πράξεις τὰς ἐμὰς ἀνιχνεύεις, » ἐλλοχῶ τοὺς ἐχθρούς· ὀχυρώμασι περιζώννυμι τά- » φρους· παραμυθοῦμαι τοὺς ἑταίρους, ὡς τὴν ἐκ τῆς » μακρᾶς ἀγανάκτησιν (4) μάχης γαληναίῳ φέροιεν » λογισμῷ· διδάσκω τίνα τρόπον τραφησόμεθά τε » καὶ ὁπλισόμεθα· πέμπομαι ὅποιπερ (5) ἂν ἀπαιτῇ » τὰ τῆς χρείας. Ἰδοὺ δὲ καὶ πρὸς τὴν τοῦ Διὸς ὑπο-

(1) Inserui μεστά : *plena virorum.*

(2) Scripsi ἣν pro καί, quod est in codice.

(3) Vertit malam lectionem *moneo.* Lectioni meliori *moveo* respondebit græcum κινῶ, διακινῶ.

(4) Codex, ἀνάκλησιν.

(5) Codex, ὅπιπερ.

» θήκην (1) ἀπαληθεὶς ὁ βασιλεὺς τῷ ὀνείρῳ τῆς » ὑπηργμένης ἀμελῆσαι κελεύει μάχης· ἀλλ' ὁ μὲν » ὑπὲρ τῶν ἑαυτοῦ λόγων ἀπολογεῖσθαι δύναται, τὸν » τούτων ἀρχηγὸν προβαλλόμενος Δία· Αἴας μέντοι » μὴ συγχωρείτω ταῦτα, ἀλλ' ἀφανίσαι φιλονει- » κείτω τὰ Πέργαμα, καὶ ἐφ' ὅσον οἷόν τε πολε- » μείτω. Τί δὲ δή ποτε μὴ κατέχει τοὺς μέλλοντας » ἀπιέναι; τί δὲ δή ποτε μὴ ὅπλα λαμβάνει, ὡς » ἂν αὐτῷ καὶ τὸ δυσκάθεκτον πλῆθος ἕποιτο. Ἀλλ' » οὐκ ἦν ὄνειδος τοῦτο (2) τῷ μηδέποτε ὅτι μὴ » ὑπερβεβλημένα φθεγγομένῳ. Τί δ' ὅτι καὶ αὐτὸς φεύ- » γει (3); Καὶ γὰρ εἶδον καὶ ἠρυθρίασα βλέπων,

(1) Forsan, πρὸς τῆς — ὑπο-θήκης.

(2) Codex, τούτω, ut ad 307, θαυμάζομεν pro θαυμάζωμεν: ad 504, ὄντως, ubi malui ὄντος: ad 581, ὅπερ pro ὥπερ: ad 637, λωβούς: ad 829, χιονέδες: ad 847, δένδρων pro δένδρον: ad 896, οὗτος pro οὕτως (cf. pag. 379): ad 932, ἀλῶντας pro ἁλόντας. Sic incipit Callimachea Polemonis Declamatio: τὸν μὲν τῆς πόλεως ἐπαινῶ νόμον, κοσμοῦντα τὸν τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν τάφον καὶ λόγῳ· ἔργῳ γὰρ εὖ πραχθέντων, λόγοι ῥηθέντες καλῶς εἰσὶ τιμή· ἐμοὶ δὲ αὐτῷ μὲν πρεσφόρως ἡ τοῦ παιδὸς ἀρετὴ, μακροτέρα τῆς ψυχῆς γενομένη: codex Reg. 3017, πρόσφορος, quæ mutatio ab Orellio proposita loco medebitur; præterea pro ἔργῳ cod. optime ἔργων, et καλῶς ῥηθ. ordine non pejore. Nicephorus Basilacas Ethop. pag. 176, in Allatii Excerptis: μηδὲν ἀδικῶν, Josephus ait, δοῦλος γίνομαι, καὶ σωφρονῶν παρὰ τούτῳ κολάζομαι. Cod. Reg. 2918, παρὰ τούτου, recte. Idem p. 200: ὦ κακοὶ φύλακες, ὦ δορυφόροι πρὸς ὕπνον διωκόμενοι. Vertit Allatius, « o satellites ad somnum decli- » ves. » Malim saltem, πρ. ὕπνων διωκ. « quos somnolentia perse- » quitur et invadit »; sed optime cod. idem, πρ. ὕπνων νικώμενοι, « somno victi. » Vasis marmorei inscriptio in Museo Italico t. I, pag. 24: ΑΝΤΛΗΣΑΤΕ, ΥΔΟΡ, ΜΕΤΑ, ΕΥΦΡΟΣΥΝΗΣ, ΟΤΙ, ΦΩΝΗ, Κ Υ, ΕΠΙ, ΤΩΝ, ΥΔΑΤΩΝ. Curæ pretium non foret, si ΥΔΩΡ fuisse scribendum monerem; utilius notabo alludi ad Isaiæ verba 12, 3: καὶ ἀντλήσατε ὕδωρ μετ' εὐφροσύνης ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ σωτηρίου· et ad Psalm. 28, 3: φωνὴ Κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων.

(3) Legit *fugit*, non *fugis*.

» ἡνίκα σὺ τὰ νῶτα ἐδίδους, καὶ ἀτίμως τὰ ἱστία
» καθήρπιζες. Καὶ μελλήσας μηδὲν, Τί δρᾶτε; τίς
» ὑμᾶς (1) ἐξηνέμωσεν, ἑταῖροι, προσέφην, ἀπόνοια,
» τὴν Τροίαν ἁλοῦσαν καταλιμπάνειν; Τί δ' οἴκαδε
» μετὰ τὸ δέκατον ἔτος, ὅτι μὴ μόνον αἰσχύνην,
» κομίζετε; Τοιούτοις καὶ ἑτέροις, ἅ με τὰ τῆς
» λύπης τότε δεινὸν ἀπέφηνεν εἰπεῖν, μεταστρα-
» φέντας ἀντὶ τοῦ φεύγειν ἐκ τῶν νηῶν ἐπανήγαγον.
» Συγκαλεῖται δὲ τοὺς ἑταίρους ὁ Ἀτρείδης ταραττ-
» ομένους, καὶ οὐδὲ νῦν ὁ Τελαμωνιάδης χανεῖν τι
» τολμᾷ. Τολμᾷ δ' ὁ Θερσίτης λόγοις καθικνεῖσθαι
» τῶν βασιλέων, καὶ δι' ἐμοῦ οὔκουν ἀτιμωρητί γε
» ἰταμὸς ἔδοξεν εἶναι. Διανίσταμαί τε δὴ καὶ δεδι-
» ότας τοὺς ἑταίρους κατὰ τῶν πολεμίων παρα-
» καλῶ, καὶ τὴν ἀπολωλυῖαν ἐκείνων ἰσχὺν τοῖς
» ἐμαυτοῦ λόγοις ἐπανασώζω. Ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου
» ὅ,τι ποτὲ γενναῖον οὗτος οἷός τέ ἐστι δοκεῖν πεπρα-
» χέναι, ἐμόν ἐστιν ὁρᾷν, ὃς αὐτὸν ἐπανείλκυσα
» νῶτα διδόντα. Ἐπὶ πᾶσι, τίς σε τῶν Δαναῶν ἤτοι
» ἐπαινεῖ, ἢ αἰτεῖ; Ἀλλ' ὁ Τυδείδης ἐμοὶ τὰς ἑαυτοῦ
» πράξεις κοινοῦται, ἐμὲ δοκιμάζει, καὶ θαῤῥεῖ διὰ
» παντὸς ἐφ' ἑταίρῳ τῷ Ὀδυσσεῖ. Ἔστι τι χρῆμα τὸ
» ἐκ τοσούτων τῶν Γραικῶν χιλιάδων ἐμὲ πρὸς τοῦ
» Διομήδους ἕνα μόνον ἐπικριθῆναι· οὐ γάρ με κλῆρος
» ἐκέλευεν ἀπελθεῖν. Ἀλλὰ μέντοι καὶ κατασκοπῶ,
» καὶ ταῦτα τὸν ἐκ τῆς νυκτὸς καὶ τῶν ἐχθρῶν κίν-
» δυνον ἐπικρεμάμενον ἔχων (2), καὶ τὸν τὰ αὐτὰ

(1) Codex, ἡμᾶς: sic ad 136, ἡμῖν pro ὑμῖν: cf. not. p. 310.

(2) Lat. sic eunt: « Sic tamen « et spreto noctisque hostisque » periclo. » Ut sic verteret, puto Planudem non *spreto*, sed *specto*

» ἅπερ ἡμεῖς ἐκ τοῦ Φρυγίου γένους τετολμηκότα » Δόλωνα διεργάζομαι· οὐ μὴν (1) πρότερόν τοι » πρὶν ἀνακαλύψαι πάντα ἠνάγκασα, καὶ ἔμαθον » τί ποτε ἡ ἄσπονδος βουλεύεται Τροία. Καὶ ἔγνων » ἅπαντα, καὶ οὐκ εἶχον ὅ,τι ποτὲ πλέον ἂν κα- » τοπτεύοιμι, καὶ ἤδη τοῖς ἐπαίνοις προπεμπόμε- » νος (2) ἠδυνάμην ἐπανιέναι. Οὐκ ἀπέχρησέ δέ μοι » τοῦτο· ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν τοῦ Ῥήσου σκηνὴν » ἄπειμι, καὶ, κατὰ τὸ οἰκεῖον στρατόπεδον αὐτόν » τε καὶ τοὺς ἑταίρους διεχρησάμην. Καὶ, οὕτω » τυχὼν τῆς εὐχῆς, ἐπὶ τοῦ ἑαλωκότος ἅρ- » ματος πρόειμι νικητὴς, τοὺς ἡδεῖς θριάμβους » μιμούμενος (3). Οὗ τοίνυν τοὺς ἵππους ὑπὲρ τῆς » κατασκοπήσεως γέρας ὁ πολέμιος ᾔτησε, τούτου » μοι τὰ ὅπλα ἀπαγορεύσατε, καὶ ἀγαθώτερος ὁ » Αἴας δοκείτω (4). Τί δ' ἂν διεξερχοίμην τὴν τοῦ » Λυκίου Σαρπηδόνος φάλαγγα, τὴν τῷ ἐμῷ σιδήρῳ » ἐπιτριβεῖσαν; Σὺν πολλῷ γὰρ κατέβαλλον αἵματι » Κοίρανον Ἰφιτίδην, Ἀλάστορα, Χρόμιον, Ἄλκαν- » δρον, Ἅλιον, Νοήμονά τε καὶ Πρύτανιν, καὶ ὀλέθρῳ » παραδέδωκα σὺν Θερσιδάμαντι Θέωνα (5) καὶ Χά-

legisse. Rescribe : ἀλλὰ καὶ ὡς, τοῦ ἐκ τῆς ν. καὶ τ. ἐχθ. κινδύνου καταφρονήσας.

(1) Codex, μέν. Facilis permutatio. Libanius t. IV, p. 574, 9 : καὶ μὴν ἐν τῷ μοιχὸν εἰπεῖν — Cod. Reg. 3017, καὶ μὲν, male.

(2) Legit Planudes *præmissa*, non *promissa*.

(3) Hic lapsus est Poeta, sæculi heroici oblitus, suique memor : « Emendaturus, si licuisset, erat. »

(4) Latina, « fueritque benignior Ajax, » valde sunt obscura. Sensus forsan hicce est : « ipse Ajax vobis, si arma negaveritis, poterit esse benignior, nec ea mihi recusare : » tantum mihi est in ea juris. »

(5) Rescribe Θόωνα ex Ovidio et Homero.

ρωπα, καὶ τὸν κακῇ μοίρᾳ χρησάμενον Ἔννομον, καὶ ὅσοι γε ἧττον ἐπιφανεῖς ὑπὸ τῷ τῆς πόλεως τείχει διὰ τῆς ἐμῆς χειρὸς καταβέβληνται. Εἰσὶν, ὦ ἄνδρες, καὶ ἐμοὶ τραύματα κατὰ χώραν αὐτὴν διαπρέποντα. Καὶ μήτοι κενοῖς πιστεύσητε ῥήμασιν. Σκοπεῖτε γὰρ, ἴδε » (καὶ τῇ χειρὶ τὴν ἐσθῆτα παρήγαγε, καὶ) « τοῦτ' ἔστιν » (εἶπε) « τὸ σῶμα, τὸ τοῖς ὑμετέροις ἐναθλοῦν ἀεὶ πράγμασιν. Ἀλλ' ὁ Τελαμώνιος οὐδ' ὁτιοῦν αἵματος ἐπὶ τοῖς ἑταίροις τοὺς τοσούτους ἐνιαυτοὺς ἐζημίωται, καὶ ἄτρωτον ἔχει τὸ σῶμα. Τί μέντοι τοῦτο γε διαφέρει, ἢν ὅπλα, τοῦ στόλου τῶν Πελασγῶν ἕνεκεν, εἰληφέναι δισχυρίζεται τοῖς Τρωσί τε καὶ τῷ Διῒ ἐναντία. Εἴληφε· σύμφημι. Οὐδὲ γὰρ ἐμόν ἐστι τὰ καλῶς πεπραγμένα κακῶς διαβάλλειν. Μόνον μὴ τῶν κοινῶν μόνος ἀντιποιείσθω, καὶ δή τινα καὶ ὑμῖν ἀποδιδότω τιμήν. Ὁ γὰρ Ἀκτορίδης, τῇ τοῦ Ἀχιλλέως εἰκασίᾳ θαῤῥήσας, ἀπώσατο τοὺς Τρῶας σὺν Ἕκτορι (1) τῷ προμάχῳ, τῶν νηῶν ἤδη καυθήσεσθαι μελλουσῶν. Ναὶ μὴν καὶ οἴεται μόνον ἑαυτὸν οὗτος τετολμηκέναι τῷ Ἑκτορείῳ συνενεχθῆναι πολέμῳ, ἐπιλαθόμενος τοῦ τε βασιλέως καὶ ἡγεμόνος, καὶ ἐμοῦ τοῦδε, ἔννατος μὲν ἐν τῷ ἔργῳ γενόμενος, τῷ δὲ τοῦ κλήρου δώρῳ πρῶτος λαχών. Ἀλλ' ὅμως τῆς ὑμετέρας ἔκβασις, ὦ γενναιότατε, μάχης τίς ποτε γέγονε; κεκάκωται ὁ Ἕκτωρ τραύματι οὐδενί. Οἴμοι τῷ δυστήνῳ! πόσας ὀδύνας ἐκείνου τοῦ χρόνου ἀναφέρειν ἐπὶ νοῦν ἀναγκάζο-

(1) Ovidius, *cum defensore*, videlicet *Ajace*, quem Ulysses nominare noluit. Planudes *defensorem* Troum esse putavit.

» μαι, καθ' ὃν ὁ τῶν Ἀχαιῶν πύργος (1) πέπτωκεν » Ἀχιλλεύς. Καὶ μοι οὔτε τὰ δάκρυα, οὔτε τὸ » πένθος, οὔτε τὸ δέος μέλλησιν παρέσχον ἥντινοῦν, » ὡς μὴ τὸ εὔμηκες (2) ἐκείνου σῶμα γῆθεν ἐπάραιμι » τούτοις τοῖς ὤμοις. Τούτοις, φημὶ, τοῖς ὤμοις » ἐγὼ τὸ σῶμα τοῦ Ἀχιλλέως ἅμα τοῖς ὅπλοις » ἐβάστασα, ἃ βαστάσαι καὶ νῦν ἀγωνίζομαι. Ἔστι » δέ μοι καὶ ἰσχὺς ἡ πρὸς τὰ τοιαῦτα τῶν φορ- » τίων καλῶς ἔῤῥωται. Ἔστι μοι καὶ νοῦς τῷ ὄντι » τῶν ὑμετέρων τιμῶν αἰσθησόμενος. Ἦ δηλονότι » τοῦδε χάριν ὑπὲρ τοῦ παιδὸς ἑαυτῆς ἡ θαλαττία » θεὸς φιλότιμος γέγονεν, ὡς ἂν τὰ οὐράνια δῶρα, » τὰ τῆς τοσαύτης ἔργα τέχνης, ἀμαθὴς καὶ ἀναί- » σθητος ἐνδιδύσκοιτο στρατιώτης. Καὶ γὰρ οὐδὲ τὸ » τῆς ἀσπίδος νοεῖ κάλυμμα (3), οὐρανὸν λέγω καὶ » γῆν, καὶ τὰ σὺν τῷ μετεώρῳ οὐρανῷ ἄστρα,

(1) Hanc metaphoram illustrat Gierigius, et ejus nota in re tali satis potest facere. Addam tamen quod suppeditant adversariola paululum annotationis. Demeas adulabundus Lucianeum Timonem c. 50, ἔρεισμα τῶν Ἀθηναίων vocat, ubi legendus Hemsterhusius; leg. et Reitzius ad Demosth. Encom. 10, ubi Pindarice Athenæ dicuntur τῆς Ἑλλάδος ἔρεισμα. Nec siluit interpres Her. Philostrati p. 425, ubi Hector ἔρεισμα τῆς Τροίας καὶ τοῦ παντὸς ξυμμαχικοῦ nuncupatur. Apud Justinum Mart. Plato et Pythagoras ὥσπερ τεῖχος καὶ ἔρεισμα φιλοσοφίας celebrantur, ubi Anonymus in Misc. Observ. t. I, pag. 370, similia apposuit. Quod legitur in Proverbiis XVIII, 10, « nomen Jehovæ *turris* est mu« nita », Albertius in Periculo Crit. c. 3, sibi sumsit illustrandum. Pindaro pseudonymo illi Thebano ad imitationem Ovidii « Danaum *murus* Achilles » dicitur, ubi cf. Kooten. Ἀχιλλῆα πύργον αὐτῆς Theocriti Id. XXII, 220, non prætermisit sine observatione Harlesius.

(2) « Quin corpus humo su» blime referrem » : sic Ovidius, ubi nihil de Achillei corporis proceritate. Non intellexit Planudes epithetum *sublime*, quod hic est μετέωρον.

(3) *Cælaturam*, γλυφήν : conf. p. 554, ubi similiter est lapsus, *cælare* pro *abscondere* capiens.

» Πλειάδας τε καὶ Ὑάδας, καὶ τὴν ἀμοιροῦσαν ὕδατος Ἄρκτον, τάς τε διαφόρους πόλεις, καὶ τὸ φαεινὸν ξίφος Ὠρίονος. Αἰτεῖ μέντοι λαβεῖν ἃ μηδαμῶς συνίησιν ὅπλα. Τί δ' ὅτι με τὰ τοῦ δεινοῦ πολέμου δῶρα φεύγοντα ὄψιμον τῷ ὑπηρΓμένῳ (1) προσελθεῖν ἀγῶνι ὠνείδισε; Καὶ οὐδ' ᾔσθετο ἑαυτοῦ, κακῶς τὸν μεγαλόφρονα λέγοντος Ἀχιλλέα. Εἰ γὰρ τὸ ὑποκρίνασθαι κακίαν καλεῖ, ἄμφω ὑπεκρινάμεθα· εἰ τὸ μελλῆσαι πλημμελείας ἐστὶν, ἐγὼ θᾶττον ἐκείνου παρεγενόμην. Κἀμὲ οὖν φιλόστοργος ἐπεῖχε γυνὴ, τὸν δ' Ἀχιλλέα κατὰ τὰ αὐτὰ φιλόστοργος μήτηρ· καὶ τῇ μὲν δέδωκα τὰ πρῶτα τοῦ χρόνου, ὑμῖν δὲ δὴ τὰ λοιπά. Οὐκ ἂν μὲν οὖν φοβοίμην, εἴγε μὴ δυναίμην ἀπολύσασθαι ἤδη τὸ ἔγκλημα, τὸ κοινόν μοι σὺν τοσούτῳ ἀνδρί. Ἑάλω μέντοι ταῖς Ὀδυσσέως ἐπινοίαις ἐκεῖνος; οὐχὶ ταῖς Αἴαντος Ὀδυσσεύς. Ἀλλὰ μηδὲ θαυμάζωμεν τοῦτον καταχέαντά μου τὰς τῆς ἀνοήτου γλώττης αὐτοῦ βλασφημίας· ἄξια γὰρ αἰσχύνης καὶ ὑμῖν ἐγκαλεῖ. Ἦ τὸ ψευδῆ κατηγορίαν κατηγορηκέναι τοῦ Παλαμήδους ἐμοὶ μὲν αἰσχρόν ἐστι, τοῖς δὲ καταψηφισαμένοις ὑμῖν εὐπρεπές; Ἀλλὰ γὰρ οὔθ' ὁ Ναυπλιάδης τὴν τηλικαύτην καὶ οὕτως ἀνακεκαλυμμένην αὐτοῦ ῥᾳδιουργίαν ἀποσκευάσασθαι ἠδυνήθη, οὔθ' ὑμεῖς ἠκούσατε τὴν κατ' ἐκείνου αἰτίαν· ἀλλ' εἴδετε, καὶ τῷ τιμήματι τὰ ἐγκλήματα κατεφαίνετο. Ἀλλ' οὐδ' ὅτι τὸν Ποιαντίδην ἡ Λῆμνος ἡ τοῦ Ἡφαί-

(1) Codex, ὑπιΓμένω. Supra codex exhibuit ὑπηΓμένων, eodem pag. m. 402, sic pro ὑπηρΓμένων mendo.

στου κατέχει, ὀφλισκάνω μέμψιν ἐγώ. Ὑμεῖς δέ γε τῆς ὑμῶν αὐτῶν ὑπερασπίσατε πράξεως. Συνηνέσατε γάρ. Καὶ οὐκ ἀρνήσομαι ἐμαυτὸν, ὡς οὐκ ἐκεῖνον ἀνέπεισα ἑαυτὸν ὑπεξελκύσαι τῶν τῆς ὁδοῦ τε καὶ τοῦ πολέμου πόνων, καὶ πειραθῆναι τὰς χαλεπὰς ἐν ἀνέσει διανύσαι ὀδύνας. Ὁ δ' ἐπειθάρχησε, καὶ περίεστιν. Οὐκοῦν ἥδε ἡ γνώμη, μὴ μόνον οὖσα πιστὴ, ἀλλά γε δὴ καὶ εὐδαίμων, ἅλις πιστὸν εἶναί με ποιεῖ (1). Ἐκεῖνον δὴ οὖν ἐπειδήπερ οἱ μάντεις ζηλοῦσιν ὡς ἀνατρέψαι τὰ Πέργαμα, ἐμοὶ μηδαμῶς ἐντείλησθε τὰ περὶ αὐτοῦ· βέλτιον ὁ Τελαμώνιος ἀπελεύσεται, καὶ τῇ ὁμιλίᾳ αὐτοῦ τὸν ἄνδρα, τῷ τε πάθει καὶ τῇ ὀργῇ λυττῶντα, μαλάξει, ἤ τινι τέχνῃ σοφὸς ὢν ὡς ὑμᾶς οἴσει. Πρότερον εἰς τοὐπίσω Σιμόεις ῥεύσει καὶ δίχα πηγῶν Ἴδη (2) στήσεται, καὶ συμμαχίαν ἡ Ἑλλὰς τοῖς Τρωσὶν ὑποσχήσεται, ἤ, τῆς ὑπὲρ τῶν ὑμετέρων πραγμάτων ἐμῆς φρενὸς παυσαμένης, ὀνήσει τοὺς Δαναοὺς ἡ τοῦ ἀβελτέρου Αἴαντος μηχανή. Εἰ δὲ καὶ τὰ μάλιστα προσώχθικας τοῖς ἑταίροις τε καὶ τῷ βασιλεῖ καὶ ἐμοὶ, σκληρὲ Φιλοκτῆτα, εἰ καὶ τὰ μάλιστά με βλασφημεῖς καὶ τῆς ἐμῆς κατεύχῃ κεφαλῆς ἀτελεύτητα, καὶ παραδοθῆναί μέ σοι ἀλγοῦντι ἐπιθυμεῖς καὶ τὸ αἷμα λαφύξαι τοὐμὸν, καὶ, ὡς ἐμοὶ κατὰ σοῦ γέγονεν ἐξουσία, οὕτω καί σοι κατ' ἐμοῦ γλίχῃ γενέσθαι, ὅμως σε μετελεύσομαι, πόῤῥω

(1) Melior lectio in latinis sic erit vertenda: ἅλις ὂν πιστὴν εἶναι, *quum sit satis esse fidelem.*

(2) Cod. ἤδη. Malim adessent articuli ὁ et ἡ ante Σιμ. et Ἴδη: potuerunt facile absorberi.

» τὴν σωματικὴν ἀπωσάμενος ῥώμην (1), καὶ τοσοῦτον τῶν σῶν κρατήσω (εἴη δ' εὐμενὴς ἡ τύχη) βελῶν, ὅσον τοῦ Δαρδανίου μάντεως, ὃν ἐζώγρησα, ἤδη κεκράτηκα, ὅσον τοὺς θεῶν χρησμοὺς καὶ τὰς Τρωϊκὰς ἀνεκάλυψα μοίρας, ὅσον τῆς Φρυγίας Ἀθηνᾶς τὸ διοπετὲς Παλλάδιον ἐκ μέσων τῶν πολεμίων ἥρπασα. Καὶ νῦν ὁ Αἴας ἑαυτὸν ἐμοὶ παραβάλλει! Καὶ γὰρ ἐκτὸς ἐκείνου ληφθῆναι τὴν Τροίαν τὰ τῶν Μοιρῶν διεκώλυε. Ποῦ τοίνυν ἐστὶν ὁ ῥώμης ἔμπλεως Αἴας; ποῦ τὰ τοῦ μεγάλου ἀνδρος ὑπέρογκα ῥήματα; Τοῦ χάριν ἐνταῦθα δειλιᾶς; τοῦ χάριν Ὀδυσσεὺς ἀποτολμᾷ πρὸς νυκτοφυλακήσεις ἐξέρχεσθαι, καὶ ἑαυτὸν τῇ νυκτὶ παρατίθεσθαι, καὶ διὰ φόβου ξιφῶν οὐχ ὅτι τὰ τείχη τῆς Τροίας, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν ἀκρόπολιν εἰσιέναι, κἀκ τῆς οἰκείας ἁρπάζειν τὴν θεὰν καθιδρύσεως, καὶ ἁρπαγεῖσαν διὰ τῶν ἐχθρῶν φέρειν; Ἅπερ εἰ μὴ πεποιήκειν αὐτὸς, μάτην ὁ Τελαμῶνος υἱὸς ἐβάστασε τῇ λαιᾷ τὰ τῶν ἑπτὰ βοῶν νῶτα. Ἐν ἐκείνῃ δέ μοι τῇ νυκτὶ τῆς Τροίας ἡ νίκη πεπόρισται· τηνίκα δὲ ἐχειρωσάμην τὰ Πέργαμα, ἡνίκα χειροῦσθαι πεφυκέναι ἠνάγκασα. Παῦε τὸν ἐμὸν Τυδείδην καὶ βλέμματι καὶ ὑποφθέγμασιν ἡμῖν ἐνδεικνύμενος. Ἔστι κἀκείνῳ μερὶς τῶν ἐπαίνων οἰκεία. Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ σὺ μόνος ἐτύγχανες ὢν, ἡνίκα τὸ σάκος ὑπὲρ τοῦ συνόντος σοι στόλου κατεῖχες. Καί τοι σοὶ μὲν στρατὸς ὅλος εἰς ἑται-

(1) Pro lectione sana satis longe *formidine pulsa*, nempe πόρρω τὸν φόβον ἀπωσάμενος, videtur Planudes legisse *fortitudine*, pessime; hanc enim lectionem sensus et metrum respuunt.

» ρείαν, ἐμοὶ δ' εἷς μόνος διελαγχάνετο, ὃς, εἰ μὴ τὸν πολεμιστὴν ἥττονα τοῦ σοφοῦ ὄντα ἐγίνωσκε, καὶ μὴ δεῖν ἐγίνωσκε (1) τῇ ἀηττήτῳ χειρὶ τὰ γέρα, τῇ δ' ἀηττήτῳ φρονήσει, καὶ αὐτὸς ἂν ᾔτει τὰ ὅπλα· ᾔτει καὶ ὁ μετριώτερος Αἴας, καὶ ὁ ὀξὺς Εὐρύπυλος, καὶ ὁ τοῦ περιφανοῦς Ἀνδραίμονος (2) παῖς· οὐδὲν δ' ἧττον καὶ Ἰδομενεὺς ᾔτει, καὶ ὁ τῆς αὐτῆς αὐτῷ πατρίδος προελθὼν Μηριόνης, καὶ ὁ ἀδελφὸς Ἀτρείδου τοῦ μείζονος. Ἀλλ' οἱ ἄριστοι τὴν χεῖρα, καὶ κατ' οὐδέν σοι δεύτεροι πρὸς τὰς μάχας, τοῖς ἐμοῖς ὑπεῖξαν βουλεύμασι. Σοὶ μὲν γὰρ ὠφέλιμός ἐστιν ἐν πολέμῳ δεξιὰ, ἐμοὶ δ' ἐπιστήμη, ὥστε τῇ σῇ χειρὶ τῆς ἡμετέρας δεῖ διεξαγωγῆς (3). Καὶ σὺ μὲν ῥώμην λογισμῶν δίχα κομίζεις· ἐμοὶ δὲ φροντὶς τοῦ μέλλοντος γίνεται. Σὺ μὲν μάχεσθαι δύνῃ· τὸν δὲ τοῦ μάχεσθαι καιρὸν σὺν ἐμοὶ Ἀτρείδης ἐκλέγεται. Σὺ τῷ σώματι μόνον λυσιτελεῖς· ἡμεῖς δὲ καὶ τῇ διανοίᾳ. Καὶ ὅσῳ κυβερνήτης ὑπερέχει τῆς ἐρετῶν ἐργασίας, καὶ ὅσῳ μείζων στρατηγὸς στρατιώτου, τοσούτῳ καὶ ἐγὼ σοῦ προέχω. Ναὶ γὰρ ἐν τῷ ἡμετέρῳ σώματι, νοῦς ἐστι τῆς χειρὸς ἰσχυρότερος, καὶ ῥώμη πᾶσα εἰς ἐκεῖνον ἀπήρεισται. Ἀλλὰ ὑμεῖς, ὦ δημογέροντες, δότε τῷ ὑπὲρ ὑμῶν ἀγρυπνοῦντι τὸ γέρας, καὶ, ἀντὶ τῶν ἐν τοῖς τοσούτοις ἐνιαυτοῖς φροντίδων, ἃς σὺν ὀδύνῃ διήνυσα, τοῦτο μοι ἀπό-

(1) Lat. « nec indomitæ *deberi* præmia dextræ. » Videtur legisse male *debere*, et inde scripsit δεῖν. Repone, *καὶ μὴ ὀφείλεσθαι ἐγίνωσκε*—

(2) In latinis, pro *Andremone*, malim *Andræmone*.

(3) Ad latinorum ductum, scribendum: . . . . . *δεξιὰ, γνώμη δὲ ἡ τῆς ἡμετέρας*. . . . .

» δότε τὸ ἐπίγραμμα, τοῖς ἐμοῖς αὐτὸ κατορθώ-
» μασιν ἀντιταλαντεύσαντες. Ἤδη γὰρ πρὸς τέλος
» ὁ τοῦ πολέμου πόνος ἐστὶ, καὶ τὰς ἀντικαθημένας
» ἡμῖν ἀπεσόβησα μοίρας, καὶ τὰ ὑψηλὰ Πέργαμα
» δύνασθαι πορθηθῆναι, κατὰ μικρὸν αὐτὸς πορθῶν,
» παρεσκεύασα (1). Πρὸς τῶν ἐλπίδων τοιγαροῦν αἷς
» νῦν σύνεστε, καὶ τῶν πεσουμένων τῆς Τροίας τει-
» χῶν, καὶ πρὸς τῶν θεῶν οὓς ἄρτι τῶν ἐχθρῶν ἀφει-
» λόμην, δέομαι, καὶ πρὸς εἴ τι περ ὑπολέλειπται
» φρονίμως καὶ σοφῶς μεταχειριστέον, εἴ τι περ ἔτι
» τολμηρὸν καὶ ἐπίκρημνον αἰτηθήσεται, εἴ τι (2)
» τῶν μοιρῶν τῆς Τροίας ἔτι περιεῖναι νομίζετε,
» ποιήσασθέ μου μνήμην· ἢ, ἢν ἐμοὶ μὴ διδῶτε τὰ
» ὅπλα, τούτῳ δότε. » Καὶ ἔδειξε τὸ μοιραῖον
Παλλάδιον.

Ἐκινήθη δὴ τῶν ἐν τέλει ἡ χεὶρ, καὶ ὅ,τί ποτ' ἂν ἡ εὐγλωττία δύναιτο τότε διαφανὲς γέγονε, καὶ τὰ τοῦ γενναίου ἀνδρὸς ὅπλα ὁ ἀγχίνους εἰλήφει. Ὁ δὲ τὸν Ἕκτορα μόνος καὶ σίδηρον καὶ πῦρ καὶ τὸν Δία τοσάκις ὑπομείνας, ὀργὴν μίαν οὐκ ἤνεγκε, καὶ τὸν ἀκίνητον ἄνδρα ἡ λύπη νενίκηκεν. Ἀφαρπάζει δῆτα τὸ ξίφος, καὶ, « Τοῦτο γοῦν ἐμόν ἐστιν » εἶπε « τῷ ὄντι· ἢ καὶ τοῦτο ἑαυτῷ αἰτήσεται Ὀδυσσεύς;
» Τούτῳ μοι χρηστέον ἐν ἐμαυτῷ, καὶ τὸ πολλάκις
» τῷ τῶν Φρυγῶν λύθρῳ διαβραχὲν, τῷ τοῦ δεσπό-
» του νῦν φόνῳ διαβραχήσεται, ὡς ἂν μηδεὶς δύ-
» ναιτο τοῦ Αἴαντος, ὅτι μὴ ὁ Αἴας, περιγενέσθαι. »
Εἶπε, καὶ εἰς τὸ στέρνον, τότε δὴ πρῶτα τρωθὲν, ἧ

(1) Alius est latin. sensus, hic nempe: καὶ τὰ ὑψ. Π., δυνασθαι πορθ. παρασκευάσας, ἐπόρθησα.

(2) Addidi τι.

δὴ (1) τῷ σιδήρῳ τρωτὸν διεφαίνετο, τὸ θανάσιμον ἔκρυψε ξίφος. Οὐχ ἡ χεὶρ οἵα τε ἐγένετο τὸ ἐμπαγὲν βέλος αὖθις ἐξαγαγεῖν· ἐξηκόντισέ γε μὴν ὁ λύθρος αὐτός· καὶ ἡ γῆ, φοινιχθεῖσα τῷ αἵματι, πορφυροῦν ἄνθος ἐκ γῆς χλοαζούσης ἀνῆκεν, ὃ πρόσθεν καὶ ἐκ τοῦ Οἰβαλίου τραύματος ἀνεβλάστησε. Καὶ ἐν μέσοις τοῖς φύλλοις τοῦ ἄνθους ἐγγέγραπται γράμματα κοινὰ τῷ παιδί τε καὶ τῷ ἀνδρὶ, Ὑακίνθῳ λέγω καὶ Αἴαντι (2), τούτῳ μὲν τοῦ ὀνόματος, ἐκείνῳ δὲ τῆς ἀγανακτήσεως.

Κρατήσας τοίνυν ὁ Ὀδυσσεὺς πρὸς τὴν Ὑψιπύλης πατρίδα καὶ τοῦ περιφανοῦς Θόαντος, καὶ τὴν δεδυσφημένην γῆν τῷ φόνῳ τῶν γεραιτέρων ἀνδρῶν, διεπεραιώθη. Καὶ τέλος, τυχὼν τοῦ τε λιμένος καὶ τῆς εὐχῆς, αἴρει τὰ ἱστία, ὡς τὰ Τιρύνθια (3) τοῦ Ἡρακλέους ἐπανακομίσειε βέλη. Ἅπερ ἐπειδὴ πρὸς τοὺς Ἀχαιοὺς ἐπανήγαγε, συνεπομένου καὶ Φιλοκτήτου, καὶ βραδέως μὲν, ὅμως δὲ τελευταία τῷ πολέμῳ χεὶρ ἐπετέθη, Τροία μὲν καὶ Πρίαμος ἅμα πεπτώκασιν· ἡ δὲ τοῦ Πριάμου ταλαίπωρος σύζυγος ἀπώλεσε μετὰ πάντα καὶ τὴν ἀνθρώπου μορφὴν, καὶ χώρους ἀλλοτρίους καιναῖς κατέπληξεν ὑλακαῖς, ᾗπερ ὁ μακρὸς Ἑλλήσποντος εἰς στενὸν συγκλείεται.

Ἡ μὲν Ἴλιος (4) ἐνεπίμπρατο, καὶ τὸ πῦρ οὔπω ἐλώφησε, καὶ τὸ βραχὺ Πριάμου τοῦ γέροντος

(1) Cod. ἤδη. Mox οἷά π, vitio solenni, ut et infra ad 660.

(2) Verba Ὑακ.—Αἴ. addidit e suo penu Planudes, hic commentatorem agens, non interpretem fidum.

(3) Codex, περμύθια : in lat. *Tirynthia*.

(4) Vulgo sic distinguunt : «Externasque novo latratu terruit auras. Longus in angu» stum qua clauditur Hellespon-

αἷμα ὁ τοῦ Διὸς βωμὸς πέπωκε. Καὶ ἡ τῷ Φοίβῳ κάτοχος Κασάνδρη, τῶν τειχῶν ἑλκομένη, ἀνονήτους ἀνέτεινε πρὸς τὸν αἰθέρα παλάμας. Τὰς δὲ Δαρδανίους μητέρας τὰ τῶν πατρῴων ἕδη θεῶν περιβαλλούσας ἕως ἐξῆν, καὶ τοὺς ὑποτυφομένους ναοὺς κατεχούσας, οἱ νενικηκότες εἷλκον Γραικοὶ, γέρα ἐπίφθονα. Ῥίπτεται δὲ καὶ Ἀστυάναξ πύργων ἐξ ἐκείνων, ὅθεν μαχόμενον ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀνέκαθεν βασιλείαν ἀσφαλιζόμενον, πολλάκις ὑπὸ τῆς μητρὸς τὸν πατέρα δεικνύμενον βλέπειν εἰώθει. Ἤδη δὲ καὶ ὁ Βορρᾶς ὑπαγορεύει τοῖς Ἕλλησι πλοῦν, καὶ οὐρίῳ πνεύματι διηχεῖ τὰ ἱστία κινούμενα, καὶ κελεύει χρῆσθαι τοῖς ἀνέμοις ὁ ναύτης. Αἱ δὲ Τρωάδες, « Τροία, χαίροις· ἁρπαζόμεθα » καὶ γάρ », ἀνακράζουσι, καὶ διδόασι τῇ γῇ φιλήματα, καὶ τοὺς τῆς ἐνεγκαμένης οἴκους καπνιζομένους ἐκλείπουσιν. Τελευταία δὲ κάτεισιν εἰς τὸν στόλον, οἰκτρὰ τὴν ὄψιν Ἑκάβη, ἐν μέσοις τάφοις εὑρεθεῖσα τῶν τέκνων, ἣν, τῶν μνημάτων τε δραττομένην καὶ τοῖς ὀστοῖς διδοῦσαν φιλήματα, αἱ Δουλιχίαι χεῖρες ἀφείλκυσαν. Ἑνὸς μέντοι τοῦ Ἕκτορος καὶ κόνιν ἀνείλετο, καὶ, ἀνελομένη, συνελκομένη (1) ἐπὶ τοῦ κόλπου φέρει. Ἐν τῷ τάφῳ τοῦ Ἕκτορος καὶ τὸν πολιὸν τῆς κεφαλῆς πλόκαμον ἐναγίσματα πτωχὰ, τὸν πλόκαμον καὶ δάκρυα καταλείπει.

» tus, Ilion ardebat. » Sed Ilium non fuit situm in Hellespontiaci freti angustiis, qui fuit Cynossematis situs. Distinctione mutata melior nunc est sententiarum ordo.

(1) Forsan, συνελκομένην. Sed vereor ut locum intellexerit.

Ἔστι δέ τις ἀντίπορθμος τῇ Φρυγίᾳ, ὅπουπερ ἦν ἡ Τροία, γῆ, Βιστονίοις ἀνδράσι συνοικουμένη, ἔνθα τὰ τοῦ Πολυμήστορος (1) τὰ βαθύπλουτα βασίλεια ἦν, ᾧ σε, Πολύδωρε, ὁ πατὴρ τραφησόμενον ὑπεξέθετο, καὶ τῶν Φρυγίων ὅπλων μετέστησε, βουλὴν ποιῶν συνετὴν, εἰ μὴ καὶ, γέρας τοῦ τολμήματος, πλεῖστα χρήματα προστεθείκει, φιλαργύρου ψυχῆς ἐρεθίσματα. Καὶ γὰρ τῶν Φρυγῶν τύχης πεσούσης, λαμβάνει ξίφος ὁ τῶν Θρᾳκῶν ἀσεβὴς βασιλεύς, καὶ καθίησι τοῦτο τῆς τοῦ τροφίμου σφαγῆς. Ὡς ἂν δὲ συναφανισθῆναι τῷ σώματι πεφυκότος τοῦ πλημμελήματος, ἐκπεπνευκότα τοῦτον ἀπὸ σκοπέλου πρὸς τὴν ὑποκειμένην ἀφῆκε θάλατταν. Τοῦ δ' Ἀτρείδου τὰ τοῦ στόλου πείσματα (2) τῆς Θρᾳκίας ἠιόνος ἐξαψαμένου, ἡνίκα τό, τε πέλαγος γαληναῖον καὶ τὰ πνεύματα μαλακώτερα, ἐξαπίνης ἐνταῦθα, ὁπόσος καὶ ζῶν εἶναι εἰώθει, ἐξῄει (3) τῆς γῆς Ἀχιλλεὺς ἀναῤῥηγνυμένης εἰς εὖρος, καὶ, ἐοικὼς ἀπειλοῦντι, τὸ κατ' ἐκεῖνο τοῦ καιροῦ πρόσωπον ἀνελάμβανε, καθ' ὃν ἀγριάνας ἄδικα ξίφη κατὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος ὥρμα. Καὶ, « Ἀμνήμονες ἐμοῦ » φησὶν, « ἀπαίρετε, Ἀχαιοὶ, καὶ συγκατωρύχθη μοι » καὶ ἡ δόξα τῆς ἀρετῆς ἐμαυτοῦ; οὐδὲ πρόνοιαν » ποιεῖσθέ τινα, ὡς ἂν ὁ ἐμὸς τάφος μὴ εἴη ἀγέ» ραστος (4); Ἡ Πολυξένη τυθεῖσα τὴν Ἀχιλλέως » ἐξομαλίσει ψυχήν. » Εἶπε, καὶ τῶν ἑταίρων τῷ

(1) Cod. Πολυμνήστορος, errore in hoc nomine solito.

(2) Cod. πύσματα.

(3) Codex, ἐξείη : cf. p. 466.

(4) Legebat, idque male, «Nec facitis ut meum non sit «sine honore sepulcrum.» Repone : μὴ ποῦτο. Καὶ ὡς ἂν ὁ— ἀγέραστος, ἡ Πολ. — ἐξομαλισάτω: ad latina, «Ne facite. Utque .....

φονῶντι πειθαρχησάντων εἰδώλῳ, ἁρπαγεῖσα τῶν τῆς μητρὸς κόλπων, ἣν δὴ τό γε νῦν ἔχον μόνη ἐψυχαγώγει, ἡ ἀνδρεία βαρυδαίμων αὕτη παρθένος, καὶ πλέον ἤπερ (1) γυνὴ, ἄγεται πρὸς τὸν τάφον, καὶ τῷ δεινῷ μνήματι γίνεται θῦμα. Ἥτις ἑαυτῆς αὐτὴ μνημονεύουσα, ἐπειδὴ τῷ χαλεπῷ παρέστη βωμῷ, καὶ ᾔσθετο ἑαυτὴν πρὸς ἀπάνθρωπον ἑτοιμαζομένην θυσίαν, καὶ τὸν Νεοπτόλεμον εἶδεν ἑστῶτα καὶ τὸ ξίφος κατέχοντα, καὶ τῷ αὐτῆς προσώπῳ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπερείδοντα, « Χρῶ τῷ ἀνέκαθεν » εὐγενεῖ » φησὶ « σπέρματι (2), καὶ, μηδὲν μελλήσας, » ἤτοι τῇ σφαγῇ ἢ τῷ στέρνῳ κρύπτε μοι » τὸ ξίφος. » Καὶ τήν τε σφαγὴν ὁμοῦ καὶ τὸ στέρνον ἀπεκάλυψε. « Δῆλον γὰρ ὡς οὐδενὶ θελήσαιμ' ἂν » ἡ Πολυξένη δουλεῦσαι. Ἀλλ' οὐδὲ (3) διὰ τοιούτου » θύματος τινὰ τῶν θεῶν ἱλεώσεσθε. Εὐξαίμην δ' » ἂν μόνον τὸν ἐμαυτῆς θάνατον τὴν μητέρα λαθεῖν. » Μήτηρ μόνη ἐμποδὼν ἱσταμένη τὴν ἡδονὴν ἀκρωτηριάζει » μοι τοῦ θανάτου· εἰ καὶ μὴ οὑμὸς φόνος » ἐκείνῃ, ἀλλ' ὁ βίος ἑαυτῆς οἰμωγῆς ἐστὶν ἄξιος. » Ὑμεῖς μόνον, ὡς ἂν ἐλευθέρα πρὸς τὰς ὑποστυγίους » ἀπίω ψυχὰς, πόῤῥωτέρω ἵστασθε, καὶ, εἰ » δίκαια ἀξιῶ, τὰς ἀνδρῴας χεῖρας τῆς παρθενικῆς » ἁφῆς ἀποστήσατε. Εὐπροσδεκτότερον γὰρ ἐκείνῳ, » ὅστις ποτέ ἐστιν, ὃν τῷ ἐμῷ φόνῳ ἐξευμενίσασθαι » εὐτρεπίζεσθε, ἐλεύθερον μεῖναν, τοὐμὸν αἷμα γενήσεται. » Εἰ μέντοι καί τινας τὰ τελευταῖά μοι » τοῦ στόματος ῥήματα κάμπτει, ἡ τοῦ βασιλέως

(1) Cod. ἤπρ. Lat. *plus quam.*
(2) Habuitne Planud. *generoso semine,* non *generoso sanguine?*
(3) Bis legit *haud* pro *aut.*

» Πριάμου θυγάτηρ, νῦν δ' αἰχμάλωτος (1), ὑμῶν » δεῖται· τῇ μητρὶ τὸ σῶμα προῖκα ἀπόδοτε (2), » μηδὲ πρίαιτο χρυσοῦ τὴν τῆς ταφῆς οἰκτρὰν » ὁσίαν, ἀλλὰ δακρύων. Τότε γὰρ ὅτ' ἐδύνατο, » καὶ χρυσοῦ ἐλυτροῦτο. » Εἶπε, καὶ ὁ δῆμος, ἅπερ ἐκείνη κατεῖχε, δάκρυα οὐ κατέσχεν. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ ἱερεὺς, δακρύων τε καὶ ἠναγκασμένος, ἅπερ ἐμπαρέσχεν ἐκείνη περικάρδια, τὸ ξίφος ὤσας, ἀνέρρηξεν. Ἡ δ', ἐπὶ τῆς γῆς, τῶν γονάτων ἐκλιπόντων, κατολισθήσασα, ἄτρεστον τὴν ὄψιν καὶ παρὰ τὴν ἐσχάτην διετήρησε μοῖραν. Τότε δὲ καὶ πιπτούσῃ πρόνοια ἦν κρύπτειν ἃ κρύπτειν μέρη χρεὼν (3), καὶ τῆς σώφρονος αἰδοῦς τὴν εὐσχημοσύνην φυλάττειν. Αἱ τοίνυν Τρῳάδες ἀναιροῦνται τὸ σῶμα,

(1) Habuit vulgatam lectionem, *«nunc captiva.»*

(2) Codex, ἀπόδοσθε, quod mutavi. Error est, puto, librarii. In latinis, *reddite*, non *vendite*. Hanc τοῦ ἀποδιδόναι, et ἀποδίδοσθαι differentiam attigi ad Philostr. Her. p. 287, et in Notitt. MSS. t. XI, part. II, pag. 33, 151. Adde Flor. Christ. ad Pac. pag. 132; Beck. ad Aves, 17; Gail. in Philol. t. II, p. 297.

(3) De hoc cadentium pudore vide Gierigii notam, e cujus verbis fere crederes Klotzium ad Tyrt. pag. 19 (non pag. 63) sua ex Cortio et Gesnero ad Plin. sumsisse, quum ex ipso Klotzio hanc Cortii et Gesneri mentionem Gierigius sumserit. Pollianus, Polycleteam tabulam de Polyxenæ morte describens, ἴδ' ὡς πέπλοιο ῥαγέντος, Τὰν αἰδῶ γυμνὰν σώφρονι κρύπτε πέπλῳ: ubi conf. Jacobs. Multus est in his similibus Boden. ad Achill. Tat. 9; sed Klotzium flagitiose expilavit. Nilus Narr. 4, p. 47: οὕτως ὁ μακάριος ἠρέμα δονηθεὶς κατέπεσεν ἐπὶ σχήματος εὐπρεποῦς, οὐδὲν οὔτ' ἀναιρέσεως, οὔτε γυμνώσεως ἐπιδειξάμενος ἄσχημον. Possunt videri quoque Barnes. ad Heracl. 561; Holsten. ad Pass. S. Perpetuæ pag. 178; Pitisc. ad Suet. Cæs. 82; Costar. in suis et Vetturii Conloquiis p. 157. Atque opportune Gierig. notat Ovidio hic Euripidem esse obversatum; qui est et Planudi obversatus: sed hanc comparationem jam instituerant Cruceus, et Bern. Martin. Variar. Lectt. II, cap. 18.

καὶ τοὺς θρηνηθέντας ἀναπεμπάζουσι (1) Πελαμίδας, καὶ πόσον τι τοῦ αἵματος εἷς οἶκος παρέσχετο (2). Καί σε δὲ κλάουσιν, ὦ παρθένε, καί σε δὲ, ὦ μικρῷ πρόσθεν βασίλεια, σύνευνος ὀνομαζομένη καὶ βασίλεια μήτηρ, Ἀσίας τῆς εὐδαίμονος πρόσχημα, νῦν δὲ λείας φαυλὴ μερὶς, ἣν ὁ κρατήσας Ὀδυσσεὺς οὐκ ἂν αὐτῷ γενέσθαι ἠθέλησεν, εἰ μὴ ὅτιπερ εἰς φῶς τὸν Ἕκτορα τεκοῦσα προήνεγκε. Μόλις εὕρετο τῇ μητρὶ δεσπότην ὁ Ἕκτωρ. Ἡ δὴ, καὶ κενὸν τῆς οὕτω γενναίας ψυχῆς τὸ σῶμα περιβαλοῦσα, ἃ τοσαυτάκις τῇ τε πατρίδι δέδωκε καὶ τοῖς τέκνοις καὶ τῷ ἀνδρὶ, καὶ ταύτῃ δίδωσι δάκρυα· δάκρυα τῆς πληγῆς καταχεῖ, καὶ φιλήματα παρέχει τῷ στόματι, καὶ τὰ συνειθικότα τύπτεσθαι στέρνα· καὶ τὴν πολιὰν ἑαυτῆς ἐμπεπηγότι καλινδοῦσα τῷ λύθρῳ, πολλὰ μὲν, ἀλλὰ καὶ τάδε, δρυπτομένη (3) τὸ στέρνον,

(1) In codice est ἀναπεπάζουσι.

(2) Ovidius: « Et quid dederit » domus una cruoris. » In memoriam hæc legenti mihi rediit scriptoris sententia, dulcibus abundantis vitiis: « Les reines » ont été vues pleurant comme » de simples femmes, et l'on s'est » étonné *de la quantité de larmes » que contiennent les yeux des » rois.* » Idem alibi, non multo sanius: « Si tu souffres plus qu'un » autre des choses de la vie, il » ne faut pas t'en étonner; une » *grande ame doit contenir plus » de douleurs qu'une petite.* » Hæc sensus physici verborum cum sensu morali atque figurato mixtura et synchysis percellit quidem legentis animum, sed attentius advertenti displicet. Magna enim anima minus est doloris capax, quum sit supra casus humanos elata, et telum contra aspera ingens habeat philosophiam et rerum contemnendarum contemtum. Pylades, quum Hylas magnum Agamemnonem absone saltaret gestuque extenso quasi metiretur, e cavea clamavit, « Non *magnum* » facis, sed *longum* »; et ego clamo: « Non *magnam* facis ani» mam, sed *largam*. »

(3) Codex, κρυπτομένη. Latin. *laniato pectore.*

εἴρηκε· « Θύγατερ ὑστάτη (1) τῆς σῆς μητρὸς (τίς γὰρ
» ὑπόλοιπός ἐστι πόνος), θύγατερ, κεῖσαι, καὶ τὸ
» τραῦμα τὸ σὸν ἐπὶ τῶν ἐμῶν στέρνων ὁρῶ. Ὡς ἂν δὲ
» μηδ' ὁντινοῦν τῶν ἐμῶν ἀπολέσαιμι δίχα φόνου,
» καὶ σὺ τραῦμα φέρεις. Καὶ γὰρ, ἐπεί σε, ὅτιπερ
» ἦσθα γυνὴ, ἀσφαλείας ᾤμην ἀπὸ σιδήρου τυγχάνειν,
» πέπτωκας, καὶ γυνὴ οὖσα, σιδήρῳ. Καὶ, ὅς σοι τοὺς
» τοσούτους ἀδελφοὺς, καί σε διέφθειρεν ὁ αὐτὸς,
» ὁ τῆς Τροίας ὄλεθρος καὶ ἡμᾶς ἀτεκνώσας, Πη-
» λείδης. Καί τοι, μετὰ τὸ πεσεῖν ἐκεῖνον τοῖς τοῦ
» Πάριδός τε καὶ Φοίβου βέλεσιν, Νῦν ὄντως, εἶπον,
» οὐκέτι φοβητέος ὁ Ἀχιλλεύς· νῦν δ' ἔτι μοι φο-
» βητέος ἔμελλε γίνεσθαι. Καὶ τεθαμμένου γὰρ ἡ
» κόνις αὐτὴ κατὰ τοῦδε τοῦ γένους ἠγρίωται, πο-
» λεμίου δ' ὄντος κἀν τῷ τάφῳ τοῦ Αἰακίδου
» ᾐσθήμεθα. Ὡς εὔπορος ἐν τοῖς κακοῖς (2) γέγονα!
» Κεῖται μὲν γὰρ Ἴλιος ἡ μεγάλη, καὶ ὁ μὲν τῷ
» βάρει τῆς τύχης ἐπενεχθεὶς δημοτικὸς φόνος ἠρέ-
» μεσεν, ἀλλὰ, καὶ ἠρεμήσαντος, ἐμοὶ μέντοι μόνῃ
» τὰ Πέργαμα ἔτι συμμένει, καὶ τὰ τῆς ἐμῆς
» ὀδύνης ἐν κινήσει τυγχάνει. Ἡ δὲ, μικρῷ πρό-
» σθεν, μεγίστη καὶ τοσούτοις γαμβροῖς καὶ παισὶν
» ἰσχύουσα καὶ νύμφαις καὶ ἀνδρὶ, νῦν, ἕλκομαι
» ὑπερόριος, πτωχὴ, τοῦ τάφου τῶν ἡμετέρων
» ἀποσπασθεῖσα, δῶρον τῇ Πηνελόπῃ, ἥ με τὰ δι-
» δόμενα ξαίνουσαν ἔρια ταῖς Ἰθακησίαις δεικνῦσα
» μητράσιν, Ἥδε ἐκείνη ἐστὶν ἡ τοῦ Ἕκτορος πε-
» ριφανὴς, ἐρεῖ, μήτηρ, ἥδε ἐκείνη ἐστὶν ἡ τοῦ

(1) Invenit lectionem Heinsianam: « Nata tuæ (quis enim superest dolor?) ultima matri. »

(2) Ad lat. εὔφορος τῷ Αἰακίδῃ.

» Πριάμου γυνή. Ἀλλὰ μετὰ τοσούτους τοὺς ἀπο-
» λωλότας, καὶ σὺ νῦν, ἡ μόνη τὸ τῆς μητρὸς πένθος
» ἐκούφιζες, τὸν τοῦ πολεμίου τάφον ἐξιλεώσω· καὶ,
» ὡς ἔοικεν, ἐναγίσματα γεγέννηκα καὶ χοὰς τῷ ἐχθρῷ.
» Πῶς ποτὲ ἡ σιδηρᾶ ἔτι μένω; Τί δὲ δή ποτε δια-
» τρίβω; Τίνι με, γῆρας πολυετὲς, ταμιεύεις; Εἰς
» τί μοι τῇ γραΐ, θεοὶ ὠμότατοι, ὅτι μὴ ὡς ἂν
» καινοὺς θανάτους ὁρῶμι, παρέλκετε τὴν ζωήν; Τίς
» ἂν ᾠήθη τὸν Πρίαμον εὐδαίμονα, μετὰ τὰ κατε-
» ρειπωθέντα Πέργαμα, δυνατὸν εἶναι καλεῖσθαι; Ὡς
» εὐδαίμων ἐστὶ τῷ ἰδίῳ θανάτῳ! οὐ γάρ σε, θύ-
» γατερ ἐμὴ, πεφονευμένην ὁρᾷ, τὴν δὲ ζωὴν ἐν
» ταυτῷ καὶ τὴν βασιλείαν ἀπέλιπεν. Ἀλλ' ἐντα-
» φίοις, οἶμαι, τιμηθήσῃ, βασίλεια κόρη, καί σοι τὸ
» σῶμα τοῖς τῶν προγόνων κρυβήσεται μνήμασιν.
» Ἀλλ' οὐχ ἥδε ἐστὶν ἡ τῆς ἡμετέρας οἰκίας τύχη·
» ἀλλά σε δῶρα περιστελεῖ, τῆς μητρὸς θρῆνός τε
» καὶ ἀλλοτρία συναμηθεῖσα ψάμμος· πάντα γὰρ
» ἀπεβάλομεν. Μόνος δ' ὑπολέλειπται, δι' ὃν ζῆν
» ἂν πρὸς βραχὺν ὑπομείναιμι χρόνον, χαριέστα-
» τος ἐμοὶ τῇ μητρὶ παῖς ὁ Πολύδωρος, νῦν μὲν
» μόνος, πρότερον δὲ τῶν ἀῤῥένων ὕστατος τέκνων,
» ὁ τῷ Ἰσμαρίῳ βασιλεῖ κατὰ τήνδε δοθεὶς τὴν
» χώραν. Ἀλλὰ τί μέλλω μεταξὺ τῶν θρήνων ὕδατι
» τὴν χαλεπὴν πληγὴν καὶ τὸ ῥανθὲν τῷ δειλαίῳ
» αἵματι (1) πρόσωπον ἀπολούειν »; Εἶπε, καὶ πρὸς
τὴν ἠϊόνα γεραιτέρῳ πρόεισι βήματι, καὶ τὴν λευκὴν
διαξάνασα τρίχα, « Δότε, Τρωάδες » δυστυχὴς (2)

(1) Inserui αἵματι. In latinis, « immiti *sanguine*. »

(2) Cod. δυστυχὲς, ita ut urna fiat infelix. Correxi ad latina.

εἶπεν, « ἄγγος, ὡς ἂν ὕδωρ ἀρύσωμαι. » Καὶ ὁρᾷ τὸ τοῦ Πολυδώρου σῶμα ἐπὶ τῆς ἠϊόνος ἐκβεβρασμένον, καὶ τραύματα μεγάλα τὰ τῷ Θρακίῳ γεγεννημένα ξίφει. Αἱ μὲν οὖν Τρωάδες εὐθὺς ἀνωλόλυξαν, ἡ δ' ὑπὸ τῆς λύπης ἄφωνος ἔμεινε, κἀκ τῶν ἴσων τήν τε φωνὴν καὶ τὰ δάκρυα, εἰς τὸ ἐντὸς καταδεδυκότα, καταπέπωκεν (1) ἡ ὀδύνη. Καὶ, ἀπεσκληκότι λίθῳ προσεοικυῖα κατὰ πᾶν, ἀτρεμεῖ· καὶ νῦν μὲν, διαστρέφουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς, πρὸς τῇ γῇ πήγνυσι· νῦν δὲ, βλοσυροὺς τούτους αἴρει πρὸς τὸν αἰθέρα. Ἔστι μὲν ὅτε τὴν ὄψιν τοῦ κειμένου διασκοπεῖται παιδὸς, ἔστι δ' ὅτε τὰ τραύματα, καὶ μάλιστα μὴν τὰ τραύματα. Καὶ ὅλην ἑαυτὴν ὁπλίζει καὶ διανίστησι τῷ θυμῷ, ᾧπερ αὐτίκα τε μάλα ἐξεκαύθη, καὶ, ὡσὰν ἔτι δέσποινα μένουσα, ἀμύνασθαι προὔθετο τὸν ἐχθρὸν, καὶ ὅλη τῷ τῆς τιμωρίας ἐγένετο κάτοχος ἔρωτι. Ὡς δὲ λέαινα μαίνεται τοῦ σκύμνου θηλάζοντος ἔτι ὀρφανισθεῖσα, καὶ, ποδῶν ἴχνους ἐπιτυχοῦσα, διώκει, ὃν ἥκιστα εἶδεν, ἐχθρόν· οὕτως Ἑκάβη, ἐπειδὴ τὴν ὀργὴν τῷ πένθει συνέμιξε, μηδαμῶς τῆς οἰκείας ἐπιλαθομένη ψυχῆς, τῆς ἡλικίας γε μὴν ἐπιλαθομένη, εἶσι πρὸς Πολυμήστορα τὸν τοῦ δεινοῦ φόνου δημιουργὸν, καὶ εἰς κοινοὺς αὐτῷ λόγους ἐλθεῖν αἰτεῖ. Καὶ γὰρ ὑπέλαβεν ὁ Ὀδρύσιος ἐθέλειν αὐτὴν χρυσίον ὑπολειφθὲν καὶ λανθάνον αὐτῷ δεῖξαι, ὅπερ ἂν ἀποδοίη τῷ τέκνῳ (2). Καὶ τῷ τοῦ εἰωθότος ἔρωτι κέρδους εἰς ἀνα-

(1) Cod. καταπέπλωκεν, solenni permutatione, de qua cf. not. ad Aristænet. pag. 712.

(2) Paulo aliter meliusque latina, sic nempe : « Colloquium » que petit : nam se monstrare

κεχωρηκότα χῶρον συνέρχεσθαι, καὶ μειλιχίῳ στόματι ὁ παμπόνηρος, «Μὴ διατρίβειν» εἶπεν, «Ἑκάβη.
» Δὸς τὰ χρήματα τῷ παιδί. Ἐκείνου πᾶν εἶναι,
» ὃ νῦν τε δίδως καὶ πρότερον δέδωκας, τοὺς θεοὺς
» ὄμνυμι.» Ἡ δ' ἀγρίως πρὸς αὐτὸν εἶδε λαλοῦντά τε καὶ τὰ ψευδῆ ἐπομνύντα, καὶ φλεγμαινούσῃ πίμπρασθαι τῇ ὀργῇ. Συναρπάσασα τοίνυν τοῦτον, τὸ τῶν αἰχμαλωτίδων μητέρων σύστημα συγκαλεῖται, καὶ τοὺς δακτύλους εἰς τοὺς παρασπονδήσαντας ὀφθαλμοὺς κρύπτει, καὶ τούτους τῆς οἰκείας ἕδρας ἐκκόπτει. Δίδωσι μὲν οὖν αὐτῇ ῥώμην ὁ θυμός. Καὶ καθίησιν αὖθις τὴν χεῖρα, καὶ λελυμασμένην (1) τῷ τοῦ ἐξαγίστου αἵματι. Ὀφθαλμοὺς μὲν οὔκουν (ὑπολελείφαται (2) γὰρ οὐδένες), τὰς δὲ τῶν ὀφθαλμῶν ἕδρας ἠρύσατο. Τὸ τῶν Θρᾳκῶν τοίνυν ἔθνος, τῇ τοῦ οἰκείου τυράννου λώβῃ παροξυνθὲν, ὅπλων τε καὶ λίθων βολαῖς τῆς Ἑκάβης ἤρξαντο καθικνεῖσθαι. Ἡ δὲ σὺν βραγχώδει φωνῇ τοὺς βαλλομένους τῶν λίθων μέτεισί τε καὶ δάκνει, καὶ, τοῦ στόματος εἰς λόγους ἀνεῳγότος, ὑλακτεῖ πειρωμένη λαλεῖν. Καὶ ὁ τόπος ἔτι συμμένει, κἀκ τοῦ πεπραγμένου τοὔνομα φέρει. Ἐκείνη δὲ, τῶν ἀρχαίων κακῶν μεμνημένη, καὶ τότε διὰ τῶν Σιθονίων ἀγρῶν οἰκτρῶς ἀνωλόλυξεν. Ἡ δὲ τύχη ταύτης τοὺς οἰκείους τε Τρῶας, καὶ τοὺς ἐχθροὺς Πελασγοὺς, ναὶ μὴν καὶ τοὺς θεοὺς ἔκαμψε πάντας, οὕτω πάντας, ὡς καὶ αὐτὴν τὴν

» relictum Velle latens illi, quod » nato redderet, aurum. Credi- » dit Odrysius.» .... αἰτεῖ· καὶ γὰρ δεῖξαι αὐτῷ ὑπολειφθὲν καὶ λανθάνον ἐθέλειν, ὅπερ ἂν ἀποδοίη τῷ τέκνῳ, χρυσίον. Ἐπείσθη ὁ Ὀδρύσιος, καὶ τῷ τοῦ εἰωθότος —

(1) Cod. λελυσμαμένην.

(2) Codex, ὑπολελείφατε : notata toties variatione.

τοῦ Διὸς ἀδελφήν τε καὶ σύνευνον ἀπαρνήσασθαι τῆς τύχης ἐκείνης ἀπολελαυκέναι τὴν Ἑκάβην ἀξίως.

Ἥ γε μὴν Ἠὼς, εἰ καὶ τὰ μάλιστα τοῖς αὐτοῖς ηὐδόκησεν ὅπλοις, οὐ σχολάζει τοῖς κινδύνοις καὶ δυστυχήμασιν τῆς τε Τροίας καὶ τῆς Ἑκάβης κάμπτεσθαι. Ἐγγυτέρα δ' αὐτὴν φροντὶς καὶ πένθος οἰκεῖον ἀπολωλότος τοῦ Μέμνονος ἄγχει, ὃν ἡ ῥοδοδάκτυλος μήτηρ ἐν τοῖς Φρυγῶν πεδίοις τῷ Ἀχιλλείῳ εἶδεν ἀπολλύμενον ξίφει. Εἶδε, καὶ τὸ χρῶμα ἐκεῖνο, ᾧπερ ὁ τῆς ἕω χρόνος φοινίσσεται, σύμπαν ὠχρίασε, καὶ ἐκρύβη ὁ αἰθὴρ ἐν τοῖς νέφεσιν. Ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐπιτιθέμενον τὸ σῶμα τῇ τελευταίᾳ πυρᾷ ὑπήνεγκεν ἡ μήτηρ ἰδεῖν· ἀλλὰ λελυμένη τὴν κόμην, ὥσπερ ἦν, οὔκουν ἀπηξίωσε τοῖς τοῦ μεγάλου Διὸς γόνασι προσπεσεῖν, καὶ σὺν δάκρυσι τὰς φωνὰς τάσδε προσθεῖναι· « Ταπεινοτέρα πασῶν ἐγὼ θεαι-
» νῶν, ἃς ὁ χρυσοῦς αἰθὴρ φέρει (καὶ γὰρ ἀνὰ πᾶσαν
» τὴν οἰκουμένην σπανιώτατοί μοι ναοὶ τυγχάνουσιν
» ὄντες), εἰμὶ μέντοι θεὰ, καὶ νῦν ἦλθον, οὐχ
» ἵνα μοι τεμένη καὶ ἡμέρας δῷς (1) ἱεροποιοὺς,

(1) Cod. *δοῦς*. Supra p. 289, vidimus *ους* et *ως* permutata. Lysias in Eratosth. t. V, p. 407; *ὁμολογοῦσιν ἑκόντες πολλοὺς τῶν πολιτῶν ἀκρίτους ἀποκτιννύναι*: in cod. Vaticano 88 reperi *ἀκρίτως*: quod adverbium firmari potest locis plane similibus ibidem pp. 434, 435. Eadem permutatio in Libanio t. IV, p. 568: *ἔθηκεν ὁ πατὴρ νόμον ἐξεῖναι τοὺς παῖδας ἀκρίτως ἀποκτιννῦναι· ἔθησι καὶ ὁ παῖς νόμον ἐξεῖναι τοὺς μοιχοὺς ἀκρίτως ἀποκτιννῦναι*: cod. Reg. 3017, *νόμον ὁ πατ. ἔθ. ἐξεῖναι* — et bis *ἀκρίτους*, bis *ἀποκτιννύναι*. Atque melior hic infinitivi accentus: cf. p. 30. Infra ad 685, cod. *δεικνῦναι*. In Dione Chrys. t. I, pag. 308, pro *δεικνῦναι* cod. Reg. 2958, rectius, *δεικνύναι*: et pro *ἀποδεικνῦναι* p. 539, cod. idem *ἀποδεικνύναι*. Libanius Epist. 551: *ὁ τρόπος*

» καὶ βωμοὺς πυρὶ θηρμανθησομένους. Καί τοι, καὶ » εἰ σκοποίης πόσον σοι, καὶ θῆλυς οὖσα, τηνικαῦτα » παρέχω, ἡνίκα νέῳ φῶτὶ τὸ τῆς νυκτὸς φυλάττω » μεθόριον, κἂν ἆθλά μοι δοτέα ἔκρινας εἶναι. Ἀλλ' » οὐχ ἥδε φροντὶς, οὐχ ἥδε νῦν κατάστασις τῇ » Ἠοῖ, ὡς τὰς ὀφειλομένας τιμὰς ἀπαιτεῖν. Ἥκω » δὲ στερηθεῖσα, τοῦ ἐμοῦ Μέμνονος, ὃς μάτην ὑπὲρ » τοῦ οἰκείου πατραδέλφου ἔλαβε γενναῖα ὅπλα, » καὶ ἐν νέᾳ τῇ ἡλικίᾳ πρὸς τοῦ (1) στεῤῥοῦ (οὕτως » ἐθελήσατε ταῦτ', ὦ θεοί!) πέπτωκεν Ἀχιλλέως. » Δὸς δὴ τούτῳ, δέομαι, τινὰ τιμὴν τοῦ θανάτου » παραμύθιον, ὕπατε τῶν θεῶν ἡγεμὼν, καὶ τὸ τῆς » μητρὸς ἐξομάλισον ἄλγος. » Ἐπένευσε τοίνυν ὁ Ζεύς. Ὁπηνίκα δὲ τοῦ Μέμνονος εἰς ὕψος ἐπιδέδωκεν ἡ πυρὰ, καὶ μέλανος καπνοῦ συστροφαὶ τὸ τῆς ἡμέρας φῶς κατησβόλωσαν, ὥσπερ που καὶ ποταμοὶ τὰς ἐξ αὐτῶν γεννωμένας νεφέλας ἀναδιδόασιν, δι' ὧν οὔκουν ἥλιος διελθεῖν συγχωρεῖται, μέλας σπινθὴρ ἐκεῖθεν ἀνίπταται, καὶ, συσπειραθεὶς, εἰς ἓν σῶμα πυκνοῦται, καὶ ὄψιν λαμβάνει, καὶ χρῶμα δέχεται καὶ ψυχὴν ἐκ τοῦ πυρὸς, καὶ ἡ ἔμφυλος κουφότης πτερὰ χορηγεῖ (2) · καὶ πρῶτα μὲν ἐοικὼς ὄρνιθι, αὐτίκα δ'

αὐτὴν ἐποίει μείζω τῆς φύσεως δεικνύειν: cod. 3002, μείζω δεικνῦναι (scr. δεικνύναι) τῆς φύσεως.

(1) Cod. πρὸ τοῦ στέρνου.

(2) Cod. χορυγεῖ: sic ad 854, ἡμετέραν pro ὑμετέραν. Hanc horum elementorum in his pronominibus permutationem jam attigi pag. 327. Callinicus inde emendetur, pag. 258 Allatii Excerptorum: οὔτε ἡ καθ' ἡμᾶς γῆ πρὸς ἑτέραν οὐδὲν εὐαρμόστως εἶχεν πλὴν βασιλείας: cod. Mazar. A 87 exhibet ὑμᾶς et εἶχε, illud optime; nam puto Callinici fragmentum hocce ex ejus esse desumtum Declamatione qua Romam Romæ laudaverat. Rursus pag. 257: τοσοῦτον ἄρξας τὸν ἅπαντα χρόνον, ὅσος ἡμῖν οὐκ ἀρκεῖ τὴν

ἀληθὴς ὄρνις ταῖς πτέρυξι διεῤῥοίζησεν. Ἐκ δὲ τῶν ἴσων καὶ ἀμύθητοι ὄρνιθες ἀδελφαὶ συνεῤῥοίζησαν, αἷς ἡ αὐτὴ τῆς γεννήσεως γέγονεν ἀρχή. Τρὶς δὲ περίασιν (1) αὗται τὸν τάφον, καὶ τρὶς κλαγγὴ σύμφωνος αὐτῶν ἔξεισι πρὸς ἀέρα· τῇ δὲ τετάρτῃ πτήσει, διϊστῶσιν ἑαυτὰς εἰς στρατόπεδα. Καὶ τότε δύο χαλεπαὶ παρατάξεις μέρους ἐξ ἑκατέρου πόλεμον συνιστῶσι, καὶ τοὺς θυμοὺς τοῖς ῥάμφεσί τε καὶ τοῖς ἀγκύλοις γυμνάζουσιν ὄνυξι, καὶ τάς τε πτέρυγας καὶ τὰ στέρνα, ἀντίπρωροι ἐπιοῦσαι, διασπαράττουσι, καὶ ἐναγίσματα τῇ τοῦ κειμένου κόνει τὰ συγγενῆ πίπτει σώματα· καὶ μέμνηνται ἑαυτῶν ὡς ἐπὶ τῷ γενναίῳ ἀνδρὶ προσελθοῦσαι εἰς τὸ φῶς. Ταῖς δ' αὐτοσχεδίοις ὄρνισιν ὁ τούτων αἴτιος τὴν κλῆσιν ἐμποιεῖ, καὶ ἐξ ἐκείνου Μεμνονίδαι (2) καλοῦνται. Καὶ, τοῦ ἡλίου τὴν δωδεκάδα τῶν ζωδίων ἐξεληλυθότος, ἐξ ἔθους αὗται περὶ τὸν συγγενῆ διακινδυνεύουσι θανατῶσαι (3). Διὰ ταῦτα δὴ τοῖς μὲν ἄλλοις οἰκτρὸν ἔδοξεν ὑλακτῆσαι τὴν Δυμαντίδα (4)· ἡ δ' Ἠὼς οἰκείῳ πένθει συνείχετο, συμπαθῆ δὲ καὶ νῦν ἔτι δίδωσι δάκρυα, καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν ὑφ' ἥλιον δρόσον ἀφίησιν.

Οὐ μέντοι σὺν τοῖς γε τείχεσιν ἀναρπασθῆναι καὶ Αἰνείαν τὴν ἐλπίδα (5) τῆς Τροίας συγχωροῦσιν αἱ

ὑμετέραν ἐπελθεῖν: et hic fere malim ὑμῖν quod eodem in libro reperi. Severus ibid. pag. 224, ὁ δὲ, ὥσπερ τοὐναντίον παρ' ὑμῶν ἀδικούμενος, μισθὸν φιλοξενίας ἀποδέδωκε δάκρυα: recte ἡμῶν legitur in Vaticano.

(1) Codex, πελίασιν.

(2) Imo dicendum Μεμνονίδες.

(3) Latina, *parentali more*, non intellexit. Possis sic refingere, ἐξ ἔθους αὗται ἐναγισμώδους, vel ἐξ ἔθους αὗται καὶ ὥσπερ κτερεΐζουσαι.

(4) Codex, Δαμαντίδα.

(5) Planudes Αἰνείαν e suo de-

Μοῖραι· ἀλλ' ὁ Κυθέρειος οὗτος ἥρως τὰ ἱερὰ, καὶ, ἱερὰ ἕτερα, τὸν πατέρα, σεβάσμιον φόρτον, τοῖς ὤμοις φέρει. Κἀκ τῶν τοσούτων χρημάτων ὁ εὐσεβὴς ἓν ἐκλέγεται λάφυρον, καὶ τὸν αὑτοῦ παῖδα Ἀσκάνιον. Ἐκ δὲ τῆς Ἀντάνδρου προσφυγὴ στόλῳ διαπόντιος φέρεται, καὶ τοὺς ἀλιτηρίους τῶν Θρᾳκῶν ὀφθαλμοὺς (1) καὶ τὴν Πολυδωρείῳ αἵματι ῥεομένην ἀφίησι γῆν. Χρησίμοις δὲ πνεύμασι καὶ οὐρίοις ἀνέμοις, τῶν ἑταίρων συνεπομένων, τὴν Ἀπόλλωνος εἴσεισι νῆσον καὶ πόλιν. Καὶ τοῦτον ὁ Ἄνιος, ᾧ βασιλεῖ μὲν διετάττοντο οἱ ἐγχώριοι, ἱερεῖ δὲ κατὰ νόμον ἐτιμᾶτο ὁ Φοῖβος, εἴς τε τὸν ναὸν καὶ τὸν οἶκον εἰσδέχεται, καὶ τὴν πόλιν ἔδειξε, καὶ τοὐπίσημον (2) τέμενος, καὶ τὰ δύο στελέχη, ὧν ἡ Λητώ ποτε τίκτουσα ἐπελάβετο. Δόντες δὴ θυμίαμα τῷ πυρὶ, καὶ οἶνον τῷ θυμιάματι ἐπιχέαντες, καὶ τεθυμένων βοῶν λοβοὺς ἥπατος ἐξ ἔθους ὁλοκαυτώσαντες, πρὸς τοὺς βασιλείους οἴκους ἀπίασι. Καὶ, ταπήτων βαθέων ὑποτεθέντων, δῶρα Δήμητρος σὺν ὑγρῷ Βάκχῳ λαμβάνουσι. Τότε τοίνυν ὁ Ἀγχίσης « Ἱερεῦ » εἶπε « τοῦ » Φοίβου ἐπίλεκτε, ψεύδομαι, ἢ καὶ παῖδα, ἡνίκα » τούσδε πρῶτον τοὺς πύργους ἐπεῖδον, καὶ δὶς δύο » θυγατέρας, ὅσα καὶ ἐμὲ μιμνήσκεσθαι, εἶχες. » Τῷ δ' ὁ Ἄνιος, λευκῇ μίτρᾳ τοὺς κροτάφους σκεπόμενος, ταραχθείς τε καὶ ὀδυνηθείς, εἶπε· « Οὐκουν, » μέγιστε ἥρως, ψεύδῃ. Εἶδες γάρ με πέντε πατέρα

dit, glossam vocis ἐλπίδα. Ni obstaret sequens οὗτος, delevissem nomen importunum. Mox codex, ἀτάνδρου.

(1) Pro *limina* male legit *lumina*. Repone αἰγιαλοὺς, χώρους, vel τὰ ἀλιτήρια πεδία, τείχη.

(2) Vertit bonam et vulgatam lectionem, *nota*, quam pro *nobilia* habuit : melius, γνωστόν.

» παίδων, ὃν νῦν (τοσαύτη τῶν πραγμάτων ἀστασία
» τἀνθρώπεια στρέφει!), μικροῦ δεῖν, ὀρφανὸν παίδων
» βλέπεις. Τί γὰρ ἂν μοι καὶ βοήθημα ὁ υἱὸς ἀπὼν
» εἴη; ὃν, ἡ πρὸς τῆς ἐκείνου προσηγορίας Ἄνδρος
» ὀνομασθεῖσα, νῆσος κατέχει. Τούτῳ, ἀντὶ τοῦ πα-
» τρὸς, τήν τε χώραν καὶ τὴν βασιλείαν κατέχοντι,
» οἰωνιστικὴν ὁ Δήλιος ἔδωκεν. Ἔδωκε καὶ ὁ Βάκχος
» ἕτερα δῶρα τῷ θήλει γένει τῶν παίδων, εὐχῆς
» μείζω καὶ πίστεως. Πάντα γὰρ, τῇ τῶν ἐμῶν
» ἁφῇ θυγατέρων, εἴς τε σῖτον καὶ χύσιν οἴνου καὶ
» ἐλάαν Ἀθηνᾶς μετεβάλλετο, καὶ ἄφθονος ἦν τούτων
» ἀπόλαυσις. Τοῦτο γνοὺς ὁ τῆς Τροίας καθαιρέτης
» Ἀτρείδης (νομίζοις γὰρ ἂν καὶ ἡμᾶς ἔκ τινος μέρους
» συμφορᾶς τῆς ὑμετέρας αἰσθέσθαι), χρησάμενος
» ὅπλων δυνάμει, ἀποσπᾷ ταύτας τοῦ πατρικοῦ
» κόλπου πρὸς βίαν, καὶ κελεύει τὸν Ἀργολικὸν στό-
» λον τοῖς οὐρανίοισι δωρήμασι τρέφειν. Αἱ δὲ φεύ-
» γουσιν ὅποιπερ ἂν ἑκάστη οἵα τ' ἐγένετο. Αἱ μὲν
» οὖν δύο τῶν θυγατέρων τῇ Εὐβοίᾳ προσέσχον·
» αἱ δὲ τοσαῦται ἕτεραι τὴν ἀδελφικὴν κατέλαβον
» Ἄνδρον. Ὁ στρατὸς τοίνυν πάρεστιν αὖθις, καὶ, εἰ
» μὴ ἐκδοθεῖεν αἱ κόραι, πολέμους ἀπειλεῖ. Ἡ δὲ τοῦ
» ἀδελφοῦ φιλοστοργία ἡττηθεῖσα τοῦ δέους, ὀλίγου
» δεῖν (1), τὰ σύγγονα προδέδωκε σώματα. Καὶ συγ-
» γνῶναι δύναιο ἂν τῷ ἀδελφῷ δείσαντι· οὐδὲ γὰρ
» οὗτος (2) ἦν ὁ Αἰνείας, οὐδ', ὃς ἂν ἤμυνε τῇ Ἄν-
» δρῳ, Ἕκτωρ, δι' ὃν εἰς δέκατον ἐνιαυτὸν διηρκέσατε.
» Ἤδη μὲν οὖν δεσμὰ ταῖς αἰχμαλώτοις χερσὶν

(1) Pro *pœnæ* male legit *pæne*. Repone, τιμωρείᾳ.

(2) Lat. «Non *hic* Æneas.» Forsan, οὐδὲ γὰρ ἐκεῖ —

» ἡτοιμάζετο· αἱ δὲ κόραι, καὶ τότε ἐλευθέρας (1) τὰς χεῖρας εἰς οὐρανὸν ἀνατείνασαι, Βάκχε πάτερ, ἄμυνον! εἶπον. Καὶ ἤμυνεν αὐταῖς ὁ τοῦ δώρου βραβεὺς, εἰ τὸ θαυμαστὸν ἀπολλύναι τρόπον ἀμύνειν καλοῖτο. Οὔτ' οὖν ἔσχον αὐτὸς γνῶναι τίνα δήποτε τρόπον ἀπέβαλον τὴν μορφὴν, οὔτε νῦν (2) λέγειν ἔχω. Τοῦ μέντοι κακοῦ τὸ τέλος ἔγνωκα. Πτέρυγας ἔλαβον, καὶ εἰς λευκὰς περιστερὰς, ὄρνεις συζύγου τῆς σῆς (3), ἀπεχώρησαν. »

Τοιούτοις καὶ ἑτέροις λόγοις τὴν συνεστίασιν συνετέλεσαν, καὶ, τῆς τραπέζης ἀρθείσης, εἰς ὕπνον ἀπίασι. Καὶ ἅμα τῇ ἕῳ ἀνίστανται, καὶ πρὸς τὸ τοῦ Φοίβου χρηστήριον ἔρχονται, ὃς τὴν ἀρχαίαν αὐτοὺς μητέρα καὶ συγγενεῖς ἠϊόνας κελεύει ζητεῖν. Προπέμπει τοίνυν αὐτοὺς ὁ Ἄνιος, καὶ ἀπιοῦσι δῶρα δωρεῖται, τῷ μὲν Ἀγχίσῃ σκῆπτρον, τῷ δ' ἐγγόνῳ χλαμύδα τε καὶ φαρέτραν, τῷ δ' Αἰνείᾳ κρατῆρα, ὃν αὐτῷ ποτὲ πέπομφε ξένος ἐκ τῶν Ἀονίων ὁρίων ὁ Ἰσμήνιος Θέρσης. Πέπομφε μὲν αὐτῷ τοῦτον ὁ Θέρσης, συνεχάλκευσε δ' ὁ Μυλεὺς (4) Ἄλκων, καὶ μακρᾷ τέχνης ἀκριβείᾳ διέγλυψε (5). Πόλις ἦν ἐν αὐτῷ, καὶ πύλας ἑπτὰ ταύτης σαφῶς ἂν εἶχες δεικνύναι. Αὗται δ' ἀντ' ὀνόματος ἦσαν τῇ πόλει, καὶ τίς ποτ' ἂν εἴη ἐδίδασκον. Ἐκφορὰ δέ τις ἦν πρὸ τῆς πόλεως, καὶ τύμβος καὶ πυρὰ καὶ κηδεία,

(1) Inserui ἐλευθέρας, duce Ovidio.

(2) Mutavi codicis οὔτε μή.

(3) Glossa in margine, Ἀφροδίτης. Modo habuit *volucres*, non *volucrem*.

(4) In codice est ὁ μυλεύς.

(5) Pessime vertit, *longo cœlaverat argumento*. Reponam fere: καὶ μακρὰν ἐνέγλυψεν ἱστορίαν, μακρὸν ἐνέγλυψε μῦθον. Laudetur tamen quod non erraverit ut p. 564.

καὶ καθειμέναι τὰς κόμας καὶ ἀναπεπταμέναι τὰ στέρνα μητέρες, καὶ τούτοις ἐδήλουν τὸ πένθος. Ἀλλὰ καὶ Νύμφαι καὶ θρηνεῖν ἐδόκουν καὶ πηγαὶ ξηρανθεῖσαι ἀγανακτεῖν (1). Καὶ δένδρα γυμνὰ φύλλων ἐσκλήρυνται, καὶ αἶγες πέτρας ἀνίκμους διέλειχον. Ἐποίησε δ' ὁ τεχνίτης ἐν μέσαις ταῖς Θήβαις καὶ τὰς Ἐχίονος (2) παῖδας, τὴν μὲν ἀθήλυντον στέρνον καὶ ἀναπεπταμένην τὴν κλεῖδα (3) παρεχομένην, τὴν δὲ διὰ τοῦ γενναίου στέρνου τὸ ξίφος καθεῖσαν, καὶ ὑπὲρ (4) τοῦ οἰκείου δήμου πίπτουσαν, καὶ σεμνοῖς ἐνταφίοις φερομένην (5) διὰ τῆς πόλεως, καὶ ἐν ὄρει καθαρῷ (6) καιομένην, καὶ τῆς παρθενικῆς τότε πυρᾶς διδύμους ἐξιόντας, ὡς ἂν μὴ τὸ γένος ἀπόληται, νεανίας, οὓς ἡ φήμη Κορῶνας καλεῖ, καὶ τὴν μητρῴαν κόνιν προπέμποντας.

Μέχρι τούτων ὁ κρατὴρ ἦν ἀρχαίῳ τε χαλκῷ καὶ λαμπροῖς ἐντυπώμασι καὶ ἀκάνθῳ τετραχυνόμενος διαχρύσῳ. Ἀλλ' οὐδ' οἱ Τρῶες φαυλότερα τῶν δεδωρημένων ἀντιπέμπουσι δῶρα· διδόασι δὲ τῷ ἱερεῖ θυμιαμάτων φύλακα κίστην· διδόασι καὶ φιάλην καὶ περιφανῆ χρυσῷ τε καὶ λίθοις στέφανον.

(1) Forsan : *ἀλλὰ καὶ N. θρ. ἐδ. καὶ πηγῶν ξηρανθεισῶν ἀγαν.*

(2) Invenit *ab Echione*, non *Orione*.

(3) Antonius Liber. in hujus fabulæ narratione c. 25 : *ἐπάταξαν ἑαυτὰς τῇ κερκίδι παρὰ τὴν κλεῖδα καὶ ἀνέῤῥηξαν τὴν σφαγήν.*

(4) Codex, *ὑπό*. Hæ præpositiones jam fuerunt permutatæ supra pp. 74, 82. Apud Alciphronem I, Ep. 29, pro *ἴσως αἰπάσῃ με τῆς ὑποψίας*, codex Reg. 2832, male, *ὑπεροψίας*. Eumathius III, p. 89, *καί τις ὀδύνη γλυκάζουσα κατεπέδραμέ μου τὰ μέλη, καὶ οἷον ὑπεργαργάλισε* : recte cod. Reg. 2897, *ὑπεγάργαλισε*.

(5) Debuit scribere, *φερομένας* et *καιομένας* : de duabus enim virginibus agitur.

(6) Forsan *κλυτῷ*, vel *κλεινῷ*, *celebrique in parte*. Et vides habuisse *monte*.

Ἐντεῦθεν, ἀναμνησθέντες τοῦτο, τοὺς Τεύκρους ἐξ αἵματος τοῦ Τεύκρου τὴν ῥίζαν κατάγοντας, τῇ Κρήτῃ προσέσχον. Οὐκ ἔσχον γε μὴν ἐπὶ πολὺ τὸν ἀέρα τῆς χώρας ἐνεγκεῖν· τὴν δ' ἑκατόμπολιν νῆσον ἀπολιπόντες, τοῖς Αὐσονίοις ἐπιθυμοῦσι προσοκεῖλαι ναυστάθμοις. Ἤγερται δ' αὐτοῖς ὁ χειμὼν, καὶ χειμάζει τοὺς ἄνδρας, καὶ τοῖς τῶν Στροφάδων ἀπίστοις λιμέσιν (1) ὑποδεχθέντας αὐτοὺς ἡ ὄρνις ἐξεφόβησεν Ἀελλώ. Καὶ δὴ τοὺς Δουλιχίους ὅρμους, Ἰθάκην τε καὶ Σάμον καὶ τὰς Νηρικίους καταγωγὰς, τὴν τοῦ πολυτρόπου βασιλείαν Ὀδυσσέως, παρίασι ταῖς ναυσί. Καὶ τὴν ἀμφισβητηθεῖσαν τῇ μάχῃ τῶν θεῶν Ἀμβρακίαν ὁρῶσι, καὶ τὴν εἰς λίθον μεταβληθεῖσαν ὄψιν τοῦ δικαστοῦ, ὃς καὶ νῦν ἔτι πρὸς (2) τοῦ Ἀκτιακοῦ Ἀπόλλωνος ἔγνωσται, καὶ γῆν τὴν Δωδωνίδα τὴν τῇ οἰκείᾳ δρυῒ φωνοῦσαν, καὶ κόλπους τοὺς Χαονίους, ἧπερ οἱ τοῦ βασιλέως Μολοσσοῦ παῖδες, πτερῶν ὑποβληθέντων αὐτοῖς, τὴν ἀσεβῆ φλόγα διέφυγον.

Μετὰ δὲ τοῦτο τὰ πλησίον πεδία τῶν Φαιάκων ζητοῦσι, τὰ τῷ πλήθει τῆς ὀπώρας εὐδαίμονα. Ἤπειρος ἐκ τούτων καὶ τὸ βασιλευόμενον ἐκ τοῦ Φρυγίου μάντεως Ἑλένου Βουθρωτὸν (3), καὶ πρὸς τὴν Τροίαν ἐξεικασθὲν, αὐτοὺς δέχεται. Ἐντεῦθεν βεβαιωθέντες τὰ μέλλοντα, ἃ πάντα (4) πισταῖς ὑποθήκαις ὁ Πριαμίδης Ἕλενος ὑπηγόρευσε, τὴν Σικελίαν εἰσπλέουσι, τρισὶ γλώτταις ἐκτρέχουσαν

(1) Cod. male πιστοῖς λιμέσιν.

(2) Codex, πρό.

(3) Codex, Βρουθρωτόν.

(4) Codex, ἅπαντα, quod fuit dividendum, Ovidio ipso duce, apud quem, *quæ cuncta.*

εἰς τὸ πέλαγος. Ὧν ἡ μὲν Πάχυνος πρὸς τὸν ὀμβροφόρον Νότον ἀπέστραπται· τὸ Λιλύβαιον δὲ πρὸς τὸν εὐκραῆ Ζέφυρον ἔκκειται· ἡ Πέλωρος δὲ πρὸς τὰς ὕδατος ἀμοίρους Ἄρκτους καὶ τὸν Βορρᾶν ἀποβλέπει. Ἐνταῦθα κώπης εἰρεσίᾳ τε καὶ εὐφόροις ἀνέμοις οἱ Τεῦκροι κατάγονται, καὶ νυκτὸς ὁ στόλος αὐτοῖς τῇ Ζαγκλαίᾳ προσοκέλλει ψαμάθῳ· ἧς τὸ μὲν δεξιὸν ἡ Σκύλλα πλευρὸν, τὸ δὲ λαιὸν ἡ ἀκοίμητος ἐνοχλεῖ Χάρυβδις. Αὕτη μὲν οὖν καταβροχθίζει τε καὶ ἐξεμεῖ πάλιν τὰς ναῦς· ἐκείνη δὲ κυσὶν ἀγρίαις τὴν δεινὴν νηδὺν ὑποζώννυται, πρόσωπον φέρουσα κόρης, καὶ (εἰ μὴ ψευδῆ πάντα κατέλιπον ἡμῖν οἱ ποιηταὶ) καί ποτε τοῦ χρόνου παρθένος. Ταύτης πολλοὶ μνηστῆρες ἠράσθησαν, οὓς ἐκείνη διωθουμένη πρὸς τὰς τοῦ πελάγους Νύμφας ᾔει, ταῖς τοῦ πελάγους Νύμφαις χαριεστάτη, καὶ τοὺς φενακισθέντας ἔρωτας διεξῄει τῶν νέων· ᾗ, κτενίζειν ἡ Γαλάτεια τὰς ἑαυτῆς τρίχας παρεχομένη, τοιούτοις ὡμίλει τοῖς ῥήμασι, στεναγμοὺς ἀναπέμπουσα· « Σοῦ μέντοι, παρθένε, γένος ἀνδρῶν οὔκουν ἀγρίων ἐρᾷ, καὶ, καθὰ δῆτα καὶ ποιεῖς, ἀβλαβῶς ἀπαρνεῖσθαι σαυτὴν τούτοις ἔχεις. Ἀλλ' ἔμοιγε, ᾗ πατὴρ ὁ Νηρεύς ἐστιν, ἣν ἡ γλαυκὴ Δωρὶς ἔτεκεν, ἣ καὶ τῇ τῶν ἀδελφῶν ἀσφαλίζομαι συνοδίᾳ, οὐδὲν ὅτι μὴ διὰ πένθους (1) ἐξεγένετο τοὺς τοῦ Κύκλωπος ἔρωτας διαδρᾶναι. » Καὶ τὰ δάκρυα τὴν φωνὴν αὐτῆς λαλούσης ἀνέκοψαν· ἃ ἡ παρθένος Σκύλλα δακτύλοις ἀποψή-

(1) Invenit et vertit bonam recepta *per fluctus*, et ingenti lectionem *per luctus*, meliorem codicum numero firmatam.

σασα μαρμαρώδεσι, παρεμυθήσατο τὴν (1) θεὸν, καὶ, « Ἀνάγγειλον » εἶπε, « φιλτάτη, μηδέ μοι τὸ » τῆς σῆς ὀδύνης αἴτιον κρύπτε. Καὶ γάρ εἰμί σοι » πιστή. » Πρὸς ταῦθ' ἡ Νηρηΐς (2) τοῖς λόγοις ἐπηκολούθει τῆς τοῦ Κρατείδου παιδός.

« Ἆκις ἦν, Φαύνῳ τε καὶ Νύμφῃ Συμαιθίδι (3) » γεγεννημένος, μεγάλη μὲν ἡδονὴ τῷ πατρὶ τε καὶ » μητρὶ, ἔμοιγε μέντοι πολλῷ μείζων. Ἑνὶ μόνῳ » γὰρ ἑαυτῷ με συνῆψεν ὁ περικαλλής. Ὀκτὼ δὲ » μετὰ τοῦτο (4) διεξεληλυθότων ἐνιαυτῶν, ἀμυδρὸς » χνοῦς τὴν τρυφερὰν ἐκείνῳ γένυν διέγραφε. Τού» του (5) μὲν οὖν ἐγὼ, ἐμοῦ δ' ὁ Κύκλωψ ἀπαύστως » ἤρα. Οὐδ', εἰ ζητοίης πότερον (6) τὸ πρὸς τὸν » Κύκλωπα μῖσος ἢ ὁ πρὸς τὸν Ἆκιν ἔρως ἀξιο» λογώτερον γέγονε, σαφῶς ἂν ἐκφαίνοιμι. Ἴσα » μέντοι ταῦτ' ἦν ἑκάτερα. Ὦ πόση τῆς σῆς » ἀρχῆς δύναμίς ἐστιν, Ἀφροδίτη σεμνή! Καὶ γὰρ » κἀκεῖνος ὁ ἄγριος, καὶ λόχμαις αὐταῖς φοβερὸς, » καὶ πρὸς μηδενὸς ἀπαθῶς ὀφθεὶς ξένου, καὶ οὐ» ρανοῦ τοῦ μεγάλου θεοῖς αὐτοῖς καταφρονήτης, » τί ποτέ ἐστιν ἔρως ᾔσθετο, καὶ, πρὸς τῆς ἡμετέρας » ἀλοὺς ἐπιθυμίας, ἐμπίπραται, καὶ τῶν τε θρεμ» μάτων καὶ τῶν οἰκείων ἄντρων ἐπιλανθάνεται. Καὶ » ἤδη σοι, Πολύφημε, τῆς μορφῆς, ἤδη τοῦ ἀρέ-

(1) Codex, τὸν θεόν. Eodem mendo ad 928, ὁ φίλεργος pro ἡ φίλεργος.

(2) Codex, πρὸς ταῦτ' ἠρηΐς.

(3) Codex, σιμαιθίδι. Et sic infra ad 879. Eadem synchysi ad 846, πέφρυκεν pro πέφρικεν.

(4) Non intellexit latina « octonis iterum natalibus actis. » Repone : δὶς δὲ ὀκτὼ διεξελ. ἐνιαυτ.

(5) Codex, τοῦτον.

(6) Cod. πρότερον, notata permutatione jam supra pag. 266. Mox inserui ὁ.

» σκειν ἐπιμέλεια γίνεται· ἤδη τὴν αὐχμῶσαν κτενίζεις λίστροις (1) χαίτην· ἤδη σοι ἄσμενόν ἐστι δρεπάνῃ τὴν τραχεῖαν τέμνειν ὑπήνην, καὶ κατοπτεύειν εἰς ὕδωρ, καὶ τὴν φρικτὴν εὐθετεῖν ὄψιν. Ὁ δὲ τῶν φόνων ἔρως καὶ ἡ θηριωδία καὶ ἡ ἀμέτρος δίψα τοῦ αἵματος ὑπελώφησαν· καὶ ἄφοβοι αἱ νῆες ἐπίασι καὶ ἀπίασιν. Ἐν τούτοις ὁ Τήλεμος (2) πρὸς τὴν Σικελικὴν ἐνεχθεὶς Αἴτνην, Τήλεμος ὁ Εὐρυμίδης, ὃν οὐκ ἔστιν ἥ τις ὄρνις ἐψεύσατο, τῷ φοβερῷ πρόσεισι Πολυφήμῳ, καὶ, Τὸν ὀφθαλμὸν, ὃν ἕνα φέρεις ἐν τῷ μετώπῳ, ἁρπάσει σοι, φησὶν, Ὀδυσσεύς. Ἐγέλασεν ὁ Πολύφημος, καὶ, Ὦ μάντεων ἀνοητότατε, ψεύδῃ, φησίν· ἄλλη γάρ τις ἥρπασε τοῦτον (3) ἤδη. Οὕτως αὐτοῦ τἀληθῆ μάτην ὑποτιθεμένου κατωλιγώρει. Καὶ, ἢ βαδίζων τοῖς ἐξαισίοις βήμασι τὴν ἠϊόνα βαρύνει, ἢ καμὼν πρὸς τὰ συνηρεφῆ διατρίβει τῶν ἄντρων. Προπίπτει δ' εἰς τὸ πέλαγος τῷ μακρῷ τῆς ὀξύτητος σφηνοειδής τις ἀγκὼν, οὗ πλευρὸν ἑκάτερον τῆς θαλάσσης περικλύζει τὰ κύματα. Ἐκεῖσε τοίνυν ὁ χαλεπὸς ἄνεισι Κύκλωψ, καὶ κατὰ τὸ μέσον ἀνέπεσε. Τὸ δ' εἰροπόκον εἵπετο ποίμνιον ἡγεμόνι οὐδενί. Τούτου δὲ τὴν πεύκην, ἥτις αὐτῷ καλαύρωπος (4) χρείαν παρείχετο, καταθεμένου πρὸ τῶν ποδῶν, πεύκην οἴαξιν ὁλκάδων ἁρμόζουσαν, καὶ σύριγγα τὴν ἑκατὸν δόναξι συμπαγεῖσαν λαβόντος (5), ἤσθετο

(1) Inserui λίστροις, *rastris.*

(2) Cod. τήλεφος, hic et infra.

(3) Aristæn. II, 21: ὦ μέλισσα ἐμὴ, ἁρπάζεις τὰ πάντων ὄμματα.

(4) Codex, κλαύρωπος.

(5) Inserui λαβόντος.

» τῶν ποιμενικῶν συριγμάτων ὄρη ξύμπαντα, ἤσθετο καὶ τὰ ὕδατα. Κἀγὼ δ' αὐτὴ ὑπὸ πέτραν ὑπεπτηχυῖα ῥαγάδα, καὶ κατὰ τὸν κόλπον ἀνακειμένη τοὐμοῦ Ἄκιδος, πόῤῥωθεν τοιαῦτα τοῖς ἐμοῖς ὠσὶ ῥήματα ἠρυσάμην· Λευκοτέρα Γαλάτεια φύλλου τοῦ χιονώδους λιγυστικοῦ (1), λειμῶνος ἀνθηροτέρα, κλήθρας (2) ὑψηλῆς ἐπιμηκεστέρα, στιλπνοτέρα ὑέλου, ἁπαλοῦ ἐρίφου τρυφερωτέρα, κογχύλης λειοτέρα τῷ συνεχεῖ τῶν κυμάτων διατετριβείσης, ἡλίου χειμερινοῦ καὶ θερινῆς χαριεστέρα σκιᾶς, εὐγενεστέρα μήλων, ὑψηλῆς περιβλεπτοτέρα πλατάνου, διαφανεστέρα κρυστάλλου, πεπείρου σταφυλῆς γλυκυτέρα, μαλακωτέρα καὶ κύκνου πτερῶν καὶ γάλακτος ἄρτι παγέντος, καὶ, εἰ μὴ φεύγοις, ἐκπρεπεστέρα παμφόρου κήπου, εἰ δ' οὖν ἀλλ' ἀμειλικτοτέρα, ὦ ἡ αὐτὴ Γαλάτεια, ταύρου ἀδαμάστου, δρυὸς πολυετοῦς σκληροτέρα, ὕδατος ἀπατηλοτέρα, καὶ λύγων ἰτέας καὶ κληματίδος χαυνοτέρα, ἀκινητοτέρα καὶ τουτωνὶ τῶν σκοπέλων, χειμάῤῥου βιαιοτέρα, ἐπαινεθέντος ἀγερωχοτέρα ταῶνος, πυρὸς ὀξυτέρα, τραχυτέρα τριβόλων, ἄρκτου λοχευούσης ἀπηνεστέρα, κύματος κωφοτέρα (3), ὕδρου πατηθέντος ἀγριωτέρα, καὶ, ὃ μάλιστα, εἴπερ οἷός τ' ἦν, ἤθελον φροῦδον θεῖναι, οὐχ ὅπως ἐλάφου διωλυγίοις ὑλακαῖς διωκομένης, ἀλλὰ καὶ ἀνέμων καὶ ταχινῆς αὔρας

(1) Latinum *ligustrum* non fuit græco nomine λιγυστικῷ vertendum. Forsan, τῆς χιον. κύπρου. De λιγυστικῷ cf. Notitt. MSS. t. XI.

(2) Inserui κλήθρας, ut lacunulam explerem. *Alnum* non græce verterat.

(3) Codex, κουφοτέρα.

» δραπετεύουσα μᾶλλον· ἀλλ', εἰ καλῶς γνοίης, » μεταμελήσειεν ἄν σοι τοῦ πεφευγέναι, καὶ τὴν » σαυτῆς καταμέμψαιο βραδυτῆτα, καί με ταλαι- » πωρήσειας κατασχεῖν· εἰσί μοι ἄντρα, τοῦδε τοῦ » ὄρους μέρος, αὐτοφυεῖ λίθῳ μετέωρα (1), ἐν οἷς » οὔθ' ἡλίου τις, κατὰ τὸ θέρος μέσον, αἰσθάνεται, » οὔθ' ὁ χειμὼν ἑαυτοῦ τινὰ δίδωσιν αἴσθησιν. Εἰσὶν » ὀπῶραι τοὺς τῶν δένδρων κλῶνας καταβαρύνουσαι. » Εἰσὶν ἐν τοῖς μακροῖς κλήμασιν ὁμόχρους τῷ » χρυσῷ σταφυλαὶ, εἰσὶ καὶ πορφυραῖ· καί σοι ταύ- » τας κἀκείνας φυλάττομαι. Αὐτὴ ταῖς σαυτῆς χερ- » σὶ τὰ ὑπὸ τὴν τῆς λόχμης σκιὰν φυέντα μαλακὰ » συλλέξεις χαμοκέρασα (2)· αὐτὴ κεράνια μετοπω- » ρινὰ προῦνά τε, οὐ μόνον μέλανι χυλῷ πελι- » δνούμενα, ἀλλὰ καὶ εὐγενέστατα καὶ νεοπαγῆ με- » μιμημένα (3) κηρόν. Οὐδέ σοι Διὸς βαλανοὶ, ὑπ' » ἐμοὶ συζύγῳ, οὐδὲ τῶν ἄλλων ἀκροδρύων (4) ἔν- » δεια τις γενήσεται· πᾶν δέ σοι δουλεύσει δένδρον. » Τοῦτο τὸ ποίμνιον ἅπαν ἐμόν ἐστι, καὶ πολλὰ » δ' ἄλλα θρέμματα τὰς τῶν ὀρῶν κοιλάδας πε- » ρινοστεῖ, πολλὰ δ' ἡ λόχμη καλύπτει, πολλὰ » δ' ἐν τοῖς ἄντροις σηκάζεται· οὐδ', εἰ τυχὸν » ἐρωτώης, δυναίμην ἄν σοι πόσα τυγχάνει λέγειν· » πένητος γὰρ ἀριθμεῖν τὸ ποίμνιον. Περὶ δὲ τοῦ » τούτων ἐπαίνου, οὐδὲν ἄν μοι πιστεύσαις· αὐτὴ

(1) Poterat uti verbis Æschyli, ἄντρα πετρηρεφῆ καὶ αὐτόκτιτα.

(2) Χαμοκέρασα inserui ut lacunulam a librario relictam implerem ; latine, *fraga*.

(3) Codex, μεμιγμένα.

(4) Lat. verba, *arbutei fœtus*, hic non cepit Planudes. Repone: οὐ δὲ τῶν μαμαικύλων ἔνδεια — vel, οὐδὲ τῶν τοῦ κομάρου καρπῶν ἔνδεια—Bene verterat ad I, 104, pag. 7. Cf. pag. 426.

» παροῦσα δύνασαι βλέπειν ὡς μόλις τοῖς σκέλεσι » περιλαμβάνει τὸ διατεταμένον οὖθαρ. Εἰσί μοι, » νεώτερον γέννημα, καλὰ τὰς χλιαρὰς (1) ἐπαύλεις » ἀμνοί. Εἰσί μοι καὶ ἥλικες τούτοις ἐν σηκοῖς ἄλ- » λοις ἔριφοι. Καὶ γάλα μοι χιονῶδες ἀεὶ πάρεστιν· » ὅθεν μέρος μέν μοι πρὸς πόσιν ταμιεύεται, μέρος » δ' ἡ πιτύα λειωθεῖσα (2) σκληρύνει. Οὐδέ σοι τῶν » εὐκόλων μόνων ἡδονῶν καὶ τῶν δημωδεστέρων χα- » ρίτων μελέσται, ἀλλὰ καὶ ἄγριαι αἶγες καὶ λα- » γωοὶ καὶ κάπροι, καὶ ζεῦγος περιστερῶν, καὶ ἣν » ἔλαβον νῦν ἐξ ὄρους (3) καλιάν. Εὗρον καὶ γὰρ δι- » δύμους ἐν ἄκροις τοῖς ὄρεσιν, οἳ σύν σοι δύνανται » παίζειν, ἀλλήλοις ὁμοιοτάτους, ὡς καὶ μόλις » διαγινώσκειν δύνασθαι, δασυτάτης ἀρκιδεῖς ἄρκτου. » Εὗρον, καὶ εἶπον· Τῇ δεσποίνῃ τούτους φυλάξομεν. » Μόνον ἤδη τὴν φαιδρὰν κεφαλὴν ἐξαίροις τῆς » γλαυκῆς θαλάττης· μόνον ἔλθοις ἤδη, Γαλάτεια, » μηδὲ τῶν ἡμετέρων δώρων ὑπεροπτικῶς ἔχοις. » Ἀληθῶς εἰπεῖν, ἔγνων ἔγωγε ἐμαυτόν· ἄρτι γὰρ ἐν » ἐσόπτρῳ (4) διαφανοῦς εἶδον ὕδατος, καὶ ὁρῶντι ἡ » ἐμαυτοῦ ἤρεσέ μοι μορφή. Σκόπει πόσος τίς εἰμι· » οὐκ ἔστι τοῦδε τοῦ σώματος μείζων ὁ Ζεὺς, ὃν » ὑμεῖς ἐν οὐρανῷ διηγεῖσθαι εἰώθατε, ἀγνοῶ τίνα » Δία, κρατεῖν. Ἀλλὰ μηδ', ὅτι κόμη πλείστη τῷ » προσώπῳ (5) μοι ἐπικρέμαται καὶ τοὺς ὤμους ὡς

(1) Codex exhibet γλιαράς.

(2) Latinum *liquefacta* vertendum erat, opinor, πηκεῖσα. Forsan λυθεῖσα scripserat. Infra cod. ἀρκίδεις.

(3) Lat. *cacumine* græce hic vertendum fuit, ἐκ δένδρου κορυφῆς. Et statim delendum γάρ.

(4) Codex, ἐσόπρῳ.

(5) Lat. « *torvos* prominet in » vultus. » Vel casu omisit epithetum, vel de industria, quod

» τις λόχμη σκιάζει, καὶ θριξὶ πυκναῖς τε καὶ τραχείαις τοὐμὸν σῶμα πέφρικεν, αἰσχρὸν οἴου. Αἰσχρὸν δίχα τῶν φύλλων δένδρον· αἰσχρὸς ἵππος, εἰ μὴ τὸν στίλβοντα τράχηλον χαίτη καλύπτει· σκέπει πτερὰ μὲν τοὺς ὄρνεις, τοῖς δὲ προβάτοις τὸ ἴδιον ἔριον κόσμος· ὑπήνη δὲ τοῖς ἀνδράσι καὶ τραχεῖαι τρίχες ἐν τῷ σώματι πρέπουσιν. Εἷς ἐστὶν ὀφθαλμὸς ἐν μέσῳ μοι τῷ μετώπῳ, ἀλλὰ παραπλήσιος ἀσπίδι μεγάλῃ. Τί γάρ; οὐχὶ τόδε τὸ πᾶν ὁ μέγας ἥλιος ἐξ οὐρανοῦ βλέπει; ἀλλ' ὅμως ὁ τοῦ ἡλίου κύκλος μοναδικός ἐστι. Πρόσθες ὅτι κατὰ τὴν ὑμετέραν θάλασσαν ὁ ἐμὸς βασιλεύει πατήρ· τοῦτόν σοι δίδωμι πενθερόν. Μόνον με οἴκτειρον, καὶ τῶν δεήσεων ἄκουσον. Σοὶ καὶ μόνῃ γὰρ ὑποπέπτωκα, καὶ ὃς Δία, καὶ οὐρανὸν, καὶ (1) τὸν διϊκνούμενον πάντα κεραυνὸν, παρ' οὐδὲν τίθεμαι, σὲ, Νηρηῒς, εὐλαβοῦμαι· χαλεπωτέρα κεραυνῶν ἡ σή μοι ὀργή. Ἐγὼ δὲ τήνδε καρτερικώτερον ἂν ἤνεγκα τὴν ὀλιγωρίαν, εἴπερ ἅπαντας ἔφευγες. Ἀλλὰ τί δήποτε, τὸν Κύκλωπα διωθουμένη, Ἄκιδος ἐρᾷς, καὶ τῶν ἐμῶν προτιμᾷς τὸν Ἄκιν περιπλοκῶν. Ἐκεῖνος μέντοι, εἰ καὶ τὰ μάλιστα ἑαυτῷ ἀρέσκει, καὶ σοὶ δ', ὅπερ οὐκ ἂν ἤθελον, ἀρέσκει, Γαλάτεια, εὐκαιρία μοι μόνον εἶναι δοθείη, αἰσθήσεται οὖσαν

ipsi videretur inepte ab ipso Cyclope de se loquente usurpatum. Repone, τῷ φοβερῷ προσώπῳ, vel, si mavis variantem lectionem *fortes*, τῷ γενναίῳ πρ. Ceterum non abhorrere videtur a stulto et absurdo Cyclopis ingenio hæc suæ torvitatis importuna prædicatio.

(1) Inserui *καί*.

» μοι ῥώμην ἀνάλογον τῷ τοσῷδε σώματι. Ζῶντος
» γὰρ ἂν αὐτοῦ τὰ ἔγκατα ἐξελκύσαιμι, καὶ, δια-
» σπάσας τὰ μέλη, διά τε τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν σῶν
» κυμάτων (οὕτως ἑαυτόν σοι συμμίξειε!) διασπεί-
» ραιμι. Πίμπραμαι γὰρ, καὶ τὸ πῦρ ἀδικηθὲν
» ὀξύτερον ἐκπυροῦται, καί μοι δοκῶ τὴν Αἴτνην,
» αὐτῷ πυρὶ μετενεχθεῖσαν, ἐν τῷ ἐμῷ στέρνῳ φέ-
» ρειν. Σὺ δ' οὐδὲν ὑποκλίνῃ, Γαλάτεια.

» Τοιαῦτα μάτην διαμεμψάμενος (καὶ γὰρ πάντα
» ἑώρων), ἀνίσταται, καὶ, ὡς ταῦρος οἰστρηλατούμενος
» ἀποσπασθεὶς (1) δαμάλεως, οὐχ οἷός τέ ἐστιν ἵστα-
» σθαι, ἐν τοῖς δρυμοῖς τε καὶ διατριβαῖς περινο-
» στεῖ ταῖς οἰκείαις. Ἰδὼν δ' ὁ δεινὸς (2) ἐμὲ καὶ τὸν
» Ἆκιν, ἀγνοοῦντάς τε καὶ τοιοῦτο φοβουμένους μη-
» δὲν, Ὁρῶ τε, ἀνακράζει, καὶ τήνδε τὴν τελευταίαν
» ποιήσω τῆς ὑμετέρας ἀφροδίτης ὁμοφροσύνην. Το-
» σαύτη δὲ φωνὴ, ὁπόσην ὁ Κύκλωψ ὤφειλεν ὀργι-
» σθεὶς (3) ἔχειν, ἐκείνη γέγονε. Ἡ δ' Αἴτνη τῇ βοῇ
» ὑπερέφριξεν. Ἐγὼ δὲ, καταπλαγεῖσα, ὑπὸ τὴν
» ἐγγὺς καταδύομαι θάλατταν. Φυγῇ δὲ τὰ νῶτα
» δίδωσι στρέψας ὁ Συμαίθιος ἥρως, καὶ, Βοήθησον,
» φησὶ, Γαλάτεια· βοηθήσατέ μοι, τεκόντες, καὶ
» ἀπολούμενον ἐπὶ τῆς ὑμετέρας δέξασθε βασιλείας.
» Ὁ δὲ δὴ Κύκλωψ ἐπίκειται, καὶ, μέρος ὄρους ἀνε-
» σπακὼς, ἐπ' αὐτῷ βάλλει, κἂν εἰ καὶ τὰ μά-
» λιστα τὰ τῆς τοῦ λίθου γωνίας ἔσχατα πρὸς ἐκεῖ-
» νον ἔφθασεν, ὅλον καταχώννυσιν ὅμως τὸν Ἆκιν.
» Ἡμεῖς δ', ὃ μόνον ἐξῆν γενέσθαι διὰ τῶν Μοι-

(1) Forsan leg. ἀποσπασθείσης.
(2) Codex, εἰδεινός.
(3) Inserui ὀργισθεὶς, latina secutus, *Cyclops iratus*.

» ρῶν, πεποιήκαμεν, ὡς ἂν παππῴαν τὴν δύναμιν » Ἄκις λάβοι. Ἐρυθρὸς τοίνυν ἀπελείβετο λύθρος τῆς » ἀποῤῥῶγος· χρόνου δ' ἐντὸς ὀλίγου ἀφανίζεσθαι » ἤρξατο τὸ ἐρύθημα, καὶ χρόα ποταμοῦ γίνεται ἤδη » θολωθέντος ἐξ ὄμβρου, καὶ μετὰ χρόνον εἰλικρι- » νὴς ἐγεγόνει· καὶ τότε δὴ ἡ βληθεῖσα ῥήγνυται (1) » ἀποῤῥὼξ, καὶ διὰ τοῦ ῥήγματος θάλλοντες καὶ ἐπι- » μήκεις (2) ἀνίστανται κάλαμοι, καὶ στόμα κοῖλον » ἐν τοῖς λίθοις ἠχεῖ τῶν ὑδάτων σκιρτώντων. Καὶ » (θαῦμα τοῦτο!) νεανίας μέχρι μέσης ἐξανέσχε » γαστρὸς, εὐκαμπέσι καλάμοις τὰ καινὰ περιεζω- » σμένος κέρα, ὃς, εἰ μὴ ὅτι μείζων, εἰ μὴ ὅτι γλαυ- » κὸς ἦν ἅπας τὴν ὄψιν, Ἄκις ἂν ἦν. Καὶ μέντοι καὶ » οὕτως Ἄκις ἦν, εἰς ποταμὸν μεταβαλών (3). Καὶ τὴν » ἀρχαίαν ὁ ποταμὸς κλῆσιν κατέχει. »

Ἡ μὲν οὖν Γαλάτεια λέγειν ἐπαύσατο· αἱ δὲ Νηρηΐδες ἀποχωροῦσι τὸ σύστημα διαλύσασαι, καὶ ἠρεμοῦσι τοῖς ὕδασιν ἐπινέουσιν. Ἡ Σκύλλα δὲ ἐπάνεισιν (οὐδὲ γὰρ ἑαυτὴν ἐτόλμα τῷ μέσῳ τῆς θαλάττης πιστεύειν), καὶ ἤτοι, πλὴν ἐσθῆτος, τὴν ξηρὰν ἄμμον περινοστεῖ, ἢ, κεκμηκυῖα, πηγῆς ἀναχώρησιν ἀπῳκισμένην εὑροῦσα, κἀκεῖ τὸ σῶμα ἐγκλείσασα διέψυχεν ὕδατι. Ἰδοὺ δὲ τὰ κύματα τέμνων ὁ καινὸς τῆς θαλάττης οἰκήτωρ Γλαῦκος,

(1) Cod. πήγνυται. In latinis *dehiscit.*

(2) Habuit *procera* : si *properata* mavis, repone αὐτοσχέδιοι vel ἐσχεδιασμένοι.

(3) Cod. μεταβάλλει : correxi. — Ceterum quod Gierigius ait, Aci fluvio hodiernum esse nomen *il Fiume Freddo*, non videtur esse extra controversiam positum. Conf. Amici Lexicon Topographicum Demanæ Vallis. Amicus Catanensis hæc loca bene noverat.

κατὰ τὴν Εὐβοϊκὴν Ἀνθηδόνα ἄρτι (1) τὰ μέλη μεταβαλὼν, πάρεστι, καὶ ὀφθείσης αὐτῷ τῆς παρθένου τῷ ἔρωτι πίμπραται, καὶ, ὅσαπερ οἴεται δύνασθαι φεύγουσαν βραδυτέραν ποιεῖν, φθέγγεται ῥήματα. Ἐκείνη μέντοι φεύγει, καὶ, τῷ φόβῳ συντείνουσα, εἰς κορυφὴν ἔφθασεν ὄρους ἔγγιστα τῆς ἠϊόνος κειμένου. Ἔστι δὲ πρὸ τῆς θαλάττης ὑπερμεγέθης κορυφὴ, εἰς μίαν ὀξύτητα συνηγμένη καὶ δένδρεσι συνηρεφὴς, ἐκφερομένη πρὸς τὰ μακρὰ κύματα. Ἐκεῖ γοῦν ἡ παρθένος ἔστη, καὶ τῆς ἐκ τοῦ χώρου ἀπολαύουσα ἀσφαλείας, πότερον τέρας ὁ φανεὶς ἐστιν ἢ θεὸς ἀμφιγνοεῖ, καὶ τήν τε χρόαν θαυμάζει, καὶ τὴν χαίτην ὤμους τε καὶ τὰ ὑποκείμενα σπέκουσαν νῶτα, καὶ ὅτι δὴ τὰ περιέσχατα τῶν βουβώνων εὐκαμπὴς διαδέχεται ἰχθύς (2). Ἤσθετο τούτων ὁ Γλαῦκος, καὶ, τῇ σύνεγγυς ἱσταμένῃ διερεισθεὶς (3) ἀπορρῶγι, « Οὔκουν ἔγωγε τέρας εἰμί » φησὶν, « οὐδ' ἄγριον θηρίον, παρθένε, θεὸς δέ γε θαλάττιος· οὐδὲ μείζω κατὰ τὴν θάλατταν ὁ Πρωτεὺς ἔχει δύναμιν, οὐδ' ὁ Τρίτων, οὐδ' ὁ Ἀθαμαντιάδης Παλαίμων. Θνητὸς μέντοι πρότερον ἦν· ἀλλὰ δηλαδὴ τῇ βαθείᾳ θαλάττῃ ἐκδοὺς ἐμαυτὸν, τοσόνδε κατ' αὐτὴν ἤσκουν. Καὶ γὰρ νῦν μὲν σαγήνην ἰχθῦς ἕλκουσαν εἷλκον, νῦν δ',

(1) Inserui ἄρτι. Ovid. *nuper*.

(2) Inserendum fuit ἰχθύς.

(3) Cod. διαρεθείς. Lat. « *innitens* quæ stabat proxima moli. » Possit proponi διαρθείς: sed VIII, 727, pag. 361, latina, « *nixus* cubito », vertit Planudes, ἐπ' ἀγκῶνος ἐρεισθείς. Memini Polemonis Callimacheæ p. 18, §. 58, Orell., sic editæ: πᾶς ἐφονεύετο καὶ τῷ Καλλιμάχῳ προσέπιπτεν, ὃς, καθάπερ προνενευκότι λίθῳ πρὸς θάλασσαν ἐρείσας τὸ ἑαυτοῦ σῶμα, τελευταῖον τοιοῦτον εἶπε τὸν λόγον: ubi nihil mutaverim, nisi τελευταῖον: codex enim Reg. 3017 τελευτῶν exhibet, quod verbum equidem præfero.

» ἀποῤῥῶγος ὑπερκαθήμενος (1) ἀνέκρουον τῷ καλάμῳ τὴν ὁρμιάν. Ἠϊόνες δ' ἦσαν ὁμοροῦσαι λειμῶνι χλοάζοντι, ὧν μέρος μὲν θάτερον κῦμα, θάτερον δὲ διαζώννυται πόα, ἣν οὔτε κερασφόροι δαμάλεις νεμόμεναι ἐλυμήναντο, οὔθ' ὑμεῖς, πρᾳότεραι ὄϊες, ἐδρέψασθε, οὔθ' ὑμεῖς, αἶγες τραχεῖαι· οὔθ' ἡ φίλεργος ἐκεῖθεν ἀπανθισαμένη τι μέλιττα ἀπηνέγκατο, οὐδὲ γαμήλιος ἐδόθη τῇ κεφαλῇ στέφανος, οὐδὲ δρεπανηφόροι ποτὲ χεῖρες ἐκεῖθεν ἐθέρισαν. Ἐγὼ πρῶτος ἐπ' ἐκείνης ἐκάθισα τῆς βώλου, καὶ τὰ βεβρεγμένα διεξήραινον δίκτυα. Ἀναλεξάμενος δὲ τοὺς ἁλόντας τῶν ἰχθύων κατὰ τάξιν μέσον τοῦτο (2) διέθηκα, οὓς ἤτοι πρὸς τὰ δίκτυα ἤνεγκεν ἡ τύχη, ἢ πρὸς τὸ ἐπικαμπὲς ἄγκιστρον τὸ ἑαυτῶν εὔπειστον. Πρᾶγμα τοίνυν ψεύδει παραπλήσιον γέγονεν· ἀλλὰ τί τὸ ψεύδεσθαί με λυσιτελήσει; Ἡ ἄγρα μοι τῆς χλόης ἁψαμένη κινεῖσθαι ἤρξατο, καὶ περιδινεῖν τὴν πλευράν, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ὡς ἐπὶ θαλάττης ἐρείδεσθαι. Διατρίβοντι δέ μοι καὶ ἅμα θαυμάζοντι, φεύγει τὸ πλῆθος ἅπαν πρὸς τὴν ἑαυτοῦ θάλατταν, καὶ τόν τε καινὸν δεσπότην καὶ τὴν ἠϊόνα καταλιμπάνουσιν. Ἐγὼ δ' ἀπηνεώθην, καὶ ἐπὶ μακρὸν ἀμφιβάλλω, καὶ τὴν αἰτίαν ἀναζητῶ, μήποτέ τις τοῦτο θεὸς, μήποθ' ἡ τῆς βοτάνης ποιότης εἰργάσατο. Τίς μέντοι πόα ταύτην, εἶπον, ἔχει τὴν

(1) Plerumque in rupibus piscatum exercebant. Aristæn. I, 7: παρὰ τὴν ἀκτὴν ἑστηκότι μοι κατὰ πέτρας καὶ τῷ ἀγκίστρῳ — ἰχθῦν ἀνασπῶντι: ubi conf. interpretes. Phanias Epigr. 7: Ἀκτίτα καλαμευτὰ ποτὶ ξερὸν ἔλθ' ἀπὸ πέτρας.

(2) Forsan, τύπους.

» δύναμιν; Καὶ τῇ χειρὶ χόρτον ἐδρεψάμην ὀλίγον, καὶ, δρεψάμενος, τοῖς ὀδοῦσι διέτρωγον. Μόλις καλῶς ὁ λαιμὸς τὸν ἀγνοούμενον χυλὸν καταπέπωκεν, αὐτίκα δ' ἐξαπίνης παλλομένων ἐντὸς τῶν περικαρδίων ᾐσθόμην, καὶ, φύσεως ἄλλης ἔρωτι τῆς ψυχῆς συναρπαζομένης, οὐδ' οἷός τ' ἐγενόμην ἀντιβῆναι μέχρι πολλοῦ, καὶ Οὐδέποτ' ἀναζητηθησομένη χαίρεις, εἶπον, ὦ γῆ, καὶ ἐμαυτὸν εἰς τὸ κῦμα ἐβάπτισα. Οἱ δὲ θαλάττιοι θεοί με ὑποδεξάμενοι τῆς ἴσης ἑαυτοῖς ἀξιοῦσι τιμῆς, ἵνα δέ μοι καὶ ὅ, τιπερ ἂν φέροιμι θνητὸν ἀφέλοιντο, Ὠκεανοῦ δέονται καὶ Τηθύος. Ἐγὼ δ' ὑπ' ἐκείνων περιοδεύομαι, καί μοι τὴν τὰ βέβηλα καθαίρουσαν ἐπῳδὴν ἐννεάκις ἐπάσαντες, ἑκατὸν κελεύουσι ποταμοῖς ὑποθεῖναι τὰ στέρνα. Αὐτίκα δ' ἐκ μερῶν διαφόρων συῤῥέουσι ποταμοὶ, καὶ ὅλαι θάλατται ὑπὸ τὴν ἐμὴν συστρέφονται κεφαλήν· αἵτινες ἐπειδή με ὅλῳ τῷ σώματι ἕτερον ἀποδεδώκασιν ἢ μικρῷ πρόσθεν ἦν, οὐδὲ γὰρ αὐτὸν ἐκεῖνόν με ἐπὶ νοῦν φέρω· μέχρι γὰρ (1) τούτου σοι τὰ μνημονευόμενα τῶν ἔργων ἀπαγγέλλειν ἔχω, μέχρι γὰρ τούτου καὶ μέμνημαι, καὶ τῶν λοιπῶν οὔκουν μοι αἰσθάνεται ἡ διάνοια· τότε δὴ πρῶτον ἐγὼ τὴν ἀνθηρὰν μοι τῇ πορφύρᾳ τὴν ὑπήνην, καὶ χαίτην, ἣν διὰ τῆς μακρᾶς ἕλκω θαλάττης, τούς τε ὑπερμεγέθεις ὤμους καὶ τοὺς γλαυκοὺς βραχίονας εἶδον, καὶ πτερωτὸν εἰς ἰχθὺν τελευ-

(1) Verba valde impedita, et turbata, ut vix intelligas quid in codice suo legerit. Videtur fere, pro *utque animus rediit*, legisse pessime, *utque reddidere*, nec non reliqua miscuisse.

» ταῖα τὰ σκέλη καμπτόμενα. Τί μέντοι με τοῦτο » τὸ εἶδος ὠφελεῖ; τί τὸ τοῖς θαλαττίοις ἀρέσαι » θεοῖς; τί τὸ θεὸν εἶναι; εἰ σοῦ ταῦτα μηδὲν » ἅπτεται. »

Τοιαῦτα δὴ λέγοντα καὶ μέλλοντα πλείω λέγειν ἔτι, ἡ Σκύλλα τὸν θεὸν καταλέλοιπεν. Ὁ δ' ἐκμαίνεται, καὶ, ὀργισθεὶς ἐκ τοῦ διωσθῆναι, πρὸς τὴν τερατώδη τῆς Τιτανίδος (1) Κίρκης αὐλὴν ἄπεισιν.

(1) Cod. τανίδος: sic XIV, 376, exhibet τανίδα.

Ut impleatur quod chartæ superest, legendam exponam inscriptionem trimetris iambicis viginti quatuor constantem, quam Cockerellius Phinecæ in Lyciæ litore descripsit. Vulgata jam fuit inter Itinera a Walpolio collecta pag. 539. Sed liber ille in Gallia est rarissimus, et a paucis e nostris lectoribus fuisse visum opinor. Editor ait partem tantum esse inscriptionis; sed, quum alphabeti literæ una suo ordine quæque unicuique versui præfigantur, patet nihil inscriptioni deesse, cujus XXIV versus alphabeti literis XXIV adamussim respondeant. Nonnulla supersunt poematiola hoc artificio conscripta, et ipse unum alterumque, si se dederit occasio, inedita proferre potero. Inscriptionem cursivis literis exhibeo, ne, majoribus si uterer, spatio præfixo male caperetur; atque, lapicidæ sphalmatum neglecta mentione, statim scripsi quod legi statim posset et intelligi, de dubia nonnullarum vocum lectione infra moniturus. Oraculi videtur esse responsum.

Ἅπαντα πράξεις εὐτυχῶς· θεὸς λέγει. Βοηθὸν ἕξεις μετὰ τύχης τὸν Πύθεον. Γῆ σοι τέλειον καρπὸν ἀποδώσει πόνων. Δύναμις ἄκαιρος ἐν νόμοισιν ἀσθενής. Ἐρᾷς δικαίων ἐκ γάμων ἰδεῖν σποράν· Ζάλην μεγίστην φεῦγε μήτι καὶ βλαβῆς. Ἥλιος ὁρᾷ σε λαμπρὸς ὃς τὰ πάνθ' ὁρᾷ. Θεοὺς ἀρωγοὺς τῆς ὁδοῦ ταύτης ἔχεις. Ἱδρῶτές εἰσιν· πλὴν ἁπάντων τελέσῃ. Κύμασι μάχεσθαι χαλεπόν· ἀνάμεινον, φίλε. Λαιὸς διελθὼν πάντα σημαίνει καλῶς. Μοχθεῖν ἀνάγκη· μεταβολὴ δ' ἔσται καλή. Νικηφόρον δώρημα τὸν χρησμόν τε (λεῖ). Ξηρῶν ἀπὸ κλάδων καρπὸν οὐκ ἔσται λαβεῖν. Οὐκ ἔστι μὴ σπείραντα θερίσαι κάρπιμα. Πολλοὺς ἀγῶνας διανύσας λήψῃ στέφος. Ῥᾷον διάξεις ἔτι βραχὺν μείνας χρόνον. Σαφῶς ὁ Φοῖβος ἔννεπεν· μεῖνον, φίλε. Τῶν νῦν παρουσῶν συμφορῶν ἕξεις λύσιν. Ὑπόσχεσιν τὸ πρᾶγμα γεν-

ναίαν ἔχει. Φαύλως τι πράξας μετὰ χρόνον ἐνίψη θεοῖς. Χρυσοῦν ποιήσεις χρησμὸν ἐπιτυχὼν, φίλε. Ψῆφον δικαίαν τήνδε παρὰ θεῶν ἔχεις. Ὡμὴν ὁπώραν εἰ λάβῃς, οὐ χρήσιμον.

Versu 11, pro *λαιὸς* Blomfield. proponit opportune *λόγος*. — 13. Addidi ultimam syllabam verbi *πελεῖ*, quum in lapide prior tantum supersit. Blomf. conjecit, *χρησμόν τ' ἔχειν*. Sed quis particulam *τε* exspectabat ? Correctionem bonam esse neutiquam præstiterim ; meliorem facias.

Aliam etiam ex eodem Walpolii opere, pag. 506, inscriptionem metricam proferam, eamque non inelegantem. Tribus heroicis elegiacus unus subjectus est.

Γαῖα μὲν εἰς φάος ἦρε Σίβυρτιν· γαῖα δὲ κεύθει Σῶμα, πνοὴν δ' αἰθὴρ ἔλαβεν πάλιν ὅσπερ ἔδωκεν. Πατρὶ δὲ σῷ καὶ μητρὶ λιπὼν λύπας, ὑπ' ἀνάγκης Ὥχου ἀναρπασθεὶς ἑπτὰ ἔτη γεγονώς.

ARGUMENTUM

LIBRI XIV

EX CANTERI NOVIS LECTIONIBUS.

Scyllam Circe mutat in *monstrum.* Æneas autem in Africam venit, ubi eum *Dido* excipit. Tandem ut, Pithecusas prætervectus, ubi *Cercopes* ex hominibus in *simias* mutati, in Italia appulit, in Caietano litore e Macareo multa de *Ulysse* atque *Circes* veneficio comperit, quo etiam *Picus* rex in *picum* avem mutatus erat. Mox bellum cum *Turno* suscipit. Is, quum per Venulum peteret auxilium a *Diomede,* cujus *socii* in *aves* erant transformati, repulsam tulit : redeunte Venulo per ea loca in quibus *Appulus* pastor quondam in *oleastrum* conversus erat. Postea Æneæ *naves Nymphæ* fiunt in prælio, sicut et ex *Ardeæ* urbis, incendio deletæ, cineribus *ardea* avis; atque *Æneas* in *Deum* transit. Successerunt huic reges alii, quorum inter ceteros sub Phoca floruit *Pomona ;* quam quum *Vertumnus* amaret, sumta primum *anus* forma, et *Anaxaretes* exemplo in *saxum* conversæ usurpato, deinde rursum *juvenis* factus, voto potitur. Inde sub *Numitore* aquæ *frigidæ* redduntur *calidæ.* Cui qui successit, *Romulus* factus est *Quirinus,* ejusque uxor *Ora* Dea.

ὈΒΙΔΊΟΥ

ΜΕΤΑΜΟΡΦΏΣΕΙΣ.

ΒΙΒΛΊΟΝ ΤΕΣΣΑΡΕΣΚΑΙΔΈΚΑΤΟΝ.

Ἤδη μὲν οὖν τὴν ἐπιῤῥιφεῖσαν τοῖς Γιγαντείοις φάρυγξιν Αἴτνην καὶ τὰ Κυκλώπων πεδία, τὰ μὴ δρέπανον εἰδότα μηδὲ χρῆσιν ἀρότρου, μηδὲ μὴν ζεύγεσι βοῶν καθ' ὁτιοῦν ὀφειλόμενα (1), καὶ Ζάγκλην καὶ τοὺς ἀντιπέρας αὐτῇ τοῦ Ῥηγίου πύργους καταλέλοιπεν ὁ Εὐβοϊκὸς οἰκήτωρ τῆς οἰδαινούσης θαλάσσης, καὶ τὸν κινδυνώδη πορθμὸν, ὃς διτταῖς ἠϊόσι περισφιγγόμενος τῆς Αὐσονίας τε καὶ Σικελικῆς κατέχει τὰ μεθόρια γῆς· ἐκεῖθεν δὲ χειρὶ μεγάλῃ διὰ τῆς Τυῤῥηνῆς ἐνεχθεὶς θαλάττης, ὁ Γλαῦκος πρὸς τοὺς ποιηροὺς (2) ἄπεισι λόφους καὶ τὴν πλήρη ποικίλων (3) θηρῶν αὐλὴν (4) τῆς Ἡλίου

(1) Lat. « nec quidquam *debentia* », quibus nitidius responderent græca μηδὲ μὴν ζ. β. ὁπουῦν ὀφείλοντα. Supra pag. 487, in hoc verbo pariter peccatum est.

(2) Codex, πονηρούς. Lat. *herbiferos.*

(3) Codex, ποικίλην, frequenti nec semel notata finalium depravatione. Sic ad 102, παρῆλθον pro παρῆλθεν : ad 154, τοιαύτη pro τοιαῦτα : ad 559, ἐπιλαθόμενοι pro feminino ; ad 578, σώματα pro σώματι (qua de peculiari variatione cf. pag. 290) : ad 719, ἡμᾶς pro ἡμῶν : ad 765, ταύτην pro ταῦτα : ad 766, νέω pro νέου : ad 787, δίκαιαι pro δίκαια.

(4) Cod. αὖλιν : sic ad 130, θεατὴς pro θεά τις : ad 702, ἱκέτις pro ἱκέτης : ad 738, ἀπήωρετο : ad 776, πύλιν pro πύλην. Eodem modo peccavit librarius in Oraculo apud Lydum de Mens. ubi luna ταυρώπης dicitur, ταυρῶπις

παιδὸς Κίρκης. Ἣν ὡς εὐθὺς εἶδε, δούς τε καὶ λαβὼν ἀσπασμὸν, « Θεὰ, θεὸν οἴκτειρον, δέομαι », εἶπε. « Σὺ γὰρ μόνη κουφίσαι δύνῃ τὸν ἔρωτα· μόνον δοκοίην αὐτὸς ἄξιος τούτου. Ὁπόση γάρ τίς ἐστιν ἡ τῶν βοτανῶν, ὦ Τιτανὶς, δύναμις οὐδενὶ γνωριμωτέρα ἢ ἐμοὶ γέγονεν, ὃς ἐκ τούτου μεταμεμόρφωμαι. Ὡς ἂν δὲ μὴ ἀγνοείτω σοι τὸ τῆς ἐμῆς λύπης αἴτιον, ἐπὶ τῆς Ἰταλικῆς ἠϊόνος, ἀντικρὺ τῶν Μεσσηνίων τειχῶν, τὴν Σκύλλαν τεθέαμαι. Πρὸς αἰσχύνης μοι γίνεται τὰς ἐμὰς ὑποσχέσεις τε καὶ δεήσεις, καὶ κολακείας, καὶ τὰ περιφρονηθέντα ῥήματα ἀπαγγέλλειν. Ἀλλὰ σύγε, εἴ τέ τι κράτος ἐστὶν ἐν ταῖς ἐπῳδαῖς, ἐπῳδὴν τῷ ἱερῷ σου στόματι ἀνακίνει (1)· εἴ τε τὸ τῆς βοτάνης ἐπικρατέστερον, χρῶ τῇδε τῇ δεδοκιμασμένῃ δυνάμει τῆς δραστικωτάτης βοτάνης. Οὐκ ἐντέλλομαι δέ με θεραπεύειν, οὐδ' ἀκεῖσθαι ταυτὶ τὰ τραύματα· οὐδὲν δεῖ γάρ με τοῦ λῆξαι ταῦτα· ἀλλὰ κἀκείνη τοῦ πυρὸς τοῦδε μέρος ἀράτω. » Ἡ δὲ Κίρκη (καὶ γὰρ οὐκ ἔστιν ἥτις ἀκμαιοτέραν ἐπιθυμίαν πρὸς τὸ τοιόνδε πῦρ ἔχοι (2), εἴθ' ὅτι τὸ τούτου αἴτιόν ἐστιν ἐν αὐτῇ, εἴθ' ἡ Ἀφροδίτη τοῦτο ποιεῖ, ὅτιπερ ὁ ταύτης πατὴρ ταύτῃ προσέκρουσε, τὴν μοιχείαν μηνύσας) τοιάδε ῥήματα ἀποκρίνεται· « Βέλτιον ἔψη τῇ βουλομένῃ καὶ εὐχομένῃ τὰ αὐτὰ (3), καὶ ἧς ἔρως ἴσος ἐφήψατο. Σὺ, μέντοι καὶ

dicenda. Philostratus Icon. II, 26 : εἰ δὲ καὶ ζυμήτας ἄρτους ἀγαπᾷς : cod. 1696, ζυμίτας, melius.

(1) Aristænetus II, Epist. 18 : ὁ μὲν οὖν ἐραστὴς περιώδυνος ἐκ τοῦ πόθου τὸν φιλτροποιὸν ἱκέτευε πάλιν κατ' ἐκείνης ἀνακινῆσαι τὰς ἴυγγας.

(2) In codice est ἔχει.

(3) Codex glossas exhibet,

» ἄξιος ἦσθα, καὶ ταῖς ἀληθείαις (1) ἠδύνασο ἱκετεύεσθαι μᾶλλον ἢ ἱκετεύειν, καὶ, εἴπερ ἐλπίδας » δοίης, πίστευέ μοι, μᾶλλον ἱκετευθήσῃ. Μηδὲ δι» στάσῃς· προσέστω γάρ σοι τὸ τῆς μορφῆς θάρ» ρος. Ἴδε γὰρ, ἐγὼ, καί τοι θεὸς οὖσα καὶ τοῦ » καθαροῦ θυγάτηρ Ἡλίου, καὶ τοσοῦτον ἐπῳδαῖς » ὅσον καὶ ταῖς βοτάναις ἰσχύουσα, δι' εὐχῆς τίθε» μαι σὴ γενέσθαι. Ὀλιγώρει γοῦν τῆς ὀλιγωρούσης· » τὸ δ' ἀνάλογον ἀπόδος τῇ ἑπομένῃ, καὶ δι' ἑνὸς » ἔργου τῇ μὲν τιμώρει, τὴν δὲ τιμωροῦ. » Τοιαῦτα τῇ Κίρκῃ πειρωμένῃ « Πρότερον » εἶπεν ὁ Γλαῦκος « ἐν τῇ θαλάσσῃ δένδρα, κἀν ταῖς τῶν ὀρῶν » ἄκραις κύματα (2) φύσεται, ἢ, τῆς Σκύλλης σώας » μενούσης, οἱ ἡμέτεροι μεταπεσοῦνται ἔρωτες. » Ἐδυσχέρανε τοιγαροῦν ἡ θεὰ, καὶ, ἐπεὶ μήτε βλάπτειν αὐτὸν οἵα τ' ἦν, οὔτ' ἤθελε (ἤρα καὶ γάρ), ὀργίζεται τῇ ταύτης προτιμηθείσῃ, καὶ, δυσανασχετήσασα τῷ τῆς ἐπιθυμίας διακρουσθῆναι, αὐτίκα μάλα φοβεροῖς χυλοῖς δυσφήμους βοτάνας τινὰς συλλειοῖ, καὶ λειωθείσαις Ἑκατείους μίγνυσιν ἐπῳδὰς, καὶ γλαυκὰς ἐσθῆτας ἐνδύεται, καὶ, δι' ἀγέλης θηρίων, ὑποσαινόντων ἐκ μέσης πρόεισι τῆς αὐλῆς. Καὶ, πρὸς τὸ ἀντικείμενον ἐλθοῦσα τῷ Ζαγκλαίῳ σκοπέλῳ Ῥήγιον, εἴσεισι τὰ (3) καχλά-

ἐμοὶ ad βουλομένῃ, et σοὶ ad εὐχομένῃ τὰ αὐτά: hoc vere, illud non item. Nam ad βουλομένῃ melius consubaudietur τινί. De βούλεσθαι, ἐθέλειν, latinoque *velle*, in eroticis, egi ad Aristænetum.

(1) De formula ταῖς ἀληθείαις conf. quæ sunt notata ibidem.

(2) Lat. *algæ*. Repone, φύκη. Infra cod. οἵα τ' ἦν, errore consueto.

(3) Firmatur Gierigiana latinorum distinctio : « petens.... « Rhegion, ingreditur..undas. »

ζοντα τοῖς ἀνέμοις κύματα, ἐν οἷς ὥσπερ ἐν γῇ στερεᾷ τὰ ἴχνη τίθησι, καὶ ἐπ' ἄκρων τῶν κυμάτων ἀνίκμοις ποσὶ διαθεῖ. Μικρὸς δέ τις ἦν μυχὸς εἰς καμπὴν κοίλην κολπούμενος, ἐπίχαρις τῇ Σκύλλῃ διατριβὴ, οἵπερ ἑαυτὴν ἐπανέφερεν ἐκ τοῦ καύματος (1) τοῦ οὐρανοῦ τε καὶ τῆς θαλάττης, ἡνίκα πολὺς ὁ ἥλιος κατὰ τὸν οὐρανὸν μέσον ἐγένετο καὶ ἐλαχίστας ἐκ τῆς κορυφῆς τὰς σκιὰς ἀπετέλει (2). Τοῦτον τοίνυν τὸν μυχὸν ἡ θεὸς προμολύνει, καὶ τερατοποιοῖς χραίνει φαρμάκοις, καὶ χυλὸν ἐκθλιβέντα ῥίζης βλαπτικῆς ἐκεῖ ῥαίνει, καὶ σκοτεινὴν ἐπῳδὴν γρίφοις καινῶν ῥημάτων τρὶς (3) ἐννεάκις μάγῳ στόματι διατονθορύζει. Ἔπεισι τοίνυν ἡ Σκύλλα, καὶ εἰς μέσην τὴν νηδὺν κάτεισι πρὸς τὸ ὕδωρ, καὶ τοὺς βουβῶνας αὐτίκα λελυμασμένους τέρασιν ὑλακτοῦσιν ὁρᾷ. Καὶ πρῶτα μὲν, ἑαυτὴν πείθουσα μὴ τοῦ οἰκείου σώματος τυγχάνειν ἐκεῖνα μέρη, περιφεύγει τε καὶ ἐνδιάζει (4), καὶ δέδοικε τὰ τῶν κυνῶν ἰταμώτατα στόματα· ἀλλ' οὓς φεύγει ἑαυτῇ συνεφέλκεται· εἶτα δὲ τὸ σῶμα τῶν μηρῶν καὶ κνημῶν καὶ ποδῶν ἐκζητοῦσα, κερβερείοις χάσμασιν, ἀντὶ τῶν μελῶν ἐκείνων, περιτυγχάνει. Καὶ κυνῶν λύττα συνίσταται, καὶ τὰ ὑποβεβλημένα τῶν θηρίων νῶτα τοῖς ἀκρωτηριασθεῖσι βουβῶσι καὶ τὰ ὑπερανεστηκότα τῆς γαστρὸς συνέχει (5).

(1) In codice legitur κύματος.

(2) Cod. ἀποτελεῖ, quod mutavi. Hoc mendo quid facilius? Infra ad 720, codex pariliter καλεῖ pro κάλει.

(3) Codex, τρεῖς: mox ad 59, κάπισι pro κάτεισι: ad 469, ὦ φίλε pro ὤφειλε: ad 631, ἐπισάκτῳ pro ἐπισάκτῳ.

(4) Lat. *abigit*, ἀποσοβεῖ nempe.

(5) Lat. «uteroque exstante» poscere videntur versionem græ-

Ἐθρήνησε πρὸς ταῦτα ἐρῶν (1) ὁ Γλαῦκος, καὶ τῆς πάνυ πολεμίως τῇ τῶν βοτανῶν χρησαμένης δυνάμει Κίρκης τὴν συνάφειαν φεύγει. Ἡ δὲ Σκύλλα κατὰ χώραν ἔμεινε, καὶ, ἡνίκα δὴ πρῶτον ἁπάντων εὐκαιρίαν εἰλήφει, εἰς μῖσος τῆς Κίρκης τὸν Ὀδυσσέα τῶν ἑταίρων ἐγύμνωσεν. Αὐτίκα δ' ἂν ἡ

cam τοῖς ὑπεραγεστηκόσι τῆς γαστρός.

(1) Inserui ἐρῶν, *amans Glaucus*. Mox, ad 75, inserui καὶ post νῆες: ad 108, εἶπεν: δή' ad 122; prius τις ad 123; ad 123 scripsi ἦν ἐν ἐκείνῃ pro ἣν ἐκείνῃ: ad 758, πρόσθεν ἦν ἐν τῇ pro πρόσθεν ἐν τῇ.—Atque sibi pariliter nocuerunt ἦν et ἐν apud Lysiam in Eratosth. pag. 400, R., sic editum: εἰ μὲν γάρ τις ἐν τῇ πόλει ἀρχὴ ἰσχυροτέρα αὐτῆς. Taylorus conjecit εἰ μ. γάρ τις ἦν τῇ π. Meliorem lectionem reperi in Vaticano cod. 88, εἰ μὲν γ. τ. ἦν ἐν τῇ π. Polemo in Declam. Callimachea §. 13, p. 10, H. St. ἐπειδὴ δὲ οἱ Βάρβαροι τὰ μὲν πεπονηκότες, τὰ δὲ ἀφωπλισμένοι, τὰ δὲ πεφοβημένοι, τραπέντες ἔφυγον εἰς τὰς ναῦς... πολλὴ μὲν τοῖς βουλομένοις σχολή: cod. Reg. 3017, πολλὴ μὲν ἦν τοῖς β. Idem liber habet ἐπεὶ δ' οἱ B. Qui nuper ἐπειδὰν dedit, compendium Stephanianæ male legit; Stephanus enim ἐπειδὴ δὲ exhibet. Et verba τὰ δὲ ἀφωπλ. in hac nupera editione omissa sunt.—Ad ν. 108, inserui τε: ad 223, πέλαγει: ad 256, prius ἥτις: ad 311, τεσσάρων: ad 661, τελέα: ad 665, τῇ τελέᾳ: ad 810, ἐγγόνῳ. Sic in hoc libro codicis unici lacunas e conjecturis semper probabilissimis, et forsan semper veris, ad latinorum ductum, explere visum est. Ut hoc temeritatis levidensis peccatum redimam, judicesque philologos et criticos mihi conciliem, lacunas nonnullas, codicum ope, in aliis scriptoribus obiter supplebo. Polemo in Euphorionis Oratione §. 15, p. 3, H. St. ἐγὼ δὲ καὶ πάντων αἱρετὸν εἶναι: ad sensum Possinus bene conjicit, λέγω δὲ pro ἐγὼ δέ. Cod. Reg. 3017, plenius, ἐγὼ δὴ κ. π. αἱρ. εἶναί φημι. Ibid. §. 30, pag. 5, ὁ κρυπτόμενος ὑπὸ τῶν βελῶν: cod. ὁ κρ. ὑ. τῶν πολλῶν β. Idem in Callimachea §. 23, pag. 11: ὧν δ' οἱ πειθόμενοι καὶ κελευόμενοι ποιοῦσιν, αἴτιοι οἱ τούτους πείσαντες καὶ κελεύσαντές εἰσιν: cod. melius, αἴτιοι τούτων οἱ πείσ. Callistratus, in Stat. 7, de Orpheo: εἶδες ἂν..... πέτρας πληττομένας μουσικῇ: cod. Reg. 1696, πέτρας αἰσθήσει πληττ. μουσικῆς. Id. Stat. 10: τῆς ὑγείας τὴν οὐσίαν ἑαυτῇ φέρουσα: cod. Reg. 1038, ἐν ἑαυτῇ φ. Philostratus Icon. I, 12: θερμὸν γὰρ νᾶμα ὑπεκρέον τὰ τῆς Φρυγίας ὄρη: cod. 1696, τῆς κάτω Φρ. Epistola Diogenis Διονυσίῳ in editt. inscripta est; cod. Vatic. 1353, plenius, Κύων Διον.

αὐτὴ καὶ τὰς τῶν Τεύκρων τριήρεις καταβαπτίσειν ἐμέλλησεν, εἰ μὴ πρότερον εἰς σκόπελον, ὃς καὶ νῦν πετρώδης ἀνατείνει, μεταμεμόρφωτο. Καὶ τὸν σκόπελον οἱ ναῦται φυλάττονται.

Τούτου δ' ἐπείπερ αἱ Τρωϊκαὶ νῆες καὶ τῆς ἀπλήστου Χαρύβδεως εἰρεσίᾳ περιεγένοντο, καὶ ταῦτα τῆς Αὐσονίας ἠϊόνος ἤδη πλησίον οὖσαι, ἀνέμῳ πρὸς τὰς Λιβυκὰς μεταφέρονται χώρας. Ἐκεῖ δ' ὑποδέχεται τὸν Αἰνείαν καὶ ψυχῇ καὶ οἰκήμασιν (1), ἡ μὴ καλῶς τὴν διάζευξιν τοῦ Φρυγίου ἀνδρὸς οἴσουσα, Σιδωνὶς Διδώ, ἣ, πυρᾶς γενομένης, τρόπον ἱερείου, τῷ ξίφει ἐπέπεσε, καὶ ἀπατηθεῖσα πάντας ἠπάτησεν. Αὖθις δ' ὁ Αἰνείας, τῆς ἀμμώδους γῆς τὰ καινὰ τείχη φεύγων, πρὸς τὴν Ἔρυκος οἰκίαν καὶ τὸν πιστὸν ἀνακομισθεὶς Ἀκέστην, ἱεροποιεῖται, καὶ τὸν τοῦ οἰκείου πατρὸς τάφον τιμᾷ, καὶ τὰς ναῦς, ἃς, μικροῦ δεῖν, ἡ τῆς Ἥρας Ἶρις κατέφλεξε, διαλύει, καὶ τὴν Ἱπποτάδου βασιλείαν καὶ τοὺς τῷ ζέοντι θείῳ τυφομένους χώρους, καὶ τὰς τῶν Ἀχελωΐδων Σειρήνων σκοπέλους κατέλιπε. Καὶ ἡ ναῦς, τοῦ Παλινούρου κυβερνήτου ὀρφανισθεῖσα, Εἰναρίμην παραλέγεται, καὶ Προχύτην, καὶ τὰς ἐν στειρίφοις λόφοις καθιδρυμένας Πιθηκούσας, τῶν ἐνοικούντων ὀνόματι καλουμένας. Ὁ τῶν θεῶν γὰρ πατὴρ τοὺς δόλους ποτὲ τῶν Κερκώπων καὶ τὰς ἐπιορκίας ὑπερστυγήσας, καὶ τὰ τοῦ πανούργου γένους τολμήματα, εἰς αἰσχρὰ

(1) Conf. notata pag. 145, ubi similia collegi. Dinizius, quem Lusitani eximium esse poetam dicunt et putant, in ludicra de Aspergillo epopœia quam ad Boilavianæ de Pluteo imitationem scripsit : « De costas se » estendeu na dura terra, Coberto de vergonha, sterco e » lama. »

ζῶα τοὺς ἄνδρας μετέβαλεν, ὡς τοὺς αὐτοὺς ἀνομοίους τε τοῖς ἀνθρώποις καὶ ὁμοίους δύνασθαι φαίνεσθαι. Καὶ γὰρ τά τε μέλη τούτοις συνέστειλε, καὶ τοὺς μυκτῆρας τοῦ μετώπου διϊσταμένου συνήγαγε (1), καὶ πρεσβυτικαῖς ῥυτίσι τὸ πρόσωπον διηυλάκισε, καὶ τὸ σῶμα σύμπαν λάχνῃ ξανθῇ καλυφθέντας εἰς τοῦτον διαφῆκε τὸν χῶρον. Πρότερον μέντοι τὴν τοῦ λόγου χρῆσιν ἀφείλετο, καὶ τῇ γεννηθείσῃ πρὸς τὰς δεινὰς ἐπιορκίας γλώττῃ τὸ δύνασθαι μόνον ἀγανακτεῖν βραγχώδει κριγμῷ καταλέλοιπεν.

Ἐπεὶ δὲ τοῦτον παρῆλθεν τὸν χῶρον, καὶ τῇ μὲν δεξιᾷ τὰ Παρθενόπαια τείχη ἀφῆκε, τῇ δὲ λαιᾷ τὸν τοῦ Αἰολίδου Κανώρου (2) τάφον καὶ τοὺς κομῶντας ἑλείοις ὕδασι (3) τόπους, τὴν τῆς Κύμης ἠϊόνα, καὶ τὸ τῆς πρεσβυτάτης Σιβύλλης εἴσεισιν ἄντρον, καὶ δεῖται τῇ πατρῴᾳ ὑπὸ τὸν ᾅδην ψυχῇ συνελθεῖν. Ἡ δὲ τὴν ὄψιν ἐπὶ πλεῖστον τῇ γῇ διατρίψασαν, ἐπῆρεν ἄνω, καὶ, τέλος, ὑπὸ τοῦ θεοῦ κατασχεθεῖσα, καὶ κορυβαντιάσασα, « Μεγάλα ζητεῖς » εἶπεν, « ἄνερ τοῖς κατορθώμασι μέγιστε, οὗ » διὰ σιδήρου μὲν ἡ δεξιὰ, ἡ δ' εὐσέβεια διὰ πυρὸς » τεθαυμάστωται. Ἀλλὰ καὶ ὡς ἀπόθου τὸν φόβον· » καὶ γὰρ τεύξῃ τῶν ζητουμένων, καὶ τὰς Ἠλυσίας » καταγωγὰς καὶ τὴν ἐσχάτην βασιλείαν τοῦ κόσμου, ἐμοὶ ἡγεμόνι, θεάσῃ, καὶ τὸ φίλον τοῦ » πατρὸς εἴδωλον. Τῇ γὰρ ἀρετῇ οὐκ ἔστιν ὁδὸς

(1) Lat., « naresque a fronte » resimas Contudit », Planudes non cepisse videtur, quæ sic fere verti possunt: καὶ τοὺς μυκτῆρας ἀπὸ μετώπου κατεσίμωσε.

(2) Lat. *canori* nomen esse putavit proprium ! Scribe Αἰολίδου τοῦ λιγυφθόγγου.

(3) Legit *undis* male pro *ulvis*. Repone, φύκεσι.

» ἀδιόδευτος (1). » Εἶπε· καὶ χρυσῷ λάμποντα κλάδον ἐν τῷ τῆς καταχθονίας Ἥρας ἔδειξεν ἄλσει, καὶ τοῦτον ἀνασπᾷν ἐκ τοῦ οἰκείου στελέχους ἐκέλευσεν. Ὑπήκουσε δ' ὁ Αἰνείας, καὶ σὺν δειλίᾳ (2) τὸν τοῦ Πλούτωνος πλοῦτον κατεῖδε, καὶ τοὺς ἑαυτοῦ προπάππους, καὶ τὴν τοῦ (3) μεγαλόφρονος Ἀγχίσου γηραλέαν σκιὰν, καὶ τὰ τῶν τόπων ἔμαθε πάτρια, καὶ τίνες αὐτῷ κίνδυνοι νέων προσελεύσονται ἐκ πολέμων. Ἐντεῦθεν ἀντιστρόφῳ πορείᾳ κεκμηκότας τοὺς πόδας φέρων, ἡγουμένης αὐτῷ τῆς Κυμαίας, ὁμιλίᾳ λόγων ὑπομαλάττει τὸν κάματον. Καὶ δὴ τὴν ὁδὸν ἀφέγγους δι' ἀμφιλύκης ἀνύων, « Εἴ τέ τις θεῶν σὺ » φησὶ « πάρει, εἴ τέ τις ἐπί» χαρις τοῖς θεοῖς, ἐμοὶ μέντοι διὰ παντὸς ἰσοστάσιος » ἔσῃ θεῷ, καὶ ἐμαυτὸν σὸν εἶναι δῶρον ὁμολογήσω, ἥ » με πρὸς τὸν τοῦ θανάτου χῶρον ἐλθεῖν, ἥ με τὸν » τοῦ θανάτου χῶρον ἰδόντα ὑπεκδῦναι ηὐδόκησας. » Ὑπὲρ ὧν χαρίτων, ἀποσωθεὶς νεὼν εἰς τὰς ἀερίους » αὔρας σοι ἀναστήσω (4), καὶ τιμὴν παρέξω θυμια» μάτων. » Ἡ μάντις τοίνυν ἀπεῖδε πρὸς αὐτὸν, καὶ, » πνεῦμα συλλεξαμένη, « Οὔθε θεά τις εἰμὶ, μήθ' ἱερῶν » θυμιαμάτων τιμῆς κεφαλὴν ἀνθρωπίνην ἀξίου. Ὡς » ἂν δὲ μὴ ἀγνοῶν πλανῷο, ἐμοὶ φῶς αἰώνιόν τε καὶ » ἀτελεύτητον παρετείνετο, εἰ τὴν ἐμὴν παρθενίαν ὁ » Φοῖβος ἐρῶν δρέψαιτο. Ἐν ὅσῳ μέντοι ταύτην ἤλπι» ζεν, ἐν ὅσῳ προδιαφθεῖραί με δώροις ἔσπευδεν, Ἐπί-

(1) Codex, οὐκ ἔστιν ὁδὸς ἔστιν ἀδ—

(2) Verba *formidabilis orci* non apte reddidisse Planudes videtur. Repone : καὶ τὸν τοῦ φοβεροῦ Πλ. πλ. Crediditne *formidabilem* eum esse qui formidat?

(3) Codex, καὶ τοὺς τοῦ.

(4) Ut latinis græca respondeant, rescribe inverso ordine : εἰς τὰς ἀερίους ἀποσωθεὶς αὔρας, νεὼν σοι ἀναστ.

» λέξαι, φησὶ, παρθένε Κυμαία, τί ποτ' ἂν εὔξαιο, » καὶ τεύξῃ σὺ (1) τῆς εὐχῆς. Ἐγὼ δὲ, κόνεως συναμη- » θείσης σωρὸν ἐπιδείξασα, ὅσαπερ ἂν ὁ χοῦς ἐκεῖνος » σώματα φέροι, τοσαύτας μοι γενεθλίους ἡμέρας » ηὐξάμην ἡ ματαία! γενέσθαι. Ἐξέπεσε δέ μου τῶν » λογισμῶν καὶ νεάζοντας αὐτίκα μάλα τοὺς ἐνιαυτοὺς » ἀεὶ τούτους αἰτῆσαι. Τούτους μέντοι μοι ἐκεῖνος » ἐδίδου, καὶ ἥβην ἐπὶ τούτοις ἀθάνατον, εἰ τὴν » ἀφροδίτην ἐνέγκαιμι. Ἀλλὰ, καταφρονήσασα τῶν » δώρων τοῦ Φοίβου, ἄγαμος διαμένω. Ἀλλὰ γὰρ » ἤδη μοι τὸ τῆς ἡλικίας εὐδαιμονέστερον νῶτα δέ- » δωκε, καὶ τρομεροῖς βήμασι τὸ ἀσθενὲς γῆρας » ἔπεισιν· ὅπερ ἐπὶ μακρὸν (2) ὑπομεῖναί με δεῖ. Καὶ » γὰρ ἤδη μοι ἑπτὰ διεξεληλυθότας ἐνιαυτοὺς (3) » ὁρᾷς· ὑπολέλειπται δ', ὥστε τὸν τῆς κόνεως ἀρι- » θμὸν ἐξισῶσαι, τρὶς μὲν ἑκατὸν ἀμήτους, τρὶς δ' » ἑκατὸν τρυγήτους θεάσασθαι. Καὶ δὴ καιρὸς ἔσται, » καθ' ὃν ἐκ τοῦ τοσοῦδε σώματος ἐλαχίστην ἡ τῶν » ἡμερῶν με ποιήσει παράτασις, καί μοι τὰ μέλη, » καταναλωθέντα τῷ γήρᾳ, εἰς βραχύτατον ἀπενε- » χθήσεται βάρος, καὶ δόξω μήτε ποτὲ πεφιλῆσθαι, » μήτε τῷ θεῷ ἀρεστὴ γεγονέναι, καὶ αὐτὸς δ' ἴσως » ὁ Φοῖβος ἤτοι με οὐκ ἀναγνωριεῖ (4) ἢ ἀπαρνήσεται

(1) Codex, *σοι*: conf. p. 527.

(2) Sic codex cum varietate, *μακρῦ*. Sed *ἐπὶ μακρὸν* supra pp. 283, 304, et infra ad xv, 147, 446, 540, et alibi.

(3) Imo *αἰῶνας*, *sæcula*.

(4) Codex, *ἀγνοριεῖ*. Librarii sic nonnunquam voces properantiore calamo mutilant. Ad 159, *καρεὺς* inveni pro *Μακαρεύς*: ad 248, *ἐξάψαμεν* pro *ἐξαψάμενοι*: supra pag. 87, pro *ἐπικεχειρήκει*, cod. A, *ἐπιχειρήκει*: conf. pp. 446, 448, 449, 509. Versa vice auctæ alibi sunt præter rem voces: sic ad 286, *ἐγκλειόμεναι* pro *ἐγκλειόμαι*: ad 291, *κυλληνίκιος*, pro *Κυλλήνιος*.

» ἔρωτι τῷ ἐμῷ δεδουλῶσθαι· μέχρι καὶ ἐς τοῦτο » ἀλλοιουμένη μετενεχθήσομαι· καὶ ὁρωμένη παρ' » οὐδενὸς, τῇ φωνῇ μέντοι γνωσθήσομαι· φωνὴν γὰρ » μοι (1) καταλείψουσιν (2) μόνον αἱ Μοῖραι. »

Τοιαῦτα κατὰ τὴν ἀνάντη πορείαν τῆς Σιβύλλης διαμνημονευούσης, εἰς τὴν Εὐβοϊκὴν πόλιν (3) ἐκ τῶν Στυγίων ἀνέδυ χώρων ὁ Τρὼς Αἰνείας, καὶ θυμάτων, ὡς ἔθος, σφαγιασθέντων, ἄπεισι πρὸς τὴν ἠϊόνα, τὴν μήπω τὸ τῆς αὐτοῦ τροφοῦ φερούσης τὸ ὄνομα. Ἐνταῦθα δὲ, μετὰ τὴν μακρὰν τῶν πόνων ἀγανάκλησιν, ἔστη καὶ ὁ Νηρίκιος Μακαρεὺς ὁ τοῦ πολυπειράτου Ὀδυσσέως ἑταῖρος, ὃς τὸν ἐν μέσαις ἐγκαταλειφθέντα ποτὲ ταῖς ἀποῤῥῶξι τῆς Αἴτνης Ἀχαιμενίδην ἀνέγνω, καὶ, τοῦτον ἀπροόπτως εὑρεθέντα θαυμάζων ὅπως βιοῖ, « Τίς σε » φησὶν, « Ἀχαιμενίδη, εἴτε τύχη, εἴτε θεὸς, φυλάττει; Πῶς » ποτὲ Βάρβαρος ναῦς κομίζει σε τὸν Γραικόν; Τίς » γῆ τῇ ὑμετέρᾳ νηῒ ζητεῖται; » Τοιαῦτα ἐρωτῶντι ὁ Ἀχαιμενίδης οὐκ ἔτι τραχὺς τὴν περιβολὴν, ἀλλ' ἤδη ἐλεύθερος, καὶ ἀκάνθαις ἔστιν οὐχ αἷς συνυφασμένῃ στολῇ χρώμενος, ἐξεβόησεν· « Εἴθε τὸν Πολύ» φημον αὖθις, καὶ τὸ κατάῤῥυτον ἐκεῖνο στόμα τοῖς » ἀνθρωπείοις αἵμασι, θεασαίμην, εἰ μὴ βελτίων » ἥδε μοι διατριβὴ καὶ τῆς Ὀδυσσέως νεὼς (4), εἰ

(1) Cod. με, quod mutavi. Supra pag. 49, σε et σοι vidimus permutata, et p. 304, pro τοῦτό με, cod. A exhibet τοῦτό μοι. Heliod. II, 4, σε, ubi Venet. σοι, male. Cf. ad Aristæn. p. 640.

(2) Cod. καταλήψουσιν et supra πεφιλεῖσθαι, permutatione solenni vocalium η et ει. Sic ad 302, ἐπεῖδεν pro ἐπῇδεν: ad 445, πῴδη pro πώδει: ad 577, ἀπηρνεῖσθαι: ad 576, πρέπει pro πρέπῃ: ad 597, ζεύγη pro ζεύγει.

(3) In codice πάλιν.

(4) Repone ad meliorem quam nunc habemus in latinis lectio-

» τὸν Αἰνείαν ἧττόν τι τοῦ γεννησαμένου σεβάζομαι.
» Οὐδὲ γὰρ ἄλις ποτὲ χάριτας ἀποδοῦναι δυναίμην,
» οὐδ' εἰ πάντα παράσχοιμι. Ὃ γὰρ λαλῶ καὶ
» πνέω (1), καὶ οὐρανὸν καὶ τὸν ἀστέρα ἡλίου βλέπω
» (ἆρ' ἂν δυναίμην ἀχάριστος φαίνεσθαι καὶ ἀμνή-
» μων;), ἐκεῖνος ἔδωκε, καὶ ὅτι μὴ (2) εἰς τὸ στόμα
» τοῦ Κύκλωπος τοῦτό μοι τὸ ψυχίδιον ἦλθε, καὶ
» ὡς μὴ τὸ ζωτικὸν ἀπολιπεῖν με φῶς ἐν τάφῳ, ἢ,
» τἀληθὲς εἰπεῖν, μὴ ἐν ἐκείνῃ ταφῆναι τῇ γαστρί (3).
» Τίς ἦν μοι τότε ψυχὴ (εἰ μὴ ὅτι πᾶσαν αἴσθησιν
» καὶ ψυχὴν ὁ φόβος ἀφείλετο), ἡνίκα, καταλει-
» φθεὶς, τὸ πλατὺ πέλαγος ὑμᾶς ζητοῦντας ἑώρων;
» Ἤθελον γὰρ καλέσαι· ἀλλ' ἔδεισα ἐμαυτὸν προ-
» δοῦναι τῷ ἀλάστορι. Καὶ γὰρ καὶ ἡ τοῦ Ὀδυσσέως
» κραυγὴ μονονουχὶ τὴν ὑμετέραν (4) κατέδυνεν ναῦν.
» Εἶδον ὁπότε σκόπελον ὅτι μέγιστον, ὄρους ἀπο-
» σπάσας, εἰς μέσα διαφῆκε τὰ κύματα. Εἶδον αὖθις
» ὡς ἀπὸ μηχανῆς τινὸς ἐῤῥωμένης ὑπερμεγέθεις ἀκον-
» τίζοντα λίθους τῇ γιγαντείᾳ χειρὶ περιαγομένους.
» Καὶ ὑπερέδεισα μὴ ποτὲ τὴν ναῦν ἤτοι τὸ ῥόθιον
» ἢ ὁ λίθος βαπτίσῃ· ἐπελαθόμην γὰρ ὡς οὐκ ἔτι
» ἔγωγε ἦν ἐν ἐκείνῃ. Ἐπεὶ δ' ὑμᾶς φυγὴ τῆς πικρᾶς
» ἐξέσωσε τελευτῆς, ἐκεῖνος, οἰμώζων, ἀνὰ πᾶσαν
» τὴν Αἴτνην διαφοιτᾷ, καὶ τὰς λόχμας ἐπιψη-

nem : εἰ ταύτης ἥδιον μοί ἐστιν οἶκος καὶ Ἰθάκη τῆς νεώς.

(1) Horatius IV, O. III : « Quod » spiro....tuum est. »

(2) Codex μοι.

(3) Erravit a sensu, qui hæc vel talia poscit : ...ἦλθε, καὶ, εἰ νῦν τὸ ζωτικὸν ἀπολείψω φῶς, ἢ ἐν τάφῳ, ἢ, τἀληθὲς εἰπεῖν, οὐκ ἐν ἐκείνῃ ταφήσομαι γαστρί.

(4) Codex ἡμετέραν. Et infra ἡμᾶς. Permutatio hæc jam sæpius notata fuit : conf. supra pagg. 327, 561, 581.

» λαφᾷ ταῖς χερσὶ, καὶ, ἐστερημένος τοῦ ὀφθαλμοῦ,
» προσαράττει ταῖς πέτραις, καὶ, μεμολυσμένας
» τῷ ἰχῶρι τὰς χεῖρας προτείνων εἰς θάλατταν,
» τῷ γένει καταρᾶται τῶν Ἀχαιῶν, καί φησιν· Ὦ!
» εἴ τις ἐπανακομίσειέ μοι τύχη τὸν Ὀδυσσέα ἤ
» τινα τῶν ἑταίρων, εἰς ὃν τὸν ἐμαυτοῦ θυμὸν ἐκ-
» θηριώσαιμι, οὗ τὰ σπλάγχνα ἂν φάγοιμι, οὗ
» ζῶντα τὰ μέλη τῇ ἐμαυτοῦ διασπαράξαιμι ἂν
» δεξιᾷ, οὗ τὸ αἷμα πλημμυρήσειεν ἂν περὶ τὸν
» λαιμόν μοι, καὶ σπαίροιεν (1) ὑπὸ τοῖς ὀδοῦσι συν-
» τριβέντα τὰ ἄρθρα! Ἦ γὰρ ἂν οὐδὲν ἢ κοῦφόν
» μοι, τοῦδε γεγονότος, τὸ τῆς ζημίας τοῦ ὀφθαλμοῦ
» ἐνομίζετο. Ταῦτα καὶ πλείω τούτων ὁ θηριώδης
» ἐκεῖνος εἶπεν. Ἐμὲ δὲ ὠχρὰ φρίκη κατέλαβεν
» ὁρῶντα τὸ πρόσωπον ἔτι καὶ νῦν διάβροχον τῷ
» λύθρῳ καὶ χεῖρας τὰς ὠμοπλάτας, καὶ τὸν κεκε-
» νωμένον τοῦ ὀφθαλμοῦ κύκλον, καὶ τὰ λοιπὰ τῶν
» μελῶν καὶ τὸν πώγωνα τοῖς ἀνθρωπείοις πεφυρ-
» μένον αἵμασι. Θάνατος ἦν τηνικαῦτά μοι πρὸ
» ὀφθαλμῶν· οὗτος μέντοι τὸ τῶν κακῶν ἦν ἐλάχι-
» στον. Καὶ γὰρ νῦν μὲν ἐμαυτὸν ᾤμην πιέζεσθαι, νῦν
» δέ μοι τὰ ἔγκατα καταθάπτειν ἐκεῖνον εἰς τὰ οἰ-
» κεῖα· καὶ ἡ φαντασία τοῦ χρόνου ἐκείνου τῇ διανοίᾳ
» μοι προσκεκόλλητο, καθ' ὃν εἶδον σώματα δύο τῶν
» ἑταίρων ἐμαυτοῦ τρὶς καὶ τετράκις ἐκεῖνον τῇ γῇ
» προσουδίζοντα· ἡνίκα (2) γὰρ αὐτὸς ἄνωθεν κα-
» τακείμενος, δασυστέρνου λέοντος δίκην, τά τε
» σπλάγχνα καὶ σάρκας, σὺν λευκοῖς τε ὀστᾶ μυε-

(1) Cod. σπέροιεν : sic ad 648, ὀμόσοι pro ὀμόσαι.

(2) Legit *quum*, non *quæ*. Poteris rescribere ὑπὲρ ἃ αὐτὸς καταλ.

» λοῖς, καὶ ἡμιθνῆτας ἁρμονίας εἰς γαστέρα τὴν ἀκόρεστον ἔκρυπτεν. Ἐμὲ τρόμος ἐπολιόρκει, καὶ στυγνάζων εἰστήκειν χωρὶς αἵματος, καὶ διάβροχον αὐτὸν βλέπων, καὶ τοῦ στόματος ἀποπτύοντα σῖτα λελυθρωμένα, καὶ οἴνῳ συνελιττόμενα τρύφη ἐξεμοῦντα τοιαύτας ἀνέπλαττον κἀμοὶ τῷ ταλαιπώρῳ τύχας παρασκευάζεσθαι. Ἐπὶ πολλαῖς τοίνυν ἡμέραις κρυπτόμενος, καὶ πρὸς ἅπαντα τρέμων ψόφον, καὶ θανεῖν ἐφιέμενος, καὶ τῷ τοῦ θανεῖν αὖθις φόβῳ τὸν λιμὸν βαλάνοις ἀποσοβῶν καὶ φύλλοις ἀναμὶξ δένδρων καὶ βοτανῶν, μόνος, ἄπορος, ἀπεγνωσμένος, θανάτῳ καὶ κολάσεσιν ἀνειμένος, ταύτην, μετὰ μακρὸν τὸν χρόνον, τὴν ναῦν ὁρῶ πόῤῥωθεν. Καὶ ἱκέτευσα νεύμασι τὴν φυγὴν, καὶ πρὸς τὸν αἰγιαλὸν ἔδραμον, καὶ ἔκαμψα τοὺς ἐμπλέοντας. Καὶ ναῦς ἡ Τρωϊκὴ τὸν Γραικόν με ἀνείλετο. Καὶ σὺ δ', ἑταίρων χαριέστατε, τὰς σαυτοῦ μοι τύχας ἐκτίθου, καὶ τὰς τοῦ ἡγεμόνος, καὶ τῶν ἑταίρων, οἳ σὺν σοὶ τῇ θαλάττῃ κατεπίστευσαν ἑαυτούς.»

Ὁ δ' ἀπαγγέλλει τὸν Αἴολον ἐν τῷ Τυῤῥηνικῷ βασιλεύειν πελάγει, Αἴολον τὸν Ἱπποτάδην τὸν τοὺς ἀνέμους εἱρκτῇ κατέχοντα, οὓς (1) βύρσᾳ βοὸς ἐγκλεισθέντας, μνήμης ἄξιον δῶρον, ἡγεμόνα τὸν Δουλίχιον εἰληφέναι, καὶ οὐρίῳ πνεύματι καλῶς ἡμέρας ἐννέα πεπλευκέναι, καὶ γῆν τὴν ζητουμένην

(1) Codex, ὅς. Statim cod. κακῶς. Adverbia illa duo, κακῶς et καλῶς, sæpicule variari jam monui ad Eunap. pag. 368, ad Manassem p. 413. Cf. Rittersh. ad Isidor. Pelus. IV, 71; Peerlkamp. ad Xenophontem Ephesium, pag. 149.

ἑωρακέναι, τῇ δ' εὐθὺς μετὰ τὴν ἐννάτην, ἤδη τῆς ἕω διακινουμένης, φθόνῳ τοὺς ἑταίρους καὶ ἱμέρῳ κέρδους ἑαλωκέναι, καὶ χρυσὸν οἰομένους εἶναι, τοῖς ἀνέμοις τὰ δεσμὰ λελυκέναι· ὑφ' ὧν εἰς τοὐπίσω, δι' ἧς ἄρτι πορείας ἐλήλυθε, πάλιν αὖ ἀπεληλυθέναι, καὶ τοὺς Αἰόλου τοῦ βασιλέως λιμένας αὖθις κατειληφέναι. « Ἐντεῦθεν πρὸς τὴν τοῦ Λάμου » φησὶν « τοῦ Λαιστρυγόνος ἀρχαίαν ἤλθομεν πόλιν. Ἀντιφάτης δ' ἦρχεν ἐκείνης τῆς γῆς. Ἀπεστάλην οὖν ἐγὼ πρὸς αὐτὸν, δυοῖν μοι συμπαρόντων ἑταίρων. Μόλις δὴ τὴν σωτηρίαν ἐγώ τε καὶ ὁ ἑταῖρος ἐποιησάμεθα. Ὁ γάρ τοι τρίτος ἡμῶν τὸ τοῦ Λαιστρυγόνος κάκιστ' ἀπολούμενον στόμα τῷ ἑαυτοῦ κατέχρισεν αἵματι. Ὁ δ' Ἀντιφάτης φεύγουσιν ἡμῖν ἐπίκειται, καὶ διεγείρει τὸ πλῆθος. Καὶ συνίασι, καὶ λίθους καὶ ξύλα συνακοντίζουσι, καὶ τοὺς ἄνδρας καταδύουσι καὶ τὰς ναῦς. Μία μέντοι, ἥτις ἡμᾶς καὶ αὐτὸν (1) ἔφερεν Ὀδυσσέα, διαπέφευγε, μέρος τι τῶν ἑταίρων (2) ἀποβαλοῦσα. Ἡμεῖς δ', ἀνιώμενοι καὶ πλεῖστον ὅσον ἐλεεινολογούμενοι, εἰς ἐκείνην τὴν γῆν ἐξωκείλαμεν, ἣν πόῤῥωθεν ἐνθένδε σκοπεῖς. Πόῤῥωθεν ἐνθένδε, πίστευέ μοι, χρὴ βλέπειν ἣν εἶδον ἐγὼ νῆσον. Καὶ σὺ δ', ὦ δικαιότατε Τρώων, παῖ θεᾶς Αἰνεία (οὐκ ἔτι γὰρ, τοῦ πολέμου συντελεσθέντος, ἐχθρός μοι κληθήσῃ), φεύγειν παραινῶ τὴν ἠϊόνα Κίρκης. Καὶ γὰρ ἡμεῖς, ἐν αὐτῇ τὰ τῆς νηὸς ἐξαψάμενοι πείσματα, τοῦ τε Ἀντιφάτου καὶ τοῦ ἀμειλίκτου Κύκλωπος μεμνη-

(1) Codex, αὐτῇ : lat. *ipsum*. (2) Est in codice male ἑτήρων.

» μένοι, ἀπηγορεύομεν ἐλθεῖν, καὶ ἀγνῶτας εἰσελθεῖν οἴκους. Κλήρῳ γε μὴν (1) ἐπελέχθημεν. Καὶ ὁ κλῆρος ἐμέ τε καὶ τὸν εὔνουν Πολίτην, καὶ Εὐρύλοχον, ἅμα καὶ Ἐλπήνορα τοῦ οἴνου σφοδρὸν ἐραστὴν, καὶ ἑτέρους ἑταίρους (2) δὶς ἐννέα, πρὸς τὰ Κιρκαῖα συνέπεμψε τείχη. Ὧν ὁμοῦ τε ἡψάμεθα καὶ ἔστημεν ἐπὶ τοῦ τῆς οἰκίας οὐδοῦ, μυρίοι δὲ λύκοι, καὶ τοῖς λύκοις ἀναμὶξ ἄρκτοι καὶ λέαιναι ἐπιδραμοῦσαι, φόβον ἡμῖν ἐνεποίησαν. Ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἥτις αὐτῶν ἦν φοβηλέα· οὐκ ἔστιν ἥτις πληγήν τινα τῷ ἡμετέρῳ ποιήσειν ἔμελλε σώματι. Καὶ γάρ τοι καὶ μειλιχίους εἰς ὕψος τὰς οὐρὰς διεκίνουν, καὶ τοῖς ἡμετέροις ἴχνεσι εἵποντο σαίνουσαι, μέχρις ἡμᾶς αἱ θεράπαιναι διεδέξαντο, καὶ διὰ τῆς αὐλῆς, μαρμάροις πανταχόθεν διειλημμένης (3), πρὸς τὴν δέσποιναν ὁδηγοῦσιν. Ἡ δ' ἐν ἀνακεχωρηκότι καὶ περικαλλεῖ τῷ χώρῳ ἐπὶ μετεώρου καθῆστο τοῦ θρόνου, καὶ ξυστίδα λαμπρὰν ἠμφίεστο, καὶ ἐπιχρύσῳ ἄνωθεν χλαμύδι περιεστέλλετο. Συνῆσαν δ' αὐτῇ Νηρηΐδες ὁμοῦ καὶ Νύμφαι, αἵτινες ἔργον μὲν ξαίνουσι τοῖς δακτύλοις οὐδὲ ἓν, οὐδ' ἑπόμενον νῆμα κατάγουσιν, ἀλλὰ πόας διευθετοῦσι, καὶ διεσκεδασμένα ἀτάκτως ἄνθη καὶ ποικίλας τὴν χρόαν βοτάνας διακρίνουσιν ἐν ταλάροις. Αὐτὴ δ' ἀπαιτεῖ πάσας ὅπερ ἂν ἔργον ποιοῖεν· αὐτὴ καὶ

(1) Codex. τε μήν. — Mox, δι' ἐννέα.

(2) Delendum puto ἑτέρους, malam omnino dittographiam.

(3) Democritus Athenæi XII, 29, de Ionum vestibus : *αἱ κεφαλαὶ κατ' ἴσα διειλημμέναι ζώοις.* Locus hic torsit interpretes. Κεφαλαὶ sunt limbi extremi, qui æquabiliter lineis et zonis (nam propono legendum ζώναις) erant interstincti.

» τίς ἑκάστων χρῆσις καὶ ἐν τίνι (1) τῶν φύλλων ἐστὶ, καὶ τίς ἂν εἴη συμφωνία συναφθέντων αὐτῶν ἐπίσταται, καὶ τὰς βολάνας ἵστησι σταθμῷ μεταφέρουσα (2). Αὕτη τοίνυν, ἡμῖν προσσχοῦσα, καὶ ἀσπασμὸν δοῦσά τε καὶ δεξαμένη, διακεχυμένον τε τὸ πρόσωπον ἔδειξε, καὶ φωνὰς αἰσίους ἀπέδωκεν. Οὐ πολὺ τὸ ἐν μέσῳ, καὶ κελεύει κριθῆς πεφρυγμένης (3) ἄλφιτα μίγνυσθαι, καὶ μέλι καὶ οἴνου δύναμιν σὺν ἀρτιπαγεῖ γάλακτι· προσεπιβάλλει δὴ λάθρα καὶ οἵτινες ἂν ὑπ' ἐκείνῃ τῇ γλυκύτητι χυλοὶ κρύπτοιντο. Ἐδεξάμεθα δ' ἡμεῖς τὰ ὑπὸ τῆς ἱερᾶς χειρὸς προτεινόμενα πόματα· ἅπερ ἅμα τε ἡμεῖς ἐσπάσαμεν, ἀφαυανθέντες τῇ δίψῃ τὰ στόματα, καὶ ἡ δεινὴ θεὸς ἐκείνη ῥάβδῳ τῶν ἄκρων τριχῶν ἥψατο (αἰσχύνομαι μὲν, ὅμως δ' ἀπαγγελῶ), χαίτῃ φρίττειν ἠρξάμην, καὶ μηκέτι λαλεῖν δύνασθαι, ἀντὶ δὲ ῥημάτων βραγχώδη γρύζειν, καὶ ὅλῳ προσώπῳ προσπίπτειν εἰς γῆν· καὶ ᾐσθόμην τοῦ στόματος μακρῷ ῥύγχει τραχυνομένου· καὶ ὁ αὐχὴν ἐξῳδήκει, καὶ οἷς πρὸ μικροῦ τοῦ σώματος μέρεσιν ἐδεξάμην τὸ ἔκπωμα, ἴχνη ταῦτα (4) πεποίηκα. Καὶ σὺν τοῖς τὰ αὐτὰ πε-

(1) *Quoque* non divisim intelligendum fuisse videtur. Verterim, ἐν ἑκάστῳ πῶν φ.

(2) *Advertens* non intellexit. Repone, νοῦν προσέχουσα, vel, ob sequentia, σὺν ἐπιμελείᾳ. Statim cod. προσχοῦσα, quod mutavi, ut et πρόσχες infra, ad v. 319. Vide not. pag. 129, coll. Blomf. ad Agam. 1249.

(3) Codex, πεφριγμένη, eodem mendo quo ad v. 487, 582, κιθέρεια pro Κυθέρεια: ad 663, ἀσυνδίαστον: ad 820, ῥυπῇ. Proprium κριθῇ πεφρυγμένῃ nomen erat κάχρυς. Gloss. Nubium ad v. 1362, κάχρυς vertit πεφρυγμένας κριθάς.

(4) Non videbat præ festinatione Planudes *illa* esse ablativum, nec pendere a voce *vestigia :* nempe *illa parte*. Repone, πύποις.

» πονθόσιν (τοσοῦτον τὰ φάρμακα δύνανται) εἰς
» ἄντρον ἐγκλείομαι. Μόνον τὸν Εὐρύλοχον εἴδομεν
» τὴν χοίρου πεφευγότα μορφήν. Μόνος γὰρ τὴν δο-
» θεῖσαν ἔφυγε πόσιν. Ἣν εἰ μὴ ἐφυλάξατο, κληνῶν
» φριξαυχένων εἰς ἔτι καὶ νῦν μέρος ἂν ἔμενεν (1),
» οὐδ' ἂν Ὀδυσσεὺς, ἀναδιδαχθεὶς ὑπ' ἐκείνου,
» πρὸς τὴν Κίρκην τιμωρὸς ἡμῖν ἦλθε. Τούτῳ γε μὴν
» ὁ τὸ κηρύκιον φέρων Κυλλήνιος λευκὸν ἄνθος ἔδωκεν,
» ὅπερ οἱ θεοὶ Μῶλυ προσαγορεύουσι, μελαίνης δὲ
» ῥίζης ἔχεται. Ὁ δὲ, τούτῳ τε ἀσφαλισάμενος
» ἑαυτὸν, καὶ ἅμα ταῖς τοῦ θεοῦ ὑποθήκαις, εἴσεισι
» τὴν τῆς Κίρκης οἰκίαν. Καὶ, πρὸς τὴν ἐπίβουλον
» πόσιν κληθεὶς, ἐπιχειρησάσης τῆς Κίρκης ῥάβδῳ (2)
» καταψῆσαι τὰς αὐτοῦ τρίχας, διώσατο καὶ τομῷ
» κατέπληξεν δείσασαν ξίφει. Ἐντεῦθεν πίστεις τε
» καὶ δεξιαὶ δίδονται, καὶ Ὀδυσσεὺς εἰς τὸν ἐκείνης
» εἰσδεχθεὶς θάλαμον, πρῶτα τοῦ γάμου τὰ τῶν
» ἑταίρων ἀπαιτεῖ σώματα. Ῥαινόμεθα τοίνυν ἀμεί-
» νονι (3) χυλῷ βοτάνης ἀγνοουμένης, καὶ τυπτό-
» μεθα τὴν κεφαλὴν ἀντεστραμμένῃ τῇ ῥάβδῳ, καὶ
» ῥήματα ἐπάδονται τοῖς ῥηθεῖσι ῥήμασιν ἐναντία.
» Ὅσῳ δὲ μᾶλλον ἐπῆδεν ἐκείνη, τοσούτῳ μᾶλλον
» ἡμεῖς κουφιζόμενοι τῆς γῆς ἀνορθούμεθα, καὶ αἱ
» χαῖται πίπτουσι, καὶ αἱ χηλαὶ τοὺς πόδας κατα-
» λιμπάνουσι, καὶ ἐπανίασιν οἱ ὦμοι, καὶ οἱ πήχεις (4)

(1) Corrigendum, ἔμενον, ad editam nunc lectionem, *manerem*, sed quæ est conjecturalis nec necessaria.

(2) Codex, ῥαύδῳ, ut et supra ad ℣. 278, ut et infra, bis: cf. p. 446, de β et υ confusis.

(3) Cod. ἀμώνονι: sic ad 606, cod. γλυκύ pro γλυκεῖ.

(4) Codex, αἱ πήχεις. Tales solœcismi sunt corrigendi: conf. pag. 542.

» ὡς καὶ πρόσθεν ὑποβέβληνται τοῖς βραχίοσι. Κλαίοντι γοῦν κλαίοντες ἐκείνῳ περιπλεκόμεθα, καὶ προσφυόμεθα τῷ τοῦ ἡγεμόνος τραχήλῳ, καὶ λόγους διελαλήσαμεν πρότερον οὐδένας, πρὸ τῶν φιλτάτους (1) ἡμᾶς μαρτυρούντων ἀλλήλοις.

» Ἐνιαύσιος τοίνυν ἡμᾶς ἐκεῖ κατέσχε διατριβὴ, καὶ πολλὰ μὲν παρὼν τὸν οὕτω μακρὸν χρόνον ἐθεασάμην, πολλὰ δ' ἀκοαῖς ἐδεξάμην, σὺν πολλοῖς μέντοι καὶ τοῦτο ὃ λάθρα μία τῶν τεσσάρων θεραπαινίδων μοι ἐξελάλησε, τῶν ταῖς τοιαύταις πράξεσιν ὑπηρετουμένων. Ἡνίκα γὰρ ἡ Κίρκη μόνη σὺν τῷ ἐμῷ διέτριβεν ἡγεμόνι, ἐκείνη, μοὶ νεωτερικὸν ἀνδριάντα χιονώδους μαρμάρου δείξασα, Πῖκον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φέροντα, ἐν ἱερῷ ἕδει καθιδρυμένον καὶ πολλοῖς ἐπίσημον στέμμασι, καί μοι τίς ποτ' ἂν εἴη καὶ τοῦ χάριν ἐν ἱερῷ ἕδει τιμᾶται, καὶ τίνος ἕνεκα τοῦτον φέρει τὸν ὄρνιν, ζητοῦντι καὶ μαθεῖν θέλοντι, Δέξαι, φησὶ, Μακαρεῦ, καὶ τὰς τῆς ἐμῆς δεσποίνης τερθρείας τίνες ποτὲ τυγχάνουσιν οὖσαι κἀντεῦθεν μάνθανε. Σὺ μέντοι τοῖς λεγομένοις πρόσσχες τὸν νοῦν.

» Παῖς τοῦ Κρόνου βασιλεὺς κατὰ τὴν Αὐσονίαν γῆν ὁ Πῖκος ἐγένετο, περὶ τοὺς ἐν πολέμοις λυσιτελοῦντας ἵππους ἐπτοημένος. Μορφὴ δὲ τἀνδρὶ, ἣν βλέπεις, προσῆν. Ἔξεστί σοι τὸ κάλλος ἐκείνου καταμανθάνειν, κἀκ τῆς πεπλασμένης εἰκόνος κρίνειν τὴν ἀληθῆ. Ἀνάλογος δ' ἦν καὶ ἡ ψυχὴ τῇ μορφῇ. Οὔπω δ' ἔσχεν ἰδεῖν, ἡνίκα ὁ τῶν Γραικῶν

(1) Non recte Planudes cepit vocem *gratos*, quam vertere debuit, εὐχαρίστους, non φιλτάτους ἀλλήλοις.

» πόλεμος ἐξεῤῥάγη, τοὺς ἴσους ἐνιαυτοὺς τῷ τετράκις ἤδη πενταέτει (1)· ἐκεῖνος πρὸς τὸ ἑαυτοῦ κάλλος καὶ Δρυάδας τὰς ἐν τοῖς ὑψηλοῖς ὄρεσι γεννωμένας ἐπέστρεφεν· ἐκεῖνον καὶ Νηϊάδες, αἱ πηγαῖαι θεαὶ, μετεδίωκον. Τίνας Ἄλβυλα, τίνας τὰ τοῦ Νομικίου, τίνας τὰ τοῦ Ἄμηνος ὕδατα, καὶ ὁ τὸν δρόμον βραχύτατος Ἀλβὼν, καὶ ὁ Νὰρ αὐτῷ προσήγαγον δεήσεις (2), καὶ ὁ τὸ ὕδωρ κατάσκιος Φάρφαρος, ὅσαι τε ἄλλαι Νύμφαι τὴν ἀλσώδη τῆς Σκυθικῆς (3) Ἀρτέμιδος λίμνην οἰκοῦσι, καὶ τοὺς ἀγχιτέρμονας λάκκους; Ἐκεῖνος μέντοι, ἁπάσαις χαίρειν εἰπὼν, μιᾶς Νύμφης ἐρᾷ, ἣν ἐν τῷ τοῦ Παλατίου πότε λόφῳ ἡ Βεναλία (4) λέγεται τῷ διπροσώπῳ τεκεῖν Ἰανῷ. Αὕτη γὰρ ἡνίκα τὸ πρῶτον ὡραία τὸν ἐπίγαμον χρόνον ἐγένετο, τῷ Λαυρεντίῳ Πίκῳ, προκριθέντι πάντων, ἐκδίδοται· σπανία μὲν τοιαύτη τις (5) ἂν εὑρέθη τὴν ὄψιν, σπανιωτέρα τὴν τοῦ ψάλλειν τέχνην. Ὅθεν καὶ (6) Κάνενς (τοῦτο

(1) Locum, quem forsan habuit male scriptum, male legit, nec bene potuit vertere. Rescribas fere ita: οὔπω δ' ἔσχεν τετράκις ἰδεῖν τὸν πενταετηρικὸν τῆς Ἑλληνικῆς Ἤλιδος ἀγῶνα, καὶ ἐκεῖνος πρὸς— Id est, *nondum erat annos natus viginti*, et jam Dryades illum optabant.

(2) Ovidius: « Naïades, quas » Albula — Narque tulit præ» ceps. » Noster legebat in malo codice suo, vel in bono oscitantius: « Naïades. Quas...... » Narque tulit preces? » Præterea in nominibus fluviorum non semper diligentem se præbuit. Repone ad hunc fere modum: μετεδίωκον, ἄστινας Ἄλβυλα, ἄστινας τὰ τοῦ Νομίκου, ἄστινας τὰ τοῦ Ἀνίηνος ὕδατα,—Ἀλμὼν, καὶ ὁ Νὰρ ὁ λαβρότατος ἔφερε, καὶ ὁ τὸ ὕδ., et reliqua, sine interrogatione decurrentia.

(3) Cod. σπικῆς. Statim, λάκους.

(4) Sic cod. cum glossa: θεός τις ἦν.

(5) Cod. μέντοιαύτης τίς—σπανιότερα.

(6) Cod. κάνις. Et sic infra ad v. 417. Vocis explicationem e suo Planudes addidit.

» δ' ἔστιν ᾄδουσα) προσηγόρευται. Ἄλση γὰρ καὶ
» λίθους κινεῖν, καὶ μαλάττειν θηρία, καὶ ποταμοὺς
» μεγάλους ἱστάναι, καὶ ὄρνις ἀστάτους τῷ ἑαυτῆς
» στόματι κατέχειν εἰώθει. Ταύτης ᾠδὰς τῇ γυναι-
» κείᾳ φωνῇ μελπούσης, ἔξεισι τῆς οἰκίας ὁ Πῖκος
» ἐπὶ τοὺς Λαυρεντίους ἀγροὺς κάπρους θηράσων
» ἰθαγενεῖς. Ἵππου γοῦν ὀξυτάτου νώτοις ἐπικαθήμενος
» ἦν, καὶ τῇ λαιᾷ σιγύννους ἐπεφέρετο δύο, καὶ
» χλαμύδα φοινικῆν ἐμπεπορπημένος ἀπὸ χρυσίου
» ξανθοῦ. Πρὸς δὲ τὴν λόχμην ἀφίκετο τὴν αὐτὴν
» καὶ ἡ θυγάτηρ Ἡλίου Κίρκη. Καὶ γάρ, ὡς ἂν νέας
» βοτάνας ἐκ τῶν παμφόρων λόφων συλλέξειε, τὸ
» ἐκ τοῦ ταύτης κεκλημένον ὀνόματος Κιρκαῖον ἄν-
» τρον κατέλιπεν. Ἥτις, ὁμοῦ τε τὸν νέον κατὰ
» τὰς καταδύσεις (1) εἶδε τῆς λόχμης, ἀπηνεώθη,
» καὶ ἐξέπεσον τῶν χειρῶν ἃς συνελέξατο πόας, καὶ
» πῦρ ἔδοξε δι' ὅλων τῶν μυελῶν διαφοιτῆσαι. Ἐπεὶ
» δὲ πρῶτα τὸν νοῦν ἐκ τοῦ σφοδροῦ συνήγαγε
» καύσωνος, ἀνομολογήσειν ἐμέλλησε τίνος εἰς ἐπι-
» θυμίαν ἥκοι πότ' ἄν· πεποίηκε μέντοι μὴ οἷόν τ'
» εἶναι τὸν ἵππου δρόμον προβαίνειν (2). Καί, Οὐκ
» ἂν ἐκφύγοις, ἀλιτήριε, καταγοητευθείς, εἶπεν, εἰ
» καὶ ὑπὸ πνεύματος ἁρπαγείης, μόνον εἰ ἐμαυτὴν
» οἶδα, εἰ μὴ πᾶσα τῶν βοτανῶν ἔφθαρται δύναμις,
» καί με μὴ ψεύδουσιν αἱ ἐμαυτῆς ἐπῳδαί. Εἶπε,
» καὶ ψευδοῦς κάπρου φαντασίαν σὺν οὐδενὶ διέπλασε

(1) Cod. καὶ πὰς: cf. p. 474.

(2) Ovidius: « ne posset adire » Cursus equi fecit circumfusus- » que satelles. » Interpres prorsus cæcutiebat. Vertenda sic forsan latina sunt: ὁ τοῦ ἵππου δρόμος καὶ οἱ περιστοιχιζόμενοι δορυφόροι προσελθεῖν αὐτὴν οὐκ εἴων.

» σώματι, καὶ περὶ τῶν ὀφθαλμῶν διαδραμεῖν τοῦ
» βασιλέως ἐκέλευσε, καὶ δόξαι πρὸς τὸ δασὺ τοῖς
» δένδρεσιν ὑπελθεῖν νέμος, ἔνθα πλείστη μὲν ἡ λόχ-
» μη, τῷ δ' ἵππῳ βάσιμος οὐκ ἔστιν ὁ χῶρος.
» Οὐ πολὺ τὸ ἐν μέσῳ, καὶ ὁ Πῖκος, ἀγνοῶν, αὐτίκα
» τὴν τῆς θήρας σκιὰν μέτεισιν, καὶ ταχὺς τὰ
» ἀφριῶντα τοῦ ἵππου νῶτα κατέλιπε, καὶ, κεναῖς
» ἐλπίσιν ἑπόμενος, κατὰ τὸ βαθὺ τῆς λόχμης πε-
» ρινοστεῖ. Ἡ δ' εὐχῶν ἀπάρχεται, καὶ φαρμακοὺς
» λόγους λέγει, καὶ θεῶν ἀγνώστων ἀγνώστοις ἐπῳδαῖς
» δεῖται, αἷς εἴωθε καὶ τῆς χιονώδους Σελήνης τὸ
» πρόσωπον θολοῦν, καὶ τῇ τοῦ πατρὸς Ἡλίου κε-
» φαλῇ ξηρὰς νεφέλας ἐπιπροσθεῖν. Καὶ δὴ τότε τὴν
» ἐπῳδὴν ἐπαδούσῃ πυκνοῦται μὲν οὐρανὸς, ἀναδί-
» δωσι δ' ὁμίχλην ἡ γῆ, καὶ σκοτεινὰς ὁδοὺς οἱ τοῦ
» βασιλέως περιφοιτῶσιν ἑταῖροι, καὶ ἄπεστιν ἡ
» τούτου δορυφορία. Ἡ Κίρκη τοίνυν, καιροῦ καὶ τό-
» που τυχοῦσα, Πρὸς τῶν (1) σαυτοῦ, εἶπεν, ὀφθαλ-
» μῶν, οἵ τοὺς ἐμοὺς εἷλον (2), καὶ πρὸς τοῦδε σοῦ τοῦ
» κάλλους, διαπρεπέστατε, ὅ με ποιεῖ δεῖσθαί σου,
» καὶ θεὸν οὖσαν, ψυχαγώγησον τὸ ἡμέτερον πῦρ,
» καὶ δέξαι κηδεστὴν τὸν τὰ πάντα διασκοπούμενον (3)
» Ἥλιον, μηδ' ἀποτόμως περιΐδῃς τὴν Τιτανίδα
» Κίρκην. Ἡ μὲν εἶπεν· ὁ δ' ἀδυσωπήτως αὐτήν τε
» καὶ τὰς δεήσεις αὐτῆς διεκρούσατο. Καὶ, Ἥτις ποτὲ
» τυγχάνεις οὖσα, φησὶ, οὐκουν εἰμὶ σός· ἄλλη με

(1) Codex exhibet προσώπων.
(2) Conf. pag. 590.
(3) Æschyleus Prometheus 91, τὸν πανόπτην κύκλον ἡλίου καλῶ: ubi Stanl. similia contulit. Adde Mitscherl. ad Homericum Hymn. in Cerer. 170; Bosscham ad Jo. Secund. t. II, pag. 217.

» ἔλουσα κατέχει, καὶ κατέχοι χρόνον εἰς μακρὸν εὔχομαι. Οὐδὲ γὰρ ἀφροδίτῃ θυσίᾳ τὰ τῆς συναφείας λυπήσω θεσμὰ, μέχρις ἂν μοι Κάνεντα, τὴν Ἰανοῦ παῖδα, αἱ Μοῖραι φυλάττωσιν. Ἡ Τιτανὶς τοίνυν, πολλάκις τῶν δεήσεων ἐπαναπειρασαμένη τηνάλλως, Ἀλλ' οὐκ ἀτιμωρητὶ, φησὶν, οἴσεις, οὐδ' ἀποδοθήσῃ (1) τῇ Κάνεντι. Τί δ' ἂν ἀνιαθεῖσα ποιήσειε, τί δ' ἂν ἐρῶσα, τί δ' ἂν γυνὴ, πράγμασιν αὐτοῖς ἐκμαθήσῃ. Ἀλλὰ ἀνιαθεῖσα, καὶ ἐρῶσα, καὶ γυνὴ, ἡ Κίρκη ἐστί. Τότε τοίνυν δὶς πρὸς δυσμὰς καὶ δὶς πρὸς ἀνατολὰς ἑαυτὴν ἐπιστρέφει, καὶ τρὶς ἐφήψατο τοῦ νεανίου τῇ ῥάβδῳ, καὶ τρεῖς ἐπῳδὰς εἶπεν. Ὁ δὲ φεύγει, καὶ ἑαυτὸν αὐτὸς θᾶττον τοῦ εἰωθότος θαυμάζει τρέχοντα, καὶ πτερὰ βλέπει περὶ τὸ σῶμα, καὶ, ἑαυτὸν δυσχεραίνει, ἅτε δὴ καινὸν ὄρνιν ἀθρόον ἐπὶ τὸ πλάτος (2) προσιόντα τῆς λόχμης, καὶ τὰ τῶν δένδρων ἄγρια ῥάμφει ἀπεσκληκότι κολάπτει, καὶ, ὀργιζόμενος, πληγὰς τοῖς μακροῖς στελέχεσι δίδωσιν. Αἱ μὲν οὖν πτέρυγες τὴν πορφυρᾶν τῆς χλαμύδος ἐπεσπάσαντο χρόαν· ἡ δὲ τὴν χλαμύδα διαδάκνουσα χρυσῆ πόρπη πτερὰ γίνεται, καὶ ὁ τράχηλος ἐντεῦθεν ξανθῷ χρυσῷ διαζώννυται· οὐδ' ὁτιοῦν τῶν ἀρχαίων ὑπολέλειπται δὴ τῷ Πίκῳ, ὅτι μὴ τοὔνομα.

» Ἐν τῷ μεταξὺ δ' οἱ ἑταῖροι, πολλάκις τὸν Πῖκον διὰ τῶν ἀγρῶν ἀνακαλεσάμενοι μάτην, καὶ

(1) Cod. ἀποθήσῃ : cf. p. 611.

(2) Legebat Planud. *latis,* non *latiis, silvis.* Repone, ἐπὶ Λατίνας πρ. τὰς λόχμας. Sic et infra ad ℣. 422, *latos*, non *latios*, *agros* in codice suo invenit.

» κατὰ μηδένα τόπον εὑρόντες, τῇ Κίρκῃ περιτυγχάνουσι (καὶ γὰρ ἤδη τὸν ἀέρα διελέπτυνεν αὕτη, καὶ συνεχώρησε τὴν ὁμίχλην ἀνέμοις καὶ ἡλίῳ διαλυθῆναι), καὶ κατηγορήμασιν ἀληθινοῖς αὐτῆς καταφέρονται, καὶ ἀπαιτοῦσι τὸν βασιλέα, καὶ ἀνάγκην ἐπάγουσι, καὶ δεινοῖς βέλεσιν ἐπεξιέναι ταύτῃ παρασκευάζονται. Ἡ δ' ὀλέθριον ἰὸν διαρραίνει καὶ χυλὸν φαρμάκου, καὶ τήν τε νύκτα καὶ τοὺς νυκτὸς θεοὺς ἐξ Ἐρέβους καὶ Χάους ἐπικαλεῖται, καὶ μεγάλοις ὀλολυγμοῖς καταλιπαρεῖ τὴν Ἑκάτην. Αὐτίκα δ' ἐξανεδόθη λόχμης ἦχός τις θαυμαστὸς (1), καὶ τὸ τῆς γῆς ἔδαφος ᾤμωξε, καὶ τὰ γειτονοῦντα τῶν δένδρων ὠχρίασε, καὶ χόρτος αἱματηραῖς ῥανίσι ῥαντισθεὶς ἐφοινίχθη, οἱ δὲ λίθοι μυκηθμοὺς ἐδόκουν ἀποδιδόναι βραγχώδεις, καὶ ὑλακτεῖν κύνες ἐδόκουν, καὶ ἡ γῆ μέλανας ὄφεις ἀναδιδόναι, καὶ ἰσχνὰ διίπτασθαι εἴδωλα. Τὸ δὲ στῖφος ἐκεῖνο ἐμβροντηθὲν κατεπλάγη. Ἡ δὲ καταπληττομένων καὶ θαυμαζόντων τῆς ὄψεως ἥψατο τῇ μαγικῇ ῥάβδῳ, ἧς τῇ ἐπαφῇ ποικίλων θηρίων τέρατα τοῖς νέοις ἐπίασι, καὶ τὸ οἰκεῖον εἶδος διέμεινεν οὐδενί.

» Ἤδη μὲν οὖν δύνων ὁ ἥλιος τοῖς Τεμψαίοις (2) αἰγιαλοῖς ἐπιπίπτει, καὶ τὸν σύζυγον ἡ Κάνενς ὀφθαλμοῖς καὶ φρεσὶν ἐξεδέχετο· οἱ δ' οἰκέται καὶ τὸ λοιπὸν πλῆθος περιτρέχουσιν ἁπάσας τὰς

(1) Latina, « Exsiluere loco » (dictu mirabile) silvæ », alio modo vertenda erant, quorum sensus est: ἐξεπήδησαν (θαῦμα!) ἐξ αὐτῶν ἕδρας αἱ λόχμαι.

(2) Sic codex. Magna in latinis varietas. *Tartesia litora*, recepta lectio in Gierigiana, græca poscit verba, τοῖς Ταρτησίοις αἰγιαλοῖς.

» λόχμας, καὶ πρὸς ὑπαντὴν φῶτα κομίζουσιν. Ἀλλ' » οὐκ ἀποχρώντως (1) εἶχε τῇ Νύμφῃ κλαίειν καὶ » κόμην σπαράττειν καὶ κόπτεσθαι (καίτοι καὶ ταῦτα » πάντα ποιεῖ)· ἐξαρπάζει ἑαυτὴν, καὶ, μετ' ἐμπλη- » ξίας, τὸ πλάτος περιφοιτᾷ τῶν ἀγρῶν. Ἓξ τοίνυν » ἐκείνην νύκτας, καὶ τοσαῦτα τοῦ ἡλίου ἐπανιόντα » φῶτα, ἐνδεῆ καὶ ὕπνου καὶ βρώματος εἶδον διά τε » τενόντων ὀρεινῶν καὶ φαράγγων, ὅπηπερ ἦγεν ἡ » ῥύμη, φερομένην. Τελευταῖος δ' αὐτὴν ὁ Θύμβρις » ἀπειρηκυῖαν τοῖς θρήνοις καὶ ταῖς πορείαις εἶδε, καὶ » ἐπὶ τῆς ψυχρᾶς ὄχθης καταθεῖσαν τὸ σῶμα. Ἐκεῖ » τοίνυν ἡ συχνὴ (2) κλαίουσα τὴν ὀδύνην, πραΰ- » νοντα σὺν δάκρυσι κατέχεε ῥήματα, ὥς ποτε καὶ » κύκνος πάλαι μὲν ᾠδὰς, ἤδη δὲ θνήσκων (3) τὰ » τῆς ἐκφορᾶς ᾄδει. Τελευτῶσα δὲ τοῖς θρήνοις » εἰς (4) λεπτὸν μυελὸν ἐξυδαρωθεῖσα ἐτάκη, καὶ » πρὸς κουφὴν αὔραν ἀπῆλθε κατὰ βραχύ. Ἡ

(1) Codex, ἀποχρῶντας (idem mendum ad xv, 4). Sic ad 522, ἀχρωλικὰ, et ἀχρωλικὸς ad xv, 573; κώμην pro κόμην ad 554 (conf. pag. 29). Non aliter peccatum fuit a librario ad xv, 599, ubi πρεσῆκον pro πρεσήκων. Inscriptio quæ attica esse dicitur sic nuper fuit edita in bonnensi Prolusione : Μνῆμα δικαιοσύνης καὶ σωφροσύνης ἀρετῆς τε Σωσίνῳ ἔστησαν παῖδες ἀποφθιμένου. Monemur opportune a doctiss. editore in marmore esse ΣΩΣΙΝΩ-ΑΠΟΦΘΙΜΕΝΟ, quem non vidisse miror O mendum esse lapicidæ pro Ω, ideoque legendum Σωσίνῳ—ἀποφθιμένῳ.

(2) Forsan legendum, ἡσυχῇ.

(3) Ovid. « ut olim Carmina » jam moriens canit exsequialia » cygnus. » Divisit Planudes : « ut » olim carmina, jam moriens— » Quod vix puto defendi posse. Adverbium *olim* ipsi fraudi fuit, quod hic pro *aliquando* positum esse videtur. Idemque nonnunquam est adverbii synonymi *quondam* sensus, de quo supra pag. 330, contra Gierigium monui, qui per *fere*, ut hic *olim*, vertebat, non satis accurate, si quid video.

(4) Forsan delenda præpositio, quæ potuit nasci ex ultima τοῦ θρηνοῖς syllaba.

» Φήμη μέντοι ἐνεσημάνθη τῷ χώρῳ, ὃν ἐξ ἔθους οἱ » τῶν οἰκητόρων παλαιγενέστεροι τῷ τῆς Νύμφης » ὀνόματι Κάνεντα προσηγόρευσαν.

» Τοιαῦτα μέντοι πολλὰ κατὰ τὸ μῆκος ἐκείνου » τούτου ἔτους, Ἀχαιμενίδη, καὶ ὠράθη καὶ ἀνηγ- » γέλθη· ἡμεῖς δ' ἀναπεπτωκότες ἤδη καὶ τῷ τὸν » πλοῦν ἀπομαθεῖν ὀκνηρότεροι γεγονότες, πάλιν εἰς » τὴν θάλασσαν ἰέναι, πάλιν ἀνέμοις κελευόμεθα » διδόναι τὰ ἱστία. Ἡ μέντοι Τιτανὶς ἀμφιβόλους » πορείας καὶ ὁδὸν ἄπορον προειρήκει, καὶ κινδύνους » ἔτι θαλαττίους καὶ χαλεποὺς ὑπολείπεσθαι· ἐγὼ δ' » (ὁμολογῶ γάρ) ὑπερέδεισα, καὶ τῇδε προσίσχο- » μαι τῇ ἠϊόνι (1) περιτυχών. »

Ἐπαύσατο μὲν λέγων ὁ Μακαρεύς· ἡ δὲ τοῦ Αἰνείου τροφὸς, ἐν ὑδρίᾳ κατορυχθεῖσα, ἐπὶ στήλης μαρμάρου ἐπίσημον ἔσχεν ἐπίγραμμα·

«Ὧδέ με Καιήτην (2) τροφὸν, Ἀργολικοῦ πυρὸς ἄρας,
» Εὐσεβὲς Αἰνεία, τῷ ὀφειλομένῳ πυρὶ καῦσες.»

Μετὰ δὲ τοῦτο τὰ πρὸς τῇ ποώδει βόλῳ δεδεμένα λύσαι πείσματα, καὶ πόρρω που τὰς ἐπιβουλὰς καὶ τὴν τῆς δυσφημουμένης θεᾶς οἰκίαν καταλιμπάνουσιν, πρὸς δὲ τὸ ἄλσος ἴασιν, ἔνθαπερ ὁ ταῖς σκιαῖς συννεφὴς Θύμβρις εἰς τὴν θάλασσαν, ξανθὴν ἄμμον κατασύρων, ἐκπίπτει. Καὶ τῶν Φαυνογενοῦς (3) οἰκιῶν ἀντιποιεῖται καὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ Λατίνου· οὐ μέντοι

(1) Cod. προσίσχομαι τῇ κίονι.

(2) Codex, Καιέτην — καύσαις. Optativus sensu caret. Reposui aoristum. Mutatio levis est, ut neminem fore arbitrer qui ob rem tantillam graviter succenseat.

(3) Codex, articulo male repetito, τῶν τῶν Φαυνογ. De altero in τοῦ mutando non est cogitandum.

δίχα μάχης· πόλεμος δὲ σὺν ἀνδράσι χαλεποῖς ἀναῤῥήγνυται. Καὶ γὰρ ὑπὲρ τῆς κατηγγυημένης αὐτῷ γυναικὸς ὁ Τοῦρνος ἐκμαίνεται. Καὶ τῷ Λατίνῳ (1) πᾶσα Τυῤῥηνία συντρέχει, καὶ πεφροντισμένοις ὅπλοις ἐπὶ μακρὸν ἡ περίοπτος (2) νίκη ζητεῖται. Αὔξει τοιγαροῦν ἑκάτερος συμμαχίδι χειρὶ τὰς οἰκείας δυνάμεις, καὶ πολλοὶ μὴν τῶν Ῥουτούλων, πολλοὶ δὲ τῶν Τρωϊκῶν στρατοπέδων ὑπερασπίζουσι. Καὶ ὁ μὲν Αἰνείας οὐ μάτην πρὸς τὴν Εὐάνδρου (3) πόλιν ἐλή-

(1) In latinis est *Latio*, nempe τῷ Λατίῳ, ἐν τῷ Λατίῳ χώρῳ. Facilis est in latinis et græcis codicibus ab hac voce ad illam aberratio. Λάπιον et Λατίνιον ap. Dionys. Halic. A. R. I, 72, permutantur.

(2) *Ardua* hic vertendum fuit χαλεπή.

(3) Evandri, quem literarum miraculum fecit venerabilem, Lydus meminit c. 3, de Mens., loco corrupto: ὁ Εὔανδρος πρῶτος γράμματα ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος, τὰ λεγόμενα Κάδμου, εἰς τὴν Ἰταλίαν ἀνεκόμισεν· οὗτοι αὐτὰ μὲν ὅσα νῦν ἐστιν. . . . . .μόνα δὲ ἕξ. Ad quæ hæc legitur editoris nota: « In » cod. Barberino mendose legebatur, οὕτως αὐτὰ μὲν ὅσα, » quod, postulante sensu, levi » mutatione correxi. » Post hanc correctionem, Lydus est corruptus magis: verba οὕτως αὐτὰ male sunt divisa, quæ si divisisset editor hocce modo, οὐ τοσαῦτα, Lydi manum restituisset. Obiter de Lydi alio loco agam, ubi eadem vox τοσαῦτα male fuit à librario in textum illata: τοσαῦται μὲν τοῖς παλαιοῖς αἱ περὶ Ἀφροδίτης κατὰ μυθικὴν φάσιν καὶ θεωρίαν δόξαι. Ad quæ editor, p. 90, adscripsit: « Ita scripsi pro mendosa » codicis lectione, τοσαῦτα μὲν » τ.— κατὰ μυθικὴν καὶ φασὶν θεω- » ρίαν δ. » De restitutione vocis τοσαῦται cum ipso facio, sed circa φάσιν erravisse eum puto. Legendum omnino videtur, κατὰ μυθικὴν καὶ φυσικὴν θεωρίαν. Non possum mihi temperare quin et tertium falsæ correctionis in hoc scriptore factæ exemplum apponam. Καῖσαρ, Lydus ait p. 110, ὠνομάσθη, οὐ (καθὼς φασὶν οἱ παλαιοὶ) ἐκ τῆς ἀνατομῆς τῆς γαστρὸς Αὐρηλλίας τῆς αὐτοῦ μητρὸς, ἧς δῆθεν ἀποπνειούσης ἐγκύμονος, αὐτὸν ἀποτμηθείσης ἐκείνης ληφθῆναι: ubi editor in nota: « Cod. ἧς δῆθεν » ἀπομειούσης. Apogr. Mar. ἀπο- » μενούσης. Veram restitui lectio- » nem. » Imo, vir doctiss., falsam invexisti lectionem. Apographum vero proximum est. Reponendum enim fuit ἀποβαινούσης. Literas μ β et vocales ε

λυθεν· ὁ δὲ Βένουλος πρὸς τὰ τοῦ μεγάλου Διομήδους τείχη μάτην ἀφίκετο. Ὁ γάρ τοι Διομήδης ὑπὸ τῷ Ἰάπυγι Δαύνῳ μεγίστην πόλιν ἀνήγειρε, καὶ περιοικίδια τὰ πεδία κατεῖχε. Τοῦ δὲ Βενούλου τὰς Τούρνου τελέσαντος ἐντολὰς καὶ συμμαχίαν αἰτήσαντος, παραιτεῖται ταύτην ὁ Αἰτωλὸς ἥρως· καὶ μηδαμῶς βούλεσθαι μήτε τὸν τοῦ πενθεροῦ λαὸν πολέμοις καταπιστεύειν, μήτε μὴν τινας τῶν οἰκείων ἔχειν οὓς ἂν ὁπλίσειεν· «Ὡς ἂν δὲ μὴ σκῆψις ταῦτα » νομίζηται (εἰ καὶ τὰ μάλιστα τῇ ἀναμνήσει καὶ » τὸ πικρὸν ἀνακαινισθήσεται πένθος), ἀνέξομαι μέντοι » ταυτὶ διαμνημονεύων. Ἐπειδὴ πυρὸς ἔργον » ὑψηλὴ (1) γέγονεν Ἴλιος καὶ τὰ Πέργαμα τὰς τῶν » Δαναῶν ἔθρεψε φλόγας, καὶ ὁ Νηείκιος ἥρως (2), » ἐκ τῆς παρθένου τὴν παρθένον (3) ἁρπάσας, ἣν » μόνος ὤφειλε, δίκην εἰς πάντας διένειμε, διασκεδαννύμεθα, » καὶ ἀνέμοις δι' ἐχθρῶν κυμάτων φερόμενοι, » καὶ κεραυνοὺς καὶ νύκτας καὶ ὄμβρους καὶ » καταιγίδας οὐρανοῦ καὶ θαλάττης οἱ Δαναοὶ ὑφιστάμεθα, » καὶ τὸν κολοφῶνα τῶν συμφορῶν Καφηρέα. » Ἵνα δὲ μὴ βραδύνοιμι τὰς ἀθλίους τύχας » διεξιὼν καθ' εἱρμὸν, ἐκεῖνον τὸν χρόνον οἷά τ' ἦν (4) » ἡ Ἑλλὰς ἀξίως θρηνηθῆναι καὶ πρὸς αὐτοῦ τοῦ » Πριάμου. Ἐμὲ δὲ σῶν ἡ τῆς ὁπλοφόρου Παλλά-

αι ubique permutari notum est. Certa hæc est restitutio.

(1) Codex, ἡ ψυχή. Sic ad 792, permutatis η et υ, σύρραγγας pro σήραγγας: cf. p. 261.

(2) Cod. Νηείκιος ἥρως, cum glossa Ὀδυσσεύς. Sed, quum de Locrense Ajace sermo sit, reponendum Ναρύκιος ἥρως: cf. not. ad 563, pag. 634.

(3) Glossa ad παρθένου, Παλλάδος: ad παρθένον, Κάσανδραν.

(4) Cod. οἷά τ' ἦν. Et sic infra ad xv, 345, et supra pp. 216, 259, 265, 391, 441, 570, 605. Me tædet tantæ diligentiæ.

» δος ἐπιμέλεια τῶν κυμάτων ἐξήρπασεν. Ἀλλὰ καὶ αὖθις τῆς πατρῴας γῆς ἀπελαύνομαι. Ἡ γὰρ θεὸς Ἀφροδίτη τὴν ὑπὲρ τοῦ παλαιοῦ τραύματος μνήμονα τιμωρίαν ἐπράξατο. Καὶ τοσούτους ἐν τῇ θαλάττῃ πόνους ὑπήνεγκα, καὶ τοσούτους ταῖς κατὰ γῆν μάχαις, ὥστε μοι πολλάκις εὐδαίμονας ὀνομάζεσθαι, οὓς ὁ κοινὸς χειμὼν καὶ δυσπερσόρμητος Καφηρεὺς κατέδυσεν ἐν τοῖς ὕδασι, καὶ ηὐχόμην τούτων μερὶς γεγονέναι. Οἵ γε μὴν ἑταῖροι, τὰ ἔσχατα πάντων πεπονθότες ὑπό τε τῆς θαλάσσης καὶ τῶν πολέμων, ἀπαγορεύουσι, καὶ τῆς πλάνης εὔχονται τέλος. Ὁ δ᾽ Ἄκμων, ἀνὴρ καὶ τἄλλα μὲν θερμουργὸς, τότε δὲ καὶ ταῖς συμφοραῖς τραχυνθεὶς, Τί ποτε, φησὶν, ὑπόλοιπόν ἐστιν, ἄνδρες, ὅπερ ἡ ὑμῶν καρτερία παραιτήσαιτ᾽ ἂν ὑπομεῖναι; Τί ποτ᾽ ἂν ἡ Κυθέρεια περαιτέρω ποιεῖν ἔχοι; ὅ,τι ποτ᾽ ἂν ὑποθεῖτό τις αὐτὴν ποιεῖν, ποιείτω. Καὶ γὰρ ἡμῖν χείρονα μὲν φοβουμένοις ἐστὶν ἔτι χώρα τοῦ εὔξασθαι· ἡνίκα δ᾽ ἂν χειρίστη τῶν πραγμάτων ἐστὶν (1) ἡ τύχη, ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῖν ὁ φόβος, καὶ ἡ τῶν κακῶν κορωνὶς, ἀσφάλεια. Κἂν γὰρ αὐτὴ ἡ Ἀφροδίτη τούτων ἀκούοι (2), καὶ, ὃ ποιεῖ, μεμίσηκε πάντας ἄνδρας τοὺς ὑπὸ τῷ Διομήδει, τὸ μῖσος μέντοι ταύτης ἡμεῖς ἀποσκυβαλίζομεν πάντες. Καὶ δὴ μεγάλης ἡμῖν ζημίας ἡ μεγάλη ταύτης δύναμις αἰτία γενέσθω (3). Τοιούτοις

(1) Codex, *ἐπὶ*, quod mutavi non incommode. Facilis est harum vocularum synchysis.

(2) Facile mutavissem *ἀκούοι* in *ἀκούῃ*, sed *μεμίσηκε* structuram impedit nec potest corrigi. Relinquenda ergo Planudi striligo sua.

(3) Legisse videtur : « et magno *stet* magna potentia nobis.»

» ὀργιζομένην τὴν Ἀφροδίτην ὁ Πλευρώνιος Ἄκμων » ὑπονύττει τοῖς ῥήμασι, καὶ νυττομένη τὸν θυμὸν » διανίστησι. Τὰ μέντοι ῥηθέντα ὀλίγοις ἤρεσεν· ὁ » δὲ πλείων ἀριθμὸς τῶν ἑταίρων ἐπιτιμῶμεν τῷ » Ἄκμονι, ᾧπερ ἀποκρίνασθαι βουλομένῳ ἐπίσης ἥ τε » φωνὴ καὶ τῆς φωνῆς ἡ δίοδος ἐλεπτύνθη· εἰς πτερὰ » δ' ἀπῆλθεν ἡ κόμη, καὶ ὁ τράχηλος δὲ πτεροῖς » ἐκαλύφθη, καὶ τὰ στέρνα καὶ τὰ μετάφρενα· οἵ » γε μὴν βραχίονες μείζω πτερὰ δέχονται, καὶ οἱ » πήχεις εἰς κούφας κολποῦνται πτέρυγας, καὶ οἱ » δάκτυλοι μέγα μέρος ἐπιλαμβάνουσι τῶν ποδῶν, » καὶ τὸ στόμα, κέρατι σκληρυνθὲν, ἀπέσκληκε καὶ » εἰς ὀξὺ λήγει. Τοῦτον οὖν ὁ Λύκος, τοῦτον ὁ Ἴδας, » καὶ σὺν τῷ Πειθήνορι (1) Νυκτεὺς, τοῦτον καὶ ὁ » Ἄβας θαυμάζει· καὶ, θαυμάζοντες, τὴν αὐτὴν » ὄψιν ἀναλαμβάνουσι. Καὶ ὁ μείζων ἐκεῖ τοῦ πλη- » ρώματος ἀριθμὸς χαμαιπετεῖς φέρονται, καὶ τὰς » κώπας περιίπτανται κροτοῦντες τὰς πτέρυγας. Εἰ » δὲ καὶ τίς ποτέ ἐστιν ἡ μορφὴ τῶν ἀμφιβόλων (2) » ὀρνίθων ἐπιζητεῖς, ὥσπερ μὴ κύκνων ἐστὶν ἥδε, οὕτω

Recepta lectio aliam versionem poscit, nempe: *καὶ δὴ κατὰ μικρὸν μεγάλην ποιούμεθα δύναμιν.*

(1) Editiones, *Rhetenore.* Planudes videtur invenisse *Pithenore;* nam Πειθήνηρι codicis lectio in mendo cubat. Mox *θαυμάζει* latino *miratur* respondet, quod τῷ *mirantur* prætulit merito doctiss. noster Editor.

(2) Habuit malam lectionem «volucrum *dubiarum* », non bonam, *subitarum.* Repone, *αἰφνιδίων, αὐτοσχεδίων.* Ælianus de hisce avibus H. A. 1, 1: λέγονται δὲ οὖν οὗτοι Διομήδους ἑταῖροι εἶναι, οἱ σὺν αὐτῷ τῶν ὅπλων τῶν ἐπὶ τὴν Ἴλιον μετεσχηκότες, τὴν προτέραν φύσιν εἰς τὸ τῶν ὀρνίθων μεταβαλόντες εἶδος, ὅμως ἔτι καὶ νῦν διαφυλάττουσι τὸ εἶναι Ἕλληνές τε καὶ φιλέλληνες: cod. Reg. 1698: λέγονται οὖν — εἶναι, καὶ σὺν — μετεσχηκέναι· εἶτα τὴν — μεταβάλοντο εἶδος — Codex ille nonnulla tantum Ælianea loca exhibet.

» τῶν κύκνων ἐγγυτάτω τυγχάνει. Μόλις δὴ τὸ ἐντεῦθεν ταύτην τε τὴν καθέδραν, καὶ τὰ τοῦ » Ἰάπυγος Δαύνου ξηρὰ πεδία, γαμβρὸς γενόμενος » τούτῳ, κατέσχον σὺν ἐλαχίστῳ μέρει τῶν ἡμετέρων. »

Μέχρι μὲν τούτων ὁ Οἰνείδης· ὁ δὲ Βένουλος τήν τε Καλυδωνίαν ἀρχὴν καὶ τοὺς Πευκετίους κόλπους καὶ τὰ Μεσσαπίων πεδία κατέλιπεν· ἐν οἷς εἶδεν ἄντρα, ἃ πολλῇ λόχμῃ συνηρεφῆ, καὶ σταγόσιν ἐκ μετεώρου διάβροχα καθεστῶτα, νῦν μὲν ὁ ἡμίτραγος Πὰν κατέχει, πάλαι δὲ τοῦ χρόνου Νύμφαι κατεῖχον· ἃς ὁ ποιμὴν Ἄππουλος, φυγαδεύων ἐκείνου τοῦ χώρου, κατέπληξε, καὶ πρῶτα μὲν ἀθρόῳ συνετάραξε δέει· αὐτίκα δ', ὡς εἰς νοῦν ἐπανῆλθον, παρὰ φαῦλον ἐποιήσαντο τὸν διώκοντα, καὶ, πρὸς ῥυθμὸν τοὺς πόδας κινοῦσαι, χορείαν ἑλίττουσι. Διακερτομεῖ δ' ὁ ποιμὴν ταύτας, καὶ, ἀγροίκοις μιμούμενος τοῖς πηδήμασιν, ἀγροτικὰ προστίθησι σκώμματα. Οὐδὲ πρότερον ἐσιώπησε, πρὶν ἢ τὸν λαιμὸν δένδρῳ συνέκρυψε. Δένδρον καὶ γὰρ νῦν ἐστὶ (1), καὶ τὸν ἐκείνου τρόπον ἔξεστι τῷ τοῦ δένδρου χυλῷ διαγινώσκειν. Σημεῖον καὶ γὰρ ἡ κότινος τῇ γλώττῃ διὰ τῆς πικρᾶς ἐλάας παρέχεται· καὶ ἡ τῶν τοῦ ποιμένος ῥημάτων τραχύτης κατεχώρησεν εἰς ἐκεῖνο (2).

(1) Legit Planudes, « arbor » enim *est* », quam optimam lectionem a duobus datam codicibus recepisset non importune Gierigius. *Est* sæpissime abest a codicibus, quia eo compendio scribitur (÷ ·|·), vel aliis quæ describentes impediunt ab iisque negliguntur. Catullus Epithal. 8 : « Sic certe, viden ut » perniciter exsiluere ? » Cod. Reg. 8071, « sic certes ·|·. » Lego, « sic certe est », quod conjecit Statius.

(2) Malim ἐκεῖνον vel ἐκείνην, χυλὸν nempe vel ἐλάαν.

Ἐπεὶ δ' οἱ πεμφθέντες ὑπέστρεψαν ἀπαγγέλλοντες ἀπηρνῆσθαι τὴν Αἰτωλῶν αὐτοῖς χεῖρα, οἱ Ῥούτουλοι, δίχα τῆς δυνάμεως ἐκείνης, δυστυχῆ διαχειρίζουσι πόλεμον. Καὶ πολύ τι τοῦ αἵματος ἐξ ἑκατέρου μέρους ἐκχεῖται. Ὅ γε μὴν Τοῦρνος πῦρ λάβρον (1) ἐπὶ τὰς ναῦς φέρει· καὶ δεδοίκασιν αἱ νῆες τὸ πῦρ, ὧν τὸ ὕδωρ ἐφείσατο. Καὶ δὴ πίτταν τε καὶ κηρὸν καὶ τὴν ἄλλην τροφὴν τῆς φλογὸς ὁ Ἥφαιστος ἐπενέμετο, καὶ διὰ τοῦ μακροῦ ἱστοῦ ἐπὶ τὰ ἱστία ἐφέρετο, καὶ τὰ καταστρώματα τῶν κοίλων νηῶν ἐτύφετο. Ἀναμνησθεῖσα δ' ἡ τῶν θεῶν ἱερὰ μήτηρ τάσδε τὰς ναῦς ἐκ τῆς Ἰδαίας κορυφῆς τετμημένας, ῥοίζου πληττομένων χαλκῶν καὶ ἐμφυσωμένων πύξων ἤχου τὸν ἀέρα ἐπλήρωσε, καὶ, διὰ κούφης αὔρας δεδαμασμένοις λέουσι φερομένη, « Μάταιον » φησὶ « πῦρ ταῖς ἱεροσύλοις χερσὶν ἐπὶ » τὰς ναῦς, Τοῦρνε, ῥίπτεις. Ἐξαρπάσω γὰρ ἐγὼ » ταύτας, οὐδ', ἀνεχομένης ἐμοῦ, τὸ παμφάγον » ἐμπρήσει πῦρ τὰ τῆς ἐμῆς λόχμης μέρη καὶ » μέλη (2). » Ἐβρόντησε τοίνυν τῆς θεᾶς φθεγγομένης, καὶ τῇ βροντῇ βαρεῖς ἐπακολουθήσαντες ὄμβροι σὺν χαλάζῃ σφοδρᾷ κατηνέχθησαν· οἱ δ' Ἀστραῖοι ἄνεμοι ἀέρα τε καὶ τὴν θάλατταν αὐτίκα φλεγμαίνουσαν ἀθρόαις ἐπιδρομαῖς συνταράττουσι, καὶ ἴασι δὴ πρὸς τὴν μάχην οἱ ἀδελφοί· ὧν ἑνὸς ἡ ἱερὰ μήτηρ χρησαμένη τῇ ῥώμῃ, τὰ ἐκ λινου πεί-

(1) Cod. λαῦρον. Supra p. 387, hanc scripturam servavi; sed, quum xi, 519, et xv, 105, sit diserte scriptum λάβρος, et hic reponi volui. De ϐ et υ permutatis conf. p. 619.

(2) Vide supra not. p. 495, de hac vocum junctura.

σμαλα τοῦ Φρυγίου ἔῤῥηξε στόλου, καὶ πρηνεῖς φέρει τὰς ναῦς, καὶ ἐν μέσῳ τῷ πελάγει βυθίζει. Ἀπαλυνάσῃ δὲ τὰς σανίδας καὶ εἰς σῶμα μεταποιησάσῃ τὰ ξύλα, εἰς εἶδος μὲν κεφαλῆς αἱ καμπύλαι πρύμναι ἀμείβονται, εἰς δακτύλους δ' αἱ κῶπαι καὶ κνήμας ἀπηνέχθησαν νηχομένας· ὃ δὲ τοῖχος (1) ἦν, νῦν πλευρόν ἐστι, καὶ ἡ ἐν μέσοις συγκεκρυμμένη τοῖς κύμασι τρόπις εἰς ἀκάνθης χρῆσιν μεθεστοιχείωται· οἱ δὲ κάλωες μαλακὴ κόμη, καὶ χεῖρες τὰ πηδάλια γίνονται. Τὸ δὲ χρῶμα κυανοῦν, ἧπερ δῆτα καὶ ἦν, σώζεται, καὶ γενόμεναι Νηϊάδες θαλάττιαι, ἃ πρόσθεν ἐδεδοίκεσαν κύματα νῆες οὖσαι, ἐν τούτοις νῦν παρθενικοῖς περισκιρτῶσιν ἀθύρμασιν, καὶ ἐν ἄκροις φυεῖσαι τοῖς ὄρεσι τὴν ὑγρὰν νέμονται θάλατταν· καὶ οὐχ ἅπτεται τούτων ὁ πρῶτος τῆς γενέσεως αὐταῖς χῶρος. Οὐκ ἐπιλαθόμεναι μέντοι ὁπόσον δὴ χαλεποὺς κινδύνους πολλάκις ὑπήνεγκαν, πολλάκις ταῖς ναυαγούσαις ἐν τῷ πελάγει ναυσὶ χεῖρας ὑποτεθείκασιν (2), εἰ μή τις ἔφερεν Ἀχαιούς. Εἰσέτι καὶ γὰρ, τῆς Φρυγίας συμφορᾶς μεμνημέναι, τοὺς Πελασγοὺς μεμισήκασι. Καὶ δὴ καὶ τὰ ναυάγια τῆς Νηρικίας νηὸς (3) ἡδομένοις ὀφθαλμοῖς ἐθεάσαντο·

(1) Cod. τεῖχος, permutatione jam notata. Navis latus proprie est τοῖχος, *paries*, non τεῖχος, *murus*. Libanius t. II, pag. 65: εἰς ναῦν ἐμβιβασθεὶς, ἀντὶ τῆς ἀρούρας πέλαγος τέμνει, μικρῷ μέρει τῶν τοίχων διεστηκὼς θανάτου: quam sententiam poetica forma induit Aratus: ὀλίγον δὲ διὰ ξύλον ἄϊδ' ἐρύκει. Supra pag. 481, ubi de hac varietate egi, locum emendavi in Ingolstadiensi Jo. Chrysostomi editione, quem emendatum nunc reperio in Ducæi recensione.

(2) Codex, ἐπιτεθείκασιν. Conf. pag. 523.

(3) Pro vulgata Ovidii lectione *Narycixque ratis*, ex Regii emendatione *Neritiæque ratis* Gierigius edidit. Noster videtur habuisse *Nericiæ*. Puto quidem

ἡδομένοις ὀφθαλμοῖς καὶ τὴν Ἀλκίνου ναῦν (1) ἐθεάσαντο πωρωθεῖσαν, καὶ τὸν λίθον αὐξανόμενον ἐν τῷ ξύλῳ.

Ἦν μὲν (2) οὖν ἐλπὶς, εἰς Νύμφας θαλαττίας ψυχαγωγηθέντος τοῦ στόλου, τὸν Ῥούτουλον οἷόν τ' εἶναι τῷ δέει τοῦ τέρατος ἀποστῆναι τῆς μάχης· ὁ δ' ἐνίσταται. Καὶ θεοὺς ἑκάτερον μέρος ἔχει, καὶ, ὅ,τι πέρ ἐστι θεῶν, ἴσους ἔχουσι τοὺς θυμούς (3). Καὶ οὐκέτι τὴν προικίδιον βασιλείαν, οὐδὲ τὸ τοῦ κηδεστοῦ σκῆπτρον, οὐδὲ σὲ, Λαβινία παρθένε, ἀλλὰ νικῆσαι μόνον ζηλοῦσι, καὶ αἰσχύνῃ τοῦ ἐλαττωθῆναι συγκροτοῦσι τὰς μάχας. Τέλος γε μὴν ἡ Κυθέρεια τὰς τοῦ παιδὸς δυνάμεις περιγιγνομένας ὁρᾷ· πίπτει δ' ὁ Τοῦρνος, πίπτει καὶ ἡ Ἀρδέα, σωζομένου τοῦ Τούρνου καὶ αὐτὴ δύναμιν ἔχουσα· ἣν ἐπειδὴ βάρβαρον ξίφος ἀνεῖλε καὶ πυρὶ τὰ οἰκήματα διελύθη, ἐκ μέσης τῆς τούτων σωρείας ὄρνις, τότε πρῶτον γνωσθεῖσα, ἑαυτὴν ὑπανακουφίζει, καὶ, τὴν τέφραν συγκροτοῦσα, τὰς πτέρυγας τύπτει. Καὶ

Neritiæ doctius esse et verius, sed potuisse Ovidium *Nericiæ* ut *Ithacæ* synonymum scribere. Dionysii enim Perieg. disertissimus est versus: Τῇ δ' ἔπι Νηρικίης Ἰθάκης ἕδος ἐστήρικται. Ibi Hillius ostendit Νήριτον Ithacæ montem et Νήρικον Acarnaniæ urbem fuisse permutata. Erraveritne Dionysius, an ejus descriptores, non decernere meum est; moneo tantum codicem Reg. 36, inter Titulos, quem forte nunc ad manum habeo, perspicue Νηρικίης exhibere. Jam manifestum fit cur supra, pag. 629, glossator Νηρίκιον ἥρω Ulyssem esse significaverit.

(1) Legit, quod et vulgo olim legebatur, « *lætis* videre rigescere puppim *Vultibus* Alcinoi », non *cautibus*. »

(2) Codex, ἡ μέν.

(3) Græca vix intelligo. Latinorum, quæ legebat, « quodque deorum instar », sensus est: καὶ, ὅ, τι πέρ ἐστιν ἀντὶ θεῶν, ἀρετὴν ἔχουσι.

φθέγμα δὲ καὶ ἰσχνότης ἔμεινεν· ἔμεινε σώματι καὶ ὠχρότης, καὶ τἄλλα πάντα οἷα ἂν πόλει ἑαλωκυίᾳ πρέπῃ. Καὶ δὴ καὶ τοὔνομα τῆς πόλεως ἔμεινεν ἐν ἐκείνῃ, καὶ ταῖς αὑτῆς αὐτὴ (1) πτέρυξιν ἡ Ἀρδέα νῦν κόπτεται.

Ἤδη δὲ καὶ θεοὺς πάντας ἡ τοῦ Αἰνείου ἀρετὴ καὶ αὐτὴν δῆτα τὴν Ἥραν στῆσαι τὴν παλαιὰν μῆνιν συνήλασεν· ἡνίκα, ἀγαθῆς ὑποβεβλημένης κρηπῖδος τῶν πραγμάτων τοῦ αὐξανομένου Ἰούλου, ὡραῖος ἦν ὁ Κυθέρειος ἥρως τῷ οὐρανῷ. Καὶ δὴ περίεισι τοὺς θεοὺς ἡ μήτηρ ἀντιβολοῦσα, καὶ τῷ τραχήλῳ τοῦ ἑαυτῆς περιχυθεῖσα πατρὸς, « Πάτερ » εἶπε, « μηδέποτέ μοι φανεὶς ἀκαμπὴς, καὶ νῦν, ἀντιβολῶ, ἤπιος ἔσο. Καὶ Αἰνείᾳ τῷ ἐμῷ, ὅς σε πάππον ἐκ τοῦ ἡμετέρου πεποίηκεν αἵματος, εἰ καὶ μικράν τινα δώσεις αὐτῷ θειότητα, δὸς ὅμως, εἴ τι τούτῳ γε δίδως. Ἀπόχρη γὰρ αὐτῷ τὴν ἀνέραστον ἅπαξ βασιλείαν ἑωρακέναι, καὶ διὰ τῶν Στυγίων ὑδάτων ἅπαξ ἐληλυθέναι. » Συνήνεσαν οὖν οἱ θεοί· ἀλλ' οὐδ' ἡ τοῦ Διὸς σύζυγος ἀμετακίνητον ἔσχε τὴν ὄψιν, ἀλλ' ἱλαρῷ προσώπῳ ἐπένευσε. Τότε τοίνυν ὁ Πατὴρ αὐτὸς ἔφη· « Ἄξιοί ἐστε τῆς οὐρανίου θειότητος (2), σύ τε ἡ αἰτουμένη, καὶ ὑπὲρ οὗ ταύτην αἰτῇ. Λάβε, θύγατερ, ὅπερ εὔχῃ. » Ὁ μὲν εἶπεν· ἡ δὲ χαίρει, καὶ χάριτας ὁμολογεῖ τῷ πατρί. Καὶ, περιστερῶν ζεύγει δι' αὔρας κούφης ἀχθεῖσα, πρὸς τὰς ἠϊόνας ἀφί-

(1) Codex habet, *αὐταῖς αὐτῇ*.

(2) Malam lectionem *numine* vertit, quam habuit. Ad meliorem alteram, *munere*, repone *τοῦ οὐρανίου δώρου* — et statim, pro *ταύτην*, *τοῦτο*.

κετο τοῦ Λαυρέντου, ἔνθα, δόναξι σκεπόμενος, εἰς τὴν πλησίον θάλατταν ποταμίοις ὕδασιν ὁ Νουμίτιος ἕρπει. Καὶ κελεύει τοῦτον πᾶν ὅ,τι ποτὲ τῷ Αἰνείᾳ πρόσεστι θανάτῳ ὑπεύθυνον ἀπολοῦσαι, καὶ ἡσυχῷ ῥεύματι πρὸς τὴν θάλασσαν ἐκκομίσαι. Ὁ κερασφόρος τοίνυν ποταμὸς ἐκπληροῖ τὰς ἐντολὰς τῆς θεοῦ, καὶ τοῖς οἰκείοις ὕδασιν ὅ,τι ποτ' ἦν ἐν τῷ Αἰνείᾳ θνητὸν ἀπεκάθηρέ τε καὶ διεσκέδασε· καὶ ἡ κρατίστη μερὶς αὐτῷ ὑπελείφθη. Ἡ δὲ μήτηρ τὸ σῶμα πανταχόθεν μύρῳ περιέχρισε θείῳ, καὶ, ἀμβροσίαν γλυκεῖ νέκταρι συγκεράσασα, προσήνεγκε τῷ στόματι τούτου, καὶ θεὸν ἀπετέλεσεν (1)· ὃν τοῦ Κυρίνου δῆμος Ἰνδιγέτα (τοῦτο (2) δ' ἐστὶν ἥρωα) προσηγόρευσαν. Πρὸς τούτοις, εἴς τε ναοὺς αὐτὸν καὶ βωμοὺς εἰσεδέξαντο.

Ἐντεῦθεν ὑπὸ τὴν τοῦ διωνύμου Ἀσκανίου ἐπιτροπείαν Ἄλβοι τε καὶ τὰ τῶν Λατίνων ἐγένετο πράγματα. Τοῦτον δὲ μετεδέξατο Σίλβιος (3), οὗπερ ὁ παῖς Λατῖνος σὺν τῷ παλαιῷ σκήπτρῳ καὶ τὸ παλαιὸν ἐπαναλαβὼν ἔσχεν ὄνομα. Τὸν δὲ Λατῖνον ὁ ἐξ

(1) Hæc erat ambrosiæ vis et nectaris ut corpus mortale faceret immortale. In Homerico de Cerere hymno, Ceres, quæ Demophoontem, Metaniræ filium, reddere volebat *ἀγήρων τ' ἀθάνατόν τε*, illum in gremio gestabat sedule, dulci fovebat afflatu, et ambrosia ungebat : *χρίεσκ' ἀμβροσίῃ* : ubi conf. Mitscherlich. pag. 178. Apud Pindarum P. IX, 106, Horæ et Tellus genibus Aristæum reponunt, ambrosiamque infundunt labiis et nectar, itaque faciunt immortalem. Adde Heynii Excurs. IX, ad Il. A, et præsertim Venuti Dissert. de nectare et ambrosia in Memor. Acad. Corton., quam oratione gallica elegantissime expressit Francus Pompignanus.

(2) Hæc interpretatio a Planude addita fuit; nec est mala. Nam, teste Servio ad G. I, 498, *indigetes* vocati sunt dii ex hominibus facti. Et dii id genus sæpe *ἥρωες* audiunt.

(3) Codex, *σάλβιος*.

ἐκείνου γεννηθεὶς περιφανής. Αἴγιπος (1) διαδέχεται. Μετὰ τοῦτον Κάπιτός τε καὶ Κάπις. Ὁ μέντοι Κάπις πρότερος γέγονε. Μετ' ἐκείνους τὴν βασιλείαν ὁ Τιβερῖνος λαμβάνει, ὃς, εἰς τὰς τοῦ Τυῤῥηνοῦ ποταμοῦ πεσὼν δίνας, πεποίηκε τοῖς ὕδασιν ὄνομα· ἐξ οὗ Ῥέμυλός τε (2) καὶ Ἀκρότας ἐγένοντο· ὧν ὁ μὲν Ῥέμυλος πέπειρος τῷ χρόνῳ γενόμενος, κεραυνὸν μιμούμενος, βολῇ κεραυνείῳ διώλετο· ὁ δὲ μετριώτερος Ἀκρότας τῷ οἰκείῳ ἀδελφῷ (3) τῷ κρατερῷ Ἀβεντίνῳ τὸ σκῆπτρον παρέδωκεν· ὃς, καθ' ὃν ἐβασίλευσε λόφον, ἐν τούτῳ ταφεὶς κεῖται, καὶ τῷ λόφῳ τὴν κλῆσιν παρέσχετο.

Ἤδη δὲ καὶ ὁ Παλατῖνος τὴν γῆν τοῦ μεγάλου κατεῖχεν ἔθνους. Ἐπὶ τοῦδε τοῦ βασιλέως Νύμφη τις

(1) Latina poscebant : τὸν δὲ περιφανῆ Λατῖνον Ἄλβα διαδέχεται, ἐξ οὗ γίνεται Αἴπυτος.

(2) Melior erit prosodia, Ῥεμύλος (conf. not. ad Aristæn. de diminutivis in υλος et υλλος). Secutus esse videtur latinum tonum.

(3) Ovidius : « Fratre suo sce» ptrum moderatior Acrota forti » Tradit Aventino. » Reponendum in græcis, τοῦ οἰκείου ἀδελφοῦ. Vix puto Planudem comparativum latino more cum dativo struxisse; legisse videtur potius *fratri suo*, invito metro, cujus leges parum callebat : ni forte librarii calamus oscitantis erraverit. Pariliter dativo pro genitivo usus est lapicida, in hac inscriptione apud Millin. Annal. Encyclop. 1818, Nov. p. 150 :

ΥΠΕΡ. ΤΗϹ. ϹѠΤΗΡ
Μ. ΙΟΥΛΙΟΥ. ΛΙΓΥΟϹ
ΕΠΙΤΡΟΠѠ. ΚΑΙϹ
ΑΓΑΘΟΚΛΗϹ
ΔΟΥΛΟϹ
ΕΥΧ. ΑΠΕ. ΠΑΝΙ

Manifestum est scribendum fuisse ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ : fuit enim Ἰούλιος ille Λίγυς Cæsaris ἐπίτροπος, quod et ex vicina ibidem latina inscriptione patet :

PRO. SALVTE
M. IVL. LIGVR
PROC. AVG.
AGATHOCLES

Adde notata infra pag. 639.

ἦν Πωμώνη, ἧς οὐκ ἔστιν ἥτις ἐν ταῖς Λατίναις Ἁμαδρυάσιν ἐπιμελέστερον τοὺς κήπους ἐφυτηκόμει, οὐδὲ σπουδαιοτέρα τις ἄλλη πρὸς τὰς τῶν δένδρων γονὰς γέγονεν· ὅθεν καὶ τοὔνομα φέρει· πῶμα (1) γὰρ τὰς ὀπώρας οἱ Λατῖνοι καλεῖν θέλουσιν. Οὔκουν ἐκείνη λόχμας, οὐ ποταμοὺς ἐφίλει, ἀλλὰ ἀγροὺς καὶ εὐτυχῶς καρποφοροῦντα φυτά· οὐδ᾽ ἀκοντίῳ μὴν καταβαρύνει τὴν δεξιάν, ἀλλ᾽ ἅρπῃ καμπύλῃ, δι᾽ ἧς νῦν μὲν τοὺς ἐξυβρίζοντας τῶν κλάδων ἀναστέλλει, καὶ τοὺς ἀτάκτως (2) ἐκτεινομένους πρέμνους ἀναχαιτίζει, νῦν δὲ, τὸν φλοιὸν διασχίζουσα, κάρφος ἐγκεντρίζει, καὶ δωρεῖται χυλὸν τῷ ἐπεισάκτῳ τροφίμῳ· ἀλλ᾽ οὐδ᾽ αἰσθάνεσθαι τὰ φυτὰ δίψης ἀνέχεται, ὕδατι δὲ ῥέοντι τὰς τῆς διψηρᾶς ῥίζης ἐπικαμπεῖς φλέβας ποτίζει. Οὗτος ἔρως, αὕτη τῇ Πωμώνῃ σπουδή· μίξεως δ᾽ ἔρως ἐγγίνεται οὐδείς. Τὴν μέντοι πρὸς τῶν ἀγροτῶν βίαν εὐλαβουμένη, τὸν ὀπωροφύλακα ταύτης οἶκον ἔνδοθεν κλείει, καὶ πᾶσαν ἀνδρὸς πρόσοδον εἴργει καὶ ἀποστρέφεται. Τί γε μὴν οὐκ ἔδρασαν οἱ Σάτυροι, δεξιὰ τοῖς ἅλμασι νεολαία, καὶ Πᾶνες (3) οἱ πεύκαις τὰ ἑαυτῶν κέρα περιλαμβάνοντες, καὶ Σιλβανὸς ὁ τῶν οἰκείων ἐτῶν ἀεὶ δήποτε νεώτερος, καὶ Πρίαπος ὁ τοὺς φῶρας ἤτοι δρεπάνῳ ἐκφοβῶν ἢ φαλλῷ, ὡς ἂν ἀπολαύσειε ταύτης; Ἀλλὰ γὰρ τούτους ὁ Βερτοῦνος ἐρῶν μὲν ἐνίκα· οὐ μέντοι εὐτυχέστερος ἦν ἐκείνων. Ὢ πόσα-

(1) Hanc explicationem vocis *πῶμα* addidit e suo Planudes. Codex, *τῆς ὀπώρας*.

(2) Codex, *ἀπάκτους*, quod vix ferendum erat. Supra, p. 441, 580, permutatas vidimus vocales *ου* et *ω*. Infra ad 787, cod. *αἰπωμένης* pro *αἰπουμένης*. Cf. nota penultima. Mox cod. *ἐκκεντρίζει*.

(3) In codice est *πάντες*.

κις ἐν ἀτημελήτου θεριστοῦ σχήματι ἐπὶ ταῤῥοῦ διεβάστασε δράγματα, καὶ ἀληθινοῦ θεριστοῦ τύπος ἦν. Ἔστι δ' ὅτε, τοῖς κροτάφοις νεόδρεπτον φέρων περικείμενον χόρτον, δοκεῖν οἷός τ' ἦν θερισθεῖσαν ἄρτι χλόην συστρέψαι. Ἔστι δ' αὖ πάλιν ὅτε βουπλῆγα χερσὶν ἔφερεν ἀτεράμνοις, ὥστε σε ὀμόσαι ἄρτι τοῦτον τοῦ ζυγοῦ κεκμηκότας ἀπολῦσαι τοὺς ταύρους. Ἅρπης αὐτῷ δοθείσης, θάμνων ἦν καθαρτὴς καὶ ἀμπελοκλαδής (1). Κλίμακα ἔφερε, καὶ ἀκρόδρυα τοῦτον ἂν συλλέξειν ᾠήθης. Στρατιώτης ἦν τῷ ξίφει, ἁλιεὺς, κάλαμον λαβών. Καὶ τέλος πολλάκις ἑαυτῷ διὰ πολλῶν σχημάτων εἴσοδον εὕρετο, ὡς τὴν ἡδονὴν τοῦ θαυμαζομένου λήψοιτο κάλλους. Καὶ δὴ καὶ μίτρᾳ καταγράπτῳ τοὺς κροτάφους περιελίξας καὶ σκίπωνι ἐρειδόμενος, καὶ θέμενος πολιὰς τοῖς κροτάφοις, ἑαυτὸν εἰκάζει πρεσβύτιδι, καὶ πρὸς γεωργούμενον εἴσεισι κῆπον καὶ τοὺς καρποὺς ἀπεθαύμαζε, καὶ « Ὡς ἀγχινουστάτη » φησὶ, « χαῖρε, » τῆς παρθενικῆς ἁγνείας ἀδιάφορον ἄνθος (2). » Καὶ βραχέα ἐπαινεθείσῃ φιλήματα δέδωκεν, ὁποῖα οὐκ ἂν ποτε γραῦς ἔδωκεν ἀληθής. Καὶ ἐπὶ τῆς βώλου κυρτωθεῖσα ἐκάθισεν (3). Ἦν δ' ἀπαντικρὺ σταφυλαῖς σφριγώσαις ὡραιοτάτη πτελέα, ἣν ἐπειδὴ κατ' ἴσον ἐθαύμασεν ἅμα τῷ συνημμένῳ ταύτῃ κλήματι, « Εἰ δ' ἀσυνδύαστον καὶ δίχα τῆς ἀμπέλου » φησὶν « ἐκεῖνο τὸ στέλεχος ἵστατο, οὐδὲν ἂν εἶχε πλὴν τῶν

(1) Cod. ἀμπελωκλαδής. Forsan, ἀμπελοκλαδεύς.

(2) Sic hunc locum legebat: «tantoque peritior, inquit. Salve » virginei flos illibate pudoris.»

(3) Post ἐκάθισεν versiculum omisit vel librarius vel interpres; sic fere reddendum: καμπύλους τῷ τῆς ὀπώρας βάρει ἀναβλέπουσα κλάδους.

» φύλλων, οὐ χάριν φιληθείη. Ἀλλὰ καὶ ἥδε πάλιν » ἡ συμπλεκομένη τῇ πτελέᾳ ἄμπελος καὶ ἐπ' » αὐτῆς ἀναπαυομένη, εἰ μὴ συνεπλέκετο, κατὰ » γῆς ἂν ἔκειτο κεκλιμένη. Σοῦ μέντοι τοῦδε τοῦ » δένδρου τὸ παράδειγμα οὐδαμῶς ἅπτεται, φεύ- » γεις δὲ τὴν συζυγίαν, καὶ ἥκιστα συναφθῆναί τινι » πρόνοιαν ἔχεις. Ἀλλὰ γὰρ ὤφειλες τοῦτο θέλειν. » Οὔτε γὰρ ἂν ἡ Ἑλένη μνηστῆρας ἀνεπτέρωσε » πλείονας, οὔθ' ἡ τοὺς Λαπιθαίους πολέμους κινή- » σασα, οὔθ' ἡ τοῦ δειλοῦ ἢ τολμηροῦ (1) σύζυγος » Ὀδυσσέως. Καὶ νῦν δέ σου φευγούσης καὶ τοὺς » ἐρῶντας ἀποστρεφομένης, μυρίοι ὅμως ἐπτόηνται » περὶ τοὺς σοὺς ἔρωτας ἄνδρες, καὶ ἡμίθεοι καὶ » θεοὶ, καὶ ὅσοι δήποτε θεοὶ τοὺς Ἀλβανοὺς λόφους » κατέχουσι. Καὶ σὺ δ', εἰ φρονοίης, εἰ σαυτὴν κα- » λῶς συναρμόσαι καὶ ταύτης ἐθέλεις τῆς γραὸς » ἐπακοῦσαι, ἥ σε, πλέον ἐκείνων πάντων, καὶ » πλέον ἢ σὺ πιστεύεις, φιλῶ, ἀπόσεισαι τὸ δη- » μῶδες πλῆθος, τὸν δὲ Βέρτουνον ἐπίλεξαι σαυτῇ » σύνευνον· ἀνθ' οὗ κἀμὲ νῦν ἐνέχυρον ἔχε. Οὐδὲ » γὰρ οἱ μᾶλλον γνωστότεροι (2) ἐκεῖνός ἐστιν ἢ

(1) Vertit malam lectionem «timidi aut audacis Ulyssei». Meliorem, quæ nunc recepta est, «timidis audacis Ulyssei», sic verte, τοῦ πρὸς τοὺς δειλοὺς τολμηροῦ.

(2) Supra pag. 305, simili τοῦ μᾶλλον pleonasmo, μᾶλλον ἀξιώτερα: pag. 29, μᾶλλον καλλίων: pag. 19, 2, distinxi ita ut μᾶλλον, ὑγρότερον, non jungerentur; sed, si syntaxis pleonastica et ibi institueretur, nil esset quod reprehendi posset merito (oblitus sum monere, codd. pro ὑγρότ. exhibere ὑδρότερον). Aristænet. I, 13, μᾶλλον δικαιότερον: ubi fuse pleonasmum illum comparationis in græcis et latinis scriptoribus illustravi. Non abludit T. Livius Præf. extrema: «cum bo- » nis *potius* ominibus votisque ac » precationibus deorum dearum- » que, si, ut poetis, nobis quo-

» ἐμοί· οὐδ', ὅποιπερ ἂν τύχῃ, κατὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην πλανᾶται· τούτους δὲ τοὺς περιφανεῖς τόπους οἰκεῖ. Ἀλλ' οὐδ', ὡς τὸ πολὺ τῶν μνηστήρων μέρος, ἣν νῦν ὁρᾷ, ταύτης ἐρᾷ· σὺ δὲ καὶ πρῶτος καὶ ὕστατος ἔρως αὐτῷ γενήσῃ, καὶ ἐν σοὶ μόνῃ τὴν ἑαυτοῦ περιορίζει ζωήν. Πρόσθες ὅτι καὶ νέος ἐστὶν, ὅτι φυσικὸν δῶρον τοῦ κάλλους ἔχει, καὶ εἰς πᾶσαν μορφὴν ἁρμοδίως μεταπλάττεται, καὶ, ὅτιπερ αὐτὴ κελεύῃς, καὶ κελεύειν ἄξιόν ἐστι (1), πάντα γενήσεται. Τί δ' ὅτι τὰ αὐτὰ σπουδάζετε; Τί δ' ὅτι τὰς σοι γεωργουμένας ὀπώρας πρῶτος ἐκεῖνος ἔχει, καὶ τὰ σὰ δῶρα χαριεστάτῃ χειρὶ κατέχει; Ἀλλ' ἤδη οὔτε καρπῶν ἐκ δένδρου δρεπομένων ἐπιθυμεῖ, οὔθ' ἃς ὁ κῆπος εὐχύμους τρέφει βοτάνας, οὔθ' οὑτινοσοῦν (2) ἄλλου, ὅτι μὴ σοῦ. Οἴκτειρον αὐτὸν ἐμπιπράμενον, καὶ γίνωσκε τοῦτον ὅπερ αἰτεῖ τῷ ἐμῷ στόματι παρόντα αἰτεῖν. Τοὺς τιμωροὺς δὴ θεοὺς δέδιθι, καὶ τὴν μισοῦσαν τοὺς ἀκαμπεῖς λογισμοὺς Ἀφροδίτην, καὶ τὴν μνήμονα τῆς Ῥαμνουσίδος (3) Νεμέσεως μῆνιν. Ἵνα δὲ καὶ μᾶλλον φυλάξαις (καὶ γὰρ πολλά μοι τὸ γῆρας γινώ-

» que mos esset, *libentius* inciperemus »; etsi possit *potius* ad omina, *libentius* ad vota precationesque referri : sed magis, mihi quidem, placet pleonastica syntaxis. Gallicus quidam scriptor, cujus nomen proferre nolo, ne quidquid scriptum fertur, bona et pessima, promiscue legendi cacoethes mihi exprobretur, hoc usus est pleonasmo, sed qui a nostræ linguæ usu prorsus alienus esse videtur : « ils ont *mieux* aimé ne passer » que pour des imitateurs amusants, *plutôt* que d'aspirer au » grand nom de génies créateurs. » Cod. οὐδὲ γάρ σοι.

(1) Ovid. « jubeas licet omnia. » Quum *licet* hic sit pro conjunctione, reponas, κἂν πάντα κελεύῃς, τοῦτο γενήσεται.

(2) Codex, ὁπινοσοῦν.

(3) Conf. notata, pp. 115, 454.

» σκειν ἔδωκε), πρᾶγμά σοι διηγήσομαι γνωριμώταλον κατὰ πᾶσαν τὴν Κύπρον, ᾧπερ εὐχερῶς καμφθῆναί τε καὶ ἠπιωτέρα γενέσθαι σχοίης.

» Εἶδε τὴν ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ Τεύκρου τὸ γένος κατάγουσαν εὐγενεστάτην Ἶφις Ἀναξαρέτην, ἐξ ἀφανοῦς ῥίζης γεγεννημένος· εἶδε, καὶ μέχρις ὅλων τῶν ὀστῶν πῦρ ὑπεδέξατο. Καὶ παλαίσας ἐπὶ χρόνον τῷ ἔρωτι, ἐπεὶ λογισμῷ τῆς μανίας οὐκ ἔσχε περιγενέσθαι, ἱκέτης πρὸς τὰς ἐκείνης πρόσεισι θύρας. Καὶ νῦν μὲν, τῇ τροφῷ τῆς κόρης τὸν ἑαυτοῦ ἐξαγγείλας ἔρωτα, πρὸς τῶν ἐλπίδων τῆς τροφίμου δεῖται μὴ σκληρὰν αὐτὴν τούτῳ γενέσθαι· νῦν δὲ, πολλῶν θεραπόντων ὁντινοῦν λόγοις θεραπεύσας ἐπιμελέσι, τὴν παρ' αὐτοῦ εὔνοιαν (1) μακροτέροις αἰτεῖται (2). Ἔστι μὲν ὅτε πινακίδι τοὺς κόλακας αὐτοῦ λόγους, ὡς πρὸς τὴν κόρην κομίζοιντο, παρετίθετο· ἔστι δ' ὅτε διάβροχα ταῖς (3) τῶν δακρύων σταγόσι στέμματα τῆς φλιᾶς ἀπεκρέμα, καὶ ἐπὶ τὸν σκληρὸν οὐδὸν πλευρὰν ἐτίθει τὴν ἁπαλὴν, καὶ ὀδυνώμενος προσῆγεν ὀνείδη τῇ θύρᾳ. Ἐκείνη δὲ μένουσα καὶ θαλάττης ἀγριωτέρα, ἡνίκα πιπτόντων τῶν ἀστέρων (4) ἐγείρεται σκληροτέρα, καὶ σιδήρου ὃν πῦρ τὸ Νωρίκιον ἕψει, καὶ πέτρας ἥτις ἔτι τῇ συμφύτῳ ῥίζῃ προσίσχεται, περιορᾷ, καὶ καταγελᾷ τούτου. Καὶ ἔργοις ἡ ἀμείλικτος ἀπηνέσιν ὑπερήφανα προ-

(1) In codice male, ἔννοιαν.

(2) Non intelligo quid sibi velit inexspectatum illud μακροτέροις. Μακροτέραν valde langueret, nisi in latinis pro *propensum favorem* Planudes male legerit *protensum*.

(3) Codex, τοῖς.

(4) Male legit *astris*, pro *austris*, ἀνέμων, νότων.

σίθησι ῥήματα, καὶ ῥήγνυσιν αὐτῷ καὶ τὰς ἐλπίδας ἐρῶντι. Οὐκ ἤνεγκεν οὖν ὁ Ἶφις, πρὸς τὰς τῶν μακρῶν πόνων κολάσεις ἀπειρηκὼς, καὶ πρὸ τῶν ἐκείνης θυρῶν τούσδε τελευταίους ἀπεφθέγξατο λόγους· Νικᾷς, Ἀναξαρέτη, καὶ οὐκέτι τὴν ἐξ ἡμῶν ἀγανάκτησιν οἴσεις. Ἡδεῖς τοίνυν διατίθει θριάμβους, καὶ παιᾶνα κάλει, καὶ φαιδρὰν δάφνην ἀνάδησον. Νικᾷς, Ἀναξαρέτη· θνήσκω καὶ γὰρ ἑκών. Ἄγε οὖν, σιδηρᾶ, χαῖρε. Ἀληθῶς εἰπεῖν, ἐπαινέσαι τι τῶν ἡμετέρων ἀναγκασθήσῃ, καὶ καιρὸς ἔσται καθ' ὃν κεχαρισμένος γενήσομαί σοι, καὶ τοὐμὸν ὁμολογήσεις κατόρθωμα. Μέμνησο μέντοι μηδαμῶς πρότερόν μοι τὰς περὶ σοῦ φροντίδας ἢ τὸν βίον συντελεσθείσας. Καὶ διπλοῦ γε μὴν φωτὸς, σοῦ καὶ τοῦ τῆς ἡμετέρας ζωῆς (1), στεροῦμαι κατὰ ταὐτόν. Σοὶ δ' οὐκ ἀγγέλλουσα φήμη τὸν ἐμὸν ἐλεύσεται θάνατον· αὐτὸς δ' ἐγὼ (μηδ' ὁτιοῦν θέλε διστάζειν) παρέσομαι, καὶ παρὼν ὀφθήσομαι, ὡς ἐκπεπνευκότι τῷ σώματί μου τοὺς ἀπηνεῖς ὀφθαλμοὺς ἑστιάσῃς. Εἰ μέντοι, ὦ θεοὶ, τὰ θνητῶν ἔργα βλέπετε, μέμνησθέ μου (περαιτέρω γὰρ ἡ γλῶττα δεῖσθαι οὔκουν ἀνέχεται), καὶ κατὰ τὸν μακρὸν ἡμᾶς αἰῶνα ποιήσατε περιάδεσθαι, καὶ, ὃν τῆς ζωῆς ἀφείλεσθε, χρόνον τῇ φήμῃ δότε. » Εἶπε, καὶ πρὸς τὴν φλιὰν, τὴν πολλάκις κοσμηθεῖσαν στεφάνοις τοὺς διαβρόχους ὀφθαλμοὺς καὶ χεῖρας τὰς ὠχριώσας ἦρε. Καὶ (2) ὑπερθύρου τὸν βρόχον ἐξαρτῶν, Οὗτοί σοι, φησὶν,

(1) Addidi ζωῆς. Ceterum hæc vocis φωτὸς interpretatio a Planude fuit Ovidianis verbis addita.

(2) Codex, καὶ τόν.

» ἀπηνεστάτῃ καὶ ἀσυμπαθεστάτῃ, ἀρέσκουσι στέφανοι. Καὶ τὴν κεφαλὴν εἰς τὸν βρόχον ἐνέβαλεν, ἀλλὰ καὶ τότε πρὸς ἐκείνην ἐπεστραμμένος, καὶ δυστυχὲς ἄχθος ἀπῃώρητο, τοῦ φάρυγγος διαλυμανθέντος. Ἡ θύρα μέντοι, τυφθεῖσα τῇ κινήσει τῶν ποδῶν ταραττομένων καὶ δεδοικότων τῷ θανάτῳ (1), ἔδοξεν ἐψοφηκέναι, καὶ ἀνοιχθεῖσα τὸ τόλμημα πεφανέρωκεν. Οἱ θεράποντες τοίνυν ἀναβοῶσι, καὶ, μάτην αὐτὸν ἄραντες (ὁ γάρ τοι πατὴρ ἐτεθνήκει), πρὸς τὴν τῆς μητρὸς οἰκίαν κομίζουσιν. Ἡ δ᾽ ἐγκολπίζεται τὸν υἱὸν, καὶ, τὰ ψυχρὰ τούτου μέλη περιβαλοῦσα, πρῶτα μὲν οἰκτρὰ τεκόντων ἀφίησι ῥήματα, καὶ μητέρων ἀθλίων (2) διεπράξατο ἔργα· μετὰ δὲ τοῦτο τὴν ἐκφορὰν θρηνούσης διὰ μέσης ἦγε τῆς πόλεως, καὶ τὰ καυθησόμενα πελιδνὰ μέλη τῷ φερέτρῳ ἐβάσταζε. Ἔτυχε δ᾽ ἡ τῆς Ἀναξαρέτης οἰκία γειτνιῶσα τῇ λεωφόρῳ, δι᾽ ἧς ἡ δύστηνος ᾔει

(1) Vertit quam habuit lectionem utique non bonam. Nam quis ferat *pedes morte paventes?* E variis lectionibus veram, puto, Burmannus elegit, « Icta pedum » motu trepidantum morte, ge- » mentem Visa dedisse sonum » est — »

(2) Invenit Planudes, « post- » quam *miserorum* verba paren- » tum Edidit, et matrum misera- » rum facta peregit. » *Miserarum parentum* Editor noster scribere maluit, huicque lectioni apte, ut solet, et ingeniose patrocinatur. Fateor tamen, re non leviter pensitata, *miserorum parentum*, mihi ut et Planudi, Burmanno Gierigioque, placere. Sunt in jactura filii verba quæ *parentes miseri*, pater nempe et mater, plerumque eadem et similia edunt; hæc parentibus communia verba Iphis mater protulit : sunt et facta *matrum miserarum propria*, comarum nempe laceratio, lacertorum et pectoris planctus, alia, a quibus patrum, quippe virorum, dolor fortior abstinere et solet et debet; hæc facta Iphis mater peregerat.

» μήτηρ, καὶ ὁ τῆς κραυγῆς ἦχος πρὸς τὴν ἀκοὴν » τῆς ἀκαμποῦς ἦλθεν Ἀναξαρέτης, ἣν ἤδη θεὸς » τιμωρὸς ἦγεν. Ἐπικλασθεῖσα δ' ὅμως, Ἴδωμεν, » εἶπε, τὴν δειλαίαν ἐκκομιδήν· καὶ πρὸς ὑπερῷον » θυρίσιν ἀναπεπταμένον ἀνῆλθεν. Οὔπω καλῶς εἶδεν » ἐπικείμενον τῇ κλίνῃ τὸν Ἶφιν, καὶ τοὺς ὀφθαλ- » μοὺς ἀπεπάγη, καὶ αἷμα τὸ θερμὸν, ἀντεισα- » χθείσης ὠχρότητος (1), ἀπέδρα τοῦ σώματος, καὶ » ἀναποδίζειν ἐπιχειρήσασα, προσεσχέθη, καὶ, » πειρασαμένη τὸ πρόσωπον στρέφειν, οὐδὲ τοῦτ' » ἐδυνήθη, καὶ, κατὰ βραχὺ, καταλαμβάνει τὰ » μέλη πάντα, ὃς μικρῷ πρόσθεν ἦν ἐν τῇ σκληρᾷ » ταύτης καρδίᾳ, λίθος. Ὡς ἂν δὲ μὴ πλάσματα » ταῦτα νομίζοις, τὸ σημεῖον ἔτι κατὰ τὸν τύπον » ἐκείνης ἡ Σαλαμὶς συντηρεῖ· καὶ δὴ καὶ νεὼν Ἀφρο- » δίτης Προνοίας (2) ἐπίκλησιν ἔχει. Τούτων με- » μνημένη, καὶ σὺ, Νύμφη ἐμὴ, ἀπόθου τὴν νωθρὰν » ὑπεροψίαν, ἀντιβολῶ, καὶ τῷ ἐρῶντι συνάφθητι. » Οὕτω σοι μηδέποτε τὸ χειμέριον ψῦχος ἐγκυ- » μονούσας καύσειε τὰς ὀπώρας, μηδ' ἐκτινάξειαν » ἀνθησάσας ὀξεῖς ἄνεμοι! »

Ταῦτα μάτην εἰπὼν, ὁ πρὸς πᾶσαν ἰδέαν ἐφαρμόζων, θεὸς εἰς τὰ τοῦ νέου ἐπάνεισι, καὶ ἑαυτοῦ τὰ πρεσβυτικὰ τῶν ὀργάνων ἀφαιρεῖται. Καὶ τοιοῦτος τῇ Πωμώνῃ ἐφάνη, ὁποῖος ὁ καθαρώτατος ἡλίου κύκλος, περιγενόμενος τῶν ἐπιπροσθούντων νεφῶν,

(1) Cod. θερμότητος, lapsu calami.

(2) Latin. « Veneris nomine » Prospicientis. » *Venus Prospiciens* non est Ἀφροδίτη Πρόνοια, sed Ἀφροδίτη παρακύπτουσα, *prospiciens* a fenestra nempe. Repone, Παρακυπτούσης. Conf. Larcheri Veneres.

καὶ, μηδενὸς ἀνθισταμένου μηκέτι, ἐξέλαμψε. Καὶ δὴ βίαν ἡτοίμαζεν. Ἀλλ' οὐκ ἔτι δεῖ βίας. Ἥλω γὰρ ἡ Νύμφη τῷ τοῦ θεοῦ κάλλει, καὶ τῶν ἴσων ἐρωτικῶν τραυμάτων αἴσθησιν εἴληφε.

Μετὰ δὲ τὸν Παλατῖνον εὐθὺς, ὁ ἄδικος Ἄμουλος τὰ τῶν Αὐσόνων διώκει πράγματα· καὶ ὁ γέρων Νουμίτωρ, ἣν ἀρχὴν ἀπέβαλε, δῶρον τοῦ ἐγγόνου λαμβάνει. Μετὰ δὲ τὰς τῆς Ἑστίας (1) ἑορτὰς τὰ τείχη τῆς πόλεως κτίζεται. Τάτιος δὲ καὶ τῶν Σαβίνων οἱ βουλευταὶ πόλεμον ἄγουσιν· ἡ δὲ Ταρπηΐα, τὴν τῆς ἀκροπόλεως ἀνοίξασα τούτοις πύλην, τὴν ἀξίαν τιμωρίας ψυχὴν, ὅπλων ἐπιφορηθέντων αὐτῇ, ἀπηρεύξατο. Ἐντεῦθεν οἱ τῶν Σαβίνων παῖδες, σιωπηλῶν δίκην λύκων, τὴν φωνὴν πιέσαντες ἐν τοῖς στόμασι, τά τε τῶν Λατίνων ὑπὸ τοῦ ὕπνου νενικημένα σώματα κατακόπτουσι, καὶ πρὸς τὰς πύλας δρόμῳ χωροῦσιν, ἃς ὁ Ἰλιάδης ἰσχυροῖς μοχλοῖς ἔκλεισε. Μίαν μέντοι ἐκείνη ἤνοιξε, καὶ ἡ Ἥρα τοῦ θαιροῦ (2) στρεφομένου ψόφον (3) ἐποίησεν οὐδένα· μόνη δ' ἡ Ἀφροδίτη πεσόντων ἤσθετο τῶν μοχλῶν, καὶ ἔμελλεν αὖθις κλείσειν, εἰ μὴ ὅτι θεοῖς τὰ θεῶν οὐκ ἔξεστιν ἀνακόπτειν ἔργα. Νηϊάδες Αὐσόνιαι τοὺς ἐχομένους τοῦ Ἰανοῦ τόπους κατεῖχον, τοὺς ψυχροτάτῃ πηγῇ καταρρύτους. Ταύτας οὖν αἰτεῖται

(1) *Palilia* non sunt *Vestæ* sacri dies, sed Pali deæ.

(2) Conf. notam supra p. 140.

(3) Cod. φόβον. Par fere est permutatio in Callistrati Statua 13: ὁ δὲ θυμὸς τῇ ῥύμῃ τῆς ὀργῆς παραγραφόμενος, τὴν φύσιν πρὸς τὸ ἔργον ἤγειρε, τὴν ἐπὶ τὸν φόνον ὁρμὴν εἰσαγόμενος. Olearius bene, pro vulgato ante ipsum ψόφον, edidit φόνον. Equidem ψόφον inveni in cod. Regio 1048, sed et bonam simul recipiendamque lectionem εἰσηγούμενος.

βοήθειαν. Αἱ δὲ Νύμφαι, δίκαια τῆς θεᾶς αἰτουμένης, οὔκουν ὑπέμειναν, ἀλλ' αὐτίκα φλέβας τε πάσας καὶ ῥύσεις τῆς οἰκείας πηγῆς ἐξέπλυσαν. Οὔπω μέντοι τὸ τοῦ Ἰανοῦ πατρὸς (1) πρόσωπον ἄβατον ἦν, οὐδὲ τὸ ὕδωρ ἀπέκλεισε τὴν ὁδόν. Θεῖον τοίνυν ἄπυρον (2) ὑποτιθέασι τῇ πηγῇ, καὶ τὰς κοίλας σήραγγας ἀσφάλτῳ τυφομένῳ ἀναπλοῦσι. Καὶ τούτοις δὴ τοῖς ἔργοις καὶ ἄλλοις πρὸς τὰ κατώτατα τῆς πηγῆς ἡ ἀτμὶς διεξίκετο, καὶ τὸ, πρὸ μικροῦ, τῷ τῶν Ἄλπεων ψύχει ἐρίζειν τολμῶν ὕδωρ, νῦν ὑπείκει τῷδε τῷ πυρί (3). Αἱ δὲ διτταὶ τῆς πύλης παραστάδες ἄχνῃ φλογώδει καπνίζουσι, καὶ, ἡ μάτην ἐπαγγελθεῖσα τοῖς τολμηροῖς Σαβίνοις, πύλη τῇ καινῇ πηγῇ ἀνεφράγη, μέχρις οὗ ὁ τοῦ Ἄρεως παῖς Ῥωμύλος ὅπλα περιέθετο· ἅπερ ὡς οἴκοθεν αὐτὸς προσενήνοχε (4), καὶ κατεστρώθη μὲν τοῖς

(1) Invenit Planudes « Jani » *parentis* », non *patentis*. Mihi quidem, ob prolepsin, *patens* Janus displicet.

(2) Confer supra pag. 282, ubi de θείῳ ἀπύρῳ monui. Hesychius : θεῖον, θεάφιον, ἄπυρον, ἄκαυστον. Ad quæ quum Tupii legerem notam, vix credebam oculis. Sic ergo Tupius : « quum » dicit ἄπυρον et ἄκαυστον, respexit » partem immortalem Herculis, » quæ igne consumi nequibat. » Ingeniosior fuit Tupius. Θεῖον est sulphur, et appositum est synonymum θεάφιον cum epitheto ἄπυρον (nam jungendum, θεάφιον ἄπυρον), quod vivum significat, ignem non expertum, nativum.

(3) Imo, νῦν οὐκ εἴκει αὐτῷ τῷ π.

(4) Lat. « Portaque.... Fonte » fuit præstructa novo, dum Mar» tius arma Indueret miles; quæ » postquam Romulus ultro Ob» tulit, et strata est tellus Ro» mana Sabinis ».... Puto Martium militem hic esse milites Romanos, non Romulum ipsum; et e variantibus, *quæ* (arma), *quem* (militem), *quam* (portam), hanc ferme prætulerim. Quæ Sabinis fraude fuerat tradita, hanc ipsis Romulus patentem obtulit ultro, quo in sensu nihil est quod non placeat. Planudes habuit *quæ*, idque non malum, sed male vertisse puto : forsan, ἅπερ ὡς ἑκοντὶ αὐτοῖς παρέσχεν.

Σαβίνων σώμασιν ἡ Ῥωμαίων γῆ, κατεστρώθη δέ γε καὶ τοῖς οἰκείοις, καὶ τὰ τῶν γαμβρῶν σώματα τοῖς αἵμασι τῶν πενθερῶν ἔμιξε τὸ ἀπάνθρωπον ξίφος, ἔδοξεν εἰρηνεύσαντας καταλῦσαι τὸν πόλεμον, μηδ' εἰς ἔσχατον ὅπλοις διακινδυνεύειν, ἀλλὰ καὶ τὸν Τάτιον τῆς ἀρχῆς ἀποχωρῆσαι (1).

Μετήλλαξε τοίνυν ὁ Τάτιος, καὶ τοῖς δήμοις ἑκατέροις ἐπίσης, Ῥωμύλε, τὰ δίκαια διεβράβευες. Ὅ γε μὴν Ἄρης, τὸ κράνος ἀποθέμενος, τοιάδε πρὸς τὸν πατέρα ἀνδρῶν τε καὶ θεῶν λέγει· « Καιρὸς πάρεστι, » πάτερ, ἐπείπερ τὰ Ῥωμαίων πράγματα βάθρῳ » μεγάλῳ καὶ θεμελίῳ ἔρρωται, καὶ (2) ἡγεμόνος ἑνὸς » ἤρτηται, ἤδη τὰς ὑπεσχημένας ἀμοιβὰς ἐμοί τε καὶ » τῷ τούτων τυχεῖν ἀξίῳ καταβάλλεσθαι ἐν χρόνῳ, καὶ » τοῦτον τῆς γῆς ἀρθέντα τῷ οὐρανῷ ἐγγραφῆναι. » Σὺ γάρ μοί ποτε, τῆς τῶν θεῶν παρούσης βου- » λῆς (καὶ γὰρ μέμνημαι καὶ μνήμονι διανοίᾳ τοὺς » εὐμενεῖς ἐκείνους ἐνεχάραξα λόγους), εἷς, εἶπας, » ἔσται, ὃν πρὸς τοὺς οὐρανίους αὐτὸς ἀρεῖς ἀστέ- » ρας. Κεκυρώσθω τοίνυν τὸ τῶν σῶν λόγων κεφά- » λαιον. » Ἐπένευσε τοιγαροῦν ὁ Ζεὺς, καὶ τὸν ἀέρα σκοτειναῖς νεφέλαις ἐπηλυγάσατο, καὶ βρονταῖς καὶ ἀστραπαῖς τὴν οἰκουμένην (3) κατέπληξεν. Ὁ δ' Ἄρης

(1) Habuit suo in codice *excedere regno*. Melior lectio *accedere* poscit, τῆς ἀρχῆς μετασχεῖν.

(2) Lat. « nec præside pendet » ab uno. » Planudes habuisse videtur, *et*. Repone melius, οὐδ' pro καί.

(3) Bonam lectionem *orbem* suo in libro invenit; *urbem* hic minus est aptum. Hæc nomina sæpe confusa sunt. *Urbes* merito displicuit in Horatio, ubi de Jove: « Qui terram inertem, qui mare » temperat Ventosum, et urbes » regnaque tristia, Divosque mortalesque turmas Imperio regit unus æquo. » Velim *orbes*. Opponuntur terra et mare, *orbes*

ἤσθετο τῶν διδομένων αὐτῷ συνθημάτων τῆς ὑπεσχημένης τοῦ παιδὸς ἁρπαγῆς, καὶ δὴ τῷ δόρατι ἐρεισθεὶς, ἄτρεστος ἀνέβη τοὺς ἵππους πιεζομένους τῷ καθημαγμένῳ ῥυμῷ, καὶ ἅμα τῇ ῥιπῇ τῆς μάστιγος ἐγκραγὼν, καὶ διὰ τοῦ ἀέρος κατάντης ῥυεὶς, ἐπ' ἄκρου τοῦ λόφου τοῦ ἀλσώδους ἔστη Παλατίου, καὶ, χρηματίζοντα τοῖς οἰκείοις πολίταις εὑρὼν, τὸν Ἰλιάδην ἀνήρπασε. Τὸ δὲ θνητὸν τούτου σῶμα, διὰ τοῦ λεπτοῦ φερόμενον ἀέρος, ὥσπερ μολιβδοῦς (1) βάλανος ἀπὸ πλατείας πεμφθεὶς σφενδόνης κατὰ μέσον εἴωθε τήκεσθαι τὸν ἀέρα, κάλλος ὑπέδραμεν (2) ἐκπρεπέστατον· καὶ τιμῶν ὑψηλῶν ἠξιώθη, ὁποία καὶ νῦν ἡ εἰκὼν δείκνυται τοῦ τὴν ἁλουργίδα φοροῦντος Κυρίνου· Κυρῖνος γὰρ οὗτος ἁρπαγεὶς μετωνόμασται (3).

Ἡ μέντοι σύζυγος Ἑρσίλεια ἀπολωλότα τοῦτον ἐθρήνει· ἡ δὲ βασιλὶς Ἥρα τὴν Ἶριν περιφερεῖ (4) πορείᾳ κατελθεῖν ὡς αὐτὴν ἐπιτάττει, καὶ τῇ χήρᾳ τὰς αὐτῆς ἐντολὰς οὕτω κομίσαι· « Ὦ καὶ τοῦ » Λατίνων, ὦ καὶ τοῦ Σαβίνων γένους ἐξαίρετον, εὐ» γενεστάτη, καλλώπισμα, ἀξιωτάτη μὲν καὶ πρό» σθεν τοῦ τοσούτου ἀνδρὸς εἶναι σύζυγος, καὶ νῦν » δὲ τοῦ Κυρίνου, στῆσόν σου (5) τὸν θρῆνον, καὶ, » εἴ σοι μέλοι τῆς τοῦ συνεύνου θέας, δεῦρ' ἴθι » πρὸς τὴν λόχμην, τὴν ἐν τῷ τοῦ Κυρίνου θάλ» λουσαν λόφῳ, καὶ τὸν νεὼν τοῦ Ῥωμαίων βασι-

ætherii et regna infera. Fateor tamen *orbes* sine epitheto durum esse.

(1) Codex, τοῦ μολιβδοῦς.

(2) Junxit Planudes *corpus subit*, non male.

(3) Hæc annotatio de Quirini nomine Planudea tota est.

(4) Non περιφερεῖ, sed λοξῷ, τοξοειδεῖ, *curvo*.

(5) Codex, στῆσόν μου. Lat. « siste *tuos* fletus. »

» λέως κατασκιάζουσαν. » Πείθεται, καὶ, ἐπὶ τὴν γῆν περικαλλεῖ καταλισθήσασα σώματι (1), τὴν Ἑρσίλειαν διανίστησι κατὰ τὰ ἐντεταλμένα. Ἡ δ' αἰδουμένῳ προσώπῳ μόλις τοὺς ὀφθαλμοὺς διάρασα, « Ὦ » θεὰ (καὶ γὰρ οὔ μοι πρόχειρον εἰπεῖν τίς ποτε » οὖσα τυγχάνοις, καὶ δοκεῖς εἶναι θεά), ἥγησαι, ὢ (2) » ἥγησαι » λέγει, « καί μοι τὴν τοῦ ἀνδρὸς ὄψιν » προσένεγκαι, ὃν εἰ δυνηθῆναι μόνον ἅπαξ ἰδεῖν » δοῖεν αἱ Μοῖραι, τοῦ οὐρανοῦ δόξω (3) ἐπιλαβέ- » σθαι. » Οὐ πολὺ τὸ ἐν μέσῳ, καὶ σὺν τῇ Θαυμαντείᾳ παρθένῳ τὸν Ῥωμύλειον εἴσεισι λόφον· ἔνθαπερ ἀστὴρ ἀπ' αἰθέρος καταλισθήσας εἰς γῆν πέπτωκεν· οὗπερ ἐκ τοῦ φωτὸς ἡ τῆς Ἑρσιλείας εὐωδιάσασα (4) κόμη, ἅμα τῷ ἀστέρι, πρὸς τὰς αὔρας ἐχώρησε. Ταύτην δέ γε συνήθεσι χερσὶν ὁ τῆς Ῥωμαίων πόλεως ὑποδέχεται κτιστὴς, καὶ τὴν παλαιὰν ἐπίσης σὺν τῷ σώματι κατατίθησι κλῆσιν,

(1) *Artus* male legit, non *arcus*. Repone, ἐν ποικίλῳ, καταγράπτῳ τόξῳ.

(2) Cod. ἆ. Jam sæpius eo modo peccavit librarius. In Pluto 458, velim scribi, ὢ πρὸς τῶν θεῶν, non ὦ πρ. τ. θ.: in Libanio t. III, pag. 23, ὢ πρὸς Διὸς, non ὦ πρ. Δ. Philostratus Epist. 26, extr. φέρε εἴπω σου τὸν ἐπιτάφιον τῆς κόμης· ὦ κάλλους ἀκρόπολις, ἔρωτος ἄλσος, ὦ ἄστρα κεφαλῆς: codex Reg. 1696, et Vatic. 140, σοι, quod æque bonum est, et ille ὦ inserit apte ante ἔρωτος: ter scripserim ὢ: sunt enim exclamationes. Heliodorus II, 4, ἀλλ' ὦ τί ἄν σέ τις ὀνομάσειε; νύμφην; ἀλλ' ἀνύμφευτος..... cod. Venet. 409, ὢ: sed malim ὦ: nam hic signum est vocativi. Dicturus erat ὦ νύμφη, vel ὦ γαμετὴ, sed se a tali appellatione revocat; unde sic interpungi nitidius velim, ἀλλ', ὦ.... τί ἄν σέ — Infra ad XV, 581, ὢ scribam pro codicis lectione ὦ: et supra pag. 540, 4, codex ὦ χαῖρε, quod retinere nolui.

(3) Codex, δόξαι. Forsan δόξαιμι.

(4) Legit, idque male, *fragrans* pro *flagrans*. Repone, φλεγομένη.

καὶ Ὀρᾶν (1) προσαγορεύει. Καὶ νῦν τῷ Κυρίνῳ συνημμένη θεός ἐστιν.

(1) Codex, ὀρᾶν: invenit Planudes *Oram*, non *Horam*. Malim supra μετατίθησι, *mutat*.

Chartæ, quæ non est pura relinquenda, grammaticalia illinam paucula, mihi olim e cod. Regio 1630, pag. 249, 3, descripta.

Τὸ κωλύω, ἀπὸ τοῦ κῶλα δεσμεύω. Τὸ ἀρτύω, ἀπὸ τοῦ ἀρτῶ. Τὸ μηνύω, ἀπὸ τοῦ μνῶ, μνύω καὶ μηνύω. Τὸ ῥύω καὶ ἐρύω, ἀπὸ τοῦ ῥῶ.

Τὸ νῶ νοῖς νοῖ, καὶ σῶ σοῖς σοῖ, καὶ χῶ χοῖς χοῖ, μῶ μοῖς μοῖ. Ταῦτα ἀπὸ τῆς τρίτης συζυγίας τῶν περισπωμένων, τουτέστι πληθυντικῶς. Τὸ δὲ θῶ θεῖς, τῆς πρώτης.

Καὶ τὸ χηναλώπηξ οὐχ ὑγιῶς ἀπὸ εὐθείας συντέθειται [sed cf. Etymol. M.]. Τὸ δὲ ποδάνιπτρα, κυνάμυια, ἀπὸ τοῦ ποδόνιπτρα καὶ κυνόμυια, κατὰ τροπὴν τοῦ ο εἰς α. Τὸ δὲ γυναιμανὲς ἀπὸ τοῦ γυναικομανὲς (cod. γυνομανὲς), τὸ μὲν κατὰ συγκοπὴν, τὸ δὲ κατὰ τροπὴν τοῦ ο εἰς α, καὶ προσθέσει τοῦ ι, ὡς καὶ Κλυταιμνήστρα.

Ἀπὸ κλητικῆς οὐ γίνεται σύνθεσις· τὸ γὰρ Βακχέκακος κατὰ τροπὴν τοῦ ο εἰς ε.

Ὅτι τοῦ χαίρω παθητικοῦ ὄντος τοῦ σημαινομένου ἐπιλείπει ὁ παθητικὸς ἐνεστώς· οὐ γὰρ λέγομεν χαίρομαι· τὸ δὲ ἐχάρην λέγεται, ἐπειδὴ ὁ ἔχαρον ἐνεργητικὸς οὐ λέγεται.

Ὅτι τὸ « σίζε » καὶ « λίγξε » καὶ « ἔκλαγξαν » καὶ « κρίκε δὲ ζυγὸν » θέμα οὐκ ἔχουσιν, ἐπειδὴ κατὰ μίμησιν τῆς φωνῆς ἐγένοντο [cf. Etym. M. in Σίζω.].

Τὰ ἔχοντα μετάβασιν πρὸς πλαγίαν πτῶσιν, ταῦτα ἔχουσι παθητικὰ γενικῇ συντασσόμενα μετὰ τῆς ὑπὸ προθέσεως· διὰ τοῦτο οὖν τὸ κλαίω μεταβαίνει εἰς πάθος, οἷον κλαίομαι· ὁμοίως καὶ τὸ στενάζομαι, θρηνοῦμαι, πενθοῦμαι. — (Etymol. M. eadem est sententia: αἴτιον, ait, τῆς τῶν παθητικῶν ῥημάτων γενέσεως ἡ τῶν ἐνεργητικῶν ἐστι πλαγίων μετάβασις: leg. ἐπὶ, non ἐστι.)

Διὰ τοῦτο καλεῖται μέση ἡ μέση διάθεσις, καθὸ οἱ αὐτοὶ σχηματισμοὶ καὶ ἐπ' ἐνεργείας λαμβάνονται καὶ ἐπὶ πάθους.

Τί ἐστι διάλογος δεῖξις; Διάλογος δεῖξίς ἐστιν, ἡνίκα τὸ ζητούμενον ἐκ τοῦ ζητουμένου κανονίζεται· οἷον· ποῦ μένει Πλάτων; ὅπου μένει Δίων· καὶ ποῦ μένει Δίων; ὅπου μένει Πλάτων. Ἰστέον δὲ ὅτι τῶν δείξεων αἱ μέν εἰσιν οὐσιώδεις, αἱ δὲ ἐπουσιώδεις ἤγουν τεκμηριώδεις· οὐσιώδεις μὲν, ὅταν τόπον μελανὸν (sic) ἐν οἴκῳ εἴπω στοχαζόμενος ὅτι ἀπὸ καπνοῦ ἐμελάνθη· εἰκὸς δὲ ἦν αὐτὸν μελανθῆναι ἀπὸ μέλανος ἢ ἀπὸ κάρβωνος.

Ex eodem codice eorum qui in quaque arte excelluerint nomina virorum proferam pleraque satis ignorabilia: cf. Bibl. Græca t. XI, pag. 575.

Ἀπελλῆς βοτανικῆς. Δημοσθένης ῥητορικῆς. Παππιανὸς (sic) νομο-

θεσίας. Ἄντυλος (forsan Ἄντυλλος vel Ἀντύλος) λογοποιΐας (non λογοποιΐας quæ est Fabricii lectio). Εὐρύνοος τοξοσύνης. Εὐρύδαμνος (sic) Μεσήνιος θώρακος πολεμικοῦ. Εὔανδρος κνημίδος καὶ ἀσπίδος. Ὀππιανὸς ἁλιευτικῆς. Τριπτόλεμος σπορᾶς σίτου. Πάμφιλος ζωγραφικῆς. Τίφυς ναυτικῆς. Ἄργος ναυπηγίας, ἐξ οὗ καὶ Ἀργοναῦται. Ἀρχιμήδης μηχανικῆς.

Sit pro coronide inscriptio quæ, si bene memini, Athenis fuit a Fauvellio lecta; unde vero illam ego possideam jam dicere non habeo: ΤΟΝ ΘЄϹΜѠΝ ΤΑΜΙΗΝ ЄΡΚΟΥΛΙΟΝ ΑΓΝΟΝ ΥΠΑΡΧΟΝ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟϹ ΜΥΘѠΝ ΤΑΜΙΗϹ ЄϹΤΗϹЄ... Desunt in fine tres syllabæ quibus posterior hexameter rite claudebatur. Præfectus quidam Cretensium ἁγνὸς pariliter nuncupatur in inscriptione quam inter Analectorum Incerta (612[b]) sibi quærat ὁ βουλόμενος.

ARGUMENTUM

LIBRI XV

EX CANTERI NOVIS LECTIONIBUS.

Romulum secutus est *Numa,* qui, quum de originibus Crotonis quæreret, *nigros calculos* quondam in *albos* fuisse commutatos comperit, et *Pythagoram* de *perpetuis* rerum *transformationibus* disputantem audivit. Mortuum deinde Numam deflet *Egeria,* nec *Hippolyti,* qui suas ipsi *conversiones* narrabat, consolationem admittens, in *fontem* liquescit. Id quod non minus fuit mirandum, quam quod *Tages* e *gleba* ortus, Romuli *lancea arbor,* et *cippus* cornutus factus. Tum transit poeta ad præsentia, narratque quomodo *Æsculapius* coli a Romanis in insula Tiberis cœptus sit, *Julius*que *Cæsar* in *stellam* commutatus.

ὈΒΙΔΊΟΥ

ΜΕΤΑΜΟΡΦΏΣΕΙΣ.

ΒΙΒΛΊΟΝ ΠΕΝΤΕΚΑΙΔΈΚΑΤΟΝ.

ΖΗΤΕΙ͂ΤΑΙ μετὰ τοῦτο τίς ἂν τὸ τοσοῦτο τῆς ἀρχῆς ἀναδέξαιτο βάρος, καὶ τὸν τοσοῦτον ἱκανὸς εἴη διαδέξασθαι βασιλέα. Ἡ μέντοι τοῦ ἀληθοῦς πρόαγγελος Φήμη τὸν περιφανῆ Νουμᾶν ἐπὶ τὴν βασιλείαν αἱρεῖται. Ἀλλ' οὐκ ἀποχρώντως ἐκεῖνος τὰ πάτρια τοῦ Σαβίνων γένους ἔχει γινώσκειν· μείζονα δέ τινα τῇ διανοίᾳ χωρητικῇ τυγχανούσῃ περινοεῖ, καὶ τί ποτ' ἂν εἴη τῶν πραγμάτων ἡ φύσις ἐπιζητεῖ. Ταύτης οὖν τῆς φροντίδος ὁ ἔρως πεποίηκε τοῦτον, καταλιπόντα πατρίδα τε καὶ πολίτας, ἐλθεῖν εἰς τὴν Κρότωνος πόλιν, τοῦ τὸν Ἡρακλῆν (1) πάλαι ξενίσαντος. Καὶ γὰρ τούτῳ δὴ τῷ Νουμᾷ, ζητοῦντι τίς Γραικῶν ἐν τοῖς Ἰταλικοῖς ὁρίοις ἀνήγειρε τεῖχος, εἷς τις τῶν ἰθαγενῶν γεραιτέρων, πράξεων τῶν ἀρχαίων οὐκ ἀμαθὴς, οὕτως ἀπήγγειλεν· « Ὁ τοῦ » Διὸς παῖς Ἡρακλῆς λέγεται, πλούσιος τοῖς Ἰβερικοῖς βουσὶν (2) ἐπανιὼν ἐξ ὠκεανοῦ, σὺν εὐτυχεῖ » πορείᾳ τὴν ἠϊόνα τοῦ Λακινιόυ καταλαβεῖν, καὶ, » τῆς ἀγέλης ἐπὶ πόας μαλακῆς νεμομένης, αὐτὸς

(1) Hanc accusativi formam firmant exempla a Schæfero viro cel. adlata ad Scholiastam Argonaut. Apollonii Rhodii p. 103.

(2) Glossa in margine : τοῦ Γηρυόνου.

» τὴν τοῦ μεγάλου Κρότωνος οἰκίαν καὶ τὴν οὐκ ἄξενον εἰσελθεῖν βασιλείαν, καὶ ἀναπαυσάμενος τὸν μακρὸν πόνον κουφίσαι· καὶ οὕτως, ἀπαίρων, Κατὰ τὴν τῶν ἐμῶν ἐγγόνων ἡλικίαν, εἰπεῖν, πόλις οὗτος ὁ τόπος ἔσται. Καὶ ἀληθεῖς (1) αἱ ἐπαγγελίαι γεγόνασι. Καὶ γὰρ ἐγεννήθη τις Ἀλήμονι τῷ Ἀργολικῷ Μίκαλος (2), θεοῖς κεχαρισμένος κατ᾽ ἐκεῖνο τοῦ χρόνου. Τούτῳ δ᾽ ὁ τὸ ῥόπαλον πάλαι (3) φέρων Ἡρακλῆς, ὑπὸ τῆς τοῦ ὕπνου πολὲ νικωμένῳ βαρύτατος, ἐπιπεσὼν, Ἴθι, ζήτει, φησὶ, τὰς ὑποπέτρους Αἴσαρος δίνας· ἄγε, τὴν πατρῴαν οἰκίαν ἀπόλιπε. Καὶ, εἰ μὴ ὑπείξειε (4), πολλὰ καὶ φοβερὰ ἀνατείνεται. Μετὰ δὲ τοῦτο ἀναχωροῦσιν ὅ, τε ὕπνος καὶ ὁ θεός. Ἐξεγείρεται δ᾽ ὁ Ἀλημονίδης, καὶ ἐν τῷ τῶν λογισμῶν ἀφανεῖ τὸν πρόσφατον ὄνειρον ἀνελίττει, καὶ ἡ κρίσις τούτων ἐπὶ πολὺ καθ᾽ ἑαυτῆς μάχεται. Ὁ μὲν γὰρ θεὸς, ἔλεγεν, ἀπιέναι κελεύει· ἀποχωρεῖν δ᾽ οἱ νόμοι κωλύουσι, καὶ ἡ ποινὴ θάνατος κεῖται τῷ τὴν ἐνεγκαμένην ἀμείβειν θέλοντι. Ὁ μὲν οὖν λαμπρότατος Ἥλιος τὴν ἑαυτοῦ καθαρὰν κεφαλὴν τῷ ὠκεανῷ παρέθετο· ἡ δὲ ξυνηρεφὴς Νὺξ τὴν κατάστερον ἐξῆρε

(1) Cod. ἀληθῶς. « Promissaque *vera* fuerunt. »

(2) Verum nomen est Μύσκελος.

(3) Nescio quid hoc adverbium sibi nunc velit; malam esse puto syllabarum finalium vocis ῥόπαλον iterationem, ideoque delendum.

(4) Cod. ὑπήξειε. Sic codex ad 289, συνεχεῖ pro συνεχῆ: ad 420, ἤδη pro εἴδη: ad 846, ἐγκατέθηκεν. Hac variatione utamur ut Scholiastam Iliadis Venetum ad librum Θ, 221, emendemus: πρὸς τὸ γεγωνέμεν, ὅτι οὐ ψιλῶς ἐστὶ φωνὴν, ἀλλ᾽ ἀκουστὸν φθέγγεσθαι. Reponendum, puto, φωνεῖν, etsi vir doctissimus nuper bis proposuerit φωνᾶν.

» κεφαλήν. Ἔδοξε δὲ πάλιν ὁ αὐτὸς παρεῖναι θεὸς
» καὶ τὰ αὐτὰ συμβουλεύειν, καὶ, εἰ μὴ ὑπείξειε,
» πλείω καὶ βαρύτερα συμβουλεύει (1). Ὁ δ' ὑπερε-
» τρόμαξε, καὶ τὴν πατρῴαν ἑστίαν αὐτίκα μάλα
» πρὸς νεώτερον μεταφέρειν ἡτοιμάζετο χῶρον. Γίνε-
» ται δὴ θόρυβος ἐν τῇ πόλει, καὶ, ὡς τῶν νόμων
» καταφρονουμένων, ἄγεται ὁ Μίκαλος ὑπ' εὐθύνην.
» Ὡς δ' ἡ προτέρα δίκη διήνυστο καὶ τὸ ἁμάρτημα
» φανερὸν ἦν κυρωθὲν καὶ δίχα μαρτύρων, στυγνὸς, ὡς
» ἤδη κατακριθεὶς, πρὸς τοὺς θεοὺς ὀφθαλμοὺς
» ἀνατείνας καὶ χεῖρας, Ὦ, ᾧτινι τὸν οὐρανὸν ἐπο-
» ρίσαντο τὰ δὶς ἓξ ἆθλα, ὄρεξον βοήθειαν, ἱκετεύω·
» σὺ γάρ μοι τοῦ πλημμελήματος αἴτιος. Ἦν δ'
» ἔθος τοῖς παλαιοῖς λευκαῖς τε καὶ μελαίναις ψη-
» φίσι, ταύταις μὲν καταδικάζειν τοὺς κατηγορου-
» μένους, ἐκείναις δὲ τῆς αἰτίας αὐτοὺς ἀπολύειν.
» Καὶ τότε τοίνυν σχέτλιος ἐξηνέχθη γνώμη, καὶ
» πᾶσα ψῆφος εἰς τὴν δεινὴν ὑδρίαν ἐμβάλλεται μέ-
» λαινα· ἥτις ἅμα τε, καταστραφεῖσα, τὰς ψή-
» φους, ὡς ἂν ἀριθμηθεῖεν, ἐξέχεε, καὶ πάσαις ἐκ
» τοῦ μέλανος εἰς λευκὸν μετεμείφθη τὸ χρῶμα, καὶ
» ἡ ψῆφος, τῇ τοῦ Ἡρακλέους θειότητι λευκαν-
» θεῖσα, τὸν Ἀλημονίδην ἀπέλυσεν. Ὁ δ' ὁμολογεῖ
» χάριτας ἐπακούσαντι τῷ Ἀμφιτρυωνίδῃ, καὶ ἐπι-
» φόροις ἀνέμοις τὸ Ἰόνιον διαπλεῖ πέλαγος. Καὶ
» δὴ παραμείβει τὸν Λακεδαιμόνιον Τάραντα, καὶ

(1) Ovidius : « Visus adesse » idem deus est, eademque mo- » nere, Et, nisi paruerit, plura » et graviora *minari*. » Planudes legit bis *monere*, et bis συμβουλεύειν scripsit : nam reformandum saltem τὸ συμβουλεύει videtur in συμβουλεύειν. Sed ad meliorem lectionem rescribendum, πλείω καὶ βαρύτ. ἀνατείνεσθαι.

» Σύβαριν, καὶ τὸν Σαλεντῖνον Νέρηθον, καὶ τὸν Θούριον κόλπον, Τεμέσην τε καὶ τὰ Ἰάπυγος πεδία πρὸς τούτοις. Καὶ μόλις, πλανηθεὶς ἀνὰ πᾶσαν τὴν ἐκεῖ γῆν, ὅση τὴν θάλατταν βλέπει, εὑρίσκει τὸ τοῦ πεπρωμένου Αἴσαρος ποταμοῦ στόμα, καὶ ἐκεῖθεν οὐ πόῤῥω χῶμα, ὑφ' οὗ καθιερωμένα τὰ τοῦ Κρότωνος ὀστᾶ ἡ γῆ συνεκάλυπτε. Καὶ κατὰ τὴν γῆν, ἣν Ἡρακλῆς ἐνετείλατο, πόλιν ἀνήγειρε, καὶ τὴν τοῦ τεθαμμένου προσηγορίαν εἵλκυσεν εἰς τὴν πόλιν. Τοιαῦτα συνέπεσε τὰ τῆς χώρας προοίμια καὶ ἀπλανῆ φήμην γενέσθαι, καὶ τῆς ἐν τοῖς Ἰταλῶν ὁρίοις κτισθείσης πόλεως. »

Ἀνὴρ δέ τις ἐνταῦθα γέγονε, τοὔνομα Πυθαγόρας, τὸ γένος Σάμιος· ἀλλ' ἔφυγεν ὁμοῦ καὶ Σάμον καὶ δεσπότας, καὶ, μίσει τῆς τυραννίδος, ἐξόριστος ἑκὼν γίνεται. Οὗτος τῇ διανοίᾳ τῶν θεῶν ἐφικνεῖτο, καίτοι τῷ οὐρανίῳ χώρῳ ἀπῳκισμένος, καὶ, ἅπερ ἡ φύσις τοῖς ἀνθρωπίνοις ὀφθαλμοῖς ἀπηγόρευε, ταῦτα τοῖς τοῦ νοὸς ἔμαθεν ὀφθαλμοῖς. Καὶ δὴ, διανοίᾳ καὶ ἀγρύπνῳ ἐπιμελείᾳ ἅπαντα κατανοήσας, εἰς μέσον καὶ τοῖς ἄλλοις μανθάνειν ἐδίδου, καὶ ὁμήγυριν φοιτητῶν σιωπώντων καὶ τὰ λεγόμενα θαυμαζόντων ἀθροίσας, τήν τε καταρχὴν τοῦ μεγάλου κόσμου, καὶ τὰς τῶν ὄντων αἰτίας, καὶ τίς ποτέ ἐστι φύσις ἐδίδασκε, τίς ὁ θεὸς, πόθεν χιὼν, τίς ἡ κεραυνοῦ γέννησις, πότερον ὁ Ζεὺς ἢ τὸ πνεῦμα, τοῦ νέφους διαῤῥηγνυμένου, βροντᾷ, τί τὸ τὴν γῆν σεῖον, τίνι νόμῳ διΐασιν ἀστέρες, καὶ πᾶν ὅ, τιπερ ἄλλο λανθάνει. Καὶ πρῶτος φαῦλον ἐλέγχει τὸ ζώων ἐπὶ τραπέζῃ σάρκας παρατιθέναι. Καὶ πρῶτος τοιοῖσδε

ῥήμασι τὴν γλῶτταν ἔλυσε, πεπαιδευμένην (1) μὲν, οὐ μὴν καὶ πιστήν.

« Φείδεσθε, ὦ ἄνθρωποι, βρώμασιν ἀθέσμοις τὰ ὑμῶν αὐτῶν σώματα διαφθείρειν. Πάρεστι σπέρματα· πάρεισιν ὀπῶραι τῷ ἑαυτῶν βάρει καθαιροῦσαι τοὺς κλῶνας, καὶ σφριγῶντες ἐν τοῖς κλήμασι βότρυες· πάρεισιν εὔχυμοι βοτάναι· πάρεστιν ἃ δύναται διὰ πυρὸς ἁπαλύνεσθαι (2). Οὐδ' ἀφαιρεῖταί τις ὑμῶν τὴν χρῆσιν τοῦ γάλακτος, οὐδὲ τὸ θύμων ἄνθους ὄζον ἡδέως μέλι. Ἀφειδῶς ἡ γῆ πλοῦτόν τε καὶ ἡμέρους τροφὰς χορηγεῖ, καὶ ἀναιμάκτους παρέχεται καὶ χωρὶς σφαγῆς ἐδωδάς. Κρέασι δὲ τὰ θηρία θεραπεύει τὴν πεῖναν· οὐ μέντοι πάντα· καὶ γὰρ ἵπποι μὲν καὶ ποίμνια καὶ ἀγέλαι χόρτῳ διαγίγνονται· οἷς δὲ φύσις ἀγρία τε καὶ ἀνήμερος, ὡς Ἀρμένιαι τίγρεις καὶ ὀργίλοι λέοντες, καὶ σὺν λύκοις ἄρκτοι, τροφαῖς σὺν αἵμασι χαίρουσιν. Ὦ πόση τόλμα τις ἐστὶν ἔγκατα εἰς ἔγκατα κρύπτεσθαι, καὶ ἄπληστον πιαίνεσθαι σῶμα σώματι πεττομένῳ, καὶ ἄλλου θανάτῳ ἐμψύχου τὸ ἔμψυχον διαζῆν! Πρόδηλον ὡς ἐπὶ τῆς τοσαύτης ἀφθονίας, ἣν ἡ κρατίστη μητέρων τίκτει, οὐδενὶ χαίρεις, ὅτι μὴ δύστηνα τραύματα τοῖς δεινοῖς ὀδοῦσιν ἐσθίειν, καὶ τὸ τῶν

(1) Cod. πεπεδευμένην. Eadem vocalium αι et ε variatione infra ad 236, cod. ἐξαναλίσκετε pro ἐξαναλίσκεται: ad 275, καταπέπτε. Titulus Syntipæ codicis ap. Matthæium Præf. pag. x, sic est conceptus: οἱ ἀρχὴ τῆς βίβλου ἔνε οὗτος. Editor sic correxit, ἡ ἀρχὴ τ. β. ἔχει οὕτως: bene quidem; sed et voluit forsan librarius scribere εἶναι, quo recentiores loco τοῦ ἐστὶ utuntur.

(2) Sed sensus latinis est, πάρεισιν αἳ δύνανται διὰ πυρὸς ἁπαλ.

» Κυκλώπων ἔθος ἀνακαινίζειν, κἂν, εἰ μὴ ἕτερον ἀπολέσαις, οὐκ ἂν δύναιο τῆς παμφάγου καὶ κακῶς ἀχθείσης κοιλίας τὴν ἔνδειαν θεραπεῦσαι. Ἀλλ' ἡ ἀρχαία πρόσθεν ἡλικία ἐκείνη, ᾗ τὸ χρυσοῦν πεποιήκαμεν ὄνομα, τῇ τε τῶν δένδρων εὐθηνίᾳ, καὶ λαχάνοις ἅπερ ἡ γῆ τρέφει, εὐδαίμων ἦν, οὐδ' ἐμόλυνε λύθρῳ τὸ στόμα. Τότε καὶ τὰ πτηνὰ θαῤῥοῦντα διεκίνει τὰς πτέρυγας ἐν ἀέρι, καὶ λαγὼς ἄτρεστος ἐν μέσοις τοῖς πεδίοις περιενόστει, καὶ τὸν ἰχθῦν ἥκιστα τὸ οἰκεῖον ἑτοιμόπιστον ἀπ' ἀγκίστρου ἐκρέμα. Πάντα δ' ἀνεπιβούλευτα καὶ δόλον δεδοικότα μηδένα, καὶ εἰρήνης ἦν πλήρη. Ἐπεὶ δὲ νομοθέτης, οὔκουν λυσιτελής, ὅστις ποτὲ θεῶν (1) ἦν ἐκεῖνος, ἐφθόνησε ταῖς τροφαῖς, καὶ σάρκινα βρώματα πρὸς τὴν λάβρον γαστέρα καθήνεγκεν, ὁδὸν ἐποίησε τῷ τολμήματι. Καὶ πρῶτα μὲν ἐκ φόνου θηρείων αἵματι χρανθεὶς ὁ σίδηρος ἔσχηκε θερμανθῆναι· καὶ τοῦτο δ' ἀποχρῶν ἦν. Καὶ τὰ ζηλοῦντα τὸν ἡμέτερον θάνατον σώματα θανάτῳ παραδίδοσθαι, σωζομένης μέντοι τῆς εὐσεβείας, ὁμολογοῦμεν· ἀλλ' ὅσον ἦν τῷ θανάτῳ παραδοτέα, τοσούτῳ ἔδει καὶ ἄβρωτα μένειν. Ἐντεῦθεν τὸ ἄθεσμον ποῤῥωτέρω ἐβάδισε. Καὶ πρῶτον κάπρος θῦμα θάνατον ἔδοξεν ὀφείλειν,

(1) « Victibus invidit (quisquis fuit ille) deorum. » Sic legendum puto, et victibus deorum invidere dicitur qui primus animalia mensis imposuit, quod, quum deis boves et alia viva corpora immolarentur, et ipsis quasi vescenda apponerentur, voluerit et ille homo, male moratus venter, corporeas, exemplo cœlitum, dapes mandere. Rep. ὅστις ποτὲ ἦν ἐκεῖνος, ἐφθόνησε ταῖς τῶν θεῶν τροφαῖς. Ceterum non minimæ sunt hic loci turbæ.

» ὅτιπερ ἀναπεπταμένῃ (1) τῇ προτομῇ ἀναστρέφει, » καὶ τὴν ἐλπίδα διατέμνει τοῦ θέρους· ὁ δ' ἄγριος » αἴξ, τὴν ἄμπελον φαγὼν, πρὸς τὸν βωμὸν » ἄγεται τυθησόμενος τοῦ τιμωροῦ Διονύσου. Καὶ » ἀμφοτέρους τὸ οἰκεῖον πλημμέλημα ἔβλαψε. Τί » δ' ὑμεῖς ὠφλήσατε, πρόβατα, κτῆνος ἥμερον καὶ » πρὸς τὴν ἀσφάλειαν γεννηθὲν τῶν ἀνθρώπων; ἃ » νέκταρος τὸ οὖθαρ ἔμπλεων φέρετε, ἃ μαλακώ- » τατον ἡμῖν ἔριον τὴν ὑμῶν αὐτῶν σκέπην παρέ- » χεσθε, καὶ ζῶντα μᾶλλον ἢ θανόντα ὄφελος γί- » νεσθε. Τί δ' ὤφλησαν οἱ βόες; ζῶον ἐκτὸς ἀπάτης, » καὶ δόλου παντὸς ἀπολελυμένον, ἁπλοῦν, γεννη- » θὲν εἰς τὸ πόνους φέρειν. Ἀγνώμων ἐστὶ τὸ λοιπὸν (2) » καὶ τοῦ δώρου τῶν σπερμάτων ἀνάξιος, ὃς ὑπέ- » μεινεν, ἄρτι τῆς βαρύτητος ἀρθείσης τοῦ καμπύ- » λου ἀρότρου, τὸν συνεργὸν αὐτῷ βοῦν κατα- » θῦσαι, ὃς τὸν κατατετριμμένον τοῖς πόνοις ἐκεῖνον » τένοντα, δι' οὗ τοσάκις τὸ ξηρὸν ἐνέωσε γήδιον » καὶ τόσους ἀμήτους ἤνυσεν, ἔπαισε τῷ πελέκει. » Ἀλλ' οὐδ' ἀπέχρησε τὸ τοσοῦτον τολμᾶσθαι » ἀθέμιτον· αὐτοῖς ἐπέγραψαν τοῖς θεοῖς τὸ ἀνό- » σιον, καὶ πιστεύονται νῦν οἱ οὐράνιοι θεοὶ φερεπό- » νου χαίρειν αἵματι ταύρου. Καὶ δὴ θῦμα νόσου » πάσης ἀπηλλαγμένον καὶ τῷ κάλλει προέχον » (καὶ γὰρ ἔβλαψε καὶ τὸ καλὸν γεγονέναι), ται- » νίαις ἐπίσημον καὶ χρυσῷ, παρίσταταί τε πρὸ » τοῦ βωμοῦ, καὶ μὴ συνιὲν τοῦ ἱερέως εὐχομένου » ἀκούει, καὶ ὁρᾷ μεταξὺ τῶν κεράτων, ἐν τῷ

(1) Repone, κυρτῇ: *pando rostro.*

(2) Habuit Planudes bonam lectionem *demum.*

» μελώπῳ ἑαυτοῦ, ὃν καρπὸν ἐγεώργησεν ἐπικείμενον,
» καὶ πληγὲν καταχρώννυσι τὰς μαχαίρας ἐν ὕδατι
» τάχα διαφανεῖ προφθείσας. Αὐτίκα δ' ἔτι
» ζῶντος τοῦ στέρνου τοὺς λοβοὺς ἀφαρπάσαντες
» ἐπισκοποῦνται, καὶ τὸν τῶν θεῶν νοῦν ἐν ἐκείνοις
» δὴ πολυπραγμονοῦσι. Πόθεν τοῖς ἀνθρώποις ἡ το-
» σαύτη τῶν ἀπειρημένων βρωμάτων ὄρεξις; Τολ-
» μᾶτε κρεοφαγεῖν, ὦ θνητὸν γένος! ὅπερ, ἀντι-
» βολῶ, μὴ ποιεῖτε· ἀλλὰ πρὸς τὰς ἐμὰς ὑποθήκας
» ἐπιστρέψατε τὴν διάνοιαν. Καὶ, ἡνίκα ἂν βοῶν
» φονευθέντων σάρκας διδῶτε τῷ στόματι, ἴστε καὶ
» αἰσθάνεσθε ὑμᾶς αὐτοὺς τοὺς ὑμῶν αὐτῶν γεωρ-
» γοὺς θοινουμένους.

» Κἀπειδήπερ ὁ θεὸς τὸ ἡμέτερον στόμα κινεῖ,
» ἕψομαι κατὰ τὰ εἰθισμένα τῷ τὸ στόμα κινοῦντι
» θεῷ καὶ Δελφοῖς τοῖς ἐμοῖς (1), καὶ αὐτὸν ἀναπτύξω
» τὸν αἰθέρα, καὶ θείας διανοίας χρησμοὺς διανοίξω.
» Ἄσομαι δὲ μεγάλα καὶ τοῖς τῶν προτέρων λογι-
» σμοῖς οὐδαμῶς ἐξερευνηθέντα, καὶ ἅπερ ἐπὶ μα-
» κρὸν ἔλαθον. Ἤθελον πρὸς τὸ τῶν ἀστέρων ὕψος
» ἀνελθεῖν· ἤθελον, τὴν γῆν καὶ τὸν νωθρὸν χῶρον
» τόνδε καταλιπὼν, ὑπὸ νέφους ἀχθῆναι, καὶ ἐπὶ
» τῶν ὤμων στῆναι τοῦ καρτερικοῦ Ἄτλαντος, καὶ
» πλανωμένους ὅποι ποτ' ἔτυχε τοὺς ἀνθρώπους
» καὶ ἀμοιροῦντας λόγου πόῤῥωθεν ἀποβλέπειν, καὶ
» τρέμοντάς τε καὶ δεδοικότας τὸν θάνατον οὑτωσὶ
» νουθετεῖν (2)·

(1) Male distinxit latina Plan. Rescribe.... θεῷ, καὶ Δελφοὺς τοὺς ἐμοὺς αὐτόν τε ἀναπτύξω—

(2) Ovidius addit, *seriemque evolvere fati;* καὶ τὸν τῶν Μοιρῶν εἱρμὸν ἐξελίττειν.

» Ὦ γένος ἐμβρόντητον τῷ τοῦ ψυχροῦ δέει » θανάτου, τί Στύγα, τί σκότος καὶ ὀνόματα » φοβεῖσθε κενὰ, καὶ τὴν τῶν ποιητῶν ὕλην, καὶ » τοὺς τοῦ πεπλασμένου κόσμου κινδύνους; Τὰ » σώματα γὰρ ἤν τε πυρᾶς φλόγωσις, ἤν τε πα- » λαιωθεῖσα σῆψις ἀφέληται, μηδὲν κακὸν δύνα- » σθαι παθεῖν οἴεσθε. Αἱ ψυχαὶ δ' ἀπηλλαγμέναι » τυγχάνουσι θανάτου (1), καὶ πολλάκις, ἐκλι- » ποῦσαι τὰς προτέρας οἰκίας, ἐν καινοῖς ἄλλοις » βιοῦσιν οἰκήμασι, καὶ εἰσδεχθεῖσαι οἰκοῦσιν. Ἐγὼ » γὰρ αὐτὸς (καὶ γὰρ μέμνημαι), τὸν τοῦ Τρωϊκοῦ » πολέμου χρόνον, ὁ Πανθοίδης Εὔφορβος ἦν (2),

(1) Addidi *θανάτου*, et ad 251, *ὕδατος*: ad 331, *εἰ* quod absorbuit vicina vocula *ἤ*: *τι* ad 425; ad 750, *αὐτοῦ γόνος*. Obiter lacunas nonnullas impleamus, sed jam e libris, non e conjectura, in aliis scriptoribus. Theophylactus Sim. Ep. 37: *αἱ γὰρ ἐλπίδες μετὰ τοῦ ὕπνου συνανίσταντα*ι: codex Reg. 2991 A, *μετὰ τοὺς ὕπνους* (melior edita lectio) *εὐθὺς συναν.* Idem Ep. 13, *ὑπάρχων γὰρ παῖς ἀνδρὸς σοφιστοῦ, τὰ πατρῷα ἐκλελάκτικας*: cod. idem addit *ἔθη*, quod fere glossam sapere videtur. Rursus Ep. 34, *ὁ μῦθος, ὦ Χρύσιππε, τὴν ἀλήθειαν καθάπερ ὕπαρ φθέγγεται*: cod. bene, *ὁ μ. οὗτος, ὦ Χρ.* Crates Epist. I, *ἐγγὺς γὰρ ἤδη τῆς βίου τελευτῆς*: codd. Vatic. 1353 et Mazar. A 87, bene, *τῆς τοῦ β.* Sic caret articulo Theophyl. Sim. Ep. 61, *τὸν Πηνελόπης ἐδόξαμεν ὑφαίνειν ἱστόν*: cod. *τὸν τῆς Π.* Pari morbo laborat Libanius t. IV, pag. 198: *παραχωρῶ σοι τῆς μισανθρώπου προσηγορίας*: cod. Reg. 3017, *τῆς τοῦ μισ.* Heraclitus Ep. 4: *Εὐθυκλῆς ὁ Νικοφῶντος τοῦ συλήσαντος τὴν θεόν*: cod. Mazar. A 87, *τοῦ συλ. προπέρυσι τὴν θ.* Myia Phyllidi: *ἄριστον ἐὰν καὶ τοῦ γάλακτος πιμπλάμενον τὸ νεογνὸν οὕτως εἰς ὕπνον τρέπηται*: cod. Mazar. *γαλ. χρηστῶς πιμπλ. ἐς ὕπνον τρέπεσθαι*: et sic forsan, *ἐᾷν* pro *ἐάν*. Theano Nicostratæ: *βουλόμενόν σε λεληθέναι ἐλέγχουσα*: cod. Maz. *λελ. δοκεῖν*. Aldina editio voces *χρηστῶς* et *δοκεῖν* recte jam exhibebat, quas omisit Lipsiensis nupera.

(2) Æneas Gaz. in Theophr. pag. 22: *λέγεται Πυθαγόρας ἀναμνησθῆναι ὡς εἴη ποτ' Εὔφορβος ὁ ἐν Τροίᾳ*: ubi cf. Barth. Diogenes qui fertur Epist. 19: *Πυθαγόρας ἑαυτὸν ἔλεγεν Εὔφορβον γεγενῆσθαι τὸν Πάνθου*: de quo loco cf. Notitt. MSS. t. X, part. II, pag. 170.

» οὗπερ ἐν ἀντιμετώπῳ ποτὲ τῷ στέρνῳ τὸ τοῦ ἐλάττονος Ἀτρείδου βαρὺ δόρυ προσέσχετο. Ἔγνων γὰρ νεωστὶ τὴν ἀσπίδα, τὸ τῆς ἐμαυτοῦ λαιᾶς φόρημα, ἐν τοῖς Ἀβαντείοις ἀγροῖς (1) ἐπὶ τοῦ τῆς Ἥρας ἱεροῦ. Πάντα μὲν γὰρ μεταβάλλεται, ἀπόλλυται δὲ οὐδέν. Πλανᾶται δ᾽ ἐκεῖθεν ἡ ἡμετέρα ψυχὴ, καὶ δεῦρο κἀκεῖσε πορεύεται, καὶ ὅπερ ἂν τύχῃ σῶμα καταλαμβάνει, καὶ ἐκ θηρείων εἰς ἀνθρώπεια μεταβαίνει, καὶ εἰς θηρεία δὲ αὖθις, καὶ οὐκ ἀπόλλυται κατὰ χρόνον οὐδένα. Ὡς δὲ κηρὸς εὐπειθὴς καινοῖς ἐνσημαίνεται χαρακτῆρσιν ἀεὶ, καὶ οὐ μένει μὲν ὥσπερ δῆτα καὶ ἦν, οὐδὲ τοὺς αὐτοὺς τύπους φυλάττει, ὅμως δ᾽ ὁ αὐτὸς οὗτός ἐστιν· οὕτω διὰ παντὸς τὴν αὐτὴν μὲν εἶναι ψυχὴν ἀναδιδάσκω, εἰς διάφορα δὲ μεταφοιτᾷν σώματα. Τοιγαροῦν, μὴ νικάσθω ἡ φιλανθρωπία πρὸς τῆς τῆς (2) κοιλίας ἐπιθυμίας, φείδεσθε (χρησμοὺς λέγω καὶ γὰρ) τοὺς συγγενεῖς ἐκσοβεῖν ψυχὰς ἀθεμίτῳ θανάτῳ, μηδὲ αἵματι τὸ αἷμα τρεφέσθω.

» Ἀλλ᾽ ἐπείπερ ἐπὶ μεγάλου πελάγους φέρομαι, καὶ ὅλα τὰ ἱστία τοῖς πνεύμασι δέδωκα, φημὶ μηδὲν εἶναι συμμένον ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, πάντα δὲ ῥεῖν· καὶ πᾶσα δὲ μορφὴ πρὸς ἑτέραν πλανωμένη μεταμορφοῦται. Καὶ αὐτὸς δ᾽ ὁ χρόνος συνεχεῖ κυλίεται τῇ κινήσει οὐκουν ἕτερον τρόπον ἢ ποταμός. Οὔτε γὰρ ποταμὸς στῆναι, οὔθ᾽ ὁ κοῦφος δύναται χρόνος. Ἀλλ᾽, ὡς ὕδωρ ὕδατι προ-

(1) Legit *agris*, non *Argis*. Repone ἐν τῷ Ἀβαντείῳ Ἄργει.

(2) De duplici articulo conf. not. pag. 73. — Codex, πρό.

» ὠθεῖται, καὶ τὸ αὐτὸ ἐπισπέρχεται μὲν πρὸς
» τοῦ ἑπομένου, ἐπισπέρχει δέ γε τὸ προϊὸν, τοῦτον
» τὸν τρόπον καὶ τοῦ χρόνου τὸ μὲν ἐπίσης φεύ-
» γει, τὸ δ' ἐπίσης διώκει, καὶ καινὸς οὗτός ἐστιν
» ἀεί. Καὶ γὰρ ὃς μὲν πρότερος γέγονε, καταλέ-
» λειπται, καὶ ὅσπερ οὐκ ἦν γίνεται, καὶ πᾶσα ῥοπὴ
» καινή τίς ἐστιν. Ὁρᾷς δὲ καὶ τὰς νύκτας παρα-
» μειβούσας καὶ σπευδούσας εἰς φῶς, καὶ τὴν λαμ-
» πηδόνα τὴν καθαρὰν ταύτην ὑπεξισταμένην τῇ
» μελαίνῃ νυκτί. Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τὸ αὐτό ἐστιν ἐν
» οὐρανῷ χρῶμα, ἡνίκα τε κεκμηκότα τὰ πάντα
» ἐν ἠρεμίᾳ κεῖται πολλῇ, καὶ ἡνίκα ἐφ' ἵππου
» λευκοῦ ὁ φαιδρὸς ἔξεισιν Ἑωσφόρος, καὶ αὖ πάλιν
» ἡνίκα ἡ τοῦ φωτὸς πρόδρομος Παλλαντιὰς Ἠώς,
» παραδιδοῦσα τὸν οὐρανὸν τῷ Ἡλίῳ, διαχρώννυσιν
» αὐτόν. Καὶ αὐτὸς δ' ὁ τοῦ Φοίβου θυρεὸς ἐρυ-
» θραίνεται μὲν καὶ κατὰ τὸ ἑωθινὸν, ἐρυθραίνεται
» δὲ καὶ ὑπὸ τὴν γῆν καταδύνων, τῆς δὲ γῆς ἐξαι-
» ρόμενος, ὅσον μετεωρότερον, λευκὸς φαίνεται·
» κρείττων γὰρ πέφυκε φύσις ὅπερ ἐκεῖ τοῦ αἰθέ-
» ρος ἐστὶ, καὶ πόῤῥω τὴν γειτνίασιν τῆς γῆς ἀπο-
» φεύγει. Ἀλλ', οὐδ' ἡ τῆς νυκτερινῆς σελήνης ὄψις,
» ἤτοι ἴση, ἢ ἡ αὐτή ποτε, δύναται εἶναι· ἀεὶ δὲ
» δήποτε τῆς ἐπιούσης ἡ σήμερον μείων μέν ἐστιν,
» αὐξανομένης, μείζων δὲ, συστελλούσης τὸν κύκλον.
» Τί δ' οὐχ ὁρᾷς τὸν ἐνιαυτὸν εἰς τέτταρας ἀπο-
» χρῶντα (1) μορφὰς, καὶ μίμημα διανύοντα τῆς

(1) Editio Gierig. *succedere*, quod utique Planudes nec legit nec vertit. Puto legisse illum *secedere*, quod in aliis editionibus receptum fuit, Editorque noster vir cl. in uno e suis codd.

» ἡμῶν ἡλικίας; Καὶ γὰρ ἁπαλὸς μὲν, καὶ οἱονεὶ
» θηλάζων, καὶ ἡλικίᾳ παιδὸς ἐμφερέστατος, κατὰ
» τὸ νέον ἔαρ ἐστί. Τότε γὰρ καὶ ἀρτιγενὴς ἡ πόα,
» καὶ ξυλώδους οὑτινοσοῦν ἀμοιροῦσα, σφριγᾷ καὶ
» ἀπαγίωτός ἐστι, καὶ ταῖς ἐλπίσι εὐφραίνει τοὺς
» γεωργούς· καὶ ἀνθεῖ δὲ πάντα τότε, καὶ τῇ πο-
» λυχροίᾳ τῶν ἀνθέων οἱ λειμῶνες διαγελῶσι, καὶ
» οὔπω τις ἐν τοῖς φύλλοις ἐμπέφυκε δύναμις.
» Μέτεισιν εἰς θέρος μετὰ τὸ ἔαρ στεγανούμενος ὁ
» ἐνιαυτὸς, καὶ ῥωμαλέος γίνεται μεῖραξ. Οὐδὲ γὰρ
» ἐστι στεῤῥοτέρα ταύτης ἡλικία, οὐδὲ γονιμωτέρα,
» οὐδ᾽ ἥτις ἂν μᾶλλον ἐκκαίοιτο. Διαδέχεται τὸ
» μὲν μετόπωρον τὴν τῆς νεότητος ἀποθέμενον θέρ-
» μην, καὶ καθεστὼς εὐσταθὴς ἀνὴρ γίνεται μεταξὺ
» νεανίου καὶ γέροντος, τὴν κρᾶσιν μέσος, καὶ τοὺς
» κροτάφους πολιαῖς διεῤῥαντισμένος. Ἐντεῦθεν ὁ
» γηραλέος χειμὼν τρομεροῖς βήμασι φρικώδης
» ἔπεισιν, ἤτοι τῶν ἑαυτοῦ τριχῶν γυμνωθεὶς, ἢ,
» ἃς ἔχει, πάσας ἔχων λευκάς. Καὶ τὰ σώματα
» δ᾽ ἡμῶν αὐτῶν ἀεὶ δήποτε μεταβάλλεται καὶ
» ἀπαύστως, καὶ οὔθ᾽ ὅπερ ἦμεν, οὔθ᾽ ὅπερ ἐσμὲν,
» αὔριον ἐσόμεθα. Ἐγένετο δὲ κἀκείνη ἡ ἡμέρα, καθ᾽
» ἣν σπέρμα μόνον καὶ ἐλπὶς ἦμεν ἀνθρώπου, καὶ
» πρῶτα μὲν τὴν νηδὺν ᾠκήσαμεν τῆς μητρός· ἐκεῖ
» δ᾽ ἡ Φύσις τὰς δημιουργοὺς χεῖρας εἰσέπεμψε, καὶ,
» μηκέτι ἄγχεσθαι θέλουσα τὸ ἐγκεκλεισμένον ἐν
» τοῖς σπλάγχνοις τῆς μητρὸς οὕτω διαταθείσης
» σῶμα, ἐξ ἐκείνου τοῦ οἰκήματος εἰς τὸ πλάτος

reperit, scripsisseque ἀποχωροῦντα, quod indiligens librarii calamus deinceps in ἀποχρῶντα mutaverit.

» τοῦ ἀέρος ἐξέπεμψε. Καὶ, προελθὸν εἰς φῶς,
» ἀσθενέστατον ἔκκειται βρέφος· εἶτα δ' εὐθὺς τε-
» τράπουν γίνεται, καὶ τὰ οἰκεῖα μέλη θηρίων δίκην
» κομίζει· καὶ κατὰ βραχὺ τρέμον καὶ μήπω τῶν
» γονάτων στερεωθέντων ἵσταται, ὠθισμῷ (1) τινὶ τῶν
» νεύρων βοηθουμένων. Ἐντεῦθεν ἰσχυρός τε καὶ
» ταχὺς γίνεται, καὶ παρίησι τῆς νεότητος τὸ διά-
» στημα, καὶ, τῶν τοῦ μέσου δὲ χρόνου παραδρα-
» μόντων ἐνιαυτῶν, ὁδῷ κατάντει πρὸς τὸ δῦνον
» κατασύρεται γῆρας. Ὑπορρεῖ (2) δὲ καὶ τοῦτο, καὶ
» τὴν τῆς προλαβούσης ἡλικίας ῥώμην ἀποχαυνοῖ.
» Καὶ ὁ Μίλων θρηνεῖ γεγηρακὼς, καὶ κενὸν (3) ὁρῶν καὶ
» παρηρτημένον καὶ ἔκλυτον τῶν χειρῶν ἐκείνων τὸ
» δέρμα, αἳ, δίκην θηρίων, σφριγῶσαι καὶ εὐπαγεῖς
» καὶ παραπλήσιοι ταῖς Ἡρακλέους ἐγένοντο. Θρη-
» νεῖ δὲ καὶ ἡ Τυνδαρὶς Ἑλένη, ὡς εἶδεν ἐν ἐσόπτρῳ
» πρεσβυτικὰς ῥυτίδας, καὶ καθ' ἑαυτὴν, ὅτου χάριν
» δὶς ἡρπάγη, ἐπιζητεῖ. Ὦ χρόνε πανδαμάτορ, καὶ
» σὺ, φθονερὸν γῆρας, ὡς ἅπαντα καθαιρεῖτε, καὶ
» πάντα, τοῖς ὀδοῦσι λυμαινόμενα τοῦ αἰῶνος,
» κατὰ μικρὸν μέλανι θανάτῳ ἐξαναλίσκετε!

» Οὐ μὴν ἀλλ' οὐδὲ ταῦθ', ἅπερ ἡμεῖς στοι-
» χεῖον (4) καλοῦμεν, συμμένει· τίνα γε μὴν τά-
» ξιν ἐξελίττει (μόνον προσέχετέ μοι τὸν νοῦν)
» ἐγὼ διδάξω.

» Τέτταρα γενικὰ σώματα ὁ ἀΐδιος κόσμος οὑτοσὶ
» παρέχει· ὧν βαρέα μὲν ὄντα τυγχάνει τὰ δύο,

(1) Cod. ἐθισμῷ. Lat. *conamine.*
(2) *Subruit* non est ὑπορρεῖ, sed κατασκάπτει, ἀναστρέφει.
(3) Delenda videtur copula.
(4) Forte, στοιχεῖα, vel ταῦθ' ὅπερ ἡμεῖς στοιχεῖον.

» καὶ τῷ ἑαυτῶν ἄχθει (γῆ ταῦτα καὶ ὕδωρ ἐστίν) » εἰς τὸ κάτω φέρεται. Τοσαῦτα δ' ἕτερα παντὸς » ἀπήλλακται βάρους, καὶ μηδενὸς πιέζοντος, ἀεὶ » δήποτε τὸ ὕψος ζητεῖ (1). Ἅπερ εἰ καὶ τὰ μάλιστα ταῖς χώραις διΐσταται, γίνεται μέντοι τὰ » πάντα ἐκ τούτων, καὶ αὖθις εἰς αὐτὰ καταπίπτει. Ἀναλυομένη δ' ἡ γῆ εἰς ὕδωρ διαφανὲς » ἀραιοῦται· τὸ δ' ὕδωρ εἰς αὔραν λεπτύνεται, καὶ » τὸν ἀέρα καταλαμβάνει ἀποβαλὸν (2) τὴν βαρύτητα· αὖθις δ' ὁ ἀήρ, λεπτότατος γεγονώς, εἰς » τὸ μετεωρότατον πῦρ ἐφάλλεται. Κἀντεῦθεν αὖθις » ἀναποδίζει ταῦτα, καὶ τάξις ἡ αὐτὴ ἀνυφαίνεται. » Πῦρ μὲν γὰρ συμπιληθὲν εἰς ἀέρα πυκνὸν διαβαίνει, καὶ οὗτος εἰς ὕδωρ· ἐκ δὲ παχυνθέντος » ὕδατος συμπήγνυται γῆ. Ἀλλ' οὐδὲ τὸ οἰκεῖον » εἶδός τινι συμμένει, ἀλλ' ἡ καινοτόμος τῶν ὄντων » Φύσις ἐξ ἑτέρων ἑτέρας μορφὰς ἀνασκευάζει. Καὶ » ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ (πείθεσθέ μοι) ἀπόλλυται οὐδὲ » ἕν, ἀλλὰ ποικίλλει τὴν μορφὴν καὶ μεταρρυθμίζει, » καὶ γεννᾶσθαι προσαγορεύεται τὸ ἄρχεσθαι ἕτερον εἶναι ἢ ὁποῖον τὸ πρόσθεν ἦν, καὶ θνήσκειν » τὸ παύεσθαι τοῦτ' αὐτό. Καὶ ταῦτ' ἴσως, δεῦρο » μὲν μεταφερομένων ἐκείνων, ἐκεῖσε δὲ τούτων, ἐν » τῷ καθόλου μέντοι τὰ πάντα συνίσταται.

» Οὐδὲν τοιγαροῦν πιστεύσαιμ' ἂν ἐπὶ τῆς αὐτῆς » ἰδέας ἐπὶ πολὺ διαρκεῖν. Οὕτω πρὸς τὸν σίδηρον » ἐκ τοῦ χρυσοῦ κατελήλυθας, χρόνε· οὕτω καὶ ἡ

(1) Omisit Plan. vel librarius latina, « aer atque aere purior » ignis », sic fere vertenda, ἀὴρ δὴ καὶ τοῦ ἀέρος καθαρώτερον πῦρ.

(2) Codex simul ἀποβαλὼν et ἀποβαλόν.

» τῶν τόπων μεταβέβληται τύχη πολλάκις. Εἶδον ἔγωγε, ὃ πάλαι ποτὲ στερεὰ ἐτύγχανεν οὖσα ἡ γῆ, γενόμενον θάλατταν· εἶδον μεταποιηθεῖσαν γῆν ἐκ θαλάττης· καὶ πόῤῥω τοῦ πελάγους κόγχαι θαλάττιαι ἔκειντο, καὶ ἐπὶ κορυφῆς ὄρους ἄγκυρα παλαιὰ εὕρηται. Καὶ ὃ πεδίον τὸ πρὶν ἦν ἡ τῶν ὑδάτων ἔφοδος διάσφαγα πεποίηκε, καὶ καταλυζόμενον ὄρος μετεφορήθη πρὸς θάλατταν, καὶ ἐξ ἑλώδους ἀνίκμῳ νῦν ἄμμῳ ξηραίνεται γῆ, καὶ ἡ πρότερον ὑπομένουσα δίψαν νῦν λιμνωθεῖσα διάβροχός ἐστιν ἕλεσιν. Ὧδε μὲν πηγὰς ἡ Φύσις καινὰς ἀναδέδωκεν, ἐκεῖ δ' ἔκλεισε. Καὶ ὑπὸ τῶν τῆς γῆς ἀρχαίων σεισμῶν πάμπολλοι ἐξήλαντο ποταμοὶ, ἢ τυφλωθέντες συνίζησαν. Οὕτω, χάσματι γῆς ὁ Λύκος καταποθεὶς, πόῤῥω ἐντεῦθεν ἀφίσταται, καὶ ἐν ἄλλῳ ἀναγεννᾶται θέματι (1). Οὕτω νῦν μὲν καταπέποται, νῦν δ' ὅλῳ ῥυεὶς τῷ ῥεύματι ἐν τοῖς τῶν Ἀργείων πεδίοις ἀνίσχων ἀποδίδοται ὁ Ἐράσινος. Φασὶ δὲ καὶ τὸν Κάϋκον ἐξυβρίσαντα (2), μεταμεμεληκέναι τούτῳ τῆς τε οἰκείας κεφαλῆς καὶ ὄχθης τῆς προτέρας, νῦν δὲ ῥεῖν ἀλλαχόθι. Ναὶ μὴν καὶ ὁ τὴν Σικελικὴν ἄμμον κατασύρων Ἀμασηνὸς, ἔστι μὲν ὅτε ῥεῖ, ἔστι δ' ὅτε, τὰς πηγὰς συμπλύξας, ἐξήρανται. Πρότερον μὲν πότιμος ὁ Ἄνιγρος ἦν· νῦν δ' ὕδωρ καταφέρει, οὗπερ οὐκ ἂν ἅψασθαι βούλοιο, ἐξ

(1) Legit *orbe*, non *ore*. De voce θέματι vide pag. 280, coll. pag. 250, 1.

(2) Ovid. « *Mysum* Caicum. » Nescio quid epitheti Noster legerit, forsan *et missum, emissum*, quod e codd. multis enotavit Burmannus.

» οὗπερ οἱ Κένταυροι (εἰ μή τι πᾶσα πίστις ἀφαιρετέα τῶν ποιητῶν ἐστίν) ἐκεῖ τὰ τραύματα ἀπελούσαντο, ἃ τὸ τοῦ Ἡρακλέους τόξον αὐτοῖς ἐνεποίησε. Τί δ'; οὐχὶ καὶ ὁ Ὕπανις, ἐκ τῶν Σκυθικῶν ἀνίσχων ὀρῶν, ὃς πρόσθεν γλυκὺς ἦν, νῦν δ' ἁλσὶ πικροτάτοις λελώβηται; Κύμασι περιεκλύζοντο Ἄντισσά τε καὶ Φάρος, καὶ ἡ Φοίνισσα Τύρος, ὧν οὐδεμία νῦν ἐστὶ νῆσος. Τὴν δὲ Λευκάδα συνεχῆ τῇ ἠπείρῳ οἱ παλαίτεροι τῶν οἰκητόρων ἐνέμοντο· νῦν δὲ κύματα ταύτην περιστοιχίζει. Ἀλλὰ καὶ ἡ Ζάγκλη συνημμένη λέγεται γεγονέναι τῇ Ἰταλίᾳ, μέχρις οὗ τὴν θάλατταν τὸ μεθόριον ἀφελέσθαι, καὶ ὕδατι μεσιτεύσαντι τὴν χέρσον ἀπώσασθαι. Εἰ τὴν Ἑλίκην καὶ Βοῦραν τὰς Ἀχαϊκὰς πόλεις ζητοίης (1), εὑρήσεις ὑποβρυχίους· καὶ νῦν δ' εἰσέτι δεικνύναι (2) φιλοῦσιν οἱ ναῦται ἐπικλινεῖς κειμένας τὰς πόλεις, τείχεσιν αὐτοῖς καταποντισθείσας. Ἔστιν ἐγγίστα τῆς Πιτθείας Τροιζῆνος λόφος, ὑψηλὸς μὲν, ἄδενδρος δὲ, πάλαι μὲν πεδίον ὁμαλώτατον ὥσπερ ἅλως, νῦν δὲ λόφος· καὶ γὰρ (πρᾶγμα φρικτὸν καὶ λεγόμενον) πνευμάτων ἀγρία δύναμις, ταῖς σκοτειναῖς τῆς γῆς σήραγξιν ἐγκλεισθεῖσα, ἐκπνεῦσαί ποθεν ἐπειγομένη, καὶ δὴ μάτην διαπαλαίσασα ὡς ἐλευθέρου τυχεῖν οὐρανοῦ, ἐπεὶ μηδὲν ἦν καθ'

(1) Philostratus Her. p. 744: ὤμην δὲ καὶ ἐπικλυσθήσεσθαί τινας τῶν ἐν Θετταλίᾳ πόλεων, οἷα Βοῦρά τε καὶ Ἑλίκη καὶ ἡ περὶ Λοκροὺς Ἀταλάντη ἔπαθε: ubi Olearius videndus, ut et recentior editor pag. 636. Adde Schol. Luciani ad Deor. Conc. 6.

(2) Cod. δεικνῦναι: pravo accentu, jam notato p. 580. Vide Schæferum ad Schol. Apollonii Rhod. p. 12.

» ὅλην ἐκείνην τὴν εἱρκτὴν ῥῆγμα, οὐδέ τις διέξοδος τοῖς πνεύμασι, τὴν ἐκτεταμένην ἐξώγκωσε γῆν, ὥσπερ που καὶ πνοὴ διὰ στόματος κύστιν εἴωθε διατείνειν, ἢ ἀσκὸν, δέρμα δίκερω τράγου. Ἡ δ' ὄγκωσις κείνου τοῦ χώρου διέμεινε, καὶ εἶδος ὑψηλοῦ φέρει λόφου, καὶ τῷ μακρῷ χρόνῳ ἐσκλήρυνται.

» Πολλὰ μὲν ἔπεισί μοι λέγειν ἅπερ εἶδον ἢ ἤκουσα· ὀλίγα (1) μέντοι πρὸς τοῖς εἰρημένοις ἐρῶ. Τί δ' ἄρα; οὐχὶ καὶ τὸ ὕδωρ μορφὰς καινὰς δίδωσί τε καὶ λαμβάνει; Καὶ γὰρ μεσημβρίας μὲν, Ἄμμων κερασφόρε, τὸ σὸν ὕδωρ ψυχρόν ἐστιν, ἀνίσχοντος δὲ καὶ δύνοντος τοῦ ἡλίου, ὑποθερμαίνεται. Κινηθέντων (2) τῶν ὑδάτων Ἀθάμαντος

(1) Quum simili πολλῶν et ὀλίγων antithesi Timarionis auctor cap. 8 esset usus, hisce nempe verbis, ὀλίγα ἴσως ἐκ πολλῶν.... ἱστορηθέντα μοι, editor ejus vir eruditiss. notat esse desumta ex Luciano, cujus tria apponit exempla. Sed, quum plurimi scriptores hanc oppositionem verborum exhibeant, cur Lucianus fuerit peculiarius indicandus non intelligo. Æschylus enim P. 336: Πολλῶν παρόντων δ' ὀλίγ' ἀπαγγέλλω κακά. Idem 805, παῦροί γε πολλῶν: 1023, βαιά γ' ὡς ἀπὸ πολλῶν. Appianus Frontoni: ἐκ πολλῶν ὀλίγα σοι γέγραφα. Gregorius Naz. Stel. p. 13, Mont. ὀλίγα ἐκ πολλῶν διελθόντες. Idem or. XXIII, p. 416, C: πῶς ἂν ἐν ὀλίγῳ τὸ πολὺ παραστήσαιμι; pag. 417, C: ὀδύρομαι δ' ὅμως ὀλίγα ἐκ πολλῶν. Theodoretus H. Eccl. III, 7: ὀλίγα ἐκ πολλῶν διηγήσομαι. Manasses Chron. pag. 116, B: Εἰ χρὴ δ' ὀλίγοις τὰ πολλὰ καὶ τὰ μακρὰ γνωρίσαι. Basilius Sel. Vita Theclæ, p. 230, D: ὡς ἐκ πάνυ πολλῶν ὀλίγα εἰπεῖν: p. 231, D: ἵνα ἐκ πάνυ πολλῶν ἄγαν ὀλίγα εἴπωμεν. Demosthenes opposuit μικρὰ et πολλὰ t. I, pag. 232 T. Auctor Actorum S. Silvestri, pag. 269: ταῦτα μικρά τινα τῆς αὐτοῦ διδασκαλίας ἐκ πολλῶν παρεθέμεθα. Atque ego quoque πολὺς fui ἐν μικρολόγοις, etsi tenuitatem hujus reculæ solide noverim, sed ob viri doctissimi, a quo dissentire visum est, auctoritatem.

(2) Latinum *admotis* interpres non intellexit. Repone, προσαχθέντων.

» ἀνάπλειν λέγεται ξύλον, τῆς σελήνης εἰς ἐλάχιστον φῶς ἀποχωρησάσης. Ποταμὸν οἱ Κίκονες ἔχουσιν, ὃς ποθεὶς λίθους τὰ ἔγκατα ἀποδίδωσιν, ὅς, οὗπερ (1) ἂν ἅψηται, λίθον ἐκείνοις ἐπάγει. Ὁ Κρᾶθις καὶ ὁ ἐντεῦθεν Σύβαρις, ὁ τοῖς ἡμετέροις πεδίοις συνομορῶν, ἠλέκτρῳ καὶ χρυσῷ παραπλησίους ἀποτελοῦσι τὰς τρίχας. Καί, ὃ μᾶλλόν ἐστι θαυμαστόν, εἰσὶν ὕδατα, ἃ μὴ μόνον τὰ σώματα, ἀλλὰ καὶ τὰς ψυχὰς αὐτὰς πέφυκε μεταβάλλειν. Τίνι καὶ γὰρ οὐκ ἤκουσται τὸ τῆς Σαλμακίδος αἰσχρὸν ὕδωρ; καὶ αἱ Αἰθίοπες λίμναι; ὧν εἴ τις ἀρύσαιτο στόματι, ἤτοι μαίνεται, ἢ θαυμαστὸν τῇ βαρύτητι καρὸν ὑφίσταται. Ὃς δ' ἂν ἐκ τῆς ἐν Κλειτορίῳ πηγῆς τὴν δίψαν κουφίσειεν, ἐξ ἐκείνου τὸν οἶνον φεύγει, καὶ χαίρει τῷ ὕδατι, ἀκράτου μὲν ἐγκρατής, ἀκρατέστερος δὲ πρὸς ὕδωρ τὸ τῷ θερμῷ οἴνῳ ἐναντιούμενον (2)· εἴγε, ὅπερ οἱ ἐγχώριοι διαμνημονεύουσιν, ὁ τοῦ Ἀμυθάονος παῖς (3) Μελάμπους τὰς Προιτίδας μανείσας ἐπῳδαῖς τε καὶ φαρμάκοις τῶν μανιῶν ἀφήρπασε, καὶ τὰ τῆς διανοίας καθάρματα εἰς ἐκεῖνο τὸ ὕδωρ ἀφῆκε, καὶ τὸ τοῦ οἴνου μῖσος διέμεινεν ἐν αὐτῷ. Ταύτῃ γε μὴν τῇ πηγῇ ἀνόμοιος τὴν

(1) Imo scr. ὧνπερ, ob ἐκείνοις.

(2) A sensu latinorum aberravit, sic ferme vertendorum: καὶ καθαρῷ ἄοινος ὕδατι χαίρει, εἴτε τῷ ὕδατι τούτῳ θερμοῦ ἐναντία οἴνου δύναμις ἔνεστι· εἴτε, ὅπερ—

(3) Codex, παῖς. Permutari π et τ notissimum est. Heraclitus Epist. ad Hermodorum: τοῖς μὲν (ζώοις) κέρατα τὰ ὅπλα, τοῖς δὲ ῥύγχη, τοῖς δὲ πτερά, τοῖς δὲ τάχος, ἄλλοις μέγεθος, ἄλλοις ὀλιγότης, οἷς δὲ τάχος, οἷς δὲ νῆξις: male τάχος iterari quis non videt? Codex Mazarineus A 87, optime, οἷς δὲ πάχος.

» ἐνέργειαν ἑτέρας ῥεῖ ποταμὸς ὁ Λυγκέστιος (1), οὗπερ εἰ καὶ ὀλίγον τις μετριάζοντι στόματι σπάσειεν, οὔκουν ἕτερον (2) σφάλλεταί τε καὶ δονεῖται ἢ εἰ οἶνον ἔπιεν ἄκρατον. Ἔστιν ἐν Ἀρκαδίᾳ λίμνη (Φενεὸν οἱ περιγενέστεροι ταύτην ὠνόμασαν) ἐπαμφοτερίζουσιν ὕδασιν ὕποπτος, ἅπερ νύκτωρ δέδιθι· νυκτὸς μὲν γὰρ ποθέντα βλάπτει· ἀβλαβῶς δὲ μεθ' ἡμέραν πιεῖν αὐτὰ δύνῃ. Οὕτως ἑτέρας λίμναι καὶ ποταμοὶ δυνάμεις εἰσδέχονται. Καὶ μὴν καὶ χρόνος ἦν, καθ' ὃν ἡ Ὀρτυγία ἐνήχετο ἐν τοῖς ὕδασι· νῦν δὲ καθίδρυται. Ἔδεισεν ἡ Ἀργὼ τὰς Συμπληγάδας, ταῖς τῶν προσαραττομένων κυμάτων ἐμβολαῖς ῥαινομένας, αἳ νῦν εἰς ὄρος (3) συμμένουσι, καὶ τοῖς ἀνέμοις ἀνθίστανται. Ἀλλ' οὐδ' ἡ καιομένη ταῖς τοῦ θείου καμίνοις Αἴτνη δι' ὅλου τοῦ αἰῶνος ἔσται διάπυρος· οὐδὲ γὰρ ἀεὶ διάπυρος ἦν. Καὶ γὰρ, εἴ τε ζῶόν ἐστιν ἡ γῆ, καὶ ζῇ καὶ ἀναπνοὰς ἔχει φλόγα κατὰ πολλοὺς χώρους ἀναδιδούσας, οἷά τέ ἐστι τὰς τῆς ἀναπνοῆς ὁδοὺς ὑπαλλάττειν, καὶ, ὁσάκις κινεῖται, ταύτας μὲν λήγειν, ἑτέρους δ' ὑπανοίγειν κρατῆρας· εἴ τε κοῦφα πνεύματα ἐν τοῖς ὑπογείοις ἄντροις συνέχεται, καὶ λίθους ἐπὶ λίθοις καὶ ὕλην σπέρματα πυρὸς ἔχουσαν ἀναβάλλει, καὶ ὑπὸ τῆς ῥύμης πῦρ αὕτη γεννᾷ, ψυχρὰ, τῶν πνευμάτων λωφησάντων, τὰ ἄντρα καταλειφθήσεται· εἴ τε αὖ πάλιν

(1) Codex, λιγκέστιος: sic ad 471, φρυκώδους pro φρικώδους.

(2) Vel ἑτέρως legendum; vel τρόπον addendum, ut supra p. 664, recte, οὔκουν ἕτερον τρόπον ἢ ποταμός.

(3) Pro *immotæ*, ἀκίνητοι, invenit vel invenisse putavit *in montem*.

» ἀσφαλτώδης τις δύναμις τὸ πῦρ ἐπισπᾶται, εἴτε κηρώδες θεῖον ἀμυδρῷ ποτὲ ἀνακαυθήσεται τῷ καπνῷ. Καὶ γὰρ, ἐπειδὰν ἡ γῆ ὕλην τε καὶ τροφὴν λιπωδεστέραν μὴ διδῷ τῷ πυρὶ, τῆς δυνάμεως κατὰ τὸν μακρὸν αἰῶνα δαπανηθείσης, καὶ τῇ παμφάγῳ φύσει ἡ πρόσφορος ἐδωδὴ ἐπιλίπῃ (1), ἥκιστα τὸν λιμὸν ὑποίσει, ἀλλ' ἐγκαταλειφθεῖσα καὶ αὐτὴ ἐγκαταλείψει τὴν φλόγα. Φήμη τίς ἐστιν ἐν τῇ Ὑπερβορέα Παλλήνῃ ἄνδρας εἶναι, οἷς εἴωθε τὰ σώματα πτεροῖς κούφοις καλύπτεσθαι, ἐννεάκις ὑπὸ τὴν Τριτωνιακὴν λίμνην ὑποδύσιν· οὐ μέντοι καὶ πιστεύω· καὶ δὴ καὶ αἱ Σκυθίδες, φαρμάκοις τὰ μέλη ῥάνασαι, τὰς αὐτὰς μετιέναι διαμνημονεύονται (2) τέχνας.

» Εἴ γε μὴν πίστιν τινὰ διδόναι τοῖς δεδοκιμασμένοις πράγμασι χρὴ, οὐχ ὁρᾷς ἅπερ ἂν σώματα τῷ τε χρόνῳ καὶ τῇ σηπτικῇ θέρμῃ τακῇ, εἰς ζωΰφια μεταβεβλημένα; Ἴθι γοῦν, καὶ σφαττομένους τοὺς ταύρους κάλυπτε· πρᾶγμα τῇ χρήσει γνώριμον· τῶν ἐγκάτων σαπέντων τε καὶ διαλυθέντων, ἀνθολόγοι γεννῶνται μέλιτται, αἳ, τῷ τῶν γεννησαμένων ἔθει, ἐν ἀγροῖς τε νέμονται καὶ τοῖς ἔργοις ἐνασμενίζουσι, καὶ ἐπ' ἐλπίδι πονοῦσι. Καὶ ἵππος δὲ πολεμιστήριος, γῇ καλυφθεὶς, σφηκῶν (3) γίνεται γέννα. Καὶ εἰ τὸν παραιγιαλίτην καρκῖνον τοὺς ἐπικαμπεῖς ἀφαιρήσεις βραχίονας,

(1) Legitur in cod. ἐπιλίποι.

(2) Cod. διαμνημονεύουσι. Lat. *memorantur.*

(3) Cod. σφικῶν. Eodem modo, ad 348, ὕλιν pro ὕλην: ad 373, σκώλικες: ad 731, εὐθυμοῦσι pro εὐθυμούσῃ: ad 834, ῥυθμήσει pro ῥυθμίσει.

» τὰ λοιπὰ δ' ὑποθήσεις τῇ γῇ, σκορπίος ἐκ τοῦ
» ταφέντος ἐξελεύσεται μέρους, καὶ διὰ τῆς καμ-
» πύλης οὐρᾶς ἀπειλήσει. Οἱ δ' εἰωθότες ἀγροῖ-
» κοὶ σκώληκες, εἴτουν κάμπαι, τοὺς τῶν δένδρων
» ἀκρέμονας λευκοῖς νήμασι συνυφαίνειν (πρᾶγμα
» ὅπερ οἱ φυλλοκόμοι παραφυλάττονται), ἀμείβουσι
» τὴν μορφὴν ἅμα τῇ ὀλεθρίῳ τούτων σκηνῇ (1).
» Καὶ σπέρμα δ' ὁ πηλὸς ἔχει, τὸ τοὺς χλωροὺς

(1) *Papilionem* putavit esse *conopeum*, *tentorium*, *involucrum* vermis; pessime omnino. Repone: τὴν οἰκείαν μορφὴν νεκρικῇ ἀλλάττουσι ψυχῇ. Putat Gierigius *feralem papilionem* Ovidio dictum esse, quod inter mala medicamina numeraretur, in quo erravit vir doctissimus. Quum papilio animæ symbolum esset, et in sepulcris sæpe exhibitus, ideo feralis et funereus ab Ovidio nuncupatur. Sic locum optime interpretatur Lennepius, qui de hac re dissertationem in Instituti Belgici conventu recitasse se per literas mihi significavit; de qua et mentionem fecit in Historia Classis III, t. I, pag. 27, Stuartus vir clar. hisce verbis: « Lennepius de papilione animæ » imagine apud veteres docte » disseruit »; quam si legissem, nihil puto me desideraturum esse: tanta est in Lennepio ingenii et eruditionis copia. Intereadum optato possim fonte labra proluere, lectorem monebo nonnulla monimenta huc apprime facientia a Sponio esse adposita et illustrata in Miscellan. sect. I, artic. 3; papilionem quoque cerni in sarcophago pulcerrimi operis, quem ingeniose et docte, ut solet, Lessingius interpretatus est in Dissertatione de modo quo antiqui artifices Mortem exhibebant; nonnullasque esse et ingeniosas et eruditas de hoc symbolo ferali observationes Herderi in Supplemento quo Lessingii dissertationem auxit (adeat lector qui germanice non scit gallicam Jansenii collectionem, t. I et III); atque in ægyptiacis monimentis animam corpore post mortem sub volucris aut papilionis forma avolare, quod e St. Quatremerii dissert. in Orientis Fodinis, t. V, didici. Idem symbolum, sed jam non ferale, in opere anaglypho Musei Regii parisiensis cernitur, Minervam exhibente, quæ homines a Prometheo miro quidem formatos artificio, sed inanimes, instruit anima; et animæ, quam eis inspirat, papilio symbolum est. Hoc anaglyphum, num. 322 signatum in Palladis œco collocatum est.

» ἀπόλικτον βατράχους· καὶ πρῶτα μὲν ἠκρωτηριασμένους ποδῶν τούτους προφέρει, εἶτα δὲ καὶ προσφόρους τῇ νήξει δίδωσι κνήμας· ὡς ἂν δ' αὗται καὶ τοῖς μακροῖς πηδήμασι προσφυεῖς εἶεν, τὸ τῶν ὄπισθεν ποδῶν μέτρον τοῦ τῶν ἔμπροσθεν ὑπερέχει. Οὐ μὴν ἀλλ' οὐδὲ σκύμνος ἐστὶν ὃν ἄρκτος προσφάτῳ τόκῳ προήνεγκεν, ἀλλὰ μάτην ἔμψυχος σάρξ· ἡ δὲ μήτηρ διαλιχμάζουσα εἰς μέλη διαπλάττει, καὶ εἰς μορφὴν, ὅσηνπερ αὐτὴ δέχεται, ἐπανάγει. Οὐκουν ὁρᾷς, ἣν τὸ ἑξάγωνον δέχεται κηρίον, γονὴν, τὸ τῶν μελισσουργῶν μελιττῶν σῶμα δίχα μελῶν γεννώμενον, καὶ ὀψὲ μὲν πόδας, ὀψὲ δὲ πτερὰ λαμβάνουσαν; Τὸν δὲ τῆς Ἥρας ὄρνιν, ὃς ἀστέρας ἐπὶ τῆς οὐρᾶς φέρει, καὶ τὸν ὁπλοφόρον τοῦ Διὸς αἰετὸν, καὶ τὰς τῆς Ἀφροδίτης περιστερὰς, καὶ σύμπαν τὸ πτηνῶν γένος, τίς ἂν ἐκ τῶν μέσων τοῦ ᾠοῦ μερῶν, εἰ μὴ τοῦτ' οἶδε (1) γινόμενον, δύνασθαι γεννᾶσθαι νομίσειεν; Εἰσὶ δ' οἳ πιστεύουσι τὸν τῶν ἀνθρώπων νωτιαῖον μυελὸν τῆς ἀκάνθης ἐγκεκλεισμένῳ τῷ τάφῳ διασαπείσης, εἰς ὄφιν ἀμείβεσθαι. Ταῦτα μὲν οὖν ἐξ ἑτέρων τῆς γεννήσεως τὴν ἀρχὴν κατάγει· εἷς δέ τίς ἐστιν ὄρνις, ὃς ἑαυτὸν ἀνακτᾶται, καὶ αὐτὸς ἑαυτὸν ἀνασπείρει. Φοίνικα τοῦτον καλοῦσιν οἱ Ἀσσύριοι. Οὐκουν σπέρμασιν ἐκεῖνος οὐδὲ βοτάναις, ἀλλὰ λιβάνου δάκρυσι καὶ

(1) Codex, εἶδε, quod latina «ni *sciret* fieri» mutari jubebant. Supra p. 289, εἶδε et οἶδε sic permutata ostendi: adde Bast. ad Aristænet. p. 680 meæ edit.; Creuzer. ad Plotin. de Pulchrit. pag. 300; Jacobs. ad Anth. Pal. t. III, pag. 189.

» ἀμώμου χυλῷ διαζῇ. Οὗτος, πέντε τῆς ἰδίας βιοτῆς περάνας αἰῶνας, ἐν πρείνου πρέμνοις καὶ πολυδονήτου φοίνικος κορυφῇ τοῖς ὄνυξί τε καὶ τῷ καθαρῷ στόματι καλιὰν ἑαυτῷ κατασκευάζει, καὶ κασίαν τε ὁμοῦ καὶ λείου νάρδου στάχυας, καὶ συντετριμμένα κιννάμωμα, καὶ σμύρναν ξανθὴν, ὑποστρώννυσιν, ἑαυτὸν δ' ἄνωθεν ἐπιτίθησι, καὶ τελευτᾷ τὸν βίον ἐν τοῖς ἀρώμασιν. Ἐντεῦθεν φασὶν ἐκ τοῦ πατρικοῦ σώματος βραχύτατον φοίνικα, ὃς ἄλλα τοσαῦτα ἔτη ζῆν ἂν ὀφέλοι, γεννᾶσθαι. Τῆς δ' ἡλικίας δύναμιν αὐτῷ δούσης ὡς καὶ φόρτον τινὰ δύνασθαι φέρειν, κουφίζει τοῦ τῆς καλιᾶς βάρους τοὺς τοῦ δένδρου ἀκρέμονας, καὶ εὐσεβῶς τό,τε λίκνον ἑαυτοῦ φέρει καὶ τὸν τοῦ πατρὸς τάφον, καὶ, διαέριος (1) τὴν τοῦ Ἡλίου πόλιν φθάσας, ἐν τῷ τοῦ Ἡλίου νεῷ πρὸ τῶν ἱερῶν πυλῶν ἀποτίθεται. Εἴ γε μὴν ἔστι τι θαῦμα καινοτομίας ἐν τούτοις, θαυμάζωμεν (2) καὶ τὴν ὕαιναν παραλλὰξ τὰς φύσεις ἀμείβουσαν, καὶ τὴν μικρῷ πρόσθεν θήλειαν οὖσαν, νῦν ἄῤῥενα γενομένην. Καὶ τοῦτο δὲ τὸ ζῶον, ὃ πνεύμασί τε καὶ αὔρᾳ τρέφεται, εὐθὺς ἐξομοιοῦται ὥπερ ἂν προσψαύσῃ χρώματι. Καὶ λύγκας δὲ ἡ Ἰνδία καταπολεμηθεῖσα τῷ σταφυληφόρῳ δέδωκε Βάκχῳ· ὧν, ὡς διαμνημονεύουσιν, ὅ,τιπερ ἂν ἀποσκυβαλίσῃ ἡ κύστις, εἰς λίθον ἀμείβεται, καὶ τοῦ ἀέρος ἁψάμενον πήγνυται. Οὕτω καὶ τὸ κοράλλιον, ἡνίκα ἂν τὸ πρῶτον ἀέρος θίγῃ, σκληρύνεται· κλάδος δ' ἁπαλὸς ὑπὸ τὸ ὕδωρ ἐστίν.

(1) Codex, διμέελος, et statim θεῷ pro νεῷ.

(2) Lat. *miremur*: Codex, θαυμάζω μέν. Infra post ὧν inserui ὡς.

» Ἐπιλίποι ἂν πρότερον ἡ ἡμέρα (1), καὶ ὁ Φοῖ-
» βος τοὺς πνευστιῶντας ἵππους βάψειεν ἐν τῇ
» βαθείᾳ θαλάττῃ, ἢ ἐγὼ πάντα λόγοις διεξελεύ-
» σομαι τὰ πρὸς εἴδη μετενεχθέντα καινά. Οὕτως
» ἅπαντα μεταβαλλόμενα θεωροῦμεν, καὶ τὰ μὲν
» τῶν ἐθνῶν δύναμιν ἀναλαμβάνοντα, τὰ δὲ κα-
» ταπίπτοντα. Οὕτω μεγάλη γέγονε καὶ πλούτῳ
» καὶ ἀνδράσιν ἡ Τροία, καὶ τοσοῦτον αἷμα δι'
» ἐτῶν δέκα δοῦναι ἠδυνήθη· νῦν δ' ἐστὶ ταπεινὴ,
» καὶ τὰς παλαιὰς συμφορὰς μόνον, ἀντί τε τοῦ
» πλούτου τὰ τῶν πάππων δείκνυσι μνήματα.
» Περιφανὴς ἦν ἡ Σπάρτη· ἴσχυσαν αἱ μεγάλαι Μυ-
» κῆναι, ναὶ μὴν καὶ ἡ Κεκροπὶς, ναὶ μὴν καὶ οἱ τοῦ
» Ἀμφίονος πύργοι· νῦν δ' εὐτελὲς χωρίον ἡ Σπάρτη,
» πεπτώκασιν αἱ ὑψηλαὶ Μυκῆναι, τῶν Οἰδιποδιονίων
» Θηβῶν οὐδέν ἐστιν ὅτι μὴ ὄνομα (2). Καὶ νῦν δὲ
» φήμη φέρεται τὴν Δαρδανίδα (3) Ῥώμην ἀνί-
» στασθαι, ἣ, γείτων τοῖς τοῦ Ἀπεννινογενοῦς
» Θύμβριδος οὖσα ῥεύμασιν, ὑπὸ βάρει καὶ ὄγκῳ
» ὑπερμεγέθει τὰ τῶν πραγμάτων θεμέλια κατα-

(1) Basilius, eadem hyperbole, Hom. de peccato pag. 139, ed. 1556 : *ταῦτα μὲν ἐὰν θέλω καταλέγειν.... .ἐπιλείψει με τάχα διηγούμενον ὁ χρόνος.* Joannes Climac. pag. 338 : *καὶ ἵνα μὴ πολλὰ λέγω, ἐπιλείψει με γὰρ ὁ χρόνος ἤπερ τὸ καθ' ἓν ἐξαιτάζειν βούλομαι, κυρίως*. . .Exemplum editionis Raderianæ, in Bibliotheca Regia servatum, quodque fuit a docto quodam viro ad novam editionem e codicibus correctum, recte exhibet : . . . .*ἐπιλ. γάρ με διηγούμενον ὁ χρόνος, εἴπερ ἐξετάζειν καθ' ἕκαστον βούλ.* Diffuse hanc hyperbolam tractavi ad Aristæneti Epistolas, p. 548.

(2) Non fuit reddita ab interprete, vel a librario non descripta, de Athenis sententia. Locus sic fere verti potest: *Αἱ Οἰδιποδιονίαι Θῆβαι τί εἰσιν ὅτι μὴ μῦθος; τῶν Πανδιονίων Ἀθηνῶν τι συμμένει, ὅτι μὴ ὄνομα;*

(3) Codex, *καρδανίδα*.

» βάλλεται. Τοίνυν καὶ αὕτη τὴν μορφὴν αὔξουσα
» μεταβάλλει, καί ποτε κεφαλὴ τῆς μεγάλης οἰκου-
» μένης γενήσεται. Οὕτω τούς τε μάντεις λέγειν
» φασὶ (1) καὶ τοὺς μοιρολέκτας χρησμούς. Καί,
» καθόσον μέμνημαι, εἶπέ ποτε, τῶν Τρωϊκῶν ἤδη
» πεπονηκότων πραγμάτων, ὁ Πριαμίδης Ἕλενος
» τῷ Αἰνείᾳ θρηνοῦντί τε καὶ περὶ τῆς σωτηρίας
» διστάζοντι· Ὦ παῖ θεᾶς, εἰ ἀποχρώντως ἔγνως
» τὰ προφοιβάσματα τῆς ἐμῆς διανοίας, οὔκουν
» ἅπασα, σοῦ σωζομένου, πεσεῖται ἡ Τροία. Ὁδὸν γάρ
» σοι καὶ πῦρ δώσει καὶ σίδηρος, καὶ ἀπελεύσῃ, καὶ
» ἅμα σαυτῷ τὰ Πέργαμα κομίσεις ἁρπάσας, μέχρις
» ἂν καὶ σοὶ καὶ τῇ Τροίᾳ πεδίον ἀλλότριον, καὶ τοῦ
» πατρῴου ποθεινότερον, ἀπαντήσῃ. Ὁρῶ δὲ καὶ πό-
» λιν τοὺς Φρυγίους ἀπογόνους μέλλοντας ἀναστή-
» σειν, ὁποία οὔτε ἔστιν, οὔτε ἔσται, οὔτε μὴν τοὺς
» προτέρους ἐφάνη χρόνους. Ταύτην ἄλλοι μέν τι-
» νες ἐν αὐτῇ δυναστεύσαντες ἰσχυρὰν ἐπὶ μακρὸν
» χρόνον ἀποφανοῦσι· δέσποιναν δὲ πάντων ὁ ἐκ τοῦ
» αἵματος τοῦ Ἰουλίου γεννηθεὶς ἀπεργάσεται, ὃς,
» μετὰ τὸ τῇ γῇ χρήσασθαι (2) καὶ τῆς οὐρανίου
» λήξεως τεύξεται, καὶ τούτῳ τέλος ὁ οὐρανὸς ἔσται.
» Ταῦτα διαμνημονεύων προειπόντα τὸν Ἕλενον
» τῷ βαστάσαντι τοὺς θεοὺς Αἰνείᾳ, νῦν ἀπαγ-
» γέλλω. Καὶ δή, καὶ τῆς συγγενοῦς μοι πόλεως
» ἐπιδιδούσης, καὶ τοὺς Πελασγοὺς ὁρῶν ἐπ' ἀγαθῷ
» περιγενομένους τῶν Τρώων, ἥδομαι.

(1) Cod. φησί. Lat. *ferunt*. Ubique hæ personæ permutantur.

(2) Latine, « quum tellus erit » usa »; id est, μετὰ τὸ τὴν γῆν αὐτῷ χρήσασθαι, μετὰ τὸ τῇ γῇ λυσιτελῆσαι, vel λυσιτελῆ ἅλις γεγονέναι.

» Ἀλλ' ἵνα μὴ πόῤῥω συναρπασθέντες ἀπενεχθῶ- » μεν, τῶν ἵππων ἐπιλαθομένων πρὸς τὸ τέρμα » συντείνειν, οὐρανὸς, φημὶ, καὶ πᾶν ὅ, τι πολὲ ὑπ' » ἐκεῖνον ἐστὶ, τας μορφὰς μεταλλάττει, καὶ γῆ πά- » λιν καὶ πᾶν ὅ, τιπερ ὑπ' ἐκείνην (1) ἐστί. Καὶ δὴ καὶ » ἡμεῖς, μέρος ὄντες τοῦ κόσμου (ἐπεὶ μὴ σώματα » μόνον, ἀλλὰ καὶ πτηναὶ δῆτα ψυχαὶ τυγχάνομεν » ὄντες, καὶ πρὸς θηρίων ἐλθεῖν πεφύκαμεν σώ- » ματα, καὶ πρὸς κτηνῶν κάμπτεσθαι μέλη), τὰ σώ- » ματα τοίνυν, τὰ γονέων ψυχὰς σχεῖν πεφυκότα, » ἢ ἀδελφῶν, ἢ τῶν ἄλλῳ τινὶ θεσμῷ συνημμένων » ἡμῖν, ἢ τῶν ἁπλῶν ἀνθρώπων, ἐῶμεν τιμῆς καὶ κα- » θαρᾶς ἀσφαλείας (2) τυγχάνειν, μηδὲ Θυέστεια δεῖ- » πνα τῇ κοιλίᾳ ἐπιστοιβάζωμεν. Ὢ πόσον κακῶς » εἴθισται, πόσον ἑαυτὸν ἀπανθρώπως εἰς ἀνθρώπινον » φόνον ἐκεῖνος ἑτοιμάζει, ὃς μόσχου λαιμὸν σιδήρῳ » διέῤῥηξε, καὶ ἀτέγκτους τοῖς μυκήμασιν ὑπέσχε τὰς » ἀκοάς! ἢ ἔριφον οἷός τ' ἐγένετο σφάξαι, κλαυθμυ- » ρισμοὺς (3) τοῖς βρεφικοῖς παραπλησίους προφέ- » ροντα, ἢ ὄρνιθι τραφῆναι ὥπερ αὐτὸς τροφὴν ἔδωκε! » Πόσον τι τὸ ἐνδέον ἐν τούτοις πρὸς τὸ πλῆρες » τῆς ἀνθρωποκτονίας ἀνοσιούργημα; Ποῖ τὰ τῆς ὁρ- » μῆς τῆσδε προτείνει; Οὐκοῦν βοῦς μὲν ἀρούτω, » ἢ τὸν θάνατον τοῖς ἐνιαυτοῖς προλογιζέσθω τοῦ » γήρως· ὄϊς δὲ ὅπλα κατὰ τοῦ φρικώδους Βοῤῥᾶ » παρεχέτω· οὔθατα δ' αἶγες κορεσθεῖσαι ταῖς χερ- » σὶν ἀμέλγειν διδότωσαν. Δίκτυα δὲ καὶ βρόχους » καὶ παγίδας καὶ τέχνας τὰς δολίους ἐξάρατε, μηδὲ

(1) Codex habet ὑπ' ἐκείνης.

(2) Latina, « tuta esse et honesta sinamus », optime intellexit.

(3) Codex, κλαυθμηρισμούς.

» πρέμνοις ἰξωθεῖσι κατασοφίζεσθε τὰ πτηνὰ, μηδὲ » τὰς δειλὰς ἐλάφους ἄρκυσιν ἐγκλείετε, μηδὲ τὰ » ἐπικαμπῆ ἄγκιστρα δελέασι κρύπτετε. Φθείρετε δὲ » ἅτινά ποτε βλάπτει· ἀλλὰ καὶ ταῦτα φθείρετε » μόνον· τὸ δὲ στόμα τῆς ἐντεῦθεν τροφῆς ἀπηλ- » λάχθω, τροφὴν δ' ἡμερὴν λαμβανέτω.»

Τοιούτοις καὶ ἑτέροις τὸν Νουμᾶν μυσταγωγηθέντα λόγοις ἐπανελθεῖν εἰς τὴν ἐνεγκαμένην φασὶ, καὶ ζητηθέντα καθ' αἵρεσιν τοῦ τῶν Λατίνων δήμου τὰς ἡνίας λαβεῖν· ὃς, εὐδαίμων τῷ συνοικεῖν Νύμφῃ γενόμενος, καὶ τὰς Μούσας ἡγουμένας ἔχων, τὰ τῶν θυσιῶν ἐδίδαξεν ἔθη, καὶ τὸ ἔθνος, ἀγρίοις εἰθισμένον πολέμοις, ἐπὶ τὰς τῆς εἰρήνης μετήγαγε τέχνας· ὃν, γεγηρακότα, καὶ τὴν βασιλείαν καὶ τὸν βίον διηνυκότα, καὶ ἀποιχόμενον, αἱ τῶν Λατίνων γυναῖκες, καὶ ὁ δῆμος, καὶ ἡ γερουσία ἐπένθησεν. Ἡ γάρ τοι σύζυγος Αἰγερία, τὸ ἄστυ καταλιποῦσα, καὶ, πρὸς τὴν τῆς Ἀρικίνης φάραγγος (1) δασυτάτην εἰσιοῦσα λόχμην, ἐκρύπτετο, καὶ τοῖς τῆς Ὀρεστείας Ἀρτέμιδος ἱεροῖς ὑπό τε τῶν οἰμωγῶν καὶ τῶν θρήνων ἐμποδὼν ἵστατο. Ἆ ποσάκις ἐκείνην αἱ τῶν ὀρῶν τε καὶ λιμνῶν Νύμφαι μὴ ταῦτα ποιεῖν ἐνουθέτουν! καὶ ποσάκις θρηνούσῃ παραμυθίας προσῆγον ῥήματα! Ἀλλὰ καὶ ὁ Θησείδης ἥρως Ἱππόλυτος « Στῆσον τοῦ- » τον σοὶ τὸν τρόπον (2) » εἶπεν. « Οὐδὲ γὰρ ἡ σὴ

(1) Codex, φάλαγγος. Hæc nomina supra, pag. 4, vidimus permutata: conf. Schæf. ad Schol. Apoll. Rhod. pag. 48.

(2) Forsan, σύ. Latina *siste modum* verba verbis reddidit. Heinsius loci difficultatem bene intellexit. Vel est quærendum nomen, pro *modum*, quod *fletui, dolori* synonymum sit; vel, pro *siste*, verbum quod idem ac *tene* significet; vel probandum Latinos

» τύχη μόνη θρηνητέα ἐστίν. Ὅρα δὲ καὶ ἑτέρων » ὁμοίας συμφορὰς, καὶ πρᾳότερον οἴσεις ταῦτα. » Ἀλλὰ γὰρ μὴ ὤφελε καὶ ἐμὸν ὑπόδειγμα δύνα- » σθαί σε τῆς ἀνίας κουφίζειν· νῦν δὲ καὶ ἐμὸν δύ- » ναται.

» Εἰ γὰρ λεγόντων ἴσως καὶ πρὸς τὰς ὑμετέρας » ἔφθασεν ἀκοὰς, Ἱππόλυτόν τινα, τῷ τοῦ πατρὸς » ἑτοιμοπίστῳ καὶ τῷ τῆς τολμηρᾶς μητρυιᾶς δόλῳ, » περιπεσεῖν θανάτῳ, θαυμάσεις· μόλις μὲν ἂν » ἐπαινέσαιμι τοῦτο (1)· ἐκεῖνος μέντοι ἔγωγε εἰμί. » Καὶ ἐμὲ ἡ τῆς Πασιφάης κακοδαίμων θυγάτηρ » ποτὲ μάτην πειράσασα, τὴν τοῦ πατρὸς ὑποφθεῖ- » ραι κοίτην, ὅπερ ἤθελεν αὐτὴ ἐμὲ θελήσαντα » ἤλεγξε, στρέψασα τὴν κατηγορίαν δέει τε τοῦ μὴ » μηνυθῆναι τὸ πάθος, καὶ μᾶλλον (2) ὅτιπερ αὐτῇ » προσέκρουσα διωσάμενος. Καί με μηδὲν ὀφλόντα » τοιοῦτον ὁ πατὴρ ἀπελαύνει τῆς πόλεως, καὶ ἀπιόν- » τος ἀρὰς ἀρᾶται τῇ κεφαλῇ δυσμενεῖς. Πρόσφυ- » γι τοίνυν ἅρματι πρὸς τὴν Πιτθείαν ᾔειν Τροιζῆνα. » Καὶ τὴν τοῦ Κορινθιακοῦ πελάγους ἠϊόνα παρή- » μειβον ἤδη· ἐξηγέρθη δ' ἡ θάλασσα, καὶ ὑπερφυὴς » ὑδάτων σωρεία εἰς ὄρους εἶδος (3) κυρτουμένη τε καὶ

æque dixisse et eodem sensu *siste modum* et *tene modum*.

(1) Lat. *vixque probabo* non intellexit, quorum hic est sensus: θαυμάσῃ, καὶ μόλις μὲν ἂν τοῦτο φανερὸν ποιῆσαι οἷός τ' εἴην, καὶ ἐξελέγχειν.

(2) Latina, « Indiciine metu » magis, offensane repulsæ », sic erant ferme vertenda : πότερον δέει μᾶλλον τοῦ μὴ μηνυθῆναι τὸ πάθος, ἢ ὅτιπερ αὐτῇ προσέκρουσα...

(3) Lat. « In montis speciem »: frequens comparatio. Philostr. Her. pag. 228, θάλαττα.... ἀρθεῖσα, λόφῳ μεγάλῳ ἴση. Libanius Ep. 1139, τοῦ Ποσειδῶνος ἐδεήθην ὅπως ὑμῖν ἐπαγάγοι κύματα οὔρεσιν ἶσα : ubi Wolf. videndus, collato Jacobs. ad Achill. Tat. I, 1, p. 402, et Weitz. Ind. in Dracont. p. 71. Constantinus Por-

» αὐξάνουσα κατεφαίνετο, μυκηθμούς τε ἀποδιδοῦσα » καὶ ἀπ' ἄκρας τῆς κορυφῆς καταῤῥέουσα (1). Ἐκεῖ- » θεν δὲ, τοῦ κύματος ῥαγέντος, ταῦρος κερασφόρος » ἐξωθεῖται, καὶ, μέχρις τῶν στέρνων ἀνορθωθεὶς πρὸς » ἀέρα, ἔκ τε τῶν μυκτήρων καὶ τοῦ στόματος ἀνα- » πεπταμένου μέρος θαλάττης ἐξήμεσεν. Αἱ ψυχαὶ » μὲν οὖν ἔδεισαν τῶν ἑταίρων· ἐμοὶ δ' ὁ νοῦς ἄτρε- » στος ἔμεινεν, ἀποχρώσης αὐτῷ τῆς ὑπερείας. » Ἡνίκα δ' οἱ ταχεῖς ἵπποι τοὺς τραχήλους πρὸς » τὴν θάλασσαν ἔστρεψαν, τὰ ὦτά τε ὀρθώσαντες » ἔφριξαν, καὶ τῷ τοῦ τέρατος φόβῳ ταράττονται, » καὶ ἐν ὑψηλοῖς σκοπέλοις τὸ ἅρμα κατακρημνίζου- » σιν. Ἐγὼ δὲ τὰς ἡνίας ἀφρῷ λευκῷ διαβεβρεγμένας » μάτην ἐπισπᾶσθαι τῇ χειρὶ διαμάχομαι, καὶ, εἰς » τοὐπίσω γενόμενος ὕπτιος, τείνω. Καὶ οὐκ ἂν ἡ τῶν » ἵππων λύτρα τῆσδε περιεγένετο (2) τῆς ἀλκῆς, εἰ » μὴ ὁ περὶ τὸν συνεχῆ στρεφόμενος ἄξονα τροχὸς, » στύπει συναντήσας, διεστράφθη καὶ διεῤῥίφη. Ἐκλι- » νάττομαι δ' αὐτίκα τοῦ ἅρματος, καὶ, τῶν ἱμάν-

phyr. Them. I, 17: τὸ δὲ Αἰγαῖον πέλαγος βαρύπλουν ἐστὶ καὶ δυσπέρατον, καὶ κύματα μακρὰ καὶ ὄρεσιν ἐοικότα προσανεγείρει τοῖς πλέουσιν. Eumathius XI, pag. 417: κυκᾷ τὴν θάλασσαν Ποσειδῶν, ἴσα καὶ ὄρεσιν ἐγείρει τὰ κύματα, τὴν ναῦν καταδῦσαι φιλονεικεῖ· λυτρὸν ὁ κυβερνήτης πεθῆναι νομοθετεῖ: cod. Reg. 2897, τυθῆναι, optime: sic VIII, pag. 302: ναῦς ὑπηρέτης (cod. id. ὑπηρέτις, bene) ἡμῖν τῇ φυγῇ, πρὸς ἣν Ποσειδῶν ἀντιπνεῖ, καὶ θῦμα ζητεῖ, καὶ τὸ θῦμα πληρούμεθα (imo κληρούμεθα, ut est recte in codice). Archias Ep. 30, de delphine in litus ejecto: Ἡ γὰρ ἴσον πρηῶνι Μαλείης ὡς ἐκυκήθη Κῦμα πολυξάνθους σ' ὦσεν ἐπὶ ψαμάθους: Ilgen. Opusc. t. II, p. 78, Archiam ridet quod *delphinem* dixerit ἴσον πρηῶνι Μαλείης, ridendus ipse, ni aliud egisse virum doctiss. esset manifestum.

(1) Imo σχιζομένη, ut melior lectio *findi* (non *fundi*) vertatur.

(2) Codex, περιεγένοντο. Statim cod. τύπει.

» τῶν συνεχόντων τὰς χεῖρας, εἶδες ἂν τὰ σπλάγχνα ζῶντα συρόμενα, καὶ προσεχόμενα τὰ νεῦρα τοῖς θάμνοις, καὶ τὰ μέλη ἐν μέρει μὲν διαφεύγοντα (1), ἐν μέρει δ' ἐμπλεκόμενά τε καὶ καταλιμπανόμενα, καὶ τὰ ὀστᾶ καταγνύμενα καὶ βαρὺν ἦχον ἀποδιδόντα, καὶ τὴν ψυχὴν ἀπειρηκυῖαν ἐξιπταμένην. Καὶ οὐκ ἦν οὐδὲν ἐν τῷ σώματι μέρος, ὅπερ ἔσχες ἂν διαγνῶναι, ὄψις δ' ἦν ἅπαντα μία. Μήποτε, Νύμφη, δύνασαι ἢ τολμᾷς τῷ ἐμῷ θανάτῳ τὸ σαυτῆς πάθος παραλιθέναι; Ἐγὼ γὰρ δὴ καὶ τὸν φωτὸς ἐστερημένον ἐθεασάμην χῶρον, καὶ τὸ σῶμα διεσπασμένον ἐν τοῖς τοῦ Φλεγέθοντος ὕδασιν ἔλουσα. Καὶ οὐκ ἄν μοι τὸ ζῆν ἀπεδόθη, ὅτι μὴ τῇ δραστηρίῳ τοῦ Ἀσκληπιοῦ θεραπείᾳ· ὅπερ ἐπειδὴ ταῖς ἰσχυραῖς τε βοτάναις καὶ τῷ Παιονείῳ φαρμάκῳ, τοῦ Πλούτωνος ἀγανακτοῦντος, ἀπέλαβον, αὐτίκα μοι ἡ Ἄρτεμις, ἵνα μὴ παῤῥησιαζόμενος τὸν τοῦ δώρου τοῦδε φθόνον αὐξάνοιμι, πυκνὴν ἐπιπροσθεῖν νεφέλην ἐποίησεν. Ὡς ἂν δὲ καὶ ἀσφαλείας ἀπολαύοιμι, καὶ δυναίμην ἀβλαβῶς βλέπεσθαι, καὶ ἡλικίαν προσέθηκε, καὶ οὐδὲ γνώριμόν μοι κατέλιπε πρόσωπον. Καὶ δὴ καὶ ἐπὶ μακρὸν ἐδίστασε πότερόν μοι τὴν Κρήτην ἢ (2) τὴν Δῆλον ἔχειν παραδώσει, καὶ, τήν τε Κρήτην καὶ Δῆλον ἐάσασα, ἐνταῦθα μετέθηκεν. Καὶ ἅμα μοι τὴν κλῆσιν, ἥτις ἂν τοὺς ἵππους ἀναμιμνήσκειν δύναιτο, ἀποθέσθαι κελεύει· καὶ, Σὺ, φησὶν, ὃς ἦσθα πρότερον Ἱππόλυτος, νῦν ὁ αὐτὸς Οὐίρ-

(1) Imo, διαρπασθέντα, vel aliud simile aliquid, ad latinorum dictum « Membra *rapi* partim ».

(2) Codex, Κρήτην καὶ τὴν Δ.

» βιος ἔσο. Ἐντεῦθεν τοδὶ τὸ νέμος οἰκῶ, τῶν ὑποδεεστέρων θεῶν εἷς, καὶ λανθάνω ὑπὸ τὸ τῆς δεσποίνης Ἀρτέμιδος ὄνομα (1), καὶ εὔνους ἐκείνῃ διατελῶ. »

Τῆς Αἰγερίας μέντοι τὸ πένθος πάθος θυραῖον κουφίζειν οὐ δύναται. Ἀλλ', ἐν τῷ ταπεινοτάτῳ τῆς τοῦ ὄρους κειμένη ῥίζης, εἰς δάκρυα τήκεται, μέχρις ἡ τοῦ Φοίβου σύγγονος, τῷ πρὸς αὐτὴν ἐλέῳ καμφθεῖσα, πηγὴν ἐκ τοῦ σώματος ἐκείνης ψυχρὰν ἐποίησε, καὶ τὰ μέλη πρὸς ἀέναον ὕδωρ ἀπελέπτυνε.

Τάς γε μὴν Νύμφας τοῦ πράγματος ἐξέπληξε τὸ καινὸν, καὶ ὁ τῆς Ἀμαζόνος παῖς οὔκουν ἑτέρως ἀχανὴς ἐστι τῷ θαύματι, ἢ ἡνίκα ὁ Τυῤῥηνὸς ἀρότης τὴν θεοπρέπον βῶλον ἐν μέσοις τοῖς ἀγροῖς ἐθεάσατο, αὐτομάτως μὲν τὰ πρῶτα καὶ μηδενὸς κινοῦντος κινουμένην, αὐτίκα δ' ἔπειτα μορφὴν ἀνθρώπου μὲν δεχομένην, τὴν δὲ τῆς γῆς ἀποτιθεμένην, καὶ τὸ πρόσφατον στόμα ταῖς μελλούσαις μοίραις ἀνοίγουσαν· Τάγην τοῦτον οἱ ἐγχώριοι προσηγόρευσαν, ὃς πρῶτος τὸ τῶν Τούσκων ἐδίδαξε γένος τὰς μελλούσας ἀνοίγειν τύχας· ἢ ἡνίκα ὁ Ῥωμύλος τὸ ἐν τῷ Παλατίνῳ λόφῳ πεπηγὸς ποτε δόρυ ἐξαπίνης θάλλον ἑώρακεν, ἐπ' ἀρτιφυοῦς ῥίζης ἱστάμενον, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ σιδηροῦ στύρακος (2) ἔτι,

(1) *Nomine* male legit pro *numine*. Verte ergo, σέβασμα, τὴν θείαν δύναμιν. Atque mox non *accenseor* habuit, sed *adsentior*, vel *acceptior*.

(2) Codex, σιδήρου στύρακος. Quid sit στύραξ explicabam olim ad Phil. Her. p. 601, ubi vitia sunt typorum vel calami lapsus, σαυρώτηρ et σαυρώτηρι. Adde Morel. ad Dion. Chrys. t. II, p. 452; Casaub. ad Sueton. Cæs. 62;

καὶ οὐκ ἔτι τυγχάνον ὅπλον, ἀλλ' ἀκαμπὲς δένδρον, καὶ τοῖς ἀποθαυμάζουσι σκιὰν ἀπροσδόκητον παρεχόμενον· ἢ ἡνίκα τὰ ἑαυτοῦ κέρα ἐν τοῖς ποταμίοις ὕδασιν εἶδεν ὁ Κίππος· εἶδε καὶ γὰρ, καὶ, ψευδῆ πίστιν ἐπὶ τῆς εἰκόνος εἶναι πειθόμενος, πολλάκις τῷ μετώπῳ τοὺς δακτύλους ἐπενεγκὼν, ἅπερ εἶδεν ἥψατο, καὶ, μηκέτι τοὺς ἑαυτοῦ μεμφόμενος ὀφθαλμοὺς, ἔστη οὑτωσί πως, ὡς ἀριστεὺς, τῶν πολεμίων ἡττημένων, παρῆν· καὶ, πρὸς οὐρανὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁμοῦ καὶ τὰ κέρα διάρας, « Εἴ τί ποτε » εἶπεν « ἐπισημαίνει τὸ τέρας τοῦτο, θεοὶ, εἰ μὲν περιχαρὲς εἴη, περιχαρὲς ἔστω τῇ πατρίδι καὶ τοῦ Κυρίνου τῷ δήμῳ· εἰ δ' ἀνιαρὸν, ἐμοὶ ἀπειλείσθω μόνον. » Καὶ, ἐκ χλωρῶν βώλων βωμὸν στήσας, εὐώδει πυρὶ τὸ κρεῖττον ἐξευμενίζεται, καὶ οἶνον ἐκ κύλικος σπένδει, καὶ, προβάτου τυθέντος, πυνθάνεται τί ποτ' ἂν αὐτῷ σημαίνει τὰ σπαίροντα ἔτι σπλάγχνα· ἅπερ ὁμοῦ τε ἐπεσκέψατο τοῦ Τυῤῥηνοῦ ἔθνους ὁ θυοσκόπος, καὶ μεγάλα μὲν πραγμάτων ἐπιχειρήματα εἶδεν ἐν τούτοις, δυσσύμβλητα μέντοι. Ὡς δὲ καὶ τοὺς ὀξυδερκεῖς ὀφθαλμοὺς ἐκ τῶν λοβῶν τοῦ θύματος πρὸς τὰ κέρα ἦρε τοῦ Κίππου, « Βασιλεῦ » εἶπεν, « ὦ χαίροις! Καὶ γὰρ σοι, Κίππε, καὶ τοῖς σοῖς κέρασιν ὁ χῶρος οὗτος

Bernard. ad Nonn. t. I, p. 383; Gevart. Elect. 1, c. 1, ubi cerni potest τοῦ στύρακος imago; Walpol. in Museo Cant. t. I, p. 199; Jacobs. ad Anal. t. VII, p. 85, 92. Theophylactus Simoc. Epist. 71, quæ in editis Ῥόδωνος est Κυπαρίσσῳ, in codd. Regg. 2991 A, 3047, Ῥόδωνος Κυπαρίσσωνι: τοὺς Λευκανοὺς ἐπιέναι πάλιν φασί· καὶ, τὸ δρέπανον ἀποῤῥίψας, λόγχην καὶ σαρωτῆρα χαλκεύσομαι: iidem codd. σαυρωτῆρα, optime. Στύραξ et σαυρωτὴρ nomina sunt synonyma.

» καὶ τὰ τῶν Λατίνων ὑποταγήσεται τείχη. Ῥῆξον » σὺ μόνον τὴν βραδύτητα, καὶ ἀναπεπταμένας » τὰς πύλας εἰσελθεῖν σπεῦσον. Οὕτω γὰρ αἱ Μοῖ- » ραι κελεύουσι, καὶ, κατὰ τὴν πόλιν εἰσδεχθεὶς, » τύραννος γενήσῃ, καὶ σὺν ἀσφαλείᾳ ἀναφαιρέτου » ἀπολαύσεις τοῦ σκήπτρου. » Ὁ δὲ Κίππος εἰς τοὐπίσω τὸν πόδα μετήνεγκε, καὶ βλοσυρῶς ἐκ τῶν τῆς πόλεως πύργων ἀποστρέφων τοὺς ὀφθαλμοὺς, « Πόῤῥω, ἆ! πόῤῥω » φησὶν, « οἱ θεοὶ, τὰ τοιαῦτα » σύμβολα ἀποπέμψατε. Πολλῷ γὰρ ἂν ἔγωγε δι- » καιότερον φυγὰς τὸν βίον ἀνύσαιμι ἢ τὸ Καπι- » τώλιον ἐμὲ θεάσαιτο τύραννον. » Εἶπε, καὶ παραχρῆμα τὸν δῆμον καὶ τὸ βάρος συγκαλεῖται τῆς γερουσίας, πρόσθεν μέντοι τὰ κέρα εἰρηνικῇ δάφνῃ καλύψας. Καὶ, ἀναβάθρας πρὸς τῶν στρατιωτῶν γενομένης (1), ἀναβὰς ἔστη, καὶ, τὸν ἀρχαῖον τρόπον ἐξιλασάμενος τοὺς θεοὺς, « Ἔστι τις » εἶπεν « ἐνταῦθα, ὃν ὑμεῖς εἰ μὴ τῆς πόλεως ἀπελάσητε, » γενήσεται τύραννος. Τοῦτον δ' ὅστις ποτέ ἐστιν » σημείῳ φράσω, καὶ οὐκ ὀνόματι· κέρα ἐπὶ τῷ » μετώπῳ φέρει· ὃν ὑμῖν ὁ μάντις μηνύει, τὴν Ῥώ- » μην εἰσελθόντα, νόμους ἐπιθήσειν δουλείους. Ἐκεῖ- » νος μὲν οὖν εἰς τὰς πύλας ἀναπεπταμένας οἷός » τ' ἦν εἰσαράξαι· ἀλλ' ἔγωγε ἀντέστην· εἰ καὶ τὰ » μάλιστα μηδεὶς ἐκείνου μοι μᾶλλον προσήκων » ἐστί. Καὶ ὑμεῖς δ' ἀποκλείσατε, Κυρῖται, τῷ » ἀνδρὶ τὴν πόλιν, ἢ, εἴπερ ἄξιός ἐστι, βαρείαις » ἁλύσεσι δήσατε, ἢ στήσατε τὸν φόβον τῷ θα-

(1) Velim potius, καὶ ἐπὶ προσχωμάτων ἃ αἱ στρατιωτικαὶ χεῖρες ἐποίησαν, ἀναβάς. Lat. « et aggeribus factis a milite forti Insistit. »

» νάτῳ τοῦ πεπρωμένου τυράννου.» Εἶπεν. Ὁποῖον δὲ ψιθύρισμα γίνεται τοῦ Εὔρου λαμπροῦ ταῖς οἰκείαις πεύκαις (1) ἐπισυρίζοντος, ἢ ὁποῖον τὰ θαλάττια ποιεῖ κύματα ψόφον, εἴ τις πόῤῥωθεν τούτων ἀκούοι, τοιοῦτον ὁ δῆμος ἐπήχησεν. Ἀλλὰ, καίτοι συγκεχυμένων ὄντων τῶν τοῦ δήμου ῥημάτων, δείσαντος μέντοι (2) τὰς ἄλλας ὑπερβάλλει φωνή· « Τίς οὑτοσί ἐστι;» Καὶ περισκοποῦσι τὰ μέτωπα, καὶ τὰ προῤῥηθέντα κέρα ἐπιζητοῦσι. Πρὸς οὓς αὖθις ὁ Κίππος « Ὃν ζητεῖτε » φησὶν « ἔχετε.» Καὶ ἀφελόμενος τῆς κεφαλῆς τὸν στέφανον, καίτοι τοῦ δήμου κωλύοντος, ἐμφανίζει τοὺς κροτάφους κέρασι δυεῖν ἐπισήμους. Κατέσπασαν τοίνυν πάντες τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ οἰμωγὴν ἀφῆκαν, καὶ τὴν τοῖς ἀνδραγαθήμασιν ἐκείνην περιφανῆ κεφαλὴν (τίς ἂν ἔχοι πιστεύειν;) ἄκοντες ἐθεάσαντο, καὶ, μηδὲν ὑπομείναντες περαιτέρω τιμῆς αὐτὸν στέρεσθαι, τὸν χαρμόσυνον ἐπέθηκαν στέφανον. Ἡ γερουσία γε μὴν, ἐπειδὴ τὴν πόλιν εἰσελθεῖν εἴργῃ, Κίππε, ἀγροῦ πολυτίμου τοσοῦτόν σοι δεδώκασιν, ὁπόσον ἂν, βοῦς ὑποβαλὼν τῷ ἀρότρῳ, περιλαβεῖν ἕωθεν μέχρι δυσμῶν δυνηθείης. Καὶ τὰ κέρα θαυμαστὴν ὄψιν παρεχόμενα τοῖς ἐπιχρύσοις τῶν πυλῶν σταθμοῖς ἐγκολάπτουσιν, εἰς μακρὸν τὸν αἰῶνα διαμενοῦντα.

(1) Nescio quid habuerit lectionis ; vulgatam certe *succinctis* male vertit. Forte, συνεσταλμέναις, ni placet, ταῖς τὴν κόμην εὐζώνοις, quod habet Noster pag. 426, in ejusdem epitheti versione.

(2) Pro *frementis* invenisse videtur *trementis*, aut *timentis*. Quidquid sit, epithetum referendum fuit ad δήμου, eo ferme modo : ἀλλὰ καί τοι συγκεχυμένων (cod. συγκεχημένων) ὄντων τῶν τοῦ δείσαντος (vel φρυαττομένου) δήμου ῥημάτων, μία τις μέντοι τὰς ἄλλας ὑπερβάλλει φωνή.

Νῦν δ', ὦ Μοῦσαι, θειότης τοῖς ποιηταῖς συμπαροῦσα, διατρανοῦτε (καὶ γὰρ οἴδατε, καὶ οὐδὲν ὑμᾶς ἡ μακρὰ παλαιότης ἔχει πλανᾷν) πόθεν τὸν Κορωνείδην Ἀσκληπιὸν ἡ περίρρυτος τῷ βαθεῖ Θύμβριδι νῆσος τοῖς θεοῖς τῆς Ῥωμαίων ἐνέγραψε πόλεως.

Λοιμός τε χαλεπὸς τὸν Λατῖνον ἀέρα διέφθειρε καὶ τὰ σώματα ὠχριῶντα τῇ τοῦ αἵματος ἀφανιστικῇ νόσῳ ἐτήκετο. Ἀπειρηκότες τοίνυν ταῖς ἐκφοραῖς, ἐπειδὴ τὰς ἀνθρωπείας ἔγνωσαν πείρας δυναμένας μηδέν, μηδὲν δὲ καὶ τὰς ἰατρῶν τέχνας, θείαν ἐπιζητοῦσι βοήθειαν, καὶ πρὸς τὸ τοῦ Φοίβου χρηστήριον, τοὺς Δελφούς, τὸν μέσον ὀμφαλὸν (1) τῆς οἰκουμένης, κατέχον, ἀπίασι, καὶ ποτνιῶνται σωτηριώδει θελῆσαι χρησμῷ τοῖς αὐτῶν ταλαιπώροις πράγμασιν ἐπαρκέσαι, καὶ τῆς τοσαύτης πόλεως τὰ κακὰ στῆσαι. Καὶ εὐθὺς ὅ,τε χῶρος καὶ ἡ δάφνη, καὶ ἣν ἐκεῖνος ἔχει φαρέτραν, ὁμοῦ πάντα ἐσείσθη, καὶ ἐκ τῶν ἀδύτων ἡ πρόμαντις (2) τοιαύτην ἀπεδίδου φωνήν·

« Ἣν ζητεῖς ὧδ' ἐζήτησας ἂν ἔγγιον ἀλκήν·
» Καὶ ζήτει νῦν ἔγγιον. Οὐδὲ γὰρ ὔμμιν ἐμεῖο,
» Ὡς τὸ πάθος λύσω, τοῦ δ' ἡμετέρου τέκεος δεῖ.
» Αἰσίῳ οἰωνῷ δ' ἴτε (3), καὶ γόνον ἄξατ' ἐμεῖο. »

(1) Codex, τὸ μεσόντων ὀμφαλόν. De re supra pag. 430, et confer Gronovii Lectt. Plautin. pag. 205, atque Claver. de Oraculis pag. 73.

(2) Latinum *cortina* non intellexit, de qua Clav. l. c. p. 83, consuli potest. Reponendum, ὁ ὅλμος.

(3) Codex, αἰσίῳ δ' οἰωνῷ ἴτε. Metro sic pessumdato transpositione voculæ profui.

Ἐπεὶ δὲ τὰς τοῦ θεοῦ ἐντολὰς ἡ σοφὴ γερουσία ἐδέξατο, ἐπισκοποῦνται τίνα ποτὲ πόλιν ὁ τοῦ Φοίβου νεανίας οἰκεῖ, καὶ πέμπουσι διαποντίους τοὺς τὴν Ἐπιδαύριον ἠϊόνα ζητήσοντας. Ἐπεὶ δὲ ταύτης οἱ πεμφθέντες ἥψαντο τῇ κοίλῃ νηΐ, προσῆλθον τῇ βουλῇ καὶ τοῖς τῶν Γραικῶν γέρουσι, καὶ ἱκέτευον τὸν θεὸν αὐτοῖς δοῦναι, ὃς παρὼν τὰς τοῦ γένους τῶν Αὐσόνων ἐκφορὰς στήσει. Ἐνίστανται τοιγαροῦν κλήρους βαλέσθαι (1)· διΐστανται δ' αἱ γνῶμαι καὶ διάφοροι γίνονται. Οἱ μὲν γὰρ μὴ δεῖν ἀπαρνεῖσθαι τούτοις οἴονται τὴν ἐπικουρίαν· πολλοὶ δὲ κατέχειν ἀναπείθουσι καὶ μὴ προΐεσθαι τὴν ἰδίαν ὠφέλειαν, μηδὲ τὸν θεὸν προδιδόναι. Οὕτω τοίνυν ἀμφισβητούντων, ἑσπέρα τὸ φῶς ἀπώσατο, καὶ ἡ τῆς γῆς σκιὰ σκότον ἐπήνεγκε τῇ ὑφ' ἥλιον. Ὁ δ' ἀλεξίκακος θεὸς ἐν τοῖς ὕπνοις ἔδοξεν ἐπιστῆναι πρὸ τῆς σῆς, ὦ Ῥωμαῖε, στρωμνῆς, καὶ ὁποῖος ἐν τῷ οἰκείῳ εἴωθεν εἶναι ἀγάλματι, καὶ, τῇ λαιᾷ βακτηρίαν κατέχων ἀγροτικὴν, τῇ δεξιᾷ τοὺς τῆς μακρᾶς ὑπήνης ἐπισπᾶσθαι πλοκάμους, καὶ τοιαύτην ἐξ εὐμενῶν τῶν στέρνων ἀναδιδόναι φωνήν· « Ἀπόθου φόβον ἅπαντα· » καὶ γὰρ ἥξω, καὶ τοὐμὸν ἄγαλμα καταλείψω. » Νῦν δὲ μόνον τὸν περὶ τὴν βακτηρίαν ἑλιττόμενον » ὄφιν ἄθρει, καὶ σημειοῦ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἀκρι- » βῶς, ὡς ἂν ἐπιγνῶναι οἷός τε γένοιο· εἰς τοῦτον » μὲν γὰρ ἀμειφθήσομαι, εἰς ὅσον εἰκὸς (2) τὰ οὐ-

(1) Vertit quam habuit lectionem, « certant addicere sortes», sed cui alium esse sensum putaverim, hunc nempe, καὶ διϊσχυρίζονται οὕτω κελεύειν χρησμούς.

(2) Exciderunt paucula, sic fere supplenda : ἀμειφθήσομαι· ἀλλὰ μείζων ἔσομαι, καὶ πόσος ὀφθήσομαι εἰς ὅσον εἰκός. . . . Lacunam peperit τὸ ὁμοιοτέλευτον.

» ἐάνια σώματα μεταμείβεσθαι. » Αὐτίκα δὲ σὺν τῇ φωνῇ μὲν ὁ θεὸς, σὺν τῇ φωνῇ δὲ καὶ τῷ θεῷ καὶ ὁ ὕπνος ἀπέπτη, καὶ τῷ ἐνυπνίῳ τὸ φῶς ἐπηκολούθει τὸ ἱερόν. Καὶ μετὰ μικρὸν ἡ ἕως τὰ τῶν ἀστέρων φυγαδεύει πυρά· οἱ δ' ἐν τέλει, ἀόριστον ἔτ' ἔχοντες τί ποτε ποιήσαιεν ἂν, πρὸς τὸ πολύμοχθον τοῦ ζητουμένου θεοῦ συνίασιν ἱερὸν, καὶ ἱκετεύουσιν οὐρανίῳ μηνῦσαι σημείῳ, τίνι ἂν αὐτὸς χώρῳ ἐπιχωριάζειν ἐθέλοι. Μόλις καλῶς ἔληξαν, καὶ ὁ θεὸς, εἰς χρυσοειδῆ μεταβληθεὶς καὶ ὑψίλοφον ὄφιν, προάγγελα συρίγματα πέμπει, καὶ τῇ οἰκείᾳ ἐπελεύσει τό,τε ἄγαλμα καὶ τοὺς βωμοὺς καὶ τὰς πύλας καὶ τὸ μαρμάρινον ἔδαφος καὶ τὸν χρυσοῦν ὄροφον διεδόνησε, καὶ, μέχρις τῶν στέρνων ἑαυτὸν ἐξάρας, ἐν μέσῳ τῷ ἱερῷ ἔστη, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς πῦρ ἀποπάλλοντας περιήγαγε. Τὸ δὲ πλῆθος καταπλαγὲν ὑπέπληξεν. Ἐπέγνω δέ γε τὸν θεὸν ὁ σεμνὸς ἱερεὺς, λευκῇ ταινίᾳ τὴν κεφαλὴν ἀναδούμενος, καὶ φησίν· « Ὁ θεός ἐστιν! ὁ θεός ἐστιν! Ἐξιλάσκετε τοῦτον » οἵτινές ποτε πάρεστε καὶ γλώττῃ καὶ διανοίᾳ. Εἴης » ἡμῖν, ὦ κάλλιστε, συμφερόντως ὀφθεὶς, καὶ τοῦ » τιμῶντος τὸ σὸν ἱερὸν ἀντιλαμβάνοιο δήμου. » Ὅστις ποτὲ τοίνυν παρῆν τὸν θεὸν ὀφθέντα θρησκεύει, καὶ πάντες τὰ τοῦ ἱερέως ἀναδιπλοῦντες ἐπιλέγουσι ῥήματα. Οἱ δ' Αἰνεάδαι ἱλασμὸν εὐσεβῆ καὶ φωνῇ καὶ διανοίᾳ παρέχονται. Ἐπένευσε δὴ τούτοις ὁ θεὸς, καὶ, τὸν λόφον κινήσας, ἀσφαλὲς ἐχέγγυον, συριγμοὺς ἐπαναλαμβάνων, ἔδωκε παλλομένης τῆς γλώττης. Τότε δὴ καθαρᾷ πορείᾳ σύρεται, καὶ τὸ πρόσωπον εἰς τοὐπίσω στρέφει, καὶ τόν τε ἀρχαῖον

βωμὸν, ὡς ἀπελευσόμενος βλέπει, καὶ ταῖς συνήθεσι διατριβαῖς, καὶ τῷ ναῷ καθ' ὃν ᾤκει, συντάσσεται (1). Κἀντεῦθεν δι' ὁδοῦ ἄνθεσιν ἐπιβληθεῖσι κεκαλυμμένης πολὺς ἕρπει, καὶ κάμπτει κόλπους, καὶ διὰ μέσης τῆς πόλεως πρὸς τὸν λίθοις πεφραγμένον κοῖλον λιμένα συντείνει. Ἐνταῦθα δ' ἔστη, καὶ τόν τε δῆμον ἑαυτοῦ καὶ τὴν τοῦ ἑπομένου πλήθους δορυφορίαν ἱλαρῷ δόξας ἀπολιμπάνειν προσώπῳ, ἐπὶ τῆς Αὐσονίας νεὼς τὸν ὁλκὸν ἀνεβίβασε. Ἡ δὲ ναῦς τοῦ βάρους ᾔσθετο τοῦ θεοῦ, καὶ τῷ τούτου συνεκάθισε φόρτῳ (2). Οἱ δ' Αἰνεάδαι χαίρουσι, καὶ, θύσαντες ταῦρον ἐπὶ τῆς ἠϊόνος, τὰ πρυμνήσια λύουσι τῆς νεὼς ἐστεφανωμένης.

Αὔρα δὲ τὴν ναῦν ἐπέσπερχε κούφη. Ὁ δὲ θεὸς ὑψηλὸς ὑπερεῖχε, καὶ, τῇ ἐπιτεθείσῃ κεφαλῇ τὴν καμπύλην πρύμναν πιέζων, πρὸς τὴν γλαυκὴν θάλατταν ἀφεώρα. Καὶ μετρίοις ζεφύροις διὰ τοῦ

(1) Συντάσσεται, *valedicit.* Auct. Timarionis §. 2, καθ' ὃν σοι συνεταξάμην καιρόν: ubi conf. Hasius. Palladas Ep. 43, in voce ludens: Λόγοι, συντάσσομαι ὑμῖν· Σύνταξις γὰρ ἐμοὶ καὶ θάνατον παρέχει: ubi conf. Jacobs. Theodorus Prodr. in Notitt. MSS. t. VII, p. 245: σοὶ ἀποσταδὸν συνταξάμενος. Planudes noster Vit. Æsopi pag. 90, καὶ δὴ τῷ βασιλεῖ συνταξάμενος ἀπεδήμησεν: vertit Frobenius: «atque cum rege compositione »facta discessit»: velim, «atque, quum regi valedixisset, »discessit.» Auctor Vitæ Euthymii §. 86, pariliter omnino: τῆς βασιλίδος ὑπερευξάμενος, εἶτα καὶ συνταξάμενος αὐτῇ, ἐκχωρεῖ: ibi Cotelerius bene, *cum deinde ei valedixisset.* Hinc adjectivum συντακτήριος. Auctor Actorum Junioris Bacchi pag. 94: συντακτήριον ἀλλήλους κατασπασάμενοι. Ib. p. 105, τὸ συντακτήριον καὶ τελευταῖον ἀπένειμεν αὐτῇ σέβας: Adde Lobeck. ad Phryn. pag. 23.

(2) Invenit, «pressaque dei »gravitate carina est.» Quam equidem lectionem malim. Supra pag. 310 verbum *est* sic in versuum clausula a librariis omissum tetigi: adde Dorvill. in Miscell. Observ. t. I, p. 264.

Ἰονίου πελάγους ἐν ἡμέρας ἕκτης ἀνατολῇ τῆς Ἰταλίας ἅπτεται. Καὶ παρά τε τὸ Λακίνιον ἱερὸν ὃ τῇ Ἥρᾳ ἀφωσίωται καὶ τὴν τοῦ Σκυλλαίου (1) φέρεται ἠϊόνα· ἀφίησί τε τὴν Ἰαπυγίαν, καὶ τῇ μὲν λαιᾷ τὰς Ἀμφρασίους πέτρας δι' αἵρεσιν ἐκκλίνει, τῇ δεξιᾷ δὲ τὰ ἀπερρωγότα Κελέννια καὶ τὸ Ῥωμίτιον παραλέγεται, Καυλῶνά τε καὶ Ναυρικίαν. Περιγίνεταί τε τοῦ πορθμοῦ καὶ τῶν τοῦ Σικελικοῦ Πελώρου στενῶν. Καὶ δὴ τὴν τοῦ βασιλέως Αἰόλου νῆσον καὶ τὰ Ταμέσης μέταλλα, καὶ τὴν Λευκορικὴν ἐπὶ τούτοις ζητεῖ, καὶ τὰς τοῦ ὑποθέρμου Παιστοῦ ῥοδωνιάς. Ἐντεῦθεν τὰς Καπρέας καὶ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἀκρωτήριον παραλέγεται, καὶ τοὺς ταῖς Σουῤῥεντίνοις ἀμπέλοις παμφόρους λόφους, καὶ τὴν Ἡρακλέους πόλιν, Σταβίας τε, καὶ Παρθενόπην τὴν εἰς ἀνέσεις ἐπίσημον, καὶ ἐκ ταύτης τὸ τῆς Κιμαίας Σιβύλλης ἱερόν. Ἐντεῦθεν τὰ θερμὰ ὕδατα καὶ τὸ φακοφόρον (2) παραμείβεται Λίντερον, καὶ ὁ πολὺν ἕλκων ψάμμον ἐν βάθει Βουλτοῦρνος, καὶ ἡ τοῖς λευκοῖς ὄφεσι (3) δαψιλὴς Σινούεσσα, αἵτε βαρεῖαι Μιντοῦρναι, καὶ ἣν ὁ τρόφιμος Αἰνείας κατώρυξεν, ὁ τοῦ Ἀντιφάτου τε οἶκος, καὶ ἡ τῇ λίμνῃ περικλυζομένη Τρεχὰς, καὶ ἡ Κιρκαία γῆ, καὶ τὸ τοῦ συνεχοῦς αἰγιαλοῦ Ἄντρον. Ἔνθα τῶν ναυτῶν ναῦν τὴν

(1) Cod. σκιλλαίου. Infra, ἀπαιστοῦ. Inferius, παρθενόπιν — et ἀμφάπυ. Reliqua intacta retinui, et si sæpe dubia vel falsa, ut Ἄντρον, verbi causa, pro Ἄντιον. Malas sui codicis secutus est lectiones, quas verbo monitus lector facili opera e Gierigiana editione corriget.

(2) Quod *lentisciferum* ait esse Ovidius, Planudes putavit *lentis* esse ferax. Repone, σχινοφόρον.

(3) Imo, ταῖς λευκαῖς περιστεραῖς.

ἱστιοφόρων καμψάντων (καὶ γὰρ ἦν ἤδη τὸ κῦμα τραχύ), κύκλους ὁ θεὸς ἐξελίσσει, καὶ, διὰ συχνῶν κυρτωμάτων καὶ ϖτυχῶν μεγάλων διολισθήσας, ϖρὸς τὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἱερὸν τῆς καθαρᾶς ἠϊόνος ἁπτόμενον ἄπεισι. Τοῦ δὲ πελάγους ἀφυβρικότος, τὸν πατρικὸν ὁ Ἐπιδαύριος ἀπολιμπάνει βωμὸν, καὶ, τῇ τοῦ ϖροσήκοντος αὐτῷ θεοῦ ξενίᾳ χρησάμενος, αὖθις εὐπλοίᾳ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ ϖρύμνης ἀνέθηκε (1)· μέχρις οὗ ϖρός τε τὸ Κάστρον καὶ τὸν ἱερὸν θρόνον τοῦ Λαβινίου (2) καὶ τὰ τοῦ Θύμβριδος ἦλθεν ὤστια (3). Ἐνταῦθα ϖάντες οἱ δῆμοι σποράδην καὶ τὸ σύστημα τῶν γερόντων καὶ τῶν εὐγενῶν γυναικῶν συῤῥέουσι ϖρὸς ὑπάντησιν, καὶ τὸ φυλάττον στῖφος τὸ σὸν, ὦ Ἑστία Τρωϊκὴ, πῦρ· καὶ εὐθυμούσῃ τὸν θεὸν ἀσπάζονται τῇ κραυγῇ. Καὶ, ἔνθαπερ ϖρὸς ἀνάῤῥουν ἡ ταχεῖα φέρεται ναῦς, θυμιάματα ἐπὶ τῆς ὄχθης βωμῶν κατὰ στοιχεῖον ἑκατέρωθεν ἠχεῖ πεποιημένων, καὶ ταῖς ὀσμαῖς τὸν ἀέρα εὐωδιάζει, καὶ ἱερεῖον ϖληγὲν θερμαίνει τὴν ϖλήξασαν μάχαιραν. Καὶ δὴ τὴν κεφαλὴν τῶν ϖραγμάτων τὴν Ῥωμαϊκὴν πόλιν εἰσῆλθεν· ἐξανίσταται δ' ὁ ὄφις, καὶ ἐπ' (4) ἄκρου τοῦ ἱστοῦ τὴν κεφαλὴν ἐπικλίνας κινεῖ, καὶ καθέδραν ἁρμόζουσαν ἑαυτῷ περιβλέπεται. Σχίζεται δ' εἰς δύο περιῤῥέων ὁ ποταμὸς, ὃς δὴ Νῆσος ὄνομα ἔχει,

(1) Nonnulla exciderunt, ob interpretis vel librarii oscitantiam, sic fere supplenda : τὴν παραθαλασσίαν ἄμμον τῷ λεπίδων ἐπιψοφουσῶν ὁλκῷ διαυλακίζει, καὶ, τῷ τῆς νεὼς πηδαλίῳ ἐρείσας, τὴν κεφαλὴν ὑψηλῆς ἐπὶ ϖρύμνης ἀνέθηκε. Voces αὖθις εὐπλοίᾳ omisi, nam, quid lectionis illis vertatur, ignoro.

(2) Codex, λαινίου.

(3) Latinum *ostia* servare non debuit. Repone, στόματα.

(4) Cod. ἀπ'. Infra, φοίβιος.

καὶ ἐξ ἑκατέρων τῶν πλευρῶν ἴσας ἐκτείνει τῇ μέσῃ γῇ τὰς ἀγκάλας. Ἐκεῖσε τοίνυν ἑαυτὸν ἐκ τῆς Λατίνων νεὼς ὁ Φοίβειος ὄφις ἀπήνεγκε, καὶ, θεῖον ἀναλαβὼν αὖθις εἶδος, τέλος τοῖς θρήνοις ἐπέθηκε, καὶ σωτήριος ἦλθε τῇ πόλει.

Ἀλλ' οὗτος μὲν ἔπηλυς θεὸς τοῖς ἡμετέροις προσεχώρησεν ἄλσεσιν· ὁ δὲ Καῖσαρ ἐν τῇ ἑαυτοῦ πόλει θεός ἐστιν· ὃν, ἔν τε τῷ πολέμῳ καὶ τῇ εἰρήνῃ γενόμενον ἄριστον, οὐχ οἱ πόλεμοι μᾶλλον, οἱ θριάμβοις συμπεραινόμενοι, καὶ τὰ οἴκοι διαπραχθέντα, καὶ ἡ θᾶττον ἐλπίδος ταχύνασα τῶν πραγμάτων αὐτῷ δόξα, εἰς ἀστέρα νέον καὶ ἀστέρα κομήτην μετέβαλον, ἢ ὁ οἰκεῖος αὐτοῦ γόνος. Οὐδὲν γὰρ τῶν τῷ Καίσαρι κατειργασμένων μεῖζόν ἐστιν ἔργον, ἢ ὅτι τοῦδε κατέστη πατήρ. Ἦ γὰρ πλέον ἐστὶ τὸ τοὺς πελαγίους χειρώσασθαι Βρεττανοὺς, καὶ διὰ τῶν ἑπταπόρων στομάτων τοῦ παπυροφόρου Νείλου τροπαιούχους ἀγαγεῖν τριήρεις, καὶ τούς τε Νουμίδας νεωτερίσαντας, καὶ τὸν Κινύφειον Ἰούβαν, καὶ τὸν ἐξοιδοῦντα τοῖς ὀνόμασι τοῦ Μιθριδάτου Πόντον, τῷ τοῦ Κυρίνου προσθεῖναι δήμῳ, καὶ πολλῶν μὲν ἄξιον γενέσθαι τῶν θριάμβων, ὀλίγους δέ γε καταγαγεῖν, ἢ τοσοῦτον ἄνδρα γεννῆσαι, ᾧ τῶν πραγμάτων ἐπιτροπεύοντι, τῷ ἀνθρωπείῳ γένει δαψιλῶς, ὦ θεοὶ, εὐμενῆ γνώμην ἔσχετε. Τί δ' ἂν οὗτος ἦν, εἰ μὴ σπέρματος ἐγεγόνει θνητοῦ (1); Ἀλλ' ἐκεῖνός γε θεὸς ἔμελλεν ἀποτελεσθήσεσθαι. Ὅπερ ὡς εἶδεν ἡ χρυσῆ τοῦ Αἰνείου μήτηρ, εἶδε δὲ καὶ οἰκτρὰν τῷ

(1) Hæc sensu carere puto. ἵνα μὴ οὗτος ἀπὸ θνητοῦ γεννηθείη Repone ad latinorum ductum: σπέρματος, ἐκεῖνός γε θεὸς—

ἀρχιερεῖ σφαγὴν ἑτοιμαζομένην, καὶ τὰ τῶν συνομοσάντων ὅπλα κινούμενα, ὠχρίασε, καὶ θεοῖς πᾶσιν, ὡς ἂν ἑκάστῳ συναντῶσα ἐτύγχανεν, «Ὁρᾷ» προσεφώνει, «πόσον μοι ἐπιβουλαὶ βαρεῖαι παρασκευάζονται, καὶ σὺν δόλῳ ἡ κεφαλὴ ζητεῖται, ἥτις μόνη μοί ἐστιν ὑπόλοιπος ἐκ τοῦ Δαρδανείου Ἰούλου. Ἢ μόνη διὰ παντὸς ἔγωγε λύπαις ἀδίκοις διακναισθήσομαι; ἣν νῦν (1) μὲν τὸ τοῦ Τυδεΐδου Καλυδώνιον δόρυ πλήττει, νῦν δὲ τὰ τῆς κακῶς βοηθηθείσης Τροίας τείχη πίπτοντα θορυβεῖ, ἢ τὸν υἱὸν εἶδον μακραῖς ἐλαυνόμενον πλάναις καὶ χειμαζόμενον ἐν θαλάττῃ, καὶ τὸν τῶν σιγώντων εἰσδύνοντα χώραν, καὶ πολέμους τῷ Τούρνῳ συνάπτοντα, ἢ μᾶλλον, εἰ τἀληθὲς ὁμολογοίημεν, τῇ Ἥρᾳ. Ἀλλὰ τί νῦν τῶν ἀρχαίων συμφορῶν τοῦ ἐμαυτῆς ἀναμιμνήσκομαι γένους; ὁ φόβος οὗτος οὐκ ἐᾷ τῶν προτέρων μνημονεύειν. Ἰδοὺ γάρ· εἰς ἐμὲ θηγόμενα βλέπετε ἀνόσια ξίφη, ἅπερ, ἀντιβολῶ, κωλύσατε. Καὶ ἀπώσασθε τὸ ἀθέμιτον, μηδὲ τῷ τοῦ ἱερέως αἵματι τὸ τῆς Ἑστίας σβέσητε πῦρ.» Τοιούτους ἀλύουσα καθ' ὅλον τὸν οὐρανὸν ἡ Ἀφροδίτη λόγους μάτην ἀφῆκε, καὶ τοὺς θεοὺς ἐπέκλασεν· οἵπερ, εἰ καὶ τὰ μάλιστα μὴ οἷοί τέ εἰσι τὰς σιδηρᾶς ψήφους τῶν ἀρχαίων ἀδελφῶν διαῤῥῆξαι, σύμβολα μέντοι τοῦ μέλλοντος πένθους διδόασιν οὐκουν ἀσαφῆ. Ὅπλα γοῦν φασὶν ἐν νέφει μέλανι συμψοφοῦντα, καὶ φοβερὰς σάλπιγγας καὶ κέρα κατὰ τὸν οὐρανὸν ἀκουόμενα, προδιδά-

(1) Codex male, ἣ νῦν. Mox, *hasta.* Atque invenisse videtur καλυδωνίου. In latinis, *Calydonia vulnerat* et *confundunt.*

ξαι τὸ ἄῤῥητον ἔργον. Καὶ ἡ μορφὴ δὲ σκυθρωπάζουσα τοῦ ἡλίου ζοφερὸν φῶς τῇ γῇ παρεῖχεν ἀγωνιώσῃ. Πολλάκις λαμπάδες ὤφθησαν ἐν μέσοις ἀνημμέναι τοῖς ἄστροις· πολλάκις, μεταξὺ ὕοντος, σταγόνες αἱματηραὶ κατηνέχθησαν. Καὶ κυανοῦς ὁ Ἑωσφόρος γενόμενος δεινῇ (1) μελανίᾳ τὴν ὄψιν ἐχραίνετο· ἐχραίνετο καὶ τῆς Σελήνης ὁ δίφρος αἵματι. Ἐν μυρίοις δὲ τόποις καὶ βύας στύγιος κληδόνας στυγνὰς ἔδωκεν· ἐν μυρίοις τόποις ἐλέφας ἐδάκρυσε. Καὶ ᾠδαί τινες ἐν ταῖς ἱεραῖς ἀκουσθῆναι λέγονται λόχμαις καὶ ἀπειλῆς γέμοντα ῥήματα. Θῦμα δ' οὐδὲν καλλιερεῖται, καὶ μέγαν ἐπικρέμασθαι θόρυβον αἱ ἡπατοσκοπίαι διδάσκουσι, καὶ τετμημένη ἐν τοῖς σπλάγχνοις εὑρίσκεται κεφαλή. Καὶ κατά τε τὴν ἀγορὰν, καὶ περὶ τὰς οἰκίας καὶ τὰ τῶν θεῶν ἱερὰ, νύκτωρ φασὶ τοὺς κύνας ὠρύεσθαι καὶ τεθνεώτων περιφοιτᾷν εἴδωλα, καὶ σεισμοῖς κλονεῖσθαι τὴν πόλιν. Οὐ μέντοι γε τὰς ἐπιβουλὰς καὶ τὴν μέλλουσαν μοῖραν αἱ τῶν θεῶν ἴσχυσαν νικῆσαι προσημασίαι· ὀξύτατα δὲ ξίφη πρὸς τὸν ναὸν φέρεται. Οὐδεὶς γὰρ ἐν τῇ πόλει τόπος ἤρεσε πρὸς τοῦτο τὸ τόλμημα καὶ τὸν δεινὸν φόνον, ὅτι μὴ τὰ ἀνάκτορα.

Τηνικαῦτα δ' ἡ Κυθέρεια τὸ στέρνον ἐκόψατο, καὶ νεφέλῃ κρύπτειν ἐκεῖνον πειρᾶται, δι' ἧς ποτὲ καὶ Πάρις ἡρπάγη, τοῦ Μενελάου ἐπικειμένου, καὶ τὸ Διομήδειον ξίφος Αἰνείας ἐξέφυγεν. Ὁ μέντοι πατὴρ Ζεὺς τοιούτοις αὐτὴν παραμυθεῖται τοῖς ῥήμασι· « Σὺ μόνη, » θύγατερ, οἴει τὴν ἀνυπέρβλητον μοῖραν μετακινῆσαι;

(1) Codex, δειλῇ. Infra, καὶ βύας καὶ στύγιος. De βύᾳ pag. 447.

» Αὐτὴ πρὸς τὴν τῶν τριῶν ἀδελφῶν οἰκίαν (καὶ
» γὰρ ἔξεστιν) εἴσιθι, καὶ θεάσῃ μεγάλοις ὀχυρώμα-
» σιν ἐκεῖθι τὰς τῶν πραγμάτων κύρβεις χαλκοῦ
» τε καὶ στερεοῦ σιδήρου πεποιημένας, αἵπερ οὔτε
» βροντὰς ἐκτινασσομένας, οὔτε τὴν τῶν κεραυνῶν
» ἀπειλὴν, οὔτε τινὰς ἄλλας δεδοίκασιν συμφορὰς,
» ἀθάνατοί τε καὶ ἐπ' ἀσφαλοῦς εἰσὶ διαμένουσαι.
» Εὑρήσεις ἐκεῖ καὶ τὰς τοῦ σοῦ γένους τύχας ἐν
» ἀφθάρτῳ ἐγκεκλεισμένας ἀδάμαντι. Ἀνέγνων ἐγὼ
» ταύτας, καὶ ἐπεσημηνάμην τε κατὰ νοῦν, καὶ ἀπαγ-
» γελῶ σοι, μὴ ποτε καὶ νῦν ἀμαθὴς ᾖς τοῦ μέλ-
» λοντος. Οὗτος, Κυθέρεια, ὑπὲρ οὗ ταλαιπωρῇ
» νῦν, τὸν ἑαυτοῦ χρόνον ἐξέπλησεν. Ἑξηκόντων δ'
» αὐτῷ τῶν ἐνιαυτῶν οὕσπερ ὤφειλε τῇ γῇ, ὡς
» θεὸς (1) πρὸς τὸν οὐρανὸν ἀπελεύσεται· καὶ ναοῖς
» τοῦτον καθιδρυθῆναι σύ τε ποιήσεις, καὶ ὁ τούτου
» παῖς· ὃς, διαδεξάμενος τὸν θεὸν, μόνος ἐπιτεθὲν
» αὐτῷ τὸ βάρος οἴσει τὸ τῆς ἀρχῆς, καὶ, τῷ φο-
» νευθέντι τιμωρήσας ἐῤῥωμένως πατρὶ, ἡμᾶς οἰκείους
» ἐν τοῖς πολέμοις ἕξει. Ταῖς δ' αὐτοῦ εὐτυχίαις
» τὰ τῆς Μυτίνης πολιορκουμένης τείχη καταπονη-
» θέντα εἰρήνην αἰτήσεται. Αἰσθήσεται δ' αὐτοῦ καὶ
» ἡ Φαρσαλία, καὶ αὖθις ἡ τοῦ Φιλίππου Ἠμα-
» θία διάβροχος τῷ λύθρῳ γενήσεται (2), καὶ τὸ τοῖς
» Σικελικοῖς ὕδασι μέγα γεγονὸς ὄνομα νικηθήσεται· ἡ
» τοῦ Ῥωμαίου δ' ἡγεμόνος σύζυγος Αἰγυπτία, μὴ
» καλῶς πεποιθυῖα τῷ γάμῳ, πεσεῖται, καὶ μάτην ἐκεί-
» νη γε ἀπειλήσει τὸ ἡμέτερον Καπιτώλιον τῷ ἑαυτῆς

(1) Male in codice, ὡς θεόν.

(2) Hæc sunt absona. Repone: καὶ αὖθις οἱ τῆς Ἠμαθίας Φίλιπποι διάβροχοι τ. λ. γενήσονται.

» δουλεύσειν Κανώβῳ. Τί ἂν σοι τὴν Βαρβαρίαν καὶ τὰ ἐφ' ἑκατέρου τοῦ ὠκεανοῦ κείμενα γένη ἀπαριθμοίην; Ὅ, τι πολὺ οἰκούμενον ἡ γῆ ὑπανέχει τούτου γενήσεται, καὶ ὁ πόντος αὐτῷ δουλεύσει. Καὶ, εἰρήνην τῇ γῇ παρασχὼν, πρὸς τὰ πολιτικὰ δίκαια τὸν νοῦν ἐπιστρέψει, καὶ νόμους δικαιοτάτους νομοθετήσας ἐξοίσει, καὶ τῷ ἑαυτοῦ ὑποδείγματι τὰ τῶν ἀνθρώπων ἤθη ῥυθμίσει, καὶ, τῆς τε τοῦ μέλλοντος χρόνου καταστάσεως καὶ τῶν μελλόντων προμηθούμενος ἀπογόνων, τὴν αὐτῷ πονηθεῖσαν ἱερὰν ἐκ τῆς συζύγου γονὴν φέρειν ὁμοῦ τήν τε κλῆσιν ἑαυτοῦ καὶ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν πραγμάτων κελεύσει. Γηράσας δὲ, καὶ ὁμοίους τῷ θείῳ ἐξισώσας ἐνιαυτοὺς (1), χώρῳ τῷ αἰθερίῳ καὶ τῷ συγγενεῖ προσπελάσει ἀστέρι. Ταύτην δὲ ἐν τοσούτῳ σὺ τὴν ψυχὴν τοῦ διεργασθέντος ἁρπάσασα σώματος, ἀστέρα ποίησον εἶναι, ὡς ἂν αἰεὶ τό, τε Καπιτώλιον ἡμῶν καὶ τὴν ἀγορὰν ἐξ οὐρανίου χώρου θεσπέσιος ὁ Ἰούλιος ἐπισκέπτοιτο (2). »

Μόλις ταῦτ' εἰρηκὼς ἦν, καὶ ἐν μέσῳ τῷ συνεδρίῳ τῆς γερουσίας αὐτὴ ἡ Ἀφροδίτη ἐπέστη μηδενὶ θεατὴ, καὶ ἐκ τῶν τοῦ οἰκείου Καίσαρος μελῶν ἀνήρπασε τὴν ψυχὴν, οὐδ' ἠνέσχετο πρὸς ἀέρα λυθῆναι, τοῖς δ' οὐρανίοις ἐγκατέθεικεν ἄστρασι. Φέρουσα μέντοι ταύτην, φῶς δεχομένην ᾔσθετο καὶ ἐκπυρου-

(1) Planudes invenit, « quum *patruo* similes æquaverit annos », non quod nunc est editum, « senior similes. » Quærunt critici quo modo *similes* mutent; sed in *senior*, quod est glossema, vel in *patruo*, mendum est. Propono: « Pylio similes »: τῷ Πυλίῳ δ' ὁμοίους ἐξισώσας.

(2) Codex, θεσπεσίως — ἐπισκόποιτο. Latina Poetæ verba, *divus Iulius*, θεσπέσιος rescribi jube-

μένην, καὶ ἐκ τοῦ κόλπου ἀφῆκεν. Ἡ δὲ μετεωρότερον ἵπτατο τῆς σελήνης, καὶ, φοβερὰν ἕλκουσα κόμην καὶ ἐπιμήκη, ἅτε ἀστὴρ ἐκλάμπει. Καὶ, τὰ καλῶς εἰργασμένα τῷ παιδὶ βλέπων, ὁμολογεῖ τῶν ἑαυτοῦ μείζω ταῦτ᾽ εἶναι, καὶ χαίρει νικώμενος ἐξ ἐκείνου. Οὗτος δ᾽ εἰ καὶ τὰ μάλιστα τὰς ἑαυτοῦ πράξεις ἀποτρέπει τῶν τοῦ πατρὸς προτιμᾶσθαι, ἀλλ᾽ ἡ ἐλευθέρα φήμη καὶ οὐδέσιν ὑπεύθυνος ἐπιτάγμασι, καὶ ἄκοντα τοῦτον προτιμᾷ, καὶ καθ᾽ ἓν τοῦτο μόνον αὐτῷ ἀνθίσταται. Οὕτως ὁ μέγας Ἀτρεὺς ὑπείκει (1) τοῖς Ἀγαμέμνονος κατορθώμασιν· οὕτω τὸν Αἰγέα Θησεὺς, οὕτως Ἀχιλλεὺς νικᾷ τὸν Πηλέα. Καὶ, ἵνα παραδείγμασιν ἀναλόγοις χρήσωμαι, οὕτω καὶ Κρόνος τοῦ Διὸς ἐλάττων. Ἀλλὰ Ζεὺς μὲν τὸν αἰθέριον διοικεῖ χῶρον, καὶ τὴν τοῦ τρίτου κόσμου ἡγεμονίαν· ὑπὸ τῷ Αὐγούστῳ δ᾽ ἐστὶν ἡ γῆ· καὶ ἡγεμὼν ἐστὶν ἑκάτερος καὶ πατήρ.

Ἀντιβολῶ τοιγαροῦν, ὦ θεοὶ οἱ τῷ Αἰνείᾳ συνωδευκότες, οἷς καὶ πῦρ ὑπεξέστη καὶ ξίφος, καὶ θεοὶ αὐτόχθονες, καὶ Κυρῖνε πάτερ τῆς πόλεως, καὶ σὺ πάτερ Ἄρες τοῦ ἀηττήτου Κυρίνου, καὶ Ἑστία ἡ ἐν τοῖς τοῦ Καίσαρος καθιερωθεῖσα θαλάμοις, καὶ, σὺν τῇ Καισαρείᾳ Ἑστίᾳ, οἰκεῖε Φοῖβε, καὶ Ζεῦ ὁ τὴν ὑψηλὴν κατέχων Ταρπηΐαν ἀκρόπολιν, καὶ οὓς ἄλλους τοῖς ποιηταῖς καλεῖν εὐσεβές τε καὶ θέμις, εἴη

bant. Jam ω et ο pluries vidimus permutata. Dionysius Epist. 40: ἡμεῖς δὲ οἱ τὴν Σύρον οἰκοῦντες, quæ latine versa sunt « nos qui Syrum » incolimus ». Codex Reg. 3002, Σύρων, bene; quum Dionysius ille sophista fuerit Antiochenus. Verte, « nos qui Syrorum regio- » nem incolimus. »

(1) Cod. ὑπείκοι : sic ad 870, ἐπακούοι e correctione. Infra ad 865, cod. Καισαρέα.

ὄψιμος ἡ ἡμέρα ἐκείνη καὶ τῆς ἡμετέρας βιοτῆς βραδυτέρα, καθ' ἣν ἡ Αὐγούστου κεφαλὴ, ὃν διευθύνει, κόσμον ἀπολιποῦσα, τῷ τε οὐρανῷ προσχωρήσει, καὶ πόῤῥωθεν ἐπακούσει τῶν εὐχομένων.

Καὶ δή μοι τὸ ἔργον ἐξήνυσται, ὅπερ οὔτε τοῦ Διὸς ὀργὴ, οὔτε πῦρ, οὔτε σίδηρος, οὔθ' ἡ παμφάγος παλαιότης οἷά τέ ἐστιν ἀφανίσαι. Ἡνίκα γὰρ ἂν ἡ ἡμέρα ἐκείνη βούληται, ἥτις οὐδὲν ὅτι μὴ τοῦδε τοῦ σώματος ἔχει τὴν ἐξουσίαν, στησάτω μοι τὸν δρόμον τῆς ἀτεκμάρτου ζώης· τῷ μέντοι κρείττονι ἐμαυτοῦ μέρει ἐπὶ τὸ τῶν ἀστέρων ὕψος ἀθάνατος ἐνεχθήσομαι, καὶ ἀνώλεθρον ἔσται μοι τοὔνομα. Καὶ ὅπου ποτὲ φαίνοιτο τῶν Ῥωμαίων ἡ δεσποτεία τὴν γῆν ὑποτάξασα, καὶ αὐτὸς τοῖς τῶν δήμων ἀναγνωσθήσομαι στόμασι, καὶ τῇ φήμῃ δι' αἰῶνος παντὸς (εἴ τινός ποτε ἀληθείας τὰ τῶν ποιητῶν ἔχεται προφοιβάσματα) ζήσομαι (1).

(1) Plurima similium laudationum e poetis, apud quos hic locus fere communis est, exempla collegit Menagius in Antibajuleto §§. 137—140, ut se a Bajuleti censoris inepti et vitio creati calumniis purgaret. Addat lector Lebrunii pulcherrimum de hoc argumento carmen, cui Horatiana verba *Exegi monumentum* pro epigraphe sunt et elogio. Russavius de sua ad Posteritatem ode: « je n'y ai pas pris » le ton de l'*Exegi monumentum* » *ære perennius*, qui convenoit » à Horace, et non à moi » : sed potuisset poeta isque lyricus quæsitam meritis sumere superbiam.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

Pag. 20, not. 2. Ex illa verborum ᾄδειν et ἄγειν permutatione, de qua egi et ad Aristæn. pag. 292, poterit tute tentari Proclus in Alcib. t. III, pag. 226, sic editus : σύντονος γάρ ἐστιν ἔφεσις ὁ ἔρως, ὥστε, εἴ τε ὡς ἐφετὸν λαμβάνοις τὸ ἀγαθὸν, εἴ τε ὡς ἐραστὸν, συνάπτειν αὐτῷ τὸ καλὸν ἐκ παντός : Creuzer. autem pag. 337, e suo cod. συνάγειν scripsit. Commodius quidem est συνάπτειν, sed puto συνάγειν esse vero propius, verum nempe esse συνᾴδειν.

Pag. 38, 15. Codd. ὅμως. Lat. *quoque*.

—— 42, 25. Forsan, γῆν σύμπασαν : cf. pag. 34, ubi γῆς scripsi pro τῆς.

Pag. 46, 17. Scr. Φαέθον. Et sic pag. 49, 23.

—— 69, 20. Scr. τρὶς πέντε. In plurimis exemplaribus hæc lectio restituta fuit.

Pag. 90, col. 1, 11. Scr. obscœnas.

—— 96, col. 2, 8. Scr. ἀκάνθης.

—— 98, 8. A, ἀγρείδη, et mox, δερχθήσεται.

—— 110, 5. Codd. ἐκαλόγχειρα : idem mendum supra pag. 58. In Alciphrone II, 3, pro συγγηράσαιμεν, cod. 2832, συνγηρ. Utilius notabo in proximis Epistolographi verbis, pro τὸ ἔσχατον ἡμῶν γῆρας διὰ τοὺς τρόπους καὶ ἤθη νεότης ἀεὶ φανεῖταί μοι, eumdem cod. exhibere καὶ τὰ ἤθη. Nec tamen articulus posterior valde desiderandus erat; nam prior tantum in plurimis id genus locis exhibetur.

Pag. 113, antep. A, γινομένη.

—— 114, 2. Forsan, συμπαραβαλεῖν : conf. pag. 164.

—— 118, 21. B, θανατούμεθα.

—— 121, 4. B, ἀνέθησαν.

—— 126, 15. A, προστελίκοιμι.

—— 127, col. 1, n. 1. In Catalogo fluviorum ap. Yriat. Bibl. Matr. pag. 143, pro Αὔξειος scribendum Ἀξιός.

Pag. 129, 5. Forsan, παρ' αὐτῇ. Cod. A videtur habuisse παρ' αὐτοῖς, non male, nempe ad incolas referendum; et pro ἐκείνη, habet ἐκεῖνο, quod si mutabitur in ἐκεῖνος, sententia non minus recta erit.

Pag. 129, 17. B, προσαναστέλει.

—— 140, 16. A, χλαμίδα.

—— 146, 5. A, ἀπηωρημένος.

—— 170, 2. AB, δρακοντίους.

Pag. 172, 11. AB, συρίζούσης. Modo A, λεβηρίνδα.

—— 177, 2. Latina « Promittuntque super regnum dotale » male cepit. Rescribere poteris : καὶ προσοίπ φέρνην τὴν βασιλείαν ὑπισχνοῦνται.

Pag. 185, 7. A caret τῷ τραπέζας.

—— 186, 8. AB, τὸν καλόν.

—— 187, 13. A, πολυδέγμονα.

—— 202, 17. A, Τυφώς.

—— 203, 21. B, sine τά.

—— 204, 21. A, πᾶν τοσούτου.

—— 206, 2. B, sine ἡ. Infra, A, καταπληγεῖσα, quod est optimum; sed et pag. 216, καταπλαγεῖσα, optimum quoque.

Pag. 215, 17. A, παλαιπωρηθῆσαι.

—— 216, 12. A, ἑαυτῆς.

—— 218, 19. A, ἀκατέργαστα.

—— 224, 9. A, sine καί : mox, σφαιροειδεῖ.

—— 226, 22. B, sine χρώματα.

—— 227, 3. A, δὶς ἐκ : conf. pag. 149.

—— 233, 13. A, πείθοντι.

—— 236, col. 2, 4. Scr. τοίχων.

—— 253, n. 5. Servare debuissem ἐνδέοι.

—— 255, 21. B, θαυμαστὸν τοῦτ.

—— 256, 22. B, sine γε.

—— 269, 8. B, sine τῆς.

—— 277, 4. A, υἱῶν ἀπέλαυον. Posset ferri υἱῶν ὧν ἀπέλαυον : conf. pag. 492. Sed ἀπέλαβον latinis aptius convenit.

Pag. 278, 8. B, sine γε.

—— 279, fin. B, ἄσθματι.

—— 280, 1. Scr. ὠχριῶσιν.

—— 282, fin. Malim, προστ. δέ. Sub finem notæ 3, scr. ἰλύν.

—— 286, pen. B, δράκοσι.

—— 288, 16. A, ἀθροῖ.

—— 302, 3. Pro θρῆνος debuisset scribere θρόος, *murmur*.

—— 203, 8. B, συνέλεγεν.

—— 305, 21. B, θελ. με. καί τ.

—— 309, 19. B, sine ἐκ. Mox. A, ἀναλαβεῖν.

—— 317, 3. B, νεφέλη : et 14, B sine τοῦ.

—— 319, 12. A, ἣν ὁρμή.

—— 324, 16. AB, τοῦτον κομ.

—— 327, 3. A, sine γάρ.

—— 328, 10. B, sine γε.

—— 330, 13. A, ἀγρώτων.

—— 333, 7. A, τὸν ἐκ τῶν : et 16, A, κύμασι.

Pag. 334, 13. A, συνεχάρaξεν.
—— 335, 12. B, sine ἐν.
—— 337, 18. A, ἐξαρ7ησάμ.
—— 338, 15. A, ἁπλῶς.
—— 339, 10. B, ἀκαμπής.
—— 344, 8. *Femina* pro vocativo habuit, quod nec malum esse videtur.

Pag. 346, fin. A, συμφορηθῆσι.
—— 351, 4. Pro ἡνίκα, forsan ἔς τε, *dum*.
—— 354, 1. A, ὑπεξάμην : conf. pag. 508.
—— 360, 14. B, γέρων. A, simul γέρων et γέρον.
—— 367, 18. Cod. ἀπεώθη.
—— 389, 11. Cod. ἐγκαλέθηκεν.
—— 400, 11. Cod. πυλοσάκις.
—— 402, 1. Cod. ἐκποδών.
—— 409, 3. Forsan ἀστείως. In nota 4, scr. ἐξέσται.
—— 468, 14. Mire vertit *flumen populare*, huic adjectivo cum verbo *populari* communem sensum esse putans. Rep. τὸν οἰκεῖον.

Pag. 477, 9. Melius, τῷ θαλαττίῳ ἀπ. πέραλι.
—— 478. n. 1. Sic ap. Hypatum pag. 154, pro ἀγκῶνος, cod. Reg. 1630, ter ἀγγῶνος. Editum fuit ἀγχῶνος, veluti e codice, sed habet quod exhibui. Conf. Jacobs. ad Anth. Pal. p. 280.

Pag. 498, 14. Cod. ἀποδιδότω.
—— 522, 2. Forsan del. τοι.
—— 543, 7. Cod. ποσούτας.
—— 581, 14. Cod. ἐπεδέδωκεν. Voluit forsan librarius scribere ἐπέδωκεν. Ceterum latinorum alius est sensus, nempe, ὁπηνίκα δέ ἡ τοῦ M. πυρὰ ὑψηλῇ καυθεῖσα φλογὶ καλέπεσε.
—— 691, penult. Latina, « gradibus nitidis delabitur », non intellexit; nam sunt templi marmorei lævesque gradus, μαρμάρεινοι λεῖοί τε ἀναβαθμοί.

INDEX CRITICUS AUCTORUM.

INDEX

RERUM ET VERBORUM.

FINIS INDICIS RERUM ET VERBORUM.

VOLUMINIS QUINTI

INDEX SPECIALIS.

FINIS VOLUMINIS QUINTI.